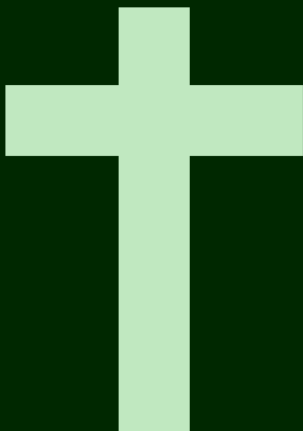

Bissa

Bisa: Wosoci Goaasibabaa Daa New Testament

Bissa

Bisa: Wosoci Gaaasibabaa Daa New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bissa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 26 Apr 2025
b9a8abe9-82bd-5507-a45a-13023081ebc2

Contents

Matiyee	1
Marki	55
Likki	88
Zaan	144
Zibəəzanno Ci	183
Rom zanno	232
1 Korenti zanno	256
2 Korenti zanno	280
Galasii zanno	297
Efəezi zanno	306
Filipii zanno	315
Kolossı zanno	321
1 Tesaloniki zanno	327
2 Tesaloniki zanno	332
1 Timote	335
2 Timote	343
Tiiti	348
Filemon	352
Ebree guoo	354
Zakki	373
1 Piyeer	379
2 Piyeer	386
1 Zaan	391
2 Zaan	397
3 Zaan	398
Ziidi	399
Hunkare Ci	401

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ MATIYEE a gorsira ba

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ Matiyee a gorsira ba bi

gasore

Yeezuu Krista karɔndanyɔ Matiyee ɪ ci naa do ba. Nyunta a mɩɩɩa ɔ yaworsir, Yeezuu n a bir k'an zu a ɔ. Marki kan Likki kɪ y'a birle ɩ ɔ Levii. Zɩfɔrɔ do goaa m.

Ci bi ba Matiyee ɔ zɩfɔrɔ kɔ ɩ y'a ba kristagɔɔɔ wɔɔ tɔ ma. K'a hunka ɩ nɪ a ɔ, gɔaasɩbabaa gusire lerbɔrɔrɔ wɔɔ kɔ yɪ Yeezuu Krista tɔ ma, bi, a m cir kɔ Woso ɔ k'a nyɔɔ Israyel gɔɔɔ wɔɔ ma biisi tee... bi. (Matiyee 4.17).

A y'a hunkam cB i bi nɔ ɔ a ɔ, Yeezuu m bumbɔrezaa kɔ Woso a ler bɔ bi. (Matiyee 1.21). A y'a hunkam sɔ a ɔ, Zɪ Woso Nyɪ n Yeezuu m, bi, a ba n nɪ kan wɔɔ kɪ dɔmɩm haay amba a tɔ Emanuwɛl bi n n'a hunkam bi m. (Matiyee 1.23). A y'a hunkam sɔ a ɔ, Yeezuu a karɔndanyɔɔ haay nyɔɔ durnya gɔɔɔ haay ma kɔ ɩ nɪ lemim nyunta pa da. (Matiyee 28.20). Bala, Yeezuu ɪ bɔr Woso cirbɔɔ m, kɔ goaa k'a nɪ sira kan ɔ bi n gasɔ ɔ.

Yeezuu yaabɔɔ

(Likki 3.23-38)

¹ Yeezuu yaabɔɔ wɔɔ ba n nɪ: Yeezuu ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, cir *David Nyɪ m, Abraham do goaa m sɔ.

² Abraham n Izakkɪ yɪ,
Izakkɪ n Zakɔɔb yɪ,
Zakɔɔb n Ziida kan a dannɔ kɪ yɪ,

³ Ziida n Farɛɛs kan Zaaraa kɪ yɪ,
ɩ da m Tamaar m,
Farɛɛs n ɛsrɔm yɪ,
ɛsrɔm n Aram yɪ,

⁴ Aram n Aminadaab yɪ,
Aminadaab n Naasɔɔn yɪ,
Naasɔɔn n Salmɔɔn yɪ,

⁵ Salmɔɔn n Boozi yɪ,
a da m Rahab m,
Boozi n Zobɛɛd yɪ,
a da m Rutɪ m,
Zobɛɛd n Yesee yɪ,

⁶ Yesee n cir David yɪ,
David n Salomɔɔn yɪ,
a da nyɩnta Iirii lɔ,

⁷ Salomɔɔn n Roboam yɪ,
Roboam n Abiya yɪ,
Abiya n Azaa yɪ,

⁸ Azaa n Zozafat yɪ,
Zozafat n Zooram yɪ,
Zooram n Ozɪyas yɪ,

⁹ Ozɪyas n Zowatan yɪ,
Zowatan n Akaazi yɪ,

Akaazı n Ezekıyas yı,

¹⁰ Ezekıyas n Manase yı,

Manase n Amoon yı,

Amoon n Zozıyas yı,

¹¹ Zozıyas n Zekonıyas kan a dannı kı yı.

A n a ga kú ú kan *Babılónnú lómbaa tare dómum bı kú.

¹² Babılónnú lómbaa bı je ú bı,

Zekonıyas Salatıyel yı,

Salatıyel n Zorobabel yı,

¹³ Zorobabel n Abiyud yı,

Abiyud n Eliyakim yı,

Eliyakim n Azóor yı,

¹⁴ Azóor n Sadók yı,

Sadók n Akim yı,

Akim n Eliyud yı,

¹⁵ Eliyud n Eleyazaar yı,

Eleyazaar n Matan yı,

Matan n Zakóob yı,

¹⁶ Zakóob n Maarii zim Zozef yı,

Maarii bı do ı Yeezuu yı n n'a birm Krista.

¹⁷ Yaabóo wóo haay lé a zé kú ra bueresi-si. A n a sa Abraham ma an ta m David ra bueresi, an a sa David ma an ta m Babılónnú lómbaa ma bueresi, an a sa Babılónnú lómbaa ma an ta m Krista ra bueresi.

Yeezuu yıre

(Likki 2.1-7)

¹⁸ Yeezuu yıre bı zaa ba n nú: A da Maarii bı, nyunta a ú Zozef jaan, bı, an léé ka kú Maarii n a ba Zozef ló bı, *Sent-Espri a ka Maarii n jısı sa.

¹⁹ A jaan Zozef bı kú gúaa mııııa m bı, a n a ıııa k'a a da nyannı ú y. A n a hoon da k'a wó saa kú góıı b'a dı y.

²⁰ K'a n'a hoon dare ncınaas bı, Zuuba Maleeka bór zi nınnare nı ú, an a hı m, a ú: «Zozef, David do gúaa, ı bı nyi ba k'ı Maarii sa ı ba ı ló y, bala, Sent-Espri paıııa y'a ka, an nı jısı bı m,

²¹ a nyı yım yar, k'ı tı ka Yeezuu, bala, a m n'a do bı bombóre a mimbonyaaró nı ú.»

²² Naa do woo... naa, ba ú kú meerbaa kú Woso a ba kan a lesinnıııorazaa lé kı bı n kú yı.

²³ A ba n nú: nyımbóóere k'a n yar dı bı jısı sim, an nyı yı yar, n y'a tı kare Emanowel, a jı lé taa k'a hı, a ú: Woso ı kan wóo kı.

²⁴ Zozef k'a bı gu hinceem ma bı, a hı kú Zuuba maleeka b'a hı m bı ba: A Maarii gaa, an a ba a lı,

²⁵ bı, a n a dı lı y, an ta an aa dómum k'a nyıyar bı yı ú bı ku, an a tı ka Yeezuu.

2

Hodonno bór k'a bı dıga Yeezuu ma

¹ Yeezuu bı, yı a ú Betelehem ú Zidee kú ú, cir Hıróodı dómum ú, bı hodonno a tı dıjır ú, ıııı bór Zerizalem ú,

² ıııı laaka da: «Zıfóro cir k'a yı b'ı ka? Wóo monyaa yı dıjır ú bı y'a ka, wóo n bór k'ı b'a da ú.»

³ Hıróodı k'a naa ma bı, a da bı ú kan Zerizalem zannı kı haay.

⁴ A n wosocemannibænno jitanño wɔɔ so kɔ ma kan woso-cikarinsaambɔɔ wɔɔ kɪ, an laaka da η han kɔ ninjɔ kɔ Krista bɪ n nɪ yɪn ɔ bɪ ma.

⁵ Brɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: Betelehem ɔ Zidee kɔ ɔ, bala, hɔ kɔ wosolesinnisorazaa b'a hɪ bɪ n naa do.

⁶ B'ibɪ Betelehem, Zidee kɔ, ɪbɪ bɛɛ m poore Zidee kɔɔ gɔtɔɔ wɔɔ barla y. Bala, cir bɔɛ ɪbɪ bireyaa ɔ, an ka Israyel mɔɔ gɔɔ wɔɔ lɛɛ.

⁷ A m bɪ, Hirɔɔdɪ n hɔdonno wɔɔ hir sɛɛɛ, an laaka da η han dɔmum kɔ monyaa bɪ bɔ ɔ bɪ ma.

⁸ A n η nyɔɔ Betelehem ɔ, an n'a hɪɛ η nɪ, a ɔ: «K'a ta a laaka da nyɪ bɪ mim ma munja, k'a nyɪ bɪ yɪ, k'a a wusigə a b'a hɪ mɔɔ m, kɔ m ta m aa da ɔ sɔ.»

⁹ Cir bɪ k'a naa hɪ bɪ, η y'a hɔɔ, ta kɔ η nawom bɪ, monyaa kɔ η lɛɛ ka ηn'a yɪ dɔjɪr b'ɪ tare η lɛɛ, an ta an aa jum lɛɛ kɔ nyɪ bɪ n ta ɔ bɪ burɛ ɔ.

¹⁰ Monyaa bɪ kɔ η y'a yɪ bɪ, η heer yɪ nyunta gɔta.

¹¹ N gasɔ cɛ b'ɔ, ηn'aa nyɪ bɪ yɪ kan a da Maarii kɪ, ηnɪ kukurɛ zɛ a taa, ηnɪ yaa da m, bɪ jɛ ɔ, ηn'a mɔdrɔ wɔɔ hɔɔ, ηnɪ gan wɔ ma: Sarma m kan tidɔɔ nyisi kɪ, *mɪɪr kɪ.

¹² Bɪ Woso a hɪ η nɪ nunnare nɔ ɔ, a ɔ: η b'a ya, ηnɪ bɔ Hirɔɔdɪ zi y. Naa minto bɪ, brɔɔ zaa vanta sa ηnɪ doo a kɔ ɔ.

Ezipti kɔ tare

¹³ A hɔɔ kɔ η y'a ɔ bɪ, Zuuba malɛɛka a hɪnka Zozef m nunnare nɔ ɔ, an a hɪ m, a ɔ: «Wuti ɪ nyɪ bɪ gaa kan a da bɪ kɪ, ɪ ɪ si, ɪ ta Ezipti ɔ, nyunta b'ɔ k'an ta an aa dɔmum kɔ mɔɔ n nɪ m yare m meer ba kan ɪbɪ kɪ bɪ ku, bala, Hirɔɔdɪ y'a kam nyɪ bɪ ma, k'a zɛ.»

¹⁴ Zozef n wuti, an nyɪ bɪ kan a da bɪ kɪ gaa gunuu ɔ, an a hɔɔ an ta Ezipti ɔ.

¹⁵ A gɔɔta b'ɔ an ta, an Hirɔɔdɪ gare ku, kɔ Woso meerbaa k'a ba kan a lesinnisorazaa lɛ kɪ bɪ n kɔ yɪ. Mɔɔ m Nyɪ bɪ bir, k'an bɔ Ezipti ɔ.

Betelehem nyɪnɔ poorero zɪnzɛ

¹⁶ Hirɔɔdɪ k'a b'a dɔ a ɔ, hɔdonno wɔɔ a yamba a m bɪ, a wuti nomaa gandaara m. A n gɔɔɔ nyɔɔ Betelehem ɔ kan kɔɔ vantɔɔ k'a a so η ɔ rɔ wɔɔ kɪ ɔ, kɔ η n'aa nyɪnɔ poorero yaarɔ kɔ η dɔɔraa hɪya gɛɛ η n a ku rɔ wɔɔ zɪnzɛ. Amba hɔdonno wɔɔ a hɪ m, nyunta k'a ɔ, an laaka da k'a nyɪ bɪ yɪɛ dɔmum dɔ bɪ ma.

¹⁷ Naa ma bɪ, hɔ kɔ wosolesinnisorazaa Zeremii a hɪ bɪ kɔ yɪ, a ɔ:

¹⁸ N zedare ma Ramaa ɔ, nyikɔɛ kan heerzarle gɔta kɪ: Rasɛl nɪ nyɪ karɛ a nyɪnɔ minto, a lɛ baa kɔ n n'a wɔ zɪnzɛ a nɪ y, nyɪnɔ wɔɔ kɔ η gunga bɪ tɔ ma.

Zozef bɔ Ezipti ɔ

¹⁹ Hirɔɔdɪ gare jɛ ɔ bɪ, Zuuba malɛɛka a hɪnka Zozef m nunnare nɔ ɔ Ezipti ɔ.

²⁰ A n meer ba kan kɪ, a ɔ: «Wuti, ɪ nyɪ bɪ kan a da bɪ kɪ gaa ɪ ɪ wusigə, ɪ ta Israyel tara ra. Bala, gɔɔɔ kɔ η n'a kam ma k'a nyɪ bɪ meeyaa bɔ ɔ rɔ wɔɔ gunga.»

²¹ Zozef n wuti, an nyɪ bɪ kan a da bɪ kɪ gaa, an ta Israyel ɔ.

²² Bɪ, Zozef k'a a ma, n ɔ, Arkelayus nɪ cirbæə m Zidee ɔ a zɪ Hɪrɔɔdɪ bɪnce ɔ bɪ, nyibæə a nyasɔ k'an ta b'ɔ bɪ kɪ, bɪ Woso meer ba kan kɪ nunnare nɔ ɔ, an ta Galilee kɔ ɔ.

²³ A n aa nyɪnta kɔ kɔ n n'a hɪm ma Nazaretɪ ɔ b'ɔ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ hɔ kɔ wosolesinnɪsorazannɔ wɔɔ a hɪ bɪ n kɔ yɪ, ɪ ɔ:
N y'a birm Nazaretɪ goaa.

3

Zaan-Batiisi ɪ Woso lemim pa dam

(Markɪ 1.1-8; Likki 3.1-18; Zaan 1.19-28)

¹ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ bɪ, Zaan-Batiisi bɔr Zidee poo nɔ ɔ, an nɪ Woso lemim pa dam.

² A n n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a sugur yɛ, bala, Woso cirbæə b'a zɔ.»

³ A mɪɲɲa wosolesinnɪsorazaa Ezayii a hɪ ma, a ɔ:

Goaa leer nɪ bɔm poo nɔ ɔ:

k'a Zuuba zaa banka,

k'a zaa fɔɔrɛrɔ wɔɔ bɪmbanka

kɔ ɪ nɪ yɪ tɪrga.

⁴ Zaan bɪ, yoonde ka huu a a du a ma, an kɔmbar sa an a so a ɔ, bɪsɪnɔ kan zɔɔn kɪ n a hɔbɪrɛ.

⁵ A m naa, Zerizalem, Zidee kɔ bɪ haay, kɔ k'a tɔ m Zɔrden kɔrɔ wɔɔ haay nɪ tam zɪ,

⁶ ɪ n'a mimbɔnyaarɔ hɪrɛ, Zaan nɪ batem kare ɪ ɔ Zɔrden kɔ ɔ.

⁷ K'a farizɛɛnrɔ kan sadisɛɛnrɔ kɪ yɪ ɲɲ'ɪ zem gɔta batem sire bɪnce ɔ bɪ, a a hɪ ɪ nɪ, a ɔ: «Mɪnnɔ kɔsɪrɔ do, nka y'a hɪ awɔɔ m, a ɔ, a a si Woso nɔmaa gɔta k'a nɪ zem bɪ lɛɛ?

⁸ K'a zibæə k'a n'a hɪnkare a ɔ, awɔɔ heerlɔrɔlɛ yɪ bɪ ba.

⁹ B'a b'a hɔɔn da a ɔ, awɔɔ zɪ m Abraham nɪ y. Bala, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, Woso a da ma an jaarɔ nɔɔn duro wusigɛ an ɪ ba Abraham nyɪnɔ.

¹⁰ Bɪ dɪtaaa naa, n sɪga banka k'an gɔrɔ zɪnzɛ ra ɪ mɛsi ma, gɔ nɪɲɲɛ k'a bɪr nyɪ mɪɲɲa dare y, n y'a zem la, n n a da sɛ ɔ.»

Hi batem kan sɛ batem kɪ

¹¹ «Mɔɔ ɪ batem kare awɔɔ ɔ hɪ ɔ a heer k'awɔɔ lɔr bɪ minto. Bɪ, an nɪ zem mɔɔ jɛ ɔ bɪ paɲɲa lɛ da mɔɔ ra, mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ waa a gannɔ ɔ y, a batem kare awɔɔ ɔ *Sent-Espri kan sɛ kɪ nɔ ɔ.

¹² A y'a gɔr m a wɔ ɔ, a y'a tɔyaa waare an a hɔyaa gɔr an a zar sɪ ɔ, bɪ, a sɛ k'a bɪr lihɪm bɪ nyam puur b'ɔ.»

Yeezuu batem si

(Markɪ 1.9-11; Likki 3.21-22)

¹³ A m bɪ, Yeezuu n a tɔ Galilee ɔ, an bɔr Zɔrden ɔ Zaan zɪ, k'a bɪ batem si.

¹⁴ Bɪ, Zaan a gu an n'a hɪrɛ, a ɔ: «ɪbɪ y'ɪ ga m, ɪ batem ka mɔɔ ɔ, b'ɪbɪ ɪ ya, ɪ nɪ zem mɔɔ zɪ!»

¹⁵ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «A tɔ k'an yɪ ncɪnaaɔ naa ma, bala, naa n'a kare, wɔɔ n hɔ haay k'an tɪrga Woso ma bɪ ba.» Zaan n yɛ kɛɛrɛ.

¹⁶ Yeezuu k'a batem bɪ si bɪ, a bɔ hɪ b'ɔ. A m bɪ, brama n a gɔ, an Woso Espri yɪ an nɪ zerle, an cɪrpɔɔrɛ hɔ bɪ m an bɪ zer la.

¹⁷ Leer n a tɔ mim ɔ an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Ba mɔɔ Nyɪ m na. Mɔɔ ɲɔa gɔta. A mɔɔ nɔ yɪ paan....»

4

*Sotaana a ginga Yeezuu ma**k'an mimbonyaa ba**(Marki 1.12-13; Likki 4.1-13)*

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Sɛnt-Espri bɪ ta Yeezuu m poo nɔ ɔ, kɔ Sotaana n a ginga ma.

² K'a a lɛ kɔsɪ dɔmum busi sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ bɪ, nɔ b'a nyasɔ.

³ Sotaana n a zɔ ma, an a hɪ m, a ɔ: «Kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m, k'ɪ ka kɔ jaarɔ nɔɔn duro n a ba hɔbɪrɛ.»

⁴ Bɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «N y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: Hɔbɪrɛ bɛɛ gɔaa n'a bɪm bala k'a mɪsɪrbaa ba y, bɪ lemim haay k'a nɪ bɔm Woso lɛ ɔ bɪ m.»

⁵ Sotaana n a gaa an ta m Zerizalɛm ɔ, an a der Wosocɛ bɪ mim ɔ.

⁶ A n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m k'ɪ hɪr ɪ ɪ da tara ɔ, bala, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ:

A lɛrɔ karɛ a malɛkarɔ ɔ, kɔ η n'ɪbɪ busu a wɔrɔ ɔ k'ɪbɪ b'ɪ gɛm zɛ y.»

⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «N y'a gɔrsɪra ba sɔ, n ɔ: I bɪ da Zuuba ɪ Woso lɛ ɔ y.»

⁸ Sotaana n a ya, an ta m ci gɔta mim ɔ, an durnya cɪrbɛərɔ kɔrɔ hɪnka m kan η paŋŋa kɪ,

⁹ an a hɪ, a ɔ: «K'ɪbɪ kukurɔ zɛ mɔɔ taa, ɪ mɔɔ da ɔ, mɔɔ naa haay karɛ ɪbɪ ɔ.»

¹⁰ Yeezuu a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «I jɛ bɔ mɔɔ jɪr ɔ, Sotaana! Bala, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ:

Zuuba Woso y'a deem ɪbɪ nɪ yaa dam nɪ, ɪ da ɔ.»

¹¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Sotaana n a bɔ a jɛ ɔ, lɛɛm bɪ malɛkarɔ n bɔr, ηnɪ bɪ hɔbɪrɛ ka ɔ.

*Yeezuu ɪ tam Galilee ɔ**(Marki 1.14-15; Likki 4.14-15)*

¹² Yeezuu k'a a ma, n ɔ, n Zaan du lɔnnɔcɛ ɔ bɪ, a a hɔr, an ta Galilee ɔ.

¹³ A n gɔɔta Nazarɛtɪ ɔ y. A hɔr a ɔ, an aa nyɪnta Kapernawum ɔ. Kɔ m bɪ, an nɪ Galilee hɪgɔta lɛ ra Zabɪlɔn kan Neftalii kɪ kɔrɔ wɔɔ barla.

¹⁴ Yɪ a ɔ nɔnaaɔ kɔ wosolɛsɪnnɪsɔrazaa Ezayii meerbaaro nɔɔn duro n kɔ yɪ.

¹⁵ Zabɪlɔn tara, Neftalii tara, hɪgɔta zaa, kɔrɔ kɔ η nɪ Zɔrdɛn kɔ gɛm la kan doro vantɔɔ kɔ η nɪ Galilee ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁶ Do k'a nɪ monsigɔ ɔ bɪ lɛɛgure gandaara yɪ, gɔɔɔ kɔ η nɪ zɛ kɔ ɔ kan zɛ hɪnnɪ kɪ rɔ wɔɔ, lɛɛgure bɔr brɔɔ minto.

¹⁷ A n a sa naa ma bɪ, Yeezuu a sɪŋŋɪda sa, an nɪ Woso lemim pa dare, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a bɔ a taam k'a sugur yɛ: Woso cɪrbɛə b'a zɔ.»

*Lɛkarɛ karɪndanyɪnɔ**(Marki 1.16-20; Likki 5.1-11)*

¹⁸ Yeezuu k'a nɪ Galilee hɪgɔta lɛ ra an nɪ tam bɪ, a gɔɔɔ yɪ hɪyɪa: Sɪmɔɔn kɔ n n'a bɪrm Pɪyɛr kan a danzaa Andɪr kɪ, ηn'ɪ zanŋa zom hɪgɔta b'ɔ, bala, zɔbɛnno m.

¹⁹ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a bɔr a zu mɔɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ bam gɔɔɔ kama zannɔ.»

²⁰ Lɛɛm bɪ, η y'a zanŋarɔ wɔɔ to, ηn'ɪ zum Yeezuu ɔ.

²¹ K'a ta lɛɛ bɪ, a Zakki yɪ kan a danzaa Zaan kɪ, Zebedee nyɪnɔ m ɲn'i kooloo ɔ kan a zɪ Zebedee bɪ kɪ, ɲn'a zaɲɲarɔ bankam. A n ɲ bir.

²² ɲ n a bɔ a zɪ b'ɔ kan kooloo bɪ kɪ lɛɛm, ɲn'i zure a jɛ ɔ.

Yeezuu kan guɔɔ ciɪro kɪ

²³ Yeezuu gasɔ Galilee kɔ b'ɔ haay, an nɪ bɪmbɪrm, an nɪ hɔ dɪndam guɔɔ m zɪfɔrɔ sokomacɛrɔ wɔɔ ɔ, an nɪ Woso cirbɛə lemim nyɪnta bɪ pa dam, an nɪ yaaba do haay waam kan kɔsɪ do haay kɪ zamaa bɪ bire ɔ.

²⁴ A tɔ bɔ lɛɛ haay ɔ, an ta kan Siirii kɔ kɪ haay, a m naa, n nɪ zɛm guɔɔ kɔ ɲ nɪ cicir bam yaaba do haay kan kɔsɪ do haay nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ m: Guɔɔ kɔ zinɛrɔ n ta ɲ nɪ, parparlozanno, megarezanno kɪ an ɲ waa.

²⁵ Zamaa cir guta nɪ zure a jɛ ɔ, a tɔ ɲ y'a ɔ Galilee ɔ, Taraburo ɔ, Zerizalem kan Zidee kɪ, kan Zɔrden kɔ gɛm la kɪ.

5

Yeezuu ɪ Woso lemim dɪndam

ci burə ɔ

(Likki 6.20-23)

¹ Yeezuu k'a zamaa bɪ yɪ bɪ, a der ci burə ɔ, an nyɪnta. A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a zɔ ma.

² A n a sɪɲɲɪda sa, an nɪ hɔ dɪndare ɲ nɪ, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

³ «Mimbirenyɪntazanno m mɪɲɲazerleazanno m:

ɲ hɔ m Woso cirbɛə bɪ m.

⁴ Mimbirenyɪntazanno m guɔɔ bɔgɔ-bɔgɔdɔɔ wɔɔ m:

ɲ y'a hɔjɪrle yɪm durnya ɔ.

⁵ Mimbirenyɪntazanno m nyikɛrezanno m:

Woso bra barɛ ɲ nɪ.

⁶ Mimbirenyɪntazanno m guɔɔ kɔ tɪrgabaa nɔ nɪ ɲ zɛm kan mɪsɪ kɪ rɔ wɔɔ m:

Hɔ yɪ ɲ kam.

⁷ Mimbirenyɪntazanno m cicirzɛrezanno m:

Woso yɪ ɲ cicir zɛrɛ.

⁸ Mimbirenyɪntazanno m heerhuzanno m:

ɲ Woso yɪrɛ.

⁹ Mimbirenyɪntazanno m guɔɔ kɔ ɲ n'a kam kɔmarɛ ma rɔ wɔɔ m:

Woso yɪ ɲ birle a nyɪnɔ.

¹⁰ Mimbirenyɪntazanno m guɔɔ kɔ ɲ nɪ cicir bam tɪrgabaa tɔ ma rɔ wɔɔ m:

ɲ hɔ m Woso cirbɛə bɪ m.

¹¹ Mimbirenyɪntazanno n'awɔɔ m, kɔ n y'awɔɔ sunsɔ wɔrɛ, n nɪ cicir karɛ awɔɔ ma, n nɪ ɲɔaar do haay karɛ awɔɔ ra mɔɔ minto,

¹² k'a heer nyɔɔ heernyɔɔ guta m, bala, awɔɔ ganwɔrɛ guta yɪm arzana ɔ. A ba n y'a ɔ ncɪnaaɔ wosolesinnɪsorazanno kɔ ɲ lɛɛ ka awɔɔ m nɔ wɔɔ m.»

Durnya yɛ, durnya lɛɛgure

(Marki 9.50; Likki 14.34-35)

¹³ «Durnya yɛ n'awɔɔ m. Bɪ, kɔ yɛ nyɪntabaa bɔ, n y'a bam lɔ, k'a a ya, a nyɪntabaa ka ɔ? A zibɛə ba ɔ do y, a lɔ n nawom garga ra, guɔɔ nɪ tontɔm la.»

¹⁴ «Durnya lɛɛgure n'awɔɔ m, kɔ k'a nɪ zigi burə ɔ bɪ b'a dam ma, an a nyaakom da y.

¹⁵ Kū gōaa sē nya fiture ō a bīr a cīntam kasī taa y, a cīnta a tūr a ō hō bure ō an cē bī gu gōōō kō ŋ nī b'ō haay rō wōō daahan minto.

¹⁶ Bī, k'awōō lēegure n yō ncīnaaō gōōō mīm ō, kō ŋ n'a lē bō awōō Zī k'a nī arzana ō b'ō, awōō zībēōro mīŋŋōō kō ŋ yī ŋ yī rō wōō minto.»

Yeezuu kan Moyiisi lē kī

¹⁷ «A b'a hōōn da a ō, bōr mōō ō kō m bī Moyiisi lē, gēē, wōsolesinnisorazanno wōō n a hī rō wōō zar y. Mōō n bōr kō m bī ŋ zar y, bōr mōō ō kō ŋ nī kō yī.

¹⁸ Sīra mōō n'a hīre awōō m, an lēē ka kō tara kan brama kī n cem bī, Wōso lē bī nyī deem bī bī cenle y, a jī deem bī cenim sō y, kō nawōōnō haay n bōkare an kō yī.

¹⁹ Naa minto bī, kō gōaa bīsī ka Wōso lē bī poore deem taan... ma an a dīnda gōōō m kō ŋ n'a ba maam sō, a zaa bī dō bīr n nawōm gōōō wōō haay poore Wōso cīrbēō b'ō. Bī gōaa k'a zu lērō wōō ō, an a dīnda gōōō m ŋn'a ba maam sō bī, bī zaa nyīntam gōta Wōso cīrbēō b'ō.

²⁰ Kō m sīra hī awōō m. K'awōō tīrgabaa n cem wōsocikarīnsaambōō wōō kan farīzēēnrō wōō tīrgabaa kī han, awōō bī gasōm Wōso cīrbēō ō y.»

Heerbusu mim

²¹ «Awōō ma n n a hī wōō yaabōō m, n ō: <I bī gēr zē y>, kō gōaa a mim meeyaa bō ō, a a ga m, kō n n ta m dōdōkēōnō taa.

²² Bī mōō y'a hīre awōō m: Kō gōaa nōmaa ba kan a mim kī, a a ga m, kō n n ta a zaa m dōdōkēōnō taa. Kō gōaa a hī a mim m, a ō: <Hōōnwarzaa>, a a ga m, kō n n ta a zaa m dōdōkēōnō jītanno taa. Kō gōaa a hī a mim m, a ō: <hōōzaa>, a ga a ō m k'an ta sehar ō.

²³ Naa minto bī, k'ībū ta Wōsoē ō k'ī yaa ganwōre ka Wōso ō, ī bōkare ī tō da ī nō ō, ī ō, ī ī zar ī mim ma,

²⁴ k'ī ganwōre bī tō Wōsoē ō b'ō, ī ta ī yaa n'ī zē kō ra kan ī mim bī kī, k'ī bōkare ī ī wūsīgē ī bōr, ī b'ī ganwōre bī ka Wōso ō.

²⁵ K'ībū jīm ī tare ī m dōdōkare bīnce ō, k'ī tō ō, a kō ma zaa ra. K'a n yī ncīnaaō y, a y'ī kam dōdōkēr ō, dōdōkēr bī n ī ka lōnnōdōmazanno ō, ŋn'ī du lōnnōē ō.

²⁶ Sīra mōō n'a hīre ībū m: Ibū bī bōm b'ō k'ībū n ī zīm bī ka haay y, bī tanka deem taan... bī gōōtare y.»

Jaandare mim

²⁷ «Awōō ma, n ō: <I bī jaan da y>.

²⁸ Bī mōō y'a hīre awōō m: Kō gōaa dīga lō ma a hōōn n ta zī, a jaan da kan kī a heer ō.»

²⁹ «K'ī bīsī mīnyaa bī y'ī dam mīmbyōnyaa bare ma, k'ī bō ō, ī zo laato ī ma. Bala, a jīra k'ī mē vēŋŋē deem n a zaar ba, k'ī mē bī haay bī ta sehar ō y.

³⁰ Bī, k'ī bīsī wō bī y'ī dam mīmbyōnyaa bare ma, k'ī zē ra ī zo laato ī ma. A jīra k'ī mē vēŋŋē deem n a zaar ba, k'ī mē bī haay bī ta sehar ō y.»

La a lō ra mim

(Matiyee 19:9; Markī 10.11-12; Likki 16.18)

³¹ «N y'a ya, n n a hī sō, n ō: <Kō gōaa la a lō ra k'an wōsaalumaci ka ō.>

³² Bī mōō y'a hīre awōō m: Kō gōaa la a lō ra, bī jaan bēē a a da y, lō bī da an nawōm jaandare ma. Bī, kō gōaa lō k'a gū a zīm ma sa, jaan a da.»

Wersire mim

³³ «Awɔɔ ma, n n a hɪ wɔɔ yaabɔɔ m, n ɔ: <I bɪ ɪ lerbɔre to y, b'a ka kɔ hɔ k'ɪbɪ lɛr bɔ Zuuba m ɪ ɪ wer si bɪ n kɔ yɪ.>

³⁴ Bɪ mɔɔ y'a hɪre awɔɔ m, a b'a wer si fɪga y: A b'a wer si brama tɔ nɪ y, bala, Woso cirbæðduu m bɪ.

³⁵ A b'a wer si tara tɔ nɪ y, bala, a gam cɪntarahɔ m bɪ, a b'a wer si Zerizalem tɔ nɪ y, bala, cir gota bɪ kɔ m bɪ.

³⁶ I b'ɪ wer si ɪ mim tɔ nɪ y, bala ɪbɪ b'ɪ dam ma ɪ ka minkə deem n a ba kunkum gɛe fu y.

³⁷ K'awɔɔ ɪ meer bare, kɔ ɪn... m, k'a hɪ, a ɔ: ɪn... m. Kɔ ayy... m, k'a hɪ, a ɔ: ayy... m. Meerbaa k'a n'a nam ma bɪ, a to a ɔ a Bonyaabarezaa* bɪ zi.»

Zɪmbɔkoma mim

(Likki 6.29-30)

³⁸ «Awɔɔ ma, n n a hɪ, n ɔ: <Mɪnyaa nɪ sompim mɪnyaa bɪnce ɔ, sɔ nɪ sompim sɔ bɪnce ɔ.>

³⁹ Bɪ mɔɔ y'a hɪre awɔɔ m, kɔ gɔaa a ba awɔɔ m bonyaa, a b'a bonyaa ba m sɔ y. Bɪ, kɔ gɔaa a wɔ ta ɪ bɪsɪ paasɪ rɛ, k'ɪ ɪ jɪsa paasɪ bɪ ka ɔ k'an a ta rɛ.

⁴⁰ Kɔ gɔaa ɔ, k'a dɔdɔ ka kan ɪ kɪ, k'a ɪ huudaara yɔ ɪ m, k'ɪ to k'an ɪ huukuurɔ sa sɔ.

⁴¹ Kɔ gɔaa paɪɪa ba ɪ ma, k'a ɪ da tare ma ganjɪbɔɔre tisi kan a kɪ, k'ɪ ta ganjɪbɔɔre tisi hɪya kan kɪ.

⁴² Kɔ gɔaa hɔ ye ɪ han, k'ɪ ka ɔ. Kɔ gɔaa ɔ, k'a zɪm sa ɪ zi, ɪ bɪ ɪ gu han y.»

Jɪnnɔ ɲɔare

(Likki 6.27-28,32-36)

⁴³ «Awɔɔ ma, n n a hɪ, n ɔ: <K'ɪ ɪ gɔaa ɲɔa, k'ɪ sɔ ɪ jum m.>

⁴⁴ Bɪ mɔɔ y'a hɪre awɔɔ m: K'a a jɪnnɔ ɲɔa, k'a yaa da Woso m gɔɔɔ kɔ ɲ n fɪr kare awɔɔ ma rɔ wɔɔ tɔ ma.

⁴⁵ Ncɪnaas bɪ, awɔɔ yɪm awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ nyɪnɔ paan...rɔ. Bala, a ka woso nɪ gum gɔɔɔ bonyaarɔ wɔɔ ra kan gɔɔɔ mɪɲɲɔɔ wɔɔ kɪ. A a ka sɔ, la nɪ bam gɔɔɔ mɪɲɲɔɔ ra kan gɔɔɔ bonyaarɔ wɔɔ kɪ.

⁴⁶ Bɪ, k'awɔɔ ɪ gɔɔɔ kɔ ɲ n'awɔɔ ɲɔam nɔ wɔɔ ɲɔare, a nyɔɔdɔ ɪ ka? Bala, yaworsinnɔ wɔɔ y'a bare ncɪnaas sɔ.

⁴⁷ Bɪ, k'awɔɔ ɪ yaa dare a danyɪnɔ m bala, bɔ awɔɔ n'a bam, an nɪ yɪre a hɔ? Kɪfɪrɔ wɔɔ bɪr a bare ncɪnaas sɔ ra?

⁴⁸ K'a maam, k'a yɪ mɪɲɲa paan... amba awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ n mɪɲɲa paan... bɪ m.»

6

Ganwɔre kare

¹ «A b'a ka k'a a zibæro mɪɲɲɔɔ ba, kɔ gɔɔɔ n dɪga a ma y. K'awɔɔ ɲ ba kɔ ɲ nɪ dɪga a ma, awɔɔ bɪ ganwɔre yɪm awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ zi y.

² K'ɪbɪ ɪ hɔ kam cicirzaa ɔ, ɪ bɪ hɔ ba kɔ gɔaa haay n a dɔ, ɲ ɔ, ɪbɪ ɪ hɔ kam gɔaa ɔ, amba zambozannɔ kɔ ɲ n'a bam sokomacero ɔ kan zaa birero ɔ kɪ, kɔ gɔɔɔ n a lɛ bɔ a ɔ rɔ wɔɔ nɪ y. Mɔɔ y'a hɪre awɔɔ m, ɲ y'a ganwɔre yɪ.

³ B'ɪbɪ, k'ɪ ɪ gan wɔre, k'ɪ jɪsa wɔ bɪ bɪ hɔ k'ɪ bɪsɪ wɔ n'a bam bɪ dɔ y.

* 5:37 5:37 Bonyaabarezaa: a lɛ taa k'a hɪ a ɔ: «Sotaana».

⁴ K'i ganwore bi nyaakom da i ka, i Zi k'a ni ho nyaakondare yim bi ganwore kare i o.»

Yaadare
(*Likki 11.2-4*)

⁵ «K'awoo i yaa dare, a bi yi am zambuzanno ho bi ni y. Ku η le n taa ku guoo n a yi bi, jum η tir a o sokomacero woo o, kan zaaro zekorajiro ki o, ηn'i bir yaa dare. Moo y'a hire awoo m, sira m, η y'a ganwore yi.

⁶ B'ibu, k'i le taa ki yaa da, gaso i ce o i le ta, i yaa da i Zi Woso k'a ni b'o bi m, b'ibu Zi k'a ni lee k'a nyaakom da bi yim bi, a y'ibu ziboo k'ibu nyaakom da bi ganwore kare i o.

⁷ K'awoo i yaa dare, a bi meer ba gota am kifuro ho bi ni y. A hoon ηn'a dare, η o, k'a meer ba gota, Woso y'a yaadare mam.

⁸ A b'a ba am η ho bi ni y. Bala, awoo Zi Woso bi lee ka an ho k'awoo le n taa bi do, awoo n bokare, an n'a yem han.»

⁹ «K'awoo k'a yaa da, k'a da ncinaao:

Woo Zi k'a ni arzana o,

k'i to n leboore yi,

¹⁰ k'i cirbөө n bor,

k'i hoonho n ba tara burə o,
amba an ni bam arzana o bi m.

¹¹ Woo her hobore ka woo o.

¹² Woo koromaro sugur ka woo o,
amba woo n'o muno koromaro sugur kare η o bi m.

¹³ Do woo ma k'o bi ye o o do makra bonyaa no o y,
bi woo yo Bonyaabarezaa bi wo o.

[Bala, ibu y'i so cirbөө o kan panja ki, leboore ki doora k'a nyare ba o no o.]

¹⁴ «Ku sira ni, k'awoo guoo koromaro sugur ka η o, awoo Zi k'a ni arzana o bi sugur kare awoo o so.

¹⁵ Bi, k'awoo bir sugur kam guoo o, awoo Zi k'a ni arzana o bi b'awoo koromaro sugur kare awoo o so y.»

Lekosire

¹⁶ «K'awoo y'a le kosire, a bi tir a meer zinzar ku o, am zambuzanno ho bi ni y. A meer η tir a zinzar ku o, ku guoo n a do, η o, a a le kosi. Sira moo n'a hire awoo m: η y'a ganwore yi.

¹⁷ K'ibu y'i le kosire, k'i hi da i meer o, i tidəər ze i mim ma,

¹⁸ ku guoo b'a do, η o, i le i kosi y. Bi, k'i Zi k'a ni lee k'a nyaakom da o bi n a do a deem. B'a y'i ganwore kare i o.»

Arzaka k'a ni arzana o
(*Likki 12.33-34*)

¹⁹ «A b'a ka arzaka ma durnya burə o naa o y. Bala, bee kan muku ki y'a zarm, konno i cele yarm, ηn'a sare.

²⁰ Bi k'i ka arzana arzaka ma. Bala, muku kan bee ki ba b'o k'a zar y, konno ba b'o k'a cele yar, k'a sa y.

²¹ Bala, lee k'i arzaka n ta o b'i heer n ta o so.»

(*Likki 11.34-36*)

²² «Mesim fitire m munyaa m. K'i munyaa munja ibu me bi haay i leegure o.

²³ Bi k'i munyaa bi munja y, ibu me bi haay nyuntam monsigə o. K'a i yire i o, leegure k'ibu n ta m bi monsigə ni, monsigə bi do yim gota bidə.»

Woso gɛɛ busoo

(Likki 16.13)

²⁴ «Gɔaa bɔ ɔ an b'a dam ma, an zuubɔɔ huyɔɔ zi ba y. A deem nɔam, an sɔ deem m, gɛɛ, an a zɛ kɔ ra kan deem kɪ, an kaanm deem m. Awɔɔ b'a dam ma, a zu Woso ɔ, k'a a ya, a zu busoo ɔ y.»

(Likki 12.22-31)

²⁵ «Bɪ y'a ka, mɔɔ n'a hire awɔɔ m: a b'a heer kɔ a mɪsɪrbaa bɪ hɔbɪrɛ mim ma y. B'a b'a heer kɔ huu mim ma sɔ y. Mɪsɪrbaa n lɛ da hɔbɪrɛ m na? Mɛsɪm bɪ n lɛ da huu m na?

²⁶ K'a dɪga bennɔ ma: ɪ bɪr hɔ duure y, bɪ ɪ bɪr hɔ dare y, ɪ bɪr hɔ zarm sɪ ɔ y, b'awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ yɪ ɪ tɔrm! Awɔɔ n lɛ da ɪ nɪ gallem hɔka ra?

²⁷ Nka n'a dam ma, an a mɪsɪrbaa da ra poore tɔkke a hɔɔn k'a n'a dam ma gɔta minto?

²⁸ Bɔ y'a ka, awɔɔ n'a heer kɔm huu mim ma? K'a dɪga pooyaa hɔvuro ma, ɪ yɪ mam, bɪ ɪ bɪr zi bare, bɪ ɪ bɪr huu bare y.

²⁹ Bɪ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ awɔɔ m, Salomɔɔn mɪɲɲa, b'a kan a cɪrbɔɔ bɪ kɪ, a n huu du a ma, am ɪ deem hɔ bɪ nɪ y.

³⁰ Bɪ, kɔ Woso ɪ huu dum pooyaa bur ma nɔɪnaaɔ, bɪ ta an a ɔ her kɔ sɛ n b'a bɪ booti m, a bɪ huu dure awɔɔ ma an lɛ da brɔɔ m na? Sɪrakarɛ poore zannɔ!

³¹ K'a maam, a b'a heer kɔ a bɪr a hire, a ɔ: Bɔ wɔɔ n'a bɪrɛ? Bɔ wɔɔ n'a mɪrɛ? Bɔ wɔɔ n'a dure ɔ ma?

³² Naa dɔ haay kɪfɪrɔ wɔɔ n'a karɛ ɪ ma kɔsɪ-kɔsɪ, b'awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ b'a dɔ, a ɔ, awɔɔ lɛ taa ɪ ma.

³³ K'a lɛɛ ka a ka Woso cɪrbɔɔ bɪ ma, kan a tɪrgabaa kɪ. Maam bɪ, Woso hɔ k'a gɔɔta bɪ karɛ awɔɔ ɔ.

³⁴ Naa minto bɪ, a b'a heer kɔ booti mim ma y. Booti dɪgarɛ a mɪɲɲa mim ma. Dɔmum biyɔɔ y'a mɪɲɲa mim m.»

7

Kɔ dɔdɔyarɛ

(Likki 6.37-38,41-42)

¹ «A bɪ gɔaa dɔdɔ yar y, kɔ Woso b'a dɔdɔ yar y.

² K'awɔɔ gɔaa dɔdɔ yar lɔnlɔ, awɔɔ dɔdɔ yar n nawom maam sɔ, hɔganhɔ k'awɔɔ n ta m gɔɔɔ minto bɪ, bɪ nɪ nyɪntam hɔganhɔ awɔɔ minto sɔ.

³ A lɔ ɪbɪ nɪ bur k'a n'ɪ mim mɪm ɔ bɪ yɪrɛ, an bɔkarɛ kusɔ n'ɪbɪ mɪm ɔ, b'ɪ bɪr a yɪrɛ?

⁴ ɪbɪ y'a bam lɔ, ɪ hɪ ɪ danyɪ m, ɪ ɔ, jum kɔ m bur bɔ ɪ mɪm ɔ, an bɔkarɛ kusɔ n'ɪbɪ mɪm ɔ!

⁵ Zamɔzaa, kusɔ bɪ bɔ ɪ mɪm ɔ cɪna, k'ɪ dɔ ɪ lɛɛ yɪ mɪɲɲa, ɪ bur bɪ bɔ ɪ danyɪ bɪ mɪm ɔ.

⁶ A bɪ hɔ mɪɲɲa ka jino ɔ y, kɔ n bɛɛ m, ɪ y'a bɔrɛ, ɪn'awɔɔ bɪ. A bɪ hɔ wɪsɪ sa a ka kurkuuro ɔ y, kɔ n bɛɛ m, ɪ tɔntɔm la.

Hɔyɛrɛ Woso han

(Likki 11.9-13)

⁷ K'a hɔ yɛ, n y'a karɛ awɔɔ ɔ. K'awɔɔ a ka ma, awɔɔ y'a yɪm. K'awɔɔ cɛɛ zɛ, n y'a gɔrɛ awɔɔ m.

⁸ Bala, kɔ gɔaa hɔ yɛ, a y'a yɪm. K'a a ka ma, a y'a yɪm. Kɔ gɔaa cɛɛ zɛ, n y'a gɔm nɪ.

⁹ Gaa y'awoo bire o a nyi ni bur yem han, an jaa ka o ra?

¹⁰ Gee, k'a zo ye han, a mum kan o ra?

¹¹ Awoo k'an bonyaa ncinaas a bokare a hoo muhhuo ka a nyino o do, awoo Zi k'a ni arzana o bi bee le da ra? A hoo muhhuo kam guoo ko n n'a yem han ro woo o.

¹² Ncinaas bi, ho k'awoo le n taa haay ko guoo n a ba awoo m bi, k'a ba n ni so. Moyiisi lero woo haay kan wosolesinnisorazanno woo ciro woo ki a hi.

Zaa poore

(Likki 13.24)

¹³ K'a gaso cele foore bi m, bala, cele gota bi kan zaa zanta bi ki bi, ta n nawom nyaanle bince o. Guoo gota yi n sam.

¹⁴ Bi, cele foore bi kan zaa kosi bi ki bi, ta n nawom misirbaa bince o. Guoo ko n ni n yim no woo bi gota y.

Go do n nawore a nyi ma

(Likki 6.43-44)

¹⁵ K'a dundo a zi kan naarlesinnisorazanno woo ki, bor n tir a o awoo zi, am seero ho bi m, an bokare poojino kosiro m.

¹⁶ N zibeeero awoo ni n dom ma. N bir tugo nyi nom laa go ra y, n bir soon nyi nom laazankore ra y.

¹⁷ Go muhha bi, nyi muhha an n'a dam, go bonyaa bi, nyi bonyaa an n'a dam so.

¹⁸ Go muhha b'a dam ma an nyi bonyaa da y, go bonyaa b'a dam ma, an nyi muhha da so y.

¹⁹ Go haay k'a bir nyi muhha dam bi, a ze n nawom la, n n'a dam se o.

²⁰ Ncinaas bi n zibeeero awoo ni n dom ma.

Karindanyino paan...ro

(Likki 13.25-27)

²¹ Gaa haay k'a n'a hum moo ma: <Zuuba, Zuuba> bi bee ni gasum Woso cirbae o y. Bi, guoo ko n ni moo Zi k'a ni arzana o bi hoonho bam no woo m.

²² Dodokare hinni o, guoo gota y'a hure: <Zuuba, Zuuba, ibu to minto, woo Woso le si o so ra. Ibu to ma woo la zinero ra. Woo hoserlo ba gota ibu to minto.>

²³ Bi moo y'a hure n ni, moo o: <Moo n awoo do fuga y. K'a a hor moo jur o, mimbonyaabonno!>

Ce jir k'an muhha

(Likki 6.47-49)

²⁴ Ncinaas bi, gaa k'a ni moo meerbaa ko moo ba naa mam bi, an ni zi bam ni bi, bo a o ko o kan gaa k'a hoon n ta o, an a ce do ci bure o ki.

²⁵ La n ba, hi n yar, hunher n hon kan panja ki, an a mom ce b'o, a n a da y. Bala, a jir bi da n y'a o ci bure o.

²⁶ Bi gaa k'a ni moo meerbaa ko moo ba naa mam b'a bir zi bam ni bi, gaa bi do bo a o ko o kan gaa yarma k'a ce do nyintaa bure o ki.

²⁷ La n ba, hi n yar, hunher n hon kan panja ki, an a mom ce b'o, ce bi n wurgu, a hosi n goota y.»

²⁸ Yeezuu k'a ho dunda ncinaas an a nya bi, guoo cir gota ko n ni b'o ro woo ze kee a hodundare bi minto.

²⁹ Bala, Yeezuu bir ho dundare an n wosocikarinsaamboo woo ho bi ni y. Woso panja an ni ho bi dundam ni.

8

*Kusimə waare**(Marki 1.40-45; Likki 5.12-16)*

¹ Yeezuu k'a a to ci bi mim u bi, guɔɔ cir gɔta zu a je u.

² Kusimə n b'a zo ma, an kukurə zε a taa, an a hi m, a u: «Zuuba, k'i le taa, i i da ma, i mɔɔ waa, i dintim naa do gu mɔɔ ma.»

³ Yeezuu n a wɔ hɔr, an a da ma, an a hi, a u: «Mɔɔ le taa, i waa. Ku dintim bi n gu i ma.» Lεem bi, a kusiməbaa bi nya ma.

⁴ A m bi, Yeezuu n a hi m, a u: «I b'a hi gɔsi ni y, bi ta i yaa n'i hunka wosocemannubər bi m, k'i ganwore kɔ Moyiisi le ka kɔ n n a ba bi ka, k'an nyinta ibu waare bi kaseti guaa haay minto.»

*Yeezuu kan Kapernawum**sɔrdaa zɔɔɔ cir ki**(Likki 7.1-10)*

⁵ Yeezuu k'a ni gasum Kapernawum u bi, sɔrdaarɔ cir bɔr zi, an a hi m, a u:

⁶ «Zuuba, mɔɔ zibəənyɪ ni wɔtam har u, a mε n ga, an ni fir yum gɔta.»

⁷ Yeezuu n a hi m, a u: «Mɔɔ tam, m aa a waa.»

⁸ Bi sɔrdaarɔ cir b'a nyɪ bɔ u, a u: «Zuuba, mɔɔ n m ga m, k'ibu n gasu mɔɔ har u y, meerbaanyɪ ba deem bala, mɔɔ zibəənyɪ bi y'a waam!

⁹ Lεezanno y'a so mɔɔ muɲa u, mɔɔ ni m so sɔrdaarɔ u. Ku mɔɔ hi deem m, mɔɔ u: «Ta!», b'a ta. Ku mɔɔ hi a vanta m, mɔɔ u: «Bɔr!», b'a bɔr. Ku mɔɔ m ya, m a hi m zibəənyɪ m, mɔɔ u: «Naa ba!», b'a a ba.»

¹⁰ Yeezuu k'a naa ma bi, a diga guaa bi ma, an zε kədə, an a hi guɔɔ kɔ η ni zum kɔ u kan ki rɔ wɔɔ m, a u: «Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, mɔɔ n sirakare naa do lɔɔ yɪ Israyel guaa zi y.

¹¹ A hi mɔɔ n nawore awɔɔ m, guɔɔ y'a tom gɔta dɔjur u kan meer ki ηni bi nyinta kan Abraham ki Izakkɪ ki, Zakɔɔb ki, ηni hɔ bi Woso cirbəə b'u.

¹² Guɔɔ kɔ n lεε ka n η bɔ u Woso cirbəə bi minto rɔ wɔɔ, n brɔɔ nyɔɔm garga ra monsigə u. Nyikere kan sɔsɔre ki nyintam b'u.»

¹³ Meerbaa naa do je u, Yeezuu a hi sɔrdaarɔ cir bi m, a u: «Doo har u, k'an ba ibu m, amba ibu sira ka mɔɔ u bi m.» Wakati bi do u lεem bi, zibəənyɪ b'a waa.

*Piyeer dində waare**(Marki 1.29-34; Likki 4.38-41)*

¹⁴ Yeezuu k'a gasu Piyeer har u bi, a Piyeer dində yɪ an ni wɔtam memare m.

¹⁵ A n a wɔ da a wɔ ma memare bi n bɔ a mε u, an wuti an nyasu Yeezuu m.

Yaabazanno waare

¹⁶ Yirbəə k'a da bi, n bɔr guɔɔ m gɔta zinəro n ta η ni. Yeezuu meer ba bala an la zinəro wɔɔ ra, an yaabazanno wɔɔ waa haay.

¹⁷ Yɪ a u ncinaas, kɔ hɔ kɔ wosolɛsinnisoraazaa Ezayii a hi bi n kɔ yɪ. A a hi, a u:

A i hɔ haay k'a ni fir kam wɔɔ mesim ma bi sa, an wɔɔ yaabarɔ gu wɔɔ ma.

*Guɔɔ kɔ η n'a ηsam k'a zu Yeezuu u**(Likki 9.57-62)*

¹⁸ Yeezuu k'a gɔɔɔ cir gɔta yɪ, ɲɲɪ bɪr a ma bɪ, a lɛ ka a ɔ, k'a ta higota bɪ gəm deem la.

¹⁹ Wosocikarɪnsaamba deem n a zɔ ma, an a hɪ m, a ɔ: «Karɪnsaamba, mɔɔ zure ɪbɪ je ɔ lɛɛ haay k'ɪbɪ nɪ tan ɔ b'ɔ.»

²⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɛɛɔnɔ ɪ yaarɔ m, bɛnnɔ ɪ cɛlɪɲɲarɔ m, bɪ Gɔaanyɪ bɪ ba bɪnce m k'a a mim cɪnta ɔ y.»

²¹ Karɪndanyɪ vanta n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, zaa ka m ɔ, kɔ m aa nɪ m zɪ gər bɪr, kɔ m a dɔ m bɔr.»

²² Bɪ, Yeezuu a hɪ m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ, k'ɪ gɛəno to kɔ ɲ n'a gɛəno bɪr.»

(Marki 4.35-41; Likki 8.22-25)

²³ Yeezuu gasɔ kɔɔlɔɔ ɔ, a karɪndanyɪnɔ n zu a je ɔ.

²⁴ Lɛɛm bɪ, hɪnhɛr gɔta wuti hi bɪ burɔ ɔ, an a ɲɔa k'a ka kɔ hi m kɔɔlɔɔ bɪ mom. Yeezuu n bɔkare, an nɪ hinceem bam.

²⁵ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a zɔ ma, ɲn'a gu, ɲn'a hɪ m, ɲ ɔ: «Zuuba, wɔɔ yɔ! Kɔ m bɛɛ m wɔɔ gɪngam!»

²⁶ A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ nɪ nyi bare, sɪrakare poore zanno!» A n wuti an jum, an hɛən si hɪnhɛr bɪ ma kan higota bɪ kɪ. Lɛɛ bɪ n zɛ sɪ...

²⁷ ɲ n zɛ kədɔ, ɲn'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Bɪ gɔaa bɪ kara n naa, baa hɪnhɛr kan hi kɪ n n'a lɛ sire?»

Gɔɔɔ kɔ zinɛro n ta ɲ nɪ waare

(Marki 5.1-20; Likki 8.26-39)

²⁸ Yeezuu k'a lee ku higota bɪ tɔr deem ɔ Gadara zanno kɔ ɔ b'ɔ bɪ, a m bɪ, gɔɔɔ hɪyɔɔ kɔ zinɛro n ta ɲ nɪ n bɔ gɛənɔyaarɔ ɔ, ɲnɪ b'a zɛ ɔ. Gɔɔɔ wɔɔ duro nyɪnta bɔnyaa gɔta. Naa minto bɪ, gɔsɪ b'a dam ma, an cem lɛɛ bɪ dɔ ɔ y.

²⁹ ɲ n a sɪɲɲɪda ba, ɲn'ɪ zee dam, ɲ ɔ: «Bɔ ɪbɪ lɛ n taa k'ɪ ba wɔɔ nɪ Woso Nyɪ? Bɔr ɪbɪ ɔ k'ɪ bɪ fir ka wɔɔ ma, bɪ wɔɔ firyɪrɛ dɔmɪm bɪ n a ku cɪna ra?»

³⁰ A n bɔkare, kurkuuro cir gɔta ɪ nyɪnta laato b'ɔ, ɲn'ɪ hɔ bɪrɛ.

³¹ Zinɛro wɔɔ n'a yem Yeezuu han gɔta, ɲ ɔ: «K'ɪ la wɔɔ ra, k'ɪ wɔɔ nyɔɔ kurkuuro wɔɔ mɛ ɔ.»

³² Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a ta!» ɲ nɪ bɔ gɔɔɔ wɔɔ mɛ ɔ, ɲnɪ gasɔ kurkuuro wɔɔ mɛ ɔ. A m bɪ, kurkuuro cir gɔta bɪ n bra si, ɲnɪ zer, ɲn'a zar higota b'ɔ, ɲnɪ gɪnga.

³³ Kurkuuro dundonno wɔɔ n bra si, ɲn'aa hɔ k'a ba bɪ hɪ kɔnɔ ɔ b'ɔ, kan hɔ k'a ba gɔɔɔ kɔ zinɛro n ta ɲ nɪ rɔ wɔɔ n bɪ kɪ.

³⁴ A m bɪ, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ kɔnɔ ɔ b'ɔ haay rɔ wɔɔ n bɔ, ɲn'ɪ tam k'a yaa Yeezuu zɛ ɔ. A yɪ kɔ ɲ y'a ɔ bɪ, ɲ y'a yɛ han gɔta k'an bɔ a kɔ b'ɔ.

9

Mɛgarezaa waare

(Marki 2.1-12; Likki 5.17-26)

¹ Naa je ɔ bɪ, Yeezuu gasɔ kɔɔlɔɔ ɔ, an a wusigɔ, an higota bɪ zɛ ra an ta a kɔ ɔ.

² N n mɛgarezaa busu wotaraho ra, n nɪ bɔr m Yeezuu zi. K'a gɔɔɔ kɔ ɲ bɔr m nɔ wɔɔ sɪrakare yɪ bɪ, a a hɪ mɛgarezaa bɪ m, a ɔ: «M nyɪnnɪ, ɪ tɔ ɔ, ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ wɔɔ sugur yɪ.»

³ Wosocikarɪnsaambaɔ gɔsɪnnɔ nyɪnta b'ɔ, ɲn'a hɪrɛ a heer ɔ, ɲ ɔ: «Gɔaa naa dɔ ɪ Woso sɔnsɔ wɔrɛ!»

⁴ Yeezuu k'a hɔ k'a nɪ ɲ heer ɔ bɪ dɔ bɪ, a a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Bɔ minto, awɔɔ n'a hɔɔn dare ncɪnaaɔ?»

⁵ Kara m zanta? Mɔɔ n b'a hum lɔgɔ bi m, mɔɔ ɔ: I i mimbonyaaro sugur yi bi m ge, gee, i wuti i i wotarahɔ bi gɔr, i ta bi ni?

⁶ Bi keere bi, awɔɔ y'a dɔre, a ɔ: Gɔaanyɔ b'i le m tara burɔ ɔ, k'a gɔɔ mimbonyaaro sugur ka η ɔ.» A n a hi lɔgɔ bi m, a ɔ: «Wuti, i i wotarahɔ bi gɔr i doo!»

⁷ Gɔaa bi n wuti an doo.

⁸ Gɔɔ cir gɔta kɔ η naa yi bi, η da bɔ ɔ, ηn'a le bɔ Woso ɔ, k'a panja naa do ka gɔɔ ɔ bi minto.

Matiyee har hɔbire

(Marki 2.13-17; Likki 5.27-32)

⁹ Yeezuu k'a ni tam bi, a a to, an gɔaa yi an ni nyuntam yaworsire bince b'ɔ, a to m Matiyee, an a hi m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ!» A n wuti an zu a je ɔ.

¹⁰ Kɔ Yeezuu ni nyuntam Matiyee har ɔ b'ɔ k'a hɔ bi bi, yaworsinno kan mimbonyaabɛnno ki nyinta b'ɔ gɔta kan ki, kan a karindanyino wɔɔ ki.

¹¹ Farizeenro wɔɔ kɔ η naa yi bi, η y'a hire a karindanyino wɔɔ m, η ɔ: «A lo, awɔɔ karinsaamba bi ni hɔbire bum kan yaworsinno ki, mimbonyaabɛnno ki?»

¹² Yeezuu k'a naa ma bi, a a hi, a ɔ: «Laafizanno le baa lɔɔɔr ma y, yaabazanno le n taa lɔɔɔr ma.

¹³ K'a ta, a yaa a ka meerbaa naa do ji ma: <Cicirzere mɔɔ le n taa, manni bare bee y>. Mɔɔ n bɔr kɔ m bi gɔɔ mɛnɛɔ bir y. Bɔr mɔɔ ɔ kɔ m bi mimbonyaabɛnno bir.»

Hɔ daa kan hɔ gusire ki

bir zum kɔ ɔ y

(Marki 2.18-22; Likki 5.33-39)

¹⁴ Zaan karindanyino a zo Yeezuu ma, ηni laaka da han, η ɔ: «Bɔ minto m, wɔɔ kan farizeenro wɔɔ ki, wɔɔ n'ɔ le kɔsum, b'ibɔ hɔɔ wɔɔ bir a kɔsre?»

¹⁵ Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ gɔaa i losare cibsɔ bare, lɔ bi zim bi ni gɔɔ wɔɔ bireyaa ɔ, gɔɔ wɔɔ y'a dam ma, ηni heerzarle ba ra? Bi dɔmum niɛnɛ ɔ, n zem bi lɔ bi zim bi gɔ η ma, η y'a le kɔsum dɔmum bi do ɔ.

¹⁶ Gɔaa ba ɔ, an ni peera daa kɔr sam, an n'a tam huu gusire re y. Bala, peera daa kɔr bi huu gusire bi gaam an a kaansɔ, an le da biisi ra.

¹⁷ Gɔaa ba ɔ, an ni diven daa sam k'a to hibɔɔnro gusinno ɔ y. Kɔ m bee m, hibɔɔnro wɔɔ hinhaanm, diven bi n a lo hibɔɔnro wɔɔ n a zaar ba. Bi diven daa bi to n tir a ɔ hibɔɔnro daaro ɔ, diven bi kan hibɔɔnro wɔɔ ki b'a zaarbɔre y.»

Zɔfɔrɔ sokomace cir nyimbɔere waare, kan lɔ k'a wɔ da Yeezuu huu ma ki

(Marki 5.21-43; Likki 8.40-56)

¹⁸ K'a ni meer bare ncinaas kan gɔɔ wɔɔ ki bi, zɔfɔrɔ sokomace cir deem n a zo ma, an sɔnta a taa, an n'a hum ni, a ɔ: «Mɔɔ nyimbɔere i ga, a n maasure ba cɔna y. Bi, bɔr i wɔ ka a mim la, k'an a mum bɔ ɔ.»

¹⁹ Yeezuu n wuti kan a karindanyino ki, ηni zu a je ɔ.

²⁰ Bi, lɔ n ta ɔ, ma n'a dam zi a dɔɔraa buerehɔya hɔ m naa, an a zo Yeezuu ma je ɔ, an a wɔ da Yeezuu huu le ma.

²¹ Bala, lɔ bi y'a hire a heer ɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ m wɔ da a huu le ma tokke, mɔɔ yi m waam.»

²² Bɪ, Yeezuu a bɔ an dɪga a jɛ ɔ, an lɔ bɪ yɪ an a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ nyɪnnɪ, ɪ heer ba kookoo, ɪ sɪrakarɛ y'ɪ bɔmbɔ». Lɛɛm bɪ, lɔ b'a waa wakati bɪ do ɔ.

²³ Yeezuu k'a lee ku zuɪfɔrɔ sokomacɛ cir bɪ har ɔ bɪ, k'a hirpenno wɔɔ yɪ kan gɔaa cir bɪ bɔgɔr barɛ kɪ bɪ, a a hɪ ɪ nɪ, a ɔ:

²⁴ «K'a bɔ, nyɪmbɔɛɛɛɛ bɪ n ga y. Hinceem a a ba.» Gɔɔɔ wɔɔ nɪ yaa wom ma.

²⁵ Kɔ n bɔ gɔɔɔ wɔɔ m bɪ, a gasɔ zi, an nyɪ bɪ sa a wɔ ma, a m bɪ, nyɪmbɔɛɛɛɛ bɪ n wuti.

²⁶ Mim naa do n ta lɛ haay ɔ kɔ bɪ do ɔ.

Bɔɔrɔ huyɔɔ waarɛ

²⁷ Yeezuu k'a hɔr b'ɔ bɪ, bɔɔrɔ huyɔɔ ɪ b'a zɛ ɔ, ɪnɪ zu a jɛ ɔ, ɪn'ɪ baa dam, ɪn'a hɪɛ, ɪ ɔ: «Wɔɔ cicir zɛ *David Nyɪ!»

²⁸ Yeezuu k'a lee ku har ɔ bɪ, bɔɔrɔ wɔɔ a zɔ ma, an ɪ lar, a ɔ: «Awɔɔ sɪra ka a ɔ, mɔɔ yɪ m dam ma, m naa ba ra?» ɪ n a nyɪ bɔ ɔ, ɪ ɔ: «ɪn..., Zuuba.»

²⁹ A m naa, Yeezuu n a wɔ da ɪ mɪnyaarɔ wɔɔ ma, an a hɪ, a ɔ: «Hɔ k'awɔɔ sɪra ka k'a yɪ bɪ, k'a yɪ maam.»

³⁰ ɪ mɪnyaarɔ wɔɔ n gɔ. Yeezuu n lɛ ka ɪ ɔ paɪɪa m, a ɔ: «K'a dundo a zi! A b'a ka gɔaa n a dɔ y!»

³¹ Bɪ gɔɔɔ wɔɔ kɔ ɪ bɔ bɪ, ɪ y'a sɪɪɪɪɪɪɪɪ sa lɛɛm, ɪn'a mim dundam kɔ b'ɔ haay.

Yeezuu bɛɛtir waa

³² Yeezuu k'a n'a hɔrm bɪ, n bɔr gɔaa m zinɛ n ta m, an a ba bɛɛtir.

³³ Yeezuu k'a la zinɛ bɪ ra bɪ, bɛɛtir b'a sɪɪɪɪɪɪɪɪ sa, an nɪ meer bam. Gɔɔɔ cir gɔta bɪ zɛ kɛdɛ. ɪ n'a hɪɛ, ɪ ɔ: «Hɔ naa do lɔɔ n ba cɪna Israyɛl kɔ naa ɔ y!»

³⁴ Bɪ farizɛɛɛɛrɔ wɔɔ y'a hɪɛ, ɪ ɔ: «Zinɛrɔ jɪtaarɛ bɪ nɪ paɪɪa kan ɔ, an nɪ lam zinɛrɔ wɔɔ ra.»

Yeezuu ɪ gɔɔɔ cir gɔta cicir zɛm

³⁵ Yeezuu ɪ bɪrm kɔnɔrɔ wɔɔ ɔ kan bɔlɛɛmarɔ kɔrɔ wɔɔ kɪ, an nɪ hɔ dundarɛ ɪ sokomacɛrɔ wɔɔ ɔ, an nɪ Woso cirbɛɛ lemim nyɪnta pa dam sɔ, an nɪ yaaba do haay waam kan kɔsɪ do haay kɪ.

³⁶ K'a gɔɔɔ cir gɔta bɪ yɪ bɪ, ɪ cicir a nyaso, bala, gɔɔɔ wɔɔ ɪ heerzarlɛ nɔ ɔ kan kɔrɛ kɪ, amba hɔbɪsɪrɔ kɔ ɪ ba dundor m bɪ m.

³⁷ A n a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Mɔsa zibɛɛ bɪ gɔta, bɪ zibɛɛnyɪnɔ wɔɔ bɪ gɔta y.

³⁸ Naa minto bɪ, k'a yɛ Wutuzaa bɪ han k'an zibɛɛnyɪnɔ nyɔɔ a mɔsa zibɛɛ bɪ tɔ ma.»

10

Kristazibɛɛzanno bueerehuyɔɔ wɔɔ

(Marki 3.13-19; Likki 6.12-16)

¹ Yeezuu a karɪndanyɪnɔ bueerehuyɔɔ wɔɔ bir, an paɪɪa ka ɪ ɔ, kɔ ɪ n'a da zinɛrɔ wɔɔ ma, kɔ ɪ nɪ la ɪ la, kɔ ɪ nɪ yaaba do haay waa, kan kɔsɪ do haay kɪ.

² Kristazibɛɛzanno bueerehuyɔɔ wɔɔ tɔrɔ ba n nɪ: Lɛɛkarɛ zaa bɪ tɔ m, Sɪmɔɔn, n n'a hum ma Pɪyɛɛr, kan a danzaa Andɪr kɪ, Zebedee nyɪnɔ Zakki kan a danzaa Zaan kɪ.

³ Filipi kan Bartelemii kɪ, Toma kan yaworsirezaa Matiyee kɪ, Alfee nyɪ Zakki kan Tade kɪ.

4 Sımōon *Zeloti, kan Zidas Iskariyoti ki, b'i Yeezuu da jınno wō ō b'i.

(Marki 6.7-13; Likki 9.1-6)

5 Yeezuu buerehıyōō nōon duro nyōō, an le ka η ō, a ō: «A b'i kifuō zaa sa y, b'a b'i gaso Samarii zanno kō ō y.

6 B'i k'a ta Israyel do zi, gōō kō η bō kō ō kan hōbıō kō η nyaam nō wōō ki zi.

7 K'awōō ı tam k'a bır a pa dare, a ō: Woso cirbēō b'a zō.

8 K'a yaabazanno waa, k'a gēno mum bō ō, k'a kusimōro waa, a dintim gū η ma, k'a la zinōro ra. A ka n y'a ō awōō ō vam, k'a ka vam sō.

9 A b'i sarma sa, b'a b'i busoo sa sō y. A b'i bōōlōgū zar a mōr ō sō y.

10 A b'i hura sa zaa b'i sare minto, b'a b'i huu sa hıya y. A b'i kōō kan bara ki sa y, bala, zibēōzaa b'a ga m, an hōbıre yı.

11 K'awōō gaso kō poore ō gē kō gōta ō, k'a laaka da, kō gōaa ta ō a le n taa k'awōō si a har ō, k'a gōōta b'ō k'an ta an awōō hōrle ku.

12 K'awōō ta k'a gaso har b'ō, k'a hı, a ō: «Laafı n bır kan awōō ki.»

13 Kō har b'i do a ga m, k'awōō laafı n nyinta kan ki. Bı, k'a n a ga m, k'awōō laafı n a wusigē awōō zi.

14 Har b'i do nō ō kō η n awōō si, kō η n a tōr ka awōō meerbaa b'i ma, ηn'a si sō, k'a ı bōm har b'i do ō, gē kō b'i do ō, k'a taanyisi gū a ganno ma.

15 Sıra mōō n'a hıre awōō m: dōdōkare hinni ō, kō naa do fıryıre yım gōta an le da Sodom kan Gomōōr ki kō ra.»

Fıryıre k'a nı zem bı mim

(Marki 13.9-13; Likki 21.12-17)

16 «K'a tōr ka mıηηa, awōō nyōō mōō nawōm am seero hō b'i m poojino bireyaa ō. Bı minto bı, k'a hōōn ka mıηηa, am mınno hō b'i m. K'a yı gōō kō η mim ba ō y, am cirponno hō b'i m.

17 K'a dundo a zi kan gōō ki, bala, η y'awōō gōrm, ηnı ta awōō m dōdōkēno zi. N y'awōō zem madıro m a sokomacero ō.

18 N tare awōō m kōro lēezanno kan cinno ki taa mōō tō ma. Naa nı nyıntam kasetı η mıηηōō kan kifuō wōō ki lēē.

19 Kō η bı ta awōō m brōō lēē, a b'a hōōn da k'awōō meer bam lōnō, gēē, bō awōō n'a hıre y. Hō k'awōō n'a hum bı, n y'a kare awōō ō dōmum bı do ō.

20 Bala, awōō bēē n nı meer bare a zim y, awōō Zı Sent-Espri n nı meer k'awōō n n'a bam bı dare awōō le ō.

21 Danyıno kō kam ze ma. Zı y'a nyı kare, n n a ze. Nyıno wutire ηnı jum kan a zıro ki, ηnı η ka, ηnı η zinze.

22 Gōaa haay sōre awōō m mōō tō ma. Bı gōaa k'a jum kōōkōō an ta an fıryıre bı nyare ku bı bōmbōre yım.

23 Kō η fir ka awōō ma kō nıηηō ō, k'a a si a ta kō vanta ō. Sıra mōō n'a hıre awōō m, awōō bı Israyel kōnōro wōō nyare Gōaanyı bı m bōkare, an bōr y.

24 Karındanyı bı n le da a karınsaamba ra y, zibēōnyı bı n le da a zuuba ra sō y.

25 Karındanyı a ga m, an yı am a karınsaamba m. Zibēōnyı a ga m, an yı am a zuuba m. Kō n har bı zaa bı ba zinōro jıtaare, awōō hōōn ō naa, n b'a bam har bı nyıno wōō m ncınaaō ra?

(Likki 12.2-7)

26 Ncınaaō bı, a bı nyı ba gōō nı y. Bala, hō ba ō, an a nyaakom da, n ba yıre y. Mim ba ō, an a nyaakom da, n b'a dōre y.

²⁷ Hó kó mǎw n'a hure awóó m monsige ó bí, k'a hí garga ra, hó k'awóó n'a mam só awóó y'a minto bí, k'a pa da kó goaa haay n a ma.

²⁸ A bí nyi ba góóó kó ñ ní mesim zém gər, bí ñ b'a dam ma, ñní goaa nyi zé rǎ wǎó ní y. K'a nyi ba Woso m. Bí y'a da ma, an mesim kan nyi kí zaar ba sehar ó.

²⁹ N bír benno hēenm huya wacır la? A n bokare deem taan... bír gam k'awóó Zı bēē zaa ka y.

³⁰ B'awóó, ñ y'awóó minkə bí lē dǎ.

³¹ K'a maam, a bí nyi ba y. Awóó gore ta ó, an lē da benno haay ra.

(Likki 12.8-9)

³² Kó goaa a hí góóó lēē, a ó, a mǎw dǎ, mǎw y'a hure m Zı k'a ní arzana ó bí m, mǎw ó, mǎw zaa dǎ só.

³³ Bí, kó goaa bısı ka mǎw ma góóó lēē, mǎw bısı kare a zaa ma só mǎw Zı k'a ní arzana ó bí lēē.

Laafu bēē bər y, yarbare m

(Likki 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ A b'a hǎon da, a ó, bər mǎw ó kó laafu n nyinta ó tara burə ó y. Mǎw n bər kó laafu n nyinta ó y. Bər mǎw ó zoobare m.

³⁵ Bər mǎw ó, kó m goaa gó a zı ma, kó m nyimbǝere gó a da ma, kó m lǎ gó a nyar ma.

³⁶ Goaa har góóó n ní yire a jinno.

³⁷ Kó goaa a zı ñǝa gēē a da an lē da mǎw m, goaa bí do n a ga m, an yı mǎw goaa y. Kó goaa a nyıyar gēē a nyimbǝere ñǝa an lē da mǎw m, goaa bí do n a ga m, an yı mǎw goaa só y.

³⁸ Kó goaa n a godarkǝra busu an zu mǎw ó, a n a ga m, an yı mǎw goaa y.

³⁹ Kó goaa lē taa k'a a meeyaa bombǎ, a b'a meeyaa bombǎre yire y. Bí goaa k'a ye zé ma mǎw tǎ ma bí bombǎre yım.»

Ganwǝre yire

(Markı 9.41)

⁴⁰ «Kó goaa awóó sı, mǎw a m sı. Mǎw sı k'a ó bí, bǝzaa ı mǎw nyǎó b'a a sı.

⁴¹ Kó goaa wosolesinnısorazaa sı k'an wosolesinnısorazaa bí minto, a wosolesinnısorazaa ganwǝre yım. Kó goaa goaa tırǝa sı a tırǝabaa tǎ ma, a goaa tırǝa ganwǝre yım.

⁴² Sıra mǎw n'a hure awóó m, kó goaa hí ka hınnı ó tǎkke nyıno poorero nǎon duro deem ó, kó mǎw karındanyı m bí tǎ ma, goaa bí do bí korǝm ganwǝre ma y.»

11

Zaan-Batiisi góóó nyǎó Yeezuu zı

(Likki 7.18-35)

¹ Yeezuu k'a hó dunda a karındanyıno buerehıyǎó wǎó m an a nya bí, a a hǎr lēē bí do ó k'a yaa Woso lemim pa da, k'a hó dunda só kǎó kó ñ ní b'ǎ rǎ wǎó ó.

² Zaan k'a ní lǎnnǝce ó b'a to an Krista zıbǝero wǎó mim ma, an a karındanyıno gǎsınnǎ nyǎó,

³ kó ñ n aa laaka da han, ñ ó: «İbu ñn'ı dǎre ı zere ma bí gēē, goaa vanta nı?»

⁴ Yeezuu n a nyı bǎ ñ nǎ, a ó: «K'a ta a yaa hó k'awóó n'a mam, an n'a yım naa dunda Zaan m:

⁵ Booro mum ɪ lee yum, loɔroo ɪ tam, kusimoo y'a waam, dintim nɪ ɔrɛ ɲ ma, tikkiro ɪ meerbaa mam, ɔəno y'a mum boɲ ɔ, lemim nyɪnta ɪ hum ɲazanno m.

⁶ Mimbirenyintazaa m ɔaa k'a n a sɪrakare to mɔɔ minto bɪ m.»

⁷ Zaan karɪndanyɪno wɔɔ kɔ ɲ y'a hɔr bɪ, Yeezuu a sɪɲɪda ba, an n'a hum zamaa bɪ m, a ɔ: «Nka awɔɔ ta a yaa dɪga a poohɔɔn ɔ? Hinher awɔɔ yɪ, an nɪ niigɔ ɔ yɔɲɲɔm ɔɔ?»

⁸ Bo awɔɔ ta a yaa dɪga a paan...? ɔaa m, an huu wɪsɪ da a ra ɔɔ? ɔɔɔ kɔ ɲ nɪ huu wɪsɪɔ dare a ra rɔ wɔɔ ɪ cinno harlo ɔ.

⁹ Nka awɔɔ ta a yaa dɪga a? Wosolesinnɪsorazaa m ɔɔ? ɪn..., mɔɔ y'a hɪ awɔɔ m, a le da wosolesinnɪsorazaa ra.

¹⁰ Zaan mim n y'a ɔrɪsɪra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: «Mɔɔ nɪ m zibɔəzaa nyɔɔrɛ ɪbɪ lee, k'an ɪbɪ zaa banka.»

¹¹ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, lanno nyɪno barla ɔaa ba ɔ an le da Zaan-Batiisi ra y. A n bɔkare ɔaa k'an poore Woso cirbɔɔ nɔ ɔ bɪ le da m.

¹² A n a sɪɲɪda sa Zaan-Batiisi Woso lemim padare dɔmɪno ɔ, an lee ku dɪtaa naa ma bɪ, arzana bɪ ɔasɔ n nawɔɲ ɔ paɲɲa m, tɔntɔrɛzanno n'a sɔɲ ɔ.

¹³ Wosolesinnɪsorazanno wɔɔ haay kan Moyiisi lɛrɔ wɔɔ kɪ Woso cirbɔɔ bɪ mim dɪnda, an ta an Zaan dɔmɪn ku.

¹⁴ K'a dɔ mɪɲɲa a ɔ, *Elii nɪɲɲɔ kɔ n ɔ a zem bɪ m Zaan m.

¹⁵ ɔaa k'a nɪ tɔr m k'an a ma!

¹⁶ Kɔ m her ɔɔɔ nɔɔn makra ba kan bɔ kɪ? Bɔ ɲ y'a ɔ kɔ ɔ kan nyɪno kɔ ɲ yaa nyɪnta daasiyaa ɔ, ɲn'a to, ɲn'ɪ kɔ bimbirm, ɲ ɔ:

¹⁷ Wɔɔ hir hɛ awɔɔ m,

b'awɔɔ n sar ba y!

Wɔɔ zelaa lo awɔɔ m,

b'awɔɔ n nyi ka y!

¹⁸ Bala, Zaan k'a bɔr bɪ, a bɪr hɔ bɪrɛ y, a bɪr dɪven mim sɔ y. N n a hɪrɛ, n ɔ: zinɛ n ta m.

¹⁹ ɔaaɲɪ bɪ bɔr, an nɪ hɔ bɪm, an nɪ hɔ mim, n n'a hum ma, n ɔ: Naa dɔ naa, nɔzaa m, bɪ, bɛemir m sɔ. Yaworsinno kan mimbɔnyaabɔnno kɪ hannɪ m. Bɪ, ɔɔɔ kɔ ɲ nɪ yɛm Woso Mindɔrɛ bɪ ma rɔ wɔɔ a dɔ ɲ ɔ, Woso Mindɔrɛ bɪ tɪrɔa.»

(Likki 10.13-15)

²⁰ A m naa, Yeezuu n a sɪɲɪda sa, an nɪ nyaa bam kan kɔrɔ k'a hoserlo ba ɔ ɔta bɪ ɲ n a bɔ a taam nɔ wɔɔ kɪ.

²¹ «Korazen, ɪbɪ kɔsɪ yum! Betsayɪdaa, ɪbɪ kɔsɪ yum sɔ! Bala, hoserlo kɔ ɲ ba awɔɔ bireyaa ɔ rɔ wɔɔ, kɔ ba ɲ y'a ɔ Tiir kɔ ɔ kan Sidɔn kɔ kɪ, k'an naa brɔɔ huu yiirɔ ɔrɔ ɲnɪ ɲ ka a ra ɲnɪ suu lo a ra, k'a hɪnka a ɔ, a le taa k'a a bɔ a taam.

²² Bɪ y'a ka, mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: dɔdɔkare hinnɪ ɔ, awɔɔ fɪrɪrɛ nyɪntam kɔsɪ, an le da Tiir kan Sidɔn kɪ m.

²³ B'ɪbɪ, Kapernawum, ɪbɪ y'ɪ busure ɪ lee ku brama ra?

ɪbɪ zerm ɪ ɔasɔ ɔəno kɔ ɔ!

Bala, kɔ hoserlo kɔ ɲ ba ɪbɪ zi rɔ wɔɔ, kɔ ba ɲ y'a ɔ Sodɔm kɔ ɔ, k'an naa a ɔɔta an ta ɔ her dɔmɪn ɔ.

²⁴ Naa y'a ka, mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: dɔdɔkare dɔmɪn ɔ, ɪbɪ fɪrɪrɛ yum kɔsɪ an le da Sodɔm hɔ ra.»

Zɪ kan Nyɪ kɪ

(Likki 10.21-22)

²⁵ Domum bi do o bi, Yeezuu meer ba, a o: «Zi k'a a so tara o kan brama ki, maa i yaa dare ibi m barka, k'ibi ho nnon duro nyaakom da guo hoonzanno m kan hodonno ki m, i bokare, i n hunka nyino poorero m bi minto.

²⁶ In..., Zi, ibi y'a nsa i ba ncinaas.

²⁷ Maa Zi ho haay ka maa o. Zi bi y'a deem i Nyi bi do. Nyi bi y'a deem i Zi bi do kan guo k'a le n taa k'a hunka n ni ro waa ki bala.

²⁸ K'a bor maa zi, awaa haay k'awaa mor gorezaa busu an n'a kom no waa, maa hoonsire kare awaa o.

²⁹ K'a zu maa o, k'a maa hodundare si, bala, maa bugu-bugu, munjazerlezaa m maa m. Bi, awaa nyiro waa hoonsire yim.

³⁰ Bala, zuuba k'an kosi bee m maa ni y. Mor ko maa n'a kare awaa o bi gore ba o so y.»

12

Sabaa hinni biskare

(Marki 2.23-28; Likki 6.1-5)

¹ Domunno waa duro o, sabaa hinni o, Yeezuu bo hoseraro o, no n a karindanyino waa nyaso, n'a sunjida ba, n'i hoyaa yinyarm n'a tinjore, n'a som.

² Farizeero waa ko n naa yi bi, n y'a hi Yeezuu m, n o: «Diga i karindanyino waa ma, ho k'a n a ga bare m *sabaa hinni o bi n'a bam.»

³ Yeezuu n a hi n ni, a o: «Mim k'a pakra ba David m kan a guo ki bi domum o, ho ninjeh k'a a ba, no k'a a nyaso bi,

⁴ gaso k'a o Woso zsoji bince o, an manni bur bi gor an a bi, kan a guo waa ki, bi le ba o ko n n'a bi ko wosocemannobenno waa bee m bala bi, awaa n a karinda ba ra?

⁵ Gee, awaa n a karinda ba Moyiisi lero ci b'o, n o: Woso zsoji bince o b'o bi, wosocemannobenno waa bir zum sabaa hinni b'o y, bi koroma bee ni y.

⁶ Bi, maa y'a hure awaa m, Gaa i naa o, an le da Wosoc bi ra.

⁷ N o: cicirzere maa le n taa, mannibare bee y, k'awaa meerbaa naa do ji ma, awaa bi guo nnon duro dodo yarle y, bala, n n koroma y.

⁸ Bala, Gaaanyi bi m sabaa hinni bi minzaa.»

Wogorzaa

(Marki 3.1-6; Likki 6.6-11)

⁹ Cem ko Yeezuu o b'o bi, ta a o, an aa gaso n sokomace o.

¹⁰ Lee bi do o bi, gaa n ni b'o, a wo deem n ga. N n laaka da Yeezuu han, n o: «A a ga m, ko n ni gaa waa *sabaa hinni o ra?» A hi n y'a o ncinaas, k'a Yeezuu ku, a mim ka ra.

¹¹ Bi, Yeezuu a hi n ni, a o: «Nka n'awaa bire o, a ser deem bala n n'a dam yaa o sabaa hinni o, b'a bi tare an aa a bo yaa b'o?

¹² Gaa n le da ser m denter la? K'a maam, a a ga m, ko n ni zi munja ba gaa m sabaa hinni o.»

¹³ A m bi, an a hi wogorzaa bi m, a o: «I wo bi hor!» Gaa bi n a hor, a wo bi n a banka munja am deem bi ho bi m.

¹⁴ Farizeero waa ko n bo sokomace b'o bi, n y'a dinda k'a ka zaa ma k'a Yeezuu ku a ze.

Zibanyi ko Woso a bo o

¹⁵ Yeezuu k'a naa ma bi, a a hor lee bi do o, gaa cir gota n zu a je o, an yaabazanno waa waa haay.

¹⁶ A n n'a hire η nι mɨŋŋa, a ɔ: A b'a ka gɔsɨ n a dɔ y.

¹⁷ Kɔ hɔ kɔ wosɔlesinnɨsorazaa Ezayii a hɨ bɨ n kɔ yɨ. A a hɨ, a ɔ:

¹⁸ Mɔɔ Zibəənyɨ kɔ mɔɔ bɔ ɔ bɨ ba n nɨ.

Gɔaa kɔ mɔɔ n'a ŋɔam kan m heer kɨ haay bɨ,

mɔɔ yɨ m Ǝspri bɨ kan ɔ.

A mɔɔ lɛrɔ hɨ m dɔ gɔta m.

¹⁹ A b'a kam nyaa ma y.

A bɨ zee dare y.

Gɔsɨ b'a leer mam zaarɔ bire ɔ y.

²⁰ A bɨ niigə gɔ paŋŋawarzaa dare y.

A bɨ fiture k'a sɛ paŋŋa ba ɔ bɨ lihire y.

A ba a nawɔre ncɨnaaɔ, an ta an paŋŋa ka tɨrgabaa ɔ.

²¹ Dɔ haay sɨra kan ɔ.

Yeezuu kan Belzebul kɨ

(Marki 3.22-30; Likki 11.14-23)

²² Bɨ jɛ ɔ bɨ, n bɔr gɔaa m Yeezuu zi, zinə n ta m, an a ba bɔɔ, bəətirbaa n ta m sɔ. Yeezuu n a waa, a n nɨ meerbare, a mɨm n nɨ lɛɛ yɨm sɔ.

²³ Gɔaa cir bɨ zɛ kədə, ŋn'a hire, η ɔ: «*David Nyɨ bɛɛ m na?»

²⁴ Bɨ farizeɛnrɔ wɔɔ kɔ η naa ma bɨ, η y'a hire, η ɔ: «Naa dɔ k'an naa, la a nawom zinəro ra, zinəro jɨtaare Belzebul paŋŋa m bala.»

²⁵ Yeezuu k'a hɔ kɔ η n'a hɔɔn dam ma bɨ dɔ bɨ, a a hɨ η nɨ, a ɔ: «Kɔ k'a gɔɔɔ bɨr kɔ mam bɨ y'a dare. Kɔnɔ gɛɛ, har kɔ komare ba ɔ bɨ y'a dam sɔ.

²⁶ Kɔ Sotaana bɔr an nɨ lam Sotaana ra, gongore m bɨ. A kɔ bɨ y'a dam ma, an jɨm dɔntɔ ra?

²⁷ Bɨ kɔ Belzebul paŋŋa y'a ka mɔɔ nɨ lam zinəro ra, awɔɔ karɨndanyɨnɔ wɔɔ la kɔ η nawɔre η la sɔ bɨ, η paŋŋa b'a to ka? Bɨ y'a ka η mɨŋŋɔɔ n n'awɔɔ dɔdɔ kare.

²⁸ Bɨ kɔ Woso *Sent-Ǝspri paŋŋa y'a ka mɔɔ nɨ lam zinəro ra, k'a maam k'a dɔ a ɔ, Woso cirbəə bɨ lee ku awɔɔ zi.

²⁹ A n ta ɔ sɔ bɨ, gɔaa ba ɔ, an b'a dam ma, an gasɔ gɔaa paŋŋazaa har ɔ, k'a mɔrlɔ gur, k'a n ser ka, an a kɔsɨ, an bɔkare, an gasɔ, an mɔrlɔ wɔɔ gur y.

³⁰ Gɔaa k'a ba kan mɔɔ kɨ bɨ, mɔɔ jɨm m. Gɔaa k'a bɨr a dam mɔɔ han an a sɔ kɔ ma bɨ, a hɨsiga a nawom.»

³¹ «Naa y'a ka, mɔɔ n'a hire awɔɔ m, Woso mimbɔnyaarɔ haay kan sunsɔrɔ haay kɨ sugur kam gɔɔɔ ɔ. Bɨ, gɔaa biyəə k'a nɨ Sent-Ǝspri sunsɔ wɔm bɨ, a b'a sugur yɨm fɨga y.

³² Kɔ gɔaa meer ba Gɔaanyɨ bɨ ma, a y'a sugur yɨm, bɨ k'a meer ba Sent-Ǝspri ma, a b'a sugur yɨm tara burə ɔ naa ɔ, b'a b'a yɨm booti hinnɨ ɔ sɔ y.»

Gɔ kan a nyɨ kɨ

(Likki 6.43-45)

³³ «K'a dɔ a ɔ: gɔ mɨŋŋa bɨ, nyɨ mɨŋŋa a n'a dam. Gɔ bɔnyaa bɨ nɨ nyɨ bɔnyaa dam. N gɔ biyəə dɔ a nyɨ ma.

³⁴ Mɨnnɔ kɔsɨrɔ, awɔɔ y'a bam lɔ k'a mim mɨŋŋa hɨ a kɔsɨrabaa bɨ nɔ ɔ? Bala, hɔ k'a gɔaa heer han b'a lɛ n'a hɨm.

³⁵ Gɔaa mɨŋŋa k'a n'a mɨŋŋabaa m bɨ, bɔ an nawom mim mɨŋŋa m a heer ɔ. Gɔaa bɔnyaa k'a n'a bɔnyaabaa m bɨ, bɔ an nawom mim bɔnyaa m a heer ɔ sɔ.

³⁶ Bɪ, mɔɔ y'a hure awoɔ m, mɔɔ ɔ: Meerbaa k'a nyɔɔɔ ba ɔ haay kɔ goaa n'a bam bɪ, Woso y'a larm ma.

³⁷ Bala, ɪbɪ meerbaa n n'ɪ bɔmbɔɔɔ, ɪ meerbaa n n'ɪ dam mim ɔ sɔ.»

Gɔɔɔ ɪ hoser yere

(Marki 8.11-12; Likki 11.29-32)

³⁸ Naa kur bɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizeenɔ kɪ a sɪnɪɪda ba, ɪn'a hɪ Yeezuu m, ɪ ɔ: «Karɪnsaamba, wɔɔ lɛ taa k'ɪ hoser ba k'ɔ a yɪ.»

³⁹ A n a nyɪ bɔ ɪ nɔ, a ɔ: «Her naa gɔɔɔ wɔɔ, gɔɔɔ bɔnyaarɔ m, ɪ bɪr Woso lɛ sire y, ɪ y'a kam makra ma, bɪ kɔ makra bɪ nɪ, ɪ bɪ makra vanta yɪɔ kɔ wosolɛsɪnnɪsorazaa Zonas makra bɪ bɛɛ y.

⁴⁰ Bala, Zonas k'a gɔɔta zɔ gɔta nɔ ɔ hɪ ɔ dɔmɪm kaakɔ bɪ, sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ bɪ, Gɔaanyɪ bɪ gɔɔtam maam sɔ tara noom ɔ dɔmɪm kaakɔ, sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ.

⁴¹ Dɔdɔkare hɪnnɪ ɔ, Niniivɪ gɔɔɔ wutire, ɪnɪ her gɔɔɔ nɔɔn da lɛ ɔ, ɪnɪ ɪ gumɔ war bɪ hɪnka ɪ nɪ. Bala, Niniivɪ gɔɔɔ wɔɔ a bɔ a taam ɪnɪ sugur yɛ Zonas Woso lemmɪ padare ma. Bɪ naa ɔ bɪ, goaa ta ɔ an lɛ da Zonas ra.

⁴² Dɔdɔkare hɪnnɪ ɔ, lɔ cir k'a a to jɪsɔdɔpaasɪ ma an bɔr k'a b'a tɔr ka Salomɔɔn mindɔɔɔ meerbaa ma bɪ, a zamaana naa do gumɔ war bɪ hɪnkare ɪ nɪ. Bala, a to a ɔ kɔ laatorɛ ɔ, an bɔr k'a b'a tɔr ka ma, an bɔkare, goaa ɪ naa ɔ an lɛ da Salomɔɔn ra.»

Zinɔ k'a a ya, an nɪ zɛm goaa zi

(Likki 11.24-26)

⁴³ «Kɔ zinɔ bɔ goaa mɛ ɔ, a da an nawom lɛɛ gɔɔɔ zi, k'a a ka hoonsire bɪncɛ ma, bɪ k'a bɪr a yɪɔ,

⁴⁴ b'a hɪ a heer ɔ, a ɔ: «Mɔɔ yɪ m wusigɔɔ m bɪncɛ gusire ɔ.» K'a yaa leeku bɪ, a yaa dɪga a gɔsɪ n a sɔ cɛ b'ɔ, bɪ dintim ba b'ɔ sɔ y. Hɔ haay ɪ cɛ b'ɔ, a bɪncɔɔ ɔ mɪnɪja.

⁴⁵ K'a yɪ ncɪnaasɔ, b'a ta an aa zinɔɔ vantɔɔ gaa saanhɪna, ɪ bɔnyaabaa n lɛ da a mɪnɪja ra, ɪnɪ bɪ gasɔ, ɪn'a sɔ goaa bɪ do ɔ. Goaa bɪ do mim bɪ bɔnyaabaa lɛ dam biisi hɔ ra. Zamaana naa do k'an bɔnyaa naa, a mim yɪɔ ncɪnaasɔ sɔ.»

Yeezuu danyɪnɔ mim

(Marki 3.31-35; Likki 8.19-21)

⁴⁶ Yeezuu k'a nɪ meer bam kan gɔɔɔ cir bɪ kɪ bɪ, a da kan a danyɪnɔ kɪ bɔr, ɪnɪ jɪm garga ra, ɪn'a nɔam k'a meer ba kan kɪ. [

⁴⁷ Goaa n a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «[da kan ɪ danyɪnɔ kɪ ɪ garga ra, ɪ lɛ n taa k'a meer ba kan ɪ kɪ.]»

⁴⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ goaa bɪ nɔ, a ɔ: «Nka m mɔɔ da? Nkɔɔ m mɔɔ danyɪnɔ?»

⁴⁹ A n bɔkare, an a wɔ nyɔɔ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma, an a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ da bɪ ba n nɪ, kan mɔɔ danyɪnɔ wɔɔ kɪ.

⁵⁰ Goaa nɪnɪjɔ k'a nɪ mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ hɔɔnhɔ bam bɪ, mɔɔ danyɪ m, mɔɔ danlɔ m, mɔɔ da m.»

13

Hɔduure hɔbɔkɔɔɔnɔom dare

(Marki 4.1-9; Likki 8.4-8)

¹ Hɪnnɪ bɪ do ɔ bɪ, Yeezuu bɔ har ɔ, an aa nyɪnta hɪgɔta bɪ lɛ ra,

² zamaa cir gɔta a sɔ kɔ ma a jɪr ɔ. A m bɪ, Yeezuu n kɔ, an aa nyɪnta kɔɔlɔsɔ ɔ, zamaa bɪ haay n nɪ jɪnɪm hɪ bɪ lɛ ra.

³ A ho dunda η nı guta hōbōkōrenoom dare nō ō, an a hı, a ō: «Gōaa ı bō, k'a hō duu.

⁴ A duu k'a nawom bı, gōsunno n a lo zaa gōr ma, bennō n bōr, ηnı b'a bı haay.

⁵ Gōsunno n a lo jaarō bınce ō, taa n nyınta b'ō guta y. Hōyaa bı n bō lēem, kō taa ba b'ō guta bı minto.

⁶ Woso k'a der bı, a na hōka bı ma, an ga, k'a mēsi ba ō bı tō ma.

⁷ Gōsunno n a zar laa gaa ō, laa bı n haan, an η zınze.

⁸ Gōsunno n a lo lēe mūηa ō, ηnı haan, ηnı ma, ηnı nyı da. A yaa deem yaa ka zōrō, deem busōrdı, deem bukərku.

⁹ Gōaa k'a nı tōr m bı, k'an a tōr ka ma.»

Bō minto m, Yeezuu n tır meer ba hōbōkōrenoom dare nı?

(Markı 4.10-12; Likki 8.9-10)

¹⁰ Karındanyıno wōō a zō Yeezuu ma, ηn'a hı m, η ō: «Bō m, ıbı n tır meer ba kan η kı hōbōkōrenoom nı?»

¹¹ A n a nyı bō ō, a ō: «Woso a ka k'awōō n Woso cırbəə bı minno kō η y'a nyaakom da rō wōō dō, b'a n a ka nawōnno ō y.

¹² Bala, gōaa k'an ta hō m bı, n y'a yare n n a ka ō, a hō n yı guta, bı gōaa k'a ba m bı, baa hō k'an ta m bı, n bı yōm bı.

¹³ Naa y'a ka mōō nı meer bam kan η kı hōbōkōrenoom m. Bala, η yı dıgam, bı η bı r lēe yıre y. N y'a tōr kam, bı η bı r a mare, η bı r a jı mam sō y.

¹⁴ Kō hō kō Ezayii a hı bı n kō yı η minto. A ō:

Awōō mim mam gōta,

b'awōō b'a jı mare y.

Awōō dıgam mūηa,

b'awōō bı lēe yıre y.

¹⁵ Bala, do naa do heer a ta.

N tōr bı r mim mare y,

η y'a mūnyaaro tınta,

k'a bı lēe yı, k'a bı mim ma y,

k'a heer bı mim jı ma y,

k'a bı sugur ye, a a bō a taam kō mōō n a waa y!

¹⁶ B'awōō, awōō jıra: awōō mūnyaaro ı lēe yım, awōō tōrō ı mim mam!

¹⁷ Sıra mōō n'a hıre awōō m, wosolesınnısorazanno guta kan gōō tırgōō guta kı a ηsa, k'a hō k'awōō n'a yım naa yı, bı η n a yı y. K'a hō k'awōō n'a mam naa ma, bı η n a ma y.»

Hōduure hōbōkōrenoom bı jı hıre

(Markı 4.13-20; Likki 8.11-15)

¹⁸ «K'a tōr ka hōduure hōbōkōrenoom bı jı ma.

¹⁹ Hōyaa k'a nı zaa lezi bı, gōō kō η nı Woso cırbəə lemim bı mam, bı η bı r a jı mam nō wōō m. Bala, lēem bı, Sotaana lemim kō n y'a duu η heer ō bı sı η han.

²⁰ Hōyaa k'a nı jaarō bınce ō bı, gōō kō η nı Woso lemim bı mare, ηn'a sı m lēem kan heernyōō kı rō wōō m brōō m.

²¹ Bı, η mūηōō mēsi ba ō y, hindeem gōō m. Kō heerzar gēe fıryıre bōr Woso lemim bı tō ma, bı η y'a do lēem.

²² Hōyaa k'a nı laaro bıreyaa ō bı, gōō m, ηnı Woso lemim bı ma, durnya hōōndama kan a arzaka letaama kı η lemim bı ze, a bı r nyı dare y.

²³ Həyaa k'a nı ləe mırna ɔ bı, gɔɔ kɔ η Woso lemim bı ma, ηn'a jı ma rɔ wɔɔ m: N n'ı nyı dam. A yaa deem ı nyı dam zɔɔ, deem busɔrdı, deem bukərku.»

²⁴ Yeezuu a ya, an həbəkɔrenoom vanta da, a ɔ: «Woso cırbəə bɔ kɔ ɔ kan gɔaa k'a hədɔ mırna duu a həsıra ɔ bı kı.

²⁵ Gum k'a bı da gɔɔ nı hinceem bam bı, gɔaa bı jum deem n bɔr, an bı sɔr duu həyaa bı barla, an a hɔr.

²⁶ Həyaa bı k'a bı bɔ, an ma, an yaa ka bı, sɔr bı n bɔ sɔ.

²⁷ Həsırazaa bı zıbəənyıno n b'a hı m, η ɔ: «Zuuba, hədɔ mırna bəe ıbu duu ı həsıra b'ɔ ra? A a ba lɔ kəere sɔr n bɔr, an ta ɔ?»

²⁸ A n a nyı bɔ η nɔ, a ɔ: «Jum deem ı hɔ naa do ba». A m naa, zıbəənyıno wɔɔ n a lar, η ɔ: «İbu lə taa k'ɔ ta, ɔ aa sɔr bı wɔnwɔr la?» A n a nyı bɔ ɔ, a ɔ:

²⁹ «Ayy... Bala, k'awɔɔ k'a sɔr bı wɔnwɔr, awɔɔ cenle a həka bı wɔnwɔr sɔ.

³⁰ K'a η to kɔ η nı ma kan kɔ kı, k'an ta, an aa hədare dɔmım ku. Hədare dɔmım ɔ bı, mɔɔ y'a hum zıbəəno wɔɔ m, mɔɔ ɔ: K'a ləe ka a sɔr bı gɔr, a kɔsı, a da sɛ ɔ, k'a bəkare a həyaa bı gɔr a zar m sı ɔ.» »

(Markı 4.30-32; Likki 13.18-19)

³¹ Yeezuu a ya, an həbəkɔrenoom vanta da η nı, a ɔ: «Woso cırbəə bı bɔ kɔ ɔ kan hɔ kɔ n n'a hum ma mutardı yaa, kɔ gɔaa n'a sam, an n'a duum a həsıra ɔ bı kı.

³² A m hədɔ haay rɔ wɔɔ poore. Bı, kɔ n y'a duu an bɔ, ma an nawom, an nı lə dam həyaa haay ra: a ba an nawom gɔ gɔta, bəno n b'a dam ma, ηnı cɛ kinka a vɛnɛro ma.»

Nyonyɔɔ həbəkɔrenoom dare

(Likki 13.20-21)

³³ A a ya an həbəkɔrenoom da η nı, a ɔ: «Woso cırbəə bı bɔ kɔ rɛ kan nyonyɔɔ kı. Lɔ n a sa, an a tɔntɔ kan nyisi kı mɔr gɔta lə ma kaakɔ. Nyisi bı n ta an der.»

Bɔ m, Yeezuu nı həbəkɔrenoom dare

(Markı 4.33-34)

³⁴ Mıno nɔɔn duro haay hı Yeezuu n nawore η nı həbəkɔrenoom m. A bı r hɔsı hum gɔɔ cı r bı m, k'a hı bəe a nawom həbəkɔrenoom nı y.

³⁵ Kɔ hɔ kɔ wosoləsinınsorazaa b'a hı bı n kɔ yı. A a hı, a ɔ:

Mɔɔ yı m lə gɔrɛ,

m həbəkɔrenoom da η nı,

m hɔ k'a nyaakom da durnya sıɛɛda ɔ tee... bı hı η nı.

Yeezuu ı sɔr həbəkɔrenoom bı

jı hıre

³⁶ Yeezuu k'a zamaa cı r bı to, an doo bı, a karındanyıno wɔɔ a zɔ ma, ηn'a hı m, η ɔ: «Sɔr həbəkɔrenoom bı jı dunda wɔɔ m.»

³⁷ A n a nyı bɔ η nɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a nı hɔ mırna do duum bı, Gɔaanyı bı m.

³⁸ Həsıra bı, durnya m. Hədɔ mırna bı, Woso cırbəə nyıno wɔɔ m. Sɔr bı, Sotaana nyıno m.

³⁹ Jum k'a sɔr bı duu bı, Sotaana m. Hədare bı, durnya nyare m. Hədəno wɔɔ, maləkəɔ m.

⁴⁰ Amba kɔ η nı sɔr gorm ηn'a dam sɛ ɔ bı, yı a nawore ncınaas durnya nyare hinni ɔ:

⁴¹ Goaanyi bi y'a maleekaro nyooɗe, ηni ho haay k'a ni guɗo gum Woso ma ro wɔo gur Woso cirbæ bi no u. Nj mimbunyaabønno wɔo gurm so, ηni bo η ni,

⁴² ηn'aa η zar sehar u. Nj nyi kam b'u, ηn'a so su.

⁴³ Bi, guɗo turgaro wɔo gure am wosogure ho bi m, η Zi bi cirbæ no u b'u. Goaa k'a ni tor m, k'a n'a tor ka ma.»

Arzaka k'a a nyaakom da

⁴⁴ «Woso cirbæ bi bo ku re kan arzaka gota ku n y'a nyaakom da hosura u bi ki, goaa n sor la: a n so ra, an a nyaakom da. K'a heer nyoo bi, an a hor, an aa ho haay k'an ta m no wɔo hee, an hosura bi do si m.»

⁴⁵ «Woso cirbæ b'a ya an bo ku re kan terbarezaa k'a n'a kam nyeynaaro muηηoo ma ki.

⁴⁶ K'a nyeynaa wisi yi, a busoo ni yim gota bi, an ta, an aa ho haay k'an ta m no wɔo hee, an b'a si m.»

Zaηηa hɔbɔkorenoom

⁴⁷ «Woso cirbæ b'a ya, an bo ku re kan zaηηa ku η n'a zom hi u, an ni zo do haay gorle an ni bom ni bi ki.

⁴⁸ Ku zono a han bi n y'a gaa, n n bo m hi bi le ra. N n bokare, ηni nyinta, ηni zono muηηoo wɔo nyoko u, ηni η zar mor u, ηni zono bonyaaro wɔo lo.

⁴⁹ Yi a nawore ncinaas durnya nyare hinni u. Maleekaro zem bi guɗo bonyaaro wɔo gu guɗo turgaro wɔo ma,

⁵⁰ ηni η zar sehar u. Nj nyi kam b'u, ηn'a so su.»

⁵¹ Yeezuu n a karindanyino wɔo lar, a u: «Awɔo naa haay woo... ma muηηa ra?» Nj u: «In...»

⁵² A n a hi η ni, a u: «Ncinaas bi, wosocikarinsaamba biyæ k'a n'a bam Woso cirbæ ku bi karindanyi bi, bo a u ku re kan harzaa k'a ni ho gusire kan ho daa ki bore a arzaka u bi ki.»

Nazarɛti guɗo n sira ka Yeezuu u y

(Marki 6.1-6; Likki 4.16-24)

⁵³ Yeezuu k'a hɔbɔkorenoonno noon duro da an η nya bi, a a hor lee bi do u,

⁵⁴ an doo ku k'a tor u b'u. A n a suηηida sa, an ni ho dindam ku bi do sokomace b'u, zamaa bi n ze kaɗe a hoɗindare bi to ma. N n'a hure, η u: «Awɔo a to mindore naa do m ka? A a ba lo, an ni hoserlo bare?

⁵⁵ Gowurezaa bi nyi bee n'awoo m na? Maarii nyi bee n'awoo m na? Zakki, Zozef, Simoon, Ziidi, a danyino bee m nawonno ra?

⁵⁶ Awɔo danluro ba wɔo bire u naa u ra? A a ba lo keere, an n'a dam naa do haay bare ma?»

⁵⁷ Naa do a ka, η n kaanm Yeezuu m. A m naa, Yeezuu n a hi η ni, a u: «Wosolesinnisorazaa i daore yim bince haay u, b'a bir a yim a ku u, a bir a yim a har u so y.»

⁵⁸ Yeezuu n hoser ba b'u gota y, η sirakarewar bi to ma.

14

Zaan-Batiisi ze

(Marki 6.14-29; Likki 9.7-9)

¹ Domum bi do u bi, cir Hirɔɔɗi Yeezuu mim ma, bala a to bo lee haay u.

² A n n'a hire a zibəənyino m, a ɔ: «Gɔaa naa do, Zaan-Batiisi m! K'a a mim bɔ ɔ gəəno bire ɔ bi y'a ka, an paŋŋa yi, an nɪ hoserlo bare.»

³ Kɔ sɪra nɪ, Hirɔɔdɪ a ka, ŋnɪ Zaan nyaso, ŋn'a sur, ŋn'a du lɔnnɔce ɔ, a dam Filipi lɔ k'an ta m, a tɔ m Hirɔɔɪyaadi bi minto.

⁴ Bala, Zaan a hɪ Hirɔɔdɪ m, a ɔ: «A n a ga m k'ɪbɪ n a ba ɪ lɔ y!»

⁵ Hirɔɔdɪ a ŋɔa k'a Zaan ze gər, b'a ɪ nyi bam gɔɔɔ wɔɔ m. Bala, brɔɔ haay ɪ dɪgam Zaan ma, ŋ ɔ: Wosolesinnɪsorazaa m.

⁶ Bɪ, Hirɔɔdɪ yire dɔmum cɪbsa hinni ɔ, Hirɔɔɪyaadi nyumbɔɛɛɛ sar ba gɔɔɔ kɔ n yi ŋ bir cɪbsa ma rɔ wɔɔ lɛɛ, an Hirɔɔdɪ nɔ yi.

⁷ Hirɔɔdɪ n a wer si, a ɔ: hɔ k'a lɛ n taa haay bɪ, a y'a kan ɔ.

⁸ Nyumbɔɛɛɛ bi da bi n a nyonnyɔɔta, a ɔ: «A n Zaan-Batiisi mim ye laaga burɔ ɔ.» Nyumbɔɛɛɛ bi n a ye maam ɔɔ.

⁹ Cɪr bi heer n a zar, b'a b'a dam ma, an a gu y, k'a wer si hɔbɪrebinno wɔɔ bire ɔ bi minto. A m bi, an lɛ ka kɔ n n'a ka ɔ.

¹⁰ A n gɔaa deem nyɔɔ, an aa Zaan mim gɔ ma lɔnnɔce ɔ b'ɔ,

¹¹ an bɔr m laaga ɔ, an b'a ka nyumbɔɛɛɛ b'ɔ, an a si, an aa a ka a da ɔ.

¹² Zaan karɔndanyino wɔɔ n bɔr, ŋnɪ bi Zaan gər bi sa, ŋn'aa bir, ŋnɪ bɔkare ŋn'aa hɔ k'a a ba bi hɪ Yeezuu m.

Yeezuu gɔɔɔyaarɔ tɔr tisi soor

(Markɪ 6.30-44; Likki 9.10-17; Zaan 6.1-14)

¹³ Yeezuu k'a mim naa do ma bi, a a hɔr lɛɛ bi do ɔ, an da kɔɔlɔɔ ɔ k'a ta toore ma a deem. Gɔɔɔ cɪr kɔ ŋ naa yi bi, ŋ y'a hɔr a kɔrɔ ɔ a gam ma, k'a zu a jɛ ɔ.

¹⁴ Yeezuu k'a bɔ kɔɔlɔɔ b'ɔ bi, a gɔaa cɪr yi gɔta, gɔɔɔ wɔɔ cɪcɪr n a nyaso, an a sɪŋɪda sa, an nɪ ŋ yaabazanno waarɛ.

¹⁵ Yirbəə k'a da bi, a karɔndanyino wɔɔ a zɔ ma, ŋn'a hɪ m, ŋ ɔ: «Gum da, bi pooyaa m naa, gɔɔɔ wɔɔ da zaa ra kɔ ŋ nɪ ta kɔrɔ wɔɔ ɔ, ŋn'aa hɔbɪre si, ŋn'a bi!»

¹⁶ Bɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A n a ga m, ŋn'a hɔr y. K'a hɔbɪre ka ŋ ɔ a zim.»

¹⁷ A m bi, ŋn'a hɪ m, ŋ ɔ: «Bur soor kan zɔnɔ kɪ hɪya wɔɔ n ta m naa ɔ.»

¹⁸ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a ŋ ka m ɔ naa ɔ.»

¹⁹ A n lɛ ka, kɔ gɔɔɔ wɔɔ n nyɪnta bur bi ra, an bur soorlɔ wɔɔ si kan zɔ hɪya bi kɪ a wɔ ɔ, an dɪga brama, an barka da Woso m. A n buuro wɔɔ zɪnzɛ ra, an a ka a karɔndanyino wɔɔ ɔ, kɔ ŋ n'a ka zamaa b'ɔ.

²⁰ Gɔɔɔ wɔɔ haay a bi, an ŋ ka. Karɔndanyino wɔɔ bur kan zɔ kɪ kuuro kɔ ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ gɔr kasɪ lɛ ma buerehɪya.

²¹ Gɔɔɔ kɔ ŋ hɔ bi bi rɔ wɔɔ, yaarɔ wɔɔ lɛ a zɔ tisi soor ma. N n lanno kan nyino kɪ lɛ sa y.

Yeezuu ɪ tam hi burɔ ɔ

(Markɪ 6.45-52; Zaan 6.15-21)

²² Lɛɛm bi, Yeezuu a ka karɔndanyino wɔɔ n da kɔɔlɔɔ b'ɔ, kɔ ŋ nɪ bra higɔta bi gɛm deem la, k'a gɔɔta a zamaa bi da zaa ra.

²³ K'a zamaa bi da zaa ra an a nya bi, a a hɔr a deem, an ta ci ra, k'a yaa da. Yirbəə k'a da bi, a gɔɔta b'ɔ a deem.

²⁴ Kɔɔlɔɔ bi n a gɔ hi bi lɛ bi ma, an ta laato hi bi bire ɔ. Bala, hɪnher y'a nyam kɔɔlɔɔ bi zi, hikurero wɔɔ n'a monum kɔɔlɔɔ b'ɔ

²⁵ Dɔ k'a bɔr an nɪ mɛm bi, a wuti an tɔ hi bi ra, an nɪ tarɛ ŋ zi.

²⁶ Kɔ karɔndanyino wɔɔ a yi an nɪ tam hi bi ra bi, nyibəə gasɔ ŋ ɔ, ŋn'a hire, ŋ ɔ: «Toor m!» Ŋ n'ɪ zee dam.

²⁷ Lɛɛm bɪ, Yeezuu meer ba kan ŋ kɪ, a ɔ: «K'a sɪra ka, mɔɔ m, a da bɪ bɔ ɔ y!»

²⁸ Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, k'ɪbɪ m paan... k'ɪ lɛ ka kɔ m bɔr ɪ zi hi bɪ burə ɔ.»

²⁹ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Bɔr.» Pɪyɛɛr n bɔ kɔɔlɔɔ b'ɔ, an nɪ tɔm hi bɪ ra k'a ta Yeezuu zi.

³⁰ K'a hɪnhɛr bɪ yɪ an nɪ hɔnm kan paŋŋa kɪ bɪ, a da bɔ ɔ, hi bɪ n'a monim, an zee da, a ɔ: «Zuuba, m bɔ lɛ m!»

³¹ Lɛɛm bɪ, Yeezuu a wɔ nyɔɔ an a nyasɔ, an a hɪ m, a ɔ: «ɪbɪ sɪrakare poore! A lɔ ɪbɪ n sɪnsɪm ka?»

³² Ŋ n'a da kɔ ɔ, ŋnɪ gasɔ kɔɔlɔɔ b'ɔ hɪnhɛr bɪ n jɪm.

³³ Gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ kɔɔlɔɔ b'ɔ rɔ wɔɔ kukurɛ zɛ a taa, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «Woso Nyɪ n'ɪbɪ m paan....»

Zenezareti yaabazanno waare

(Marki 6.53-56)

³⁴ Kɔ ŋ hɪgɔta bɪ zɛ ra bɪ, ŋ yaa lee ku Zenezareti ɔ.

³⁵ Kɔ bɪ do gɔɔɔ wɔɔ kɔ ŋ Yeezuu yɪ, ŋn'a do bɪ, ŋ yaa a hɪ kɔ b'ɔ haay kan kɔrɔ jɪnjɛnnɔ wɔɔ kɪ, ŋ ɔ, a bɔr. Ŋ n bɔr yaabazanno wɔɔ m haay Yeezuu zi.

³⁶ Ŋ n a ye han, k'a a wɔ da a huu lɛ tɔkke ma. Bɪ, gɔɔɔ kɔ ŋ y'a wɔ da ma rɔ wɔɔ waare yɪ haay.

15

Woso lɛrɔ kan yɪnnɪbayɪ kɪ

(Marki 7.1-13)

¹ Farizeenrɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ kɪ a to Zerizalem ɔ, ŋnɪ bɔr Yeezuu zi, ŋnɪ b'a hɪ m, ŋ ɔ:

² «Bɔ m, ɪbɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ bɪr zum wɔɔ yaabɔɔ yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ ɔ? Ŋ n'ɪ hɔ bɪm, bɪ ŋ n a wɔ hɪr y. A n a ga nɪ y.»

³ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «B'awɔɔ, a lɔ awɔɔ bɪr zum Woso lɛrɔ wɔɔ ɔ, a bɔkare, an nɪ zum a yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ ɔ?»

⁴ Woso a hɪ, a ɔ: «ɪ zɪ kan ɪ da kɪ da ɔ. Bɪ gɔaa k'a zɪ bɔ ɔ gɛɛ a da a bɔ ɔ, pakra m, kɔ n n a zɛ gɛr.»

⁵ B'awɔɔ ɔ, kɔ gɔaa a hɪ a zɪ m, gɛɛ a da m, a ɔ: «Daahan kɔ mɔɔ m ga m, m a ka ɪbɪ ɔ bɪ, Woso hɔ nɪ.»

⁶ Pakra bɛɛ m kɔ gɔaa bɪ do m a da a zɪ kan a da kɪ han y. Woso lemim bɪ zar awɔɔ nawore nɔnnaasɔ a yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ minto.

⁷ Zambɔzanno, Ezayii gumɔ ta ɔ, an awɔɔ mim hɪ, a ɔ:

⁸ Gɔɔɔ nɔɔn duro, mɔɔ da ŋ nawɔŋ ɔ a lɛ m, bɪ ŋ heer laatɔ mɔɔ ma.

⁹ Daɔre kɔ ŋ n'a kam mɔɔ ɔ bɪ, vam m.

Bala, durnya mim ŋn'a dɪndam gɔɔɔ m, ɪ ɔ Woso hɔ m.»

Hɔ k'a nɪ dintim kam gɔaa ma

(Marki 7.14-23)

¹⁰ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu zamaa bɪ bir, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a tɔr ka mɪŋŋa k'a jɪ ma!

¹¹ Hɔ k'a nɪ gasɔm gɔaa lɛ ɔ an ta a nɔ ɔ bɪ bɛɛ nɪ dintim kam ma y, bɪ hɔ k'a nɪ bɔm gɔaa lɛ ɔ bɪ nɪ dintim kam ma.»

¹² A m naa, karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a zɔ ma, ŋn'a hɪ m, ŋ ɔ: «Farizeenrɔ wɔɔ kɔ ŋ naa ma bɪ, ɪbɪ do ɪ ɔ, a busu ŋ ma ra?»

¹³ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Hɔ haay kɔ mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ n a sɔɔn bɪ, n y'a worm.

14 K'a η to, booro ni booro gaam. Bi, ku buu buu, an ni buu gaare, η guaa huya haay y'a zarm yaa u!»

15 Piyeer n a hi m, a u: «Hobokorenoom naa do ju hi u m.»

16 Yeezuu n a hi, a u: «Awoo goota, awoo n a ju do ra?»

17 Awoo n a do, a u, ho haay k'a ni gasum guaa le u, an ni tare a no u bi, ta an nawom, an ni bom garga ra ra?

18 Bi, ho k'a ni bom guaa le u bi, a to a nawom guaa heer u, bi ni dintim kam ma.

19 Bala, guaa heer hoondare bonyaro woo ni bon u: garzere, jaandare, koorbare, guoo to zarle, kan sunsowore ki.

20 Nawonno ni dintim kam guaa ma, bi hobire bi, i n i wo hir bi bur dintim kam guaa ma y.»

Yeezuu bo Zidee ku u (Marki 7.24-30)

21 Yeezuu k'a cem b'u bi, a ta Tiir kan Sidon ki koro woo u.

22 Lo ni b'u an ta Yeezuu zi, zifo bee ni y, Kanaan do nyi m, an a hi Yeezuu m, a u: «M cicir ze Zuuba, *David Nyi, moo nyumbueere zine n ta m, an ni fir kam ma gota.»

23 Yeezuu n a nyi bo u y. A karindanyino woo n a zo ma, ηn'a ye han, η u: «La lo naa do ra, bala, a i woo kom kan a zedare ki.»

24 Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Moo nyoo n y'a u Israyel guoo ko η bo ko u kan seero ko η nyaam no woo ki zi.»

25 Bi, lo b'a gu an bi kukure ze a taa, an a hi m, a u: «Zuuba, buu i da moo han!»

26 Yeezuu n a nyi bo u, a u: «A n a ga m, n ni nyino hobire sa, n n a ka jinnyino u y.»

27 Lo bi n a nyi bo u, a u: «Sira m, Zuuba, baa jinnyino woo i hobire buu k'a a lo η zuubaroo woo taa bi gorle, ηn'a bure.»

28 A m naa Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Lo, i surakare gandaa u! I ho k'i le n taa bi yim!» Leem bi, a nyumbueere b'a waa wakati bi do u.

Yeezuu yaabazanno waa gota

29 Yeezuu a hor b'u, an ta Galilee higota le ra, an aa der ci ra, an nyinta.

30 Guoo cir gota buu zi, logoro m, booro m, gandeenzanno m, baetinno kan yaabazanno vantoo ki m, ηni bi η nyinta Yeezuu taa, an η waa.

31 Guoo woo n ze kedē, ku baetinno ni meer bare, gandeenzanno n a ganno yi, logoro ni tam muha, booro ni lee yim bi minto. N y'a le bo Israyel Woso u.

Yeezuu guooyaro tur tisi si (Marki 8.1-10)

32 Yeezuu a karindanyino woo bir an a hi η ni, a u: «Zamaa bi cicir i moo zem, bala, a domum kaako ho m naa, η ni kan moo ki, hoosi ba η u, ηn'a bure y. Moo le baa ku m η da zaa ra kan no ki y. Ku n bee ni, η y'a dundom zaa ra.»

33 Karindanyino woo n a hi m, η u: «K'u bur yi ka pooyaa u naa u, u a ka guoo cir naa u, k'an η ka?»

34 Yeezuu n η lar, a u: «Bur karo n ta awoo u?» N n a nyi bo u, η u: «Saanhuna kan zo poorenyino ki.»

35 A n le ka ku zamaa bi n nyinta tara u.

36 A n bur saanhuna bi sa kan zono woo ki an yaa da Woso m barka, an n'a zinzem la, an n'a kam a karindanyino woo u, ηn'a kam, zamaa b'u.

- ³⁷ N n a bi, an η ka, an a yo, ηn'a kuuro gor kasɩ le ma saanhuna.
³⁸ Zamaa bi guɔɔyaaro a zo tisi si ma, n n lanno kan nyuno ki le sa y.
³⁹ Bi je u bi, Yeezuu η da zaa ra, an da kooloo b'u an ta Magadaan u.

16

Hoser yere

(Marki 8.11-13; Likki 12.54-56)

¹ Farizeenro kan sadiseenro ki a zo Yeezuu ma, ηni hoser ye han, k'a makra ba.

² Yeezuu n a nyi bo η nɔ, a u: «Ku woso le a zo, b'awoo u, lee yim muηηa, bala, brama bi piin....»

³ Dogta m, b'awoo u la bam her, bala, brama bi piin... b'a kundə so. Awoo brama mim do, b'awoo b'a dam ma a hoo ko η ni bam dutaa ro woo ji do y.

⁴ Her guoo bonyaroo ko η bur Woso le sim no woo i hoser yere, bi η bi hoser vanta yire ko Zonas ho bi bee y.» A n a gu η ma, an cem.

Farizeenro kan sadiseenro ki nyonyoo *(Marki 8.14-21)*

⁵ A hor ko Yeezuu u kan a karindanyino woo ki ηni bra higota bi gam deem bi ra bi, bur to bo karindanyino woo no u.

⁶ Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a dundo a zi, k'a a ba laato farizeenro kan sadiseenro ki nyonyoo bi ma.»

⁷ N n bokare, ηn'a hum ko m, η u: «Ku woo n bur sa bi y'a ka an naa hi.»

⁸ Yeezuu n a do, an a hi η ni, a u: «A lo awoo n'a hum ko m, a u: ko woo n bur sa bi minto ni? Awoo sirakare bi guta y!

⁹ Awoo goota a bir naa ji dom na? Ko moo bur soor zunze ra, m a ka guɔɔyaaro tisi soor u bi, a to b'awoo no u ra? Awoo kuuro gor kasɩ le ma karo?»

¹⁰ Bi, ko moo bur saanhuna zunze ra m a ka goaa tisi si u bi, kasɩ le ma karo awoo kuuro gor u? A to b'awoo no u ra?

¹¹ A a ba lo awoo n a ji ma, a u, bur bee moo n'a hum ma? K'a dundo a zi kan farizeenro, sadiseenro nyonyoo bi ki.»

¹² A m naa, karindanyino woo n bokare, ηn'a ji ma, ηn'a do η u, bur bare nyonyoo bee an n'a hum ma y. Farizeenro kan sadiseenro ki hodindare an n'a hum ma.

Piyee kaseti kare

(Marki 8.27-30; Likki 9.18-21)

¹³ N yaa lee ku ko n n'a hum ma, η u: Filipi-Sezaaree koro woo u. Yeezuu laaka da a karindanyino woo han, a u: «Guoo woo y'a hire, η u: nka m Goanyi bi ni?»

¹⁴ N n a nyi bo u, η u: «Gosinno y'a hire, η u: Zaan-Batiisi m, nawonno u: *Elii m, gosinno a ya, η u: Zeremii m, gee, wosolesinnisorazanno woo deem m.»

¹⁵ A n η lar, a u: «B'awoo, awoo y'a hire, a u: nka m moo ni?»

¹⁶ Piyee n meerbaa bi si, an a nyi bo u, a u: «Krista bi n'ibu m, Woso k'an misir bi nyi.»

¹⁷ Yeezuu n a hi m, a u: «Mimbirenyintazaa n'ibu m, Simoon, Zonas nyuni, bala, goaa bee sira naa do hunka ibi ni y. Moo Zi k'a ni arzana o bi m.

¹⁸ Bɪ, mɔɔ y'a hɪrɛ ɪbɪ m, Pɪyɛɛ* n'ɪbɪ m, bɪ ci naa do mɔɔ n nɪ m sokoma bɪ dɔrɛ a burɛ ɔ. Zɛ kan a paɲɲa kɪ bɪ bɔrm la y.

¹⁹ Mɔɔ Woso cirbæ cɛnyɔrɔ karɛ ɪbɪ ɔ, hɔ haay k'ɪbɪ n n'a kɔsɪm tara burɛ ɔ bɪ, n y'a kɔsɪm arzana ɔ, hɔ haay k'ɪbɪ n n'a hɔrm tara burɛ ɔ bɪ, n y'a hɔrm arzana ɔ.»

²⁰ Naa do jɛ ɔ, a lɛ ka ɲ ɔ muɲɲa, a ɔ: ɲ b'a hɪ gɔsɪ m, ɲ ɔ, Krista n'awɔɔ nɪ y.

Yeezuu fɪryɪrɛ mim

(Markɪ 8.31-9.1; Likki 9.22-27)

²¹ A n a sa wakati bɪ do ma, Yeezuu a sɪɲɲɪda sa, an nɪ hɔ dɪndarɛ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Pakra m, kɔ m ta Zerizalem ɔ kɔ m aa fɪr yɪ gɪta gɔɔɔgusɪnnɔ kan wosocemannɪbɛnnɔ jɪtannɔ, wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ wɔ ɔ. Nɪ mɔɔ zem gɛr. B'a dɔmum kaako hɪnnɪ ɔ, Woso mɔɔ mɪm bɔɲ ɔ.»

²² Pɪyɛɛ n Yeezuu gaa, an bɔ m toore ma, an nɪ nyaa bam kan kɪ, a ɔ. «Woso dɔrɛ ɪ ma kan naa kɪ Zuuba, mim naa do b'ɪ b'ɪ yɪrɛ y.»

²³ Bɪ, Yeezuu a bɔ, an a hɪ Pɪyɛɛ m, a ɔ: «ɪ jɛ bɔ mɔɔ jɪr ɔ! Sotaana, mɔɔ makra ɪbɪ n'a bam, ɪbɪ hɔɔndarɛ bɪ n bɔ kɔ ɔ kan Woso hɔ kɪ y. Gɔɔɔ hɔɔndarɛ m.»

Yeezuu zaa zure

²⁴ Bɪ kur bɪ, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Kɔ gɔaa lɛ taa k'a zu mɔɔ ɔ, k'an sɔ a muɲɲa m, k'an a gɔdarkɔra busu, an zu mɔɔ ɔ.

²⁵ Bala, kɔ gɔaa lɛ taa k'a a meeyaa bombɔ, a b'a meeyaa bombɔrɛ yɪrɛ y. Bɪ, kɔ gɔaa ga mɔɔ tɔ ma a y'a meeyaa bombɔrɛ yɪrɛ.

²⁶ Bɪ, kɔ gɔaa a so durnya hɔ haay ɔ, an bɔkarɛ an kɔrɔ mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ ma, a nyɔɔɔɔ ɪ ka? Gɛɛ gɔaa y'a mɪsɪrbaa lɔrm kan bɔ kɪ?

²⁷ Bala, Gɔaanyɪ bɪ zɛrɛ a Zɪ lɛbɔrɛ nɔ ɔ kan a malɛɛkarɔ kɪ. Dɔmum bɪ do ɔ bɪ, a gɔaa biyɛ zibæ nyɔɔɔɔ kan ɔ.»

²⁸ Yeezuu a ya, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ naa ɔ naa, gɔsɪnnɔ zɛ b'a kure, kɔ ɲ n Gɔaanyɪ bɪ yɪ an bɔr a cirbæ nɔ ɔ y.»

17

Yeezuu lɔrlɛ

(Markɪ 9.2-13; Likki 9.28-36)

¹ Dɔmum sɔrdɪ kur bɪ, Yeezuu Pɪyɛɛ gaa, kan Zakki kɪ a danzaa Zaan kɪ, an bɔ ɲ nɪ toore ma a minto, ci jɪntɛ mim ɔ.

² A n a lɔr ɲ mɪm ɔ. A meɛr nɪ yɔm am wosogurɛ hɔ bɪ m, a huuro wɔɔ nɪ nyaki bɔm, ɲn'a ba fu firr....

³ *Elii n a hɪnka ɲ nɪ kan Moyiisi kɪ, ɲn'ɪ meɛr bam kan Yeezuu kɪ.

⁴ Pɪyɛɛ n a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Zuuba, kɔ wɔɔ ɪ naa ɔ, a muɲɲa. K'ɪ lɛ taa, kɔ m bur ba kaako: ɪbɪ hɔ deem, Moyiisi hɔ deem, Elii hɔ deem.»

⁵ K'a nɪ meɛr bare nɔnɔnaa bɪ, warkɔ k'a nɪ yɔm bɔr an b'a ku ɲ la. Meerbaa n a tɔ warkɔ bɪ nɔ ɔ, a ɔ: «Ba mɔɔ Nyɪ m na. Mɔɔ ɲɔa gɪta. A mɔɔ nɔ yɪ paan.... K'a a tɔr ka ma.»

⁶ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ ɲ naa ma bɪ, ɲ y'a dundo, ɲn'a meɛr kunku tara ma, dabɔɔ gɪta k'a ɲ nyasɔ bɪ minto.

⁷ Yeezuu n a zɔ ɲ ma, an a wɔ da ɲ ma, an a hɪ, a ɔ: «K'a wuti, a da bɪ bɔ ɔ y!»

* 16:18 16.18 Pɪyɛɛ, a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Ci».

⁸ Kō η y'a bō ηnī dīga bī, η n gōsī yī dō, kō Yeezuu y'a deem bēē y.

⁹ Kō η n'ī zerm ci bī ra bī, a lē ka η ū, a ū: «Hō k'awōō yī naa, a b'a hī gōsī nī y, k'an ta, an Gōaanyī bī mumbōōre ku gēōno bire ū.»

N Yeezuu lar Elii mim ma

¹⁰ A karindanyīnō wōō n a lar, η ū: «Bō m wosocikarīnsaambōō wōō ū, Elii lēēkare an bōr?»

¹¹ Yeezuu n a nyī bō ū, a ū: «Sīra m, Elii nī lēēkare an bōr k'a bī hō haay banka.

¹² Sīra mōō n'a hīre awōō m, Elii bōr kara, bī η n a dō y, a hōōnhō η y'a ba m. Gōaanyī bī fir yīre η wō ū maam sō.»

(Markī 9.14-29; Likki 9.37-43a)

¹³ A m naa, karindanyīnō wōō n a dō, η ū, Zaan-Batiisi an n'a hūm ma.

Yeezuu zinē bō nyī mē ū

¹⁴ Kō η lee ku zamaa cir gota bī zi bī, gōaa a zō Yeezuu ma, an kukurō zē a taa, an a hī m, a ū:

¹⁵ «Karīnsaamba, m nyīnnī cicir zē, hōō n'a zēm, an nī fir yum gota, a tīr a da sē ū, gēē hī ū.

¹⁶ Mōō n bōr m ī karindanyīnō wōō zi, bī, η n a da ma, ηn'a waa y.»

¹⁷ Yeezuu n meerbaa bī sa, a ū: «Zamaana sīrakarēwar zannō, gōōō bōnyaarō, mōō dōmūm bam karō kan awōō kī? Dōmūm karō mōō nī m yare, m yē kōre ma awōō mīntō? K'a bōr m mōō zi.»

¹⁸ Yeezuu n hōēn sī zinē bī ma, an bō nyī bī mē ū, nyī bī n laafū yī wakati bī dō ū.

¹⁹ Karindanyīnō wōō n a zō Yeezuu ma, ηn'a lar a deem, η ū: «Bō y'a ka wōō n ū da ma, ū la zinē bī ra?»

²⁰ A n a hī η nī, a ū: «Awōō sīrakare k'an poore bī m. Bala, sīra mōō n'a hīre awōō m, k'awōō sīrakare bō kō ū kan mutardī yaa kī, awōō y'a hūm ci naa dō m, a ū: wuti, ī ta lēē naa dō ū! A wutire an ta, awōō bī jīram hōsī bare ra y. [

²¹ Bī, zinē ncūnaas bī, hō ba ū an b'a dam ma an a ka, an bō, kō yaadare bēē kan lekōsīre kī y.]»

Yeezuu a ya, an n'a zē mim dīndam

(Markī 9.30-32; Likki 9.43b-45)

²² Hindeem ū, karindanyīnō wōō kō η y'a sō kō ma haay Galilee ū bī, Yeezuu a hī η nī, a ū: «N Gōaanyī bī dam gōōō wō ū.

²³ N y'a zēm, b'a dōmūm kaakō hīnnī ū, Woso y'a mūm bōη ū.» Meerbaa naa dō η heer zar gota.

Yawōr kare

²⁴ Kō Yeezuu kan a karindanyīnō wōō kī lee ku Kapernawum ū bī, Wosoce yawōrsinno a zō Pīyēer ma, ηn'a lar, η ū: «Awōō karīnsaamba bī bīr Wosoce yawōr kam na?»

²⁵ Pīyēer n a nyī bō ū, a ū: «A y'a kam.» Pīyēer k'a lee ku har ū bī, Yeezuu lēē ka m an a lar, a ū: «Sīmōōn, kan ūbū kī, nkōō durnya cīnnō nōōm nī yawōr sīre η han? N nyīnō m gēē, saanōō nī?»

²⁶ Pīyēer n a nyī bō ū, a ū: «Saanōō m.» Yeezuu n a hī m, a ū: «K'a maam η nyīnō wōō ba η barla y.

²⁷ Bī k'ō lē baa kō η n'a hī, η ū, ū ū zar a ma bī, ta hīgōta b'ō, ī yaa ka zō hī b'ō. Zō nīηηē k'a nī lēē kam an ka bī mom bī, bō zō bī dō m, ī lē gō, ūbū busōō yīre a lē b'ō, an nī mōō kan ūbū kī yawōr kare bōm. K'ī bō ū, ī b'a ka yawōrsinno wōō ū.»

18

Nka m jitaare?

(Marki 9.33-37; Likki 9.46-48)

¹ Wakati bi do o bi, karindanyino wɔɔ a zo Yeezuu ma, ɲn'a lar, ɲ o: «Nka m jitaare Woso cirbæ bi no o?»

² Yeezuu n nyi poore bir an a jum ɲ bire o,

³ an bokare, an a hi ɲ ni, a o: «Sira mɔɔ n'a hure awɔɔ m, k'awɔɔ n a lor a a ba, am nyi poore ho bi ni, awɔɔ bi gasum Woso cirbæ b'o y.

⁴ Gɔaa k'a n'a muɲɲa zerm am nyi ho bi m bi, bi zaa n jitaare Woso cirbæ b'o.

⁵ Gɔaa k'a nyi poore si mɔɔ to ma am nyi naa do m bi, mɔɔ muɲɲa a yi m si.»

Dundoazi mim

(Marki 9.42-48; Likki 17.1-2)

⁶ «Bi, kɔ gɔaa a ka nyino kɔ ɲ sira ka mɔɔ ro noɔn duro gɔaa deem n a do mimbonyaa no o, kɔ n jenlajaa gota kɔsi a wer ma, n n a da higota o, a jira.

⁷ Kɔsi ni kan durnya ki, kɔ minno n ta o, ɲn'i gɔɔɔ dom mimbonyaa no o bi minto. Minno wɔɔ duro bi nyam durnya no o y, bi kɔsi i kan gɔaa k'a ka ɲn'i zem bi ki.

⁸ K'i wo gɛɛ, i gam y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i ze ra, i zo laato i ma k'i gaso misirbaa k'a nyare ba o b'o, i wo deem m, gɛɛ i gam deem m, bi jira, gaso k'ibui nawore i wo huya m, gɛɛ i gam huya m sehar k'a lihire ba o bi no o bi m.

⁹ K'i munyaa y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i bo o i zo laato i ma, k'i gaso i munyaa deem m misirbaa k'a nyare ba o bi no o, bi jira, gaso k'ibui nawore i mum huya m sehar o bi m.

Ser k'a nyaam hobokorenoom dare

(Likki 15.3-7)

¹⁰ K'a dundo a zi, a b'a ka a nyino noɔn duro gɔaa deem bo o y. Bala, sira mɔɔ n'a hure awɔɔ m, arzana o bi, ɲ malekaro i mɔɔ Zi k'a ni arzana o bi me yim wakati haay. [

¹¹ Bala Gɔaanyi bi, bur a o, k'a gɔɔɔ kɔ ɲ nyaam no wɔɔ bumbɔ.]

¹² Awɔɔ y'a hoɔn dam lonlo? Kɔ gɔaa i seero m zoro, deem n a bo o an nyaam, a bi buneehu a yaa neehu ro wɔɔ tom zigi ra, an ta an aa a ka deem k'a nyaam bi ma ra?

¹³ K'a ser bi yi, a heer yim nyinta kan ki an le da buneehu a yaa neehu ro kɔ ɲ n nyaam no wɔɔ ra.

¹⁴ Awɔɔ Zi k'a ni arzana o bi le baa so kɔ nyino noɔn duro gɔaa deem n nyaam y.

Ko bo zaa o mim

¹⁵ K'i danyi a zar i ma, k'i ta zi, i yaa ho k'a ba ibui m bi hi m, ibui kan ki a huya. K'a ibui mim bi si, k'i do i o, awɔɔ a ze ko ra.

¹⁶ Bi, k'a n a tor ka i ma, k'i gɔaa na i ma deem gɛɛ huya, amba Wosoci a hi, a o: «Gɔaa huya gɛɛ kaako y'a ga mim kaseti bare m.»

¹⁷ Kɔ gɔaa bi le baa k'a tor ka broɔ ma so, k'i hi kristagɔɔɔ sokoma bi m. K'a o a b'a tor kam kristagɔɔɔ sokoma bi ma, k'i diga ma kifir gɛɛ, yaworsirezaa.

¹⁸ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m: hɔ haay, k'awɔɔ n'a gum ma tara burɔ ɔ naa ɔ, n y'a gum ma sɔ Woso cirbɛɛ nɔ ɔ. Hɔ haay k'awɔɔ nɔ yem ma tara burɔ ɔ, n yem ma sɔ Woso cirbɛɛ nɔ ɔ.

¹⁹ Mɔɔ m ya, m n'a hire awɔɔ m sɔ: K'awɔɔ gɔaa hɔya a ze kɔ ra tara burɔ ɔ naa ɔ, k'a hɔ niŋɔ haay ye yaadare nɔ ɔ, mɔɔ Zɪ k'a nɔ arzana ɔ bɪ hɔ bɪ do kare ŋ ɔ.

²⁰ Bala, lee kɔ gɔɔ a so kɔ ma ɔ hɔya gee kaako mɔɔ tɔ ma bɪ, mɔɔ yɪ ŋ bireyaa ɔ.»

Sugur ka kɔ ɔ mim

²¹ Pɪyeɛ n a zɔ Yeezuu ma, an a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, kɔ mɔɔ danyɪ a zar mɔɔ ma, gallem karɔ mɔɔ nɔ sugur kan ɔ? Gallem saanhɪna gee?»

²² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ n a hɪ ɪbɪ m, mɔɔ ɔ gallem saanhɪna y, bɪ, gallem busaanhɪna a gallem saanhɪna.»

Zibɛɛnyɪ k'a n ye sugur ma hɔbɔkɔɛnoom

²³ «Naa do minto bɪ, Woso cirbɛɛ bɪ bɔ kɔ re kan cir k'a wuti k'a a zibɛɛnyɪno lar ŋ zibɛɛ ma.

²⁴ A siŋɪda k'a k'a ba bɪ, bɔr n y'a ɔ zibɛɛnyɪ deem m, an ta talan* waa bu zɪm m.

²⁵ Bɪ, gɔaa bɪ ba hɔsɪ m an b'a zɪm bɪ kare y. A m bɪ, cir bɪ n le ka, kɔ n nɔ gɔaa bɪ heɛ kan a lɔ kɪ, a nyɪno kɪ, kan hɔ niŋɔ k'an ta m haay kɪ, k'a cɪnta zɪm bɪ bɪnce ɔ.

²⁶ A m naa, zibɛɛnyɪ bɪ n kukurɛ ze cir bɪ taa, an cicir ba a le ra, a ɔ: <M cicir ze, mɔɔ yɪ m zɪm bɪ kam haay!>

²⁷ Gɔaa bɪ cicir n cir bɪ nyasɔ, an zɪm bɪ to m, an a da zaa ra.

²⁸ Zibɛɛnyɪ bɪ n bɔ, an a muno wɔɔ deem ze ɔ zaa ra, a zɪm n ta ra *deniyee zɔɔ, an a wɔ so a bɔkɔ ɔ, an n'a ŋɔam k'a hoonsi ta re, an n'a hum nɔ, a ɔ: <M zɪm bɪ ka m ɔ.>

²⁹ A mim bɪ n kukurɛ ze a taa, an cicir ba a le ra, a ɔ: <M cicir ze, mɔɔ yɪ m zɪm bɪ kam.>

³⁰ Bɪ, gɔaa b'a gu, an ta, an aa a ka, n n a du lɔnnɔɛ ɔ, k'an tolle ba, an zɪm bɪ ka, an a nya.

³¹ Zibɛɛnyɪno mɪsɪɔ wɔɔ kɔ ŋ naa yɪ bɪ, ŋ heer a zar gɔta, ŋnɔ ta, ŋn'aa hɔ haay woo... k'a ba bɪ hɪ cir bɪ m.

³² Cir bɪ n zibɛɛnyɪ bɪ bir an a hɪ m, a ɔ: <Zibɛɛnyɪ bonyaa, mɔɔ ɪ zɪm bɪ to ɪbɪ m haay, k'ɪbɪ cicir ba mɔɔ le ra bɪ minto.

³³ ɪbɪ n ɪ da ma sɔ, ɪ ɪ mim bɪ cicir ze, amba mɔɔ ɪbɪ cicir ze bɪ n na?>

³⁴ Cir bɪ nɔ n ma ɔ gɔta, an gɔaa bɪ du lɔnnɔɛ ɔ k'an fir yɪ, k'an zɪm bɪ ka haay.»

³⁵ Yeezuu n a ya, an a na ma, a ɔ: «Mɔɔ Zɪ k'a nɔ arzana ɔ bɪ y'a bare awɔɔ m ncɪnaaɔ, k'awɔɔ bɪr sugur kam kɔ ɔ kan a heer kɪ haay y.»

19

La a lɔ ra mim

(Markɪ 10.1-12)

¹ Yeezuu k'a naa do dɪnda haay bɪ, a a hɔr Galilee ɔ, an ta Zidee ɔ, Zɔrden kur.

² Zamaa cir gɔta zu a je ɔ, an ŋ yaabazanno waa b'ɔ.

³ Farizeɛnɔ n a zɔ ma, k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ, ŋnɔ laaka da han, ŋ ɔ: «Gɔaa a da ma, an la a lɔ ra, baa kɔ mim kara m na?»

* **18:24 18.24** Talan deem: Dɔɔraa buhɪra zibɛɛ busoo m.

⁴ A n a nyi bo o, a o: «Awoo n a karunda ba Wosoci b'o ra? A o: «A sɔnɔda o bi, Woso goaa da kan lo ki.»

⁵ A n a hi η ni, a o: «Bi y'a ka: goaa y'a gore a zi kan a da ki ma, an a ze ko ra kan a lo ki, η goaa huya bi n a ba deem.»

⁶ Ncɔnaao bi, η bi huya do y, η deem. Bi, goaa bi ho ko Woso a ze ko ra bi gongom ko ma y.»

⁷ Farizeenro woo n a lar, η o: «Bo m Moyiisi o, n ni harɔntare kaansore ci ba, ko n ni bokare n ni la lo ra?»

⁸ Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Awoo heerkare minto y'a ka Moyiisi n le ka k'awoo n la a lanno ra. Bi, durnya sɔnɔda o bi, ncɔnaao bee y.

⁹ Sira moo n'a hire awoo m: ko goaa la a lo ra, bi lo bi n jaan da y, an lo vanta sa, goaa bi do, jaandarezaa m.»

¹⁰ Karundanyino woo n a hi m, η o: «Ko goaa kan a lo ki mim b'i yire ncɔnaao, ko goaa n lo sa y, a jura.»

¹¹ Yeezuu n a nyi bo η no, a o: «Goaa haay bee ni hoɔndare naa do sire y, bi gooo ko Woso paɔɔa ka η o ko η n'a si ro woo, broo y'a sim.

¹² Minno y'a honho y'a kare gooo bir lo sire y: Gooo ta o, yi ko η y'a o bi, η b'a dam ma η ni lo si y, gosunno ta o, gooo y'a ba η ni, gosunno n ta o, η bir lo sire y Woso cirbæ bi minto. Goaa k'a n'a dam ma, an meerbaa naa do si bi, k'an a si.»

Nyino poorero barkadaore

(Marki 10.13-16; Likki 18.15-17)

¹³ Gooo bor nyino poorero m Yeezuu zi, k'an a wo ka η mim la, an yaa da η to ma, bi karundanyino woo n ye gooo woo ni y, η n'a bam kan η ki.

¹⁴ Yeezuu k'a naa yi bi, a a hi η ni, a o: «K'a nyino poorero woo to, η ni bor moo zi, a b'a ta η ni tolle y. Bala, gooo ko η bo ko o kan nawonno ki ro woo, η ho m Woso cirbæ bi m.»

¹⁵ A n a wo ka nyino woo mim la, an a hor lee bi do o.

Yeezuu kan arzakazaa ki

(Marki 10.17-31; Likki 18.18-30)

¹⁶ Bi kur bi, goaa a zo Yeezuu ma, an a lar, a o: «Karɔnsaamba, bo muɔɔa moo n'a bare m mɔsɔbaa k'a nyare ba o bi yi?»

¹⁷ Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Bo m, ɔbi ni moo larm ho muɔɔa mim ma? Goaa muɔɔa ba o ko Woso deem bee y. K'ɔbi le taa k'i gaso mɔsɔbaa k'a nyare ba o bi no o, k'i zu Woso lero woo o.»

¹⁸ Goaa bi n laaka da Yeezuu han, a o: «Karoo m Woso lero woo barla?» Yeezuu n a nyi bo o, a o: «I bi gæ ze y, i bi jaan da y, i bi koor ba y, i bi kaseti ɔpaar ba i ka i mim la y,

¹⁹ i zi kan i da ki da o, i i mim ɔpa amba i i muɔɔa ɔpa bi m.»

²⁰ Nyukumbueere bi n a hi m, a o: «Moo zu lero noon duro haay o, bo i goota moo n'a bare?»

²¹ Yeezuu n a hi m, a o: «K'ɔbi le taa k'i yi muɔɔa paan... k'i ta i yaa ho k'a n'ɔbi o haay bi hee, i busoo bi ka ɔpaazanno o. Maam bi, ɔbi arzaka yim arzana o. K'i bor, i bir zum moo o.»

²² Bi, nyukumbueere bi k'a naa ma bi, a heer a zar gota, an a hor kan heerzar ki, bala, arzakazaa gota m.

²³ A m naa, Yeezuu n a hi a karundanyino woo m, a o: «Sira moo n'a hire awoo m: a wer ta o ko arzakazaa n gaso Woso cirbæ no o.

²⁴ Moo m ya, m n'a hire: Yoonde gaso huuka yaa o zanta, an le da arzakazaa gaso Woso cirbæ bi no o m.»

²⁵ Karundanyūno wōo n ze kədə meerbaa naa do minto, ŋn'a hure, ŋ ō: «Bī nka n'a dam ma kēere an bōmbōre yī?»

²⁶ Yeezuu n dīga ŋ ma, an a hī ŋ nī, a ō: «Gōō b'a dam ma y, bī, Woso a da hō haay ma.»

²⁷ Pīyēer n meerbaa bī sa, a ō: «Dīga, wōo hō haay to k'ō zu ībū ō, a nyuntam wōo ma lo?»

²⁸ Yeezuu n a hī m, a ō: «Sīra mōo n'a hure awōo m: kō Gōaanyī bī bōr an nī nyuntam a cīrbēduu panjazaā bī ra durnya daa b'ō, awōo buerehūyōō k'a zu mōo ō naa, awōo nyuntam sō duuro ra kan mōo kī k'ō Israyel do buerehūyōō wōo dōdō ka.

²⁹ Bī, gōaa haay k'a gō a harlo ma, gēe a danyūno ma, a danlōrō ma gēe a zī kan a da kī ma, a nyūno ma, a hōsīrarō ma mōo tō ma bī, a nawōnno haay yūm gallem zōrō kan mīsīrbaa k'a nyare ba ō bī kī.

³⁰ Bī, lēekarezanno gota nyuntam jēzanno, jēzanno gota n nyūnta lēekarezanno.»

20

Dīvensīra zībēezanno

¹ «Woso cīrbē bī bō kō rē kan gōaa k'a wuti dōgta mūŋŋa m, k'a gōō sa a dīvensīra zībē ma bī kī.

² A n lē sa kan zībēezanno wōo kī k'a *deniyee deem ka ŋ ō hindeem zībē busoo. A n ŋ nyōō a hōsīra b'ō.

³ A n a ya, an a bō dōgta wakatī nēehō ma an gōō gōsūno yī, ŋn'ī jūnūm daasīyaa ō, bī ŋ ba zībē nī y.

⁴ A n a hī ŋ nī, a ō: «K'a ta mōo hōsīra b'ō sō, mōo y'awōo zībē busoo k'a a ga m karē awōo ō.»

⁵ Ŋ n ta hōsīra b'ō. A n a ya, an bō sinsebir ō kan yīrbē wakatī kaako kī ma, an a ya, an a ba maam sō.

⁶ Yīrbē wakatī soor k'a a ku bī, a a ya, an bō, an gōō vantōō yī ŋn'ī jūnūm daasīyaa b'ō, an a hī ŋ nī, a ō: «Bō m, awōo n gōōta naa ō dōgta m saa..., b'awōo ba zībē nī y?»

⁷ Gōō wōo n a hī m, ŋ ō: «Gōsī n wōo sa zībē ma y.» A n a hī ŋ nī, a ō: «K'a ta mōo hōsīra b'ō sō a yaa zī ba.»

⁸ Lēe k'a bōr k'a lihi bī, dīvensīra zaā b'a hī a zībēedīgamazaā bī m, a ō: «Zībēezanno wōo bīr, ī ŋ busoo ka ŋ ō. A sūŋīda ba gōō kō ŋ bōr jē ō rō wōo ma, k'ī nyambūr lēekarezanno wōo ma.»

⁹ Gōō kō ŋ bōr yīrbē wakatī soor ma rō wōo a zō, n nī deniyee deem-deem ka ŋ ō.

¹⁰ Lēekarezanno wōo kō ŋ y'a zō bī, ŋ y'a hōon dare ŋ ō, a y'a yīre an lē da. Bī, deniyee deem-deem ŋ y'a ka ŋ ō sō.

¹¹ Busoo bī kō ŋ n'a sim bī, ŋn'ī kukur bam hōsīrazaā bī ma.

¹² Ŋ ō: «Gōō nōon duro, bōr ŋ y'a ō jē ō, ŋ n zī ba wakatī deem taan..., ībū n bōkarē, ī busoo ka ŋ ō hōdeem kan wōo kī, bī zī wōo ba, ō kō dōgta m tee... woso n wō wōo ō, am sē hō bī m!»

¹³ Hōsīrazaā bī n a hī ŋ gōaa deem m, a ō: «M gōaa, mōo n tu ta ībū rē y, ībū n lē sa kan mōo kī kō m deniyee deem ka ī ō hindeem zībē busoo ra?»

¹⁴ ī zībē busoo sī k'ī hōr. Mōo lē taa kō m busoo ka gōaa k'a bōr jē ō naa ō, amba mōo lē n taa kō m a ka ībū ō naa m.

¹⁵ Mōo ba lē m kō m m hōonhō ba m busoo m na? Gēe nōntaama n ta ībū m kō mōo m mūŋŋa bī minto ra!» »

¹⁶ Yeezuu n a ya, an a hɪ, a ɔ: «Ncɪnaaɔ bɪ, jɛzanno yɪm lɛɛkarezanɔ, lɛɛkarezanɔ n yɪ jɛzanno.»

*Yeezuu a ya, an n'a zɛ kan a mɪmbɔɔrɛ kɪ mɪm dɪndam
(Markɪ 10.32-34; Likki 18.31-34)*

¹⁷ Yeezuu a hor, an nɪ tam Zerizalem ɔ. A n karɪndanyɪnɔ bueerehɪyɔɔ wɔɔ gaa a hɔ, ɲn'ɪ tare, an n'a hɪrɛ ɲ nɪ, a ɔ:

¹⁸ «K'a tɔr ka, ta kɔ wɔɔ nawom Zerizalem ɔ naa, bɪ n nɪ zɛm bɪ Gɔaanyɪ bɪ nyasɔ ɔ, n n a ka wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ ɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ. Brɔɔ n a ka zɛ ma.

¹⁹ ɲ y'a kam kɪfɪrɔ ɔ, brɔɔ n yaa wɔ ma, ɲn'a zɛ madɪr m, ɲn'a wɔ godarkɔra ma, b'a dɔmɪm kaako hɪnnɪ ɔ, Woso y'a mɪm bɔɲ ɔ gæno bire ɔ.»

*Zakkɪ kan Zaan kɪ da hɔ yɛrɛ
(Markɪ 10.35-45)*

²⁰ Zebedee nyɪnɔ da a zɔ Yeezuu ma kan a nyɪnɔ wɔɔ kɪ, an kukurɛ zɛ a taa, k'a hɔ yɛ han.

²¹ Yeezuu n a lar, a ɔ: «Bɔ ɪ lɛ n taa?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Lɛ ka kɔ mɔɔ nyɪnɔ hɪyɔɔ nɔɔm n bɪ nyɪnta ɪbɪ cirbæ bɪ nɔ ɔ. Deem ɪ bɪsɪ, deem ɪ jɪsa.»

²² Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ n hɔ k'a n'a yɛm bɪ dɔ y. Awɔɔ y'a dam ma, a fɪryɪrɛ kɔ mɔɔ n n'a yɪm bɪ yɪ ra?» ɲ n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «Wɔɔ ɔ da ma.»

²³ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Fɪryɪrɛ kɔ mɔɔ n n'a yɪm bɪ, awɔɔ y'a yɪrɛ. Bɪ, k'a gɔɔta mɔɔ jɪsa kan mɔɔ bɪsɪ bɪ kɪ nyɪntarɛ nɪ, mɔɔ n m da ma, m zaa ka y, bala, mɔɔ n m so ɲ ɔ y. N zɛm bɪ ɲ ka gɔɔɔ kɔ mɔɔ Zɪ buncɛrɔ wɔɔ banka ɲ mɪnto rɔ wɔɔ ɔ.»

²⁴ Karɪndanyɪnɔ burɔ kɔ ɲ gɔɔta rɔ wɔɔ kɔ ɲ naa ma bɪ, ɲ nɔ ma ɔ kan danyɪnɔ hɪyɔɔ wɔɔ kɪ.

²⁵ Yeezuu n ɲ bɪr, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ dɔ, a ɔ: gɔɔɔ k'awɔɔ nɪ dɪgarɛ ɲ ma kɪfɪrɔ wɔɔ, ɲ cinno ɪ paɲɲa bare ɲ ma, paɲɲazanno n n'a hɔɔnhɔ bam gɔɔɔ wɔɔ ma sɔ.

²⁶ B'a n a ga m, an yɪ ncɪnaaɔ awɔɔ bire ɔ y. Bɪ, kɔ gɔaa lɛ taa k'a yɪ jɪtaare awɔɔ bire ɔ, k'an a ba awɔɔ zibænyɪ.

²⁷ Bɪ, kɔ gɔaa lɛ taa k'a yɪ lɛɛkarezaa awɔɔ bire ɔ, k'an a ba awɔɔ lɔ.

²⁸ Bala, Gɔaanyɪ bɪ n bɔr kɔ gɔɔɔ n'a hɔɔnhɔ ba y, bɔr a ɔ k'a b'a ba gɔɔɔ zibænyɪ, k'a ga, kɔ gɔɔɔ gɔta n bombɔrɛ yɪ.»

*Zeriko bɔɔrɔ hɪyɔɔ waarɛ
(Markɪ 10.46-52; Likki 18.35-43)*

²⁹ Bɔ kɔ ɲ y'a ɔ Zeriko ɔ bɪ, gɔaa cir gɔta zu Yeezuu jɛ ɔ.

³⁰ Bɔɔrɔ nyɪnta hɪyɪa zaa bɪ lezɪ. Kɔ ɲ y'a ma, ɲ ɔ: Yeezuu n nɪ cenim bɪ, ɲn'a sɪɲɲɪda ba ɲn'ɪ zee dam, ɲ ɔ. «Karɪnsaamba, *David Nyɪ, wɔɔ cɪcɪr zɛ!»

³¹ Gɔɔɔ wɔɔ nɪ bɔgɔr bare ɲ ma, ɲ ɔ, ɲn'a tɔr ka, bɪ ɲ y'a banka ɲn'a da ra: «Karɪnsaamba, David Nyɪ, wɔɔ cɪcɪr zɛ!»

³² Yeezuu n jɪm, an ɲ bɪr, an ɲ lar, a ɔ: «Awɔɔ lɛ n taa kɔ m bɔ ba awɔɔ mɪnto?»

³³ ɲ n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «Karɪnsaamba, a ka kɔ wɔɔ n lɛɛ yɪ.»

³⁴ Yeezuu n ɲ cɪcɪr zɛ, an a wɔ da ɲ mɪnyaarɔ wɔɔ ma. Lɛɛm bɪ, gɔɔɔ hɪyɔɔ wɔɔ ɪ lɛɛ yɪrɛ, ɲn'ɪ zum Yeezuu ɔ.

21

Yeezuu gaso Zerizalem o

(Marki 11.1-11; Likki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

¹ Ko η y'a zo Zerizalem ma, ηn'a zo Betfazeē jur o Oliviyeē ci mim o bi, Yeezuu a karindanyino nyoo huya.

² A n a hi η ni, a o: «K'a ta ko k'a n'awoo lee naa o. Awoo brada yire, n n a kosi kan a nyinni ki, k'a hor a bor η ni.

³ Ko goaa awoo lar a horle zaa ma, k'a hi m a o: Zuuba le n taa. B'a yi η tore ηni bor.»

⁴ Ba mim naa do o ko wosolesinnisorazaa bi ho k'a hi naa n ko yi. A o:

⁵ K'a hi *Siyon zanno m, a o:

K'a diga a cir k'a ni zere a zi munhazerle m,

an da bra o, brapoo m, brada nyinni m.

⁶ Karindanyino woo n ta, ηni ho ko Yeezuu a hi η ni bi ba.

⁷ η n bor brada bi m kan a nyinni bi ki, ηn'a huuro ka η la, Yeezuu n da o.

⁸ Goo goa n a huuro ka zaa bi ra, gosunno n go lee yinyar ηn'a ka zaa bi ra so.

⁹ Goo ko η ni Yeezuu lee kan gooo ko η n'a je o ro woo ki i zee dare, η o: «*Hozaana *David Nyi!

Goaa k'a ni zem Zuuba to ma bi n barka yi!

Woso n lebore yi arzana o!»

¹⁰ Yeezuu k'a gaso Zerizalem o bi, ko bi gooo woo haay ηn'i burle a mim ma, ηn'i laaka dam, η o: «Goaa naa do nka ni?»

¹¹ Zamaa bi n'a nyi boη o, η o: «Wosolesinnisorazaa Yeezuu m, a to a o Nazareti o, Galilee ko o.»

Yeezuu i lam hcheenno ra

Zerizalem Wosocē o

(Marki 11.15-19; Likki 19.45-48; Zaan 2.13-22)

¹² Yeezuu n gaso Wosocē o b'o, an ni lam gooo ko η ni ho heenm, ηn'i ho sim no woo ra. A busoolorlezanno taabirle hinhisiga kan cirponno heenno nyintaragoro ki.

¹³ A n a hi η ni, a o: «N n a gorsira ba Wosoci o, n o: «N moo ce bi birm yaadarece» ra? Awoo n bokare a sa, a ba konno nyaakondaji!»

¹⁴ Booro kan kusimero ki n a zo Yeezuu ma Wosocē o b'o an η waa.

¹⁵ Wosocemannibonno jitanno kan wosocikarinsaamboo woo ki heer n yi nyinta kan Yeezuu ki y, ko η y'a yi an ni zi gota bare, kan nyino ko η ni zee dam Wosocē o b'o, η o: «Hozaana, David Nyi!»

¹⁶ η n a hi Yeezuu m, η o: «Ibu i ho ko η n'a hum bi mam na?» Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Ibu..., awoo n a karinda ba fuga Wosoci b'o, n o: «Ibu ka nyino kan banfinnirō ki n n'a le bore ibu o» ra?»

¹⁷ A m bi, Yeezuu n η to b'o, an a hor an bo kono o b'o, an ta Betanii o do n me m b'o.

Yeezuu le kosi da soon o

(Marki 11.12-14,20-24)

¹⁸ Yeezuu k'a wusige dogta munja m, an ni tam kono o b'o bi, no a nyaso.

¹⁹ A n soon yi zaa bi lezi, an a zo ma b'a n hosi yi ma k'a lee bee bala y. A m bi, an a hi soon bi m, a o: «Ibu b'i yare i nyi da do y!» Leem bi, soon bi ga.

²⁰ Karindanyuno wɔɔ kɔ η naa yi bi, η zε kədə, ηnɪ laaka da Yeezuu han, η ɔ: «A a ba lɔ soɔn bi n ga lɛem ncɪnaasʊ?»

²¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: k'awɔɔ sɪra ka, bi bɪsɪkare b'awɔɔ heer ɔ, awɔɔ mɔɔ zi kɔ mɔɔ ba soɔn naa do m bi bam. B'awɔɔ a da ma sɔ, a hɪ ci naa do m, a ɔ, ɪ bɔɔta naa ɔ, ɪ ɪ da hɪguta ɔ. A bam maam.

²² K'awɔɔ sɪra ka, hɔ haay k'awɔɔ n n'a yem yaadare nɔ ɔ haay bi, Woso yi η kare awɔɔ ɔ.»

Yeezuu paŋŋa bi, a to a ɔ ka?

(Marki 11.27-33; Likki 20.1-8)

²³ Yeezuu k'a gasɔ Wosocɛ ɔ b'ɔ bi, a a sɪŋŋɪda ba, an nɪ hɔ dɪndam. Wosocemanni bɛnno jɪtanno kan gɔɔɔgusɪnno kɪ a zɔ Yeezuu ma, ηn'a lar, η ɔ: «Lɛ kara tɪbɪ n ta m k'ɪ naa ba? Nka ɪ lɛ bi do ka ɪ b'ɔ?»

²⁴ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Kɔ m awɔɔ lar mim deem ma, deem bala, k'awɔɔ nyɪ bɔ ɔ, kɔ m bɔkare, m lɛ kɔ mɔɔ n ta m bi jɪ hɪ awɔɔ m.

²⁵ Batem kɔ Zaan n n'a kam bi, a to a ɔ Woso zi gɛɛ, gɔɔɔ zi?» N nɪ bɪsɪ kam kan kɔ kɪ, η ɔ: «Kɔ wɔɔ ɔ a to a ɔ Woso zi, a y'a hɪrɛ, a ɔ: Bɔ minto m, wɔɔ n sɪra ka ɔ?

²⁶ Bi kɔ wɔɔ ɔ gɔɔɔ zi, wɔɔ ɪ nyɪ bam zamaa bi kɔ η Zaan do wosolɛsɪnnɪsorazaa paan... bi, η bi yem kan ɔ kɪ y.»

²⁷ A m naa, ηn'a nyɪ bɔ Yeezuu nɔ, η ɔ: «Wɔɔ n a do y.» Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ bi lɛ kɔ mɔɔ n ta m, m nɪ naa bam bi jɪ hɪrɛ awɔɔ m sɔ y.»

Gɔaa nyɪno hɪyɔɔ hɔbɔkɔrenoom

²⁸ «Awɔɔ y'a hɔɔn dam mim naa do ma lɔ? Gɔaa ɪ nyɪnta nyɪno m hɪyɔ. A n a hɪ lɛɛkarezaa bi m, a ɔ: <M nyɪnnɪ, ta her ɪ yaa zi ba mɔɔ *divensɪra ɔ.>

²⁹ Nyɪ bi n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: <Mɔɔ bi tare y.> Maasɪrɛ k'a ba bi, a a hɔɔndare lor an ta hɔsɪra b'ɔ.

³⁰ Gɔaa bi n a ya, an a hɪ nyɪ vanta bi m maam sɔ. Nyɪ bi do ɔ: <ɪn..., baaba,> b'a n ta y.

³¹ Nyɪno hɪyɔɔ nɔɔn duro bire ɔ bi, nka y'a zi bi hɔɔnhɔ ba?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Lɛɛkarezaa bi m». Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, yaworsɪnno kan lanno kɔ η n'a mɪŋŋa hɛɛnm nɔ kɪ lɛɛkare awɔɔ m Woso cɪrbəɛ bi nɔ ɔ.

³² Bala, Zaan-Batiisi bɔr awɔɔ zi, an zaa mɪŋŋa hɪnka awɔɔ m, b'awɔɔ n a mim si y. Bi, yaworsɪnno kan lanno kɔ η n'a mɪŋŋa hɛɛnm nɔ kɪ a mim si. Awɔɔ naa yi, b'awɔɔ gɔɔta awɔɔ n a bɔ a taam k'a mim si y.»

Wutu domazanno bɔnyaarɔ hɔbɔkɔrenoom

(Marki 12.1-12; Likki 20.9-19)

³³ «K'a tor ka hɔbɔkɔrenoom vanta ma: Gɔaa ɪ nyɪnta, an diven gɔ soɔn, an lambaar da ma, an yaa hɔn, k'a bɪr diven bi hɪ bɔŋ ɔ, an bɛŋŋɔ do sɔ k'a tɪr do hɔsɪra bi ma. A n a sa, an a da gɔɔɔ wɔ ɔ, kɔ η n'a zi ba, k'a b'a nyɔɔdɔ bi jɪr. A n a hɔr, an ta kɔ ɔ.

³⁴ Diven mɔsa k'a ku bi, an a zibəɛnyɪno nyɔɔ hɔsɪra bi zibəɛnno wɔɔ zi, kɔ η n'a a hɔ si, ηnɪ b'a ka a ɔ.

³⁵ Zibəɛnyɪno wɔɔ n η nyasɔ, ηnɪ deem dundu, ηnɪ deem zε gər, ηnɪ deem bɪmba jaarɔ m, ηn'a zε, an ga.

³⁶ Hɔsɪrazaa bi n a ya, an zibəɛnyɪno nyɔɔ gɔta an lɛ da biisi bi m. Bi, zibəɛnno wɔɔ a ya ηnɪ hɔ kɔ η y'a ba lɛɛkarezaanno wɔɔ m bi ba nawɔnnɔ m sɔ.

³⁷ A nyare ma bi, a nyɪyar a nyɔɔ, an n'a hɔɔn dare, a ɔ, kɔ mɔɔ nyɪ m naa, η y'a dan ɔ.

³⁸ Bɪ, zibənno wɔɔ kɔ ɲ y'a to ɲnɪ nyɪ bɪ yɪ bɪ, ɲn'a dɪndam kan kɔ kɪ, ɲ ɔ: <Naa n nɪ zem b'a so a zɪ arzaka b'ɔ. K'a bɔr, k'ɔ a zɛ, k'ɔ ɔ so arzaka b'ɔ!>

³⁹ ɲ n a nyasɔ, ɲnɪ bɔ m hɔsɪra b'ɔ, ɲn'a zɛ gɔr.»

⁴⁰ Yeezuu n laaka da ɲ han, a ɔ: «Kɔ dɪvensɪrazaa bɪ bɔr, bɔ an n'a bam zibənno wɔɔ nɪ?»

⁴¹ ɲ n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «A gɔɔɔ bɔnyaarɔ nɔɔn duro zɪnzɛm, a bɪ ɲ cɪcɪr zɛrɛ y, an hɔsɪra bɪ ka gɔɔɔ vantɔɔ ɔ ɲn'a zi ba, ɲn'a hɔ ka ɔ a dɔmɪm ɔ.»

⁴² Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ n hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bɪ karɪnda ba ra? A a hɪ, a ɔ:

Jaa kɔ cɛdonno wɔɔ a zo bɪ

y'a ba cɛ bɪ jɪr jaa paɲɲazaa.

Hɔ kɔ Zuuba a ba bɪ n naa do,

wɔɔ nɪ dɪgam ma hɔ mɪɲɲa gɔta.

⁴³ Bɪ y'a ka, mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, n Woso cɪrbɛɛ bɪ yɔrɛ awɔɔ m, n n a ka do vanta ɔ an cɪrbɛɛ bɪ zibɛɛ k'a a ga m bɪ ba. [

⁴⁴ Kɔ gɔaa a do jaa naa do ra, a hɪsɪga dam, bɪ kɔ jaa b'a da gɔaa ra a gɔaa bɪ do hɔɔnsɪrɛ.]»

⁴⁵ Wosocɛmannɪbənno jɪtanno kan farizɛɛnɔ wɔɔ kɪ kɔ ɲ Yeezuu hɔbɔkɔrɛnooɔn nɔɔn duro ma bɪ, ɲ y'a dɔ ɲ ɔ, a hɪ a nawɔrɛ a ma.

⁴⁶ ɲ n'a kam ma k'a nyasɔ, bɪ, ɲ yɪ nyɪ bam zamaa bɪ m, bala, zamaa b'ɪ dɪgam Yeezuu ma wosolɛsɪnnɪsorazaa.

22

Harcɪntare cɪbsa hɔbɪrɛ gɔta hɔbɔkɔrɛnoom

(Likki 14.15-24)

¹ Yeezuu a ya, an hɔbɔkɔrɛnoom da ɲ nɪ, a ɔ:

² «Woso cɪrbɛɛ bɔ kɔ rɛ kan cɪr k'a a nyɪnnɪ losare cɪbsa ba kɪ.

³ A n a zibɛɛnyɪno nɔɔn kɔ ɲ n'aa gɔɔɔ k'a hɪ ɲ nɪ kɔ ɲ nɪ bɪ cɪbsa bɪ rɔ wɔɔ bɪr, ɲnɪ bɔkarɛ ɲ ɔ, a bɪ zɛrɛ y.

⁴ A n a ya, an zibɛɛnyɪno vantɔɔ nɔɔn an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: <K'a yaa hɪ gɔɔɔ kɔ mɔɔ ɲ bɪr cɪbsa bɪ ma rɔ wɔɔ m, a ɔ: mɔɔ cɪbsa bɪ banka m a nya, mɔɔ m dono zɪnzɛ kan m hɔbɪsɪrɔ gɔɔɔ kɪ, hɔ haay banka, k'a bɔr cɪbsa bɪ ma kɛrɛrɛ.>

⁵ Bɪ, gɔɔɔ wɔɔ n dɪga cɪbsa bɪrle bɪ ma hɔsɪ y, ɲn'a hɔr ɲnɪ ta a zibɛɛjɪrɔ ɔ, naa n ta hɔsɪra ɔ, naa n ta daasɪ ɔ mɔdrɔ hɛɛjɪ ɔ.

⁶ ɲ n gɔɔta rɔ wɔɔ n zibɛɛnyɪno wɔɔ nyasɔ, ɲnɪ nyannɪ da ɲ ma, ɲnɪ bɔkarɛ, ɲnɪ ɲ zɪnzɛ.

⁷ Cɪr bɪ nɔ n ma ɔ, an sɔrdaarɔ nɔɔn ɲn'aa gɔrzenno nɔɔn duro zɪnzɛ, ɲnɪ sɛ da ɲ kɔ bɪ ma.

⁸ A m naa, an a hɪ a zibɛɛnyɪno m, a ɔ: <Cɪbsa bɪ hɔbɪrɛ bɪ bankare nya, bɪ gɔɔɔ kɔ mɔɔ hɪ ɲ nɪ rɔ wɔɔ n a ga kɔ ɔ ba y.

⁹ K'a ta zaazɛkɔrarɔ wɔɔ ra, kɔ nka awɔɔ yɪ, k'a hɪ m k'an bɔr cɪbsa bɪ ma.>

¹⁰ A zibɛɛnyɪno wɔɔ n a hɔr, ɲnɪ zaarɔ sa ɲnɪ gɔɔɔ kɔ ɲ yɪ ɲ yɪ rɔ wɔɔ so kɔ ma, gɔɔɔ mɪɲɲɔɔ, kan gɔɔɔ bɔnyaarɔ kɪ. Gɔɔɔ n cɛ kɔ n nɪ cɪbsa bɪ ban ɔ bɪ han.

¹¹ Cɪr bɪ gasɔ k'a dɪga gɔɔɔ kɔ ɲ bɔr cɪbsa bɪ ma rɔ wɔɔ ma, an a to, an gɔaa yɪ, gɔaa bɪ do n harcɪntare cɪbsa huu du a ma y.

¹² A n a hɪ m, a ɔ: <ɪbu ba lɔ ɪ gasɔ naa ɔ, b'ɪbu ba harcɪntare cɪbsa huu nɪ?> Bɪ gɔaa bɪ n a nyɪ bɔ ɔ y.

¹³ A m bi, cir bi n a hi zibəənyuŋo wəɔ m, a ɔ: <K'a ganno kan a wəɔo kɪ kɔsɪ a zo garga ra, monsigə ɔ. Lɛɛ bi do an nɪ nyi kan ɔ, an a so sɔ.> »

¹⁴ Yeezuu n a ya, an a hi, a ɔ: «N gɔɔɔ bir gɔta, bi, n nɪ ɲ nyokɔ ɔ rɔ wəɔ poore.»

Rɔm cir yawɔr sire mim

(Marki 12.13-17; Likki 20.20-26)

¹⁵ Naa jɛ ɔ bi, farizɛɛnɔ ta, ɲn'aa a so kɔ ma, k'a a ka zaa k'a nɪ Yeezuu nyasom ma a meerbaa nɔ ɔ bi do.

¹⁶ ɲ n a karɪndanyuŋo kan Hirɔɔɔɔ jɛzanno kɪ nyɔɔ Yeezuu zi, kɔ ɲ n'aa hi m, ɲ ɔ: «Karɪnsaamba, wəɔ do wəɔ ɔ sɪra ɪbu n'a hi m, Woso zaa ɪbu n'a dɪndam sɪra biŋɛ ɔ, ɪbu bir nyi bam gɔɔɔ nɪ y, b'ɪbu bir gɔɔɔ nyokɔɲ ɔ sɔ y.

¹⁷ Bi minto bi, ɪ hɔɔnhɔ hi wəɔ m, wəɔ lɛ bi zaa ka k'ɔ Rɔm cir yawɔr ka ɔ gɛɛ, ɔ b'a ka ɔ gɛ?»

¹⁸ Bi, kɔ Yeezuu ɲ zambɔ bi do bi, a a hi ɲ nɪ, a ɔ: «Zambɔzanno! Bɔ m, awɔɔ nɪ mɔɔ makra bare?»

¹⁹ K'a busoo kɔ n nɪ Rɔm cir yawɔr kam nɪ bi hɪnka m m.» ɲ n deniyeɛ deem hɪnka m.

²⁰ Yeezuu n ɲ lar, a ɔ: «Gɔaa mim kɔ n y'a da ɔ naa kan gɔrsɪra naa do kɪ, nka hɔɔ nɪ?»

²¹ ɲ ɔ: «Rɔm cir hɔɔ m.» A n a hi ɲ nɪ, a ɔ: «K'a maam k'a hɔ kɔ Rɔm cir hɔ m bi ka ɔ, k'a hɔ kɔ Woso hɔ m bi ka ɔ sɔ.»

²² Meerbaa naa do a ka ɲ n zɛ kədə, ɲn'a hɔr, ɲnɪ Yeezuu to.

Gəəno mumbɔɔrɛ mim

(Marki 12.18-27; Likki 20.27-40)

²³ Hinni bi do ɔ bi, sadisɛɛnɔ gɔsɪnno bɔr Yeezuu zi. Bala, sadisɛɛnɔ wəɔ ɔ gəəno mumbɔɔrɛ b'a ɔ y. ɲ n laaka da Yeezuu han, ɲ ɔ:

²⁴ «Karɪnsaamba, Moyiisi a gɔrsɪra ba an a ka wəɔ ɔ, a ɔ, kɔ gɔaa cɛmba ta ɔ, an ga an a lɔ to, b'a nyɪ ba ɔ y, k'a dam n lɔ bi si, k'an nyɪ yɪ kan kɪ a cɛmba bi minto.

²⁵ A n bɔkare, danyuŋo ɪ nyɪnta saanhɪna wəɔ bire ɔ, lɛɛkarezaa bi n lɔ sa an ga, b'a n nyɪ yɪ kan lɔ bi kɪ y.

²⁶ A hiya hɔ bi n lɔ bi si, an ga, an lɔ bi to b'a n nyɪ yɪ kan kɪ y. A kaako hɔ bi maam sɔ, saanhɪnɔ wəɔ haay ɲ gɪnga bi ɲ n nyɪ yɪ kan lɔ bi kɪ y.

²⁷ ɲ haay kur bi, lɔ bi n ga sɔ.

²⁸ Gəəno mumbɔɔrɛ dɔmum ɔ, kɔ ɲ y'a mɪm bɔ ɔ, nka y'a so lɔ b'ɔ ɲ bireyaa ɔ? Bala, gɔɔɔ saanhɪnɔ wəɔ haay lɔ bi si.»

²⁹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'awɔɔ n gɔrsɪra mɪnɲɔɔ wəɔ do kan Woso paŋɲa kɪ bi y'a ka awɔɔ n'a nyɔnnyɔɔm.

³⁰ Bala, gəəno mumbɔɔrɛ dɔmum ɔ, yar bir lɔ sare y, lɔ bir yar sare y, bɔ ɲ y'a ɔ kɔ ɔ kan maleɛkarɔ kɔ ɲ nɪ brama rɔ wəɔ kɪ.

³¹ Bi, kɔ gəəno mumbɔɔrɛ mim nɪ, awɔɔ n hɔ kɔ Woso a hi awɔɔ m bi karɪnda ba ra? A a hi, a ɔ:

³² «Abraham kan Izakkɪ kɪ, Zakɔɔb kɪ Woso m mɔɔ m.» Gəəno Woso bɛɛ y, gɔɔɔ mɪsɪrɔ Woso m.»

³³ Yeezuu hɔɔndare naa do cem zamaa bi hɔɔndare han.

Lɛ k'a lɛ da lɛrɔ wəɔ m haay

(Marki 12.28-34; Likki 10.25-28)

³⁴ Farizɛɛnɔ wəɔ kɔ ɲ y'a ma, ɲ ɔ, Yeezuu a ka sadisɛɛnɔ wəɔ b'a dam ma ɲn'a ya ɲnɪ meer ba bi, ɲ y'a so kɔ ma.

³⁵ N gɔaa deem kɔ wosocikarunsaamba gota m bi laaka da Yeezuu han, k'a makra ba.

³⁶ A ɔ: «Karunsaamba, lɛrɔ wɔɔ haay bire ɔ, kara i lɛ da?»

³⁷ Yeezuu n a nyi bɔ nɔ, a ɔ: «K'i Zuuba Woso nɔa kan i heer kɔ haay, kan i nyi kɔ haay, kan i hɔɔndare kɔ haay.»

³⁸ Lɛ k'a lɛ da, a m lɛ gota bi m naa do.

³⁹ Lɛ hɔya hɔ k'a gotabaa lɛɛkare hɔ bi ku bi m naa do: «K'i mim nɔa amba i muɲɲa m.»

⁴⁰ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ haay kan wosolesinnɔsorazannɔ wɔɔ meerbaaro kɔ haay mɛsi m lɛrɔ hɔyɔɔ nɔɔn duro m.»

Krista bi, nka nyi ni?

(Marki 12.35-37; Likki 20.41-44)

⁴¹ Farizeenrɔ wɔɔ kɔ n y'a so kɔ ma bi, Yeezuu laaka da n han, a ɔ:

⁴² «Awɔɔ y'a hɔɔn dam Krista ma lonlɔ? Nka nyi ni?» N n a hi m, n ɔ: «*David Nyi m.»

⁴³ Yeezuu n a hi n ni, a ɔ: «B'a yi lɔ, Sent-Espri n a ka David n a bir a Zuuba? Bala, David b'a hi, a ɔ:

⁴⁴ Zuuba Woso a hi mɔɔ zuuba m,

a ɔ: nyɪnta mɔɔ bisɪ ɔ, kɔ m tolle ba m a ka, k'i jinno wɔɔ n nyɪnta i gam taa.

⁴⁵ K'a i yire i ɔ David y'a birm a Zuuba, yi an nawom lɔ kɛɛrɛ kɔ Krista n yi *David Nyi?»

⁴⁶ Gɔsi n a da ma, an a nyi bɔ nɔ y. Hinni bi do tekka ma, gɔaa ba ɔ do, a heer n kookoo k'a lar mim ma y.

23

Wosocikarunsaambɔɔ kan farizeenrɔ kɔ zambɔ mim

(Marki 12.38-39; Likki 11.43,46; 20.45-46)

¹ Yeezuu a sunɲɔda ba, an ni meer bam kan zamaa bi kɔ, a karundanyɔnɔ wɔɔ kɔ, an n'a hire, a ɔ:

² «Wosocikarunsaambɔɔ wɔɔ kan farizeenrɔ wɔɔ kɔ, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ nɲ'a hunkam gɔɔɔ m.

³ Bi minto bi, awɔɔ a ga m, a sira ka n ɔ, a hɔ kɔ n'a hire awɔɔ m haay bi ba, b'a bi zu n zibɛɛ ɔ y. Bala, n bir hɔ kɔ n'a dundam gɔɔɔ m bi bare y.

⁴ N tir mɔr gorezaa kɔsi nɲ'a ka gɔaa mee, bi n bir a wɔ dam ma k'a a da a zaa han, an a busu y.

⁵ Ziro kɔ n ni n bam haay rɔ wɔɔ ba n nawom kɔ gɔɔɔ m diga a ma, bi y'a ka, Wosoci lemim kɔ n tir a kɔsi a tusɛ ma gɛɛ a za ma bi ba n tir a ɔ jintɔ, n tir pɛɛra lensezannɔ dɔ a huuro rɛ, k'an bir yim.

⁶ Lɛɛ muɲɲɔɔ n tir a ka ma cibsaro bince ɔ, sokoma bince ɔ, lɛɛ wɔsi n tir a kam ma.

⁷ A nɔa n tir a ɔ kɔ n bir yaa dare a m muɲɲa gɔɔɔ gaa ɔ, kɔ gɔɔɔ n bir a birm karunsaamba.

⁸ B'awɔɔ, a bi ye kɔ n n'a bir karunsaamba y, bala, danyɔnɔ n'awɔɔ m haay, awɔɔ karunsaamba bi deem.

⁹ A bi gɔsi bir tara burɔ ɔ a ɔ, a Zɪ y, bala, awɔɔ Zɪ bi deem, an ni arzana ɔ bi.

¹⁰ A b'a ka ma kɔ n n'a bir jitaare y. Bala, awɔɔ jitaare bi deem, Krista m.

¹¹ Gɔaa k'a lɛ da awɔɔ bire ɔ bi, k'an yi awɔɔ zibɛɛnyi.

¹² Kū gōaa a muḡḡa busu, Woso y'a zerm. Kū gōaa a muḡḡa zer, Woso y'a busum.»

Yeezuu i meer bam wosocikarinsaambō kan farizeenro wōō kī ma
(Marki 12.40; Likki 11.39-42,44,52; 20.47)

¹³ «Kūsi i kan awoō kī, awoō wosocikarinsaambō kan farizeenro zambōzanno kī, awoō i Woso cirbæ bi lē tam kū gōōō bi gaso y. Awoō muḡḡōō bir gasore y, bi gōōō kū ḡ lē n taa k'a gaso rō wōō, awoō bir brōō tore ḡn'i gasore y.

[
¹⁴ Kūsi i kan awoō kī awoō wosocikarinsaambō kan farizeenro zambōzanno kī, awoō i zonno hō kū ḡ nī ta m bi yōre ḡ nī, a a ya, a gaa, an nī yaa jintoo dam kū n n'a hī a ma gōōō muḡḡōō. Naa minto m, awoō honhōrle n nī yim maam-maam.]

¹⁵ Kūsi i kan awoō kī, awoō, wosocikarinsaambō kan farizeenro zambōzanno kī, awoō i tam kūro ō tara burē ō kan kōōōō nō ō kī an n'a kam gōaa deem taan... ma k'an zu awoō lero wōō ō, bi k'awōō kū b'awōō ka an yī sehar gōaa gallem hūya an lē da awoō m.

¹⁶ Kūsi i kan awoō kī, awoō k'an bōōō, an nī zaa hinkam gōōō m, awoō y'a hīre, a ō: «Kū gōaa ler bō Wosoce bi tō ma hōsi bēe nī y, bi k'a ler bō Wosoce bi sarma bi tō ma pakra m k'an hō k'a hī bi ba.»

¹⁷ Hōōnwarzanno, bōōō n'awōō m! Kara i lē da a mim nī? Sarma bi m gēe, Wosoce k'a ka sarma bi nī yim Woso hō bi nī?

¹⁸ Awoō a ya, an n'a hīre, a ō: «Kū gōaa ler bō mannīduu ma hōsi bēe y, bi k'a ler bō mannīho k'a n'a burē ō bi ma, pakra m k'an hō k'a hī bi ba.»

¹⁹ Bōōō n'awōō m! Kara i lē da? Mannīho bi n gēe, mannīduu k'a nī mannīho bi kam Woso ō bi nī?

²⁰ Gōaa k'a nī ler bōm mannīduu bi ma bi, ler bō a nawōm duu bi ma, kan hō nīḡḡē haay k'a nī duu bi burē ō bi kī.

²¹ Gōaa k'a nī ler bōm Wosoce bi ma bi, ler bō a nawōm Wosoce bi ma, kan Woso k'a nī cē b'ō bi kī.

²² Gōaa k'a nī ler bōm arzana ma, ler bō a nawōm Woso duu bi ma kan Woso muḡḡa k'a nyinta ra bi kī.

²³ Kūsi i kan awoō kī, wosocikarinsaambō kan farizeenro zambōzanno kī, awoō i dōlēro bu hō ganwōre bōḡ ō an n'a kam Woso ō, a bōkare, a hō k'an muḡḡa Woso lero wōō nō ō bi tō, amba: Tīrgabaa, muḡḡabaa, kan sirabare kī, nawōnno awoō a ga m, a ḡ ba, a ḡ gōōtarō wōō ba sō.

²⁴ Awoō k'an bōōō, an nī zaa hinkam bi, awoō y'a hō mire sōrm k'a mēem bō ō, b'awōō i yōonde monum.

²⁵ Kūsi i kan awoō kī, wosocikarinsaambō kan farizeenro zambōzanno kī, awoō i hōmīho kan hōbure mōr burē kī sōrgōm, k'a dintim gū ḡ ma. Bi, ḡ nō rō wōō, awoō koorbaa zībæ kan a hōōndare bōnyaaro kī yī ḡ han.

²⁶ Farizen, bōō n'ibū m, lēe ka i hōmīho bi nō sōrgō, a burē bi hu bōm sō.

²⁷ Kūsi i kan awoō kī, wosocikarinsaambō kan farizeenro zambōzanno kī, bō awoō ō kū rē kan gēōnyaaro huro kī, ḡ burē gūere n ta ō, an bōkare, ḡ nō ō b'ō bi, yaaro kan hōō vōnno dō haay kī yī ḡ han.

²⁸ Awoō dō m bi, gōōō i dīgare a ma gōōō muḡḡōō, an bōkare zambō kan bōnyaabaa kī y'awōō heer han.»

(Likki 11.47-51)

²⁹ «Kūsi i kan awoō kī, wosocikarinsaambō kan farizeenro zambōzanno kī, gēōnyaaro awoō nī ḡ bankam muḡḡa

wosolesinnisorazanno minto, gūw turgūw wāw awāw nū ŋ yaaro gūere dam ma.

³⁰ A bokare, an n'a hure, a ŋ: «Kū wāw ū nyūnta ū yaabwāw dōmum ū, wāw b'ŋ zem kū ra kan ŋ kī, ū wosolesinnisorazanno wāw zūnzē y.»

³¹ Naa minto bī, awāw mūŋŋw nū kasetī kare a ū, gūw kū ŋ wosolesinnisorazanno wāw zūnzē rō wāw nyūno n'awāw m.

³² K'a maam, k'a a tonto ū, k'a hō k'awāw yaabwāw a sūŋŋida ba bī nyambor.

³³ Mūno, cūrkarō do n'awāw m! Awāw y'a hōon dam lō, k'a a da ma, a a si Woso k'awāw dōdō yar, an awāw da sehar ū bī lē?

³⁴ Bī y'a ka, mōw wosolesinnisorazanno, hōonzanno kan woso-cikarūnsaambwāw kī nyōore awāw zi. Awāw nōon zūnzem, a gosūno wō gōdarkoraro ma, awāw nōon zem madūro m a sokomacero ū, a fir ka ŋ ma koro ū.

³⁵ Naa minto bī, awāw hōnhorle yūm gūw turgūw k'awāw ŋ zūnzē rō wāw minto, an a sūŋŋida sa gūaa tūga Abel zere ma, an ta an aa Baraki nyī Zakarii k'awāw zē Wosoce bī bīnce paan... bī kan mannīduu bī kī bire ū bī ma.

³⁶ Sira mōw n'a hure awāw m, hōnhorle k'a a ga m gūw zūnzere naa do minto bī, her zamaana naa do n nū hōnhorle bī do yūm.»

Yeezuu heerzarle Zerizalem minto

(Likki 13.34-35)

³⁷ «Zerizalem, Zerizalem, ūbū k'ī nū wosolesinnisorazanno zūnzem, ū nū gūw kū Woso ŋ nyōw ū ma rō wāw bumbam jaarō m bī! Mōw gallem karō m a ŋoa kū m ū ū zamaa so kū ma m taa amba kōrda tīr a nyūno so kū ma a zaro taa bī m, b'awāw n yel!

³⁸ Bī kēere naa, «N y'a bōre awāw cē b'ŋ.»

³⁹ Sira mōw n'a hure awāw m: an a sūŋŋida sa naa ma, awāw b'a yare a mōw yī y, k'awāw m b'a hī, a ŋ: «Barka ū gūaa k'a nū zem Zuuba tō ma bī mim ū!» »

24

Yeezuu ū Wosoce bī wurgere mim dīndam

(Marki 13.1-2; Likki 21.5-6)

¹ Yeezuu k'a bō Wosoce b'ŋ k'a a hōr bī, a karūndanyūno wāw a zō ma ŋŋ'ī Wosoce bī dōre mim hūm nū.

² A n a nyī bō ŋ nū, a ŋ: «Naa k'awāw n'a yūm haay naa, sira mōw n'a hure awāw m: jaa deem bī gōtare a mim burō ū y. Ŋ haay zem bī wurgē.»

(Marki 13.3-13; Likki 21.7-19)

³ Yeezuu k'a nū nyūntam Oliviyee ci mim ū bī, a karūndanyūno a zō ma a minto, ŋŋ'a lar, ŋ ŋ: «A hī wāw m, ba naa do nawōm brō? Makra kara n n'ūbū zere hūnkare kan durnya nyare kī?»

⁴ Yeezuu n a nyī bō ū, a ŋ: «K'a dundo a zi kū gōsī b'awāw nyōnnyōw y.

⁵ Bala, gūw zem gōta, ŋŋī meer ba mōw tō m, ŋ ŋ: «Mōw m Krista,» bī ŋ gūw nyōnnyōw gōta.

⁶ Awāw yarbare mim mam, kan yarbare k'a n'a dam ma an bī wuti bī mim kī, a bī dabōō ba y. Bala, pakra m, kū naa haay n ba, bī durnya bī nyare bē m cīna y.

⁷ Do deem gūw wutire ŋŋī yar ba kan do vanta kī, tara deem zanno wutire ŋŋī yar ba kan tara vanta zanno kī, nō nyūntam koro ū, būncero nīŋŋoo nyīŋŋēm.

⁸ Naa do haay bī, bō a ū kū rē kan lō nyī yīre fīryīre sūŋŋida kī.

⁹ Bɪ, n y'awɔɔ gorm, ɲɲɪ fir ka awɔɔ ma, ɲɲ'a zɪnzɛ. Doro haay sore awɔɔ m mɔɔ minto.

¹⁰ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ gɔɔɔ gota sirakare tom, ɲɲɪ ɲɔaar ba kɔ m, ɲɲɪ sɔ kɔ m.

¹¹ ɲɔaarlesinnisorazanno zem gota ɲɲɪ gɔɔɔ gota nyonnyɔɔ.

¹² Mimbonyaa pasum gota, an a ka gɔaa cir gota ɲɔare n nyɔɔ.

¹³ Bɪ, gɔaa k'a nyasɔ a sirakare m kanɲɪda an ta an firyɪre bɪ nyare ku bɪ, bɪ zaa bombɔre yim.

¹⁴ ɲ Woso lemim nyinta naa do pa dam durnya haay nɔ ɔ, k'an nyinta kasɛɪ, doro minto. Naa je, durnya nyare n nɪ zɛɲ ɔ.»

Heerzar gota

(Marki 13.14-23; Likki 21.20-24)

¹⁵ «K'awɔɔ bɪ <Gɔaa kɔ hɔzaarbarezaa bonyaa m bɪ yɪ>, wosolesinnisorazaa Daniyel n a hɪ ma bɪ, an nɪ nyintam lɛɛ mɲɲa kɔ Woso bɪnce m, b'a n a ga nɪ y, gɔaa k'a nɪ karɪnda bam bɪ, k'a n'a jɪ ma mɲɲa.

¹⁶ Ncɪnaaɔ bɪ, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ Zidee ɔ bɪ, kɔ ɲ n'a si, ɲɲɪ ta ciro ɔ.

¹⁷ Gɔaa k'a n'a cɛ mim ɔ bɪ, a b'a ka zerle ma k'a gasɔ a cɛ ɔ a hɔsɪ sa y.

¹⁸ Gɔaa k'a n'a hɔsɪra ɔ sɔ bɪ, a bɪ doo k'a yaa a huu sa y.

¹⁹ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, a yim kɔsɪ lanno jɪsɪzanno wɔɔ ma, kan lanno kɔ ɲ nɪ nyɔ kare a nyɪnɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

²⁰ K'a yaa da Woso m k'awɔɔ sire bɪ bɪ nyinta la bare dɔmɪnnɔ ɔ gɛɛ, *sabaɪ hinni ɔ y.

²¹ Bala, a nyintam firyɪre gota dɔmɪnnɔ an lɛ da firyɪre haay ra, an a sa durnya sɲɲɪda ma an naa ma ku, naa lɔɔ n nyinta ɔ y, b'a bɪ nyintan ɔ fuga y.

²² Kɔ Woso bɛɛ dɔmɪnnɔ nɔɔn duro bɔre, gɔsɪ bɪ lare y. Bɪ, a ɲ bɔre a gɔɔɔ k'a ɲ nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ minto.

²³ Kɔ gɔaa a hɪ awɔɔ m, a ɔ: Krista ɪ naa ɔ, gɛɛ, a ɪ bra ɔ, a b'a si y.

²⁴ Bala, kristarɔ ɲɔaarzanno kan ɲɔaarlesinnisorazanno kɪ nyintan ɔ gota. ɲ hoserlo bam kan makrarɔ kɪ, k'an yɪ ɔ, a a da ma, a gɔɔɔ kɔ Woso ɲ nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ nyonnyɔɔ.

²⁵ K'a tɔr ka mɲɲa, mɔɔ ser ka m a hɪ awɔɔ m.

²⁶ Kɔ n b'a hɪ awɔɔ m, n ɔ, k'a dɪga, a ɪ poo ɔ, a bɪ ta y, gɛɛ kɔ n y'a hɪ awɔɔ m, n ɔ, a a nyaakom da naa ɔ, a b'a si y.

²⁷ Amba brama tɪr nyakɪ bɔ dɔjɪr ɔ an ta meer ɔ bɪ, Gɔaanyɪ bɪ zem maam sɔ.

²⁸ Lɛɛ kɔ hɔgɔr n ta ɔ bɪ, gɔbɪrgɔrɔ n n'a som kɔ ma ɔ.»

(Marki 13.24-27; Likki 21.25-28)

²⁹ «Kɔ fir gota dɔmɪnnɔ wɔɔ bɪ cem,
woso bɪ gum do y,
mom bɪ gum sɔ y,
monyaarɔ surm,
brama hɔɔpanɲazanno haay nyinɲɛm.

³⁰ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, Gɔaanyɪ bɪ makra y'a hunkam brama. <Do haay n nyi ka. ɲ Gɔaanyɪ bɪ yɪre an a tɔ brama warkɔ mim ɔ> kan panɲa kɪ, lɛbɔɔre gota nɔ ɔ.

³¹ <ɲ hir gota bɪ hem, an a malɛɛkarɔ nyɔɔ durnya gorga siro wɔɔ ɔ, kɔ ɲ nɪ gɔɔɔ k'a ɲ nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ sɔ kɔ ma, an a sa durnya lɛ ma an ta a cɪntare ma.> »

(Marki 13.28-31; Likki 21.29-33)

³² «K'a makra sa soɔn ma: k'awɔɔ b'a yɪ, an lɛɛ daa da, a lɛɛ nɪ kure, awɔɔ dɔ a ɔ, siire a zɔ.

³³ A maam sɔ, k'awɔɔ bɪ minno nɔɔn duro yɪ, k'a dɔ a ɔ Gɔaanyɪ bɪ zɛɛ a zɔ, bɪ, yɪ an nawom maam sɔ.

³⁴ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, zamaana naa dɔ bɪ cenim, kɔ nawɔnnɔ haay bɛɛ ba y.

³⁵ Brama kan tara kɪ cenim, bɪ mɔɔ meerbaaro wɔɔ bɪ cenle y.»

Gɔsɪ n Gɔaanyɪ bɪ zɛɛ dɔmum dɔ y

(Marki 13.32-37; Likki 17.26-30,34-36)

³⁶ «A n ta ɔ bɪ, gɔsɪ n dɔmum bɪ dɔ kan a wakati kɪ dɔ y. Baa, malɛɛkaro kɔ η nɪ brama rɔ wɔɔ n a dɔ y, Nyɪ bɪ n a dɔ sɔ y. Zɪ bɪ y'a dɔ a deem.

³⁷ Hɔ k'a ba Nowee* dɔmum ɔ bɪ nyɪntaŋ ɔ sɔ Gɔaanyɪ bɪ zɛɛ dɔmum ɔ.

³⁸ Kɔ sɪra nɪ, an lɛɛ ka kɔ hi m durnya bɪ Nowee dɔmum b'ɔ bɪ, gɔɔɔ wɔɔ ɪ hɔbɪrɛ bɪm, ηn'ɪ hɔ mim, ηn'ɪ lɔ kam cɛ ɔ, ηn'a nyɪnɔ kam gɔɔɔ ɔ ηnɪ η kam cɛ ɔ, an ta an aa dɔmum kɔ Nowee gasɔ kɔɔlɔs b'ɔ bɪ ku.

³⁹ N n a zu a ɔ, η n a dɔ η ɔ hɔsɪ ɪ bare y, hi bɪ n tolle ba an bɪ cem η nɪ haay. A yɪrɛ ncɪnaas Gɔaanyɪ bɪ zɛɛ dɔmum ɔ.

⁴⁰ Kɔ gɔaa hɪya ɪ hɔsɪra ɔ: n deem gaam, n nɪ deem to.

⁴¹ Kɔ lanno hɪya ηn'ɪ jaa lɔm, n deem gaam, n nɪ deem to.

⁴² Naa minto bɪ, a b'a zu a ɔ y, bala, awɔɔ n dɔmum k'awɔɔ Zuuba n nɪ zɛŋ ɔ bɪ dɔ y.

⁴³ K'a mim naa dɔ jɪ ma mɪŋŋa. Kɔ harzaa b'a dɔ a ɔ, koor bɪ zem gunuu wakati naa dɔ ma, a bɪ hinceem bare y, a bɪ koor bɪ tore an gasɔ a cɛ b'ɔ y.

⁴⁴ Bɪ y'a ka, awɔɔ sɔ k'a a banka, bala, Gɔaanyɪ bɪ zem wakati k'awɔɔ bɪr a hɔɔn dam ma b'ɔ y.»

Zibəənyɪ mɪŋŋa mim

(Likki 12.41-48)

⁴⁵ «Zibəənyɪ kara n mɪŋŋa, a hɔɔn n ta ɔ? Zibəənyɪ lɛɛzaa zibəə ka ɔ, a ɔ, an dɪga zibəənyɪnɔ mɪsɪrɔ wɔɔ ma mɪŋŋa k'a nɪ η hɔbɪrɛ kaŋ ɔ a dɔmum ɔ.

⁴⁶ Zibəənyɪ bɪ dɔ nyɪntam mimbirenyɪntazaa, k'a lɛɛzaa b'a wusigɛ an bɔr har ɔ, an b'a ku an nɪ zibəə k'a ka ɔ bɪ bare.

⁴⁷ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, lɛɛzaa bɪ y'a kam an yɪ a har bɪ haay arzaka dɔmazaa.

⁴⁸ Bɪ, kɔ zibəənyɪ bɔnyaa m, a y'a hɪrɛ a heer ɔ, a ɔ, mɔɔ Zuuba maasɪrɛ ba a bɪr zɛɛ y.

⁴⁹ A n wuti, an a muno wɔɔ zɛ, an hɔ bɪ, an bɛɛ mi kan bɛɛminno kɪ.

⁵⁰ B'a Zuuba bɪ zem dɔmum kɔ zibəənyɪ bɪ bɪr dɔm ma b'ɔ, kan wakati k'a n a dɔ bɪ kɪ ɔ.

⁵¹ A zibəənyɪ bɪ hɔnhɔrm mɪŋŋa, an zambozannɔ fɪryɪrɛ ka ma, bɪncɛ niŋŋə k'a nɪ nyɪ kaŋ ɔ, an a sɔ sɔ ɔ b'ɔ.»

25

Nyɪmbɔnnɔ bu hɔbɔkɔrɛnoom

¹ «Woso cirbəə bɪ bɔ kɔ rɛ kan nyɪmbɔnnɔ buro kɔ η y'a fɪtɪrɛrɔ gor, ηnɪ bɔ k'a yaa n'a zim zɛ ɔ kɪ.

² Soor hɔɔn ɪ ba ɔ y, soor hɔɔn n ta ɔ.

* **24:37 24.37** Nowee mim: K'a dɪga Sɪŋŋɪda Ci 6.5-8 bɪncɛ ɔ.

³ Ȳ hoon ba ʊ rɔ wɔɔ n a fitirero gor, bi Ȳ n nyɔɔ tɔ mɔr ʊ, Ȳn'a sa y.

⁴ Bi, Ȳ hoon n ta ʊ rɔ wɔɔ, brɔɔ nyɔɔ tɔ mɔdrɔ ʊ Ȳn'a na a fitirero wɔɔ ma.

⁵ Bi, zim bi bokare an maasure ba a bir zere y. Hinceem n nyumbonno bu rɔ wɔɔ nyaso, Ȳn' hinceem ba.

⁶ Gunuu wakati bueerehuya k'a b'a ku bi, zee n bɔ, a ʊ: <Zim bi ba n ni! K'a bɔ a yaa a ze ʊ!>

⁷ A m naa, nyumbonno bu rɔ wɔɔ n gu, Ȳn'a fitirero bankare.

⁸ Ȳ hoon ba ʊ rɔ wɔɔ n'a hum, Ȳ ʊ: <K'a nyɔɔ bi ka wɔɔ ʊ poore, bala, wɔɔ fitirero wɔɔ i lihim.>

⁹ Ȳ hoon ta ʊ rɔ wɔɔ n a nyi bɔ ʊ, Ȳ ʊ: <Ayy..., bala, a bi gota y, a bi wɔɔ bɔm kan awɔɔ ki y. K'a ta a yaa n a hɔ si a heerezanno wɔɔ zi.>

¹⁰ Ȳ hoon ba ʊ rɔ wɔɔ n ta k'a yaa nyɔɔ bi si, a hɔr kɔ Ȳ y'a ʊ bi, zim bi goɔta an bɔr Ȳ je ʊ, nyumbonno kɔ Ȳ y'a banka rɔ wɔɔ n gaso kan ki harcintare cibsɔ ʊ b'ʊ, n ni ʉɛɛ bi gaa, n n a ta a nyi m.

¹¹ Maasure k'a ba bi, nyumbonno kɔ Ȳ goɔta rɔ wɔɔ bɔr, Ȳn'i zee dare, Ȳ ʊ: <Karinsaamba, karinsaamba, ʉ bi gu wɔɔ m!>

¹² Bi, b'a nyi bɔ ʊ, a ʊ: <Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, mɔɔ n awɔɔ dɔ y.> »

¹³ Yeezuu n a ya, an a hi, a ʊ: «A bi hinceem ba y, bala, awɔɔ n domum bi kan wakati bi ki dɔ y.»

Zibəənyɪno kaakɔrɔ hɔbɔkɔrenoom

(Likki 19.11-27)

¹⁴ «Woso cirbəə b'a ya, an bɔ kɔ rɛ kan goaa k'a n'a Ȳoam k'a ta kɔ ʊ, an a zibəənyɪno bir, an a arzaka ka Ȳ ʊ kɔ Ȳ ni dɔ ma bi ki.

¹⁵ A n talan* soor ka deem ʊ, an talan huya ka naa dɔ ʊ, an talan deem ka a vanta ʊ. Goaa biyəə n n'a dam ma an zi ba m b'a ka ʊ, an bokare, an cem.

¹⁶ Goaa k'a talan soor bi yi bi n ta an ter ba m, an talan soor vanta yi an a na ma.

¹⁷ Goaa k'a talan huya yi bi n ta an ter ba m sɔ, an talan huya yi an a na ma.

¹⁸ Bi, goaa k'a talan deem yi bi, ta a ʊ, an aa yaa hɔn, an a zuuba bi busoo nyaakom da ʊ.

¹⁹ Zibəənyɪno wɔɔ zuuba bi, k'a ta tee... bi, a a bɔ an bɔr, an n'a busoo bi mim laaka dare Ȳ han.

²⁰ Goaa k'a talan soor yi bi n a zɔ, an talan soor k'a yi an a na ma bi hunka, an a hi, a ʊ: <Zuuba, talan soor ɪbu ka mɔɔ ʊ hɔɔ, talan soor vanta ba mɔɔ yi na.>

²¹ A zuuba bi n a hi m, a ʊ: <Zibəənyɪ mɪɲȲa k'an tɪrga n'ɪbu m, a mɪɲȲa, ɪbu sɪra zi ba hɔ poore nɔ ʊ, mɔɔ hɔ gota zibəə kare i ʊ, bɔr i heernyɔɔ ba kan mɔɔ ki.>

²² Zibəənyɪ k'a talan huya yi bi n a zɔ, an a hi, a ʊ: <Talan huya ɪbu ka mɔɔ ʊ, talan huya vanta ba mɔɔ yi na.>

²³ A zuuba bi n a hi m, a ʊ: <Zibəənyɪ mɪɲȲa k'an tɪrga n'ɪbu m, ɪbu sɪra zi ba hɔ poore nɔ ʊ, mɔɔ hɔ gota zibəə kare i ʊ, bɔr i heernyɔɔ ba kan mɔɔ ki.>

²⁴ Zibəənyɪ k'a talan deem yi bi n a zɔ, an a hi, a ʊ: <Zuuba, mɔɔ dɔ mɔɔ ʊ goaa kɔsɪ n'ɪbu m, lɛɛ k'ɪbu n hɔ duu ʊ bi ɪbu ni hɔ dan ʊ, lɛɛ k'ɪbu n hɔ soɔn ʊ bi ɪbu ni hɔ san ʊ.>

* 25:15 25.15 Talan deem: Doɔraa buhɪra zibəə busoo m.

²⁵ Nyibæ mɔɔ nyasɔ, mɔɔ n ta m aa ɪ busoo bɪ biitɛ tara ɔ, dɪga, ɪ busoo bɪ ba n nɪ.»

²⁶ A zuuba bɪ n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zibænyɪ bɔnyaa yakozaa ra! ɪbu dɔ mɪŋŋa ɪ ɔ, mɔɔ ɪ hɔ dam lɛɛ kɔ mɔɔ n hɔ duu ɔ, m nɪ hɔ sam lɛɛ kɔ mɔɔ n hɔ sɔɔn ɔ.

²⁷ A dɔ k'ɪbu ɔ maam bɪ, mɔɔ busoo bɪ cɪnta ɪbu nawɔm busoocɪntareɛɛ ɔ, mɔɔ wusigɛre ma, mɔɔ yɪ m busoo bɪ sam kan nyɔɔdɔ kɪ.

²⁸ Naa minto bɪ, k'a busoo talan deem k'an ta m bɪ yɔm, a ka talan bu zaa b'ɔ.

²⁹ Bala, gɔaa k'an ta hɔ m bɪ, n y'a kam bɪ zaa ɔ, an a na ma, a hɔ m yɪ gɔta. Bɪ gɔaa k'a bam bɪ, baa hɔ k'an ta m bɪ, n bɪ yɔm nɪ.

³⁰ Bɪ, k'a zibænyɪ hɔ vam naa dɔ zo garga ra monsigɛ ɔ. Lɛɛ bɪ dɔ an nɪ baa dan ɔ, an a sɔ sɔ.» »

Durnya gɔɔɔ haay dɔdɔkare

³¹ «Kɔ Gɔaanyɪ bɔr a cirbæ nɔ ɔ kan malɛɛkarɔ wɔɔ kɪ haay, a nyɪntam a cirbæduu paŋŋazaa bɪ ra.

³² Durnya kɔɔ haay gɔɔɔ y'a som kɔ ma a lɛɛ, an gɔɔɔ gɔngɔ a hɔ, amba hɔbɪsɪrɔ dundɔr tɪr seero gɔ biiro ma bɪ m.

³³ A seero wɔɔ nyɔɔre a bɪsɪ, an biiro wɔɔ nyɔɔ a jɪsa.

³⁴ Cir bɪ y'a hɪre a bɪsɪ ra zannɔ wɔɔ m, a ɔ: «Awɔɔ kɔ mɔɔ Zɪ barka n nɪ kan a kɪ bɪ, k'a bɔr, a cirbæ kɔ Woso a banka awɔɔ minto durnya dare sɪŋŋɪda ɔ bɪ si.

³⁵ Bala, nɔ mɔɔ zɛ, awɔɔ n hɔbɪre ka mɔɔ ɔ, mɪsɪ mɔɔ zɛ, awɔɔ n hi ka mɔɔ ɔ, mɔɔ bɔr awɔɔ zɪ saana, awɔɔ mɔɔ si a har ɔ,

³⁶ mɔɔ nyɪnta dɪgɪ, awɔɔ n huu du mɔɔ ma, mɔɔ n nyɪnta laafɪ y, awɔɔ bɪ dɪga mɔɔ ma, mɔɔ nyɪnta lɔnnɔɛ ɔ, awɔɔ m bɔr mɔɔ zɪ b'ɔ.»

³⁷ Meerbaa naa dɔ jɛ ɔ, gɔɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ y'a hɪre, ɪ ɔ: «Zuuba, wɔɔ ɪbu yɪ brɔɔ nɔ n'ɪbu zɛre, ɔ hɔbɪre ka ɪbu ɔ, gɛɛ mɪsɪ n'ɪ zɛre, ɔ hi ka ɪ ɔ?

³⁸ Wɔɔ ɪbu yɪ brɔɔ saana, ɔ ɪbu si ɔ har ɔ, gɛɛ ɪbu n dɪgɪ, ɔ huu du ɪ ma?

³⁹ Wɔɔ ɪbu yɪ brɔɔ ɪ nɪ yaaba m, gɛɛ ɪ nɪ lɔnnɔɛ ɔ, ɔ ta, ɔ aa dɪga ɪ ma?»

⁴⁰ Cir bɪ y'a hɪre, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, hɔɔ nɔɔn duro k'awɔɔ n n'a bam gɔɔɔ poorero nɔɔn gɔaa deem m bɪ, kɔ ɪ nɪ mɔɔ danyɪnɔ wɔɔ bɪ, a ba awɔɔ nawɔm mɔɔ m.»

⁴¹ Naa jɛ ɔ, a y'a hum jɪsa ra zannɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a jɪ bɔ mɔɔ ma a ta laato, awɔɔ kɔ Woso lerbɔre bɔnyaa n'a jɛ ɔ, k'a ta sɛ k'a lihɪre ba ɔ, n n a banka Sotaana kan a malɛɛkarɔ kɪ minto b'ɔ.

⁴² Bala, nɔ mɔɔ zɛ, b'awɔɔ n hɔbɪre ka mɔɔ ɔ y, mɪsɪ mɔɔ zɛ, b'awɔɔ n hi ka mɔɔ ɔ y,

⁴³ mɔɔ nyɪnta saana, awɔɔ n mɔɔ si a har ɔ y, mɔɔ nyɪnta dɪgɪ, awɔɔ n huu du mɔɔ ma y, mɔɔ n nyɪnta laafɪ y, awɔɔ n bɪ dɪga mɔɔ ma y, mɔɔ nyɪnta lɔnnɔɛ ɔ, awɔɔ n bɪ dɪga mɔɔ ma sɔ y.»

⁴⁴ Brɔɔ y'a hum nɪ, ɪ ɔ: «Zuuba, wɔɔ ɪbu yɪ brɔɔ nɔ n'ɪ zɛre, mɪsɪ n'ɪ zɛre, gɛɛ saana, ɪ n dɪgɪ, ɪ nɪ yaaba m, ɪ nɪ lɔnnɔɛ ɔ, wɔɔ n dɪga ɪbu ma, k'ɔ da ɪ han?»

⁴⁵ Cir bɪ y'a hɪre ɪ nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, k'awɔɔ n a ba gɔɔɔ poorero nɔɔn duro gɔaa deem m bɪ, awɔɔ n a ba mɔɔ m sɔ y.»

⁴⁶ Nɔɪnaaɔ bɪ, ɪ y'a horle ɪnɪ ta honhorle k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ, bɪ gɔɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ tam mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ.»

26

Lēezanno y'a kam Yeezuu nyasore ma

(Marki 14.1-2; Likki 22.1-2; Zaan 11.45-53)

¹ Yeezuu k'a meerbaarɔ nɔɔn duro ba haay bi, a a hi a karındanyino wɔɔ m, a ɔ: «Awɔɔ do a ɔ pakki cibsɔ n zizer.

² N Gɔaanyi bi nyasore, n n a ze gɔdarkora ma.»

³ A m naa, wosocemannibɛnno jitanɔ, kan kɔ bi gɔɔɔgusinno wɔɔ ki n a sɔ kɔ ma wosocemannibɛr jitaare *Kayiifo har ɔ.

⁴ N n kɔ ma k'a Yeezuu nyasɔ hɔɔnkare m, a ze gɔr.

⁵ N n'a hire, η ɔ: «Ŭ b'a nyasɔ cibsɔ bi bire ɔ y, kɔ m bɛɛ zekoma nyintam zamaa bi bire ɔ.»

Lɔ tidəər ze Yeezuu ma Betanii ɔ

(Marki 14.3-9; Zaan 12.1-8)

⁶ Yeezuu k'a ta Sɔmɔɔn kɔ n n'a birm kusimɔ bi har ɔ, Betanii ɔ bi,

⁷ Yeezuu k'a nyinta an ni hɔ bɔm bi, lɔ n a zɔ ma tidəər k'a lɛ n kɔsi m albatiɔ jaa gedre ɔ, an a burgu Yeezuu mim la.

⁸ Karındanyino wɔɔ kɔ η naa yi bi, η nɔ n yi y, ηn'a hire, η ɔ: «Bɔ noonkahɔma n naa?

⁹ N y'a da ma, n ni tidəər naa do hɛɛ busoo gɔta ma, n n a ka ηɔazanno ɔ.»

¹⁰ Yeezuu k'a a do a ɔ, η yi meer bare ncinaasɔ bi, a a hi η ni, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ ni lɔ naa do heer kɔre? Zibəə mɔŋŋa a a ba mɔɔ m naa.

¹¹ Nɔɔazanno gɔɔtare ηni bir kan awɔɔ ki tee..., bi mɔɔ ba kan awɔɔ ki tee... y.

¹² Tidəər naa do k'a a burgu mɔɔ ra naa, mɔɔ gɔr birle a a banka.

¹³ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, lɛɛ haay kɔ gɔɔɔ n ni lemim nyinta naa do dundaŋ ɔ durnya lɛɛ haay ɔ bi, η lɔ naa do zi k'a a ba bi tɔ dare a nɔ ɔ, ηn'a dunda.»

Zidas lɛ taa k'a Yeezuu nyasɔ a ka

(Marki 14.10-11; Likki 22.3-6)

¹⁴ Bi kur bi, Zidas Iskariyɔti karındanyino buerehɔyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bi ta wosocemannibɛnno jitanɔ wɔɔ zi.

¹⁵ A n aa a hi η ni, a ɔ, awɔɔ: «Bɔ hɔ awɔɔ n n'a kam mɔɔ ɔ, kɔ mɔɔ Yeezuu nyasɔ m a ka a ɔ?» Bɔɔ n wanzurfu busooyaa lɛ sa bukərku, ηn'a ka ɔ.

¹⁶ Dɔmɔm bi do tekka ɔ, Zidas y'a kam toore mɔŋŋa ma k'a Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ.

Yeezuu i pakki hɔbire bɔm kan a karındanyino ki

(Marki 14.12-21; Likki 22.7-14,21-23; Zaan 13.21-30)

¹⁷ Bur kɔ n ni nyonyɔɔ da ɔ cibsɔ lɛɛkare dɔmɔm ma bi, karındanyino wɔɔ bɔr Yeezuu zi, ηn'a lar, η ɔ: «Ibɔ lɛ n taa kɔ aa pakki hɔbire banka lɛɛ kara ɔ ibɔ minto?»

¹⁸ Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «K'a ta kɔnɔ ɔ b'ɔ niŋŋəzaa naa zi, a hi m, a ɔ: Karɔnsaamba ɔ, mɔɔ dɔmɔm a zɔ, ibɔ har mɔɔ n ni pakki bi bɔŋ ɔ kan η karındanyino ki.»

¹⁹ Karındanyino wɔɔ hɔ kɔ Yeezuu a hi η ni bi ba, ηni pakki hɔbire bi banka.

²⁰ Yirbəə k'a da bi, Yeezuu nyinta k'a hɔ bi kan buerehɔyɔɔ wɔɔ ki.

²¹ Hɔbire bi kɔ η n'a bɔm bi, Yeezuu n a hi, a ɔ: «Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ gɔaa deem mɔɔ nyasore, an mɔɔ ka.»

²² Karındanyıno wɔɔ heer n a zar, ɲn'ı laaka dam han deem-deem, ɲ ɔ: «Yı a nawom mɔɔ ra, Zuuba?»

²³ Yeezuu n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a a wɔ nyɔɔ laaga b'ɔ kan mɔɔ kɪ, bɪ m.»

²⁴ Gɔaanyı bɪ gare amba hɔ kɔ ɲ y'a gɔrsıra ba a tɔ ma bɪ m, bɪ gɔaa k'a nɪ Gɔaanyı bɪ nyasom k'a ka bɪ kɔsɪ yırɛ. Kɔ gɔaa bɪ do ı nɪ yı, a jura m.»

²⁵ Zidas k'a nɪ zem b'a nyasɔ an a ka bɪ n a lar, a ɔ: «Mɔɔ m gɛɛ karınsaamba?» Yeezuu n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «İbı y'a hı ı zı m.»

Yeezuu hɔbıre jezaa

(Markı 14.22-26; Likki 22.15-20; 1 Korɛntı zannɔ 11.23-25)

²⁶ Hɔbıre bɪ kɔ ɲ n'a bım bɪ, Yeezuu bur sa an barka da Woso m, an a zınzɛ ra, an bɔkare an a ka a karındanyıno wɔɔ ɔ, an a hı ɲ nı, a ɔ: «K'a si a bɪ, naa do naa mɔɔ mɛ m.»

²⁷ Bɪ kur bɪ, an hɔmıre sa, an barka da Woso m, an bɔkare an a ka a karındanyıno wɔɔ ɔ, an a hı, a ɔ: «Awɔɔ haay k'a mı.

²⁸ Bala, mɔɔ ma n naa, gɔaasıbabaa ma m, an a lo gɔɔɔ ciıro minto, mimbɔnyaaro sugur yırɛ minto.

²⁹ A hı mɔɔ nawore awɔɔ m, mɔɔ bɪ m yarɛ m dıven daa mı donto y, an ta an domum kɔ mɔɔ n a mım kan awɔɔ kɪ m Zı cırbəθ nɔ ɔ bɪ ku.»

³⁰ Kɔ ɲ cıbsa bɪ laaro lɔ ɲn'a nya bɪ, ɲ y'a hɔr ɲnı ta Olıviyee ci ra.

Yeezuu ı Pıyɛr bısrıkare mım hım

(Markı 14.27-31; Likki 22.31-34; Zaan 13.36-38)

³¹ Bɪ kur bɪ, Yeezuu a hı a karındanyıno wɔɔ m, a ɔ: «Gum naa do ɔ bala, awɔɔ haay y'a sırakare tom mɔɔ minto, bala, n y'a gɔrsıra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: «Mɔɔ seero dundor bɪ zem, seero wɔɔ n hısıga da.»

³² Bɪ kɔ mɔɔ bɪ m mım bɔ ɔ, mɔɔ lɛkare awɔɔ lɛ Galilee ɔ.»

³³ Pıyɛr n meerbaa bɪ sa, an a hı m, a ɔ: «Baa kɔ nawɔnno haay a sırakare to, mɔɔ bɪ m sırakare tore y.»

³⁴ Yeezuu n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Sıra mɔɔ n'a hıre ıbı m: Gum naa do ɔ bala, an lɛ ka koo baadare m, ıbı bısrı kam mɔɔ ma gallem kaako ı ɔ, ı n mɔɔ dɔ y.»

³⁵ Pıyɛr n a hı m, a ɔ: «Baa kɔ ga mɔɔ nawom kan ıbı kɪ, bɪ m. Mɔɔ bɪ bısrı kare ıbı ma y.» A muno wɔɔ haay n a hı maam sɔ.

Yeezuu yaadare Getsemanee ɔ

(Markı 14.32-42; Likki 22.39-46)

³⁶ Bɪ kur bɪ, Yeezuu ta kan a karındanyıno wɔɔ kɪ lɛ kɔ n n'a birm Getsemanee ɔ b'ɔ, an a hı ɲ nı, a ɔ: «K'a nyınta naa ɔ, kɔ m aa yaa da lɛ naa do ɔ kɔ m bɔr.»

³⁷ A n Pıyɛr gaa kan Zebedee nyıno hıyɔɔ wɔɔ kɪ. Heerzar kan dabɔɔ kɪ gasɔ ɔ.

³⁸ A n a hı ɲ nı, a ɔ: «Mɔɔ heer a zar an a zɔ zɛ ma, k'a gɔota naa ɔ, a bɪ hınceem ba y.»

³⁹ A n ta lɛɛ poore, an a do an a meer ku tara ma, an nı yaa dare, an n'a hıre, a ɔ: «M Zı, kɔ fıryırɛ naa do y'a dam ma an a gɔ mɔɔ ma, k'ı gɔ m ma. Kan naa kɪ haay ı bɪ mɔɔ hɔɔnɔ ba y, ı hɔɔnɔ ba.»

⁴⁰ A n a wusıga, an bɔr karındanyıno kaakoro wɔɔ zı, a bɪ dıga a ɲ hınceem ba. A n a hı Pıyɛr m, a ɔ: «Ncınaas bɪ, awɔɔ n a da a mıɲɲa ma a jum wakatı deem nɔ ɔ tɔkke kan mɔɔ kɪ y!»

⁴¹ K'a yaa da, a bɪ hınceem ba y, a yaa n a do makra nɔ ɔ. Gɔaa heer lɛ taa, b'a mesım paɲɲa ba ɔ y.»

⁴² A n a ya, an a bo a huiya ho ma, an yaa da, a u: «M Zi, ko pakra m ko firyire naa do n moo yi, k'an yi maam, k'i hoonho n ko yi.»

⁴³ A n a ya, an a bo an bor karindanyino woo zi, an bi yi yi hn'i hinceem bare, hinceem k'a ni n zem bi minto m.

⁴⁴ Yeezuu n a ya, an a gu n ma a kaako ho ma, an aa so a yaadare bi ra.

⁴⁵ A n a bo an bor karindanyino woo zi, an a hi n ni, a u: «Awoo goota an ni hinceem bam, an ni hoon sim na? K'a diga a wakati a ku, n Goanyu bi nyasore, n n a ka mimbonyaabenno o.

⁴⁶ K'a wuti! K'o o hor! Gaaa k'a ni moo nyasom k'a moo ka bi lee ku.»

Yeezuu nyasore

(Marki 14.43-50; Likki 22.47-53; Zaan 18.3-12)

⁴⁷ K'a goota an ni meer bam bi, karindanyino buerehuiyo woo goaa deem Zidas bi lee ku. Bor a o kan zamaa cir gota ki, hn'i kargoro m kan benkenno ki. Wosocemannibenno jitanoo kan zuforo guugusinno woo ki yi n nyoo.

⁴⁸ Zidas bi lee ka an ho k'a n'a bam hni Yeezuu do hn'a nyaso bi makra hinka n ni, a u: «Goaa ko moo n ni yaa dam ni kan daure ki bi, goaa bi do m, k'a nyaso.»

⁴⁹ Zidas n a zo Yeezuu ma leem, an a hi m, a u: «Karinsaamba, moo i yaa dare ibi m!» A n bokare, an yaa da m.

⁵⁰ Yeezuu n a hi m, a u: «M goaasiba, ho k'i bor, ki b'a ba bi ba.» A m naa, guoo woo n a zo Yeezuu ma, hn'a nyaso.

⁵¹ Bi, guoo ko n ni kan Yeezuu ki ro woo goaa deem a kargo gaa o, an wosocemanniber jitaare bi zibeenyi deem sako, an a tor gu ma.

⁵² Yeezuu n a hi m, a u: «I kargo bi du a caan o, bala, goaa ninjo k'a ni yar bam kargo m bi, kargo n n'a zem ger.

⁵³ Ibi n a do i o, moo n da ma, m m Zi bir, an maleekaro tisi bam hoka-hoka nyoo moo m leem na?

⁵⁴ Bi k'a yi ncinaaso, Wosoci bi meerbaa y'a bam lo, an ko yi? Bala, a a hi, a u: Pakra m k'an yi ncinaaso.»

⁵⁵ Yeezuu n a ya, an a hi goaa cir bi m, a u: «Bor awoo o kargoro m kan banno ki k'a bi moo nyaso, i o, dazaamazaa m moo ni! Moo nyinta Wosoco o b'o domum haay, m ni ho dundam, b'awoo n moo nyaso y.

⁵⁶ Bi naa do haay naa, ba a o ko wosolesinnisorazanno woo meerbaaro ko n ni Wosoci b'o ro woo n ko yi.» A m naa, karindanyino woo haay n a si, hn'a bo Yeezuu o.

N ta Yeezuu m dodoenno taa

(Marki 14.53-65; Likki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Guoo ko n Yeezuu nyaso ro woo ta m wosocemanniber jitaare *Kayiifo har o. Lee bi do wosocikarinsaamboo woo a so ko ma o, kan guugusinno woo ki.

⁵⁸ Piyeer n zu Yeezuu je o laato, an ta an aa lee ku wosocemanniber jitaare bi har o. A n gaso har b'o, an aa nyinta kan halledomazanno woo ki, k'a diga mim bi nyamborle ma.

⁵⁹ Wosocemannibenno jitanoo woo kan dodoenno woo haay ki y'a kam mim ma k'a ka Yeezuu ra, k'a ku a dodo yar, a ka ko n n a ze ger.

⁶⁰ Bi, n bir mim yire y, baa ko guoo bor gota hni njaar ba k'a ka ra bi, n n a da ma, hni hosi yi k'a ka ra y. Guoo huiyo i bokare hni bor.

⁶¹ N n a hi, n u: «Goaa naa do a hi, a u: Moo m da ma, m Wosoco bi wurge, m m ya, m a do domum kaako no o.»

⁶² Wosocemannubər jitaare bi n wuti, an a hi Yeezuu m, a u: «İbu bir a nyi bəŋ u ra? Bə mim gucc nccn duro n a hure ibi minto na?»

⁶³ Bi, Yeezuu bir hosi hure y. Wosocemannubər jitaare bi n a ya, an le ka u, a u: «İ wer si Woso k'an mısır bi to ma, sira hi wcc m, ibi m Krista Woso Nyi bi ge?»

⁶⁴ Yeezuu n a nyi bə ncc, a u: «İbu n'a hure, bi mcc y'a hure awcc m, an a sunŋida sa naa ma keere bi, awcc Guanyı bi yire an nyinta Woso panŋazaa bi bisi ra, awcc y'a yım sɔ, an bir zem warku mim u.»

⁶⁵ A m naa, wosocemannubər jitaare bi ncc n ma u, an a huuro kunkaansu, an a hi, a u: «Woso sunso a a wɔ, kasetizanno zibəə a ya an ta wcc ma ra? Awcc Woso sunso k'a wɔ bi ma.

⁶⁶ Awcc y'a hccn dam lo keere?» N n a nyi bə u, ŋ u: «A ga ze m.»

⁶⁷ N n lihi da a meer ma, ŋn'a wcc hunhunŋu ŋn'a zere, gusunno n n'a wɔ tuntam le, ŋn'a hure, ŋ u:

⁶⁸ «Wosolesinnusorazaa zi ba, i hi wcc m, Krista, nka y'i ze?»

Piyee bisi kare

(Marki 14.66-72; Likki 22.56-62; Zaan 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Ku Piyee n nyuntam tinsara b'u bi, wosocemannubər jitaare bi zibəənyilurɔ wcc guaa deem a zɔ ma, an a hi m, a u: «İbu i kan Galilee guaa Yeezuu bi ki sɔ!»

⁷⁰ Piyee n bisi ka guaa haay lee, an n'a hure, a u: «Mcc n hɔ k'ibi u k'i hi naa ji do y.»

⁷¹ A n a hɔr b'u, an nı tam har bi le ma, zibəənyilo vanta n a yi, an a hi gucc ku ŋ nı b'u rɔ wcc m, a u: «Guaa naa do nyinta kan Nazareti Yeezuu bi ki.»

⁷² Piyee n a ya, an bisi ka Yeezuu ma, an n'a hure, a u: «Mcc m wer si, mcc n guaa naa do do y.»

⁷³ Ku maasure ba poore bi, gucc ku ŋ nı b'u rɔ wcc a zɔ Piyee ma, ŋn'a hi m, ŋ u: «Ku sira m, ŋ guaa n'ibi m sɔ, ibi meerbaa y'i toji hunkare.»

⁷⁴ Piyee n a sunŋida ba, an n'a wer sim, an n'a tare a re, a u: «Mcc n guaa naa do do y!» Leem bi, koo n baa da.

⁷⁵ Piyee n mim ku Yeezuu a hi m bi to da a ncc u: «İbu bisi kam mcc ma gallem kaaku koo n bokare, an baa da.» A n bɔ, an nı nyi kam kan heer zar gota ki.

27

N ta Yeezuu m Pilati taa

(Marki 15.1; Likki 23.1-2; Zaan 18.28-32)

¹ Do k'a me dogta muŋŋa m bi, wosocemannubənno jitanno wcc kan tara bi guccugusinnɔ ki le sa k'a Yeezuu ka ze ma.

² N n a sur, ŋnı ta m, ŋn'aa ka Rɔm leezaa Pilati b'u.

Zidas Iskariyoti ku guaa bi gare

(Zibəəzanno Ci 1.18-19)

³ Zidas Yeezuu nyasu an a ka, bi, k'a b'a yi ŋnı Yeezuu dɔdo yar k'a ze gər bi, a korkor da, an a bɔ an a wanzurfu busooyaa bukərku rɔ wcc ka wosocemannubənno jitanno wcc u kan guccugusinnɔ wcc ki u.

⁴ A n a hi ŋ nı, a u: «Guaa k'a n hosi ba naa ku mcc ka ŋn'a ze naa, mimbonyaa mcc ba.» Bi brɔɔ a nyi bə ncc, ŋ u: «Kara i pakra ba wcc ma? İbi mim m!»

⁵ A n aa busoo bi lo Wosoc b'u, an a hɔr, an ta an aa bar da a ma.

⁶ Wosocemannibənno wəw n busoo bi gur, qn'a hi, q u: «Wəw ləwə wəw nə u, a n a ga m, kə wəw n busoo naa do zar Wosoce bi busoo ra y, bala, gərzere busoo m.»

⁷ N n kə ma, qn bi busoo bi sa qn mərdor həsira si m, k'an y saanəw gəənoyaa.

⁸ Bi y'a ka, n n həsira bi do tə ka, n u: «Ma sira,» an ta, an her dəmum ku.

⁹⁻¹⁰ A m naa, wosolesinnisorazaa Zeremii meerbaa k'a ba bi n kə y: «N wanzurfu bukərku bi sa, qn mərdor bi həsira bi si m, amba Zuuba a hi məw m bi m. Gəaa kə Israyel nyinə kə ma, qn'a ter ba bi busoo m.»

Pilati ɪ Yeezuu larm

(Marki 15.2-5; Likki 23.3-5; Zaan 18.33-38)

¹¹ Bi, Yeezuu yaa jum ləezaa Pilati ləe. Bi n a lar, a u: «Zuforə cir n'ibū m gə?» Yeezuu n a nyi bə u, a u: «(bi hi ɪ zim.»

¹² Bi, wosocemannibənno jitanəw wəw kan gəwəgusinno wəw kɪ ɪ mim kam Yeezuu ra, b'a n həsi nyi bə u y.

¹³ Pilati n a hi m, a u: «(bi bir minno kə q n n q karə ɪ ra bi mam na?»

¹⁴ Bi, Yeezuu n deem taan... nyi bə u y, naa do a ka cir bi n zə kədə.

(Marki 15.6-15; Likki 23.13-25; Zaan 18.39-19.16)

¹⁵ Pakki cibsə biyəə ma, ləezaa Pilati bi tɪr lə kə zamaa bi lə n taa bi bə, an a ka q u.

¹⁶ A n bəkare lə deem ɪ nyinta b'u, lə wɪsɪ, a tə m Barabas.

¹⁷ Pilati n laaka da gəaa cir k'a so kə ma b'u bi han, a u: «Nka awəw lə n taa kə məw n wə saa ma, Barabas gəe, Yeezuu kə n n'a birm Krista bi n?»

¹⁸ Bala, Pilati a də mɪŋŋa a u Yeezuu nyasə q y'a u qn'a ka a u jumbaa minto.

¹⁹ Pilati k'a n nyintam dədəkare bince u bi, a laare nyəw da ma, kə n n a hi m, n u: «(bi gasə gəaa turga naa do mim u y. Bala, gunuu u bi, məw fir yɪ ninnare nə u a minto.»

²⁰ Wosocemannibənno jitanəw wəw kan gəwəgusinno wəw k'ɪ gəaa cir bi nyonnyəw, kə q n n Barabas bəre yə, kə q n n Yeezuu gare yə.

²¹ Ləezaa Pilati bi n a ya, an q lar, a u: «(q gəaa hɪya bi barla bi, kara awəw lə n taa kə m bə m a ka a u?» N n a hi, q u: «Barabas.»

²² Pilati n laaka da q han, a u: «Bi bə məw n'a bam Yeezuu kə n n'a birm Krista bi n?» N haay n a nyi bə u, q u: «A wə godarkora ma!»

²³ Pilati n laaka da, a u: «Mimbənyaa kara a a ba?» N n zee da kan paŋŋa kɪ, q u: «A wə godarkora ma!»

²⁴ Pilati k'a n'a yɪrə, a u, awəw b'a dam mim bi bankare ma bi, bi zamaa bi y'a ŋəam k'a ləe zə kə ma bi, a hi kusi, an a wə hir m zamaa bi ləe, an a hi, a u: «Məw ba gəaa naa do zere barla y, awəw mim m!»

²⁵ Zamaa bi haay n a nyi bə u: «K'a zere mim n wəw yɪ, kan u nyinə kɪ.»

²⁶ A m naa do, Pilati n Barabas bə, an a ka qn Yeezuu zə madɪr m, an a ka kə n n a wə godarkora ma.

Sordaarə ɪ yaa wəw Yeezuu ma

(Marki 15.16-20; Zaan 19.2-3)

²⁷ Pilati sordaarə wəw n ta Yeezuu m ləezaa bi har u b'u, sordaarə wəw haay n a so kə ma qn bir Yeezuu ma,

²⁸ qn'a huuro bə ma, qn zaba piinə du ma,

²⁹ ηηη laa waa ηη'a ku a mim ma, η σ, cinno firgə m, ηηη bənkə da a bisi wə σ, ηηη kukurə zε a taa ηη'ι yaa wom ma, ηη'a hure, η σ: «Wə σ ι yaa dare ibu m zuforə cir!»

³⁰ N n'ι lihi dundam ma, ηη'ι bənkə bι sare ηη'a zem nι a mim ma.

³¹ Kə η yaa wə ma ηη'a nya bι, η zaba bι bə ma, ηη'a huuro wə σ du ma, ηη'a hor m k'a yaa wə godarkora ma.

Yeezuu wə godarkora ma

(Marki 15.21-32; Likki 23.26-43; Zaan 19.17-27)

³² Bə kə η y'a σ kə b'σ bι, η Sirennι gəaa kə n n'a birm Siməon bι zε σ, sordaarə wə σ n paŋŋa ba ma, an Yeezuu godarkora bι busu.

³³ N n lee ku lε kə η n'a birm Golgotaa b'σ, a jι σ k'a hι a σ, «Minkorgo bince.»

³⁴ N n diven war kə ma kan hə hēnr kι, ηη'a ka σ, k'an a mi. K'a da a lε ma bι, a n a ηəa an a mi y.

³⁵ N n a wə godarkora ma, ηηι pəεga da a huuro wə σ ma ηηι η jir.

³⁶ N n a gaa, ηηι nyunta b'σ, ηη'ι dōm ma.

³⁷ N n Yeezuu zε bι jι gorsira ba warga ma, Yeezuu mim la godarkora bι ma, η σ: «Yeezuu m naa, zuforə cir m.»

³⁸ N konno wə huya godarkora ma Yeezuu jir σ, deem a bisi, deem a jisa.

³⁹ Gə σ kə η nι cenim b'σ rə wə σ n'a mim zukə zεrε, ηη'a sonsə wōrε.

⁴⁰ N n'a hum Yeezuu m, η σ: «Ibu k'ι n'ι dam ma, ι Wosocε bι wurgə, ι ya, ι də dōm m kaakə σ bι, ι bōmbə ι zim kə Woso Nyι n'ibu m, k'ι zer godarkora bι ma!»

⁴¹ Wosocemannibənnο jitanno wə σ kan wosocikarinsaambə wə σ kι, gə σ gusinno wə σ kι ι yaa wom ma σ, ηη'a hure, η σ:

⁴² «A gə σ vantə wə σ bōmbə, b'a b'a dam ma, an a mŋŋa bōmbə y. Kə Israyel cir nι, k'an zer godarkora bι ra kεrε, k'σ sira ka σ.

⁴³ A sira ka Woso σ, an a hι a σ, Woso Nyι n'a mι, kεrε bι, kə Woso y'a ηəarε, k'a n a yə wa.»

⁴⁴ Konno kə η yι η wə godarkora ma a jir σ rə wə σ y'a sonsə wom σ.

Yeezuu zε

(Marki 15.33-41; Likki 23.44-49; Zaan 19.28-30)

⁴⁵ Yirsebir k'a da bι, monsigə gəta zε tara burə σ, an ta an wakatι kaaku ku yirbərε m.

⁴⁶ Yirbə wakatι kaaku zeezi bι, Yeezuu zee gəta da, a σ: «Eloyii, Eloyii, lama sabaktaani?» A lε taa k'a hι, a σ: «Mə Woso, mə Woso, bə m, ι ι bə mə σ?»

⁴⁷ Gə σ gə σ nno kə η nyunta b'σ rə wə σ naa ma, ηη'a hure, η σ: «A ι *Elii birm!»

⁴⁸ N gəaa deem n bra si, an aa hə mafə-mafəda sa, an a nyə hə hēnr ma an a da bənkə ma, an a ka Yeezuu σ k'an a mi.

⁴⁹ Bι, a muno wə σ y'a hure, η σ: «Jum cina, k'σ digə a Elii zem b'a bōmbə gε?»

⁵⁰ Yeezuu n a ya, an zee gəta da, an ga.

⁵¹ Lεem bι, Wosocε bι pεera bι n zε kumbir, an a sa mim σ an b'a zε tara ma. Tara n nyiŋŋə, ciro n wunwu,

⁵² gəənoyaarə n a gəngə. Wosogə σ kə η gunga rə wə σ gə σ nno n a mum bōmbə σ gəta.

⁵³ N n bə yaarə wə σ, Yeezuu k'a b'a mum bə σ bι hinni σ, ηηι gasə Zerizalem σ, kə mŋŋa b'σ, gə σ gəta nι η yι.

⁵⁴ Sordaa zoro cir, kan sordaarō kō η nī dōm Yeezuu ma rō wōō tara bī nyinghōre yī, kan hō k'a nyinta an ba haay bī kī, η da n bō ō gōta, ηn'a hī, η ō: «Sira m, Woso Nyī m paan...»

⁵⁵ Lanno nyinta b'ō guta, ηn'a to laato ηn'ī dīgām, zu η y'a ō Yeezuu jē ō Galilee ō tee..., ηn'a dam han.

⁵⁶ Magdalaa Maarīi nyinta η barla, kan Maarīi, Zakkī kan Zozef kī da bī, kan Zebedee nyino da kī.

Yeezuu birle

(Markī 15.42-47; Likki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

⁵⁷ Woso lē k'a b'a zo bī, Arimatee kō gōaa arzakazaa deem k'a to m Zozef bōr, Yeezuu karindanyi deem m sō.

⁵⁸ A n ta Pilatī zi, an aa Yeezuu gēr bī yē han. Pilatī n lē ka, n n a ka ō.

⁵⁹ A n gēr bī sa, an pēera fēoda burgu ma,

⁶⁰ an a da a mūḡa yaa daa k'a hō ci ō b'ō, an jaa gōta gērgu an a ta rē, an a hōr.

⁶¹ Magdalaa kō Maarīi kan Maarīi vanta bī k'ī nyintam b'ō, ηn'a meer nya yaa bī rē.

N yī dōm yaa bī ma

⁶² *Sabaa bankarē hinni k'a cem dō n mē bī, wosocemannibēnno jitanno wōō kan farizeenrō wōō kī zu kō ō ηnī ta Pilatī zi.

⁶³ N n a hī, η ō: «Wōō lēezaa, ḡaarzaa naa dō k'a nyinta an a hī, a ō: Dōmūm kaakō hinni ō, mōō yī m mūm bōḡ ō bī, a to ī wōō nō ō.

⁶⁴ Lē ka kō n n dō yaa bī ma, k'an ta an dōmūm kaakō bī ku, k'a karindanyino wōō b'a da ma, ηnī bōr, ηn'a gēr bī kōna, ηn'a hī zamaa bī m, η ō: A a mūm bō ō gēōno bire ō y. Kō m bēē m, ḡaar naa dō lē dam lēkarē hō bī m.»

⁶⁵ Pilatī n a hī η nī, a ō: «Awōō ī sordaarō m, k'a ta a ka ηnī dō yaa bī ma amba awōō a da ma bī m.»

⁶⁶ N n a hōr, ηnī ta, ηn'aa jaa k'a ta yaa bī lē bī kōsī, ηnī gōō da a dōma ō.

28

Yeezuu mimbōore

(Markī 16.1-10; Likki 24.1-12; Zaan 20.1-10)

¹ Sabaa hinni bī k'a cem bī, hatō hinni ō wutigōta m bī, Magdalaa Maarīi kan Maarīi deem bī kī bōr, ηnī bī dīga yaa bī ma.

² Tara n nyinghō lēem, Zuuba maleēka n a to brama an zer, an bī jaa bī gērgu an a gō yaa bī rē, an nyinta ra.

³ A mē n bō kō ō kan brama nyaki kī, a huu bī fu am lajaa hō bī m.

⁴ Sordaarō wōō da n bō ō, η mē nī hinkēm, ηn'a ba ī ō, gūga η y'a ō.

⁵ Bī, maleēka bī meer ba kan lanno wōō kī, a ō: «A da bī bō ō y. Mōō dō mōō ō Yeezuu kō n y'a wō gōdarkōra ma bī awōō n'a kam ma.

⁶ A ba naa ō dō y, a a mūm bō ō amba a lēē ka an a hī bī m, k'a bōr a dīga lēē k'a nī wōtan ō hōō bī ma.

⁷ Bī, k'a ta zōō a yaa hī a karindanyino wōō m, a ō: A a mūm bō ō, bī, a ī lēēkarē awōō lēē Galilee ō, lēē bī dō awōō naa yī ō, naa dō mōō kō m a hī awōō m.»

⁸ Lanno wōō a hōr yaa bī ra zōō-zōō, kan dabōō kī heernyōō gōta kī, ηn'a sī, k'a yaa mīm bī hī karindanyino wōō m.

⁹ Bī, Yeezuu bōr an η zē ō, an a hī η nī, a ō: «Mōō ī yaa dare awōō m.» Lanno wōō n a zō ma ηn'a ganno nyinnyasō, ηnī kukurē zē a taa.

¹⁰ Yeezuu n a hi η ni, a u: «A da bi bo o y. K'a ta a yaa hi mɔɔ danyino wɔɔ m, ηni ta Galilee o, η mɔɔ yim b'u.»

¹¹ Ku ηn'u tam bi, sɔrdaaro gɔsɔnno bɔr kono o b'u, ηni bi ho k'a ba haay bi sa, ηn'a dɔnda wosocemannibɛnno jitanno wɔɔ m.

¹² Brɔɔ n a so ku ma, kan gɔɔgusɔnno wɔɔ ki, ηni ku ma, ηni busoo ka sɔrdaaro wɔɔ o gɔta.

¹³ η ni le ka η o, η u: «K'a hi a o, a karɔndanyino i bɔr gunuu o, ηni b'a gɔr bi kona, bi ma bi, wɔɔ hinceem ba.

¹⁴ Bi, ku leezaa b'a ma, wɔɔ y'a dɔndare dom, mim b'a nɔre awɔɔ ma y.»

¹⁵ Sɔrdaaro wɔɔ n busoo bi si, ηni ho ku η y'a dɔnda η ni bi ba, mim naa do n bo leez haay o zuɔro wɔɔ bire o, an ta an lee ku her domum o.

Yeezuu hɔnkare

(Marki 16.14-18; Likki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Zibɛɛzanno Ci 1.6-8)

¹⁶ Karɔndanyino buereedeem no wɔɔ n a hɔr, ηni ta Galilee o, ci ku Yeezuu a hi η ni a o, ηni ta ra bi burɔ o.

¹⁷ Ku η yaa yi bi, ηni kukurɔ ze, bi gɔsɔnno sɔnsɔm ka.

¹⁸ Yeezuu n a zo η ma, an a hi η ni, a u: «N panja do haay ka mɔɔ o, brama kan tara ki burɔ o.

¹⁹ Bi, k'a ta doro haay zi, a yaa gɔɔ wɔɔ ba mɔɔ karɔndanyino, a batem ka η o, Zi kan Nyi ki Sent-Espri ki to ma.

²⁰ A ho ku mɔɔ dɔnda awɔɔ m haay bi dɔnda η ni, ku η ni zu o. Bi mɔɔ ba n bir kan awɔɔ ki domum haay no o, k'an ta an durnya nyare ku.»

Yeezuu Krista lemim nyunta ku MARKI a gorsira ba

Yeezuu Krista lemim nyunta ku Marki a gorsira ba bi

gasore

Yeezuu Krista lemim nyunta ciro wɔɔ barla bi, Marki ho bi n kutiim, an η gusire so.

Ci bi ba Marki ɔ do wantɔɔ gɔɔɔ ma, k'a hunka a ɔ Yeezuu m bombɔɔɔzaa ku Woso a ler bɔ bi, b'an Woso Nyi so. Ho ku Yeezuu bor m durnya ɔ bi n lemim nyunta, bi lemim bi do bi, ho ku Yeezuu a ba a mɔsɔrbaa no ɔ, a ze no ɔ, a mumbɔɔɔɔ no ɔ haay bi m.

A i zekora k'a a ga m an bir Krista kan a karɔndanyi ki bire ɔ bi hunkam so.

N y'a gɔngare n ɔ, Pɔyeɛr i ho k'a n ci b'ɔ bi mim dunda Marki m an a gorsira ba.

Zaan-Batiisi mim

(Matiyee 3.1-12; Likki 3.1-18; Zaan 1.19-28)

¹ Lemim nyunta k'a n Woso Nyi Yeezuu Krista bi mim dɔndam bi n naa do.

² Mim bi, a sɔnɔɔda a ba, amba wosolɛsinnɔsorazaa Ezayii a gorsira ba biisi bi m, a ɔ:

Mɔɔ nɔ m zibɔɔzaa nyɔɔɔɔ ɔbɔ lɛɛ, k'an b'i zaa banka.

³ A mɔnɔɔ leer nɔ bɔm poohɔɔn ɔ, an n'a hɔɔɔ, a ɔ:

k'a Zuuba zaa banka,

k'a a zaarɔ ku η y'a tɔntɔ rɔ wɔɔ banka, k'a η ze ku η n yɔ tɔrga.

⁴ Kɛɛɛ bi, Zaan a hunka poohɔɔn ɔ b'ɔ, an nɔ pa dam, a ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a batem si, k'a a mimbɔnyaarɔ sugur yɔ.»

⁵ Zidee ku zannɔ kan Zerizalem ku zannɔ ki bor Zaan zi, ηnɔ batem si Zorden ko ɔ, ηn'a mimbɔnyaarɔ hɔɔɔ.

⁶ Zaan bi, yɔonde ka huu a du a ma, an kɔmbar so a ɔ. Bɔsɔnɔ kan zɔɔn ki a n'a bire.

⁷ A hɔɔɔndare no ɔ bi, a y'a hum gɔɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «Gɔaa nɔ mɔɔ jɛ ɔ, an nɔ zem, bi, a zaa paɔnɔa cem mɔɔ han. Mɔɔ n m ga m, m sɔnta a taa, m a kɔsɔrɔ bar tɔkke hɔnɔɔr y.

⁸ Mɔɔ batem ka awɔɔ ɔ hi no ɔ, bi, a mɔnɔɔ zem bi batem ka awɔɔ ɔ *Sent-Espri m.»

Yeezuu batem sire

(Matiyee 3.13-4.11; Likki 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Dɔmum bi do ɔ bi, Yeezuu a tɔ Nazaretɔ ɔ, Galilee ku no ɔ, an bor Zorden ko ɔ k'a bi batem si Zaan zi.

¹⁰ Bi, k'a bi batem si an a nya, an nɔ bɔm hi b'ɔ bi, brama a gɔ, Sent-Espri n zer a mim ɔ, am cirpɔɔɔɔ ho bi m.

¹¹ Bi leer a tɔ mim ɔ, an n'a hɔɔɔ, a ɔ: «Mɔɔ Nyi ku mɔɔ ηɔa bi n'ɔbɔ m, mɔɔ ɔbɔ ηɔa kan m heer ki haay.»

¹² Lɛɛm bi, Sent-Espri a ka an ta poohɔɔn ɔ.

¹³ A gɔɔta b'ɔ dɔmum busi, Sotaana n'a gɔngam ma. A mɔsɔrbaa ba a nawom poohɔɔ barla, bi maleɛkarɔ bor k'a b'a da han.

*Lɛɛkare karındanyınɔ siro**(Matiyee 4.12-22; Likki 4.14-15; 5.1-11)*¹⁴ N Zaan nyasɔ, n n a du, Yeezuu n bɔkare an bɔr Galilee ɔ,¹⁵ an nɛ Woso lemim nyɛnta pa dam gɔɔɔ m, a ɔ: «Dɔmum b'a ku, Woso cirbɛɛ b'a zɔ. K'a bɔ a taam, k'a lemim nyɛnta bɛ si.»¹⁶ Kɔ Yeezuu nɛ tam Galilee higota lɛ ra bɛ, a zɔbɛnno yɛ hɛyɛ, Sɛmɔɔn kan a danzaa Andɛr kɛ, ɛn'i zɔ bɛ, ɛn'i zanɲa zom higota b'ɔ, bala, zɔbɛnno m.¹⁷ Yeezuu n a hɛ ɛ nɛ, a ɔ: «K'a bɔr a zu mɔɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ bam gɔɔkamazanno!»¹⁸ Lɛɛm bɛ, ɛ zanɲarɔ wɔɔ to, ɛn'i zum kɔ ɔ kan kɛ.¹⁹ K'a ta lɛɛ poore bɛ, a Zebedee nyɛnɔ yɛ, Zakki kan a danzaa Zaan kɛ, ɛn'i zanɲarɔ bankare a kɔɔɔɔ nɔ ɔ.²⁰ Yeezuu n ɛ bir lɛɛm, ɛn'a zɛ Zebedee to kɔɔɔɔ bɛ nɔ ɔ kan zibɛnno wɔɔ kɛ, ɛn'a hɔr, ɛn'i zum kɔ ɔ kan kɛ.*Yeezuu y'a paɲɲa hɛnkam**(Likki 4.31-37)*²¹ N gasɔ Kapernawum kɔ nɔ ɔ, *sabaa hinni ɔ, Yeezuu n gasɔ zɛfɔrɔ sokomace ɔ, an hɔ dɛnda.²² Gɔɔɔ wɔɔ n zɛ kɛdɛ a hɔdɛndare bɛ minto. Bala Woso paɲɲa an nɛ hɔ bɛ dɛndam nɛ, a bɛ hɔdeem kan wosocikarɛnsaambɔɔ wɔɔ hɔ kɛ y.²³ Dɔmum bɛ do ɔ bɛ, gɔaa kɔ zinɛro n ta m nɛ ɛ sokomace b'ɔ, an nɛ zee dare, an n'a hɛrɛ, a ɔ:²⁴ «Bɔ ɛbɛ lɛ n taa k'i ba wɔɔ nɛ, Nazaretɛ Yeezuu? Bɔr ɛbɛ ɔ k'i bɛ wɔɔ zibɛɛ zar gɛ? Kɔ nka n'ɛbɛ m, mɔɔ dɔ: Woso gɔaa mɛɲɲa n'ɛbɛ m.»²⁵ Yeezuu n meer ba ma, a ɔ: «I tɔr ka, k'i bɔ gɔaa bɛ mɛ ɔ!»²⁶ Zinɛ bɛ n gɔaa bɛ hɛnkɛ kan paɲɲa kɛ, an bɔ a mɛ ɔ kan zee kɛ.²⁷ Gɔɔɔ wɔɔ haay zɛ kɛdɛ, ɛn'i laaka dɛndam kɔ han, ɛ ɔ: «Bɔ m naa? Hɔdɛndare daa kan paɲɲa gɔta kɛ bɛ ba n nɛ! A m lɛ da bɛ, Yeezuu ɛ hɛɛn sim zinɛro wɔɔ ma, ɛn'a lɛ sire.»²⁸ Yeezuu tɔ bɔ lɛɛ haay ɔ, Galilee kɔ ɔ.*Yaabazanno waare**(Matiyee 8.14-17; Likki 4.38-41)*²⁹ Kɔ ɛ bɔ sokomace ɔ lɛɛm bɛ, ɛ ta Sɛmɔɔn kan Andɛr kɛ har ɔ, kan Zakki kɛ Zaan kɛ.³⁰ Bɛ ma bɛ, Sɛmɔɔn dɛndɛ ɛ wɔtam kan mɛmare kɛ. Lɛɛm bɛ, n yaabazaa bɛ mim hɛ Yeezuu m.³¹ Yeezuu a zɔ, an a wɔ nyasɔ, an a ka an wuti. Mɛmare bɛ n bɔ a mɛ ɔ, an wuti, an nyasɔ ɛ nɛ.³² Yɛrbɛrɛ m bɛ, woso lɛzore dɔmum ɔ bɛ, n bɔr yaabazanno m kan hɔɔzanno kɛ m haay Yeezuu zi.³³ Kɔ bɛ zanno haay a so kɔ ma har bɛ lɛ ma.³⁴ A yaabazanno kɔ ɛ nɛ cɛɛr bam yaaba do haay m nɔ ɔ rɔ wɔɔ waa gɔta, an la zinɛro ra gɔta gɔɔɔ mɛ ɔ. Yeezuu n zinɛro wɔɔ to ɛn'i meer bare y, kɔ ɛ y'a do bɛ minto.*Yeezuu ɛ lemim nyɛnta pa dam Galilee ɔ**(Likki 4.42-44)*³⁵ Dɔgta mɛɲɲa m, Yeezuu wuti, an bɔ, an ta poohɔɔn ɔ, an nɛ yaa dam b'ɔ.³⁶ Sɛmɔɔn wuti kan a muno kɛ, ɛn'a dɛndanɲ ɔ,

³⁷ ηn'aa yɪ, ηn'a hɪ m, η ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ haay y'a kare ɪbɪ ma!»

³⁸ Bɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ŭ ta kɔrɔ kɔ η nɪ lezima rɔ wɔɔ ɔ sɔ, kɔ m aa Woso lemim nyunta dɪnda η nɪ. Bala, bɔr mɔɔ ɔ bɪ minto.»

³⁹ A a da Galilee kɔrɔ wɔɔ zi haay, an nɪ hɔ dɪndare η nɪ η sokomacero wɔɔ ɔ, an nɪ lam zinero ra.

Yeezuu laafɪ ka kusimə ɔ

(Matiyee 8.1-4; Likki 5.12-16)

⁴⁰ Kusimə deem n b'a zɔ Yeezuu ma, an sɔnta, an a zuutə a taa, an n'a yem han, a ɔ: «K'ɪbɪ lɛ taa, ɪbɪ ɪ da ma, ɪ mɔɔ waa.»

⁴¹ Yeezuu a cɪcɪr zɛ, an a wɔ hɔr, an a da ma, an a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ lɛ taa ma k'ɪ laafɪ yɪ.»

⁴² Lɛɛm bɪ, yaaba bɪ bɔ kusimə bɪ mɛ ɔ, an a ba mɪŋŋa.

⁴³ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu a nyɔɔ, an lɛ ka ɔ,

⁴⁴ an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Dundo ɪ zi, ɪ b'a ka ɪ hɪ gɔsɪ nɪ y. Ta ɪ yaa ɪ hɪnka wosocemannɪbər bɪ m, *hubɔrɛ mannɪ kɔ Moyiisi lɛ ka awɔɔ ɔ k'a ba bɪ, k'ɪ bɪ ba, kɔ gɔaa biyɔɔ n a dɔ, a ɔ, ɪbɪ laafɪ yɪ.»

⁴⁵ Bɪ, gɔaa bɪ bɔ, an a hɔr, an a sɪŋŋɪda sa, an nɪ mim bɪ dɪndam gɔɔɔ m lɛɛ haay ɔ. Naa do minto ma, Yeezuu b'a dam ma, an a hɪnka, an gasɔ kɔnɔ ɔ y. Gɔɔta a tɪr a ɔ bɔlɛɛmarɔ ɔ. Bɪ, gɔɔɔ a to lɛɛ haay ɔ, ηn'ɪ zem Yeezuu zi.

2

Megarezaa waare

(Matiyee 9.1-8; Likki 5.17-26)

¹ Dɔmɪnnɔ kɔ η cem nɔ wɔɔ nɔ ɔ, Yeezuu a wusigə, an bɔr Kapernawum kɔnɔ ɔ, bɪ gɔɔɔ a ma η ɔ, a lee ku an nɪ har ɔ.

² Gɔɔɔ cɪr gɔta bɔr, ηnɪ b'a sɔ kɔ ma b'ɔ, lɛ ba b'ɔ y, baa cɛlɛ ma bɪ, lɛ ba ɔ sɔ y. Yeezuu nɪ Woso lemim dɪndam gɔɔɔ wɔɔ m.

³ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ bɔr zi megarezaa m, ηn'a busu gɔaa si.

⁴ Kɔ η n a da ma, ηn'ɪ tam nɪ Yeezuu zi bɪ, zamaa bɪ minto m, η n cɛ mim bɪ hɔn ra, bɪncɛ kɔ Yeezuu n ta ɔ b'ɔ, ηnɪ megarezaa bɪ busu kan a wɔtarahɔ bɪ kɪ, ηn'a zer cɛ bɪ yaa bɪ m.

⁵ Kɔ Yeezuu η sɪrakarɛ bɪ yɪ bɪ, a a hɪ megarezaa bɪ m, a ɔ: «M nyɪnnɪ, ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ wɔɔ sugur yɪ!»

⁶ Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ nɪ b'ɔ, ηn'ɪ nyuntam, ηn'a hɔɔn dare a heer ɔ, η ɔ:

⁷ «Bɔ m, gɔaa naa do nɪ meer naa do bare? Woso sɔnsɔ a n'a wom! Nka y'a da ma, an gɔaa mimbɔnyaarɔ sugur ka ɔ, kɔ Woso deem bɛɛ?»

⁸ Zɔɔ-zɔɔ bala, hɔ kɔ η n'a hɔɔn dam ma a heer ɔ bɪ, Yeezuu a dɔ a zim, an η lar, a ɔ: «Bɔ minto m awɔɔ n'a hɔɔn dare ncɪnaaɔ?»

⁹ Kara m naanaa? Mɔɔ n b'a hɪm megarezaa bɪ m, mɔɔ ɔ: ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ bɪ m gɛɛ, ɪ wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bɪ gɔr, ɪ ta bɪ nɪ?

¹⁰ Bɪ, awɔɔ y'a dɔrɛ, a ɔ: Gɔaanyɪ b'a da ma, an gɔɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka η ɔ, tara burɔ ɔ naa ɔ.»

¹¹ A n a hɪ megarezaa bɪ m, a ɔ: «ɪbɪ, mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m, ɪ wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bɪ gɔr, ɪ doo ɪ har ɔ!»

¹² Lɛɛm bɪ, a wuti, an a wɔtarahɔ bɪ gɔr, an bɔ m, gɔaa biyɔɔ mɪm m. Gɔɔɔ wɔɔ n zɛ kɔdɛ, ηn'a lɛ bɔ Woso ɔ, η ɔ: «Wɔɔ n mim naa do lɔɔ yɪ deem y.»

Yeezuu Levii bir
(Matiyee 9.9-13; Likki 5.27-32)

¹³ Yeezuu a ya, an ta Galilee higota le ra. Gooɔ woo haay bor zi, an ni Woso lemmi dindare η ni.

¹⁴ K'a ni cenim bi, a Alfee nyinni Levii yi. A n ni nyintare a yaworsire bince o b'o. Yeezuu n a hi m, a o: «Zu moo o!» Levii bi n wuti, an ni zum ko o kan ki.

¹⁵ Ko Yeezuu ni nyintam Levii har o b'o k'a ho bi bi, yaworsinno kan mimbonyaabenno ki guta nyinta kan ki, kan a karindanyino woo ki. Bala, goo guta zu ko o kan Yeezuu ki.

¹⁶ Zekurazanno n ta o, ηn'i η birm farizeenro. Ko farizeenro woo kan wosocikarinnaambo woo ki a yi, an ni hobeire bum kan yaworsinno woo ki, mimbonyaabenno woo ki bi, η y'a hi a karindanyino woo m, η o: «A lo, an ni hobeire bum kan yaworsinno woo ki, mimbonyaabenno woo ki?»

¹⁷ Yeezuu k'a mim bi ma bi, a a hi η ni, a o: «Laafizanno le baa loctor ma y, bi yaabazanno le n taa loctor ma. Moo n bor ko m bi gooɔ muηηoo bir y, bor moo o, ko m bi mimbonyaabenno bir.»

Ho daa kan ho gusire ki

bir zum ko o y
(Matiyee 9.14-17; Likki 5.33-39)

¹⁸ Domum bi do o bi, Zaan karindanyino kan farizeenro karindanyino ki y'a le kosim. η bor, ηni bi Yeezuu lar, η o: «Bo minto ni, Zaan karindanyino woo kan farizeenro hoo woo ki n'a le kosim, b'ibi hoo woo bir a le kosure?»

¹⁹ Yeezuu n a nyi bo η no, hobeikorenoom dare m, a o: «Ko gaa i losare ciba bare, lo bi zim bi n goota, an ni gooɔ woo bire o, η y'a le kosim na? Ko lo bi zim bi ni b'o bi, η b'a dam ma ηn'a le kosi y.

²⁰ Domunno ninjoo zem bi nyinta o, ko n bi lo bi zim bi gu η ma, η y'a le kosim domum bi do o.»

²¹ A n a ya, an a hi, a o: «Gaa ba o, an ni peera daa kor sam, an a sursar kan huu gusire ki y. Peera daa kor bi n ni huu gusire ho bi gaam, an n'a kaansom, an ni cenim biisi han.»

²² A n a ya, an a vanta hi η ni, a o: «Gaa ba o, an ni *diven daa sam k'a to hiboonro gusinno o y. Ko n bee m, diven bi hiboonro woo hinnaanm. Diven bi kan hiboonro woo ki, η y'a zaar bam. Bi, k'a diven daa to hiboonro daaro o.»

Sabaa hinni bisi-kare
(Matiyee 12.1-8; Likki 6.1-5)

²³ Hindeem o, *sabaa hinni o, Yeezuu bo hosiraro o. A karindanyino woo ko η zaa sa ηn'i tam bi, η y'a sunjida ba, ηn'i hoyaa goyir yinyarm.

²⁴ Farizeenro woo n a hi η ni, η o: «Diga, ho ko η n'a bam sabaa hinni o! A n a ga m, ηn'a ba a hinni o y.»

²⁵ Yeezuu n a hi η ni, a o: «Mim k'a pakra ba David m kan a gooɔ ki bi domum o, ho ninje k'a a ba, no k'a η nyaso bi,

²⁶ gaso k'a o Wosoco o kan a gooɔ woo ki, wosocemannibor jitaare Abiyataar domum o, an bur ko η y'a cinta Woso m bi gur, an a bi kan a gooɔ woo ki, awoo n a karinda ba ra? Bi, η n a ga m, ηn'a bi, ko wosocemannibenno woo bee m bala y.»

²⁷ Yeezuu a ya, an a hi η ni, a o: «Hoonsire domum bi ba Woso o, gaa minto, bi, a n gaa ba hoonsire domum minto y.

²⁸ Bi y'a ka, Gaaanyi bi m sabaa hinni bi minzaa.»

3

*Sabaa hinni wəgərzaa waare**(Matiyee 12.9-14; Likki 6.6-11)*

¹ Sabaa vanta hinni o, Yeezuu a ya, an gaso zu'foro sokomace o. B'o bi, guaa deem n ta o, a wo n ga.

² Guoo ko η bor b'o ro waa i digam Yeezuu ma, ho k'a n'a bam *sabaa hinni o, k'a guaa bi waam k'a yi. A ka broo nawom ma, k'a mim ka Yeezuu ra, mim naa do je o.

³ Yeezuu n a hi wəgərzaa bi m, a o: «Wuti, i bor bireyaa o naa o!»

⁴ B'a a hi guoo waa m, a o: «Sabaa hinni o, bo bare n muηηa? Zibəe muηηa bare m gēē, zibəe bonyaa bare ni? Guaa meeyaa bumbore m gēē, guaa zere ni?» Bi η bir a nyi boη o y.

⁵ A i digare η ma a jir o kan nomaa ki, a heer n a zar η heerkare bi minto. A n a hi guaa bi m, a o: «I wo bi hor!» B'a a hor, a wo bi n a banka.

⁶ Farizeenro waa ko η bo sokomace b'o bi, η y'a ze ko ra kan Hiroodi guoo waa ki, ηn'a hoon dam ho k'a n'a bam, k'a Yeezuu ku a ze bi ma.

Zamaa i zem Yeezuu zi

⁷ Yeezuu ta kan a karindanyino waa ki Galilee higota le ra. Zamaa guta n zu a je o. Zamaa bi, a to η y'a o Galilee o, Zidee o,

⁸ Zerizalem o, Idumee o, kan Zorden ko kur zanno ki, Tiir ko kan Sidon ko zanno ki. Guoo guta n bor zi, ho haay k'a a ba bi minto.

⁹ A a hi a karindanyino waa m, a o, k'a a zo koooloo bi m moo jir o, ko zamaa bi b'a da ma, ηn'a so moo o y.

¹⁰ Yeezuu k'a guoo waa guta bi minto y'a ka, yaabazanno waa haay le n taa k'a lee ka a a zo ma, a a wo da ma.

¹¹ Zinero waa ko η y'a yi bi, η kukurə ze, ηn'i zee dam, η o: «Woso Nyi n'bu m!»

¹² A haen si η ma kan panηa ki, a o, η b'a ka n n'a do y.

*Yeezuu a zibəezanno nyoko o buerehuya**(Matiyee 10.1-4; Likki 6.12-16)*

¹³ Yeezuu der ci ra, an ni guoo k'a le n taa η ma ro waa birm. Broo η bor zi.

¹⁴ A n η nyoko o guaa buerehuya, ko η ni goota kan a ki, k'a bir η nyoom, ko η ni bir Woso lemim nyinta bi dundam,

¹⁵ ko η n panηa yi, ηni wo o, ηni la zinero ra.

¹⁶ Buerehuyoo waa ko Yeezuu η bir lo waa ba n ni: Simoon ko n n'a hum ma Piyeer ta o,

¹⁷ Zebedee nyi Zakki ta o, kan a danzaa Zaan ki. Yeezuu to vanta ka broo ma, a o: Boanerges, a le taa k'a hi: bramahənsire nyino.

¹⁸ Andir ta o so, kan Filipi ki, Bartelemii ki, Matiyee ki, Toma ki, kan Alfee nyi Zakki ki, Tade ki, Simoon *Zeloti ki so,

¹⁹ kan Iskariyoti ko guaa Zidas, k'a Yeezuu zambə ze bi ki.

Minno ko η n'a hum Yeezuu ma

²⁰ Yeezuu a wusigə, an bor har o, zamaa bi n a ya, an a so ko ma. Bi minto ni, Yeezuu kan a karindanyino waa ki ba toore m k'a ho bi y.

²¹ Bi k'a danyino waa a ma bi, η bor, k'a b'a gaa, bala η y'a hoondare, η o: «A mim n'a wusigəm!»

(Matiyee 12.22-32; Likki 11.14-23; 12.10)

²² Wosocikarunsaamböö ku η y'a to Zerizalem no o ro waa, η y'a hi, η o: «Belzebul ni kan ki!» N y'a hi so, η o: «Zinero cir daahan minto y'a ka, an wo o, an ni lam zinero ra.»

²³ Yeezuu n η bir, an hōbokorenoom da η ni, a o: «Sotaana y'a bam lo, an zoo ba kan a muηηa ki?

²⁴ Ku k'a guoo bir ku mam bi y'a dare.

²⁵ Ku har guoo a gungo, har bi do b'a dam ma, an ta lee y.

²⁶ Ku Sotaana bor, an ni yar bam kan a muηηa ki, ku gongore ta o, a b'a dam ma, an jim mim o donto y, bi, a cirbæ bi nyam.

²⁷ Gaa ba o, an b'a dam ma, an gaso gaa panηazaa har o, k'a morlo gor, k'a n ser ka, an bor la an a sor y. K'a sor an a nya, b'a bokare an gaso, an morlo waa gor.

²⁸ Sura moo n'a hire awaa m: Woso mimbonyaaro haay kan sonsoro haay ki sugur kam guoo o.

²⁹ Bi gaa biyæ k'a ni *Sent-Espri soso wom bi, a b'a sugur yim fuga y. A mimbonya bi gootare a mim o dõmum k'a nyare ba o bi no o.»

³⁰ Yeezuu naa do hi, ku η o: Sotaana ni kan ki bi minto.

Yeezuu kan a har guoo ki mim

(Matiyee 12.46-50; Likki 8.19-21)

³¹ Bi je o bi, Yeezuu da kan Yeezuu danyino ki bor, ηni jim garga ra, η n nyoo da ku η n Yeezuu bir.

³² Zamaa bi nyinta, n ni bir ma, n n'a hum ni, n o: «Gaafra, ibu da kan ibu danyino ki y'ibu birm garga ra.»

³³ Yeezuu n a nyi bo o η no, a o: «Nka m moo da? Nkoo m moo danyino?»

³⁴ A n bokare, an a bo, an ni digam guoo ku η nyinta ηni bir ma ro waa ma, an n'a hire, a o: «Moo da bi ba n ni, kan moo danyino waa ki!

³⁵ Gaa niηηe k'a ni Woso hoonho bam bi, moo danyo m, moo danlo m, moo da m.»

4

Hoduure hōbokorenoom

(Matiyee 13.1-9; Likki 8.4-8)

¹ Yeezuu a ya, an ni ho dundam Galilee higota le ra. Zamaa a so ku ma gota ηni bir ma, an wuti, an aa nyinta koolooro waa deem o hi bi no o. Zamaa bi haay n nyinta tara o hi bi le ra.

² A hōbokorenoom dare no o, a ho dunda η ni gota. A hodundare no o, a a hi η ni, a o:

³ «K'a tor ka: gaa i bo k'a ho duu, a duure no o bi, a hũga an nawom.

⁴ K'a n'a duum bi, gosunno n a lo zaa gor ma. Benno n bor, ηni b'a bi.

⁵ Gosunno n a lo jaaro bunc o, taa n nyinta b'o gota y. Hōyaa bi n lee ka an bo, ku taa ba o gota b'o bi minto.

⁶ Woso k'a der bi, an na hoka bi ma, an ga, ku η mæsi ba o bi minto.

⁷ Gosunno a zar laa bunc o, laa bi n haan, an a ta η mee, η n nyi da y.

⁸ Gosunno n a lo lee muηηa o, ηni haan, ηni ma, ηni nyi da. A yaa deem yaa ka bukæru, deem busordi, deem zoro.»

⁹ Yeezuu a hi, a o: «Gaa k'a le n taa k'a ji ma, k'an a tor ka ma muηηa.»

(Matiyee 13.10-17; Likki 8.9-10)

¹⁰ Ku zamaa b'a hor bi, guoo ku η goota kan Yeezuu ki, a karundanyino buerehiyo waa ki bi, η nyinta ηn'a larm a hōbokorenoonno waa ji ma.

¹¹ A n n'a hure η ni, a σ: «Awɔɔ Woso cirbæə mim k'a nyaakom da bi yi, bi ɔɔɔ kɔ η bir a kam ma k'a yi rɔ wɔɔ, a hi n nawore η ni hɔbɔkɔrenoom dare m.

¹² Bi minto y'a ka ɔɔɔ wɔɔ ni dɔgam, bi η bir lee yure y, ηn'a tor kam, bi η bir hɔsi ji mare kɔ η b'a da ma ηn'a bɔ a taam kɔ Woso n sugur ka η σ y.»

(Matiyee 13.18-23; Likki 8.11-15)

¹³ Yeezuu n'a hure η ni, a σ: «Awɔɔ n hɔbɔkɔrenoom naa do ji do ra? Bi, awɔɔ y'a bam lo, a hɔbɔkɔrenoonno haay ji do?»

Yeezuu ɪ hɔduure hɔbɔkɔrenoom bi ji dɪndam

¹⁴ Hɔduurezaa bi, Woso lemim a n n'a duum.

¹⁵ Hɔyaa k'a a lo zaa lezi bi, bɔ η y'a σ kɔ σ kan ɔɔɔ ki. Brɔɔ Woso lemim bi ma, leem bi Sotaana lemim kɔ n y'a duu η heer σ bi si η han.

¹⁶ B'a hodeem kan ɔɔɔ kɔ η bɔ kɔ σ kan hɔyaa k'a a lo jaarɔ bincɔrɔ σ rɔ wɔɔ ki, brɔɔ ni Woso lemim bi mare, ηn'a sim leem kan heernyɔɔ ki.

¹⁷ Bi, η muηηa mɔsi ba σ y, hindeem ɔɔɔ m. Kɔ cicir gɛɛ fɪryure bɔr Woso lemim bi minto, bi η y'a to.

¹⁸ ɔɔɔ vantɔɔ bɔ kɔ σ kan hɔyaa k'a a lo laa bireyaa σ rɔ wɔɔ ki. Brɔɔ ni Woso lemim bi mam.

¹⁹ Kan durnya hɔondama bi ki, braba a muηηa m arzaka kama ki, kan hɔɔ vantɔɔ letaama ki gasɔ η σ, ηn'i Woso lemim bi zarm, a bir nyi dare y.

²⁰ A nyambɔrle ma bi, ɔɔɔ vantɔɔ n ta σ, ηni bɔ kɔ σ kan hɔyaa k'a a lo bince muηηa σ rɔ wɔɔ ki. Brɔɔ ni Woso lemim bi mare, ηn'i yem ma, ηn'i nyi dam. A yaa deem ni nyi dam bukærku, deem busɔrdi, deem zɔrɔ.

Fitire hɔbɔkɔrenoom

(Likki 8.16-18)

²¹ A a ya, an a hi η ni, a σ: «N bir se dam fitire σ, n n'a cɪntam kasɪ gɛɛ gargɔ taa y, gɛɛ lo? A cɪnta n nawom hɔ burɔ σ.

²² Bala, mim haay kɔ ɔɔɔ b'a dam ma ηn'a do naa ma bi, η zem b'a do. Hɔ ba σ n n'a nyaakom da a do n mi y.

²³ ɔɔaa k'a le n taa k'a ji ma, k'an a tor ka ma muηηa.»

²⁴ Yeezuu a vanta hi η ni, a σ: «K'a dundo a zi kan hɔ k'awɔɔ n'a mam bi ki. Awɔɔ makra bare hɔ bi, n zem b'a sa, n ni ganwore makra bam, n n'a ka awɔɔ σ. N y'a leηηa dam so.

²⁵ Bala, n hɔ kam ɔɔaa k'an ta m b'σ; ɔɔaa k'a ba m bi, baa k'a ta m poore, n y'a yom ni.»

Hɔyaa haanre hɔbɔkɔrenoom

²⁶ A a ya, an a hi η ni, a σ: «Woso cirbæə bi, bɔ a kɔ σ kan ɔɔaa k'a ni hɔ duum tara σ bi ki.

²⁷ Kɔ hinceem a n'a bare gɛɛ, jum a nawore, sinuu σ kan a gunuu σ ki, hɔyaa bi, haan a nawom, an ni mam, b'a n a do kɔ ba a nawom lonlo y.

²⁸ Tara bi n'a zi bare, hɔyaa bi n ni leekare an ni haanm, an ni go dam, an ni jisi sim, a nyambɔrle ma bi, an ni nyi dam.

²⁹ Hɔyaa bi k'a ma bi, a da n nawom, k'a dɔmum a ku bi minto.»

Mutardi yaa hɔbɔkɔrenoom

(Matiyee 13.31-32,34; Likki 13.18-19)

³⁰ Yeezuu a ya, an a hi, a σ: «K'σ Woso cirbæə makra ba lonlo kan bɔ ki?

³¹ Bɔ a kɔ ɔ kan hɔ kɔ n n'a hum ma mutardɔ bɪ yaa kɪ; A m hɔyaa haay k'a nɪ durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ poore, n n'a duum.

³² Kɔ n y'a duu, ma a nawom, an nɪ gɔ dam an lɛ da hɔyaa haay ra, an nɪ haanm gɔta, a vɛnɲɛro n ta ɔ, bɛnnɔ n b'a dam ma ɲnɪ cɛ kunka ma.»

Woso lemim dɪndare hɔbɔkɔrɛnoom

³³ Yeezuu ɪ Woso lemim nyɪnta dɪndam gɔɔɔ wɔɔ m kan makrarɔ kɔ ɲ bɔ kɔ ɔ kɪ gɔta, kɔ ɲ n'a da ma ɲn'a jɪ ma.

³⁴ Hɔbɔkɔrɛnoom an n'a dam gɔɔɔ wɔɔ m bala, bɪ k'a karɪndanyɪnɔ wɔɔ nɪ, a y'a jɪ hɪrɛ ɲ nɪ haay.

Yeezuu hɪnhɛr gɔta da jɪm ɔ

(Matiyee 8.23-27; Likki 8.22-25)

³⁵ Hinni bɪ do yirbæ m bɪ, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «*Ʋ bra gɛm deem bɪ ra.*»

³⁶ Kɔ Yeezuu a gɔ zamaa bɪ ma bɪ, a zu kɔ ɔ kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, ɲn'aa gasɔ kɔɔlɔɔ ɔ. Kɔɔlɔɔrɔ vantɔɔ nyɪnta b'ɔ sɔ kan kɪ.

³⁷ Lɛɛm bɪ, hɪnhɛr gɔta wuti an nɪ honm. Hi kurɔ bɪ n'a tɔm kɔɔlɔɔ b'ɔ, an a han lɛɛm.

³⁸ Bɪ ma bɪ, Yeezuu a mim ka minkarahɔ ra an nɪ hinceem bam kɔɔlɔɔ bɪ nɔ ɔ jɛ ɔ, ɲn'a gu, ɲn'a hɪ m, ɲ ɔ: «*Karɪnsaamba, wɔɔ gɪngarɛ bɪr hɔsɪ bare ɪbɪ m na?*»

³⁹ K'a gu bɪ, an hæɛn si hɪnhɛr bɪ ma, an a hɪ hɪgɔta bɪ m, a ɔ: «*Ʋ tɔr ka ɪ zɛ sɪ...*» Hɪnhɛr bɪ n jɪm, lɛɛ bɪ n zɛ sɪ....

⁴⁰ Yeezuu n a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «*Bɔ m, awɔɔ nɪ nyi bare ncɪnaaɔ? Awɔɔ ba sɪrakarɛ nɪ?*»

⁴¹ Nyibæ gɔta n gasɔ ɲ ɔ, ɲn'a hum kɔ m, ɲ ɔ: «*Bɪ, gɔaa bɪ kara n naa, hɪnhɛr kan hi kɪ n'a lɛ sire?*»

5

Gɔaa kɔ zinɛro n ta m waarɛ

(Matiyee 8.28-34; Likki 8.26-39)

¹ Ʋ yaa lee ku hɪgɔta tɔr ɔ, Gerazaa zannɔ kɔ ɔ.

² Kɔ Yeezuu nɪ zerm kɔɔlɔɔ b'ɔ bɪ, gɔaa kɔ zinɛro n ta m bɔ gæɛnoyaa ra, an b'a zɛ ɔ.

³ A wɔtajɪ m gæɛnoyaa ra bɪ m. Baa kan pɔyaabar kɪ, gɔaa paɲɲazaa ba ɔ, an b'a dam ma, an a nyasɔ y.

⁴ Bala, damɪm biyæ bɪ, ɲ pɔyaa da a gam ɔ, ɲn'a wɔ kɔsɪ pɔyaabar m, an a cencer haay. Gɔaa ba ɔ an nɪ bɔrm ma y.

⁵ Sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, gæɛnoyaaɔ an nɪ wɔtan ɔ kan ciro wɔɔ burɛ kɪ, zee an n'a dam, an nɪ yaaba dare a mɲɲa ma jaarɔ m.

⁶ K'a a tɔ an Yeezuu yɪ laaɔ bɪ, a bra si, an aa sɔnta a taa,

⁷ an nɪ zee dare, a ɔ: «*Yeezuu, Woso k'a lɛ da haay Nyɪ, bɔ ɪbɪ lɛ n taa k'ɪ ba mɔɔ nɪ? Mɔɔ y'a yɛrɛ ɪbɪ han Woso tɔ ma gɔta: ɪ bɪ zibonyaa ba mɔɔ nɪ y!*»

⁸ Bala, Yeezuu y'a hum zinɛ bɪ m, a ɔ: «*Bɔ gɔaa bɪ mɛ ɔ!*»

⁹ Yeezuu n a lar, a ɔ: «*Ʋbɪ tɔ m bɔ?*» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «*Mɔɔ tɔ m Leziyɔn,* bala wɔɔ gɔta.*»

¹⁰ A n a yɛ Yeezuu han kan a heer kɪ haay, a ɔ: «*A bɪ la a ra tara bɪ nɔ ɔ y!*»

* 5:9 5.9 Leziyɔn: Rom zannɔ zi, sɔrdaarɔ zekora gɔta m. Ʋ lɛ a zɔ 4000 gɛɛ 6000 ma.

11 Dòmum bɪ do ʊ bɪ, kurkuuro cir gota nɪ ci bɪ zeezi, ɲn'ɪ hɔ bɪm.

12 Zinɔro wɔɔ n n'a hɪrɛ, ɲ ʊ: «A ka k'ʊ gasɔ kurkuuro wɔɔ mɛ ʊ!»

13 A n zaa ka ɲ ʊ. Zinɔro wɔɔ n bɔ, ɲnɪ gasɔ kurkuuro wɔɔ ʊ. Kurkuuro wɔɔ haay n'a to ci bɪ ma, ɲnɪ bra si, ɲnɪ zɛ, ɲn'aa a zar hígota b'ʊ, ɲnɪ gɪnga haay. Kurkuuro wɔɔ a zɔ tisi hɪɪya ma.

14 Kurkuuro dundonno wɔɔ n bra si, ɲn'aa hɔ k'a ba bɪ hɪ taranɔzanno wɔɔ m, kan lezimazanno wɔɔ kɪ m. Gɔɔɔ wɔɔ n bɔr, ɲnɪ bɪ dɪga hɔ k'a nyɪnta an ba bɪ ma,

15 ɲnɪ bɔr Yeezuu jɪr ʊ, ɲnɪ bɪ gɔaa kɔ zinɔro Leziyɔn n ta m bɪ yɪ, an huu du a ma, an nɪ nyɪntam kan laafɪ kɪ. Dabɔɔ n ɲ nyasɔ.

16 Gɔɔɔ kɔ ɲ nyɪnta, ɲ nɪ hɔ k'a nyɪnta an ba gɔaa kɔ zinɔro n ta m bɪ m, kan kurkuuro wɔɔ kɪ m bɪ dɪnda gɔɔɔ wɔɔ m.

17 ɲ n a da a ra, ɲn'a yɛm Yeezuu han k'an a hɔr a tara bɪ ra.

18 Kɔ Yeezuu bɔr an nɪ dam kɔɔlɔɔ b'ʊ bɪ, gɔaa kɔ zinɔro n ta m bɪ k'a waa b'a yɛ han k'a bɪr kan kɪ.

19 Bɪ Yeezuu n zaa ka ʊ y, b'a a hɪ m, a ʊ: «Doo ɪ yaa a hɪ ɪ har zanno m. K'ɪ hɔ kɔ Zuuba a ba ɪbɪ m a cɪcɪrɛrɛ minto bɪ hɪ ɲ nɪ.»

20 Gɔaa bɪ n a hɔr, an aa hɔ kɔ Yeezuu a ba a m haay bɪ dɪnda Taraburo wɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m. Gɔaa haay n zɛ kɔdɔ.

*Zayɪr nyɪmbɔɛɛrɛ waarɛ kan lɔ k'a wɔ da Yeezuu huu ma kɪ
(Matiyee 9.18-26; Likki 8.40-56)*

21 Kɔ Yeezuu a wusigɔ kɔɔlɔɔ bɪ m an hígota bɪ zɛ ra an lee ku tɔr deem bɪ ra b'ʊ bɪ, zamaa cir gota a zɛ kɔ ra, ɲnɪ bɔr zi. Nyɪnta Yeezuu b'ʊ hígota bɪ lɛ ra.

22 Zɪfɔrɔ sokomacɛ cir deem n bɔr, a tɔ m Zayɪr. K'a Yeezuu yɪ bɪ, a kukurɔ zɛ a taa,

23 an a yɛ han kan a heer kɪ haay, a ʊ: «Mɔɔ nyɪmbɔɛɛrɛ poore a zɔ zɛ ma, bɔr ɪ bɪ ɪ wɔ ka nyɪ bɪ mim la, k'an a waa, k'an la sɔ.»

24 Yeezuu n cem kan kɪ, zamaa gota n zu kɔ ʊ kan kɪ, ɲn'a sɔ ʊ, ɲn'ɪ tɔntɔm kɔ ra.

25 Lɔ n ta ʊ, ma n'a dam nɪ a dɔɔraa buerehɪɪya hɔ m naa.

26 A a yɔ gota nyɪsɪbɛnno wɔ ʊ, a nyɪsɪbɛrɛ nɔ ʊ. A a wɔhɔ zar haay a tar la, b'a n a waa y. Yaaba bɪ n'a dam la.

27 Lɔ bɪ k'a Yeezuu mim ma bɪ, a bɔr a kur zamaa gaa ʊ b'ʊ, an a wɔ da a huu ma.

28 Bala, lɔ b'a hɪ a mɪɲɲa m, a ʊ: «Kɔ mɔɔ m wɔ da a huu tɔkke ma, mɔɔ yɪ m waam.»

29 Lɛɛm bɪ, lɔ bɪ yaaba b'a da jɪm ʊ. A n a dɔ a ʊ, yaaba bɪ bɔ a mɛ ʊ, b'a a waa.

30 Lɛɛm bɪ, Yeezuu a dɔ a ʊ, paɲɲa bɔ a mɛ ʊ poore, an a wusigɔ zamaa bɪ bɪrɛ ʊ, an laaka da, a ʊ: «Nka y'a wɔ da mɔɔ huu ma?»

31 A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɪ m, ɲ ʊ: «ɪbɪ yɪ zamaa bɪ n'ɪbɪ nyɔɔtam, ɪ ɪ ya, ɪ nɪ laaka dare, ɪ ʊ, nka y'a wɔ da ɪbɪ ma gɛ?»

32 Yeezuu nɪ dɪndɪgarɛ a jɪr ʊ, k'a zaa yɪ.

33 Kɛɛrɛ bɪ, lɔ b'ɪ nyɪ bam a mɛ n nɪ hɪnkɛm, k'a hɔ k'a ba a m bɪ dɔ bɪ, a bɪ kukurɔ zɛ Yeezuu taa, an a sɪra hɪ m haay.

34 Yeezuu n a hɪ m, a ʊ: «Mɔɔ nyɪnnɪ, ɪ sɪrakarɛ ɪ bɔmbɔ, ta kan laafɪ kɪ, bɪ, ɪ ɪ waa ɪ yaaba bɪ minto.»

35 K'a nɪ meer bam bɪ, gɔɔɔ a to zɪfɔrɔ sokomacɛ cir bɪ har ʊ b'ʊ, ɲnɪ b'a hɪ, ɲ ʊ: «ɪ nyɪmbɔɛɛrɛ bɪ ga. K'ɪ ɪ ya, ɪ Zuuba da kɔrɛ ma lɔnɔ gɛ?»

³⁶ Bɪ, Yeezuu n a tɔr ka mim bɪ ma y. A n a hɪ zɪfɔrɔ sokomace cir bɪ m, a ɔ: «I da bɪ bɔ ɔ y, sira ka bala.»

³⁷ A n yɛ kɔ gɔsɪ n zu kɔ ɔ kan a kɪ y. Pɪyɛɛ a gaa bala, Zakki kan a danzaa Zaan kɪ.

³⁸ Kɔ η yaa lee ku zɪfɔrɔ sokomace cir bɪ har ɔ bɪ, Yeezuu gɔɔɔ yɪ, ηn'i tator bare, ηn'i baa dare, ηn'i zee dam.

³⁹ A n gasɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔ tator kan baadare kɪ nɪ? Nyɪ bɪ n ga y, hinceem a ba.»

⁴⁰ Gɔɔɔ wɔɔ nɪ yaa wom Yeezuu ma. A n la gɔɔɔ wɔɔ ra, ηnɪ bɔ, an nyɪ bɪ zɪ kan a da kɪ tɔ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, ηnɪ gasɔ nyɪ bɪ bɪnce ɔ b'ɔ.

⁴¹ K'a nyɪ bɪ wɔ sa bɪ, a a hɪ m, a ɔ: «Taliita kum» A lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «M nyɪnnɪ, mɔɔ y'a hɪ ɪbɪ m, wuti!»

⁴² Lɛɛm bɪ nyɪmbɛɛɛɛ bɪ wuti, an nɪ tam. Bala, nyɪ bɪ dɔɔraa buerehɪyɪ. A m bɪ, zamaa bɪ n zɛ kɛdɛ.

⁴³ Yeezuu lɛ ka gɔɔɔ wɔɔ ɔ, a ɔ: «I b'a hɪ gɔsɪ nɪ y.» A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a hɔbɪɛ ka nyɪ b'ɔ, k'an a bɪ!»

6

Yeezuu kan Nazareti gɔɔɔ kɪ

(Matiyee 13.53-58; Likki 4.16-30)

¹ Yeezuu a hɔr lɛɛ bɪ do ɔ, kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, an ta kɔ k'a tɔr ɔ b'ɔ.

² *Sabaa hinni k'a a ku bɪ, Yeezuu hɔ dɪnda gɔɔɔ m zɪfɔrɔ sokomace ɔ. Zamaa bɪ n zɛ kɛdɛ a hɔdɪndare bɪ tɔ ma. Gɔɔɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ gɔta y'a hum kɔ m, η ɔ: «Awɔɔ a tɔ mindɔɛ naa do m ka? A tɔ awɔɔ ɔ hɔɔn naa do m ka, an a da ma, an nɪ hoserlo bare a wɔ nɪ?»

³ Awɔɔ bɛɛ m Maarii nyɪ, an nɪ gɔ wum bɪ ra? Zakki, Zozes, Ziidi kan Sɪmɔɔn kɪ danyɪ bɛɛ ra? Awɔɔ danlɔrɔ ba wɔɔ bire ɔ naa ɔ ra?» Naa do a ka η n kaanm Yeezuu m.

⁴ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Wosolesinnɪsorazaa bɪ daɔɛ yɪɛ a zɪ kɔ ɔ kan a yɪrɛrɔ kɪ, a har gɔɔɔ kɪ bire ɔ y.»

⁵ Yeezuu n hoser ba b'ɔ y, kɔ gɔɔɔ k'a wɔ ka η mim la, an η waa rɔ wɔɔ bɛɛ y.

⁶ Yeezuu zɛ kɛdɛ η sɪrakare war bɪ tɔ ma.

(Matiyee 10.5-15; Likki 9.1-6)

Yeezuu cem an nɪ hɔ dɪndam kɔrɔ junjɛɛnnɔ wɔɔ nɔ ɔ.

Yeezuu a karɪndanyɪnɔ

bueerehɪyɔɔ wɔɔ nyɔɔ

⁷ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu n buerehɪyɔɔ wɔɔ bir, an a sɪηηɪda ba, an nɪ η nyɔɔm hɪyɪ-hɪyɪ, an lɛ ka η ɔ kɔ η n la zɪnɛrɔ ra.

⁸ A a hɪ η nɪ, a ɔ: «I bɪ hɔsɪ sa a wɔ ɔ zaa sare minto y. Bur, hera, busoo, a b'a sa y, k'a maam bara m.

⁹ Bɪ, k'a kɔsɔrɔ da ɔ, k'a huu sa deem.»

¹⁰ A a ya, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a lee ku kɔ ɔ, k'a gɔɔta har kɔ n y'awɔɔ si ɔ b'ɔ, an ta, an awɔɔ hɔrle dɔmum ku.

¹¹ K'awɔɔ ta kɔ ɔ, η nɪ kaanm awɔɔ m, kɔ η n a tɔr ka awɔɔ mim ma, k'a ɪ doom, k'a kɔ bɪ taanyisi gɔngɔ a gam ma, k'an nyɪnta kasetɪ.»

¹² Bueerehɪyɔɔ wɔɔ a hɔr ηn'a hum gɔɔɔ m, η ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a sugur yɛ.»

¹³ N la zɪnɛrɔ ra gɔta, η nyɔɔ nɔ yaabazannɔ gɔta ma, ηnɪ η waa.

*Zaan-Batiisi ze**(Matiyee 14.1-12; Likki 9.7-9)*

¹⁴ Cir Huroodi Yeezuu mim ma, bala, a to bo lee woo... o. Gooɔ goɔsinno n'a hure, η o: «Zaan-Batiisi a mim bo o gæno bire o. Bi y'a ka, an panɲa yi, an ni hoserlo bam.»

¹⁵ Nawonno o: «*Elii m.» Goɔsinno o: «Wosolesinnisorazanno woo deem m am biisi hoo woo m.»

¹⁶ Huroodi k'a ho ko Yeezuu a ba bi ma bi, a a hi, a o: «Zaan-Batiisi m! Moo n a ka, n n a mim gu ma bi y'a a ya, an a mim bo o!»

¹⁷ A yi sira, Huroodi a ka, n ni Zaan nyaso, n n'a sur, n n'a du lonnoce o. Huroodi bi, naa ba a o: a dam Filipi lo k'a yo m a to m Hurodiyaadi bi minto.

¹⁸ Bala, Zaan a hi Huroodi m, a o: «A n a ga m, k'ibu m i dam lo yom y!»

¹⁹ Hurodiyaadi nyinta an so Zaan m, a le n taa k'a ka ko n n a ze, b'a b'a dam ma y.

²⁰ Huroodi i nyi bam Zaan m, an ni kum la, bala, a a do, a o: Zaan bi, goaa targa ni, goaa muɲa m so. K'a a tor ka Zaan meerbaa bi ma bi, a n a do ko bo an n'a hum Zaan ni y, b'a a meerbaa bi ɲaa, an n'a tor kam ma.

²¹ Keere bi, toore a ka Hurodiyaadi o. Huroodi a ko leezanno, yarbønno jutanno, kan Galilee goɔ goɔo ki bir a yire cibsa hobure ma.

²² Hurodiyaadi nyumbøere gaso hobure bire ce o b'o, an sar ba zamaa bi bire o; a Huroodi no yi kan hoburebinno woo ki. Cir Huroodi n a hi nyumbøere bi m, a o: «Ho k'ibu le n taa bi ye moo han, ko m a ka i o.»

²³ Huroodi n a wer si bi m, a o: «Ho k'ibu le n taa bi, moo y'a kare o, baa ko moo cirbøe tara bi zekumbir m.»

²⁴ Nyumbøere bi n bo, an aa a hi a da m, a o: «M bo ye?» A n a nyi bo o, a o: «Zaan-Batiisi mim ye.»

²⁵ Nyumbøere bi n ta zoo-zoo, an aa a hi cir Huroodi m, a o: «Moo le n taa dutaa, k'i Zaan-Batiisi mim da laaga o, i ka m o.»

²⁶ Cir Huroodi heer a zar, bi, a b'a dam ma, an a gu ma y, k'a a wer si hoburebinno woo bire o bi minto.

²⁷ Leem bi, cir Huroodi le ka a domazaa deem o, k'an bor Zaan mim m. A domazaa bi n ta lonnoce o b'o, an aa Zaan mim gu ma,

²⁸ an bor m laaga o, an b'a ka nyumbøere b'o, an a si, an a ka a da o.

²⁹ Zaan karindanyino woo ko η naa ma bi, η bor, ηni bi Zaan gər bi sa, ηn'aa bir.

*Yeezuu goaa tisi soor torle**(Matiyee 14.13-21; Likki 9.10-17; Zaan 6.1-14)*

³⁰ Yeezuu zibæzanno woo a bo, ηni bor zi, ηni ho haay ko η y'a ba bi hi Yeezuu m, kan ho haay ko η y'a dunda goɔo woo m bi ki.

³¹ Yeezuu kan a karindanyino woo ki n toore yi k'a ho bi goɔo guta ko η ni zem, ηn'a wusigem bi minto. Bi minto y'a ka, a o: «K'a bor k'o bo toore ma, bunce ko goɔo ba o b'o, k'a hoon si poore.»

³² η yaa da kooloo o, ηni ta toore ma bunce ko goɔo ba o b'o.

³³ Bi goɔo guta η cenle yi, ηni η do, ηni bra si a gam ma, ηni lee ka Yeezuu m kan a karindanyino woo ki lee bi do o.

³⁴ Ko Yeezuu bo kooloo b'o bi, a zamaa cir guta yi. Goɔo woo cicir n a nyaso, bala, bo η y'a o ko o kan hobusi cir ko η domazaa ba o bi ki. A a siɲɲida ba, an ni ho guta dundare η ni.

³⁵ Gum k'a bor an ni dam bi, Yeezuu karindanyino woo a zo ma, ηn'a hi m, η o: «Gum da, bi pooyaa m naa,

[illegible]

³⁷ Yeezuu n a nyi b'o ō, a ō: «K'a hōbure ka η ō, ηn'a b'i!» N n a lar, η ō: «Ib'u lē n taa k'ō aa bur si *deniyee zōchura k'ō b'a ka η ō gē?»

³⁸ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ʊ: «K'a yaa dɪga a, bur karo n ta awoɔ ʊ?» Kɔ ɲ yaa dɪga a bɪ, ɲ b'a hɪ, ɲ ʊ: «Bur soor n ta ʊ kan zo kɪ hɪya.»

³⁹ A n l e k a ŋ ō, k ō ŋ n z a m a a b i n y ŋ t a b u r b u t u r b i r a.

⁴⁰ N nı nyunyınta zərɔ-zərɔ, busoor-busoor.

⁴¹ Yeezuu bur soor bi si kan zo huya bi ki a wo o, an diga brama, an a barka da o, an η zinzera, an a ka a karindanyino woo o, ko η n a ka zamaa b'o. A zo huya bi iir zamaa bi m so.

⁴² Gũũ wũũ haay a bũ, an ŋ ka.

⁴³ N bur kan zo kɪ kuuro ɡɔr kasɪ lɛ ma bueerehɪya.

⁴⁴ Bur bɪ binno wɔɔ barla, yar tisi soor ɪ nyɪnta ʊ.

Yeezuu ı tam hi burə v
(*Matiyee 14.22-33; Zaan 6.15-21*)

⁴⁵ Læm bi, Yeezuu a hi a karındanyıno wɔɔ m, a ʊ: «K'a da kɔɔlɔʊ ʊ, k'a bra gəm la Betsayıdaa zeezi.» A mɯŋna n gɔɔta k'a zamaa bi da za a ra.

⁴⁶ K'a ŋ da zaa ra, an a nya bi, a a hɔr, an ta ci ra k'a yaa da.

⁴⁷ Yirbæ k'a da bɪ, koolɔɔ bɪ hi bireyaa ku, a mɔɔna nɪ gæm la.

⁴⁸ K'a yi hinh'er n a nya η le, ηn'a yom kan kooloo bi bore ki bi, do k'a bor an ni mem bi, a wuti an to hi ra, an ni tare η zi, an a yo k'a cem η han.

⁴⁹ Kɔ ɲ y'a yɛ an nɛ tam hi ra bi, ɲ yɛ dɔgam ma, ɲ u: «Toor m,» ɲn'i zee dam.

⁵⁰ Bala, η haay a yɪ, nyibəə n η nyasɔ. Lɛɛm bɪ, Yeezuu meer ba kan η kɪ, a ɔ: «K'a sɪra ka, mɔɔ m, a da bɪ bɔ ɔ yɪ!»

⁵¹ A n da kooloo b'u kan η ki, hinhēr bi n jum. N n zε kədə, η n a so a u v.

⁵² Baa kʷ η bur bɪ jirle yɪ bɪ, η n hɔst ji ma ηn'a dɔ η ʊ, Yeezuu a da hɔ haay ma y.

*Zenezareti yaabazanno waare
(Matiyee 14.34-36)*

⁵³ Kɔ ɲ hīgɔta bi zɛ ra bi, ɲ yaa lee ku Zenezareti gəm la, ɲn'a kɔɔlɔɔ bi kɔsi.

⁵⁴ Kū ŋ zer læm bi, gũw waw Yeezuu dɔ.

⁵⁵ N n a si, ηn̄ ta koro haay o, ηn'aa yaabazanno busu a guraŋɲaro m,
nni bōr n n̄ buñce ko Yeezuu n ta o b'o.

⁵⁶ Bince k'a ni tan u, kuro gutoo u, kuro poorero u, boleemaro u, ze n
nawom yaabazanno m daasiro u, n'a yem han, k'an ye ko n n'a wo da a
huu le ma bala. Bi gutoo ko n y'a wo da ma ro woo waare yi haay.

7

Woso lɛɔ kan yinnɔɔyɔɔ kɪ
(Mativee 15.1-9)

¹ Farizeenro kan wosocikarinsaambɔɔ gosinno ki y'a to Zerizalem u, nn'a ze ku ra, nni bur Yeezuu zi.

² Դու Yeezuu karındanyu՞՞ո ցոսu՞նո Կ, Դն՛ի հո Բu՞մ կan dintim կ, a Լե taa կ՛a հ, a Մ: Դ n a w՞՞ո hir Կ.

³ Kò sira nì, farizeenrò kan zùfòrò kí haay hòbùrè bùrè bì, a wò òn'a hirm mùnjà, amba ò yaabòò yunnùbayì m.

⁴ Kò ò y'a tò daasì ò, ònì bór, ò búr hò bìm kò ò n dintim gò a ma y. Ò yunnùbayìrò vantòò ta ò gùta, amba hẹ̀rò sùrgòrẹ̀, gẹ̀lò kan hòbùrẹ̀ mọ̀drò kí.

⁵ Farizeenrò kan wosocikarùnsaambòò wòò kí laaka da Yeezuu han, ò: «Bò m, ìbù karùndanyìno wòò búr zum wòò yaabòò yunnùbayì b'ò, ònì bókàrẹ̀ òn'ì hò bìm, bì ò n hì nyasò?»

⁶ Yeezuu n a hì ò nì, a ò: «Zambòzannò, Ezayii gumè ta ò, Woso lẹ̀ k'a a sì an so ra, an awòò mim hì bì nò ò, bala, a a gòrsira ba ncùnaas, a ò: Gùòò nòòò duro, mọ̀ò da ò nawòò ò a lẹ̀ m, bì ò heer laato mọ̀ò ma,

⁷ bì mọ̀ò dàrẹ̀ bì vām m.

Durnya mim ò n'a dundam gùòò m, Woso hò bẹ̀e y.

⁸ Woso lẹ̀rò wòò awòò tò, an nì zum gùòò yunnùbayìrò ò.»

⁹ Yeezuu n a hì ò nì, a ò: «Woso lẹ̀rò wòò hò awòò ò a jẹ̀ m, an nì zum a yunnùbayì ò.

¹⁰ Bala, Moyiisi a hì, a ò: «Ì zì kan ì da kí da ò,» bì, «Gòaa k'a zì hò ò kan a da kí, kò ò n a zẹ̀ gẹ̀r.»

¹¹ B'awòò, awòò y'a hù, a ò: Kò gòaa a hì a zì m gẹ̀e a da m, a ò: hò kò mọ̀ò m ga m, m m dam ìbù han bì «kòrbaan m» a lẹ̀ taa k'a hì, a ò: «Woso mannù hò m.»

¹² A n a ga m, k'an a da a zì han gẹ̀e a da han dọ̀ y.

¹³ A ba awòò nawòm ncùnaas an nì Woso lemim bì zaar bam a yunnùbayìrò wòò m. Zìro ncùnaas rò wòò lóòrò awòò nì ò bam gùta.»

Hò k'a nì dintim kam gòaa ma (Matiyee 15.10-20)

¹⁴ Bì jẹ̀ ò bì, Yeezuu zamaa bì bir, an a hì ò nì, a ò: «K'a tòr ka mọ̀ò ma, k'a da a heer ò.

¹⁵ Hò ba ò, an n'a tom garga ra, an gasò gòaa nò ò k'a dintim ka ma y. Bò n'a tom gòaa nò ò bì nì dintim kam ma. [

¹⁶ Gòaa k'a nì tòr m bì, k'an a tòr ka ma.]»

¹⁷ K'a a gò zamaa bì ma, an gasò har ò bì, a karùndanyìno wòò a lar hòbòkòrẹ̀nòom naa dọ̀ jì ma.

¹⁸ A n a nyì hò ò nò, a ò: «Awòò sò, awòò n naa dọ̀ jì dọ̀ ra? Awòò n a dọ̀, a ò: hò k'a n'a tòr, an nì gasòm gòaa nò ò bì b'a dam ma, an dintim ka ma ra?»

¹⁹ Bala, a nò an nì gasò ò, an ta, an nì bòm garga ra, a búr gasùrẹ̀ a heer ò y.» Ncùnaas bì, Yeezuu y'a hùnkàrẹ̀, a ò: «hòbùrẹ̀ haay mùnjà.»

²⁰ A a ya, an a hì, a ò: «Bò nì bòm gòaa nò ò bì nì dintim kam ma.

²¹ Bala, gòaa heer hòòndarẹ̀ bonyaa bì n nì bòn ò: so a mùnjà ò, koorbarẹ̀, gẹ̀zẹ̀rẹ̀,

²² jaandare, gòaa hò òrẹ̀rẹ̀, zibonyaa dọ̀ haay bare, bra ba gòaa m, misùrbaa bonyaa bare, jùm bare, gòaa tò zarlẹ̀, mùnjà busure kan yarmabaa kí.

²³ Hòò bonyàarò nòòò duro haay, hò ò nawòm gòaa heer ò, òn'ì dintim kam ma.»

Grekki kò lẹ̀ sarakarẹ̀ mim (Matiyee 15.21-28)

²⁴ Yeezuu k'a cem b'ò bì, a ta Tiir kò ò, an aa gasò har ò, a lẹ̀ baa kò ò n a yì y. Bì, a n a da ma, an a nyaakòm da y.

²⁵ Bala, lo ni nyumbøøere m, zine ni kan ki. Bi, lo bi Yeezuu mim ma, an bra si, an bi kukurø zø Yeezuu taa.

²⁶ Lo bi, grekki do m, yi a o Siirii ko Fenisii o. A n a ye Yeezuu han k'an la zine bi ra nyumbøøere bi me o.

²⁷ Yeezuu n a hi m, a o: «A to ko nyuno woo η ho bi, an η ka. A n a ga m, ηni nyuno hōbire sa, ηn'a ka jinnyuno o y.»

²⁸ Lo bi n a nyi bo o, a o: «Sira m, Zuuba, bi, jinnyuno woo tir hōbire kuuro ko η y'a lunlo taabur bi taa bi gor, ηn'a bi.» Yeezuu n a hi m, a o:

²⁹ «Meerbaa naa do minto, doo, zine bi bo i nyumbøøere bi me o.»

³⁰ Lo bi n a hōr, an doo, an aa a nyi bi yi, an ni wotam gargø burø o. Zine bi n bo a me o.

Tikki waare

³¹ Yeezuu a hōr Tiir ko o, an a bo, an bo Sidon o kan Taraburo woo ki no o, an ta Galilee higota zeezi.

³² N bor tikki m Yeezuu zi. Tikki bi, bekka m so. N n a ye han k'an a wo ka a mim la, k'an a waa.

³³ Yeezuu n a gaa zamaa bi jir o, an bo m toore ma, an a nyokonnyuno dundu tikki bi tor o, an lihi da, a nyokor ma, an a no a neem ma,

³⁴ an a boota an diga brama, an hoonsi bo a re, an a hi m, a o: «Efata!»

³⁵ A le taa k'a hi, a o: «I gu!» A tooro woo n a gu leem, a neem bi n a bo ko zi, an ni meer bam muηηa.

³⁶ Yeezuu n a hi η ni, a o: «K'a b'a hi gosi ni y.» Yeezuu k'a le ka η o, a o: η b'a hi bi, η y'a pa da, an le da biisi ra.

³⁷ Goo woo ze kēdē, ηn'a hure, η o: «A i ho haay bam muηηa; A i tikkiro tor gom, a a ka bēotinno ni meer bam!»

8

Yeezuu goaa tisi si torle

(Matiyee 15.32-39)

¹ Domunno woo duro o bi, zamaa gōta a ya, an ta o, bi hōbire ba o ko η n a bi y. Yeezuu n a karindanyuno woo bir, an a hi η ni, a o:

² «Zamaa bi cicir i moo zem, bala, η domum kaako moo zi, bi, hōbire ba η o y.

³ Ko moo η da zaa ra kan no ki, η y'a dundom zaa ra, bi gosunno a to laatu.»

⁴ Karindanyuno woo n a nyi bo no, η o: «K'o bur yi ka poohoon o naa o, o a ka η o, ηn'a bi k'an η ka?»

⁵ Yeezuu n η lar, a o: «Bur karo n ta awoo o?» N n a nyi bo o, η o: «Saanhuna»

⁶ A n le ka, a o, η n nyunta tara o. A n bur saanhunaro woo gor, an a barka da o, an n'a zinze ra, an n'a kam a karindanyuno woo o, ηn'a kam zamaa b'o.

⁷ Zonnyuno nyunta η o so. Yeezuu n η barka da o, a o: η n a ka η o so.

⁸ N n a bi, an η ka. N n a kuuro gor kas le ma saanhuna.

⁹ Goo woo nyunta, ηn'a zo tisi si ma. Bi je o bi, Yeezuu η da zaa ra.

¹⁰ Leem bi, a da kooloo b'o kan a karindanyuno woo ki, ηn'i tam Dalmanutaa zeezi.

Hoser yere

(Matiyee 16.1-4)

¹¹ Farizeenro bor, ηn'a suηηida ba, ηn'i bisi kam kan Yeezuu ki, ηn'a ye han, k'an hoser ku Woso a ka u bi ba, k'a diga a, a y'a dam ma, an a ba ge.

¹² Yeezuu hoon gota si, an n'a hure, a u: «Bo minto her zamaana naa ni hoser yere? Sira moo n'a hure awoo m, hoser ba u moo n n'a bam awoo zamaana naa do minto y.»

¹³ A n a gu farizeenro woo ma, an aa da kooloo b'u, an bra gem deem bi ra.

*Farizeenro nyonyoo
(Matiyee 16.5-12)*

¹⁴ Hinni bi do u bi, bur sare to bo karindanyino woo no u. Bur deem bala ni η u kooloo bi no u.

¹⁵ Yeezuu le ka η u, a u: «K'a dundo a zi, k'a ba laato farizeenro nyonyoo bi ma, kan Hiroodi ho bi ki ma so.»

¹⁶ N n bokare, ηn'i bisi kam kan ku ki, ku bur ba η u bi minto.

¹⁷ Yeezuu n a ma, an n'a hure η ni, a u: «Bo bisi awoo n'a kare? Bur k'a ba awoo u bi minto m ge? Awoo hoon goota a n gu k'a ji do ra? Awoo heer i ka ge?»

¹⁸ Awoo minyaaro ku η ni ta u bi, η bur lee yim na? Awoo tooro ku η ni ta u bi, η bur mim mam na?

¹⁹ Ku moo bur soor zunze ra, m a ka goaa tisi soor u bi, a to ba awoo no u ra? Awoo kuuro gor kasu le ma karo?» N n a nyi bo u, η u: «Bueerehiya.»

²⁰ «Bi ku moo bur saanhina zunze ra m a ka goaa tisi si u bi, kasu le ma karo awoo kuuro gor u?» N n a nyi bo u, η u: «Saanhina.»

²¹ A n a hi η ni, a u: «Awoo goota a n a do, a u, bur mim bee moo n'a hum ma ra?»

Buu waare

²² N lee ku Betsayidaa u, n n bor buu m Yeezuu zi, n n a ye han, k'an a wo da buu bi ma, k'an lee yi.

²³ A n buu bi gaa a wo ma, an bo m boleema, an lihi da a mum ma, an a wo ka a mim la, an n'a larm, a u: «Ibu i hozi yim na?»

²⁴ K'a mum bi gu bi, a a hi, a u: «Moo i guoo yim, i u, goru m, ηn'i tare.»

²⁵ Bi, Yeezuu a ya, an a wo ka goaa bi minyaaro woo ra. Goaa bi ni digam ma su..., an a waa, an ni lee yim muηja.

²⁶ Yeezuu n a da a har zaa ra, a u: «I b'a ka i gaso kono b'u y!»

*Nka m Yeezuu ni?
(Matiyee 16.13-20; Likki 9.18-21)*

²⁷ Yeezuu i tam kan a karindanyino woo ki Filipi-Sezaaree koro junjeenno woo no u. Zaa ra bi, a a karindanyino woo lar, a u: «Guoo woo y'a hum, η u, nka m moo ni?»

²⁸ N n a nyi bo u, η u: «Gosunno u: Zaan-Batiisi m, nawonno u: *Elii m, gosunno u: wosolesinnisorazaa deem m.»

²⁹ Yeezuu n η lar, a u: «B'awoo, awoo y'a hure, a u: Nka m moo ni?» Pyeer n meerbaa bi sa, an a nyi bo u, a u: «Krista n'ibu m.»

³⁰ A n le ka η u muηja, a u: η b'awoo mim bi hi gosi ni y.

(Matiyee 16.21-28; Likki 9.22-27)

³¹ Keere bi, a n a suηηida ba, an n'a dundare η ni, a u: pakra m, ku Goanyu bi n cicir ba gota. Bi, guogusinno kan wosocemannuonno jitanno ki, kan wosocikarinsaambo ki kaanum ni, an ta kan a zere ki, k'an a mum bo u domum kaaku hinni u.

³² A n minno noon duro nyaakom da an n'a hire y. Piyeer n a gaa an bo m toore ma, an ni nyaa bam kan Yeezuu ki, a o: a n a ga m, an naa hi y.

³³ Bi, Yeezuu k'a wusigə an dɔga a karundanyɔnɔ wɔɔ ma bi, a həən si Piyeer ma, a o: «I je bo mɔɔ jir o! Sotaana, ɔbu hoondare bi n bo kɔ o kan Woso ho ki y. Goo hoondare m.»

Yeezuu zaa zuure

³⁴ Yeezuu n bokare, an a karundanyɔnɔ bir kan zamaa bi ki, an a hi η ni, a o: «Kɔ goaa lɛ taa k'a zu mɔɔ o, k'an a mɔŋŋa lɛtaamaro to, k'an a godarkora busu, an zu mɔɔ o.

³⁵ Bala, goaa k'a a lɛ n taa k'a meeyaa bombɔ bi, a b'a meeyaa bombore yire y. Bi, kɔ goaa ga mɔɔ to ma, kan lemim nyinta bi ki to ma, a y'a meeyaa bombore yire.

³⁶ Bi, kɔ goaa a so durnya ho haay o, an bokare, an ga, a nyooɔɔ i ka?

³⁷ Bo goaa bi n n'a sam, k'a mɔsirbaa k'a nyare ba o bi yi ni?

³⁸ Bala, goaa k'a ni nyannu zɛm mɔɔ to ma kan mɔɔ lemim nyinta bi ki to ma, her zamaana jaandɛnno noon duro kan mimbɔnyaabɛnno noom ki bireyaa o, Gooanyi bi b'a zaa nyannu zɛm, domum k'a ni zɛŋ o, kan malɛkaro mɔŋŋɔɔ ki, Woso lɛbore no o ki b'o y.»

9

¹ Yeezuu a ya, an a hi η ni, a o: «Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m: gɔɔɔ kɔ η ni ta o naa o rɔ wɔɔ, gɔsɔnɔ zɛ hinni b'a kure y, ηn'i Woso cirbɛə bi zɛrɛ yim kan paŋŋa gɔta ki.»

Karundanyɔnɔ kaako Yeezuu lɛbore yi

(Matiyee 17.1-13; Likki 9.28-36)

² Domum sɔrdi kur bi, Yeezuu Piyeer, Zakki kan Zaan ki gaa, an bo η ni toore ma a minto ci jintə mim o, an a lor η mum o.

³ A huuro wɔɔ ni nyaki bɔm, goaa ba o an b'a nyaki bore bi makra bare y.

⁴ *Elii n a hunka η ni kan Moyiisi ki, ηn'i meer bam kan Yeezuu ki.

⁵ Piyeer n a hi Yeezuu m, a o: «Karɔnsaamba, kɔ wɔɔ i naa o, a mɔŋŋa. K'o bur ba kaako: ɔbu ho deem, Moyiisi ho deem, Elii ho deem.»

⁶ Daboo η haay nyaso. Bi y'a ka, Piyeer n a do kɔ bo an n'a hire y.

⁷ Warko bor an b'a ku η la, meerbaa n a to warko bi no o, a o: «Moo Nyi kɔ mɔɔ nɔa bi n naa do, k'a tor ka ma.»

⁸ Lɛɛm bi, a bo kɔ η y'a o, ηni dɔga a jir o bi, η n gɔsɔ yi kɔ Yeezuu bɛɛ m a deem kan η ki y.

⁹ Kɔ η n'i zɛrm ci bi ra bi, a lɛ ka η o, a o: «ho kɔ nɔɔ n a yi bi, η b'a hi gɔsɔ ni y, k'an ta, an Gooanyi bi mumbore domum ku gəəno bire o.

¹⁰ N lɛ naa do si, bi, η y'a mɔŋŋa larm: «Mumbore gəəno bire o bi mim bi ma.» »

¹¹ A karundanyɔnɔ wɔɔ n a lar, η o: «Bo minto wosocikarɔnsaambɔɔ wɔɔ o, kɔ Elii n lɛɛ ka an bor Krista m gɛ?»

¹² Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Sira m, Elii ni lɛɛ kare an bor k'a bi ho haay banka. Bi, kɛɛre bi, a m lo, ηn'a gorsira ba η o: Gooanyi bi bore yim b'a fir yim gɔta gɛ?

¹³ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, Elii bor, bi η y'a hoonho ba m, amba ho kɔ η y'a gorsira ba a minto bi m.»

Yeezuu la zinə ra, an bo nyi mɛ o

(Matiyee 17.14-21; Likki 9.37-43a)

14 Kɔ Yeezuu a wusigɛ kan karɔndanyɛnɔ kaakɔrɔ wɔɔ kɪ, ɛn'ɪ tam karɔndanyɛnɔ gosɔnnɔ wɔɔ zi bɪ, ɛ zamaa cir gɔta yɪ kan woso-cikarɛnsaambɔɔ kɪ, ɛn'ɪ bɪsɪ kam kan ɛ kɪ.

15 Zamaa bɪ k'a Yeezuu yɪ bɪ, ɛ zɛ kɛdɛ, ɛnɪ bra si, ɛn'ɪ tam k'a yaa daure yaa da m.

16 A n karɔndanyɛnɔ wɔɔ lar, a ɔ: «Bɔ bɪsɪ awɔɔ n'a kam kan ɛ kɪ?»

17 Gɔaa n a to zamaa bɪ bire ɔ, an a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: karɛnsaamba, bɔr mɔɔ ɔ, m nyɪ m ɪbɪ zi, zinɛ n ta m, an a ba bɛɛtɪr.

18 K'a wuti ma bɪncɛ bɪ do ɔ, a do an nawom b'ɔ, an lihihur ta a lɛ rɛ, an n'a sɔ sɔrɛ, a mɛ bɪ n a ba tanɛnɪ-tanɛnɪ. Mɔɔ n a yɛ ɪbɪ karɔndanyɛnɔ wɔɔ han kɔ ɛ nɪ la zinɛ bɪ ra, bɪ ɛ n a da ma y.

19 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Do sirakare war zannɔ, mɔɔ dɔmum karɔ bam kan awɔɔ kɪ? Kɔ m nyasɔ awɔɔ m dɔmum karɔ? K'a nyɪ bɪ gaa, a bɔr m mɔɔ zi.»

20 N n a gaa, ɛnɪ ta m. Nyɪ bɪ k'a Yeezuu yɪ lɛɛm bɪ, zinɛ bɪ n a hinkɛ, an a do tara ɔ, an nɪ pɪr kam, an nɪ lihi bɔrɛ a rɛ.

21 Yeezuu n a zi bɪ lar, a ɔ: «Yaaba b'a sɪnɛnɪda ba bɔrɔ an nɪ nyɪ bɪ ma?» A ɔ: «A nyɪbaa ma.

22 Dɔmum nɛnɛnɔ ɔ, a a zɛ, an a da sɛ ɔ, gɛɛ hi ɔ k'an ga. Bɪ, k'ɪbɪ yɪ dam hɔsɪ ma, k'ɪ da wɔɔ han, ɪ cicirzɛrɛ minto.»

23 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Bɔ minto ɪ n'a hɪrɛ, ɪ ɔ: k'ɪ yɪ dam ma! Hɔ woo... a da ma an ba sirakarezaa m.»

24 Lɛɛm bɪ, nyɪ bɪ zi bɪ n zee da, a ɔ: «Mɔɔ sɪra ka, mɔɔ cicir zɛ, m sirakare war bɪ minto!»

25 Yeezuu k'a zamaa bɪ yɪ ɛn'ɪ zem gɔta bɪ, a hɛɛn si zinɛ bɪ ma, a ɔ: «Zinɛ, ɪbɪ n nɪ gɔaa bam bɛɛtɪr, ɪ n n'a bam tikki, bɔ nyɪ naa do mɛ ɔ, bɪ, ɪ b'ɪ ya ɪ gasɔ y!»

26 Zinɛ bɪ n nyɪ bɪ hinkɛ kan panɛa kɪ, an bɔ a mɛ ɔ kan zee kɪ. Nyɪ bɪ n gɔɔta am gɛr hɔ bɪ m. Gɔɔɔ n'a hɪrɛ, ɛ ɔ: «Ga a ɔ.»

27 Bɪ, Yeezuu a sa a wɔ ma, an a busu, an a jum brama.

28 Kɔ Yeezuu gasɔ har ɔ bɪ, a karɔndanyɛnɔ wɔɔ a lar a deem, ɛ ɔ: «Bɔ minto y'a ka wɔɔ n ɔ da ma, ɔ la zinɛ bɪ ra?»

29 A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zinɛ nɛnɛnaaɔ do bɪ, hɔ ba ɔ, an b'a dam ma an a ka, an bɔ, kɔ yaadare bɛɛ y.»

Yeezuu a ya, an a zɛ mim dɪnda

(Matiyee 17.22-23; Likki 9.43b-45)

30 Yeezuu k'a cem kan a karɔndanyɛnɔ kɪ b'ɔ bɪ, ɛ bra Galilee ɔ, Yeezuu n a ɛɔa kɔ n n a dɔ y.

31 Bala, a nyɪnta an nɪ hɔ dɪndam a karɔndanyɛnɔ wɔɔ m, a ɔ: «N Gɔaanyɪ bɪ nyasom, ɛn'a ka gɔɔɔ ɔ, ɛn'a zɛ, b'a zɛ bɪ kur bɪ dɔmum kaako hɪnnɪ ɔ, a y'a mɪm bɔnɔ ɔ.»

32 Bɪ, a karɔndanyɛnɔ wɔɔ n nyɪnta ɛ n'a ji dɔrɛ y, b'a larlɛ nyibɛɛ ta ɛ nɪ.

Nka m jɪtaarɛ?

(Matiyee 18.1-5; Likki 9.46-48)

33 N yaa lee ku Kapernawum ɔ. Gasɔ kɔ ɛ y'a ɔ har ɔ bɪ, Yeezuu ɛ lar, a ɔ: «Bɔ bɪsɪ awɔɔ n'a kam zaa ra bɪ?»

34 N n zɛ pi, bala, zaa ra bɪ, ɛ bɔgɔr ba kɔ ma jɪtambaa minto.

35 Yeezuu n nyɪnta, an gɔaa buerehɪyɛ bɪ bir, an a hɪ ɛ nɪ, a ɔ: «Kɔ gɔaa lɛ taa k'a bir jɪtaarɛ, k'an bɪr gɔaa haay jezaa, k'an bɪr gɔaa haay zibɛɛnyɪ.»

³⁶ A n nyi gaa, an a jum η bire σ, an a wɔ burgu ma, an a hɪ η nɪ, a σ:

³⁷ «Goaa k'a nyɛno nɔm goaa deem da σ bɪ, a ba a σ mɔɔ m. Bɪ goaa k'a mɔɔ da σ bɪ, a n mɔɔ da σ m deem y, Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'a da σ sɔ.»

Goaa k'a bɪr jum bam kan Yeezuu kɪ y, a goaa m

(Likki 9.49-50)

³⁸ Zaan n a hɪ Yeezuu m, a σ: «Karɛnsaamba, wɔɔ goaa yɪ, an nɪ lam zinɛro ra ɪbɪ tɔ m, wɔɔ k'ɔ a gɔ ma k'a bɪr zum kɔ σ kan wɔɔ kɪ bɪ minto.»

³⁹ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a σ: «A b'a gɔ ma y, bala, goaa ba σ, an nɪ lam zinɛro ra mɔɔ tɔ m, an a ya, an mɔɔ tɔ zar y.

⁴⁰ Goaa k'a bɪr jum bam kan wɔɔ kɪ y, wɔɔ goaa m.

⁴¹ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, goaa k'a hɪ ka awɔɔ σ poore a mi, kɔ mɔɔ gɔɔ n'awɔɔ m bɪ minto, a zaa bɪ kɔrɔm a ganwɔrɛ ma y.

(Matiyee 18.6-9; Likki 17.1-2)

⁴² Kɔ goaa a ka nyɛno kɔ η sɪra ka mɔɔ σ rɔ nɔm duro goaa deem n'a do mimbɔnyaa nɔ σ, kɔ n jɛnlajaa gɔta kɔsɪ a wer ma, n n a da hɪgɔta σ, a jɪra.

⁴³ K'ɪ wɔ y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ zɛ ra, k'ɪ gasɔ ɪ wɔɔ deem m mɪsɪrbaa k'a nyare ba σ b'ɔ, bɪ jɪra, gasɔ k'ɪbɪ nawom ɪ wɔɔ hɪya m sehar k'a lihɪrɛ ba σ bɪ nɔ σ bɪ m.*

⁴⁵ K'ɪ gam y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ zɛ ra, k'ɪ gasɔ ɪ gam deem m mɪsɪrbaa k'a nyare ba σ b'ɔ, bɪ jɪra, gasɔ k'ɪbɪ nawom ɪ gam hɪya m sehar σ bɪ m.*

⁴⁷ K'ɪ mɪnyaa y'ɪ dam mimbɔnyaa bare ma, k'ɪ bɔ σ, k'ɪ gasɔ ɪ mɪnyaa deem m, Woso cɪrbɛɔ b'ɔ, bɪ jɪra, k'ɪ gasɔ ɪ mɪm hɪya m sehar σ bɪ m,

⁴⁸ bɪncɛ kɔ mukuno bɪr gɪngan σ, sɛ bɪr lihɪn σ sɔ y.

⁴⁹ Bala, n sɛ sam, n nɪ yɛ da goaa haay ma.

⁵⁰ Yɛ naa, hɔ mɪɲɲa m. Bɪ kɔ yɛ b'a nyɛntabaa nɪ y, k'a banka bɔ nɪ? K'a ka kɔ yɛ n bɪr ta a ma, k'a nyɛnta kan kɔ kɪ laafɪ.»

10

Harcɛntarɛ mindɛndarɛ

(Matiyee 19.1-12; Likki 16.18)

¹ Yeezuu a hor b'ɔ, an ta Zidee σ, Zorden kur, zamaa n a ya, an a so kɔ ma a jɪr σ, an a ya, an nɪ hɔ dɛndarɛ η nɪ, am dɔmɪm haay hɔ bɪ m.

² Farizɛɛnɔ n a zɔ k'a nyasɔ meerbaa nɔ σ. Bɪ minto y'a ka, ηn'a larlɛ, η η σ: «Yar a da ma an la a lɔ ra gɛ?»

³ A n a nyɪ bɔ σ, a σ: «Bɔ Moyiisi a gɔrsɪra ba awɔɔ nɪ?»

⁴ ɪɲ n a nyɪ bɔ σ, η σ: «Moyiisi σ, n n harcɛntarɛ kaansɔrɛ ci ba, kɔ n n bɔkarɛ, n n la lɔ ra.»

⁵ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a σ: «Awɔɔ heerkarɛ minto y'a ka, an lɛ naa do gɔrsɪra ba.

⁶ Durnya sɪɲɲɪda ma bɪ, Woso yar da kan lɔ kɪ.

⁷ Bɪ minto y'a ka, yar n n'a gɔm a zɪ ma kan a da kɪ, k'a nyɛnta kan a lɔ kɪ.

⁸ Bɪ, η goaa hɪya bɪ y'a bam mɛsim deem. Ncɪnaaɔ bɪ, η bɪ goaa hɪya dɔ y, mɛsim deem zannɔ m.

⁹ Hɔ kɔ Woso a zɛ kɔ ra bɪ, a b'a ka goaa n a gɔngɔ kɔ ma y.»

* 9:43 9.43 Ci gɔsɛnno ɪ naa daɲ σ: bɪncɛ kɔ mukuno bɪr gɪngan σ, sɛ bɪr lihɪn σ sɔ y.

* 9:45

9.45 Ci gɔsɛnno ɪ naa daɲ σ: bɪncɛ kɔ mukuno bɪr gɪngan σ, sɛ bɪr lihɪn σ sɔ y.

¹⁰ Kɔ ɲ y'a bɔ, ɲnɩ doo har ɔ bɩ, karɩndanyɩnɔ wɔɔ a ya, ɲn'a lar mim naa do jɩ ma.

¹¹ A n a hɩ ɲ nɩ, a ɔ: «Gɔaa k'a la a lɔ ra, an a vanta sa bɩ, jaan an n'a dam kan bɩ kɩ.

¹² Bɩ, kɔ lɔ a gɔ a zim ma, an a vanta sa, jaan an n'a dam kan bɩ kɩ sɔ.»

Nyɩnɔ poorero barkadaɔre

(Matiyee 19.13-15; Likki 18.15-17)

¹³ Gɔɔɔ bɔr nyɩnɔ poorero m Yeezuu zi, ɲn'a ye han k'an a wɔ da ɲ ma, b'a karɩndanyɩnɔ wɔɔ n ye gɔɔɔ wɔɔ nɩ y.

¹⁴ Yeezuu k'a naa yɩ bɩ, a nɔ ma ɔ, an a hɩ ɲ nɩ, a ɔ: «K'a nyɩnɔ wɔɔ to ɲnɩ bɔr mɔɔ zi, a b'a ta ɲ nɩ tolle y, bala, gɔɔɔ kɔ ɲ bɔ kɔ ɔ kan nawɔnno kɩ rɔ wɔɔ, ɲ hɔ m Woso cirbɛə bɩ m.

¹⁵ Sɩra mɔɔ n'a hɩɛ awɔɔ m, gɔaa k'a n Woso cirbɛə bɩ si am nyɩ poore hɔ bɩ m bɩ, a bɩ gasɔɲ ɔ y.»

¹⁶ Bɩ kur bɩ, a a wɔ burgu ɲ ma, an a wɔ ka ɲ mim la, an nɩ ɲ barka dan ɔ.

Yeezuu kan arzakazaa kɩ

(Matiyee 19.16-30; Likki 18.18-30)

¹⁷ Kɔ Yeezuu kan a karɩndanyɩnɔ wɔɔ kɩ zaa sa, ɲn'i tam bɩ, gɔaa n a si, an bɩ kukurɛ zɛ a taa, an a ye han, a ɔ: «Karɩnsaamba mɩɲɲa, bɔ mɔɔ m ga m, m a ba, kɔ m mɩsɩrbaa k'a nyare ba ɔ bɩ yɩ?»

¹⁸ Yeezuu n a hɩ m, a ɔ: «Bɔ minto, ɩ n nɩ mɔɔ birm mɩɲɲa? Gɔaa mɩɲɲa ba ɔ kɔ Woso deem bɛɛ y.

¹⁹ Ibɩ Woso lɛrɔ wɔɔ dɔ. «I bɩ gɔaa zɛ y, ɩ bɩ jaan da y, ɩ bɩ koor ba y, ɩ bɩ ɲɔaar ba y, ɩ bɩ hɔɔn da gɔaa hɔ ma k'an yɩ ɩ hɔ y, ɩ zi kan ɩ da kɩ da ɔ.» »

²⁰ Gɔaa bɩ n a hɩ m, a ɔ: «Karɩnsaamba, mɔɔ naa haay sɩɲɲɩda sa m nyɩbaa ma, m n'a bare.»

²¹ Yeezuu n dɩga gɔaa bɩ ma, an a ɲɔa, an a hɩ m, a ɔ: «Hɔ deem ɩ jɩra ɩbɩ ma: ta, hɔ k'a n'ɩbɩ ɔ bɩ hɛɛ haay, ɩ jir ɲɔazannɔ m. Ibɩ yaa arzaka yɩ Woso zi, k'i bɔr ɩ zu mɔɔ ɔ.»

²² Yeezuu k'a naa hɩ bɩ, gɔaa bɩ heer a zar gɔta, an a hor kan heerzarle kɩ, bala, a arzaka nyɩnta ɔ gɔta.

²³ Yeezuu k'a dɩga a jɩr ɔ bɩ, a a hɩ a karɩndanyɩnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Woso cirbɛə gasɔɔre nyɩntam arzakazannɔ ma kanɲɩda!»

²⁴ A karɩndanyɩnɔ wɔɔ zɛ kɛdɛ a meer naa do bare minto. Yeezuu n a ya, an sɔ ra, a ɔ: «M danyɩnɔ, Woso cirbɛə gasɔɔre kɔɔkɔɔ.

²⁵ Yoonde gasɔ huuka yaa m nyɩntam zanta an lɛ da arzakazaa gasɔ Woso cirbɛə ɔ m.»

²⁶ Karɩndanyɩnɔ wɔɔ a ya ɲnɩ zɛ kɛdɛ an lɛ da, ɲn'a hum kɔ m, ɲ ɔ: «Nka n nɩ bɔm lɛ nɩ?»

²⁷ Yeezuu n dɩga ɲ ma, a ɔ: «Gɔaa b'a dam ma, an a mɩɲɲa bumbɔ y, bɩ Woso y'a da hɔ haay ma.»

²⁸ Pɩyɛɛr n a hɩ m, a ɔ: «Dɩga, wɔɔ hɔ haay to, k'ɔ zu ɩbɩ ɔ.»

²⁹ Yeezuu n a hɩ Pɩyɛɛr m, a ɔ: «Sɩra mɔɔ n'a hɩɛ awɔɔ m, kɔ gɔaa a gɔ a har, kan a zi kɩ, a da kɩ, a dakumbonno kɩ, a danlɔrɔ kɩ, a nyɩnɔ kɩ, a tara kɩ ma mɔɔ minto kan lemim nyɩnta bɩ minto kɩ,

³⁰ a zaa har, kan da kɩ, dakumbonno kɩ, danlɔrɔ kɩ, nyɩnɔ kɩ, tara kɩ yɩm gallem zɔrɔ domunno nɔɔn duro ɔ, kan fryɩɩre kɩ. Durnya k'a nɩ zem bɩ nɔ ɔ, a mɩsɩrbaa k'a nyare ba ɔ bɩ yɩm sɔ.

³¹ Lɛɛkarezannɔ gɔta nyɩntam jɛzannɔ, jɛzannɔ nyɩntam lɛɛkarezannɔ.»

Yeezuu ze mindindare kaako ho
(Matiyee 20.17-19; Likki 18.31-34)

³² N j'a hor, nni zaa sa nni tam Zerizalem o. Yeezuu ni tare n lea. Daboo a karindanyino waa nyaso, nyibaa guoo ko n zu ko o kan n ki ro waa nyaso. Yeezuu a ya, an buerehuu yoo waa bir a jir o, an ni mim k'a ni zem k'a bi ba m bi hure n ni, a o:

³³ «K'a diga, ta ku waa nawom Zerizalem o naa, n yaa Goaanyu bi nyaso n a ka wosocemannibanno jitanoo o kan wosocikarinsaamboo ki o. N j'a dudo yarle k'a ze gar, nni'a da do vantoo guoo wo o.

³⁴ N yaa wum ma, n lihi dam ma, n j'a zem maduuro m, n j'a zere an ga, bi, domum kaako hinni o, a j'a mum boj o.»

(Matiyee 20.20-28)

³⁵ Zebedee nyino Zakki kan Zaan ki a zo Yeezuu ma, nni'a hi m, n o: «Karinsaamba, ho ko waa n'a yere ibi han naa ma bi, i bi ze waa m ma y.»

³⁶ A n a hi n ni, a o: «Bo awoo le n taa ku moo n a ba awoo minto?»

³⁷ N n a hi m, n o: «K'o a ye ibi han, ibi cirbaa bince o, k'i ka ku waa guaa deem n nyinta ibi bisi, deem ibi jisa.»

³⁸ Yeezuu n a hi n ni, a o: «Awoo n ho k'a n'a yem bi do y. Awoo a da ma, a ho ko moo n n'a mim laaga o bi mi ra? Gee awoo a da ma a fuyire ku moo n n'a yim bi yi ra?»

³⁹ N n a nyi bo o, n o: «Woo o da ma.» Yeezuu n a hi n ni, a o: «Laaga ho ko moo n n'a mim bi, awoo j'a mim, fir ku moo n n'a yim bi, awoo j'a yim so,

⁴⁰ bi, k'a guota moo jisa kan moo bisi bi ki nyintare ni, moo n m da ma m zaa ka y, bala, moo n m so o y. Bince bi banka Woso o n zanno minto.»

⁴¹ Karindanyino buro waa ko n naa ma bi, n no ma o kan Zakki ki, Zaan ki.

⁴² Yeezuu n n bir, an a hi n ni, a o: «Awoo do, a o: guoo k'awoo ni digare n ma cinno waa, broo ni panja bare a koro ma, panjazanno n'a hoonho bare a guoo ma.

⁴³ B'a bi nyintare ncinaa awoo bire o y. Bi, ku guaa le taa k'a bir jitaare awoo bire o, k'an a ba zibaanyu.

⁴⁴ Bi, ku guaa le taa k'a bir leekarezaa awoo bire o, k'an a ba awoo haay lo.

⁴⁵ Bala, Goaanyu bi n bor ku guoo n b'a hoonho ba y, bor a o k'a b'a da guoo han, k'a a misirbaa ka guoo guta bombore minto.»

Bartimee waare
(Matiyee 20.29-34; Likki 18.35-43)

⁴⁶ Yeezuu kan a karindanyino waa ki, zamaa bi ki yaa lee ku Zeriko o. Ko n ni bom konoo o b'o bi, booo ni nyinta zaa lezi b'o, a to m Bartimee, Time nyi m, an ni ho yinyem.

⁴⁷ K'a a ma n o: Nazareti Yeezuu m bi, an ni zee dare, a o: «*David Nyi, moo cicir ze!»

⁴⁸ Guoo waa ni bogor bam ma, n o, an a tor ka, b'a a banka, an a da ra: «*David Nyi, moo cicir ze!»

⁴⁹ Yeezuu n jim, an a hi, a o: «K'a bir!» N n a bir, n n a hi m, n o: «I to o, wuti, a y'i birm.»

⁵⁰ Boo bi n a gobga bo a ra, an a zo, an wuti kan bra ki, an bor Yeezuu zi.

⁵¹ Yeezuu n a lar, a u: «Ibu le n taa ku m bo ba i ni?» Bosu bi n a nyi bo u, a u: «Karinsaamba, a ka ku m m ya, m lee yi.»

⁵² Yeezuu n a hi m, a u: «Ta, i surakare i bombob.» Lëem bi, a munya a i lee yim, an zu Yeezuu u, an ni tam.

11

Yeezuu Zerizalem gasore

(Matiye 21.1-11; Likki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

¹ Ku η n'a zom Zerizalem ma, Betfazee kan Betanii ki jir u, ci ku n n'a birm Oliviyee ci bi zeezi bi, Yeezuu a karindanyino nyoo huya,

² an a hi η ni, a u: «K'a ta ku k'a n'awoo lee naa u. Bi, k'awoo yaa gaso b'u leem ni, awoo brapoo yim, n n a kosi, bi goaa n da u cina y. K'a hor a bor m.

³ Ku goaa awoo lar, a u: bo minto m awoo ni naa bare, k'a hi m, a u: Zuuba le n taa, a y'a tore awoo m bor m leem.»

⁴ Karindanyino woo n ta, η n'aa brapoo yi, n n a kosi tinsara harle ma zaa le zi, karindanyino woo n a hor.

⁵ Goo ku η nyinta b'u ro woo gosunno η lar, η u: «Bo m, awoo n ni brapoo bi horle?»

⁶ η n a nyi bo u, amba Yeezuu a hi bi m, gooo woo n η to, ηn'a hor.

⁷ η n ta brapoo bi m Yeezuu zi, ηn'a huuro ka brapoo bi ra, Yeezuu n da u.

⁸ Goo guta n a huuro ka zaa bi ra, gosunno n go lee yinyar hosiraro u, ηn'a ka ra.

⁹ Boo ni Yeezuu lee, kan boo n'a kur lo woo ki i zee dam, η u: «*Hozaana! Ku goaa k'a ni zem Zuuba to ma bi n barka yi!

¹⁰ Ku cirbae k'a ni zem naa n barka yi, am woo yaaba David ho bi m. *Hozaana! K'i to n leboore yi brama.»

¹¹ A n gaso Zerizalem u, Wosoce u. K'a diga ho haay ma bi, a a hor an ta Betanii u kan buerehuoyo woo ki, ku gum da bi minto.

Soon k'a nyi ba u y

(Matiye 21.18-19)

¹² A do k'a me ηn'i bom Betanii u bi, no Yeezuu nyaso.

¹³ A n a to, an soon yi laato a lee n ta u, an ta kan a karindanyino woo ki, k'a yaa diga a hosu nyintan y ge. A zo k'a u soon bi ma bi, a lee a yi, bala, soon boore domum bee y.

¹⁴ A n a hi soon bi m, a u: «Goaa b'a yare an ibu nyi bi do y!» A karindanyino woo n a ma.

Yeezuu i lam hohennenno ra Zerizalem Wosoce hallu u

(Matiye 21.12-17; Likki 19.45-48; Zaan 2.13-22)

¹⁵ Yeezuu yaa lee ku Zerizalem u kan a karindanyino ki. Gaso ku Yeezuu u Wosoce u b'u bi, a a sunyida ba, an ni lam gooo ko η ni ho heenm, ηn'i ho sim no woo ra Wosoce hallu u b'u. A busoolorlezanno modrokuntorehoo hnhisiga kan cirponno heenno nyuntaragoro ki.

¹⁶ Bi, a n gosu to an ni cenim mor m Wosoce hallu u b'u y.

¹⁷ A n n'a hire η ni hodindare no u, a u: «N y'a gorsira ba, n u: <N moo ce bi birm yaadare ce, do haay minto.> Awoo n bokare a sa, a ba konno bince.»

18 Kɔ Yeezuu naa hi wosocemannubənnɔ jɪtannɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ ki n a ma bi, η y'a kare a zere zaa ma. Bi, η yi nyi bam. Bala, zamaa b'a le bɔ Yeezuu hɔɔndare b'ɔ.

19 Yirbəə k'a da bi, Yeezuu bɔ tara bi nɔ ɔ, kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ki.

Sɪrakare kan yaadare ki

(Matiyee 21.20-22)

20 A dɔ k'a me Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ki nɪ cenim bi, η sɔɔn bi yi, an ga kan a mɔsi ki.

21 Pɪyɛɛr n hɔ kɔ Yeezuu a hi bi tɔ da a nɔ ɔ, a a hi, a ɔ: «Dɪga, Zuuba, sɔɔn k'ibɪ ɪ le da ɔ bi ga haay!»

22 Yeezuu n a hi η nɪ, a ɔ: «K'a sɪra ka Woso ɔ.

23 Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, kɔ gɔaa a hi ci naa dɔ m: <ɪ bɔɔta, ɪ ɪ da kɔ ɔ,> bi bɪsɪkare ba a heer ɔ, k'a a sɪra ka, a ɔ: hɔ k'awɔɔ hi bi bare, a bam, amba a a hi bi m.

24 Bi y'a ka mɔɔ n'a hire awɔɔ m: hɔ k'awɔɔ n'a yem a yaadare nɔ ɔ bi, k'a sɪra ka, a ɔ, awɔɔ yi, bi n y'a kare awɔɔ ɔ sɔ.

25 Bi k'awɔɔ jum brama, an nɪ yaa dam, kɔ hɔ y'awɔɔ heer ɔ kan gɔaa ki, k'a sugur ka ɔ, k'awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bi n awɔɔ kɔrɔmarɔ sugur ka awɔɔ ɔ sɔ. [

26 Bi k'awɔɔ n sugur ka a muno ɔ, awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bi b'awɔɔ kɔrɔmarɔ wɔɔ sugur kare y.]»

Yeezuu paɲɲa bi, a to a ɔ ka?

(Matiyee 21.23-27; Likki 20.1-8)

27 Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ki a ya, ηnɪ ta Zerizalem ɔ. Yeezuu k'a nɪ bɪmbɪrɪm Wosocɛ ɔ b'ɔ bi, wosocemannubənnɔ jɪtannɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ ki, gɔɔɔgusinno ki bɔr zi, η ɔ:

28 «Nka ɪ le ka ibɪ ɔ naa bare minto? Nka ɪ zaa ka?»

29 Yeezuu n a hi η nɪ, a ɔ: «Kɔ m awɔɔ lar mim deem ma, k'a nyɪ bɔ ɔ, kɔ m bɔkare, m bɪnce kɔ n le ka mɔɔ ɔ bi hi awɔɔ m.

30 Batem kɔ Zaan nyɪnta an n'a kam bi, a to a ɔ Woso zi gɛɛ, gɔɔɔ zi? K'a nyɪ bɔ ɔ!»

31 Ŋ n'ɪ bɪsɪ kɪnkam kɔ ma, η ɔ: «Kɔ wɔɔ ɔ: a to a ɔ Woso zi, a y'a hire a ɔ: bɔ minto m wɔɔ n a mim si gɛ?»

32 Bi kɔ wɔɔ ɔ: a to a ɔ gɔɔɔ zi, zamaa bi bi yere y. Kɔ zamaa bi Zaan dɔ wosolesinnɪsorazaa paan... bi minto.»

33 Ŋ n a nyɪ bɔ ɔ Yeezuu m, η ɔ: «Wɔɔ n a dɔ y.» Yeezuu n a hi η nɪ, a ɔ: «Bi minto bi, mɔɔ bi bɪnce nɪɲɲə kɔ n le ka mɔɔ ɔ bi hire awɔɔ m sɔ y.»

12

Wutu dɔmazannɔ bɔnyaarɔ hɔbɔkɔrenoom

(Matiyee 21.33-46; Likki 20.9-19)

1 Yeezuu n a sɪɲɲɪda ba, an nɪ meer bam kan η ki hɔbɔkɔrenoom dare m, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta an dɪven gɔ sɔɔn, an lambaar da ma, an yaa hɔn, k'a bɪr dɪven nyɪ bi hi bɔɲ ɔ, an bɛɲɲɔ dɔ sɔ, an gɔɔɔ sa kɔ η n dɔ dɪvensɪra bi ma, an a hɔr an ta zaa ra.

2 Dɪven mɔsa k'a a ku bi, a n a zibəənyɪ deem nyɔɔ wutu zibəəzannɔ wɔɔ zi, k'an aa a hɔ si, an b'a ka a ɔ.

3 Ŋ n a nyaso, ηn'a zɛ, ηn'a da zaa ra a wɔ n tu.

4 Wutu zaa bi n a ya, an zibəənyɪ vanta nyɔɔ. Wutu zibəəzannɔ wɔɔ n a zɛ, ηnɪ yaaba da a mim ma, ηnɪ fir ka ma.

⁵ A n a ya, an a kaako ho nyoo, ηn'a ze gər. Bɪ je ɔ, an guɔɔ vantoo nyoo, ηni fir ka gosunno ma, ηni gosunno zunze.

⁶ A kur ma ho ma bi, a nyi k'a nɔa bi y'a deem ɪ guɔta, an a nyoo η zi, an n'a hure, a ɔ: <N mɔɔ nyi bi dan ɔ.>

⁷ Wutu zibəezanno wɔɔ n a dunda kan kɔ ki, η ɔ: <A n ni zem b'a so arzaka b'ɔ. K'a bɔr, k'ɔ a ze, k'ɔ ɔ so wutu b'ɔ.>

⁸ N n a nyaso, ηn'a ze gər; ηni bɔ m divensira b'ɔ, ηn'a zo.»

⁹ «Bɔ divensira zaa bi n'a bare? A zem, an b'a divensira zibəezanno wɔɔ zunze, an a sa, an a ka a vantoo ɔ.

¹⁰ Awɔɔ n naa karinda ba ra?

Jaa kɔ cɛdonno a bɔ ɔ ηn'a zo bi, bi y'a ba jaa panɔazaa, cɛ bi dɔre minto.

¹¹ Zuuba ɪ naa ba, bi wɔɔ yi ho gota m.»

¹² Gɔɔɔ kɔ η y'a tɔr ka ma rɔ wɔɔ n'a kam ma k'a nyaso, bi, η yi nyi bam zamaa bi m. N y'a dɔ, η ɔ: hɔbɔkɔrenoom naa do da Yeezuu ɔ awɔɔ minto. N n a hɔr, ηn'a gɔ ma.

**Rɔm cir yawɔrsire mim*

(Matiyee 22.15-22; Likki 20.20-26)

¹³ N farizeenrɔ kan Hirɔɔɔɔ guɔɔ kɔ nyoo Yeezuu zi kɔ η n'aa a nyaso a meerbaa nɔ ɔ.

¹⁴ N n b'a hi, η ɔ: «Zuuba, wɔɔ dɔ sirazaa n'ibɔ m, b'ibɔ heer turga kan gɔaa biyɔ ki. Ibɔ bir digam gɔaa meer ma bala y, Woso zaa ibɔ n'a dindam sira bunce ɔ. Zaa ta ɔ k'ɔ *Rɔm cir yawɔr ka ge? A a ga m gee a n a ga ni?»

¹⁵ Bi, kɔ Yeezuu η zambɔ bi dɔ bi, a a hi η ni, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ n'a gungam mɔɔ ma ncɛnaaɔ? K'a bɔr wacir m deem, kɔ m diga a.»

¹⁶ N n bɔr m. Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Iɔasa naa do kan gɔrsira naa do ki, nka ho ni?» N ɔ: «*Rɔm cir ho m.»

¹⁷ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «K'a ho kɔ cir a so ɔ bi ka ɔ, k'a ho kɔ Woso a so ɔ bi ka ɔ.» Meerbaa naa do nyibɔɔre a ka, η n ze kɛdɛ.

Gəəno mumbɔɔre mim

(Matiyee 22.23-33; Likki 20.27-40)

¹⁸ Sadiseenrɔ kɔ η ɔ, gəəno mumbɔɔre ba ɔ bi, η bɔr Yeezuu zi, ηni laaka da han, η ɔ:

¹⁹ «Zuuba, Moyiisi a gɔrsira ba an a ka wɔɔ ɔ, a ɔ, <Kɔ gɔaa ga, an a lo to, b'a nyi ba ɔ y, k'a danyi n lo bi si, k'an nyi yi kan kɔ a danyi bi minto.>

²⁰ Danyinɔ ɪ nyinta saanhuna. Lɛkarezaa bi n lo sa, an ga, an a gɔ lo bi ma, bi nyi ba ɔ y.

²¹ A hɔya ho bi n lo bi si, an ga, b'a n nyi yi kan kɔ y. A kaako ho bi maam sɔ.

²² Saanhunarɔ wɔɔ haay η gunga, bi η n nyi yi kan lo bi kɔ y. N haay kur bi, lo bi n bi ga.

²³ Gəəno mumbɔɔre dɔmɔm ɔ, kɔ η y'a mɔm bɔ ɔ, η haay bireyaa ɔ, nka y'a so lo b'ɔ? Bala, gɔɔɔ saanhunarɔ wɔɔ haay lo bi si.»

²⁴ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «K'awɔɔ n gɔrsirarɔ mɔnɔnɔɔ kan Woso panɔa kɔ dɔ bi, bi y'a ka awɔɔ ni nyɔnnɔɔre nɔ ɔ.

²⁵ Bala, kɔ gəəno b'a mɔm bɔ ɔ, yar bir lo sare y, lo bir yar sare y. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan malekarɔ kɔ η ni brama rɔ wɔɔ ki.

²⁶ Bi kɔ gəəno mumbɔɔre bi mim ni, awɔɔ n a karinda ba Moyiisi ci bi nɔ ɔ ra, dɔmɔm kɔ Woso meer ba kan Moyiisi kɔ tutugu nɔ ɔ bi, a ɔ: <Abraham kan Izakki kɔ, Zakɔɔb kɔ Woso m mɔɔ m.>

²⁷ Gæno Woso bæe y, misuro Woso m. Awɔɔ ɪ nyɔnnɔɔrɛ nɔ ɔ gɔta.»

Lɛ lɛkare

(Matiyee 22.34-40; Likki 10.25-28)

²⁸ Wosocikarinsaamba deem η bɪsɪkare bɪ ma, a a yɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ ɔ muŋŋa, an a zɔ, an Yeezuu lar, a ɔ: «Lɛrɔ wɔɔ haay bire ɔ kara ɪ lɛ da?»

²⁹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Lɛ lɛkare hɔ bɪ n naa do: <K'a tɔr ka Israyel zanno, Zuuba k'a m wɔɔ Woso bɪ, a y'a deem m Zuuba.

³⁰ K'ɪ Zuuba ɪ Woso bɪ ηɔa kan ɪ heer kɪ haay, kan ɪ nyɪ kɪ haay, kan ɪ hɔɔndare kɪ haay, kan ɪ paŋŋa kɪ haay.>

³¹ A hɪya hɔ bɪ ba n nɪ: <K'ɪ mɪm ηɔa amba ɪ muŋŋa m.> Lɛ vanta ba ɔ an lɛ da nawɔnnɔ ra y.»

³² Wosocikarinsaamba bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Sɪra ɪbɪ hɪ, karɪnsaamba, a muŋŋa gɔta: <Woso y'a deem m, bɪ a vanta ba ɔ, an a na ma y.

³³ ɪ Woso ηɔa kan ɪ heer kɪ haay, ɪ hɔɔn kɪ haay, ɪ paŋŋa kɪ haay, k'ɪ mɪm ηɔa amba ɪ muŋŋa m,> bɪ jɪra mannɪ haay kɔ n nɪ sɛ nyan ɔ bɪ m, kan ganwɔrɛrɔ k'awɔɔ nɪ η kam Woso ɔ rɔ wɔɔ kɪ.»

³⁴ Yeezuu k'a yɪ gɔaa b'a nyɪ bɔ ɔ muŋŋa bɪ, a a hɪ, a ɔ: «ɪbɪ bɪ laato Woso cirbæhɔ bɪ ma y.» Bɪ kur bɪ, gɔaa biyæhɔ nyɪ bam Yeezuu larlɛ m.

Krista bɪ, nka nyɪ nɪ?

(Matiyee 22.41-46; Likki 20.41-44)

³⁵ Yeezuu k'a nɪ hɔ dɪndam Zerizalem Wosocɛ ɔ bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Bɔ minto m wosocikarinsaambɔɔ wɔɔ ɔ: *David Nyɪ m Krista bɪ m gɛ?

³⁶ *Sent-Espri a ka David n a hɪ, a ɔ:

Zuuba Woso a hɪ mɔɔ Zuuba m:

nyɪnta mɔɔ bɪsɪ ɔ,

kɔ m b'a ka k'ɪ jɪnnɔ wɔɔ n nyɪnta ɪ gam taa.

³⁷ David muŋŋa y'a birm Zuuba. Kɔ Zuuba n a ba lɔ, an nyɪnta *David Nyɪ gɛ?» Zamaa bɪ n'a tɔr kam ma kan heernyɪnta kɪ.

Yeezuu dɔndo kare

(Matiyee 23.1-36; Likki 20.45-47)

³⁸ Yeezuu y'a hɪrɛ η nɪ a hɔɔndare nɔ ɔ, a ɔ: «K'a dundo a zi kan wosocikarinsaambɔɔ kɔ η nɪ bɪmbɪrm zabarɔ m, ηn'a kam daɔrɛ ma zamaa gɔta bire ɔ rɔ wɔɔ kɪ,

³⁹ ηn'a kam lɛkare bɪncɛ ma hɔbɪrɛ bɪncɛ ɔ, kan sokoma bɪncɛ kɪ.

⁴⁰ N n'ɪ zonnɔ hɔ yɔrɛ η nɪ, ηn'a muŋŋabaa hɪnkam kan yaadarɛrɔ jintoo kɪ. N hɔnhɔrɛ yɪm maam-maam.»

Zoro ganwɔrɛ kare

(Likki 21.1-4)

⁴¹ Yeezuu nyɪnta an a meer nya busoo daɔrɛ bɪncɛ bɪ rɛ, an nɪ dɪgam gɔɔ wɔɔ busoo bɪ daɔrɛ ma. Arzakazannɔ wɔɔ barla gɔsɪnnɔ y'a dan ɔ gɔta.

⁴² Zoro n bɪ tanka hɪya zar ɔ.

⁴³ Yeezuu n a karɪndanyɪnɔ wɔɔ bir, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, zoro ηɔazaa naa do busoo bɪ zar ɔ gɔta, an lɛ da gɔaa haay k'a n'a dan ɔ bɪ ra.

⁴⁴ Bala, η haay busoo k'a zibæhɔ ba η ma bɪ, η y'a da ɔ. Bɪ zoro bɪ kan a cicir bɪ kɪ, a a misɪrbaa hɔ sa haay, an a da ɔ.»

13

Yeezuu ɪ Wosocɛ bi wurgəre mim dɪndam

(Matiyee 24.1-2; Likki 21.5-6)

¹ Yeezuu k'a bɔ Wosocɛ b'ɔ bi, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɡɔaa deem a hi m, a ɔ: «Karɪnsaamba, dɪga cɛ bi jaarɔ wɔɔ ɡɔɛrɛ ma kan a dɔrɛ kɪ!»

² Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Dɪga ɪbɪ nawɔm cɛrɔ wɔɔ dɔrɛ ɡɔtabaa ma ra? Jaa deem bi ɡɔɔtare a mim burɔ ɔ y. N haay zɛm bi wurgɛ.»

(Matiyee 24.3-14; Likki 21.7-19)

³ Yeezuu yaa nyɪnta Oliviyee ci bi ra, an a meer nya Wosocɛ bi rɛ. Dɔmum bi do ɔ bi, Piyɛɛr kan Zakki kɪ, Zaan kɪ, Andir kɪ kɔ η y'a dɔ, η ɔ, ɡɔsɪ ba b'ɔ bi, η laaka naa do da Yeezuu han, η ɔ: «Naa do bam brɔ?»

⁴ A hi wɔɔ m, makra kara n nɪ nawɔnnɔ nyarɛ bi hunkam wɔɔ nɪ?»

Durnya nyarɛ makrarɔ

⁵ Yeezuu n'a hɪrɛ η nɪ, a ɔ: «K'a dundo a zi kɔ ɡɔsɪ b'awɔɔ nyɔnnɔɔ y.

⁶ Ɔɔɔɔ ɡɔta zɛm, ηnɪ bi meer ba mɔɔ tɔ m, η ɔ: «Krista n a mɪ,» bi η ɡɔɔɔ ɡɔta nyɔnnɔɔrɛ.

⁷ K'awɔɔ bi yar mim ma kan yar k'a n'a dam ma, an bi wuti bi kɪ, a bi dabɔɔ ba y, bala, pakra m kɔ naa haay n ba. Bi, durnya nyarɛ bɛɛ m naa cɪna y.

⁸ Do deem ɡɔɔɔ wutim ηnɪ yar ba kan doro wantɔɔ kɪ. Tara deem zanno wutim ηnɪ yar ba kan tara vanta zanno kɪ. Buncɛrɔ ɡɔsɪnnɔ tara nyɪnɪjɛm. Nɔ nyɪntaη ɔ, dɔmum bi do ɔ bi, k'a dɔ, a ɔ: firyɪrɛ sɪɪɪɪɪda a zɔ.

⁹ K'a dundo a mɪɪɪɪa zi, η y'awɔɔ ɡɔrm, ηnɪ ta awɔɔ m dɔdɔkɛnnɔ zi, η y'awɔɔ zɛm madiɪrɔ m sokomacɛrɔ ɔ. N tare awɔɔ m tara lɛzanno kan cinno kɪ taa mɔɔ minto. Nawɔnnɔ y'awɔɔ yum mɔɔ minto, an nyɪnta kasɛti brɔɔ minto.

¹⁰ Bi pakra m kɔ η nɪ lɛɛ ka, ηnɪ lemim nyɪnta pa da durnya haay nɔ ɔ, kɔ durnya nyarɛ n bɔkarɛ, an a ku.

¹¹ Kɔ η b'awɔɔ nyasɔ, ηn'ɪ tare awɔɔ m dɔdɔkɛnnɔ buncɛ ɔ b'ɔ, a bi lɛɛ ka a a hɔɔn da hɔ k'awɔɔ n aa a hi bi ma y. Mim k'a nɪ zɛm bi bɔr awɔɔ hɔɔn ɔ dɔmum bi do ɔ bi, b'awɔɔ n n'a hɪm. Bala, awɔɔ bɛɛ n nɪ meer bam dɔmum bi do ɔ y, Sent-Espri n nɪ meer bi bare awɔɔ buncɛ ɔ.

¹² Danyɪnɔ kɔ kam zɛ ma. Zɪ y'a nyɪ karɛ n n a zɛ. Nyɪnɔ wutim nyaam kan a zɪrɔ kɪ, ηn'a ka, ηnɪ η zɪnzɛ.

¹³ Ɔɔaa haay sɔrɛ awɔɔ m mɔɔ tɔ ma, bi ɡɔaa k'a nyasɔ a sɪrakarɛ m kɔɔkɔɔ an ta an firyɪrɛ bi nyarɛ ku, bi zaa bɔmbɔrɛ yum.»

Heerzar ɡɔta

(Matiyee 24.15-28; Likki 21.20-24)

¹⁴ «K'awɔɔ bi «Ɔɔaa kɔ hɔzaarbarezaa bɔnyaa m bi» yɪ an nɪ buncɛ nɪɪɪɪɔ ɔ, b'a n'a ɡa m, an nyɪnta buncɛ bi do ɔ, ɡɔaa nɪɪɪɪɔ k'a n'a karɪnda bam bi ma bi, k'an a ji ma. Ɔɔɔɔ kɔ η nɪ nyɪntam Zideɛ ɔ bi, kɔ η n'a si ηnɪ ta cɪrɔ ɔ.

¹⁵ Ɔɔaa k'a n'a cɛ mim ɔ bi, a b'a ka ma k'a zer a ɡasɔ a cɛ ɔ, k'a hɔsɪ sa dɔmum bi do ɔ y.

¹⁶ Ɔɔaa k'a n'a hɔsɪra ɔ dɔmum bi do ɔ, a b'a bɔ an doo k'a yaa a huu sa y!

¹⁷ Dɔmunɔ wɔɔ duro ɔ, mim pakra bam lanno jisɪzanno m, kan bɔɔ n nɪ nyɔ karɛ a nyɪnɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁸ K'a yaa da, kɔ naa do bi lɛɛ ku la dɔmum ɔ y.

¹⁹ Bala, a nyintam furyire dōminno k'an nyinta o halli durnya kō Woso a da bi sunjida ma, an ta an naa ma ku, bi, o b'u yare, o a do yi fūga y.

²⁰ Kō Woso bēe dōminno nōon duro bōre, gōaa ba o an b'a dam ma, an a meeyaa bombo y. Bi gōoo k'an η nyoko o rō wōo minto, a dōminno wōo duro bōre.

²¹ Kō gōaa a hī, a o: Krista i naa o, gēe, a i bra o, a b'a si y.

²² Nōaarzanno kō η Krista tō sa ηn'a ka a ma rō wōo, kan nōaarlesinnisorazanno kī nyintan o gōta. N makrarō bam gōta kan hoserlo kī k'a a da ma, a gōoo kō Woso η nyoko o rō wōo nyōnnyōo.

²³ Bi k'awōo m, k'a dundo a zi kan hō kō mōo lēe ka m a hī haay awōo m, b'a n'a ku cina bi kī.»

Gōaanyi bi zere

(Matiyee 24.29-31; Likki 21.25-28)

²⁴ «Bi kō furyire dōminno wōo bi cem, dōminno wōo duro nō o, woso b'a yare an gu y, mom b'a yare an gu sō y.

²⁵ Monyaarō surm, brama panjja haay y'a zem kō ma.

²⁶ Dōmum bi do o bi, n Gōaanyi bi yire an a to warkō nō o an bīr zem kan panjja kī, cirbēo gōta kī.

²⁷ A n bokare, an malēkarō nyōo lēe haay o, ηn'aa gōoo kō Woso η nyoko o rō wōo sō kō ma, an a sa dōjir ma an ta kan meer kī.

(Matiyee 24.32-35; Likki 21.29-33)

²⁸ K'a sōon makra bi sa. K'awōo b'a yi, an lēe daa da, an nī kum, awōo dō a o siire a zō.

²⁹ A maam sō kan awōo kī. K'awōo bi minno nōon duro yi, ηn'i zere, k'a dō a o Gōaanyi bi zere dōmum a zō.

³⁰ Sira mōo n'a hīre awōo m: zamaana naa do bi cenim, kō nawōnno haay bēe ba y.

³¹ Brama kan tara kī cenim, bi mōo meerbaarō wōo bi cenle y.

(Matiyee 24.36-44)

³² Bi, dōmum bi do kan wakati bi do kī, gōaa ba o an b'a dōre y. Baa malēkarō kō η nī brama rō wōo n a do y. Gōaanyi bi n a do sō y. K'a maam, Zi bi y'a deem y'a dō.

³³ K'a dundo a zi, a bi hinceem ba y. Bala, awōo n dōmum bi do zere do y.

³⁴ Bō a kō o kan gōaa k'a nī tam kō o bi kī, an a har tō a zibēenyino m, an lē ka η o, an zibēo ka gōaa biyēo o k'an a ba. A n a hī hardomazaa bi m, a o: a bi hinceem ba y.

³⁵ K'a b'a zu a o y. Bala, awōo n har bi zaa bi zere dōmum dō y. Kō dībsir nī, kō wuti gōta nī, kō koo baadare dōmum nī, kō dōmire nī, awōo n a do y.

³⁶ Dōmum nīnjē k'a nī zem bi bīr o bi, a b'a ka, an bi dīga a awōo hinceem ba y.

³⁷ Hō kō mōo n'a hūm bi, awōo haay mōo hī a m. K'a bi hinceem ba y.»

14

Yeezuu zambō zere mim

(Matiyee 26.1-5; Likki 22.1-2; Zaan 11.45-53)

¹ *Pakkī cībsa kan bur kō n n nyonyōo da ma *cībsa kī gōota dōmum hūya. Wosocemanni bēno jītanno kan wosocikarūnsaambōo kī y'a kam zaa k'a n'a sam k'a Yeezuu ku a nyaso a mim ka ra, kō n n'a zē bi ma.

² N y'a hum ku m, η u: «U b'a ba cibsa hinni u y. Ku n bæe ni, zamaa bi wutim yar m kan wɔɔ ki a minto.»

Lɔ tidəər zɛ Yeezuu ma Betanii u
(Matiyee 26.6-13; Zaan 12.1-8)

³ Yeezuu nyinta Betanii u, goaa deem ku n n'a birm Simoon kusimə bi har u. K'a ni hɔbɛrɛ bum bi, lɔ deem bɔr har u b'u kan gedre ki, n n a ba albatɔr jaa m, tidəər n a han. A ji n nyinta, a lɛ m kusi, an tidəər gedre bi yi, an tidəər bi lɔ Yeezuu ra.

⁴ Bi, naa do goɔɔ gɔta heer zar, ηn'a hum ku m, η u: «Bɔ tɔ ma m, n n tidəər naa do zaar barɛ?

⁵ N y'a da ma, n n tidəər naa do hæɛ, a busoo n cem *deniyee zoɔkarko han, n n a ka ηɔazanno u.» Bi, η nyinta, ηn'i kukur bam lɔ bi ma.

⁶ Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a lɔ bi tɔ zenyy... Bɔ tɔ ma m, awɔɔ n'a heer zarlɛ? Zibəə mɔŋŋa a ba mɔɔ tɔ ma.

⁷ Nɔazanno nyintare awɔɔ bire u dɔmum haay. Awɔɔ y'a dam ma a hɔ mɔŋŋa ba η ni dɔmum k'awɔɔ lɛ n taa u. Bi mɔɔ, mɔɔ bi nyintam kan awɔɔ ki dɔmum haay y.

⁸ Lɔ naa do, hɔ k'a a da ma b'a a ba. K'a tidəər nɔ mɔɔ mɛ ma bi, lɛɛ a ka, an mɔɔ mɛsim banka mɔɔ birle minto.

⁹ Sɔra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: durnya nɔ u, bɔnce ku n ni lemim nyinta pa daŋ u haay bi, n y'a tɔ dare a nɔ u, n n lɔ naa do hɔ k'a a ba bi hi sɔ.»

Zidas zambɔ mim
(Matiyee 26.14-16; Likki 22.3-6)

¹⁰ Bi kur bi, Zidas Iskariyoti, karɔndanyɔno buerehɔyɔɔ wɔɔ goaa deem bi ta, an aa wosocemannibɛnno jɛtanno wɔɔ yi, k'a Yeezuu nyaso a ka η u.

¹¹ Ku η naa ma bi, η heer nyɔɔ gɔta, ηni ler bɔ m, η u: «K'a busoo ka u.» Zidas n ye, an n'a kam dɔmum k'a n'a dam ma a Yeezuu nyaso a ka η u bi ma.

Yeezuu hɔbɛrɛ jezaa bankare
(Matiyee 26.17-25; Likki 22.7-14,21-23; Zaan 13.21-30)

¹² Bur ku n n nyonyɔɔ da ma lɛɛkare dɔmum ma bi, n ni pakki sinnyɛɛm manni ban u bi, Yeezuu karɔndanyɔno wɔɔ a hi m, η u: «Ibɔ lɛ n taa ku aa pakki hɔbɛrɛ bi ba ka, ibɔ minto?»

¹³ A n a karɔndanyɔno nyɔɔ hɔya, an a hi η ni, a u: «K'a ta tara nɔ u, awɔɔ goaa zen u, an hi busu gɔr u, k'a zu ku u kan ki,

¹⁴ a gasɔ bɔnce k'a ni gasoŋ u b'u. B'u bi, k'a hi har bi zaa m, a u: <Zuuba i laaka dam: bɔnce kara awɔɔ n ni pakki hɔbɛrɛ bi biŋ u kan a karɔndanyɔno ki?»

¹⁵ A cɛ gɔta hɔnkare awɔɔ m mim u, ηn'a banka haay. Bɔnce bi do u awɔɔ n ni pakki hɔbɛrɛ bi ban u.»

¹⁶ Karɔndanyɔno wɔɔ n a hɔr, ηni ta tara nɔ u b'u, ηn'aa hɔ haay bi yi amba a a hi η ni bi m, ηni pakki hɔbɛrɛ bi banka.

Yeezuu jɛ hɔbɛrɛ bire kan a karɔndanyɔno ki

¹⁷ Yirbəə k'a da bi, Yeezuu bɔr kan a karɔndanyɔno buerehɔyɔɔ wɔɔ ki.

¹⁸ Yeezuu k'a ni hɔbɛrɛ bi bum kan a karɔndanyɔno wɔɔ ki bi, a a hi, a u: «Sɔra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ goaa deem k'a ni hɔbɛrɛ bum kan mɔɔ ki bi mɔɔ nyasom, an mɔɔ ka.»

¹⁹ N haay nı nyıntam kan heer zar kɪ. N ɡɔaa deem-deem n'a larm, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ m ɡɛ?»

²⁰ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ ɡɔaa buerehɪya bɪ deem m. ɡɔaa k'a n'a wɔ nyɔɔm kan mɔɔ kɪ laaga b'ɔ, bɪ m.

²¹ Bala, ɡɔaanyɪ bɪ cenim amba hɔ kɔ ɲ y'a ɡɔrsɪra ba a tɔ ma bɪ m. Bɪ kɔsɪ ɪ kan ɡɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasom k'a mɔɔ ka bɪ kɪ. Kɔ ɡɔaa bɪ do ɪ nɪ yɪ, a jɪra.»

Yeezuu y'a zɛ zaa mim dɪndam

(Matiyee 26.26-30; Likki 22.15-20; 1 Korentɪ zannɔ 11.23-25)

²² Kɔ ɲ nɪ hɔbɪrɛ bɪ bɪm bɪ, Yeezuu bur sa, an a barka da ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a sɪ, naa do naa, mɔɔ mɛ m.

²³ Bɪ kur bɪ, a a ya, an laaga sa, dɪvɛn n a han, an barka yaa da Woso m, an a ka ɲ ɔ, ɲ haay n a mɪ.»

²⁴ A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ma m naa, ɡɔaasɪbabaa ma m, an a lo ɡɔɔɔ ɡɔta minto.

²⁵ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, mɔɔ bɪ m yarɛ m dɪvɛn mɪ dɔ y, an ta an dɔmum kɔ mɔɔ n nɪ zem bɪ m ya, m a mɪ kan awɔɔ kɪ Woso cɪrbəə bɪ nɔ ɔ bɪ ku.»

²⁶ Kɔ ɲ barka laaro wɔɔ lɔ ɲn'a nya bɪ, ɲ bɔ ɲnɪ ta Oliviyeɛ ci ra.

(Matiyee 26.31-35; Likki 22.31-34; Zaan 13.36-38)

²⁷ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ y'a wɪsɪrabaa tom, bala, n y'a ɡɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: «Mɔɔ seero dundor bɪ zem, seero wɔɔ n hɪsɪga da.»

²⁸ Bɪ mɔɔ mumbɔurɛ kur bɪ, mɔɔ lɛɛ kare awɔɔ lɛɛ Galilee ɔ.»

²⁹ Pɪyɛɛr n a nɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Baa kɔ ɡɔaa haay bɪ wɔ saa a wɪsɪrabaa ma, mɔɔ bɪ wɔ saa n ma y.»

³⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m, gum naa do ɔ bala, koo bɪ baa dam gallem hɪya y, ɪbɪ n bɪsɪ ka mɔɔ ma gallem kaako.»

³¹ Pɪyɛɛr n a nɪ bɔ ɔ, an so ra kan paɲɲa kɪ, a ɔ: «Kɔ ga mɔɔ nawom kan ɪbɪ kɪ a jɪra, mɔɔ bɪ bɪsɪ kare ɪbɪ ma y.» A muno wɔɔ n a hɪ maam so.

Yeezuu yaadare Getsemanee ɔ

(Matiyee 26.36-46; Likki 22.39-46)

³² Bɪ kur bɪ, ɲ ta bɪnce kɔ n n'a birm Getsemanee ɔ b'ɔ. Yeezuu n a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a nyɪnta naa ɔ, kɔ m yaa da, kɔ m bɔr.»

³³ A n Pɪyɛɛr gaa kan Zakki kɪ Zaan kɪ. Dɔmum bɪ do ɔ bɪ, heerzar ɡɔta kan dabɔɔ kɪ ɡasɔ ɔ.

³⁴ A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ heer a zar an a zɔ zɛ ma. K'a ɡɔɔta naa ɔ, a bɪ hinceem ba y.»

³⁵ A n ta lɛɛ poore, an kukurɔ zɛ, an a meer ku tara ma, an nɪ yaa dare, an n'a hɪrɛ, a ɔ, kɔ fɪryɛr k'awɔɔ n n'a yum bɪ y'a dam ma, an a ɡɔ a ma.

³⁶ A n n'a hɪrɛ, a ɔ: «M Zɪ, hɔ ba ɔ an kɔɔkɔɔ ɪbɪ ma y. Fɪr naa do ɡɔ mɔɔ ma, kan bɪ kɪ haay, ɪ bɪ mɔɔ hɔɔnhɔ ba y, ɪ hɔ ba.»

³⁷ A n a bɔ, an bɔr a karɪndanyɪnɔ wɔɔ zɪ, a bɪ dɪga a ɲ hinceem ba, an ɲ ɡu, an a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «Sɪmɔɔn, hinceem ɪbɪ n'a bam na, ɪbɪ n'ɪ da ɪ mɪɲɲa ma wakati deem ma tɔkke ra!

³⁸ K'a yaa da, a bɪ hinceem ba y, a yaa n a do makra nɔ ɔ. Awɔɔ heer lɛ taa, bɪ mesim paɲɲa ba ɔ y.»

³⁹ A n a bɔ, an bɔr a yaadare bɪnce ɔ b'ɔ, an a ya, an so a yaadare bɪ ra.

⁴⁰ A n a bɔ, an bɔr a hɪya hɔ ma a karɪndanyɪnɔ wɔɔ zɪ, an bɪ dɪga a, ɲ hinceem ba. Bala, hinceem ta ɲ nɪ ɡɔta. ɲ n hɔ k'a n'a hum nɪ bɪ dɔ y.

⁴¹ A n a bɔ an bɔr a kaako hɔ ma η zi, an b'a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a lɛ taa, k'a hinceem ba kɛɛɛ, k'a hoon si. Hɔ haay nya. Dɔmum a ku. Naa ma bɪ, n Gɔaanyɪ bɪ nyasɔɛ n a ka mimbɔnyaabɛnno ɔ.

⁴² K'a wuti, k'ɔ ta, gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasom k'a mɔɔ ka bɪ lee ku.»

Yeezuu nyasɔɛ

(Matiyee 26.47-56; Likki 22.47-53; Zaan 18.3-12)

⁴³ Kɔ Yeezuu gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, Zidas, bueerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ lee ku lɛɛm, kan gɔɔɔ cir kɪ, banno kan kargɔɔ kɪ a wɔ ɔ. Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, gɔɔɔgusinno kɪ yɪ η nyɔɔ.

⁴⁴ Zunzukurazaa bɪ lɛɛ ka an makra hɪnka η nɪ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɔɔ n nɪ m wɔ burgum ma bɪ, bɪ zaa m. K'a nyasɔ, a dɔ ma mɪηηa, a ta m.»

⁴⁵ Zidas k'a lee ku lɛɛm bɪ, a a zɔ Yeezuu ma, an n'a hɪɛ, a ɔ: «Karɪnsaamba.» A n a burgum ma.

⁴⁶ Gɔɔɔ wɔɔ duro Yeezuu nyasɔ lɛɛm.

⁴⁷ A karɪndanyɪno wɔɔ gɔaa deem kargɔ gaa ɔ, an wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ zibɛɛnyɪ sakɔ, an a tɔr gɔ ma.

⁴⁸ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔr awɔɔ kargɔɔ m kan banno kɪ m k'a bɪ mɔɔ nyasɔ, ɪ ɔ, dazaamazaa n mɔɔ m.

⁴⁹ Mɔɔ nyɪnta awɔɔ bɪɛ ɔ dɔmum haay, m nɪ karɪnda bam Wosocɛ ɔ, b'awɔɔ n mɔɔ nyasɔ y.» Naa do naa, ba a ɔ, kɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ bɪ n kɔ yɪ.

⁵⁰ Kɛɛɛ bɪ, Yeezuu karɪndanyɪno wɔɔ a gɔ ma, ηn'a si.

⁵¹ Nyukumbueere deem zu a jɛ ɔ, an gɔbga zu a kɔɔn ɔ. Gɔɔɔ vantɔɔ kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ n a nyasɔ.

⁵² Bɪ n a mɪηηa yɔ, an a si a mɛ m dɪɔɪ, an gɔbga bɪ to η wɔ ɔ.

Ŋ ta Yeezuu m dɔdɔkɛnno taa

(Matiyee 26.57-68; Likki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

⁵³ Ŋ ta Yeezuu m wosocɛmannɪbɛr jɪtaare har ɔ. Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno, gɔɔɔgusinno kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ a so kɔ ma b'ɔ.

⁵⁴ Pɪyɛɛr n zu Yeezuu jɛ ɔ laaɔ, an ta, an aa lee ku wosocɛmannɪbɛnno jɪtaare bɪ har ɔ b'ɔ, an aa nyɪnta kan halledɔmazanno wɔɔ kɪ, an nɪ nyɪkam sɛ ma.

⁵⁵ Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ kan dɔdɔkɛnno vantɔɔ wɔɔ kɪ haay y'a kam mim ma k'a ka Yeezuu ra, a dɔdɔ yar, k'a ka kɔ n n a zɛ gɔr, bɪ η bɪr a yɪɛ y.

⁵⁶ Bala, kasɛɪ ηɔaarzanno bɔr gɔta, bɪ η meerbaa bɪ bɪr zum kɔ y.

⁵⁷ Gɔɔɔ gɔsɪnno n wuti, ηnɪ ηɔaar ba, ηn'a ka a lɛ m, η ɔ:

⁵⁸ «Wɔɔ ma an n'a hɪɛ, a ɔ: Wosocɛ naa do kɔ η y'a dɔ a wɔ m naa, mɔɔ y'a wurgɛm, bɪ dɔmum kaako nɔ ɔ bɪ, mɔɔ y'a vanta dɔm, b'a bɪ nyɪntam gɔaa wɔ zibɛɛ y.»

⁵⁹ Bɪ kan hɔ kɔ η n'a hɪm bɪ kɪ, η meerbaa bɪ bɪr a gam kɔ ɔ y.

⁶⁰ Bɪ kur bɪ, wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ wuti gɔɔɔ wɔɔ bɪɛ ɔ, an Yeezuu lar, a ɔ: «Bɔ mim gɔɔɔ wɔɔ n'a kare ɪbɪ ra na? ɪbɪ b'a nyɪ bɔη ɔ ra?»

⁶¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ y. Wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ n a ya, an a lar, a ɔ: «Krista n'ɪbɪ m na? ɪbɪ m Nyɪ kɔ Woso barkazaa b'a nyɔɔ bɪ gɛ?»

⁶² Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ mɪηηa m. B'awɔɔ Gɔaanyɪ bɪ yɪm an aa nyɪnta Woso paŋŋazaa bɪsɪ ɔ, an a to brama warkɔ nɔ ɔ, an bɪr zɛm.»

⁶³ Dòmum bɪ do ɔ bɪ, wosocemannɔbər jɪtaare bɪ nɔ ma ɔ, an a muɲɲa huuro kɪnkaansɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Kasetɪzannɔ zibəə a ya, an ta wɔɔ ma ra?»

⁶⁴ Awɔɔ ma an Woso sunsɔ wɔ. Awɔɔ y'a hɔɔn dam lɔ?» Nɪ haay n a hɪ, ɲ ɔ: «A a ga zɛ m.»

⁶⁵ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n a sɪɲɲɪda ba, ɲn'i lihi dɪndam ma, ɲnɪ pɛera ku a meer ma, ɲn'a zɛm, ɲ ɔ: «Kɔ nka nɪ zɛrɛ k'i dɔ ɪ hɪ!» Halledomazannɔ wɔɔ n'a zɛm.

Pɪyɛɛr bɪsɪkare

(Matiyee 26.69-75; Likki 22.56-62; Zaan 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Kɔ Pɪyɛɛr nɪ hallu b'ɔ bɪ, wosocemannɔbər jɪtaare bɪ zibəənyɪlɔrɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ bɔr b'ɔ.

⁶⁷ A n bɪ Pɪyɛɛr yɪ, an nɪ nyɪ kam sɛ ma, an dɪga a meer ma, an n'a hɪm nɪ, a ɔ: «Ibɪ nyɪnta kan Yeezuu Nazareti gɔaa bɪ kɪ sɔ.»

⁶⁸ Pɪyɛɛr n bɪsɪ ka, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ n a dɔ y. Hɔ k'ɪbɪ lɛ n taa k'i hɪ naa, mɔɔ n a jɪ ma y.» A n bɔ, an ta zanɲɔ ɔ.

⁶⁹ Zibəənyɪlɔ bɪ k'a a ya an a yɪ bɪ, a a hɪ gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «Naa do naa ɲ gɔaa deem m.»

⁷⁰ Pɪyɛɛr n a ya, an bɪsɪ ka. Bɪ kur bɪ, kɔ maasɪrɛ ba poore bɪ, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ haay a ya, ɲn'a hɪ Pɪyɛɛr m, ɲ ɔ: «Kɔ sɪra m, ɪbɪ, ɲ gɔaa n'ɪbɪ m sɔ. Bala, Galilee gɔaa n'ɪbɪ m.»

⁷¹ Pɪyɛɛr n a sɪɲɲɪda ba, an n'a wer sire, a ɔ: «Mɔɔ n gɔaa k'awɔɔ n'a mim dɪndam naa dɔ y.»

⁷² Dòmum bɪ do ɔ bɪ, koo baa da gallem hɪya hɔ ma. Pɪyɛɛr bɔkare, an mim kɔ Yeezuu a hɪ m bɪ tɔ da a nɔ ɔ: «Koo bɪ baa dam gallem hɪya y, ɪbɪ n bɪsɪ ka mɔɔ ma gallem kaakɔ.» A n bɔ zɔɔ-zɔɔ, an nɪ nyɪ kare.

15

N ta Yeezuu m Pɪlatɪ taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Likki 23.1-5; Zaan 18.28-38)

¹ Wutigota m bɪ, wosocemannɔbənnɔ jɪtannɔ kan gɔɔɔgusinnɔ kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, kan dɔdɔkənnɔ wɔɔ kɪ a zɛ kɔ ra, k'a dɪga hɔ k'a n'a bɔm bɪ ma. Nɪ y'a ka, ɲnɪ Yeezuu wɔrɔ sur, ɲnɪ ta m, ɲn'aa ka Pɪlatɪ ɔ.

² Pɪlatɪ n a lar, a ɔ: «Zɪfɔrɔ cir n'ɪbɪ m gɛ?» Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ibɪ hɪ.»

³ Wosocemannɔbənnɔ jɪtannɔ wɔɔ ɲɔaar ba ɲn'a kam la kan ɲɔaarbaa do haay kɪ.

⁴ Pɪlatɪ n a ya, an a lar, a ɔ: «Ibɪ b'a nyɪ bɔɲ ɔ ra? Dɪga mim haay kɔ ɲ n'a kare ɪbɪ ra bɪ ma.»

⁵ Bɪ Yeezuu n a ya, an hɔsɪ nyɪ bɔ ɔ Pɪlatɪ nɔ y. Pɪlatɪ n zɛ kədə.

(Matiyee 27.15-26; Likki 23.13-25; Zaan 18.39-19.16)

⁶ Kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ bɔr ɲn'i cɪbsa gɔta bare, Pɪlatɪ bɪ, lɔ kɔ ɲ y'a yɛ bɪ, an n'a bɔrɛ, an wɔ saa.

⁷ Bala, gɔaa kɔ n n'a birm Barabas bɪ nyɪnta lɔnnɔcɛ ɔ kan gɔɔɔ kɔ ɲ yar ba tara nɔ ɔ ɲnɪ gər zɛ rɔ wɔɔ kɪ.

⁸ Zamaa bɪ n ta Pɪlatɪ zɪ, ɲn'aa hɔ k'a n'a kare ɲ ɔ biisi bɪ yɛ.

⁹ Pɪlatɪ n ɲ lar, a ɔ: «Awɔɔ lɛ n taa kɔ m zɪfɔrɔ cir bɪ bɔ, m wɔ saa gɛ?»

¹⁰ Bala, a a dɔ a ɔ, wosocemannɔbənnɔ jɪtannɔ wɔɔ nɔ nɪ tam Yeezuu ma, kɔ gɔɔɔ wɔɔ a ɲɔa bɪ minto.

¹¹ Bɪ, wosocemannɪbənno jɪtanno wɔɔ zamaa bɪ nyonnyɔɔ, kɔ Pilatɪ m Barabas bɔ an wɔ saa.

¹² Pilatɪ n a ya, an zamaa bɪ lar, a ɔ: «Bɔ awɔɔ lɛ n taa kɔ m a ba goaa k'awɔɔ n'a birm zɪfɔrɔ cir bɪ nɪ?»

¹³ N n zee da, η ɔ: «K'a wɔ godarkɔra ma!»

¹⁴ Pilatɪ n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔ a a ba an bɔnyaa?» N n a ya, ηnɪ zee da, an lɛ da biisi ra: «K'a wɔ godarkɔra ma!»

¹⁵ Pilatɪ k'a lɛ n taa k'a zamaa bɪ heer nyɔɔ bɪ, a Barabas bɔ an wɔ saa, an a ka, ηnɪ Yeezuu zɛ madɪrɔ m, an a ka η ɔ, kɔ η n'a wɔ godarkɔra ma.

Yarbənno y'a hɔɔnhɔ bam Yeezuu m

(Matiyee 27.27-31; Zaan 19.2-3)

¹⁶ Yarbənno Yeezuu gaa ηnɪ ta m hallu ɔ, bɪncɛ kɔ n n'a hum ma Pretɔaar b'ɔ, kan yarbənno kɔ η goɔta rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁷ Bɪ kur bɪ, ηnɪ cinno huu kɔ n y'a ba pɛera piinɛ m da Yeezuu ra, ηnɪ laa waa, ηn'a ku a mim ma.

¹⁸ N n'ɪ yaa dam nɪ, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «Zɪfɔrɔ cir, wɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m.»

¹⁹ N n'a zɛrɛ a mim ma bara m, ηn'ɪ lihi dɪndam ma. N n sɔnta a taa, ηn'ɪ yaa dam nɪ.

²⁰ Kɔ η y'a hɔɔnhɔ ba Yeezuu m ηn'a nya bɪ, η cinno huu bɪ bɔ ma ηn'a huuro wɔɔ du ma, ηn'ɪ tam nɪ k'a yaa a wɔ godarkɔra ma.

N Yeezuu wɔ godarkɔra ma

(Matiyee 27.32-44; Likki 23.26-43; Zaan 19.17-27)

²¹ Sɪrɛnnɪ goaa deem kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn b'a to a har ɔ, an nɪ tam kɔnɔ ɔ. Alɛsandrɪ kan Rifis kɪ baaba m. Yarbənno wɔɔ n paɲɲa ba ma k'an Yeezuu godarkɔra bɪ busu.

²² N n ta Yeezuu m bɪncɛ kɔ n n'a birm Golgotaa b'ɔ. A lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Minkorgo bɪncɛ.»

²³ N n divɛn war kɔ ma kan *mɪr kɪ ηn'a ka Yeezuu ɔ, b'a n a mɪ y.

²⁴ N n a wɔ godarkɔra ma, ηnɪ pɔɛɛga da a huuro wɔɔ ma ηnɪ η jir. Goaa biyɔɔ kan a hɔ kɪ.

²⁵ N Yeezuu wɔ godarkɔra ma ηn'a nya dɔgta m wakatɪ nɛɛhɔ ma.

²⁶ N n Yeezuu zɛ bɪ jɪ gorsɪra ba ncɪnaaɔ wargɔ ma Yeezuu mim la godarkɔra bɪ ma: «Zɪfɔrɔ cir m.»

²⁷ N konno wɔ hɪyɔ godarkɔrarɔ ma bɪncɛ deem ɔ kan Yeezuu kɪ. Deem a jɪsa, deem a bɪsɪ. [

²⁸ Hɔ kɔ n nyɪnta, n n a da Wosoci nɔ ɔ bɪ kɔ yɪ: «N y'a lɛ sa n n a da mimbɔnyaaɔbənno barla.»]

²⁹ Cenlezanno kɔ η nɪ cenim b'ɔ rɔ wɔɔ y'a sɔnsɔ wɔm, ηn'a mim zɛm zukɛ-zukɛ, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «Haya! ɪbɪ k'ɪ ɪ da ma, ɪ Wosocɛ wurgɛ, ɪ ɪ bɔ, ɪ dɔ dɔmɪm kaakɔ nɔ ɔ bɪ,

³⁰ ɪ mɪɲɲa bɔmbɔ, k'ɪ zɛr godarkɔra bɪ ma.»

³¹ Wosocemannɪbənno wɔɔ sɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ y'a dɪndam kan kɔ kɪ, ηn'ɪ yaa wɔm Yeezuu ma, η ɔ: «A a muno bɔmbɔ, an bɔkarɛ, a b'a dam ma an a mɪɲɲa bɔmbɔ y.»

³² Kɔ Krista, Israyel cir bɪ n zɛr godarkɔra ma kɛɛrɛ, k'ɔ a yɪ, k'ɔ sɪra ka. Gɔɔɔ kɔ η yɪ η wɔ godarkɔra ma rɔ wɔɔ y'a sɔnsɔ wɔm sɔ.

Yeezuu zɛ

(Matiyee 27.45-56; Likki 23.44-49; Zaan 19.28-30)

³³ Sɪnsɛbɪr k'a bɪ da bɪ, mɔnsigɛ gɔta zɛ tara burɔ ɔ an ta an wakatɪ kaakɔ ku yɪrbɛrɛ m.

³⁴ Wakatı kaako bi ma bi, Yeezuu zee gōta da, a ɔ: «Eloyii, Eloyii, lama sabaktaani?» A le taa k'a hi, a ɔ: «Mɔɔ Woso, mɔɔ Woso, bɔ ni, ɪ ɪ bɔ mɔɔ ɔ?»

³⁵ Gɔɔɔ kɔ η nyinta b'ɔ rɔ wɔɔ naa ma, η ɔ: «K'a tɔr ka, a ɪ *Elii birm k'an b'a da a han.»

³⁶ η deem n bra si an aa hɔ mafɔ-mafɔda sa, an a nyɔɔ hɔ hɛɛnr ma, an a du bɛnkɛ ma, an a ka Yeezuu ɔ k'an a mi, an n'a hire, a ɔ: «K'a to, k'ɔ dɪga a Elii zem b'a zer gɛ.»

³⁷ Yeezuu n zee gōta da, an ga.

³⁸ Wosoɛ bi pɛɛra* bi n kaansɔ a bire ɔ, an a sa mim ɔ an b'a zɛ tara ma.

³⁹ Yarbɛnno cir bi n jum, an a nya Yeezuu rɛ. K'a yɪ an ga maam bi, a a hi, a ɔ: «Sira m, gɔaa naa do nyinta Woso Nyɪ paan....»

⁴⁰ Lanno nyinta b'ɔ, ηnɪ jum laato ηn'ɪ dɪgam. Magdalaa Maarii nyinta η bire ɔ, kan Salomee kɪ, Zozee kan Zakki poore da Maarii kɪ.

⁴¹ Yeezuu k'a nyinta Galilee ɔ bi, lanno nɔɔn duro nyinta ηnɪ zu kɔ ɔ kan kɪ, ηn'a dam han. Lanno gɔsɪnnɔ zu kɔ ɔ kan kɪ, ηnɪ bɔr Zerizalem ɔ.

Yeezuu birle

(Matiyee 27.57-61; Likki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

⁴² Woso le ter. *Sabaa bankare wakatɪ m, a le taa k'a hi a ɔ, hoonsire dɔmɪm n bir booti m.

⁴³ Kɛɛrɛ bi, Arimatee kɔ gɔaa deem k'a tɔ m Zozef bi lee ku. Nyinta a ɔ gɔaa gōta dɔdɔkɛnno wɔɔ bire ɔ. A nyinta, an nɪ dɔm Woso cirbɛɔ bi zɛrɛ ma. A n a heer ba koodɔ, an ta Pilatɪ zi, k'a yaa Yeezuu gɛr bi yɛ han.

⁴⁴ Yeezuu k'a ga lɛɛm ncɪnaaɔ bi, Pilatɪ zɛ kɔdɔ, an yarbɛnno cir bi bir, an a lar kɔ Yeezuu gare bi maastre ba gɛ.

⁴⁵ K'a hɔ kɔ yarbɛnno cir b'a hi bi ma bi, a Yeezuu gɛr bi ka Zozef ɔ.

⁴⁶ Zozef n pɛɛra fɛɔda si, an a ka, n n Yeezuu gɛr bi zer godarkɔra bi ma, an pɛɛra fɛɔda bi burgu ma, an aa wota yaa kɔ n y'a hɔn ci ɔ b'ɔ. A n jaa gōta gɛrgu, an a ta yaa bi le rɛ.

⁴⁷ Magdalaa Maarii kan Zakki da Maarii kɪ nyinta b'ɔ, ηn'ɪ dɪgam bɪnce kɔ n nɪ Yeezuu gɛr bi wotan ɔ bi ma.

16

Yeezuu mumbɔɔrɛ

(Matiyee 28.1-8; Likki 24.1-12; Zaan 20.1-10)

¹ *Sabaa hinni bi k'a cem bi, Magdalaa Maarii kan Salomee kɪ, Maarii Zakki da kɪ tidɔɛr si k'a yaa da Yeezuu ma.

² Hatɔ hinni k'an lɛɛkare dɔmɪm bi wutigota m bi, η bɔr yaa ra b'ɔ, bi ma bi, woso n haan y.

³ η n'a hum kɔ m, η ɔ: «Nka n nɪ jaa bi gɔm wɔɔ m yaa bi le rɛ?»

⁴ Kɔ η y'a bɔɔta ηnɪ dɪga bi, η jaa k'a nyinta gōta bi yɪ, n n a gɛrgu, n n a gɔ yaa bi le rɛ.

⁵ η n gasɔ yaa b'ɔ, ηn'aa nyukumbueere yɪ, an nɪ nyɪntam bɪsɪ ɔ, an zaba fu du a ma. η da n bɔ ɔ gōta.

* **15:38 15.38** Pɛɛra kɔ n n'a hum ma bi, pɛɛra bi do ɪ Wosoɛ bi zɛ kumbir hɪya: lɛɛkare bɪnce bi m bɪnce mɪɲja, a hɪya hɔ bi n bɪnce mɪɲja paan....

⁶ A n a hɪ ɪ nɪ, a ʊ: «A da bɪ bɔ ʊ y. Mɔɔ dɔ mɔɔ ʊ, Nazareti Yeezuu kɔ n y'a wɔ ɡɔdarkɔra ma b'awɔɔ n'a kam ma. A a mɪm bɔ ʊ, a ba naa ʊ dɔ y. Ba bɪnce kɔ n y'a wɔta ʊ bɪ n na.»

⁷ Bɪ, k'a yaa a hɪ Piyeer m, kan a karɪndanyɪno ɡɔsɪnnɔ wɔɔ kɪ, a ʊ: «A lɛkare awɔɔ lɛ Galilee ʊ. Bɪnce bɪ do awɔɔ n n'a yɪɪ ʊ, amba a hɪ awɔɔ m bɪ m.»

⁸ ɪ n bɔ yaa b'ʊ, ɪnɪ bra si kan mɛhɪnkɔ kɪ, ɪ n a so a ʊ y. Kan dabɔɔ k'an ta ɪ nɪ bɪ kɪ, ɪ n yɛ, ɪ n a hɪ ɡɔsɪ nɪ y.

Yeezuu hɪnkare

(Matiyee 28.9-10; Zaan 20.11-18)

[⁹ Yeezuu k'a mɪm bɔ ʊ hatɔ hɪnnɪ k'an lɛkare dɔmɪm bɪ wutɪɡɔta m bɪ, a lɛ ka an a hɪnka Magdalaa Maarii m. A n nyɪnta an la zɪnɛro ra saanhɪna a mɛ ʊ bɪ m.

¹⁰ Magdalaa Maarii n ta, an aa hɔ k'a yɪ bɪ hɪ ɡɔɔɔ kɔ ɪ nyɪnta kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ m. Brɔɔ haay heer nyɪnta an a zar, ɪn'i nyɪ kare.

¹¹ Kɔ ɪ y'a tɔr ka Magdalaa Maarii meerbaa bɪ ma an n'a hɪre a ʊ, a a mɪm bɔ ʊ, b'awɔɔ yɪ bɪ, ɪ n a si nɪ y.

(Likki 24.13-35)

¹² Bɪ kur bɪ, Yeezuu a hɪnka makra do vanta m karɪndanyɪno hɪyɔɔ m, ɪn'i bɔm tara nɔ ʊ.

¹³ ɪ n a wusigɔ, ɪnɪ b'a hɪ a mɪno karɪndanyɪno wɔɔ m, bɪ brɔɔ n a si sɔ y.

(Matiyee 28.16-20; Likki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Zibɛɛzannɔ Ci 1.6-8)

¹⁴ A nyare ma bɪ, a a hɪnka karɪndanyɪno buereedeem nɔ wɔɔ m, ɪnɪ nyɪnta, ɪn'i hɔbɪre bɪm. Yeezuu n ɪ sɪrakare war kan ɪ heerkare bɪ kɪ hɪ ɪ nɪ. Kɔ ɪ n ɡɔɔɔ kɔ ɪ y'a yɪ, an a mɪm bɔ ʊ rɔ mɪm si bɪ mɪnto.

¹⁵ A n bɔkare, an a hɪ ɪ nɪ, a ʊ: «K'a ta durnya haay nɔ ʊ, a yaa lemɪm nyɪnta bɪ pa da ɡɔɔɔ m.

¹⁶ ɡɔaa k'a sɪra ka, an yɛ an batem si sɔ bɪ, bɪ zaa n nɪ bɔmbɔre yɪm. Bɪ ɡɔaa k'a bɪ sɪra kam bɪ, a zaa bɪ bɔmbɔre yɪre y.

¹⁷ Ba makrarɔ kɔ sɪrakarezannɔ a da ma, ɪnɪ ɪ ba bɪ n na: ɪ lam zɪnɛro ra mɔɔ tɔ ma, ɪ lemɪm daarɔ hɪre.

¹⁸ Kɔ n cem ɪnɪ mɪnnɔ ɡɔr a wɔ ʊ ɡɛɛ, ɪnɪ nyɪsɪ da hɔ ʊ, ɪn'a ka ɪ ʊ, a bɪ hɔsɪ bare ɪ nɪ y. ɪ y'a wɔ kam yaabazannɔ ra, bɪ brɔɔ y'a waam.»

(Likki 24.50-53; Zibɛɛzannɔ Ci 1.9-11)

¹⁹ Kɔ Zuuba Yeezuu meer ba kan ɪ kɪ an a nya bɪ, a der, an ta arzana ʊ, an aa nyɪnta Woso bɪsɪ ʊ.

²⁰ Karɪndanyɪno wɔɔ n ta, ɪn'aa lemɪm nyɪnta bɪ pa da lɛ haay ʊ. Zuuba bɪ y'a dare ɪ han, an nɪ lemɪm nyɪnta bɪ paɪɪɪa dan ʊ kan hoserlo bare kɪ.]*

* **16:20 16.9-20** Ciro gusinno wɔɔ nɔ ʊ bɪncɛrɔ nɔɔn duro ba ʊ y, an a sa 9 ra, an ta m 20 ra.

Yeezuu Krista lemim nyinta ku **LIKKI** a gorsura ba

Yeezuu Krista lemim nyinta ku Likki a gorsura ba bi

gasore

Likki bi, do vanta gaa m, zufo bee y. Gosi n ho do a mim no o guta y. Bi woo do o o, Pol zibaeoon m, a m looto. Bi a n'a deem so do vanta gaa an ni ciro m Wosoci bi no o.

Ci naa do ba a o a gaaasiba Teofil ma, do wantoo goso musiro ku n'a kam Woso ma ro woo to ma m so. Laakar a n dunda an Yeezuu musirbaa kan a zibae ki mim gor k'a dunda m.

A y'a hunkare a o, durnya goso haay to ma m lemim nyinta bi n ta o k'a n bumbo. Yeezuu hodindarero guta i ci b'u an le da lemim nyinta ciro musiro woo ra.

Gasore

¹ Jitaare Teofil, goso guta a tonto o, nni minno ku n ba woo bire o nni cem no woo gorsura ba.

² Kasetzanno ku n minno woo yi a sunjida ma kan a nyare ki, n'a ba Woso lemim nyinta padanno woo i b'a dunda woo m amba n y'a yi bi m.

³ Moo munja so, moo laaka dunda munja. Jitaare Teofil, a ta moo ma munja, ku m mim haay sa a sunjida ma an ta kan a nyare ki, m a gorsura ba ubu ma,

⁴ k'ubu n a do, i o, ho ku n y'a dunda ubu m bi, sira m.

Maleeka lee ka an Zaan-Batiisi

yire hi

⁵ Zidee cir Huroodu domum o bi, wosocemanniber deem i nyinta o, a to m Zakarii. Abiya hargaa m, a m wosocemanniber so. A lu bi to m Elizabeti, wosocemanniber jitaare Aaron yajja m so.

⁶ N huya haay nyinta goso munjoo Woso taa. N nyinta, n'n'i ho ku Zuuba Woso le n taa bi bam munja.

⁷ N n nyi yi y, bala, Elizabeti bi cina m, n huya haay gusi.

⁸ Hindeem o, Zakarii y'a wosocemanniberbaa zi bam Woso taa. Hinni bi do o bi, Abiya wosocemannibenno woo zibae hinni m.

⁹ Amba wosocemannibenno woo tur a ba bi m bi, poeega bi, a da a o Zakarii mim la hinni bi do o, k'an se nya tidar nyisi o, an gaso m Wosoce o, bunce munja b'o.

¹⁰ Zamaa bi jum garga ra, n'n'i yaa dam tidar nyisi bi se nyaore domum o.

¹¹ Zuuba Woso maleeka deem a hunka Zakarii m, an jum brama tidar nyisi bi senyareho bi bisi o.

¹² Zakarii k'a a yi bi, a nyi wer ma, nyibae n gaso o.

¹³ Maleeka bi n a hi m, a o: «Zakarii, i da bi bo o y, bala, Woso ubu yaa si. Ubu lo Elizabeti bi nyi yire an a ka ubu o. B'ubu y'a birm Zaan.

¹⁴ B'a nyintam heernyinta kan heernyoo zee ki ubu minto. Bi, goso guta y'a heer nyoom a yire minto.

¹⁵ A nyuntam goaa gota Zuuba Woso taa. A bi diven mire y, a bi bee kosi vanta mim so y. K'a bor an a da no o, *Sent-Espri y'a heer hanm.

¹⁶ A bom Israyel gooo lee, an bor η ni η Zuuba Woso zi.

¹⁷ A lee kam Zuuba lee, wosolesinnisorazaa *Elii hoon kan a panja ki m, k'a bi <ziro ze ko ra kan a nyino ki>, ko bayerezanno woo n hoon yi an gooo turgoo woo m. K'an zamaa banka munja, ko η ni do Zuuba ma.»

¹⁸ Zakarii n maleeka bi lar, a o: «Moo y'a bam lo, m a do moo o sira ni? Moo gusi, moo lo bi gusi so.»

¹⁹ Maleeka bi n a hi, a o: «Gabriel m moo m, m ni Woso lee. Moo nyoo a o, ko m bi meer ba kan ibi ki, ko m bi lemim nyinta hi ibi m.

²⁰ Bi, ibi y'i bam baetir, ibi b'i dam ma i meer ba do y, an ta an minno noon duro nyare domum ku. Bala, ibi n sira ka moo meerbaa k'a ni zem bi ko yi domum ko Woso a cunta b'o y.»

²¹ Domum bi do o bi, zamaa b'i dom Zakarii ma. N ze kedə, k'a maasire ba Wosoe bince munja b'o bi minto.

²² K'a bi bi, a n a da ma an ni hosi hure η ni y. Bi minto y'a ka ηn'a do, η o, Woso makra a yi Wosoe o b'o. A n hooro bumba a wo ma, k'a hinka, a o, a b'a dam ma a meer ba do y. A n goota baetir.

²³ Ko Zakarii a zi bi ba an a nya, a domum n a ku bi, a a hor an doo.

²⁴ K'a yi poore bi kur bi, a lo Elizabeti jisi si. A n a munja nyaakom da mom soor, an n'a hure, a o:

²⁵ «Ba ho ko Zuuba Woso a ba moo m bi n na. A diga moo ma, an moo bo nyannu o gooo bire o.»

Yeezuu yire mindinde

²⁶ Elizabeti jisi mom sordi ho ma bi, Woso maleeka Gabriel nyoo Galilee tara no ko n n'a birm Nazareti b'o,

²⁷ nyumbœere deem zi. A ler n y'a bo goaa m. A jaan bi to m Zozef. Cir David do goaa m. Nyumbœere bi to m Maarii.

²⁸ Maleeka bi n gaso zi, an a hi m, a o: «Moo i yaa dare ibi m Maarii, ibi ko Woso barka ka i o gota, Zuuba Woso i kan ibi ki.»

²⁹ Maarii k'a meerbaa bi ma bi, a da bo o. A n n'a hoon dam yaadare bi ji ma.

³⁰ Maleeka bi n a hi m, a o: «I da bi bo o y Maarii, bala, ibi barka yi Woso zi.

³¹ Ibi jisi sim, i nyi yi yar, b'ibi y'a birm Yeezuu.

³² A nyuntam goaa gota, bi n y'a birm Woso k'a le da haay Nyi. Zuuba Woso y'a yaaba David cirbae bince kan o,

³³ a cirbae bim Zakoo do no o domum haay, b'a cirbae bi nyare ba o y.»

³⁴ Maarii n a hi maleeka bi m, a o: «Bi naa y'a bam lo an ko yi, ko moo n yar do naa?»

³⁵ Maleeka bi n a hi m, a o: «Sent-Espri zerle ibi mim o, Woso k'a le da haay panja y'a kure ibi ro, am hinni ho bi m. Bi y'a ka, nyi k'a ni zem k'a bi yi bi, n y'a birm Woso Nyi munja.

³⁶ Ibi danyi Elizabeti, ko n n'a birm cuna b'i jisi m so, a mom sordi ho m naa. A nyiyar yim a gusimbaa no o.

³⁷ Bala, <ho ba o, Woso n a da ma y.> »

³⁸ Maarii n a hi, a o: «Zuuba zibœzaa m moo m, k'an ba moo m amba ibi hi bi m.» Maleeka bi n a hor, an a gu ma.

Maarii ta k'a yaa diga Elizabeti ma

³⁹ Dòmum bɪ do ɔ bɪ, Maarii wuti zɔɔ-zɔɔ, an zaa sa, an bɔ kɔrɔ kɔ ciro n ta ɔ rɔ wɔɔ ɔ, an ta Zidee kɔ deem nɔ ɔ.

⁴⁰ A n aa gasɔ Zakarii har ɔ, an yaa da Elizabeti m.

⁴¹ Elizabeti k'a Maarii yaadare bɪ ma bɪ, nyi k'a n'a nɔ ɔ bɪ heer ba. Sent-ɛspri n Elizabeti heer han.

⁴² A n zee da kan paɲɲa kɪ, a ɔ: «Woso ɪbu barka da ɔ an lɛ da lanno haay ra, bɪ barka bɪ zer an nawom nyi k'ɪbu n nɪ zem b'a yɪ bɪ ra.

⁴³ Nka m mɔɔ nɪ, kɔ mɔɔ Zuuba da n bɪ dɪga mɔɔ ma?

⁴⁴ Bala, k'ɪbu yaadare bɪ gasɔ mɔɔ tɔr ɔ bɪ, nyi bɪ heer ba mɔɔ nɔ ɔ kan heernyɔɔ kɪ.

⁴⁵ Mimbirenyɪntazaa n'ɪbu m, ɪbu sɪra ka, ɪ ɔ, meerbaa kɔ n y'a hɪ ɪbu m Zuuba Woso tɔ ma bɪ kɔ yim.»

Maarii laa

⁴⁶ Bɪ, Maarii a hɪ, a ɔ:

«Mɔɔ nyi y'a lɛ bɔm mɔɔ Zuuba Woso ɔ.

⁴⁷ Bɪ, heernyɔɔ mɔɔ heer han, bala Woso m mɔɔ bɔmbɔɛzaa.

⁴⁸ Bala, a zerga an dɪga a zibɛɛzaa cicirzaa bɪ ma.

Naa ma kɛɛɛ bɪ, do haay y'a hum mɔɔ ma mimbirenyɪntazaa.

⁴⁹ Paɲɲazaa Woso minno gɔtɔ-gɔtɔɔ ba mɔɔ minto.

A tɔ bɪ, tɔ mɪɲɲa m.

⁵⁰ A cicirzɛɛ ɪ gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ nyi bam nɪ rɔ wɔɔ mim ɔ dòmum haay.

⁵¹ A zibɛɛrɔ gɔtɔɔ ba a wɔ paɲɲa m.

A gɔɔɔ kɔ ɲ n'a mɪɲɲa busum nɔ wɔɔ hɪsɪga.

⁵² A paɲɲazanno bra a cirbɛɛduuro ra an ɲ dundo.

A n gɔɔɔ ɲɔazanno wɔɔ busu brama.

⁵³ A gan wɔ gɔɔɔ kɔ nɔ nɪ ɲ zem nɔ wɔɔ ma, an arzakazanno da zaa ra a wɔ n tu.

⁵⁴ A b'a da a zibɛɛnyɪ Israyɛl han, an a cicirzɛɛ bɪ tɔ da a nɔ ɔ.

⁵⁵ Ler k'a bɔ Abraham m, kan a yaɲɲɔɔ kɪ m a nyare ba ɔ bɪ minto.»

⁵⁶ Maarii gɔɔta kan Elizabeti kɪ an a zɔ mom kaaku ma, an bɔkare, an doo.

Zaan-Batiisi yɪɛ

⁵⁷ Elizabeti nyi yɪɛ a ku. A nyi bɪ yɪ yar.

⁵⁸ A cɪsɔnnɔ kan a dogɔɔɔ kɪ a ma ɲ ɔ, Zuuba a cicir zɛ, ɲn'a zɛ kɔ ra kan kɪ, ɲn'a heer nyɔɔm.

⁵⁹ Nyi bɪ k'a dòmum sinnɲɔ ba bɪ, ɲ bɔr k'a b'a gasɔ baɲɲɔ ɔ. ɲ y'a ɲɔa k'a tɔ ka Zakarii, am a zɪ bɪ hɔ bɪ m.

⁶⁰ A da bɪ n a hɪ, a ɔ: «Ayy..., a tɔ m Zaan.»

⁶¹ ɲ n a hɪ m, ɲ ɔ: «ɪbu do bɪ nɔ ɔ, gɔaa ba ɔ, n n a tɔ ka ncɪnaaɔ y.»

⁶² ɲ n makra ba a wɔ m, ɲn'a zɪ bɪ lar, kɔ n y'a birm lonlɔ gɛ?

⁶³ Zakarii n warga yɛ, an gɔrsɪraro nɔɔn duro ba ma: «A tɔ m Zaan.» ɲ haay n zɛ kɛdɔ.

⁶⁴ Lɛɛm bɪ, Zakarii lɛ a gɔ, a nɛɛm n a bɔ kɔ zi, an nɪ meer bare, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ.

⁶⁵ Nyibɛɛ gasɔ a cɪsɔnnɔ wɔɔ ɔ haay, an ta kɔrɔ kɔ ɲ nɪ cigɛɛzi rɔ wɔɔ ɔ, Zidee gɔrga haay jilli, soora n'a bam mim naa do ma.

⁶⁶ Gɔɔɔ kɔ ɲ mim naa do ma rɔ wɔɔ y'a hɔɔn dam, ɲn'a mɪɲɲa larm, ɲ ɔ: «Nyi naa do zem bɪ nyɪnta lɔ?» Sɪra m, Zuuba Woso wɔ nyɪnta nyi bɪ ra.

Zakarrii laa

⁶⁷ Sent-Ǝspri nyunta an nyi bi zi Zakarii heer han, an ni wosolesinnisora meer bare, a o:

⁶⁸ «Zuuba, Israyel Woso n leboore yi, bala, a bi daga a do ma, an a bombō.
⁶⁹ A bō bomborezaa panjaza m wōo minto, a zibəənyi David do nō o.

⁷⁰ Naa a lēe ka an a hi a lesinnisorazanno munjōo lē m biisi.

⁷¹ A o, a wōo bōm wōo junno wō o,
 kan gōaa haay k'a sō wōo m bi ki.

⁷² A wōo yaabōo cicir zē, a a gōaastibabaa munja tō da a nō o.

⁷³ A lerbore k'a bō wōo yaaba Abraham m bi ba n ni:

⁷⁴ K'a wōo bombō junno wō o an nya, a zaa kam wōo o kō o a zi ba kan
 heerkoodəbaa ki,

⁷⁵ munjabaa kan turgabaa ki nō o, Woso taa dōmum haay kan o mūsirbaa
 nyare ki.

⁷⁶ B'ibū, m nyinnū, η y'ibū birm Woso k'a lē da haay lesinnisorazaa.

Bala, ibū kam Zuuba lēe k'i zaaro banka,

⁷⁷ k'i ka, k'a dogōōō n bombore dō, η mimbunyaaro sugur kare nō o.

⁷⁸ Bala, wōo Woso bi cicirzere gōta.

Naa minto bi, lēegure y'a tom brama, an gu wōo m, amba woso haanre hō
 bi m,

⁷⁹ k'a bi lēe gu gōōō kō η nī monsigē o, ηn'i nyi bam zē m nō wōo m,
 k'a bi laafū zaa hūnka wōo m.»

Zaan-Batiisi nyukumbombaa

⁸⁰ Kō nyi bi nī, a i mam, a heerkoodəbaa n'a dam la. A gōota zanja o,
 an ta an dōmum k'a a hūnka o Israyel zamaa lēe bi dōmum ku.

2*Yeezuu yire**(Matiyee 1.18-25)*

¹ Dōmum bi do o bi, cir Ogisti bi lē ka, a o, n n durnya haay gōōō lē sa.

² Lēekare lesare n naa, an ba Kiriniyusi k'a nyunta Siirii kōzaa bi dōmum
 o.

³ Gōaa haay ta, kō n n'a lē sa, gōaa biyəə lē sa n nawore a kō o.

⁴ Zozef wuti sō Galilee kō Nazaretū o, an ta Zidee gōrga deem kō n n'a
 birm Betelehem o. Būnce bi do cir David yi o. Bala a munja naa, cir David
 do gōaa m.

⁵ Ta a o k'a yaa lesare bi wō kan a jaan Maarii ki. Bi ma bi, Maarii i jisi
 m.

⁶ Kō η nī b'ō bi, Maarii nyi yire dōmum a ku.

⁷ A a dōndombaa nyi yi yar, an pēera burgū ma, an a wōta hōbīro
 hōbire mōr o. Bala, η n toore yi saanōō cē o b'ō y.

Maleekarō kan dundonno ki

⁸ Gōrga bi do pōo o bi, dundonno nī b'ō, ηn'i dōre a hōbīro ma gunuu
 o.

⁹ Zuuba maleeka n a hūnka η nī. Zuuba lēegure n yō η nī. Nyibəə gōta
 n η nyasō.

¹⁰ Maleeka bi n a hi η nī, a o: «A da bi bō o y, bala, zē mōō nawom lemim
 nyunta m kō m b'a hi a wōō m. A nyuntam heernyōō gōta do bi haay minto.

¹¹ Bomborezaa bi yi her David tara ra a wōō tō ma. A m Krista, Zuuba.

¹² Makra k'a n'a kam awɔɔ n a dɔ bi ba n nɪ: awɔɔ yaa nyihure yɪ, n n pɛɛra burgu ma, n n a wɔta hɔbɪsɪrɔ hɔbɪrɛ mɔr ɔ.»

¹³ Lɛɛm bi, arzana malɛɛkarɔ cir gɔta bɔr, η n b'a zɛ kɔ ra kan malɛɛka bi kɪ, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ, η ɔ:

¹⁴ «Woso n lɛbɔrɛ yɪ brama,
kɔ gɔɔɔ k'a nɔ yɪ η la tara burɛ ɔ rɔ wɔɔ m mɛnyɔɔ yɪ.»

¹⁵ Kɔ malɛɛkarɔ wɔɔ a gɔ η ma ηnɪ der brama bi, dundonno wɔɔ gɔɔta ηn'a hum kɔ m, η ɔ: «U ta Betelehem ɔ, k'ɔ aa hɔ k'a ba bi yɪ, Zuuba n a hɪ wɔɔ m bi.»

¹⁶ N n ta zɔɔ-zɔɔ, ηn'aa Maarii yɪ kan Zozef kɪ, kan nyihure bi kɪ, n n a wɔta hɔbɪsɪrɔ hɔbɪrɛ mɔr ɔ.

¹⁷ Kɔ η y'a yɪ bi, ηnɪ hɔ kɔ malɛɛka b'a hɪ η nɪ nyɪ naa do minto bi dɪnda.

¹⁸ Gɔɔɔ kɔ η y'a tɔr ka dundonno wɔɔ meerbaa bi ma haay rɔ wɔɔ, η zɛ kɔdɔ.

¹⁹ Bi, Maarii minno nɔɔn duro da a heer ɔ, an n'a hɔɔn dare η ma.

²⁰ Dundonno wɔɔ n a wusigɔ, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ, ηn'a dan ɔ, hɔ haay kɔ η y'a ma, ηn'a yɪ sɔ bi minto. Bala, hɔ haay ba amba malɛɛka b'a hɪ bi m.

²¹ Dɔmum sinnyɔ k'a ku bi, n nyɪ bi gasɔ banɲɔ ɔ. N n a tɔ ka Yeezuu, tɔ kɔ malɛɛka bi nyɪnta an a ka, bi ma bi, a da n a jɪsɪ sa bi m.

N yaa Yeezuu hɪnka Wosoɛ ɔ

²² Kɔ η hubɔrɛ dɔmunno a ku amba Moyiisi lɛ ka bi m bi, Zozef kan Maarii kɪ nyɪ bi busu, ηnɪ ta m Zerizalem ɔ, k'a yaa ka Woso ɔ,

²³ amba n y'a gɔrsɪra ba Zuuba lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ bi m: «Nyɪyar haay k'an a da nyɪ lɛkarezaa bi, Zuuba hɔ m.»

²⁴ N n «pɔnno huyɔɔ gɛɛ cirpɔrɛ nyɪno huyɔɔ» ka, kɔ n n mannɪ ba m, amba n y'a gɔrsɪra ba Zuuba Wosoci ɔ bi m.

Simɪnyɔɔ kan Yeezuu kɪ

²⁵ Gɔaa ɪ nyɪnta Zerizalem ɔ, a tɔ m Simɪnyɔɔ. Gɔaa tɪrga m, an nɪ zum Woso ɔ mɪɲɲa. Nyɪnta a ɔ, an nɪ Israyel bombɔrɛzaa mɪm dam.
*Sent-ɛspri nyɪnta kan kɪ.

²⁶ Bala, Sent-ɛspri nyɪnta an a hɪnka m, a ɔ, awɔɔ bi gam, k'a n Krista, kɔ Zuuba n n'a nyɔɔm bi yɪ yɪ.

²⁷ Sent-ɛspri a ka, an ta Wosoɛ ɔ. Bi ma bi, a Yeezuu zɪrɔ wɔɔ yɪ, ηn'i zɛrɛ a nyɪ bi m k'a b'a ka Woso ɔ amba n y'a gɔrsɪra ba bi m,

²⁸ Simɪnyɔɔ nyɪ bi si a wɔ ɔ, an barka da Woso m, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

²⁹ «Naa ma bi, Zuuba, ɪbɪ lɛrbɔrɛ bi kɔ yɪ.

ɪbɪ ɪ da ma, ɪ ɪ zibɛɲnyɪ bi tɔ

an cem kan laafɪ kɪ

amba ɪbɪ hɪ bi m.

³⁰ Mɔɔ ɪbɪ bombɔrɛzaa bi yɪ,

³¹ ɪbɪ n a banka doro haay lɛɛ.

³² ɪbɪ do Israyel lɛbɔrɛ m.

Lɛɛgure m, an n'ɪbɪ hɪnkam doro haay m.»

³³ K'a nɪ meer bi bare ncɪnaaɔ bi, nyɪ bi zɪ kan a da kɪ zɛ kɔdɔ.

³⁴ Simɪnyɔɔ n η barka da ɔ, an a hɪ nyɪ bi da Maarii m, a ɔ: «Nyɪ naa do, bɔr a ɔ k'a bi gɔɔɔ gɔta do, k'a gɔɔɔ gɔta wuti Israyel nɔ ɔ sɔ. A nyɪntam Woso makra, bi gɔɔɔ bɪsɪ kam ma.

³⁵ A gɔɔɔ gɔta hɔɔndarɛrɔ kɔ η y'a nyaakom da rɔ wɔɔ hɪnkam lɛɛgure ɔ. Bi k'ɪbɪ nɪ, kargɔ n n'ɪbɪ heer hɔnm.»

Anni kan Yeezuu ki

³⁶ Lɔ wosolesinnisorazaa deem ɪ nyɪnta b'ɔ, a tɔ m Anni. Nyɪnta a ɔ Fanyɛl nyumbɔɛɛɛ, Aɛɛɛr do m. A gusi gɔta. A nyɪnta kan a zim k'a sa a poombaa ma bi ki dɔɔraa saanhɪna.

³⁷ A gɔta zoro, a dɔɔraa businnɔ a yaa si ku. A n ni Wosocɛ ɔ b'ɔ dɔmɪm haay, an ni Woso dan ɔ sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki. A n n'a lɛ kɔsɪm, an ni yaa dam sɔ.

³⁸ A mɪɲɲa bɔr dɔmɪm kɔ n ni nyɪ bi kam Woso ɔ b'ɔ, an ni barka dam Woso m, an ni nyɪ bi mɪm dɪndam gɔɔɔ kɔ n ni dɔm ma kɔ Woso n bɔr Zerizalem bombɔɛ m nɔ wɔɔ m.

³⁹ Kɔ Yeezuu zɪɔ wɔɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Zuuba lɛɔ wɔɔ nɔ ɔ bi ba n'a nya bi, n y'a bɔ, nɪ ta Galilee kɔ Nazaretɪ ɔ.

⁴⁰ Nyɪ bi n ni mare, a paɲɲa n n'a dam la. A mindɔɛ nyɪnta ɔ gɔta, Woso barka ni kan ki.

Yeezuu nyukumbombaa

⁴¹ Dɔɔraa haay, Yeezuu zɪɔ wɔɔ tɪr ta Zerizalem ɔ *pakki cibsa ma.

⁴² Kɔ Yeezuu dɔɔraa buerehɪya kɔ bi, n ta Zerizalem ɔ cibsa bi ma, amba n'a bam dɔɔraa haay bi m.

⁴³ Kɔ cibsa bi dɔmɪnnɔ wɔɔ cem bi, n y'a wusigɔ, nɪ doore. Nyukumbueere Yeezuu bi gɔta Zerizalem ɔ, b'a zɪɔ wɔɔ n a dɔ y.

⁴⁴ N y'a hɔɔn dare n ɔ, zaasɛnnɔ an ni kan n ki. N tare bi yɪ dɔmɪm deem, nɪ bɔkare, n'a sɪɲɲɪda sa, n'a kam ma a yɪrɛɔ kan a dɔrɛɔ ki bire ɔ.

⁴⁵ Bi, n n a yɪ y. N n'a wusigɔ, nɪ ta Zerizalem ɔ, a kama jɪ ɔ.

⁴⁶ A dɔmɪm kaako hinni ɔ, n yaa a yɪ Wosocɛ ɔ, an ni nyɪntam karɪnsaambɔɔ bire ɔ, an n'a tɔr kare n meerbaa ma, an ni n larm sɔ.

⁴⁷ Gɔaa haay k'a n'a tɔr kam ma bi, zɛ a nawɔm kɛdɛ a hɔɔntaɔɛ meerbaa nyɪbɔɔɛ tɔ ma.

⁴⁸ K'a zɪɔ wɔɔ a yɪ bi, n zɛ kɛdɛ, a da bi n a hɪ m, a ɔ: «M nyɪnnɪ, bɔ m ɪbɪ m naa dɔ ba wɔɔ ni? Dɪga a, ɪ zɪ kan mɔɔ ki da bɔ ɔ, ɔ n'ɔ kare ɪbɪ ma.»

⁴⁹ A n a nyɪ bɔ n nɔ, a ɔ: «Bɔ m an n'a kam mɔɔ ma? Awɔɔ n a dɔ a ɔ, mɔɔ m ga m, m bɪr m Zɪ har ɔ ra?»

⁵⁰ Bi, hɔ k'a hɪ nɪ bi, n n a jɪ ma y.

⁵¹ Yeezuu n a wusigɔ kan n ki Nazaretɪ ɔ. A n ni n lɛ sire. A da bi minno nɔɔn duro da a heer ɔ.

⁵² Yeezuu ni mare, a mindɔɛ n'a dam la. A Woso nɔ yɪ, an gɔɔɔ nɔ yɪ sɔ.

3*Wosolesinnisorazaa Zaan-Batiisi*

(Matiyee 3.1-12; Marki 1.1-8; Zaan 1.19-28)

¹ Rɔm cir Tibɛɛr cirbɛɛ bire dɔɔraa bueresoor hɔ ma bi, Pɔns Pilatɪ nyɪnta an a so Zidee gorga ɔ, cir Hɪrɔɔɔɔ n a so Galilee ɔ, a danyɪ cir Filipi n a so Itiree kɔ ɔ kan Trakonitɪ kɔ ki, cir Lizaniyas n a so Abilennɪ kɔ ɔ.

² Hannɪ kan *Kayiifo k'i nyɪnta wosocemannɪbɛnnɔ jɪtannɔ. Dɔmɪm bi dɔ ɔ bi, Woso a lemim ka Zakarii nyɪ Zaan ɔ poohɔɔn ɔ.

³ Bi Zaan ta Zorden gorga haay ɔ, an ni heerlɔrɛ kan batem kɪ mɪm pa dam gɔɔɔ m, n mɪmbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ minto,

⁴ amba n y'a gɔrsɪra ba wosolesinnisorazaa Ezayii ci nɔ ɔ bi m: Gɔaa leer ni bɔm poohɔɔn ɔ:

K'a Zuuba zaa banka, k'a zaafɔɔrɔrɔ wɔɔ bumbanka kɔ η nɪ yɪ tɪrga.

⁵ K'a hɔ zar toko haay ɔ, k'a ciro kan dimbirlo kɪ zɛ a wota, k'a zaaro kɔ η y'a tonto rɔ wɔɔ hunhɔr, bɔɔ ɪ bɪ mɪŋŋa rɔ wɔɔ, k'a η banka a η lonlo.

⁶ Bombɔɔɛzaa k'a a to Woso zi bɪ, a gɔɔɔ bombɔm do haay nɔ ɔ.

⁷ Zamaa gɔta nɪ zem Zaan zi, k'a bɪ batem si. A n n'a hɪɛ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ naa, cɪrka do n'awɔɔ m. Nka y'a hɪ awɔɔ m, a ɔ, a a si a bɔ lem Woso heerbusu k'a nɪ zem booti m bɪ lɛɛ?»

⁸ K'a zi mɪŋŋa ba amba gɔ nɪ nyɪ dam bɪ m, k'an zu kɔ ɔ kan awɔɔ heerlorlɛ bɪ kɪ, b'a b'a hɔɔn da a ɔ, awɔɔ yaaba m Abraham nɪ y. Bala, mɔɔ y'a hɪɛ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, Woso a da ma, an jaarɔ nɔɔn duro wusigɛ an η ba Abraham nyɪnɔ.

⁹ Bala, n sɪga banka an nɪ cuntam k'an gɔrɔ zɪnzɛ ra η mɛsi ma. Gɔ nɪŋŋɛ k'a bɪr nyɪ mɪŋŋa dam bɪ, n y'a zem la, n a da sɛ ɔ.»

¹⁰ Zamaa bɪ barla gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n laaka da, η ɔ: «K'a maam, k'ɔ a ba lo?»

¹¹ A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ gɔaa ɪ huu m hɪyɪa, k'an a jir kan gɔaa k'a ba m bɪ kɪ. Gɔaa k'an ta hɔbɪɛ m bɪ, k'an a ba maam sɔ.»

¹² Yaworsinno n bɔr sɔ k'a bɪ batem si, ηnɪ laaka da Zaan han, η ɔ: «Karɪnsaamba, bɔ wɔɔ ɔ ga m, ɔ a ba?»

¹³ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «A bɪ busoo si an lɛ da lɛ kɔ n y'a ka bɪ ra y.»

¹⁴ Yarbɛnno n a lar sɔ, η ɔ: «Bɪ wɔɔ, bɔ wɔɔ ɔ ga m, ɔ a ba?» A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «A bɪ paŋŋa ba gɔaa ma y, b'a bɪ ŋɔaar ba a ka gɔaa lɛ m k'a busoo yɪ y. Bɪ k'a zerga a yawora bɪ rɛ.»

¹⁵ Zamaa bɪ nɪ dɔm hɔ k'a nɪ zem bɪ nyɪnta ɔ bɪ ma. N n'a hɔɔn dam. N nɪ laaka dare a mɪŋŋa han a heer ɔ, η ɔ: «Krista bɛɛ m Zaan bɪ m na?»

¹⁶ Zaan n a hɪ η haay m, a ɔ: «Mɔɔ naa, batem mɔɔ n'a kare awɔɔ ɔ hɪ ɔ. Bɪ, gɔaa ɪ zem, a paŋŋa n lɛ da mɔɔ ra, bɪ mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ bar tokkɛ hɔr y. A batem kare awɔɔ ɔ Sent-Espri m kan sɛ kɪ m.

¹⁷ A gɔr sa a wɔ ɔ, k'a tɔyaa kɔnkɔ m, k'a hɔyaa zo m. A hɔyaa bɪ zarlɛ a sɪ ɔ, a sɛ k'a bɪr lihim bɪ nyam puur b'ɔ.»

¹⁸ Nɛɪnaaɔ bɪ, Zaan a ya, an minno gɔsɪnnɔ hɪ gɔɔɔ wɔɔ m, an nɪ lemim nyɪnta bɪ hum Israyel gɔɔɔ wɔɔ m.

¹⁹ Bɪ kur bɪ, Zaan nyaa ba kan cɪr Hɪrɔɔdɪ kɪ, a cɛmba lɔ Hɪrɔɔɪyaadɪ k'a yɔm, kan a hɔbaa bɔnyaarɔ vantɔɔ wɔɔ haay kɪ minto.

²⁰ Kɛɛrɛ bɪ, Hɪrɔɔdɪ a ya, an mimbɔnyaa ba an a na ma: a a ka n nɪ Zaan du lonnoɛ ɔ.

Yeezuu batem sire

(Matiyee 3.13-17; Markɪ 1.9-11)

²¹ Dɔmɪm kɔ zamaa bɪ haay nɪ batem sɪŋ ɔ bɪ, Yeezuu batem si sɔ. K'a nɪ yaa dam bɪ, brama a gɔ,

²² *Sent-Espri n cɪrɔɔrɛ mɛ sa, an zer a mim ɔ. Leer n a to brama an n'a hɪɛ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ n'ɪbɪ m, mɔɔ ɪbɪ ŋɔa gɔta, mɔɔ nɔ yɪ ɪbɪ ra.»

Yeezuu yaabɔɔ

(Matiyee 1.1-17)

²³ Yeezuu dɔɔraa bɪ, a ga kɔ ɔ a ba kan bukərku kɪ, an bɔkare an a zibɛɔ sa. N y'a hɔɔn dare, η ɔ Zozef nyɪ m.

Zozef zɪ m Helii m,

²⁴ Helii zɪ m Mataat m,

Mataat zɪ m Levii m,

Levii zɪ m Melkii m,

Melkii zı m Yanayı m,
 Yanayı zı m Zozef m,
²⁵ Zozef zı m Matatıyas m,
 Matatıyas zı m Amos m,
 Amos zı m Nahum m,
 Nahum zı m Heslii m,
 Heslii zı m Nagayı m,
²⁶ Nagayı zı m Maatı m,
 Maatı zı m Matatıyas m,
 Matatıyas zı m Semeyini m,
 Semeyini zı m Yosekı m,
 Yosekı zı m Yooda m,
²⁷ Yooda zı m Yohanam m,
 Yohanam zı m Reeza m,
 Reeza zı m Zorobabel m,
 Zorobabel zı m Salatıyel m,
 Salatıyel zı m Neerii m,
²⁸ Neerii zı m Melkii m,
 Melkii zı m Adii m,
 Adii zı m Kozam m,
 Kozam zı m Elmadam m,
 Elmadam zı m Eer m,
²⁹ Eer zı m Yeezuu m,
 Yeezuu zı m Eliyezeer m,
 Eliyezeer zı m Yoorim m,
 Yoorim zı m Mataat m,
 Mataat zı m Levii m,
³⁰ Levii zı m Sumınyoo m,
 Sumınyoo zı m Ziida m,
 Ziida zı m Zozef m,
 Zozef zı m Yoonam m,
 Yoonam zı m Eliyakim m,
³¹ Eliyakim zı m Meleyaa m,
 Meleyaa zı m Menaa m,
 Menaa zı m Matataa m,
 Matataa zı m Natan m,
 Natan zı m David m,
 David zı m Yesee m,
³² Yesee zı m Yobedi m,
 Yobedi zı m Boozı m,
 Boozı zı m Salaa m,
 Salaa zı m Naasoon m,
³³ Naasoon zı m Aminadaab m,
 Aminadaab zı m Admıno m,
 Admıno zı m Arnii m,
 Arnii zı m Esrom m,
 Esrom zı m Farées m,
 Farées zı m Ziida m,
³⁴ Ziida zı m Zakooob m,
 Zakooob zı m Izakkı m,
 Izakkı zı m Abraham m,
 Abraham zı m Taaraa m,
 Taaraa zı m Nahoor m,
³⁵ Nahoor zı m Seruki m,

Seruki zı m Ragoo m,
 Ragoo zı m Faleki m,
 Faleki zı m Ebëer m,
 Ebëer zı m Salaa m,
³⁶ Salaa zı m Kayınam m,
 Kayınam zı m Arfasatı m,
 Arfasatı zı m Sëm m,
 Sëm zı m Nowee m,
 Nowee zı m Lamëk m,
³⁷ Lamëk zı m Matusalam m,
 Matusalam zı m Enök m,
 Enök zı m Yareti m,
 Yareti zı m Maleleyel m,
 Maleleyel zı m Kayınam m,
³⁸ Kayınam zı m Enös m,
 Enös zı m Set m,
 Set zı m Adam m,
 Adam zı m Woso m.

4

Sotaana ı Yeezuu makra bam *(Matiyee 4.1-11; Markı 1.12-13)*

¹ Yeezuu kô Sent-Ëspri a han bı, a a to Zorden kô le ra b'ö, Sent-Ëspri n a ka, an ta poohoon ö.

² B'ö bı, Sotaana a makra ba dömun busi. A n hösi bı dömunno wöo duro nö ö y. Bı dömunno wöo duro kô ı cem bı, nö a nyasö.

³ Sotaana bı n a hı m, a ö: «Kö Woso Nyı n'ıbu m, k'ı ka kö jaa naa do n a ba bur.»

⁴ Yeezuu n a hı m, a ö: «N y'a gorsıra ba Wosoci ö, n ö: Göaa b'a dam ma an mısırbaa ba höbüre m bala y.»

⁵ Sotaana bı n ta m brama, an tara burë cirbæero haay hınka m læm.

⁶ A n a hı m, a ö: «Möo cirbæero nöön duro panja kan a arzaka kı kare ıbu ö, ı ı so ö. Bala, möö höö m. Möö m da ma m a ka göaa kö möö ıba ö.

⁷ Bı, k'ıbu ye ı kukuræ ze möö taa ı möö da ö, möö yı ı kare ıbu ö haay.»

⁸ Yeezuu n a hı m, a ö: «N y'a gorsıra ba, n ö: ı ı Zuuba Woso da ö, bı, deem bala ıbu n nı yaa dam nı.»

⁹ Sotaana bı n a gaa, an ta m Zerizalem ö, an aa a jum Wosoce bı mim ö, an a hı m, a ö: «Kö Woso Nyı n'ıbu m, k'ı hır naa ö, ı ı da tara ö:

¹⁰ Bala, n y'a gorsıra ba, n ö: Woso le kare a maleekarö ö, kö ı nı dö ıbu ma,

¹¹ bı, n y'a gorsıra ba so, n ö: N y'a wö kare ıbu taa k'ı b'ı gëm ze jaa ma y.»

¹² Yeezuu n a hı m, a ö: «N y'a hı: ı bı da Zuuba ı Woso le ö y.»

¹³ Kö Sotaana bı Yeezuu makra ba kan makrarö do haay kı an a nya bı, a a gö ma an cem, an n'a kam toore vanta ma.

Yeezuu hödındare Galilee ö *(Matiyee 4.12-17; Markı 1.14-15)*

¹⁴ Këere bı, kan Sent-Ëspri panja kı, Yeezuu a bö an bôr Galilee ö. A to n bö læe haay ö.

¹⁵ A n nı hö dındam sokumacerö ö, göaa haay n'a le böı ö.

*N kaanm Yeezuum m Nazaretı ō
(Matiyee 13.53-58; Markı 6.1-6)*

¹⁶ Yeezuum ta Nazaretı ō, kō kō n y'a tor ō b'ō. A n gasō sokomace b'ō hoonsire hinni kō n n'a birm *sabaa bı hinni ō, amba a tır a ba biisi bı m. A n wuti k'a Wosoci karında ba.

¹⁷ N nı wosolesinnısorazaa Ezayii ci ka ō. K'a ci bı hūr bı, a a zε bınce kō n y'a gōrsıra ba ncınaao bı ma:

¹⁸ Zuuba mōō bō ō, a a Sent-Espri zer mōō ra,

kō m lemim nyinta pa da cicirzanno m,

[kō m gōōō kō η heer a zar lō wōō heer wōta.]

A mōō nyōō kō m b'a hı lōnnō m, η y'a mūηa ku, kō m a hı bōōō m, η mım lēε yım.

Gōōō kō η nı fir nō ō rō wōō n bōmbōēε yı.

¹⁹ Mōō nyōō a ō sō, kō m ba hı gōōō m,

Zuuba barka dō ı gō ra.

²⁰ A n ci bı hūηη, an a ka sokomace bı zibēōnyı b'ō, an nyinta. N haay kō η nı cε b'ō bı, η y'a zε kō ra, ηn'ı dıgam Yeezuum ma.

²¹ A n a sa ma, an n'a hıre η nı, a ō: «Wosoci meerbaa k'awōō ma dıtaa-dıtaa naa ō bı kō yı her.»

²² N haay n ye Yeezuum ma y, bı η zε kēdē barka meerbaa nyinta k'a n'a bam bı tō ma. N n'a hıre, η ō: «Zōzef nyı bı bēε m naa ra?»

²³ Yeezuum n a hı η nı, a ō: «Mōō dō mōō ō awōō bōōr naa dō zεm mōō ma: Lōōōr, lēε ka ı ı mūηa waa. Wōō hō k'ıbıı ba Kapernawum ō bı ma. Bı ba ı kō ō naa ō.»

²⁴ Yeezuum a ya, an a hı, a ō: «Sıra m, n bır wosolesinnısorazaa sı sim mūηa a kō ō y.

²⁵ Awōō dō mūηa, biisi bı, wosolesinnısorazaa *Elii dōmum ō, la a gōsı bare ma dōōraa kaaku kan mom kı sōrdı, nō gōta n a da tara bı ra haay. Zonno nyinta ō gōta İsrayel ō bı ma.

²⁶ Bı, Woso n Elii nyōō η gōaa deem zi y, kō bı m, zoro deem k'a nyinta ō Sarepta ō, Sidōn* gorga ō bı m.

²⁷ Kusimoo nyinta ō sō gōta İsrayel ō wosolesinnısorazaa Elizēē dōmum ō. Bı η gōaa deem taan... n a waa, kō saana k'a a tō Siirıi ō, n n'a birm Naaman bı bēε y.»

²⁸ Kō η naa ma bı, η haay nō ma ō gōta sokomace ō b'ō.

²⁹ N nı wuti, ηn'a nyōnnōōta, ηnı bō m tara nō ō b'ō, ηnı ta m a kō ci mim ō k'a yaa nyōōta a bıra a da tara ō.

³⁰ Yeezuum n bō η bireyaa ō, an cem.

*Yeezuum y'a paηηa hınkam
(Markı 1.21-28)*

³¹ Yeezuum ta Galilee gorga deem Kapernawum ō, an nı hō dıdam gōōō m *sabaa hinni ō.

³² N zε kēdē a hōdındare tō ma, bala, a meer bı ba an nawom lēε k'an ta m bı m.

³³ Gōaa deem ı nyinta sokomace ō b'ō, zinē nı kan kı. A n zee da kan paηηa kı a ō:

³⁴ «Hey! Nazaretı Yeezuum, ıbı bō nı wōō zi? Bōr ıbı ō k'ı bı wōō zinze ge? Kō nka n'ıbı m, mōō dō mūηa, gōaa mūηa kō Woso a nyōō bı n'ıbı m.»

* 4:26 4.26 Sidōn a bı İsrayel kō ō y.

³⁵ Yeezuu n zinə bɪ da jum ɔ a meerbaa m, an n'a hure, a ɔ: «Zɛ hi, k'i bɔ goaa bɪ mɛ ɔ.» Zinə bɪ n goaa bɪ do tara ɔ zamaa bɪ lɛɛ, an bɔ a mɛ ɔ, b'a n yaaba da ma y.

³⁶ N haay zɛ kədə, n'n'a hɪm kɔ m, n ɔ: «Bɔ meerbaa m naa! A n nɪ lɛ kam zinəro ɔ kan paŋŋa kɪ n'n'i bɔrɛ!»

³⁷ N nɪ Yeezuu mim dɪndam lɛɛ haay ɔ, gɔrga bɪ do nɔ ɔ.

Yeezuu yaabazannɔ waare

(Matiyee 8.14-17; Marki 1.29-34)

³⁸ Yeezuu k'a bɔ sokomacɛ ɔ b'ɔ bɪ, a ta goaa kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn har ɔ. A n aa dɪga a, Sɪmɔɔn dɪndə ɪ yaaba m. N n a yɛ Yeezuu han k'an a waa.

³⁹ Yeezuu n a zɔ ma, an zerga a burə ɔ, an həən si yaaba bɪ ma, an bɔ a mɛ ɔ. A n wuti lɛɛm an nyasɔ nɪ.

⁴⁰ Kɔ woso lɛ a da bɪ, gɔɔɔ kɔ n nɪ yaabazannɔ m, nɪn yaaba do haay m bɪ, n bɔr n nɪ Yeezuu zi. Bɪ n a wɔ ka n goaa deem-deem la, an n waa.

⁴¹ Zinəro bɔ yaabazannɔ gɔta mɛ ɔ, kan zee kɪ, n ɔ: «Woso Nyɪ n'ibɪ m!» Bɪ, Yeezuu ɪ həən sire n ma, a bɪr yɛm kɔ n nɪ meer ba y. Bala, zinəro wɔɔ a dɔ, n ɔ Krista m.

Yeezuu lemim nyɪnta padare

(Marki 1.35-39)

⁴² Dɔ k'a mɛ bɪ, Yeezuu bɔ, an ta poohɔɔn ɔ, gɔɔɔ gɔta n'a kam ma. Kɔ n y'a yɪ bɪ, n y'a nɔa kɔ Yeezuu n gɔɔta kan a kɪ.

⁴³ Bɪ, Yeezuu a hɪ n nɪ, a ɔ: «Pakra m, kɔ m aa Woso cirbəə bɪ pa da tara gosɔnnɔ ra, bala, mɔɔ nyɔɔ n y'a ɔ bɪ mɪnto.»

⁴⁴ A n nɪ hɔ dɪndam gɔɔɔ m Zidee sokomacɛro ɔ.

5

Lɛɛkare karɪndanyɪnɔ si

(Matiyee 4.18-22; Marki 1.16-20)

¹ Hindeem ɔ, Yeezuu ɪ junɪm *Zenezareti higɔta lɛ ra, zamaa bɪ nɪ kɔ nyɔnnɔɔtam a jɪr ɔ k'a tor ka Woso lemim ma.

² A kɔɔlɔɔ yɪ hɪya higɔta bɪ lɛ ra. Zɔbənno wɔɔ n bra, n'n'a zanŋarɔ sɔrgɔm.

³ Yeezuu n da kɔɔlɔɔ bɪ deem ɔ. Nyɪnta a ɔ Sɪmɔɔn hɔ. A n a yɛ han k'an a gaa higɔta bɪ lɛ ma poore. Yeezuu n nyɪnta, an a to kɔɔlɔɔ bɪ nɔ ɔ, an n hɔ dɪndam zamaa bɪ m.

⁴ K'a meer bɪ ba an a nya bɪ, a a hɪ Sɪmɔɔn m, a ɔ: «I zɔ hi bɪ nɔ ɔ, k'a a zanŋarɔ wɔɔ zɔ, k'a zɔ gɔr.»

⁵ Sɪmɔɔn n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Karɪnsaamba, wɔɔ zi ba gunuu ɔ tee... bɪ wɔɔ n hɔsi nyasɔ y. Bɪ k'i bɪ hɪ bɪ, mɔɔ yɪ n zom.»

⁶ Kɔ n zanŋarɔ wɔɔ zɔ bɪ, n zɔ gɔr gɔta, n zanŋarɔ wɔɔ nɪ kunkaansɔrɛ.

⁷ N n a to, n'n'a wɔ zɔ a zibəəkɔɔnɔ kɔ n nɪ kɔɔlɔɔ deem bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ m, kɔ n nɪ b'a da a han. Brɔɔ n bɔr, nɪn b'a da n han n'n'a waa ɔ, n'n'a zar kɔɔlɔɔrɔ hɪyɔɔ wɔɔ ɔ, an a han, n'n'a yɔ k'a nyoo ba.

⁸ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr k'a naa yɪ bɪ, a kukurə zɛ Yeezuu taa, an n'a hure, a ɔ: «Zuuba, ɪ ba mɔɔ ma laato, bala, mimbɔnyaabər m mɔɔ m.»

⁹ Dabɔɔ gɔta y'a nyasɔ kan a muno wɔɔ kɪ, zɔ gɔta kɔ n y'a gɔr bɪ to ma.

¹⁰ Dabɔɔ Zebedee nyɔnɔ Zakki kan Zaan ki kɔ η nɔ Simɔɔn zibækkɔɔnɔ wɔɔ nyasɔ sɔ. Yeezuu n a hɪ Simɔɔn m, a ɔ: «I da bi bɔ ɔ y, naa ma kɛɛɛɛ bi, ɪbɪ zɔnɔ gɔr biisi, ɪbɪ y'i bam gɔɔɔkamazaa kɛɛɛɛ.»

¹¹ N n a bɔ, ηnɪ bɔr kɔɔlɔɔrɔ wɔɔ m higota lɛ ra b'ɔ, ηnɪ hɔ haay bi to, ηnɪ zu kɔ ɔ kan ki.

Kusimə waare

(Matiyee 8.1-4; Marki 1.40-45)

¹² Yeezuu k'a yaa lee ku tara deem la bi, gɔaa nɪ b'ɔ kusiməbaa n ta ma jilli. K'a Yeezuu yɪ bi, a sɔnta, an a meer zuutɛ tara ɔ, an yaa da m, a ɔ: «Zuuba, k'i lɛ taa ma, ɪ ɪ da ma ɪ mɔɔ waa, k'i dintim gɔ mɔɔ ma.»

¹³ Yeezuu n a wɔ hɔr, an a da ma, a ɔ: «Mɔɔ lɛ taa, ɪ waa.» Lɛɛm bi, a kusiməbaa bi nya ma.

¹⁴ Yeezuu n lɛ ka ɔ, a ɔ, a b'a hɪ gɔaa nɪ y. Bi, a a hɪ, a ɔ: «Ta ɪ yaa n'i hɪnka wosocemannɪbɔr m, k'i ganwɔrɛ ka amba wosolesinnɪsorazaa Moyiisi lɛ ka bi m, ɪ dintim gɔ ɪ ma minto, k'an nyɪnta kasɛti gɔaa haay lɛɛ.»

¹⁵ Bi y'a ka Yeezuu tɔ n bɔ an n'a dam la. Zamaa gɔta n tɪr a zɛm kɔ ra, k'a tɔr ka a lemim ma, k'a ka kɔ Yeezuu n a waa a yaabarɔ minto.

¹⁶ Bi, kɔ Yeezuu nɪ, ta a tɪr a ɔ a deem bɔlɛɛmarɔ ɔ, an bɪr yaa dare.

Megarezaa waare

(Matiyee 9.1-8; Marki 2.1-12)

¹⁷ Hindeem ɔ, Yeezuu nyɪnta an nɪ hɔ dɪndam. Farizɛɛnɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ ki nyɪnta b'ɔ. A to η y'a ɔ Galilee kan Zidee ki Zerizalem ki kɔrɔ ɔ, ηnɪ bɔr. Zuuba paɪɪɪa nyɪnta kan Yeezuu ki, an a ka, an nɪ yaabazannɔ waam.

¹⁸ Gɔɔɔ n lee ku megarezaa m wɔtarahɔ ɔ, ηn'a kam ma k'a gasɔ m har ɔ b'ɔ, a wɔta Yeezuu taa.

¹⁹ Zamaa bi minto bi η n a dɔ kɔ gasɔ awɔɔ n nawɔm nɪ lɔnɔ y. N nɪ der cɛ bi ra, ηnɪ cɛ bi mim hɔn ra, ηn'a nyɔɔ, ηn'a zer kan a wɔtarahɔ bi ki Yeezuu taa zamaa bi lɛɛ.

²⁰ Yeezuu k'a η sɪrakare bi yɪ bi, a a hɪ yaabazaa bi m, a ɔ: «Gɔaa, ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ.»

²¹ Farizɛɛnɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ ki y'a mɪɪɪɪa larm a heer ɔ, η ɔ: «Gɔaa bi kara n naa, an nɪ Woso sɔnsɔ wɔrɛ? Nka y'a da ma an mimbɔnyaarɔ sugur ka kɔ Woso deem bɛɛ?»

²² Bi Yeezuu k'a η hɔɔndare bi yɪ bi, a a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ n'a hɔɔn dare nɛɪnaaɔ?»

²³ Kara n naanaa? M a hɪ, m ɔ: I ɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ bi m gɛ, ɪ wuti ɪ ta bi nɪ?»

²⁴ Bi k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, Gɔaanyɪ b'i lɛ m k'a mimbɔnyaarɔ sugur ka tara burɔ ɔ bi, an a hɪ megarezaa bi m, a ɔ: «Mɔɔ y'a hɪ ɪbɪ m, wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bi sa ɪ doo.»

²⁵ Bi n wuti lɛɛm, η mɪnyaa m, an a wɔtarahɔ bi sa, an doo, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ.

²⁶ N haay zɛ kɔdɔ, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ. Dabɔɔ n η nyasɔ, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «Wɔɔ mim daa yɪ her.»

Levii har hɔbrɛ

(Matiyee 9.9-13; Marki 2.13-17)

²⁷ Bi kur bi, a bɔ an yawɔrsir yɪ, a tɔ m Levii, an nɪ nyɪntare a zibæ bɪncɛ ɔ. Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.»

²⁸ Levii n wuti, an a gɔ hɔ haay ma, an zu Yeezuu ɔ.

²⁹ Levii n cibsa guta ba a har ɔ, an hɔbɔre ba Yeezuu minto. Yaworsinno guta bɔr, kan gɔɔɔ vantɔɔ kɪ, ɲɲɪ b'a zɛ kɔ ra, ɲɲ'i hɔ bɪm kan ɲ kɪ.

³⁰ Farizeenɔ kan a wosocikarinsaambɔɔ kɪ n bɔr, ɲɲ'i kukur bam karundanyɪnɔ wɔɔ ma, ɲ ɔ: «Bɔ minto, awɔɔ n nɪ hɔ bɪm, an nɪ hɔ mim kan yaworsinno kɪ, mimbɔnyaabɛnno kɪ?»

³¹ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Laafɪzanno bɪr a kam lɔɔtɔr ma y, yaabazanno n n'a kam ma.

³² Mɔɔ n bɔr kɔ m bɪ gɔɔɔ tɪrgɔɔ bir y, bɔr mɔɔ ɔ mimbɔnyaabɛnno minto, kɔ ɲ n'a mɪsɪrbaa lɔr.»

Hɔ daa kan hɔ gusire kɪ n kɔ yɔ y
(Matiyee 9.14-17; Marki 2.18-22)

³³ Gɔɔɔ n a hɪ Yeezuu m, ɲ ɔ: «Galle m guta Zaan karundanyɪnɔ kan farizeenɔ karundanyɪnɔ kɪ y'a lɛ kɔsɪm, ɪbɪ hɔɔ wɔɔ n bɔkare, ɲɲ'i hɔ bɪre, ɲɲ'i hɔ mire?»

³⁴ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ y'a dam ma, a ka lɔ daa zim gɔaasɪbɔɔ n a lɛ kɔsɪ, kɔ lɔ daa bɪ zim b'i kan ɲ kɪ ra?

³⁵ Dɔmɪm zɛm, n nɪ zɛm bɪ lɔ daa zim bɪ bɔ ɲ bɪre ɔ. Dɔmɪm bɪ dɔ ɔ bɪ, ɲ y'a lɛ kɔsɪm.»

³⁶ A n a ya, an hɔbɔkɔrɛnoom vanta da ɲ nɪ, a ɔ: «Gɔaa ba ɔ, an nɪ pɛera daa kur sam, an a sɪnsar kan huu gusire kɪ y. Bala, pɛera daa bɪ b'a gam kɔ ɔ kan a gusire bɪ kɪ y. Pɛera daa bɪ y'a gusire bɪ kaansom.

³⁷ Gɔaa b'a dam ma, an dɪvɛn daa tɔ hibɔɔnɔrɔ gusɪnno ɔ y, kɔ bɪ bɛɛ nɪ, dɪvɛn bɪ yɪ ɲ hɪnhaanm, an a lɔ, bɪ hibɔɔnɔrɔ wɔɔ nyɪntam bɔm.

³⁸ Bɪ, a ga a wɔm, ɲɲɪ dɪvɛn daa tɔ hibɔɔnɔrɔ daaro ɔ.

³⁹ Bala, gɔaa k'a nɪ dɪvɛn gusire mim bɪ, a lɛ baa dɪvɛn daa ma y. Bala, a hɪ a nawɔrɛ, a ɔ, dɪvɛn gusire bɪ m mɪɲɲa.»

6

Yeezuu lɛ da sabaa hinni ra
(Matiyee 12.1-8; Marki 2.23-28)

¹ Hindeem ɔ, *sabaa hinni ɔ, Yeezuu bra hɔsɪraro ɔ kan a karundanyɪnɔ kɪ. A karundanyɪnɔ wɔɔ m hɔyaa bɪ yɪnyar, ɲɲ'a tɪɲɲɔ, ɲɲ'a sɔrɛ.

² Farizeenɔ gɔsɪnno n a hɪ ɲ nɪ, ɲ ɔ: «Bɔ minto, awɔɔ nɪ naa bare? Bɪ n n lɛ ka kɔ n naa ba sabaa hinni ɔ?»

³ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Nɔ k'a David nyasɔ kan a muno kɪ an hɔ nɪɲɲɔ ba bɪ,

⁴ an gasɔ Wosocɛ ɔ, an bur kɔ n y'a ka Woso ɔ bɪ sa, an a bɪ kan a muno wɔɔ kɪ, bɪ n nɪ lɛ ka kɔ n a bɪ kɔ wosocɛmannɪbɛnno bɛɛ bala bɪ, awɔɔ n a karɪnda ba ra?»

⁵ A n n'a hɪrɛ ɲ nɪ, a ɔ: «Gɔaanyɪ bɪ m sabaa hinni bɪ minzaa.»

Wɔgɛrɛzaa waare
(Matiyee 12.9-14; Marki 3.1-6)

⁶ Sabaa hinni vanta ɔ, Yeezuu gasɔ sokɔmace ɔ, an nɪ hɔ dɪndam. Gɔaa nɪ b'ɔ, a bɪsɪ ra wɔ n ga.

⁷ Wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ kɪ nyɪnta, ɲɲ'i dundom Yeezuu zi, k'a dɪga a, a yaabazaa bɪ waam sabaa hinni ɔ gɛ, k'a ku a mim ka ra.

⁸ Bɪ, Yeezuu ɲ hɔɔndare bɪ dɔ. A n a hɪ wɔgɛrɛzaa bɪ m, a ɔ: «Wuti ɪ jɪm naa ɔ, zamaa bɪ bɪre ɔ.» Gɔaa bɪ n wuti an jɪm b'ɔ.

⁹ Yeezuu n a hi η ni, a u: «Moo ku m awoo lar: zaa ta u sabaa hinni u, ku n ni zi muηηa ba gee, ku n ni zi bonyaa ba? Zaa ta u ku n ni goaa meeyaa bombo gee, ku n n'a zar?»

¹⁰ A n diga η ma a jir u, an a hi goaa bi m, a u: «I wo hur.» Goaa bi n a wo hur, a wo bi n a waa.

¹¹ Bi, gooo ku η u, k'a mim ka ra ro woo no ma u guta, ηn'a dundam kan ku ki, k'a diga ho k'a n'a bam Yeezuu m bi ma.

Yeezuu karindanyino boore

(Matiyee 10.1-4; Marki 3.13-19)

¹² Domum bi do u bi, Yeezuu ta ci mim u, k'a yaa yaa da. B'a yaa bi da Woso m gunuu u b'u kan domure ki.

¹³ Do k'a mi bi, a a karindanyino bir, an η bo u buerehuya, an to ka η u, kristazibeezanno.

¹⁴ Sumoon k'a to ka Piyeer, a danzaa Andir, Zakki, Zaan, Filipi, Bartelemii,

¹⁵ Matiyee, Toma, Alfee nyi Zakki, Sumoon ku n n'a birm *Zeloti,

¹⁶ Zakki nyi Zidas, kan Iskariyoti Zidas k'a a ba zambozaa bi ki.

Yeezuu gooo waa guta

(Matiyee 4.23-25)

¹⁷ Yeezuu a to ci mim u kan η ki, an zer, an aa jum bince fapida u. B'u bi, a karindanyino guta goota b'u. Zamaa guta nyinta b'u so. A to η y'a u Zidee u, Zerizalem u, kan koro ku η ni higota le ra ro woo ki u, Tiir kan Sidon ki jir u.

¹⁸ Bor η y'a u, k'a b'a tor ka ma, k'an a waa a yaabaro minto. Gooo ku zinero ni kan η ki ro woo, η y'a waam so.

¹⁹ Zamaa bi haay y'a kam ma k'a a wo da ma. Bala, panηa nyinta an ni boore a me u, an ni η haay waare.

Mimbirenyintazanno paan...ro

(Matiyee 5.1-12)

²⁰ Yeezuu n diga a karindanyino woo ma keere, an a hi η ni, a u: «Mimbirenyintazanno n'awoo m, awoo k'a m ηuazanno, Woso cirbae bi, awoo y'a so u.

²¹ Mimbirenyintazanno n'awoo m, awoo ku no n'awoo zem naa ma, hobre y'awoo bom.

Mimbirenyintazanno n'awoo m, awoo k'a ni baa dam naa ma, awoo yaa wom.

²² Mimbirenyintazanno n'awoo m, ku n so awoo m, ku n kaanm awoo m, ku n y'awoo sunso wo, ηn'a bonyaa hi awoo ma Goanyu bi to ma.

²³ K'a heernyoo guta ba hinni bi do u. Bala, Woso i ganwoe guta bankam awoo minto arzana u. N yaaboo woo, nyinta η y'a u, ηn'a ba ncinaao wosolesinnisorazanno m biisi.

²⁴ A pakra bare awoo m, awoo arzakazanno.

Bala, awoo a heernyoo yi biisi.

²⁵ A pakra bare awoo m, awoo k'a ho bi an a ka her bi, no y'awoo zem.

A pakra bare awoo m, awoo k'a ni yaa wom naa ma bi, awoo heer y'a zarm, a baa da.

²⁶ Awoo ku goaa haay n n'awoo muηηabaa hum bi, a pakra bare awoo m. N yaaboo woo, a ba η y'a u ncinaao biisi lesinnisorazanno ηjaarzanno woo m.»

(Matiyee 5.38-48; 7.12a)

²⁷ «B'awɔɔ k'a n'a tɔr kam mɔɔ ma bɪ, mɔɔ y'a hure awɔɔ m, k'a a junno ɲɔa, k'a hɔ mɲɲa ba ɔɔɔ kɔ ɲ sɔ awɔɔ m nɔ wɔɔ m.

²⁸ Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ ler bonyaa bɔre awɔɔ m bɪ, k'a brɔɔ barka da ɔ. K'a yaa da ɔɔɔ kɔ ɲ ɲɔaar ba ɲn'a kare awɔɔ le m nɔ wɔɔ minto.

²⁹ Kɔ ɔɔaa a wɔ ta ɪ paasi deem le, k'ɪ deem bɪ ka ɔ k'an a tare. Kɔ ɔɔaa ɪ gɔbga yɔ ɪ m, k'ɪ to k'an ɪ huuduama sa.

³⁰ Kɔ ɔɔaa hɔ ye ɪ han, k'ɪ ka ɔ. ɔɔaa k'a ɪbɪ hɔ sa bɪ, ɪ b'a laaka da han y.

³¹ Hɔ k'awɔɔ le n taa kɔ ɔɔɔ n'a ba awɔɔ m bɪ, k'a ba ɲ nɪ maam sɔ.

³² K'awɔɔ ɪ ɔɔɔ kɔ ɲ n'awɔɔ ɲɔam nɔ wɔɔ ɲɔam bala, a nyɔɔɔɔ ɪ ka? Bala mimbɔnyaabɛnno wɔɔ ɪ ɔɔɔ kɔ ɲ nɪ ɲ ɲɔam nɔ wɔɔ ɲɔam.

³³ K'awɔɔ ɪ hɔ mɲɲa bam ɔɔɔ kɔ ɲ n'a bare awɔɔ n nɔ wɔɔ nɪ, a nyɔɔɔɔ ɪ ka? Mimbɔnyaabɛnno wɔɔ y'a bam maam sɔ.

³⁴ K'awɔɔ zɪm sa ɔɔɔ k'awɔɔ dɔ a ɔ, ɲ y'a kare awɔɔ rɔ wɔɔ nɪ, a nyɔɔɔɔ ɪ ka? Bala, mimbɔnyaabɛnno wɔɔ ɪ zɪm sam kɔ m, k'a b'a si a le ma.

³⁵ Bɪ, k'a a junno ɲɔa, k'a zi mɲɲa ba ɲ nɪ, k'a zɪm sa ɲ nɪ, b'a b'a hɔɔn da a sire ma y. Maam bɪ, awɔɔ ganwɔre yɪm ɔɔa, awɔɔ nyɪntam Woso k'a le da haay nyɪnɔ. Bala, Woso mɲɲa ɪ kan ɔɔɔ kɔ ɲ n barka dare dɔ rɔ wɔɔ kɪ, a mɲɲa ɪ kan ɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ kɪ sɔ.

³⁶ K'a cicirzere zi ba, amba awɔɔ Zɪ m cicirzerezaa bɪ m.

Bur kan kusə kɪ

(Matiyee 7.1-5)

³⁷ A b'a muno dɔdɔ ka y. Maam bɪ, Woso b'awɔɔ dɔdɔ kare y. A b'a muno dɔdɔ yar y. Maam bɪ, Woso b'awɔɔ dɔdɔ yarle y. K'a sugur ka a muno ɔ, maam bɪ, Woso sugur kare awɔɔ ɔ.

³⁸ K'a hɔ ka a muno ɔ. Maam bɪ, Woso y'a kare awɔɔ ɔ sɔ. N hɔgammɔr mɲɲa sam, n nɪ hɔ zar m awɔɔ mɔr ɔ, an a han, n n'a yɪga-yɪga ze, an bɪr a lom. Bala, hɔgammɔr k'awɔɔ n ta m ɔɔɔ minto bɪ, bɪ n nɪ nyɪntam hɔgammɔr awɔɔ minto sɔ.»

³⁹ Yeezuu n a ya, an hɔbɔkɔrenoom da ɲ nɪ, a ɔ: «Bɔɔ y'a dam ma an bɔɔ gaa ra? ɲ hɪya haay b'a zarm yaa deem ɔ ra?

⁴⁰ Karɪndanyɪ n le da a karɪnsaamba ra y, bɪ karɪndanyɪ haay, k'a bankare yɪ mɲɲa, a nyɪntam am a karɪnsaamba hɔ bɪ m.

⁴¹ Bɔ nɪ, ɪ nɪ bur k'a n'ɪ mim mɪnyaa ɔ bɪ yɪre, an bɔkare kusə k'a n'ɪbɪ mim ɔ bɪ, ɪbɪ bur a yɪre?

⁴² ɪbɪ y'a bam lɔ ɪ hɪ ɪ danyɪ m, ɪ ɔ: ɲɪm kɔ m bur bɔ ɪ mim ɔ, ɪbɪ n bɔkare, ɪbɪ bur kusə k'a n'ɪbɪ mim ɔ bɪ yɪre? Zambozaa, kusə bɪ bɔ ɪ mim ɔ cɪna, keere bɪ, ɪbɪ mim leɛ yɪm, k'ɪ bur bɪ bɔ ɪ mim bɪ mim ɔ.»

Gɔ kan a nyɪ kɪ

(Matiyee 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ «Gɔ mɲɲa ba ɔ, an nɪ nyɪ bonyaa dare y, gɔ bonyaa ba ɔ, an nɪ nyɪ mɲɲa dam sɔ y.

⁴⁴ N gɔ biyɛɔ dɔ kan a nyɪ kɪ. N bɪr sɔɔn nyɪ nɔm laa gɔ ra y. N bɪr tɔgɔ nyɪ nɔm laazankɔre ra y.

⁴⁵ ɔɔaa mɲɲa k'a n'a mɲɲabaa m bɪ, bɔ an nawɔm mim mɲɲa m a heer ɔ sɔ. ɔɔaa bonyaa k'a n'a bonyaabaa m bɪ, bɔ an nawɔm mim bonyaa m a heer ɔ. Bala, hɔ k'a ɪbɪ heer han bɪ, b'ɪ le n'a hum.»

(Matiyee 7.24-27)

⁴⁶ «Bɔ minto m, awɔɔ nɪ mɔɔ birm Zuuba, Zuuba, b'awɔɔ bɪr hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bɪ bare?

⁴⁷ Gōaa k'a nɪ zɛm mɔɔ zi, an n'a tɔr kam mɔɔ meerbaa ma, an nɪ zi bam nɪ bɪ, kɔ m a bɔkɔrɛ hɪnka a m.

⁴⁸ Bɔ a kɔ ɔ kan gōaa k'a nɪ cɛ dɔm, an yaa hɔn zukudɛ, an a jɪr bɪ cɪnta ci burɛ ɔ bɪ kɪ. La gɔta bɔr, hɪ n yar kan hɪnhɛr kɪ an a mom cɛ b'ɔ, b'a n a da ma, an a wurgɛ y, bala a dɔrɛ yɪ mɪɪɲa.

⁴⁹ Gōaa k'a n'a mam, b'a bɪr zi bam nɪ, bɔ a kɔ ɔ kan gōaa k'a cɛ dɔ tara ɔ, b'a na jɪr cɪnta y. La gɔta bɔr, hɪ n yar kan hɪnhɛr kɪ an a mom cɛ b'ɔ, an wurgɛ lɛɛm. Bɪ cɛ bɪ wurgɛrɛ kur, a hɔsɪ n gɔɔta y.»

7

Yeezuu kan Kapernawum sɔrdaa zɔrɔ cir kɪ (Matiyee 8.5-13)

¹ Yeezuu k'a meer bɪ ba kan gɔɔɔ wɔɔ kɪ an a nya bɪ, a wuti an ta Kapernawum ɔ.

² Sɔrdaa zɔrɔ cir deem n ta lɔ m, an a nɔa maam-maam, an yaaba zɛ, an a zɔ zɛ ma.

³ K'a Yeezuu mim ma bɪ, a zɪfɔrɔ *gɔɔɔgusinno nyɔɔ zi, kɔ n n'aa a ye han, k'an b'a lɔ bɪ waa.

⁴ Kɔ n yaa lee ku Yeezuu zi bɪ, n y'a yɛ han, nɪ so ra, nɪ'a hɪrɛ, n ɔ: «Gōaa naa dɔ a ga m k'ɪbɪ n ɪ da han,

⁵ bala, a wɔɔ dɔ bɪ nɔa, a sokumacɛ dɔ an a ka wɔɔ ɔ.»

⁶ Yeezuu n ta kan n kɪ. Kɔ n y'a zɔ har bɪ ma bɪ, sɔrdaa zɔrɔ cir b'a gōaasɪbɔɔ nyɔɔ, nɪ'a hɪm, n ɔ: «Zuuba, ɪbɪ ɪ mɪɪɲa da kɔrɛ ma, bala, mɔɔ n m ga m, k'ɪbɪ n gasɔ mɔɔ har ɔ y.

⁷ Mɔɔ m hɔɔn da mɔɔ ɔ, mɔɔ poore kɔ m bɔr ɪbɪ zi, bɪ k'ɪbɪ meer ba deem bala, mɔɔ lɔ bɪ y'a waam.

⁸ Lɛɛzanno y'a so mɔɔ mɪɪɲa ɔ, mɔɔ nɪ m so sɔrdaarɔ ɔ. Kɔ mɔɔ hɪ deem m, an ta, a tam. Kɔ mɔɔ hɪ a vanta m, an bɔr, a zem. Kɔ mɔɔ hɪ zibɛɲɪ m, an naa ba, a y'a bam.»

⁹ Yeezuu k'a naa ma bɪ, a zɛ kɛdɛ sɔrdaa zɔrɔ cir bɪ tɔ ma, an a bɔ an dɪga zamaa k'a zu a jɛ ɔ bɪ ma, a ɔ: «Mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, baa Israyel nɔ ɔ, mɔɔ n sɪrakarɛ yɪ ncɪnaaɔ y.»

¹⁰ Gɔɔɔ kɔ n yɪ n nyɔɔ rɔ wɔɔ kɔ n doo sɔrdaa zɔrɔ cir bɪ har ɔ bɪ, n yaa dɪga a lɔ b'a waa.

Nayin nyukumbueere mɪmbɔrɛ

¹¹ Bɪ kur bɪ, Yeezuu ta tara deem kɔ n n'a birm Nayin bɪ nɔ ɔ. A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n zu kɔ ɔ kan kɪ kan zamaa gɔta kɪ.

¹² K'a n'a zɔm tara bɪ lɛ ma bɪ, n gɛr busu, n nɪ tam nɪ yaa ra. Zoro nyɪ m, b'a m nyɪyar a deem a da han. Tara bɪ gɔɔɔ gɔta lɔ bɪ da zaa ɔ.

¹³ Zuuba k'a lɔ bɪ yɪ bɪ, lɔ bɪ cicir gasɔ ɔ, an a hɪ m, a ɔ: «ɪ b'ɪ ya ɪ nyɪ ka y.»

¹⁴ A n a zɔ, an a wɔ da gɔranɲa bɪ ma. Gɔɔɔ kɔ n y'a busu rɔ wɔɔ n jɪm. Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Nyukumbueere, mɔɔ lɛ ka, wuti.»

¹⁵ Gɛr bɪ n wuti an nyɪnta, an nɪ meer bam. Yeezuu n nyɪ bɪ gaa, an a ka a da ɔ.

¹⁶ Dabɔɔ gɔta n haay nyasɔ, nɪ'a lɛ bɔm Woso ɔ, n ɔ: «Wosolɛsinnɪsɔrazaa gɔta a hɪnka wɔɔ bire ɔ. Bɪ Woso bɪ dɪga a do ma.»

¹⁷ Hɔ kɔ Yeezuu a ba bɪ ta Zidee haay ɔ kan a gɔrgarɔ kɪ ɔ.

Zaan-Batiisi a karɪndanyɪnɔ nyɔɔ Yeezuu zi (Matiyee 11.2-19)

¹⁸ Zaan-Batiisi karundanyɔnɔ yaa hɔ haay k'a ba bi hi m. Zaan ni η gɔaa huya bir,

¹⁹ an η nyɔɔ Zuuba zi kɔ η n'aa a lar: «Ibɔ n ni dɔrɛ ɪ zɛrɛ ma bi gɛɛ, gɔaa vanta ni?»

²⁰ Kɔ η yaa lee ku Yeezuu zi bi, η y'a hi, η ɔ: «Zaan-Batiisi ɪ wɔɔ nyɔɔ ibɔ ma, k'ɔ bi laaka da ibɔ han: ibɔ n gɔaa k'a a ga m an bɔr bi gɛɛ, gɔaa vanta ni?»

²¹ Dɔmɔm bi do ɔ bi, Yeezuu yaabazannɔ waa gɔta, an gɔɔɔ waa a yaabarɔ do haay nɔ ɔ, kan zinɔrozannɔ kɪ, a bɔɔrɔ mɔm gɔ ɔ.

²² A n bɔkare, an a hi gɔɔɔ kɔ Zaan-Batiisi η nyɔɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a ta, a yaa hɔ k'awɔɔ yɪ, a ma ɔ bi hi Zaan m: bɔɔrɔ mɔm ɪ lɛɛ yɔm, lɔgɔrɔ ɪ tam, kusimoo laafɔ yɪ, tikkiro tɔr a gɔ, gɛəno a mɔm bɔ ɔ, lemim nyɪnta ɪ hum cicirzannɔ m.

²³ Mimbirenyɪntazaa m gɔaa k'a n a sɪrakare to mɔɔ minto bi m.»

Yeezuu hɔɔndare Zaan-Batiisi minto

²⁴ Gɔɔɔ kɔ Zaan-Batiisi η nyɔɔ rɔ wɔɔ kɔ η y'a hɔr bi, Yeezuu a hi zamaa bi m, a ɔ: «Nka awɔɔ ta a yaa dɪga a poohɔɔn ɔ? Hɪnher awɔɔ yɪ an ni niigɔgɔ yɔŋŋɔm gɛ?»

²⁵ Bɔ awɔɔ ta a yaa dɪga a paan...? Gɔaa m, an huu wɪsɪ da a ra gɛ? Gɔɔɔ kɔ η huu wɪsɪrɔ da a ra, ŋn'ɪ mɪsɪrbaa bam mɪŋŋa bi, cinno har bɔɔ n ta ɔ.

²⁶ Nka awɔɔ ta a yaa dɪga a? Wosolesinnɪsorazaa m gɛ? Iɔn... mɔɔ y'a hi awɔɔ m, a lɛ da wosolesinnɪsorazaa ra.

²⁷ Bala, Zaan bi mɔm n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ bi, n ɔ: «Ba mɔɔ ni m zibɛɛzaa nyɔɔrɛ ibɔ lɛɛ, k'a n'ibɔ zaarɔ bɪmbanka na.»

²⁸ Mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, lannɔ nyɪnɔ bɪrɛ ɔ, gɔaa ba ɔ an lɛ da Zaan-Batiisi ra y. Bi gɔaa k'an poore Woso cirbɛə nɔ ɔ bi, a lɛ da m.»

²⁹ Zamaa bi haay kan yaworsinno wɔɔ kɪ a tɔr ka Zaan ma, ŋn'a dɔ, η ɔ Woso tɪrga, ŋn'a ka an batem ka a ɔ.

³⁰ Bi farizeenrɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ kaanm hɔ kɔ Woso lɛ n taa η minto bi m, kaanm kɔ η y'a ɔ Zaan batem bi m bi to ma.

³¹ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Kɔ m her gɔɔɔ nɔɔn makra ba kan bɔ kɪ? Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan bɔ kɪ?»

³² Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan nyɪnɔ kɔ η yaa nyɪnta daasɪ ɔ, ŋn'a to ŋn'ɪ kɔ bimbɪrm nɔ wɔɔ kɪ, η ɔ: Wɔɔ hir hɛ awɔɔ m, b'awɔɔ n sar ba y! Wɔɔ zɛ laa lɔ b'awɔɔ n nyi ka y?

³³ Bala, Zaan-Batiisi bɔr, a bɪr bur bɪrɛ y, a bɪr dɪvɛn mire y, awɔɔ n'a hɪrɛ, a ɔ: Zinɛ ni kan kɪ.

³⁴ Bi Gɔaanyɪ bi bɔr, an ni hɔ bɪm, an ni hɔ mɪm, awɔɔ ɔ: Naa do naa, nɔzaa m bi dɪvɛnmɪr m ɔ, yaworsinno kan mimbɔnyaabɛnno kɪ hannɪ m.

³⁵ Gɔɔɔ kɔ η ni yɛm Woso Mindɔrɛ bi ma rɔ wɔɔ a dɔ η ɔ, Woso Mindɔrɛ bi tɪrga.»

Yeezuu kan lɔ mimbɔnyaabɔr kɪ

³⁶ Farizen deem Yeezuu bir k'an bi hɔ bi kan a kɪ. Yeezuu n gasɔ a har ɔ, ŋn'a sɪŋŋɪda sa, ŋnɪ hɔ bɪrɛ.

³⁷ Lɔ n ni tara nɔ ɔ b'ɔ, mimbɔnyaabɔr m. A n a ma η ɔ, Yeezuu ɪ hɔ bɪm farizen har ɔ b'ɔ. A n bɔr gedre m, n n'a ba albatɪr jaa m, tidɛər n a han,

³⁸ an bi sonta a kur a ganno ma, an ni nyi kare. A mum hi n bo, an n'a lom Yeezuu ganno ra. A n a minko gaa, an a nonno ma, an a wo barka n la, an tidoo bi sa, an a lo n la.

³⁹ Farizen k'a Yeezuu bir bi k'a naa yi bi, a y'a hire a mupha m, a o: «Ko wosolesinnisorazaa m goaa naa do ni, a lo k'a n'a wo noore awoo ma naa dom, ko nka m so: mimbonyaaaber naa.»

⁴⁰ Yeezuu n a hi m, a o: «Simoon, moo i mim m ko m a hi ibu m.» A n a nyi bo o, a o: «Meer ba, karinsaamba.»

⁴¹ «Goaa i nyinta o, goaa huya n n'a zim m. Deem ni domum zorsoor ziboo busoo m, deem bi n ta domum busoor ziboo busoo m.

⁴² Ko n ba busoo m k'a zim bi kam bi, busoo bi zaa b'a hi n ni, a o: n'n'a to. Nka ni busoozaa bi noore an le da?»

⁴³ Simoon n a hi, a o: «Moo y'a hum, moo o, goaa k'a zim le da a mim la bi m.» Yeezuu n a hi, a o: «I sira hi.»

⁴⁴ Yeezuu n a bo an diga lo bi ma, an a hi Simoon m, a o: «Ibu lo naa do yi ra? Moo gaso ibu har o, ibu n hi lo moo ganno ra y, bi, a nyi ka, a mum hi n a lo moo ganno ra, an a gongoo ma a minko m.

⁴⁵ Ibu n moo nyaasi ka kan daore ki y. Bi lo bi moo nyaasi ka an a wo barka moo ganno ra, b'a bir a tore y.

⁴⁶ Ibu n nyoo no moo mim ma y, bi, a tidoo no moo ganno ma.

⁴⁷ Bi y'a ka moo n'a hire ibu m, moo o: a a mimbonyaaaro k'a n ba gota ro woo sugur yi, bi to ma m, an noore gota zi naa ba. Goaa k'a mimbonyaa m poore n ni sugur ka o bi, a i noore m poore so.»

⁴⁸ Yeezuu n a hi lo bi m, a o: «I i mimbonyaaaro sugur yi.»

⁴⁹ Goo ko n nyinta n'n' hooire bum kan ki ro woo y'a hire a heer o, n o: «Nka m goaa naa do ni? A n ye an ni mimbonyaaaro sugur kare?»

⁵⁰ Yeezuu n a hi lo bi m, a o: «I sirakare i bombo. Ta kan laafi ki.»

8

Lanno ko n zu ko o kan Yeezuu ki

¹ Bi kur bi, Yeezuu zaa sa an bo koro gotoo kan koro poorero ki no o, an ni Woso cirbae bi lemim nyinta pa dare. Karindanyino buerehuuyoo woo nyinta kan ki,

² kan lanno gosunno k'a n waa zinero kan yaabaro ki minto ro woo ki: Magdala Maarii ko zinero bo a me o saanhuna,

³ Hiroodi har digamazaa Kuzaa lo Zanni ki, Sozanni kan lanno gosunno ki gota, ko n y'a da n han a honyiro m no woo ki.

Hoduure hobborenoom

(Matiyee 13.1-9; Marki 4.1-9)

⁴ Zamaa a to koro haay o, nni bor Yeezuu zi. Ko n y'a ze ko ra bi, Yeezuu hobborenoom naa do da.

⁵ «Goaa i bo k'a ho duu. K'a n'a duum bi, a hisiga an nawom. A yaa gosunno n a lo zaa bire o. N n tonto ra, brama benno n a bi.

⁶ Gosunno n a lo jaaro ra. N haan, nni gunga ko taa butur ba o bi minto.

⁷ Gosunno n a zar laa o. N bo, laa bi n a ta n mee, nni gunga.

⁸ Gosunno n a lo lee mupha o. N bo, nni nyi da zoro-zoro.» Yeezuu n a ya, an a hi, an so ra kan panja ki, a o: «Goaa k'a tor n ta o, k'an a mal!»

Hobborenoom naa do ji m bo ni?

(Matiyee 13.10-17; Marki 4.10-12)

⁹ Yeezuu karindanyino woo n a lar hobborenoom naa do ji ma.

¹⁰ A n a hı, a ɔ: «Woso zaa ka awoɔ n ho k'a nyaakom da Woso cirbæhɔ n ɔ bi dɔ, bi, bɔɔ ɪ gɔɔta rɔ wɔɔ, hɔbɔkɔrɛnoom n n'a dare η nı, kɔ <ηnı dıga, bi η b'a yı y, kɔ η n'a tɔr ka, bi η b'a ma y.»

Hɔduure bi hɔbɔkɔrɛnoom bi ji dındare

(Matiyee 13.18-23; Markı 4.13-20)

¹¹ «Ba hɔbɔkɔrɛnoom bi ji n na. Hɔduure bi, Woso lemim m.

¹² Bɔɔ nı zaa bire ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, ηn'a mam, Sotaana k'a lee ku bi, an nı ho k'a nı η heer ɔ bi yɔrɛ η nı, kɔ η b'a da ma, ηn'a si, ηnı bombɔrɛ yı nı y.

¹³ Bɔɔ nı jaarɔ burə ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, kɔ η Woso lemim bi ma, a si η nawom kan heernyɔɔ kɪ, bi η mæsi ba ɔ y. A si η nawom, bi k'a yı poore, makra dɔmum ɔ, ηnı wɔ saa.

¹⁴ Bɔɔ y'a zar laa ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, ηn'a mam, bi kan hɔɔndarɛrɔ wɔɔ kɪ, durnya arzakarɔ wɔɔ kɪ, durnya heernyɔɔrɔ wɔɔ kɪ, gɔɔta η nawom jɛ ɔ, η b'a dam ma, ηnı nıy da muηηa y.

¹⁵ Bɔɔ y'a lo lɛɛ muηηa ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, ηn'a tɔr kam lemim bi ma, ηn'a sim muηηa kan heer tırgabaa kɪ. N bir a tɔ bɔrɛ a nɔ ɔ y, η bir a tom ɔ y, ηnı bɔkarɛ ηnı nıy dam.»

Lɛɛgure gɔaa haay minto

(Markı 4.21-25)

¹⁶ «Gɔaa bi sɛ dam fitirɛ ɔ, an mɔr sa an a ku ma, gɛɛ an a sa, an a nyɔɔ gargu ta y. A cınta n nawɔrɛ a bıncɛ ɔ, gɔɔɔ kɔ η nı gasum nɔ wɔɔ n bir lɛɛ gure bi yım.

¹⁷ Bala, mim haay kɔ gɔɔɔ b'a dam ma ηn'a dɔ naa ma bi, η zem b'a dɔ. Mim ba ɔ n n a nyaakom da a dɔ n mı y.

¹⁸ K'a dundo a zi kan a tɔr k'awɔɔ n'a kam ma lonlɔ bi kɪ. Bala, gɔaa k'a nı ho m bi, n y'a dam la. Bɔ ɪ bi hɔsı n bi, a hɔɔn k'a a da a ɔ, a ta m poore bi, n y'a yom nı.»

Yeezuu da kan a danyıno kɪ

(Matiyee 12.46-50; Markı 3.31-35)

¹⁹ Yeezuu da kan a danyıno kɪ bɔr zi, bi η b'a dam ma ηn'a zɔ ma y, zamaa minto.

²⁰ N n'a hı m, η ɔ: «İbıı da kan ɪ danyıno kɪ ɪ garga ra, η lɛ n taa ıbıı ma.»

²¹ A n a nıy bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ da kan mɔɔ danyıno kɪ m gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kam Woso lemim ma, ηn'a zi bam nɔ wɔɔ m.»

Yeezuu hınher da jım ɔ

(Matiyee 8.23-27; Markı 4.35-41)

²² Hindeem ɔ, Yeezuu da kɔɔlɔs ɔ kan a karındanyıno kɪ. A n a hı η nı, a ɔ: «Ü ta higɔta bi gɛm deem bi ra», ηnı cem.

²³ Kɔ η y'a hɔr, ηnı tam bi, Yeezuu hinceem ba. Hınher gɔta n yar higɔta bi ra. Hi n'a tom kɔɔlɔs b'ɔ, an n'a ηɔam k'a nyoo zɛ.

²⁴ N n'a zɔ, ηn'a gu, η ɔ: «Karınsaamba, karınsaamba, ɔ ı gıngam!» A n wuti, an hɔɛn si hınher bi ma kan hikurero wɔɔ kɪ, ηn'a da zenyy..., lɛɛ n zɛ sıı...

²⁵ A n bɔkarɛ, an a hı η nı, a ɔ: «Awɔɔ sırakarɛ b'ı ka?» Dabɔɔ nı η nyasɔ, η n zɛ kɔdɔ, ηn'a hım kɔ m, η ɔ: «Nka m gɔaa naa dɔ nı? A n nı lɛ kam hınher ɔ kan hi kɪ, ηn'a lɛ sire!»

Hɔɔzaa waare kɪfıro kɔ ɔ

(Matiyee 8.28-34; Markı 5.1-20)

²⁶ N yaa lee ku Gergezaa zanno ko o. Ko bi, a nya a o Galilee ko bi re.

²⁷ Yeezuu k'a zer tara o bi, tara bi goaa deem a ze o, zinero ni kan ki. A domum laato, a n a ya, an ni huu dare a ra y, b'a n a ya, an ni wotam har o y. Wota a nawom gaenoyaaro no o.

²⁸⁻²⁹ Gallem guta zine bi tir gaso goaa b'o an maasire ba. N n a woro sur banjaro m, n n poyaaro da a gam o k'a do ma. Bi, a tir η yinyar, zine bi n a gaa, an ta m zanja o. Yeezuu n le ka zine b'o k'an bo goaa bi me o. K'a Yeezuu yi bi, a zee da, an sonta a taa, an n'a hum kan panja ki, a o: «Bo ibu o k'i ba mo ni, Yeezuu, Woso k'a le da haay Nyi? Mo y'a yere ibu han, i bi fir ka mo ma y.»

³⁰ Yeezuu n a lar, a o: «Ibu to m bo?» A o: «Leziyon» A ji k'a hi, a o: Gota maam-maam, bala, zinero guta i gaso goaa bi me o.

³¹ Zinero woo n a ye Yeezuu han k'a bi le ka a o, k'a gaso yaa guta o firyire no o y.

³² Kurkuuro i nyinta b'o guta, ηn'i ho bum ci bi ra. Zinero woo n a ye Yeezuu han, k'an zaa ka a o, k'a gaso kurkuuro woo o. A n zaa ka η o.

³³ Zinero woo n bo goaa bi me o, ηni gaso kurkuuro woo o. Kurkuuro woo n bra si ci bi mim o, ηni zer, ηn'a zar higota b'o, ηni gunga.

³⁴ Kurkuuro domazanno woo ko η ho k'a ba bi yi bi, η bra si, ηn'aa hi tara no o, kan boleamaro woo ki o.

³⁵ Goo woo n bor k'a bi diga ho k'a ba bi ma. N lee ku Yeezuu zi, ηni goaa ko zinero bo a me o bi yi, an ni nyintam Yeezuu jir o, an huu da a ra, an a ba goaa muna, gooo woo da n bo o.

³⁶ Boo i ho k'a ba bi yi ro woo zinero zaa bi waare ji dinda gooo ko η bor lo woo m.

³⁷ Keere bi, Gergezaa zanno woo n a ye Yeezuu han k'an a hor a tara ra. Bala, nyibao guta gaso η o. Yeezuu n a bo, an da kooloo b'o, an a wusiga.

³⁸ Goaa ko zinero bo a me o b'a ye Yeezuu han k'a zu ko o kan ki. Yeezuu n a da zaa ra, a o:

³⁹ «Doo i har o, k'i yaa ho ko Woso a ba ibu minto bi hi.» Goaa bi n a hor, an aa ho ko Yeezuu a ba a m bi hi tara bi no o jilli.

Zayirus nyimbore mumbore (Matiye 9.18-26; Marki 5.21-43)

⁴⁰ Yeezuu k'a a bo, an bi lee ku bi, zamaa bi b'a ze o, ηn'a si. Bala, η nyinta, ηn'i dom ma.

⁴¹ Goaa n bor b'o, a to m Zayirus, sokomace cir m. A n bi sonta Yeezuu taa, an a ye han, k'an bor a har o,

⁴² bala, a nyimbore n ta o deem bala, a doora a zo buerehiya ma, an n'a bam k'a ga. Ko Yeezuu ni tam bi, zamaa b'a so o.

⁴³ Lo i nyinta b'o, ma n'a dam zi doora buerehiya. [A n a honyi zar lootoo zi,] bi, goaa ba o an a da ma, an a waa y.

⁴⁴ A n a zo Yeezuu ma a kur, an a wo da a huu le ma. Leem bi, a ma b'a da jum o.

⁴⁵ Yeezuu n laaka da, a o: «Nka y'a wo da mo ma?» N haay n bisi ka. Piyer n a hi, a o: «Karinsaamba, gooo ko η y'a so ibu o, ηn'ibu nyonnyootam no woo m.»

⁴⁶ Yeezuu n a hi, a o: «Goaa a wo da mo ma, bala panja bo mo me o, moo n a do.»

⁴⁷ Lo bi k'a a do a o, η sor a ra bi, a bor kan mehinko ki, an bi kukure ze Yeezuu taa. Ho ninjo k'a ka, an a wo da ma, an a waa leem bi, an a ji sa, an a dinda m zamaa bi haay taa.

⁴⁸ Yeezuu n a hi, a u: «M nyumbœere i sirakare i bombo. Ta kan laafu ki.»

⁴⁹ Ku Yeezuu goota an ni meer bam bi, goaa a to sokomace cir bi har u, an b'a hi, a u: «I nyumbœere bi ga. I b'i ya, i karinsaamba da kore ma y.»

⁵⁰ Bi Yeezuu k'a naa ma bi, an a hi Zayirus m, a u: «I da bi bo u y. Sira ka bala, a y'a waam.»

⁵¹ Ku Yeezuu lee ku har u b'u bi, a n zaa ka gosti u k'an gasu y. Piyeer a gaa bala, kan Zaan ki, Zakki ki, kan nyi bi zi ki, a da ki.

⁵² Zamaa bi haay ni baa dam, hni heerzar no u nyi bi minto. Yeezuu n a hi, a u: «A bi baa da y. A n ga y, hinceem an n'a bam.»

⁵³ Ni yaa wom Yeezuu ma, bala, ni sira ka, a ga.

⁵⁴ Yeezuu n nyi bi sa a wo ma, an a bir, a u: «M nyinni, wuti!»

⁵⁵ A n a mim bo u, an wuti leem. Yeezuu n zaa ka, a u, hni hobure ka u.

⁵⁶ A ziro woo n ze kade, bi Yeezuu le ka, a u, ni bi ho k'a ba naa hi gosti ni y.

9

Karindanyino buerehuyoo nyooe

(Matiyee 10.5-15; Marki 6.7-13)

¹ Yeezuu buerehuyoo woo so ku ma, a panja kan le ki ka ni u, ku ni la zinero ra, ku ni yaabazanno waa.

² A n ni nyoo, ku ni n'aa Woso cirbae bi pa da, ku ni yaabazanno waa.

³ A n a hi ni, a u: «A bi hosi sa a wo u k'a zaa bi sa ni y. A bi bara sa, gee hera, gee bur, gee busoo y. A b'a ka goaa deem m huuro gor huya y.

⁴ Har niijhe ku ni n'awoo si ni u bi, k'a goota b'u, an ta, an awoo hore domum ku.

⁵ Ku ni n awoo si ku bi do no u y, k'a bor an n'a horm, k'a ku bi taanyisi bi gongom a ganno ma, ku ni n'a do, ni u, a koro ma.»

⁶ Ni n'a hor hni ta koro haay u, hni'i lemim nyinta bi pa dam, hni'i yaabazanno waam bince haay u.

Cir Hirwadi y'a minja larm, nka m Yeezuu ni?

(Matiyee 14.1-12; Marki 6.14-29)

⁷ Cir Hirwadi ho haay ku Yeezuu a ba naa ma. A n a do k'a hoon an n'a dam lo y. Bala, nawanno u Zaan y'a mim bo u gaeno bire u.

⁸ Gosunno u *Elii y'a hunka. Gosunno u wolesinnisoraazanno ku ni nyinta u biisi ro woo deem y'a mim bo u.

⁹ Hirwadi u: «Moo ka hni Zaan mim go ma. Bi, nka hni'a mim dundam moo n'a mam naa?» A n n'a kam ma k'a yi.

Yeezuu i zamaa torm

(Matiyee 14.13-21; Marki 6.30-44; Zaan 6.1-14)

¹⁰ Zibaezanno woo ku ni y'a wusige bi, ni yaa ho haay ku ni yaa ba bi hi Yeezuu m. A n ni gaa, an bo ni toore ma, tara ku n n'a birm Betsayidaa bi zeezi.

¹¹ Goo woo ku ni y'a do bi, ni zu ni je u. Yeezuu ni ni si, an ni Woso cirbae bi mim dundare ni, an ni gooo ku ni le n taa laafu ma ro woo waare.

¹² Gum k'a bor an ni dam bi, buerehuyoo woo a zo ma, hni'a hi m, ni u: «Goo woo da zaa ra, ku ni ta koro woo u kan boleemaro ku ni ni junjeem no woo ki no u, ku ni n'aa a ka wotajuro ma kan hobure ki ma hni'a bi. Bala, bince ku woo n ta u naa, laato hadro ma.»

¹³ Bɪ, Yeezuu a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a hɔbɪrɛ ka ɲ ɔ ɲn'a bɪ a zim.» ɲ n'a nɲɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «Bur soor taan... ɪ gɔɔta wɔɔ ɔ kan zɔɔ kɪ hɪya, kɔ bɪ bɛɛ y, k'ɔ ta ɔ aa hɔbɪrɛ sɪ, ɔ b'a ka zamaa b'ɔ.»

¹⁴ Gɔɔɔ yaaro kɔ ɲ nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ tisi soor ku. Yeezuu n a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a ka kɔ gɔɔɔ wɔɔ n nyɪnta busoor-busoor.»

¹⁵ ɲ n'a ba maam, ɲnɪ ɲ nyɪnta haay.

¹⁶ Yeezuu n bur soor bɪ sa kan zɔ hɪya bɪ kɪ, an a mɪm busu brama, an ɲ barka da ɔ, an a zɪnzɛ ra, an a ka a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɔ kɔ ɲ n'a ka zamaa b'ɔ.

¹⁷ ɲ n'a bɪ, an ɲ ka haay. A kuurero kɔ ɲ gɔɔta bɪ, ɲn'a gɔr kasɪ lɛ ma bueerehɪya.

Pɪyɛɛr ɪ Yeezuu kasɛti kam

(Matiyee 16.13-28; Markɪ 8.27-9.1)

¹⁸ Hindeem ɔ, Yeezuu bɔ toore ma, an nɪ yaa dam, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ nɪ kan kɪ. A n ɲ lar, a ɔ: «Zamaa bɪ y'a hɪrɛ a ɔ, nka m mɔɔ nɪ?»

¹⁹ ɲ n a nɲɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «Gɔsɪnnɔ ɔ, Zaan-Batiisi m. Nawɔnnɔ ɔ, Elii m. Gɔsɪnnɔ ɔ, biisizannɔ wosolesinnɪsorazaa deem y'a mɪm bɔ ɔ.»

²⁰ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Bɪ k'awɔɔ nɪ, awɔɔ y'a hɪrɛ a ɔ, nka m mɔɔ nɪ?» Pɪyɛɛr n a nɲɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Krista kɔ Woso a nyɔɔ bɪ n'ɪbɪ m.»

²¹ Yeezuu ɲ lɛ ka ɲ ɔ, a ɔ: «ɲ b'a hɪ gɔsɪ nɪ y.»

²² A n a ya, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Pakra m kɔ Gɔaanyɪ bɪ n fir yɪ gɔta, kɔ gɔɔɔgusinnɔ n kaan m kan wosocemannɪbɛnno jɪtannɔ kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, kɔ ɲ n'a zɛ an ga, k'an a mɪm bɔ ɔ dɔmɪm kaaku hinnɪ ɔ.»

U a ba lɔ, k'ɔ zu Yeezuu ɔ?

²³ Yeezuu n bɔkare an a hɪ ɲ nɪ haay, a ɔ: «Kɔ gɔaa lɛ taa k'a zu mɔɔ ɔ, k'an a mɪɲɲa letaamarɔ to haay, dɔmɪm haay, k'an a gɔdarkɔra busu, an zu mɔɔ ɔ.

²⁴ Kɔ sɪra nɪ, gɔaa k'a lɛ n taa k'a a meeyaa bombɔ, bɪ zaa n nɪ kɔrɔm ma. Bɪ, gɔaa k'a yɛ zɛ ma mɔɔ minto bɪ, bɪ zaa ɪ bɪ kɔrɔm a meeyaa bombɔrɛ ma y.

²⁵ Bɪ kɔ gɔaa durnya naa arzaka yɪ haay, a zaa n bɔkare an a mɪɲɲa nyaam, gɛɛ, an a mɪɲɲa zar, a nyɔɔɔ ɔ ka?

²⁶ Bala, kɔ gɔaa ɪ nyannɪ zɛm mɔɔ tɔ ma, an nɪ nyannɪ zɛm mɔɔ meerbaa tɔ ma, kɔ Gɔaanyɪ bɪ bɔr a lɛbɔrɛ nɔ ɔ kan a Zɪ hɔ kɪ malɛɛkarɔ mɪɲɲɔɔ hɔ kɪ, a b'a zaa nyannɪ zɛrɛ y.

²⁷ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ naa ɔ rɔ wɔɔ barla, gɔsɪnnɔ Woso cirbɛɛ bɪ yɪm, a misɪrbaa dɔmɪm ɔ.»

Woso Nyɪ lɛbɔrɛ

(Matiyee 17.1-8; Markɪ 9.2-8)

²⁸ Yeezuu k'a meer bɪ ba bɪ, a dɔmɪm a zɔ sinnɪyɛ ma. A Pɪyɛɛr gaa kan Zaan kɪ, Zakkɪ kɪ, an der ci ra k'a yaa da.

²⁹ K'a nɪ yaa bɪ dam bɪ, a meer a lɔr, a huu n a ba fu fititi, an nɪ nyaki bɔm.

³⁰ Lɛɛm bɪ, gɔɔɔ hɪyɔɔ bɔr, ɲn'ɪ meer bam kan kɪ; Moyiisi kan Elii kɪ y'a hɪnka Woso lɛbɔrɛ nɔ ɔ,

³¹ ɲn'ɪ zibɛɛ kɔ Yeezuu n n'a nyambɔrɛ a zɛ m, Zerizalɛm ɔ bɪ mim dɪndam kan kɪ.

³² Bɪ ma bɪ, Pɪyɛɛr ɪ hinceem barɛ a ra kan a muno wɔɔ kɪ. Hinceem bɪ n bɪ ku ɲ la. Kɔ ɲ gu bɪ, ɲ Yeezuu lɛbɔrɛ bɪ yɪ kan gɔɔɔ hɪyɔɔ kɔ ɲ nɪ kan kɪ rɔ wɔɔ kɪ.

³³ Gooa huyoo woo ku η n'a gom Yeezuu ma bi, Piyeer a hi m, a u: «Karinsaamba, ku woo i naa u a muηηa. U bur ba kaako: Ibu ho deem, Moyiisi ho deem, Elii ho deem.» A n ho k'an a hum bi do y.

³⁴ K'a ni meer bi bare ncinaas bi, warko bor an b'a ku η la. Karindanyuno woo ku η warko bi yi an n'a kure a ra bi, η da bo u gota.

³⁵ Meerbaa n a to warko bi no u an n'a hure, a u: «Moo Nyi m naa, moo n'a bo u. K'a a tor ka ma.»

³⁶ Meerbaa bi je u bi, karindanyuno woo n gosi yi, ku Yeezuu deem bee y. η n ho ku η y'a yi bi hi gosi m domunno woo duro u y, η ze pi.

Nyi ku zinero ni fir kam ma

(Matiyee 17.14-18; Marki 9.14-27)

³⁷ Bi do k'a mi bi, η zer ci bi ra, zamaa n bor, an bi Yeezuu ze u.

³⁸ Gooa deem ni zamaa bi bire u, an zee da, a u: «Karinsaamba, moo y'a yere ibu han, diga moo nyiyar bi mim ma, an moo nyi a deem bala.

³⁹ Zine deem i gaso u, an tir a da zeedare ma, an a hinko. A n bir lihihur tare a le re, an bir a dam kore ma, a bir bore a me u naanaa y.

⁴⁰ Moo ye ibu karindanyuno woo han ku η ni la ra, bi η n a da ma y.»

⁴¹ Yeezuu n a hi, a u: «Strakare warzanno kan gooa bonyaro ki do n'awoo m. Moo yi m yare m domum karo ba, ku m boraama zi ba kan awoo ki? Bor i nyi bi m naa u.»

⁴² Nyi bi k'a bor an n'a zom bi, zine b'a ze an a zo tara u, an a hinko. Yeezuu n haen si zine bi ma, an nyi bi waa, an a ka a zi u.

⁴³ η haay n ze kedə Woso gotabaa bi minto.

Yeezuu a ya, an n'a ze mim dindare

(Matiyee 17.22-23; Marki 9.30-32)

Ho haay ku Yeezuu a ba bi a ka goaa biyee heer n nyinta. A a hi a karindanyuno woo m, a u:

⁴⁴ «K'a tor ka ho ku moo n'a hum bi ma muηηa: N Goanyu bi nyasom, n n'a da gooa wo u.»

⁴⁵ Bi, karindanyuno woo bur a meerbaa bi ji mare y. A ji b'a nyaakom da η ni, ku η b'a da ma, ηn'a do y, ηn'i nyi bam Yeezuu larle m mim naa do minto.

Nka m jitaare?

(Matiyee 18.1-5; Marki 9.33-37)

⁴⁶ Laakadare deem bor η hoon u, ηni busi kam ku ma, η u: nka y'a da ma an yi jitaare a bire u.

⁴⁷ Yeezuu k'a η laaka bi dare ji do bi, a nyi gaa, an a jum a jir u,

⁴⁸ an n'a hure η ni, a u: «Gooa k'a nyi naa do si moo to ma, moo a yi m si. Gooa k'a moo si bi, gooa k'a moo nyoo b'a a si. Bala, gooa k'an poore awoo haay barla bi, bi n'awoo jitaare.»

Gooa k'a bi bonyaa kan awoo ki bi, awoo gooa m

(Marki 9.38-40)

⁴⁹ Zaan meerbaa bi sa, a u: «Karinsaamba, woo gooa yi an ni lam zinero ra ibu to m, woo n a go ma, k'a ba kan woo ki bi to ma.»

⁵⁰ Yeezuu n a hi, a u: «A b'a go ma y, bala, gooa k'a bi bonyaa kan awoo ki bi, awoo gooa m.»

YEEZUU ZERIZALEM ZAA SA

N kaanm Yeezuu m Samarii u

⁵¹ Domum k'a a ga m ko Woso n Yeezuu bo durnya o bi k'a n'a zom bi, a a cinta k'a ta Zerizalem o.

⁵² A gɔɔɔ nyɔɔ ko η nɪ lɛɛ ka a m. Broɔ n zaa sa, ηn'aa gaso Samarii ko deem o, k'a leekure bi banka.

⁵³ Bi, η n a si y, k'a zaa sa an nɪ tam Zerizalem o bi to ma.

⁵⁴ Karındanyɔɔ Zaan kan Zakki kɪ ko η naa yɪ bi, η y'a hɪ, η ɔ: «Zuuba, ɪbɪ lɛ taa k'o lɛ ka, ko sɛ n a to brama an zer, an nawɔɔno bi gɛ?»

⁵⁵ Yeezuu n a bo an dɪga η ma, an nyaa ba kan η kɪ, [a ɔ: «Nyi k'an ta awɔɔ m bi, awɔɔ n a do y. Gɔaanyɪ bi n bɔr k'a bi gɔɔɔ zɪnzɛ y, bɔr a o k'a bi η bombo.»]

⁵⁶ N n'a hɔr, ηnɪ ta tara vanta ra.

Yeezuu zuure ɪ lɛ da haay

(Matiyee 8.19-22)

⁵⁷ Ko η zaa sa ηn'ɪ tam bi, gɔaa deem a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Mɔɔ zum ko o kan ɪbɪ kɪ, m ta bɪnce haay k'ɪbɪ n nɪ tanj o.»

⁵⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɛɛɔnɔ yaaro ta o, bi bɛnno y'a cɛrɔ m. Bi, Gɔaanyɪ bi ba bɪnce m k'a mim cinta o y.»

⁵⁹ A n a hɪ gɔaa vanta m, a ɔ: «Zu mɔɔ o.» Bi n a nyɪ bo o, a ɔ: «Zuuba, zaa ka m o, ko m do m zi birle ma.»

⁶⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Gɛəno wɔɔ to ko η n a gɛəno bir. B'ɪbɪ, ta ɪ yaa Woso cirbɛə pa da.»

⁶¹ Gɔaa vanta n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ zure ɪbɪ o karɪnsaamba, bi zaa ka m o, ko m m leer so m harzanno m.»

⁶² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Ko gɔaa donokaan sa k'a dam wɔ, an a bo an nɪ digare a kur, a zaa b'a dam ma an Woso cirbɛə zi ba y.»

10

Yeezuu ɪ busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ nyɔɔm

¹ Bi kur bi, Zuuba karındanyɔɔ gɔsɪnno bo o busaanhɪna a yaa hɪyɔ, an η nyɔɔ hɪyɔ-hɪyɔ, kɔrɔ kan bɪnce haay k'a a ga m an ta o b'o, ηnɪ lɛɛ ka a lɛɛ.

² A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Hɔdare bi gɔta, b'a darezanno ba o gɔta y. K'a yaa da wutu zaa bi m, k'a ye han, k'an zibɛnno nyɔɔ hɔdare bi minto.

³ K'a ta! Awɔɔ nyɔɔ mɔɔ nawom am sinnyɛennyɔɔ ho bi m tampo bɪre o.

⁴ A bi busoo sa y, a bi hɛra sa y, a bi kɔsɔ sa sɔ y. A bi jum a yaa da gɔaa m zaa ra y.

⁵ K'a lɛɛ ka a hɪ har k'awɔɔ n nɪ gasɔj o b'o, a ɔ: Ko laafɪ n bɪr har naa do mim la.

⁶ Ko laafɪ zaa ɪ b'o deem, awɔɔ laafɪ bi zerm la. Ko bi bɛɛ y, a y'a bɔm an bɔr awɔɔ zi.

⁷ K'a gɔɔta har bi do o. Ho ko n n'a kare awɔɔ o bi, a bɪr a bɪrɛ, a bɪr a mire. Bala, zibɛəzaa b'a ga a busoo m. A bi har lɔnlɔr y.

⁸ K'awɔɔ yaa gaso tara nɪnjɛ no o, n n'awɔɔ si, k'a ho ko n y'a ka awɔɔ o bi bi.

⁹ K'a yaabazanno ko η nɪ b'o rɔ wɔɔ waa. K'a hɪ gɔɔɔ wɔɔ m, a ɔ: Woso cirbɛə b'a zɔ awɔɔ ma.

¹⁰ K'awɔɔ yaa gaso ko nɪnjɛ o, bi η n awɔɔ si, k'a bo a hɪ gɔɔɔ gaa o, a o:

¹¹ Baa k'awɔɔ ko bi taanyisi k'a naaso wɔɔ ganno ma bi, wɔɔ y'a gongom ma, o a to awɔɔ m. Bi, k'a do a o, Woso cirbɛə b'a zɔ awɔɔ ma.

¹² Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m: Woso dɔdɔkare hinni ɔ, Sodɔm hɔnhɔrɛ bi nyintam gɔta, an kɔ bi do ku y.»

(*Matiyee 11.20-24*)

¹³ «A nyintare awɔɔ ma bonyaa, Korazen zanno! A nyintare awɔɔ ma bonyaa, Betsayidaa zanno! Bala, hoserlo kɔ η ba awɔɔ bire ɔ rɔ wɔɔ, kɔ ba η y'a ɔ Tiir ɔ kan Sidɔn kɔ, ncɔnaaɔ naa η yɔgɔrɔ da a ra, ηnɔ suu lo a mim la, k'a hunka a ɔ, a a mɔsɔrbaa lɔr, a dɔmum laaɔ.

¹⁴ Bi minto bi, dɔdɔkare hinni ɔ, Tiir kan Sidɔn kɔ hɔnhɔrɛ bi nyintam gɔta, an awɔɔ hɔ bi ku y.

¹⁵ B'ibɔ Kapernawum, ɪ hɔɔn ɪbɔ n n'a dare ɪ ɔ, n y'ibɔ busum ɪ ta arzana ɔ ra? N y'ibɔ zerm yaa gɔta ɔ, fɪrɪrɛ bɪnce ɔ.»

¹⁶ Yeezuu a ya, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔzaa n n'a tɔr kare awɔɔ ma bi, a tɔr an n'a kam mɔɔ ma. Bɔzaa ɪ kaanm awɔɔ m bi, kaanm a ɔ mɔɔ m sɔ. Bi bɔzaa ɪ kaanm mɔɔ m bi, kaanm a ɔ gɔaa k'a mɔɔ nyɔɔ bi m.»

Karɪndanyɪnɔ busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ wusigɛrɛ

¹⁷ Karɪndanyɪnɔ busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ a wusigɛ, ηnɔ bɔr kan heernyɔɔ kɪ, η ɔ: «Zuuba, baa zinɛrɔ wɔɔ lɛ si ɪbɔ tɔ ma.»

¹⁸ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ Sɔtaana yɪ, an a tɔ brama an a da, am brama nyakɪ hɔ bi m.

¹⁹ Ba n nɪ: mɔɔ paŋŋa ka awɔɔ ɔ k'a tɔ mɪnnɔ ra kan bɔɔrɔrɔ kɪ kan junnɔ paŋŋa kɪ haay, bi hɔsɔ bi bare awɔɔ nɪ y.

²⁰ Bi, a b'a hɔɔn nyɔɔ zinɛrɔ kɔ η y'awɔɔ lɛ si rɔ wɔɔ minto y. K'a heer nyɔɔ, kɔ Woso awɔɔ tɔrɔ gɔrsɪra ba arzana ɔ bi minto.»

Yeezuu y'a heer nyɔɔm

(*Matiyee 11.25-27; 13.16-17*)

²¹ Lɛɛm bi, *Sent-Espri a ka heernyɔɔ gɔta n gasɔ Yeezuu ɔ, a ɔ: «M Zɪ, mɔɔ yɪ m lɛ bɔrɛ ɪbɔ ɔ, brama kan tara kɪ Zuuba, ɪbɔ k'ɪ mim naa do nyaakom da hɔɔnzanno, kan hɔɔnonno kɪ m, ɪ b'a hunka gɔɔɔ poorero m. Sira m, m Zɪ, ɪbɔ y'a ŋɔa k'an nyɪnta ncɔnaaɔ.»

²² «Mɔɔ Zɪ hɔ haay sa, an a ka mɔɔ ɔ, bi gɔaa ba ɔ an Nyɪ bi do kɔ Zɪ bi bɛɛ bala y. Bi, gɔaa ba ɔ an Zɪ bi do kɔ Nyɪ bi kan gɔɔɔ kɔ Nyɪ bi lɛ n taa k'a hunka η nɪ rɔ wɔɔ kɪ bɛɛ bala y.»

²³ A n a bɔ, an dɪga karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma, an a hɪ η nɪ a minto, a ɔ: «Mimbirenyɪntazanno m, gɔɔɔ kɔ η nɪ hɔ k'awɔɔ n'a yɪm nɔ wɔɔ yɪm.

²⁴ Bala, Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, wosolesinnɔsorazanno gɔta kan cinno kɪ a ŋɔa k'a hɔ k'awɔɔ n'a yɪm bi yɪ, bi η n a yɪ y, k'a hɔ k'awɔɔ n'a mam bi ma, bi η n a ma y.»

Muno ŋɔarɛ, Samarii gɔaa hɔbɔkɔrenoom

²⁵ Wosocikarɪnsaamba deem wuti an laaka da Yeezuu han, k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ, a ɔ: «Karɪnsaamba, bɔ mɔɔ m ga m m a ba, kɔ m mɔsɔrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bi yɪ?»

²⁶ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Moyiisi lɛ ci bi nɔ ɔ, bɔ n y'a gɔrsɪra ba? ɪbɔ y'a karɪnda bam lo?»

²⁷ A n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «K'ɪ Zuuba ɪ Woso ŋɔa kan ɪ heer kɪ haay, kan ɪ nyɪ kɪ haay, kan ɪ paŋŋa kɪ haay, kan ɪ hɔɔndare kɪ haay. K'ɪ mim ŋɔa amba ɪ muŋŋa m.»

²⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ nyɪ bɔ ɔ muŋŋa. A ba ncɔnaaɔ, ɪ mɔsɔrbaa bi yɪm.»

²⁹ Bi, wosocikarɪnsaamba bi k'a lɛ n taa k'a gumɛ ka a muŋŋa ɔ bi, a Yeezuu lar, a ɔ: «Nka m mɔɔ mim nɪ?»

³⁰ Yeezuu n a nyi bo no, a o: «Goaa i nyinta an a to Zerizalem o, an ni tam Zeriko o. Konno n aa da ma, nn'a huuro yo m, nn'a ze banno m, nni yaaba da ma, nn'a go ma, an n'a bam k'a ga.

³¹ Wosocemannibər deem a to b'o so, an bur an ni cenim zaa bi do ra. A n goaa bi yi, an bir ma, an cem.

³² Wosoce zibəəzaa deem a to Zerizalem o so, an ni cenim b'o. Levii do goaa m. A n goaa bi yi, an bir ma, an cem.

³³ Bi, Samarii goaa deem y'a to zaa ra, an bi lee ku goaa bi zi. K'a a yi bi, a cici a nyaso.

³⁴ A n a zo ma, an a nyinno wəo sɔrgo dɔven m, an nyoo no η ma, an pɛera burgu ma, an a busu, an a da a sisi o, an ta m zaasənnocə o, an aa nyisi ba m.

³⁵ Do k'a mi bi, a busoo bo o boolooɔ huya, n n a ba wanzur m, an a ka zaasənnocə zaa b'o, an a hi m, a o: Diga a mim ma, bi k'i busoo zar a kur, ko mɔo m wusigə, ko m b'a sompi a yaa o.

³⁶ Ibu hoondare no o, goaa kaako naa bireyaa o, nka m goaa ko konno a ze bi mim ni?»

³⁷ Wosocikarinsaamba bi n a nyi bo o, a o: «Bo i munjabaa ba kan ki bi m.» Yeezuu n a hi m, a o: «B'ibu so, ta, i ba maam so.»

Martı kan Maarii ki har o

³⁸ Ko Yeezuu kan a karındanyino ki zaa sa nn'i tam bi, η yaa gaso ko deem o. Lu ko n n'a birm Martı bi η si a har o.

³⁹ A dam n ta o, a to m Maarii, b'i nyinta Zuuba bi taa, an n'a tər kare a meerbaa ma.

⁴⁰ Martı nyinta an n'a tontɔŋ o kan hɔbure bare ki, zibəə gosunno ki so. A n bur, an b'a hi, a o: «Zuuba, mɔo dam bi k'a mɔo to m deem, m ni ziro wəo bam bi, a bir hɔsi bare ibu n na? A hi m k'an b'a da m han.»

⁴¹ Zuuba n a nyi bo o, a o: «Martı, Martı, ho gota y'ibu hoɔn o, an n'ibu kom.

⁴² Deem bala m pakra. Maarii ho k'an munja bi bo o, bi, goaa b'a yom ni y.»

11

Yaadare

(Matiyee 6.9-13; 7.7-11)

¹ Hindeem o, Yeezuu nyinta an ni yaa dam bince niŋŋə o. K'a yaa bi da an a nya bi, karındanyı deem a hi m, a o: «Zuuba, yaadare dında o m, amba Zaan a dında a karındanyino wəo m bi m.»

² A n a hi η ni, a o: «K'a i yaa dam, k'a hi, a o:

Zi,

a ka ko n n'ibu munja do Woso a deem,
k'i cirbəə n bur.

³ Wəo dɔmum biyəə hɔbure ka wəo o,

⁴ k'i wəo mimbunyaaro sugur ka wəo o, amba wəo munjoɔ y'a sugur kam
bɔo i kɔrɔma kan wəo ki rɔ wəo o bi m.

I b'a ka, o o do makra no o y.»

⁵ Yeezuu a ya, an a hi, a o: «Goaa bi kara hannyi n ta o, an ta an aa hi m dıbsir ma, a o: «M hannyi, bur zım sa m m kaako,

⁶ mɔo hannyi deem y'a to zaa ra an bur mɔo zi, bi hɔsi ba mɔo o ko m a ka o y.»

⁷ Bo n ni cə o b'o bi n a nyi bo o, a o: «I bi mɔo ko y. Mɔo cə le ta. Mɔo kan m nyino ki i wɔtam. Mɔo bi m dam ma, m wuti, m bur ka ibu o y.»

⁸ Mɔɔ y'a hure awɔɔ m: baa k'a b'a dam ma, an wuti an a ka ɔ a hannɔɔbaa bi minto, a wutire an ho haay k'a le n taa bi ka ɔ, k'a le baa k'an a ko bi to ma.»

⁹ «Sira mɔɔ n'a hure awɔɔ m: K'a ho ye, n y'a kare awɔɔ ɔ. K'a ka, awɔɔ y'a yim. K'a cele ze, n y'a gore awɔɔ m.

¹⁰ Bala, goaa k'a ho ye, n y'a kan ɔ, goaa k'a ka, a y'a yim, goaa k'a cele ze, n y'a gore a zaa m.

¹¹ Zi bi kara n n'awɔɔ bire ɔ naa ɔ, a nyi n zo ye han an mum sa an a ka ɔ?

¹² Gee a n a ya, an jir ye, bi n boɔɔ sa an a ka ɔ?

¹³ K'awɔɔ n guɔɔ bonyaaro wɔɔ, awɔɔ ho muɔɔ ka a nyino ɔ do. Bi Zi Woso k'a ni arzana ɔ bi, a bi Sent-Espri kam guɔɔ ko η n'a yem han ro wɔɔ ɔ an le da ra?»

Yeezuu paɔɔa b'a to ka?

(Matiyee 12.22-30; Marki 3.22-27)

¹⁴ Yeezuu i lam zinɔ k'a goaa ba bɔɔtir bi la. Bi, zinɔ bi k'a bo bi, bɔɔtir b'i meer bam, zamaa bi n ze kɔdɔ.

¹⁵ Bi, gosunno a hi, η ɔ, la Yeezuu n nawom zinero wɔɔ ra, zinero cir Belzebul paɔɔa m.

¹⁶ Gosunno le n taa k'a Yeezuu makra ba a diga a, ηn'a yem han k'an a ka ko makra n a to arzana ɔ k'a yi.

¹⁷ Bi Yeezuu η hoɔndare bi yi, an a hi η ni, a ɔ: «Kɔ cirbɔɔ deem zanno wuti ηn'i yar bam kan ko ki, a da an nawom, a cɛɔ wɔɔ n a dunda ko ra so.

¹⁸ K'awɔɔ ɔ, Belzebul paɔɔa minto y'a ka mɔɔ ni lam zinero ra bi, ko Sotaana a bo an ni yar bam kan a muɔɔa ki so, a cirbɔɔ bi nyintam lo?

¹⁹ Kɔ Belzebul minto y'a ka mɔɔ ni lam zinero ra, awɔɔ karindanyino wɔɔ, la η nawore η la, nka to ma? Awɔɔ guɔɔ wɔɔ n n'awɔɔ dɔdɔ yarm.

²⁰ Bi ko la mɔɔ nawom zinero wɔɔ ra kan Woso wo paɔɔa ki, k'a do a ɔ: Woso cirbɔɔ b'i lee ku awɔɔ zi.

²¹ Kɔ goaa paɔɔazaa i dɔre a har ma kan a yarbɔɔ mɔrlɔ ki, hoɔ bi bam ho k'an ta m bi ni y.

²² Bi ko paɔɔazaa vanta bur a paɔɔa n le da ra, an b'a nyaso an a da ra, an a yarbɔɔ mɔrlɔ k'a η ka a ma ro wɔɔ yo ni, ho k'an ta m bi gor an nawom an a jir.

²³ Goaa k'a ba kan mɔɔ ki bi, mɔɔ jum m. Goaa k'a bir a dam mɔɔ han an a so ko ma bi, a hisiga an nawom.»

(Matiyee 12.43-45)

²⁴ «Kɔ zinɔ bo goaa me ɔ, bumbir an nawom zaɔɔa ɔ an n'a kam menyoo dare bince ma. K'a n a yi y, a y'a hure a muɔɔa m, a ɔ: Mɔɔ yi m wusigom, m ta m har gusire ɔ, bince ko mɔɔ m bo ɔ bi.

²⁵ K'a a wusigɔ bi, a yaa diga a, n y'a waa, n n'a banka muɔɔa.

²⁶ A n a bo an ta, an aa zinero gaa saanhuna, η bonyaabaa n le da ra, ηni bi gasɔ, ηni nyinta b'ɔ. Bi goaa bi do bonyaabaa le da m biisi ra.»

²⁷ Yeezuu k'a meer ba ncinaaɔ bi, lo deem a leer busu an meer ba zamaa bi bire ɔ, a ɔ: «Mimbirenyintazaa m lo k'a ibi yi durnya ɔ, an nyo ka ibi ɔ bi m.»

²⁸ Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Mimbirenyintazanno m guɔɔ ko η n'a tor kam Woso lemim ma, ηn'a le sim no wɔɔ m.»

Zamaa makra yere

(Matiyee 12.38-42)

²⁹ Zamaa bi k'a a so ko ma bi, Yeezuu y'a hire η ni, a u: «Her naa u guɔɔ wɔɔ, guɔɔ bɔnyaaro m, makra ηn'a kam ma. Bi ko makra bi ni, η bi makra vanta yim ko Zonas makra bi bee y.

³⁰ Bala, Zonas k'a nyinta makra Niniivi guɔɔ mum u bi, Gɔaanyi bi nyintam makra so her naa u guɔɔ wɔɔ minto.

³¹ Woso dɔɔkare hinni u, lɔcir k'a a to jɔɔɔpaasti u bi wutim kan her naa u guɔɔ wɔɔ m ki an η dɔɔ yar, bala, a to a u durnya le cinta je u, k'a b'a tor ka mindor Salomɔɔn lemim ma. Bi, bo i le da Salomɔɔn m b'i naa u.

³² Dɔɔkare hinni u, Niniivi guɔɔ wutim kan her guɔɔ wɔɔ m ki, ηni η dɔɔ yar, bala, ko η y'a tor ka ho ko Zonas a hi bi ma bi, η y'a bo a taam. Bo i le da Zonas ra b'i naa u.»

Sɔrakare leegure

(Matiyee 5.15; 6.22-23)

³³ «Gɔaa ba u an ni se dam fitire u, an a nyaakom da y, gee, an a nyoo kasɔ taa y. A cinta n nawom ho burɔ u, ko guɔɔ ko η ni gasom no wɔɔ n leegure bi yi.

³⁴ Ibi mesim fitire bi, mɔnyaa m. K'ibu mɔnyaa mɔɔɔ, ibi mesim bi haay b'i leegure u. Bi, k'ibu mɔnyaa bi mɔɔɔ y, ibi mesim b'i monsigɔ u so.

³⁵ Dundo i zi kan leegure k'a n'ibu u bi ki, i b'a ka, an a ba monsigɔ y.

³⁶ K'ibu mesim haay i leegure u, bi monsigɔ poore ba u tokke, a haay nyintam leegure u amba fitire k'a ni leɛ bore a u, an ni leegure kam bi m.»

Yeezuu y'a bam kan farizeeno ki wosocikarinsaambɔ ki

(Matiyee 23.1-36; Marki 12.38-40)

³⁷ Yeezuu k'a ni meer bam bi, farizen deem a bir a har u k'an bi hobire bi. A n gaso, k'a ho bi.

³⁸ Farizen bi k'a Yeezuu yi an ni hobire bince u b'a n a wo hir amba n tir a ba bi, a ze kɔdɔ.

³⁹ Zuuba bi n a hi m, a u: «Diga, awɔɔ farizeeno wɔɔ, he kan laaga ki kur awɔɔ n'a sorgom, koorbaa n bokare an awɔɔ heer han kan kosirabaa ki.

⁴⁰ Hɔɔnwarzanno n'awɔɔ m! Gɔaa k'a kur bi ba bi, a bee y'a no bi ba so ra?

⁴¹ Bi, k'a ho ka cicirzanno u, awɔɔ n n'a bam keere bi haay yim mɔɔɔ awɔɔ ma.

⁴² A pakra bare awɔɔ m, farizeeno ra! Bala, ganwore bu ho awɔɔ n'a kam kan manti, poobur ki, kan ho haay k'a ni haanm brikero u bi ki. A bokare a kaanm Woso tɔgabaa bi m kan a ɔɔare bi ki m. Bi, awɔɔ a ga m, a ba, a bo i guɔɔa ro wɔɔ ba so.

⁴³ A pakra bare awɔɔ m, farizeeno ra! Awɔɔ i leekare bincero wɔɔ ɔɔa sokomacero u, awɔɔ guɔɔ yaadarero ɔɔa daasiro u.

⁴⁴ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ bo ko u kan geɔnoyaaro ki, ηn'i tore η la, bi η bir a dɔre y.»

⁴⁵ Wosocikarinsaambɔ wɔɔ deem a hi Yeezuu m, a u: «Karinsaamba, k'ibu ni meer bare ncinaasu bi, wɔɔ sunso ibi n'a wom so.»

⁴⁶ A n a nyi bo u, a u: «Awɔɔ so wosocikarinsaambɔ ra, a pakra bare awɔɔ m, awɔɔ ni morlo gorezanno kam guɔɔ ra, b'awɔɔ bokare, awɔɔ mɔɔɔɔ bir a nyokor deem taan... dam morlo wɔɔ duro ma y.

⁴⁷ A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ k'a ni wosolesinnɔsorazanno wɔɔ yaaro dom bi minto, b'awɔɔ ziro yi η zinze.

⁴⁸ Ncɪnaaɔ bɪ, awɔɔ y'a zɪrɔ wɔɔ kasɛtɪ kare a ɔ, awɔɔ yɛ ɲ zibəə bɪ ma. Bala, ɲ yɪ wosolesinnɪsorazannɔ wɔɔ zɪnzɛ, awɔɔ m bɔr an nɪ ɲ yaaro bɪmbankam.

⁴⁹ Bɪ y'a ka Woso n a hɪ a mindɔrɛ nɔ ɔ, a ɔ: Mɔɔ wosolesinnɪsorazannɔ kan m zibəəzannɔ kɪ nyɔɔrɛ ɲ nɪ, ɲ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ zɪnzɛrɛ ɲ barla, ɲnɪ zibəə bɔnyaa ba gɔsɪnnɔ m.

⁵⁰ Bɪ minto bɪ, ɲ her gɔɔɔ wɔɔ hɔnhɔrm, wosolesinnɪsorazannɔ haay kɔ ɲ yɪ ɲ zɪnzɛ hallɪ durnya dare ma rɔ wɔɔ ma lore minto.

⁵¹ A n a sa Abel ma lore ma, an ta m Zakarii k'a ga Wosoɛ ɔ, mannɪjaa bɪ kan bɪncɛ mɪɲɲa bɪ kɪ bire ɔ. Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, ɲ her naa ɔ gɔɔɔ nɔɔn duro hɔnhɔrm minno nɔɔn duro minto.

⁵² A pakra bare awɔɔ m, wosocikarɪnsaambɔɔ ra, awɔɔ hɔɔrɛ cɛlɛnyɪ sa a nyaakom da. Awɔɔ n gasɔ a zim y, a bɔkare an n'a nyam gɔɔɔ kɔ ɲ lɛ taa k'a gasɔ ɔ rɔ wɔɔ ɔ.»

⁵³ Yeezuu k'a bɔ b'ɔ bɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kan farizɛɛnrɔ wɔɔ kɪ wuti ɲn'ɪ tator bam kan nɔmaa kɪ, ɲn'ɪ laakarɔ do haay dɪndam han.

⁵⁴ N n'ɪ dundom zi k'a ku a nyasɔ, a meerbaa deem nɔ ɔ.

12

Yeezuu dɔndɔrɛrɔ ka a karɪndanyɪnɔ ɔ

(Matiyee 10.26-31)

¹ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, gɔɔɔ kɔ ɲ lɛ dɔrɛ ba ɔ a zɛ kɔ ra, hallɪ ɲn'ɪ tontɔm kɔ ra. Yeezuu n a sa, an n'a dɪndam a karɪndanyɪnɔ m, a ɔ: «A n lɛ da haay bɪ, k'a dundo a zi kan farizɛɛnrɔ nyɔnyɔɔ kɔ zambɔ m bɪ kɪ.

² Hɔ ba ɔ, an a nyaakom da, n b'a yɪrɛ y. Mɪm ba ɔ, an a nyaakom da, n b'a dɔrɛ y.

³ Hɔ k'awɔɔ hɪ monsigə ɔ bɪ, ɲ y'a mam lɛɛgure ɔ. Awɔɔ n a hɪ tɔr ɔ cɛ ɔ bɪ, n bɔm garga ra ɲn'a hɪ.»

⁴ «A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, m hannɪyɪnɔ: A bɪ nyɪ ba gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ mɛsɪm zem gər, bɪ, ɲ b'a dam hɔsɪ ma ɲn'a ba bɪ jɛ ɔ rɔ wɔɔ nɪ y.

⁵ Hɔ k'awɔɔ a ga m a nyɪ ba m bɪ, kɔ m a hunka a m: K'a nyɪ ba Woso k'a a da ma an gər zɛ, bɪ jɛ ɔ an a da ma, an ɪ gasɔ sehar ɔ bɪ m. Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, bɪ, awɔɔ a ga m a nyɪ ba m.

⁶ N bɪr bɛnnɔ nyɪnɔ hɛɛnm soor, k'a tanka hɪya yɪ ra? Bɪ deem taan... tɔ bɪr bɔm Woso nɔ ɔ y.

⁷ B'awɔɔ, awɔɔ mɪnkə bɪ, ɲ y'a lɛ sa haay. A da bɪ bɔ y, awɔɔ jɪra bɛnnɔ nyɪnɔ m jilli.»

(Matiyee 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ «A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m: Kɔ gɔaa kasɛtɪ ka gɔɔɔ taa, a ɔ, mɔɔ gɔaa n'a mɪ, Gɔaanyɪ bɪ y'a kasɛtɪ kam Woso malɛɛkarɔ taa sɔ.

⁹ Bɪ kɔ gɔaa bɪsɪ ka mɔɔ ma gɔɔɔ taa, mɔɔ bɪsɪ kam ma Woso malɛɛkarɔ taa sɔ.

¹⁰ Gɔaa k'a meerbaa bɔnyaa ba Gɔaanyɪ bɪ ma, a y'a sugur yɪm. Bɪ, gɔaa k'a meerbaa bɔnyaa ba Sent-ɛspri ma, a b'a sugur yɪrɛ y.

¹¹ Kɔ ɲ bɔr, ɲn'ɪ tare awɔɔ m yaadareɛrɔ ɔ, gɛɛ cɪnnɔ taa, gɛɛ taralɛzannɔ taa, a b'a heer kɔ kan hɔ k'awɔɔ n n'a hum k'a mɪɲɲa bɔmbɔm bɪ kɪ y.

¹² Bala, Sent-ɛspri y'a hɪrɛ awɔɔ m, a hɪrɛ dɔmɪm ɔ.»

Durnya arzaka

¹³ Gɔaa ɪ nyɪnta zamaa bɪ bire ɔ, an a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Karɪnsaamba, a hɪ mɔɔ danyɪ bɪ m k'an wɔɔ zɪ arzaka nɪɲɲə k'a a tɔ bɪ jɪr kan mɔɔ kɪ.»

¹⁴ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Nka ɪ lɛ ka kɔ mɔɔ n nyɪnta awɔɔ dɔdɔkarezaa gɛɛ awɔɔ hɔjirlezaa?»

¹⁵ A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a dundo a zi kan arzaka ɲɔarɛ kɪ. Bala, goaa mɪsɪrbaa bɪ bɪr zum kɔ ɔ kan a arzaka kɪ y, baa kɔ arzakazaa m.»

Arzakazaa k'a hɔɔn ba ɔ hɔbɔkɔrɛnoom

¹⁶ A n hɔbɔkɔrɛnoom naa dɔ da ɲ nɪ, a ɔ: «Arzakazaa deem ɪ nyɪnta ɔ, a hɔsɪra n hɔ ba mɲɲa.

¹⁷ A n n'a hɔɔn darɛ a heer ɔ, a ɔ: Mɔɔ y'a bam lɔ? Bala, bɪncɛ ba mɔɔ ɔ, m nɪ m hɔyaa bɪ zarɲ ɔ y.

¹⁸ A n n'a hɪ a mɲɲa m, a ɔ: Hɔ kɔ mɔɔ n'a bam bɪ ba n nɪ: kɔ m m sɪrɔ wɔɔ zɔ haay, m ɲ banka m ɲ dɔ gɔta-gɔta, m m hɔyaa bɪ zar ɔ kan m arzaka bɪ kɪ.

¹⁹ Mɔɔ y'a hɪrɛ m mɲɲa m, mɔɔ ɔ: Ba ɪ n nɪ arzaka gɔta m na, dɔɔraa hɔka-hɔka minto. Mɛnyɔɔ da, hɔ bɪ, ɪ hɔ mɪ, k'ɪ heer nyɔɔ.

²⁰ Bɪ, Woso a hɪ m, a ɔ: «Hɔɔnwarzaa ra, ɪbɪ gam gum naa ɔ. Hɔ k'ɪbɪ banka haay bɪ, nka n n'a sare?»

²¹ Ncɪnaaɔ m kan goaa k'a arzaka gor an n'a kuntɔrɛ a mɲɲa tɔ ma, an bɔkarɛ hɔntazaa bɛɛ m Woso mɪm ɔ y.»

Heerkɔrɛ mɪm

(Matiyee 6.25-34)

²² Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪno m, a ɔ: «Naa minto y'a ka mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: a b'a heer kɔ kan hɔ k'awɔɔ n'a bɪm k'a mɪsɪrbaa ba bɪ mɪm kɪ y, a b'a heer kɔ kan huu k'awɔɔ n n'a dure a ma bɪ mɪm kɪ sɔ y.

²³ Bala, mɪsɪrbaa lɛ da hɔbɪrɛ m, mɛsɪm n lɛ da huu m.

²⁴ K'a dɪga kaakaaro ma, ɲ bɪr hɔ duure y, bɪ ɲ bɪr a darɛ y. ɲ ba hɔbɪrɛ kuntɔjɪ nɪ y, ɲ ba sɪ m sɔ y. Bɪ Woso yɪ ɲ tɔrm. Awɔɔ jɪra bɛnnɔ m gallem hɔka!

²⁵ Goaa bɪ kara n'awɔɔ bɪrɛ ɔ, an n'a dam ma, an a mɪsɪrbaa nyɔɔ lɛɛ poore a heerkɔrɛ minto?

²⁶ K'awɔɔ b'a dam a poore bɪ barɛ ma bɪ, bɔ minto m, awɔɔ n n'a heer kɔm kan bɔ ɪ gɔɔta haay bɪ kɪ?

²⁷ K'a dɪga burvuro kɔ ɲ nɪ haanm hɔsɪra ɔ rɔ wɔɔ ma, ɲ bɪr lannɪ nɔɔrɛ, ɲ bɪr huu barɛ y, bɪ mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m: Salomɔɔn kan a cɪrbɔɔ bɪ kɪ, a n huuro goɛrɛrɔ yɪ an burvuro nɔɔn duro deem nɪ y.

²⁸ Kɔ Woso ɪ bur goɛrɛ dam ma ncɪnaaɔ her, booti m kɔ sɛ n a bɪ, a bɪ dɪgarɛ awɔɔ mɪm ma gɔta an lɛ da ra, sɪrakarɛ poore zannɔ ra?

²⁹ B'awɔɔ, a b'a mɲɲa da kɔrɛ ma a a ka hɔ k'awɔɔ n n'a bɪm, kan hɔ k'awɔɔ n n'a mɪm bɪ kɪ ma y.

³⁰ Naa haay naa, durnya goɔɔ kɔ ɲ bɪr yaa dam nɔ wɔɔ n'a karɛ ɲ ma. B'awɔɔ Zɪ Woso a dɔ a ɔ, a zɪbɔɔ ta awɔɔ ma.

³¹ Bɪ, k'a ka Woso cɪrbɔɔ bɪ ma. A n nɪ bɔ ɪ gɔɔta bɪ darɛ awɔɔ m la.»

(Matiyee 6.19-21)

³² «Awɔɔ k'a bɔ kɔ ɔ kan hɔbɪsɪ cɪr poore kɪ bɪ, a da bɪ bɔ ɔ y. Bala, a awɔɔ Zɪ bɪ nɔ yɪ, k'a a cɪrbɔɔ bɪ ka awɔɔ ɔ.»

Arzana nɔ arzaka

³³ «K'a hɔ k'an ta awɔɔ ɔ bɪ hɛɛ, a ka cɪcɪrzannɔ ɔ. K'a a ka busoohɛra k'a bɪr zarm bɪ ma, kan arzaka k'a nyarɛ ba ɔ arzana ɔ bɪ kɪ. B'ɔ bɪ, ɲ nyaanlɛ ba ɔ y. Konno b'a dam ma ɲn'a sa, bɛɛ b'a dam ma an a bɪ y.

³⁴ Bala, bɪncɛ k'awɔɔ arzaka bɪ n ta ɔ bɪ, awɔɔ heer bɪ, b'an ta ɔ sɔ.»

K'a a banka k'a wɔ ɔ a zi ba

³⁵ «K'a hosoaso sa, a so a o, k'a se da a future o.

³⁶ K'a a ba amba zibəənyino k'o η nyinta ηn'i dom a harzaa k'a ta harcintare ciba ma ro woo m. Ko harzaa b'a bo an ni zere, k'a bi lee ku an cele ze, k'a go m.

³⁷ Mimbirenyintazanno m zibəənyino noon duro m, ko η harzaa bi bor, an bi diga a η n hinceem ba y. Sira moo n'a hure awoo m: a y'a hosoaso sare, an a so a o an η nyinta hobire bure buncē o, an hobire sa a zim an b'a ka η o.

³⁸ Mimbirenyintazanno m zibəənyino woo m, k'a bo an bor dibsir ma gee domire m, a n a ya, an bi diga a η n hinceem ba y.

³⁹ K'a mim naa do ji ma mɔŋɔ. Ko harzaa bi, ko koor zere domum a do, a b'a tom an gaso a ce o y.

⁴⁰ Awoo so, k'a a banka mɔŋɔ. Bala, Goaany bi zem bi bor domum niŋŋə k'awoo bir a hoon dam ma b'o.»

(Matiyee 24.45-51)

⁴¹ Pɔyee n a lar, a o: «Zuuba, woo minto ibi ni hobokorenoom naa do dam gee, goaa haay minto ni?»

⁴² Zuuba n a nyi bo no, a o: «Nka m zibəənyɔ mɔŋɔ, a hoon n ta o? Bo harzaa le ka o k'an diga a har bi mim ma, k'an hobire ka a muno woo o domum niŋŋə k'a a ga m b'o bi m.

⁴³ Mimbirenyintazaa m zibəənyɔ bi do m, ko harzaa a wusigə, an bor a har o, an bi diga a a y'a zibəə le ra.

⁴⁴ Sira paan... moo n'a hure awoo m, harzaa bi y'a dom a arzaka bi haay ma.

⁴⁵ Bi ko zibəənyɔ bi do a hi a heer o, a o: Moo harzaa bi bir zem zoo y, an wuti an n'a zibəənyino ko η goota ro woo zere, kan zibəənyɔro woo ki, an ni ho bure an ni ho mire a mum ni durgəre.

⁴⁶ Zibəənyɔ bi do harzaa bi zem bi bor hin niŋŋə k'a n a hoon da ma b'o, kan wakati k'a n a do a o a zem bi ki o. A lam la, an fir ka ma mɔŋɔ, an a da gooo ko η bir zum Woso o ro woo barla.

⁴⁷ Zibəənyɔ k'a ho k'a harzaa le n taa bi do bi, b'a bir a mɔŋɔ bankam, b'a bir bi hoonho bare, a zere yim mɔŋɔ.

⁴⁸ Bi bo i ni ho k'a harzaa le n taa bi do an bokare an ni zi k'a a ga zere m bam bi, a bi zere yim gota y. Bi bo n y'a ka o gota bi, n y'a laaka dam han gota. Bo n y'a ka o gota k'an do ma bi, n y'a sim han gota so.»

Yeezuu zuure i zem gongokoma m

(Matiyee 10.34-36)

⁴⁹ «Bor moo o se m tara bure o. A nɔa moo nawom paan... k'an yo.

⁵⁰ Fɔryire n ta o an ni moo yim. A gore ta o kan moo ki, b'a moo ku an nya.

⁵¹ A hoon awoo n'a dare a o laafu moo bor m tara bure o ra? Ayy..., a hi moo nawore awoo m, bor moo o gongo ko ma m.

⁵² Bala, naa ma keere naa, ko goaa soor i har deem o, η y'a gongom ko ma, goaa kaako y'a gum goaa hɔya ma, goaa hɔya n a go goaa kaako ma.

⁵³ Zi y'a gore a nyi ma, nyi n a go a zi ma. Da y'a gore a nyimbəere ma, nyimbəere n a go a da ma. Da y'a gore a nyar ma, nyar y'a gore a da ma.»

Woso minno dore mɔŋɔ

(Matiyee 16.2-3)

⁵⁴ A n a ya, an a hi zamaa bi m, a o: «K'awoo warko yi an jim meer o, b'awoo hi leem a o: la n ni zem, b'a ko yim maam.

⁵⁵ K'awɔɔ hɪnhɛr yɪ an a to jɪsadoɔpaasi an nɪ hɔnrɛ, b'awɔɔ ɔ lɛɛ ma m, b'a kɔ yɪm maam.

⁵⁶ Zambozanno ra, awɔɔ ba lɔ a brama kan tara kɪ minno do, a bɔkare a n domum k'an ta ɔ dɪtaa naa mim do?»

Kɔ mare kan a jim kɪ

(Matiyee 5.25-26)

⁵⁷ «Bɔ m so b'awɔɔ bɪr hɔ k'an mɪɲɲa bɪ dɔdɔ kare a zim nɪ y?

⁵⁸ K'ɪbɪ jɪm ɪ tare ɪ m dɔdɔkare bɪnce ɔ, k'ɪ ɪ to ɔ a kɔ ma zaa ra, k'a bɪ ta ɪ m dɔdɔkɛr taa y, kɔ dɔdɔkɛr bɪ b'ɪbɪ ka lɔnnɔdomazanno ɔ, ɲɲ'ɪbɪ du lɔnnɔɛ ɔ y.

⁵⁹ Sira mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m: N b'ɪbɪ bɔm lɔnnɔɛ b'ɔ k'ɪbɪ n zim bɪ ka haay ɪ nya y. Baa tanka deem bɪ ɠɔɔtare y.»

13

K'a a bɔ a taam

¹ Domum bɪ do ɔ bɪ, ɠɔɔɔ ɠɔsɪnnɔ bɪr, ɲɲɪ bɪ Galilee ɠɔɔɔ kɔ Pilatɪ a ka ɲɲɪ ɲ zinɛ ɲ mannɪbare domum ɔ bɪ mim hɪ Yeezuu m.

² Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ y'a hɔɔn dare a ɔ, Galilee zanno kɔ ɲ yɪ ɲ zinɛ naa mimbɔnyaabɛnno ɠɔɔɔ m ɲɲɪ lɛ da Galilee ɠɔɔɔ ɠɔsɪnnɔ wɔɔ ra ɠɛ?

³ Ayy..., a hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, k'awɔɔ n a bɔ a taam y, ɠɪnga awɔɔ nawɔrɛ nɔɪnaaɔ sɔ.

⁴ Bɪ, ɠɔaa bueresinnyɛ kɔ Silowee ɛɛjɪntɔ a da ɲ la, an ɲ zinɛ rɔ wɔɔ, awɔɔ y'a hɔɔn dare a ɔ, mimbɔnyaabɛnno m an lɛ da Zerizalɛm ɠɔɔɔ ɠɔsɪnnɔ wɔɔ ra ɠɛ?

⁵ Ayy..., a hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, k'awɔɔ n a bɔ a taam y, ɠɪnga awɔɔ nawom haay am bɔɔɔ hɔ bɪ m.»

Sɔɔn k'a nyɪ ba ɔ hɔbɔkɔrɛnoom

⁶ Bɪ kur bɪ, Yeezuu hɔbɔkɔrɛnoom naa do da ɲ nɪ, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta ɔ, a sɔɔn n ta ɔ a dɪvensɪra ɔ. A n bɔr k'a b'a bɔ, b'a n bɪ hɔsɪ yɪ y.

⁷ A n a hɪ hɔsɪra zibɛɛzaa bɪ m, a ɔ: A dɔɔraa kaakɔ hɔ m naa, mɔɔ n tɪr bɔr kɔ m b'a bɔ, bɪ mɔɔ n tɪr a nyɪ yɪ y. A da! Bɔ m an tara sɪ an a sɔ ɔ b'a zibɛɛ ba ɔ y?

⁸ Bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: Karɪnsaamba, ɪ ɪ ya, ɪ to dɔɔraa deem, kɔ m yaa hɔn, m a bɪr ma, kɔ m buundi da ma.

⁹ A a da ma, an bɪ nyɪ da dɔɔraa m, k'a bɔr a n nyɪ da y, k'ɪ ka kɔ n n'a da.»

Lɔ kɔ yaaba a hunɲu

¹⁰ Yeezuu nyɪnta an nɪ hɔ dɪndam sokomace ɔ *sabaa hinni ɔ.

¹¹ Lɔ ɪ nyɪnta b'ɔ zinɛ n a ka, an a hunɲu a dɔɔraa bueresinnyɛ hɔ m naa. A b'a dam ma an jɪm brama tɪrga y.

¹² Yeezuu k'a a yɪ bɪ, a a bɪr, an a hɪ m, a ɔ: «Lɔ, ɪ ɪ waa, ɪ yaaba bɪ nya.»

¹³ A n a wɔ ka a mim la. Lɛɛm bɪ, lɔ b'a ba tɪrga, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ.

¹⁴ Sokomace cir bɪ k'a a yɪ Yeezuu n lɔ bɪ waa sabaa hinni ɔ bɪ, a nɔ ma ɔ. A meerbaa bɪ sɪ, an a hɪ zamaa bɪ m, a ɔ: «Domum sɔrdɪ n ta ɔ, ɠɔɔɔ n a da ma, ɲɲɪ zɪ ba. Domunno wɔɔ duro awɔɔ a ga m, a bɔr, ɲɲ'a waa, sabaa hinni ɔ bɛɛ y.»

¹⁵ Zuuba n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zambozanno ra! Awɔɔ ɠɔaa biyɛɛ bɪr a der zarm, ɠɛɛ, a bra, k'a yaa ka hɪ ma sabaa hinni ɔ ra?

¹⁶ Bɪ lɔ naa do Abraham yann̄a m, zin̄ə n yaaba da ma a dɔɔraa bueresinnyə hɔ m naa, sabaa hinni bɛɛ a a ga m, n n a bɔ bar ma ra?»

¹⁷ K'a naa hɪ bɪ, nyannɪ a junno wɔɔ haay nyasɔ. Zamaa bɪ n'a heer nyɔɔm kan zibəə gutɔɔ haay k'a n'a bam bɪ kɪ.

Mutardɪ yaa kan nyɔnyɔɔ kɪ hɔbɔkɔɔrenoom

(Matiyee 13.31-32; Marki 4.30-32)

¹⁸ A a ya, an a hɪ, a ɔ: «Woso cirbəə bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan bɔ kɪ? A makra mɔɔ n'a bam kan bɔ kɪ?

¹⁹ Bɔ a kɔ ɔ kan mutardɪ yaa kɔ gɔaa n'a sam, an n'a duum a brikɔ ɔ bɪ kɪ. A n haan, an a ba gɔ gɔta, bennɔ nɪ cɛ kinkarɛ a vɔŋŋɔɔ ma.»

(Matiyee 13.33)

²⁰ A n a ya, an a hɪ, a ɔ: «Woso cirbəə bɪ makra mɔɔ n'a bam kan bɔ kɪ?

²¹ A makra mɔɔ n'a bam kan nyɔnyɔɔ kɔ lɔ n'a sam, an n'a warm kɔ ma kan kɔŋŋɔ kaako nyisi kɪ, an nɪ derm haay.»

Israyel gɔɔɔ haay n nɪ gasɔm cirbəə nɔ ɔ ra?

(Matiyee 7.13-14,21-23)

²² Yeezuu bɔ kɔɔ ɔ kan bɔlɛmarɔ kɪ ɔ, an nɪ hɔ dɪndam, an nɪ tam Zerizalem zeezi.

²³ Gɔaa deem n a lar, a ɔ: «Zuuba, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ bɔmbɔɔɔ yɪm nɔ wɔɔ, ŋ bɪ gɔta nɪ?»

²⁴ A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a a tɔ ɔ k'a gasɔ halle poore bɪ m. Bala, a hɪ mɔɔ nawɔɔɔ awɔɔ m, gɔɔɔ gɔta y'a kam ma k'a gasɔ m, bɪ ŋ b'a dam ma y.

²⁵ Kɔ harzaa bɪ bɪ wuti, an halle bɪ ta, awɔɔ gɔɔtam garga ra, awɔɔ ba n bɪr cɛlɛ zɛɛ, a bɪr a hɪɛ, a ɔ: Zuuba, cɛlɛ gɔ wɔɔ m. A y'a nyɪ bɔɔɔ awɔɔ nɔ, a ɔ: Awɔɔ, mɔɔ n awɔɔ toji dɔ y.

²⁶ Awɔɔ y'a hum nɪ, a ɔ: Wɔɔ hɔ bɪ, ɔ hɔ mi kan ɪbɪ kɪ. ɪbɪ hɔ dɪnda gɔɔɔ m, ɔ daasɪɔ ɔ.

²⁷ B'a y'a hɪɛ awɔɔ m, a ɔ: Mɔɔ n awɔɔ toji dɔ y. Awɔɔ, k'a a gaa mɔɔ ma, awɔɔ haay k'a nɪ mimbɔnyaaɔɔ bam bɪ.

²⁸ K'awɔɔ bɪ Abraham kan Izakkɪ, Zakɔɔb kɪ yɪ Woso cirbəə nɔ ɔ, kan wosolɛsinnɪsorazannɔ wɔɔ haay kɪ awɔɔ n nɪ garga ra, a nyɪntarɛ awɔɔ ma baadare kan sɔ sɔɛ kɪ.

²⁹ Gɔɔɔ y'a tom dɔjɪr kan meer kɪ ɔ, jɪsa kan bɪsɪ kɪ ɔ, ŋnɪ bɪ nyɪnta ŋnɪ hɔ bɪ Woso cirbəə nɔ ɔ.

³⁰ Kɛɛɛ bɪ, jɛzannɔ nyɪntam lɛɛkarezanɔ, lɛɛkarezanɔ n nyɪnta jɛzannɔ.»

Yeezuu ɪ tam Zerizalem ɔ

(Matiyee 23.37-39)

³¹ Dɔmum bɪ do ɔ bɪ, farizɛɛnrɔ gɔsɪnnɔ b'a zɔ Yeezuu ma, ŋn'a hɪ m, ŋ ɔ: «Ta bɪncɛ vanta ɔ. Hirɔɔdɪ y'a kam ma k'a ɪbɪ zɛ.»

³² A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a yaa hɪ pooji naa do m: mɔɔ ɪ lam zinɔɔ ra, m nɪ gɔɔɔ waam, her kan booti kɪ zizer kɪ, an nya.

³³ Bɪ pakra m kɔ m ta lɛɛ her, kan booti kɪ zizer kɪ. Bala wosolɛsinnɪsorazaa b'a dam ma an ga bɪncɛ vanta ɔ kɔ Zerizalem nɔ bɛɛ y.»

³⁴ «Zerizalem, Zerizalem, ɪbɪ k'ɪ nɪ wosolɛsinnɪsorazannɔ zɪnzɛm, ɪ nɪ gɔɔɔ kɔ ŋ yɪ ŋ nyɔɔ ɪbɪ ma rɔ wɔɔ bɪmbam jaarɔ m bɪ. Gallɛm karɔ, mɔɔ ŋɔa kɔ m ɪ nyɪnɔ so kɔ ma, amba kɔɔ tɪr a nyɪnɔ so kɔ ma a za taa bɪ m, b'ɪbɪ n yɛ?

³⁵ Diga! Woso y'a bore ibi u. Bi, moo y'a hure awoo m: Awoo b'a yare a moo yi y, an ta an domum k'awoo ni zem b'a hi, a u: «Gaa k'a ni zem Zuuba Woso to ma bi n barka yi.» »

14

Me hinhanrezaa waare

¹ Yeezuu gaso farizeenro jitaare deem har u, *sabaa hinni u, k'a hobire bi. Farizeenro woo ni dundom zi.

² Gaa deem i bi jum Yeezuu lee, a me n hinhanre.

³ Yeezuu n a hi wosocikarinsaamboo woo m kan farizeenro woo ki, a u: «Zaa ta u k'o yaabazaa waa sabaa hinni u gee, zaa ba u y?»

⁴ N ni ze pi. Keere bi, Yeezuu n yaabazaa bi gaa, an a waa, an a da zaa ra.

⁵ Bi kur bi, an a hi n ni, a u: «Gaa bi kara n'awoo bire u naa u, a nyi, gee, a der n a da hiyoo u sabaa hinni u, a bi bra sire, an a bo u leem ni?»

⁶ Bi n n a da ma n'a nyi bo u y.

A b'a ka leekare buncero ma y

⁷ Yeezuu k'a guoo ku n yi n bir hobire ma ro woo yi, n'i leekare buncero bombon u bi, a hobokorenoom naa do da n ni, a u:

⁸ «Ko gaa ibi bir harcintare cibsaa ma, i b'aa nyinta leekare buncero y. Bala, a a da ma, a gaa vanta bir, an le da ibi ra.

⁹ Gaa k'awoo bir bi, a b'a ka, an b'a hi awoo gaa huya bi m, a u: toore ka i mim b'u y. Ibi zem bi wuti kan nyanni ki, i ta je buncero.

¹⁰ Bi ku n y'ibi bir hobire ma, k'i yaa nyinta je buncero u, gaa k'a ibi bir bi, k'a bi bor, a y'a hure ibi m, a u: M hannyi, i zo lee buncero b'u. A nyintare ibi to busure gaa haay ku n ni ho bire kan ibi ki ro ki lee.

¹¹ Bala, gaa k'a n'a munga busum bi, n y'a zerm, bo n'a munga zerm bi, n y'a busum.»

U b'u ka ganwore ma tara bure u y

¹² A n a hi gaa k'a a bir bi m so, a u: «K'ibi sinuu hobire ba gee gunuu ho, i b'i hannyo, gee, i dogoo, gee i cisonno arzakazanno ki bir y. Ku n bee, n y'ibi birm so a zum ma, n'a so a yaa u.

¹³ Bi, k'i cibsaa hobire ba, k'i cicirzanno, panjawarzanno, logoro, booro ki bir;

¹⁴ b'a nyintam mimbirenyinta kan ibi ki, bala, n b'a dam ma n n a ba, n n a so a yaa u y. Bala, Woso naa sompire ibi m, guoo turgoo mumbore domum u.»

Cibsa gota hobokorenoom

(Matiye 22.1-10)

¹⁵ Gaa deem k'a nyinta b'u an naa haay ma bi, a a hi Yeezuu m, a u: «Mimbirenyintazaa m gaa k'a ni zem bi hobire bi Woso cirbae no u bi m.»

¹⁶ Yeezuu n a hi m, a u: «Gaa deem i nyinta an cibsa gota hobire ba. A n zamaa bir gota ku n ni b'a bi.

¹⁷ Hobire bi domum k'a ku bi, a a zibaenyi nyoo guoo k'a n bir hobire bi ma ro woo zi, a u: K'a bor keere, n ho haay banka, an nya.

¹⁸ N haay n a le ba deem, n u: a b'a dam ma y. Leekare zaa bi n a hi zibaenyi bi m, a u: hosira moo si, pakra m ku m ta, m aa diga a. Moo y'a yere ibi han, k'i sugur ba m ma.

¹⁹ A vanta n a hɪ, a ɔ: Dono mɔɔ n si bu, kɔ m aa nɪ ɲ makra ba ɲ dɪga a. Mɔɔ y'a yere ɪbɪ han k'ɪ sugur ba m ma.

²⁰ A vanta n a ya, an a hɪ, a ɔ: lɔ mɔɔ sa daa, bɪ y'a ka mɔɔ bɪ m dam ma, m bɔr y.

²¹ Zibəənyɪ bɪ k'a a wusigə bɪ, a yaa naa hɪ a harzaa bɪ m. Harzaa bɪ nɔ n ma ɔ, an a hɪ, a ɔ: ta zɔɔ-zɔɔ kɔ bɪ daasɪrɔ ɔ, kan kɔ bɪ zaa bire rɔ kɪ, ɪ cɪcɪrzanno gaa kan paɲɲawarzanno kɪ, lɔgɔrɔ kɪ, bɔɔrɔ kɪ ɪ bɔr ɲ nɪ naa ɔ.

²² Zibəənyɪ bɪ n ta an a bɔ an bɔr an b'a hɪ, a ɔ: harzaa, ɔ lɛ k'ɪbɪ ka bɪ ba, bɪ lɛ gɔɔta.

²³ Harzaa bɪ n a hɪ zibəənyɪ bɪ m, a ɔ: ta zaa poorero wɔɔ ra kan brikero kɪ, ɪ ɪ ka gɔɔɔ wɔɔ ma ɪ gasɔ ɲ nɪ, kɔ lɛ bɪ gɔɔta mɔɔ har b'ɔ y.

²⁴ Bala, a hɪ mɔɔ nawɔre awɔɔ m, gɔɔɔ kɔ mɔɔ n bir lɔ wɔɔ, gɔaa deem taan... ba ɔ an nɪ mɔɔ hɔbɪre bɪ dare a lɛ ɔ y.»

Yeezuu karɪndanyɪ paan...

(Matiyee 10.37-38)

²⁵ Bɪ jɛ ɔ, gɔɔɔ cɪr gɔta zu Yeezuu ɔ. A n a bɔ an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ:

²⁶ «Kɔ gɔaa bɔr mɔɔ zi, a n mɔɔ ɲɔa an lɛ da a zɪ ra, kan a da kɪ, a lɔ kɪ, a nyɪnɔ kɪ, a cɛmbɔɔ kɪ, a danlɔrɔ kɪ, baa kan a mɲɲa mɪsɪrbaa kɪ, a b'a dam ma an nyɪnta mɔɔ karɪndanyɪ y.

²⁷ Gɔaa k'a bɪr a gɔdarkɔra busure an nɪ zum mɔɔ jɛ ɔ, a b'a dam ma an nyɪnta mɔɔ karɪndanyɪ y.

²⁸ Kɔ sɪra nɪ, gɔaa bɪ kara n'awɔɔ bire ɔ a lɛ n taa k'a cɛ gɔta dɔ, a n lɛɛ ka an nyɪnta, an busoo k'a n'a bɪm bɪ lɛ zɛ, an a dɔ, k'a cɛ bɪ dɔm gɛ ra?

²⁹ Kɔ bɪ bɛɛ, k'a lɛɛ ka an a jɪr cɪnta b'a b'a dam ma an a nyambɔr y, gɔɔɔ haay kɔ ɲ n'a yɪm bɪ, ɲ yaa wɔm ma,

³⁰ ɲnɪ bɪr a hɪre, ɲ ɔ: Ba gɔaa cɛ dɔre sɲɲɪda sa na, b'a n a nyambɔr na.

³¹ Gɛɛ cɪr bɔ n ta ɔ, k'a ɪ tam k'a yaa yar ba kan cɪr vanta kɪ, a n lɛɛ ka an nyɪnta an dɪga, k'a y'a dam ma kan gɔaa tɪsɪ bu kɪ, a yar ba kan gɔaa k'a nɪ gɔaa m tɪsɪ buhɪra bɪ kɪ gɛ?

³² Kɔ bɪ bɛɛ, cɪr deem bɪ k'a gɔɔta an laato bɪ, a gɔaa deem nyɔɔ n zi, an aa laafɪ mɪm dɪnda kan kɪ.

³³ Nɛɪnaaɔ sɔ bɪ, awɔɔ bire ɔ kɔ gɔaa lɛ baa k'a wɔ saa hɔ k'an ta m bɪ ma, a b'a dam ma an nyɪnta mɔɔ karɪndanyɪ y.»

(Matiyee 5.13; Markɪ 9.50)

³⁴ «Sɪra m, yɛ k'an naa, hɔ mɲɲa m. Bɪ kɔ yɛ nyɪntabaa bɪ bɔ, bɔ n'a yare an bɔr a nyɪntabaa bɪ nɪ?

³⁵ A bɪ mɲɲa tara minto, b'a bɪ yɪm buundi sɔ y. A lɔ n nawɔm garga ra. Gɔaa k'a nɪ tɔr m k'an a ma.»

15

Yeezuu kan mimbɔnyaabəɲno kɪ

(Matiyee 18.12-14)

¹ Yawɔrsɪnno kan mimbɔnyaabəɲno kɪ haay a zɔ Yeezuu ma, k'a a tɔr ka ma.

² Farizeɛnɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ nɪ kukur bare, ɲ ɔ: «Gɔaa naa dɔ ɪ mimbɔnyaabəɲno sɪm, an nɪ hɔ bɪm kan ɲ kɪ.»

Ser k'a nyaam hɔbɔkɔrenoom dare

³ Bɪ Yeezuu hɔbɔkɔrenoom naa dɔ da ɲ nɪ, a ɔ:

⁴ «Gɔaa bi kara n'awɔɔ bire ɔ, a seero n ta ɔ zɔɔ, deem n nyaam, a bi buneeɔ a yaa n neeɔ rɔ wɔɔ tom a hɔbiɔ ɔ, an ta an aa a ka deem bi ma, an tolle ba an a yi?»

⁵ Bi, k'a a yi, a busu an nawom kan heernyinta ki a kɔɔn ra.

⁶ K'a lee ku har ɔ, an a hannynɔ so kɔ ma kan a cɔɔnɔ ki an a hi η ni, a ɔ: k'a heer nyɔɔ kan mɔɔ ki, bala mɔɔ m ser k'a nyaam bi yi.

⁷ A hi mɔɔ nawore awɔɔ m, heernyɔɔ nyintan ɔ gɔta arzana ɔ, mimbonyaabɔr deem k'a a bɔ a taam bi tɔ ma, an le da gɔɔɔ turgɔɔ buneeɔ a yaa neeɔ rɔ wɔɔ kɔ heerlɔrle zibəə ba η ma rɔ wɔɔ ra.»

Wanzurfu deem nyaanle hɔbɔkɔrenoom

⁸ «Gɛɛ lɔ bi kara n ta ɔ, a wanzurfu m bu, deem n nyaam, a bi se dam fiture ɔ, an ce bi waa, an a ka ma mɔɔnɔ an tolle ba an a yi?»

⁹ Bi k'a a yi, a y'a hannynɔ som kɔ ma, kan a cɔɔnɔ ki an a hi η ni, a ɔ: K'a heernyɔɔ kan mɔɔ ki, bala mɔɔ m wanzurfu k'a nyaam bi yi.

¹⁰ A hi mɔɔ nawore awɔɔ m, heernyɔɔ ta ɔ Woso maleekarɔ zi mimbonyaabɔr deem k'a n'a bore a taam tɔ ma.»

Nyi k'a nyaam, n n a yi hɔbɔkɔrenoom

¹¹ Yeezuu n a ya, an a hi, a ɔ: «Gɔaa i nyinta ɔ, a nyinɔ huya.

¹² A poore bi n a hi a zi m, a ɔ: M zi, arzaka k'ibɔ n ta m bi, a jir, k'i m hɔ ka m ɔ. N zi bi n arzaka k'an ta m bi jir η ni.

¹³ A dɔmum k'a yi poore bi, nyi poore b'a hɔ bi gur an a hee, an ta zaa ra, kɔ laatore ɔ. B'ɔ bi, a yaa a arzaka bi zar zibəəro bonyaro nɔ ɔ.

¹⁴ K'a a zar an a nya bi, nɔ gɔta a da kɔ b'ɔ, cicir n a nyasɔ.

¹⁵ A n ta, an ni zi bam kan tara bi gɔaa deem ki, bi n a nyɔɔ kurkuuro dɔ ma ɔ a hosira ɔ.

¹⁶ A mɔɔnɔ a nɔa k'a hɔbire kɔ kurkuuro wɔɔ n'a bɔm bi bi, k'an a ka. Bi gɔsɔ bir a kan ɔ y.

¹⁷ A n bi, an nyinta an a hɔɔn da, a ɔ: Mɔɔ zi zibəəzanno gɔta, ηn'i hɔbire bire a mɔsɔ ni gɔɔtam, mɔɔ n bɔr keere, m ni gam nɔ ma naa ɔ.

¹⁸ Mɔɔ tare m zi zi, m aa a hi m, mɔɔ m zar Woso kan ibɔ ki ma.

¹⁹ Mɔɔ n m ga m, ibɔ n i ya, i mɔɔ bir i nyi y. Mɔɔ ba am i zibəəzanno gɔaa deem hɔ bi m.

²⁰ A n a bɔ an ni doore a zi bi zi. K'a gɔɔta an laato bi, a zi bi n a to an a yi, a cicir n a nyasɔ. A n bra si, an aa a wɔ burgu ma, an a le dɔre.

²¹ A nyi bi n a hi m, a ɔ: M zi, mɔɔ mim zar Woso kan ibɔ ki ma, mɔɔ n m ga m, k'i i ya, i mɔɔ bir i nyi y.

²² B'a zi b'a hi a zibəənyinɔ wɔɔ m, a ɔ: K'a ba zɔɔ, a bɔr huu k'a gɔere le da bi m, a b'a du ma. K'a bɔr tollenɔ m a da a nyokom ma, k'a kɔsɔɔ da a gam ɔ.

²³ K'a bɔr dinnyeem ka me ka bi m, a ze k'ɔ a bi, k'ɔ ɔ heer nyɔɔ,

²⁴ bala, mɔɔ nyi k'a nyinta an ga bi, a a mum bɔ ɔ, a nyinta an nyaam, ɔ ɔ ya, ɔ a yi. N n a sɔɔɔɔda sa, ηn'i cibsa bare.

²⁵ A nyi jitaare bi nyinta pooyaa ɔ. K'a a bɔ, an ni zem an a zɔ har ma bi, a bi kɔnnɔrɔ kan bintiirɔ ki nyi ma, kan sarbaa ki.

²⁶ A n zibəənyɔ deem bir an laaka da a ji ma.

²⁷ Zibəənyɔ bi n'a nyi bɔ ɔ, a ɔ: Ibɔ dam bi y'a bɔ an bɔr, ibɔ zi bi n dinnyeem k'ɔ wɔɔ tor bi ze, k'a a nyi bi yi kan laafɔ ki bi minto.

²⁸ Nyi jitaare bi nɔ n ma ɔ, a ɔ: A bi gasom har ɔ y. A zi bi n bɔ k'a yaa bir k'an bi gasɔ.

²⁹ A n a hɪ m, a ɔ: Dɪga a, a dɔɔraa gɔta mɔɔ n'ɪbu zi bam, mɔɔ n kaanm ɪbu lɛ m deem nɪ y. B'ɪbu n binnyɛm ka mɔɔ ɔ cɪna m a zɛ, m cibsa ba m kan m hannɪno kɪ y.

³⁰ B'ɪbu nyɪ k'a ɪbu arzaka gɔr, an aa a zar kan lannɔmɪŋhaheenno kɪ an a bɔ an bɔr naa, ɪbu dinnyɛm k'a mɛ ka bɪ zɛ a minto.

³¹ A zɪ bɪ n a hɪ m, a ɔ: M nyunni, ɪbu ɪ kan mɔɔ kɪ dɔmum haay, hɔ haay k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ, ɪbu y'ɪ so ɔ.

³² Bala, a a ga m k'ɔ cibsa ba, k'ɔ ɔ heer nyɔɔ. ɪbu dam bɪ k'a nyɪnta an ga, an a mɪm bɔ ɔ bɪ minto. Nyaam a ɔ, ɔ ɔ ya, ɔ a yɪ.»

16

Zibænyɪ hɔɔnkare hɔɔɔkɔɔɛnoom

¹ Yeezuu n a hɪ a karɪndanyɪno wɔɔ m, a ɔ: «Arzakazaa deem ɪ nyɪnta ɔ, a zibænyɪ n ta ɔ, an nɪ digare a hɔnyɪ mim ma. Gɔɔɔ n b'a hɪ arzazaa bɪ m, ɪ ɔ: Awɔɔ zibænyɪ bɪ y'awɔɔ arzaka bɪ zarm.

² A n a bir, an a hɪ m, a ɔ: bɔ minto m n n'ɪbu mɪm dɪndam mɔɔ m, nɔɪnaaɔ? ɪ hɔɔɪntare cɪro ka m ɔ, bala ɪbu b'ɪ yare, ɪ mɔɔ zi bɪ ba y.

³ Zibænyɪ bɪ n'a mɪŋha larm, a ɔ: Kɔ m a ba lɔ? Kɔ mɔɔ zuuba mɔɔ bɔ zibæ b'ɔ bɪ? Mɔɔ paŋŋa ba ɔ kɔ m dam wɔ ra? Hɔyɪnyere nyannɪ ɪ mɔɔ zem.

⁴ Hɔ kɔ mɔɔ n n'a bam bɪ mɔɔ dɔ, kɔ m bɪ bɔ zibæ b'ɔ, kɔ gɔɔɔ n m si a har ɔ.

⁵ A n gɔɔɔ kɔ zuuba bɪ zɪnnɔ ta ɪ lɛ rɔ wɔɔ bir deem-deem, an lɛɛkarezaa bɪ lar, a ɔ: ɪbu ta mɔɔ zuuba bɪ zɪm m karo?

⁶ Bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: Nyɔɔ gɔr zɔɔ. A n'a hɪ bɪ m, a ɔ: Ba ɪ sɪraci m na, a si, ɪ nyɪnta zɔɔ-zɔɔ ɪ gɔrsɪra ba busoor.

⁷ A n a ya, an a vanta lar, a ɔ: B'ɪbu, ɪ ta m karo? A ɔ: Hɔyaa yɔrgo zɔɔ. Zibænyɪ bɪ n a hɪ m, a ɔ: Ba ɪbu sɪraci n na, a gɔrsɪra ba businnyɔ.

⁸ Zuuba bɪ n a lɛ bɔ zibænyɪ b'ɔ, zi k'a ba nɔɪnaaɔ bɪ tɔ ma. Her naa ɔ gɔɔɔ wɔɔ hɔɔn ka kan kɔ kɪ, an lɛ da lɛɛgurezanno wɔɔ ra.»

Hɔ k'awɔɔ n'a bam busoo m bɪ n'awɔɔ Woso ŋɔare hɪnkam

⁹ «Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, k'a durnya arzaka bɪ sa a gɔaasɪbabaa da m gɔɔɔ ma. Dɔmum nɪŋŋə k'a bɔr a b'awɔɔ ɔ bɪ, Woso y'awɔɔ sire a har ɔ.

¹⁰ Gɔaa k'a sɪra ba kan hɔ poore kɪ, a sɪra bare a gɔta m sɔ. Bɪ gɔaa k'a n sɪra ba hɔ poore m, a bɪ sɪra bam hɔ gɔta m sɔ y.

¹¹ Bɪ minto bɪ, k'awɔɔ n sɪra ba kan durnya naa arzakarɔ kɪ y, nka nɪ hɔnyɪ paan... bɪ kare awɔɔ ɔ?

¹² Bɪ k'awɔɔ n sɪra ba gɔaa hɔ m, nka n n'awɔɔ mɪŋŋɔɔ hɔ bɪ kare awɔɔ ɔ?

¹³ Zibænyɪ ba ɔ a n n'a dam ma, an zuubɔɔ hɪyɔɔ zi ba y. A deem ŋɔare, an sɔ deem m. Gɛɛ an bir kan deem kɪ, an kaanm deem m. Awɔɔ b'a dam ma a Woso ŋɔa, a busoo ŋɔa sɔ y.»

Lɛrɔ kan Woso cirbæ kɪ

(Matiyee 11.12-13; 5.31-32; Markɪ 10.11-12)

¹⁴ Farizɛɛnrɔ busoo ŋuɛnno wɔɔ y'a tɔr kam naa haay ma, ɪn'ɪ yaa wɔre a meerbaa bɪ ma.

¹⁵ Yeezuu n a hɪ ɪ nɪ, a ɔ: «A ka awɔɔ nawom ma k'a bir tɪrga gɔɔɔ mɪm ɔ. Bɪ Woso awɔɔ heer dɔ, bala, hɔ nɪŋŋə kɔ gɔɔɔ n'a lɛ bɔŋ ɔ bɪ, hɔ vɛm m bɪ Woso mɪm ɔ.

¹⁶ Lero kan wosolesinnisorazanno wɔɔ kɪ ta an Zaan dɔmum ku. N y'a siɲɲida ba dɔmum bɪ do ɔ, n nɪ Woso cirbæ lemim nyinta pa dam, gɔaa haay n'a tɔŋ ɔ k'a gasɔ ɔ kan paɲɲa kɪ.

¹⁷ Brama kan tara kɪ cenle naanaa an lɛ da lɛ minnyɪ deem taan... k'a nɪ gɔɔtam bɪ ra.

¹⁸ Bɪ y'a ka, gɔaa biyæ k'a nɪ lare a lɔ ra, an n'a vanta sam bɪ, jaandər m. Bɪ gɔaa k'a lɔ k'a zim la ra bɪ sa, jaandər m sɔ.»

Arzakazaa kan ɲɔazaa kɪ hɔbɔkɔɛnoom

¹⁹ «Arzakazaa deem ɪ nyinta ɔ, an nɪ huu wɪsɪrɔ kɔ ɲ lɛ ɲ kɔsɪ dure a ma, an nɪ hɔbɪrɛ mɲɲa bɪrɛ dɔmum haay, an nɪ mɪsɪrbaa nyinta bam.

²⁰ Cicirzaa deem k'a tɔ m Lazaar bɪ nɪ wɔtam arzakazaa bɪ cɛlɛ ma, a mɛ haay bɪ, nyinno m.

²¹ A ɪ hɔbɪrɛ kuuro kɔ ɲ n'a lom arzakazaa bɪ hɔbɪrɛ gɔ bɪ ra bɪ ɲɔam k'a bɪ, b'a bɪr a yɪrɛ y. Kan naa kɪ haay, jino bɔr ɲn'a nyinno mummɛsɔm.

²² Cicirzaa bɪ n bɪ ga. Malɛɛkarɔ n a busu ɲnɪ ta m Abraham jɪr ɔ. Arzakazaa bɪ m bɪ ga sɔ, n n a bɪr.

²³ Gæno bɪncɛ ɔ b'ɔ bɪ, arzakazaa b'ɪ fir yɪm gɔta. A n a mum busu brama an a to an Abraham yɪ laato, Lazaar n'a jɪr ɔ.

²⁴ A n zee da, a ɔ: M zɪ Abraham, mɔɔ cicir zɛ, k'ɪ Lazaar nyɔɔ k'an a nyokom nyɔɔ hi ma k'an b'a tokɔ m nɛem la, k'an bɪsa, bala, mɔɔ ɪ fir yɪm gɔta sɛ naa do nɔ ɔ.

²⁵ Abraham n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: M nyɪnnɪ, a tɔ da ɪ nɔ ɔ, ɪ ɔ, ɪbɪ nyinta mɲɲa ɪ mɪsɪrbaa nɔ ɔ, Lazaar n a bonyaa yɪ. Naa ma bɪ, a heernyɔɔ yɪ naa ɔ, ɪbɪ nɪ fir nɔ ɔ.

²⁶ Bɪ, yaa gɔta y'awɔɔ kan wɔɔ kɪ bire ɔ kɔ gɔɔɔ kɔ ɲ n'a tom wɔɔ zeezi naa ɔ k'a ta awɔɔ zi rɔ wɔɔ b'a da ma, ɲnɪ cem y, awɔɔ zeezi sɔ, kɔ ɲ b'a da ma ɲnɪ bɔr naa ɔ y.

²⁷ Arzakazaa bɪ n a hɪ, a ɔ: M zɪ, mɔɔ y'a yere ɪbɪ han, k'ɪ Lazaar nyɔɔ mɔɔ zɪ har ɔ,

²⁸ bala, mɔɔ danzanno ta ɔ soor, k'an aa a hɪ ɲ nɪ, kɔ brɔɔ bɪ bɔr fir yɪrɛ bɪncɛ naa do ɔ sɔ y.

²⁹ Abraham n a hɪ m, a ɔ: N yɪ Moyiisi ciro m kan wosolesinnisorazanno hɔɔ kɪ, ɲn'a tɔr ka ɲ lemim ma.

³⁰ Arzakazaa bɪ n a hɪ, a ɔ: Ayy..., m zɪ Abraham, kɔ gɔaa a tɔ gæno zi naa ɔ an ta b'ɔ, ɲ y'a bɔrɛ a taam.

³¹ Abraham n a hɪ, a ɔ: Kɔ ɲ n a tɔr ka Moyiisi ma kan wosolesinnisorazanno wɔɔ kɪ, baa kɔ gɔaa a mum bɔ ɔ gæno bire ɔ, ɲ b'a sire y.»

17

Mimbɔnyaa

(Matiyee 18.6-7,21-22; Markɪ 9.42)

¹ Yeezuu n a hɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Mim k'a a da ma an gɔaa do bɪ b'a dam ma, a n nyinta ɔ y. Bɪ, a pakra bam gɔaa k'a nɪ zem nɪ bɪ m.

² Kɔ n bar da jenlajaa ma, n n'a da a wer, n n'a da higɔta ɔ jɪra, nyɪnɔ poorero nɔɔn duro deem k'a n'a dam mim ɔ bɪ m.

³ K'a dundo a zi mɲɲa! K'ɪ danyɪ a zar ɪ ma, k'ɪ dɔndɔ, k'a a bɔ a taam, k'ɪ sugur ka ɔ.

⁴ Bɪ k'a zar ɪbɪ ma gallem saanhɪna hindeem ɔ, an tɪr a bɔ an bɔr ɪbɪ zi an b'a hɪ, a ɔ: Mɔɔ m bɔ m taam, sugur ka m ɔ, k'ɪ sugur ka ɔ.»

⁵ Kristazibæzanno wɔɔ n a hɪ Zuuba m, ɲ ɔ: «Wɔɔ sɪrakare da ra.»

⁶ Zuuba n a hi, a u: «Awɔɔ srakare bi, kɔ mutardɔ yaa a ku, awɔɔ y'a him go naa do m, a u: I boɔta, i yaa i soɔn higota u, b'a y'awɔɔ le sim.»

A b'a ka ma kɔ n a barka da y

⁷ «Gɔaa bi kara n'awɔɔ bire u naa u, a zibɛanyi n ta u, an nɔ dam wom, gee, an nɔ dom hɔbiɔ ma. K'a a to poo u, an buɔ, an a hi m, a u: A ba zɔɔ i buɔ, i nyɔnta i hɔbiɔre bi?»

⁸ A hi bɛe an nawɔɔre, a u: Hɔbiɔre ba gum naa u, k'i huuro da i ra, i sa i ba ka m u kɔ m a bi, kɔ m a mi, k'i bɔkare i bi, i mi ra?

⁹ A yaa dam zibɛanyi bi m barka ra? K'a a le si an a zi bi ba bi minto ra? Mɔɔ n a si a yaa dam nɔ barka y.

¹⁰ A maam so kan awɔɔ ki. K'awɔɔ hɔ haay kɔ Woso le ka awɔɔ u k'a ba bi ba, k'a hi, a u: Zibɛanyɔnɔ m wɔɔ m bala, wɔɔ u zibɛɔ k'a a ga m bi ba.»

Kusimɔro bu waare

¹¹ Kɔ Yeezuu zaa sa an nɔ tam Zerizalem zeezi bi, bɔ a u Galilee kan Samarii ki bire u.

¹² K'a nɔ gasum tara deem u bi, kusimɔro bu b'a ze u, nɔnɔ jum laato,

¹³ nɔn'a leer busu, n u: «Yeezuu, karɔnsaamba! Wɔɔ cicir ze!»

¹⁴ Yeezuu k'a n yɔ bi, a a hi n nɔ, a u: «K'a yaa a hunka wosocemannibɛnno m.» Kɔ n y'a hɔr nɔn'a tam bi, n yaa a waa zaa ra, dintim n go n ma.

¹⁵ N gɔaa deem k'a yɔ a laafɔ yɔ bi, a a wusigɔ an buɔ, an a leer busu, an n'a le bɔm Woso u.

¹⁶ A n sɔnta Yeezuu taa, an a meer zuutɔ tara u, an nɔ barka dam nɔ. Gɔaa bi, Samarii gɔaa m.

¹⁷ Yeezuu n a hi, a u: «Gɔaa bu haay bɛe y'a waa dintim n go n ma ra? Bi nɛɛhɔ rɔ wɔɔ be?»

¹⁸ Gɔsɔ n a bɔ n bi bire u k'a b'a le bɔ Woso u, kɔ saana naa do bɛe y.»

¹⁹ A n a hi m, a u: «Wuti i ta, i srakare i bombɔ.»

Woso cirbɛɔ zɛɛ

(Matiyee 24.23-28,37-41)

²⁰ Farizɛɛnɔ wɔɔ n Yeezuu lar, n u: «Woso cirbɛɔ bi ze an nawom bro?» A n a nyɔ bɔ n u, a u: «Woso cirbɛɔ bi bir zɛɛ, an nɔ yɔɛ y.

²¹ N b'a hɔɛ, n u: Woso cirbɛɔ bi ba n nɔ, gee, a i naa u y!» A n a hi n nɔ kɛɛɛ, a u: «K'a diga a, Woso cirbɛɔ bi y'awɔɔ bire u.»

Gɔaanyɔ bi wusigɔre hinnɔ

²² A n bɔkare, an a hi karɔndanyɔnɔ m, a u: «Domɔnɔ ta u nɔn'a zem, awɔɔ n n'a nɔam k'a Gɔaanyɔ bi yɔ hindeem u bala, b'awɔɔ ba yɔɛ y.

²³ N y'a hɔɛ awɔɔ m, n u: A ba n nɔ, gee, a i naa u! A bi ta y, a b'a si a ta y.

²⁴ Bala, Gɔaanyɔ bi zɛɛ domum bi, ze an nawom amba brama tɔr nyaki bɔ dojɔr u an ta meer u bi m.

²⁵ Bi, a lɛɛkare an fir yɔ gɔta, her gɔɔɔ nɔɔn n kaanm m.

²⁶ Hɔ k'a nyɔnta an ba Nowee domum u bi, a zem bi nyɔnta maam Gɔaanyɔ bi domum u:

²⁷ N nyɔnta nɔn'a hɔ bum, nɔn'a hɔ mim, nɔn'a lɔ sam, nɔn'a zim sam an ta an domum kɔ Nowee gasu u kɔɔɔɔ u bi ku. Bi, Woso a ka la gɔta n ba an n bi haay.

²⁸ Gee, am hɔ k'a nyɔnta an ba Lottɔ domum u bi hɔ bi m: N yɔ hɔ bum, nɔn'a hɔ mim, nɔn'a hɔ sim, nɔn'a hɔ heenm, nɔn'a hɔ duum, nɔn'a cɛ dom.

²⁹ Bɪ, dɔmum kɔ Lottɪ bɔ ɔ Sodɔm ɔ bɪ, Woso a ka sɛ n a to brama, an ba am la hɔ bɪ m, an ɲ zɪnzɛ haay.

³⁰ Gɔaanyɪ bɪ hunkarɛ hinni ɔ, a nyɪntam maam sɔ.

³¹ Hinni bɪ do ɔ bɪ, gɔaa k'a nɪ cɛ mim ɔ a mɔdro nɪ cɛ ɔ bɪ, a bɪ zer an gasɔ an ɲ gɔr y. A maam sɔ kan gɔaa k'a ta poo ɔ bɪ kɪ, a b'a bɔ an bɔr har ɔ y.

³² K'a Lottɪ lɔ bɪ mim to da a nɔ ɔ.

³³ Gɔaa k'a lɛ n taa k'a a meeyaa bɔmbɔ bɪ, a b'a yɪrɛ y. Bɪ gɔaa k'a yɛ zɛ ma mɔɔ to ma bɪ, a y'a meeyaa bɔmbɔrɛ yɪm.

³⁴ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, gum bɪ do ɔ, gɔaa hɪyɪ y'a zem kɔ ra, ɲnɪ wɔta gargɔ deem la. N deem gaarɛ, n n deem to.

³⁵ Lanno y'a zem kɔ ra hɪyɪ, ɲn'ɪ bɪr jaa lɔm. N deem gaarɛ, n n deem to.» [

³⁶ Kɔ gɔaa hɪyɪ ɪ hɔsɪra ɔ: N deem gaam, n nɪ deem to.]

³⁷ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a lar, ɲ ɔ: «Zuuba, a nyɪntam ka?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Bɪncɛ kɔ sim n nɪ nyɪntan ɔ bɪ, bɪncɛ bɪ do gɔbɪrgɔrɔ n n'a som kɔ ma ɔ.»

18

Dɔdɔkɛr bɔnyaa hɔbɔkɔrɛnoom

¹ Yeezuu hɔbɔkɔrɛnoom da ɲ nɪ k'a hunka a ɔ, a a ga m kɔ ɲ nɪ yaa da dɔmum haay, bɪ ɲ bɪ kɔ kan yaadare bɪ kɪ y.

² A a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Dɔdɔkɛr ɪ nyɪnta tara deem nɔ ɔ, a bɪr nyɪ bam Woso nɪ y, a bɪr gɔɔɔ dan ɔ sɔ y.

³ Zoro nɪ tara bɪ do nɔ ɔ, an nɪ zem tee... an n'a hɪrɛ, a ɔ: Gumɛ ka m ɔ mim kɔ mɔɔ jum bɪ n ta m kan mɔɔ kɪ bɪ nɔ ɔ.

⁴ Dɔdɔkɛr bɪ n a gu, gallem hɔka. Bɪ kur bɪ, a n n'a hɪrɛ a mɪɲɲa m, a ɔ: Baa kɔ mɔɔ bɪr nyɪ bam Woso m, bɪ mɔɔ bɪr gɔɔɔ dan ɔ sɔ,

⁵ lɔ naa do k'a bɔr an nɪ mɔɔ kɔm bɪ, mɔɔ y'a dɔdɔ bɪ karɛ, m gumɛ ka ɔ, k'a bɪ bɔr mɔɔ zi dɔ dɔmum haay, an bɪr mɔɔ kɔrɛ y.»

⁶ Zuuba n a ya, an a hɪ, a ɔ: «K'a tɔr ka, hɔ kɔ dɔdɔkɛr bɔnyaa b'a hɪ bɪ ma mɪɲɲa.

⁷ Bɪ, Woso b'a dare a gɔɔɔ k'a ɲ nyɔkɔ ɔ ɲn'ɪ zee dam zi sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ rɔ wɔɔ han ra? A maasɪrɛ bam, an bɔkarɛ an a da ɲ han ra?

⁸ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, a y'a dare ɲ han zɔɔ-zɔɔ. Bɪ kɔ Gɔaanyɪ bɪ bɔr, a zem bɪ sɪrakarɛ yɪ tara burɛ ɔ ra?»

Farizen kan yawɔrsir kɪ hɔbɔkɔrɛnoom

⁹ Yeezuu hɔbɔkɔrɛnoom da gɔɔɔ kɔ ɲ n'a hɔɔn dare ɲ ɔ, gɔɔɔ mɪɲɲɔɔ n'a mɪ, ɲnɪ bɔkarɛ, ɲn'a muno bɔɲ ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ:

¹⁰ «Gɔɔɔ hɪyɔɔ ɪ gasɔ Wosoce ɔ k'a yaa da. Gɔaa deem bɪ farizen m, deem bɪ yawɔrsirezaa m.

¹¹ Farizen bɪ n jum brama an nɪ yaa dare a heer ɔ ncɪnaaɔ: Woso, mɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m barka kɔ mɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan gɔɔɔ gɔsɪnnɔ kɔ ɲ nɪ konno, mimbɔnyaabɛnno, jaandɛnno, gɛɛ yawɔrsir naa do kɪ minto.

¹² Mɔɔ yɪ m lɛ kɔsɪm gallem hɪyɪ dɔmum saanhuna nɔ ɔ, mɔɔ hɔnyɪ haay nɔ ɔ mɔɔ y'a bu hɔ karɛ ɪbɪ ɔ.

¹³ Yawɔrsir bɪ n jum laato, a lɛ baa k'a a mɪm busu brama y, an n'a cɪ zɛrɛ k'a a heerzar hunka, a ɔ: Woso, mɔɔ cicir zɛ, bala, mimbɔnyaabɛr m mɔɔ m.

14 A hi mɔɔ nawore awɔɔ m, a turgabaa yi Woso mum ɔ, an a bɔ an doo, deem bi n a yi y. Bala, goaa k'a n'a busum bi, n y'a zerm tara ɔ, bi goaa k'a a muɲɲa zer bi n y'a busum.»

Nyɛnɔ poorero barka daɔre
(Matiyee 19.13-15; Marki 10.13-16)

15 Gɔɔɔ bɔr nyɛnɔ poorero m Yeezuu zi k'an a wɔ ka η mim la. Karindanyɛnɔ wɔɔ kɔ η naa yi bi, η nyaa ba kan η ki.

16 Yeezuu n a ka ηnɔ bɔr nyɛnɔ wɔɔ m, an n'a hire, a ɔ: «K'a nyɛnɔ wɔɔ to ηnɔ bɔr mɔɔ zi, a b'a ta η nɔ toore y, bala, gɔɔɔ kɔ η bɔ kɔ ɔ kan η ki rɔ wɔɔ y'a so Woso cirbɔɔ b'ɔ.

17 Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, goaa k'a n Woso cirbɔɔ bi si am nyɛ poore ho bi m bi, a bi gasɔn ɔ y.»

K'a kaanm arzaka m, k'a gasɔ Woso cirbɔɔ nɔ ɔ
(Matiyee 19.16-30; Marki 10.17-31)

18 Cir deem Yeezuu lar, a ɔ: «Karɛnsaamba muɲɲa, bɔ mɔɔ n'a bare kɔ m mɛsirbaa k'a nyare ba ɔ bi yi?»

19 Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Bɔ m, ɛbɛ nɔ mɔɔ birm muɲɲa? Gɔaa muɲɲa ba ɔ kɔ Woso y'a deem bɛɛ y.

20 ɛbɛ lɛrɔ wɔɔ dɔ ra? I bi jaan da y, i bi gɛr zɛ y, i bi koor ba y, i bi ηɔaar kasɛti ka y, i zi kan i da ki da ɔ.»

21 Gɔaa bi n a nyɛ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ naa haay ba m nyɛbaa ma tee....»

22 Yeezuu k'a naa ma bi, a a hi m, a ɔ: «Ho deem i gɔɔta ɛbɛ ma k'i ba: Ho k'a n'ɛbɛ ɔ bi hɛɛ haay i jinjir ηɔazannɔ m, k'i bɔr i zu mɔɔ ɔ, ɛbɛ arzaka yim arzana ɔ.»

23 Kɔ goaa bi naa ma bi, a heer a zar, bala, a arzaka bi gɔta.

24 Yeezuu k'a a heerzarɛ bi yi bi, a a hi, a ɔ: «Arzakazannɔ Woso cirbɔɔ gasɔre yim kɔɔkɔɔ.

25 Sira m, yɔonde huuka yaa gasɔre nyɛntam naanaa, an lɛ da arzakazaa Woso cirbɔɔ gasɔre m.»

26 Gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kam ma rɔ wɔɔ a hi, η ɔ: «Nɛɛnaaɔ bi, nka m nɔ bombɔre yure?»

27 Yeezuu n a nyɛ bɔ ɔ, a ɔ: «Ho kɔ goaa b'a dam ma an a ba bi, a naanaa Woso ma.»

28 Pɛyɛr n a hi, a ɔ: «Diga, wɔɔ ho haay to, ɔ zu ɛbɛ ɔ.»

29 A n a nyɛ bɔ η nɔ, a ɔ: «Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, goaa k'a a har to, kan a lɔ ki, a danyɛnɔ ki, a zɛrɔ ki, a nyɛnɔ ki Woso cirbɔɔ minto,

30 a naa haay yim gɔta an lɛ da durnya naa do nɔ ɔ, b'a mɛsirbaa k'a nyare ba ɔ bi yim durnya k'a nɔ zem bi nɔ ɔ sɔ.»

Yeezuu a ya, an n'a zɛ mim dɛdam a kaakɔ ho ma
(Matiyee 20.17-19; Marki 10.32-34)

31 Yeezuu buerehuɛyɔɔ wɔɔ bir, an a hi η nɔ, a ɔ: «Ba wɔɔ nɔ tam Zerizalem ɔ na, bi, ho haay kɔ wosolesinnɔsorazannɔ wɔɔ a gɔrsira ba Gɔaanyɛ bi minto bi kɔ yim.

32 N y'a nyasum, n n'a ka kɛfɛrɔ ɔ kɔ η nɔ yaa wɔ ma, kɔ η n'a sunsɔ wɔ, kɔ η nɔ lihi dɛdam ma,

33 kɔ η n'a zɛ madɛrɔ m, kɔ η nɔ bokare ηn'a zɛ gɛr, b'a y'a mim bɔn ɔ dɔmum kaakɔ hinni ɔ.»

34 Bi, karindanyɛnɔ wɔɔ n hɔsɔ ji ma y. Mim naa do a nyaakom da η nɔ, η n hɔ kɔ Yeezuu a hi bi ji dɔ y.

*Zeriko bɔɔ waare**(Matiyee 20.29-34; Marki 10.46-52)*

³⁵ K'a ta, an n'a zɔm Zeriko ma bi, bɔɔ deem ɪ nyinta zaa lezi b'ɔ, an nɪ ho yinyem.

³⁶ Zamaa k'a bɔr an nɪ cenim an a ma bi, a laaka da kɔ bɔ m gɛ.

³⁷ N n a hɪ m, n ɔ: «Nazareti Yeezuu nɪ cenim.»

³⁸ A n zee da, a ɔ: «*David Nyɪ, Yeezuu, m cicir ze!»

³⁹ Gɔɔɔ kɔ η nyinta lɛɛ rɔ wɔɔ nɪ nyaa bam kan kɪ η ɔ, an ze pi. A n a banka an zee da an lɛ da biisi ra, a ɔ: «David Nyɪ, mɔɔ cicir ze!»

⁴⁰ Yeezuu n jum, an lɛ ka kɔ η n'a gaa, ηn'i bɔr m. K'a a zɔ bi, Yeezuu a lar, a ɔ:

⁴¹ «Bɔ ɪbɪ ɔ kɔ mɔɔ n a ba ɪbɪ minto?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, a ka kɔ m mɪm n a ya an lɛɛ yɪ.»

⁴² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «K'i mɪm n a ya an lɛɛ yɪ! I sɪrakare ɪ bombɔ.»

⁴³ Lɛɛm bi, a mɪm a gɔ, an nɪ lɛɛ yɪm, an zu Yeezuu jɛ ɔ, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ. Zamaa bi kɔ η naa yɪ bi, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ sɔ.

19*Yeezuu gasɔ Zasee har ɔ*

¹ Yeezuu gasɔ Zeriko ɔ, an nɪ kɔ bi zem la.

² Gɔaa nɪ b'ɔ a tɔ m Zasee, yaworsinno cir m, arzakazaa m sɔ.

³ A n n'a kam Yeezuu ma k'a yɪ, kɔ nka m, k'a a dɔ. Zamaa bi minto, kɔ gɔaa kutiim m bi, a b'a dam ma, a n a yɪ y.

⁴ A n bra si an ta lɛɛ, an aa der gɔ ra, kɔ Yeezuu bɔr an nɪ cenim b'ɔ, k'a yɪ.

⁵ Kɔ Yeezuu lee ku bɪnce bi do ɔ bi, a a bɔɔta an a hɪ m, a ɔ: «Zasee, a ba zɔɔ ɪ zer, bala, mɔɔ cɪnta kɔ m zer ɪbɪ har ɔ her.»

⁶ Zasee n zer zɔɔ-zɔɔ, an a si kan heernyɔɔ kɪ.

⁷ Kɔ zamaa bi naa yɪ bi, ηn'i kukur barɛ, η ɔ: «Zer a ɔ mimbɔnyaabɔr har ɔ.»

⁸ Zasee n a zɔ Zuuba ma an a hɪ m, a ɔ: «Dɪga, Zuuba, mɔɔ yɪ m arzaka bi haay, zekumbir sam, m a ka cicirzanno ɔ, bi, kɔ mɔɔ mɪm zu ɔ gɔaa ma, mɔɔ y'a sompim nɔ gallem si.»

⁹ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Bombɔre gasɔ har naa do ɔ her, bala, gɔaa naa do Abraham yanɲa m sɔ.

¹⁰ Bala, Gɔaanyɪ bi bɔr a ɔ, an b'a ka gɔɔɔ kɔ η nyaam nɔ wɔɔ ma, an η bombɔ.»

*Cir nyɪ cirbɛə birɛ hɔbɔkɔrenoom**(Matiyee 25.14-30)*

¹¹ Kɔ η gɔɔta ηn'a tɔr kam a meerbaaro wɔɔ ma bi, Yeezuu a ya, an hɔbɔkɔrenoom naa do da η nɪ. Bala, a a zɔ Zerizaleem ma. Bi, gɔɔɔ wɔɔ ɪ dɪgam ma, η ɔ, Woso cirbɛə bi y'a hunkare a m b'ɔ lɛɛm.

¹² Bi y'a ka Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Cir nyɪ deem ɪ ta kɔ laato ɔ k'a yaa cirbɛə bi, k'a bɔ a bɔr.

¹³ A n a zibɛənyɪnɔ bir bu, an busoo jir η nɪ minni* deem-deem, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a zi ba m, k'an ta an mɔɔ wusigɔre dɔmum ku.»

¹⁴ B'a gurgazanno wɔɔ sɔ m, ηnɪ gɔɔɔ nyɔɔ a jɛ ɔ kɔ η n'a a hɪ cirbɛə karezaa bi m, η ɔ: «Wɔɔ lɛ baa k'an a sɔ wɔɔ ɔ y.»

* **19:13 19.13** Minni: = deniyee zɔɔ = mom kaako zibɛə busoo m.

¹⁵ K'a yaa cirbæə bi bi an bər bi, a a ka ηni zibæənyɪno k'a busoo jinjir η ni rɔ wɔɔ bir a taa, k'a dɪga a kɔ bɔ zi η y'a ba m gɛ.

¹⁶ Lɛɛkarezaa bi n bər, a ɔ: <Zuuba, minni deem k'ibui ka mɔɔ ɔ bi, minni bu y'a da ra.>

¹⁷ A n a hi m, a ɔ: <Zibæənyɪ mɪŋŋa n'ibui m, bala, ibui noonhubaa hinka hɔ poorero nɔ ɔ, mɔɔ cirbæə kare ibui ɔ, k'i ɪ so tara bu ɔ.>

¹⁸ A hɪya hɔ bi n b'a hi, a ɔ: <Zuuba, ibui busoo bi nyi da minni soor.

¹⁹ A n a hi bi m ɔ, a ɔ: I so tara soor ɔ.>

²⁰ A vanta n bər, a ɔ: <Zuuba, ba ibui busoo bi n na, pɛɛra mɔɔ burguma, m a nyaakom da.>

²¹ Mɔɔ ɪ nyi bare ibui m, ibui heer kɔsrabaa bi minto. Hɔ k'ibui n a cɪnta bi ibui n n'a sam. Hɔ k'ibui n a duu bi, ibui n n'a dam.

²² A n a hi m, a ɔ: Ibui mɪŋŋa meerbaa bi mɔɔ n n'ibui dɔdɔ yarm ma, zibæənyɪ bɔnyaa. <Ibui dɔ, ɪ ɔ: gɔaa kɔsɪ m mɔɔ m, mɔɔ ni hɔ kɔ mɔɔ n a cɪnta bi sam, m ni hɔ kɔ mɔɔ n a duu bi dam.

²³ Bɔ minto, ibui n mɔɔ busoo bi cɪnta busoo cɛ ɔ y? Kɔ mɔɔ m bɔ, m bər kɔ m bi nyɔdɔ yi?>

²⁴ A n a hi gɔɔɔ kɔ η ni b'ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: <K'a busoo bi yɔ m, a ka gɔaa k'an ta m bu b'ɔ.>

²⁵ N n a hi m, η ɔ: <Zuuba, a lɛɛ ka an a yi bu.>

²⁶ A hi mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, gɔaa biyæə k'an ta hɔ m bi, n y'a kan ɔ, gɔaa k'a ba m bi, baa k'a ta m poore bi, n y'a yɔm ni.

²⁷ Mɔɔ junno kɔ η ni mɔɔ ηsa kan cirbæə ki rɔ wɔɔ, k'a bər η ni mɔɔ taa naa ɔ, a η zɪnzɛ.»

²⁸ Yeezuu k'a naa hi bi, a ka η lɛɛ an ni tam Zerizalem ɔ.

Yeezuu ɪ gasom Zerizalem ɔ

(Matiyee 21.1-11; Marki 11.1-11; Zaan 12.12-19)

²⁹ K'a ta an n'a zɔm Betfaze ma kan Betanii ki, Oliviye ci bi zeezi bi, a a karɪndanyɪno nyɔɔ hɪya.

³⁰ A n a hi η ni, a ɔ: «K'a ta kɔ k'a ni lɛɛ naa ɔ. K'awɔɔ ta an ni gasom, awɔɔ brapoo yim n n'a kɔsɪ, bi gɔsɪ n da ɔ cɪna y. K'a hɔr a bər m.

³¹ Bi kɔ gɔaa awɔɔ lar, a ɔ: Bɔ m awɔɔ n'a hɔrɛ? K'a hi m, a ɔ: Zuuba lɛ n taa.»

³² Gɔɔɔ k'a η nyɔɔ rɔ wɔɔ, kɔ η ta bi, η yaa hɔ haay bi yi amba Yeezuu a hi bi m.

³³ Kɔ ηn'ɪ brapoo bi hɔrm bi, a zanno wɔɔ n a hi η ni, η ɔ: «Bɔ minto m, awɔɔ n'a hɔrɛ?»

³⁴ N n'a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «Zuuba lɛ n taa.»

³⁵ N n brapoo bi gaa, ηni ta m Yeezuu zi, ηn'a huuro ka ra, ηn'a ka Yeezuu n da ɔ.

³⁶ K'a ni tam bi, gɔɔɔ wɔɔ n'a huuro kam zaa bi ra.

³⁷ K'a a zɔ Oliviye ci bi zerɪ bi ma bi, heernyɔɔ gaso karɪndanyɪno wɔɔ ɔ, zamaa bi haay, ηn'a leer busu, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ hoserlo haay kɔ η y'a yi bi minto.

³⁸ N ɔ:

«Cɪr k'a ni zem Zuuba Woso tɔ ma bi n barka yi.

Kɔ laafi n nyɪnta arzana ɔ,
kɔ leɔrɛ n nyɪnta brama.»

³⁹ Farizɛɛnɔ gɔsɪno a hi Yeezuu m zamaa bi bire ɔ, η ɔ: «Karɪnsaamba, a ka k'ɪ karɪndanyɪno wɔɔ n zɛ pi.»

⁴⁰ A n a nyi bo o, a o: «A hi mɔɔ nawore awɔɔ m: Kɔ η ze pi, jaarɔ n ni zee dam.»

Yeezuu i nyi kam Zerizalem to ma

⁴¹ K'a a zo Zerizalem konɔ bi ma, an a to an a yi bi, a nyi ka a minto.

⁴² A n n'a hire, a o: «Ibu so, k'a do ibu o her, ko nka n ni laafi kare ibu o! Bi naa ma bi, a a nyaakom da ibu lee, ibu b'i dam ma, i yi y.

⁴³ Sira m, domunno i zere ibu minto, ibu jinnɔ wɔɔ tee kinkare ibu pɛnɛ bi ma, η biri le ibu ma, k'a ibu da, ηn'a so bince haay o.

⁴⁴ N y'ibu wurgem haay, ibu kan i zamaa ki. N bi jaa deem taan... tore, an bir a mim burɔ o y, bala, ibu n domum ko Woso bor k'a b'a da i han bi do y.»

Yeezuu gaso Wosocɛ o, an n'a cirbɔɔ zi bam

(Matiyee 21.12-17; Marki 11.15-19; Zaan 2.13-22)

⁴⁵ Yeezuu gaso Wosocɛ o, an ni lam hoheenno wɔɔ ra.

⁴⁶ A n a hi η ni, a o: «N y'a gorsira ba, η o: «Mɔɔ cɛ bi nyintam yaadare cɛ.» B'awɔɔ, awɔɔ sa a ba konno bince.»

⁴⁷ Yeezuu i ho dindam domum haay Wosocɛ o b'o. Wosocemannibɛnno jitanɔ kan wosocikarinsaambɔɔ ki, tara cinno ki y'a kare a zere zaa ma.

⁴⁸ Bi ho ko η y'a cinta k'a ba bi, ηn'a zaa yi y, bala, zamaa bi haay y'a tor kare a meerbaa ma kan boraama gota ki.

20

Yeezuu le a to ka?

(Matiyee 21.23-27; Marki 11.27-33)

¹ Domunno wɔɔ duro o hindeem o, Yeezuu k'a ni ho dindam zamaa bi m Wosocɛ o, an ni Woso lelim nyinta pa dam bi, wosocemannibɛnno jitanɔ kan wosocikarinsaambɔɔ ki, kan *gɔɔɔgusinno ki bor zi.

² N n a hi, η o: «Le kara ibu n ta m i ni naa bam ni, gee, bo a o, nka le o, k'i hi wɔɔ m?»

³ A n a nyi bo o η ni, a o: «Mɔɔ mɛnɛnɛ so, mɔɔ laaka dare awɔɔ han, k'a hi mɔɔ m:

⁴ Zaan batem bi, a to a o brama gee gɔɔɔ zi?»

⁵ N n'a hoɔn dam kan ko ki, η o: «Kɔ wɔɔ o: A to a o brama, a y'a hire, a o: Bo minto m awɔɔ n a mim si ge?

⁶ Bi, ko wɔɔ o: A to a o gɔɔɔ zi, zamaa bi haay wɔɔ gungɔɛenm jaarɔ m, bala, η sira ka, η o Zaan bi nyinta wosolesinnisorazaa.»

⁷ N n a nyi bo o, η o: «Wɔɔ n a do k'a to a o ka y.»

⁸ Yeezuu n a hi η ni, a o: «Mɔɔ so, mɔɔ b'a hire awɔɔ m, ko nka i le ka mɔɔ o, mɔɔ ni naa bare y.»

Divensira zibɛnno hobokorenoom

(Matiyee 21.33-46; Marki 12.1-12)

⁹ A n ni hobokorenoom naa do dam zamaa bi m, a o: «Gɔɔa i divensira da o, an a ka a zibɛnno o, ko η n'a zi ba, an ta zaa jintɔ ra.

¹⁰ K'a domum a ku bi, a a zibɛnyɛ deem nyɔɔ divensira zibɛnno wɔɔ zi, k'an aa a ho si an b'a ka a o. Bi, divensira zibɛnno wɔɔ a nyaso ηn'a ze, ηn'a ka an doo a wɔ m tu.

¹¹ A n a ya, an a zibɛnyɛ vanta nyɔɔ, ηn'aa bi nyaso ηn'a ze so, ηn'a sunso wo, ηn'a ka an doo a wɔ m tu.

¹² A n a ya, an a vanta nyɔɔ a kaako ho ma, ηni bi ze, ηni yaaba da ma, ηni la ra.

¹³ Divensirazaa bi n a hi a munja m, a u: Ku m a ba lo? Moo yi m nyi juare bi nyoom. N bi danj u barem.

¹⁴ Ku η y'a nyi bi yi bi, divensira zibanno woo n a dunda kan ko ki, η u: Naa do n ni zem b'a so u. U a nyasu u a ze ger k'u u so arzaka b'u.

¹⁵ N n a nyasu, ηni bo m divensira u b'u toore ma, ηn'a ze ger. Bo divensirazaa bi n n'a bare η ni?

¹⁶ A zem bi bor, an b'a ka ηni divensira zibanno woo zunze, an divensira bi ka a vantoo u.» Ku η naa ma bi, η u: «Ayy..., ko naa bi ba y!»

¹⁷ Yeezuu n a nya η le an daga η ma, an a hi η ni, a u: «Wosoci bi gorsira naa do ji m bo ni?

Jaa ko cedonno a bo u ηn'a zo bi, bi y'a ba ce bi jaa wisi.

¹⁸ Ku goaa a do jaa bi do ra, hista a zaa nawom. Bi, ko jaa bi do a da goaa ra, a hoonsi an nawom.»

¹⁹ Wosocikarinsaambaoo kan wosocemannibonno jitanoo ki y'a kare a nyasore ma b'u leem, bi yi nyi bam zamaa bi m. N y'a ji ma munja, ηn'a do η u, hoboorenoom naa do da a u awoo to ma.

Rom cir yawor kare mim

(Matiyee 22.15-22; Marki 12.13-17)

²⁰ N ni nyinta, ηn'i dundom Yeezuu zi, ηni guoo nyoo zi, ηni turgabaa ka a ra. K'a ku a nyasu a meerbaa no u, a ka tara leezanno u kan koozaa bi ki u.

²¹ N laaka naa do da han: «Karinsaamba, woo do u u, ibi i meer bam, i ni ho dundam kan sira ki, i bir nyi bam gosti ni y, i ni Woso zaa ho dundam kan a sira ki.

²² A a ga m k'u Rom cir yawor ka gee, a n a ga ni?»

²³ Yeezuu k'a η zambu bi do bi, a u:

²⁴ «K'a busoo ka m u deem naa u. Nka meer kan a to ki ni busoo bi buru u naa?» N n'a nyi bo u, η u: «Rom cir ho m.»

²⁵ A n a hi η ni, a u: «K'a Rom cir to ho ka u, k'a ho ko Woso a so u bi ka u so.»

²⁶ N n a da ma, ηni Yeezuu nyasu a meerbaa no u zamaa bi lee y. A nyibore bi k'a a ka η n ze kedə bi, η ze pi.

Sadisennro laakadare gəəno mumbore minto

(Matiyee 22.23-33; Marki 12.18-27)

²⁷ Sadisennro ko η ni bisi kam gəəno mumbore ma bi, η gosunoo a zo Yeezuu ma, ηn'a lar, η u:

²⁸ «Karinsaamba, Moyiisi a gorsira ba woo minto, a u: «Ku goaa ga an a gu a lo ma b'a n nyi yi kan ki y, k'a danyi n a si an nyino yi kan ki a minto.»

²⁹ Goaa i nyinta, a nyino saanhuna: Leekarezaa bi n lu sa an ga an a gu ma b'a n nyi yi kan ki y.

³⁰ A huya ho bi n lo bi si,

³¹ a kaako ho bi maam so, an ta an nyino saanhuna ro woo ku. N haay gunga bi η ni nyi yi kan lo bi ki y.

³² A nyare ma bi, lo bi ga so.

³³ Bi, lu naa do, gəəno mumbore domum u, nka ho m lu bi ni? Ku η haay lo bi si bi?»

³⁴ Yeezuu n a hi η ni, a u: «Zamaa naa do guoo woo i lanno gee yaaro sam.

³⁵ Bi, guoo ko η y'a ga mumbore m Woso mum u, ηni zem bi misirbaa ba durnya k'a ni zem bi no u ro woo, η bi lu gee yar sam b'u y.

³⁶ N b'a dam ma ηnι ga dɔ y, bala, η bɔm kɔ ɔ kan maleɛkarɔ kɪ. Woso nyɪnɔ m, kɔ η y'a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ bɪ minto.

³⁷ Moyiisi gəəno mɪmbɔɔrɛ bɪ hɪnka mɪŋŋa, bɪncɛ niŋŋə kɔ Wosoci nɪ tutugu mɪm dɪndan ɔ b'ɔ, an nɪ Zuuba Woso birm Abraham Woso, Izakkɪ Woso, Zakɔɔb Woso.

³⁸ Bɪ Woso bɪ, gəəno Woso bɛɛ y, mɪsɪrɔ Woso m, bala, hɔ haay mɪsɪr a minto.»

³⁹ Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ meerbaa bɪ si, η ɔ: «Karɪnsaamba, ɪ meer ba mɪŋŋa.»

⁴⁰ N bɪr yɛm dɔ k'a laaka da han mɪm sɪ ma y.

N y'a ba lɔ, n n'a hɪrɛ n ɔ, Krista bɪ David Nyɪ nɪ?

(Matiyee 22.41-46; Markɪ 12.35-37)

⁴¹ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Wɔɔ y'a bam lɔ, ɔ a hɪ, ɔ ɔ: <Krista bɪ, *David Nyɪ> nɪ?

⁴² Kɔ David mɪŋŋa n'a hɪm laarɔ ci nɔ ɔ, a ɔ:

Mɔɔ Zuuba Woso a hɪ mɔɔ Zuuba m:

nyɪnta mɔɔ bɪsɪ ɔ,

⁴³ an ta an dɔmɪm kɔ mɔɔ n'ɪbɪ jɪnnɔ wɔɔ bam gankarahɔ, k'ɪ gam ka η la bɪ ku.

⁴⁴ Naa y'a hɪnkare a ɔ, David y'a birm <Zuuba>. A nyɪnnɪ m lonlɔ kɛɛrɛ?»

Yeezuu ɪ wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ mɪm dɪndam

(Matiyee 23.1-36; Markɪ 12.38-40)

⁴⁵ Kɔ zamaa bɪ haay n'a tɔr kam bɪ, Yeezuu a hɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ:

⁴⁶ «K'a dundo a zi kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɔ η nɪ bɪmbɪr zabarɔ m nɔ wɔɔ kɪ. N gɔɔ yaadare ηɔa daasɪrɔ bire ɔ. N lɛɛkare bɪncɛrɔ ηɔa yaadareɛrɔ ɔ, η lɛɛkare bɪncɛrɔ ηɔa sɔ hɔbɪrɛ bɪncɛ ɔ.

⁴⁷ N nɪ zonnɔ hɔ yɔrɛ η nɪ, ηn'ɪ yaa jɪntoo dam, kɔ η n'a yɪ. N yɪ η dɔdɔ yarm, ηnɪ hɔnhɔrɪlɛ yɪ gɔta an lɛ da.»

21

Zoro ganwɔrɛ

(Markɪ 12.41-44)

¹ Yeezuu k'a a mɪm busu bɪ, a arɔakazannɔ yɪ, ηn'ɪ busoo dam ganwɔrɛ mɔr ɔ.

² A n zoro yɪ sɔ cɪcɪrɔɔ m, an tamma hɪya da ɔ.

³ A n a hɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, zoro cɪcɪrɔɔ naa dɔ a da ɔ an lɛ da η nɪ haay.

⁴ Bala, nawɔnnɔ haay busoo k'an ta η ɔ gɔta bɪ η y'a bɔ ɔ ηn'a da ganwɔrɛ mɔr b'ɔ, bɪ zoro bɪ busoo k'a n'a wɔ ɔ b'a ka haay.»

Wosocɛ wurgərə mindində kan durnya nyarɛ mɪm kɪ

(Matiyee 24.1-2; Markɪ 13.1-2)

⁵ Gɔsɪnnɔ kɔ η nɪ Wosocɛ bɪ mɪm dɪndam, ηn'a lɛ bɔrɛ a gɔrɛ ɔ, a jaarɔ wɔɔ mɪŋŋabaa ɔ, kan ganwɔrɛ kɔ η y'a bankam bɪ kɪ bɪ, Yeezuu a hɪ η nɪ, a ɔ:

⁶ «Dɔmɪm ta ɔ an nɪ zɛm, hɔ k'awɔɔ n n'a yɪm naa, jaarɔ wɔɔ bɪ gɔɔtam kɔ burɛ ɔ y, η haay wurgəm.»

(Matiyee 24.3-14; Markɪ 13.3-13)

⁷ N n a lar, η ɔ: «Karɪnsaamba, naa zɛm brɔ? Bɪ makra kara n nɪ naa dɔmɪm hɪnkare?»

⁸ A n a hɪ, a ɔ: «K'a dundo a zi, a b'a ka ɲɲɪ braba a nɪ y, bala, ɔɔɔɔ gɔta zɛm b'a hɪ mɔɔ tɔ m, ɲ ɔ: Awɔɔ m Krista, ɖɛɛ: Dɔmum a ku. A bɪ zu ɲ ɔ y.

⁹ K'awɔɔ bɪ yar bare mim ma, tara ɔɔɔɔ n wuti kan a cinno kɪ, a da bɪ bɔ ɔ y. Bala, pakra m kɔ bɪ n lɛɛ ka an bɔr, b'a nyare bɛɛ m bɪ lɛɛm y.»

¹⁰ A a ya, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Tararɔ wutim kan kɔ kɪ yar m, tara cinno n wuti kan kɔ kɪ.

¹¹ Tara hinkɛrɛ gɔta zɛm bɪ nyinta ɔ, yaaba bɔnyaarɔ kan nɔ kɪ zɛm bɪ nyinta ɔ bɪncɛ-bɪncɛ. Hɔɔrɔ bam ɲɲɪ nyibɛə gɔta da ɔɔɔɔ ma, kan makrarɔ ɔɔɔɔ kɔ ɲ y'a tɔ brama kɪ.»

U jim kɔɔkɔɔ fɪryɛ dɔmum ɔ

¹² «Bɪ, an nɪ lɛɛ kam naa haay lɛɛ bɪ, n y'awɔɔ gɔrm, n nɪ fɪr ka awɔɔ ma, n y'a kare, n n'awɔɔ dɔdɔ ka sokomacɛrɔ ɔ, n n'awɔɔ du lɔnnɔɛ ɔ, n tare awɔɔ m cinno kan lɛɛzanno kɪ taa mɔɔ tɔ ma.

¹³ Bɪ n nɪ nyintare awɔɔ kasetɪ kare dɔmum mɔɔ minto.

¹⁴ Bɪ, a bɪ lɛɛ ka a a hɔɔn da minno nɔɔn duro nyibɔɔrɛ ma y.

¹⁵ Bala, mɔɔ meerbaa dɔrɛ kan hɔɔn kɪ kare awɔɔ ɔ, b'awɔɔ jɔnnɔ wɔɔ ɔɔaa deem b'a dam ma an awɔɔ meerbaa nyɪ bɔ ɔ, ɖɛɛ, an bɪsɪ ka ma y.

¹⁶ Awɔɔ mɲɲɔɔ zɪrɔ kan a dɔɔ kɪ, awɔɔ danyɔnɔ kɪ, awɔɔ dogɔɔɔ kɪ, awɔɔ ɔɔaastɔɔ kɪ, n n'awɔɔ nyasɔrɛ, bɪ, ɲ y'awɔɔ ɔɔsɪnnɔ zɪnzɛm.

¹⁷ ɔɔaa haay sɔrɛ awɔɔ m mɔɔ tɔ ma.

¹⁸ Bɪ, awɔɔ minkɛ deem taan... bɪ nyaanum awɔɔ mim ɔ y.

¹⁹ Awɔɔ tɔntɔrɛ n nɪ mɪsrbaa kare awɔɔ ɔ.»

Zerizalem zaarbare

(Matiyee 24.15-21; Marki 13.14-19)

²⁰ «K'awɔɔ bɪ Zerizalem yɪ yarbɛnnɔ n bɪr ma, k'a dɔ a ɔ, a wurgɛrɛ dɔmum a zɔ.

²¹ Kɔ ɔɔɔɔ kɔ ɲ nɪ Zidee ɔ rɔ wɔɔ n a si, ɲɲɪ ta cɪrɔ ɔ, ɔɔɔɔ kɔ ɲ nɪ tara nɔ ɔ rɔ wɔɔ n bɔ, ɔɔɔɔ kɔ ɲ nɪ bɔlɛɛmarɔ ɔ rɔ wɔɔ, ɲ bɪ gasɔ tara nɔ ɔ y!

²² Wɔsɔ heerbusu dɔmum m dɔmɪnnɔ wɔɔ duro m, bɪ hɔ haay kɔ n y'a ɔrsɪra ba Wosoci ɔ bɪ n nɪ kɔ yɲ ɔ.

²³ A pakra bam lanno jɪsɪzanno kan lanno kɔ ɲ nɪ nyo kare a nyɪnɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ m dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, bala, cɪcɪr gɔta y'a dam tara bɪ ra kan heerbusu gɔta kɪ zamaa bɪ minto.

²⁴ N ɔɔɔɔ gɔta zɪnzɛm kargɔrɔ m, ɲ ɔɔsɪnnɔ gɔrm lɔmbaa nɔ ɔ do haay bɪrɛ ɔ, do vantɔɔ tɔntɔm Zerizalem la an ta an do vantɔɔ wɔɔ dɔmum bɪ nyare ku.»

ɔɔaanyɪ bɪ wusigɛrɛ hinnɪ

(Matiyee 24.29-31; Marki 13.24-27)

²⁵ «Makrarɔ nyɪntaɲ ɔ wosɔ kan mom kɪ monyaarɔ kɪ nɔ ɔ. Tara burɛ ɔ, do haay ɔɔɔɔ nyɪntam kɔrɛ nɔ ɔ, ɲ b'a banjɪ dɔrɛ y, hɪgɔta paɲɲa kan a kurɛrɔ tator kɪ tɔ ma.

²⁶ ɔɔɔɔ n'a mom, hoonsɪ n ta ɲ lɛ hɔ k'a nɪ zɛm tara burɛ ɔ bɪ hɔɔndarɛ nɔ ɔ. Bala, n brama paɲɲazanno hinkɛm.

²⁷ Bɪ kur bɪ, ɲ ɔɔaanyɪ bɪ yɪrɛ an bɪr zɛm warkɔ nɔ ɔ kan paɲɲa gɔta kɪ, cɪrbɛə kɪ.»

²⁸ «Kɔ minno nɔɔn duro haay bɔr ɲɲɪ bare, k'a a bɔɔta a dɪga brama, awɔɔ bɔmbɔrɛ a zɔ.»

Wosɔ cɪrbɛə zɔrɛ

(Matiyee 24.32-35; Marki 13.28-31)

²⁹ A n hɔbɔkɔrɛnoom da ɲ nɪ, a ɔ: «K'a dɪga sɔɔn kan ɔrɔ haay kɪ ma.

³⁰ K'awɔɔ yɪ ɲɲ'ɪ lɛɛ daa dare, awɔɔ dɔ mɪɲɲa a ɔ, siire a zɔ.

³¹ A maam sɔ kan awɔɔ kɪ. K'awɔɔ bɪ naa yɪ an nɪ zɛrɛ, k'a dɔ a ɔ: Woso cirbɔɔ b'a zɔ.

³² Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, zamaana naa dɔ bɪ cenim kɔ nawɔɲɲo haay bɛɛ ba y.

³³ Brama kan tara kɪ cenim, bɪ mɔɔ meerbaa bɪ bɪ cenle y.»

A bɪ hinceem ba y

³⁴ «K'a dundo a zi, a b'a heer gore da ɔ kan bɛɛ mire waasɪ kɪ, hɔ bɪ gɔta kɪ, kan durnya minno hɔɔndarɛrɔ kɪ y, kɔ dɔmɪm naa dɔ bɪ daata zɛ awɔɔ ra y,

³⁵ amba zanɲa hɔ bɪ nɪ y. Bala, a y'a kum gɔaa haay k'a nɪ tara burɔ ɔ ra.

³⁶ A b'a zuu ɔ y, k'a yaa da dɔmɪm haay, k'a a da ma, a bɔ lɛm hɔ haay k'a nɪ zɛm bɪ ma, k'a jum brama, Gɔaanyɪ bɪ lɛɛ.»

³⁷ Dɔmɪm haay Yeezuu tɪr ta an aa hɔ dɪnda Zerizalem Wosoɛ ɔ. Bɪ, yirbɔɔ haay a tɪr bɔ, an ta ci kɔ n n'a birm Oliviyeɛ ci bɪ ra, dɔ n tɪr mɪ m b'ɔ.

³⁸ Bɪ wutigɔta nɪ, zamaa bɪ tɪr ta zi Wosoɛ ɔ b'ɔ, ɲɲ'aa a tɔr ka ma.

22

Jɪtanno y'a kam Yeezuu zɛ ma

(Matiyeɛ 26.1-5; Markɪ 14.1-2; Zaan 11.45-53)

¹ Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma *cɪbsa kɔ n a birm pakki bɪ y'a zɔm.

² Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ y'a kam zaa k'a n'a sam k'a a ku a zɛ bɪ ma. Bala, ɲ yɪ nyɪ bam gɔɔɔ wɔɔ m.

(Matiyeɛ 26.14-16; Markɪ 14.10-11)

³ Bɪ, Sotaana gasɔ karɪndanyɪnɔ buerehɪɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem heer ɔ. Zidas m, gɔaa kɔ n n'a birm Iskariyɔtɪ bɪ m.

⁴ A n ta, an aa a dɪnda kan wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ kɪ, kan Wosoɛ dɛmazanno cinno wɔɔ kɪ, hɔ k'a n'a bam k'a Yeezuu nyasɔ a ka ɲ ɔ.

⁵ Bɪ ɲ heer nyɔɔ gɔta ɲɲ'a dɪnda kan kɔ kɪ, ɲ ɔ: k'a busoo ka ɔ.

⁶ Bɪ, Zidas yɛ sɔ, an n'a kam dɔmɪm k'a n'a dam ma, an Yeezuu nyasɔ a ka ɲ ɔ bɪ ma, kɔ zamaa bɪ b'a dɔ y.

Pakki cɪbsa hɔbɪrɛ bankarɛ

(Matiyeɛ 26.17-25; Markɪ 14.12-21; Zaan 13.21-30)

⁷ Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma cɪbsa, n nɪ pakki sinnyɛɛm mannɪ bam ma bɪ dɔmɪm a zɔ.

⁸ Yeezuu n Pɪyɛɛr nyɔɔ kan Zaan kɪ an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a ta, a yaa pakki cɪbsa hɔbɪrɛ bɪ banka k'ɔ b'a bɪ.»

⁹ ɲ n a lar, ɲ ɔ: «ɪbɪ lɛ n taa k'ɔ aa hɔbɪrɛ bɪ banka ka?»

¹⁰ A n a nyɪ bɔ ɲ n'ɔ, a ɔ: «K'a dɪga a, k'awɔɔ gasɔ tara nɔ ɔ b'ɔ, awɔɔ gɔaayar deem zɛɲ ɔ, an gɔr busu kan hɪ kɪ, k'a zu kɔ ɔ kan kɪ, a gasɔ har k'a nɪ gasɔɲ ɔ b'ɔ.

¹¹ K'a hɪ har bɪ zaa m, a ɔ: Karɪnsaamba y'ɪbɪ larm: saanɔɔɛ ɪ ka, kɔ m bɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ kan m karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ?

¹² A ɛɛ gɔta hunkarɛ awɔɔ n mɪm ɔ, n nɪ mɔrɔ wɔɔ banka haay, bɪnce bɪ dɔ ɔ, awɔɔ n nɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ bankan ɔ.»

¹³ ɲ n ta, ɲɲ'a hɔ haay k'a a hɪ bɪ yɪ, ɲɲɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ ba.

*Pakki daa hóbire**(Matiyee 26.26-30; Marki 14.22-26; 1 Korenti zanno 11.23-25)*

¹⁴ Wakati bi k'a a ku bi, Yeezuu yaa nyinta kan a zibæezannoo woo ki, k'a hóbire bi bi.

¹⁵ A n a hi η ni, a u: «Moo ηsa gōta kō m pakki hóbire naa do bi kan awoō ki, kō m bokare m fir yi.

¹⁶ Bala, moo y'a hure awoō m: moo bi m yare m hóbire naa do bi fuga y, k'a mim m tolle ba an kō yi Woso cirbæē nō ō.»

¹⁷ A n homire sa, an yaa da Woso m barka, an a hi η ni, a u: «K'a si a a mi kan kō ki.

¹⁸ Bala, moo y'a hure awoō m: a nya her moo bi m yare m diven mi dōnto y, an ta an Woso cirbæē bi zere dōmum ku.»

¹⁹ A n bokare an bur sa, k'a yaa da Woso m barka an a nya bi, a a zinzē ra an a ka η ō, an n'a hure, a u: «Moo mē m naa, [moo n a ka awoō minto. K'a naa ba moo tōdaanoō minto.»

²⁰ Hóbire bi kur bi, a homihō sa an a ba maam sō, an a hi η ni, a u: «Homire naa do goaasibabaa daa homire m. Moo ma m, an a lo awoō minto.])»

Yeezuu y'a zē zaa mim dindam

²¹ «K'a tōr ka, goaa k'a nū moo nyasom k'a moo ka bi, a i hóbire bince ō naa ō kan moo ki.

²² Sira m, Goanyū bi zem bi ga, amba Woso lēē ka an a hi bi m. Bi, kōst i kan goaa k'a nū moo nyasom k'a moo ka bi ki.»

²³ Bi, karindanyūnō wōō a sūηηida sa ηη'i kō larm: «Wōō bireyaa ō naa ō, nka n nū mim naa do bare?»

Nka m jitaare?

²⁴ N wuti busikare vanta m kan kō ki, k'a a dō nka m jitaare gē.

²⁵ Yeezuu n a hi η ni, a u: «Do vantōō cinno i cirbæē bīm ηη'a so a tarazanno ō, bi cinno wōō y'a kam gōōō kō η y'a so η ō wōō nū η birm: mimmūηabēnno.

²⁶ B'awōō kan kō ki, a b'a ba maam y. Bō n jitaare awoō bireyaa ō bi, k'an a ba awoō dam poore. Bō y'a so awoō ō bi, k'an a ba awoō zibæēnyū.

²⁷ Nka m jitaare paan...? Bō i nyinta an nū hóbire bīm bi m gēē, bō i hóbire sa an n'a kam bi nū? Moo ō: bō i nyinta an nū hóbire bīm bi m. Bi, moo y'awōō bireyaa ō am zibæēnyū hō bi m.»

²⁸ Awoō, awoō gōōta kan moo ki dōmum haay m cicir nō ō.

²⁹ Bi y'a ka moo nū cirbæē bince bankam awoō minto, amba moo Zī a banka moo minto bi m.

³⁰ K'a a da ma, a b'a zē kō ra kan moo ki a hō bi, a hō mi moo cirbæē bi nō ō. K'a a da ma sō a nyinta cirbæēduuro ra, a Israyel do buerehūyōō wōō dōdō yar.

*Yeezuu Simōon Piyēer busikare mim hi**(Matiyee 26.31-35; Marki 14.27-31; Zaan 13.36-38)*

³¹ Bi, Zuuba a hi, a u: «Simōon, Simōon, Sōtaana a yē k'awōō danηa am hōyaa hō bi m.

³² Bi moo yaa da ubū minto k'ubū sarakare b'a da jūm ō y. Bi k'ubū i bō i bōr moo zi, k'i danyūnō heer ba kookoo.»

³³ Piyēer n a nyi bō ō, a u: «Zuuba, moo yē kō m ta kan ubū ki lōnnōcē ō. Baa kō zē m sō, moo yere m ga kan ubū ki.»

³⁴ Bi Yeezuu a hi, a u: «Piyēer, moo y'a hure ubū m, ubū busi kam gum naa ō, i ō: ubū n moo dō y, gallem kaakō, kōō n bokare an baa da.»

Zoobare domum a zo

³⁵ A n a hi η ni, a σ: «Kσ mσ awσ nyσ, awσ n busoohera sa y kan bσn ki, kσσrσ ki bi, bσ i kσrσ awσ σ?» N n a nyi bσ σ, η σ: «Hσsi.»

³⁶ A n a hi η ni, a σ: «Naa ma kεere bi, gσaa k'a nι busoohera m bi, k'an a sa; Gσaa k'a nι bσn m bi, k'an a sa sσ. Gσaa k'a ba kargσ m bi, k'an a huu hεe an a si m.

³⁷ Bala, mσ y'a hure awσ m: mim niηησ kσ n y'a gσrsira ba Wosoci nσ σ mσ minto bi kσ ym: «N y'a lε sa n a da mimbonyaabønno barla.» Bi sira m, hσ niηησ kσ n y'a gσrsira ba mσ minto bi kσ ym.»

³⁸ N n a hi, η σ: «Zuuba, kargσrσ huyσ ba n na.» A n a nyi bσ η nσ, a σ: «A bσrbσ.»

Yeezuu i yaa dam Oliviye ci mim σ

(Matiyee 26.36-46; Marki 14.32-42)

³⁹ Yeezuu bσ an ta Oliviye ci mim σ, amba a tır a bam bi m. A karındanyıno wσ n zu kσ σ kan ki.

⁴⁰ K'a lee ku bıncε b'σ bi, a a hi η ni, a σ: «K'a yaa da, a yaa n a do makra nσ σ.»

⁴¹ A n a jε bσ η ma, an ta lεε poore, an a kukurε zε, an nι yaa dare, a σ:

⁴² «M Zi, k'i lε taa k'i fı r naa do gσ mσ ma, kan bi ki haay i bi mσ hσnho ba y, i ho ba!» [

⁴³ Bi ma bi, malεka y'a to arzana σ, an b'a hı nka m, an paηηa da ra.

⁴⁴ Yeezuu nι zoo kanηıda bam a heer σ, an n'a tontση σ kan yaadare ki, a lεεmaa n'a ba am macina ho bi m, an nι surm tara σ.]

⁴⁵ K'a yaa bi da bi, a wuti, an bσr a karındanyıno wσ zi, an bi dıga a η hınceem ba heerzarle nσ σ.

⁴⁶ A n η lar, a σ: «Bσ minto m, awσ nι hınceem bare? K'a wuti, a yaa da k'a b'a do makra nσ σ y!»

Yeezuu nyasore

(Matiyee 26.47-56; Marki 14.43-50; Zaan 18.3-11)

⁴⁷ Kσ Yeezuu gσta an nι meer bam bi, gσaa cir gσta bσr. Iskariyoti Zidas bi, karındanyıno buerehıyσ wσ gσaa deem b'i nyınta gσaa cir gσta bi lεε, an a zo Yeezuu ma k'a yaa da m.

⁴⁸ Yeezuu n a hi m, a σ: «Zidas, yaa i n'a dam Gσanyı bi m kan daure ki, k'i zambσ ba ma ge?»

⁴⁹ Bσ i nyınta kan Yeezuu ki rσ wσ kσ η ho k'a n'a bam k'a nyınta σ bi yı bi, η y'a lar, η σ: «Zuuba, σ η zε kargσ m ge?»

⁵⁰ Bi η gσaa deem wosocemannıbσr jıtaare zıbθenyı sakσ an a bısi tσr gσ ma.

⁵¹ Bi Yeezuu a hi η ni, a σ: «K'a to maam.» A n bσkare an a wσ da gσaa bi tσr bi ma, an a waa.

⁵² Yeezuu n a bσ, an a hi wosocemannıbønno jıtanno wσ m, kan Wosocε domazanno cinno ki, kan gσσgusınno kσ η bσr k'a b'a nyasσ rσ wσ ki m, a σ: «Awσ bσr kan kargσrσ ki, banno ki, i σ, ta awσ nawσm koor nyasσ jı σ.

⁵³ Bi mσ nyınta kan awσ ki domum haay Wosocε σ, b'awσ n a wσ da mσ ma y. Naa ma bi, awσ wakatı m kan monsigε cir bi ho ki.»

Pıyεer bıskarε

(Matiyee 26.57-58,69-75; Marki 14.53-54,66-72; Zaan 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Kσ η Yeezuu nyasσ bi, η y'a gaa, ηnı ta m wosocemannıbσr jıtaare bi har σ. Pıyεer n zu a jε σ laato, an ta.

⁵⁵ N nɪ sɛ hɛ hallu bireyaa ɔ, ɲɪ nɪ nyɪnta b'ɔ. Pɪyɛɛr n ta, an aa nyɪnta ɲ bireyaa ɔ sɔ.

⁵⁶ Zibənyɪlɔ k'a a yɪ an nɪ nyɪntam sɛ bɪ lɛ ma b'ɔ bɪ, a dɪga a sɪ..., a ɔ: «Gɔaa naa do nyɪnta kan kɪ sɔ!»

⁵⁷ Bɪ Pɪyɛɛr bɪsɪ ka, a ɔ: «Lɔ, mɔɔ n a dɔ y.»

⁵⁸ K'a yɪ poore bɪ, gɔaa vanta n a yɪ, an a hɪ, a ɔ: «ɪbɪ sɔ, ɲ gɔaa deem n'ɪbɪ m!» Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ gɔaa bɪ nɔ, a ɔ: «Ayy..., ɲ gɔaa deem bɛɛ n mɔɔ nɪ y!»

⁵⁹ K'a maasɪrɛ ba an wakatɪ deem ku bɪ, gɔaa vanta a ya, an a hɪ, an so ra, a ɔ: «Sɪra m, gɔaa naa do nyɪnta kan kɪ! Galilee gɔaa m.»

⁶⁰ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa, mɔɔ n a dɔ kɔ bɔ ɪbɪ ɔ k'ɪ hɪ y!» Lɛɛm bɪ, k'a gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, koo n baa da.

⁶¹ Zuuba n a bɔ, an dɪga Pɪyɛɛr ma. Pɪyɛɛr n mim nɪɲɲɔ kɔ Zuuba a hɪ m bɪ tɔ da a nɔ ɔ: ɪbɪ bɪsɪ kam mɔɔ ma her gallem kaako, ɪ ɔ: ɪbɪ n mɔɔ dɔ y, koo n bɔkare an baa da.

⁶² A n bɔ garga ra, an nyɪ ka kan heerzarlɛ kɪ.

(Matiyee 26.67-68; Markɪ 14.65)

⁶³ Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ dɔm Yeezuu ma rɔ wɔɔ ɪ yaa wɔm ma, ɲn'a zɛm.

⁶⁴ ɲ n pɛɛra sa, ɲn'a ku a meer la, ɲn'a lar, ɲ ɔ: «Wosolɛsinnɪsorazaa n'ɪ mɪ. Nka y'ɪbɪ zɛ, a hɪ?»

⁶⁵ ɲ n bɔkare ɲnɪ sɔnsɔ do haay wɔ Yeezuu ma.

N ta Yeezuu m zɪfɔrɔ dɔdɔkare bɪncɛ ɔ

(Matiyee 26.59-66; Markɪ 14.55-64; Zaan 18.19-24)

⁶⁶ Woso k'a haan bɪ, tara bɪ jɪtanno kan wosocɛmannɪbɛnno kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ a so kɔ ma, ɲnɪ Yeezuu gaa, ɲnɪ bɔr m a dɔdɔkare bɪncɛ ɔ.

⁶⁷ ɲ n a hɪ m, ɲ ɔ: «Kɔ Krista n'ɪbɪ m, k'ɪ hɪ ɔ m!» A n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m, awɔɔ b'a sɪm mɔɔ nɪ y.

⁶⁸ Bɪ mɔɔ laaka da awɔɔ han sɔ, awɔɔ b'a nyɪ bɔm mɔɔ nɔ y.

⁶⁹ Bɪ, naa ma kɛɛrɛ bɪ, Gɔaanyɪ bɪ y'aa nyɪnta Woso paɲɲazaa bɪsɪ ɔ.»

⁷⁰ ɲ haay n a hɪ, ɲ ɔ: «Bɪ mɪnto bɪ, Woso Nyɪ n'ɪbɪ m na?» A n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Awɔɔ hɪ, a m mɔɔ m.»

⁷¹ Bɪ, ɲ haay a hɪ, ɲ ɔ: «Kasetɪzanno zibəə ta wɔɔ ma ra! Wɔɔ mɪɲɲɔɔ a lɛ mim bɪ ma.»

23

N ta Yeezuu m Pɪlatɪ taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Markɪ 15.1-5; Zaan 18.28-38)

¹ Bɪ sokoma zanno wɔɔ wuti, ɲnɪ Yeezuu gaa, ɲnɪ ta m *Pɪlatɪ taa.

² ɲ nɪ bɔkare, ɲn'a sɪɲɲɪda sa, ɲnɪ mim ka ra, ɲ ɔ: «Wɔɔ sɔr gɔaa naa do ra, an nɪ wɔɔ tara gɔɔɔ nyɔnnɔɔrɛ, an n'a tare ɲ nɪ tolle, a ɔ: ɲ bɪ Rɔm cir yawor ka y. A n a ya, an n'a hɪrɛ, a ɔ: Awɔɔ m Krista, cir n'awɔɔ m.»

³ Pɪlatɪ n a lar, a ɔ: «Zɪfɔrɔ cir n'ɪbɪ m nɪ?» Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «ɪbɪ mɲɲa y'a hɪ.»

⁴ Pɪlatɪ n a hɪ wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ m kan zamaa bɪ kɪ, a ɔ: «Mɔɔ n gɔaa naa do kɔrɔma yɪ y.»

⁵ Bɪ, ɲ so ra, ɲ n'a hɪ, ɲ ɔ: «A mɲɲa nɪ gɔɔɔ wɔɔ nyɔnnɔɔrɛ a hɔɪndare nɔ ɔ. A sɪɲɲɪda a sa Galilee ɔ, an bɔ Zidee ɔ, an bɔkare an lee ku naa ɔ.»

N ta Yeezuu m Hɪrɔɔɪ zɪ

⁶ Pīlati k'a naa ma bī, a laaka da, a ɔ: «Gɔaa bī Galilee gɔaa m ge?»

⁷ K'a a dɔ a ɔ, *Hīrɔɔdī gorga gɔaa m bī, a a nyɔɔ Hīrɔɔdī zi. Bī nyɔnta Zerizalem ɔ dɔmum bī dɔ ɔ.

⁸ Hīrɔɔdī k'a Yeezuu yī bī, a heer nyɔɔ gɔta, bala, a a nɔa k'a yī a dɔmum laato. Bala, a a mim ma, an n'a hɔɔn dam k'an hoser ba k'a yī.

⁹ A hɔ gɔta laaka da han, bī Yeezuu n a nyī bɔ ɔ y.

¹⁰ Wosocemannibɛnno jitanɔ kan wosocikarɔnsaambɔɔ wɔɔ kī nyɔnta b'ɔ, nɔi nɔaar ba, nɔ'a karɛ a lɛ m kan a paɔɔja jire kī.

¹¹ Bī, Hīrɔɔdī a zɛ kɔ ra kan a dɔmazannɔ wɔɔ kī, nɔi Yeezuu zɛ, nɔi yaa wɔ ma, nɔi cicir ka ma, nɔi cinno huu du ma. Hīrɔɔdī n a ka, nɔ'a wusigɛm nɔi ta m Pīlati zi.

¹² Hinni bī dɔ ɔ bī, Pīlati kan Hīrɔɔdī kī kɔ n nyɔnta kɔ junno wɔɔ, n gɔaasibabaa da kɔ ma.

N Yeezuu dɔdɔ yar; n ɔ, a a ga zɛ m

(Matiyee 27.15-26; Marki 15.6-15; Zaan 18.39-19.16)

¹³ Bī kur bī, Pīlati wosocemannibɛnno jitanɔ wɔɔ bir, kan cinno vantɔɔ wɔɔ kī, gɔɔɔ wɔɔ kī,

¹⁴ an a hī nɔi, a ɔ: «A wɔɔ gɔaa naa dɔ gaa a b'a ka mɔɔ ɔ, a ɔ: gɔɔɔ an nɔi n nyɔnnɔɔm. Bī mɔɔ lar a wɔɔ taa naa ɔ, bī mɔɔ n hɔsɔ yī, an a ba, an bɔnyaa amba a wɔɔ hī bī nɔi y.

¹⁵ Hīrɔɔdī n hɔsɔ yī sɔ y, an a wusigɛ mɔɔ zi. Gɔaa bī n hɔsɔ ba an a ga zɛ nɔi y.

¹⁶ Bī k'a yī nɔinaaɔ, mɔɔ y'a kam nɔ'a hɔnhɔr mɔɔja, m bɔkarɛ, m a to.» [

¹⁷ Pakkī cibsa haay, pakra m kɔ Pīlati n n hɔɔnhɔ lɔ deem bɔ an a ka n ɔ.]

¹⁸ Bī y'a ka, gɔɔɔ wɔɔ n a zɛ kɔ ra haay, nɔ'i zee dam: «K'a gɔaa naa dɔ zɛ, k'a Barabas bɔ a ka wɔɔ ɔ.»

¹⁹ Barabas bī nyasɔ n y'a ɔ, nɔ'a du lɔnnɔɔɔ ɔ, nyaa k'a zɛ an a da tara nɔ ɔ, an gɔr zɛ bī minto.

²⁰ Pīlati n a ya, an meer ba kan gɔɔɔ wɔɔ kī k'a Yeezuu to.

²¹ N haay n zee da, n ɔ: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma! K'a wɔ gɔdarkɔra ma!»

²² Pīlati a ya, an nɔi lar a gallem kaako hɔ ma, a ɔ: «Bɔ a ba an bɔnyaa? Kɔ mɔɔ m, mɔɔ n hɔsɔ yī an a ba, an a ga zɛ nɔi y. K'a maam nɔi, mɔɔ y'a kam, nɔ'a hɔnhɔr, m bɔkarɛ m a to.»

²³ N n a gu, nɔ'a hī nɔ'i som la kan zee kī, n ɔ: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma!» Gɔɔɔ wɔɔ haay kɔ n bɔgɔr bī n maam-maam bī, n bɔr Pīlati la.

²⁴ Pīlati n dɔdɔ bī yar amba n lɛ n taa bī m.

²⁵ Bī, a gɔaa nɔɔnɔ k'a yar ba, an gɔr zɛ, nɔ'a nyasɔ, nɔ'a du bī to, amba n y'a yɛ bī m. A n bɔkarɛ an Yeezuu to yarɔnno m, kɔ n n'a hɔɔnmim ba m.

N yī tam Yeezuu m a zɛɛ bɔncɛ ɔ

(Matiyee 27.32-44; Marki 15.21-32; Zaan 19.17-27)

²⁶ Kɔ yarɔnno wɔɔ Yeezuu nyasɔ, nɔ'i tam nɔi bī, n Sirennɔ gɔaa deem kɔ n n'a birm Sɔmɔɔn bī zɛ ɔ, an a to pɔɔ ɔ an nɔi zɛm, nɔ'a nyasɔ, nɔ'a da gɔdarkɔra bī busure ɔ k'an zu Yeezuu jɛ ɔ.

²⁷ Zamaa gɔta zu a jɛ ɔ kan lanno kī. Lanno wɔɔ n zɛnyi da ɔ Yeezuu to ma.

²⁸ Yeezuu n a bɔ, an a hī nɔi, a ɔ: «Zerizalem lanno, a bī nyi ka mɔɔ to ma y. K'a nyi ka a mɔɔnɔ to ma an lɛ da, kan a nyɔnɔ kī.

²⁹ Bala, dōmum ta ō an nī zem, n nī zem b'a hī, η ō: mimbirenyuntazanno m lanno kō cınaro m, kan lanno kō η bīr nyīno yim cīna rō wōō kī m, kan bōō ī nī nyo ka nyīno ō rō wōō kī.

³⁰ Dōmum bī do ō bī, n y'a hum ciro m: K'a da wōō ra, ηn'a hī dimbīrlo m: K'a ku wōō ra.

³¹ Bala, kō n y'a bam gō butur m ncīnaaō, a zem bī nyīnta gō gēr ma lo?»

³² N bibiīro gaa hūya k'a yaa nī η zē kan kī.

N Yeezuu wō gōdarkōra ma

³³ Kō η yaa lee ku bīnce kō n n'a hum ma: «Minkorgo» bī, yarbēnno yaa a wō gōdarkōra ma b'ō kan bibiīro hūyōō wōō kī. Deem a bīsī, deem a jīsa.

³⁴ Yeezuu n a hī, a ō: «M Zī, sugur ka η ō, bala hō kō η n'a bam bī, η n a jī dō y.» Bī jē ō bī, η n pōēga da a huuro wōō ma, ηnī η jīr kan kō kī.

³⁵ Zamaa bī n jum b'ō, an nī dīgam. Tara cīnno wōō nī yaa wōm ma, ηn'a hīrē, η ō: «A gōsīnno bōmbō. Kō Krista kō Woso a bō ō bī n'awōō nī, k'an a mīnḡa bōmbō a zīm.»

³⁶ Yarbēnno wōō nī yaa wōm ma sō. N y'a zō, ηnī bēē hēēnr ka ō, ηn'a hī, η ō:

³⁷ «Kō zūfōrō cīr n'ībū m, k'ī ī mīnḡa bōmbō ī zīm.»

³⁸ N nī wargā deem zēnḡō a mim la, ηn'a gōrsīra ba ncīnaaō, η ō: «Zūfōrō cīr m naa.»

³⁹ Bibīī deem k'a nī zēnḡōm gōdarkōra ma kan kī bī y'a sunsō wōm, a ō: «Krista bēē n'ībū m na? ī mīnḡa bōmbō, k'ī wōō bōmbō sō.»

⁴⁰ Deem bī n nyaa ba kan kī, a ō: «ībū bīr nyī bam Woso m na? ībū ī hōnhōrle nō ō am a hō bī m.

⁴¹ Kō wōō hō bī nī, a a gā m, k'ō hōnhōrle yī an a gā wōō mim bārē m, bī kō naa zaa nī, a mim bā ō y.»

⁴² A n bōkārē, an a hī, a ō: «Yeezuu, k'ī yaa lee ku ī cīrbāē bīnce ō, k'ī mōō tō da ī nō ō.»

⁴³ Yeezuu n a hī m, a ō: «Sīra mōō n'a hīrē ībū m: her naa ō, ībū nyīntam kan mōō kī arzana ō.»

Yeezuu zē

(Matiyee 27.45-56; Markī 15.33-41; Zaan 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Dōmum bī do ō bī sinsebir da, monsigō gōta n zē tara burō ō jillī, woso n ter; lēē n'a ba bīm... an ta an wakātī kaakō ku. Wosoē pēera bī n kaansō a bīre ō.

⁴⁶ Yeezuu n zēē da kan paḡḡa kī, a ō: «M Zī, mōō yī m nyī dare ībū wō ō.» K'a naa hī bī, a gā.

⁴⁷ Yarbēnno zōrō cīr bī k'a hō k'a ba bī yī bī, a y'a lē bōm Woso ō, a ō: «Sīra m, gōaa naa do nyīnta gōaa tīrga.»

⁴⁸ Gōōō wōō kō η bōr k'a bī dīgā a bī, kō η hō haay k'a ba bī yī bī, η y'a wusīgē ηn'ī doom kan heerzar kī.

⁴⁹ Bī Yeezuu dōrērō wōō haay, kan lanno kō η zu kō ō kan kī hallī Galilee ō saa... rō wōō haay jum laātō ηn'ī dīgārē.

Yeezuu bīrle

(Matiyee 27.57-61; Markī 15.42-47; Zaan 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Gōaa ī nyīnta ō, a tō m Zōzēf. Zūfōrō kō deem kō n n'a bīrm Arimatee kō bī gōaa m. Gōaa bī do nyīnta mīnḡa, a nyīnta gōaa tīrga. A nyīnta, an nī dōm Woso cīrbāē bī zērē ma. A nyīnta dōdōkēnno wōō gōaa deem, b'a n yē hō kō dōdōkēnno wōō a cīnta, ηn'a ba naa ma y.

⁵² A n ta Pulaṭi zi, an aa Yeezuu gər bi yə han.

⁵³ A n a zer gədarkora bi ma, an pɛera muṇṇa ku ra, an aa wota yaa deem kə n y'a hən ci ɔ, bi n nɪ gər bir ɔ cuna bi nɔ ɔ.

⁵⁴ Pakki cibsa hinni m, bi *sabaa y'a bam k'a suṇṇida sa so.

⁵⁵ Lanno kə n y'a to Galilee ɔ ṇṇi bər kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ Zozef da zaa ɔ, ṇṇi bi dɪga yaa bi ma, kə n Yeezuu bir lonlo gɛ.

⁵⁶ N n a wusigə k'a yaa tidəər hi banka kan nyɔɔ kɪ. Bi, kan bi kɪ, sabaa hinni ɔ bi, ṇ hoon si amba Woso lɛ ka bi m.

24

Yeezuu mimbɔɔrɛ

(Matiyee 28.1-10; Marki 16.1-8; Zaan 20.1-10)

¹ Hatə hinni ɔ wutigota m, lanno wɔɔ ta yaa ra b'ɔ kan tidəər nyɔɔ kə n y'a banka bi kɪ.

² Kə n lee ku b'ɔ bi, ṇ yaa dɪga a jaa kə n y'a ta yaa bi lɛ rɛ bi, n y'a gərgu n n a gɔ rɛ, n n ta m laato, n n yaa bi lɛ bi to.

³ Gaso kə n y'a ɔ bi, ṇ n Yeezuu gər bi yɪ y.

⁴ N n a dɔ k'a hoon an n'a dam lo mim naa do ma y. Lɛem bi, guɔɔyaaro huɔɔɔ y'a hunka ṇ nɪ, ṇ huuro nɪ yom.

⁵ N da bɔ ɔ, ṇṇ'a meer zuutə. Yaaro wɔɔ n a hɪ ṇ nɪ, ṇ ɔ: «Bɔ minto awɔɔ n'a kam guaa k'an mɪsɪr bi ma gəno bire ɔ?

⁶ A ba naa ɔ y. A a mim bɔ ɔ. K'a hɔ niṇṇə k'a hɪ awɔɔ m, an bɪr Galilee ɔ bi to da a nɔ ɔ.»

⁷ A n n'a hɪrɛ, a ɔ: «Pakra m, kə n n Gɔaanyɪ bi nyaso n a ka mimbɔnyaabəno ɔ, kə n n'a wɔ gədarkora ma, bi k'an a mim bɔ ɔ domum kaako hinni ɔ.»

⁸ Domum bi do ɔ bi, lanno wɔɔ Yeezuu mim bi to da a nɔ ɔ.

⁹ Lanno wɔɔ n a hɔr yaa ra b'ɔ, ṇṇ'a wusigə, ṇṇ'aa naa haay hɪ karɪndanyɪno bueredeenno wɔɔ m kan guɔɔ vantɔɔ kɪ m.

¹⁰ Nyɪnta a ɔ: Magdalaa Maarii, kan Zannɪ kɪ, kan Zakkɪ da Maarii kɪ. Lanno gosɪno kə n nyɪnta kan ṇ kɪ rɔ wɔɔ mim naa do hɪ kristazibəezanno wɔɔ m so.

¹¹ Bi, kristazibəezanno wɔɔ n a tɔr ka lanno wɔɔ mim bi ma, ṇ n a si y, ṇ ɔ: «Para-para ṇ n'a dɪndam.»

¹² Pɪyɛr n wuti an bra si, an ta yaa ra b'ɔ. Bi, k'a yaa zerga an dɪga yaa bi nɔ ɔ bi, pɛera b'a a yɪ, an nɪ cuntam. A n a wusigə, an doo. A n zɛ kədə hɔ k'a ba bi to ma.

Emayuus karɪndanyɪno

(Marki 16.12-13)

¹³ Hinni bi do ɔ, karɪndanyɪno huɔɔɔ ɪ tam kə kə n n'a birm Emayuus b'ɔ. Tara bi, a ga kə ɔ a ba cilo bueredeen kan Zerizalem kɪ.

¹⁴ N nyɪnta, ṇṇ'ɪ mim k'a ba bi dɪndam kan kə kɪ.

¹⁵ Kə n nɪ mim bi dɪndam, ṇṇ'ɪ bɪsɪ kam kan kə kɪ bi, Yeezuu bi ṇ ku, an nɪ zum kə ɔ kan ṇ kɪ.

¹⁶ Bɔ a kə ɔ, ɪ ɔ: Hɔ y'a ka ṇ mim la, ṇ n a dɔ kə nka nɪ y.

¹⁷ Yeezuu n ṇ lar, a ɔ: «Bɔ bɪsɪ awɔɔ ka an nɪ tare?» N n a gaa, ṇṇi jɪm kan heerzarlɛ kɪ.

¹⁸ N guaa deem kə n n'a birm Kleopas b'a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Ibɪ y'ɪ deem ɪ guɔta Zerizalem nɔ ɔ naa ɔ, ibɪ n mim k'a ba domɪno nɔɔn duro ɔ bi dɔ ra?»

¹⁹ Yeezuu n η lar, a ɔ: «Bɔ ɪ ba?» N η n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Nazaretɪ Yeezuu k'a nyɪnta wosolesinnɪsorazaa, a zibəə paŋŋa nyɪnta ɔ kan a meerbaa kɪ Woso taa bɪ, kan goaa haay kɪ taa sɔ bɪ,

²⁰ wosocemannibənnɔ jɪtannɔ kan wɔɔ cinno kɪ y'a nyasɔ, ηn'a dɔdɔ ka, η ɔ: A a ga zɛ m. N η n a wɔ godarkora ma.

²¹ Wɔɔ y'ɔ hɔɔn dam, ɔ ɔ: A n nɪ zɛm k'a bɪ Israyel bombo. Bɪ, an lɛ da bɪ, minno nɔɔn duro ba η y'a ɔ, a dɔmum kaakɔ hɔ m her.

²² Sɪra m, lannɔ gosunno kɔ η nɪ wɔɔ barla rɔ wɔɔ a ka wɔɔ n zɛ kədə. Ta η y'a ɔ yaa ra b'ɔ wutigota m,

²³ N η n aa a gər bɪ yɪ y, ηn'a bɔ ηnɪ b'a hɪ, η ɔ: Malɛkaro y'a hɪnka awɔɔ m, ηn'a hɪ, η ɔ, Yeezuu mɪsɪr.

²⁴ Wɔɔ gɔɔɔ gosunno ta yaa ra b'ɔ, ηn'a hɔ haay bɪ yɪ amba lannɔ wɔɔ a hɪ bɪ m, bɪ η n a mɪŋŋa yɪ y.»

²⁵ Bɪ Yeezuu a hɪ, a ɔ: «Hɔɔn poore zannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ bɪr yɛm an nɪ hɔ kɔ wosolesinnɪsorazannɔ a hɪ awɔɔ m haay bɪ mɪm sɪm zɔɔ y.

²⁶ Pakra m kan Krista kɪ, k'an fir yɪ ncɪnaaɔ, k'an bɔkare an gasɔ a lɛbɔrɛ nɔ ɔ.»

²⁷ A n a sɪŋŋɪda sa, an nɪ hɔ kɔ Wosoci a hɪ a mɪnto bɪ jɪ hɪrɛ η nɪ. A n a sa Moyiisi ma kan wosolesinnɪsorazannɔ haay kɔ η y'a mɪm gɔrsɪra ba rɔ wɔɔ kɪ.

²⁸ Kɔ η y'a zɔ tara kɔ η nɪ tanj ɔ bɪ ma bɪ, Yeezuu n a hɔ ba ɪ ɔ, a hɪ a ɔ k'a cem η han.

²⁹ N η n yu ra, η ɔ: «Gɔɔta kan wɔɔ kɪ, woso lɛ y'a zom.» Yeezuu n gasɔ k'a gɔɔta kan η kɪ.

³⁰ K'a nyɪnta an nɪ hɔ bɪm kan η kɪ bɪ, a bur sa an a barka da ɔ an bɔkare an a zɪnzɛ ra, an a ka η ɔ.

³¹ Bɪ ma bɪ, η mɪm zɛr, ηnɪ Yeezuu dɔ, bɪ Yeezuu nyaam η lɛɛ.

³² N η n'a hɪm kɔ m, η ɔ: «Sɪra m, dɔmum nɪŋŋə k'a nyɪnta an nɪ Wosoci bombɔm wɔɔ m kɔ zi, ɔ nɪ tam bɪ, wɔɔ heer yɪ nyɪnta gɔta.»

³³ N η n a bɔ lɛɛm, ηnɪ ta Zerizalem ɔ, ηn'a karɪndanyɪnɔ bueerdeenno wɔɔ yɪ, ηn'a sɔ kɔ ma kan a muno kɪ.

³⁴ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ duro n'a hɪrɛ η nɪ, η ɔ: «Sɪra m, Zuuba a mɪm bɔ ɔ! A a hɪnka Sɪmɔɔn m.»

³⁵ Gɔɔɔ hɪyɔɔ wɔɔ n hɔ k'a ba zaa bire ɔ bɪ hɪ, ηn'a hɪ sɔ, η ɔ: «Yeezuu k'a bɔr an nɪ bur bɪ zɪnzɛm la bɪ dɔmum ɔ wɔɔ b'a dɔ ma, ɔ ɔ, a mɪŋŋa m.»

Yeezuu a hɪnka a karɪndanyɪnɔ m

(Matiyee 28.16-20; Markɪ 16.14-18; Zaan 20.19-23; Zibəəzannɔ Ci 1.6-8)

³⁶ Kɔ η gɔɔta, ηn'ɪ meer bam kan kɔ kɪ bɪ, Yeezuu bɔr η bire ɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Laafɪ n bɪr kan awɔɔ kɪ.»

³⁷ N da n bɔ ɔ, nyibəə gɔta n gasɔ η ɔ. N hɔɔn ɔ bɪ, zɪnə awɔɔ yɪ naa.

³⁸ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔ da bɔ ɔ n ta awɔɔ nɪ? Bɔ hɔɔndare n ta awɔɔ heer ɔ?»

³⁹ K'a dɪga mɔɔ wɔrɔ ma kan mɔɔ gannɔ kɪ. Mɔɔ mɪŋŋa m bala! K'a wɔ da mɔɔ ma, a dɪga a. Zɪnə mesim ba ɔ, b'a yaa ba ɔ, amba awɔɔ mɔɔ yɪ mɔɔ m ta m naa nɪ y.»

⁴⁰ K'a naa hɪ bɪ, a a wɔrɔ hɪnka kan a gannɔ kɪ.

⁴¹ Heernyɔɔ gɔta nyɪnta η ɔ, η n zɛ kədə. Bɪ y'a ka η b'a dam ma ηn'a si y. Yeezuu n a hɪ η nɪ: «Hɔbɪrɛ y'awɔɔ ɔ naa ɔ ra?»

⁴² N η n zɔdɪsɛɛrɛ sa, ηn'a ka ɔ.

⁴³ A n a si, an a sɔ η mɪnyaa m.

⁴⁴ A n bokare, an a hi η ni, a o: «Kɔ mɔɔ nyɪnta kan awɔɔ ki bi, ho kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi ba n na: Pakra m kɔ ho haay kɔ n y'a gɔrsɪra ba mɔɔ minto, Moyiisi lɛɔ ci nɔ o kan wosolesinnɪsorazannɔ ciro ki nɔ o, kan laarɔ ki nɔ o bi n kɔ yi.»

⁴⁵ Bi kur bi, Yeezuu n η hoɔn gu, kɔ η ni Wosoci bi ji dɔ.

⁴⁶ A n a hi η ni, a o: «Ba ho kɔ n y'a gɔrsɪra ba bi n na: Pakra m kɔ Krista n fir yi, k'an a mɪm bɔ o gəəno bire o a dɔmɪm kaakɔ hinni o.

⁴⁷ Bi, a tɔ ma bi, a a ga m kɔ n n'a pa da durnya gɔɔɔ m, kɔ n n'a mɪsɪrbaa lɔr, kɔ n n'a mimbɔnyaarɔ sugur yi, bi a sɪŋɪda an n'a sam Zerizalem ma.

⁴⁸ Mɔɔ kasetɪzannɔ n'awɔɔ m.

⁴⁹ Bi, mɔɔ ganwɔrɛ kɔ mɔɔ Zi a ler bɔ bi nyɔɔrɛ awɔɔ m. B'awɔɔ, k'a gɔɔta tara nɔ o naa o, an ta an dɔmɪm kɔ paŋɪa k'a n'a tom brama, an zer awɔɔ mɪm o bi ku.»

Yeezuu ɪ derm arzana o

(Marki 16.19-20; Zibəəzannɔ Ci 1.9-11)

⁵⁰ Bi Yeezuu η gaa, an bɔ η ni tara bi nɔ o, an ta η ni Betanii zeezi. B'o bi, a a wɔ busu, an η barka da o.

⁵¹ K'a ni η barka dan o bi, a a gɔ η ma, an der arzana o.

⁵² Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n Yeezuu da o, ηni bokare ηn'a wusigə Zerizalem o kan heernyɔɔ gɔta ki.

⁵³ Bi η tir ta Wosocɛ o dɔmɪm haay ηni bir a lɛ bɔm Woso o.

Yeezuu Krista lemim nyinta ku **ZAAN** a gorsira ba

Yeezuu Krista lemim nyinta ku Zaan a gorsira ba bi

gasooɔɔɛ

Zaan ɪ ci naa do ba. Cibsa hobure ma bi, a ɪ nyinta an gooka Yeezuu tor ɔ bi. A bir a munja to hum ci b'ɔ y. A hi an nawore a munja ma, a ɔ, karindanyi deem ku Yeezuu n n'a nɔam bi m. (Zaan 13.23-25)

Ci naa do ba a ɔ, k'a hunka a ɔ: Yeezuu Krista bi, bomborezaa ku wosolesinnisorazanno a ler bo biisi bi m. Zaan y'a hunkare, a ɔ, Yeezuu Krista m leegure paan..., a m sira, a m zaa, a m ni misirbaa denter kam goɔɔ ɔ Woso dore no ɔ.

Zaan Ci bi sunɗida y'a hunkare a ɔ, Yeezuu taore sunɗida ba ɔ b'a nyare ba ɔ so y. A Wosonyumbaa bi ta ɔ hoɔ tee..., durnya n bokare an nyinta ɔ. (Zaan 1.1) Yeezuu Krista zibæro ku Zaan η mim dunda ci naa do ɔ bi, a dunda a ɔ, ko goaa k'a n'a karinda bam bi n a da ma, an sira ka Yeezuu ɔ, an a do a ɔ, Yeezuu Woso a nyoo k'an bi woo bombɔ. B'an Woso Nyi. Maam bi, k'a zaa m misirbaa k'a nyare ba ɔ ko Woso n n'a kam bi yi. (Zaan 20.31)

Zaan Ci bi n bo ko ɔ kan lemim nyinta ciro kaakoro woo ki y. Matiyee, Marki, kan Likki ki hoɔ woo. A n a ya, an ho ko broɔ a da a ciro woo ɔ bi gorsira ba goɔa y. Gosunno a η nyoko ɔ, an η ji dunda goɔa an le da broɔ m, an minno ku broɔ n η da a ciro woo ɔ bi gorsira ba.

Nka m Yeezuu ni?

¹ A sunɗida ɔ bi, Lemim bi lee ka an nyinta ɔ. Lemim bi nyinta a ɔ kan Woso ki, bi Lemim bi, Woso m.

² A sunɗida ɔ bi, a nyinta ɔ kan Woso ki.

³ Ho haay bi, a y'a da. Ho ba ɔ an ba, an nyinta a no ɔ y.

⁴ *Misirbaa bi, nyinta a ɔ a munja ɔ, bi Misirbaa bi nyinta goɔɔ Leegure.

⁵ Leegure bi ni yom monsigɔ no ɔ, bi monsigɔ bi n a si y.*

⁶ Goaa deem ɪ nyinta ɔ, Woso n a nyoo. A to m Zaan.

⁷ Bor a ɔ kaseti m, k'a bi Leegure kaseti ka, ku goaa haay n a si, a kaseti bi minto.

⁸ A bee m Leegure y. Bor a ɔ, k'a bi Leegure kaseti ka.

⁹ Leegure paan..., Lemim bi m, an bor durnya no ɔ k'a bi lee gu goaa haay m.

¹⁰ A nyinta durnya no ɔ, a ɪ durnya da, bi, ku nka m a munja ni, durnyazanno n a do y.

¹¹ Bor a ɔ a dogooɔɔ bire ɔ, b'a dogooɔɔ n a si y.

¹² Bi gooo ku η y'a si, ηni sira ka a to ɔ ro woo, a panja ka η ɔ, ku η n'a ba Woso nyino.

¹³ Broɔ n yi ma no ɔ, kan mesim letaama ki, kan goaa hoonho ki y. Yi η y'a ɔ Woso no ɔ.

* **1:5 1.5** «bi monsigɔ bi n a si y.» n y'a da ma, n n a wusigɔ, n ɔ: «monsigɔ bi n bor ma, an a lihi y.»

¹⁴ Lemim b'a ba gúaa, an bɪ nyɪnta wɔɔ bire ɔ, muɲɟabaa n a heer han kan sɪra kɪ. Wɔɔ cirbæ yɪ, cirbæ niɲɲə kɔ Zɪ b'a ka Nyɪ k'a vanta ba ɔ b'ɔ.

¹⁵ Zaan a kasetɪ ka, an n'a pa dare, a ɔ: «Ba gúaa kɔ mɔɔ hɪ ma bɪ n na. A le da mɔɔ m, an nɪ zem mɔɔ jɛ ɔ, bala, dɔmum kɔ mɔɔ n nyɪnta ɔ bɪ, a ta ɔ.»

¹⁶ Woso hɔɔ muɲɲɔɔ haay k'a nɪ kan kɪ rɔ wɔɔ, wɔɔ ɲ yɪ barka k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ.

¹⁷ *Moyiisi ɪ bɔr *lɛrɔ m, bɪ, Yeezuu *Krista ɪ bɔr barka m kan sɪra kɪ.

¹⁸ Gúaa ba ɔ, an Woso yɪ y. Woso Nyɪ a deem, k'a m Woso, an n'a Zɪ jɪr ɔ bɪ, a a hunka wɔɔ m.

Zaan kasetɪ

(Matiyee 3.1-12; Markɪ 1.1-8; Likki 3.1-18)

¹⁹ Ba Zaan kasetɪ k'a ka bɪ n na. Dɔmum niɲɲə kɔ zɪɸɔrɔ jɪtanno wɔɔ *wosocemannɪbɛnno kan a daahanzanno kɪ nyɔɔ ɔ Zerizalem ɔ, kɔ ɲ n'aa laaka naa do da han, ɲ ɔ: «Nka n'ɪbɪ nɪ?»

²⁰ A n bɪsɪ ka a nyɪbɔɔrɛ ma y, an a hɪ, a ɔ: «*Krista (kɔ Woso a ler bɔ k'a nyɔɔ bɪ) bɛɛ m mɔɔ nɪ y.»

²¹ N n a lar, ɲ ɔ: «Nka n'ɪbɪ nɪ? *Elii n'ɪbɪ m gɛ?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Elii bɛɛ m mɔɔ nɪ y.» «Wosolesinnɪsorazaa bɪ n'ɪbɪ m gɛ?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ayy...»

²² N n a lar, ɲ ɔ: «Nka n'ɪbɪ nɪ? Kɔ aa a nyɪbɔɔrɛ ka gɔɔɔ kɔ ɲ wɔɔ nyɔɔ rɔ wɔɔ ɔ. K'ɪbɪ m, nka n'ɪbɪ m paan...?»

²³ A n a nyɪ bɔ ɔ, amba *wosolesinnɪsorazaa Ezayii a hɪ bɪ m: « <Leer k'a nɪ bɔm *poohɔɔn ɔ bɪ> m mɔɔ m, <k'a Zuuba zaa zɛ a wɔta.> »

²⁴ Bala, gɔɔɔ kɔ ɲ yɪ ɲ nyɔɔ rɔ wɔɔ, farizeɛnrɔ m.

²⁵ N n gɔɔta, ɲn'a larlɛ, ɲ ɔ: «Kɔ *Krista, gɛɛ *Elii, gɛɛ wosolesinnɪsorazaa bɪ bɛɛ n'ɪbɪ nɪ, bɔ minto ɪbɪ nɪ *batem kare?»

²⁶ Zaan a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ naa, batem mɔɔ n'a kam hɪ nɔ ɔ. Gúaa k'awɔɔ n a dɔ bɪ y'awɔɔ bire ɔ.

²⁷ A ɪ zem mɔɔ jɛ ɔ, bɪ mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ bar hɔr y.»

²⁸ Ba naa ɔ Betanii ɔ, kɔ kɔ n n'a birm Zɔrden bɪ lɛ ra zeezi, bɪnce kɔ Zaan nɪ batem kan ɔ b'ɔ.

Yeezuu bɪ, Woso sinnyɛm m

²⁹ Bɪ dɔ k'a mɛ bɪ, Zaan Yeezuu yɪ, an nɪ zem zɪ, an a hɪ, a ɔ: «Ba *Woso sinnyɛm k'a nɪ mimbonyaa k'a nɪ durnya nɔ ɔ bɪ gɔm ma bɪ n na.

³⁰ A muɲɲa mɔɔ hɪ ma, mɔɔ ɔ: A le da mɔɔ m, an nɪ zem mɔɔ jɛ ɔ, bala, a lɛɛ ka mɔɔ m, an ta ɔ.

³¹ Mɔɔ muɲɲa, mɔɔ n nyɪnta m a dɔ y, kɔ ɲ n'a dɔ *Israyel ɔ bɪ minto y'a ka, mɔɔ nɪ *batem kam hɪ ɔ.»

³² Zaan a kasetɪ ka, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ *Sent-Espri yɪ, an bɔ kɔ ɔ kan cirpɔrɛ kɪ, an a to brama, an bɪ zer a mim ɔ.

³³ Bɪ, mɔɔ n nyɪnta m a dɔ y. Bɪ, Woso ɪ mɔɔ nyɔɔ an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: kɔ m bɪ batem ka hɪ ɔ. Gúaa niɲɲə kɔ Sent-Espri n nɪ zerlɛ a mim la bɪ n nɪ zem bɪ batem ka Sent-Espri nɔ ɔ.

³⁴ Mɔɔ muɲɲa a yɪ, m n'a kasetɪ kam, mɔɔ ɔ, a m Woso Nyɪ.»

Lɛɛkare karɪndanyɪnɔ

³⁵ Dɔ k'a mɛ bɪ, Zaan a ya, an ta bɪnce bɪ do ɔ kan a *karɪndanyɪnɔ kɪ hɪya.

³⁶ K'a Yeezuu yɪ, an nɪ cenim bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Woso sinnyɛm bɪ ba n nɪ.»

³⁷ Ko karundanyũno huuyoo wooo a ma, an n'a hure ncinaaoo bi, η zu Yeezuu o.

³⁸ Yeezuu n a bo an dɔga a kur, k'a η yɪ ηn'ɪ zure a jε ɔ bi, a η lar, a ɔ: «Bo awoo n'a kam ma?» N n a nyɪ bo ɔ, η ɔ: «Rabi, - a le taa k'a hi, a ɔ: karinsaamba - ɪbu har ɪ ka?»

³⁹ A n a hi η nɪ, a ɔ: «K'a bɔr a dɔga a.» N n ta, ηnɪ bɪnce bi dɔ, ηnɪ gɔota kan kɪ hinni bi do ɔ. Nyɪnta a ɔ yirbæə wakati si ma.

⁴⁰ Sɪmɔɔn Pɪyεεr danzaa Andɪr nyɪnta η gɔoo huuyoo wooo gɔaa deem, ηn'a tɔr ka Zaan meerbaa bi ma, ηnɪ zu Yeezuu ɔ.

⁴¹ Lεεm bi, a ta, an aa a danyɪ Sɪmɔɔn bi yɪ, an a hi m, a ɔ: «Woo *Mesii bi yɪ!» - Bi le taa k'a hi, a ɔ: *Krista. -

⁴² A n a gaa, an ta m Yeezuu zi. Yeezuu n dɔga a sɪ... an a hi m, a ɔ: «ɪbu m Sɪmɔɔn, Zaan nyɪ n'ɪbu m; n y'ɪbu birm Sefas.» Bi le taa k'a hi, a ɔ: Pɪyεεr.*

⁴³ Bi dɔ k'a mε bi, Yeezuu a hi a ɔ, k'a ta Galilee ɔ. A n aa Filipi yɪ, an a hi m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.»

⁴⁴ Filipi bi, Betsayɪdaa gɔaa m, Andɪr kan Pɪyεεr kɪ kɔ ɔ.

⁴⁵ Filipi n aa Natanayel yɪ, an a hi m, a ɔ: «Gɔaa kɔ n y'a mim dɪnda *Moyiisi ciro nɔ ɔ kan *wosolesinnɪsorazanno wooo hɔɔ kɪ m bi, wooo yɪ. Zozef nyɪ Yeezuu, Nazaretɪ gɔaa bi m.»

⁴⁶ Natanayel n a hi m, a ɔ: «Hɔ mɪɪɪa do bɔm Nazaretɪ ɔ ra?» Filipi n a hi m, a ɔ: «Bɔr ɪ dɔga a.»

⁴⁷ Yeezuu n Natanayel yɪ, an nɪ zem zi, an a mim dɪnda, a ɔ: «Ba Israyel gɔaa paan... n na, a zambɔ ba ɔ y.»

⁴⁸ Natanayel n a hi m, a ɔ: «ɪbu mɔɔ dɔ ka?» Yeezuu n a nyɪ bo ɔ, a ɔ: «Nyɪnta k'ɪbu ɔ sɔɔn bi taa bi, mɔɔ ɪbu yɪ, bi ma bi, Filipi n ɪbu bir y.»

⁴⁹ Natanayel n a hi, a ɔ: «Karinsaamba, Woso Nyɪ n'ɪbu m, ɪbu m *Israyel cir.»

⁵⁰ Yeezuu n a nyɪ bo ɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ hi, mɔɔ ɔ, mɔɔ ɪbu yɪ sɔɔn bi taa bi, bi y'a ka, ɪbu n sɪra ka ra? ɪbu hɔ gɔta yɪrε, an le da naa m.»

⁵¹ A n a ya, an n'a hure, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hure awoo m: awoo brama yɪrε an a gɔ, Woso malεεkarɔ n bir derm, ηn'ɪ bir zerm *Gɔaanyi bi burə ɔ.»

2

Lεεkarε hosεr barε

¹ A dɔmɪm kaako hinni ɔ bi, losarε cibsa ɪ nyɪnta ɔ Galilee kɔ Kanaa ɔ. Yeezuu da nyɪnta b'ɔ.

² N Yeezuu bir losarε cibsa bi ma sɔ kan a *karundanyũno kɪ.

³ Dɪvεn bi k'a bi nya bi, Yeezuu da a hi m, a ɔ: «Dɪvεn ba η ɔ dɔ y.»

⁴ Yeezuu n a nyɪ bo ɔ, a ɔ: «M naa, kara y'ɪbu ku? Mɔɔ wakati n a ku cɪna y.»

⁵ A da bi n a hi zibæənyũno wooo m, a ɔ: «K'a hɔ k'a n'a hure awoo m haay bi ba.»

⁶ Sɪpiro ɪ nyɪnta b'ɔ sɔrdɪ, ηnɪ tɪr hi tɔntɔɪ ɔ, zɪfɔrɔ wooo *hubɔrε minto, amba η tɪr a ba a Woso zaa zuure nɔ ɔ bi m. Bi sipi deem a da ma, an gær si si.

⁷ Yeezuu n a hi zibæənyũno wooo m, a ɔ: «K'a hi tɔnto sɪpiro nɔɔn duro ɔ, k'an η hɪnhan.» N n hi bi tɔnto η ɔ, an η hɪnhan kan a le kɪ.

* 1:42 1:42 Pɪyεεr, a le taa k'a hi, a ɔ: «ci».

⁸ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ʊ: «K'a kusi kɛɛɛ, a ka hɔjirlezaa b'ʊ.» ɲ n a kusi, ɲn'aa a ka ʊ.

⁹ K'a hi k'a lɔr diven bɪ da a lɛ ma bɪ, a n a dɔ k'a to a ʊ ka y. Bɪ, zibɛɛnyɪnɔ kɔ ɲ y'a kusi rɔ wɔɔ a dɔ. A lɔ bɪ zim bɪ bir,

¹⁰ an a hɪ m, a ʊ: «Gɔaa biyɛə naa, diven nyɪnta a tɪ lɛ ka, an a ka gɔɔ ʊ. Kɔ ɲ b'a mi, an ɲ ka, an bɔkare, an bɔ ɪ bɪ nyɪnta bɪ ka ɲ ʊ. ɪbɪ n bɔkare ɪ diven nyɪnta bɪ to, an wakati naa do ku!»

¹¹ Yeezuu lɛkare hoser n naa, an a ba Kanaa ʊ, Galilee kɔ ʊ. A a cirbɛə bɪ hɪnka, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n sɪra ka ʊ.

¹² Bɪ jɛ ʊ bɪ, a ta Kapernawum ʊ kan a da kɪ, a danyɪnɔ kɪ, a karɪndanyɪnɔ kɪ. ɲ yaa nyɪnta b'ʊ, ɲ n maasɪrɛ ba y.

*Yeezuu la hɔheenko ra Wosoce ʊ
(Matiyee 21.12-13; Marki 11.15-17; Likki 19.45-46)*

¹³ Zɪfɔrɔ *pakki cibsa a zɔ, Yeezuu n ta Zerizalem ʊ.

¹⁴ A n aa dɪga a, ɲ yɪ ɲɔanno hɛɛnm *Wosoce hallu ʊ b'ʊ, kan seero kɪ, cirpɔnnɔ kɪ, busoolɔrlezannɔ nyɪnta b'ʊ sɔ.

¹⁵ A n bar sa, an a ba madɪr, an la ɲ la haay Wosoce hallu ʊ b'ʊ kan seero wɔɔ kɪ, dono wɔɔ kɪ. A busoolɔrlezannɔ wɔɔ bɔɔlɔgɔ bɪ hɪsɪga, an ɲ mɔdrɔkuntɛrehɔɔ wɔɔ hɪnhɪsɪga.

¹⁶ A n a hɪ cirpɔnnɔ hɛɛɛ zannɔ wɔɔ m, a ʊ: «K'a bɔ nawɔnnɔ haay m naa ʊ, a bɪ mɔɔ Zɪ cɛ bɪ sa a ba daasɪ y.»

¹⁷ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n hɔ kɔ n y'a gorsɪra ba bɪ to da a nɔ ʊ: «ɪbɪ har bɪ ɲɔarɛ a so mɔɔ ʊ haay.»

¹⁸ Zɪfɔrɔ jɪtanno wɔɔ n meerbaa bɪ sa, ɲ ʊ: «K'ɪbɪ ba ncɪnaaʊ naa, bɔ *makra ɪbɪ n n'a hɪnkam wɔɔ nɪ?»

¹⁹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ʊ: «K'a Wosoce naa do wurgɛ, mɔɔ yɪ m bɔrɛ m a dɔ dɔmum kaako nɔ ʊ.»

²⁰ ɲ n a hɪ m, ɲ ʊ: «Dɔɔraa busɪ a yaa sɔrdɪ wɔɔ Wosoce naa do dɔ, ʊ a nya ma. ɪbɪ n bɔkare, ɪ ʊ, k'ɪ dɔ dɔmum kaako nɔ ʊ?»

²¹ Bala, Wosoce k'a n'a mim hɪm bɪ, a mɪɲɲa mɛ m.

²² Bɪ minto y'a ka, Yeezuu k'a b'a mɪm bɔ ʊ gɛəno bire ʊ bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ a to da a nɔ ʊ, ɲ ʊ, a nyɪnta an a hɪ ncɪnaaʊ, ɲnɪ sɪra ka *Wosoci bɪ lemɪ ʊ kan meerbaa k'a ba bɪ kɪ.

²³ Yeezuu k'a nɪ Zerizalem ʊ *pakki cibsa dɔmum ʊ bɪ, gɔɔɔ gɔta sɪra ka Yeezuu to ʊ makrarɔ k'a ɲ ba ɲn'a yɪ rɔ wɔɔ minto.

²⁴ Bɪ, Yeezuu n yɛ, an sɪra ka ɲ ʊ y. Bala, a ɲ dɔ haay,

²⁵ a lɛ baa kɔ n n gɔaa kasɛtɪ ka ʊ y. Bala, a hɔ k'a nɪ gɔaa heer ʊ bɪ dɔ.

3

Yeezuu kan Nikodem kɪ sɔɔra

¹ Zɪfɔrɔ jɪtaare deem ɪ nyɪnta farizɛɛnrɔ wɔɔ barla, a to m Nikodem.

² A n bɔr gunuu Yeezuu zɪ, an b'a hɪ m, a ʊ: «*Rabi, wɔɔ dɔ wɔɔ ʊ karɪnsaamba n'ɪbɪ m, ɪ to Woso zɪ. Bala, wɔɔ dɔ wɔɔ ʊ, gɔaa b'a dam ma, an makrarɔ k'ɪbɪ nɪ ɲ bam nɔ ɲɔɔn ba, kɔ Woso ba kan a zaa kɪ y.»

³ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ʊ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m: kɔ gɔaa n a bɔ an yɪ, a bɪ *Woso cirbɛə bɪ yɪrɛ y.»

⁴ Nikodem n a hɪ m, a ʊ: «Kɔ gɔaa gusi, a y'a bam lɔ k'a a ya, a yɪ gɛ? A y'a bɔrɛ, an gasɔ a da nɔ ʊ a hɪya hɔ ma k'a yɪ ra?»

⁵ Yeezuu n a hɪ m, a ʊ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m: Kɔ gɔaa n yɪ hi nɔ ʊ kan *Sɛnt-ɛspri kɪ, a b'a dam ma, an gasɔ Woso cirbɛə nɔ ʊ y.

⁶ Hō k'a yī mesim nō ō bī, mesim m. Hō k'a yī Sent-Espri nō ō bī, espri m.

⁷ Kō mōō hī ūbū m, mōō ō, ɪ ɪ ya, ɪ so ɪ ra ɪ yī bī, ɪ bī zē kədə y.

⁸ Hīnher bī, hō an nawom būnce k'a ŋoa ō, ūbū n'a bōgōr mare, b'ūbū n a dō k'a to a ō ka, an nī tam ka y. A maam sō kan gōaa k'a nī yūm Sent-Espri nō ō bī kī.»

⁹ Nikodēm n a hī m, a ō: «Naa y'a dam ma, an ba lō?»

¹⁰ Yeezuu n a nyī bō ō, a ō: «Israyel karūnsaamba n'ūbū m, b'ūbū n hōō nōōn duro dō y!

¹¹ Sīra paan... mōō n'a hūrē ūbū m, hō kō wōō dō bī wōō n n'a hum, hō kō wōō yī bī wōō n'a kasetī kam, awōō n bōkare, awōō bīr wōō kasetī bī sīre y.

¹² Kō mōō ɪ tara burə minno hūrē b'awōō bīr ŋ sīre, kō mōō bī brama mim hī, awōō y'a bam lō k'a sī?

¹³ Bala, gōsī n ta arzana ō y, kō n maam *Gōaanyī k'a a to arzana ō, an bōr bī m.

¹⁴ Amba *Moyiisi k'a mīm busu brama poohōōn ō bī, pakra m kō n n Gōaanyī bī busu sō.

¹⁵ Kō gōaa k'a sīra ka ō bī n *mīsīrbāa k'a nyarē ba ō bī yī.

¹⁶ Sīra m, Woso durnya ŋoa paan..., hallī an a Nyī deem bī sa an a ka, kō gōaa k'a nī sīra kan ō bī mīsīrbāa b'a zar y, k'an mīsīrbāa k'a nyarē ba ō bī yī.

¹⁷ Bala, Woso n a Nyī bī nyōō durnya ō k'an bī durnya dōdō ka y. A nyōō a ō, k'an bī durnya bōmbō.

¹⁸ N bī gōaa k'a sīra ka ō bī dōdō karē y. Bō ɪ nī sīra ka ō bī, n lēē ka, n n a dōdō ka. Bala, a n sīra ka Woso Nyī a deem b'ō y.

¹⁹ Ba dōdō bī n na: lēegure bōr durnya ō, gōōō n bōkare ŋnī monsigē ŋoa an lē da lēegure m, bala, ŋ zībēōro wōō nyīnta bonyaa.

²⁰ Gōaa k'a n'a bonyaa bam bī, a sō lēegure m, an nī nyī bare, a lē baa k'a bōr lēegure ō y, a zībēōro bōnyaarō wōō y'a n a hīnka.

²¹ Gōaa k'a nī sīra zī bam bī, zē bī nawom lēegure ō, kō ŋ n'a zībēōro wōō dō, bala, ŋ ba a ō Woso tō ma.»

Zaan kan Yeezuu kī

²² Bī jē ō bī, Yeezuu ta kan a *karūdanyīnō kī Zidee kō ō. A gōōta b'ō kan ŋ kī, an nī *batem kam.

²³ Zaan ɪ batem kam sō Enōōn kō ō, Salim kō jūr ō. Bala, hī ɪ b'ō gōta. Gōōō wōō n bōr, ŋn'ɪ batem sīre.

²⁴ Bī ma bī, n n Zaan du lōnnōē ō y.

²⁵ Bīsīkarē wūtī Zaan karūdanyīnō wōō bīre ō kan zūfō deem kī zūfōrō *hubōrē mīnto.

²⁶ Ŋ n bōr Zaan zī, ŋnī b'a hī, ŋ ō: «Karūnsaamba, gōaa k'a nyīnta kan ūbū kī Zorden kō zeezī bī, ūbū n a kasetī ka bī, a ɪ batem kam kēere sō, gōaa haay nī tam zī.»

²⁷ Zaan n a nyī bō ŋ nō, a ō: «Gōaa b'a dam ma, an hō yī, kō Woso bēē y'a ka ō y.

²⁸ Awōō mūŋŋōō m mōō kasetīzannō kan hō kō mōō hī bī kī: mōō ō *Krista bēē m mōō nī y, bī mōō n yī m nyōō kō m lēē ka a lēē.

²⁹ Gōaa k'a nī lō bī m bī, bī n a zīm. Lōzaa bī gōaasība bī, jum an nawom b'ō, an n'a tōr karē. Heernyōō n a heer han lōzaa bī leer k'a n'a mam bī mīnto. Mōō heernyōō bī n naa, a mūŋŋa paan....

³⁰ Pakra m k'a wīsīrabāa n bīr a dam la, kō mōō n bīr m bōm lē.»

³¹ Gōaa k'a a to brama an bōr bɪ lɛ da hō haay ra. Bō y'a to tara ɔ bɪ, tara burə gōaa m, an nɪ tara burə mim dundam. Gōaa k'a a to brama bɪ,

³² hō k'a yɪ, an a ma sō bɪ kasetɪ an n'a kam. Bɪ gōsɪ bɪr a kasetɪ bɪ sire y.

³³ Gōaa k'a n'a kasetɪ bɪ sim bɪ, a sɪra ka an n'a hɪrɛ, a ɔ: Woso bɪ sɪrazaa m.

³⁴ Sɪra m, gōaa kō Woso a nyɔɔ bɪ, Woso lemim an n'a hɪm. Bala, Woso *Sɛnt-ɛspri ka ɔ, b'a jire ba ɔ y.

³⁵ Zɪ Woso a Nyɪ nɔa, an hō haay sa, an a zar a wɔ ɔ.

³⁶ Gōaa k'a nɪ sɪra kam Nyɪ b'ɔ, a ɪ *mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ m. Gōaa k'a kaanm Nyɪ bɪ nɪ, a bɪ mɪsɪrbaa yɪrɛ y, bɪ Woso heerbusu gɔɔtarɛ a mim ɔ.

4

Yeezuu sɔɔra kan Samarii kō lɔ kɪ

¹ Kō Yeezuu b'a dɔ a ɔ, farizɛɛnɔ wɔɔ a ma, nɛn'a dundarɛ n ɔ, a ɪ *karɪndanyɪnɔ yɪm gɔta, an nɪ *batem kare an lɛ da Zaan ra bɪ,

²⁻³ a a hōr Zidee kō ɔ, an a bɔ, an ta Galilee kō ɔ. Kō sɪra nɪ, Yeezuu mɪnɛnɛ bɪr batem kare y, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n'a kam.

⁴ Bɪ pakra m, k'an aa bō Samarii ɔ.

⁵ A yɪ nɔɪnaaɔ, nɛn'aa lee ku Samarii kō deem kō n n'a birm Sikaar bɪ nɔ ɔ. A bɪ laato tara kō Zakɔɔb a ka a nyɪ Zozef ɔ biisi bɪ ma y.

⁶ Bɪnɛ bɪ dɔ Zakɔɔb hiyɔə bɪ n ta ɔ. Yeezuu k'a ta, an kō bɪ, a nyɪnta hiyɔə bɪ lɛ ra. Nyɪnta a ɔ sinsebir ɔ.

⁷ Samarii kō lɔ deem n bōr k'a bɪ hi kusi. Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Hi bɪ kusi, ɪ ka m ɔ, kō m a mi!»

⁸ Bɪ ma bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ta tara nɔ ɔ, k'a yaa hōbɪrɛ si.

⁹ Samarii kō lɔ bɪ n a hɪ m, a ɔ: «A ba a ɔ lɔ, ɪbɪ k'ɪ m zɪfɔ, ɪbɪ nɪ hi yem mɔɔ han k'ɪ mi, bɪ Samarii kō lɔ n mɔɔ nɪ?» Kō sɪra nɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ bɪr kō mam kan Samarii zannɔ wɔɔ kɪ y.

¹⁰ Yeezuu n a nyɪ bō nɔ, a ɔ: «Kō Woso ganwɔrɛ ɪbɪ dɔ, kan gōaa k'a n'a hɪrɛ ɪbɪ m, a ɔ: ɪ hi kusi, ɪ ka m ɔ kō m a mi naa kɪ, ɪbɪ y'ɪ ga m, ɪ ye han, an hi k'a nɪ mɪsɪrbaa kam bɪ ka ɪ ɔ.»

¹¹ Lɔ bɪ n a hɪ m, a ɔ: «M Zuuba, pokɔ ba ɪbɪ ɔ, ɪ n bɪ hi bɪ kusim nɪ y. Bɪ hiyɔə bɪ nɔ ta sɔ. ɪbɪ ɪ hi mɛnɛnɛ bɪ dɔ m ka?»

¹² Lɛ ɪbɪ da wɔɔ yaaba Zakɔɔb k'a hiyɔə naa dɔ ka wɔɔ ɔ bɪ n na? A mɛnɛnɛ bɛɛ y'a mi kan a nyɪnɔ kɪ, a hōbɪsɪrɔ kɪ ra?»

¹³ Yeezuu n a nyɪ bō nɔ, a ɔ: «Gōaa k'a nɪ hi naa dɔ mire, mɪsɪ y'a yarɛ an a zɛ.»

¹⁴ Bɪ, gōaa nɛnɛnɛ k'a nɪ hi kō mɔɔ n n'a kan ɔ bɪ mim bɪ, mɪsɪ b'a yarɛ an gōaa bɪ dɔ zɛ fɪga y. Hi kō mɔɔ n n'a kan ɔ bɪ y'a bam hi mɛnyaa a mɪsɪrbaa nɔ ɔ, an bɪr surm, an *mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ ka ɔ.»

¹⁵ Lɔ bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, hi bɪ dɔ ka m ɔ, kō mɪsɪ b'a ya, an m zɛ y, kō m bɪ m ya, m bɪ hi kusi naa ɔ y.»

¹⁶ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Ta ɪ yaa ɪ zim bɪ bɪr, k'ɪ ɪ bɔ ɪ bōr naa ɔ.»

¹⁷ Lɔ bɪ n a nyɪ bō nɔ, a ɔ: «Mɔɔ zim ba ɔ y.»

¹⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ gɪmɔ ta ɔ, ɪ ɔ, ɪ zim ba ɔ y. ɪbɪ zɪno nyɪnta ɔ soor, bɪ gōaa k'ɪbɪ nɪ kan kɪ naa ma bɪ, ɪbɪ zim bɛɛ y. Bɪ nɔ ɔ bɪ, ɪ sɪra hɪ.»

¹⁹ Lɔ bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ dɔ kɛɛrɛ, mɔɔ ɔ: *wosolesinnɪsɔrazaa n'ɪbɪ m.

⁴⁵ Bɪ, k'a lee ku Galilee ɔ bɪ, Galilee zanno wɔɔ a si muŋŋa. Nyunta ŋ y'a ɔ, ŋnɪ ta Zerizalem ɔ cɪbsa bɪ minto. Ŋ muŋŋɔɔ hɔ kɔ Yeezuu a ba haay bɪ yɪ sɔ.

⁴⁶ Yeezuu n a bɔ, an bɔr Kanaa ɔ Galilee kɔ ɔ. Bɪnce bɪ do a hi ba ɔ dɪven bɪ. *Rɔm cɪr zɪbɔɔzaa jɪtaare deem ɪ nyunta Kapernawum ɔ, a nyɪ bɪ laafɪ y.

⁴⁷ K'a a ma, ŋ ɔ, Yeezuu a to Zidee ɔ, an bɔr Galilee ɔ bɪ, a bɔr an b'a yɪ, an a yɛ han, k'an b'a nyɪ k'a n'a bam k'a ga bɪ waa.

⁴⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «K'awɔɔ n *makrarɔ yɪ kan hoserlo kɪ, awɔɔ bɪ sɪra kam fɪga ra!»

⁴⁹ Zɪbɔɔzaa jɪtaare bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, bɔr kɔ n bɛɛ m, mɔɔ nyɪ bɪ gam.»

⁵⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Ta, ɪ nyɪ bɪ mɪsɪr.» Gɔaa bɪ do sɪra ka Yeezuu meerbaa b'ɔ, an a wusigɔ.

⁵¹ K'a nɪ doom bɪ, a zɪbɔɔnyɪnɔ b'a zɛ ɔ, ŋn'a hɪ, ŋ ɔ: «ɪ nyɪ bɪ mɪsɪr!»

⁵² A n ŋ lar, a ɔ, wakatɪ kara a waa ma gɛ? Ŋ n a nyɪ bɔ nɔ, ŋ ɔ: «Jim sinuu wakatɪ deem ma memare bɪ zer ma.»

⁵³ Nyɪ bɪ zɪ bɪ dɪga a sɔ wakatɪ bɪ do Yeezuu a hɪ a m, a ɔ: «ɪ nyɪ bɪ mɪsɪr.» Dɔmum bɪ do tekka ma, a sɪra ka Yeezuu ɔ, a muŋŋa kan a har gɔɔɔ kɪ haay.

⁵⁴ Yeezuu hoser k'a ba a hɪya hɔ ma, a to k'a ɔ Zidee ɔ an ta Galilee ɔ bɪ n naa do.

5

Yeezuu megarezaa waa

sabaa hinni ɔ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu ta Zerizalem ɔ, zɪfɔrɔ wɔɔ cɪbsa deem ma.

² Zerizalem ɔ b'ɔ bɪ, lɛɛ nɪ b'ɔ hi m ta ɔ, seero cɛ lɛ jɪr ɔ, ŋn'a birm *ebree lemim m Betzata. A gasɔjɪrɔ soor gɔta-gɔta, n n a dɔ jaarɔ m.

³ Bɪnce bɪ do gɔɔɔ yaabazanno nɪ wɔtare a taa, bɔɔrɔ, lɔgɔrɔ kan megarezanno kɪ. [

⁴ Bala, Zuuba Malɛska deem ɪ tɪr zer dɔmum nɪŋŋoo ɔ hi b'ɔ, an heer ba ma. Yaabazaa k'a lɛɛ ka, an gasɔ hi bɪ heerbare jɛ ɔ bɪ, laafɪ an n'a yɪrɛ, baa k'a yaaba bɪ lonlo.]

⁵ Gɔaa ɪ nyunta b'ɔ, an nɪ yaaba m, a yaaba bɪ dɔɔraa bukərku a yaa sinnyɔ.

⁶ Yeezuu n a yɪ, an nɪ wɔtam, bɪ k'a a ma ŋ ɔ, a yaaba bɪ maasɪrɛ ba bɪ, a a lar, a ɔ: «ɪ lɛ taa k'ɪ waa gɛ?»

⁷ Yaabazaa bɪ n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ ba gɔaa m, an nɪ mɔɔ gasum hi b'ɔ, a heer bare dɔmum ɔ y. Kɔ mɔɔ kɔ m gasɔ, gɔaa nɪ lɛɛ kam mɔɔ lɛɛ.»

⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Wuti, ɪ ɪ wɔtaraho bɪ sa, ɪ ta.»

⁹ Lɛɛm bɪ, gɔaa b'a waa, an a wɔtaraho bɪ sa, an nɪ tare.

Hinni bɪ do ɔ bɪ, *sabaa hinni m.

¹⁰ Zɪfɔrɔ jɪtanno wɔɔ n a hɪ gɔaa k'a waa bɪ m, ŋ ɔ: «Sabaa hinni m, a n a ga m, ɪbɪ n ɪ wɔtaraho bɪ busu y.»

¹¹ Gɔaa bɪ n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a laafɪ ka mɔɔ ɔ bɪ y'a hɪ mɔɔ m, a ɔ: ɪ wɔtaraho bɪ sa, ɪ ta.»

¹² Ŋ n a lar, ŋ ɔ: «Gɔaa bɪ kara ɪ naa hɪ ɪbɪ nɪ, a ɔ, ɪ ɪ wɔtaraho bɪ sa, ɪ ta?»

¹³ Bɪ, ɡɔaa k'a laafɪ ʏ bɪ n a dɔ kɔ nka ɪ laafɪ bɪ ka a ɔ y. Bala, Yeezuu a ɡɔ ɡɔɔɔ kɔ ɲ nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ ma laatu.

¹⁴ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu b'a ʏ *Wosocɛ ɔ, an a hɪ m, a ɔ: «Ba ɪbɪ laafɪ ʏ kɛɛɛ na. ɪ b'ɪ ya, ɪ mimbonyaa ba y, mim y'a ɪ ʏ, an lɛ da biisi hɔ naa ra.»

¹⁵ Ƴaa bɪ n ta an aa a dɪnda zɪfɔrɔ jɪtanno wɔɔ m, a ɔ, Yeezuu y'awɔɔ waa bɪ.

¹⁶ Bɪ y'a ka, jɪtanno wɔɔ nɪ nyaa m kan Yeezuu kɪ k'a naa ba sabaa hinni b'ɔ bɪ minto.

¹⁷ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zɪ ɡɔɔta an nɪ zi bam, mɔɔ y'a bam sɔ.»

¹⁸ Bɪ y'a ka, brɔɔ n'a kam ma, k'a zɛ ɡɛr, k'a nɪ zi bam sabaa hinni ɔ bɪ bɛɛ bala y, k'a nɪ Woso birm a Zɪ, an a mɪɲɲa sa, an a ɡa kɔ ɔ kan kɪ bɪ minto m sɔ.

Panɲa kɔ Woso Nyɪ bɪ n ta m

¹⁹ Yeezuu meerbaa bɪ sa, an a hɪ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m: Woso Nyɪ bɪ b'a dam ma, an hɔsɪ ba a mɪɲɲa panɲa nɪ y. K'a Zɪ Woso bɪ ʏ, an hɔ nɪɲɲɔ ba, b'a ba. Bala, hɔ kɔ Zɪ n'a bam bɪ, bɪ Nyɪ n'a bam sɔ.

²⁰ Kɔ Zɪ a Nyɪ ɲɔa bɪ, a hɔ k'a n'a bam bɪ hɪnkam nɪ haay. A zibɛɛ ɡɔta hɪnkam nɪ, an lɛ da nawɔnnɔ ra, awɔɔ m zɛ kɛdɛ.

²¹ Kɔ Zɪ bɪ nɪ ɡɛɲno mɪm bɔɲ ɔ an nɪ mɪsɪrbaa kare ɲ ɔ bɪ, Nyɪ bɪ, ɡɔaa k'a lɛ n taa b'a nɪ mɪsɪrbaa kan ɔ sɔ.

²² Zɪ bɪ bɪr ɡɔaa dɔdɔ kare y. A dɔdɔkare haay sa an a ka a Nyɪ b'ɔ, ²³ kɔ ɡɔaa haay n a da ma, an Nyɪ bɪ da ɔ amba ɲn'ɪ Zɪ bɪ dan ɔ bɪ m. Ƴaa k'a bɪr Nyɪ bɪ dan ɔ bɪ, a bɪr Zɪ k'a Nyɪ bɪ nyɔɔ bɪ dan ɔ sɔ y.

²⁴ Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, ɡɔaa k'a n'a tɔr kam mɔɔ lemim ma, an nɪ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ mim sire, a ɪ *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m. Ʋ b'a dɔdɔ kare y. Bɔ a ɔ zɛ nɔ ɔ, an ta mɪsɪrbaa nɔ ɔ.

²⁵ Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, wakatɪ ɪ zɛm, b'a lee ku kɛɛɛ. Ƴɔɔɔ kɔ ɲ ɡɪɲɡa rɔ wɔɔ Woso Nyɪ bɪ leer mam, bɪ ɡɔɔɔ kɔ ɲ y'a ma rɔ wɔɔ y'a mɪm bɔɲ ɔ.

²⁶ Bala, kɔ Zɪ b'a sɔ mɪsɪrbaa ɔ bɪ, a a ka, k'a Nyɪ bɪ n nyɪnta mɪsɪrbaasɔurezaa sɔ.

²⁷ Woso panɲa ka ɔ k'an dɔdɔ ka, k'a m *Ƴaaɲɪ bɪ minto.

²⁸ A bɪ zɛ kɛdɛ naa haay tɔ ma y! Wakatɪ ɪ zɛm ɡɛɲno wɔɔ y'a leer mam.

²⁹ Ƴɔɔɔ kɔ ɲ y'a mɪɲɲa ba rɔ wɔɔ y'a mɪm bɔɲ ɔ, ɲnɪ mɪsɪrbaa ʏ. Ƴɔɔɔ kɔ ɲ y'a bɔnyaa ba rɔ wɔɔ, ɲ y'a mɪm bɔɲ ɔ, ɲnɪ ɲ dɔdɔ ka.

³⁰ Mɔɔ bɪ m dam ma, m hɔsɪ ba, m mɪɲɲa panɲa nɪ y. Hɔ kɔ mɔɔ n'a mam bɪ mɔɔ n'a dɔdɔ kam, bɪ mɔɔ dɔdɔkare bɪ tɪrɡa, bala, mɔɔ bɪr m kare m mɪɲɲa hɔɔnɲɔ ma y. Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ hɔɔnɲɔ mɔɔ n nɪ m kam ma.

³¹ Kɔ m mɪɲɲa kasɛtɪ mɔɔ n'a kare, n bɪ mɔɔ kasɛtɪ bɪ sire y.

³² Woso nɪ mɔɔ kasɛtɪ kam, bɪ mɔɔ dɔ sɔ kasɛtɪ nɪɲɲɔ k'a n'a kam mɔɔ minto bɪ, sɪra m.

³³ Awɔɔ ɡɔɔɔ nyɔɔ Zaan zi, b'a sɪra kasɛtɪ ka.

³⁴ Mɔɔ bɪr m kam ɡɔaa kasɛtɪ ma y. Meer bɪ ba mɔɔ nawɔm ncɪnaaɔ, k'a bombɔɛ ʏ.

³⁵ Zaan nyɪnta amba fɪtɪɛ kɔ n nɪ sɛ nyan ɔ, an nɪ ʏɔm bɪ m. Bɪ, awɔɔ ɲɔa mɪɲɲa k'a a heer nyɔɔ dɔmɪm poore ɔ, a lɛɛɡure b'ɔ.

³⁶ Mɔɔ ɪ kasɛtɪ m, a ɡɔtabaa n lɛ da Zaan hɔ bɪ ra. Zibɛɛrɔ kɔ Zɪ a ka mɔɔ ɔ kɔ m ɲ ba rɔ wɔɔ m. Mɔɔ ʏ ɲ bam, bɪ brɔɔ nɪ mɔɔ kasɛtɪ kare, ɲ ɔ, Zɪ b'ɪ mɔɔ nyɔɔ.

³⁷ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi nɪ mɔɔ kaseti kam. B'awɔɔ n a leer ma, b'awɔɔ n a meer yɪ sɔ y.

³⁸ Woso lemim bɪr ɡɔɔtare awɔɔ heer ɔ y, bala, awɔɔ n sɪra ka ɡɔaa k'a nyɔɔ b'ɔ y.

³⁹ *Wosoci karɪnda awɔɔ n'a bam, an n'a hɔɔn dare, a ɔ, bi nɔ awɔɔ n nɪ *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yɪ ɔ. Bi, bi nɪ mɔɔ kaseti kam.

⁴⁰ Awɔɔ lɛ baa k'a bɔr mɔɔ zi k'a mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yɪ y.

⁴¹ Mɔɔ bɪr m kam lɛbɔɔre ma ɡɔɔɔ zi y.

⁴² Bi mɔɔ awɔɔ dɔ, awɔɔ n Woso ɲɔa y.

⁴³ Bɔr mɔɔ ɔ, m Zɪ tɔ ma, b'awɔɔ kaanm mɔɔ m. Kɔ ɡɔaa vanta ɪ bɔr a mɪɲɲa tɔ ra, awɔɔ y'a sim.

⁴⁴ Awɔɔ y'a bam lɔ a si, awɔɔ k'a n'a kam daɔre ma a muno zi, a bɪr a kam daɔre k'a a tɔ Woso y'a deem bi zi bi ma?

⁴⁵ A b'a hɔɔn da, a ɔ, mɔɔ n nɪ mim kare awɔɔ ra m Zɪ taa y. Hɔ k'a nɪ mim kare awɔɔ ra bi Moyiisi *lɛrɔ k'awɔɔ nɪ yure ɲ ma rɔ wɔɔ m.

⁴⁶ Kɔ nyɪnta awɔɔ ɔ a Moyiisi mim si, awɔɔ mɔɔ mim sim sɔ. Bala, a ɡɔrsɪra ba a ɔ mɔɔ minto.

⁴⁷ K'awɔɔ n hɔ k'a ɡɔrsɪra ba bi si, awɔɔ y'a bam lɔ k'a hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bi si?»

6

Ɔɔaa cir tɔrlɛ

(Matiyee 14.13-21; Markɪ 6.30-44; Likki 9.10-17)

¹ Bi jɛ ɔ bi, Yeezuu bra Galilee higɔta kɔ n n'a birm sɔ Tiberiyaadɪ higɔta bi ɡam deem la.

² Ɔɔaa cir ɡɔta zu a jɛ ɔ, bala, ɡɔɔɔ wɔɔ hoserlo k'a nɪ ɲ bam, an nɪ yaabazanno waam nɔ wɔɔ yɪ.

³ Ɔɔaa cir bi minto y'a ka, Yeezuu n der ci ra, an nyɪnta b'ɔ kan a karɪndanyɪnɔ kɪ.

⁴ Bi ma bi, *pakki k'a m zɪfɔrɔ wɔɔ cɪbsa b'a zɔ.

⁵ Kɔ Yeezuu a hɔɔta an dɪɡa bi, a ɡɔaa cir ɡɔta yɪ, an nɪ zem zi. A n a hɪ Filipi m, a ɔ: «K'ɔ bur yɪ ka, ɔ a si, kɔ ɲ n'a bi?»

⁶ Meer bi ba a ɔ, nɔɪnaaɔ k'a dɪɡa a. Hɔ k'a mɪɲɲa ɔ k'a ba bi, a a dɔ.

⁷ Filipi n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ wɔɔ bur si *deniyee zɔɔhɪra nɪ, a bi bɔr bɔre y, bala, ɡɔaa biyɛə b'a kur yum poore y.»

⁸ A *karɪndanyɪnɔ wɔɔ deem Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr danzaa Andɪr a hɪ m, a ɔ:

⁹ «Nyɪyar ɪ naa ɔ, an nɪ bur m soor, kan zɔɔɔ kɪ hɪyɪ. Bi, bɔ naa n n'a bam ɡɔaa cir naa nɪ?»

¹⁰ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «K'a ka kɔ ɲ nɪ nyɪnta.» Lɛɛ bi dɔ ɔ bi, bur m jilli. Ʋ n nyɪnta. Ɔɔɔɔ cir bi ɡɔɔɔyaarɔ wɔɔ lɛ a zɔ tɪsi soor ma.

¹¹ Yeezuu n bur bi si, an a barka da ɔ, an a ka ɡɔɔɔ wɔɔ ɔ. A n a ba maam sɔ zɔɔ wɔɔ m. A n a ka ɲ ɔ amba ɲ lɛ taa bi m.

¹² Kɔ ɲ y'a bi, an ɲ ka bi, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a kuuro kɔ ɲ ɡɔɔta rɔ wɔɔ sɔ kɔ ma, a b'a ka deem m nyaam nɪ y.»

¹³ Ʋ n bur soor kɔ ɲ y'a bi rɔ wɔɔ kuuro sɔ kɔ ma, ɲn'a zar kasɪ ɔ buerehɪyɪ.

¹⁴ Kɔ ɡɔɔɔ wɔɔ hoser k'a ba bi yɪ bi, ɲ y'a hɪ, ɲ ɔ: «*Wosolesinnɪsorazaa paan... k'a a ga m, an bɔr durnya ɔ bi m naa.»

¹⁵ Bi, Yeezuu k'a a dɔ a ɔ, n zem b'a nyasɔ, n n'a ba cir bi, a a hɔr a deem, an ta ci ra.

Yeezuu ı tam hi burə ɔ
(*Matiyee 14.22-33; Markı 6.45-52*)

¹⁶ Yirbəə k'a da bi, karındanyıno wəɔ ta higota le ra.

¹⁷ N n da kəolɔs ɔ, nı'ı tam Kapernawum zeezi, gəm deem bi ra. Bi ma bi, gum da, bi Yeezuu n n ku cınə y.

¹⁸ Hınher gəta nı hənəm, an nı hi bi wunwusigəm.

¹⁹ Kə n ta, cilo soor gəe sərdu bi, n Yeezuu yı, an nı tam hi burə ɔ, an n'a zəm kəolɔs bi ma. Nyibəə n gasə n ɔ.

²⁰ Yeezuu n a hı n nı, a ɔ: «A da bi bə ɔ y, məɔ m!»

²¹ N y'a nɔa k'a busu kəolɔs bi m. Ləem bi, kəolɔs bi bınce kə n nı tan ɔ bi gəm ku.

Yeezuu m mısırbaa həbire

²² Də k'a me bi, gəɔɔ kə n gəɔta kə bi le ra rə wəɔ kəolɔs deem yı b'ɔ. Bi, Yeezuu n zu kə ɔ kan a karındanyıno wəɔ kı n kəolɔs deem bi nɔ ɔ y. Ta brəɔ ɔ a minto.

²³ Kəolɔsɔ y'a to Tiberiyaadı ɔ, nı bər bınce kə Yeezuu bur bi barka da ɔ, nı'a bi bi jır ɔ.

²⁴ Kə gəɔɔ wəɔ a yı Yeezuu ba b'ɔ, bi karındanyıno wəɔ ba b'ɔ sə bi, gəɔɔ wəɔ da kəolɔsɔ wəɔ ɔ, nı ta Kapernawum ɔ k'a yaa a ka Yeezuu ma.

²⁵ Kə n yaa yı higota bi gəm deem la bi, n y'a hı m, n ɔ: «Karınsaamba, ıbu lee ku naa ɔ brəɔ?»

²⁶ Yeezuu n a nyı bə n nɔ, a ɔ: «Sıra paan... məɔ n'a hıre, awəɔ bır a kam məɔ ma k'awəɔ hoserlo yı bi minto y, k'awəɔ həbire bi an a ka bi minto m.

²⁷ A bi zi ba həbire k'a n'a zarm bi minto y, k'a zi ba, a a ka həbire k'a nı gəɔtam an nı *mısırbaa k'a nyare ba ɔ bi kam bi minto. Həbire bi do, *Gəaanyı bi n nı zem b'a ka awəɔ ɔ, bala, a mınɔa Zı k'a m Woso b'a mınɔa jı da ɔ.»

²⁸ N n a hı m, n ɔ: «Bə wəɔ n'a bam, k'ɔ Woso zi ba?»

²⁹ Yeezuu n a nyı bə ɔ, a ɔ: «Woso zibəə bi, k'ı sıra ka gəaa k'a nyəɔ b'ɔ.»

³⁰ N n a hı m, n ɔ: «Ncınəaɔ bi, hoser kara ıbu n'a bam ɔ a yı, k'ɔ sıra ka ıbu ɔ? ıbu zibəə bi n kara?»

³¹ Wəɔ zıɔ həbire kə n'a birm *mann bi bi poohəɔn ɔ, amba n y'a gərsıra ba bi m: «Bur a to arzana ɔ, an a ka n ɔ, nı'a bi.»

³² Yeezuu n a hı n nı, a ɔ: «Sıra paan... məɔ n'a hıre awəɔ m, *Moyiisi bəe arzana bur bi ka awəɔ ɔ y. Məɔ Zı ı arzana bur paan... bi ka awəɔ ɔ.

³³ Bala, Woso bur bi m gəaa k'a a to arzana ɔ an bər, an nı *mısırbaa kam durnya ɔ bi m.»

³⁴ N n a hı m, n ɔ: «Zuuba, bur bi do ka wəɔ ɔ dəmum haay!»

³⁵ Yeezuu n a hı n nı, a ɔ: «Məɔ m mısırbaa bur bi. Gəaa k'a bər məɔ zi, nɔ b'a zaa zere y. Gəaa k'a sıra ka məɔ ɔ, mıɔ b'a yare an a zaa ze y.

³⁶ Bi məɔ hı awəɔ m: Awəɔ məɔ yı, b'awəɔ n sıra ka məɔ ɔ y.

³⁷ Gəaa haay kə məɔ Zı n'a kam məɔ ɔ bi, n zem məɔ zi, bi gəaa k'a nı zem məɔ zi bi, məɔ bi kaanm nı y.

³⁸ Bala, m to məɔ ɔ arzana ɔ kə m bi Zı k'a məɔ nyəɔ bi hənho ba, məɔ hə bəe y.

³⁹ Zı k'a məɔ nyəɔ bi hənho bi, a le baa kə gəɔɔ k'a n ka məɔ ɔ rə wəɔ deem m nyaam nı y, kə m nı mım bə ɔ durnya nyare hinni ɔ.

⁴⁰ Mɔɔ Zɪ hɔɔnhɔ bɪ n naa: Gɔaa haay k'a Nyɪ bɪ yɪ, an sɪra ka ɔ bɪ, k'an mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ yɪ. Bɪ mɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ durnya nyare hinni ɔ.»

⁴¹ Bɪ tekka ma, zɪfɔrɔ wɔɔ a sa ma, ŋn'i kukur bare a minto. K'a a hɪ, a ɔ, a mɪŋŋa m bur k'a a to arzana ɔ a bɔr bɪ minto m.

⁴² Ŋ n a ya, ŋn'a hɪ, ŋ ɔ: «Yeezuu bɛɛ ra, Zozef nyɪ bɪ? Wɔɔ n a zɪ do kan a da kɪ ra? A a ba lɔ kɛɛɛ, an a hɪ, a ɔ, a to a ɔ arzana ɔ?»

⁴³ Yeezuu n a bɔ, an meerbaa bɪ sa, a ɔ: «K'a kukur bare bɪ to kan kɔ kɪ!

⁴⁴ Gɔaa b'a dam ma, an bɔr mɔɔ zɪ kɔ mɔɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ n a gaa y. Bɪ, mɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ durnya nyare hinni ɔ.

⁴⁵ Ŋ y'a gɔrsɪra ba *wosolesinnɪsorazannɔ cɪro ɔ, n ɔ: «Ŋ haay hɔɔndare yɪm Woso zɪ.» Gɔaa nɪŋŋɔ k'a Woso lemim ma, an n'a hɔɔndare sim bɪ, zɛ an nawɔm mɔɔ zɪ.

⁴⁶ Gɔaa ba ɔ an Zɪ yɪ y. Gɔaa k'a a to Woso zɪ an bɔr bɪ y'a yɪ bala.

⁴⁷ Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, gɔaa k'a nɪ sɪra kam bɪ, a ɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m.

⁴⁸ Mɔɔ n bur k'a nɪ mɪsɪrbaa kam.

⁴⁹ Awɔɔ zɪɔ *mann bɪ poohɔɔn ɔ, bɪ ŋ gɪnga.

⁵⁰ Bur k'a a to arzana ɔ bɪ n naa. Gɔaa k'a bɪ a bɪ gare y.

⁵¹ Mɔɔ m bur mɪsɪr, m m to arzana ɔ. Gɔaa k'a bur bɪ do bɪ bɪ, a zaa bɪ gam fɪga y. Bur kɔ mɔɔ n n'a kam bɪ, m mɪŋŋa mɛsim m, m n n'a kam kɔ durnya n mɪsɪrbaa yɪ.»

⁵² Naa do y'a ka, zɪfɔrɔ wɔɔ ŋ wuti bɔgɔr m kan kɔ kɪ, ŋ ɔ: «Naa y'a bam lɔ k'a mɛsim ka wɔɔ ɔ, k'ɔ a sɔ?»

⁵³ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, k'awɔɔ n *Gɔaanyɪ bɪ sim sɔ, k'awɔɔ n a ma mi, awɔɔ bɪ mɪsɪrbaa yɪɛ y.

⁵⁴ Gɔaa k'a mɔɔ sim sɔ, an mɔɔ ma mi b'i mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m, bɪ mɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ durnya nyare hinni ɔ.

⁵⁵ Bala, mɔɔ mɛsim bɪ, hɔbɪɛ paan... m, mɔɔ ma bɪ, hɔmɪɛ paan... m sɔ.

⁵⁶ Gɔaa k'a mɔɔ sim sɔ, an mɔɔ ma mi, a zaa ɪ kan mɔɔ kɪ, mɔɔ nɪ kan a zaa kɪ.

⁵⁷ Kɔ Zɪ k'an mɪsɪr bɪ mɔɔ nyɔɔ bɪ, bɪ mɪsɪrbaa ba mɔɔ nawɔm Zɪ bɪ minto bɪ, gɔaa k'a nɪ mɔɔ bɪm bɪ, mɔɔ y'a kam an mɪsɪrbaa ba sɔ.

⁵⁸ Bur k'a a to arzana ɔ bɪ n naa. A bɪ hɔɔdeem kan awɔɔ zɪɔ wɔɔ n a bɪ bɪ kɪ y. Ŋ gɪnga, bɪ gɔaa k'a bur naa do bɪ, a zaa bɪ gare y.»

⁵⁹ Minno nɔɔn duro Yeezuu a dɪnda gɔɔɔ m Kapernawum sokomace ɔ.

Mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ meerbaa

⁶⁰ Karɪndanyɪnɔ gɔta kɔ ŋ naa ma bɪ, ŋ y'a hɪɛ, ŋ ɔ: «Meerbaa naa do kanŋɪda! Nka n'a dam ma, an a si?»

⁶¹ Yeezuu k'a a do a zim, a ɔ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɪ kukur bam mɪm naa do minto bɪ, a a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Busu a ɔ awɔɔ ma ra?

⁶² Bɪ, k'awɔɔ bɔkare a bɪ *Gɔaanyɪ bɪ yɪ an nɪ tam bɪnce k'a nyɪnta ɔ biisi b'ɔ?

⁶³ *ɛspri nɪ mɪsɪrbaa kam, mɛsim bɪ zibəə ba ɔ y. Meerbaaɔ kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m bɪ, ɛspri m kan *mɪsɪrbaa kɪ.

⁶⁴ Bɪ gɔɔɔ y'awɔɔ bɪɛ ɔ, ŋ n sɪra ka y.» Yeezuu lɛɛ ka, an gɔɔɔ kɔ ŋ n sɪra ka rɔ wɔɔ do, kan gɔaa k'a nɪ zem b'a nyasɔ an a ka bɪ kɪ.

⁶⁵ A a ya, an a hɪ, a ɔ: «Bɪ minto y'a ka, mɔɔ n a hɪ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, gɔaa b'a dam ma, an bɔr mɔɔ zɪ kɔ Zɪ bɛɛ y'a bɪr y.»

⁶⁶ Dòmum bɪ do tɛkka ma bɪ, *karɪndanyɪnɔ gota a bɔ a jɛ ɔ, ɲ n a ya, ɲn'ɪ zum kɔ ɔ kan kɪ y.

⁶⁷ Yeezuu n a hɪ buerehɪyɔwɔ wɔwɔ m, a ɔ: «B'awɔwɔ, awɔwɔ b'a gɔm mɔwɔ ma sɔ ra?»

⁶⁸ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, k'ɔ ta nka zi? Ibɪ ɪ mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ meerbaaro m.

⁶⁹ Bɪ wɔwɔ sɪ, ɔ a dɔ sɔ, ɔ ɔ, ɪbɪ m Krista, Woso Nyɪ mɪɲɲa.»

⁷⁰ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔwɔ bɛɛ y'awɔwɔ gɔaa buerehɪyɔa bɪ bɔ ɔ ra? Bɪ, Sɔtaana y'a sɔ awɔwɔ gɔaa deem ɔ!»

⁷¹ Iskariyɔtɪ kɔ gɔaa Sɪmɔɔn nyɪ Zidas b'a n'a hɪm ma. Bala, a m buerehɪyɔwɔ wɔwɔ gɔaa deem, an nɪ Yeezuu nyasore, an a ka.

7

Yeezuu danyɪnɔ n sɪra ka ɔ y

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu cem, an nɪ bɪmbɪrm Galilee kɔ ɔ, a n a ɲɔa k'a ta Zidee ɔ y, bala, zɪfɔrɔ jɪtanno wɔwɔ y'a kam ma k'a zɛ gɔr.

² Bɪ ma bɪ, zɪfɔrɔ cibsa kɔ n n'a birm *buuro cibsa b'a zɔ.

³ A danyɪnɔ wɔwɔ n a hɪ m, ɲ ɔ: «Ta Zidee ɔ, k'ɪ karɪndanyɪnɔ wɔwɔ n'ɪ zibɛəro k'ɪbɪ nɪ ɲ bam nɔ wɔwɔ yɪ sɔ.

⁴ Kɔ gɔaa lɛ taa kɔ n n'a dɔ, a bɪ a zibɛə bɪ nyaakom dare y. K'ɪbɪ nɪ zibɛəro bare nɔɪnaaɔ bɪ, ɪ hɪnka durnyazanno m.»

⁵ Yeezuu danyɪnɔ wɔwɔ mɪɲɲɔwɔ n sɪra ka ɔ y.

⁶ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Mɔwɔ wakatɪ n a ku cɪna y. B'awɔwɔ wakatɪ m dɔmum haay m.

⁷ Durnya bɪ sɔrɛ awɔwɔ nɪ y, bɪ, a ɪ sɔm mɔwɔ m, bala, kɔ mɔwɔ n'a zibɛə bɪ kasetɪ kam, mɔwɔ ɔ, a bɔnyaa bɪ minto.

⁸ K'a ta cibsa bɪ ma, mɔwɔ bɪ tare y. Bala, mɔwɔ wakatɪ n a ku cɪna y.»

⁹ K'a meer bɪ ba nɔɪnaaɔ bɪ, a gɔɔta Galilee ɔ.

¹⁰ K'a danyɪnɔ wɔwɔ ta cibsa bɪ ma bɪ, a zaa sa sɔ, an a nyaakom da, an nɪ tam, a lɛ baa kɔ n a dɔ y.

Yeezuu ta buuro cibsa bɪ ma

¹¹ Cibsa bɪ dɔmum ɔ, zɪfɔrɔ jɪtanno wɔwɔ y'a kam Yeezuu ma, ɲnɪ laaka da, ɲ ɔ: «A ɪ ka?»

¹² Gɔwɔ wɔwɔ bire ɔ, ɲ y'a mim dɪndare: Gɔsɪnnɔ y'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «Gɔaa mɪɲɲa m.» Gɔsɪnnɔ ɔ: «ɪɲɔaarzaa m, bra an n'a bam gɔwɔ m.»

¹³ Bɪ, gɔaa ba ɔ, an nɪ yɛrɛ, an n'a mim hɪm garga ra y. Bala, ɲ yɪ nyɪ bare a jɪtanno wɔwɔ m.

¹⁴ Kɔ *buuro cibsa bɪ bireyaa a ku bɪ, Yeezuu ta *Wosocɛ ɔ, an nɪ hɔ dɪndam gɔwɔ m.

¹⁵ Zɪfɔrɔ wɔwɔ zɛ kɛdɛ, ɲn'a hɪrɛ, ɲ ɔ: «A a ba lɔ an hɔ dɔ, b'a n karɪnda ba?»

¹⁶ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Mɔwɔ hɔdɪndare bɪ n a to mɔwɔ zi y. A to a ɔ Woso k'a mɔwɔ nyɔwɔ bɪ zi.

¹⁷ Kɔ gɔaa lɛ taa k'a Woso hɔɔnɲɔ ba, a y'a dɔm kɔ hɔdɪndare naa dɔ, k'a to a ɔ Woso zi, gɛɛ kɔ m mɪɲɲa mim mɔwɔ n'a dɪndare.

¹⁸ Gɔaa k'a n'a mɪɲɲa mim dɪndam bɪ, a ka an nawɔrɛ a mɪɲɲa lɛbɔɔrɛ ma. Bɪ, gɔaa k'a n'a kam a gɔaa k'a a nyɔwɔ bɪ lɛbɔɔrɛ ma bɪ, bɪ bala n sɪrazaa. Zambɔ b'a nɔ ɔ y.

¹⁹ Moyiisi bɛɛ *lɛrɔ wɔwɔ ka awɔwɔ ra? B'awɔwɔ gɔaa deem ba ɔ, an nɪ zum lɛrɔ wɔwɔ ɔ y. Bɔ minto, an n'a kam mɔwɔ gare ma?»

²⁰ Gooɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Zinə nɪ kan ɪbu kɪ! Nka y'a hɪ, a ɔ, k'a ɪbu zɛ?»

²¹ Yeezuu a hɪ η nɪ, a ɔ: «Zibəə deem mɔɔ ba *sabaa hinni ɔ, awɔɔ n zɛ kədə haay!

²² Moyiisi *lɛ ka awɔɔ ɔ, k'a gɔɔɔ gasɔ banɲɔ ɔ. A to a ɔ awɔɔ yaabɔɔ zi Moyiisi muɲɲa bɛɛ bɔr nɪ y. Bɪ, k'a a da sabaa hinni ma, awɔɔ y'a bam.

²³ Bɪ, k'a ɪ yɪɛ ɪ ɔ, kɔ gɔaa gasɔ banɲɔ ɔ sabaa hinni ɔ, an bɔ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ la nɪ, bɔ minto m, awɔɔ heer nɪ busum kan mɔɔ kɪ gɔaa kɔ mɔɔ waa haay sabaa hinni ɔ bɪ ma?

²⁴ A bɪ hɔ k'awɔɔ n'a yɪm mɪm ɔ bɪ dɔdɔ ka bala y, k'a dɔdɔ ka kan sɪra kɪ.»

²⁵ Zerizalem gɔɔɔ y'a hɪɛ, η ɔ: «Gɔaa kɔ η n'a kam ma k'a mee bɔ ɔ bɪ bɛɛ m naa ra?

²⁶ Ba an nɪ meer bam ηn'a mam na, bɪ η bɪr hɔsɪ hɪm nɪ y! Wɔɔ tara bɪ lɛɛzanno wɔɔ, a dɔ η y'a ɔ paan..., η ɔ, *Krista m gɛ?

²⁷ Wɔɔ gɔaa naa do toji dɔ, kɔ *Krista bɪ bɔr, gɔsɪ b'a toji dɔrɛ y.»

²⁸ Yeezuu k'a nɪ hɔ dɪndam Wosoce ɔ b'ɔ b'a hɪ, a ɔ: «Awɔɔ mɔɔ dɔ! Awɔɔ mɔɔ toji dɔ. Bɪ, mɔɔ n bɔr m zi nɪ y. Sɪrazaa m Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ m. B'awɔɔ n bɪ zaa dɔ y.

²⁹ Mɔɔ muɲɲa a dɔ, m to mɔɔ ɔ zi, a ɪ mɔɔ nyɔɔ.»

³⁰ N n'a kam ma k'a nyasɔ, bɪ gɔaa ba ɔ, an a wɔ da ma y. Bala, a wakati n a ku cɪna y.

³¹ Gɔɔɔ nyɪnta zamaa bɪ bire ɔ, ηnɪ sɪra ka ɔ, ηn'a hɪɛ, η ɔ: «Kɔ *Krista bɪ bɔr, a hoserlo bare an lɛ da naa n a ba rɔ wɔɔ ra gɛ?»

³² Kukur kɔ n n'a bam Yeezuu minto gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ bɪ, *farizeenrɔ wɔɔ a ma. A m bɪ, *wosocemannibønno jɪtanno kan farizeenrɔ kɪ n Wosoce dɔmazanno nyɔɔ kɔ η n'aa a nyasɔ.

³³ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ gɔɔtam kan awɔɔ kɪ dɔmum poore nɔ ɔ, kɔ m bɪ m bɔ, m ta Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ zi.

³⁴ Awɔɔ zɛm b'a ka mɔɔ ma, b'awɔɔ bɪ mɔɔ yɪɛ y. Bala, bɪnce kɔ mɔɔ nɪ tan ɔ bɪ, awɔɔ b'a dam ma a bɔr b'ɔ y.»

³⁵ Bɪ jɛ ɔ bɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ y'a hɪm kɔ m, η ɔ: «Ta awɔɔ nawom ka, wɔɔ b'ɔ yare ɔ a yɪ? Ta awɔɔ nawom gɔɔɔ kɔ η hɪsɪga da ηn'a war kɔ ma kan grekkɪrɔ kɪ rɔ wɔɔ zi ra? Gɛɛ, ta an nawom k'a yaa hɔ dɪnda grekkɪrɔ m na?

³⁶ Hɔ k'a hɪ naa jɪ lɛ taa k'a hɪ, a ɔ lɔ: Awɔɔ y'a kam mɔɔ ma, b'awɔɔ bɪ mɔɔ yɪɛ y, bɪ bɪnce kɔ mɔɔ nɪ tan ɔ bɪ, awɔɔ b'a dam ma, a bɔr ɔ y?»

Mɪsɪrbaa hɪ kɔyaarɔ

³⁷ Cibsa bɪ nyare ma bɪ, dɔmum niɲɲə k'an dɔmum gɔta bɪ, Yeezuu jɪm brama, an a leer busu, an n'a hɪɛ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɪsɪ n'a zɛm k'an bɔr mɔɔ zi, an bɪ hɪ mɪ.

³⁸ Gɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ bɪ, mɪsɪrbaa hɪ kɔyaarɔ y'a tom zi, amba *Wosoci a hɪ bɪ m.»

³⁹ *Sent-ɛspri kɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ sɪra kan ɔ rɔ wɔɔ n'a yɪm bɪ mɪm an n'a hɪm. Kɔ sɪra nɪ, Yeezuu k'a n lɛbɔɔrɛ yɪ cɪna bɪ, Sent-ɛspri n bɔr cɪna y.

⁴⁰ Gɔɔɔ kɔ η nyɪnta, ηn'a tɔr ka Yeezuu meerbaa bɪ ma gɔɔɔ cir bɪ bire ɔ rɔ wɔɔ, gɔsɪnno y'a hɪɛ, η ɔ: «Sɪra m, ba wosolesinnɪsorazaa bɪ n na.»

⁴¹ Gɔsɪnno y'a hɪɛ, η ɔ: «*Krista bɪ n naa.» Gɔsɪnno a ya, ηn'a hɪɛ, η ɔ: «Krista y'a dam ma, an a to Galilee kɔ ɔ ra?

⁴² Wosoci n a hɪ, a ɔ, «bɔ an nawom David dɔ nɔ ɔ, b'a to an nawom tara poore kɔ David yɪ ɔ, ηn'a birm Betelehem b'ɔ ra?»

⁴³ Naa do y'a ka, gɔɔɔ wɔɔ n a gongɔ a minto.

⁴⁴ N gɔɔɔ gɔsɔnnɔ a nɔa k'a nyasɔ, bɪ gɔsɪ n a wɔ da ma y.

⁴⁵ Wosocɛ dɔmazannɔ wɔɔ n a bɔ, nɪ bɪr wosocɛmannɔbɛnnɔ jɪtannɔ wɔɔ zi kan *farizeenrɔ wɔɔ kɪ. Brɔɔ nɪ n lar, n ɔ: «Bɔ m awɔɔ n bɪr nɪ?»

⁴⁶ Wosocɛ dɔmazannɔ wɔɔ n a nɪ bɔ ɔ, n ɔ: «Gɔaa ba ɔ an meer kɔ gɔaa naa dɔ a ba bɪ lɔɔ ba y.»

⁴⁷ Farizeenrɔ wɔɔ n a hɪ n nɪ, n ɔ: «A to awɔɔ ɔ, an awɔɔ hɔɔn da a zi ra?

⁴⁸ Jɪtannɔ wɔɔ kan farizeenrɔ wɔɔ kɪ barla bɪ, gɔaa deem taan... ta ɔ, an a mim si ra?

⁴⁹ Bɪ, gɔaa cɪr naa dɔ n *lɛrɔ wɔɔ dɔ y. N barka ba ɔ y!»

⁵⁰ Nikodem k'a nyɪnta an ta Yeezuu zi bɪ nyɪnta kan n kɪ, an a hɪ, a ɔ:

⁵¹ «N n gɔaa dɔdɔ yar bɪ n n'a meerbaa ma kan hɔ k'a ba bɪ kɪ y. Wɔɔ lɛrɔ wɔɔ n bɪ hɪ ra?»

⁵² N n a nɪ bɔ ɔ, n ɔ: «I to ɪbɪ ɔ Galilee ɔ sɔ ra? Bɪ, ɪ ka mɪnɪn, ɪbɪ bɪ *wosolesinnɔsorazaa yɪrɛ an bɪr Galilee gɔaa y.»

⁵³ N haay n a hɔr, nɪ dundoo a harlɔ ɔ.

8

Lɔ jaandɔr

¹ Yeezuu n a hɔr an ta Oliviyeɛ cɪ mim ɔ.

² Dɔ k'a bɪr an nɪ mɛm bɪ, a a bɔ an bɪr *Wosocɛ ɔ b'ɔ, gɔaa haay nɪ zɛm zi, an nyɪnta, an nɪ hɔ dɪndarɛ n nɪ.

³ *Wosocikarɪnsaambɔɔ kan *farizeenrɔ kɪ bɪr lɔ m b'ɔ, nɪ'a da gɔɔɔ wɔɔ bɪrɛ ɔ. Sɔr n y'a ɔ ra, an nɪ jaan darɛ.

⁴ N n a hɪ Yeezuu m, n ɔ: «Karɪnsaamba, lɔ naa dɔ, sɔr n y'a ɔ ra, an nɪ jaan darɛ.

⁵ *Lɛrɔ nɔ ɔ, Moyiisi a hɪ, a ɔ, n n lannɔ nɔɔn duro ze jaarɔ m. B'ɪbɪ, ɪbɪ ɔ lɔ?»

⁶ A hɪ n nawɔrɛ ncɪnaaɔ k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ, k'a ku a mim ka ra. Yeezuu a zuutɔ, an n'a nyɔkɔm wɔnwɔsum tara ɔ.

⁷ Kɔ n gɔɔta nɪ'a larm bɪ, Yeezuu a bɔɔta, an a hɪ n nɪ, a ɔ: «Gɔaa k'a n'awɔɔ bɪrɛ ɔ, b'a n mimbɔnyaa ba cɪna bɪ n lɛɛ ka, an a gɔɛɛn.»

⁸ A n a ya, an a zuutɔ, an n'a nyɔkɔm bɪ wɔnwɔsum tara ɔ.

⁹ Kɔ n meerbaa naa dɔ ma bɪ, n cem deem-deem. Gɔɔɔ marɛrɔ wɔɔ ɪ lɛɛ ka nɪ cem, a poorero wɔɔ n a nya n ɔ. Yeezuu n gɔɔta a deem. Kɔ lɔ bɪ gɔɔta an nɪ b'ɔ bɪ,

¹⁰ Yeezuu a bɔɔta, an a hɪ m, a ɔ: «I bee, lɔ ra? Gɔsɪ n'ɪbɪ dɔdɔ yar la?»

¹¹ A n a nɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ayy..., Zuuba, gɔsɪ.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ sɔ, mɔɔ b'ɪbɪ dɔdɔ yarɛ y. Ta, b'ɪbɪ ɪ ya, ɪ mimbɔnyaa ba y.»]

Yeezuu m durnya lɛɛgure

¹² Yeezuu n a ya, an a hɪ n nɪ, a ɔ: «Durnya lɛɛgure m mɔɔ m. Gɔaa k'a nɪ zum mɔɔ ɔ bɪ bɪ tam monsigɛ ɔ y. A mɪsɪrbaa lɛɛgure yɪm.»

¹³ *Farizeenrɔ wɔɔ n a hɪ m, n ɔ: «I mɪnɪn kasɛtɪ ɪ n'a kam na? ɪbɪ kasɛtɪ bɪ, nɔaar m.»

¹⁴ Yeezuu n a nɪ bɔ n nɔ, a ɔ: «Sɪra m, m mɪnɪn kasɛtɪ mɔɔ n'a kam. Bɪ, mɔɔ kasɛtɪ bɪ sɪra m, bala, mɔɔ m tojɪ dɔ, m m taji dɔ. B'awɔɔ, awɔɔ n a dɔ kɔ m to mɔɔ ɔ ka m nɪ tam ka y.

¹⁵ Dɔdɔ awɔɔ n'a karɛ am gɔɔɔ hɔ bɪ m. Mɔɔ bɪr gɔaa dɔdɔ karɛ y.

¹⁶ Baa kɔ mɔɔ ɔ kɔ m dɔdɔ ka, a ka mɔɔ nawom kan sira kɪ, bala, mɔɔ bɪ m deem nɪ y. Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ ta ɔ sɔ.

¹⁷ Awɔɔ munjɔɔ *lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ, n y'a gorsira ba, n ɔ, gɔaa hɪya kasetɪ bɪ, sira m.

¹⁸ M munja kasetɪ mɔɔ n'a kam, bɪ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'ɪ mɔɔ kasetɪ kam sɔ.»

¹⁹ N n a nyɪ bɔ nɔ, η ɔ: «Ibɪ Zɪ b'ɪ ka?» Yeezɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Awɔɔ n mɔɔ dɔ y, b'awɔɔ n mɔɔ Zɪ dɔ sɔ y. Kɔ mɔɔ dɔ awɔɔ ɔ, awɔɔ mɔɔ Zɪ bɪ dɔm sɔ.»

²⁰ Meerbaaro nɔɔn duro ba Yeezɪ ɔ bɪnce kɔ n nɪ busoo zarɪ ɔ b'ɔ, bɪ ma bɪ, a ɪ hɔ dɪndam Wosoɔ ɔ, gɔsɪ n a wɔ da ma y, bala, a wakati n a ku cɪna y.

²¹ Yeezɪ n a ya, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Cɛm mɔɔ n nawom, awɔɔ y'a kam mɔɔ ma, bɪ, gɪnga awɔɔ nawom a mimbɔnyaaro nɔ ɔ. Bɪnce kɔ mɔɔ nɪ taɪ ɔ bɪ, awɔɔ b'a dam ma, a ta b'ɔ y.»

²² Zɪɪforɔ wɔɔ n a hɪ, η ɔ: «A ηsɔ an nawom k'a munja zɛ gɛ? K'a a hɪ, a ɔ: bɪnce kɔ mɔɔ nɪ taɪ ɔ bɪ, awɔɔ b'a dam ma a ta b'ɔ bɪ mɪnto.»

²³ Yeezɪ n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Tara burɔ naa gɔɔɔ n'awɔɔ m, bɪ, m to mɔɔ ɔ brama. Durnya naa gɔɔɔ n'awɔɔ m, bɪ, durnya naa do gɔaa bɛɛ m mɔɔ nɪ y.

²⁴ Bɪ y'a ka, mɔɔ n a hɪ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, awɔɔ gɪngare a mimbɔnyaaro nɔ ɔ. K'awɔɔ n a si, a ɔ: A n ta ɔ bɪ m mɔɔ m,* awɔɔ gɪngare a mimbɔnyaaro nɔ ɔ.»

²⁵ N n a hɪ, η ɔ: «Nka n'ibɪ nɪ?» Yeezɪ n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ n'a mim hɪre awɔɔ m tee... bɪ m.

²⁶ Awɔɔ minno ta ɔ gɔta, kɔ m η hɪ awɔɔ m, kɔ m η dɔdɔ ka. Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ, sirazaa m, bɪ hɔ kɔ mɔɔ ma zi bɪ, bɪ mɔɔ n'a hum durnya m.»

²⁷ N n a dɔ, η ɔ, Yeezɪ bɪ, Zɪ Woso mim a a hɪ a nɪ y.

²⁸ Yeezɪ n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Dɔmɪm nɪɪɪ k'awɔɔ nɪ *Gɔaanyɪ bɪ busun ɔ bɪ, dɔmɪm bɪ do awɔɔ n n'a dɔre, a ɔ: A n ta ɔ bɪ m mɔɔ m. Bɪ mɔɔ bɪr zi bam η munja panja nɪ y. Hɔ kɔ mɔɔ Zɪ a dɪnda mɔɔ m bɪ mɔɔ n'a hum.

²⁹ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'ɪ kan mɔɔ kɪ. A n mɔɔ to m deem nɪ y, bala, hɔ k'a ηsɔ bɪ mɔɔ n'a bam dɔmɪm haay.»

³⁰ K'a nɪ meer bɪ bare ncɪnaas bɪ, gɔɔɔ gɔta sira ka ɔ.

Yeezɪ kan Abraham kɪ

³¹ Yeezɪ n a hɪ zɪɪforɔ kɔ η sira ka ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'awɔɔ gɔɔta mɔɔ lemɪm bɪ nɔ ɔ, mɔɔ karɪndanyɪnɔ paan...rɔ n'awɔɔ m.

³² Awɔɔ sira dɔm, bɪ sira bɪ y'awɔɔ bam soamunjaɔzannɔ.»

³³ N n a nyɪ bɔ nɔ, η ɔ: «Abraham yanjɔɔ n wɔɔ m, bɪ gɔaa n wɔɔ ba a lonɔɔ cɪna y. Ibɪ ba lɔ, ɪ n'a hɪre, ɪ ɔ: wɔɔ nyɪntam soamunjaɔzannɔ?»

³⁴ Yeezɪ n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Sira paan... mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, gɔaa k'a nɪ mimbɔnyaa bare, mimbɔnyaa lombaa nɔ an ta ɔ.

³⁵ Lɔ bɪ, har nɔ bɛɛ an ta ɔ dɔmɪm haay y. Har nyɪ b'ɪ har ɔ dɔmɪm haay.

³⁶ Bɪ mɪnto y'a ka, kɔ Nyɪ b'awɔɔ bɔ lombaa nɔ ɔ, awɔɔ nyɪntam soamunjaɔzannɔ.

³⁷ Mɔɔ dɔ *Abraham yanjɔɔ n'awɔɔ m. Kɔ mɔɔ lemɪm bɪ bɪr gasore awɔɔ ɔ bɪ, bɪ y'a ka, awɔɔ n'a kam mɔɔ meeyaa ma.

* **8:24 8.24,28** «A n ta ɔ bɪ m mɔɔ m» Woso to deem m. A n a hɪnkare, a ɔ, Woso taore sunjɪda ba ɔ, b'a nyare ba ɔ y.

³⁸ Ho kɔ mɔɔ yɪ m Zi zi bi mɔɔ n'a hire. B'awɔɔ, ho k'awɔɔ ma a zi zi b'awɔɔ n'a bam!»

³⁹ N n a nyɪ bo nɔ, η ɔ: «Wɔɔ zi m Abraham m.» Yeezuu n a hi η nɪ, a ɔ: «Kɔ Abraham nyɪnɔ n'awɔɔ nɪ, k'a Abraham zi ba.

⁴⁰ Keere bi, awɔɔ y'a kam ma k'a mɔɔ meeyaa bo ɔ, mɔɔ kɔ mɔɔ sira kɔ mɔɔ ma Woso zi bi hi awɔɔ m bi minto. Abraham n naa ba y.

⁴¹ B'awɔɔ, a zi zibəə awɔɔ n'a bam.» N n a nyɪ bo nɔ, η ɔ: «Jaandarenyɪnɔ bɛɛ m wɔɔ nɪ y! Wɔɔ Zi deem bala, a m Woso m.»

⁴² Yeezuu n a hi η nɪ, a ɔ: «K'awɔɔ Zi m Woso nɪ, awɔɔ mɔɔ nɔam, bala, m to mɔɔ ɔ Woso zi, m bɔr. Mɔɔ n bɔr m mɪŋŋa paŋŋa nɪ y. A i mɔɔ nyɔɔ.

⁴³ Bo minto m, awɔɔ bɪr mɔɔ meerbaa bi mare? Bala, awɔɔ b'a dam ma, a a tɔr ka mɔɔ meerbaa bi ma y.

⁴⁴ Awɔɔ zi bi n Sotaana m. B'awɔɔ lɛ taa k'a a zi bi hoɔnho ba. Gɛrzer m tee... a siŋŋida ɔ. A n goɔta sira nɔ ɔ y, kɔ sira ba a nɔ ɔ bi minto. K'a i nɔaɔr bare, meerbaa k'a n'a nɔ ɔ b'a n'a bam, bala, nɔaɔrzaa m, bi nɔaɔr zi m ɔ.

⁴⁵ Kɔ mɔɔ nɪ, kɔ mɔɔ nɪ sira hum bi y'a ka awɔɔ bɪr sira kam mɔɔ ɔ y.

⁴⁶ Awɔɔ bire ɔ, nka y'a da ma, an a hi, a ɔ: mɔɔ mimbonyaa ba? Bi kɔ mɔɔ i sira hire, bo m, awɔɔ bɪr a sire?

⁴⁷ Goaa k'an Woso goaa bi, Woso lelim an n'a tɔr kam ma. Kɔ Woso goɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m bi y'a ka, awɔɔ bɪr a tɔr kam mɔɔ ma y.»

⁴⁸ Ziɸɔrɔ wɔɔ n a hi Yeezuu m, η ɔ: «Kɔ wɔɔ ɔ, Samarii goaa n'ibɪ m, bi zinə nɪ kan ibɪ ki bi, wɔɔ gumə ba ɔ ra?»

⁴⁹ Yeezuu n a nyɪ bo η nɔ, a ɔ: «Zinə ba kan mɔɔ ki y. Bi mɔɔ yɪ m Zi dan ɔ, awɔɔ n bɔkare an nɪ mɔɔ boŋ ɔ!

⁵⁰ Mɔɔ bɪr m kare m mɪŋŋa leboore ma y. Bi, goaa ta ɔ, an nɪ mɔɔ dan ɔ, an nɪ dɔdɔ kare.

⁵¹ Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, kɔ goaa mɔɔ meerbaa bi si, a bi gam fɪga y.»

⁵² Ziɸɔrɔ wɔɔ n a hi m, η ɔ: «Wɔɔ dɔ keere, ɔ ɔ, zinə nɪ kan ibɪ ki! Abraham ga kan *wosolesinnɪsorazanno ki ɔ, ibɪ n bɔr i n'a hire, i ɔ: Kɔ goaa mɔɔ mim si, a bi gam fɪga y.

⁵³ Lɛ ibɪ da wɔɔ yaaba Abraham k'a ga bi ra ra? Wosolesinnɪsorazanno gɪŋa ɔ! I mɪŋŋa sa ibɪ ɔ nka?»

⁵⁴ Yeezuu n a nyɪ bo η nɔ, a ɔ: «Kɔ m lɛ mɔɔ n'a bɔrɛ m mɪŋŋa ɔ, mɔɔ leboore jɪ bi nyɪntaŋ ɔ y. Mɔɔ Zi n'a lɛ boɔm mɔɔ ɔ, awɔɔ n'a hum ma, a Woso bi.

⁵⁵ Awɔɔ n a dɔ y, bi mɔɔ dɔ. Kɔ mɔɔ hi mɔɔ ɔ, mɔɔ n a dɔ, m ba mɔɔ nawom nɔaɔrzaa a n'awɔɔ ho bi m. Bi mɔɔ dɔ, m n'a meerbaa sim.

⁵⁶ Awɔɔ yaaba Abraham b'a heer nyɔɔ, an a ka mɔɔ domum bi yɪrɛ ma. B'a a yɪ, a heer nyɔɔ.»

⁵⁷ Ziɸɔrɔ wɔɔ n a hi, η ɔ: «Ibɪ dɔɔraa n busoor ku y, ibɪ n bɔkare i Abraham yɪ!»

⁵⁸ Yeezuu n a nyɪ bo η nɔ, a ɔ: «Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m: domum kɔ Abraham n nyɪnta ɔ bi, mɔɔ ta ɔ.»

⁵⁹ N n jaarɔ gor k'a gongɔɛn. Yeezuu n a nyaakom da, an bo Wosoɛ ɔ b'ɔ.

9

Yeezuu goaa k'a yɪ kan boɔbaa ki waa

¹ Yeezuu k'a nɪ cenim bi, a goaa yɪ, an yɪ kan boɔbaa ki.

² A *karındanyuno wɔɔ n laaka naa do da han, ɲ ɔ: «Karɪnsaamba, nka ɪ mimbɔnyaa ba an yɪ kan bɔɔbaa kɪ? A y'a ba gɛɛ, a zɪɔ nɪ?»

³ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A munɲa bɛɛ y, b'a zɪɔ bɛɛ sɔ y. Bɪ lɛ taa k'a hɪ, a ɔ, kɔ Woso zibəə bɪ n a hɪnka a gɔr zi!

⁴ A a ga m, k'ɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ zi ba, kɔ woso lɛ n gɔɔta an bɪr ta ɔ. Kɔ gum da, gɔaa b'a dam ma an zi ba y.

⁵ Kɔ mɔɔ nɪ durnya nɔ ɔ bɪ, durnya lɛɛgure m mɔɔ m.»

⁶ Kɔ Yeezuu meer ba maam bɪ, a lihi da tara ɔ, an taa bɪ yɔɔ lihi bɪ m, an a gɔr, an a nɔ bɔɔ bɪ munyaa bɪ ma,

⁷ A n a hɪ m, a ɔ: «Ta ɪ yaa hi da ɪ meer ɔ Silowee bɔrkɔ ɔ.» Tɔ naa do lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: nyɔɔdare. Bɔɔ bɪ n ta, an aa hi bɪ da a meer ɔ. K'a wusigə an nɪ doom bɪ, a mum ɪ lɛɛ yɪm.

⁸ A cɪsɔnnɔ kan gɔɔɔ kɔ ɲ lɛɛ ka ɲn'a yɪ biisi an nɪ hɔ yɪnyem nɔ wɔɔ kɪ a hɪ, ɲ ɔ: «Naa bɛɛ tɪr nyɪnta an bɪr hɔ yɪnyem bɪ ra?»

⁹ Gɔsɪnnɔ n'a hɪɛ, ɲ ɔ: «A munɲa m!» Gɔsɪnnɔ ɔ: «A bɛɛ y, a bɔkɔɔɛzaa m.» Bɔɔ bɪ n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ munɲa m.»

¹⁰ ɲ n a hɪ m, ɲ ɔ: «ɪbɪ munyaa b'a ba lɔ, an nɪ lɛɛ yɪɛ?»

¹¹ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa kɔ n n'a birm Yeezuu b'ɪ taa yɔɔ, an a nɔ mɔɔ munyaa bɪ ma, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Ta ɪ yaa hi da ɪ meer ɔ Silowee bɔrkɔ ɔ. Mɔɔ n ta, m aa hi da m meer ɔ, mɔɔ mum nɪ lɛɛ yɪm.»

¹² ɲ n a hɪ m, ɲ ɔ: «Gɔaa b'ɪ ka?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ n a dɔ y.»

¹³ ɲ n gɔaa k'a nyɪnta bɔɔ bɪ gaa, ɲnɪ ta m *farizeenɔ zi.

¹⁴ Yeezuu k'a taa bɪ yɔɔ an a mum bɪ gɔm bɪ, a ba a ɔ *sabaa hinnɪ ɔ.

¹⁵ Farizeenɔ wɔɔ n a lar sɔ, k'a ba a ɔ lɔ, a mum nɪ lɛɛ yɪm gɛ? A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Taa a yɔɔ, an a nɔ mɔɔ mum ma, mɔɔ m hi da m meer ɔ, m nɪ lɛɛ yɪm.»

¹⁶ Farizeenɔ wɔɔ barla gɔsɪnnɔ y'a hɪɛ, ɲ ɔ: «Gɔaa naa do, Woso gɔaa bɛɛ y, a bɪr zum sabaa hinnɪ lɛɔ wɔɔ ɔ y.» Gɔsɪnnɔ ɔ: «Gɔaa mimbɔnyaabər y'a bam lɔ an bɪr hoserlo bare ncɪnaaɔ?» Mim naa do farizeenɔ wɔɔ gɔngɔ kɔ ma.

¹⁷ ɲ n a ya, ɲn'a hɪ bɔɔ bɪ m, ɲ ɔ: «B'ɪbɪ, bɔ ɪbɪ n'a hɪm gɔaa k'a ɪbɪ waa bɪ jɛ ɔ?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «*Wosolesinnɪsɔrazaa m.»

¹⁸ Bɪ, zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ n a si ɲ ɔ, a nyɪnta bɔɔ, an mum n bɔkare an gɔ y. Pakra m kɔ ɲ n'a zɪɔ wɔɔ bɪr, ɲnɪ laaka da ɲ han.

¹⁹ ɲ n laaka naa do da ɲ han, ɲ ɔ: «Awɔɔ nyɪ m gɔaa naa do m, awɔɔ n a dɔ, a ɔ, yɪ a ɔ kan bɔɔbaa kɪ gɛ? Bɪ, a a ba lɔ, an nɪ lɛɛ yɪm kɛɛɛ?»

²⁰ A zɪɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ, «Wɔɔ dɔ paan... ɔ ɔ, wɔɔ nyɪ m, bɪ yɪ a ɔ bɔɔ.

²¹ Bɪ, wɔɔ n a dɔ k'a ba a ɔ lɔ, a mum nɪ lɛɛ yɪm kɛɛɛ y. Kɔ nka y'a mum bɪ gɔ, wɔɔ n bɪ zaa dɔ sɔ y. K'a lar, nyɪ bɛɛ m dɔ y. A a da ma, an a mim dɪnda a zim!»

²² A zɪɔ wɔɔ ɪ nyɪ bam zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ m. Bɪ y'a ka, ɲnɪ meer ba ncɪnaaɔ. Bala, jɪtannɔ wɔɔ kɔ ma, ɲn'a hɪ, ɲ ɔ: Kɔ gɔaa a hɪ, a ɔ: Yeezuu bɪ, *Krista m, k'a bɔ a zi.

²³ Bɪ y'a ka, a zɪɔ wɔɔ n a hɪ, ɲ ɔ: «Nyɪ bɛɛ m dɔ y, k'a lar.»

²⁴ Farizeenɔ wɔɔ n a ya, ɲnɪ gɔaa k'a yɪ bɔɔbaa nɔ ɔ bɪ bɪr a hɪyɪ hɔ ma, ɲn'a hɪ m, ɲ ɔ: «Nyɪ ba Woso m, ɪ sɪra hɪ! Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, gɔaa naa do mimbɔnyaabər m.»

²⁵ A n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ n a dɔ kɔ mimbɔnyaabər nɪ y. Hɔ deem mɔɔ dɔ, bala, mɔɔ nyɪnta bɔɔ, bɪ, mɔɔ ɪ lɛɛ yɪm kɛɛɛ.»

²⁶ ɲ n a hɪ m, ɲ ɔ: «Bɔ a a ba ɪbɪ nɪ? A ba a ɔ lɔ an ɪbɪ mum bɪ gɔ?»

²⁷ A n a nyi bo η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ lɛɛ ka, m a dunda awɔɔ m, b'awɔɔ n a tɔr ka ma y, gɛɛ lɔ? Bɔ minto m, a a ya, an nɔ mɔɔ larɛ? A hɔ awɔɔ ɔ k'a ba a karɔndanyɔnɔ sɔ ra?»

²⁸ Farizeenɔ wɔɔ n a sɔnɔda ba, ηn'a sɔnsɔ wɔrɛ, ηn'a hɔrɛ, η ɔ: «Ibɔ n a karɔndanyɔ! *Moyiisi karɔndanyɔnɔ m wɔɔ m.

²⁹ Wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, Woso meer ba kan Moyiisi kɔ, bɔ naa do naa, wɔɔ n a dɔ k'a to a ɔ ka y.»

³⁰ Gɔaa bɔ n a nyi bo η nɔ, a ɔ: «Zekədɛ mim n naa! Awɔɔ n a tojɔ dɔ, b'a a ka mɔɔ mum nɔ lɛɛ yɔm la!

³¹ Wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, Woso bɔr a tɔr kam mimbɔnyaabɛnno ma y. Bɔ kɔ gɔaa ɔ Woso dan ɔ, an n'a hɔɔnhɔ bare, Woso y'a tɔr kam bɔ zaa ma.

³² Gɔaa n a ma cɔna, η ɔ, gɔaa ɔ gɔaa k'a yɔ kan bɔɔbaa kɔ bɔ mum gɔ y.

³³ Gɔaa naa dɔ, kɔ Woso gɔaa ɔ bɛɛ, a b'a dam ma, an hɔsɔ ba y.»

³⁴ N n a nyi bo ɔ, η ɔ: «Yɔ ibɔ ɔ mimbɔnyaa nɔ ɔ, ɔ bɔr, ɔ nɔ karɔnda dɔndam wɔɔ m na?» N n la ra an bɔ, ηn'a bɔ a zi.

³⁵ Yeezuu k'a a ma a ɔ, η la ra bɔ, a bɔr zi an b'a hɔ m, a ɔ: «Ibɔ ɔ sɔra kam *Gɔaanyɔ b'ɔ ra?»

³⁶ A n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Nka nɔ, Zuuba, kɔ m sɔra ka ɔ?»

³⁷ Yeezuu n a hɔ m, a ɔ: «Ibɔ yɔ, an nɔ meer bam kan ibɔ kɔ naa.»

³⁸ Gɔaa bɔ n a hɔ, a ɔ: «Mɔɔ sɔra ka ɔ ɔ, Zuuba.» A n kukurɛ zɛ a taa.

³⁹ Yeezuu n a hɔ, a ɔ: «Bɔr mɔɔ ɔ durnya naa nɔ ɔ dɔdɔ minto, kɔ gɔɔɔ kɔ η mum bɔr lɛɛ yɔm nɔ wɔɔ n lɛɛ yɔ, kɔ gɔɔɔ kɔ η mum nɔ lɛɛ yɔm nɔ wɔɔ n a ba bɔɔɔ.»

⁴⁰ Farizeenɔ kɔ η nyɔnta kan kɔ rɔ wɔɔ kɔ η naa ma bɔ, η y'a hɔ, η ɔ: «A hɔ ibɔ ɔ, bɔɔɔ m wɔɔ m sɔ gɛ?»

⁴¹ Yeezuu n a nyi bo η nɔ, a ɔ: «Kɔ bɔɔɔ n'awɔɔ nɔ, awɔɔ mimbɔnyaa bɔ nyɔnta η y. Bɔ naa ma bɔ, k'awɔɔ ɔ, a mum ɔ lɛɛ yɔm bɔ, awɔɔ mimbɔnyaa bɔ gɔɔta an ta ɔ.»

10

Dundor kan a seero kɔ

¹ «Sɔra paan... mɔɔ n'a hɔrɛ awɔɔ m, gɔaa k'a n gasɔ seero bakɔ lɛ nɔ y, an bɔkare an bɔɔra m, an gasɔ, bɔ zaa bɔ, koor m, hɔyɔrɛzaa m sɔ.

² Bɔ, gɔaa k'a gasɔ bakɔ bɔ lɛ m bɔ, bɔ zaa m seero wɔɔ dundor.

³ Gɔaa k'a nɔ dɔm cɛɛ ma bɔ n'a gɔm dundor bɔ m, seero wɔɔ n a tɔr ka a leer ma. A n a seero wɔɔ bir deem-deem η to ma, an bɔ η nɔ garga ra.

⁴ K'a bɔ η nɔ haay, ka an nawɔrɛ η lɛɛ, seero wɔɔ n zu a jɛ ɔ, kɔ η y'a leer dɔ bɔ minto.

⁵ N bɔ yɛrɛ, ηnɔ zu saana jɛ ɔ y. A si η nawɔm, ηn'a gɔ saana bɔ ma, bala, η n saanarɔ leer dɔ y.»

⁶ Yeezuu n *hɔbɔkɔrɛnoom naa do da η nɔ, bɔ η n hɔ kɔ Yeezuu a hɔ bɔ jɔ dɔ y.

Yeezuu m cɛɛ paan...

⁷ Yeezuu n a ya, an a hɔ, a ɔ: «Sɔra paan... mɔɔ n'a hɔrɛ awɔɔ m, mɔɔ m bakɔ bɔ lɛ.

⁸ Gɔɔɔ kɔ η lɛɛ ka mɔɔ lɛɛ ηnɔ bɔr lɔ wɔɔ, konno m, hɔyɔrɛzannɔ m sɔ. Bɔ, seero wɔɔ n a tɔr ka η ma y.

⁹ Mɔɔ m bakɔ bɔ lɛ. Kɔ gɔaa gasɔ mɔɔ m, a bɔmbɔrɛ yɔm. A gasɔrɛ, an bɔ, an bɔr, an hɔbɔrɛ yɔ an a bɔ.

¹⁰ Koor bɔr zem k'a hɔ bɛɛ a ɔ, k'a koor ba, k'a gɛr zɛ, k'a hɔ zar y. Bɔr mɔɔ ɔ kɔ gɔɔɔ m mɔsɔrbaa yɔ, kɔ η n'a yɔ an bɔr bɔ.»

Yeezuu m dunder munja

11 «Moo m dunder munja. Bi dunder munja bi, a misirbaa an n'a kam a seero waa minto.

12 Gaa k'a ni zi bam busoo minto bi, seero waa dunder bee ni y, bi η zaa bee so y. K'a tampa yi an ni zere, a si an nawore, an n'a gum seero waa ma. Tamba bi n'a da η bir, ηn'a hisiga.

13 Ku gaa bi, a ka an nawum busoo ma bi, a leer ba seero waa mim ma y.

14 Dunder munja m moo m. Moo m seero waa do, bi moo seero waa moo do so,

15 amba moo Zi moo do, moo ni m Zi do bi m. Bi, m misirbaa moo n'a kare m seero waa minto.

16 Seero gosunno ta o, η ba baku naa do o y, bi moo brwa gaam, m bor η ni. η zem b'a tor ka moo leer ma. Bi, seero baku nyintam deem a dunder deem.

17 Moo Zi i moo ηware, bala, moo yi m misirbaa kare, ku m m ya, m b'a si.

18 Gaa bee ni moo misirbaa bi sire y, moo munja n'a kam. Moo m da ma, m a ka, moo m da ma, m a si. Moo Zi i le naa do ka moo o.»

19 Minno noon duro a ya, an ziforo waa gungu ku ma.

20 Goo gota yi η barla, ηn'a hure, η o: «Zine ni kan ki, hoozaa m, bo minto m, a n'a tor kare a meerbaa ma?»

21 Bi, gosunno y'a hure, η o: «Gaa ku zine n ni kan ki meerbaaro bee m naa y. Zine y'a dam ma, an buu mum gu ra?»

Goo gota kaanm Yeezuu m

22 N i Zerizalem *Wosoc bankare tadaanoo cibsaa bam. Nyinta a o nyeeem domum.

23 Yeezuu ni bumbirm Wosoc o b'u Salomoon lanja gota ku n y'a do jaa m bi taa b'u.

24 Ziforo waa n bi bir ma, ηn'a hi m, η o: «Ku *Krista n'ibu ni, ibu waa tore o hoondare no o, an ta, an domum kara ku? A hi waa m paan...!»

25 Yeezuu n a hi η ni, a o: «Moo hi awoo m, b'awoo n a si y, ziro ku moo n ni bare m Zi to ma ro waa i moo kaseti kam.

26 Bi, moo y'a hure awoo m, b'awoo bir a sire y, ku moo seero bee n'awoo m bi minto.

27 Moo seero waa y'a tor kam moo leer ma, bi moo η do so, ηn'i zum moo je o.

28 Bi moo *misirbaa k'a nyare ba o bi kare η o. η bi gam fuga y. Bi, gaa b'a dam ma, an η bo moo wo o y.

29 Moo Zi k'a η ka moo o bi le da ho haay ra, bi gaa ba o an b'a dam ma, an ho bo Zi bi wo o y.

30 Moo kan Zi bi ki, waa deem.»

31 Ziforo waa n a ya, ηni jaaro gor k'a gongoseen.

32 Yeezuu n a hi η ni, a o: «Moo ka awoo m zibæro munjo ku η y'a to Zi zi ro waa yi. Brwa minto y'a ka, awoo k'a moo gongoseen ra?»

33 Ziforo waa n a nyi bo o, η o: «Zibæ munja bare minto bee y'a ka, waa n'ibu gongoseenre y, sunso k'ibu wo, ibu k'i m gaa, i bokare, i ni munja bam Woso bi minto m.»

34 Yeezuu n a nyi bo η no, a o: «η n a gorsira ba ncinaa awoo *lero ci bi no o ra? <Moo hi: wosoro n'awoo m.»

35 Waa do, waa o, gaa b'a dam ma, an ho ku n y'a gorsira ba *Wosoci no o bi zar y. Woso guu ku η y'a lemim ma ro waa bir wosoro. Awaa y'a

hum goaa kō Zī b'a nyoo bī ma, a ū, sunso ūbū n'a wōrē, kō mōō hī mōō ū Woso Nyī m mōō m bī minto.

³⁶ Goaa kō Zī b'a bō ū, an a nyoo durnya ū, b'awōō ū, Woso sunso an n'a wōrē. Bala, kō mōō hī mōō ū Woso Nyī mōō m bī minto.

³⁷ Kō mōō nī m Zī zī ba, a bī sira ka mōō ū y.

³⁸ Bī kō mōō y'a bare, baa k'awōō n sira ka mōō ū, k'a sira ka a zibəō bī minto, k'a bokarē a dō muppa, a ū, Zī ī kan mōō kī, mōō nī kan Zī kī.»

³⁹ N n a ya, nni wuti, n'a n'jam k'a nyasō. Yeezuu n a yō n nī.

⁴⁰ Yeezuu n a wusigō an ta Zorden kō lē ra zeezi, bince kō Zaan a sunjida ba ū, an nī *batem kan ū b'ō, an aa goōta b'ō.

⁴¹ Gōōō gota n bōr zī, n'a hūrē, n ū: «Zaan n hoser deem taan... ba y, bī hō haay k'a hī goaa naa dō minto bī, sira m.»

⁴² Bī, gōōō gota sira ka ū b'ō.

11

Lazaar mumbōore

¹ Goaa ī nyūnta ū, an nī yaaba m. A tō m Lazaar. Betanii goaa m. Maarii kan a cēmba Martī kī kō m bī.

² Maarii bī dō ī tidəōr nō Zuuba ma, an a minkə gaa, an a nōnnō a gannō ma bī. A dakumboor Lazaar ī bī laafū bī.

³ A danlorō wōō n nyoo da, n'a aa a hī Yeezuu m, n ū: «Goaa k'ūbū n'jōa bī bī laafū y.»

⁴ Kō Yeezuu a ma bī, a a hī, a ū: «Yaaba naa dō, zē yaaba bēē y, zē an nawom Woso lebōōrē m. A minto n'a kam Woso Nyī bī n daōrē yī.»

⁵ Yeezuu nyūnta an Martī n'jōa kan a danzaa bī kī, Lazaar kī.

⁶ Baa k'a a dō a ū, Lazaar bī laafū bī, a goōta bince k'an ta ū b'ō dōmum hūya.

⁷ Bī jē ū bī, a a hī a karindanyūnō m, a ū: «Ū ū bō, ū ta Zidee ū.»

⁸ Karindanyūnō wōō n a hī, n ū: «Karinsaamba, zūfōrō a ka ma dūtaa k'a ūbū gōngōōōōō jaarō m, ūbū lē taa k'ī ī ya, ī ī bō, ī ta b'ō ra?»

⁹ Yeezuu n a nyī bō ū, a ū: «A n a sa dōgta m an ta yirbəō ra lēegure bēē m ta ū wakati bueerehūya ra? Kō goaa ī tam lēegure ū a bīr a gēm zērē y, bala, a ī durnya naa dō lēegure yim.

¹⁰ Bī kō goaa ī tam gunū ū, a y'a gēm zem, bala, a mīm bīr lēē yūrē y.»

¹¹ K'a meer naa dō ba an a nya bī, a a hī, a ū: «Wōō gūaasība Lazaar hinceem ba, bī mōō tam, m aa a gu.»

¹² A karindanyūnō wōō n a hī m, n ū: «Zuuba, kō hinceem a ba, a laafū yūrē.»

¹³ Kō sira nī, Yeezuu bī, a n'jōa a ū, k'a hī a ū, Lazaar ga. N n bokarē, n'a hōōō dare, n ū, hinceem paan... mīm an n'a dūndarē.

¹⁴ Yeezuu n a hī n nī paan..., a ū: «Lazaar ga.

¹⁵ Bī kō mōō n nyūnta b'ō bī, mōō ī heernyōō m awōō tō ma, k'a a da ma, a sira ka. K'a wuti, k'ō ta zī.»

¹⁶ Toma kō n n'a birm Didim* b'a hī karindanyūnō gōsūnnō wōō m, a ū: «Ū ta, kan kī, ū aa gūnga sō.»

¹⁷ Yeezuu k'a lēē kū bī, a yaa dīga a n Lazaar bīr. A bīrle dōmum sī lēēm.

¹⁸ Bī kō Betanii bī laato Zerizalem ma bī, a ga kō a ba cilo kaako.

¹⁹ Zūfōrō wōō bōr gota k'a bī yaa da Martī m kan Maarii kī, n dakumboor bī gare minto.

* 11:16 11:16 «Didim» a lē taa k'a hī, a ū: «Cirgərenyūnō deem».

²⁰ Kō Marti a ma, n ō, Yeezuu i zēm bi, a ta, an aa a zē ō, Maarii n gōota har ō, an ni nyintam.

²¹ Marti n a hi Yeezuu m, a ō: «Zuuba, kō nyinta ibi ō naa ō, mōo dakumboor bi bi gare y.

²² Bi, an gōota naa, mōo dō mōo ō, hō haay k'ibi n n'a yēm Woso han bi, a y'a karē ibi ō.»

²³ Yeezuu n a nyi bō ō, a ō: «Ibi dakumboor bi y'a mīm bōŋ ō.»

²⁴ Marti n a hi, a ō: «Mōo dō, a y'a mīm bōŋ ō gəəno mumbōore dōmum ō durnya nyarē ma.»

²⁵ Yeezuu n a hi m, a ō: «Mōo m mumbōore, mōo m *mısrbaa. Gōaa k'a sira ka mōo ō bi, baa k'a zaa ga, a mısrbaa yirē.

²⁶ Bi gōaa k'an mısır, an ni sira kam mōo ō, a bi gam fıga y. Ibi sira ka naa ō ra?»

²⁷ A n a nyi bō ō, a ō: «İn... Zuuba, mōo sira ka, mōo ō, ibi m *Krista, Woso Nyi k'a a ga m an bōr durnya ō bi.»

²⁸ K'a meer bi ba ncınaaŋ bi, a hōr, an aa a danzaa Maarii bi bir, an a hi m sunsere m, a ō: «Karınsaamba bōr, an n'ibi birm.»

²⁹ Maarii k'a naa ma bi, a wuti zōo-zōo, an ta zi.

³⁰ Bi ma bi, Yeezuu n gasō kō b'ō cına y. A gōota an ni bince kō Marti a zē ō b'ō.

³¹ Zıfōrō wōo nyinta kan Maarii k'i har ō b'ō, ŋn'i bra bam ni. Kō ŋ y'a y'i an wuti zōo-zōo an bō bi, ŋ zu a je ō, ŋn'a hōon dare, ŋ ō, ta an nawom yaa ra b'ō k'a yaa nyi ka.

³² Maarii k'a yaa lee ku bince kō Yeezuu n ta ō b'ō bi, k'a a y'i lēm bi, a sōnta a taa an n'a hım ni, a ō: «Zuuba, kō nyinta ibi ō naa ō, mōo dakumboor bi bi gare y.»

³³ Yeezuu k'a yi, an ni nyi kam kan zıfōrō kō ŋ yaa a da zaa ō rō wōo k'i bi, a heer a zē kō ma.

³⁴ A n a hi, a ō: «A bir awoō ō ka?» Ŋ n a nyi bō nō, ŋ ō: «Zuuba, bōr i dıga a.»

³⁵ Yeezuu n nyi ka.

³⁶ Zıfōrō wōo n'a hıre, ŋ ō: «K'a dıga a, a a ŋōa gōta!»

³⁷ Gōsınnō n'a hıre ŋ barla, ŋ ō: «Gōaa k'a bōŋ k'a y'i kan bōŋbaa k'i mīm gō bi, a b'a dam ma, an a ka Lazaar bi gam na?»

³⁸ Yeezuu heer n a ya, an a zē kō ma, an a hōr an ta yaa ra b'ō. Nyinta a ō ci yaa, ŋ n jaa ta a lē bi rē.

³⁹ Yeezuu n a hi, a ō: «K'a jaa bi gō rē.» Gēr bi danlō Marti bi n a nyi bō nō, a ō: «Zuuba, a ji nyintan ō, a dōmum si hō n naa.»

⁴⁰ Yeezuu n a nyi bō nō, a ō: «Mōo n a hi ibi m, mōo ō, k'i sira ka mōo ō, i Woso lēbōore yım na?»

⁴¹ Ŋ n jaa bi gō rē. Yeezuu n a bōota, an dıga brama, an a hi, a ō: «M Zi, mōo i barka dare ibi m, ibi k'i mōo yaadare si bi minto.

⁴² Mōo dō, mōo ō, ibi i mōo yaadare sim dōmum haay, bi meer bi ba mōo ō gōō kō ŋ bir mōo ma naa ō rō wōo minto, kō ŋ n'a da ma, ŋn'a si, ŋ ō, ibi i mōo nyōō.»

⁴³ K'a meer ba ncınaaŋ bi, a hōon si kan panŋa k'i, a ō: «Lazaar, bō!»

⁴⁴ Gēr bi n bō, a gannō kan a wōrō k'i ni kōsim kan pēeraro k'i, pēera ni burgure a meer ma. Yeezuu n a hi gōō wōo m, a ō: «K'a pēeraro wōo hōnhōr ma, k'a to k'an ta!»

k'a Yeezuu ze gər

(Matiyee 26.1-5; Marki 14.1-2; Likki 22.1-2)

⁴⁵ Zıfərə wəo duro gəo kə ɲ nyinta kan Maarii kɪ jır ɔ rə wəo, ɲnɪ hɔ kə Yeezuu a ba bɪ yɪ rə wəo, guta sɪra ka ɔ.

⁴⁶ Gəo gəsinno ta, ɲn'aa *farizeenro yɪ, ɲnɪ hɔ kə Yeezuu a ba bɪ dunda ɲ nɪ.

⁴⁷ *Wosocemannubənno jitanno kan farizeenro wəo kɪ dɔdɔkənno wəo kɪ a so kə ma, ɲn'a hɪ ɲ nɪ, ɲ ɔ: «Bə wəo n n'a bare? Gəaa naa do ɪ hoserlo bam guta.

⁴⁸ Kə wəo to an n'a bare ncınaaɔ gəaa haay sɪra kan ɔ, *Rɔm zanno zem, ɲnɪ bɪ wəo *Wosoce bɪ da, kan wəo do bɪ kɪ.»

⁴⁹ ɲ gəaa deem k'a tɔ m *Kayiifo b'ɪ nyinta wosocemannubər jitaare dɔɔraa bɪ do ma, an a hɪ, a ɔ: «Awəo bɪr hɔsɪ jɪ mare y.

⁵⁰ Awəo n a dɔ a ɔ, a jira kə gəaa deem n ga, gəaa haay minto kə wəo do bɪ b'a zar haay ra?»

⁵¹ A muɲa hɔondare bɛɛ m meerbaa naa do nɪ y, kə wosocemannubər jitaare m dɔɔraa bɪ do ɔ bɪ, Woso lemim naa do da a lɛ ɔ, a ɔ: Pakra m kə Yeezuu m ga do bɪ minto,

⁵² bɪ do bɪ minto bɛɛ m bala y, k'a Woso nyɪno kə ɲ y'a hɪsɪga bɪ so kə ma lɛɛ deem ɔ.

⁵³ Hinni bɪ do ɔ, ɲ y'a cɪnta ɲ ɔ, k'a ze gər.

⁵⁴ Bɪ minto y'a ka, Yeezuu n a ya, an nɪ bɪmbɪrm paan... zıfərə jitanno wəo bɪre ɔ y. A ta bɪnce nɪɲɲə k'an jɪnjɛem poohɔɔn ma b'ɔ, kə nɪɲɲə kə n n'a bɪrm Efrayim ɔ b'ɔ, an aa gəota b'ɔ kan a karɪndanyɪno kɪ.

⁵⁵ Dɔmum bɪ do ɔ bɪ, *pakki cɪbsa a zɔ. Pakki bɪ k'a gəota booti m bɪ yɪrbəə m gəo guta a tɔ bɔlɛmarɔ ɔ, ɲnɪ ta Zerizalem ɔ muɲa *hubɔre zibəə minto.

⁵⁶ ɲ n'a kam Yeezuu ma, bɪ ma bɪ, ɲ yɪ Wosoce ɔ, ɲn'a hum kə m, ɲ ɔ: «Awəo y'a hɔɔn dare, a ɔ lɔ? A bɪ zem cɪbsa bɪ ma ra!»

⁵⁷ *Wosocemannubənno jitanno kan *farizeenro wəo kɪ lɛ ka, ɲ ɔ: Gəaa k'a bɪnce dɔ kan a hɪ k'a ku a nyasɔ.

12

Maarii tidəər nɔ Yeezuu ganno ma

(Matiyee 26.6-13; Marki 14.3-9)

¹ *Pakki cɪbsa k'a gəota dɔmum sɔrdɪ bɪ, Yeezuu ta Betanii ɔ, kə kə Lazaar n ta ɔ b'ɔ. Kə bɪ do a Lazaar mɪm bɔ ɔ bɪ.

² N yɪrbəə hɔbɪre ba b'ɔ, n n a ka Yeezuu ɔ. Marti nyinta an nɪ hɔbɪre jɪrm, bɪ ma bɪ, Lazaar ɪ gəo kə ɲ nɪ hɔbɪre bɪm kan Yeezuu kɪ rə wəo barla.

³ Maarii n tidəər nyɔo kə n y'a ba naar paan... m a lɛ n kɔsɪ bɪ sa gedre ɔ, an a nɔ Yeezuu ganno ma, an a mɪnkə gaa an a nɔnno ma, tidəər jɪ bɪ n sɔr har bɪ ma haay.

⁴ Karɪndanyɪno wəo gəaa deem Zidas Iskariyɔtɪ kə gəaa k'a nɪ zem k'a bɪ Yeezuu nyasɔ a ka b'a hɪ, a ɔ:

⁵ «Bə minto, n n tidəər naa do sa, n n a hɛɛ *deniyee zɔɔkarkɔ, n n a ka cicirzanno ɔ?»

⁶ K'a hɪ ncınaaɔ bɪ, a bɪr yɪre ɪ ɔ, a hɔɔn an n'a dam cicirzanno ma y. Bala, a muɲa koor m, k'a y'a so busoo bɪ zibəə b'ɔ bɪ, a ɪ hɔ kə n n'a cɪntam bɪ kɔnam.

⁷ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «K'a to! Naa do ba an nawom mɔɔ bɪrle dɔmum minto.

⁸ Cicirzannō wōō ɪ kan awōō kɪ dōmum haay, bɪ, mōō bɪ kan awōō kɪ dōmum haay y.»

⁹ Bɪ ma bɪ, zɪfōrō cir gota a ma, ɲ ʊ, Yeezuu bōr b'ʊ. ɲ n bōr zi, bɪ ɲ n bōr a minto bala y, bōr ɲ y'a ʊ k'a bɪ Lazaar k'a mum bō ʊ gəəno bire ʊ bɪ yɪ.

¹⁰ *Wosocemannibənnō jɪtannō wōō a cɪnta k'a Lazaar zɛ gər sō,

¹¹ bala, a minto y'a ka, zɪfōrō gōōō gota n'a gōrɛ ɲ ma, ɲn'ɪ Yeezuu mim sim.

*Yeezuu ɪ gasom Zerizalem ʊ kan cirbəə kɪ
(Matiyee 21.1-11; Markɪ 11.1-11; Likki 19.28-40)*

¹² Dō k'a mɛ bɪ, gōōō gota kō ɲ bōr cibsa bɪ ma rō wōō kō ɲ y'a ma, ɲ ʊ, Yeezuu ɪ zɛm Zerizalem ʊ bɪ,

¹³ ɲ bɛ gō lɛɛ yɪnyar, ɲnɪ ta k'a yaa a zɛ ʊ, ɲn'ɪ zee dare, ɲ ʊ:

«*Hozaana! Gōaa k'a nɪ zɛm Woso tō ma,

*Israyel cir bɪ n barka yɪ.»

¹⁴ Yeezuu brapoo yɪ, an da ʊ, amba n y'a gorsira ba bɪ m:

¹⁵ *Siyōn zannō, a da bɪ bō ʊ y.

Ba awōō cir nɪ zɛm n na.

Da a ʊ brapoo ʊ.

¹⁶ Karundanyɪnō wōō n lɛɛ ka ɲnɪ hō k'a nɪ zɛm naa jɪ dō hōō y. Bɪ, kō ɲ Yeezuu lɛbōrɛ yɪ bɪ, ɲ hō kō ɲ y'a gorsira ba a minto bɪ tō da a nō ʊ, bɪ naa ba ɲ y'a ʊ a minto.

¹⁷ Bɪ, gōōō kō ɲ nyɪnta kan Yeezuu kɪ dōmum k'a Lazaar bir yaa ʊ an bō, an a mum bō ʊ gəəno bire ʊ rō wōō a kasetɪ ka.

¹⁸ Bɪ gōōō gota bōr zi. Kō ɲ y'a ma, ɲ ʊ, a hoser naa dō ba bɪ minto y'a ka, ɲnɪ bōr k'a b'a zɛ ʊ.

¹⁹ *Farizɛɛnō wōō n'a hum kō m, ɲ ʊ: «Awōō yɪ, a dō a ʊ, a b'a dam ma, a hōsɪ ba y. K'a dɪga gōōō haay kō ɲ nɪ zure a jɛ ʊ!»

Grekkɪrō y'a kam Yeezuu ma

²⁰ Cibsa k'a n ta ʊ bɪ minto, grekkɪrō gōsɪnnō der k'a Woso da ʊ.

²¹ ɲ n a hɪ Galilee kō Betsayɪdaa gōaa Filipi m, ɲ ʊ: «Wōō harzaa, wōō lɛ n taa k'ʊ Yeezuu yɪ.»

²² Filipi n ta, an aa hɪ Andɪr m, ɲn'a zɛ kō ra, ɲn'a hɪ Yeezuu m.

²³ Yeezuu n a nyɪ bō ɲ nō, a ʊ: «Wakatɪ a ku kō *Gōaanyɪ bɪ n lɛbōrɛ yɪ.

²⁴ Sɪra paan... mōō n'a hɪrɛ awōō m: kō hōyaa a zo tara ʊ, a n ga y, gōōta an nawōrɛ a deem. Bɪ, k'a ga, nyɪ an n'a dam gota.

²⁵ Gōaa k'a a mɪsɪrbaa ɲōa, a b'a yɪrɛ y. Bɪ, gōaa k'a kaanm a mɪsɪrbaa m durnya naa dō nō ʊ, a mɪsɪrbaa yɪm *mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ʊ bɪ nō ʊ.

²⁶ Kō gōaa lɛ taa k'a mōō zi ba k'an zu mōō ʊ, bɪncɛ kō mōō n ta ʊ bɪ, mōō zibəənyɪ bɪ nyɪntam b'ʊ sō. Gōaa k'a mōō zi ba, Zɪ y'a danj ʊ.

²⁷ Naa ma bɪ, mōō heer a zɛ kō ma, bɪ, kō m a hɪ mōō ʊ lō? Kō m a hɪ, mōō ʊ: M Zɪ, mōō bōmbō wakatɪ naa dō ma gɛɛ? Bɪ, wakatɪ naa dō minto y'a ka, mōō n bōr.

²⁸ Zɪ, ɪ lɛ bō ɪ tō ʊ.»

Leer n a tō brama, an a hɪ, a ʊ: «Mōō n lɛ bō ʊ, bɪ mōō yɪ m yarɛ, m m lɛ bō ʊ.»

²⁹ Gōōō kō ɲ nyɪnta b'ʊ, ɲnɪ leer bɪ ma rō wōō y'a hɪrɛ, ɲ ʊ, brama ɪ hōən sɪ. Gōsɪnnō ʊ, malɛka ɪ meer ba kan kɪ.

³⁰ Yeezuu n a hɪ, a ʊ: «Leer naa dō n bō mōō minto y, bō a ʊ, awōō minto.

³¹ Durnya naa do dodo kare n naa keere, bi, n lam durnya naa do cir bi ra, an bo garga ra.

³² Bi ko n moo busu brama durnya bure o, moo gooo haay gaare m zi.»

³³ Meerbaaro noon duro ba Yeezuu o, k'a a ze zaa hunka.

³⁴ Goo woo n a nyi bo no, o: «*Lero ci b'a dunda woo m, a o: *Krista gootam domum k'a nyare ba o bi no o. Ibi ba lo, i n'a hure, i o, n Goaanyi bi busum brama? Goaanyi naa do, nka ni?»

³⁵ Yeezuu n a hi o ni, a o: «Leegure goota awoo minto domum poore no o. Bala, leegure k'a goota an ta o bi, k'a ta a no o, a b'a ka monsigo bi n ze awoo ra y. Bala, goaa k'a ni tam monsigo o bi n a do ko ta an nawom ka y.

³⁶ Ko leegure bi goota an ta o bi, k'a sira ka leegure b'o, k'a a ba leegure nyino.»

Yeezuu k'a meer ba kan o ki ncinaa bi, a a hor an a nyaakom da o le.

Goota n sira ka Yeezuu o y

³⁷ Baa kan hoserlo k'a o ba o mum o ro woo ki haay, o n sira ka o y,

³⁸ ko ho ko *wosolesinnisorazaa Ezayii a hi n bi n ko yi: «Zuuba, nka i ho ko woo hi bi si? Nka Zuuba a panja hunka ni?»

³⁹ Ezayii deem-deem b'a hi ko bo minto y'a ka, o b'a dam ma, o n'a si y:

⁴⁰ «A o mum ta, an o heer ka, ko o mum b'a da ma an le y, ko o heer b'a da ma an a ji ma y, ko o b'a bo a taam, ko m o waa y.»

⁴¹ Ezayii naa do hi, bala, a Yeezuu leboore bi yi, an a mim dunda.

⁴² Kan bi ki haay, jitanoo woo barla, gota a mim si. Bi, *farizeenro woo minto, o bir a kaseti kare y. Bala, o yi nyi bam, o y'a la a ra *sokomace b'o.

⁴³ Goo leboore o n'a nyare, o bir a kam Woso ho ma y.

⁴⁴ Yeezuu n a leer busu, an a hi, a o: «Goaa k'a sira ka moo o bi, sira bee a ka moo o y, Zi k'a moo nyoo b'a sira ka o.

⁴⁵ Bi goaa k'a ni moo yire, Zi k'a moo nyoo b'a n'a yire.

⁴⁶ Moo m leegure, m bor durnya o, ko goaa k'a ni sira kam moo o bi bi goota monsigo o y.

⁴⁷ Ko goaa moo lemim ma, b'a n a si y, moo bee n n'a dodo kare y. Bala, moo n bor ko m bi durnya dodo ka y, bor moo o ko m bi durnya bombo.

⁴⁸ Goaa k'a kaanm moo m, a n moo lemim bi si, a zaa dodo kare ta o. Lemim ko moo hi bi y'a dodo kam durnya nyare hinni o.

⁴⁹ Moo n m munja mim dunda y, Moo Zi k'a moo nyoo b'i ho ko moo m ga m, a hi bi hi moo m, ko m a hi.

⁵⁰ Moo do moo o, a le bi, *misirbaa k'a nyare ba o bi m. Ho ko moo n'a him bi, a hi moo nawore amba moo Zi a hi moo m bi m.»

13

Yeezuu y'a karindanyino ganno sorgom

¹ Pakki cibsaa k'a n a ku cina bi, Yeezuu k'a a do a o a wakati a ku bi, k'a bo durnya no o a a wusigo a Zi zi bi, a a munja gooo ko o ni durnya o ro woo kan nyare gota ki.

² A bor an ni hobire bim, bi ma bi, Sotaana hoodare da Simoon nyi Zidas Iskariyoti ko goaa bi heer o, k'an a nyaso an a ka.

³ K'a a do a o, Zi bi ho haay zar a wo o bi, b'a to a o Woso zi, a a bo an ni tam zi bi,

⁴ Yeezuu wuti hobire bi ra, an a zaba bi bo a ra, an a cunta, an peera sa an a so a o.

⁵ A n hi tɔ mɔr ɔ, an a sɪŋɪda ba an n'a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ganno sorgom, an nɪ pɛɛra k'a so a ɔ bi nonnɔrɛ ŋ ma.

⁶ A n aa lee ku Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr zi. Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «A n a ga m, k'ɪbɪ m mɔɔ ganno sorgo y, Zuuba!»

⁷ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «ɪbɪ n hɔ kɔ mɔɔ n'a bam bɪ jɪ dɔ cɪna y, b'ɪbɪ zem b'a dɔ.»

⁸ Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «ɪbɪ bɪ mɔɔ ganno sorgom fɪga y!» Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ n ɪbɪ ganno sorgo, mɔɔ gɔaa bɛɛ n'ɪbɪ nɪ y.»

⁹ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, ɪ bɪ mɔɔ ganno sorgo bala y, mɔɔ wɔrɔ sorgo sɔ kan mɔɔ mim kɪ!»

¹⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Gɔaa k'a a zɔr bɪ lɛ baa zɔrlɛ ma dɔ y, bala, a hu bɔ jilli. B'awɔɔ, dintim b'awɔɔ ma dɔ y. Bɪ, awɔɔ haay bɛɛ mɔɔ n'a hire a ma y.»

¹¹ Bala, a gɔaa k'a n'a nyasom k'a ka bɪ dɔ. Bɪ minto y'a ka, a ɔ: «Awɔɔ haay hu bɛɛ bɔ y.»

¹² Yeezuu ka ŋ ganno sorgo an a nya bɪ, a a huu bɪ sa, an a da a ra, an nyɪnta hɔbrɛ bɪ bɪnce ɔ b'ɔ, an n'a hire ŋ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ hɔ kɔ mɔɔ ba awɔɔ m bɪ jɪ dɔ ra?»

¹³ Awɔɔ ɪ mɔɔ birm, Karɪnsaamba gɛɛ Zuuba, a maam karɛ, bala, a m mɔɔ m.

¹⁴ K'awɔɔ Zuuba kan a karɪnsaamba kɪ m mɔɔ m bɪ y'a ka, mɔɔ n awɔɔ ganno sorgo, b'awɔɔ a ga m sɔ a kɔ ganno sorgo.

¹⁵ Bala, makra mɔɔ ka awɔɔ ɔ, kɔ mɔɔ ba awɔɔ minto bɪ, k'a ba sɔ.

¹⁶ Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, zɪbɛɛnyɪ n lɛ da a karɪnsaamba nɪ y, bɪ zɪbɛɛzaa kɔ n y'a nyɔɔ n lɛ da gɔaa k'a nyɔɔ bɪ nɪ y.

¹⁷ K'awɔɔ naa haay dɔ bɪ, k'awɔɔ ba maam, mimbirenyɪntazanno n'awɔɔ m.

¹⁸ Mɔɔ bɪr meer bɪ bare awɔɔ haay minto y. Mɔɔ gɔɔɔ kɔ mɔɔ ŋ bɔ ɔ rɔ wɔɔ dɔ. Kɔ *Wosoci bɪ meerbaa naa dɔ n kɔ yɪ: «Gɔaa k'a nɪ hɔ bɪm kan mɔɔ kɪ b'a ba mɔɔ jum.»

¹⁹ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m kɛɛrɛ, kɔ mim bɪ n lee ku cɪna bɪ minto, k'a bɪ bɔr, k'a sɪra ka, a ɔ: A n ta ɔ bɪ m mɔɔ m.*

²⁰ Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, kɔ mɔɔ gɔaa nyɔɔ, n n a si, mɔɔ n yɪ m si, bɪ kɔ n mɔɔ si, Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ n y'a si.»

Zidas Iskariyɔtɪ kɔ gɔaa bɪ zambɔ

(Matiyee 26.20-25; Markɪ 14.17-21; Likki 22.21-23)

²¹ Kɔ Yeezuu meer ba ncɪnaaɔ bɪ, a heer a zɛ kɔ ma, an a hɪ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ gɔaa deem mɔɔ nyasɔrɛ an mɔɔ ka.»

²² Karɪndanyɪnɔ wɔɔ nɪ dɪgam kɔ ma, ŋn'a mɪŋŋa larlɛ kɔ nka mim an n'a hɪm gɛ.

²³ Karɪndanyɪ deem kɔ Yeezuu nyɪnta an a ŋɔa bɪ nyɪnta a jɪr ɔ.

²⁴ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr n kɔtɪ zɛ m, a ɔ, an laaka da han: «Nka an n'a hɪm ma gɛ?»

²⁵ Karɪndanyɪ bɪ n zerga Yeezuu cɪ ra, an a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, nka nɪ?»

²⁶ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa kɔ mɔɔ nɪ bur nyɔɔm taanm ɔ m a ka ɔ bɪ, bɪ m.» K'a bur kur bɪ nɔ ma bɪ, a a ka Iskariyɔtɪ kɔ gɔaa Sɪmɔɔn nyɪ Zidas ɔ.

²⁷ Zidas k'a bur kur bɪ si bɪ, Sotaana gasɔ ɔ dɔmɪm bɪ dɔ ɔ. Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Hɔ k'ɪ ɔ k'ɪ ba bɪ, a ba zɔɔ.»

* **13:19 13:19** «A n ta ɔ bɪ m mɔɔ m» Woso tɔ deem m. A n a hunkarɛ, a ɔ, Woso taore sɪŋɪda ba ɔ, b'a nyare ba ɔ y.

²⁸ Nj haay ku nj nyinta b'u ro woo gaa deem n a do ku bo minto, an naa hi y.

²⁹ Ku Zidas n ta busoo bi m bi, gosunno y'a hoon dare, nj u, a hi Yeezuu u k'an aa cibsa bi modro si, gee, an aa ho ninjhe ka cicirzanno o.

³⁰ Zidas k'a bur bi kur bi si bi, a bo leem: Bi ma bi, gum da.

Le daa

³¹ Zidas k'a bo bi, Yeezuu a hi, a u: «Naa ma bi, *Gaaanyi bi leboore yi, bi Woso leboore yi a to ma.

³² Woso y'a le boj u a zi, bi k'a yi poore Woso y'a le boj u.

³³ M nyino, domum goota poore ku moo n goota kan awoo ki. Awoo y'a kam moo ma. Amba moo hi ziforo m bi m, bince ku moo n ni tan u bi, awoo bi lee kum b'u y. A hi moo nawore awoo m keere so.

³⁴ Le daa moo n n'a kare awoo u: k'a ku nja. Amba moo awoo nja bi, k'a ku nja maam so.

³⁵ Ncinaa bi, gaa haay y'a dare, a u, moo karindanyino n'awoo m, k'awoo i ku nja.»

(Matiyee 26.31-35; Marki 14.27-31; Likki 22.31-34)

³⁶ Simoon Piyeer n a hi m, a u: «Zuuba, ta ibi n nawom ka?» Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Ibi b'i dam ma i zu moo u i ta bince ku moo n ni tan u b'u cina y, bi k'a yi poore, i zem bi zu moo u.»

³⁷ Piyeer n a nyi bo u, a u: «Zuuba, bo minto moo bi m dam ma, m zu ibi o dutaa? Moo yi m munja meeyaa kare ibi minto!»

³⁸ Yeezuu n a nyi bo u, a u: «K'i munja meeyaa ka moo minto ni? Sira paan... moo n'a hire ibi m, ibi bisi kam moo ma gallem kaako, koo n bokare, an baa da.»

14

Yeezuu n zaa, an ni tam Zi Woso zi

¹ «A b'a heer zar y. K'a sira ka Woso u, k'a sira ka moo u so.

² Cero ta u goota moo Zi har u. Ku n bee moo b'a hire awoo m, ku m aa bince k'awoo n ni zem bi nyinta u bi banka y.

³ Ku moo bi ta, m aa a banka awoo minto, moo yi m bore, m b'awoo gaa, bince ninjhe ku moo m ta u bi, k'awoo n bir b'u so.

⁴ Awoo bince ku moo n ni tan u bi zaa do.»

⁵ Toma n a hi m, a u: «Zuuba, woo n a do ku ta ibi nawom ka y. Woo y'a bam lo, k'u zaa bi do?»

⁶ Yeezuu n a hi m, a u: «Moo n zaa, kan sira ki, *muisirbaa ki. Gaa b'a dam ma, an ta Zi zi ku moo minto bee y.

⁷ Ku nyinta awoo u a moo do, awoo moo Zi bi dom so. Bi dutaa naa, awoo do, a yi so.»

⁸ Filipi n a hi m, a u: «Zuuba, Zi bi hinka woo m, bi woo ko.»

⁹ Yeezuu n a hi m, a u: «Moo nyinta kan awoo ki laato, ibi n goota, i n moo do ra, Filipi! Gaa k'a moo yi bi, a Zi bi yi so. Bo minto ibi n'a hire i u, n n Zi hinka i ni?

¹⁰ Ibi n sira ka, i u, moo i kan Zi ki, Zi bi ni kan moo ki ra? Meerbaaro ku moo ni nj bam kan awoo ki ro woo, moo bir nj bare, m munja panja ni y! Zi k'a ni kan moo ki bi n'a munja zi bare.

¹¹ K'a moo mim si a u, moo i kan Zi ki, Zi ni kan moo ki, bi, k'awoo n moo meerbaa bi si, k'a si zibæro noon duro minto.

¹² Sira paan... mɔɔ n'a hure awɔɔ m, ɔɔaa k'a sira ka mɔɔ ɔ, a zibæro kɔ mɔɔ nɪ ŋ bam nɔ wɔɔ bare. A zibæro bam ɔta, ŋnɪ le da nawɔnnɔ m, bala, ta mɔɔ nawom Zɪ zi.

¹³ Hɔ haay k'awɔɔ n n'a yem mɔɔ tɔ ma, mɔɔ y'a bare, kɔ Zɪ m leɔɔɔɔɔɔ yɪ Nyɪ bɪ zi.

¹⁴ K'awɔɔ hɔ nɪŋŋə yɛ mɔɔ tɔ ma, mɔɔ y'a bare.

¹⁵ K'awɔɔ ɪ mɔɔ ŋɔare, k'a mɔɔ lɛɔ si, a zu ŋ ɔ.

¹⁶ Mɔɔ y'a yɛɛ m Zɪ han k'an Daahanzaa vanta ka a ɔ, k'an ɔɔta kan awɔɔ kɪ dɔmɪm haay.

¹⁷ A m sira *Espri, durnya b'a dam ma an a si y. Bala, n bɪr a yɛɛ, bɪ n n a dɔ sɔ y. B'awɔɔ dɔ, bala, a ɪ kan awɔɔ kɪ, an n'awɔɔ heer ɔ.

¹⁸ Mɔɔ b'awɔɔ tom sɔnnɔ y, mɔɔ zɛɛ awɔɔ zi.

¹⁹ A ɔɔta poore, durnya b'a yare an mɔɔ yɪ y. B'awɔɔ mɔɔ yɪm mɪsɪr, awɔɔ mɪsɪrbaa bam sɔ.

²⁰ Hinni bɪ dɔ ɔ, awɔɔ y'a dɔɛ a ɔ, mɔɔ ɪ kan Zɪ kɪ, awɔɔ nɪ kan mɔɔ kɪ, mɔɔ nɪ kan awɔɔ kɪ.

²¹ ɔɔaa k'a nɪ mɔɔ lɛɔ wɔɔ m, an nɪ zure ŋ ɔ bɪ, a zaa ɪ mɔɔ ŋɔam. ɔɔaa k'a nɪ mɔɔ ŋɔare, mɔɔ Zɪ bɪ y'a ŋɔam sɔ, kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ y'a ŋɔare, m m hɪnka m.»

²² Ziidi, Zidas Iskariyɔtɪ kɔ ɔɔaa bɪ bɛɛ y, bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, ɪbɪ y'a bam lɔ ɪ ɪ hɪnka wɔɔ m, b'ɪbɪ b'ɪ hɪnkam durnya n?»

²³ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ ɔɔaa ɪ mɔɔ ŋɔare, a zum mɔɔ lemim ɔ, bɪ mɔɔ Zɪ y'a ŋɔare. Wɔɔ zɛm zi, ɔ bɪ ɔɔta kan kɪ.

²⁴ ɔɔaa k'a n mɔɔ ŋɔa bɪ bɪr zum mɔɔ lemim ɔ y. Bɪ lemim k'awɔɔ n'a mam naa, mɔɔ hɔ bɛɛ y, a tɔ a ɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ zi.

²⁵ Nawɔnnɔ hɪ mɔɔ nawɔɔɔ awɔɔ m kɔ mɔɔ ɔɔta m nɪ kan awɔɔ kɪ bɪ minto.

²⁶ Daahanzaa Sent-Espri kɔ Zɪ n n'a nyɔɔm mɔɔ tɔ minto bɪ hɔ haay dundare awɔɔ m, a hɔ haay kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m nɔ wɔɔ tɔ dare awɔɔ nɔ ɔ.

²⁷ Mɔɔ laafɪ tɔ awɔɔ m, m nɪ m laafɪ kare awɔɔ ɔ. Mɔɔ bɪr a kare amba durnya n'a kam bɪ nɪ y. A b'a ka a heer n a zar ɔɛɛ, a da n bɔ ɔ y.

²⁸ Awɔɔ ma mɔɔ n a hɪ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, mɔɔ cɛnim, bɪ mɔɔ yɪ m bɔɛ, m bɔɛ awɔɔ zi. K'awɔɔ ɪ mɔɔ ŋɔare, awɔɔ y'a heer nyɔɔm kɔ mɔɔ nɪ tam Zɪ zi bɪ minto. Bala, Zɪ bɪ le da mɔɔ ra.

²⁹ Minno nɔɔn duro hɪ mɔɔ nawɔɔɔ awɔɔ m naa ma, bɪ ŋ n a ku cɪna y. Kɔ ŋ b'a ku, k'a ŋ si.

³⁰ Naa ma kɛɛɛ bɪ, mɔɔ bɪ m yare, m meer ɔta ba kan awɔɔ kɪ y. Bala, durnya cir b'ɪ zɛɛ. B'a hɔsɪ ba mɔɔ ɔɔɔ zi y.

³¹ Bɪ, kɔ durnya n a dɔ a ɔ, mɔɔ yɪ m Zɪ ŋɔare, m nɪ zi bare amba Zɪ le ka mɔɔ ɔ bɪ m. K'a wuti, k'ɔ cɛm.»

15

Yeezuu kan dɪven ɔɔ kɪ makra

¹ «*Dɪven ɔɔ paan... m mɔɔ m, bɪ wutuzaa m mɔɔ Zɪ m.

² Mɔɔ vɔŋŋə haay k'a bɪr nyɪ dam bɪ, n y'a zɛm la, n n a zo. Bɪ, mɔɔ vɔŋŋə haay k'a nyɪ da bɪ, n y'a bankare, k'an nyɪ da an le da biisi ra.

³ Awɔɔ lɛɛ ka, a bankare yɪ kan lemim kɔ mɔɔ hɪ awɔɔ m bɪ kɪ.

⁴ K'a ɔɔta kan mɔɔ kɪ amba mɔɔ nɪ kan awɔɔ kɪ bɪ m. Bala, kɔ dɪven ɔɔ vɔŋŋə bɪ n ɔɔta kan kɪ, a b'a dam ma, an nyɪ da a zim y. B'a hɔdeem k'an awɔɔ kɪ, k'awɔɔ n a naasɔ mɔɔ ma y.»

⁵ «Moo m *diven go, awoo n'a vønho. Gaa k'a a naaso moo ma, moo nı m naaso ma so, a za nyi dam guta, bala, ku moo ba kan awoo ki, awoo b'a dam ma a hosi ba y.

⁶ Ku gaa n a naaso moo ma, n y'a zom garga ra, amba gøvønho ku n y'a ze ra ho bi m, an ga, n n'a gor n'a da se re, an a bi.

⁷ K'awoo a naaso moo ma, moo lemim bi nı kan awoo ki, awoo n ho k'awoo le n taa bi ye, a y'a yire.

⁸ K'awoo nyi da guta, bi n nı nyintam moo Zi leboore, b'awoo gootam moo karındanyino.»

⁹ «Ku Zi moo nua bi, moo awoo nua so. K'a goota moo nuaare no u.

¹⁰ K'awoo zu moo lero woo u, awoo goota moo nuaare no u, amba moo nı zum m Zi lero u, m goota a nuaare no u bi m.

¹¹ Naa hi moo u awoo nı, ku moo heernyoo n bir kan awoo ki, k'awoo heernyoo n bir muhpa paan....»

¹² «Ba moo le bi n na: k'a ku nua, amba moo awoo nua bi m.

¹³ Gaa nuaare ba u an le da gaa k'a mısırbaa ka ze ma gooo k'a n nua ro woo minto y.

¹⁴ Ho ku moo hi awoo m bi, k'awoo ba, moo gaaasiboo n'awoo m.

¹⁵ Moo bi m yare m awoo bir, m zibəənyino y, bala, zibəənyı bi n ho k'a zuuba n'a bam bi do y. Awoo bir moo nawore, m gaaasiboo, bala, ho ku moo ma m Zi zi bi, moo ka awoo n a do.

¹⁶ Awoo bee moo bo u y, moo y'awoo bo u, m zibəə ka awoo u, k'a ta, k'a nyi da, k'awoo nyi bi nya y. Bi y'a ka, k'awoo ho haay ye moo Zi bi han moo to ma, a y'a kare awoo u.

¹⁷ Ho ku moo n'a hum k'awoo n a ba bi, k'a ku nua.»

Durnya so a m

¹⁸ «Ku durnya so awoo m, k'a do a u, lee a ka an so moo m.

¹⁹ Ku durnya bi zanno n'awoo m, durnya bi ho k'a so u bi noam. Bi durnya bi zanno bee n'awoo nı y. Moo y'awoo bo u durnya no u a ho, bi y'a ka, durnya n so awoo m.

²⁰ K'a ho ku moo hi awoo m bi to da a no u: zibəənyı n le da a zuuba ra y. Ku n fir ka moo ma, n fir kare awoo ma so. Ku n zu moo lemim b'u, n zure awoo ho u so.

²¹ N naa haay bare awoo m moo to ma, bala, n n Zi k'a moo nyoo bi do y.

²² Ku moo u nı bur n bire u, m bi ho k'an ta u hi nı, n mimbonyaa bi nyintan u y. Bi dutaa naa, n mimbonyaa bi sugur ba u y.

²³ Gaa k'a so moo m, so a u moo Zi m so.

²⁴ Ku moo u nı zibəəro noon duro ku gaa n a ba ro noom ba n bire u, n mimbonyaa bi nyintan u y. Bi dutaa naa, n yı n yı, n'n'a gu, n'nı som woo m, moo kan m Zi ki.

²⁵ A le taa k'a hi a u, lemim ku n y'a gorsira ba n *lero ci no u bi ku yı. <N so moo m, b'a ji ba u y.> »

²⁶ «Ku moo ta m Zi zi, moo Daahanzaa bi nyooore awoo m. Sira *Espri k'a n'a tore m Zi zi bi, a moo kasetı kare a zim.

²⁷ Awoo so, awoo moo kasetı kam, bala, awoo u kan moo ki hallı a sunıda u.»

16

¹ «Naa haay hi moo u awoo m, k'awoo b'a gam ze y.

² N lare awoo ra *sokomacero u. Domum ta u an nı zem, gaa k'a n'awoo zem ger bi y'a hoon dare a u, manı a ba, a ka Woso u.

³ N y'a bare awɔɔ m ncunaas, bala, η n Zɪ do, η n mɔɔ do so y.

⁴ Naa hi mɔɔ ɔ awɔɔ m, kɔ wakati bi bi bɔr, k'a ho kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi to da a no ɔ.»

Sent-Espri zibəə

«Mɔɔ n lɛɛ ka m a hi awɔɔ m a sɪŋɪda ɔ y, bala, mɔɔ nyɪnta kan awɔɔ ki.

⁵ Bi naa ma bi, ta mɔɔ nawom Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi zi, b'awɔɔ bire ɔ bi, goaa ba ɔ, an ni mɔɔ larm, a ɔ: ta i nawom ka?

⁶ Kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi minto y'a ka, awɔɔ heer n a zar.

⁷ Sɪra mɔɔ hi awɔɔ m. Awɔɔ daahan minto y'a ka, mɔɔ ni tare. Bi, kɔ mɔɔ n doo, Daahanzaa bi bi zere awɔɔ zi y. Bi kɔ mɔɔ doo, mɔɔ y'a nyɔɔre awɔɔ m.

⁸ K'a muŋa bi bɔr, a mimbonyaa, tɪrgabaa kan dɔdɔkare ki, kɔ η lɔnlo, a y'a hɪnkam durnyazanno m.

⁹ Mimbonyaa bɪnce ɔ, η n sɪra ka mɔɔ ɔ y.

¹⁰ Tɪrgabaa bɪnce ɔ, ta mɔɔ nawore m Zɪ zi, b'awɔɔ b'a yare a mɔɔ yi y.

¹¹ Dɔdɔkare bɪnce ɔ, n durnya cir bi dɔdɔ ka.»

¹² «Ho gɔta ta ɔ mɔɔ n n'a hire awɔɔ m, b'awɔɔ b'a dam ma, a η si naa ma y.

¹³ Kɔ sɪra *Espri bi bi bɔr, a y'awɔɔ dam sɪra haay za ra, bala, a bɛɛ n n'a muŋa meer bare y, bi, a ho k'a n'a mam bi hire, a ho k'a ni zem bi dɪndare awɔɔ m.

¹⁴ A y'a lɛ bɔm mɔɔ ɔ, bala, a ho k'a ni mɔɔ ɔ bi sire, an a hi awɔɔ m.

¹⁵ Ho haay kɔ mɔɔ Zɪ n tam bi, mɔɔ ho m. Bi y'a ka, mɔɔ n a hi, mɔɔ ɔ, a ho kɔ mɔɔ n n'a hum bi hire awɔɔ m.»

Heerzar y'a bam heernyɔɔ

¹⁶ «A gɔta poore, awɔɔ b'a yare a mɔɔ yi mum ɔ y, bi k'a yi poore so, awɔɔ mɔɔ yim.»

¹⁷ A karɪndanyɪno gɔsɪnno y'a hum kɔ m, η ɔ: «Bɔ a a ŋɔa k'a hi wɔɔ ni? A gɔta poore awɔɔ b'a yare a mɔɔ yi a mum ɔ y, b'a gɔta poore awɔɔ mɔɔ yɛ, gɛɛ, ta mɔɔ nawore, m Zɪ zi?»

¹⁸ N n a hire, η ɔ: «Poore naa do ji lɛ taa k'a hi, a ɔ lo? Wɔɔ bir ho k'a n'a hum bi ji dɔre y!»

¹⁹ Yeezuu k'a a do a ɔ, karɪndanyɪno wɔɔ lɛ taa k'a a lar bi, a a hi η ni, a ɔ: «Laaka awɔɔ n'a dam kɔ han k'a mɔɔ mim bi ji do ra? A gɔta poore awɔɔ b'a yare a mɔɔ yi a mum ɔ y, poore awɔɔ mɔɔ yɛ.»

²⁰ Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ nyi kare, a zee da, durnyazanno n bir a heer nyɔɔm. Awɔɔ heer y'a zarm, b'awɔɔ heerzar y'a bam heernyɔɔ.

²¹ Kɔ lɔ i nyi yɛɛ, a i busum ma, a dɔmum k'a ku bi minto. Bi k'a nyi bi yi, a fir yɛɛ bi to bɔ a no ɔ. Heernyɔɔ gɔta i kan ki k'a nyi yi durnya ɔ bi minto.

²² Bi minto y'a ka, awɔɔ ni heerzar no ɔ naa ma, bi mɔɔ yi m yare, m awɔɔ yi heernyɔɔ no ɔ, bi, heernyɔɔ bi do, goaa b'a dam ma, an a zar y.

²³ Ncunaas, dɔmum bi do ɔ, awɔɔ b'a yare a mɔɔ lar ho si minto y. Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, k'awɔɔ ho yɛ mɔɔ Zɪ han mɔɔ to ma, a y'a kare awɔɔ ɔ.

²⁴ A n ta, an dutaa ku, awɔɔ n ho si yɛ mɔɔ to ma y. K'a ho yɛ, a y'a yɛɛ, k'awɔɔ heernyɔɔ bi n bir muŋa paan....»

Yeezuu bɔr durnya ra

²⁵ «Naa haay hi mawo o awoo m *hobokorenoom m, bi wakati i zem mawo bi m yare, m meer ba kan awoo ki ncinaas y. Mawo Zi bi mim hire awoo m paan....

²⁶ Hinni bi do o bi, awoo ho yem mawo to ma, bi mawo n a hi awoo m, mawo o, mawo yaa dam Zi m awoo to ma y.

²⁷ Bala, Zi b'awoo nsa. K'awoo mawo nsa, a si so, a o, m to mawo o Woso zi bi minto.

²⁸ M to mawo o Zi zi, m bor durnya o. Bi naa ma bi, bo mawo nawom durnya o, m n ni tam Zi zi.»

²⁹ A karindanyino wawo n a hi m, n o: «Ba ibi ni meer bam paan... keere i wo saa hobokorenoom dare haay ma na.

³⁰ Keere naa, wawo do wawo o ibi ho haay do, ibi le baa ku goaa n i lar y. Bi y'a ka, wawo n a do munya wawo o, i to ibi o Woso zi.»

³¹ Yeezuu n a nyi bo n o, a o: «Dutaa awoo bokare an n'a hire a o, awoo sira ka keere ra?

³² Ba wakati n ni zem na, b'a lee ku keere, awoo hisiga dam, goaa biyao n bir tare a le a le, a mawo to m deem. Bi mawo bi m deem ni y, Zi i kan mawo ki.

³³ Naa hi mawo o awoo m k'a laafti yi mawo zi. Awoo i firyire no o durnya naa do no o. Bi k'a heer ba kookoo, mawo bor durnya ra.»

17

Yeezuu yaadare

¹ Ko Yeezuu meer ba ncinaas bi, a a boota an diga brama, an a hi, a o: «M Zi, wakati a ku, i Nyi bi to busu, k'i Nyi bi n a da ma, an i to busu so.

² Panja k'ibi ka o goaa haay burao o bi, a *misirbaa k'a nyare ba o bi kam gooo haay k'ibi n ka o ro wawo o.

³ Bala, misirbaa k'a nyare ba o bi, ko n y'ibi do bi m, ibi k'i m Woso a deem paan... kan goaa k'ibi nyoo Yeezuu *Krista bi ki.

⁴ Mawo m le bo ibi o tara burao o. Zibao k'ibi ka mawo o ku ma ba bi, mawo ba, m a nya.

⁵ Keere bi, Zi, mawo da o i zi, cirbao ninjo ko mawo n ta m i zi, bi ma bi, durnya n nyinta o bi m.»

⁶ «Goo ninjo k'ibi n ko o durnya no o, i n ka mawo o ro wawo, mawo ibi to hunka n ni. Nyinta n y'a o ibi gooo, i n ka mawo o, bi n zu ibi lemim b'o.

⁷ N y'a do keere, n o, ho haay k'ibi ka mawo o bi, a to a o ibi zi.

⁸ Lemim ko mawo hi n ni bi, ibi n a ka mawo o bi m. N y'a si, n'a do sira paan... n o, bo mawo o ibi zi, n'a si, n o, ibi i mawo nyoo.

⁹ Mawo i yaa dare n minto. Mawo bir yaa dam durnya minto y, yaa mawo n'a dam gooo k'ibi n ka mawo o ro wawo minto. Ibi gooo m.

¹⁰ Bi, ho haay k'an mawo ho bi, ibi ho m so, amba ho haay k'a n'ibi ho bi, mawo ho m. Mawo leboore yi n gor zi.

¹¹ Bi, mawo bi maasure bam durnya no o do y, n munjo gootare n n bir durnya no o. Ze mawo nawore ibi zi. M Zi munja, do n ma i to k'ibi ka mawo o bi minto, ko n ni bir deem, amba wawo n deem bi m.

¹² Ko mawo nyinta kan n ki bi, do mawo nawore n ma ibi to k'ibi ka mawo o bi minto. Mawo ku n la, bi n goaa deem n nyaam ni y, ko n bi m, nyaanlezaa bi m, ko *Wosoci meerbaaro wawo n ko yi.»

¹³ «Ze mawo nawore ibi zi keere, bi meerbaaro noo duro ba mawo nawom durnya no o ko n ni mawo heernyo yi haay.

¹⁴ Mɔɔ ɪbu lemim bi ka η ɔ, durnya n sɔ η nɪ, kɔ durnya hɔɔ bɛɛ nɪ η mɪ, amba durnya hɔ bɛɛ m mɔɔ m bi minto.

¹⁵ Mɔɔ n a yɛ k'ɪbu nɪ η bɔ durnya ɔ y, bi, k'ɪ dɔ η ma Sotaana minto.

¹⁶ Durnya hɔɔ bɛɛ y, amba durnya hɔ bɛɛ m mɔɔ m bi m.

¹⁷ A ka k'ɪ sɪra bi n η ba a hɔ. ɪbu lemim bi sɪra m.

¹⁸ Amba ɪbu mɔɔ nyɔɔ durnya nɔ ɔ bi, η nyɔɔ mɔɔ nawom durnya nɔ ɔ sɔ.

¹⁹ N minto, mɔɔ yɪ m mɪŋŋa kam, kɔ η mɪŋŋɔɔ n a mɪŋŋɔɔ ka sɪra minto.»

²⁰ «Yaa bɛɛ mɔɔ n'a dare η minto bala y. Yaa mɔɔ n'a dam gɔɔɔ kɔ η nɪ zem bi sɪra ka mɔɔ ɔ, η meerbaaɔ wɔɔ tɔ ma rɔ wɔɔ minto sɔ.

²¹ Zɪ, kɔ η haay n bɪr deem amba ɪbu n nɪ kan mɔɔ kɪ, mɔɔ nɪ kan ɪbu kɪ bi m. Kɔ η n nyɪnta kan wɔɔ kɪ sɔ, kɔ durnya n a sɪ, a ɔ, ɪbu ɪ mɔɔ nyɔɔ.

²² Bi mɔɔ, mɔɔ leɔɔɔɔ k'ɪbu ka mɔɔ ɔ bi ka η ɔ, kɔ η nɪ bɪr deem amba wɔɔ n deem bi m.

²³ Kɔ mɔɔ n bɪr kan η kɪ amba ɪbu nɪ kan mɔɔ kɪ bi m. Kɔ ηn'a zɛ kɔ ra deem kɔ durnya n a dɔ a ɔ, ɪbu mɔɔ nyɔɔ, ɪ η ŋɔa amba ɪbu ɪ mɔɔ ŋɔa bi m.»

²⁴ «Zɪ, mɔɔ lɛ taa bɪnce kɔ mɔɔ n ta ɔ bi, kɔ gɔɔɔ k'ɪbu η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ n bi nyɪnta kan mɔɔ kɪ b'ɔ sɔ, kɔ η nɪ leɔɔɔɔ k'ɪbu ka mɔɔ bi yɪ, bala, ɪbu lɛɛ ka ɪ mɔɔ ŋɔa bi ma bi, durnya n nyɪnta ɔ y.

²⁵ M Zɪ k'an tɪrga, durnya k'a n ɪbu dɔ bi, mɔɔ ɪbu dɔ. Bi, nawɔɔɔɔ a dɔ, η ɔ, ɪbu ɪ mɔɔ nyɔɔ.

²⁶ Mɔɔ ka ηn'ɪbu dɔ, bi mɔɔ yɪ m yare m a ka ηn'ɪ dɔ, kɔ ŋɔare k'ɪbu mɔɔ ŋɔam bi m nyɪnta η ɔ, kɔ mɔɔ n bɪr kan η kɪ.»

18

Yeezuu nyasore

(Matiyee 26.47-56; Marki 14.43-50; Likki 22.47-53)

¹ Kɔ Yeezuu meer bi ba ncɪnaaɔ bi, a a hɔr kan a *karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, an bra Sedrɔn bɔrko bi ma. Gɔsɪra nɪ b'ɔ, an gasɔ ɔ kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ.

² Zidas k'a n'a nyasom k'a ka bi bɪnce bi dɔ, bala, Yeezuu tɪr ta b'ɔ kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ.

³ Zidas ka *Rɔm sɔrdaaɔ wɔɔ lɛɛ kan Wosocɛ dɔmazanno kɔ *wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ η ka rɔ wɔɔ kɪ, kan *farizeenɔ kɪ, ηnɪ bɔr gɔsɪra ɔ b'ɔ kan yar mɔr kɪ, fɪtɪrɔ kɪ, ηnɪ sɛ gungu.

⁴ Yeezuu k'a hɔ k'a nɪ zem b'a yɪ bi dɔ bi, a a zɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Nka awɔɔ n'a kam ma?»

⁵ N η n a nyɪ bɔ nɔ, η ɔ: «Nazaretɪ Yeezuu.» A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «A m mɔɔ m.» Bi, Zidas k'a n'a nyasom k'a ka bi yɪ η barla.

⁶ Yeezuu k'a naa hɪ η nɪ bi, η y'a bɔ a kur m, ηn'a dundo.

⁷ Yeezuu n a ya, an η lar, a ɔ: «Nka awɔɔ n'a kam ma?» N η n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Nazaretɪ Yeezuu.»

⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ hɪ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, a m mɔɔ m. K'a ka awɔɔ nawom mɔɔ ma, k'a nawɔɔɔɔ to, ηnɪ cem.»

⁹ Meerbaa kɔ Yeezuu a hɪ bi, kɔ an n'a yɪɛ ncɪnaaɔ: «Gɔɔɔ k'ɪbu η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ n deem to, an nyaam y.»

¹⁰ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr nyɪnta kargo m, an a gaa ɔ, an wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bi zibɛɛnyɪ zɛ an a bɪsɪ tɔr gɔ ma. Zibɛɛnyɪ bi dɔ tɔ m Malkus.

¹¹ Yeezuu n a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «I bɔ, ɪ ɪ kargɔ bɪ du a caan ɔ. Mɔɔ bɪ fɪrɪrɛ nɪŋŋə kɔ mɔɔ Zi a ka mɔɔ ɔ bɪ yɪm na?»

¹² Sɔrdaarɔ wɔɔ kan a cir bɪ kɪ kan zɪfɔrɔ Wosocɛ dɔmazannɔ wɔɔ kɪ Yeezuu nyasɔ, ŋn'a worɔ sur.

N ta Yeezuu m wosocemannɪbər jitaare Hannɪ taa

¹³ Lɛɛ ŋ y'a ka, ŋnɪ ta m Hannɪ zɪ. Bɪ, Hannɪ nyumbɔɛɛrɛ zim m *Kayiifo m. Kayiifo bɪ, wosocemannɪbər jitaare m dɔɔraa bɪ do ɔ.

¹⁴ Kayiifo deem-deem bɪ do ɪ zɪfɔrɔ wɔɔ dɔndɔ, a ɔ: kɔ gɔaa deem ga gɔaa haay minto, a jɪra bɪ.

(Matiyee 26.69-70; Markɪ 14.66-68; Likki 22.55-57)

¹⁵ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr kan karɪndanyɪ vanta kɪ zu Yeezuu jɛ ɔ. Bɪ, kɔ wosocemannɪbər bɪ karɪndanyɪ deem bɪ dɔ bɪ, a gasɔ kan Yeezuu kɪ wosocemannɪbər jitaare bɪ har ɔ b'ɔ.

¹⁶ Pɪyɛɛr n jum garga ra, halle ma, karɪndanyɪ deem kɔ wosocemannɪbər jitaare b'a dɔ bɪ bɔ, an meer ba kan lɔ k'a nɪ dɔm har bɪ lɛ ma bɪ kɪ, an Pɪyɛɛr gaa, an gasɔ m.

¹⁷ Zibəənyɪlɔ k'a nɪ dɔm halle ma bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Gɔaa naa do, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem bɛɛ n'ɪbɪ m sɔ ra?» Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ayy..., a bɛɛ m mɔɔ nɪ y.»

¹⁸ Zibəənyɪnɔ wɔɔ kan Wosocɛ dɔmazannɔ wɔɔ kɪ sɛ hɛ, ŋn'ɪ nyɪ kam ma, bala, nyɛɛm ɪ bare. Pɪyɛɛr nyɪnta kan ŋ kɪ, an nɪ nyɪ kam ma sɔ.

(Matiyee 26.59-66; Markɪ 14.55-64; Likki 22.66-71)

¹⁹ Wosocemannɪbər jitaare bɪ nɪ Yeezuu larm a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma kan a hɔɪndare bɪ kɪ.

²⁰ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ pa da gɔaa haay m, mɔɔ hɔ dɪnda gɔɔɔ m dɔmɪm haay *sokomacɛrɔ ɔ kan *Wosocɛ ɔ kɪ, bɪncɛ kɔ zɪfɔrɔ haay n'a som kɔ ma ɔ, bɪ mɔɔ n hɔsɪ nyaakɔm da, m a hɪ y.

²¹ Bɔ minto m, ɪbɪ nɪ mɔɔ larlɛ? Hɔ kɔ mɔɔ hɪ bɪ, gɔɔɔ kɔ ŋ y'a tɔr ka mɔɔ ma rɔ wɔɔ lar. N hɔ kɔ mɔɔ hɪ bɪ dɔ mɪŋŋa.»

²² Yeezuu k'a naa hɪ bɪ, Wosocɛ dɔmazaa deem k'a nyɪnta b'ɔ b'a wɔ ta rɛ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Bɔ minto m, ɪbɪ n'a nyɪ bɔm wosocemannɪbər jitaare m ncɪnaaɔ?»

²³ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ ŋɔaar mɔɔ ba, k'ɪ hɪ m m. Bɪ kɔ sɪra mɔɔ hɪ, bɔ minto, ɪ nɪ mɔɔ zɛrɛ?»

²⁴ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Hannɪ a ka, ŋnɪ Yeezuu sur, ŋnɪ ta m wosocemannɪbər jitaare *Kayiifo zɪ.

(Matiyee 26.71-75; Markɪ 14.69-72; Likki 22.58-62)

²⁵ Bɪ ma bɪ, Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr ɪ nyɪ kam sɛ ma. N n a hɪ m, n ɔ: «A karɪndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem bɛɛ n'ɪbɪ m na?» Pɪyɛɛr n bɪsɪ ka, a ɔ: «Mɔɔ bɛɛ y!»

²⁶ Wosocemannɪbər jitaare bɪ zibəənyɪ kɔ Pɪyɛɛr a tɔr gɔ ma bɪ danyɪ n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ n ɪbɪ yɪ gɔsɪra ɔ b'ɔ kan kɪ ra?»

²⁷ Pɪyɛɛr n a ya, an bɪsɪ ka. Lɛɛm bɪ, koo n baa da.

N ta Yeezuu m Pɪlatɪ taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Markɪ 15.1-5; Likki 23.1-5)

²⁸ N bɔ Yeezuu m Kayiifo har ɔ, ŋnɪ ta m dɔdɔkare bɪncɛ ɔ. Bɪ ma bɪ, wɪntigota m. Gɔɔɔ kɔ ŋ ta m nɔ wɔɔ n gasɔ dɔdɔkare bɪncɛ ɔ b'ɔ y, a y'a *dutim ka a ma, a n a da ma a *pakki cɪbsa bɪ bɪ y.

²⁹ Bɪ minto bɪ, *Pɪlatɪ n bɔ an ta ŋ zɪ garga ra b'ɔ, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Bɔ mim awɔɔ n'a kam gɔaa naa do ra?»

³⁰ N n a nyi bo o, η o: «K'o goaa naa do, ko zibonyaa bee a a ba, woo y'a nyasore o a ka ibi o ra?»

³¹ Pilati n a hi η ni, a o: «K'a gaa a dodo ka a zim amba awoo *Iero woo n'a hum bi m.» Zuforo jitanno woo n a hi m, η o: «N n le ka woo o k'o ger ze y!»

³² Meerbaa ko Yeezuu a ba, a ze zaa minto bi, yi an nawore ncinaa o, an ko yi.

³³ Pilati n gaso dodo kare bince o b'o, an Yeezuu bir an a lar, a o: «Zuforo cir n'ibi m ni?»

³⁴ Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Ibi ni naa hire i zim ge? Gee, gooo gooinno i woo mim hi ibi ni?»

³⁵ Pilati n a nyi bo o, a o: «Zuforo bee m woo ni y. Ibi dogoo, wosocemannibenno jitanno y'ibi nyaso, ηn'ibi ka woo o! Bo ibi ba?»

³⁶ Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Moo cirbae bi, durnya naa do ho bee y. Ko moo cirbae bi durnya naa do ho ni, moo domazanno yar bam ko η bi woo nyaso, ηni woo ka zuforo jitanno woo o y. Bi woo cirbae bi, durnya naa do ho bee y.»

³⁷ Pilati n a hi m, a o: «K'a maam cir n'ibi m wa?» Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Ibi y'a hi, i zim, cir m woo m. Yi woo o m bor durnya o, ko m bi sira kaseti ka. Goaa k'a sira goa bi, a y'a tor kam woo leer ma.»

³⁸ Pilati n a hi m, a o: «Bo m sira?»

(Matiye 27.15-31; Marki 15.6-20; Likki 23.13-25)

K'a naa hi bi, a a ya, an ta garga ra b'o, an aa zuforo woo yi, an a hi η ni, a o: «Ibi woo ni, woo n mim ko goaa naa do a zar bi yi y.

³⁹ K'a mim ka awoo m, ko pakti ciba a zo, ko m goaa bo, m wo saa bi, awoo le taa ko m zuforo cir bi bo, m wo saa ge?»

⁴⁰ N n'i zee dare, η o: «Naa do bee y, k'a Barabas bo!» A n bokare, Barabas bi do, gerzer m.

19

¹ *Pilati n a ka, ηni Yeezuu ze mauro m.

² Rom sordaaro n laa waa, ηn'a ku a mim ma, ηni cinno huu ko n y'a ba peera piine m sa, ηn'a da ra,

³ ηn'a zo ma, ηn'a hire, η o: «Woo i yaa dare ibi m, zuforo cir!» N n'a wo tintam le.

⁴ Pilati n a bo, an bo garga ra, an a hi zuforo woo m, a o: «Awoo yi ra, moo y'a gaare, m bo m garga ra naa o. Awoo y'a dare a o, moo n mim k'a a zar bi yi y.»

⁵ Yeezuu n bo garga ra b'o, kan laa bi ki, cinno huu bi ki a ra. Pilati n a hi η ni, a o: «Ba goaa bi n na.»

⁶ Ko wosocemannibenno jitanno kan a gooo woo ki a yi bi, η y'a sunida ba, ηn'i zee dare, η o: «K'a wo godarkora ma, k'a wo godarkora ma!» Pilati n a hi η ni, a o: «K'a gaa a wo godarkora ma a zim. Bala, moo n hosi yi, an a ba, an bonyaa y.»

⁷ Zuforo jitanno woo n a nyi bo o, η o: «Woo i le m, bi kan woo le bi ki, a a ga ze m, bala, a a muηηa sa, an a ba Woso Nyi!»

⁸ Ko Pilati mim naa do ma bi, daboo a nyaso an le da biisi m.

⁹ A n a bo, an ta dodo kare bince o b'o, an a hi Yeezuu m, a o: «I to ibi o ka?» Yeezuu n hosi nyi bo o y.

¹⁰ Pilati n a hi m, a o: «Ibi bir a nyi bo m woo ni ra? Ibi n a do, i o, moo m da ma, m wo saa ibi ma ra, gee, woo m da ma, m a ka, ηn'ibi wo godarkora ma ra?»

¹¹ Yeezuu n a nyi bo ŋo, a ŋ: «Ibu b'i dam ma i hoŋ ba mɔɔ m k'a a to bɛɛ n y'a ŋ brama, n n lɛ ka ibi ŋ y. Bi minto y'a ka so, goaa k'a mɔɔ nyaso an mɔɔ ka ibi ŋ bi, mimbonyaa gandaara a a ba!»

¹² Bi tekka ma, Pilati y'a kam ma k'a wo saa ma, zufoɔ woɔ ni zee dare ŋ ŋ: «K'ibu wo saa ma, *Rom cir goaasiba bɛɛ n'ibi m do y! Bala, goaa k'a mɔɔ ba cir bi, cir bi jum m.»

¹³ Pilati k'a naa ma bi, a a ka, ŋni bo Yeezuu m. Pilati n nyinta dɔdɔkare go bi ra, bɛɛ kɔ n'a birm *ebree lemim m Gabata b'o.

¹⁴ Pakki cibsa *bankare hinni m, sinuu ŋ. Pilati n a hi zufoɔ woɔ m, a ŋ: «Awoɔ cir bi ba n ni!»

¹⁵ Ŋ n'i zee dare, ŋ ŋ: «K'a zɛ gər! K'a zɛ gər! K'a wo godarkora ma!» Pilati n a hi, a ŋ: «M awoɔ cir bi wo godarkora ma ra?» Wosocemanniɓɛnno jitanɔ woɔ n a nyi bo ŋ, ŋ ŋ: «Woɔ ba cir vanta m kɔ Rom cir bɛɛ y.»

¹⁶ Pilati n Yeezuu ka ŋ ŋ, kɔ ŋ n'a wo godarkora ma.

Yeezuu zɛ

(Matiyee 27.32-44; Marki 15.21-32; Likki 23.26-43)

Ŋ n Yeezuu nyaso.

¹⁷ Yeezuu n a godarkora busu a zim, an bo, an ta bɛɛ kɔ n n'a birm Minkorgo, n n'a him ma ebree lemim m Golgotaa b'o.

¹⁸ Bɛɛ bi do ŋ, ŋ y'a wo ŋ godarkora ma kan guɔɔ hɔyɔɔ ki, deem jisa, deem bisi, Yeezuu ni ŋ bire ŋ.

¹⁹ *Pilati n gorsira ba warga ma, an a wo godarkora b'o, an n'a hire, a ŋ: Yeezuu Nazareti goaa, zufoɔ cir.

²⁰ Zufoɔ guɔɔ gɔta warga bi karɔnda ba, bala, bɛɛ kɔ ŋ Yeezuu wo godarkora ma bi bi laato tara nɔ bi ma y. B'a gorsira ba n y'a ŋ ebree lemim m, grekki lemim m, kan laten lemim ki m.

²¹ Zufoɔ *wosocemanniɓɛnno jitanɔ woɔ n a hi Pilati m, ŋ ŋ: «I b'a gorsira ba zufoɔ cir y, a gorsira ba: A a hi, a ŋ, zufoɔ cir n a mi.»

²² Pilati n a nyi bo ŋ, a ŋ: «Ho kɔ mɔɔ gorsira ba bi, a ba mɔɔ ŋ.»

²³ Kɔ Rom sɔrdaaro woɔ Yeezuu wo godarkora ma, ŋn'a nya bi, ŋ y'a huuro gər, ŋn'a jir lɛ si. Goaa biyɛ a yi deem. Zaba b'i goota. A ba n y'a ŋ deem jilli.

²⁴ Sɔrdaaro woɔ n'a him kɔ m, ŋ ŋ: «Ū b'a kaanso y, ŋ pɔɛɛga da ma, ŋ dɔga a, kɔ nka n n'a yire.» Kɔ *Wosoci bi meerbaa naa do n kɔ yi: «Ŋ mɔɔ huuro jinjir kan kɔ ki, ŋni pɔɛɛga da mɔɔ zaba ma.» Ho kɔ sɔrdaaro woɔ a ba bi n naa.

²⁵ Yeezuu godarkora bi jir ŋ bi, a da i jinim b'o kan a da bi dam ki, Klopas lɔ Maarii ki, kan Magdalaa kɔ Maarii ki.

²⁶ K'a a da bi yi kan a karɔndanyi k'a ŋsa bi ki bi, a a hi a da bi m, a ŋ: «M naa, ba i nyi n na!»

²⁷ Bi jɛ ŋ bi, an a hi a karɔndanyi bi m, a ŋ: «Ba i da n na!» Wakati bi do ma, karɔndanyi b'a da bi gaa, an doo m.

(Matiyee 27.45-56; Marki 15.33-41; Likki 23.44-49)

²⁸ Yeezuu k'a a do kɛɛɛ a ŋ, ho haay ba an nya, kɔ *Wosoci meerbaaro woɔ n kɔ yi bi, a a hi, a ŋ: «Misi ni mɔɔ zem.»

²⁹ Gər i nyinta b'o bɛɛ hɛɛnɔ n a han. Ŋ n *hizop gɔ sa ŋni ho k'an mafu-mafu kɔsi ma, ŋn'a nyoo bɛɛ hɛɛnɔ ma, ŋn'a ka Yeezuu ŋ.

³⁰ Kɔ Yeezuu bi mi bi, a a hi, a ŋ: «Ho haay ba an nya.» A n a mim zuutɔ, an ga.

Ma kan hi ki

³¹ Kɔ pakkɪ cɪbsa *bankarɛ hinni m bɪ, nyibəə gasɔ zɪfɔrɔ wɔɔ ɔ, ɲ lɛ baa kɔ gəəno wɔɔ n gɔɔta godarkɔrarɔ wɔɔ ma *sabaa hinni ɔ b'ɔ y. Sabaa bɪ do, cɪbsa gɔta m. N y'a yɛ *Pɪlatɪ han, k'a ɲ ganno yɪnyar, k'a ɲ zer godarkɔrarɔ wɔɔ ma.

³² Sordaarɔ wɔɔ n bɪ gɔɔɔ kɔ ɲ yɪ ɲ wɔ godarkɔra ma kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ ganno yɪnyar: lɛɛkarezaa bɪ kan a nyaurezaa bɪ kɪ.

³³ Kɔ ɲ lee ku Yeezuu zi bɪ, ɲ yaa dɪga a, a ga kara, bɪ ɲ n a ganno yɪnyar y.

³⁴ Bɪ sordaarɔ wɔɔ gɔaa deem a hɔn sɔɔn m a boon ma, ma n bɔ kan hi kɪ.

³⁵ Gɔaa k'a yɪ b'a kasɛtɪ ka, b'a kasɛtɪ bɪ sɪra m. B'a dɔ, a ɔ, sɪra an n'a hum, k'awɔɔ n a si sɪra sɔ.

³⁶ Sɪra m, ba naa haay ɔ, kɔ *Wosoci meerbaa naa do n kɔ yɪ: <A yaarɔ wɔɔ haay deem taan... bɪ yarɛ y.>

³⁷ Wosoci bɪ bɪnce nɪɲɲɔ ta ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: <N zem bɪ gɔaa kɔ ɲ y'a hɔn bɪ yɪ.>

Yeezuu birle

(Matiyee 27.57-61; Markɪ 15.42-47; Likki 23.50-56)

³⁸ Minno nɔɔn duro kɔ ɲ cem bɪ, Arimatee kɔ gɔaa Zozɛf k'a nyɪnta Yeezuu karɪndanyɪ sɛɛrɛ, nyɪ k'a n'a bam zɪfɔrɔ jɪtanno wɔɔ m bɪ minto. A bɪ zaa yɛ *Pɪlatɪ han k'a Yeezuu gɔr bɪ sa. Pɪlatɪ n zaa ka, an bɔr an b'a gɔr bɪ sa.

³⁹ Nikodɛm bɔr sɔ. A ɪ nyɪnta an ta Yeezuu zi gunuu ɔ bɪ. A *mɪur war kɔ ma kan tidəər kɔ n n'a birm alɔɛsɪ kɪ, n a a zɔ a cɪlo bukərku ma.

⁴⁰ N n Yeezuu gɔr bɪ sa, ɲɪ pɛɛrarɔ bumburgu ma kan tidəər kɪ amba zɪfɔrɔ gɔr birle m.

⁴¹ Brikɛ nɪ bɪnce kɔ ɲ Yeezuu wɔ godarkɔra ma ɔ b'ɔ, brikɛ bɪ do nɔ ɔ, yaa daa nɪ b'ɔ, n n gɔr bir ɔ cɪna y.

⁴² Bɪ kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ n'a bankarɛ *sabaa k'a n'a bam k'a sɪɲɲɪda sa minto bɪ, bɪ yaa bɪ do k'an jɪɲjɛm sɔ bɪ, ɲ Yeezuu bir ɔ.

20

Karɪndanyɪnɔ ta yaa ra

(Matiyee 28.1-8; Markɪ 16.1-8; Likki 24.1-12)

¹ *Hato hinni b'ɔ wutigota m, bɪ ma bɪ dɔ n mɛ y, Magdalaa Maarii ta yaa ra b'ɔ, a yaa dɪga a, n jaa bɪ gɔ yaa bɪ lɛ rɛ.

² A n bra si, an aa Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr yɪ, kan karɪndanyɪ deem kɔ Yeezuu a ɲɔa bɪ kɪ, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «N Zuuba bɔ yaa b'ɔ, bɪ wɔɔ n a dɔ kɔ ta n y'a ɔ m ka y.»

³ Pɪyɛɛr n bɔ kan karɪndanyɪ deem bɪ kɪ, ɲɪ ta yaa ra b'ɔ.

⁴ N hɪya haay bra si, karɪndanyɪ deem bɪ bra si, an cem Pɪyɛɛr han, an lɛɛ ka yaa ra b'ɔ.

⁵ A n zerga an pɛɛrarɔ wɔɔ yɪ, ɲɲɪ kuntɔm b'ɔ. Bɪ, a n gasɔ y.

⁶ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr k'a zu a jɛ ɔ bɪ, a lee ku sɔ. A n gasɔ yaa bɪ nɔ ɔ, an pɛɛrarɔ wɔɔ yɪ, ɲɲɪ kuntɔm b'ɔ,

⁷ kan pɛɛra kɔ n y'a burgu a mim ma bɪ kɪ. Bɪ, bɪ n nyɪnta kan pɛɛrarɔ wɔɔ kɪ y. A hɪɲɲu n y'a ɔ, n n a cɪnta bɪnce vanta ɔ.

⁸ Karɪndanyɪ k'a lɛɛ ka an lee ku bɪ gasɔ yaa ɔ b'ɔ kɛɛrɛ. A n a yɪ, an sɪra ka.

⁹ Bɪ ɲ gɔɔta, ɲ n *Wosoci bɪ jɪ ma y. Bala, a a hɪ, a ɔ, Yeezuu y'a mɪm bɔɲ ɔ gəəno birɛ ɔ.

¹⁰ Bɪ kur bɪ, karɪndanyɪno wɔɔ a wusigə, ɲɪ doo.

Magdala kɔ Maarii Zuuba yɪ
(*Matiyee 28.9-10; Marki 16.9-11*)

¹¹ Maarii goota garga ra yaa bɪ jɪr ɔ, an nɪ nyi kam. K'a nɪ nyi bɪ kam bɪ, a zerga, an diga yaa b'ɔ,

¹² an malɛɛkarɔ yɪ hɪya, ɲɪ'ɪ huu furo m a ma, ɲɪ nyɪnta bɪnce kɔ ɲ Yeezuu gər bɪ wɔta ɔ b'ɔ. Deem n'a mim ma, deem n'a ganno ma.

¹³ ɲ n a hɪ lɔ bɪ m, ɲ ɔ: «Bɔ nyi ɪbu n'a kare?» A n a nyi bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba n y'a busu, bɪ kɔ ta n y'a ɔ m ka, mɔɔ n a dɔ y.»

¹⁴ K'a nɪ meer bɪ bam bɪ, a a bɔ an diga, an Yeezuu yɪ an nɪ jɪnum b'ɔ, b'a n a dɔ, a ɔ, Yeezuu nɪ y.

¹⁵ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Lɔ, bɔ minto ɪ nɪ nyi kare? Nka ɪbu nɪ kam ma?» Lɔ bɪ hɔɔn ɔ bɪ, brikə bɪ dɔmazaa m, a ɔ: «Zuuba, k'ɪbu y'a busu, k'ɪ bɪnce hɪnka mɔɔ m, mɔɔ yaa busu.»

¹⁶ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Maarii». A n a wusigə, an a hɪ m *ebree lemim m, a ɔ: «Rabuni» bɪ lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Karɪnsaamba.»

¹⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ bɪ mɔɔ da jum ɔ y, mɔɔ n ta m Zɪ zi cɪna y. Bɪ, ta ɪ yaa hɪ mɔɔ danyɪno wɔɔ m, ɪ ɔ, mɔɔ ɪ tare m Zɪ k'a n'awɔɔ Zɪ bɪ zi, mɔɔ Woso k'a n'awɔɔ Woso bɪ zi.»

¹⁸ Magdala kɔ Maarii bɪ n b'a hɪ karɪndanyɪno wɔɔ m, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba yɪ, hɔ k'a hɪ mɔɔ m bɪ ba n nɪ!»

Karɪndanyɪno Zuuba yɪ
(*Matiyee 28.14-18; Marki 16.14-18; Likki 24.36-49*)

¹⁹ Hinni bɪ do yɪrbə m, k'a nyɪnta *hatɔ hinni bɪ, karɪndanyɪno wɔɔ cɛlɛrɔ tɪnta a ma nyi kɔ ɲ n'a bam zɪfɔrɔ jɪtanno wɔɔ m bɪ minto. Yeezuu n bɔr, an bɪ jum ɲ bɪrɛ ɔ, an a hɪ, a ɔ: «Laafu n bɪr kan awɔɔ kɪ.»

²⁰ K'a nɪ meer bɪ bam bɪ, a a wɔrɔ wɔɔ hɪnka ɲ nɪ kan a boon bɪ kɪ. Kɔ karɪndanyɪno wɔɔ Zuuba yɪ bɪ, ɲ haay heer nyɔɔ.

²¹ Yeezuu n a ya, an a hɪ, a ɔ: «Laafu n bɪr kan awɔɔ kɪ. Kɔ mɔɔ Zɪ mɔɔ nyɔɔ bɪ, mɔɔ y'awɔɔ nyɔɔm sɔ.»

²² K'a meer ba ncɪnaaɔ bɪ, a hoon si ɲ ma, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a *Sent-Espri si.

²³ Gɔɔɔ k'awɔɔ n nɪ ɲ mimbɔnyaarɔ sugur kare ɲ ɔ rɔ wɔɔ, ɲ sugur yɪrɛ. Gɔɔɔ k'awɔɔ bɪr ɲ mimbɔnyaarɔ sugur kare ɲ ɔ rɔ wɔɔ, ɲ bɪ sugur yɪrɛ y.»

Yeezuu kan Toma kɪ

²⁴ Bɪ ma bɪ, buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem Toma kɔ n n'a birm Didim bɪ n nyɪnta kan ɲ kɪ Yeezuu hɪnkare dɔmum b'ɔ y.

²⁵ Karɪndanyɪno gɔsɪno wɔɔ n a hɪ m, ɲ ɔ: «Wɔɔ Zuuba yɪ!» A n a nyi bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ n karɔ wɔɔ yaarɔ yɪ a wɔrɔ wɔɔ ɔ, kɔ mɔɔ n m nyokom nyɔɔ ka yaa deem ɔ, kɔ mɔɔ n m wɔ du a boon b'ɔ, mɔɔ b'a sire y.»

²⁶ Dɔmum sinnyə kur bɪ, karɪndanyɪno wɔɔ a ya, ɲn'a zɛ kɔ ra har ɔ b'ɔ, Toma nɪ kan ɲ kɪ. Yeezuu n bɔr, bɪ ma bɪ, ɲ cɛlɛrɔ wɔɔ tɪnta, an bɪ jum ɲ bɪrɛ ɔ, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Laafu n bɪr kan awɔɔ kɪ.»

²⁷ Bɪ jɛ ɔ bɪ, an a hɪ Toma m, a ɔ: «ɪ zɔ, ɪ ɪ nyokom nyɔɔ naa ɔ, k'ɪ diga mɔɔ wɔrɔ ma, ɪ wɔ bɪ da mɔɔ mɛ ma, k'ɪ nyɔɔ wɔɔ boon ɔ, k'ɪ sɪra ka kɛrɛ, k'ɪ ba sɪrakarezaa.»

²⁸ Toma n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba, mɔɔ Woso.»

²⁹ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «K'ɪbu mɔɔ yɪ bɪ y'a ka, ɪbu n sɪra ka mɔɔ ɔ. Mimbirenyɪntazanno m gɔɔɔ kɔ ɲ n a yɪ, bɪ ɲ sɪra ka rɔ wɔɔ m.»

Hɔ nɪŋŋə k'a ka n n ci bɪ

gɔrsɪra ba bɪ

³⁰ Yeezuu hoserlo ba gɔta karɪndanyɪno wɔɔ mɪm ɔ bɪ n n a gɔrsɪra ba ci naa do no ɔ y.

³¹ Nawɔnno gɔrsɪra ba n y'a ɔ, k'awɔɔ n sɪra ka, a ɔ, Yeezuu m *Krista, a m Woso Nyɪ. Bɪ, k'awɔɔ sɪra ka, k'a *mɪsɪrbaa yɪ a tɔ ma.

21

Yeezuu a hɪnka a karɪndanyɪno m Tiberiyaadi ɔ

¹ Bɪ je ɔ bɪ, Yeezuu a ya, an a hɪnka a karɪndanyɪno m Tiberiyaadi kɔ le ra. A hɪnkare bɪ ba n nɪ.

² Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr kan Toma kɔ n n'a birm Didim bɪ kɪ, Galilee kɔ Kanaa gɔaa Natanayɛl kɪ, Zebedee nyɪno kɪ, kan karɪndanyɪno gɔsɪnno kɪ hɪya, ŋn'a zɛ kɔ ra.

³ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Ta mɔɔ nawɔm kɔ m aa zɔno ba.» N n a hɪ m, ŋ ɔ: «Wɔɔ tam kan ɪbɪ kɪ.» N n bɔ, ŋnɪ gasɔ kɔɔlɔsɔ b'ɔ, bɪ gum bɪ do ɔ, ŋ n hɔsɪ nyaso y.

⁴ Bɪ ma bɪ, do mɛ. Yeezuu n jum kɔ le ra b'ɔ, bɪ karɪndanyɪno wɔɔ n a do ŋ ɔ, Yeezuu nɪ y.

⁵ A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Hey! Nyɪno, zɔno b'awɔɔ ɔ ra?» N n a nyɪ bɔ nɔ, ŋ ɔ: «Ayy...»

⁶ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a zaŋŋa bɪ zo kɔɔlɔsɔ bɪ bɪsɪ ra, awɔɔ y'a yɪrɛ.» N n zaŋŋa bɪ zo, an zo gɔr gɔta, bɪ ŋ b'a dam ma, ŋn'a gaa y.

⁷ Karɪndanyɪ kɔ Yeezuu a ŋɔa bɪ n a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «Zuuba m!» Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr k'a a ma, n ɔ, Zuuba m bɪ, a huu sa, an a du a ma, nyɪnta a ɔ dɪɪ, an a da hɪ b'ɔ.

⁸ Karɪndanyɪno gɔsɪnno wɔɔ a bɔ, ŋnɪ bɔr kɔɔlɔsɔ bɪ m, ŋn'ɪ zaŋŋa bɪ gaam, zɔno n a han, ŋ bɪ laato kɔ bɪ lezi ma y. A gaku ɔ a ba kan metɪr zɔrɔ kɪ.

⁹ Kɔ ŋ zer tara ɔ bɪ, ŋ sɛcɪna yɪ zo n ta ra kan bur kɪ.

¹⁰ Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a bɔr zɔno k'awɔɔ ŋ gɔr dɪtaa rɔ wɔɔ m.»

¹¹ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr n a bɔ, an gasɔ kɔɔlɔsɔ b'ɔ, an zaŋŋa bɪ gaa tara ɔ, zo gɔta-gɔta n a han zɔrɔ busoor yaa kaaku, bɪ kan bɪ kɪ haay zaŋŋa bɪ n kaansɔ y.

¹² Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a bɔr a hɔ bɪ.» Bɪ karɪndanyɪ deem taan... n laaka da han, a ɔ: «Nka n'ɪbɪ m gɛ y?» N y'a do mɪŋŋa, ŋ ɔ, Zuuba m.

¹³ Yeezuu n a zo kɛɛrɛ, an bur bɪ sa, an a ka ŋ ɔ. A n a ba zo bɪ m maam sɔ.

¹⁴ Yeezuu k'a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ bɪ, a gallem kaaku hɔ a hɪnka a karɪndanyɪno wɔɔ m naa.

Yeezuu kan Pɪyɛɛr kɪ

¹⁵ Hɔbɪrɛ bɪ kur bɪ, Yeezuu a hɪ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr m, a ɔ: «Sɪmɔɔn, Zaan nyɪnnɪ, ɪbɪ mɔɔ ŋɔa an le da nawɔnno ra ra?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪn... Zuuba, ɪbɪ do, ɪ ɔ, mɔɔ y'ɪbɪ ŋɔarɛ.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Do mɔɔ sɪnnyɛnnyɪno ma.»

¹⁶ Yeezuu n a hɪ m a hɪya hɔ ma, a ɔ: «Zaan nyɪnnɪ, ɪbɪ ɪ mɔɔ ŋɔam na?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪn... Zuuba, ɪbɪ do, ɪ ɔ, mɔɔ y'ɪbɪ ŋɔarɛ.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Do mɔɔ seero ma.»

¹⁷ A kaako hɔ ma bɪ, a ɔ: «Sɪmɔɔn, Zaan nyɪnnɪ, ɪbɪ ɪ mɔɔ ŋɔam na?» Pɪyɛɛr heer a zar kan hɔ kɔ Yeezuu a hɪ m a kaaku hɔ ma bɪ kɪ. «ɪ ɪ mɔɔ

ḡṡam na?» A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, ɪbɪ k'i hɔ haay dɔ bɪ, ɪbɪ dɔ, ɪ ɔ, mɔɔ y'ɪbɪ ḡṡare.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Dɔ mɔɔ seero ma.

¹⁸ Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪre ɪbɪ m, k'ɪbɪ nyɪnta nyukumbueere bɪ, ɪbɪ y'i bankam, ɪ nɪ tare ɪ hɔɔnhɔ bɪnce ɔ. K'ɪbɪ bɪ gusi, ɪbɪ y'i zarɔ hɔrm, ḡṡaa vanta n n'ɪbɪ banka, an ɪbɪ gaa, an ta ɪbɪ m bɪnce k'ɪbɪ lɛ baa ɔ b'ɔ.»

¹⁹ Yeezuu bɪ meer naa do ba a ɔ k'a zɛ niŋḡə k'a nɪ Pɪyɛɛr zɛm, an a lɛ bɔ Woso ɔ bɪ hɪnka. K'a meer naa do ba bɪ, a a hɪ m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.»

Yeezuu kan a karɪndanyɪ

k'a ḡṡa bɪ kɪ

²⁰ Pɪyɛɛr k'a a bɔ, an dɪga bɪ, a karɪndanyɪ kɔ Yeezuu a ḡṡa bɪ yɪ a jɛ ɔ. A ɪ nyɪnta hɔbɪre bɪre dɔmɪm ɔ, an zerga Yeezuu cɪ ra, an a hɪ, a ɔ: «Zuuba, nka n n'ɪbɪ nyasɔm, k'a ɪbɪ ka bɪ?»

²¹ Pɪyɛɛr k'a yɪ bɪ, a a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Bɪ naa, Zuuba, bɔ n nɪ zɛm bɪ naa yɪ?»

²² Yeezuu n a nyi bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ ɔ k'an ḡṡɔta an ta an mɔɔ wusigəre ku, kara y'ɪbɪ kɪ? ɪbɪ, zu mɔɔ ɔ.»

²³ Meerbaa naa do mɪnto y'a ka, n n so ra danyɪnɔ wɔɔ barla, ḡ ɔ, karɪndanyɪ naa do bɪ gare y. Kɔ sɪra nɪ, Yeezuu n a hɪ, a ɔ, a bɪ gare y. A a hɪ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ lɛ taa k'an ḡṡɔta, an ta an mɔɔ wusigəre ku, kara y'ɪbɪ ku?»

²⁴ Karɪndanyɪ bɪ do nɪ minno nɔɔn duro kasɛtɪ kam, an nɪ ḡ ḡɔrsɪra bare, bɪ wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, a kasɛtɪ bɪ sɪra m.

²⁵ Yeezuu a ya, an hɔɔ ḡɔtɔɔ ba. K'a ḡɔrsɪra n n'a bam deem-deem, mɔɔ hɔɔndare nɔ ɔ, durnya haay b'a dam ma, an ciro kɔ ḡ nɪ ḡ ḡɔrsɪra bam nɔ wɔɔ si y.

Krista ZIBƏƏZANNŌ CI

Krista Zibəəzanno wəw zibəəro Ci bɪ

gasore

Likki k'a lemim nynta ci bɪ ba bɪ ci huya hō m naa do.

Ci bɪ ba a ɔ, an nɪ Yeezuu k'a nɪ kan a gɔw wəw kɪ Sent-Əspri paŋŋa m bɪ mim dɪndam. Bala, Yeezu k'a a busu an ta arzana ɔ bɪ, Sent-Əspri ɪ bɔr an nɪ kan karindanyɪnə wəw kɪ.

Ci bɪ kristagɔw sokoma sɪŋɪda hunkam wəw m. A sɪŋɪda k'a sa Zerizalem ɔ Pɪyɛr nɪ lɛɛ an tolle ba an ta do wantəw kɔrɔ ɔ bɪ an n'a dɪndam, kan Pol mɪsɪrbaa kan a zibəə mim kɪ. Ci bɪ zibəə kɔ Krista a to a gɔw m kɔ n'a ba bɪ mim hɪ m sɔ, a cɪnta k'a ɔ, k'a gɔw wəw n ta lɛɛ haay ɔ nɪ lemim nynta pa da bɪ.

Gasore

¹ Teofil, m lɛɛkare ci bɪ nɔ ɔ, mɔw Yeezuu zibəə haay k'a ba kan hō haay k'a dɪnda bɪ da ɔ, an a sa a sɪŋɪda ɔ,

² an ta, an hinnɪ k'a zibəəzanno bɔ ɔ, an a lɛrɔ ka n ɔ, kan *Sent-Əspri paŋŋa kɪ, an ta an a dɔmum k'a der ɔ arzana ɔ bɪ ku.

³ Brɔw a a hunka n nɪ mɪsɪr a zɛ bɪ kur, kan makrarɔ gɔtəw kɔ n bɪsɪkare ba ɔ kɪ, a ɔ: a a mɪm bɔ ɔ, a m mɪsɪr. A kasetɪ nynta ɔ gɔta. Dɔmum busɪ nɔ ɔ, a a hunka n nɪ, an nɪ Woso cɪrbəə bɪ mim dɪndare n nɪ.

⁴ A nynta an nɪ hɔbɪrɛ bɪm kan n kɪ hindeem ɔ, an lɛ ka n ɔ, a ɔ: n bɪ bɔ Zerizalem nɔ ɔ y, bɪ kɔ n nɪ gɔta nɪ dɔ Zɪ Woso lɛrbɔrɛ bɪ ma. «Hɔ nɪŋŋə k'awəw ma, mɔw n a hɪ m lɛ m bɪ.

⁵ Zaan hɪ batem ka denter, b'awəw, naa kan dɔmum poore kɪ, awəw batem sim Sent-Əspri nɔ ɔ.»

Yeezuu ɪ derm arzana ɔ

⁶ N nynta, n'a zɛ kɔ ra, nɪ laaka naa do da han, n ɔ: «Zuuba, naa ma ɪbɪ n nɪ Israyel cɪrbəə bɪ bankan ɔ gɛ?»

⁷ A n a hɪ n nɪ, a ɔ: «Awəw n a ga m k'a dɔmunno kan wakatɪrɔ kɪ kɔ Zɪ Woso a cɪnta a mɪŋŋa paŋŋa m bɪ dɔ y.

⁸ Bɪ, awəw paŋŋa yɪrɛ, Sent-Əspri hō m, an nɪ zem bɪ zer awəw mim ɔ, a paŋŋa kare awəw ɔ. Awəw nyntam mɔw kasetɪzanno Zerizalem ɔ, Zidee haay kan Samarii kɪ haay, kan tara lɛ cɪnta jɪ kɪ.»

⁹ Kɔ Yeezuu minno nɔɔn duro hɪ n nɪ bɪ, a der n mɪnyaa m, warkɔ bɔr an b'a nyaam n lɛɛ.

¹⁰ Kɔ n gɔta n'nɪ dɪgam brama ma bɪ, gɔw huyəw bɔr nɪ huu fu du a ma, nɪ bɪ jum n jɪr ɔ.

¹¹ N n a hɪ n nɪ, n ɔ: «Galilee gɔw ra, bɔ minto m, awəw n gɔta an nɪ dɪgam brama ncinaaɔ? Yeezuu naa do kɔ n y'a bɔ awəw bire ɔ an der brama bɪ y'a bɔrɛ an bɔr maam, amba awəw yɪ an der brama bɪ m.»

Kristazibəəzanno

¹² Kɔ n zer ci kɔ n n'a birm Oliviye ci bɪ ra bɪ, n y'a wusigə, nɪ ta Zerizalem ɔ. Bɪ ci bɪ do, a ga a ɔ *sabaa dɔmum tare m, amba n lɛ ka bɪ m.

¹³ Kɔ n yaa lee ku bɪ, n der cɛ k'a nɪ mim ɔ b'ɔ, amba n tɪr a ba biisi bɪ m. Bɪncɛ bɪ do, Pɪyɛr kan Zaan kɪ, Zakkɪ kɪ, Andɪr kɪ, Filipi kan Toma

k1, Bartelemii kan Matiyee k1, Alfee ny1 Zakk1 kan Sımooŋ kō n n'a birm *Zelot1 b1 k1, kan Zakk1 ny1 Ziidi k1 tır kō zē ō.

¹⁴ N haay a zē kō ra lē deem n'n'a tōŋ ō kan yaadare k1, kan lanno gosunno k1 Yeezuu da Maarii k1, kan Yeezuu danyino k1.

Matiyas bōore

¹⁵ Dōmum b1 dō ō, gōo a so kō ma b'ō, n lē n a zō zōrō buhira ma. Piyeer n wuti a danyino wōo bire ō, an a h1, a ō:

¹⁶ «M danyino, a ga a wom kō Sent-Əspri mim k'a h1 David lē m Wosoci nō ō Zidas k'a ka lē, n1 Yeezuu nyaso b1 minto b1 n kō y1.

¹⁷ A nyinta wōo bire ō, an a hō jirle hō y1, wōo zibəə b1 nō ō.

¹⁸ B1, gōaa b1 dō, zibəə bonyaa k'a a ba b1, a b1 busoo b1 sa, an tara si m. A dō a ō a nō ra, a nō b1 n haan, a nōbaaro haay n bō, n1 sur tara ō.

¹⁹ Zerizalem gōo haay a dō. B1 y'a ka n'n1 tara b1 birm a lemim m Hakeldamaa, a lē taa k'a h1, a ō: Ma tara.

²⁰ Sıra m, n y'a gorsıra ba ncinaaŋ laaro ci nō ō:

K'a har n gōota zer, kō gos1 b1 nyinta ō y.

B1, a a ya an a h1, a ō:

Kō gōaa vanta n a zibəə b1 sa.

²¹ Gōo kō n wōo da zaa ō lē haay ō dōmum kō Zuuba Yeezuu mısırbaa ba ō wōo bire ō b1,

²² an a sa Yeezuu batem k'a a si Zaan zi b1 ma, an ta an dōmum k'a der ō arzana ō b1 ku b1, a a ga m, kō n gōaa deem n a ba kan wōo k1 a mumbōore kasetzaa.»

²³ N n hinka h1ya, Zozef kō n n'a birm Barsabas, n n1 so ra, n n'a tō ka Zistus b1 m kan Matiyas k1.

²⁴ N n yaa da ncinaaŋ: «Zuuba, 1b1 k'1 gōaa haay heer dō, d1ga gōaa h1ya naa bire ō 1 gōaa k'1b1 bō ō b1 hinka wōo m,

²⁵ k'an nyinta lemim nyinta zibəəzaa, bince kō Zidas a to an ta a bince ō b1.»

²⁶ N n pōəga da, an jum Matiyas mim ō. B1 y'a da kristazibəəzanno bueredeenno wōo barla.

2

Sent-Əspri zerle

¹ Pantikōti dōmum k'a ku b1, n nyinta n'n'a so kō ma haay bince deem ō.

² Lēem b1, n bōgōr ma am hunher gōta hō b1 m, an a to brama, an b1 har kō n n1 ta ō b1 han haay.

³ N n hō y1 an bō kō ō kan sē nēem k1, an a jinjir, an a cunta gōaa biyəə mim ō.

⁴ *Sent-Əspri n1 n haay han, n'n'a suŋŋida sa, n'n1 lemim vantōo h1m amba Sent-Əspri a ka n ō kō n n'a h1 b1 m.

⁵ Bala, z1fōrō wosohōonhōbarezanno y'a to durnya kōrō haay ō, n1 bōr, n'n1 Zerizalem ō.

⁶ Bōgōr b1 k'a ba b1, zamaa b'a so kō ma, b1, n zē kədə, bala, gōaa biyəə nyinta an n1 n mam, n'n1 meer bare a dō lemim m.

⁷ Hō k'a n1 bam b'a ka n1 zē kədə, gōaa biyəə n a lē gu, n'n'a h1rē, n ō: «Gōo nōon duro haay kō n n1 meer bam naa, Galilee gōo bēe ra?

⁸ B1, a ba a ō lo, wōo gōaa biyəə n1 n mare a dō lemim n1?

⁹ Part1 zanno kan Mēedi zanno k1, Elamit1 kan Mezopotamii zanno k1, Zidee zanno kan Kapadōs zanno k1, Pōn zanno kan Azii zanno k1,

¹⁰ Frizii zanno kan Panfilii zanno kɪ, Ezipti zanno kan Libii Sirennu zanno kɪ, kan Ròm zanno kɪ ɲ nɪ naa ʊ rɔ wɔɔ kɪ.

¹¹ Wɔɔ kɪ wɔɔ m Zɪfɔrɔ, kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɪ ɲ nɪ zum zɪfɔrɔ wɔɔ lɛrɔ wɔɔ rɔ wɔɔ kɪ, Kretɪ zanno kan Araabirɔ kɪ, wɔɔ y'a mam, ɲn'a lɛ bɔm Woso zibæə mɪɲɲa b'ʊ, wɔɔ do lemim m.»

¹² Mim naa do k'a ba bɪ cem ɲ han haay, ɲn'ɪ bɪsɪ kam kɪ ma, ɲn'a hum kɪ m, ɲ ʊ: «Naa lɛ taa k'a hɪ a ʊ lɔ?»

¹³ Gɔsɪnnɔ nyɪnta ɲn'ɪ yaa wɔrɛ ɲ ma, ɲ ʊ: «Bɛɛ yɪ ɲ ka.»

Pɪyɛɛr meerbaa

¹⁴ Pɪyɛɛr n wuti meerbaa m bueredeenno kɪ ɲ nyɪnta b'ʊ rɔ wɔɔ bire ʊ, an n'a hɪrɛ ncɪnaaɔ: «Zidee zanno, kan awɔɔ haay k'a nɪ Zerizalem nɔ ʊ naa ʊ rɔ wɔɔ kɪ, k'a hɔ k'a nɪ bam bɪ jɪ ma mɪɲɲa, k'a tɔr gɔ mɔɔ meerbaa bɪ ma.

¹⁵ Ayy..., gɔɔɔ nɔɔn duro n bɛɛ mi amba awɔɔ n'a hɔɔn dam ma bɪ nɪ y. Do k'a mɛ naa, wakati kaakɔ wɔɔ n ta ma cɪna.

¹⁶ Bɪ naa do naa, hɔ kɪ wosolɛsɪnnɔsorazaa Zowel a hɪ bɪ n naa:

¹⁷ Ba hɔ kɪ Woso a hɪ bɪ n na:

Dɔmɪnnɔ jezanno nɔ ʊ,
mɔɔ yɪ m Sent-Espri zerm gɔaa haay mim ʊ,
awɔɔ gɔɔɔ yaarɔ kan lanno kɪ Woso lɛ sire ɲnɪ so ra,
awɔɔ gɔɔɔ pooro hɔhɪnkarɛrɔ yɪm,
awɔɔ gɔɔɔ gusɪnnɔ hɔɔ yɪrɛ nɪnnarɛrɔ nɔ ʊ.

¹⁸ Sɪra m, dɔmɪnnɔ wɔɔ duro nɔ ʊ,
yaarɔ kan lanno kɪ ɲ nɪ mɔɔ zi bam nɔ wɔɔ,
mɔɔ yɪ m Sent-Espri bɪ zerle ɲ la, ɲn'ɪ Woso lɛ si ɲnɪ so ra.

¹⁹ Mɔɔ hɔɔ gɔtɔɔ bam brama,
m makrarɔ ba tara burɔ ʊ naa ʊ, ma kan sɛ kɪ, sɪɲɲɔ kɪ nyɪntaɲ ʊ.

²⁰ Woso gure y'a lɔrm an a ba am monsigɛ hɔ bɪ m,
mom n a lɔr am ma hɔ bɪ m,
kɪ Zuuba dɔmɪm gɔta kan a cirbæə kɪ bɪ n bɔkarɛ, an lee ku.

²¹ Bɪ, gɔaa k'a nɪ Zuuba birm yaadare nɔ ʊ bɪ n nɪ bombɔrɛ yɪm.»

²² «Israyel zanno, k'a tɔr ka mɔɔ meerbaarɔ nɔɔn duro ma: Amba awɔɔ do bɪ nɪ, Nazaretɪ Yeezuu bɪ, gɔaa bɪ do Woso a kasɛtɪ ka ʊ awɔɔ zi, an nɪ hoserlo bam, kan hɔ k'a wɔɔ n a yɪ cɪna bɪ kɪ, kan makrarɔ kɪ awɔɔ bire ʊ.

²³ Gɔaa bɪ do, awɔɔ nyasɔ a da gɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔ ʊ, ɲn'a wɔ gɔdarkora ma, amba Woso lɛɛ ka an a cɪnta a zim a hɔdɔrɛ nɔ ʊ k'an ba bɪ m.

²⁴ Bɪ, Woso a mɪm bɔ ʊ, an a bombo zɛ kaɔdabaa ma, bala, zɛ b'a dam ma an gɔɔta m a cirbæə nɔ ʊ y.

²⁵ Sɪra m, David a hɪ a minto, a ʊ:

Mɔɔ ɪ Zuuba yɪrɛ m lɛɛ dɔmɪm haay, bala, a ɪ mɔɔ bɪsɪ ra,
kɪ mɔɔ bɪ m da ma, m m do y.

²⁶ Mɔɔ heer nyɔɔ sɔ, mɔɔ nɛɛm nɪ heernyɪnta laa lɔm,
mɔɔ mɛ nɪ menyɔɔ dam taaheerle nɔ ʊ an lɛ da.

²⁷ Bala, mɔɔ do ɪbɪ bɪ mɔɔ nyɪ to m *gæəno bɪnce ʊ y.
ɪbɪ gɔaa paan... m mɔɔ m,
ɪ bɪ mɔɔ tore m wɔn y.

²⁸ ɪbɪ mɪsɪrbaa zaa hɪnka mɔɔ m,
ɪbɪ y'a kam mɔɔ m heernyɔɔ yɪ ɪ zi.»

²⁹ «M danyɪnɔ, zaa ta ʊ kɪ m a hɪ kan heerkoodɔbaa kɪ, m a bɔ kɪ zi: Wɔɔ yaaba David ga, n n a bir, a yaa gɔɔta an nɪ wɔɔ zi naa ʊ her.

³⁰ B'a nyinta wosolesinnisorazaa, an a do, a o: Woso a wer si m, a do goaa bəre, an nyinta a cirbəəduu ra.

³¹ A ləe ka an Krista mumbəore bi yi, bi, a minto y'a ka an a hi, a o: N n a to gəəno bunce o y, b'a mesim n wəre do y.

³² Woso Yeezuu bi do mum bo o, wəo haay, a kasetzanno m wəo m.

³³ Woso a busu a bisi o a ləbore no o. Sent-Espri k'a Zi a ler bəm bi, a a yi, an a jir; amba awəo n'a yim, an n'a mam so bi m.

³⁴ Bala, David k'an der paan... arzana o bi, a a hi munja, a o:

Zuuba Woso a hi məo Zuuba m:

nyinta məo bisi o

³⁵ an ta an domum ko məo n n'bu junno wəo bam

i gankarahə bi ku.»

³⁶ «Ku Israyel do haay n a do munja: Yeezuu ninjə k'awəo wə go ma bi, bi Woso a ba Zuuba kan Krista ki.»

Ləekare kristagoo

³⁷ Ku η heer a zə ko ma kan minno noon duro mare ki bi, η Piyeer lar kan kristazibəezanno goonnə wəo ki, η o: «Ku a ba lo, o danyino?»

³⁸ Piyeer n a nyi bo o, a o: «K'a a bo a mimbənyaaro o, ku goaa biyəə m batem si Yeezuu to ma a mimbənyaaro sugur yire minto. B'awəo Sent-Espri yim ganwore.

³⁹ Lerbore naa do, awəo ho m kan a nyino ki, kan goəo haay ko η ni laatu ro wəo ki, goəo haay ku Zuuba wəo Woso n ni zem bi η bir lo wəo ki.»

⁴⁰ Piyeer meer ba gəta, an n'a kaseti kam, an ni η heer bam kookoo, an n'a hure, a o: «K'a a go her goəo bənyaaro noon ma.»

⁴¹ Goəo ko η y'a meerbaaro wəo si ro wəo η batem si. Hinni bi do o bi, goəo ko η y'a zə ko ra kan η ki ro wəo, η lə a zo tisi kaako ma.

Ləekare kristagoo misirbaa

⁴² N ye kristazibəezanno wəo karunda bi ma, ηn'i tam ləe domum haay, ηn'a zem ko ra, ηn'i Zuuba zəkora həbire bım, ηn'i yaa dare.

⁴³ Kristazibəezanno wəo ko η ni hoserlo bam gəta kan makrarə ki bi, η haay zə kədə.

⁴⁴ Goəo haay ko η y'a ba sirakarezanno wəo haay a zə ko ra, ηn'a ho haay zem ko ra.

⁴⁵ N y'a wəhoə heere kan a arzakarə ki, k'a bi η jir kan ko ki amba goaa biyəə lə n taa bi m.

⁴⁶ Domum haay, η y'a zem ko ra Wosoce o b'o, ηn'a zem ko ra a harlo o, ηn'i Yeezuu zəkora ho bire kan heernyoə ki, noonhubaa ki.

⁴⁷ N n'i Woso dan o, do bi haay n a lə bore η o. Domum biyəə, Zuuba a ka goəo ni bombore yire, sokomagooə wəo lə n'a dam la.

3

Logə waare

¹ Yirbəə deem m wakati kaako ho ma bi, yaadare wakati m bi, Piyeer kan Zaan ki ta Wosoce o.

² Goaa n ni b'o, an yi logə, n n tir a busu domum haay, n n aa nyinta Wosoce lə ko n n'a birm «cele goere-gore» bi ma, k'an ho yinye goəo ko η ni gasom Wosoce o b'o ro wəo han.

³ K'a Piyeer yi kan Zaan ki, ηn'i tam k'a gaso Wosoce o b'o bi, a ho ye η han.

⁴ Piyeer kan Zaan kɪ n dɪga a sɪ... ɲn'a hɪ m, ɲ ɔ: «Dɪga wɔɔ ma!»

⁵ Gɔaa bɪ nɪ dɪgare ɲ ma, bala, dɔ an nawore ɲ ma kɔ ɲ nɪ hɔ ka a ɔ.

⁶ Piyeer n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ ba sarma m gɛɛ wanzur nɪ y. Bɪ, hɔ k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ, mɔɔ y'a kare ɪbɪ ɔ: Yeezuu Krista, Nazareti gɔaa bɪ tɔ ma, wuti ɪ ta!»

⁷ A n a sa a bɪsɪ wɔ ma, an a ka an wuti. Lɛɛm bɪ, gɔaa bɪ gannɔ kan a gankoyero wɔɔ kɪ a bɔ kɔ zi.

⁸ A n wuti brama vugur, an nɪ tam. A n gasɔ kan ɲ kɪ Wosocɛ ɔ b'ɔ, an nɪ tam, an nɪ hinherm, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ.

⁹ Zamaa bɪ haay n a yɪ an nɪ tam, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ.

¹⁰ N y'a dɔ: A mɲɲa ɪ nyɪnta Wosocɛ lɛ gɔɛɛ-gɔɛɛ bɪ lɛ ma an nɪ hɔ yɪnyem bɪ. Gɔɔɔ wɔɔ zɛ kədɔ, ɲ da n bɔ ɔ, hɔ k'a ba gɔaa bɪ m bɪ tɔ ma.

Piyeer meerbaa

¹¹ Gɔaa bɪ n a ya, an n'a gɔm Piyeer ma kan Zaan kɪ y. Zamaa bɪ haay n a si ɲnɪ ta ɲ zi lanɲa kɔ n n'a birm «Salomɔɔn lanɲa» bɪ taa. Hɔ k'a ba b'a ka ɲnɪ zɛ kədɔ.

¹² Piyeer k'a naa yɪ bɪ, a a hɪ zamaa bɪ m, a ɔ: «Israyel zannɔ, bɔ m, awɔɔ nɪ zem kədɔ hɔ k'a ba naa ma? Gɛɛ bɔ minto m, awɔɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma, ɪ ɔ, gɔaa naa k'a nɪ tam bɪ, wɔɔ paɲɲa gɛɛ wɔɔ mɲɲabaa y'a ka, an nɪ tare?»

¹³ Abraham, Izakkɪ, kan Zakɔɔb kɪ Woso k'a m wɔɔ zɪɔ Woso bɪ y'a lɛ bɔ a Zibəɛnyɪ Yeezuu b'ɔ. Bɪ, awɔɔ nyɪnta a nyaso a ka Pilati ɔ, an a ɲɔa k'a wɔ saa, awɔɔ n a gu bɪ.

¹⁴ Awɔɔ, Gɔaa mɲɲa k'an tɪrga bɪ, awɔɔ kaanm bɪ m, a yɛ kɔ n nɪ wɔ saa gɔrzer bɪ ma.

¹⁵ Mɪsɪrbaa cir b'awɔɔ zɛ, Woso a mɪm bɔ ɔ gəɛno bire ɔ, a kasetizanno m wɔɔ m.

¹⁶ Strakare minto y'a ka Yeezuu tɔ ma, wɔɔ n tɔ naa dɔ hɪ, ɔ yaabazaa k'awɔɔ n nɪ dɪgam ma a dɔ sɔ naa waa. Bɪ, strakare k'a a tɔ Yeezuu zi bɪ y'a ka gɔaa naa n a waa awɔɔ haay bire ɔ.»

¹⁷ «Stra m, m danyɪnɔ, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ badɔ y'a ka awɔɔ n a ba ncɪnaaɔ haay, awɔɔ kan a cinno wɔɔ kɪ.

¹⁸ Woso mɲɲa lɛɛ ka an a hɪ a lesinnɪsorazanno lɛ m, a ɔ: A Krista bɪ fir yɪɛ, b'a kɔ yɪ maam sɔ.

¹⁹ K'a a bɔ a mimbɔnyaaro ɔ, k'a a bɔ a bɔr Woso zi, k'a a mimbɔnyaaro sugur yɪ.

²⁰ Zuuba Woso menyɔɔ dɔmɪnnɔ kam, an Yeezuu bɔmbɔɛzɛaa nɲɲɔ k'a banka wɔɔ minto bɪ nyɔɔ.

²¹ K'a nɪ arzana ɔ bɪ, nyɪnta an nawom b'ɔ, an dɔ hɔ haay bankare dɔmɪm ma, dɔmɪm nɲɲɔ kɔ Woso a hɪ a lesinnɪsorazanno mɲɲɔɔ lɛ m bɪisi bɪ m.

²² Moyiisi lɛɛ ka an a hɪ, a ɔ: «Zuuba Woso y'a lesinnɪsorazaa bɔɲ ɔ awɔɔ danyɪnɔ bire ɔ awɔɔ minto, amba mɔɔ m. K'a tɔr ka hɔ haay k'a n'a hum bɪ ma.

²³ Gɔaa k'a n a tɔr ka wosolesinnɪsorazaa bɪ dɔ lemim ma, kɔ n n a bɔ dɔ barla, n n'a zɛ gər.»

²⁴ Wosolesinnɪsorazanno wɔɔ haay, an a sa Sanwel ma kan a jezanno kɪ dɔmɪnnɔ kɔ wɔɔ n ta ɔ rɔ wɔɔ nɔɔn mim hɪ.

²⁵ Awɔɔ m wosolesinnɪsorazanno wɔɔ kan gɔaasɪbabaa kɔ Woso a cɪnta kan awɔɔ zɪɔ kɪ bɪ hɔyɪrezanno, dɔmɪm k'a hɪ ɔ Abraham m, a ɔ: «ɪbɪ yanɲɔɔ minto, dɔ haay k'a nɪ tara burɔ ɔ barka yɪm.»

²⁶ Woso k'a Zibəənyɪ bɪ bɔ ɔ bɪ lɛɛ ka an a nyɔɔ awɔɔ zi an a barka zer awɔɔ mim ɔ, an n'a kam awɔɔ gɔaa haay n'a mimbɔnyaarɔ tore.»

4

Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ dɔdɔkənnɔ taa

¹ Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ kɔ η ɡɔɔta ηn'ɪ meer bam kan zamaa bɪ kɪ bɪ, wosocemannɔbənno kan Wosoɛ dɔmazannɔ cir bɪ kɪ, kan Sadisɛɛnrɔ kɪ bɔr η zi.

² N̄ heer busu kan η kɪ, kɔ η nɪ karɪnda dɪndam ɡɔɔɔ wɔɔ m, ηn'ɪ Yeezuu mim hum ɡɔɔɔ m kan ɡəəno mimbɔɔrɛ kɪ bɪ minto.

³ N̄ nɪ η ɡɔr, ηnɪ η du lɔnnɔɛ ɔ, bala, gum da, ηn'a to dɔ n mɛ.

⁴ ɡɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kare η ma rɔ wɔɔ, ɡɔta a ba sɪrakarezanɔ. N̄ lɛ wuti an a zɔ tisi soor ma.

⁵ Dɔ k'a mɛ bɪ, cinno kɔ η nɪ Zerizaleɪm ɔ kan tara bɪ ɡɔɔɔɡusinno kɪ wosocikarunsaambɔɔ wɔɔ kɪ a zɛ kɔ ra.

⁶ Wosocemannɔbər jɪtaare Hannɪ nyɪnta ɔ kan *Kayiifo kɪ, Zaan kan Alesandɪr kɪ, kan wosocemannɔbənno jɪtannɔ dogɔɔɔ wɔɔ kɪ haay.

⁷ N̄ n a ka, ηnɪ Pɪyɛɛr ɡaa kan Zaan kɪ, ηnɪ bɔr η nɪ a taa, ηn'ɪ η larle, η ɔ: «Bɔ paɪɪɪa m, ɡɛɛ nka to awɔɔ yu ma an nɪ naa bare?»

⁸ *Sent-ɛspri k'a Pɪyɛɛr han bɪ, a hɪ η nɪ, a ɔ:

⁹ «Kɔ lɛezannɔ kan ɡɔɔɔɡusinno kɪ, her naa ɔ bɪ, wɔɔ lar awɔɔ nawom hɔ muɪɪa kɔ wɔɔ ba lɔɡɔ naa do m bɪ minto. Kɔ a hɪ, k'a ba wɔɔ ɔ lɔ ɡɔaa naa do n a waa ɡɛ?»

¹⁰ K'a dɔ muɪɪa a ɔ, awɔɔ haay kan Israyel do haay kɪ, Nazareti Yeezuu Krista to minto m. Awɔɔ y'a wɔ ɡɔdarkora ma, Woso n a mɪm bɔ ɔ ɡəəno bire ɔ, a minto y'a ka ɡɔaa naa do n a waa, an n'awɔɔ lɛɛ naa ɔ.

¹¹ Amba Wosoci a hɪ bɪ m, ɟaa k'awɔɔ ɛɔdonno, wɔɔ a bɔ ɔ a zɔ bɪ, a y'a ba ɛɛjɪr jaa.»

¹² Bombɔɛzaa vanta ba ɔ bɪnce vanta ɔ k'a bɛɛ y. To vanta ba ɔ durnya nɔ ɔ n n a ka ɡɔɔɔ ɔ k'ɔ ɔ da ma ɔ bombɔɛ yɪ k'a bɛɛ y.»

¹³ Kɔ η Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ heerkoodɔbaa bɪ yɪ bɪ, ηn'a dɔ η ɔ, η n karɪnda ba y, targarɔ m bɪ, η zɛ kɔdɔ. N̄ y'a dɔ kɛɛrɛ, η ɔ Yeezuu zukuuzannɔ m,

¹⁴ ηn'ɪ dɪɡam ɡɔaa k'a waa bɪ ma a jɪr ɔ, η n hɔ k'a n'a hum bɪ dɔ y.

¹⁵ N̄ n lɛ ka, kɔ η nɪ bɔ η nɪ dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ, ηnɪ ɡɔɔta k'a dɪɡa η mim ma.

¹⁶ N̄ n'a hum kɔ m, η ɔ: «K'ɔ a ba ɡɔɔɔ nɔɔn duro n lɔ? Kɔ sɪra nɪ, ɡɔɔɔ haay kɔ η nɪ Zerizaleɪm nɔ ɔ rɔ wɔɔ a dɔ, η ɔ, η hoser ba, bɪ wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ bɪsɪ ka ma y.

¹⁷ ɔ η meerbaarɔ wɔɔ da jɪm ɔ, k'a bɪ lee ku lɛɛ haay ɔ y. ɔ bɔ η lɛɛ, kɔ η b'a ya, ηnɪ meer ba kan ɡɔɔɔ wɔɔ kɪ to naa do minto y.»

¹⁸ N̄ n a ka, ηnɪ η bir, ηnɪ lɛ ka η ɔ, kɔ η b'a ya, ηnɪ Yeezuu to hɪ, ɡɛɛ, ηn'a mim dɪnda y.

¹⁹ Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ n a nyɪ bɔ η nɔ, η ɔ: «Bɔ m muɪɪa Woso mɪm ɔ? ɔ tɔr ka awɔɔ ma ɡɛɛ, ɔ tɔr ka Woso ma? K'a a hɔɔn da ma, a dɪɡa a.

²⁰ Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ hɔ kɔ wɔɔ yɪ, ɔ a ma bɪ hire to y.»

²¹ Kɔ η nɪ nyɪ bam zamaa bɪ m bɪ, η b'a dam ma, ηnɪ hɔsɪ ba η nɪ y. N̄ n a ya, ηnɪ nyaa ba kan η kɪ, ηnɪ η to. Bala, ɡɔaa haay y'a lɛ bɔm Woso ɔ hɔ k'a ba bɪ minto.

²² Bɪ, ɡɔaa k'a waare yɪ hoser naa do bare nɔ ɔ bɪ, a dɔɔraa lɛ da busi m.

Sırakareezanno wɔɔ ɪ yaa dam

Woso m

²³ Kɔ ɲ wɔ saa ɲ ma bi, Pɪyɛɛ kan Zaan kɪ ta a muno wɔɔ zi, ɲn'a hɔ kɔ wosocemannɪbɛnno jɪtanno kan tara ɡɔɔɡusɪnno wɔɔ kɪ a hɪ bi dɪnda ɲ nɪ.

²⁴ N n a tɔr ka ɲ ma. ɲ haay n a zɛ kɔ ra deem, ɲn'a hɪ Woso m, ɲ ɔ: «Karinisaamba, ɪbɪ <brama da kan tara kɪ, hɪ kɪ, kan hɔ haay k'an a nɔ ɔ bi kɪ.>

²⁵ ɪbɪ Sent-Espri paɲɲa da ɪ zibəɛnyɪ Davɪd wɔɔ yaaba bi lɛ ɔ, minno nɔɔn duro minto:

Bo minto kɔɔ nɪ hɛən sire nɔɪnaaɔ,

zamaa n'a hɔɔn dam,

hɔɔndare vam-vam nɪ?

²⁶ Durnya cinno n a zɔ kɔ ma,

kɔɔ cinno n a so kɔ ma k'a yar ba kan Zuuba Woso kɪ,

a Krista kɪ.

²⁷ Sira m, Hirɔɔɔɔ kan Pɔns Pɪlatɪ kɪ a zɛ kɔ ra tara naa do nɔ ɔ, kan do wantɔɔ kɪ Israyel zanno kɪ, k'a yar ba kan Yeezuu ɪbɪ zibəɛzaa miɲɲa k'ɪbɪ bɔ ɔ bi kɪ.

²⁸ Naa ba ɲ y'a ɔ, k'ɪbɪ paɲɲa, ɪ hɔɔnhɔ k'ɪbɪ lɛɛ ka ɪ cɪnta bi n kɔ yɪ.

²⁹ Naa ma kɛɛɛ bi, Zuuba, ɪ tɔr ka ɲ nyaabare meerbaa bi ma, k'ɪ ka k'ɪ zibəɛnyɪnɔ wɔɔ n'ɪ lemim bi hɪ kan heerkoodəbaa kɪ.

³⁰ ɪ wɔ hɔɔ, ɪ ka kɔ yaabazanno m waare yɪ, kɔ makrarɔ m ba, kan hoserlo kɪ ɪbɪ Zibəɛnyɪ miɲɲa Yeezuu tɔ ma.»

³¹ Kɔ ɲ yaa bi da ɲn'a nya bi, bɪncɛ niɲɲɔ kɔ ɲ nɪ ta ɔ bi hɪnkɔ. Sent-Espri gasɔ ɲ ɔ an ɲ han haay. ɲ nɪ Woso lemim bi pa dam kan heerkoodəbaa kɪ.

Sırakareezanno arzaka jirle

³² Zamaa bi kɔ ɲ y'a ba sırakareezanno wɔɔ, ɲ heer a ba deem, nyi deem, ɡɔaa ba ɔ an nɪ hɔ m, a ɔ, awɔɔ y'a so ɔ y. Hɔ haay bi zɛ ɲ nawɔm kɔ ra deem.

³³ Kristazibəezanno wɔɔ ɪ Zuuba Yeezuu mɪmbɔɔɛ kasetɪ kare kan paɲɲa gota kɪ. ɲ haay nɪ zi bam Woso barka gota kɔ ɲ y'a yɪ bi m.

³⁴ ɡɔaa ba ɔ ɲ bire ɔ an cɪcirzaa y. ɡɔɔɔ kɔ ɲ nɪ tararɔ m nɔ wɔɔ, ɡɛɛ, ɲ nɪ harlɔ m nɔ wɔɔ, ɲ hɛɛ ɲ nawɔɛ, ɲn'ɪ zɛɛ a busoo kɔ ɲ y'a yɪ bi m,

³⁵ ɲnɪ b'a ka kristazibəezanno wɔɔ ɔ. ɡɔaa biyɛə k'a lɛ taa daahan ma bi, a y'a yɛɛ amba a lɛ taa bi m.

³⁶ Amba Zozef kɔ kristazibəezanno wɔɔ a tɔ ka Barnabas bi, a lɛ taa k'a hɪ a ɔ «muno heeryurezaa» bi n nɪ hɔsɪra m. Levii do ɡɔaa m, an a tɔ Siipɪr ɔ.

³⁷ A n a hɔsɪra bi hɛɛ, an a busoo bi sa, an b'a ka kristazibəezanno wɔɔ ɔ.

5

Ananyas kan Saftura kɪ ɲɔaar

¹ ɡɔaa deem n ta ɔ, a tɔ m Ananyas, an kɔ ma kan a lɔ Saftura kɪ ɲn'a tara hɛɛ.

² A n kɔ ma kan a lɔ bi kɪ, an busoo bi bɔ ɔ an a cɪnta, an a mɪsɪ bi sa an aa a ka kristazibəezanno wɔɔ ɔ.

³ Pɪyɛɛ n a hɪ, a ɔ: «Ananyas, bɔ m Sotaana n'ɪbɪ heer han? ɪbɪ ɲɔaar ba Sent-Espri m, ɪ tara k'ɪbɪ hɛɛ bi busoo bi bɔ ɔ.

⁴ Ibū n ɪ da ma ɪ tara bɪ hɛɛrɛ to, ɪ ba ɪ hɔ ra? Gɛɛ, k'ɪ hɛɛ, ɪ busoo bɪ sa ɪ hɔ k'ɪ lɛ n taa bɪ bam na? A ba ibū ɔ lɔ, ɪ naa da ɪ heer ɔ? Nɔ̃aar bɛɛ ibū ba guɔɔ nɪ y, a ba ibū ɔ Woso m.»

⁵ Ananyas k'a naa ma bɪ, an a do, an ga. Nyibəə guta gasu guɔɔ kɔ ɲ minno nɔɔn duro ma rɔ wɔɔ ɔ.

⁶ Guɔɔ pooro n bɔr, ɲnɪ b'a gər bɪ sa, ɲnɪ pɛɛra burgu ma, ɲn'aa a bir.

⁷ A maasɪrɛ ba, an a zo wakati kaaku ma, a lɔ bɪ n bɪ gasu, an a do kɔ bɔ ɪ ba y.

⁸ Pɪyɛɛr n a lar, a ɔ: «Tara bɪ k'awɔɔ hɛɛ bɪ, a lɛ paan... m naa ra?» A n a nɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪn..., a lɛ n bɪ bala.»

⁹ Pɪyɛɛr n a ya, an a lar, a ɔ: «A ba awɔɔ lɔ a a lɛ ba deem k'a Zuuba Sent-ɛspri bɪ makra ba? ɪ tɔr ka guɔɔ kɔ ɲ yaa ibū zim bɪ bir lɔ wɔɔ gam heer ma halle ma, ɲ y'ibū busum sɔ.»

¹⁰ Lɛɛm bɪ, Safura a do Pɪyɛɛr jɪr ɔ, an ga. Kɔ guɔɔ pooro wɔɔ bɔr bɪ, ɲ bɪ dɪga a a ga, ɲn'a busu k'a yaa bir a zim bɪ jɪr ɔ.

¹¹ Dabɔɔ guta sɪrakarɛzanno wɔɔ nyaso haay, kan guaa haay k'a minno nɔɔn duro ma bɪ kɪ.

Kristazibəəzanno wɔɔ hoserlo bare

¹² Kristazibəəzanno wɔɔ ɪ makrarɔ kan hoserlo kɪ bam gota zamaa bɪ bire ɔ. ɲ haay a zɛ kɔ ra deem Salomoɔn lanɲa taa b'ɔ.

¹³ Bɪ, guaa k'a n sɪra ka Woso ɔ paan... bɪ bir yem an n'a zɛm kɔ ra kan ɲ kɪ y. Kan bɪ kɪ, zamaa bɪ n n'a lɛ bɔrɛ ɲ ɔ.

¹⁴ Guɔɔ cir gɔta, yaaro kan lanno kɪ ɪ sɪra kam Zuuba ɔ, ɲn'a zarlɛ ɲ la.

¹⁵ N n bɔr yaabazanno m zaaro bire ɔ, ɲnɪ ɲ wɔta gargɔrɔ ɔ gɛɛ gɔranɲarɔ ɔ, kɔ Pɪyɛɛr bɔr an nɪ cenim b'ɔ gɛɛ a hinni y'a kam nɪɲɲoo ra gɛɛ.

¹⁶ Guɔɔ gota n a to yaabazanno m Zerizalem gorgarɔ ɔ kan guɔɔ kɔ zinɛro nɪ kan ɲ kɪ rɔ wɔɔ kɪ, ɲnɪ bɔr ɲ nɪ, ɲn'a waa haay.

Kristazibəəzanno wɔɔ gurle

¹⁷ Dɔmum bɪ do ɔ bɪ, wosocemannibər jɪtaare kan a jezanno kɪ, Sadisɛɛnrɔ wɔɔ, wuti kan jumbaa heerbusu kɪ.

¹⁸ ɲ n a ka, ɲnɪ kristazibəəzanno wɔɔ gɔr guɔɔ mum m, ɲnɪ ɲ du lɔnnɔɔɛ ɔ.

¹⁹ Gunuu ɔ bɪ, Zuuba maleɛka bɔr, an bɪ lɔnnɔɔɛ bɪ lɛ rɔ wɔɔ gungu, an ɲ bɔ, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ:

²⁰ «K'a ta a yaa jum Wosoɛ ɔ b'ɔ, a mɪsɪrbaa daa naa do minno nɔɔn duro haay hɪ zamaa bɪ m.»

²¹ Kɔ ɲ naa ma bɪ, do k'a mɛ bɪ, ɲ ta Wosoɛ ɔ b'ɔ k'a yaa dɪnda guɔɔ wɔɔ m. Wosocemannibər jɪtaare bɪ n lee ku kan a jezanno wɔɔ kɪ. A n a ka ɲnɪ dɔdɔkɛnno wɔɔ bir haay, Israyel guɔɔgusɪnno wɔɔ haay, an nyɔɔ da kɔ n aa kristazibəəzanno wɔɔ bɔ lɔnnɔɔɛ ɔ, n nɪ bɔr ɲ nɪ.

²² Guɔɔ wɔɔ kɔ ɲ ta bɪ, kɔ ɲ yaa lee ku b'ɔ bɪ, ɲ n ɲ yɪ lɔnnɔɔɛ ɔ b'ɔ y. ɲ n a wusigɛ ɲn'aa a hɪ, ɲ ɔ:

²³ «Wɔɔ yaa lɔnnɔɔɛ bɪ yɪ ɲn'a ta mɲɲa, a dɔmazanno wɔɔ n nɪ jɪnum cɛrɔ wɔɔ lɛ ma. Kɔ wɔɔ gɔ bɪ, wɔɔ n gɔsɪ yɪ a nɔ ɔ y.»

²⁴ Wosoɛ dɔmazanno cir bɪ k'a naa ma kan wosocemannibənno jɪtanno wɔɔ kɪ bɪ, ɲ zɛ kɛdɛ kristazibəəzanno wɔɔ minto, ɲn'a mɲɲa larm naa k'a ba nɛnaaɔ bɪ, a jɪ nyɪntam lɔ?

²⁵ Guaa n bɔr an b'a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Guɔɔ k'awɔɔ n gur a ɲ du rɔ wɔɔ ɪ Wosoɛ ɔ ɲn'ɪ hɔ dɪndam guɔɔ m.»

²⁶ Wosoce dōmazaa bi n ta kan a zibəəzanno ki kristazibəəzanno wōo zi, an aa η gaa an bōr η ni. N n paŋŋa ba η ma y, bala, η y'i nyi bam zamaa bi m, η y'a a gongōeen jaarō m.

²⁷ N n η gaa, ηni bi η hunka dōdōkēnno wōo m. Wosocemannibər jitaare bi n η lar, a ō:

²⁸ «Wōo hi awōo m muŋŋa, ō ō: A b'a ya, a tō naa do hi a karūnda nō ō y, awōo karūnda bi n bōkare an Zerizaleṃ han, a le n taa k'a goaa naa do ma bi ka wōo mim la.»

²⁹ Puyeer kan kristazibəəzanno wōo ki a nyi bō ō, η ō: «A a ga m, k'i Woso le si, k'i gōōō to.

³⁰ Wōo zūro Woso, Yeezuu k'awōo zenŋə gō ma a ze gər bi, mim bō ō.

³¹ Bi, Woso a busu a bisi ō arzana ō, an cirbəə ka ō, an a ba bumbōrezaa, k'an a ka kō Israyel gōōō n a bō a taam, ηni η sugur yi.

³² Minno nōon duro kasetizanno m wōo m, wōo kan *Sent-Espri kō Woso a ka gōōō kō n n'a le sim nō wōo ō ki.»

³³ Minno nōon duro η heer busu, ηn'a hōon dare η zūnzere ma.

³⁴ Goaa deem n wuti dōdōkēnno wōo bire ō. Farizen m, a tō m Gamalyel, wosocikarūnsaamba m, gōōō wōo n'a dan ō. A n le ka kō η ni bō kristazibəəzanno wōo m cūna,

³⁵ an a hi, a ō: «Israyel zanno, k'a dundo a zi muŋŋa kan hō k'awōo k'a ba gōōō nōon duro m bi ki.

³⁶ Dōōraaro kō η cem dūtaa rō nōon nō ō, Tedas a hunka wōo m, a ō: Goaa gota n'awōo m. A n gōōō gaa, an η so kō ma, η le n a zō zōrsi ma. N y'a muŋŋa ze, a karūdanyino wōo haay hūsi ga da. Gōsi n gōōta y.

³⁷ Bi je ō, lesare dōmum ō, Galilee goaa Zidas a hunka wōo m. Gōōō gota ni zure a je ō. Bi muŋŋa ga ō, gōōō kō η ni zure a je ō rō wōo n hūsi ga da.

³⁸ Bi y'a ka, mōō n'a hure awōo m keere, k'a gōōō nōon duro to kō η ni cem, a bi hōsi ba η ni y. Meerbaa naa do kan zibəə naa do ki, kō gōōō hōō ni, η nyaanle a zim.

³⁹ Bi kō Woso hōō ni, awōo b'a dam ma a ka, η n nyaam ni y. K'a dundo a zi, a b'a ka, a bi yar ba kan Woso ki y.»

N ye Gamalyel meerbaa bi ma.

⁴⁰ N ni kristazibəəzanno wōo bir, ηn'a ka, ηni η ze maduuro m, ηn'a hi η ni, η ō, η b'a ya, ηni Yeezuu tō hi y, ηni wō saa η ma.

⁴¹ Kristazibəəzanno wōo n bō dōdōkare bince ō b'ō kan heernyōō ki, kō Woso ye ηn'a ga fūryire m Yeezuu tō ma bi minto.

⁴² Dōmum biyēə, amba Wosoce ō gee har ō, η bir Yeezuu Krista lemim nyinta bi dindare kan a padare ki tore y.

6

Kristazibəəzanno daahanzanno bōore

¹ Dōmunno wōo duro ō bi, karūdanyino wōo le y'a dam la, zūfōrō kō η ni grekki lemim hum nō wōo n wuti kukur bare m kan kō bi zūfōrō wōo ki. Bala, η dōmum haay hō jirle bi, η bir a kare η zonno wōo ō y.

² Bueerehuyōō wōo n zamaa sirakarezanno wōo so kō ma ηn'a hi η ni, η ō: «A n a ga m k'ō wō saa Woso lemim nyinta pa dare ma, k'ō hōbire jir y.

³ M danyino, k'a ka gōōō yaaro muŋŋōō ma a bire ō saanhūna, Sent-Espri n η heer han kan mindore ki, k'ō zibəə naa do ka η ō.

⁴ Kō wōō ni, wōō ba n bir ō tōŋ ō kan yaadare ki, ō bir Woso lemim nyinta bi pa dam.»

⁵ Zamaa bi haay ye meerbaa naa do ma: η n Etiyennu bo o, goaa m, sirakare n a heer han kan Sent-Espri ki, kan Filipi ki, Prokoor ki, Nikanoor ki, Timon kan Parmenas ki, kan Antiyos goaa Nikola k'a ni zum ziforo woo lero waa o bi ki.

⁶ η ni η hunka kristazibəəzanno waa m, ηni yaa da, ηn'a wo ka η mim la.

⁷ Woso lemim bi padare n'a dam la, karindanyino waa le n'a dam la gota Zerizalem o. Wosocemannibanno gota nyinta ηn'i zum sirakare zaa b'o.

Etiyennu nyasore

⁸ Barka kan panja ki ko η Etiyennu han bi, a nyinta an ni hoserlo kan makraro gotoo ki bam zamaa bi bire o.

⁹ Guoo gosunno n wuti meerbaa m kan Etiyennu ki: Nyinta η y'a o lonna, ηni wo saa η ma, η sokomace bi n a ho. Sirenni ko ziforo nyinta η barla kan Alesandrii zanno ki, Silisii zanno ki, Azii zanno ki. η n a sinjida sa ηn'i bisi kam kan Etiyennu ki,

¹⁰ Sent-Espri k'a a ka Etiyennu ni meer bam kan mindore ki bi, η bir a dam ma ηn'a meerbaa bi nyi boη o y.

¹¹ η n zambu ba, ηn'a ka guoo ma ko η n'a hi, η o: «Woo ma, an ni Woso sonso wom kan Moyiisi ki.»

¹² Nyinta a o ncinaao, ηni zamaa bi, guoogusinno waa, kan wosocikarinsaamboo waa ki nyonnyoota ηni bi daata ze Etiyennu la, ηn'a nyaso ηni ta m dodoenno taa.

¹³ Bi η yaa kaseti nbaarzanno bo o, η o: «Goaa naa do bir waa Wosoce bi kan lero waa ki sonso wore tore y.

¹⁴ Waa o ya, o a ma an n'a hire a o, Nazareti Yeezuu naa do n ni zem bi bince naa do wurgə, an Moyiisi lero k'a η ka waa o ro waa lor.»

¹⁵ Goaa haay k'a ni nyintam dodoare bince o b'o bi, diga η nawom ma, ηn'a meer yi an bo ko o kan maleeka ho ki.

7

Etiyennu meerbaa

¹ Wosocemannibər jitaare bi n a lar, a o: «Sira m naa ge?»

² Etiyennu n a nyi bo o, a o: «K'a a tor ka, m danyino kan η ziro ki. Woso k'a a so cirbəə o b'a hunka waa yaaba Abraham m, domum k'a nyinta o Mezopotamii o, an bokare an ta Haaran o b'o.

³ A n a hi m, a o: «I go i ko bi ma, kan i harzanno ki, i ta tara ko moo n n'a hunkare ubu m b'o.»

⁴ Abraham n a go Kalde zanno ko bi ma, k'a yaa nyinta Haaran o. B'o bi, a zi gare kur bi, Woso n a bo ko bi do no o, an bi nyinta ko k'awoo n ta o heer naa o.

⁵ A n tara ka o k'an a so o ko bi do o y, b'a gam cinta ji ba o y. B'a a ler bo m k'a ka o k'an a so o kan a yannaro ki, baa k'a n nyi yi bi ki.

⁶ Woso n a hi, a o: «A dogoo nyintam do vanta tara ra, bi η gasom lombaa o, η fir kare η ma doorraa zorsi.»

⁷ Woso n a hi, a o: «Do ninne k'a η ba lonnoro waa, moo yi m dodo kam. Bi kur keere bi, η bom, ηni yaa da moo m bince naa do o.»

⁸ A n goaasibabaa da kan ki banjogasure no o. Bi minto y'a ka, Abraham k'a Izakki yi bi, an a gaso banjo o a yire domum sinnyə ho ma, Izakki n a ba maam so kan Zakoo bi. Zakoo bi n a ba a nyino buerehiyyoo ko η y'a ba waa ziro waa m maam so.»

⁹ «Woo zuro woo n bokare nni so Zozef m, nna hee. N n a gaa n ni ta m Ezipti o. Bi, Woso nyunta kan ki.

¹⁰ A n a bo a fir do haay no o, an hoon ka o kan barka ki Ezipti cir Farawon taa. Bi m Zozef ba Ezipti leezaa, an a so Ezipti o kan a har ki haay.

¹¹ No gota n b'a da Ezipti ko o haay o, kan Kanaan ko ki o. Fyryre bi panja nyunta o, woo zuro woo n hobure yi nna bure y.

¹² Ko n y'a ma, n o hobure i Ezipti tara ra bi, Zakoo ba nyuno, woo zuro woo nyoo n leekare ho ma.

¹³ A huya ho ma bi, Zozef a hunka a danyuno woo m. Bi Farawon a danyuno woo do ma o.

¹⁴ Bi m, Zozef n nyoo da, nna'aa a zi Zakoo ba gaa kan a doguoo ki. N y'a ze ko ra haay goaa busaanhuna a yaa soor.

¹⁵ Zakoo ba n ta Ezipti o, an aa ga b'o kan woo zuro woo ki.

¹⁶ N n n gori, nni ta n ni Sikem o nna'aa n bir yaa ko Abraham a si busoo m Emoor nyuno zi, Sikem tara ra b'o.»

¹⁷ «Woso lerboro k'a ba kan Abraham ki kan ko yi bi domum k'a n'a zom bi, zamaa bi le a da ra, nna'aa ba gota Ezipti tara ra,

¹⁸ an ta an Ezipti cir vanta k'a bi cirbae bi, b'a n Zozef do bi ku.

¹⁹ Cir bi do nyunta bonyaa, an zamb'o ba woo do bi ma. A panja ba woo zuro woo ma, an a ka nna'aa a nyuno poorero gori, nna'aa n lo ko n ni ginga.

²⁰ Domum bi do Moyiisi yi o. A goro nyunta o Woso mum o. A tor n y'a o mom kaako a zi har o.

²¹ Bi ko n y'a zo bi, Farawon nyumboree bi y'a busu an a tor, an a ba a nyi.

²² Moyiisi n Ezipti zanno woo hoon dinda haay, a meerbaaro kan a zibaro ki panja nyunta o.»

²³ «K'a doora busi ku bi, a a hoon da a o, k'a diga a danyuno Israyel zanno woo ma.

²⁴ K'a deem yi Ezipti goaa ni fir kam ma bi, k'a o k'a a da a danyi k'a ni fir yim bi han a bombo bi, an Ezipti goaa bi ze, an ga.

²⁵ A hoon a da a o a danyuno woo y'a dore n o, Woso y'a bo o k'a bi n bombo, bi n a ji ma y.

²⁶ A do k'a me bi, a a danyuno huyoo yi nni ko zem, an a zo k'a n bombo ko o, an n'a hure, a o: «M hannyuno, danyuno n'awoo m kan ko ki, bo minto, awoo ni ko zere?»

²⁷ Bozaa ni fir kare a mim bi ma bi n a wo nya Moyiisi ci o, an kaanm m, an a hi m, a o: «Nka y'ibu ba woo cir, k'i nyunta woo dodozarezaa?

²⁸ Ibi le n taa k'i moo ze amba ibi Ezipti zanno goaa bi ze jim bi m na?»

²⁹ Moyiisi k'a naa ma bi, an a si, an aa a nyaakom da ko vanta o, Madyan tara ra. B'a nyuno yi o huya.»

³⁰ «Doora busi kur bi, maleeka a hunka m Sinayii ci poohoon o tutugu o, se no o.

³¹ Moyiisi k'a naa yi bi, a ze ked'e, an a zo k'a diga a. A Zuuba Woso leer ma, an n'a hure, a o:

³² «Ibi zuro Abraham kan Izakk'i ki Zakoo ba k'i Woso m moo m.» Moyiisi da n bo o, a me ni nyinjom, a n ye k'a a ya, a a mum busu a diga y.

³³ Zuuba n a hi m, a o: «I koso bo i gam o, bala, bince k'ibu n ni juro o naa, bince muma m, bala moo i naa o.

³⁴ Moo m guoo woo cicir yi Ezipti tara ra, moo n zedare ma, moo n zer ko m n bombo. Naa ma keere bi, moo le n taa ko m i nyoo Ezipti ko o.» »

³⁵ «Moyiisi bi do η kaanm m ηn'a hure, η u: <Nka y'ibu ba cir, dɔdɔkarezaa so?» Bi, Woso a nyɔɔ k'an bir cir, bɔmbɔrezaa so kan maleeka k'a hinka m tutugu nɔ u bi daahan ki.

³⁶ Bi yi η gaa, an bɔ η nɔ kan hoserlo bare ki, makrarɔ ki Ezipti tara ra, higota piine bince u, poohɔɔn u, dɔɔraa busi.

³⁷ Moyiisi muηηa y'a hi Israyel zanno m, a u: <Woso y'a lesinnɔsorazaa bɔη u awɔɔ danyinɔ bire u, amba mɔɔ m, an a ka awɔɔ u.>

³⁸ A muηηa i nyinta kan Israyel zanno wɔɔ ki poohɔɔn u, maleeka n meer ba kan ki Sinayii ci mim u. A n misɔrbaa lemim si an a ka wɔɔ u.

³⁹ Wɔɔ zɔɔ wɔɔ n ye k'a le si y. N kaanm m, ηn'a ηsa k'a a bɔ a ta Ezipti tara ra.»

⁴⁰ «I] n a hi Aaron m, η u: <wosoro ba i η ka wɔɔ u, kɔ η nɔ bir u leɛ. Bala, Moyiisi naa do k'a wɔɔ gaa an bɔ wɔɔ m Ezipti u naa, wɔɔ n a dɔ kɔ bɔ i ba nɔ y.>

⁴¹ N n hɔ ba an bɔ kɔ u kan dinnyeem ki, dɔmunno wɔɔ duro u, ηnɔ mannɔ ba ma, ηnɔ hɔ kɔ η y'a ba bi cɔbsa ba kan heernyɔɔ ki.

⁴² Woso n kaanm η nɔ, an η to ηn'i brama monyaarɔ dan u, amba η y'a gɔrsɔra ba wosolesinnɔsorazanno ci u bi m:

Israyel zanno, mɔɔ awɔɔ ganwɔre gee mannɔhɔ ka m u
dɔɔraa busi nɔ u, poohɔɔn u ra?

⁴³ Awɔɔ wosobaawɔm Molok cɛ kɔ n y'a ba huu m bi busu

kan awɔɔ woso Refan monyaa ki,
hɔɔbarerɔ, awɔɔ η ba, k'a bir η dan u.

Naa tɔ ma bi, mɔɔ tare awɔɔ m
lɔmbaa u laato *Babilɔnnɔ ma.»

⁴⁴ «Wɔɔ zɔɔ kɔ η nyinta poohɔɔn u rɔ wɔɔ, η nyinta Woso taure kaseti cɛ m. Ba a u, amba Woso meer ba kan Moyiisi ki an a hi m bi m. A u: <A ba amba hɔ ninηɔ k'ibu yi bi m.>

⁴⁵ Wɔɔ zɔɔ wɔɔ kɔ η y'a si bi, η gasɔ m tara kɔ Zoziye ka η leɛ, ηnɔ yar ba u Woso m la do vantɔɔ ra ηn'a so u naa u. Bi, a gɔɔta u, an ta, an David dɔmum ku.

⁴⁶ David barka yi Woso taa, Zakɔɔb Woso bi, an zaa ye han k'a cɛ dɔ a ka u.

⁴⁷ Salomɔɔn i cɛ bi do an a ka u.

⁴⁸ Bi Woso k'a le da haay bi bir nyintam cɛrɔ kɔ gɔɔɔ η dɔ rɔ wɔɔ u y. Amba wosolesinnɔsorazaa a da a ci nɔ u bi m:

⁴⁹ Zuuba Woso a hi:

Mɔɔ nyintaji bince m arzana m,
tara m mɔɔ gankarahɔ.

Cɛ kara awɔɔ k'a dɔ a ka mɔɔ u?

Mɔɔ menyɔɔdare bince m kara?

⁵⁰ Mɔɔ wɔ beɛ hɔ haay naa ba ra?»

⁵¹ «Tɔrgare zanno n'awɔɔ m, awɔɔ heer kan awɔɔ tor ki bir Woso mim sire y. Awɔɔ nɔ busi kam Sent-Espri ma dɔmum haay. Awɔɔ kan a zɔɔ wɔɔ ki hɔdeem.

⁵² Wosolesinnɔsorazaa bi kara i nyinta u awɔɔ zɔɔ wɔɔ n fir ka ma? N muηηa i gɔɔɔ gɔsɔnnɔ kɔ η leɛ ka ηnɔ Gɔaa tɔrga bi zere bi hi rɔ wɔɔ zunɛ, gɔaa bi do awɔɔ zambɔ ba ma, a zɛ.

⁵³ Woso maleekarɔ nyɔɔ ηnɔ bi Woso lero hi awɔɔ m, b'awɔɔ n zu u y.»

Etɔyennɔ zɛ

⁵⁴ Minno nɔɔn duro η heer busu, ηn'a so sore Etɔyennɔ minto.

⁵⁵ Bɪ Sent-Espri k'a Etyennu han bɪ, an a boota, an dɔga brama, an Woso lɛboore yɪ, Yeezuu nɪ jɪnum Woso bɪsɪ ɔ.

⁵⁶ A n a hɪ, a ɔ: «Ba moɔ arzana yɪ an a go, moɔ n Goaanyɪ bɪ yɪ an nɪ jɪnum Woso bɪsɪ ɔ na.»

⁵⁷ N n zee da, n'n'a wɔ tɪnta a tooro rɛ. N haay wuti, nɪ Etyennu nyaso,

⁵⁸ nɪ bo m tara bɪ no ɔ, n'n'a gongɔɛnm jaa m. Kasetizanno wɔɔ, a huuro wɔɔ kuntɔ n y'a ɔ goaa poo kɔ n n'a birm Sol bɪ jɪr ɔ.

⁵⁹ Kɔ n nɪ Etyennu gongɔɛnm bɪ, a ɪ yaa dare an n'a hire, a ɔ: «Zuuba Yeezuu moɔ nyɪ sil»

⁶⁰ A n sonta, an zee gɔta da, a ɔ: «Zuuba, ɪ bɪ n mimbonyaa naa do taar ka n ɔ y.» Naa k'a hɪ bɪ, an ga.

8

¹ Sol y'a hoɔn dare a ɔ, Etyennu gare bɪ muɲɲa.

Sol ɪ fir kam sokoma ma

Hinni bɪ do ɔ bɪ, goɔɔ wɔɔ fir ka Zerizalem sokoma bɪ ma. Sokomagooɔ wɔɔ haay hɪsɪga da nɪ ta Zidee kan Samarii kɪ gorgaro ɔ, kɔ bɪ m, kristazibæezanno wɔɔ m bala.

² Goɔɔ kɔ n sɪra ka Krista ɔ paan... rɔ wɔɔ ɪ Etyennu busu n'n'a bir, nɪ nyɪ ka gɔta a minto.

³ Sol bɪ, sokoma bɪ wurgɔ an nawom, an nɪ gasom harlo ɔ, an nɪ yaaro gorm kan lanno kɪ, an nɪ dum loɔnoɔɔ ɔ.

⁴ Boɔ y'a hɪsɪga rɔ wɔɔ ɪ tam koro ɔ, n'n'ɪ lemim nyɪnta bɪ pa dam.

N yɪ Woso lemim nyɪnta pa dam Samarii ɔ

⁵ Filipi ta Samarii kɔ deem no ɔ, an nɪ Krista pa dam.

⁶ Zamaa bɪ haay n a zɛ kɔ ra, n'n'a tor kam Filipi meerbaa bɪ ma. Bala, n y'a hoserlo k'a nɪ nɪ bam no wɔɔ mam, n'n'a yɪrɛ.

⁷ Zinero gɔta ɪ boɔm goɔɔ kɔ n gaso n ɔ rɔ mɛ ɔ kan zee gɔta dare kɪ. Logoro kan paɲɲawarzanno kɪ a waa.

⁸ Heernyoɔ nyɪnta ɔ gɔta tara bɪ do no ɔ.

⁹ Bɪ, goaa ɪ nyɪnta kɔ bɪ no ɔ, a to m Simoon, nyɪsɪzaa m, an nɪ nyibæ dam Samarii zanno wɔɔ ma. A y'a hire a zi m, a ɔ goaa gɔta naa a mɪ.

¹⁰ Goaa haay nɪ tam zi, goɔɔ gɔtoɔ kan goɔɔ poorero kɪ. N n a hire, n ɔ: «Goaa bɪ do, Woso paɲɲa kɔ n n'a birm paɲɲa gɔta bɪ m.»

¹¹ Goɔɔ wɔɔ y'a tor kare a lemim ma, bala, a ka k'a ɔ goɔɔ wɔɔ nɪ zem kade a nyɪsɪro wɔɔ to ma bɪ, a domum laato.

¹² Bɪ, kɔ n Filipi Woso cirbæ lemim nyɪnta padare bɪ si kan Yeezuu Krista to kɪ bɪ, n batem si, lanno kan yaaro kɪ.

¹³ Bɪ kur bɪ, Simoon muɲɲa n a ba sɪrakarezaa so, an batem si, an nɪ zum kɔ ɔ kan Filipi kɪ. Hoserlo kan makraro kɪ k'a nɪ nɪ yum bɪ, a n zɛ kade.

¹⁴ Kɔ n y'a ma n ɔ Samarii zanno Woso lemim bɪ si bɪ, kristazibæezanno kɔ n nyɪnta Zerizalem no ɔ rɔ wɔɔ Pɪyɛr nyoo kan Zaan kɪ.

¹⁵ Kɔ n lee ku b'o bɪ, n yaa da Samarii zanno wɔɔ minto kɔ *Sent-Espri n zer; kɔ n n a da ma n'n'a si.

¹⁶ Sɪra m, Sent-Espri n zer n goaa deem taan... ra cɪna y. Batem n y'a si Zuuba Yeezuu to ma bala.

¹⁷ Pɪyɛr kan Zaan kɪ n'a wɔ kam Samarii zanno wɔɔ ra, n'n'ɪ Sent-Espri sim.

¹⁸ Simoon k'a yɪ kristazibæezanno wɔɔ n'awoo kam goɔɔ wɔɔ mim la, nɪ Sent-Espri sim bɪ, a a cɪnta k'a busoo ka n ɔ.

¹⁹ A n n'a hure, a u: «K'a pan̄na naa do ka m u so, guu ko moo n ni zem, ko m bi m wo ka η la ro woo, ko η ni Sent-Əspri si.»

²⁰ Pıyeer n a nyi bo u, a u: «K'ıbu busoo bi n a zar kan ıbu muηna ki, ıbu k'ı hoon da u u, n y'a dam ma, ηni Woso ganwore si busoo m bi minto.»

²¹ Ho k'a ni bam naa u naa, ıbu bi hosti yire a no u y, bala, ıbu heer bi turga Woso taa y.

²² I bo u taam u kosiabaa bi minto, k'ı yaa da Zuuba m. Hoondare k'a bor ıbu heer u bi, n y'a sugur kare u u barem.

²³ Sıra m, moo yi, jumbaa heerbusu kan mimbonyaa lombaa ki no ıbu n ta u.»

²⁴ Simoon n a nyi bo u, a u: «K'a yaa da Zuuba m moo minto, ho k'awoo hi moo m bi, ko hosti bi ba moo ni y.»

²⁵ Pıyeer kan Zaan ki ko η kaseti bi ka, ηni Zuuba lemim bi pa da bi, η y'a wusigə Zerizalem u, ηn'ı lemim nyinta bi pa dam Samarii gorgaro u guta.

Filipi kan Etiyopii guaa ki

²⁶ Zuuba maleka deem meer ba kan Filipi ki, an a hi m, a u: «Wuti u ta jisa zeezi, u zaa k'a bo Zerizalem u an ni tam Gazaa u bi sa. Zaa bi do, poohoon m.»

²⁷ Filipi n wuti leem an ta. Bala, Etiyopii guaa deem, lannodmazaa, k'a m Etiyopii zanno locir Kandası arzaka domazaa bi ta Zerizalem u, an aa yaa da,

²⁸ an a bo an ni doom. Nyinta a u a terko no u, an ni wosolesinnisorazaa Ezayii ci karında bam.

²⁹ Sent-Əspri n a hi Filipi m, a u: «Ta zoo, u terko bi ku.»

³⁰ Filipi n bra si, an wosolesinnisorazaa Ezayii ci karında bare ma Etiyopii guaa bi le u, an a hi m, a u: «Ho k'ıbu n'a karında bam naa, ıbu y'a ji mam paan... ra?»

³¹ A n a nyi bo u, a u: «Ko m a ba lo m a ji ma, ko guaa ba u an n'a ji dundam moo ni?» A n Filipi bi, a u, an bi nyinta a jir u.

³² Wosoci bi bince naa do an n'a karında bare:

Amba, serda ko n bor m k'a b'a boko bo u,
amba, sinnyeam bəətir ko n n'a ka zinzem la,
ncinaau a bir meer bare y.

³³ Ko n y'a da nyannu u bi,
a n gumə yi dödökənno zi y.

Nka n ni naa do mim dundare?

Bala, n y'a musirbaa bo durnya u.

³⁴ Etiyopii guaa bi n a hi Filipi m, a u: «Nka wosolesinnisorazaa bi n n'a mim dundare? K'ı hi m m. A ho an n'a dundam geə, guaa vanta ho ni?»

³⁵ Filipi n a le go, an zu Wosoci bi meerbaa b'u, an Yeezuu lemim nyinta bi hi m.

³⁶ Ko ηn'ı tam bi, η yaa hi ku, Etiyopii guaa bi n a hi, a u: «Ba hi m na. Bo n n'a tam moo m tolle ko m bi batem si?» [

³⁷ Filipi n a hi m, a u: «K'ıbu sıra ka kan u heer ki haay, ıbu u da ma u batem si.» Guaa bi n a nyi bo n'u, a u: «Moo sıra ka, moo u: Yeezuu Krista bi, Woso Nyi m.»]

³⁸ A n le ka, n ni terko bi da jum u. Filipi kan Etiyopii guaa bi ki, η hıya haay gasu hi b'u, Filipi n batem ka u.

³⁹ Ko η bo hi bi no u bi, Sent-Əspri Filipi gaa an cenim, Etiyopii guaa bi n a ya, an n'a yire y, an a zaa sa kan heernyoo ki.

⁴⁰ Kə Filipi nı, a yı n yaa ʊ Azottı kə ʊ, an nı lemim nyınta bı pa dam koro haay ʊ an nı cenim, an nı tam Sezaree kə ʊ.

9

Sol birdare

(Zibəəzanno Ci 22.6-16; 26.12-18)

¹ Sol k'a goota an nı fir kam Zuuba karındanyıno woo ma, a le n taa k'a ɲ zınze bı, a ta wosocəmannıbə ɲtaare bı zi,

² an aa ye han, k'an ciro ba Damas zıfuro sokomacero woo minto, k'a yaa gooo yı, ɲn'i zum zaa daa b'ʊ, kə lə m geɛ yar nı, k'a nyaso a sur, a bər m Zerizalem ʊ.

³ A zaa sa, an nı tare, an aa a zo Damas ma. Ləem bı, ləegure a to mim ʊ, an yɔ, an a ku ra.

⁴ A n a do tara ʊ, an a to, an leer ma, an n'a hıre, a ʊ: «Sol, Sol, bə minto, ı nı fir kam moo ma?»

⁵ A n a nyı bə ʊ, a ʊ: «Nka n'ıbu nı, Zuuba?» «Moo m Yeezuu, goaa k'ıbu nı fir kam ma bı.

⁶ Bı, wuti, ı gaso tara no ʊ b'ʊ, n hə k'ıbu ı ga m, ı ba bı hıre ıbu m.»

⁷ Goo kə ɲ zu kə ʊ kan kı ro woo jum, daboo bı n a ka, ɲ n a do kə bə an n'a hıre y. ɲ yı leer bı mam, bı ɲ bı ɲ goosı yıre y.

⁸ Sol n wuti tara ʊ b'ʊ, baa kan a mnyaa gaa ra bı kı haay, a bı ı ləe yıre y. A zukuuzanno woo n a gaa a wə ma, ɲnı gaso m Damas ʊ.

⁹ A n goota b'ʊ kan mum war bı kı domum kaako, a n hosi bı, b'a n hi mi so y.

¹⁰ Karındanyı deem ı nyınta Damas ʊ b'ʊ, a to m Ananyas. Zuuba n a bı ı hohunkare no ʊ: «Ananyas!» A n a nyı bə ʊ, a ʊ: «Zuuba, ba moo n na!»

¹¹ Zuuba n a ya, an a hı, a ʊ: «I zaa kə n n'a birm <Zaa turga> bı sa, ı ta Zidas har ʊ, ı goaa kə n n'a birm Sol bı laaka da. Tarsı goaa m. A ı b'ʊ, an nı yaa dam,

¹² a goaa k'a to m Ananyas bı yı hohunkare no ʊ, an gaso, an a wə ka ra k'a mum n ləe yı.»

¹³ Ananyas n a nyı bə ʊ, a ʊ: «Zuuba, moo ma munja, gooo nı goaa naa do mim dındam, ɲn'a zibəero bonyaro k'a ɲ ba ıbu gooo woo m bı mim dındam so Zerizalem no ʊ.

¹⁴ Bı, wosocəmannıbəno jıtanoo woo zaa ka ʊ an bər naa ʊ, k'a bı gooo haay kə ɲ nı yaa dare ıbu to ma ro woo sur.»

¹⁵ Bı, Zuuba a hı m, a ʊ: «Ta bala, goaa naa do makra hə m, moo n a bə ʊ k'an moo to hı kifuro kan cinno kı, Israyel zanno kı bıre ʊ.

¹⁶ Bı, moo munja fıryıre do haay k'a n'a yım moo to minto bı hunkam nı.»

¹⁷ Ananyas n ta, an aa gaso har ʊ b'ʊ, an a woro ka ra, an n'a hıre, a ʊ: «M danyı Sol, Zuuba Yeezuu nıɲɲə k'a hınka ıbu m, ı zaa sa, ı nı zem b'ı moo nyoo, kə m b'a ka k'ı mum n ləe yı, kə Sent-Əspri n'ıbu heer han.»

¹⁸ Ləem bı, bə a kə ʊ ı ʊ zo kapra y'a to a mum ʊ an sur tara ʊ, a mum nı ləe yım. A n wuti, an batem sı.

¹⁹ Bı, Sol k'a həbıre bı bı, a a ya, an panja yı.

Sol ı hə dındam Damas ʊ

A goota an domunoo ba kan karındanyıno kə ɲ nı Damas no ʊ ro woo kı poore,

²⁰ bı, a a hı zıfuro sokomacero woo ləem, a ʊ Yeezuu bı Woso Nyı m.

²¹ Gooa haay kə ɲ n'a tər kam ma rə wəɔ zɛ kədə, ɲ n'a hure, ɲ ɔ: «Gooa naa do bɛɛ nyunta an nɪ fir kam guɔɔ kə ɲ nɪ yaa dam tɔ naa do minto Zerizalem ɔ rə wəɔ ma bi ra? Bər bɛɛ a ɔ tokkɛ k'a bi ɲ gər, a ɲ sur a ta ɲ nɪ wosocemannibənno jɪtanno wəɔ zi ra?»

²² Bi, Sol paɲɲa y'a dam la, an nɪ bər m zɪfɔrɔ kə ɲ nɪ Damas ɔ b'ɔ rə wəɔ ra kan a meerbaa bi kɪ, an n'a hure, a ɔ: Yeezuu bi, a m *Krista.

²³ K'a maasɪrɛ ba bi, zɪfɔrɔ wəɔ duro a dɪnda kan kə kɪ, k'a Sol zɛ k'an ga.

²⁴ Sol n hɔ kə ɲ ɔ k'a ba bi dɔ. ɲ nɪ dɔ tara bi cɛlɛrɔ wəɔ ma sinuu ɔ kan gunuu ɔ kɪ, k'a a da ma, a ku a zɛ.

²⁵ Bi, gunuu deem ɔ, karɪndanyɪno wəɔ a da kasɪ ɔ, ɲ n'a busu, ɲ n'a zer bar m pəɲɲə bi kur.

Sol ɪ Zerizalem ɔ

²⁶ Sol k'a lee ku Zerizalem ɔ bi, a a ɲɔa k'a a zɛ kə ra kan karɪndanyɪno wəɔ kɪ. Bi, ɲ haay ɪ nyi bam nɪ, bala ɲ n ye, ɲ n'a si paan... karɪndanyɪ y.

²⁷ Barnabas n a gaa, an ta m kristazibəəzanno wəɔ zi, an Zuuba k'a hɪnka m hɔ nɪɲɲə zaa bire ɔ bi dɪnda ɲ nɪ, kan meerbaa nɪɲɲə k'a ba bi kɪ. A Yeezuu tɔ dɪnda Damas ɔ kan sɪra kɪ.

²⁸ Bi kur kɛɛrɛ bi, Sol ɪ minkarɛ ɲ nɪ, an nɪ zum kə ɔ kan ɲ kɪ Zerizalem ɔ, an nɪ Zuuba tɔ hɪm kan nyɛsɔm kɪ.

²⁹ A tɪr kan zɪfɔrɔ kə ɲ nɪ grɛkkɪ lemim hɪm nɔ wəɔ kɪ, ɲ n'i bɪr bɪsɪ kam kan kə kɪ. Brɔɔ n bɔkarɛ ɲ n'a kam ma k'a zɛ gər.

³⁰ Danyɪno wəɔ kə ɲ naa ma bi, ɲ y'a gaa, ɲ nɪ ta m Sezaree ɔ, b'ɔ bi ɲ y'a ka, an ta Tarsɪ ɔ.

³¹ Sɪrakarezanno kə ɲ nɪ Zidee ɔ kan Galilee kɪ, Samarii kɪ ɔ rə wəɔ ɪ mɪsɪrbaa bam kan laafɪ kɪ, ɲ n'i paɲɲa yɪm, ɲ n'i tam kan Zuuba nyibəə kɪ, Sent-ɛspri paɲɲa minto y'a ka, ɲ lɛ n n'a dam la.

Enee waarɛ yɪ

³² Pɪyɛr k'a nɪ bɪrm lɛɛ haay ɔ bi, a ta wosoguɔɔ kə ɲ nɪ Lida ɔ rə wəɔ zi.

³³ A n aa goaa yɪ b'ɔ a tɔ m Enee. Yɪnyar a ɔ an nɪ wotam kan megare kɪ a gargɔ burɔ ɔ dɔɔraa sinnyə.

³⁴ Pɪyɛr n a hɪ m, a ɔ: «Enee, Yeezuu Krista y'i waam. Wuti, ɪ ɪ wotaraho bi gər ɪ zi m.» A n wuti lɛɛm sɔ.

³⁵ Lida guɔɔ wəɔ haay kan Sarɔɔn kə bɪnce fapɪda zanno wəɔ kɪ bi kə ɲ naa yɪ bi, ɲ y'a bɔ a taam, ɲ nɪ zu Zuuba ɔ.

Tabita mumbɔɔrɛ

³⁶ Lɔ ɪ nyunta ɔ Zoppee ɔ, karɪndanyɪ m, a tɔ m Tabita, a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Dorkas» grɛkkɪ lemim m. (A jɪ k'a hɪ a ɔ: «Mee»). A ziro mɪɲɲɔɔ ba gɔta, an n'a dam cicirzanno han sɔ.

³⁷ Bala, dɔmɪnno wəɔ duro ɔ, a yaaba zɛ, an ga. Kə ɲ y'a gər bi zɔr, ɲ n'a nya bi, ɲ yaa a wɔta cɛ nɔ k'a nɪ mim ɔ b'ɔ.

³⁸ Lida k'an jɪnjɛm Zoppee ma bi, karɪndanyɪno wəɔ a ma ɲ ɔ, Pɪyɛr ta b'ɔ. ɲ nɪ guɔɔ yaaro hɪyɔɔ nyɔɔ ma kə ɲ n'aa a bɪr ncɪnaaɔ: «ɪ tɔ ɔ ɪ wəɔ zɛ ɔ dutaa-dutaa.»

³⁹ Lɛɛm bi, Pɪyɛr wuti, an zu kə ɔ kan ɲ kɪ. K'a yaa lee ku bi, ɲ y'a ka an ta cɛ k'a nɪ mim ɔ b'ɔ, zɔnno wəɔ haay n jum a lɛɛ, ɲ n'i nyi karɛ. ɲ nɪ huuro kan gɔbgarɔ kɪ kə Dorkas nyunta an nɪ bam dɔmɪm k'a nyunta ɔ kan ɲ kɪ rə wəɔ hɪnka m.

⁴⁰ Piyyeer n a ka guaa haay n bo, an sonta, an yaa da. A n a wusigə an a nya gər bi rē, an a hī, a ō: «Tabita, wuti!» A n a mīm gū, k'a Piyyeer yi bi, a wuti an nyinta.

⁴¹ Piyyeer n a wō dō rē, an wuti an jum. A n wosogūwō wōw bir kan zonno wōw kī, an a hunka ŋ nī mūsir.

⁴² Zoppee zanno haay a ma, guwō gota n sira ka Zuuba ō.

⁴³ Piyyeer guwō an maasirē ba Zoppee ō, zappa kō n n'a birm Sūmōon bi har ō.

10

Piyyeer kan Kōrney kī

¹ Guaa i nyinta Sezaree ō, a tō m Kōrney. Sordaa zōrō lēezaa m. Sordaaro zōrsoddī zekōra kō n n'a birm «Italik» bi barla an ta ō.

² Guaa m an sira ka Woso ō paan..., an nī nyi bam Woso m kan a har zanno kī haay. A y'a dam zūfōrō cicirzanno gotōw han, an nī yaa dam Woso m dōmīm haay.

³ Hindeem ō, wakatī kaako zeezi yirbōē n bi, a Woso maleeka yi paan... Makra nō ō, an gasō a har ō, an n'a birm, a ō: «Kōrney!»

⁴ Kōrney n dūga ma sū..., dabōō n a nyasō, an a nyi bō ō, a ō: «A bō, Zuuba?» Maleeka bi n a hī m, a ō: «Ibū yaadarērō kan i zibēero mūŋŋōw k'ibū ba rō wōw kī minto, Woso a hōon da ibū ma.

⁵ Bi, naa ma bi, guwō nyōw Zoppee ō kō ŋ n'a Sūmōon, guaa niŋŋō kō n so ra, n n'a tō ka Piyyeer bi gaa ŋnī bōr m.

⁶ Zer a ō Sūmōon vanta k'an zappa bi har ō higōta lē ra.»

⁷ Maleeka k'a meer ba kan kī bi k'a nyaam bi, Kōrney a zibēonyūnō bir hūya kan a sōrdaarō guaa deem k'a sira ka Woso ō paan... bi kī,

⁸ an mīm haay k'a ba bi dūnda ŋ nī, an ŋ nyōw Zoppee ō.

⁹ Bi dō k'a mē bi, kō ŋ zaa sa ŋn'ī tam bi, ŋ y'a zō kō bi ma. Bi ma bi, Piyyeer der cē bi beŋŋō ra k'a yaa da. Nyinta a ō sinuu zeezi.

¹⁰ Bi jē ō, nō a nyasō, an nyinta an a ŋōa k'a hōbire bi. N nī hōbire bam k'a ka ō. Lēem bi, a hōhunkarē yi.

¹¹ A n brama yi an a gū, hō niŋŋō n a tō brama, an bō kō ō kan pēera gota kī, n n'a bō kō ō, an b'a cūnta tara ō.

¹² A nō ō bi, hōmūsir dō haay n ta ō: hō gam si, bōw n n'a gaatam tara ō, kan bōw n nī werm brama rō wōw kī.

¹³ Leer n a hī m, a ō: «Piyyeer, aya, ŋ zūnzē, i ŋ bi!» Piyyeer n a nyi bō ō, a ō:

¹⁴ «Ayo Zuuba, mōw mūsirbaa nō ō, mōw n hō bonyaa kan dintim hō kī bi cūna y. Wōw dō sūhō m.»

¹⁵ Leer n a ya, an a hī m a hūya hō ma, a ō: «Hō kō Woso dintim gō ma bi, i b'a bir dintim hō y.»

¹⁶ Naa dō ba gallem kaako, hō bi n a bō, an ta brama lēem.

¹⁷ Piyyeer n a mūŋŋa lar a hōon ō gallem hōka hōhunkarē naa dō jī ma. Lēem bi, Kōrney zibēezanno kō ŋ laaka da jīsa kan bīsī kī Sūmōon har ma rō wōw lēē ku hallē ma.

¹⁸ ŋ nī bir darē, k'a a dō kō Sūmōon kō n so ra, n n'a tō ka Piyyeer bi, zer a ō har bi dō ō gē.

¹⁹ Piyyeer n guwō an n'a hōon dam hōhunkarē k'a a yi bi ma. Sent-Espri n a hī m, a ō: «Ba guwō kaakōrō n n'a karē i ma na.

²⁰ Zer zōw-zōw i zaa sa kan ŋ kī, i bi bīsī ka y. Bala, mōw yi ŋ nyōw.»

²¹ Pīyēer n zē, an guɔɔ wɔɔ zē ɔ, an a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ ba n nɪ. Mɔɔ awɔɔ n'a karɛ m ma bɪ. Bɔ minto y'a ka awɔɔ n bɔr naa ɔ?»

²² N n'a nyɪ bɔ ɔ, n ɔ: «Sɔɔdaa zɔɔ lɛɛzaa Kɔrney k'an goaa tɔrga, an nɪ nyɪ bam Woso m, a tɔ n nɪ lɛbɔɔrɛ yɪm zɪfɔɔ do barla bɪ, Woso malɛɛka a hunka m, a ɔ, an a ka, k'ɪbɪ m bɔr a har ɔ, k'a b'a tɔr ka ɪ ma.»

²³ Pīyēer n nɪ si, an a ka nɪ gasɔ, an wɔtaɔrɛɛ ka nɪ ɔ. Bɪ, dɔ k'a mɛ bɪ, a cem kan nɪ kɪ, kan Zoppee danyɪnɔ gɔɔɪnɔ kɪ.

²⁴ N lee ku Sezaree ɔ, dɔmum hɪya hinni ɔ. Kɔrney n a banka, an nɪ dɔrɛ nɪ ma. A a do guɔɔ bir kan a gɔaasɔbɔɔ paan...rɔ wɔɔ kɪ.

²⁵ Dɔmum kɔ Pīyēer lee ku ma bɪ, Kɔrney wuti, an a zē ɔ, an sɔnta a taa, an a da ɔ.

²⁶ Pīyēer n a wɔ dɔrɛ, an a busu brama, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Wuti! Goaa m mɔɔ m sɔ.»

²⁷ N n sɔura ba kan kɔ kɪ, nɪn'ɪ gasɔm. K'a bɪ sɔr guɔɔ ma, nɪn'a zē kɔ ra gɔta bɪ,

²⁸ a a hɪ, a ɔ: «Awɔɔ dɔ a ɔ a cisɔ ba kan zɪfɔ kɪ k'an a zē kɔ ra kan saana kɪ, gɛɛ an gasɔ a har ɔ ra! Bɪ, Woso a hunka mɔɔ m, a ɔ, mɔɔ n m ga m, kɔ m dɪga gɔɔ ma, m a ba hɔ bonyaa gɛɛ dintim zaa y.

²⁹ Bɪ y'a ka, k'ɪbɪ mɔɔ bir bɪ, mɔɔ n bɪsɪ ka zɛrɛ ma y. Bɪ naa ma bɪ, mɔɔ lɛ n taa kɔ m m birle bɪ jɪ dɔ.»

³⁰ Kɔrney n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A dɔmum kaakɔ her, nɔɪnaaɔ nyɪ m, mɔɔ n nɪ yaa darɛ m har ɔ yɪrbəə wakati kaakɔ ma. Lɛɛm bɪ, goaa n a hunka mɔɔ lɛɛ, a huuro n nɪ gum,

³¹ an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Kɔrney, n y'ɪbɪ yaadare si, bɪ Woso ɪbɪ ganwɔrɔrɔ k'ɪbɪ nɪ ka cɪɪrzanɔɔ rɔ wɔɔ tɔ da a nɔ ɔ.

³² Bɪ minto bɪ, goaa nyɔɔ Zoppee ɔ k'an aa goaa k'a tɔ m Sɪmɔɔn n nɪ sɔ ra, n n a tɔ ka Pīyēer bɪ bir, k'an bɔr naa ɔ. Zɛr a ɔ Zoppee zappa k'a tɔ m Sɪmɔɔn bɪ har ɔ, hɪgɔta lɛ ra.

³³ Bɪ y'a ka, mɔɔ n nyɔɔ da lɛɛm kɔ n n'ɪbɪ bir, ɪbɪ yɛ sɔ, k'ɪ bɔr wɔɔ zi. Ba wɔɔ n'ɪbɪ taa naa ɔ haay na, k'ɔ ɔ tɔr ka hɔ haay kɔ Zuuba a hɪ ɪbɪ m k'ɪ hɪ wɔɔ m bɪ ma.»

Pīyēer meerbaa Kɔrney har ɔ

³⁴ Pīyēer n bɔkarɛ, an a lɛ gɔ, an a hɪ, a ɔ: «Sɪra m, mɔɔ dɔ kɛɛrɛ mɔɔ ɔ, Woso bir guɔɔ jɪrɔ bɔrɛ y.

³⁵ Bɪ do haay nɔ ɔ, goaa k'a nɪ nyɪ bam nɪ, an nɪ tɔrgabaa zi bam bɪ, a y'a sire a jɪr ɔ.

³⁶ Woso a mɪnɪa lemim nyɔɔ Israyɛl zannɔ ma, an Yeezuu Krista k'an guɔɔ haay Zuuba bɪ laafɪ lemim nyɪnta bɪ hɪ.

³⁷ Awɔɔ hɔ nɪnɪə k'a ba Zidee kɔ haay ɔ bɪ dɔ. A sɪnɪɪda a sa Galilee ɔ Zaan batɛm lemim hɪrɛ bɪ jɛ ɔ.

³⁸ Nazaretɪ Yeezuu bɪ do, awɔɔ dɔ a ɔ, bɪ Woso a bɔ ɔ, an Sent-Espri kan a panɪa kɪ zɛr a mim ɔ. A bɔ lɛɛ haay ɔ, an mɪnɪabaa zi ba, an nɪ guɔɔ kɔ nɪ Sɔtaana lɔmbaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ waam, bala, Woso ɪ kan kɪ.

³⁹ A zibəə haay k'a a ba zɪfɔɔ kɔ ɔ, kan Zerizalɛm kɪ ɔ bɪ, a kasetɪzannɔ m wɔɔ m. N y'a zɛnɪə gɔ ma, nɪn'a zē gɔr.

⁴⁰ Woso a mɪm bɔ ɔ a dɔmum kaakɔ hɔ ma, an lɛ ka ɔ k'an a taɔrɛ hunka.

⁴¹ Goaa haay bɛɛ a a hunka nɪ y, a hunka a ɔ kasetɪzannɔ kɔ Woso lɛɛ ka an nɪ bɔ ɔ rɔ wɔɔ m, wɔɔ k'ɔ hɔ bɪ, ɔ hɔ mɪ kan kɪ a mɪmbɔɔrɛ kur gɛəno bɪrɛ ɔ rɔ wɔɔ.

⁴² A lɛ ka wɔɔ ɔ kɛɛrɛ k'ɔ a hɪ do bɪ m, k'ɔ a kasetɪ naa do ka, ɔ ɔ: A mɪnɪa Woso a bɔ ɔ kan nyɪnta mɪsɪrɔ kan gɛəno kɪ dɔdɔkɔr.

⁴³ A muɲɲa wosolesinnisoraazanno n'a kaseti kam, η ɔ: Goaa haay k'a sira ka ɔ bi y'a mimbonyaaro sugur yire, a to ma.»

Sent-Espri zer do vantoo guoo ra

⁴⁴ Ko Piyeer goota an ni meer bi bam bi, Sent-Espri bi zer goaa haay k'a nyinta an n'a tor kam meerbaa bi ma ro woo ra.

⁴⁵ Zurforo sirakarezanno ko η Piyeer da zaa ɔ ro woo ze kade, ko η Sent-Espri ganwore yi an zer do vantoo guoo guta ra so bi minto.

⁴⁶ N guoo woo duro ma, ηn'i meer bam do y'a honho lemim m, ηn'a le bom Woso ɔ. Piyeer n a ya, an a hi, a ɔ:

⁴⁷ «Goaa y'a dam ma, an a ta tolle, a ɔ, η bi batem ka hi m guoo noon duro ɔ ra? N y'a ba, am woo ho bi m, ηni Sent-Espri yi ra!»

⁴⁸ A n le ka, ko n ni batem ka η ɔ Yeezuu Krista to ma, ηn'a ye han k'a n a ya, an goota kan a ki domum poore no ɔ.

11

Piyeer i ho k'a ba bi dindam Zerizalem ɔ

¹ Kristazibæezanno kan danyino woo ki ko η nyinta Zidee ɔ ro woo a ma η ɔ, do vantoo guoo woo Woso lemim bi si keere.

² Ko Piyeer a bo an ta Zerizalem ɔ bi, zurforo sirakarezanno woo a sunɲida sa, ηn'i bisi kam kan ki, η ɔ:

³ «Ibu gaso guoo ko η n gaso banɲo ɔ ro woo zi, i hobire bi kan η ki!»

⁴ Piyeer n a bo, an mim bi sa a ji ma deem-deem, an n'a hire η ni, a ɔ:

⁵ «Nyinta moo ɔ Zoppee ko no ɔ, m ni yaa dam, moo m hohunkare yi. Ho ninɲe y'a to brama, an ni zerm, an bo ko ɔ kan peera guta ki, n n a bo ko ɔ, an bi lee ku moo zi.

⁶ Ko moo ni digam ma su... bi, moo tara burə ho yi, η gam n si-si, poohoo, bo n'a gaatam no, kan bo ni werm brama ro ki.

⁷ Moo leer ma, an n'a hum moo m, a ɔ: Piyeer, wuti, i η zinze, i η so.

⁸ Moo n a hi, moo ɔ: Fugaa Zuuba, moo misirbaa no ɔ, ho bonyaa gee dintim ho n gaso moo le ɔ y.

⁹ Leer bi n a ya, an a to brama, an n'a hum moo m a huya ho ma, a ɔ: Ho ko Woso dintim go ma bi, i b'a bir dintim ho y.

¹⁰ Naa do ba gallem kaako, a haay n a bo, an ta brama.

¹¹ Leem bi, goaa kaako a hunka har ko woo n ta ɔ b'o. N bo η y'a ɔ Sezaree ɔ, ηni η nyoo moo ma.

¹² Sent-Espri n a hi moo m, a ɔ, m ta kan η ki, bi, m bi bisi ka y. Danyino sordiro noon duro moo da zaa ɔ, woo n aa gaso goaa ko n y'a hi ma bi har ɔ.

¹³ A n maleeka bi k'a a hunka ho ninɲe a har ɔ bi sa, an a dinda woo m, an n'a hire, a ɔ: Goaa nyoo Zoppee ɔ k'an a ka ko Simoon ko n so ra, n n a to ka Piyeer bi n bor.

¹⁴ A minno ko η n'a kam ibu n bombore yi kan i har guoo ki bi dundare ibu m.

¹⁵ Ko moo meerbaa bi sa bi, Sent-Espri zer η la, amb'a a ba woo m a sunɲida ɔ bi m.

¹⁶ Moo ho ko Zuuba a hi bi to da m no ɔ, a ɔ: Zaan hi batem ka denter, b'awoo, awoo batem sim Sent-Espri no ɔ.

¹⁷ Ko Woso ganwore deem ka guoo noon duro ɔ ncinaa amb'a a ka woo ɔ, domum ko woo sira ka Zuuba Yeezuu Krista ɔ bi, nka m moo m ko m m ta Woso m tolle k'a b'a zi ba?»

¹⁸ Naa k'a a hɪ bɪ, ɡɔɔ wɔɔ heer a da, ɲn'a lɛ bɔm Woso ɔ, ɲ ɔ: «Woso heerlɔrlɛ k'a nɪ mɪsɪrbaa kam bɪ ka do vantɔɔ haay ɔ sɔ.»

Antiyɔs sokoma cɪntare

¹⁹ Ƴɔɔ kɔ ɲ y'a si, ɲnɪ hɪsɪɡa da fir kɔ ɲ y'a yɪ Etɪyennɪ ɡare kur bɪ, ɲ ta Fenisii ɔ kan Siipɪr kɪ, Antiyɔs kɪ ɔ. Ƴ bir Woso lemim bɪ pa dam ɡɔsi vanta m, kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ bɛɛ bala y.

²⁰ Bɪ, Siipɪr zanno kan Sirennɪ zanno kɪ ɡɔsɪnnɔ yɪ ɲ barla, kɔ ɲ lee ku Antiyɔs ɔ, ɲnɪ Zuuba Yeezuu lemim nyɪnta bɪ pa da ɡrɛkkɪ zanno wɔɔ m sɔ.

²¹ Zuuba paɲɲa nyɪnta an nɪ kan ɲ kɪ, hallɪ ɡɔɔ kɔ ɲ sɪra ka ɲn'a bɔ ɲnɪ zu Zuuba ɔ rɔ wɔɔ lɛ n'a dam la ɡɔta.

²² Zerizalem sɪrakarezanɔ wɔɔ mim naa do dɪndare ma, n n Barnabas nyɔɔ Antiyɔs ɔ.

²³ K'a lee ku, an Woso barka bɪ yɪ, an nɪ zi bam bɪ, a heer yɪ nyɪnta, an ɲ dɔndɔ haay, kɔ ɲ heer n ɡɔɔta an bir kan Zuuba kɪ kɔɔkɔɔ.

²⁴ Nyɪnta a ɔ ɡɔaa tɪrga, Sent-Ǝspri n a han kan sɪrakare kɪ. Ƴɔɔ ɡɔta n zu Zuuba zaa ɔ.

²⁵ Barnabas ta Tarsɪ ɔ k'a yaa a ka Sol ma.

²⁶ A n aa a yɪ, an a ɡaa, an bɔr m Antiyɔs ɔ. Ƴ nɪ dɔɔraa deem ba kan kɔ kɪ, ɲn'ɪ zi bam sokoma bɪ do ɔ, ɲn'ɪ hɔ dundam ɡɔɔ ɡɔta m. Antiyɔs ɔ n lɛɛ ka ɔ, n nɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ bir kristagɔɔɔ.

N Barnabas kan Sol kɪ nyɔɔ Zerizalem ɔ

²⁷ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ bɪ, wosolɛsɪnnɪsɔrazannɔ a to Zerizalem ɔ, ɲnɪ ta Antiyɔs ɔ.

²⁸ Ƴ ɡɔaa deem kɔ n n'a birm Agabus bɪ wuti, an a hɪ Sent-Ǝspri paɲɲa m, a ɔ: nɔ ɡɔta n'a dam tara burɛ ɔ jilli. A nyɪnta ɔ denter, cɪr Kloodi dɔmɪm ɔ.

²⁹ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a cɪnta kan kɔ kɪ, ɡɔaa biyɛə kan a wɔhɔ kɪ, k'a nyɔɔ a danyɪnɔ kɔ ɲ nɪ Zidee ɔ rɔ wɔɔ daahan minto.

³⁰ Bɪ ɲ y'a ba, ɲnɪ Barnabas kan Sol kɪ bɔ ɔ, ɲnɪ ɲ nyɔɔ ɡɔɔɔɡusɪnnɔ wɔɔ ma kan daahan bɪ kɪ.

12

N Zakki ze ɡər. N n Pɪyɛr du lɔnnɔɔɔ ɔ

¹ Bɪ ma bɪ, cɪr *Hɪrɔɔɔɔ a ka, ɲnɪ ɡɔɔ ɡɔsɪnnɔ kɔ ɲ nɪ zum Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ ɡɔr, k'a fir ka ɲ ma.

² A a ka, n n Zaan danyɪ Zakki bɪ ze kargɔ m.

³ K'a dɪɡa a zɪfɔrɔ wɔɔ heer nyɔɔ mim naa do ma bɪ, a a ya, an a ka, ɲnɪ Pɪyɛr nyasɔ. Nyɪnta a ɔ, bur kɔ n n nyonyɔɔ da ma *cɪbsa dɔmɪm ɔ.

⁴ K'a a ka, ɲn'a nyasɔ, ɲn'a du lɔnnɔɔɔ ɔ bɪ, a a ka sɔrdaarɔ n do ma ɡɔaa bueresɔrdɪ, ɲn'a sinsim kɔ m si-si, k'a b'a dɔdɔ ka pakki cenle kur ɡɔɔ lɛɛ.

⁵ Dɔmɪm kɔ Pɪyɛr nɪ lɔnnɔɔɔ ɔ bɪ, sokoma bɪ y'a tɔɲ ɔ kan Woso yaadare kɪ kɔsɪ-kɔsɪ a minto.

⁶ N Pɪyɛr kɔsɪ baɲɲarɔ m hɪya. A do k'a nɪ mɛm kɔ Hɪrɔɔɔɔ n a bɔ bɪ, ɡum bɪ do ɔ, Pɪyɛr ɪ hinceem bam sɔrdaa hɪya bire ɔ, sɔrdaarɔ nɪ dɔm lɔnnɔɔɔ bɪ lɛ ma.

⁷ Lɛem bɪ, Zuuba malɛɛka sɔr ze, lɛɛɡure n cɛ bɪ han haay. Malɛɛka bɪ n Pɪyɛr ze pa-pa a boon ma, an a ɡu, a ɔ: «Wuti zɔɔ-zɔɔ!» Baɲɲarɔ wɔɔ n a hɔnhɔr Pɪyɛr wɔrɔ wɔɔ ma.

⁸ Maleeka bi n a ya, an a hi m, a u: «I hosoaw bi sa, i so i u, k'i i kosoro woo da u!» A n a ba maam. Maleeka bi n a ya, an a hi, a u: «I zaba bi sa, i da i ra, k'i zu moo u!»

⁹ Piyeer n bo, an zu a je u. B'a n a do a u, ho ku maleeka b'a ba bi, sira ni y, a i digam ma a u makra awoo yi.

¹⁰ N n lee ka, nni cem leekare bince bi han kan a domazanno ki, nni'a ya, nni cem a huya ho bi han, nni'a lee ku poyaa cele k'a nya ko bi re bi ma. A n a gu a zim n lee. Ku n bo garga ra bi, nni ta, nni'aa zada bi ku, leem bi, maleeka b'a gu Piyeer ma.

¹¹ Piyeer hoon n zer keere. A n a hi, a u: «Naa ma bi, moo do keere. Sira m, Zuuba a maleeka nyoo, an bi moo bo Hiroodi wo u kan zuforo ki, kan ho haay ko zuforo woo a cinta k'a ba moo m bi ki.»

¹² K'a hoon bi zer bi, a a hor, an ta Zaan ko n so ra, n n a to ka Marki bi da Maarii har u. B'u bi, guoo guta nyinta b'u, nni' i yaa dam.

¹³ K'a cele bi ze bi, Zibəənyilo k'a to m Rode bi bor k'a bi diga a.

¹⁴ A Piyeer leer do, kan heernyoo ki, cele bi gore to bo a no u, an a wusige an bra si, k'a yaa hi a u, Piyeer bor, an ni cele ma.

¹⁵ N n a hi m, n u: «Ibu mim y'a wusige ra?» A n goota, an n'a ho bi ra, a u sira m. N n a hi, n u: A maleeka bee ra?

¹⁶ Piyeer n goota, an ni cele bi zem. N n ko nni'a gu, ku n y'a yi bi, n n ze kade.

¹⁷ A n meer ba a wo m, a u, nni ze pi. Ho ku Zuuba a ba, an a bo lonnoce u bi, a bi jisa an n'a dindare n ni, an b'a nyambor, a u: «K'a ta, a yaa hi *Zakki m kan danyino woo ki.» A n bo, an ta bince vanta u.

¹⁸ Domire ma bi, tator guta nyinta u sordaro woo bire u. N n a do ku Piyeer a ba lo y?

¹⁹ Hiroodi n a ka, nni'a ka ma, bi n n a yi y. A n a ka, nni sordaro woo lar, an le ka a u, nni n zinz. Bi je u bi, Piyeer a to Zidee u, an ta Sezaree u, an aa goota b'u domum poore no u.

Hiroodi ze

²⁰ Hiroodi heer wuti kan Tiir zanno ki, Sidon zanno ki. Broo n a le ba deem, nni bor k'a b'a yi. N n goasibabaa da cirhar digamazaa Blastus ma, nni'a ze ko ra, nni bor k'a bi ko ma. Bala, n ko bi hobire bi, bo a nawom cir bi ko b'u.

²¹ Domum ko n y'a bo u bi k'a a ku bi, Hiroodi a cirbæhuu da a ra, an nyinta duu bure u, an ni gotabaa meer bam kan gooo woo ki,

²² nni' i zee dam Hiroodi mim u, n u: «Woso leer n naa, goaa ho bee y!»

²³ Leem bi, Zuuba maleeka Hiroodi ze, k'a n a le bo Woso u bi minto. Mukuno n a bi, an ga.

²⁴ Domum bi do u, Woso lemim y'a dam la, karundanyino woo le n n'a zum la.

²⁵ Barnabas kan Sol ki ko n y'a do, n u, a zi bi ba an nya Zerizalem u bi, n y'a bo nni' i tam Antiyos u. N Zaan ko n so ra nni'a to ka Marki bi gaa kan a ki, nni ta m.

13

Barnabas kan Sol ki nyooze

¹ Sokoma ko n y'a cinta Antiyos u bi, wosolesinnisorazanno i nyunta b'u kan karinsaambo ki: Barnabas, Suminyoo ko n n'a birm Nizeer bi ki, Sirenni Lusiyus ki, kan cir Hiroodi Antipas nyubaa zukuuzaa Manayen ki, Sol ki.

² Hindeem o, ku η nɪ yaa dam Zuuba m, ηn'a lɛ kɔsɪm bɪ, Sent-Ǝspri a hɪ, a ɔ: «K'a Barnabas kan Sol kɪ bɔ ɔ a hɔ, zibəə kɔ mɔɔ η bir ma bɪ minto.»

³ Kɔ η y'a lɛ kɔsɪ, ηnɪ yaa da ηn'a nya bɪ, η y'a wɔ ka η la, ηnɪ η da zaa ra.

Barnabas kan Sol kɪ ta Siipɪr ɔ

⁴ Kɔ Sent-Ǝspri η nyɔɔ bɪ, Barnabas kan Sol kɪ zer Selesii ɔ, ηnɪ da kɔɔlɔɔ b'ɔ, ηn'ɪ ta Siipɪr ɔ, kɔ m bɪ, hɪ m bɪr ma.

⁵ Kɔ η lee ku Salamin ɔ bɪ, η Woso lemim pa da zɪfɔrɔ sokomacɛrɔ ɔ. Zaan nyɪnta kan η kɪ, an n'a dare η han.

⁶ Kɔ η y'a da tara kɔ hɪ bɪr ma haay bɪ zi, ηnɪ lee ku Pafɔs ɔ bɪ, η yaa nyɪsɪzaa deem zɛ ɔ. Nɔaarlesinnɪsɔrazaa m, zɪfɔ m, ηn'a birm Bar-Yeezuu.

⁷ A nyɪnta tara bɪ do lɛzɛaa Sɛrziyus Polus, k'a nyɪnta gɔaa hɔɔnzɛaa bɪ jɪrmazanno wɔɔ barla. Tara bɪ lɛzɛaa bɪ m Barnabas kan Sol kɪ bir, bala, a nyɪnta an a nɔa k'a Woso lemim bɪ ma.

⁸ Nyɪsɪzaa bɪ do kɔ n n'a birm Elimas, grɛkkɪ lemim bɔɔrɔzɛaa, bɪ n yɛ η nɪ y, an n'a kam ma k'a a ka kɔ tara bɪ lɛzɛaa bɪ bɪ sɪra ka y.

⁹ Sol kɔ n n'a birm Pol bɪ kɔ Sent-Ǝspri a han b'ɪ dɪgam ma sɪɪ...,

¹⁰ an n'a hum nɪ, a ɔ: «Ibɪ k'ɪ hɔɔn bonyaa ka, kan nɔaarbaa kɪ bɪ, Sɔtaana nyɪ ra, sɪra jɪm naa, ibɪ bɪ Zuuba zaa tɪrga bɪ zarlɛ tom na?

¹¹ Ba Zuuba wɔ n n'ibɪ ra na: ibɪ y'ɪ bam bɔɔ dɔmum poore nɔ ɔ, ibɪ b'ɪ yare ɪ woso gure yɪ y.»

Lɛem bɪ, monsigɛ kan gunuu kɪ a ku ra, an n'a bɪrm lɛɛ haay ɔ, an n'a kam gɔaa ma k'an a gaa.

¹² Tara bɪ lɛzɛaa bɪ k'a naa yɪ bɪ, a a ba sɪrakarɛzɛaa, bala, Zuuba karɪnda bɪ gasɔ a hɔɔn ɔ paan....

Pol meerbaa Pisidii Antiyɔs ɔ

¹³ Pol kan a zukuuzanno wɔɔ kɪ a hɔr Pafɔs ɔ, ηnɪ da kɔɔlɔɔ ɔ, ηnɪ ta Panfilii kɔ Pɛrzɛɛ ɔ. Bɪ, Zaan a gɔ η ma, an a wusigɛ Zerizalɛm ɔ.

¹⁴ N n a hɔr Pɛrzɛɛ ɔ, ηn'a zaa sa, ηn'aa lee ku Pisidii Antiyɔs ɔ. N n gasɔ sokomacɛ ɔ *sabaa hinnɪ ɔ, ηnɪ nyɪnta.

¹⁵ Kɔ η lɛrɔ kan wosolɛsinnɪsɔrazanno kɪ ciro karɪnda ba, ηn'a nya bɪ, sokomacɛ cinno wɔɔ a ka, ηn'a hɪ η nɪ, η ɔ: «Ʋ danyɪnɔ, k'awɔɔ ɪ dɔndɔ m k'a ka gɔɔɔ wɔɔ m, zaa ta ɔ!»

¹⁶ Pol n wuti, an a wɔ busu, a ɔ: «Israyɛl zanno kan awɔɔ k'a nɪ nyɪ bam Woso m nɔ wɔɔ kɪ, k'a tɔr ka mɔɔ ma.

¹⁷ Wɔɔ do Israyɛl Woso bɪ wɔɔ zɪrɔ bɔ ɔ. Do k'a nyɪnta Eziptɪ ɔ bɪ, a a da ra gɔta, bɪ, kan a wɔ panɲa kɪ, a a ka ηnɪ bɔ,

¹⁸ a hɔbɪrɛ ka η ɔ pɔohɔɔn ɔ dɔɔraa busi nɔ ɔ.

¹⁹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, a do saanhɪna zɪnzɛ Kanaan kɔ ɔ, an a ka, ηna so η tararɔ wɔɔ ɔ.

²⁰ A ga kɔ ɔ naa haay a ba kan dɔɔraa zɔrsi busoor kɪ.

Bɪ kur bɪ, a dɔdɔkɛnno ka η ɔ an ta, an wosolɛsinnɪsɔrazaa Sanwel ku.

²¹ N n cir yɛ, Woso n Benzamen do gɔaa Kis nyɪ Sol ka η ɔ. A cirbɛə bɪrɛ dɔɔraa busi ku.

²² Woso n wɔ saa bɪ ma, an Davɪd bɔ ɔ, an a ka η ɔ k'an yɪ cir. A n a kasɛtɪ ka b'ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ Zɛsɛɛ nyɪ Davɪd yɪ, mɔɔ heer gɔaa m, an nɪ hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa haay bɪ bam.»

²³ Amba Woso k'a lɛr bɔ bɪ, a Yeezuu bɔ Davɪd do nɔ ɔ k'an yɪ Israyɛl bɔmbɔrɛzɛaa.

²⁴ K'a n bër cuna bɪ, Zaan lɛɛ ka an bɪ mimbɔnyaarɔ tore batem pa da Israyel zanno m haay.

²⁵ Zaan zibæ k'a bër an nɪ nyam bɪ, a a hɪ, a ɔ: Awɔɔ y'a hɔɔn dam a ɔ, nka m mɔɔ nɪ? Gɔaa k'awɔɔ nɪ dɔm ma bɪ bɛɛ m mɔɔ nɪ y. Bɪ, gɔaa ɪ zem mɔɔ kur; bɪ mɔɔ n m ga m, m a kosɔɔ bar hor y.»

²⁶ «M danyɔnɔ, Abraham donyɔnɔ, kan bɔɔ nɪ nyi bam Woso m awɔɔ bire ɔ rɔ wɔɔ kɪ, bɔmbɔrɛ lemim naa do nyɔɔ n y'a ɔ wɔɔ minto.

²⁷ Zerizalɛm zanno kan a cinno kɪ n Yeezuu dɔ y. N n wosolesinnɪsorazanno lemim kɔ n n'a karɪnda bam sabaa biyæ hinni ɔ bɪ jɪ ma sɔ y. Bɪ, kɔ n y'a nyasɔ, nɪn'a ka zɛ ma bɪ, n y'a ka wosolesinnɪsorazanno lemim bɪ n kɔ yɪ.

²⁸ Kɔ n n mim yɪ a gɔr zi an a ga zɛ m bɪ, n y'a yɛ Pilatɪ han k'an a ka kɔ n n'a zɛ gær.

²⁹ Bɪ, kɔ n hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba a minto bɪ ba an nya bɪ, gɔɔɔ a zer gɔ bɪ ma, nɪn'a da yaa ɔ.

³⁰ Bɪ, Woso a mum bɔ ɔ gæno bire ɔ.

³¹ Bɪ, a a hɪnka dɔmum gɔta nɔ ɔ gɔɔɔ kɔ n zu kɔ ɔ kan kɪ Galilee ɔ, nɪn ta Zerizalɛm ɔ rɔ wɔɔ m, bɔɔɔ m kasetizanno kɛɛrɛ gɔɔɔ lɛɛ.»

³² «Bɪ wɔɔ sɔ, lemim nyɪnta naa do, wɔɔ n'a pa dare awɔɔ m, lerbɔrɛ kɔ Woso a bɔ wɔɔ zɪrɔ m bɪ,

³³ Woso a ba wɔɔ mɪnɔnɔ minto, wɔɔ k'ɔ nɪ nɪ nyɔnɔ bɪ minto, a Yeezuu mum bɔ ɔ amb'a n y'a gɔrsɪra ba laarɔ ci ɔ, laa hɪya hɔ nɔ ɔ bɪ m:

Mɔɔ nyɪ n'ɪbɪ m,

her naa, mɔɔ n'ɪbɪ Zɪ.

³⁴ Woso a mum bɔ ɔ gæno bire ɔ, k'a b'a da ma, an vɔn y, a mɪnɔnɔ y'a hɪ, a ɔ:

Mɔɔ David hɔɔmɪnɔnɔ

kɔ n nɪ ta ɔ paan... rɔ wɔɔ

kare awɔɔ ɔ.

³⁵ Bɪ minto y'a ka, an n'a hum lɛɛ vanta ɔ laarɔ ci ɔ:

A b'a gɔaa mɪnɔnɔ bɪ tore, an vɔn y.

³⁶ Bala, David k'a Woso zi bɪ ba a dɔmum ɔ bɪ, a bɪ ga, nɪn'a bir a zɪrɔ zi, a mesim n vɔn.

³⁷ Bɪ gɔaa kɔ Woso a mum bɔ ɔ bɪ, a mesim n vɔn y.

³⁸ M danyɔnɔ, k'a dɔ mɪnɔnɔ a ɔ, gɔaa bɪ do minto y'a ka mimbɔnyaarɔ sugur pa n nɪ dam awɔɔ bire ɔ.

³⁹ A mɪnɔnɔ minto, gɔaa biyæ k'a nɪ sɪra kan ɔ bɪ, a y'a mimbɔnyaarɔ haay sugur yɪrɛ, bɪ lɛ kɔ Moyiisi a ka bɪ b'a dam ma an a ka awɔɔ ɔ y.

⁴⁰ K'a dundo a zi, kɔ hɔsɪ bɪ ba awɔɔ m amba hɔ kɔ wosolesinnɪsorazanno a hɪ bɪ nɪ y. N y'a hɪ, n ɔ:

⁴¹ K'a dɪga a, sɔ gɔɔɔ m zanno,

k'a zɛ kədə, k'a nyaam!

Mɔɔ zi bam awɔɔ dɔmum ɔ,

zibæ m, awɔɔ n nɪ bɪsɪ kam ma,

baa kɔ gɔaa a dɪnda awɔɔ m.»

⁴² Pol kan Barnabas kɪ kɔ n bër nɪn'ɪ bɔm bɪ, n y'a yɛ n han gɔta, kɔ n nɪ so minno nɔɔn duro ra sabaa k'a nɪ zem bɪ ma.

⁴³ Gɔɔɔ wɔɔ kɔ n hɪsɪga da bɪ, zɪfɔrɔ gɔta kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɔ n nɪ zum zɪfɔrɔ wɔɔ lɛrɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ, Pol kan Barnabas kɪ da zaa ɔ. Sɔra kɔ n n'a bam bɪ, n yɪ n dɔndɔm, kɔ n nɪ gɔɔta Woso barka nɔ ɔ.

Pol kan Barnabas k'ɪ do vantɔɔ zi

⁴⁴ Sabaa k'a nya ɔ bi k'a ku bi, tara bi zanno haay a ze ku ra k'a a tor ka Woso lemim ma.

⁴⁵ Zɔfɔrɔ kɔ ɲ ɖɔɔ wɔɔ yɪ gɔta nɔnnaaɔ bi, jumbaa ɲ heer han, ɲn'i Pol meerbaaɔ wɔɔ nyɪ bombɔɲ ɔ, ɲn'a sɔnsɔ wɔrɛ.

⁴⁶ Pol kan Barnabas kɪ a heer ba kookoo, ɲn'a hɪ ɲ nɪ, ɲ ɔ: «Awɔɔ Woso lemim b'a ga m, an lɛɛ ka, an hɪ awɔɔ m! K'awɔɔ kaanm Woso lemim bi m bi, awɔɔ a muɲɲɔɔ dɔdɔ yar kan mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi kɪ, a hɪnka a ɔ: awɔɔ lɛ baa k'a yɪ y. Kɛɛrɛ naa, ɔ wusigɛ wɔɔ nawom do vantɔɔ zi.

⁴⁷ Bala, lɛ kɔ Zuuba a ka wɔɔ bi n naa:

Mɔɔ tɪu bɔ ɔ

k'i yɪ lɛsgure do gɔta minto,

k'i bombɔrɛ ganwɔrɛ bi sa,

ɪ ta m durnya lɛ cɪnta jɪ ɔ.»

⁴⁸ Kɔ ɲ minno nɔɔn duro ma bi, do vantɔɔ ɖɔɔ wɔɔ, kan heernyɔɔ kɪ, ɲ y'a lɛ bɔm Zuuba Woso lemim ɔ. Bi, ɖɔɔ haay kɔ ɲ nɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yɪm nɔ wɔɔ sɪra ka.

⁴⁹ Zuuba lemim bi lee ku lɛɛ haay ɔ.

⁵⁰ Zɔfɔrɔ wɔɔ n bɔkare ɲn'i lanno tozanno kɔ ɲ nɪ Woso dan ɔ paan... rɔ wɔɔ nyɔnnɔɔta kan tara ɖɔɔgusinno wɔɔ kɪ k'a fir ka Pol ma kan Barnabas kɪ, k'a la ɲ la, kɔ ɲ nɪ bɔ a tara bi ra.

⁵¹ Brɔɔ n taanyisi gongɔ a ganno ma ɲ minto, ɲnɪ ta Ikoniɔm ɔ.

⁵² Kɔ karɪndanyɪno wɔɔ nɪ, Sent-Espri kan heernyɔɔ kɪ ɲ heer han.

14

Pol kan Barnabas kɪ ta Ikoniɔm ɔ

¹ Ikoniɔm ɔ bi, ɲ y'a ba am biisi hɔ bi m. Pol ta kan Barnabas kɪ, ɲn'aa gasɔ zɔfɔrɔ sokomace ɔ. ɲ meerbaa b'a ka, ɖɔɔ gɔta kɔ ɲ nɪ zɔfɔrɔ kan grekkɪrɔ kɪ n a ba sɪrakarezanɔ.

² Bi, zɔfɔrɔ nɲɲɔɔ kɔ ɲ n ye sɪrakare bi ma rɔ wɔɔ do vantɔɔ ɖɔɔ wɔɔ nyɔnnɔɔta, ɲ heer nɪ busum kan danyɪno wɔɔ kɪ.

³ Pol kan Barnabas kɪ ɖɔɔta b'ɔ tee..., ɲn'i meer bam kan heerkoodɔbaa kɪ Zuuba minto. Zuuba a kaseti ka ɲ ɔ. Bala, a muɲɲa yɪ ɲ meerbaa sɪra hɪnka, an a ka, ɲn'a da ma, ɲn'i hoserlo bam kan makrarɔ kɪ.

⁴ Tara nɔ zanno wɔɔ n a jir lɛ hɪya: ɖɔsɪnnɔ nɪ kan zɔfɔrɔ wɔɔ kɪ, ɖɔsɪnnɔ nɪ kan kristazibəezanno wɔɔ kɪ.

⁵ Do vantɔɔ ɖɔɔ wɔɔ kan zɔfɔrɔ wɔɔ kɪ, a cinno kɪ, lɛ sa k'a zibəə bɔnyaa ba kristazibəezanno wɔɔ m, k'a ɲ gongɔɛn jaarɔ m.

⁶ Kɔ Barnabas kan Pol kɪ hɔ kɔ ɲ ɔ k'a ba bi dɔ bi, ɲ y'a si, ɲnɪ ta Likawonii kɔrɔ ɔ, Listɪr kan Derbe kɪ, kan ɲ bɔlɛɛmarɔ kɪ.

⁷ B'ɔ sɔ bi, ɲ y'i lemim nyɪnta bi pa darɛ.

Listɪr kɔ lɔgɔ waarɛ

⁸ Listɪr kɔ goaa deem n ta ɔ, a b'a dam ma an jɪm a ganno ra y. Yɪ a ɔ lɔgɔbaa bi m, a n ta fɪgaa y.

⁹ Hindeem ɔ, an nyɪnta an n'a tɔr kam Pol meerbaa ma. Pol nɪ dɪgam ma sɪ.... K'a yɪ a nɪ sɪrakare m k'a laafɪ yɪ bi,

¹⁰ a a hɪ kan paɲɲa kɪ, a ɔ: «Wuti ɪ jɪm, ɪ ganno ra!» Goaa bi n wuti lɛ deem, an nɪ tam.

¹¹ ɖɔɔ wɔɔ kɔ ɲ hɔ kɔ Pol a ba bi yɪ bi, ɲ y'a leer busu brama, ɲn'a hɪm Likawonii lemim m, ɲ ɔ: «Wosoro y'a ba ɖɔɔ, ɲnɪ zer wɔɔ bire ɔ.»

¹² N n'i Barnabas birm <*Zes>, n'n'i Pol birm <*Hermes>, bala, a i nyunta meerbaazaa.

¹³ Zes yaadarece bi, pəŋŋə kɔ n y'a bɪr kɔ bi ma bi lɛ ma n ta ɔ. A mannɔbər b'a ka nɪ ta ŋoanno m, nɪ lɛɛrɔ waa, n'n'a dunda ŋ wer, nɪ ta ŋ nɪ kɔ bi lɛ ma. A n a zɛ kɔ ra kan gɔɔɔ wɔɔ kɪ, k'a mannɔ ba.

¹⁴ Kristazibæezanno Barnabas kan Pol kɪ kɔ ŋ mim naa do ma bi, ŋ heer a zar gɔta, n'n'a huuro kɪnkaansom, nɪ bra si, n'n'i tam gɔɔɔ wɔɔ zi kan zee kɪ.

¹⁵ N ɔ: «Gɔɔɔ ra, bɔ awɔɔ n'a bam naa? Wɔɔ, gɔɔɔ m wɔɔ m sɔ am awɔɔ hɔ bi m! Lemim nyunta kɔ wɔɔ n'a pa dare awɔɔ m naa, k'a wɔ saa hɔbaaro nɔburo nɔɔn duro ma, k'a zu Woso k'an mɪsɪ, an brama da kan tara kɪ, hɪgɔta kɪ kan hɔ haay k'an a nɔ ɔ bi kɪ b'ɔ.

¹⁶ Kɔ biisi bi nɪ, a do haay to, n'n'i zure a zaaro ɔ,

¹⁷ b'a hɔ mɪŋŋa ba awɔɔ m, bala, a lahi ka awɔɔ ɔ, kan mɔsa kɪ, a hɔbɪrɛ ka awɔɔ ɔ, an n'awɔɔ heer nyɔɔm.»

¹⁸ Meerbaaro nɔɔn duro bɔraama ka gɔɔɔ wɔɔ ɔ. B'a n nyunta naanaa k'a gɔɔɔ wɔɔ da jum ɔ kɔ ŋ bi mannɔ bi ba y.

¹⁹ Bi je ɔ bi, zɪfɔrɔ y'a to Antɪyɔs ɔ kan Ikɔnyɔm kɪ, nɪ bi gɔɔɔ wɔɔ nyɔnyɔɔta. N n Pol gɔngɔɛɛn jaarɔ m, n'n'a gɪngaata, nɪ bɔ m tara nɔ ɔ, n'n'i digam ma, ŋ ɔ, ga a ɔ.

²⁰ Bi, karɪndanyɪno wɔɔ kɔ ŋ y'a zɛ kɔ ra, nɪ bɪr ma bi, a wuti, an gasɔ tara nɔ ɔ. Do k'a mɛ bi, a a hɔr kan Barnabas kɪ, nɪ ta Derbe ɔ.

N y'a wusigə Siirii Antɪyɔs ɔ

²¹ Kɔ ŋ lemim nyunta bi pa da Derbe ɔ nɪ karɪndanyɪno yɪ gɔta bi, ŋ y'a bɔ, nɪ bɔ Listir ɔ, Ikɔnyɔm kan Pisidii Antɪyɔs kɪ ɔ.

²² N karɪndanyɪno wɔɔ heer yɔ, nɪ ŋ dɔndɔ kɔ ŋ nɪ gɔɔta a sɪrakare nɔ ɔ, n'n'a hɪ, ŋ ɔ: «A a ga m, wɔɔ n fir yɪ gɔta, k'ɔ bɔkare, ɔ gasɔ Woso cirbæə nɔ ɔ.»

²³ N lɛezanno bɔ ɔ kristagɔɔɔ sokoma biyæə nɔ ɔ, nɪ yaaro da n'n'a lɛ kɔsi, nɪ yaa da lɛezanno wɔɔ tɔ ma, nɪ ŋ da Zuuba kɔ ŋ sɪra ka ɔ bi wɔ ɔ.

²⁴ N bɔ Pisidii ɔ, nɪ ta Panfilii ɔ,

²⁵ nɪ lemim nyunta bi pa da Perzee ɔ, nɪ cem, nɪ ta Ataliyaa ɔ.

²⁶ N n a to b'ɔ, nɪ da kɔɔlɔs ɔ, nɪ ta Antɪyɔs ɔ, tara nɪŋŋə kɔ ŋ y'a ye ɔ Woso han, k'a nɪ ŋ barka da ɔ zibæə kɔ ŋ y'a ba naa mɪnto b'ɔ.

²⁷ Kɔ ŋ lee kɔ bi, ŋ sokoma bi bir, nɪ hɔ haay kɔ Woso a da ŋ han n'n'a ba bi dunda ŋ nɪ, an lɛ da bi, hɔ kɔ Woso a ba, do wantɔɔ n'n'a ba sɪrakarezanno bi.

²⁸ N maasɪrɛ ba b'ɔ kan karɪndanyɪno wɔɔ kɪ.

15

Bakomare banŋŋo minto Antɪyɔs ɔ

¹ Gɔɔɔ gɔsɔnno y'a to Zidee ɔ, nɪ bi karɪnda ba danyɪno wɔɔ m, ŋ ɔ: «K'awɔɔ n gasɔ banŋŋo b'ɔ, a zu Moyiisi yɪnnɔbayɪ zibæə b'ɔ, awɔɔ bi bombɔrɛ yɪrɛ y.»

² Mim naa do wuti bɔgɔr gɔta m kan bɪsɪkare kɪ gɔɔɔ wɔɔ kan Pol kɪ Barnabas kɪ bire ɔ. Danyɪno wɔɔ n a cɪnta kɔ Pol kan Barnabas kɪ, gɔɔɔ gɔsɔnno kɪ n ta Zerizalem ɔ kɔ ŋ n'aa kristazibæezanno wɔɔ yɪ kan kristagɔɔɔ lɛezanno wɔɔ kɪ mim naa do minto.

³ Antiyos kristagoo sokoma bi n daga η zaa sare mim ma. N bo Fenisii o kan Samarii ki, ηn'i do vantoo gooo heerlorle mim dundam, b'a yi heernyoo gota kan o danyino waa ki haay.

⁴ Ku η lee ku Zerizalem o bi, sokoma a nya η zi, an η si, kristazibəəzanno kan kristagoo ləezanno ki, ηni ho ku Woso a da η han ηn'a ba bi sa, ηn'a dunda η ni.

⁵ Farizeero sirakarezano wuti ηn'a hi η o, a a ga m ku η ni do vantoo gooo waa gaso banjso o, ku η ni le ka, ku η ni zu Moyiisi lero waa o.

Bisi bi kare bombu ku zi

⁶ Kristazibəəzanno waa kan kristagoo ləezanno waa ki a so ku ma, k'a daga mim naa do ma.

⁷ Ku η bisi bi ka tee... bi, Piyeer wuti an a hi, a o: «M danyino, awoo do a o, a sunjida o bi, Woso maa bo o awoo bire o, ku do vantoo gooo m lemim nyinta bi ma maa le m, ku η n'a si.

⁸ Woso k'a heerlo waa do bi, a kaseti ka η o, an Sent-Espri bi ka η o, amba a a ka waa o bi m.

⁹ Woso n η go waa ma poore tokke y, sirakare minto y'a ka an η heerlo waa sorgo.

¹⁰ Keere bi, bo minto y'a ka, an ni Woso makra bare? A n ni mor gorezaa bi kam karundanyino waa ra, bi waa ziro kan waa muhjo ki n a da ma, o n'a busure?

¹¹ Bi, waa si waa o, Zuuba Yeezuu barka minto y'a ka waa n bombore yi, am η ho bi m.»

¹² N haay n ze pi, ηn'a tor kam Pol kan Barnabas ki ma, broo ni hoserlo kan makraro ki ku Woso a ka η ni ba haay do vantoo ku o bi dundare η ni.

¹³ Ku η y'a nya bi, Zakki meerbaa bi si, a o: «M danyino, k'a tor ka maa ma.

¹⁴ Siminyoo ho ku Woso a ba a sunjida o, k'a daga a do ma, a bo o gooo ku η ba zuforo waa barla bi to da waa no o.

¹⁵ Bi wosolesinnisorazanno ye bi ma so, bala, n y'a gorsira ba Wosoci o, n o:

¹⁶ Bi je o bi, maa zem bi David har k'a a da bi banka m a do, zeero ku η goota ro waa, maa yi m yare, m η do, m η jum brama.

¹⁷ Ku gooo ku η goota ro waa n a ka Zuuba ma, kan do vantoo haay ku η ni mem maa to ma ro waa ki.

¹⁸ Zuuba i naa hi, a y'a ka ηni ho ho duro do biisi ho tee....

¹⁹ Bi minto y'a ka maa m hoon da, maa o, a n a ga m, waa n fir ka do vantoo gooo ku η ye Woso ma ro waa ma y.

²⁰ O ci ba η ma, o a hi η ni, o o, η bi *wosobaawonno manubare sim so y, η bi jaan da y, η bi ho ger sim so, kan ma ki so y.

²¹ Sira m, a doora laato, gooo i tara no biyee o, ηni Moyiisi lero karunda bam *sabaa hinni haay o η sokomacero o.»

N ci ba, n n a nyoo gooo ku η bi zuforo waa ma

²² Kristazibəəzanno waa kan kristagoo ləezanno waa ki, sokoma bi ki, a cunta k'a gooo bo o a barla a η nyoo kan Pol ki Barnabas ki Antiyos o. Nyinta a o Ziidi ku n n'a birm Barsabas, kan Silas ki, gooo m, η ni daore m danyino waa bire o.

²³ N n ci naa do ka η ɔ:

«Kristazibəəzanno kan kristagooɔ ləezanno kɪ, ɔ danyɪno kɪ ɪ yaa dare a danyɪno do vantoo kɔ η nɪ Antiyos ɔ kan Siirii kɪ, Silisii kɪ rɔ wɔɔ m.

²⁴ Wɔɔ ma η ɔ, wɔɔ gɔɔɔ gɔsɪno ɪ b'awɔɔ wonwar kɔ ma, ηn'awɔɔ heer zar, ηnɪ dabɔɔ da awɔɔ ma kan a meerbaaro kɪ, bɪ wɔɔ n η nyoo y.

²⁵ Wɔɔ ɔ lɛ ba deem, ɔ a cɪnta k'ɔ gɔɔɔ bɔ ɔ, ɔ η nyoo kan ɔ goaastɔɔ paan...rɔ Barnabas kan Pol kɪ.

²⁶ Gooɔ m, ηn'a mɪsɪrbaa ka zɛ ma, Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

²⁷ Bɪ minto y'a ka, wɔɔ n nɪ Ziidi kan Silas kɪ nyooɔre awɔɔ ma, kɔ η nɪ bɪ minno noon duro hɪ awɔɔ m a lɛ m.

²⁸ Sent-Espri kan wɔɔ mɪnɪnɔ kɪ, wɔɔ ɔ hoɔn da, ɔ ɔ, a n a ga m, k'ɔ ɔ ya, ɔ mɔr gorezaa vanta ka awɔɔ ra, kɔ mim pakrarɔ noon duro bɛɛ y:

²⁹ A bɪ wosobaawonno mannubare sim sɔ y, kan ma kɪ, hoɔ gɛero kɪ, b'a bɪ jaan da sɔ y. K'awɔɔ zu naa haay ɔ, awɔɔ ba mɪnɪnɔ. Woso y'a dare a han.»

³⁰ Gooɔ kɔ n yɪ η bɔ ɔ rɔ wɔɔ, a leer so, ηn'a hɔr, ηnɪ ta Antiyos ɔ, ηn'aa gɔɔɔ wɔɔ sɔ kɔ ma, ηnɪ ci bɪ ka η ɔ.

³¹ Ci bɪ karɪnda bɪ bare η heer nyoo, kɔ η dɔndɔre ncɪnaaɔ yɪ bɪ minto.

³² Ziidi kan Silas kɪ kɔ η nɪ wosolɛsɪnnɪsorazanno wɔɔ, η danyɪno wɔɔ dɔndɔ kan meerbaaro kɪ, ηnɪ η panɪa da ra.

³³ N gɔɔta b'ɔ dɔmɪm poore, danyɪno wɔɔ n bɪ zaa ka η ɔ, ηn'a bɔ ηnɪ ta gɔɔɔ kɔ n yɪ nyoo rɔ wɔɔ zi.*

³⁵ Kɔ Barnabas kan Pol kɪ nɪ, η gɔɔta Antiyos ɔ, ηn'ɪ ho dɪndare, ηn'ɪ Zuuba lemim nyɪnta bɪ pa dam kan gɔɔɔ gɔta kɪ sɔ.

N Pol kan Silas kɪ nyoo

³⁶ K'a yɪ poore bɪ kur bɪ, Pol a hɪ Barnabas m, a ɔ: «Ŭ ɔ wusigɛ, ɔ aa dɪga ɔ danyɪno wɔɔ ma kɔ biyɛɛ kɔ wɔɔ Zuuba lemim nyɪnta pa da ɔ b'ɔ. K'ɔ dɪga a kɔ η y'a bam lo gɛ.»

³⁷ Barnabas n a ηɔa k'a Zaan kɔ n n'a birm Markɪ bɪ gaa a ta m.

³⁸ Bɪ, Pol n yɛ k'a gaa y, bala, a nyɪnta an nɪ zum kɔ ɔ kan η kɪ, an a gɔ η ma Panfilii ɔ, a n a ya, an zi ba kan η kɪ y.

³⁹ N bɪsɪ ka kan kɔ kɪ maam-maam, bɪsɪ bɪ n bɪ η gongɔ kɔ ma goaa biyɛɛ n ta a lɛ, a lɛ. Barnabas Markɪ gaa, an da kɔɔlɔs ɔ an ta Siipɪr ɔ.

⁴⁰ Pol n Silas gaa, danyɪno wɔɔ n yaa da, kɔ Zuuba n a barka ka η ɔ. N n cem.

⁴¹ Pol bɔ Siirii kan Silisii kɪ kɔrɔ ɔ, an nɪ kristagooɔ sokomaro wɔɔ panɪa dam la.

16

Timote a zɛ kɔ ra kan Pol kɪ Silas kɪ

¹ Pol kan Silas kɪ ta ηn'aa lee ku Derbe ɔ, ηnɪ cem ηnɪ ta Listɪr ɔ. Karɪndanyɪ deem n nɪ b'ɔ, a tɔ m Timote, a da bɪ zɪfɔ m, an a ba sirakarezaa, a zɪ bɪ grekkɪ m.

² A danyɪno kɔ η nɪ Listɪr ɔ kan Ikɔnyɔm kɪ rɔ wɔɔ y'a lɛ bɔre a tɔ ɔ.

³ Pol n a ηɔa k'a gaa. A n a gaa, an a gasɔ banɪɔ sɔ zɪfɔrɔ kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ minto, bala, η haay a dɔ, η ɔ, a zɪ bɪ grekkɪ m.

⁴ Tara nɔ rɔ kɔ η nɪ bɔre η ɔ rɔ wɔɔ, η yɪ lɛrɔ kɔ Zerizalem kristazibəəzanno wɔɔ a cɪnta kan kristagooɔ ləezanno wɔɔ kɪ bɪ hure η nɪ, ηn'a yɛre η han kɔ η nɪ zu η ɔ mɪnɪnɔ.

* 15:33 15.33 Ci gosɪno ɪ naa dan ɔ: Silas a hoɔn da an gɔɔta, Ziidi n cem a deem.

⁵ Kristagudda sokomaro waa surakare panja n'a dam la, η le n'a dam la domum biyæ.

N Pol bir Masedvan σ

⁶ Pol kan Silas kɪ bɔ Filizii σ kan Galasii kɪ, Sent-Espri n a ta η nɪ tolle, kɔ η bɪ lemim bɪ pa da Azii σ y.

⁷ Kɔ η lee ku Mizii jireyaa σ bɪ, η y'a nɔa k'a ta Bitinii σ, bɪ, Yeezuu Espri bɪ η da jɪm σ.

⁸ N n cem, ηnɪ bra Mizii σ, ηn'aa lee ku Trowas σ.

⁹ Gum deem σ, Pol Woso hohunkare yɪ: Masedvan guaa deem y'a hunka m, an jɪm brama, an n'a wɔ zɪnzem nɪ, a σ: «Bɔr Masedvan σ, ɪbɪ ɪ da wɔo han!»

¹⁰ Pol hohunkare bɪ yɪre jε σ bɪ, wɔo wuti zɔo-zɔo k'σ ta Masedvan σ, bala, wɔo si wɔo σ Woso n nɪ wɔo birm kɔ aa lemim nyinta pa da b'σ.

Lidii batem sire Filipii σ

¹¹ Da kɔ wɔo σ kɔolɔσ σ Trowas σ bɪ, wɔo ta tɪrga kan Samotrasi kɪ. A dɔ k'a mε bɪ, wɔo ta Neyapolis σ.

¹² U σ tɔ b'σ, σ ta Filipii σ, σ gam ma, Masedvan koro haay tara nɔ gɔta m bɪ. A guɔo wɔo n a sɔ a mɪnɔa σ am Rɔm zanno paan...rɔ wɔo hɔ bɪ m. Wɔo domum poore ba tara nɔ bɪ dɔ σ.

¹³ *Sabaa hinni σ, wɔo bɔ tara nɔ σ, σ ta borko le ra. Bɪnce bɪ dɔ σ bɪ, wɔo σ hɔɔn da, σ σ, yaadare bɪnce nyɪntam b'σ. Kɔ wɔo nyinta bɪ, wɔo Yeezuu mim dɪnda kan lanno kɔ η y'a sɔ kɔ ma b'σ rɔ wɔo kɪ.

¹⁴ N guaa deem k'a tɔ m Lidii, garhuuro heerezaa m, bɪ nyinta, an n'a tɔr kam wɔo ma. Tɪyatur kɔ nyɪ m, an nɪ Woso dan σ. Zuuba a heer gɔ k'an bɔr a ma, an a tɔr ka Pol meerbaa bɪ ma.

¹⁵ K'a batem si bɪ, a mɪnɔa kan a har guɔo kɪ bɪ, a a yε wɔo han, an n'a hɪre, a σ: «K'awɔo y'a hɔɔn dare a σ, mɔo ɪ zum Zuuba σ, k'a bɔr, a bɪ wota mɔo har σ.» A n ma wɔo ma, wɔo n kɔ σ yε.

N Pol nyasɔ Filipii σ

¹⁶ Hindeem σ, wɔo nɪ tam yaadare bɪnce σ, lɔpoo n bɪ wɔo zε σ, lɔ m, bɔɔrozaa m. A wɔ bɪ kure ɪ busoo kare a zuubɔo wɔo σ.

¹⁷ A n nɪ zum wɔo jε σ, Pol kan wɔo kɪ, an nɪ zee dare, a σ: «Guɔo nɔɔn duro Woso k'a le da haay zibæenyɪnɔ m. Bombɔre zaa η n'a pa dare awɔo m.»

¹⁸ A ba a σ, ncɪnaaσ domum gɔta nɔ σ. Pol n bɪ kɔ, an a bɔ, an a hɪ zɪnɔ bɪ m, a σ: «Yeezuu Krista tɔ ma, mɔo le ka ɪbɪ σ: bɔ lɔ naa dɔ mε σ!» Lεem bɪ, a bɔ a mε σ.

¹⁹ A zuubɔo wɔo kɔ η y'a yɪ a busoo bɪ yɪre n a zε ra bɪ, η Pol nyasɔ kan Silas kɪ, ηnɪ η gungaata, ηnɪ ta η nɪ daasi σ, jɪtanno taa.

²⁰ Brɔo n η gaa, ηn'aa η hunka dɔdɔkənnɔ m, η σ: «Guɔo nɔɔn duro nɪ wɔo kɔ naa nyankore. Zɪfɔrɔ m.

²¹ N nɪ hɔ k'a bɪr zum wɔo Rɔm zanno lɛrɔ σ bɪ dɪndam.»

²² Zamaa n wuti nyaa m kan Pol rɔ kɪ. Dɔdɔkənnɔ wɔo n le ka, ηnɪ η huuro bɔmbɔ η ma, ηnɪ η zε maduro m.

²³ N zε kɔ η y'a σ gɔta bɪ, η bɔkare, ηnɪ η du lɔnnɔce σ. N n le ka lɔnnɔce dɔmazaa b'σ kan diga η ma mɪnɔa.

²⁴ Guaa kɔ η le naa dɔ ka σ bɪ, a yɪ η du cɛnozaa b'σ, an η da gɔ σ.

²⁵ Dibsir k'a da bɪ, Pol kan Silas kɪ ɪ yaa dam, ηn'ɪ Woso lɛbɔɔre laa lɔm, lɔnnɔ vantɔo wɔo n'a tɔr kare η ma.

²⁶ Tara n nyinḡe le deem, a nyinḡere bi paḡḡa n ce jir bi yinyi. Ce bi lero wɔɔ haay n gungu leem, lonno wɔɔ haay banḡarɔ wɔɔ n sur pəḡḡe bi ma.

²⁷ Lonnoce domazaa bi n wuti hinceem ma, a lonnoce lero wɔɔ yi ḡḡi' gum, a hoon o bi lonno wɔɔ a si ḡ y'a o. A n a kargo gaa o, k'a a muḡḡa ze m.

²⁸ Pol n zee da kan paḡḡa kɪ, a o: «I bi hoṣi ba i muḡḡa nɪ y. Wɔɔ haay ta o.»

²⁹ Lonnoce domazaa bi n se ye, an bra si, an gaso, an aa sonta Pol kan Silas kɪ taa mehinko m.

³⁰ A n ḡ gaa, an bo ḡ nɪ garga ra, an n'a hire ḡ nɪ, a o: «Goo ra, moo y'a bam lo ko m bombore yi?»

³¹ N n a nyi bo no, ḡ o: «Sira ka Zuuba Yeezuu o, i bombore yim, ibi kan i har goo kɪ.»

³² N n Zuuba lemim bi dinda m, kan goo haay ko ḡ n'a har o ro wɔɔ kɪ.

³³ Lonnoce domazaa bi n ḡ gaa gunuu o b'o leem, k'a yaa ḡ nyinno sorgo. Wakati bi do o so bi, a batem si kan a har goo kɪ haay.

³⁴ A n ḡ gaa, an ta ḡ nɪ a ce o, an hoḡire ka ḡ nɪ o, an n'a heer nyoom kan a har goo wɔɔ kɪ, k'a sira ka Woso o bi to ma.

³⁵ Do k'a me bi, dodoḡonno wɔɔ a domazanno nyoo ko ḡ n'aa a hi lonnoce domazaa bi m, kan wo saa goo wɔɔ ma.

³⁶ Lonnoce domazaa bi n mim naa do hi Pol m, a o: «Dodoḡonno wɔɔ nyoo da, ḡ o, ḡḡi wo saa awoo ma. Ncunaaso bi, k'a bo a doo kan laafu kɪ.»

³⁷ Bi Pol a hi, a o: «I y'a ka, ḡḡi wɔɔ ze zamaa bire o, bi ḡ n wɔɔ dodo ka y, wɔɔ ko wɔɔ n Rom zanno, ḡḡi'a ka, ḡḡi wɔɔ du lonnoce o. N n boḡare, ḡḡi'a ḡam k'a a kona, a wɔɔ bo. Bi bi ko yire y. N n bor a zim, ḡḡi bi wɔɔ bo.»

³⁸ Goo wɔɔ n a wusigə, ḡḡi'aa naa haay hi dodoḡonno wɔɔ m, nyibəe n gaso ḡ o, ko y'a hi ḡ nɪ, ḡ o Rom zanno n a mi bi minto.

³⁹ N n bor, ḡḡi bi sugur ye ḡ han, ḡḡi ḡ bo, ḡḡi'a ye ḡ han, ko ḡ nɪ bo tara bi no o.

⁴⁰ Ko ḡ bo lonnoce o b'o bi, Pol kan Silas kɪ ta, ḡḡi'aa Lidii yi, ḡḡi danyino wɔɔ yi ḡḡi ḡ heer ba kookoo, ḡḡi cem.

17

Pol ta Tesaloniki kan Beree kɪ o

¹ N bo Anfipolis o kan Apolonii kɪ, ḡḡi'aa lee ku Tesaloniki o. Ziforo wɔɔ sokomace n ni b'o.

² Amb'a tir a ba biisi bi, Pol ta, an aa ḡ yi, an soora ba kan ḡ kɪ *sabaa hinni o, an a ta ko re gallem kaako, an ni Wosoci bi

³ bore ḡ nɪ ko zi, a o Krista a ga m, an fir yi, an ga, an a mum bo o ḡəəno bire o. A n n'a hire, a o: «Krista ko moo n'a pa dare awoo m bi, Yeezuu m.»

⁴ Ziforo ḡosunno ye, ḡḡi'a ze ko ra kan Pol kɪ Silas kɪ, kan grekkuro ko ḡ nɪ Woso daḡ o ro wɔɔ kɪ guta, kan lanno tozanno kɪ guta.

⁵ Ziforo wuti kan jumbaa heerbusu kɪ, ḡḡi goo niburo gaa zaa bire o, ḡḡi'a ka tara bi goo wɔɔ n yar, ḡḡi tarano bi nya ko re. N n ta Zason har o, ḡḡi'a kam Pol ma kan Silas kɪ, k'a ḡ gaa a ta ḡ nɪ goo wɔɔ taa.

⁶ Ko ḡ n ḡ yi bi, ḡ Zason gaa kan danyino ḡosunno kɪ, ḡḡi ta ḡ nɪ dodoḡonno taa, ḡḡi' zee dare, ḡ o: «Goo ncon duro ni durnya bi dam, ḡḡi cem ḡḡi bor naa o keere,

⁷ Zason n η si a har υ. N haay kaanm Rōm cir lē m, η υ, cir vanta n ta υ, a tō m Yeezuu.»

⁸ Zeero nōon duro gōō wōō da bō υ, kan dōdōkēnno wōō kī,

⁹ ηnī busoo si Zason kan danyīno wōō kī han, ηn'a cīnta, ηnī bokarē, ηnī wō saa η ma.

N Pol kan Silas kī si mīnha Beree υ

¹⁰ Lēem bī, danyīno wōō a ka Pol kan Silas kī n cem kan Beree kō kī gunuu υ. Kō η lee ku bī, η ta zūfōrō sokomacē υ.

¹¹ Zūfōrō kō η nī b'υ rō wōō mīnha, an lē da Tesaloniki zanno wōō ra. N lemim bī si kan a heer kī haay. Dōmum haay, η yī dīgām Wosoci b'υ, k'a dīga a hō kō η n'a hum bī sira m gē.

¹² Gōta a ba sirakarezanno η bire υ kan grekkī lannō tōzanno kī, gōōyaa rō kī gōta.

¹³ Tesaloniki zūfōrō wōō kō η y'a ma, η υ, Pol ι Beree υ an nī Woso lemim pa dam bī, η lee ku b'υ, k'a a ya, a gōō nyōnnycōta.

¹⁴ Danyīno wōō n a ba zōō, ηnī Pol da zaa ra an ta kan hīgōta bī lē ra kī, bī ma bī, Silas kan Timote kī gōōta b'υ.

¹⁵ Gōōō kō η Pol da zaa υ rō wōō a gaa ηnī ta m Atennī υ, ηn'a wusīgē kan Pol lē kī, kō Silas kan Timote kī n a jī sa zōō-zōō.

Pol ι Atennī υ

¹⁶ Pol k'a nī dōrē η ma Atennī υ bī, a heer a zar kan *wosobaawōnno kō η nī tara bī nō υ, ηnī η dan υ rō wōō kī minto.

¹⁷ A n gasō sokomacē deem υ, an nī meer bam kan zūfōrō wōō kī, kan gōōō kō η nī Woso dan υ rō wōō kī, dōmum haay daasīrō υ, a y'a bam kan gōaa haay k'a nī zem bī kī.

¹⁸ Hōōnkamazanno, Epikiriyeenrō kan Stoyiseenrō* kī, nyūnta b'υ ηn'ī sōōra bam kan kī. Gōsīnno n'a hūrē, η υ: «Para-paradarezaa naa dō υ lō?» Gōsīnno υ: «Wosoro daaro an nī η pa dare!» Kō sira nī, Pol ι Yeezuu pa dam, kan a mumbōōrē kī.

¹⁹ N n a nyasō k'a ta m ci kō n n'a birm Arewopaazī bī mim υ. N n a hī, η υ: «Ibū ι da ma, ι karūnda daa k'ibū n'a bam naa jī dūnda wōō n na?»

²⁰ Bala, ibū ι minno daaro dūndam wōō m, bī y'a ka wōō lē n taa k'ō η jī dō.»

²¹ Atennī zanno wōō kan saanarō kī bīr hōsī bam, kō minno daaro dūndarē kan a tōr ka ma kī bēē y.

²² Pol n jum brama Arewopaazī υ b'υ, a υ: «Atennī zanno, dīga kō mōō nawōm awōō ma naa, sirakarezanno gōōō n'awōō m.

²³ Kō mōō m da awōō kō bī zi bī, hō haay k'a n'awōō yaadarē mōr bī, mōō yī. Mōō yī, n n a gōrsīra ba mannīduu nīnḡē ma ncīnaaυ: «Woso gōaa n a dō minto.» Hō k'awōō n'a dan υ, b'awōō n a dō bī, bī mōō bīr kō m b'a pa da awōō m naa.

²⁴ Woso k'a durnya da, kan hō haay k'a n'a nō υ bī kī, a m brama kan tara kī Zuuba. A bīr gasōm wosocērō kō gōōō a dō a wō m nō wōō nō υ y.

²⁵ Hōsī zībēē ba ma y. A bīr a kam ma kō gōaa n a da a han hō nīnḡē ma y. Bala, a n nī mīstīrbāa, hōōnsī, kan hō haay kī kam gōaa haay υ.

²⁶ K'an gōaa deem mē kī, a dō haay da kō η nī bīr tara burē lēē haay υ. A dōmūnno bō kō zi gōōō minto, kan η tararō jīrē kī,

* **17:18 17.18** Epikiriyeenrō: gōōō kō η n'a kam durnya nyūntabaa ma rō wōō m brōō. N n'a hum sō, η υ, Hōsī bēē y'a sō durnya b'υ y. Hō haay bī, ba an nawōm bala. Stoyiseenrō: gōōō kō η yē mim kōsī ma rō wōō m brōō. N n'a kam ma, k'a hō k'a sō durnya υ jillī bī dō.

²⁷ Kū ŋ n'a da ma, ŋn'a wɔ dunda, ŋn'a ka Woso ma, gɛɛ ŋ y'a yim gɛ, an bokare a bi laatɔ wɔɔ gɔaa biyɛ ma y.

²⁸ Bala,

A miŋŋa zi wɔɔ mɪsɪrbaa n ta ɔ, ɔ nɪ tare, ɔ nɪ meeyaa m.

Amba aɔwɔ gursirabɛnno gɔsɪnno a hɪ bi m: <A dogɔɔɔ m wɔɔ m.>

²⁹ Kū Woso dogɔɔɔ m wɔɔ m bi, wɔɔ n ɔ ga m, ɔ ɔ hɔɔn da, ɔ ɔ, Woso bi sarma nɪ, gɛɛ wanzurfu, gɛɛ jaa kɔ gɔaa a banka, an a bɔ ɔ a hɔɔn ɔ bi nɪ y.

³⁰ Bi, Woso n a ya, an nɪ dɪgam dɔmum kɔ gɔɔɔ wɔɔ nɪ bado nɔ ɔ bi ma y. A y'a hire ŋ nɪ kɛɛɛ, kɔ ŋ haay n a bɔ a mimbɔnyaarɔ ɔ bɪnce haay ɔ.

³¹ A dɔmum deem bɔ ɔ, an a cɪnta, kɔ gɔaa k'a bɔ ɔ bi n bi durnya dɔdɔ ka kan sɪra kɪ. Bi, a a kasetɪ hɪnka gɔɔɔ haay m, an a mɪm bɔ ɔ gɛɛno bire ɔ.»

³² Gɛɛno mɪmbɔɔɛ mim kɔ ŋ b'a ma bi, gɔsɪnno ɪ yaa wɔm Pol ma, niŋŋoo n n'a hire, ŋ ɔ: «K'ɔ mɪm naa do mɪnto m, wɔɔ y'ɔ yare, ɔ tɔr ka ɪbɪ ma dɔmum vanta ɔ.»

³³ A yɪ ncɪnaaɔ, Pol n a gɔ ŋ ma.

³⁴ Gɔsɪnno n bokare, ŋnɪ ye a meerbaa bi ma, ŋn'a ba sɪrakarezanɔ. Arewopaazɪaa Denii nyɪnta ɔ, kan lɔ deem kɔ n n'a birm Damariisi bi kɪ, kan gɔsɪnno kɪ sɔ.

18

Korentɪ kristagɔɔɔ sokoma cɪntare

¹ Bi je ɔ bi, Pol a hɔr Atennɪ ɔ, an ta Korentɪ ɔ.

² B'ɔ bi, a zɪfɔ deem ze ɔ, a tɔ m Akilas. Pɔn kɔ gɔaa m, an a to Italiɪ ɔ lɛɛm an bɔr kan a lɔ Prisil kɪ. Kɔ sɪra nɪ, cɪr Kloodi lɛ ka, kɔ zɪfɔrɔ haay n bɔ *Rɔm ɔ. Pol n kɔ ma kan ŋ kɪ,

³ bi, kɔ wɔzɪbɛɛ deem ŋ n'a bam bi, (zappabaa m,) a zer ŋ har ɔ, ŋn'ɪ zi bi bam kan kɔ kɪ. Huucɛrɔ pɛɛrarɔ* ŋn'ɪ ŋ bare.

⁴ *Sabaa hinni haay, a ɪ karɪnda dɪndam zɪfɔrɔ sokomace b'ɔ, an n'a tɔŋ ɔ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ grekkɪrɔ wɔɔ kɪ, kɔ ŋ n'a si.

⁵ Silas kan Timote kɪ kɔ ŋ y'a to Masedɔan ɔ, ŋnɪ lee ku bi, ŋ bi dɪga a Pol ɪ karɪnda bam, an n'a hum zɪfɔrɔ wɔɔ m, a ɔ Krista bi, Yeezuu m.

⁶ Zɪfɔrɔ wɔɔ bɪsɪ ka kan Pol kɪ, ŋnɪ meerbaa bɔnyaa ba. Pol n a huuro ze fɛr, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'awɔɔ n bombɔɛ yɪ, a taar y'awɔɔ mɪm ɔ. Mɔɔ mɪm bɛɛ m bi dɔ y. Naa ma kɛɛɛ bi, ta mɔɔ nawom do wantɔɔ zi.»

⁷ A n a hɔr bɪnce bi do ɔ, an ta gɔaa kɔ n n'a birm Titiyus Zistus bi har ɔ. Woso daɔɛɛzaa m, a har bi n jɪnɛɛm sokomace bi ma.

⁸ Krispus k'a m sokomace bi cɪr b'a ba sɪrakarezaa kan a har gɔɔɔ kɪ haay. Korentɪ zannɔ gɔɔɔ, kɔ ŋ n'a tɔr kam Pol ma rɔ wɔɔ, a ba sɪrakarezanɔ sɔ, ŋnɪ batem si.

⁹ Gum deem ɔ, Zuuba a hɪ Pol m, a hɔhɪnkare nɔ ɔ, a ɔ: «ɪ da bi bɔ ɔ y, ɪ bɪr a hum, ɪ bi ze pi y.

¹⁰ Kɔ sɪra nɪ, mɔɔ ɪ kan ɪbɪ kɪ, bi gɔaa ba ɔ, an n'ɪbɪ nyasom k'a fɪr ka ɪ ma y, bala, mɔɔ gɔɔɔ ta ɔ gɔta tara naa do nɔ ɔ.»

¹¹ Pol dɔɔraa ba b'ɔ deem kan a kur kɪ, an nɪ Woso lemim dɪndare ŋ bire ɔ.

N Pol nyasɔ, n nɪ ta m Gahyɔn taa

* 18:3 18.3 pɛɛrarɔ wɔɔ ba ŋ nawom biiro ka m.

¹² Dòmum kó Galiyón nyínta ɔ Akayii tara léezaa bí, zúfóro wáa a lé ba deem, ɛnì wutí jumbaa m kan Pol kí, ɛn'á gaa, ɛnì ta m Galiyón dódókàrè bínçé ɔ, ɛn'á hířé, ɛ ɔ:

¹³ «Goaa naa dó, karínda an n'á bam gúwó m, a ɔ, gúwó n yaa da Woso m kan yaadare k'á n a gaakomba kan wáa lero kí.»

¹⁴ Pol ɔ k'á nyí bó ɔ, Galiyón n a nyí bó zúfóro wáa nɔ, a ɔ: «Zúfóro ra, kó zì nínɛ́ a ba a bí turga, gée zibəə bonyaa a ba, mówó yí m tór kare awáwó ma, bala, a a yó.

¹⁵ Bí, k'awáwó bísí bí kare bí, meerbaa m, gée tóro m, gée awáwó múnɛ́wó lero m bí, pakra a ba awáwó m. Mówó lé baa kó m nyínta minno nɔ́ɔ́n duro dódókər y.»

¹⁶ A n lá ɛ la dódókàrè bínçé ɔ b'ɔ.

¹⁷ ɛ haay n Sɔsten, sokomace cir bí nyasɔ, ɛn'á zé dódókàrè bínçé ɔ b'ɔ, bí, Galiyón n a war hɔbaa naa dó ma y.

Pol a bó an ta Antiyós ɔ

¹⁸ Pol a ya, an maasire ba Korénti ɔ. Bí je ɔ bí, a a gú danyínɔ wáa ma, an da kóolɔs ɔ, k'á ta Siirii ɔ. Akilas kan Prísil kí zú kó ɔ kan kí. Pol a mim zínzera Senkrés ɔ, bala, a ler bó Woso m.

¹⁹ ɛ lee ku Eféezi ɔ. B'ɔ bí, Pol a gú a zukuuzannɔ wáa ma. A ta, an aa gasú zúfóro sokomace ɔ b'ɔ, an nì bísí kam kan ɛ kí.

²⁰ Brɔ́ɔ n a ye han kan a dómum bí zú ra, an a gu,

²¹ an a gú ɛ ma, an n'á hířé, a ɔ: «Mówó zém bí bór awáwó zì dómum nínɛ́wó ɔ, kó Woso yé.» A n da kóolɔs ɔ, Eféezi ɔ.

²² K'á lee ku Sezaree ɔ an bó kóolɔs b'ɔ bí, a cem an ta Zerizalem ɔ, an aa yaa da danyínɔ wáa m, an cem an ta Antiyós ɔ,

²³ an aa maasire ba b'ɔ poore. A n cem, an ta Galasii kan Frízii kí gúrgaro haay ɔ, an nì karíndanyínɔ wáa haay heer bam kookoo.

Apolós ta Eféezi ɔ kan Korénti kí ɔ

²⁴ Zúfó deem kó n n'á birm Apolós, an yí Alesandrii ɔ bí lee ku Eféezi ɔ. Hóɔ́n zaa m, an mim dó. A n Wosoci bí dó sɔ.

²⁵ Zuuba zaa b'á dúnda zor-zor, a y'á pa dare kan a heer kí haay, an nì karínda dándam gúwó m, an nì hɔ haay k'á ba Yeezúu minto bí dándam, an nì zure a zaa ɔ. Bí, batem kó Zaan nyínta an a kam b'á dó bala.

²⁶ A n nì meer bam kan wísirabaa kí sokomace ɔ b'ɔ. Prísil kan Akilas kí kó ɛ y'á meerbaa ma bí, ɛ y'á gaa, ɛnì Woso zaa bí dúnda m zor-zor, ɛn'á paɛɛa da ra.

²⁷ K'á nyínta, an n'á ɛsam k'á ta Akayii ɔ bí, danyínɔ wáa ɔ: A a ga m. ɛ n cí ba karíndanyínɔ wáa ma, kó ɛ n'á sí múnɛ́. K'á lee ku b'ɔ bí, a daahan guta ka gósinno ɔ, gúwó kó Woso barka minto ɛ sira ka Yeezúu ɔ ró wáa.

²⁸ Bala, a meerbaa bí paɛɛa bór zúfóro wáa ra gúwó wáa bíre ɔ, a ɔ Wosoci bí jí hířé ɛ nì sirí-sirí, a ɔ: Krista bí, Yeezúu m.

19

Pol lee ku Eféezi ɔ

¹ Dómum kó Apolós nyínta ɔ Korénti ɔ bí, Pol bó kó bí gúrgaro kó ɛ n cigaaro wáa ɔ, an ta Eféezi ɔ, an karíndanyínɔ gósinno yí b'ɔ,

² an ɛ lar, a ɔ: «K'awáwó a ba sirakarezannɔ bí, awáwó Sent-Éspri sí ra?» ɛ n a nyí bó ɔ, ɛ ɔ: «Wáwó n Sent-Éspri mim ma cína y.»

³ Pol n laaka da, a ɔ: «Batem kara awɔɔ si kɛɛrɛ?» N n a nyi bo ɔ, η ɔ: «Zaan batem bi m.»

⁴ Pol n a hi η ni, a ɔ: «Zaan nyinta, an ni heerlorle batem kam, an n'a him gɔɔɔ m kɔ η ni sira ka gaa k'a ni zem bi bɔr awɔɔ je ɔ b'ɔ. A le taa k'a hi, a ɔ: Yeezuu.»

⁵ Ku η naa ma bi, η batem si Zuuba Yeezuu to ma.

⁶ Pol n a wɔrɔ ka η la, Sent-ɛspri n zer η la, ηn'i meer bam leminno vantɔɔ m, ηn'i Woso le si ηn'i som la.

⁷ Gɔɔɔ ku η nyinta b'ɔ rɔ wɔɔ le a zɔ buerehiya ma.

Pol ɪ karɪnda bam Efɛzi ɔ

⁸ Pol tir ta sokomace ɔ, an bir Woso cirbæ bi mim dɪndam kan wɪsrabaa kɪ, an ta an mom kaaku ku. Ku gɔɔɔ ku η n'a tɔr kam nɔ wɔɔ n a si sira.

⁹ Gɔsinno ku η heer ka, η bir yem k'a si bi, η nyinta, ηn'i Yeezuu zaa bi sunso wom gɔɔɔ bire ɔ. Pol n bo η bire ɔ, an karɪndanyɪno wɔɔ gaa a ho, an ta η ni Tiranɔsi karɪndace ɔ, an ni ho dɪndare η ni dɔmɪm haay.

¹⁰ A ba a ɔ ncinaaɔ an ta, an dɔɔraa hiya ku, bi minto y'a ka Azii zanno, zɪfɔrɔ, kan grekkɪrɔ kɪ n a ku, ηnɪ Zuuba lemin bi ma.

Seva nyɪno

¹¹ Woso n ni hoserlo ku η loɔ ba ɔ bam kan Pol kɪ.

¹² Baa ku n pɛɛra gɛɛ huu a nɔ a mɛ ma, n a nɔ yaabazanno ma, η yi laafu yɪɛ, zinɔrɔ wɔɔ ni bɔrɛ η mɛ ɔ.

¹³ Zɪfɔrɔ gɔɔɔ n ta ɔ ηnɪ bɪmbɪrm, ηn'a dam ma, ηn'i lam zinɔrɔ ra. Hindeem ɔ η n'a nɔa k'a la zinɔrɔ ra gɔɔɔ mɛ ɔ Zuuba Yeezuu to m. N n'a hiɛ, η ɔ: «Mɔɔ y'a hiɛ awɔɔ m Yeezuu ku Pol n n'a pa dam bi to ma, k'a bo!»

¹⁴ Zɪfɔrɔ wosocemannɪbɔr jɪtaare deem ku n n'a birm Seva b'i nyɪno m saanhɪna, ηn'i zibæ naa do bare.

¹⁵ Zinɔ n a hi η ni, a ɔ: «Mɔɔ Yeezuu dɔ, ku nka m Pol m, mɔɔ dɔ. B'awɔɔ, nkɔɔ n'awɔɔ ni?»

¹⁶ Gaa ku zinɔ n a mɛ ɔ bi n der η ma haay, an a da η ma, an fir ka η ma, ηnɪ bra si, ηnɪ bo har ɔ b'ɔ dɪɔ, kan nyɪnno kɪ.

¹⁷ Efɛzi ku jilli, zɪfɔrɔ kan grekkɪrɔ kɪ ku η ni b'ɔ rɔ wɔɔ haay mim naa do ma. Nyibæ n gasɔ η haay ɔ, ηn'a le bo Zuuba Yeezuu to ɔ.

¹⁸ Gɔɔɔ ku η sira ka ɔ rɔ wɔɔ barla, gɔta bɔr, ηn'a leer busu brama, ηn'a minno bɔrɛ a le ma.

¹⁹ Gɔɔɔ gɔta ku η gɔta, ηn'a mɪnɪna ka wɔkure ɔ rɔ wɔɔ a ciro wɔɔ gur, ηnɪ bi η so ku ra, ηnɪ sɛ nya η ɔ, gaa haay taa. Ciro wɔɔ haay ku η y'a busoo le zɛ bi, a wanzurfu busoo ma waa busoor.

²⁰ Ncinaaɔ bi, kan Zuuba paɪnɪna kɪ, lemin bi ni tam lɛɛ, a paɪnɪna n'a dam la.

Efɛzi a zɛ ku ma

²¹ Minno nɔɔn duro ku η cem bi, Pol a cɪnta a hoɔn ɔ, k'a bo Masedɔan ɔ kan Akayii kɪ ɔ, a ta Zerizalem ɔ. A n n'a hiɛ, a ɔ: «K'a lee ku b'ɔ, k'a cem a ta Rɔm ɔ.»

²² A a daahanzanno hiyyɔ Timote kan Erastɪ kɪ nyɔɔ Masedɔan ɔ, a mɪnɪna n gɔta Azii ɔ an maasure ba poore.

²³ Dɔmɪm bi do ɔ, nyaarɔ gɔtɔɔ bi wuti ηnɪ ba Zuuba zaa bi minto.

²⁴ Nyokka deem n ni b'ɔ a to m Demetrus, an ni Artemis yaadarece nyogɔrɔ bam wanzurfu m kan nyokkarɔ vantɔɔ kɪ, ηn'i busoo yim gɔta.

²⁵ A nyakkaro wɔɔ duro so ku ma kan tar deem zibəəzanno ki, a u: «M gaaasibɔɔ, awɔɔ dɔ a u, wɔɔ wɔzibəə naa do ni hɔbire kam wɔɔ u.

²⁶ B'awɔɔ yi, an n'a mam: Efɛɛzi nɔ bɛɛ m bala y, Azii u haay Pol naa do n'a dɪndam gɔɔɔ haay m, a u, wosoro ku wɔɔ ni η bare u wɔ m nɔɔn duro, wosoro bɛɛ y. Gɔɔɔ gɔta ηn'i zure a hɔ b'u.

²⁷ Wɔɔ zibəə bi zarle minto bi bɛɛ wɔɔ ni nyi bam ni bala y, wɔɔ wosolo gɔta Artemis cɛ bi bɔɔrɛ m. Bala, Artemis ku Azii zanno kan durnya naa haay ki n'a dan u bi, a bi daɔrɛ yim dɔ y.»

²⁸ Ku η naa ma bi, η heer busu, ηni zee da, ηn'a hire, η u: «Efɛɛzi zanno Artemis n gɔta!»

²⁹ Mim naa do a kɛrgu kono bi haay ra, an a ze ku ma, ηni bra si, ηni ta sarbare bince u b'u, ηni Masedvan zanno Gayus kan Aristarki ki ku η ni Pol zukuuzanno wɔɔ nyaso, ηni ta η ni.

³⁰ Pol n a cɪnta, k'a ta sokoma bi bince u. Bi, karɪndanyino wɔɔ n a to an ta y.

³¹ Azii cinno gɔsinno k'a gaaasibɔɔ m nɔ wɔɔ nyɔɔ da ku n n'a hi m, η u: a b'a ka a mim ma, a u, ta a u sarbare bince u b'u y.

³² Lɛɛ bi n a ba borgɔ. Gaa biyɛə n'a hɔɔnhɔ hum, tator η n'a bam bala, gɔɔɔ gɔta n a dɔ ku bɔ minto m, a a so ku ma y.

³³ Gɔɔɔ i nyinta sokoma bi bire u, ηni mim bi dɪnda Alesandir ku zuɔforɔ wɔɔ a bɔ u n a ka lɛɛ bi m. Alesandir n a wɔ busu, k'a meer ba kan zamaa bi ki.

³⁴ Ku η y'a dɔ, η u zuɔfo m bi, η haay a lɛ ba deem, ηn'i zee dam. η zee bi dare wakati hiya ku. η u: «Efɛɛzi zanno Artemis n gɔta!»

³⁵ Gorsirabɛr b'a gu an a da ma, an gɔɔɔ wɔɔ da bar u, a u: «Efɛɛzi zanno, gaa ta u, a n a dɔ, a u, Efɛɛzi ku zanno ni dɔm Artemis gɔta cɛ bi ma, kan a jaa k'a a to brama an a da bi ki ra?

³⁶ Ku η n bisi ka hɔ naa do ma bi, a a ga m, awɔɔ m bɔr a ma, a b'a ka, a ba zɔɔ-zɔɔ y.

³⁷ Awɔɔ bɔr gɔɔɔ m naa u, η n mim zu u wɔɔ wosolo bi ma y, η n a sɔnsɔ wɔ sɔ y.

³⁸ Ku Demetrus kan zibənno wɔɔ ki i mim m kan gaa ki, dɔdɔkare dɔmum ta u. Taralɛɛzanno ta u. K'a ta ku m dɔdɔkare bince u.

³⁹ Ku minno gɔsinno ta u ku bɔ bi gɔɔɔ a so ku ma, η dɪgam minno wɔɔ duro ma.

⁴⁰ Her naa, mim b'a da ma, an yi bɔnyaa kan wɔɔ ki. Bala, n y'a da ma, n ni mim ka wɔɔ ra sokoma naa do minto. Sokoma naa do ji ba u y, ku n wɔɔ lar wɔɔ bi hɔsi yim u a hi y.»

⁴¹ Bi, naa k'a hi bi, a gɔɔɔ wɔɔ da zaa ra.

20

Pol a bɔ an ta Masedvan u

¹ Bɔgɔr bi k'a b'a da bar u bi, Pol karɪndanyino wɔɔ so ku ma, a ni η dɔndɔ. Bi je u bi, a a leer so η ni, an Masedvan zaa sa.

² A a da a gɔrgarɔ zi, an danyino wɔɔ dɔndɔ gɔta, an bɔkare an lee ku Gresi* u,

³ an aa nyinta b'u mom kaako. Dɔmum k'a ni dan u kɔlɔɔ u k'a ta Siirri u bi, zuɔforɔ wɔɔ ku η ku ma k'a nyaso bi, a a hɔɔn da, an a bɔ an bɔ Masedvan u.

* 20:2 20.2 Akayii bi n n'a birm Gresi sɔ. K'a dɪga Zibəəzanno Ci 18.12, 19.21 bince u.

⁴ Gooɔ ko ɲ zu ko ɔ kan kɪ ro waa, Beree ko goaa Piirus nyi Sopatros kan Tesaloniki ko gooo Aristarki kan Sekundus kɪ, Derbe ko goaa Gayus kɪ, kan Timote kɪ, kan Azii ko gooo Tisikkɪ kɪ, Trofim kɪ so.

⁵ Gooɔ nɔɔn duro lee ka lee, ɲni ta, ɲn'i dom waa ma Trowas ɔ.

⁶ Ko waa ni, waa ɔ hor Filipii ɔ, bur ko n n nyonyoo da ma bi domunno kur, ɔ da kooɔɔ ɔ k'ɔ aa n ɲ ku. Domum soor je ɔ bi, waa lee ku Trowas ɔ. Waa n goota b'ɔ domum saanhina.

Pol goaa mum bo ɔ Trowas ɔ

⁷ Hatɔ hinni ɔ, waa ɔ ze ko ra, k'ɔ bur zinze ra. A do k'a ni mem ko Pol n a hor bi, a meerbaa sa, an n'a bam kan danyino waa kɪ, meerbaa bi maasire ba, an ta an a zo dibsir zeezi ma.

⁸ Fitrero nyinta ɔ gota cemim kaako ho ko waa ɔ so ko ma ɔ b'ɔ.

⁹ Nyukumbueere deem k'a to m Etikɪ bi nyinta ce bi tokoro le ra, hinceem gota n a nyaso. Bi ma bi, Pol meerbaa bi n nya y. Hinceem bi k'a a nyaso gota bi, a bra cemim kaako ho b'ɔ, an a da tara ɔ. Ko ɲ bur k'a b'a busu bi, ɲ yaa diga a a ga.

¹⁰ Pol n zer, an bra si an ta zi, an aa a busu a za ɔ, an n'a hire, a ɔ: «A da bi bo ɔ y. A misir!»

¹¹ Pol k'a a bo an der bi, a bur bi ze ra, an a bi. Bi je ɔ bi, a meerbaa bi maasire ba an ta an wutigota ku. Bi kur bi, a cem.

¹² Bi, nyukumbueere k'a mum bo ɔ bi, ɲ y'a gaa, ɲni doo m. B'a yi heernyoo gota, ɲ haay minto.

Pol bo Trowas ɔ, an ta Mile ɔ

¹³ Waa kooɔɔ sa, ɔ lee ka lee, k'ɔ aa zer Asos ɔ, ko aa Pol k'a zaa sa a gam ma bi ze ɔ b'ɔ, ɔ a busu, amba a cinta bi m.

¹⁴ K'a waa ze ɔ Asos ɔ bi, waa busu kooɔɔ b'ɔ k'ɔ ta Mitilennɪ ɔ.

¹⁵ B'ɔ bi, do k'a me bi, waa da kooɔɔ b'ɔ, ɔ ɔ zo Kiyɔ ma. A domum hɪya hinni ɔ, waa bo Samos ɔ, bi do k'a me bi, waa jum poore Troglilyon ɔ, ɔ cem, ɔ lee ku Mile ɔ.

¹⁶ Pol a cinta k'a bi jum Efezi ɔ y, k'a le baa k'a maasire ba Azii ɔ bi minto. Nyinta a ɔ, an n'a bam zoo-zoo k'a a da ma, k'a lee ku Zerizalem ɔ, Pantikoti domum bi minto.

Pol a leer so Efezi kristagoo leezanno m

¹⁷ Pol a to Mile ɔ, an Efezi kristagoo sokoma leezanno waa bir.

¹⁸ Ko ɲ b'a ze ɔ bi, a a hi ɲ ni, a ɔ: «A waa misirbaa ko maa ba domum haay, maa leekure siɲɪda ɔ Azii ɔ bi do.

¹⁹ Maa Zuuba zi ba kan muɲɲa zerle kɪ, kan nyifeer kɪ, kan fɪyire do haay ko zɪfɔro a cinta k'a maa nyaso, a maa ze bi kɪ.

²⁰ Maa n hoɔ k'a zibæ m ta awoo ma bi nyaakom da awoo ni y. Maa lelim nyinta pa da, m ho dunda awoo m gooo bire ɔ, amba harlo ɔ.

²¹ Maa kaseti ka, m zɪfɔro kan grekkɪro kɪ bir, ko ɲ n'a bo a taam ɲni zu Woso ɔ, ko ɲ ni sira ka waa Zuuba Yeezuu ɔ.

²² Bi naa ma bi, Sent-Espri maa ba a lo, ko m zaa sa, m ta Zerizalem ɔ. Maa n a do ko bo n n'aa ba maa m b'ɔ y.

²³ Kan bi kɪ haay, Sent-Espri a hi maa m, ko haay ko maa ni boɲ ɔ, a ɔ, banɲaro kan fɪyire kɪ i dom maa ma.

²⁴ Bi, maa bir kom si ma, m muɲɲa misirbaa minto y. Maa le n taa bi, ko m zu m zaa ɔ muɲɲa, kan zibæ ko Zuuba Yeezuu a ka maa ɔ bi kɪ. Ko m Woso barka lelim nyinta bi kaseti ka.»

²⁵ «Moo do muɲɲa keere, moo o, awoo b'a yare a moo meer yi y, awoo haay, awoo ku moo bo, m Woso cirbæ pa da a m no woo.

²⁶ Moo m da ma, m a hi awoo taa her: Awoo gosi taar ba moo mim o y.

²⁷ Moo n hosi nyaakom da awoo m fuga y. A n le da bi, moo ho ku Woso a cunta haay k'a ba bi hi awoo m.

²⁸ Bi minto bi, k'a dundo a muɲɲo zi, kan bako bi haay ku Sent-Espri awoo ba a domazanno woo ki, k'a nyinta Woso guoo sokoma k'a cunta kan a muɲɲa ma ki bi dundonno.

²⁹ Moo do muɲɲa, moo o, moo horle je o, poojino bonyaaro gasore awoo zi, nni bako bi zar.

³⁰ Baa guoo bore awoo muɲɲo barla, nni karindanyino woo hoon lor kan meerbaa bonyaaro ki, nni n da a tar la.

³¹ Bi minto bi, k'a dundo a zi, k'a to da a no o: Doora kaako no o, moo awoo goaa biyæ dondo gunuu o kan a sinuu o ki, m nyifeer no o, bi moo n menyoo da y.

³² Bi naa ma keere bi, moo awoo ka Woso o kan a meerbaa barka k'a panɲa n ta o, an n'a dam ma, an awoo sirakare da ra, k'a b'a ze ku ra kan wosogoo woo ki hojirle no o.

³³ Moo hoon n a ka gosi wanzurfu zi, gee sarma, gee huu y.

³⁴ Awoo muɲɲo a do a o, m wo naa moo zi ba m, m a yi, an a ga moo m kan m zukuuzanno ki.

³⁵ Moo ho haay hinka awoo m, k'i zi ba ncinaas, i ho yire, i i dam panɲawarzano han, k'a Zuuba Yeezuu minno k'a n hi ro woo to da a no o so: Ho ka goaa o jira goaa n'a ka i o m.»

³⁶ K'a minno noon duro hi bi, a sonta kan n ki haay an yaa da.

³⁷ N haay n ze nyi da o, n'n'a burgu Pol wer ma.

³⁸ K'a hi, a o, awoo b'a yare a moo meer yi bi, yi n heer zar an le da. Bi je o bi, nni zu ku o kan ki, n'n'aa a da zaa o koooloo bi jir o.

21

Pol i tam Zerizalem zeezi

¹ Ku woo o gu n ma bi, woo da koooloo o, o ta turga kan Kooos ki. Bi do k'a me bi, woo ta Rodes o, o o to b'o, o ta Pataraa o.

² Ku woo koooloo yi an ni tam Fenisii o bi, woo da o, o cem.

³ Ku woo ta, o n'o zom Siipir ma bi, woo da, o jisa o, o ta Siirii o, o aa zer Tiir o bunce niɲɲo ku koooloo bi n'a moor bi zern o b'o.

⁴ Woo goota b'o domum saanhuna, bala, woo sor karindanyino ma b'o. Kan Sent-Espri panɲa ki, broo a hi Pol m, n o, a bi ta Zerizalem o y.

⁵ Woo cenle domum k'a ku bi, woo o wusigæ. K'o woo ni tam bi, n haay woo da zaa o, lanno kan nyino ki, nni bo tara no b'o. Woo n sonta hi bi le ra, o yaa da.

⁶ O o leer so ku m keere, o da koooloo b'o, n'n'a wusigæ, nni doo.

⁷ Ku woo koooloo bi sa Tiir o b'o bi, woo yaa lee ku Potolemayiisi o. Ku woo yaa da danyino woo m, o a nya bi, woo goota b'o kan n ki domum deem.

⁸ A do k'a me bi, woo o hor, o ta Sezaree o, o aa zer lemim nyinta padarezaa Filipi har o. Saanhunaro* ku n nyinta n ni n bo o Zerizalem o ro woo goaa deem m. Woo n goota kan k' b'o.

⁹ A nyumbonno si, n n yar do y. N n'i wosole sire n'n'i som la.

* 21:8 21.8 K'a diga Zibəezanno Ci 6.3 bunce o.

¹⁰ Kū wōo gōota b'ū an maasire ba bī, wosolesinnisorazaa deem bī lee ku, Zidee kū gōaa m, a tō m Agabus.

¹¹ K'a bī wōo yī bī, a Pol hōsoaō bī sa, an a gannō sur m kan a wōro kī, an n'a hūre, a ō: «Hō kū Sent-Espri n'a hūm bī ba n nī. Ba hō kū n n'a bam hōsoaō naa do zaa bī m Zerizalem ō na: Zūfōro y'a nyasom, ūn'a sur, ūn'a da do vantōo gōōo wō ō!»

¹² Wōo kan kū bī danyīno wōo kī, wōo yē Pol han k'a bī ta Zerizalem ō b'ū y.

¹³ A n a nyī bō wōo nū, a ō: «Bō minto awōō nī nyī kare, an nī mōo heer zarle? Mōo surle bēe mōo yē ma bala y. Baa kū gare m Zerizalem ō Zuuba Yeezuu tō ma, mōo yē.»

¹⁴ K'a bīr yēm kū ū nī bōr a la bī, wōo n yē, ō ta mim bī m laato y, ō n n'a hūre, ō ō: «Kū Zuuba hōōhō n ba!»

¹⁵ Dōmūno wōo duro nyare ma bī, kū wōo ō banka ō nya bī, wōo ta Zerizalem ō.

¹⁶ Sezaree karīndanyīno kū ū nī tam k'a yaa wōo da zaa ō rō wōo, ta wōo m ō aa zer Siipir gōaa Minasōōn har ō. Karīndanyī m, a dōmūm laato.

Pol Zakki ze ō Zerizalem ō

¹⁷ Kū wōo lee ku Zerizalem ō bī, danyīno wōo wōo si kan heernyōō kī.

¹⁸ Dō k'a mē bī, Pol ta kan wōo kī Zakki har ō. Būnce bī do kristagōōo lēezanno wōo nyīnta ūn'a so kū ma ō ō.

¹⁹ Pol k'a yaa da ū nī bī, a hō haay kū Woso a ka, an a ba do vantōo bire ō bī jī sa deem-deem, an n'a dundare ū nī.

²⁰ Gōōo kū ū n'a tōr kam Pol ma rō wōo, y'a lē bōm Woso ō, ūn'a hūm nī, ū ō: «Ū danyī, zūfōro wōo tisi-tisi a ba sirakarezanno, bī ū haay lēro wōo nyaso kōōkōō.

²¹ Bī, ū y'a ma ūn'ibū mim dundam, ū ō, ibū ū hō dundam zūfōro kū ū nī do vantōo bire ō rō wōo m, kū ū nī wōo saa Moyiisi lēro wōo ma, kū ū b'a ya, ūn'a nyīno gasō bāhōō y, kū ū nī yūnūbayī bī to.

²² Kū a ba lō? Gōōo wōo y'a mare, ū ō, ibū bōr.

²³ Hō kū wōo n'a hūre ibū m bī ba. Wōo ū gōōōyaaro m si, ūnī ler bō Woso m.

²⁴ Ū gaa, ū dintim gō ū ma kan ū kī, k'ī da ū han kan busoo kī, kū ū n'a lerbōre nyambōr m, ūn'a a da ma, ūn'a mim bō. Nēinaaō bī, gōaa haay y'a dōre ū ō, hō haay kū ū y'a ma ibū minto bī, ūōaar m, b'ibū mūhōa ū zum lēro wōo ō, ū nī ū sim mūhōa.

²⁵ Kū do vantōo gōōo kū ū y'a ba sirakarezanno wōo nī, wōo hō kū wōo cūnta bī ci ba ū ma: «Ū bī *wosobaawōōnō mannūbare sim ō y, kan ma kī, kan hō gēr sim kī, bī ū bī jaan da y.» »

²⁶ Bī dō k'a mē bī, Pol gōōo wōo gaa, an dintim gō a ma sūhōida sa hōdeem kan ū kī. A n ta Wosoce ō, k'a dintim gō a ma bī nyare dōmūm cūnta, k'an yī hindeem ō kan gōōo kū ū yaa ler bō Woso m nō wōo ganwōre kare kī.

N Pol nyaso Wosoce ō

²⁷ Kū dōmūm saanhūna b'a zō nyare ma bī, Azii zūfōro wōo kū ū y'a ka a hōōn zi ūn'a yī Wosoce ō b'ū bī, ū gōōo wōo nyōōnyōō, ūnī Pol nyaso Wosoce ō b'ū.

²⁸ Ū n'ī zee dare, ū ō: «Israyel zanno, k'a bōr a da wōo han! Ba gōaa k'a būmbūr lēe haay ō, an n'a dundam zūfōro wōo m, a ō, ūn'ī kaanm a do m kan lēro kī, Wosoce naa do kī bī n na. A bōōla m, an gasō grēkkīrō m Wosoce ō b'ū, an nī dintim kam būnce mūhōa naa do ma nēinaaō.»

²⁹ Bala, η nyinta, ηn Efeezu kə goaa Trofim yɪ tara nɔ ɔ b'ɔ kan Pol kɪ. N n'a hoon dare, η ɔ Pol bɪ, a gaa a ɔ, an gaso m Wosoce ɔ b'ɔ.

³⁰ Tara bɪ n yar jilli, goɔɔ n bra si, ηn bɔr yuu.... N n Pol nyaso, ηn bɔ m Wosoce ɔ b'ɔ, ηn celerɔ wɔɔ tɪnta lɛem.

³¹ N n'a kam ma k'a zɛ gər; sordaa tisi lɛezaa bɪ n mim naa do ma, η ɔ: «Zerizalem haay a zɛ kɔ ma.»

³² A n sordaaɔ wɔɔ bir lɛem, an η so kɔ ma kan sordaa zɔɔ lɛezanno wɔɔ kɪ, an a ka ηnɪ la goɔɔ wɔɔ ra ηnɪ bɔ. Kɔ goɔɔ wɔɔ sordaa tisi lɛezaa bɪ yɪ kan a sordaaɔ wɔɔ kɪ bɪ, η Pol zɛɛ to.

³³ Sordaa tisi lɛezaa bɪ n a zɔ, an Pol nyaso, an lɛ ka, a ɔ, ηn'a sur banja m huya. A n a lar a ɔ, kɔ nka n'awɔɔ m, bɪ, kɔ bɔ a ba sɔ.

³⁴ Bɪ, goɔɔ wɔɔ bire ɔ, goaa biyɛɛ nɪ zee dare, η bɪr mim zaa deem hire y. Kɔ sordaa tisi lɛezaa bɪ bɪr hɔsɪ jɪ mam paan... bɔgɔr bɪ minto bɪ, a lɛ ka a ɔ, ηnɪ Pol gaa ηnɪ ta m sordaaɔ wɔɔtɔjɪ ɔ b'ɔ.

³⁵ Kɔ Pol yaa lee ku derle bɪnce bɪ ra bɪ, sordaaɔ wɔɔ a busu, goɔɔ wɔɔ kɔ η n'a tɔjɪ ɔ k'a ku bɪ minto.

³⁶ Bala, zamaa bɪ haay ɪ zure a jɛ ɔ kan zee kɪ, η ɔ: «K'a zɛ gər.»

Pol ɪ meer bam kan zɪfɔɔ kɪ

³⁷ Domum kɔ η ɔ, k'a gaso m sordaaɔ wɔɔtɔjɪ ɔ bɪ, Pol a hɪ sordaa tisi lɛezaa bɪ m, a ɔ: «Mɔɔ n da ma, m meer ba kan ɪbɪ kɪ ra?» Sordaa tisi lɛezaa bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbɪ ɪ grekkɪ lemim mam na?»

³⁸ ɪbɪ bɛɛ m Ezipti goaa niŋŋə k'a goɔɔ zɪnzɛɛ zanno gaa domunno kɔ η cem dutaa-dutaa rɔ nɔɔn nɔ ɔ, goaa tisi si, ɪ ta η nɪ poohɔɔn ɔ bɪ ra?» Pol n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ gɛɛ? Zɪfɔ n mɔɔ m, m to mɔɔ ɔ Silisii kɔ Tarsɪ ɔ. Tara gɔta nyɪ n mɔɔ m.

³⁹ K'ɪ sugur ba, ɪ zaa ka m ɔ, kɔ m meer ba kan zamaa bɪ kɪ.»

⁴⁰ A n zaa ka ɔ, Pol n wuti an jum brama zerjɪ bɪ ra, an a wɔ busu zamaa bɪ m, ηnɪ zɛ sɪ..., an meerbaa bɪ sa ebree lemim m, an n'a hire η nɪ, a ɔ:

22

¹ «M danyɪno, kan m zɪɔ kɪ, k'a tɔr ka, kɔ m m gumə mim dɪnda awɔɔ m kɛɛɛ.»

² Kɔ η Pol ma an ebree lemim sa k'a hɪ bɪ, η bɔgɔr bɪ to haay.

³ «Zɪfɔ n mɔɔ m, yɪ mɔɔ Silisii kɔ Tarsɪ ɔ, bɪ tɔr mɔɔ ɔ naa ɔ, tara naa do nɔ ɔ. Gamalyel ɪ wɔɔ zɪɔ wɔɔ lɛɔ wɔɔ dɪnda mɔɔ m zɔr-zɔr. Mɔɔ nyinta m Woso zuure nyaso kɔɔkɔɔ, amba awɔɔ haay m her naa m.

⁴ Mɔɔ nyinta, m fir ka goɔɔ ma karɪnda naa do zuure ma, m gosɪnno zɪnzɛ, m gosɪnno sur, m η du lɔnnɔce ɔ, lanno kan yaaro kɪ.

⁵ Wosocemannɔbər jitaare kan do bɪ jɪtanno wɔɔ kɪ a da ma, ηn'a kasetɪ ka. Cɪro mɔɔ η si η han wɔɔ danyɪno zɪfɔɔ kɔ η nɪ Damas ɔ rɔ wɔɔ minto. Bɪ mɔɔ ɪ tam Damas ɔ, kɔ m aa sɪrakarezanno kɔ η nyinta b'ɔ rɔ wɔɔ sur, m bɔr η nɪ Zerizalem ɔ, kɔ η nɪ bɪ fir ka η ma.

Pol y'a miŋja heerlɔrɛ mim dɪndam

(Zibəəzanno Ci 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Mɔɔ m zaa sa, m nɪ tare, m m zɔ Damas ma. Lɛem bɪ, sinuu zeezi, lɛɛgure gɔta n a to brama an b'a ku mɔɔ ra.

⁷ Mɔɔ n m do tara ɔ, mɔɔ nɪ leer mare, an n'a hire, a ɔ: «Sol, Sol, bɔ minto ɪ nɪ fir kam mɔɔ ma?»

⁸ Mɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: «Nka n'ɪbɪ nɪ, Zuuba?» Leer bɪ n a ya, an a hɪ, a ɔ: «Nazaretɪ Yeezuu m mɔɔ m, mɔɔ ɪbɪ nɪ fir kare m ma.»

⁹ Mɔɔ zukuuzanno wɔɔ lɛɛgure bi yi munja, bi η bir leer k'a ni meer bam kan mɔɔ ki bi mare y.

¹⁰ Mɔɔ n laaka da: <Bo mɔɔ m ga m, m a ba Zuuba?> Zuuba n a nyi bo mɔɔ nɔ, a ɔ: <Wuti, i ta Damas ɔ. K'i lee ku b'ɔ, hɔ k'ibɔ i ga m, i ba bi, n y'a hɛre ibɔ m deem-deem.>

¹¹ Bi, kɔ lɛɛgure naa do mɔɔ mum bi ta bi, mɔɔ zukuuzanno wɔɔ a wɔ do mɔɔ rɛ, mɔɔ n lee ku Damas ɔ.

¹² Gɔaa ninjɔ n ni b'ɔ, a tɔ m Ananiyas. A nyinta gɔaa munja, an ni lɛrɔ wɔɔ sim munja, zɔfɔrɔ kɔ η ni b'ɔ rɔ wɔɔ n'a lɛ bɔɔ η.

¹³ A n bɔr, an bi mɔɔ yi, an a hi mɔɔ m, a ɔ: <M danyi Sol, k'i mum n lɛɛ yi!> Lɛem bi, mɔɔ mum a gɔ, m a yi.

¹⁴ A n a hi mɔɔ m, a ɔ: <Wɔɔ zɔrɔ Woso i bɔ ɔ, k'i hɔɔnhɔ dɔ, k'i Gɔaa tɔrga bi yi, k'i munja lɛ meerbaa ma.>

¹⁵ Sira m, ibɔ i ga m, i bir kasetizaa a minto gɔaa haay taa kan hɔ haay k'ibɔ yi, i ma ɔɔ bi ki.

¹⁶ Bo minto, i ni sunsum kare? Aya! Wuti i batem si, k'i tɔ bir, i i mimbonyaaɔ dintim gɔ i ma.>

¹⁷ Kɔ mɔɔ m wusigɔ Zerizalem ɔ bi, hindeem ɔ, mɔɔ ni yaa dam Wosoce ɔ,

¹⁸ mɔɔ n Zuuba yi hɔhɔnkare nɔ ɔ, an n'a hɛre, a ɔ: <A ba zɔɔ, i i hɔr Zerizalem ɔ, bala, η bi mɔɔ kaseti k'ibɔ n'a kam bi sire y.>

¹⁹ Mɔɔ n a nyi bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: <Zuuba, η y'a dɔ munja, η ɔ, mɔɔ i nyinta, m ni tam sokomacɛrɔ ɔ, m ni gɔɔɔ kɔ η sira ka ibɔ ɔ rɔ wɔɔ gɔrm, m a ka, ηn'i η dum lɔnnɔce ɔ, ηn'i η zem madɔrɔ m.>

²⁰ Ibɔ kasetizaa Etyennɔ ma k'a bra tara ra bi, mɔɔ munja nyinta b'ɔ ɔ, m m ze kɔ ra kan gɔɔɔ kɔ η n'a zem nɔ wɔɔ ki, m dɔ η huuro ma.>

²¹ A n a hi mɔɔ m, a ɔ: <Ta, ibɔ nyɔɔ mɔɔ nawom do vantɔɔ kɔrɔ ɔ.> »

²² Zɔfɔrɔ wɔɔ kɔ η y'a tɔr ka Pol ma, an ta an meerbaaɔ nɔɔn duro ku bi, η wuti, ηn'i zee dam, η ɔ: <K'a gɔaa ncinaaɔ bi bɔ durnya ɔ! A n a ga m, an bir mɔr y.>

²³ Kɔ η ni zee dam bi, η y'a huuro bɔ a ra, ηnɔ taa gɔr, ηn'a nyɔɔm brama,

²⁴ sordaa tisi lɛɛzaa bi n lɛ ka, kɔ η ni gasɔ Pol m, sordaaɔ wɔtajɔ b'ɔ, ηn'a zɛ, k'a laaka da han a dɔ, kɔ bɔ minto m zɔfɔrɔ wɔɔ ni zee dare awɔɔ ma ge.

²⁵ Kɔ η n'a bankam k'a Pol wɔta k'a zɛ bi, a a hi sordaa zɔrɔ lɛɛzaa k'a ni zibæ ɔ b'ɔ bi m, a ɔ: <Rom zanno gɔaa kɔ η n'a dɔdɔ ka bi, awɔɔ a ga m a ze madɔr m na?>

²⁶ Sordaa zɔrɔ lɛɛzaa k'a naa ma bi, a ta an aa hi sordaa tisi lɛɛzaa bi m, a ɔ: <Bo ibɔ k'i ba naa? Gɔaa bi, Rom zanno gɔaa m!>

²⁷ Sordaa tisi lɛɛzaa bi n a bɔ, an bi Pol lar, a ɔ: <Rom zanno gɔaa n'ibɔ m paan... ra, k'i hi m m?> Pol n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: <In...>

²⁸ Sordaa tisi lɛɛzaa bi n a hi m, a ɔ: <Mɔɔ busoo bɔ gɔta kɔ m bɔkare, m m ba Rom zanno gɔaa.> Pol n a hi m, a ɔ: <Mɔɔ naa, yi mɔɔ a nɔ ɔ.>

²⁹ Lɛem bi, gɔɔɔ kɔ η nyinta k'a Pol zɛ rɔ wɔɔ a tɔ. Sordaa tisi lɛɛzaa bi k'a a dɔ a ɔ, Rom zanno gɔaa m Pol m, awɔɔ n a sur bi, dabɔɔ a nyasɔ.

Pol i dɔdɔkɛnno taa

³⁰ Dɔ k'a mɛ bi, sordaa tisi lɛɛzaa bi k'a lɛ n taa k'a a dɔ paan... ku bɔ minto m, zɔfɔrɔ wɔɔ ni mim kam Pol ra bi, a a ka, ηnɔ banjaraɔ wɔɔ bombɔ ma. A n a ka, ηnɔ wosocemannibɛnno jɛtanno wɔɔ bir kan dɔdɔkɛnno wɔɔ ki, an η so kɔ ma, an a ka Pol n bɔr η taa.

23

¹ Pol n dɨga dɔdɔkənno wɔɔ ma sɨ..., an a hɨ, a ɔ: «M danyɨno, mɔɔ mɨsɨrbaa ba kan noom fu kɨ Woso mɨm ɔ, an ta, an her naa ku.»

² Bɨ, wosocemannɨbər jɨtaare Ananɨyas lɛ ka a gɔɔɔ kɔ ɨ n'a jɨr ɔ rɔ wɔɔ ɔ, a ɔ, ɨn'a zɛ a lɛ ma. Pol n a hɨ m, a ɔ:

³ «Ibɨ Woso n n'ɨ zem, noonkundəzaa ra! Nyɨnta ɨbɨ ɔ naa ɔ, ɨ zu lɛrɔ ɔ, k'ɨ mɔɔ dɔdɔ ka, ɨ bɔkare ɨ kaanm lɛrɔ wɔɔ m, ɨ lɛ ka kɔ ɨ nɨ mɔɔ zɛ ra?»

⁴ Gɔɔɔ kɔ ɨ nɨ b'ɔ rɔ wɔɔ n hɛən si ma, ɨ ɔ: «Wosocemannɨbər jɨtaare b'ɨbɨ n'a sɨnsɔ wɔm naa ra?» Pol n a nyɨ bɔ ɔ, a ɔ:

⁵ «Mɔɔ n a dɔ mɔɔ ɔ wosocemannɨbər jɨtaare nɨ y, m danyɨno. Kɔ sɨra nɨ, n y'a gɔrsɨra ba, n ɔ: «I b'ɨ dɔ cɨr sɨnsɔ wɔ y.» »

⁶ Pol k'a b'a dɔ, a ɔ, gɔɔɔ wɔɔ sadisɛɛnrɔ m kan farizɛɛnrɔ kɨ bɨ, a a leer busu brama dɔdɔkənno wɔɔ bire ɔ, a ɔ: «Farizen m mɔɔ m, m danyɨno, farizɛɛnrɔ nyɨ m mɔɔ m. Kɔ mɔɔ si mɔɔ ɔ gəəno y'a mɨm bɔɨ ɔ bɨ y'a ka ɨn'ɨ mɔɔ dɔdɔ kam.»

⁷ K'a meer naa dɔ ba an a nya bɨ, nyaa wuti farizɛɛnrɔ wɔɔ bire ɔ kan sadisɛɛnrɔ wɔɔ kɨ. Zamaa bɨ n a gɔngɔ.

⁸ Sadisɛɛnrɔ wɔɔ ɔ, gəəno mɨmbɔɔrɛ ba ɔ y, malɛɛka ba ɔ, nyɨ ba ɔ sɔ y. Farizɛɛnrɔ n bɔkare, ɨn'a sim, ɨ ɔ, ɨ ta ɔ.

⁹ Bɔgɔr paan... nyɨnta ɔ. Wosocikarɨnsaambɔɔ gɔsɨnno wuti farizɛɛnrɔ wɔɔ bire ɔ ɨnɨ meer ba kan heerbusu kɨ, ɨ ɔ: «Wɔɔ n goaa naa dɔ kɔrɔ ma yɨ y. Kɔ nyɨ ɨ meer ba kan kɨ, gɛɛ malɛɛka, wɔɔ n a dɔ y.»

¹⁰ Kɔ nyaa bɨ nɨ paɨɨa yɨm bɨ, sɔrdaa tisi lɛɛzaa b'ɨ nyɨ bam, ɨ y'a Pol kɨnkaansɔ. A lɛ ka kɔ gɔɔɔ n a bɔ bire ɔ, ɨnɨ ta m sɔrdaarɔ wɔtaji ɔ b'ɔ.

¹¹ Gunuu bɨ dɔ ɔ, Zuuba a hɨnka Pol m, a ɔ: «I da bɨ bɔ ɔ, amba ɨbɨ mɔɔ kasetɨ ka Zerizalem ɔ bɨ, ɨbɨ mɔɔ kasetɨ kam Rɔm ɔ maam sɔ.»

Zɨfɔrɔ lɛ taa k'a Pol zɛ gər

¹² Dɔ k'a mɛ bɨ, zɨfɔrɔ wɔɔ a dɨnda ɨn'a zɛ kan kɔ kɨ, ɨn'a wer si k'a bɨ hɔ bɨ, a hɔ mɨ k'a n Pol zɛ gər y.

¹³ Kutim-kutim naa dɔ nɔ ɔ, gɔɔɔ wɔɔ lɛ lɛ da busi ra, ɨn'a wer bɨ si.

¹⁴ ɨ n ta, ɨn'aa wosocemannɨbənno jɨtanno wɔɔ yɨ kan jɨtanno wɔɔ kɨ, ɨn'a hɨ ɨ nɨ, ɨ ɔ: «Wɔɔ ɔ wer si, ɔ ɔ, kɔ wɔɔ n Pol zɛ gər y, wɔɔ bɨ hɔ bire y.

¹⁵ Kɛɛrɛ bɨ, awɔɔ kan dɔdɔkənno wɔɔ kɨ, k'a kɔ yɨ, k'a hɨ sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɨ m k'an a gaa, an a ka a ɔ, ɨ ɔ, awɔɔ lɛ n taa k'a b'a banka a lar. Kɔ wɔɔ nɨ, hɔ kɔ wɔɔ n n'a bam, ɔ a ku, ɔ a zɛ b'a n lee ku bɨ, wɔɔ ɨ bɨ dɔ.»

¹⁶ Pol danlɔ nyɨ n minno nɔɔn duro ma. A n ta sɔrdaarɔ wɔtaji ɔ, an aa gasɔ, an a hɨ Pol m.

¹⁷ Pol n sɔrdaa zɔrɔ lɛɛzaa deem bir, an a hɨ m, a ɔ: «Nyukumbueere naa gaa, ɨ ta m sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɨ zi, a lɛ n taa k'a meer ba kan kɨ.»

¹⁸ Sɔrdaa zɔrɔ lɛɛzaa bɨ n a gaa, an ta m sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɨ zi, an a hɨ m, a ɔ: «Lɔ Pol b'ɨ mɔɔ bir, an a yɛ mɔɔ han, kɔ m nyukumbueere naa dɔ gaa, m bɔr m ɨbɨ zi. A lɛ n taa k'a meer ba kan ɨbɨ kɨ.»

¹⁹ Sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɨ n a gaa a wɔ ma, an bɔ m toore ma, an a lar, a ɔ: «Bɔ ɨbɨ ɔ k'ɨ hɨ mɔɔ nɨ?» Nyukumbueere bɨ n a hɨ m, a ɔ:

²⁰ «Zɨfɔrɔ wɔɔ a dɨnda ɨn'a zɛ kan kɔ kɨ, k'a yɛ ɨbɨ han, k'ɨ Pol gaa ɨ bɔrm booti m dɔdɔkənno wɔɔ taa, ɨ ɔ, ɨ lɛ n taa k'a banka a lar a mɨm bɨ jɨ ma mɨɨɨa k'a a dɔ.

²¹ I bi η meerbaa bi si y. N lē dam goaa busi ra, ηnū kunku ma. N y'a wer si k'a bi hōsi bi, a bi hi mi k'awōō n Pol zē gər y. N y'a banka, ηnū nya, ηn'ū dōrē ibū zaakare ma.»

²² Sordaa tisi lēzāa bi n nyukumbueere bi da zaa ra, an a hū m, a ō: «I b'a hū gōsi nū, i ō, i hō naa do hū mōō nū y.»

N ta Pol m Sezaree ō

²³ Sordaa tisi lēzāa bi n sordaa zōō lēzanno bir hūya, an a hū η nū, a ō: «K'a a banka, k'a ta Sezaree ō yirbēō wakati nēēh ō ma, sordaarō zōōhūra, siirozanno busaanhūna, kannizanno zōōhūra.

²⁴ K'a siiro banka, kō Pol n da η ō an lee ku kan laafū kī tara lēzāa Feligsi zi.»

²⁵ A n ci ba, an a hū ncūnaaō:

²⁶ «Mōō Klodiyus Liziyas nū yaa dam tara lēzāa mūηηa Feligsi m.

²⁷ Zūfōrō i goaa kō mōō n'a nyōōrē ibū zi naa nyasō ηn'a ηōam k'a zē. Kō mōō b'a ma η ō Rōm goaa m bi, mōō ta kan m sordaarō kī, m aa yō.

²⁸ Kō mōō lē n taa kō m mim kō η y'a ka ra bi dō bi, mōō ka ηnū ta m η dōdōkēnno taa.

²⁹ Mōō bi dūga a, būsū η n'a kam, a lērō wōō ma, ηnū mim ka ra. B'a n hōsi ba, an a ga zē m, gēē ηn'a sur bāηηarō nū y.

³⁰ Bi, kō mōō ma η ō, zūfōrō wōō i dundom zi k'a zē bi y'a ka, mōō n'a nyōōrē ibū zi zōō-zōō. Mōō hū gōōō kō η mim ka ra rō wōō m sō, kō η nū bōr ibū zi, ηnū b'a gumō lemim hū.»

³¹ Sordaarō wōō n lē kō n y'a ka η ō bi si, ηnū Pol gaa, ηnū ta m gunuu ō Antipatris ō.

³² Dō k'a mē bi, kannizanno wōō m Pol to siirozanno wōō m, ηn'a wusigē, ηnū bōr sordaarō wōtaji ō b'ō.

³³ Kō η yaa lee kō Sezaree ō bi, siirozanno wōō ci bi ka tara lēzāa b'ō, ηnū Pol hūka m sō.

³⁴ Tara lēzāa bi n ci bi karūnda ba, an laaka da kō Pol bi, a to a ō gorga kara ō gē. K'a a dō a ō, a to a ō Silisii ō bi, a a hū m, a ō:

³⁵ «Gōōō k'ō η mim ka ibū ra bi, kō η bōr, mōō yī m tōr kare ibū meerbaa ma.» A n lē ka, a ō, ηnū dō ma naa ō, hargōta kō Hūrōōdī a dō b'ō.

24

Pol meer ba Feligsi taa

¹ Dōmum soor jē ō bi, wosocemannūbər jītaare Ananīyas kan jītanno kī, meerbaa dōrezāa deem Tertulus kī bōr. N n ta Pol mim bi m tara lēzāa Feligsi taa.

² Bi m Pol bir, Tertulus n a sūηηuda sa, an nū mim kare a lē m, a ō: «Feligsi mūηηa, ibū minto y'a ka wōō n laafū yī gōta, lōnlōrlōrō k'ibū η ba wōō bire ō wōō dō naa minto, bi tō ma.

³ Dōmum haay, lēē haay ō, Feligsi mūηηa, wōō i barka dare ibū m zibēōro mūηηōō nōōn duro minto.

⁴ Kō mōō lē baa kō m ibū kō gōta bi, meerbaa bi bi gōta y. Meerbaa nyūntam poore, bi mōō y'a yere ibū han, kō bāmūηηazāa n'ibū m bi, wōō dō, wōō ō, ibū y'ī tōr kam ma kan bōraama k'ibū n tam wōō n a dō bi kī.

⁵ Wōō yī goaa naa dō, minzaa m. A nyaa zē an n'a dam durnya naa zūfōrō haay bire ō. Nazaretī gōngōrezanno wōō karūnda jītaare deem m.

⁶ A a ηūa k'a wōō Wosoce bi zar, bi y'a ka wōō n a nyasō. [

⁷ Wəw ɔ kɔ a dɔdɔ ka, ɔ lɛrɔ wəw nɔ ɔ. Sordaa tisi lɛezaa Liziyas n a ma, an b'a bɔ wəw bire ɔ kan paŋŋa gɔta kɪ, an lɛ ka gɔwɔ kɔ ŋ mim ka ra rɔ wəw ɔ, kɔ ŋ nɪ bɔr ɪbɪ zi.]

⁸ ɪbɪ ɪ da ma, ɪ lar ɪ zim: ɪbɪ hɔ niŋŋə k'a ka wəw nɪ mim kam la bɪ jɪ dɔm.»

⁹ Zɪfɔrɔ wəw n yo meerbaa naa do ra, ŋ ɔ, sɪra m.

Pol meerbaa

¹⁰ Tara lɛezaa b'a wɔ busu, an zaa ka Pol ɔ, k'an meer ba. Pol n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔw dɔ mɔw ɔ, ɪbɪ ɪ so gɔrga naa do dɔdɔ kare ɔ a dɔɔraa laato, mɔw heer nyɪnta sɔ, kɔ m m meer ba.

¹¹ K'ɪbɪ lɛ taa, ɪbɪ ɪ da ma, ɪ laaka da. Ta kɔ mɔw ɔ Zerizalem ɔ bɪ, a dɔmum n lɛ da buerehuya ra y, mɔw ta Zerizalem ɔ, kɔ m aa yaa da.

¹² Gɔsɪ n mɔw yɪ m nɪ bɪsɪ kam Wosoce ɔ kan goaa kɪ, gɛɛ, m nyaa zɛ m a da sokomace ɔ, gɛɛ, lɛɛ vanta ɔ tara nɔ ɔ y.

¹³ Gɔwɔ nɔwɔn duro b'a dam ma, ŋnɪ hɔsɪ yɪ ŋn'a ka mɔw ra, ŋ ɔ sɪra nɪ y.

¹⁴ Ba hɔ kɔ mɔw dɔ bɪ n na: Wəw zɪrɔ Woso zi mɔw n'a bam, m nɪ zum Zuuba Yeezuu zaa kɔ ŋ ɔ gongorezaa m b'ɔ. Kɔ zaa bɪ do nɪ, mɔw ɪ hɔ haay kɔ n y'a gɔrsɪra ba lɛrɔ ci nɔ ɔ bɪ sim kan wosolesinnɪsorazanno ciro kɪ.

¹⁵ Mɔw ta Woso taafeerle naa do m, mɔw ɔ: Gɔwɔ muŋŋɔw kan gɔwɔ bɔnyaarɔ kɪ y'a mum bɔŋ ɔ. Ŋ muŋŋɔw maam sɔ.

¹⁶ Bɪ minto y'a ka, mɔw nɪ m tɔŋ ɔ dɔmum haay kɔ m bɪ mim zu ɔ Woso ma kan gɔwɔ kɪ y. Bɪ, naa minto bɪ, dabɔɔ ba mɔw ma y.

¹⁷ Mɔw bɔrɛ dɔɔraa laato, m m bɔ, m bɔr kɛɛrɛ, kɔ m bɪ daahan ka m dogɔwɔ cicirzanno ɔ, kɔ m bɪ mannɪ ba sɔ.

¹⁸ Bɪ, ŋ bɪ mɔw yɪ Wosoce ɔ, bɪ ma bɪ, mɔw dintim gɔ m ma. Goaa cir n nyɪnta ɔ y, bɪ bɔgɔr n nyɪnta ɔ sɔ y,

¹⁹ kɔ Azii zɪfɔrɔ gɔsɪnno bɛɛ nyɪnta b'ɔ y. Brɔw y'a ga m, ŋn'a hunka ɪbɪ taa, ŋnɪ mim yɪ ŋn'a ka mɔw ra, hɔ kɔ mɔw ba bɪ minto.

²⁰ Gɛɛ k'a bɛɛ m bɪ, gɔwɔ kɔ ŋ nɪ naa ɔ rɔ wəw a da ma, ŋnɪ hɔ kɔ mɔw ba, ŋnɪ ta mɔw m dɔdɔkɛnnɔ wəw taa bɪ hɪ.

²¹ Hɔ deem naa mɔw jum brama, m zee da, m a hɪ ŋ bire ɔ: Gəəno mumbɔrɛ minto y'a ka, ŋn'ɪ mɔw dɔdɔ kare awɔw taa her.»

²² Bala, Feligsi Zuuba Yeezuu zaa bɪ mim dɔ. N gɔwɔ wəw da zaa ra, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Kɔ sordaa tisi lɛezaa Liziyas bɪ bɔr naa ɔ, mɔw y'awɔw mim bɪ dɔdɔ kare.»

²³ A n lɛ ka sordaa zɔrɔ lɛezaa b'ɔ, a ɔ, an dɔ Pol ma, b'a b'a du y. A b'a ta a gɔaasɪba sɪ m tolle, a nyasom minto y.

Pol ɪ lɔnnɔce ɔ

²⁴ Dɔmum k'a cem poore bɪ, Feligsi nyɪnta kan Drusil a lɔ kɔ zɪfɔ m bɪ kɪ. A n a ka, ŋnɪ Pol bir k'an Krista sɪrakare mim dɪnda a m.

²⁵ Bɪ, Pol k'a nɪ meer bɪ bam an nɪ tam tɪrgabaa, bɔraama, dɔdɔ k'a nɪ zem bɪ kɪ bɪnce ɔ bɪ, Feligsi da bɔ ɔ, an Pol meerbaa bɪ zɛ ra, a ɔ: «Naa ma bɪ, ɪ wusigə, ɪ ta ɪ bɪnce ɔ. Mɔw zem b'ɪ bir dɔmum niŋŋə ɔ.»

²⁶ Feligsi nyɪnta an n'a hɔwɔn dare, a ɔ, Pol busoo kare a ɔ. Bɪ y'a ka an tɪr nyɔw da, ŋn'aa bir hallɪ galleŋ gɔta k'a bɪ sɔɔra ba.

²⁷ Dɔɔraa huya k'a cem bɪ, Pɔrsiyus Festus ɪ Feligsi bɪnce sa. Feligsi k'a lɛ n taa k'a bɪr muŋŋa zɪfɔrɔ wəw mum ɔ bɪ, a Pol to lɔnnɔce ɔ b'ɔ.

25

Pol le taa a dodo bi ma Rôm cir taa

¹ Bala, Festus k'a lee ku a gorga o b'u bi, a domum kaako kur bi, a a hør Sezaree o, an ta Zerizalem o.

² B'u bi, wosocemannibønno jitanno kan zuuforo guoo gutoo ki bõr k'a mim ka Pol ra a taa. N n a ye Festus han, k'an sugur ba a m,

³ an zaa ka, ko n ni ta Pol m Zerizalem o. Bala, n y'a dunda, n'a ze kan ko ki a minto, k'a bi daata ze ra, a ku a ze gær zaa ra.

⁴ Festus n a nyi bo o, a o, Pol gootam Sezaree lonnoce o. Bi, kan bi ki haay, k'a yi poore, a y'a bore a ta b'u.

⁵ «A a ya, an a hi a o, guoo ko n mim bi do muhha, awoo bire o ro woo, nni zu ko kan moo ki, k'o ta Sezaree o, ko ho niinhø ta an ta o guaa naa do minto, ko n ni bõr nni mim ka ra.»

⁶ Festus n maasure ba n bire o y, a n le da domum sinnyø m gee bu ni y. K'a lee ku Sezaree o bi, a do k'a me bi, a yaa nyinta a dodo kare bince o, an a ka n n bõr Pol m.

⁷ Bi k'a lee ku b'u bi, zuuforo ko n y'a to Zerizalem o nni bõr lo woo bõr ma, nni njaar gøta ba, n n'a kam la kan minno gutoo ki, bi n b'a dam ma, n'a kaseti ka y.

⁸ Pol n a gumø mim hi so, an n'a hure, a o: «Moo n mim zu o zuuforo lero ma, gee n Wosocø, gee Rôm cir ma y.»

⁹ Ko Festus le n taa k'a bõr muhha kan zuuforo woo ki bi, a a hi Pol m, «Ibu le taa ko n ni ta ibu m Zerizalem o, ko m aa i dodo ka gee?»

¹⁰ Pol n a nyi bo o, a o: «Rôm cir dodo kare bince moo n ta o naa, naa o nni mo dodo kan o. Ibu muhha a do paan..., i o, moo n mim zu o zuuforo ma y.

¹¹ Ko mim moo zu o paan..., an a ga moo ze m, moo bi m bore m kur y. Bi, ko minno ko guoo ncon duro a ba, n n'a kam moo ra b'a ji ba o ro ncon ni, guaa ba le m, an n'a dam ma, a n moo ka n o y. Moo le taa ko m ta Rôm cir taa.»

¹² Festus ko ma kan a guoo woo ki an a hi Pol m, a o: «Ibu ye k'i ta Rôm cir taa, ta ibu n ni zem b'a o b'u.»

Pol i Agripaa kan Berenisi ki taa

¹³ Domum k'a cem poore bi, cir Agripaa kan a danlo Berenisi ki ta Sezaree o, nni ta k'a yaa yaa da Festus m.

¹⁴ Ko nni maasure bam b'u poore bi, Festus Pol mim bi sa, an a dunda cir bi m, a o: «Guaa n ni naa o, Feligi n a to lonnoce o.

¹⁵ Domum ko moo ta o Zerizalem o bi, wosocemannibønno jitanno kan zuuforo jitanno ki bõr, nni bi mim ka ra, n'a zere yere.

¹⁶ Moo n a nyi bo n o, moo o, Rôm zanno yunnibayi zibæø bee k'a guaa bo a ka ko n n'a ze gær, bi guoo ko n ni mim kam la ro woo ba o, k'an aa a gumø mim dunda kan mim ko n y'a ka ra bi ki y.

¹⁷ Bi minto y'a ka, nni bõr naa o, moo n m ya, m do hoø ma y, a do k'a me bi, moo n nyinta, m dodo kare bince o, m a ka, nni bõr guaa bi m.

¹⁸ Ko n bõr dodo bi ma bi, guoo ko n ni mim kam la ro woo, n n mim si gurezaa yi, n'a ka ra, amba moo m hcon da ma bi ni y.

¹⁹ N Woso zaa zuure minno m bala, kan guaa deem ko n n'a birm Yeezuu k'a ga Pol n'a hum a o, a misir bi ki.

²⁰ Ko moo n ho ko moo n n'a bam bi do bi, moo ye han, k'a le taa k'a ta Zerizalem o, ko m aa mim bi dodo ka b'u.

²¹ Bɪ kɔ Pol a hɪ a ɔ, a lɛ n taa k'a gɔɔta lɔnnɔɛ ɔ, an ta an dɔmum kɔ cir gɔta n n'a mim bɪ dɔdɔ kam ma bɪ ku bɪ, mɔɔ lɛ ka, kɔ ɲ nɪ dɔ ma, an ta, an dɔmum kɔ mɔɔ n'a nyɔɔɲ ɔ Rɔm cir zi bɪ ku.»

²² Agripaa n a hɪ Festus m, a ɔ: «Mɔɔ lɛ n taa kɔ n gɔaa naa do meerbaa ma sɔ.» Festus n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Booti m bala, ɪbɪ y'ɪ tɔr kare a meerbaa ma.»

²³ Dɔ k'a mɛ bɪ, Agripaa kan Berenisi kɪ lee ku dɔdɔkare bɪncɛ ɔ b'ɔ kan cirbæ gɔta kɪ, sɔrdaarɔ jɪtanno yɪ ɲ da zaa ɔ kan tara bɪ gɔɔɔ gɔɔɔ kɪ. Festus n lɛ ka, ɲnɪ bɔr Pol m.

²⁴ Festus n meerbaa sa, a ɔ: «Cir Agripaa kan awɔɔ haay woo..., k'a nɪ naa ɔ bɪ, awɔɔ ɪ gɔaa naa do yɪrɛ. Zɪfɔrɔ wɔɔ haay bɪ mɔɔ yɪ a minto Zerizalem ɔ, an ta an lee ku naa ɔ kan zee kɪ, ɲ ɔ, ɲ b'a ya, ɲn'a to mɪsɪr y.

²⁵ Kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ n zibæ bɔnyaa yɪ, an a ba, an a ga a zɛ nɪ y. Bɪ, k'a ɔ, k'a lee ku Rɔm cir zi bɪ, mɔɔ cɪnta, kɔ m a nyɔɔ b'ɔ.

²⁶ Bɪ kɔ mɔɔ ba meerbaa m paan..., kɔ m a gɔrsɪra ba cir gɔta ma k'an Pol mim bɪ dɔ bɪ, bɪ minto y'a ka, mɔɔ n a ka, an bɔr awɔɔ taa, an lɛ da ɪbɪ taa naa ɔ cir Agripaa, kɔ wɔɔ lar, naa jɛ ɔ, mɔɔ hɔsɪ yɪrɛ, m a gɔrsɪra ba Rɔm cir ma.

²⁷ Kɔ mɔɔ lɔ nyɔɔ ncɪnaaɔ, bɪ mɔɔ n a kɔrɔma k'an a mim ɔ bɪ yɪ, yarmabaa zibæ m.»

26

Pol meerbaa Agripaa taa

¹ Agripaa n a hɪ Pol m, a ɔ: «Zaa ta ɔ k'ɪ meer ba kɛɛɛɛ, ɪ ɪ mɪɲɲa bɔmbɔ.» Pol n a wɔ busu, an a gumɛ lemim hɪ, a ɔ:

² «Mɔɔ heer nyɔɔ, cir Agripaa, kɔ mɔɔ zaa yɪ kɔ m meer ba ɪbɪ taa her, kɔ m m gumɛ mim dɪnda, mim haay kɔ zɪfɔrɔ mɔɔ a ka wɔɔ ra bɪ minto.

³ Bala, ɪbɪ mɪnkɛ ɲ bɪsɪkare gɔta m kan ɲ yɪnnɪbayɪ zibæ kɪ. Bɪ y'a ka, mɔɔ n'a yɛɛ ɪbɪ han, k'ɪ tɔr ka mɔɔ meerbaa ma kan bɔraama kɪ.

⁴ Mɔɔ mɪsɪrbaa k'a nyɪnta hɔ nɪɲɲɛ, m nyɪbaa ma, kan nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ hɔ nɪɲɲɛ, m dogɔɔɔ bire ɔ Zerizalem ɔ bɪ kɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ haay a dɔ.

⁵ Kɔ ɲ lɛ taa, ɲ y'a da ma, ɲn'a kasɛtɪ ka, ɲ y'a dɔ a dɔɔraa laaɔ, ɲ ɔ, farizen m mɔɔ m. Gɔɔɔ nɪɲɲɔɔ kɔ ɲ nɪ yɛm wɔɔ Woso zaa zuure ma paan..., an lɛ da ɲ haay ra rɔ wɔɔ.

⁶ Bɪ her naa, kɔ mɔɔ Woso lerbɔrɛ k'a ba wɔɔ zɪrɔ m bɪ si bɪ, bɪ y'a ba mɔɔ dɔdɔ her.

⁷ Wɔɔ do haryaa buerehɪyɪa b'ɪ yaa dam Woso m sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, ɲ bɪr a tore y. Kɔ ɲn'ɪ dɔm lerbɔrɛ bɪ do ma bɪ minto. Kɔ mɔɔ lerbɔrɛ naa do ta m heer lɛ bɪ y'a ka, m cir Agripaa, zɪfɔrɔ wɔɔ nɪ mim kam mɔɔ ra.

⁸ Bɔ minto m, b'awɔɔ n a si a ɔ, Woso ɪ gæno mɪm bɔɲ ɔ?

⁹ Kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ nyɪnta m a si mɲɲa mɔɔ ɔ lɛ m, kɔ m yar ba kan Nazaretɪ Yeezuu bɪ tɔ bɪ kɪ, paɲɲa do haay m.

¹⁰ Bɪ, bɪ mɔɔ ba Zerizalem ɔ, wosocemanniɔbɛnno jɪtanno wɔɔ ɪ lɛ naa do ka mɔɔ ɔ. Mɔɔ mɲɲa sɪrakɛzanno gɔr gɔta, m m du lɔnnɔɛ ɔ. Gɔɔɔ kɔ n yɪ ɲ zɪnzɛ rɔ wɔɔ, mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ, a a ga m.

¹¹ Gallɛm gɔta, mɔɔ ta sokomacɛrɔ ɔ, m fir ka ɲ ma, m paɲɲa ba ɲ ma, kɔ ɲ nɪ Yeezuu sɔnsɔ wɔ. Bɪ, kan jɪmbaa heerbusu gɔta kɪ, mɔɔ yɪ ɲ jɪ bɔm tararɔ gɔsɪnnɔ ra, m nɪ fir kare ɲ ma.

Pol y'a heerlorle mim dindam

(Zibæezanno Ci 9.1-19; 22.6-16)

¹² Bi minto y'a ka, hindeem o, wosocemannibænno jitanno woo n za'a ka moo o kan panja haay ki, ko m ta Damas o mim naa do minto.

¹³ Cir, ko moo ni tam bi, ko sinuu b'a zo bi, moo laegure yi, an a to brama, a gure n le da wosogure ra, an b'a ku moo ra kan m zukuuzanno woo ki.

¹⁴ Woo haay, woo o dundo tara o, moo n leer ma, an n'a hum moo m ebree lemim m, a o: Sol, Sol, bo minto, i ni fir kam moo ma? A ba ibu nawore, i munja m!

¹⁵ Moo n a nyi bo o, moo o: «Nka n'ibu ni, Zuuba?» Zuuba n a ya, an a hi, a o: «Yeezuu m moo m, moo ibu n ni fir kare n ma.

¹⁶ Bi, wuti i jum! Ba ho k'a ka moo n m hunka ibu m bi n na: Moo ibu bo o k'i nyinta moo zibæenyi, moo kasetizaa kan ho ninjo k'ibu moo yi o naa ki, kan a vantoo ko moo n ni zem bi m hunka ibu m ko woo ki.

¹⁷ Moo lee kam m ibu bumbo i do kan do vantoo ko moo n n'ibu nyore n ma ro woo ki wo o,

¹⁸ k'i yaa ni n mum go, k'i n bo monsigè no o, i ta n ni laegure o, k'i bo n ni Sotaana lombaa no o, i ta n ni Woso zi, ko n ni sira ka moo o, ko n n'a mimbonyaa ro sugur yi, bi, ko n ni hojirle yi, kan gooo ko n y'a munjo ka Woso o ro woo ki.»

¹⁹ Bi tekka ma, cir Agripaa, moo n bisi ka ho ko Zuuba a hi moo m hohinkare naa do no o bi ma y.

²⁰ A sa moo o Damas zanno ma kan Zerizalem zanno ki, an le da, Zidee jilli ko zanno ki, bi je o kan do vantoo ko gooo ki, m a dunda ko n n'a bo a taam, nni ye Woso ma, ko n n'a mimbonyaa ro sugur yi, ko n ni misirbaa ba, k'an zu ko o kan n heerlorle bi ki.

²¹ Bi minto y'a ka, moo ni Wosoe o, zuforo woo n bi moo nyaso, n'a gunga k'a moo mee bo o.

²² Woso n ku moo ra munja, an ta an domum naa do ku. Moo goota m ni kaseti kam gooo poorero kan gooo gooo ki taa. Wosolesinnisorazanno kan Moyiisi ki lee ka nni ho k'a ni zem bi hi. Moo bir hosi vanta hire, an le da bi ra y.

²³ N o: «Krista fir yire, b'a lee kam an a mum bo o gæno bire o, an ni laegure pa dam zuforo m kan do vantoo gooo ki.» »

²⁴ Pol k'a lee ku bince naa do o a meerbaa no o bi, Festus a leer busu, an a hi, a o: «Hoozaa n'ibu naa Pol! Ibi hodore maam-maam bi y'ibu bam hoozaa!»

²⁵ Pol n a hi, a o: «Hoozaa bee m moo ni y, Festus munja, sira meerbaa moo n'a bam, hooantaore m.

²⁶ Cir Agripaa bi minno noon duro do munja haay, bi y'a ka, moo m dam ma, m meer ba a lee kan heerkoodabaa ki. Moo si moo o, hosi n ba a mum ma seere y. Bala, minno noon duro n ba gorga k'a nyaakom da o y.

²⁷ Cir Agripaa, ibu wosolesinnisorazanno mim si ra? Moo do moo o, ibu n mim si»

²⁸ Agripaa n a hi Pol m, a o: «Kan ibu meerbaa bi ki, goota a o poore, k'ibu n moo ba kristagoaa ra?»

²⁹ Pol n a hi, a o: «K'a a nso, an goota poore gee gota, moo nso, ko Woso ye, a bi nyintare ibu bala y, gooo haay ko n n'a tor kam moo meerbaa ma her lo woo, awoo y'a bam amba moo m, bi banjaro ko n ni moo wo ma ro noon duro bi nyintare awoo wo ma y.»

³⁰ Cir bi n wuti kan tara ləezaa bi ki, Berenisi ki, kan guɔɔ ku η ni nyuntam kan η ki rɔ wɔɔ ki.

³¹ Kɔ ηn'a hɔrm bi, η soora ba kan kɔ ki ηn'a hire, η ɔ: «Gɔaa naa do n hɔsi ba, an a ga zɛ m gɛɛ banɲarɔ ni y.»

³² Agripaa n a hi Festus m, a ɔ: «Kɔ gɔaa naa do bɛɛ y'a ηɔa k'a ta mim bi m Rɔm cir taa, a a ga m, ηni wɔ saa.»

27

Rɔm tare

¹ Kɔ η y'a cɪnta kɔ wɔɔ n da kɔɔlɔɔ ɔ, ɔ ta Italii ɔ bi, η Pol kan lɔnnɔ gɔsɪnnɔ ki da sɔrdaa zɔrɔ ləezaa k'a tɔ m Zuliyus bi wɔ ɔ, sɔrdaarɔ zɔrsɔddi zekura kɔ n n'a birm Ogista zekura, bi y'a sɔ ɔ.

² Wɔɔ da kɔɔlɔɔ ɔ k'a a tɔ Adramityɔm an nɪ tam Azii kɔrɔ kɔ η ni hi lɛ ra rɔ wɔɔ ɔ. Aristarkɪ ɪ nyɪnta kan wɔɔ ki. Masedɔan kɔ Tesaloniki gɔaa m.

³ Dɔ k'a mɛ bi, wɔɔ lee ku Sidon ɔ, bi kɔ junlɛ poore m bi, Zuliyus a ba Pol m mɪɲɲa. A zaa ka ɔ, k'an aa dɪga a gɔaasɪbarɔ ma, brɔɔ n nyasɔ m.

⁴ Kɔ wɔɔ bɔ b'ɔ bi, wɔɔ da kɔɔlɔɔ b'ɔ, ɔ bɔ Siipɪr jɪr ɔ, k'a n'a ta wɔɔ m hɪnher bi k'a nya wɔɔ rɛ bi mɪnto.

⁵ A m bi, wɔɔ n higɔta k'a nɪ Silisii kan Panfilii ki jɪr ɔ bi zɛ ra, ɔ aa lee ku Lisii kɔ Miir ɔ.

⁶ Sɔrdaa zɔrɔ ləezaa bi k'a Alesandrii kɔɔlɔɔ yɪ b'ɔ an nɪ tam Italii ɔ bi, a a ka wɔɔ n da ɔ.

⁷ Kɔɔlɔɔ bi n ta poore-poore dɔmɪm gɔta nɔ ɔ, ɔ aa lee ku kan kɔrɛ ki Kɪnɪdɪ ɔ. Hɪnher bi k'a nya wɔɔ rɛ bi, wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ ta tɪrga bi, wɔɔ bɔ Salmons jɪr ɔ, ɔ aa bɔ Kretɪ jɪr ɔ, k'a n'a ta wɔɔ m hɪnher bi mɪnto.

⁸ Wɔɔ fir yɪ kan kɔɔlɔɔ bi ki, ɔ bɔkare ɔ aa lee ku bɪnce kɔ n n'a birm Junɪ-Mɪɲɲa b'ɔ, Lazaya kɔ jɪr ɔ.

⁹ Dɔmɪnnɔ cem gɔta, kɔɔlɔɔ bi tare nyɪbɛə n ta ɔ, bi ma bi, lɛkɔsɪrɛ dɔmɪm cem. Pol n η dɔndɔ, a ɔ:

¹⁰ «M gɔaasɪbɔɔ, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ tare naa do hɔ zarm gɔta, a nyaanɪm gɔɔɔ gɔta m, kɔɔlɔɔ bi bɛɛ bala kan mɔr bi ki y, wɔɔ mɪɲɲɔɔ ki sɔ.»

¹¹ Sɔrdaa zɔrɔ ləezaa bi, a tɔr an n'a kam gɔaa k'a nɪ kɔɔlɔɔ bi bram bi ma kan kɔɔlɔɔ bi zaa hɔnyɪ ki ma, an lɛ da Pol meerbaa bi ra.

¹² Bɪnce nɪɲɲɛ kɔ wɔɔ jum ɔ bi, k'a bi bɪnce mɪɲɲa nyɛɛm dɔmɪm ɔ bi, η gɔɔɔ gɔta a zɛ kɔ ra, ηn'a lɛ ba deem k'a zu zaa ɔ, kɔ dɪga a, k'ɔ lee kum jɪnɪ k'a nɪ Kretɪ kɔ Fenigsi ɔ b'ɔ, k'an a ta wɔɔ m nyɛɛm hɪnher mɪnto. K'ɔ nyɪnta b'ɔ nyɛɛm dɔmɪm ɔ.

Hɪnher gɔta wuti higɔta bi burə ɔ

¹³ Hɪnher poore wuti jɪsa, bi mɪnto y'a ka, ηn'a hɔɔn da, η ɔ, a y'a dam ma, a zaa sa. Nɪ kɔɔlɔɔ bi hɔr, ηn'a na Kretɪ gɛm b'ɔ, ηn'ɪ tam.

¹⁴ K'a yɪ poore bi, hɪnher gɔta kɔ n n'a birm Erakilon* bi wuti tara bi zeezi, an bɔr kan paɲɲa ki, an b'a ku η la.

¹⁵ A n kɔɔlɔɔ bi gaa an cenim, wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ a bɔ y. Wɔɔ n a tɔ an a gaa, an nɪ tam nɪ, kɔ lɛ ka m, ɔ n a dɔ y.

¹⁶ K'a nɪ tam zɔɔ-zɔɔ bi, wɔɔ yaa lee ku tara poore k'a nɪ hi bire ɔ, n n'a birm Koda bi jɪr ɔ, an a ta wɔɔ m hɪnher bi mɪnto. Wɔɔ ɔ tɔ ɔ kan kɔrɛ gɔta ki, ɔ ɔ da ma, ɔ kɔɔlɔɔ poore bi gaa, ɔ a bɔ hi b'ɔ, ɔ a da kɔɔlɔɔ gɔta b'ɔ.

* **27:14 27:14** Erakilon: a tɔ bi lɛ taa k'a hi, a ɔ: bɪsɪdɔpaasɪ kan meer ki zeezi.

17 Kū ŋ kooloo poore bi gaa ŋn'a da kooloo b'u an nya bi, ŋ bar sunso kooloo guta b'u keere.* Kū ŋ nū nyi bam kooloo bi yaa wō Sirti nyintaa b'u bi, ŋnū hō koo kooloo bi je ma, ŋn'a da hi b'u, k'a n'a tare bi bore, ŋn'a to an nū tare a hoonho ma.

18 Bi dō k'a me bi, hūher guta bi k'a nū fir kam wōo ma tee... bi, ŋ morlo kō ŋ yī da kooloo b'u rō wōo waa ō, ŋnū ŋ zar hīguta b'u.

19 A dōmūm kaaku hinni ō bi, kooloo bi zibēezanno wōo kooloo bi modro wōo zar hi b'u a zim.

20 Woso kan monyaaro kī n a hūka dōmūnno wōo nō ō y, bi hūher bi hōnre bōnyaabaa goota an nū fir kam wōo ma. Wōo n a dō kō wōo bore y.

21 A dōmūm laato, ŋ n hōbire bi y. Pol n wuti an jum brama ŋ bire ō, an a hī ŋ nū, a ō: «Awōo yī ra, goōo, kō mōo dōndore b'awōo si, ō n ō hōr Kretī ō, fir kō wōo yī naa kan mōr k'a zar naa kī bi wōo yire y.

22 Bi naa ma bi, mōo y'a yere awōo han, k'a heer ba kookoo. Awōo goaa deem taan... bi gare y, kooloo bi y'a deem n n'a zarm bala.

23 Woso k'a a so mōo ō, mōo n'a zi bam bi malēeka a hūka mōo m gum naa ō bala, an a hī mōo m, a ō:

24 I da bi bō ō y, Pol. A a ga m, ūbū m ta Rōm cir taa, bi Woso goōo k'ūbū nū zum kō ō kan ŋ kī rō wōo meeyaa da ūbū wō ō.

25 Ncīnaas bi, yaaro, k'a heer ba kookoo! Mōo sira ka Woso ō, a bam amba a a hī mōo m bi m.

26 Wōo yaa nō lo tara niŋŋe k'a nū hī bire ō bi ra.»

27 A gunuu bueresi hō, wōo nyaam ō hīguta bi burē ō. Dibsir k'a a zo bi, kooloo bi zibēezanno wōo a dō a hōon ō, ŋ ō, wōo ō zo tara ma.

28 Ŋ n hīguta bi nō makra ba metir busi, kō ŋ ta lēe poore bi, ŋ y'a ya, ŋn'a makra ba ŋn'a yī metir bukərku.

29 Kū ŋn'ī nyi bam kooloo bi yaa a zē ci ma bi, ŋ poyaa gorezanno zo si, ŋn'a kōsi banŋaro m je ō, ŋn'a yem kō dō n me zōo.

30 Kooloo bi zibēezanno hō ba i ō, a hī ŋ y'a ō k'a banŋaro gosūnno zo hī bi nō ō, k'an kooloo bi nyasō, ŋn'a nyaakom da k'a bra si kan kooloo poore bi kī.

31 Pol n a hī, sordaa zōro lēezaa bi m kan sordaa wōo kī, a ō: «Kū goōo nōon duro n goota kooloo bi nō ō, awōo, awōo bi bore y.»

32 Sordaa wōo n kooloo poore bi barlo wōo zūnze ra, ŋn'a to an ta an cem.

33 Kū ŋn'ī dōm dōmire ma bi, Pol goaa haay bir, an a ye ŋ han, kō ŋ nū hōbire bi, an n'a hīre, a ō: «Awōo dōmūm bueresi her, awōo n hō bi y. A n nū dōm ma kō hūher bi n a da jum ō.

34 Bi minto bi, mōo y'a yere awōo han k'a hō bi, awōo laafū minto m. Bala, minkō deem taan... bi nyaanum goaa mim ō naa ō y.»

35 K'a naa hī bi, a bur sa, an barka da Woso m goaa haay mūm m, an a zē ra, an n'a sōre.

36 Ŋ haay heer n ka bi je ō, ŋnū hōbire bi bi.

37 Wōo haay wuti, goaa zoohura busaanhūna yaa sōrdi kooloo bi nō ō.

38 Kū hōbire bi ŋ ka bi, ŋ hōyaa bi waa kooloo bi nō ō, ŋn'a zar hi b'u, k'a gore bi n a bore.

39 Dō k'a me bi, kooloo bi zibēezanno wōo n a ya, ŋnū tara bi dō y. Būnce ŋ y'a yī hī bi lē ra, an zerle būnce. Ŋ lē n taa k'a a da ma, k'a kooloo bi da jum ō b'u.

* 27:17 27.17 kō hūher b'a kunkaanso y.

⁴⁰ N n banŋaro wɔɔ zɪnzɛ, ŋnɪ pɔyaaro wɔɔ to hi b'ɔ, kɔ kɔɔlɔɔ bɪ n a da ma, an ta. N n kɔɔlɔɔ bɪ bɪrlɛ hɔ bɪ ba yɔhɔ-yɔhɔ, ŋnɪ kɔɔlɔɔ bɪ pɛɛra pɔɔrɛ bɪ busu, ŋnɪ kɔɔlɔɔ bɪ to, an nɪ tam bɪncɛ gɛr zeezi.

⁴¹ Kɔɔlɔɔ bɪ n aa der nyɪntaa dimbir la, lɛɛ bɪ n wɔ, a b'a dam ma a n bɔ y. Bɪ ma bɪ, hikurero wɔɔ b'a jɛ bi zɛ, an a kɪnkansɔ.

⁴² Sɔrdaaro wɔɔ n a ŋɔa k'a lɔnnɔ wɔɔ zɪnzɛ, kɔ ŋ gɔsɪnnɔ dare dɔ ŋ yaa a si hi bɪ burɛ ɔ.

⁴³ Bɪ, sɔrdaa zɔrɔ lɛɛzaa bɪ k'a ŋɔa k'a Pol bɔmbɔ bɪ, a n yɛ kɔ ŋ nɪ ŋ zɪnzɛ y. A lɛ ka gɔɔɔ kɔ ŋ dare dɔ rɔ wɔɔ ɔ, kɔ ŋ nɪ lɛɛ ka, ŋn'a da hi b'ɔ, kɔ ŋ n'aa tara gɛr bɪ ku.

⁴⁴ Gɔɔɔ kɔ ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ dam gɔrɔ ɔ gɛɛ kɔɔlɔɔ bɪ kɛɛro wɔɔ ɔ. A yɪ ncɪnaaɔ, ŋ haay n lee ku tara ɔ kan laafu kɪ.

28

Pol ɪ Malti ɔ

¹ Kɔ wɔɔ bɔ mim pakra bɪ nɔ ɔ bɪ, wɔɔ ma ŋ ɔ, tara k'a nɪ hi bire ɔ bɪ to m Malti.

² Tara bɪ zannɔ wɔɔ wɔɔ si kan daɔrɛ guta kɪ. N sɛ guta hɛ, ŋnɪ wɔɔ gaa, ŋnɪ wɔɔ zɔ ma, bala, la a sɪŋɪda ba, an nɪ bare, nyɛɛm n ta ɔ.

³ Pol n nyɔkɔ gɛr gɔr a zangɔrga ɔ, an b'a da sɛ bɪ rɛ. Kɔ sɛ bɪ nɪ nyɔkɔ bɪ bɪm bɪ, cɪrka bɔ sɛ b'ɔ, an a sɔ wɔ Pol wɔ ɔ.

⁴ Tara bɪ zannɔ kɔ ŋ cɪrka bɪ yɪ, an nɪ zɛŋŋɛm Pol wɔ ma bɪ, ŋ y'a hɪm kɔ m, ŋ ɔ: «Guaa naa do nyɪntam gɛrzer paan... A bɔ hi bɪ nɔ ɔ kan laafu kɪ, bɪ Woso tɪrgabaazaa lɛ baa a mɪsɪrbaa ma y.»

⁵ Pol n a wɔ vɪga zɛ, cɪrka bɪ n a da sɛ b'ɔ, b'a n busu ma y.

⁶ N n jɪm, ŋn'i dɪgare a wɔ bɪ ma, a hanrɛ gɛɛ, a y'a dore, an ga lɛɛ nɪ? Bɪ, kɔ ŋ dɪgare bɪ maasɪrɛ ba, bɪ ŋ n hɔsɪ yɪ an ba bɪ, ŋ y'a hɔɔndare bɪ lɔr, ŋ ɔ: «Woso m!»

⁷ Lɛɛ bɪ do ɔ bɪ, tararo nyɪnta ɔ, lɛɛkare dɔdɔkɛr Publiyus y'a sɔ ŋ ɔ. A wɔɔ sɪ, an nyasɔ wɔɔ m mɪŋŋa dɔmɪm kaakɔ.

⁸ A zɪ nyɪnta an nɪ wɔtam kan memare kɪ, yoor kɪ. Pol n ta, an aa dɪga a, an aa a wɔ busu, an a ka ra, an yaa da, an a waa.

⁹ Naa do minto bɪ, tara bɪ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ wɔɔ haay kɔ ŋ nɪ yaaba m nɔ wɔɔ ɪ zem zi, ŋ n'a waam sɔ.

¹⁰ Wɔɔ daɔrɛ yɪ guta, kɔ wɔɔ ɔ bɔ, ɔ n nɪ cenim bɪ, ŋ hɔ haay k'a zibæɛ n ta wɔɔ ma rɔ wɔɔ ka wɔɔ ɔ.

Ny cem ŋn'i tam Rɔm ɔ

¹¹ Mom kaakɔ jɛ ɔ bɪ, wɔɔ da kɔɔlɔɔ k'a gɔɔta tara bɪ do ra b'ɔ nyɛɛm dɔmɪm ɔ. Alesandrii kɔɔlɔɔ m, a tɔ m Diyoskiir.

¹² Wɔɔ zer Sirakuzɪ ɔ k'ɔ hoon si dɔmɪm kaakɔ.

¹³ Kɔ wɔɔ cem b'ɔ bɪ, wɔɔ ɔ da hɪgɔta bɪ lezi, ɔ aa lee ku Regiyo ɔ. Bɪ dɔ k'a mɛ bɪ, hɪnher wuti jɪsa, dɔmɪm hɪya hɪnnɪ ɔ, wɔɔ yaa lee ku Puzɔl ɔ.

¹⁴ Wɔɔ ɔ danyɪnɔ yɪ b'ɔ, ŋn'a yɛ wɔɔ han k'ɔ gɔɔta kan a kɪ dɔmɪm saanhuna. Nyɪnta a ɔ ncɪnaaɔ, ɔ bɔkare, ɔ lee ku Rɔm ɔ.

¹⁵ Wɔɔ danyɪnɔ kɔ ŋ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ kɔ ŋ wɔɔ zɛrɛ bɪ ma bɪ, ŋ bɔr, ŋnɪ bɪ wɔɔ zɛ ɔ bɪncɛ kɔ n n'a birm Apiyus-Daasɪ kan Taverni-Kaakɔ kɪ ɔ. Pol k'a ŋ yɪ bɪ, a barka da Woso m, a heer panŋa n a da ra.

Pol ɪ Rɔm ɔ

¹⁶ Kɔ wɔɔ lee ku Rɔm ɔ bɪ, n zaa ka Pol ɔ, k'an a ka a mɪŋŋa har ma, kɔ sɔrdaa deem n bɪr dɔm ma.

¹⁷ Domum kaako k'a cem bi, a Rom zuforo jutanno waa bir, ku η ni ku ze u. Ku η y'a so ku ma bi, a a hi η ni, a u: «M danyino, maa n hosi ba m dogoo waa ni y, maa n waa ziro waa yunnubayi zibæero zar so y. N maa ba lo Zerizalem u, ηni maa da Rom zanno wa u.

¹⁸ Ku η laaka dunda η ni mim bi ji do keere bi, η y'a nsa k'a wa saa maa ma, bala, η n hosi yi maa gor zi an a ga ze ni y.

¹⁹ Zuforo waa ku η u, a bi yem bi, bi y'a ka maa n a ye ku Rom cir n maa dodo ka. Maa bee y'a hi, ku m mim ka m do ra y.

²⁰ Bi y'a ka maa n a ye ku m awaa yi, ku m soora ba kan awaa ki. Ku sira ni, Israyel taaheerle minto y'a ka, maa ni banjaro noon duro m.»

²¹ N n a nyi bo nu, η u: «Ku waa ni, waa n ci si yi, an a to Zidee u, an n'ibu mim dundare y, bi, waa danyi si n a to an b'ibu mim dunda, gee tobore bonyaa y.

²² Waa le n taa k'ibu n ho k'ibu n'i hoon dam ma bi hi k'u a ma, bala, lee haay u, waa do munja η bir yem gongore k'ibu ni zun u naa u y.»

²³ N n domum cinta kan ku ki, ηni bor guta, ηni b'a yi a har u. Pol soora ba kan η ki dogta m an ta an yirbae ku. Woso cirbae bi mim a sa an a dunda, an Moyisi lero kan wosolesinnisorazanno waa ki mim dunda η ni, k'a a da ma, ku η n'a do, η u, Krista bi Yeezuu m.

²⁴ Gosunno ho k'a dunda bi si, niηηoo n a si y.

²⁵ Ku η bor ηn'i cenim bi, η n ku ma y: Pol n mim deem hi η ni, a u: «Sent-Espri meer k'a ba kan Ezayii ki awaa ziro minto bi, sira m. A a hi, a u:

²⁶ Ta i yaa do naa do yi,

i hi m, i u:

Awaa y'a tor kam munja,

b'awaa b'a ji mare y.

Awaa digam munja,

b'awaa b'a yire y.

²⁷ Bala, do naa do heer b'i monsigə u,

η tor ga, η le baa k'a lee yi a mum ni y,

η le baa k'a tor n mim ma y,

η le baa k'a heer n a ji do y,

η le baa k'a a bo a taam k'a zu maa u, ku maa n η waa y.

Woso n a hi bi n naa.

²⁸ K'a do keere, a u, Woso bombore naa do nyoo n y'a u do vantoo ma, bi η y'a sim.» [

²⁹ Pol k'a meer naa do ba bi, zuforo waa a hor ηni bisi kam guta kan ku ki.]

³⁰ Pol musirbaa ba ncinaas doora huya tor b'u, an a munja busoo bo, an n'a musirbaa ba n ni. Goo haay ku η ni zem zi ro waa, a yi η sim munja,

³¹ an ni Woso cirbae pa dare, an ni Zuuba Yeezuu Krista mim dundam kan heerkoodəbaa ki, bi gosi bir a tam ni tolle y.

Ci kù Pol a ba RÒM ZANNO ma

Ci kù Pol a ba Ròm zanno ma bɪ

gasuure

Pol ɪ ci bɪ ba. A ba a ɔ, Ròm kristagɔɔ wɔɔ ma. Zɔfɔrɔ nyɪnta brɔɔ barla sɔ. A a gunga gallem gɔta k'a ta ɲ zi Ròm ɔ b'ɔ, k'a n a da ma cɪna bɪ, an bɪ, an ci bɪ ba ɲ ma, an bɔmbɔrɛ bɪ za a mim dɪnda ɲ nɪ, an a hunka a ɔ, gɔɔ haay kɔrɔ ma Woso lɛɛ, zɔfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔ kɪ. Bɪ, kɔ ɲ sɪra ka Yeezuu Krista ɔ, Woso yɪ ɲ bam tɪrga a mim ɔ, b'a n zu kɔ ɔ kan ɲ zibɛ kɪ y.

A a hunka ci bɪ nɔ ɔ sɔ, a ɔ, Krista bɪ, wɔɔ yɔ a nawom mimbɔnyaa lɔmbaa nɔ ɔ, kɔ wɔɔ n ɔ da ma, ɔ mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ ba Sent-Espri panɲa nɔ ɔ. Hɔ kɔ ci b'ɔ k'a hunka an lɛ da bɪ, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ sirakare bala n'a kam gɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ, Krista zibɛ k'a ba gɔdarkɔra ma bɪ tɔ ma.

A gunga kɔ Woso n ta m zɔfɔrɔ tɔ ma bɪ mim hɪ, an a hunka sɔ a ɔ, kɛɛrɛ naa zɛkɔra ɪ zɔfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔ kɪ bire ɔ Krista tɔ ma. Bɪ, ɲɔare y'a ga m an nyɪnta ɔ kristagɔɔ haay bire ɔ, kɔ komare n bɪr ta ɔ. A n lɛ da bɪ, ɔ bɪ gɔɔ kɔ ɲ panɲa ba ɔ sirakare nɔ ɔ hɔɔ ɲɲɲɔɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ gore bɔ ɔ y, bɪ gɔɔ kɔ ɲ panɲa ba ɔ rɔ wɔɔ n a ga m sɔ ɲɲɲɔɔ kɔ ɲ bɪr a hɔɔn dam hɔdeem ma kan ɲ kɪ rɔ wɔɔ dɔdɔ ka y.

Pol ɪ yaa dam Ròm kristagɔɔ m

¹ Mɔɔ mɲɲa, Pol, Krista Yeezuu zibɛɲɲɪ m mɔɔ m, mɔɔ ɪ ci naa do ba awɔɔ ma. Woso mɔɔ bir kɔ m m ba a zibɛɛzaa, a mɔɔ bɔ ɔ m hɔ, k'a mɔɔ nyɔɔ kɔ m aa lemim nyɪnta bɪ pa da.

² Lemim nyɪnta bɪ do Woso nyɪnta an a ler bɔ tee... Wosoci nɔ ɔ, a lesɲɲɲɔɔrazanno lɛ m bɪ.

³ Lemim nyɪnta bɪ do bɪ, a Nyɪ Yeezuu Krista, wɔɔ Zuuba bɪ mim an n'a dɪndam. K'a mesim nɔ ɔ nɪ, David do gɔaa m.

⁴ Bɪ, kɔ *Sent-Espri zibɛɛ nɪ, Woso a mim bɔ ɔ gɛɛnɔ bire ɔ, hɔ bɪ do n a hunka a ɔ, Woso Nyɪ m an nɪ panɲa m.

⁵ Yeezuu Krista minto m mɔɔ n barka yɪ, m m ba a zibɛɛzaa, kɔ m a ka kɔ do haay gɔɔ m sɪra ka ɔ, ɲɲɲɔɔ zu ɔ.

⁶ Awɔɔ ɪ gɔɔ wɔɔ duro barla, bala, Yeezuu Krista y'awɔɔ bir k'a so awɔɔ ɔ.

⁷ Awɔɔ haay kɔ sirakarezanno n'awɔɔ m, an nɪ Ròm ɔ, Woso awɔɔ ɲɔa, an awɔɔ bir k'a nyɪnta a gɔɔ barla. A yɛ mɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zɪ Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ m barka kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

Pol lɛ taa k'a ta Ròm ɔ

⁸ A n lɛɛ ka bɪ, mɔɔ ɪ yaa dam Woso kɔ mɔɔ n'a zi bam bɪ m barka, Yeezuu Krista nɔ ɔ, awɔɔ haay minto, bala, durnya nɔ ɔ jilli n y'awɔɔ sirakare mim dɪndam.

⁹ Woso zi mɔɔ n'a bare kan m heer kɪ haay, a Nyɪ bɪ lemim nyɪnta bɪ padare nɔ ɔ, a m mɔɔ kasetɪzaa, a a dɔ a ɔ, mɔɔ domum haay yaadare nɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ tɔ dare m nɔ ɔ,

¹⁰ m n'a yem han, k'a hɔɔnhɔ m, kɔ m kɔ, m za a yɪ, m bɪr awɔɔ zi.

11 Mɔɔ lɛ taa paan... kɔ m awɔɔ yɪ, kɔ m Sent-Espri ganworɛrɔ jir kan awɔɔ kɪ, k'awɔɔ paɲɲa n a da ra gɔta,

12 gɛɛ, k'ɔ kɔ paɲɲa da ra, awɔɔ kan mɔɔ kɪ, sɪrakarɛ deem kɔ wɔɔ n ta m bɪ nɔ ɔ.

13 M danyɪnɔ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, mɔɔ gunga gallem hɔka kɔ m bɔr awɔɔ zi, bɪ, an ta an her ku naa, mɔɔ n m da ma y. A ɲɔa mɔɔ ɔ kɔ m bɪ lee ku awɔɔ zi b'ɔ, kɔ m zibəə n nyɪ da, amba a a da kɔrɔ vantɔɔ ɔ bɪ m.

14 Hɔɔngɔrɛzanno kan bahɔɔngɔrɛzanno kɪ mim pakra ba mɔɔ ma, mindonno kan bamindonno kɪ mim pakra ba mɔɔ ma sɔ.

15 Naa y'a ka mɔɔ lɛ n taa paan... kɔ m lemim nyɪnta pa da awɔɔ m sɔ, awɔɔ k'a nɪ Ròm ɔ rɔ wɔɔ m.

Paɲɲa kɔ lemim nyɪnta bɪ n ta m

16 Nyannɪ bɪr mɔɔ zɛm lemim nyɪnta bɪ tɔ ma y, bala, Woso paɲɲa m, an nɪ gɔaa haay k'a sɪra ka bombɔm. Zɪfɔrɔ a lɛɛ ka ɲ ma, an bɔkarɛ an lee ku dɔ vantɔɔ wɔɔ zi.

17 Wɔɔ y'a yɪm sɔ denter, lemim nyɪnta bɪ nɔ ɔ Woso tɪrgabaa n'a hunkan ɔ, Woso ɪ gɔaa k'a sɪra ka bɪ bam tɪrga, sɪra k'a a ka Woso ɔ bɪ minto bala, amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: <Gɔaa k'an tɪrga sɪrakarɛ tɔ ma bɪ mɪsɪrbaa bam.>

Gɔɔɔ kɔrɔmarɔ

18 Woso a tɔ brama an a heerbusu hunka, kɔ gɔɔɔ bɪr a danj ɔ, mɪmbɔnyaarɔ ɲn'ɪ ɲ bam, ɲ bɔnyaabaa n a ka, sɪra bɪr dɔm dɔ sɔ y.

19 Denter m, hɔ k'a n'a karɛ ɲnɪ Woso dɔ n a nyaakɔm da y, Woso a hunka kɔ ɲ n'a dɔ mɲɲa.

20 Paɲɲa kɔ Woso n ta m b'a jirɛ ba ɔ bɪ, kan Woso mɲɲa taɔrɛ kɪ bɪ, gɔsɪ bɪr ɲ yɪrɛ y, bɪ durnya dare tɛkka ma, gɔaa a da ma an ɲ yɪ hɔɔ kɔ Woso ɲ da rɔ wɔɔ nɔ ɔ, naa minto bɪ, gɔɔɔ bɪ gumɛ yɪm fɪɪga y.

21 ɲ Woso dɔ, bɪ ɲ bɪr Woso danj ɔ, ɲn'a barka dare amba Woso a ga m bɪ nɪ y. Naa n a ka, ɲ hɔɔndarɛ n'a ba danɲada, ɲ n kɔrɔ hɔɔn ma, ɲn'ɪ mɔnsigɛ ɔ.

22 ɲ y'a hɪrɛ a ma mindɔrɛzanno, an bɔkarɛ taajɛmzanno m,

23 a ga kɔ ɲ y'a ɔ m, kɔ ɲ nɪ Woso k'a nɪ lɛbɔɔrɛ m, an nɪ mɪsɪrbaa m tee... bɪ da ɔ bɪ, bɪ tɔ ɲ y'a ɔ ɲn'ɪ *wosobaawɔnnɔ kɔ ɲ bɔ kɔ ɔ kan gɔaa k'a nɪ ga m kɪ, bɛnnɔ kɪ, hɔɔgansiro kɪ, tara burɛ hɔɔ kɔ ɲ n'a gaatam nɔ kɪ danj ɔ.

24 Naa minto m, Woso n ɲ tɔ ɲn'ɪ dintim zibəəro kɔ ɲ lɛ n taa rɔ wɔɔ bare a hɔɔnhɔ ma, ɲn'a mɛ gore bɔɲ ɔ mim k'a nyannɪ n ta ɔ bare nɔ ɔ kan kɔ kɪ.

25 Bala, ɲ Woso sɪra minno wɔɔ tɔ ɲnɪ ɲɔaar sa, ɲn'ɪ yaa dam hɔɔ kɔ Woso ɲ da rɔ wɔɔ m, ɲn'ɪ zure ɲ ɔ, an bɔkarɛ Woso ɲ y'a ga m, ɲn'a da ɔ, a m hɔ haay darezaa. Woso n lɛbɔɔrɛ yɪ dɔmum haay! Amina!

26 Naa minto m, Woso n ɲ tɔ, kɔ ɲ nɪ bɪr a nyannɪ minno lɛtaamarɔ bam. ɲ lanno wɔɔ bɪr a kam ma sɔ, k'a bɪr kan yar kɪ y, wɔta ɲ nawom lanno kan kɔ kɪ, an bɔkarɛ, naa bare n a ga nɪ y.

27 Yaarɔ wɔɔ maam sɔ, ɲ bɪr a kam ma, k'a bɪr kan lɔ kɪ y, a ɲɔa ɲ nawom paan..., k'a bɪr wɔtam kan a muno yaarɔ kɪ. Yaarɔ kan yaarɔ kɪ nɪ nyannɪ zi bam kan kɔ kɪ, naa n a ka sɔ, ɲn'a nyaanle zibəə fɪyɪrɛ k'a a ga m yɪrɛ a mɛ ɔ.

28 Kɔ ɲ n a ɲɔa k'a Woso dɔ bɪ, Woso n ɲ tɔ a hɔɔn danɲada bɪ nɔ ɔ, kɔ ɲ n hɔ k'a n'a ga bare m bɪ ba.

²⁹ Zibəə k'a n a ga bare m do haay ba η nawom, mimbonyaa do haay, gɔɔɔ letaama bonyaa do haay, bonyaabaa do haay, jumbaa n η heer han, gærzere ba n nɪ, nyaabare ba n nɪ, zambobare ba n nɪ, zibəə danɲada haay,

³⁰ ηn'i tɔ bɔm, ηn'i gɔɔɔ tɔ zaar bare, ηnɪ sɔ Woso m, η bir gɔɔɔ dan ɔ y, ηn'a muɲɲɔɔ busum, ηn'a lɛ bɔre a muɲɲɔɔ ɔ, ηn'i bɔm mimbonyaa daaro bare m, η bir yem a ziro le ma y,

³¹ η hɔɔn ba ɔ y, η bir junle a lɛ ra y, gɔaa mim bir η kɔre y, gɔaa cicir bir η zere y.

³² A n bɔkare, η y'a dɔ muɲɲa η ɔ, Woso le y'a hire a ɔ, gɔaa k'a nɪ ziro nɔɔn duro bare a ga ze m. Kan naa kɪ haay η gɔɔta ηn'i tam lɛɛ kan minno nɔɔn duro bare kɪ. A n a na ma bɪ, kɔ η gɔaa yɪ sɔ, an nɪ minno nɔɔn duro bare, bɪ η nɔ yɪ.

2

Woso dɔdɔbare

¹ Ncɪnaaɔ bɪ, nka n'ibɪ nɪ, ibɪ k'i n'i gɔɔɔ dɔdɔ yarle? Ibɪ bɪ gumə yire y, gɔɔɔ dɔdɔ k'ibɪ n'a yarm bɪ, ɪ muɲɲa dɔdɔ ɪ n'a yarm, bala, ibɪ yɪ η dɔdɔ yarm, b'ibɪ ɪ zi kɔ η n'a bam bɪ bam sɔ.

² Wɔɔ dɔ denter m, ɔ ɔ, gɔɔɔ kɔ η nɪ minno nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ, Woso yim dɔdɔ yarm sira m, amba η zibəə bonyaa b'a ga m bɪ m.

³ Ibɪ k'i nɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ minno nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ dɔdɔ yarm bɪ, b'ibɪ y'a bare, am η hɔ bɪ m bɪ, ɪ hɔɔn ibɪ da ɪ ɔ, ɪ bɔm lem Woso dɔdɔyarle bɪ nɔ ɔ ra?

⁴ Gɛɛ, ibɪ bir dɪgam Woso ɲware gɔta k'an ta m ibɪ minto, an nɪ bɔrle a ma, k'a muɲɲa ba ibɪ m bɪ ma hɔsɪ ra? Ibɪ n a dɔ ɪ ɔ, a ba k'a nawore ibɪ m muɲɲa bɪ, a hi a ɔ, k'ibɪ m toore yɪ, ɪ ɪ bɔ ɪ taam la?

⁵ B'ibɪ da bir bɔɲ ɔ y, ɪ le baa k'ɪ ɪ bɔ ɪ taam y, bɪ, a ba k'ibɪ n nawore ncɪnaaɔ naa, hɔnhɔrle gɔta ibɪ n'a bankare ɪ minto, dɔmum kɔ Woso n n'a heerbusu hɪnkɔɲ ɔ, an dɔdɔ ka kan sira kɪ bɪ nɔ ɔ.

⁶ Hinni bɪ do ɔ bɪ, a gɔaa biyəə zibəə nyɔɔdɔ kan ɔ, amba a a ga m bɪ m.

⁷ Gɔɔɔ kɔ η n'a tɔɲ ɔ, k'a muɲɲa ba tee..., ka Woso nɔ yɪ, ηn'a kam Woso leboore ma, kan a daore kɪ ma, kan mɪsɪrbaa k'a bir a zaar bam kɪ ma rɔ wɔɔ, Woso mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ kare η ɔ.

⁸ Bɪ, kɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ bɪsɪ kam Woso ma, η bir zum sira ɔ y, ηn'a bonyaa bam nɔ wɔɔ nɪ, Woso y'a nɔmaa kan a heerbusu kɪ hɪnkare η nɪ.

⁹ Kɔsɪ kan fir kɪ gɔɔɔ kɔ η n'a bonyaa bam nɔ wɔɔ yum, zɪfɔrɔ n nɪ lɛɛ kam, do vantɔɔ wɔɔ n a nya η ɔ.

¹⁰ Bɪ, Woso leboore, daore, kan laafɪ kɪ kam gɔaa haay k'a n'a muɲɲa bam b'ɔ, zɪfɔrɔ n nɪ lɛɛ kam, do vantɔɔ wɔɔ n a nya η ɔ.

¹¹ Bala, Woso bir gɔɔɔ jirɛ bɔre y.

¹² Gɔɔɔ kɔ η nɪ mimbonyaa bam, η n Moyiisi lɛrɔ wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ, η gungam sɔ, bɪ Moyiisi lɛrɔ bɛɛ n nɪ nyuntare η dɔdɔ kare zaa y, bɪ gɔɔɔ kɔ η lɛrɔ wɔɔ dɔ, ηn'a gu ηn'i mimbonyaa bam nɔ wɔɔ, lɛrɔ wɔɔ n nɪ nyuntare η dɔdɔ kare zaa.

¹³ Bala, gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kam lɛrɔ wɔɔ ma bala rɔ wɔɔ bɛɛ m tɪrga Woso mum ɔ y, gɔɔɔ kɔ η nɪ zure η ɔ rɔ wɔɔ m.

¹⁴ A a da ma, gɔɔɔ kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ nɪ η mɪ y, η n Moyiisi lɛrɔ wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ, nɔɔ m hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ n'a hum bɪ ba, bɪ η n a dɔ y. A ba kɔ η nawore ncɪnaaɔ bɪ η n lɛrɔ wɔɔ dɔ bɪ, naa y'a hɪnkare a ɔ, η lɛ cinta a muɲɲɔɔ m.

¹⁵ Ncínaaſu bɪ, ɲ y'a hunkare ɲ ʊ, ho kɔ lɛrɔ wɔɔ lɛ n taa bɪ, n y'a gorsira ba a heer ʊ, ɲ heer ɪ kaseti kam, kan ba ɲ muɲɲɔɔ tɪr a dɔ ɲ ʊ, a muɲɲa ba gɛɛ a bɔnyaa ba bɪ kɪ.

¹⁶ Nyɪnta a nawore ncínaaſu dɔdɔkare hinɪ ʊ, amba lemim nyɪnta kɔ mɔɔ n'a pa dam bɪ n'a hum bɪ m, Woso zaa kam Krista Yeezuu ʊ k'an ho haay k'a nyaakom da gɔɔɔ heer ʊ bɪ dɔdɔ ka.

Zufɔrɔ kan Moyiisi lɛrɔ kɪ

¹⁷ ɪbu k'i n'a hire ɪ ma zɪfɔ, ɪ nɪ yom lɛrɔ wɔɔ ma, ɪ n'i lɛ bɔre ɪ muɲɲa ʊ, ɪ ʊ, ɪ Woso dɔ,

¹⁸ ɪbu k'i hɔɔnhɔ dɔ, lɛrɔ wɔɔ tɔ ma bɪ, ɪbu ho k'a ga bare m bɪ dɔ ɪ bɔ kɔ la m.

¹⁹ ɪbu y'i hɔɔn dare ɪ ʊ, zaa hunka bɔsɔrɔ m zaa n'ɪbu m, ɪ nɪ lɛɛ gum monsigɛzanno m,

²⁰ ɪ ʊ, bahɔdonno dɔndɔrezaa n'i mɪ, gɔɔɔ poorero karɪnsaamba, a gunga ɪbu nawom ɪ ʊ, ɪbu ho dɔ, ɪ sira dɔ muɲɲa lɛrɔ wɔɔ minto.

²¹ A lo ɪbu nɪ ho dɪdam gɔɔɔ m, ɪ bɪr a dɪndare ɪ muɲɲa nɪ? ɪbu y'a hum gɔɔɔ m, ɲ bɪ koor ba y, ɪ bɔkare ɪ nɪ koor bare.

²² ɪbu y'a hire ɲ bɪ jaan da y, ɪ bɔkare ɪ n'a dare, ɪbu sɔ *wosobaawɔnnɔ daɔre m, ɪ bɔkare ɪ nɪ gasɔre ɲ daɔre cɛrɔ ʊ, ɪ nɪ ɲ bɔm.*

²³ ɪbu y'i heer nyɔɔm lɛrɔ wɔɔ k'ɪbu ɲ dɔ bɪ tɔ ma, b'ɪbu ɪ Woso gore bɔɲ ʊ, k'ɪbu nɪ bɪsɪ kam lɛrɔ wɔɔ ma bɪ tɔ ma.

²⁴ Amba n y'a gorsira ba Wosoci nɔ ʊ bɪ, n ʊ: <Awɔɔ zɪfɔrɔ, awɔɔ y'a kam, dɔ vantɔɔ wɔɔ nɪ Woso sɔnsɔ wɔm.>

²⁵ K'ɪbu ɪ zum lɛrɔ wɔɔ ʊ, gasɔ k'ɪbu ʊ banɲɔ ʊ bɪ jɪ ta ʊ, bɪ k'ɪbu y'i gum lɛrɔ wɔɔ zuure ma, baa k'ɪbu gasɔ banɲɔ ʊ, a bɔ kɔ ʊ, ɪ ʊ, ɪbu n gasɔ banɲɔ ʊ y.

²⁶ Bɪ, kɔ gɔaa k'a n gasɔ banɲɔ ʊ ɪ ho kɔ lɛrɔ wɔɔ n'a hum bɪ bare, Woso bɪ dɪgare a zaa ma ɪ ʊ, gasɔ a ʊ banɲɔ ʊ ra?

²⁷ Bɪ, gɔaa k'a nɪ zum lɛrɔ wɔɔ ʊ b'a n gasɔ banɲɔ ʊ bɪ, a y'ɪbu dam nyannɪ ʊ, bala, ɪbu gasɔ banɲɔ ʊ, ɪ nɪ lɛrɔ wɔɔ m, bɪ, ɪbu bɪr zure ɲ ʊ y.

²⁸ Zɪfɔ paan... bɪ, gɔaa k'a m zɪfɔ gɔɔɔ mɪm ʊ bɪ bɛɛ y, mesim gasɔ banɲɔ ʊ bɛɛ m banɲɔgasore paan... y.

²⁹ Bɪ, zɪfɔ paan... bɪ, heer an ta ʊ, banɲɔgasore paan... bɪ, heer ho bɪ m. A tɔ a nawom *Sent-ɛspri zi, a bɪr a tom Moyiisi lɛrɔ wɔɔ nɔ ʊ y. Zɪfɔ bɪ dɔ lɛbɔre bɪr a tom gɔɔɔ zi y, a tɔ a nawom Woso zi.

3

¹ Ncínaaſu naa, k'i zɪfɔ, bɔ ɪ n'a yire a nɔ ʊ, banɲɔgasore nyɔɔdɔ m bɔ nɪ?

² A nyɔɔdɔ ta ʊ gɔta denter. Bala, a lɛɛkare ho bɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ Woso a lemim da ɲ wɔ ʊ.

³ K'ɔ a hɪ, ʊ ʊ lo? ɲ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ kɔ ɲ n sira ba minto b'a da ma, an a ka Woso bɪ gɔɔtare a sirabare nɔ ʊ ra?

⁴ Fuga! Baa, kɔ gɔaa haay ɲaaarzaa, Woso gɔɔta an nɪ sira m, amba n y'a gorsira ba Wosoci nɔ, n ʊ:

Kɔ n n'i dɔ tɪrga ɪ meerbaa nɔ ʊ, bɪ k'i bɔr ɪ jɪnnɔ ra dɔdɔkare nɔ ʊ.

⁵ Bɪ, kɔ wɔɔ batɪrgabaa ɪ Woso tɪrgabaa hunkare, bɔ wɔɔ k'ɔ a hɪ? K'ɔ a hɪ, ʊ ʊ, Woso gumɔ ba ʊ kan wɔɔ hɔnhɔrɛ kɪ a nɔmaa nɔ ʊ ra? Meer naa dɔ kɔ wɔɔ ba naa, gɔɔɔ hɔɔndare meerbaa m.

⁶ A bɪ ncínaaſu y, kɔ n bɛɛ m, Woso y'a bam lo k'a durnya dɔdɔ ka?

* 2:22 2.22 k'i ɪ kam busoo ma.

⁷ Gëe, gōaa a da ma, an a hı a ɔ, kɔ mɔɔ ɲaarbare y'a kam Woso sira n'a hunkam paan... a leboore minto, bɔ m keere, an mɔɔ ba mimbonyaaazaa, an nı mɔɔ dɔdɔ kare?

⁸ A lo wɔɔ bɪr mimbonyaa bare, k'a mɪɲɲa m nyinta ɔ? Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ ı wɔɔ tɔ bonyaa hum, ɲn'a hıre ɲ ɔ, naa wɔɔ n'a dındam gɔɔɔ m. Kɔ Woso bı gɔɔɔ wɔɔ duro dɔdɔ yar, a gumə ta ɔ.

Woso mım ɔ gōaa haay

mimbonyaa ba

⁹ Ʋ a nyambor ɔ a hı, ɔ ɔ lo? Wɔɔ zıfɔrɔ, le wɔɔ da gɔɔɔ vantɔɔ wɔɔ m na? Fuga! Wɔɔ leɛ ka ɔ a hunka, ɔ ɔ, gōaa haay, kɔ zıfɔ m, gëe zıfɔ bëe, ɲ yı mimbonyaa lombaa nɔ ɔ.

¹⁰ Amba n y'a gɔrsıra ba Wosoci ɔ bı m, n ɔ:

Gōaa tırɔa ba ɔ y,
baa deem taan... tɔkke,

¹¹ Woso mindor ba ɔ y,
baa deem taan... ba ɔ,
an n'a kam Woso ma y.

¹² Ʋ haay, ɲ y'a nyɔnnɔɔ,
ɲ haay jilli, a bonyaa ɲn'a bam.
Ʋ barla bı, a mɪɲɲabarezaa ba ɔ y, baa deem taan... tɔkke.

¹³ Ʋ le meerbaa ı gɔɔɔ zaar bam.

Bra ɲn'a bumbam gɔɔɔ m,
a le meerbaa m,
ɲ nɛem ı busum am cırka sɛ m.

¹⁴ Ler kɔsı bɔre yı ɲ le han, kan meerbaa k'a nı busum gɔɔɔ ma kı.

¹⁵ Ʋ kaare kan gərzerɛ kı.

¹⁶ Kɔ ɲ bɔ leɛ bı do ɔ,
leɛ zaarbare kan kɔsı kı
ɲn'a tore a jɛ ɔ.

¹⁷ Ʋ n laafı za a do y.

¹⁸ Ʋ mım ɔ bı, Woso daɔre jı ba ɔ y.

¹⁹ A n bɔkare, wɔɔ do, ɔ ɔ, hɔ haay kɔ lɛrɔ wɔɔ n'a hum bı, a hı a nawom gɔɔɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ a so ɲ ɔ rɔ wɔɔ m. Kɔ gɔsı b'a da ma, an gumə ka a mɪɲɲa ɔ y, kɔ durnya haay m kɔrɔ gumə ma Woso taa.

²⁰ Bı y'a ka, <gɔsı b'a bam tırɔa Woso mım ɔ>, lɛrɔ wɔɔ zi k'a ɲ ba minto y, lɛrɔ wɔɔ, gōaa mimbonyaa ɲn'a hunkam nı bala.

Sırakare nı gōaa bam tırɔa

Woso mım ɔ

²¹ Keere naa, Woso hɔ k'a a ba, an wɔɔ ba tırɔa, bı lɛrɔ wɔɔ mım b'a nɔ ɔ bı hunka, amba lɛrɔ wɔɔ kan wosolesinnısorazanno wɔɔ kı cıro nyinta ɲn'a hı bı m.

²² Woso ı gɔɔɔ bam tırɔa, kɔ ɲ sira ka Yeezuu Krista ɔ minto, a ba a nawore ncınaaɔ, gɔɔɔ haay kɔ ɲ sira ka Krista ɔ rɔ wɔɔ m, bala, ɲ hɔdeem, a bɪr ɲ jırɛ bɔre y.

²³ Ʋ haay mimbonyaa ba, ɲ y'a do Woso leboore gasɔre ma.

²⁴ Bı, Woso ɲ ba tırɔa nıbı, a cıcirzere nɔ ɔ, Krista Yeezuu k'a nı ɲ bɔmbɔm mimbonyaa nɔ ɔ bı tɔ ma.

²⁵ A mɪɲɲa Woso a bɔ ɔ, k'an ga gɔɔɔ kɔ ɲ nı sira kan ɔ rɔ wɔɔ mimbonyaaɔ sugur yıre minto, k'a tırgabaa hunka, bala, a nyinta an bɔr a ma biisi, a n gɔɔɔ hɔnhɔr ɲ mimbonyaaɔ tɔ ma y.

²⁶ Bì her naa, Woso ɪ zaa k'a n'a sam, an nɪ ɡɔɔɔ bam tɪrga bɪ hɪnkam, bala, a lɛ taa k'a ɡɔɔɔ kɔ ɲ sɪra ka Yeezuu ʊ rɔ wɔɔ ba tɪrga, k'a ɡɔɔta a tɪrgabaa nɔ ʊ sɔ.

²⁷ Lɛ bɔ a mɪɲɲa ʊ zaa ta ʊ dɔ ra? Fuga! Bɔ minto? Bala, a n ta ʊ kɛɛrɛ bɪ, lɛrɔ wɔɔ zuurɛ bɛɛ y, sɪrakarɛ m.

²⁸ Sɪra m, wɔɔ dɔ ʊ ʊ, sɪrakarɛ tɔ ma m, n nɪ ɡɔaa bam tɪrga, bɪ lɛrɔ wɔɔ zuurɛ tɔ ma bɛɛ y.

²⁹ Gɛɛ, Woso bɪ, zɪfɔrɔ Woso m bala ra? Do vantɔɔ wɔɔ Woso bɛɛ sɔ ra? ɪn..., dɔ vantɔɔ wɔɔ Woso m sɔ.

³⁰ Bala, Woso deɛm taan... n ta ʊ, an nɪ zɪfɔrɔ bam tɪrga ɲ sɪrakarɛ tɔ ma, an nɪ dɔ vantɔɔ bam tɪrga sɔ, ɲ sɪrakarɛ tɔ ma.

³¹ Wɔɔ sɪrakarɛ bɪ, lɛrɔ wɔɔ ba a nawom hɔ k'a jɪ ba ʊ ra? A bɛɛ m bɪ y, lɛrɔ wɔɔ gore an n'a dan ʊ paan....

4

Abraham sɪrakarɛ mim

¹ Kɛɛrɛ naa, bɔ mim wɔɔ n'a hɪm ʊ yaaba Abraham bɪncɛ ʊ? Bɔ hɔ a a jɪ a zi nɪ?

² K'a ɪ yɪrɛ ɪ ʊ, Abraham ba n y'a ʊ tɪrga, a zibəɔ tɔ ma, a a da ma an a lɛ bɔ a mɪɲɲa ʊ, b'a bɪ ncɪnaaʊ y, a b'a dam ma an a lɛ bɔ a mɪɲɲa ʊ Woso taa y.

³ Bala, Wosoci bɪ y'a hɪrɛ, a ʊ: <Abraham sɪra ka Woso ʊ, am naa Woso n a ba tɪrga, a sɪrakarɛ tɔ ma.>

⁴ Kɔ ɡɔaa zi ba, a yawɔra n n'a bam, yawɔra bɪ dɔ, ganwɔrɛ bɛɛ y, hɔ k'a zaa b'a ɡa m bɪ m bɪ.

⁵ Bɪ ɡɔaa k'a n hɔsɪ zi ba y, an sɪra ka Woso k'a nɪ mimbɔnyaabɛr bam tɪrga b'ɔ bɪ, Woso ɪ dɪɡam bɪ zaa ma tɪrga, a sɪrakarɛ minto.

⁶ David ɪ ɡɔaa kɔ Woso dɪɡa a tɪrga b'a zibəɔ tɔ ma bɛɛ b'ɪ heernyɪnta mim hɪm sɔ, a ʊ:

⁷ Mimbirenyɪntazanno m ɡɔɔɔ kɔ Woso ɲ kɔrɔmarɔ sugur ka ɲ ʊ, an ɲ mimbɔnyaarɔ ɡɔngɔ ɲ ma rɔ wɔɔ m.

⁸ Mimbirenyɪntazaa m ɡɔaa kɔ Woso bɪr a mimbɔnyaa darɛ a heer ʊ bɪ m.

⁹ Mimbirenyɪnta naa dɔ zɪfɔrɔ wɔɔ hɔ m a minto ra, gɛɛ dɔ vantɔɔ wɔɔ a da ma ɲn'a yɪ sɔ ra? Wɔɔ y'a hɪrɛ, ʊ ʊ: <Abraham sɪra ka Woso ʊ, Woso n a ba tɪrga, a sɪrakarɛ minto.>

¹⁰ Ba naa a ʊ brɔ dɔmum ʊ? Gasɔ k'a b'a ʊ baɲɲɔ ʊ bɪ m gɛɛ, gɛɛ a lɛɛ ka a baɲɲɔgasɔrɛ bɪ nɪ? Gasɔ k'a b'a ʊ baɲɲɔ ʊ bɪ dɔmum bɛɛ y, a lɛɛ ka, bɪ ma bɪ, a n gasɔ baɲɲɔ ʊ y.

¹¹ Dɔmum kɔ Abraham n gasɔ baɲɲɔ ʊ bɪ, Woso a ba tɪrga, bɪ jɛ nɪ, Woso n bɔkarɛ, an a da ʊ, k'an gasɔ baɲɲɔ ʊ. Kɔ bɪ m nyɪnta makra, an a hɪnka a ʊ, Woso Abraham ba tɪrga, a sɪrakarɛ tɔ ma. Ncɪnaaʊ nɪ, Abraham n a ba ɡɔɔɔ kɔ ɲ nɪ sɪra kam Woso ʊ haay yaaba, baa kɔ ɲ n gasɔ baɲɲɔ ʊ y. Kɔ Woso n brɔɔ ba tɪrga sɔ, ɲ sɪrakarɛ minto.

¹² ɡɔɔɔ kɔ ɲ gasɔ baɲɲɔ ʊ rɔ wɔɔ yaaba m sɔ, bɪ ɡɔɔɔ kɔ ɲ gasɔ baɲɲɔ ʊ ɲnɪ sɪra ka Woso ʊ rɔ wɔɔ m, amba Abraham sɪra ka Woso ʊ, bɪ ma bɪ a n gasɔ baɲɲɔ ʊ bɪ m.

Sɪrakarɛ nɪ Woso lɛrbɔrɛ yɪm

¹³ Woso k'a durnya soorɛ lɛr bɔ Abraham m kan a yaɲɲɔɔ wɔɔ kɪ m bɪ, lɛrɔ zuurɛ minto bɛɛ y, k'a Abraham ba tɪrga, a sɪrakarɛ tɔ ma bɪ m.

¹⁴ Kò hò kò Woso a ler bò bɪ yɪ n nawom lero zuure tɔ ma, sɪrakare jɪ ba ɔ dɔ y, lerbore bɪ nyɔɔdɔ ba ɔ sɔ y.

¹⁵ Bala, lero wɔɔ ɪ zem Woso nomaa m, bɪ, k'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, lero ba ɔ y, lero bisikama ba ɔ sɔ y.

¹⁶ Naa y'a ka sɪrakare n nɪ hò kò Woso a ler bò bɪ yɪm, k'an yɪ Woso ganwore k'a n'a kam, kò lerbore bɪ n nyɪnta Abraham yanɲɔɔ haay hɔ. Yanɲɔɔ kò ɲ nɪ lero wɔɔ m nɔ wɔɔ bɛɛ m a deem nɪ y, yanɲɔɔ kò ɲ sɪra ka am Abraham hò bɪ m nɔ wɔɔ m sɔ, ɔ woo..., ɔ zɪ m Abraham m.

¹⁷ Denter m, n y'a gorsira ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Ibɪ cinta mɔɔ ɔ, k'ɪ yɪ doro gɔta zɪ.> Wɔɔ zɪ m Abraham m, Woso k'a sɪra ka ɔ bɪ taa. Woso k'a nɪ gəəno mum bɔɲ ɔ, an n'a kam hò k'a ba ɔ nɪ nyɪntaɲ ɔ m.

¹⁸ Abraham sɪra ka an a ta a heer lɛ a ɔ, a hò kò Woso a ler bò bɪ yɪm, baa kò hosi ba ɔ, an nɪ yom ma k'a a dɔ a ɔ, a hò kò Woso a ler bò bɪ yɪm bɪ, a a gu an sɪra ka, an b'a ba doro gɔta yaaba, amba Woso a hɪ m, a ɔ: <Ibɪ yanɲɔɔ zem bɪ yɪ gɔta> bɪ m.

¹⁹ Abraham dɔɔraa k'a bɪ ta an zɔɔ ku, Saara n gusi sɔ ɲ b'a dam ma ɲnɪ nyɪ yɪ dɔ bɪ, Abraham sɪrakare paɲɲa gɔta a n a bore y.

²⁰ A n sɪnsɪm ka Woso lerbore bɪ ma y, bɪ, sɪrakare bɪ paɲɲa ka ɔ, an a lɛ bò Woso ɔ.

²¹ A n a nyasɔ a heer ɔ kɔɔkɔɔ a ɔ, kò Woso hò ler bò, a ɪ paɲɲa m sɔ, k'a ka k'an kò yɪ.

²² Naa minto m, Woso n Abraham ba tɪrga, a sɪrakare tɔ ma.

²³ Kò n y'a gorsira ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Woso Abraham ba tɪrga> bɪ, Abraham y'a deem tɔ ma bɛɛ y.

²⁴ Wɔɔ tɔ ma n sɔ, bala, n wɔɔ bam tɪrga, wɔɔ kò wɔɔ nɪ sɪra kam, Woso k'a wɔɔ Zuuba Yeezuu mum bò ɔ b'ɔ.

²⁵ Woso a ka n n'a zɛ gər wɔɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma, an a mum bò ɔ, k'a wɔɔ ba tɪrga.

5

Woso wɔɔ zɛ kò ra kan a mɲɲa kɪ Yeezuu tɔ ma

¹ Woso wɔɔ ba tɪrga, wɔɔ sɪrakare minto, wɔɔ n laafɪ yɪ kan Woso kɪ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

² Yeezuu Krista minto m, wɔɔ n b'ɔ dam ma, ɔ Woso cicirzere yɪ sɪrakare nɔ ɔ, cicirzere bɪ dɔ wɔɔ jum ɔ kɔɔkɔɔ, bɪ wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔm, kò wɔɔ nɪ taaherle m, ɔ ɔ, ɔ zem bɪ nyɪnta Woso leboore nɔ ɔ bɪ tɔ ma.

³ A n lɛ da bɪ, wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔrɛ ɔ fɪryɪrɛ nɔ ɔ, bala, wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, fɪryɪrɛ n nɪ zem tontɔore m,

⁴ tontɔore n nɪ zem mim dama n, mim dama n nɪ zem taaherle m.

⁵ Taaherle naa dɔ bɪ wɔɔ dam nyannɪ ɔ y, bala, Woso a ɲare k'an ta m wɔɔ minto bɪ da wɔɔ heer ɔ an a han, Sent-ɛspri k'a ka wɔɔ ɔ bɪ m.

⁶ Sɪra m, dɔmum kò Woso a cinta bɪ k'a ku bɪ, wɔɔ n nɪ paɲɲawar nɔ ɔ, ɔ b'ɔ dam ma, ɔ ɔ yɔ bɪ, Krista ga wɔɔ mimbɔnyaazanno wɔɔ tɔ ma.

⁷ A wer ta ɔ, kò guaa n yɛ, an ga guaa tɪrga tɔ ma. A a da ma guaa n yɛ, an ga guaa mɲɲa tɔ ma bare m.

⁸ Hò kò Woso a ba k'a wɔɔ ɲɔa k'a nawom bɪ hɪnka bɪ ba n nɪ: Wɔɔ nyɪnta mimbɔnyaabənno, Krista n a gu an ga wɔɔ tɔ ma.

⁹ Woso k'awɔɔ ba tɪrga, Krista k'a ga wɔɔ tɔ ma bɪ minto bɪ, an lɛ da haay bɪ, a wɔɔ bɔ lɛ m Woso heerbusu nɔ ɔ.

¹⁰ Bala, nyɪnta kò wɔɔ ɔ Woso jɪnnɔ bɪ, a zu kò ɔ kan a Nyɪ bɪ gare kɪ, an wɔɔ zɛ kò ra kan a kɪ. K'a wɔɔ zɛ kò ra kan a kɪ keere bɪ, an lɛ da bɪ, a wɔɔ bombɔm sɔ a Nyɪ bɪ misɪrbaa m.

¹¹ Naa bæe n'a deem ni y, wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔm sɔ Woso no ɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista to ma, a i wɔɔ ze ku ra kan Woso ki.

Adam kan Krista ki

¹² Gɔaa deem taan... y'a ka mimbonyaa n gaso durnya ɔ, Adam m. Mimbonyaa bi do m bor ze m. Yi a ɔ, ncinaaɔ, ze n a kergu gɔɔɔ haay ra, bala, η haay mimbonyaa ba.

¹³ Mimbonyaa læe ka an ni durnya ɔ, Woso n bokare an lero wɔɔ ka Moyiisi ɔ, bi, domum ku lero wɔɔ ba ɔ bi, Woso bir gɔɔɔ mimbonyaa taar kare η la y.

¹⁴ Kan bi ki, an a sa Adam domum bi ma, an ta Moyiisi domum ra bi, ze a so gɔɔɔ ɔ, baa gɔɔɔ ku η n Adam mimbonyaa bi lɔɔ ba rɔ wɔɔ, ze brɔɔ ze sɔ. Adam nyinta Krista k'a a ga m, an bor bi bokurezaa.

¹⁵ Bi, Woso ganwore k'a n'a kam vam bi n bo ku ɔ kan Adam korɔma bi ki y. Sira m, gɔaa deem korɔma i bor gɔaa cir ze m, bi Woso ganwore bi gotabaa le da, Woso ganwore bi do ka gɔɔɔ ɔ, gɔaa deem taan... to ma, Yeezuu Krista m, bi to ma m, Woso n barka ka gɔaa cir ɔ gota.

¹⁶ Ho ku Woso ganwore bi n ni zem ni bi bi hodeem kan ho ku gɔaa deem korɔma n ni zem ni bi ki y. Bala, Adam deem taan... korɔma ku Woso a dodo yar b'a ka, gɔaa haay ni mimbonyaa kore no ɔ. A n bokare, mimbonyaaɔ ku η yi η ba gota bi kur bi, Woso ganwore bi η ba turga.

¹⁷ A yi sira, gɔaa deem mimbonyaa y'a ka, ze n a so gɔaa haay ɔ gɔaa deem bi to ma, bi Yeezuu Krista deem to ma, gɔɔɔ i ho yum Woso zi gota, a y'a ganwore gota bi kare η ɔ nibir, an ni η bam turga. Krista to ma, η misirbaa bare, ηni cirbæ bi.

¹⁸ K'a yi ncinaaɔ, gɔaa deem korɔma k'a a ka, gɔaa haay ni mimbonyaa kore no ɔ bi, maam sɔ bi, gɔaa deem turgabaa zibæ gɔaa haay bumbo an η ba turga, ku η ni misirbaa ba.

¹⁹ Gɔaa deem bɔɔkare k'a ka gɔɔɔ haay n a ba mimbonyaabænno Woso mum ɔ bi, maam sɔ bi, gɔaa deem k'a ye Woso hɔɔnhɔ ma b'a ka, gɔɔɔ gota n a ba turga Woso mum ɔ.

²⁰ A n bokare, bor ku le b'ɔ bi, a a ka mimbonyaa n a ba gota, bi, læe ku mimbonyaa pasi ɔ bi, Woso barka nyinta ɔ gota an le da.

²¹ Ncinaaɔ bi, amba mimbonyaa a so gɔɔɔ ɔ ze to ma bi, maam sɔ bi, Woso barka y'a som gɔɔɔ ɔ turgabaa to ma, k'a ka, ku wɔɔ n misirbaa k'a nyare ba ɔ yi wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista to ma.

6

Woso i wɔɔ yom mimbonyaa lombaa no ɔ a cicirzere to ma

¹ Bo wɔɔ k'ɔ a hi keere? U gɔɔta ɔ bir mimbonyaa bam, ku Woso cicirzere n a da ra ge?

² Ayy..., fuga! Ku mimbonyaa mim bince ni, gæno m wɔɔ m, wɔɔ y'a bam lo keere k'ɔ misirbaa ba mimbonyaa no ɔ?

³ Awɔɔ n a do a ɔ, batem ku wɔɔ si bi, ɔ ba wɔɔ ɔ deem kan Krista Yeezuu ki a gare bi no ɔ ra?

⁴ Batem bi sire no ɔ bi, wɔɔ bir n y'a ɔ kan ki a ze bi no ɔ, k'an bir yire i ɔ, ku Krista a mum bo ɔ gæno bire ɔ Zi panja m bi, maam sɔ bi, ku wɔɔ n misirbaa daa ba.

⁵ Bala, ɔ ba ku wɔɔ ɔ deem kan ki a ze no ɔ bi, wɔɔ y'ɔ bam deem kan ki sɔ a mumɔɔre no ɔ.

⁶ U a do muna, ɔ ɔ, misirbaa ku wɔɔ n ta m biisi bi, n y'a wɔ godarkora ma kan Krista ki. Ku mimbonyaa k'a ni wɔɔ ɔ bi panja n a da, k'ɔ bi nyinta mimbonyaa lonno do y.

⁷ Denter m, goaa k'a ga bi, mimbonyaa panja ba zi do y.

⁸ Bala, ku woo ga kan Krista ki bi, woo sira ka, u u, u misirbaa bam kan ki so.

⁹ Bala, Krista k'a a mum bo u gaeno bire u bi, a bi gam do y, ze panja ba zi do y.

¹⁰ Krista ga galem deem, an a gu ko ma kan mimbonyaa ki, domum haay minto. Dutaa naa, a misir bi misirbaa bi ba a nawom Woso to ma.

¹¹ Awoo so, k'a do a u, awoo gunga, a a gu ko ma kan mimbonyaa ki, bi awoo i misirbaa bam keere Woso to ma, Yeezuu Krista zekora no u.

¹² A b'a ya, a ka ko mimbonyaa n a so a me k'a ni zem bi ga b'u y, a yaa a ka awoo n zu a mesim letaamaro u.

¹³ A b'a me vepjhero sa, a n ka mimbonyaa u, k'an n sa an n ba a zibao mor y. Awoo n'a bam bi, k'a mupjoo sa a ka Woso u, a mum awoo bo u gaeno bire u, k'a me vepjhero woo sa, a n ba zi mupja bare mor.

¹⁴ Mimbonyaa bee y'a so awoo u do y, bala, awoo ba le no u y, Woso barka no awoo n ta u.

Woso zibaoenyino m woo m

¹⁵ Naa ji m bo ni? Ku le bee y'a so woo u do, bi Woso barka woo n'a no u bi, woo y'a nam bi le m, k'u mimbonyaa ba ra? Ayy..., fuga!

¹⁶ Awoo n a do a u, k'awoo a mupja sa, a ka goaa u k'a zu a hoonho u, goaa k'awoo ni zure a hoonho u bi lonno n'awoo m na? A i yure i u, ku mimbonyaa lonno n'awoo ni, bi mimbonyaa a ka awoo n gunga, gee ku Woso hoonho awoo ni zuu u, bi Woso misirbaa k'an turga ka awoo u.

¹⁷ Bi, u Woso barka da. Nyinta k'awoo u biisi mimbonyaa lonno ro woo, awoo bi zu hodindare ku n y'a dinda awoo m b'u kan a heer ki haay.

¹⁸ Awoo yo ko n y'a u mimbonyaa wo u bi, awoo a ba turgabaa lonno.

¹⁹ Makraro yaargarero moo n sa meerbaa bi no u, k'awoo n ho ku moo n'a hum bi ji ma, bala, awoo bir a dam ma, an ni minno woo ji mare y. Amba awoo nyinta biisi, a a mupjoo ba dintim kan zibonyaa do haay ki zibao lonno, a a ba Woso bisikamazanno bi, keere naa, k'a mupjoo ba turgabaa zibao lonno, k'a misirbaa mupja ba Woso mum m.

²⁰ Nyinta k'awoo u mimbonyaa lonno ro woo, turgabaa zibao mim n nyinta awoo ma y.

²¹ Bo awoo yi, zibaoero woo duro no u? N nyannu ta awoo m her, bala, n nyamborle bi, ze m.

²² Bi keere naa, n y'awoo yo mimbonyaa wo u, a a ba Woso lonno, ho k'awoo n'a yure a no u bi, misirbaa k'a Woso no yi m, a nyamborle bi, misirbaa k'a nyare ba u bi yure m.

²³ Bala, mimbonyaa yawora bi, ze m, bi ganwore ku Woso n'a kam nibur bi, misirbaa k'a nyare ba u bi m, woo Zuuba Yeezuu Krista zekora no u.

7

Moyisi lero bee y'a so kristagvaa u y

¹ M danyino, awoo ho ku moo n n'a nuam ku m a hi awoo m naa do mupja, bala, awoo lero do. Ba goaa goota an misir bi le tir a so u. K'a zaa bi ga, le n a so u do y.

² U makra sa: lero woo no u, n y'a cinta ku lo b'a gu a zim ma k'a zim bi bee bi ga y, bi k'a zim bi ga, le k'a so lo b'u k'an goota an bir kan a zim bi ki a misirbaa domum u bi n a ya, an a so lo b'u do y.

³ Bì, kù ló bì guaa vanta sa a zim bì nì meeyaa m, ló bì bir n nawom jaandər. Bì k'a zim bì bì ga, lè bì n a ya, an a so ɔ dɔ y, a a da ma an guaa vanta sa, bì n b'a dam ma n a hì ma jaandər y.

⁴ M danyino, a maam so, lero wɔɔ y'a so awɔɔ ɔ biisi. Keere naa, a ze awɔɔ ɔ kù ra kan Krista k'a ga wɔɔ tɔ ma bì kɪ, lè n a ya, an a so awɔɔ ɔ dɔ y, awɔɔ gunga so. Guaa vanta y'a so awɔɔ ɔ keere, guaa k'a mɔm bɔ ɔ gæno hire ɔ bì m, kù wɔɔ n'ɔ da ma ɔ zibæro mɔnɔɔ ba Woso tɔ ma.

⁵ Bala, nyunta kù wɔɔ ɔ biisi, ɔ nì mɔsɔrbaa bam mesim letaamaro nɔ ɔ bì, lero wɔɔ minto bì, letaamaro bonyaa nɔ nyunta n'ɔ wɔɔ mɛ jilli bì dam zi bonyaa bare ɔ, n'ɔ tam wɔɔ m ze bɔncɛ ɔ.

⁶ Biisi bì, lero wɔɔ, wɔɔ ba n y'a ɔ a lɔnnɔ, n'ɔ so wɔɔ ɔ, keere naa, lero wɔɔ bɔncɛ ɔ, gunga wɔɔ ɔ, Woso wɔɔ bɔ n wɔ ɔ. Keere naa, wɔɔ ɔ da ma, ɔ Woso zi ba zaa daa nɔ ɔ, Sent-Espri zaa m, lero zaa gusire k'a nì Moyiisi ci ɔ bì bæ dɔ y.

Lero wɔɔ bir guaa yom

mimbonyaa wɔ ɔ y

⁷ Naa jì m bɔ nì? Mimbonyaa m, lero wɔɔ m na? Ayy..., fuga! Bì, kù lero wɔɔ bæ m, mɔɔ b'a dɔm kù bɔ m mimbonyaa y. Bala, mɔɔ bì guaa hɔ letaamaro dɔre, kù lero wɔɔ bæ y'a cunta, n ɔ: <Ì b'a ka ɪ lè m bir guaa hɔ zi y.>

⁸ A m naa, mimbonyaa n a na lero kù n y'a cunta rɔ wɔɔ ma, an zaa yì mɔɔ gɔr zi, an mɔɔ lè ka guaa hɔ letaama dɔ haay zi. Bala, kù lero wɔɔ ba ɔ, mimbonyaa bì, hɔ gər m.

⁹ Biisi bì, lero wɔɔ kù n ba ɔ bì, mɔɔ mɔsɔr. Bì, lero kù n bì bɔr bì, mimbonyaa n a mɔm bɔ ɔ, mɔɔ m ga.

¹⁰ Ncɔnaaɔ bì, mɔɔ mɔnɔa mɔm bì nɔ ɔ bì, lero kù n nì mɔsɔrbaa ler bɔm mɔɔ m, brɔɔ a ka mɔɔ n ga.

¹¹ Bala, a na mimbonyaa b'ɔ lero wɔɔ lè m, an bra ba mɔɔ m, an a ka, lero wɔɔ n mɔɔ ze gər.

¹² Bì kù lero wɔɔ a tɔ n y'a ɔ Woso zi, lè biyæ mɔnɔa, a tɔrga, hɔ mɔnɔa m.

¹³ Bì, hɔ k'an mɔnɔa bì y'a ka mɔɔ n ga ra? Ayy..., fuga! Mimbonyaa ɪ mɔɔ ze, hɔ mɔnɔa a a sa, an mɔɔ ze m gər. Yì a ɔ, ncɔnaaɔ, kù mimbonyaa bonyaaɔ n a hunka. Lero wɔɔ y'a ka, mimbonyaa bonyaaɔ gotabaa n a hunka paan....

Mimbonyaa k'a a so guaa ɔ mim

¹⁴ Wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, lero wɔɔ a tɔ n y'a ɔ Woso zi. Bì kù mɔɔ nì, guaa m mɔɔ m bala, mimbonyaa n mɔɔ si, an mɔɔ ba a lɔ.

¹⁵ Mɔɔ bì m zi kù mɔɔ n'a bam jì dɔre y, hɔ kù mɔɔ lè n taa kù m a ba bì, mɔɔ bìr bì bare y, hɔ kù mɔɔ lè baa kù m a ba bì, mɔɔ n'a bam.

¹⁶ Bì, k'a nì yìre ɪ ɔ, hɔ kù mɔɔ lè baa bì, bì mɔɔ n'a bam bì, mɔɔ yè keere m ɔ, lero wɔɔ mɔnɔa.

¹⁷ A ɪ yìre ɪ ɔ, hɔ bonyaa kù mɔɔ n'a bam bì, mɔɔ bæ n'a bare y, mimbonyaa k'a nì mɔɔ nɔ ɔ bì n'a bam.

¹⁸ Bala, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ gɔr zi, (b'ɔ k'a hì a ɔ: mɔɔ mesim nɔ ɔ bì) hɔ mɔnɔa ba ɔ y. Mɔɔ ɪ zi mɔnɔa bare letaama m, bì mɔɔ ba a bare panɔa nì y.

¹⁹ Mɔɔ bìr zi mɔnɔa kù mɔɔ n'a nɔam bì bare y, zi bonyaa kù mɔɔ bìr a nɔam bì mɔɔ n'a bam.

²⁰ Kù hɔ kù mɔɔ lè baa bì mɔɔ n'a bam bì, mɔɔ mɔnɔa bæ n'a bare y, mimbonyaa k'a nì mɔɔ ɔ bì m.

²¹ Mɔɔ tɪr a yɪm, kɔ mɔɔ ɔ, kɔ m zu lɛrɔ wɔɔ ɔ, mɔɔ ba a paŋŋa nɪ y. Zi bɔnyaa bare paŋŋa mɔɔ m ta m bala.

²² A ɪ yɪrɛ ɔ, mɔɔ heer nɔ ɔ, mɔɔ Woso lɛrɔ wɔɔ ŋɔa,

²³ bɪ, mɔɔ ɪ lɛ vanta yɪrɛ an nɪ zi bam mɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ, an nɪ zoo bam kan lɛrɔ nɪŋŋoo kɔ mɔɔ hɔɔn nɪ kan ŋ kɪ rɔ wɔɔ kɪ. Lɛ vanta bɪ do k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ n'a kam, mɔɔ nɪ m bam mɪmbɔnyaa paŋŋa k'a nɪ mɔɔ ɔ bɪ lɔ.

²⁴ Cɪcɪrzaa m mɔɔ m! Nka nɪ mɔɔ yɔm mɛ k'a nɪ tam mɔɔ m zɛ bɪncɛ ɔ bɪ wɔ ɔ?

²⁵ Woso m, Yeezuu Krista wɔɔ Zuuba bɪ tɔ ma, Woso m lɛbɔɔrɛ yɪ!

Naa haay tɔ ma, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, kɔ mɔɔ mɪŋŋa nɪ, mɔɔ hɔɔn mɔɔ ba Woso lɛrɔ wɔɔ lɔ, mɔɔ mɛsim n bɔkare an mɔɔ ba mɪmbɔnyaa lɔ.

8

Yeezuu Krista minto bɪ, Sent-Espri y'a so kristagɔɔɔ ɔ

¹ Kɛrɛ naa, Woso b'a yarɛ an gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ Krista Yeezuu nɔ ɔ rɔ wɔɔ dɔdɔ yar y.

² Bala, Yeezuu Krista nɔ ɔ, lɛ kɔ *Sent-Espri a sa k'a mɪsɪrbaa ka mɔɔ ɔ bɪ, a mɔɔ bɔmbɔ lɛ k'a nɪ mɪmbɔnyaa m k'a nyɪnta k'a mɔɔ gaa a ta mɔɔ m zɛ nɔ ɔ bɪ wɔ ɔ.

³ Hɔ kɔ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ n a da ma ŋn'a ba, gɔɔɔ kɔ ŋ n'a da ma ŋnɪ zu ɔ bɪ minto bɪ, Woso hɔ bɪ do ba. Woso k'a a Nyɪ bɪ nyɔɔ mɛsim nɔ ɔ, an bɔr mɪmbɔnyaabɛnno mɛsim m k'a bɪ ŋ yɔ mɪmbɔnyaa wɔ ɔ bɪ, a mɪmbɔnyaa dɔdɔ yar.

⁴ Naa do ba Woso ɔ, kɔ tɪrgabaa kɔ lɛrɔ wɔɔ a cɪnta bɪ n kɔ yɪ, wɔɔ gɔr zi. Wɔɔ k'ɔ bɪr mɪsɪrbaa bam dɔ mɛsim nɔ ɔ bɪ, Sent-Espri paŋŋa nɔ ɔ m.

⁵ Bala, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ mɛsim mɪsɪrbaa bam nɔ wɔɔ, hɔ kɔ mɪsɪrbaa bɪ do lɛ n taa ŋn'a kam ma, bɪ gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ mɪsɪrbaa bam Sent-Espri paŋŋa mɪsɪrbaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ, hɔ kɔ Sent-Espri lɛ n taa bɪ ŋn'a kam ma.

⁶ Mɛsim hɔɔnhɔrɔ kama bɪ, ta a nawɔm gɔaa m zɛ bɪncɛ ɔ, bɪ, Sent-Espri hɔɔnhɔ kama bɪ, ta a nawɔm gɔaa m mɪsɪrbaa kan laafɪ kɪ bɪncɛ ɔ.

⁷ Bala, Woso jɪnnɔ m mɛsim hɔɔnhɔrɔ wɔɔ m, bala, mɛsim bɪr zum Woso lɛ ɔ y, a b'a dam ma sɔ an zu ɔ y.

⁸ Maam sɔ bɪ, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ yɛm mɛsim hɔɔnhɔ ma rɔ wɔɔ, b'a dam ma, ŋnɪ Woso nɔ yɪ y.

⁹ K'awɔɔ nɪ, mɛsim bɛɛ y'a so awɔɔ ɔ y, Sent-Espri y'a so awɔɔ ɔ, bala, Woso Espri b'ɪ y'awɔɔ nɔ ɔ. Kɔ gɔaa ba Krista Espri bɪ nɪ, Krista gɔaa bɛɛ n'a zaa nɪ y.

¹⁰ Bɪ, Krista y'awɔɔ nɔ ɔ, sɪra m, awɔɔ mɛ bɪ zɛm bɪ ga mɪmbɔnyaa tɔ ma. Bɪ, kɔ n y'awɔɔ ba tɪrga minto bɪ, Sent-Espri mɪsɪrbaa y'awɔɔ nɔ ɔ.

¹¹ Kɔ Woso k'a Yeezuu mɪm bɔ ɔ gɛəno bɪrɛ ɔ bɪ Espri y'awɔɔ nɔ ɔ, Woso bɪ do, k'a Yeezuu Krista mɪm bɔ ɔ gɛəno bɪrɛ ɔ bɪ zum kɔ ɔ kan a Espri bɪ kɪ, an mɪsɪrbaa ka awɔɔ mɛ k'a nɪ zɛm bɪ ga b'ɔ.

¹² Nɛɪnaaɔ bɪ, m danyɪnɔ, pakra bɛɛ m, kɔ wɔɔ n zu mɛsim hɔɔnhɔ b'ɔ dɔ y, Sent-Espri n'a ŋɔam bɪ wɔɔ ɔ ga m, ɔ a ba.

¹³ Bala, k'awɔɔ y'a mɪsɪrbaa bam a mɛsim hɔɔnhɔ nɔ ɔ, awɔɔ gɪngarɛ, bɪ k'awɔɔ a mɛsim hɔɔnhɔ zɪbɛəro wɔɔ da jum ɔ Sent-Espri paŋŋa nɔ ɔ, awɔɔ mɪsɪrbaa bam.

¹⁴ Bala, gɔɔɔ haay kɔ Woso Espri n nɪ kare ŋ lɛɛ rɔ wɔɔ, brɔɔ m Woso nyɪnɔ.

¹⁵ Espri kò Woso a ka awoò ò bì bìr awoò bam lònno, k'awòò n a ya a bìr nyibæ ò ò y, Espri bì do, awoò ba a nawòm Woso nyino, an n'a kam wòò nì Woso birm, ò ò: «Aba», a jì k'a hì a ò: «Baaba».

¹⁶ Espri bì do n n'a kam wòò n n'a dore ò heer ò muɲɲa, ò ò, Woso nyino m wòò m.

¹⁷ Kò Woso nyino m wòò m bì, wòò n nì zem b'ò so honta k'a cìnta wòò m b'ò, wòò zem b'ò so ò kan Krista kì, bala, kò wòò fir yì kan kì, wòò nyintam kan kì a leboore ò ò so.

Woso le taa kò wòò m bì nyinta a leboore ò ò

¹⁸ Mòò y'a gingham mòò ò, fir k'ò n'a yim her naa b'a dam ma fɔga, an a makra ba kan leboore kò Woso n nì zem b'a hunka wòò m bì kì y.

¹⁹ Ncìnaaò nì, durnya nì dòm Woso nyino hunkare dómum ma, kan a heer kì haay.

²⁰ Durnya bì haay a ba hò vam, a bæ y'a nɔa maam nì y, Woso k'a a da vambaa ma bì minto m, bì durnya gòota an n'a gingham k'a bì bò vambaa bì ò ò.

²¹ Bala, Woso durnya bì yòm vambaa lɔmbaa bì wò ò so k'an zekora yì kan Woso nyino wòò soamɲɲaò kì, kan ñ leboore bì kì so.

²² A n bókare wòò dò, ò ò, durnya bì jillì ì fir yim, an nì kore ò ò dutaa, amba lò k'a nì nyoosi bam bì m.

²³ Durnya bì bæ n'a deem nì y, wòò ì fir yim ò heer ò, dò kò wòò nawòm dómum kò Woso n nì zem bì wòò ba a nyino paan...rò, an wòò mæ bómbo bì ma. Woso Sent-Espri ka wòò ò leekare ganwore, k'ò bókare ò bì ganworerò kò ñ gòota rò wòò yì.

²⁴ Bala, wòò bómboore yì, bì gunga ò ò m. Kò goaa ì hò k'a n'a gingham k'a b'a yì bì yire a mum m, gunga bæ m bì do y, nka n'a yare an hò k'a n'a yire a mum m gunga?

²⁵ Bì, kò wòò ì hò kò wòò bìr a yire ò mum m bì gingare, dò wòò nawòm ma kan boraama kì.

²⁶ Maam so bì, Sent-Espri ì zem so, an n'a dam wòò han, ò paɲɲawar ò ò. Bala, kò wòò n yaadare dò an a ga kò ò ba bì, Sent-Espri muɲɲa ì yaa dam wòò to ma, hoonsibòore kò goaa b'a dam ma an a jì hì ò ò.

²⁷ Bì, Woso k'a hò k'a nì goaa heer ò dò bì, a hò kò Sent-Espri le n taa bì dò. Bala, yaa kò Sent-Espri n'a dam wosogòò wòò to ma bì, a da a nawòm amba Woso n le n taa bì m.

²⁸ Wòò dò so, ò ò, Woso n n'a kam mim haay woo... nì kò zɛɲ ò, ñn'ì yim muɲɲa gòò haay kò ñ nì Woso nɔam ò wòò ma, gòò k'a ñ bìr amba a a cìnta bì m.

²⁹ Bala, gòò kò Woso le ka, an ñ bò ò rò wòò, a a cìnta so kò ñ nì bì bò kò ò kan a Nyì bì kì, k'a Nyì bì m yì Nyì jitaare danyino cir bireyaa ò.

³⁰ Gòò kò Woso le ka an ñ bò ò rò wòò, a ñ bìr so, ñ bìr k'a ò bì, a ñ ba turga, k'a ñ ba turga bì, a ñ to busu a leboore ò ò so.

Woso nɔare gutabaa

³¹ Bò wòò n'ò yare ò a hì? Kò Woso ì kan wòò kì, nka m nì borm wòò ra?

³² Woso n a muɲɲa Nyinnì bì bò le m y, a a ka ñn'a ze wòò haay to ma. K'a a yo an ye naa do ma bì, a hò haay kam wòò ò kan a Nyì bì kì.

³³ Nka m nì mim kam gòò kò Woso ñ bò ò rò wòò ra? Gòò, bala, Woso n ñ bam turga.

³⁴ Nka m nì ñ dodo yare? Gòò, bala, Yeezuu Krista ì ga, an le da bì, a a mum bò ò, an nì nyintam Woso bìsì ò, an nì yaa dam wòò to ma.

³⁵ Nka m nɪ wɔɔ gom ɲɔare kɔ Krista n ta m wɔɔ minto bɪ ma? Fɪryɪre m gɛɛ heerzɛkɔma nɪ, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ cicir kam wɔɔ ma rɔ m gɛɛ nɔ nɪ, ta dɪɪbaa m gɛɛ mim kɔsɪ nɪ, gɛɛ zɛ nɪ?

³⁶ Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ bɪ m, n ɔ: lɒu tɔ ma m, n nɪ wɔɔ zɪnzɛm wakati haay nɔ ɔ, n yɪ dɪgam wɔɔ ma, am seero kɔ ɲ nɪ tam k'a yaa n ɲ zɪnzɛ rɔ wɔɔ hɔ bɪ m.

³⁷ Bɪ, naa haay nɔ ɔ, damazanno paan...rɔ m wɔɔ m, a zaa k'a wɔɔ ɲɔa bɪ tɔ ma.

³⁸ Bala, mɔɔ dɔ kan heerkoodɛbaa kɪ, m ɔ: zɛ, gɛɛ mɪsɪrbaa, malɛɛkaro gɛɛ paɲɲasɔurezanno kɔ ɲ nɪ ta ɔ, hɔ k'an ta ɔ her, gɛɛ an nɪ zem booti m, paɲɲazanno haay,

³⁹ mim ɔ paɲɲazanno, gɛɛ paɲɲazanno kɔ ɲ nɪ tara ɔ, gɛɛ hɔ kɔ Woso a da haay, sɪ b'a dam ma an wɔɔ gɔ ɲɔare kɔ Woso n ta m, wɔɔ tɔ ma, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zɛkɔra bɪ nɔ ɔ bɪ ma y.

9

Woso ɪ Israyel gɔɔɔ wɔɔ bɔ ɔ

¹ Sɪra mɔɔ n'a hɪm, Krista zɛkɔra nɔ ɔ, mɔɔ bɪr ɲɔaar bare y, Sent-ɛspri a zɛ kɔ ra kan mɔɔ heer kɪ, ɲnɪ mɔɔ sɪra bɪ hɪre kasɛti kare.

² Mɔɔ ɪ heerzaarbare gota m, m heer nɪ busum dɔmum haay.

³ Mɔɔ y'a ɲɔam k'an bɪr yɪre ɪ ɔ, Woso kaanm mɔɔ m, m bɪr laatɔ Krista ma, m danyɪnɔ, m zɪrɔ wɔɔ, mɔɔ dɔ gɔɔɔ wɔɔ tɔ ma, k'a ɪ yɪre, ɪ ɔ, naa yɪm ɲ bombɔre.

⁴ ɲ mɲɲɔɔ m Israyel zanno, Woso n ɲ bɔ ɔ k'a ɲ ba a nyɪnɔ, an a lɛbɔɔre ka ɲ ɔ kan a gɔaasɪbabaa zaaro kɪ, a lɛrɔ kɪ, a Woso daɔre zaa kɪ, lerbɔrɛrɔ kɪ.

⁵ ɲ yaabɔɔ m Abraham m, Izakkɪ kan Zakɔɔb kɪ m. Kɔ yɪre nɔ ɔ nɪ, Krista bɪ, ɲ dɔ gɔaa m. Krista mɲɲa nɪ hɔ haay burɛ ɔ. A m Woso, a tɔ m lɛbɔɔre yɪ dɔmum haay nɔ ɔ. Amina!*

⁶ A bɪr yɪre ɪ ɔ, jɪra Woso ɔ ler k'a bɔ bɪ ra wa, bɪ, Israyel yaɲɲɔɔ wɔɔ haay bɛɛ m Israyel dɔ gɔɔɔ paan...rɔ y,

⁷ Abraham yaɲɲɔɔ haay bɛɛ n a nyɪnɔ paan...rɔ y, bala, Woso a hɪ Abraham m, a ɔ: <Izakkɪ n n'ɪ nyɪnɔ kɔ mɔɔ ɲ ler bɔ lɒu m nɔ wɔɔ yɪre.>

⁸ Naa k'a hɪ, a ɔ: nyɪnɔ kɔ gɔaa nɪ ɲ yɪre, am gɔaa haay hɔ bɪ m bɪ, brɔɔ bɛɛ m Woso nyɪnɔ y, bɪ nyɪnɔ kɔ n yɪ ɲ ler bɔ rɔ wɔɔ, brɔɔ n nɪ dɪgare ɲ ma yaɲɲɔɔ paan...rɔ.

⁹ Ler kɔ Woso a bɔ bɪ ba n nɪ: <Kɔ dɔmum kɔ mɔɔ cɪnta b'a ku, mɔɔ yɪ m yare m bur, Saara m nyɪyar yɪ.>

¹⁰ Naa bɛɛ n a deem nɪ y, cɪrgɔrenyɪnɔ kɔ Rebeka ɲ yɪ rɔ wɔɔ zɪ deem, wɔɔ yaaba Izakkɪ m.

¹¹ A n bɔkare, Woso y'a mɲɲa zaa m, an n'a gɔaa bɔɲ ɔ a hɔɔnɲɔ ma, a bɪr dɪgam zɪ kɔ gɔɔɔ a ba bɪ ma y, dɪga a nawɔm a mɲɲa lɛtaama ma, an nɪ gɔɔɔ birm. Woso k'a lɛ n taa kɔ zaa naa dɔ n gɔɔta an bɪr ta ɔ bɪ, an a tɔ nyɪnɔ wɔɔ m yɪ y. Maam bɪ, ɲ n a da ma ɲnɪ hɔ mɲɲa, gɛɛ hɔ bɔnyaa ba y.

¹² A n lɛɛ ka nyɪnɔ wɔɔ yɪre ma bɪ, a a hɪ Rebeka m, a ɔ: <Nyɪnɔ wɔɔ poore bɪ n n'a som jɪtare b'ɔ.>

¹³ Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Mɔɔ Zakɔɔb ɲɔa, m Eso bɔ m jɛ m> bɪ m.

* 9:5 9.5 N y'a da ma, n n'a wusigɛ sɔ, n ɔ: «Kɔ Woso tɔ n lɛbɔɔre yɪ dɔmum haay nɔ ɔ! Amina!».

14 Bò wòò kò a hì? Kò a hì, ò ò, Woso bir a zi bam turga ra? Ayy..., fùga!

15 Bala, Woso a hì Moyiisi m, a ò: «Gòaa kò mòò lè n taa bì, mòò nì m òòare zi bam kan kì, gòaa kò mòò lè n taa bì, mòò n'a cìcir zè m.»

16 Woso mùḡḡabaa bì bir zum kò ò kan gòaa ḡòòḡò kì y, b'a ba a zibèè ma sò y. Woso deem an ta ma, kò nka a lè n taa b'a bì zaa cìcir zè.

17 Naa minto m Wosoci bì n'a hì Eziptì cir m, a ò: «Mòò y'ibù cìnta cir kò m m paḡḡa bì hìnka, bìsì k'ì n'a kam mòò ma bì òò ò, kò mòò tò m bò durnya lèè haay ò.»

18 Ncìnaaò bì, kò nka Woso lè n taa, b'a cìcir zè, kò nka a lè n taa sò, b'a ka sò a zaa n a ba bìsìkèr heerkare òò ò.

Woso ì gòòò bḡḡ ò a ḡòòḡò ma

19 Gòaa a da ma an a hì, a ò: «K'a ì yùre ncìnaaò, bò m Woso n a ya, an nì ḡèen sim gòòò ma? Bala, nka n'a dam ma an bìsì ka a ḡòòḡò ma?»

20 Bì, ibù k'ì m gòaa, bò zaa n'ibù m k'ì bìsì ka kan Woso kì? Taanm y'a hum a dḡre zaa bì m, a ò: «Bò m, ibù m mòò dò ncìnaaò gè?»

21 Mòrdor y'a sò jì k'a nì zi bam nì b'ò, a a da ma, an jì deem-deem bì yòò an mòò dò m cìbsa tò ma, an mòò dò m sò, dòmum haay zibèè tò ma.

22 Woso a ḡòò k'a a nòmaa hìnka, a a ḡòò sò kò n n'a paḡḡa dò, an bòkare, gòòò kò ḡ y'a gá dḡḡòyarlè m Woso òò k'a ma ò kan ḡ kì bì minto rò wòò, Woso a gu an bḡr a mùḡḡa ma, an ḡ dḡḡò yar y.

23 K'a leḡòòre gḡḡabaa hìnka gòòò k'a nì ḡ cìcir zem òò wòò m. Lèè a ka an bròò banka k'a leḡòòre ka ḡ ò.

24 Bì, gòòò wòò duro m wòò m, a n wòò bir zùfòrò barla bala y, wòò bir a ò sò doro vantòò gòòò barla.

25 Naa Woso a hì wosolesinnìsorazaa Ozee cì ò bì, a a hì, a ò:

Do kò mòò dò bèè m bì,
mòò y'a hum ma, m dò,
do kò mòò bir a ḡòam bìisi bì, mòò y'a hum ma, m ḡòare dò.

26 Lèè kò n y'a hum nì ḡòò, n ò: «Mòò dò bèè n'awòò m bì,»

lèè bì dò n ḡ birḡ ò, n ò: «Woso k'an mìsìr bì nyìno.»

27 Ezayii Israyel dò bì mim hì sò, a ò: «Baa kò Israyel gòòò wòò paḡì, an hìgḡa lè ra nyìntaayaa m bì, gòòò kò ḡ nì bḡmbòre yùre ḡ barla rò wòò, bì yim gḡa y.

28 Bala, Zuuba ḡò k'a nyìnta an a hì haay bì bam tara burè ò zòò-zòò.»

29 Amba Ezayii a ya, an a hì, a ò:

Kò ḡò haay Zuuba bì bèè yanḡòò tò wòò m poore y,
bò wòò nawom kò ò kan Sodòm kò kì,
ò ò ba am Gomòòr kò ḡò bì m.*

Sìra ka Yeezuu Krista ò n nì gòaa bam turga

30 Naa jì m bò nì? Dò vantòò gòòò wòò kò ḡ n nyìnta ḡ n'a ka turgabaa ma rò wòò, ḡ turgabaa yì, turgabaa k'a a tò sìrakare òò ò m.

31 A n bòkare, Israyel gòòò kò ḡ n'a kam lèro kò ḡ nì turgabaa kare ḡ ò rò wòò ma bì, ḡ n a da ma, ḡ n zu lèro wòò duro ò y.

32 Bò minto nì? A ì yùre ì ò, Israyel n a ka ma k'a yì mùḡḡa Woso mùm ò sìrakare òò ò y, a ka a ò ma, k'a yì mùḡḡa zibèèro mùḡḡòò bare òò ò. Ncìnaaò nì, ḡn'a gèḡ zè, gènzere jaa bì ma,

33 amba n y'a gòrsìra ba Wosoci ò bì m, n ò:
K'a dḡga a, mòò ì gènzere jaa cìntam *Siyòn ò,
jaa m, an nì gòaa dom.

* 9:29 9.29 K'a dḡga Sìḡḡida Cì 19 bìnçe ò.

Bɪ kɔ ɡɔaa sɪra ka ʊ, a bɪ nyannɪ bɪrɛ y.

10

Zɪfɔrɔ kan do vantɔɔ ɡɔɔɔ kɪ Zuuba deem

¹ M danyɪnɔ, hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa, m n'a yem Woso han bɪ, a yɛ mɔɔ nawom kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ n bombɔrɛ yɪ.

² Bala, mɔɔ m da ma, m a hɪ, m ʊ, ɲ y'a tontɔɲ ʊ Woso kama nɔ ʊ, bɪ hɔdɔrɛ ɪ jɪra tontɔrɛ bɪ do nɔ ʊ.

³ Kɔ ɲ n Woso k'a nɪ ɡɔaa bam tɪrga bɪ zaa jɪ do bɪ, a mɪɲɲɔɔ m tɪrgabaa zaa ɲ y'a cɪnta, naa do a ka ɲ n zu zaa kɔ Woso nɪ ɡɔaa bam tɪrga b'ɔ y.

⁴ Bala, Krista hɔ kɔ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ a cɪnta bɪ ba haay an a nya, kɛɛrɛ naa, ɡɔaa haay k'a sɪra ka Yeezuu Krista ʊ bɪ, Woso ɪ bɪ zaa bam tɪrga.

⁵ Moyiisi tɪrgabaa k'a n'a tom lɛrɔ nɔ ʊ bɪ mim hɪ, a ʊ: <Ƴɔaa k'a nɪ zum lɛrɔ wɔɔ haay ʊ bɪ mɪsɪrbaa bam lɛrɔ wɔɔ tɔ ma.>

⁶ Tɪrgabaa kɔ sɪrakarɛ n'a kam bɪ mim ba n nɪ: <ɪ b'a hɪ ɪ heer ʊ, ɪ ʊ, nka n nɪ tam brama?> Naa do naa, a hɪ ɪbɪ ʊ, k'ɪ ʊ, nka n nɪ tam brama an a ka Krista m zer?

⁷ ɪ b'a hɪ sɔ, ɪ ʊ, <nka n nɪ zerm tara noom ʊ?> Nɛɪnaaʊ naa, a hɪ ɪbɪ ʊ, k'ɪ ʊ, nka n nɪ zerm an a ka Krista m bɔ ɡæno bɪrɛ ʊ?

⁸ Lemim nyɪnta bɪ y'a hɪrɛ a ʊ lɔ kɛɛrɛ? A y'a hɪrɛ, a ʊ: <Lemim bɪ y'ɪ jɪr ʊ, ɪbɪ lɛ kan ɪ heer kɪ an ta ʊ.> A n bɔkarɛ, sɪrakarɛ lemim bɪ do wɔɔ n n'a pa dam naa.

⁹ K'ɪbɪ bɔ ɪ lɛ ma ɡɔaa haay lɛɛ, ɪ ʊ, Yeezuu Krista m Zuuba, k'ɪbɪ sɪra ka ɪ heer ʊ, ɪ ʊ, Woso a mɪm bɔ ʊ ɡæno bɪrɛ ʊ, ɪbɪ bombɔrɛ yɪrɛ.

¹⁰ Bala, kɔ ɡɔaa sɪra ka a heer ʊ, bɪ Woso a ba tɪrga. Kɔ ɡɔaa a sɪrakarɛ bɔ a lɛ ma ɡɔaa haay lɛɛ, bɪ Woso a zaa bɔmbɔ.

¹¹ Bala, Wosoci a hɪ, a ʊ: <Kɔ ɡɔaa sɪra ka ʊ, a bɪ nyannɪ bɪrɛ y.>

¹² Naa minto bɪ, zɪfɔ kan do vanta ɡɔaa kɪ b'a hɔnhɔ y, ɲ haay Zuuba deem, an nɪ hɔ mɪɲɲa bam ɡɔɔɔ haay kɔ ɲ nɪ yaa dam nɪ rɔ wɔɔ m.

¹³ Bala, ɡɔaa biyæ k'a nɪ Zuuba tɔ birm bɪ, a bombɔrɛ yɪm.

¹⁴ Bɪ, ɲ y'a bam lɔ ɲn'a bɪr; kɔ ɲ n sɪra ka ʊ? N y'a bam lɔ ɲnɪ sɪra ka ʊ, kɔ ɲ n a mim ma? N y'a bam lɔ ɲn'a mim ma, kɔ ɡɔaa n a pa da ɲ nɪ?

¹⁵ Bɪ, ɡɔaa y'a bam lɔ k'a mim pa da, kɔ n n'a nyɔɔ? Amba n y'a ɡɔrsɪra ba Wosoci ʊ, n ʊ: <Ƴɔɔ kɔ ɲ nɪ zem k'a bɪ lemim nyɪnta bɪ pa da rɔ wɔɔ leekure ɪ heernyɪnta kam.>

¹⁶ Bɪ, ɡɔɔɔ wɔɔ haay bɛɛ lemim nyɪnta bɪ si y. Amba wosolesinnɪsɔrazaa Ezayii a hɪ, a ʊ: <Zuuba, nka ɪ sɪra ka lemim kɔ wɔɔ pa da b'ɔ?>

¹⁷ Naa minto bɪ, bɔ sɪrakarɛ n nawom lemim kɔ ɡɔaa n'a tɔr kam ma bɪ nɔ ʊ, bɪ lemim bɪ do k'a n'a mam bɪ, Krista lemim m.

¹⁸ Bɪ, mɔɔ laaka dam kɛɛrɛ wa, Israyel do bɪ n lemim bɪ ma ra? N y'a ma sɪn! Bala, n y'a da Wosoci ʊ, n ʊ: <N leer lee ku tara buræ haay ra, ɲ meerbaaro m ta durnya lezojɪ ʊ.>

¹⁹ Mɔɔ yɪ m yarɛ m laaka da sɔ, Israyel do bɪ, an lemim bɪ jɪ ma ra? A lɛɛkarɛ hɔ, Moyiisi a hɪ, a ʊ: <Mɔɔ y'a kare awɔɔ m jum ba do kɔ mɔɔ do paan... bɛɛ m bɪ minto, mɔɔ y'a kare awɔɔ nɔ n ma ʊ, do k'a hɔɔn ba ʊ tɔ ma.>

²⁰ Ezayii n a ya, an a hɪ, a ʊ: <Ƴɔɔ kɔ ɲ bɪr a kam mɔɔ ma rɔ wɔɔ ɪ mɔɔ yɪ, mɔɔ m hunka ɡɔɔɔ kɔ ɲ n hɔsɪ yɛ mɔɔ han rɔ wɔɔ m.>

²¹ Kɔ Israyel mim nɪ, Woso a hɪ, a ʊ: <Domum haay, mɔɔ m wɔ nyɔɔ do k'a bɪr yɛrɛ y, an nɪ bɪsɪ kam bɪ zɪ.>

11

Woso n a bɔ Israyel do b'ɔ y

¹ Kɔ m m ya, m laaka da wa, Woso bi a bɔ a ɔ, a do b'ɔ ra? Ayy..., fɔga, mɔɔ n a gunga y! Bala, Israyel gɔaa m mɔɔ munɔa m, Abraham yanɔa m mɔɔ m, m to mɔɔ ɔ Benzamen do bi barla.

² <Woso n a bɔ a do k'a lɛɛ ka an a bɔ ɔ b'ɔ y> Awɔɔ hɔ kɔ Wosoci bi n'a hum *Elii k'a bɔr an bi Israyel mimbɔnyaarɔ k'a ɔ ba rɔ wɔɔ dunda Woso m bi do.

³ A a hɔ, a ɔ: <Zuuba, ɔ y'ibɔ lɛsinɔsorazannɔ wɔɔ zɔnze, ɔn'ibɔ mannɔjaarɔ wɔɔ wurgɔ, mɔɔ ɔ gɔɔta m deem, ɔn'a kam ma k'a mɔɔ mee bɔ ɔ.>

⁴ Bi, bɔ Woso a hɔ nɔ? A a hɔ, a ɔ: <Mɔɔ m gɔɔɔ bɔ ɔ tisi saanhɔna, m hɔ, ɔ n kukurɛ zɛ, ɔ n yaa da *wosobaawɔm Baal nɔ y.>

⁵ Ncɔnaaɔ bi, her dɔmɔm naa nɔ ɔ sɔ naa, gɔɔɔ ta ɔ poore, Woso n ɔ bɔ ɔ a hɔɔn n'a nɔa to ma.

⁶ N bɔ a ɔ, a hɔɔn n'a nɔa to ma, ɔ zibɛɛrɔ to ma bɛɛ y, kɔ m bɛɛ m, Woso hɔɔn bɔɔrɛ bi bi yɔm hɔɔn bɔɔrɛ paan... y.

⁷ Kɔ a hɔ, ɔ ɔ lɔ? Hɔ kɔ Israyel n'a kam ma bi, an a yɔ y, bi gɔɔɔ kɔ Woso ɔ bɔ ɔ rɔ wɔɔ a yɔ. Gɔɔɔ kɔ ɔ gɔɔta rɔ wɔɔ heer kare ba, k'a bi hɔɔɔ jɔ ma y.

⁸ Amba n y'a gɔrsɔra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Woso a ka ɔ hɔɔn n a ta, ɔ mɔm n ta ɔ, bi ɔ bɔr lɛɛ yɔrɛ y, ɔ tɔr n ta ɔ, bi ɔ bɔr mɔm mare y, an ta an her dɔmɔm ku.>

⁹ David a hɔ sɔ, a ɔ: <Kɔ ɔ hɔbɔrɛ n nyɔnta ɔ ma am banɔa k'a nɔ hɔ sam bi m, am zanɔa hɔ bi m, kɔ ɔ n'a dundo, ɔnɔ hɔnhɔrɛ yɔ a n'a gaku ɔ kan ɔ zibɛɛrɔ kɔ.

¹⁰ Kɔ monsigɔ n ka ɔ mɔm la, kɔ ɔ bi lɛɛ yɔ do y, kɔ ɔ nɔ bɔr kuntɔm tee....>*

¹¹ Mɔɔ m ya, m nɔ laaka dam, zɔfɔrɔ wɔɔ kɔ ɔ y'a gɔm zɛ naa, a do ɔ y'a ɔ fɔga ra? Ayy..., fɔga, mɔɔ n a gunga y! Bi, ɔ korɔma bi minto bi, do wantɔɔ gɔɔɔ bombɔrɛ yɔ, kɔ bi n a ka kɔ zɔfɔrɔ wɔɔ m jɔm ba ɔ ma.

¹² A n bɔkare, k'a ɔ yɔrɛ ɔ ɔ, ɔ korɔma a ka durnya m hɔnta yɔ, kɔ ɔ terma b'a ka do wantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m hɔnta yɔ, kɔ ɔ bi bombɔrɛ yɔ, bi bɛɛ nɔ zem hɔ m an lɛ da ra?

Do wantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ bombɔrɛ

¹³ Keere bi, do wantɔɔ gɔɔɔ, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, m ɔ: kristazibɛɛzaa m mɔɔ m, an mɔɔ nyɔɔ do wantɔɔ wɔɔ to ma. Maam bi, mɔɔ yɔ m zibɛɛ bi to busure.

¹⁴ A gunga mɔɔ nawɔm maam, kɔ m do gɔɔɔ wɔɔ m jɔm ba, k'an bɔr yɔrɛ ɔ ɔ, gɔsinɔɔ bombɔrɛ yɔ.

¹⁵ N bɔ kɔ Woso ɔ a rɛ b'a ka durnya n a zɛ kɔ ra kan Woso kɔ, k'a a ya, an ɔ gaa, bɔ n nɔ nyɔntaɔ ɔ? Nyɔnta a nawɔm mɔsɔrbaa, gɔɔɔ kɔ ɔ gunga rɔ wɔɔ to ma.

¹⁶ K'a ɔ yɔrɛ ɔ ɔ, Woso hɔ m lebiisi bur bi nɔ, bur bi haay Woso hɔ m sɔ. Kɔ Woso hɔ m gɔ bi nyim nɔ, Woso y'a sɔ gɔ bi vɛɔɔɔrɔ haay ɔ sɔ.

¹⁷ Israyel gɔɔɔ wɔɔ bɔ kɔ ɔ kan gɔ kɔ n n'a bankam munɔa kɔ, n n'a vɛɔɔɔrɔ gɔsinɔɔ zɔnze ra. Kɔ zɔfɔ bɛɛ n'ibɔ m bi, bɔ ɔ bɔ ɔ kɔ rɛ kan pooyaa gɔ vɛɔɔrɔ kɔ n y'a sa, n n'a naasɔ gɔ munɔa bi vɛɔɔɔrɔ wɔɔ bɔnce ma kɔ. Maam bi, gɔ kɔ n y'a banka bi nyinno wɔɔ y'ibɔ tɔrm sɔ.

* **11:10 11:10** a m lɔ k'a kuntɔ, an mɔr busu an n'a yɔrɛ a taa bi hɔ bi m.

¹⁸ Naa minto bi, ibi n'i ga m, i go bi vèñhèro gosunno kò n yì ñ zinzè ra rò wòò gore bò ò y. Ibi y'a bam ló k'i lè bò i mùñña ò? Ibi bée m ta go bi nyinno wòò nì y, go bi nyinno wòò m ta ibi m.

¹⁹ A a da ma, ibi n a hi mòò m, i ò: «Bi, go bi vèñhèro zinzè n y'a ò ra, kò mòò n ñ bince sa wa.»

²⁰ Sira m, n zinzè n y'a ò ra kò n y'a do sirakare ma bi tò ma, ibi n ñ bince sa, i sirakare minto. Bi, dundo i zi, i bi i mùñña busu y, nyi ba.

²¹ Bala, zúfòrò wòò m go bi vèñhèro paan...rò, bi Woso n ñ to go bi ma y, a a da ma an a ba ibi m maam sò, a b'ibi tore y.

²² Diga Woso ñsare kan a nyaa kì zaa ma. A nyaa ta ò kan gùòò kò ñ sirakare tò rò wòò kì, an bókare an mùñña kan ibi kì. Bi, pakra m k'ibi m gòòta a ñsare bi nò ò, kò m bée m, n y'ibi zem la, am vèñhèro wòò hò bi m.

²³ Kò zúfòrò wòò a bískare bi tò, n y'a yare, n nì ñ cìnta a bince gùsire b'ò. Bala, Woso a da ma, an a ya an ñ cìnta lèè kò ñ nyinta ò hòò b'ò.

²⁴ Ibi kò zúfò bée n'ibi m bi, hò ibi ò kò ò kan pòoyaa go vèñhè kò n y'a zè ra n n'a naasò har go kò n n'a bankam bi kì ma, an bókare a n a ga m y. Zúfòrò wòò, har go bi vèñhèro m, a naanaa an cem kò n n'a ya, n nì ñ naasò go kò ñ nì kan kì hòò bi ma.

Israyel do bombòre

²⁵ M danyùnò, mòò lè baa kò mim k'a nyaakom da naa n nyinta awòò ma yirgu y, k'awòò bi diga a mùñhòò ma mindòrezanno y. A i yire i ò, Israyel gùòò gosunno y'a ba heerkarezanno, bi nyinta a nawòre ncinaasò, kò do vantòò gùòò wòò haay kò ñ nì bombòre yim nò wòò m tolle ba ñnì bombòre yì.

²⁶ Ncìnaasò bi, Israyel gùòò wòò haay ñ zem bi bombòre yì, amba n y'a gùrsira ba Wosoci ò, n ò:

Bombòrezaa bi y'a tom Siyon ò,

a Zakòòb yanñhòò wòò mimbònyaarò gungòre ñ ma,

²⁷ gùaasibabaa kò mòò n'a dare ñ ma bi n naa.

Dòmum kò mòò nì zem bi ñ mimbònyaarò gungò ñ ma bi m.

²⁸ Kò goaa k'a diga Israyel gùòò wòò kò ñ y'a gu lemim nyinta bi ma bi ma, a a da ma an a hi a ò, Woso jinnò nì ñ m, bi, awòò daahan m bi, bi kò Woso goaa b'òore bi nò nì, Woso ñ ñsà ñ yaabòò wòò tò ma.

²⁹ Bala, Woso bir hò k'a a ka bi sire y, a bir a hòòn lorm sò gùòò k'a ñ bir ló wòò mim bince ò y.

³⁰ Biisi bi, awòò nyinta bìsì ka Woso ma zanno, bi her naa, Woso awòò cìcir zè, kò zúfòrò bìsì ka ma bi tò ma.

³¹ Her sò naa, bròò bìsì ka Woso ma, k'an bir yire i ò, awòò cìcir kò n y'a zè bi je ò, kò n nì ñ cìcir zè sò.

³² Bala, Woso a ka gùòò haay nì bìsìkare nò ò, k'a ñ haay cìcir zè.

Woso gotabaa

³³ Woso honta, a mindòre kan a hòdòre kì noyaa ta ò gota maam-maam! Gòsì b'a dam ma, an hò k'a a cìnta nò do y, gòsì b'a dam ma, an a zaarò jì do y.

³⁴ Wosoci y'a hùre, a ò:

Nka i Zuuba hòondare do? Gèè, nka i nyinta a dòndòrezaa?

³⁵ Gèè, nka i lèè ka an hò ka ò, k'an a zìm ka a zaa ò?

³⁶ Bala, hò haay bi, a to a ò a zì, an ta ò a panña tò ma, an ta ò a mùñña tò ma. Woso m lèbòore yì dòmum haay! Amìna!

12

Mısırbaa k'a Woso nɔ yi

¹ M danyɛnɔ, k'a yo Woso n a ɲɔare zi ba kan awoo kɪ ncɪnaaɔ bɪ, a ye mɔɔ nawɔre awoo han k'a muɲɲɔɔ ka Woso ɔ, amba manɲi k'an mɪsɪr, Woso n a so ɔ, an muɲɲa ma bɪ m. Daɔre naa do nɪ Woso nɔ yɪm.

² A bɪ zu her durnya naa mısırbaa zaaro ɔ y, bɪ k'a ye a zu Woso zaaro ɔ, k'awɔɔ hɔɔndare n a lɔr jilli, an awoo banka. Maam bɪ, awoo Woso hɔnhɔ, hɔ k'an muɲɲa, an a nɔ yɪ, an muɲɲa paan... bɪ dɔre.

³ Woso barka bɪ tɔ ma, mɔɔ m da ma m a hɪ awoo gɔaa biyɔɔ m, m ɔ: a b'a muɲɲɔɔ m busu a heer ɔ y. Bɪ, gɔaa biyɔɔ n dɪga a muɲɲa ma, amba Woso sɪrakare hɔ jir a n'a hɔ ka ɔ bɪ m. B'a b'a ka an bra ba a muɲɲa m y.

⁴ Gɔaa mɛ vɔɲɲɔ bɪ deem nɪ y, ɲ gɔta, ɲn'a hɔnhɔ sɔ, wɔɔ mɛ vɔɲɲɔ bɪr zi deem bare y.

⁵ Ncɪnaaɔ sɔ bɪ, wɔɔ kɔ wɔɔ m gɔta bɪ, mɛ deem m wɔɔ m Krista zekɔra bɪ nɔ ɔ, ɔ nɪ zekɔra m kan kɔ kɪ, gɔaa biyɔɔ kan a bɪnce kɪ.

⁶ Gɔaa biyɔɔ nɪ ganwɔre do m a hɔnhɔ, an a ga kɔ ɔ kan barka kɔ Woso a ka ɔ bɪ kɪ m. Kɔ wosolesinnɪsɔra ganwɔre nɪ, k'a zaa m bɪr zi bam nɪ, k'an a ga kɔ ɔ kan sɪrakare kɪ.

⁷ Kɔ gɔaa vanta ɪ daahan ganwɔre nɪ, k'an bɪr a daahan zi bam, k'a vanta ɪ hɔɔndare ganwɔre nɪ, k'an a hɔɔndare zi ba.

⁸ Kɔ gɔaa vanta ɪ dɔndɔre ganwɔre nɪ, k'an a zi ba. Gɔaa k'a nɪ hɔ kam, k'an a ka kan a heer kɪ haay. Kɔ lɛezannɔ n a zi ba muɲɲa-muɲɲa, kɔ gɔaa cɪcɪrɛzɛzaa n a cɪcɪrɛzɛ zi ba kan heernyɪnta kɪ.

⁹ K'a kɔ ɲɔa sɪra m. K'a sɔ hɔ bɔnyaa m, a zi muɲɲa bare nyasɔ kɔɔkɔɔ.

¹⁰ K'a bɪr a kam kɔ ɲɔare ma kan a heer kɪ haay, amba danyɛnɔ nɪ kɔ ɲɔam bɪ m. K'a bɪr lɛ zem kɔ daɔre ma.

¹¹ K'a yakɔ to, a Zuuba zi ba kaare-kaare.

¹² K'a heernyɔɔ ba taaherle nɔ ɔ, a bɪr a ma cɪcɪr nɔ ɔ, k'a a yo ɔ yaadare nɔ ɔ.

¹³ K'a da wosogɔɔ kɔ hɔ jura ɲ ma rɔ wɔɔ han, k'a bɪ kɔ saannɔ sɪre ma y.

¹⁴ Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ cɪcɪr kare awoo ma rɔ wɔɔ, k'a ye Woso han k'an hɔ muɲɲa ba ɲ nɪ. K'a lɛ nyɪnta da gɔɔɔ nɔ, a b'a bɔnyaa da ɲ nɔ y.

¹⁵ K'a heer nyɔɔ kan gɔɔɔ kɔ ɲ n'a heernyɔɔm nɔ wɔɔ kɪ, k'a nyi ka kan gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ nyi kam nɔ wɔɔ kɪ.

¹⁶ K'a kɔ ma muɲɲa, a b'a muɲɲɔɔ busu y. <A b'a gu zibɔɔ poore bare ma y, a bɪ dɪga a muɲɲɔɔ ma mindonno y.>

¹⁷ A bɪ zi bɔnyaa ba a sompi gɔaa nɔ y. <K'a a ka ma k'a muɲɲa ba gɔɔɔ haay mɪm ɔ.>

¹⁸ K'a ɪ yɪre ɪ ɔ, awoo an ta a ma, k'a a yo ɔ k'a bɪr laafɪ m kan gɔɔɔ haay kɪ.

¹⁹ M danyɛnɔ ɲɔarerɔ, a b'a zɪm bɔ a zɪm nɪ y, bɪ k'a to kɔ Woso n a nɔma zi ba, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Mɔɔ m Zuuba, mɔɔ nɪ zɪm bɔm, mɔɔ n nɪ gɔaa biyɔɔ hɔ k'a a ga m kan ɔ.>

²⁰ N y'a ya n a gɔrsɪra ba, n ɔ: <Bɪ kɔ nɔ y'ɪ jum zɛre, k'ɪ hɔbɪre ka ɔ k'an a bɪ. Kɔ mɪsɪ y'a zem, k'ɪ hi ka ɔ k'an a mɪ. Bala, a ba k'ɪbɪɪ nawɔm maam bɪ, sɛkɪna ɪbɪ n'a kare a mɪm la bɪ.>

²¹ ɪ b'a to mɪmbɔnyaa m bɪr ɪ ra y, b'a muɲɲa ba k'ɪ bɪr a bɔnyaa ra.

13

Krista gɔaa a ga m, an ye kɔ jɪtannɔ lɛ ma

¹ Gooa haay a ga m, an zu leezaanno kò ñ nì dıgam kò bı ma rɔ wɔɔ lɛ ɔ. Bala, leezaa ba ɔ, k'a a to bɛɛ ɔ Woso zi y. Koro leezaanno kò ñ nı ta ɔ haay rɔ nɔɔm, Woso yı ñ cıncınta.

² Ncınaas bı, kò goaa bıstı ka leezaanno ma, bıstı a ka lɛ kò Woso a cınta bı ma. Gooɔ kò ñ nı bıstı kare ñ ma rɔ wɔɔ dɔdɔyarle yıre.

³ Bala, gooo kò ñ n'a mıñña bam nɔ wɔɔ b'a dam ma, ñnı nyi ba leezaanno nı y, bı, a bɔnyaabɛnno wɔɔ nyi bare ñ nı. K'i lɛ baa k'i nyi ba leezaanno m, k'i zi mıñña ba, ñ y'a lɛ bɔrɛ ı ɔ,

⁴ bala, Woso zi ñ n'a bam, k'a ka k'ıbu n a mıñña ba. Bı k'ıbu y'a bɔnyaa bare, k'i nyi ba ñ nı. Bala, pañña kò ñ nı ta m k'a goaa hɔnhɔr bı, a bı vam nı y. Woso zi ñ n'a bam, k'a Woso nɔmaa hınkı a bɔnyaabarezaa m.

⁵ Bı minto nı, goaa n a ga m, an zu kò leezaanno wɔɔ lɛ ɔ. Kò Woso nɔmaa n b'a yı minto bɛɛ n'a deem nı y. Kò heer kore bı nyınta ɔ sɔ y.

⁶ Naa tɔ ma m sɔ, awɔɔ n nı yawɔrlɔ kam, bala, a sirezaanno wɔɔ, Woso yı ñ da ɔ kò ñ n'a ba mıñña.

⁷ K'a goaa bıyɛə hɔ k'awɔɔ m ta m ka ɔ. Kò yawɔr m, k'a ka a zaa ɔ. Kò hɔhɛrɛ gɛɛ a sire yawɔr m, k'a ka sɔ. Kò goaa k'awɔɔ a ga m a lɛ si bı nı, k'a lɛ si. A n a ga m awɔɔ n a da ɔ bı, k'a da ɔ.

Kò ñɔare mim

⁸ Awɔɔ, a b'a ka kò goaa zım m bıɾ ta awɔɔ ra y, kò bı m kò ñɔare m. Gooa k'a mim ñɔa bı, a zaa hɔ kò lɛrɔ wɔɔ a cınta bı ba haay.

⁹ Bala, lɛrɔ kò ñ n'a hıre ñ ɔ: <I bı jaan da y, ı bı gər zɛ y, ı bı koor ba y, ı b'a ka ı lɛ m bıɾ goaa hɔ zi y.> Nawɔnno haay kan lɛrɔ kò ñ gɔɔta rɔ wɔɔ kı haay, a zɛ ñ yaa ɔ kò ra lɛ naa dɔ nɔ ɔ: <I mim ñɔa amba ı ı mıñña ñɔa bı m.>

¹⁰ Gooa k'a n'a mim ñɔam bı, a bıɾ hɔstı bɔnyaa bam nı y. Bı y'a ka, kò goaa ı ñɔare m, a zu lɛrɔ wɔɔ ɔ haay.

¹¹ K'awɔɔ dɔmım kò wɔɔ m ta ɔ naa mim dɔ bı, wakatı m, an a ga m k'awɔɔ n gu hınceem ma. Her naa, bɔmbɔrɛ bı jıñjɛem wɔɔ ma, an lɛ da dɔmım kò wɔɔ sıñjıda sa ɔ, ɔ sıra ka ɔ bı ma.

¹² Gum da gɔta, dɔmıre a zo, bı minto bı, ɔ monsigə zıbəəro to, ɔ lɛɛgure yarmɔr da ɔ ma.

¹³ U ta sıra nɔ ɔ, amba a a ga m n nı ta sinsebir ɔ bı m. U b'ɔ zɛ kò ra k'ɔ hɔ bı maam-maam y, k'ɔ hɔ mi maam-maam sɔ y. U bı jaan da y, ɔ bı mesım zi danjɔdɔɔ ba y, ɔ bı nyaa ba kan kò kı y, ɔ bı jımbaa da kò ma y.

¹⁴ K'a mısırbaa daa kò Zuuba Yeezuu Krista mısırbaa m bı ba, a b'a ya, a a hɔɔn da a mıññɔɔ m mesım mısırbaa gusire bı ma, k'a lɛtaamarɔ ba y.

14

U bı kò dɔdɔ ka Woso zaa bı ra y

¹ K'a goaa kò paññawarzaa m sırakare nɔ ɔ bı sı, b'a ba hɔɔndarɛrɔ mim dunda bɔnyaa y.

² Makra ba n nı, goaa deem y'a gıngarɛ a ɔ, a a da ma a hɔ haay bı, deem n bɔkare, a sırakare paññawar minto bı, dɔlɛɛrɔ an ñ bıre.

³ Gooa k'a nı hɔ haay bı m bı n a ga m, an goaa k'a bıɾ a bı m bı gore bɔ ɔ y, bı goaa k'a bıɾ a bı m bı, a bı goaa k'a n'a bı m bı dɔdɔ ka y, bala, Woso a zaa sı a zi.

⁴ Nka n'ibụ m, k'i gōaa vanta zibəənyị dōdō ka? K'a jum kōkōw, gēē k'a do, a zuuba bī mim m bī. B'a jum kōkōw sō, bala, Zuuba ị panjha m k'a ka k'an jum.

⁵ Makra vanta ba n nī sō: Gōaa nīnjhē zi, dōmunno wōw lē da kō m, a vanta zi, dōmunno wōw hōdeem. A a ga m kō gōaa biyōē n hō k'an ta m a heer ọ bī dō mūjha.

⁶ Gōaa k'a nī dīgare a ọ, dōmunno wōw lē da kō m bī, a ba a nawom Zuuba tō ma, gōaa k'a nī hō haay bīm bī, Zuuba tō ma m sō, bala, a ị Woso barka dārē. Gōaa k'a bīr hō haay bīm bī, Zuuba tō ma m sō, an nī Woso barka dārē.

⁷ Bala, wōw gōaa deem ba ọ, an nī mīsīrbaa bam a mūjha minto y, bī gōaa ba ọ sō, an nī gam a mūjha minto sō y.

⁸ Bala, kō wōw mīsīr, Zuuba tō ma m wōw nī mīsīrbaa bam, kō wōw gūnga, gūnga wōw ọ Zuuba tō ma sō. Kō wōw mīsīr gēē kō wōw gūnga, Zuuba ị gōta an a sō wōw ọ.

⁹ Bala, a hī Krista ọ k'a nyinta gəəno kan mīsīrō kī Zuuba, bī minto m an ga an a ya an a mīm bō ọ.

¹⁰ B'ibū, bō m ị n'ī danyī dōdō kārē? B'ibū, bō minto m sō, ị n n'ī danyī gore bōj ọ? Wōw haay naa, Woso wōw bīrm a dōdōkārē duu bī taa, k'a bī wōw dōdō ka.

¹¹ Bala, n y'a gōrīra ba Wosoci ọ, n ọ:

Amba mōw mūjha Zuuba m mīsīr denter naa m, mōw y'a hī m ọ:

Gōaa haay kukurē zērē m taa, gōaa biyōē yaa dārē, an a leer busu an a hī, a ọ, mōw m Woso.

¹² Maam bī, wōw gōaa biyōē y'a mūjha mīm nyī bōj ọ Woso taa.

U ọ ka a mūjha ma, ọ danyī minto

¹³ U b'ọ ya, ọ kō dōdō yar y. Bī, k'a ka ma k'a bī hōsī ba fūga k'an a ka, k'a danyī n a do, gēē an mīmbyāa ba y.

¹⁴ Zuuba Yeezuu zēkōra nō ọ, mōw dō mūjha m heer ọ, m ọ, hōsī ba ọ an dintim nī y. Bī, kō gōaa a hōon da, a ọ, hō naa dō dintim m, a ba a nawom dintim a mūjha ma.

¹⁵ K'ibū ka ị danyī heer n a zar hōbīrē tōkkē k'ibū n'a bīm tō ma, ibū bīr tam nōare nō ọ dō y. Ị b'a ka kō gōaa kō Krista ga a tō ma bī m nyaam ị hō k'ī n'a bīm bī tō ma y.

¹⁶ A b'a ka hō k'an mūjha awōw ma bī m bōr tō bōrē m awōw jē ọ y.

¹⁷ Bala, Woso cīrbəē bī, hōbīrē kan hōmīrē kī mīm bēē y, tūgabaa kan laafū kī, heernyinta kō Sēnt-Ēspri n'a kam bī kī mīm m.

¹⁸ Gōaa k'a nī Krista zi bārē ncīnaaō bī, Woso nō ị yūm la, gōwō n'a nōam sō.

¹⁹ Naa tō ma bī, ọ ọ ka hō k'a nī zem laafū m kan wōw haay sīrakārē talēē kī bī ma.

²⁰ Ị bī Woso zibəē zar hōbīrē tō ma y. Hō haay mūjha, sīra m, bī, kō gōaa hō nīnjhē k'a nī zem gōaa vanta dōrē m bī bī, a bōnyaa.

²¹ Hō k'an mūjha bī ba n nī: Kō sim sōrē, gēē bēē mīrē, gēē hō vanta bārē y'a kārē ibū danyī n'a do, ị b'a ba y.

²² Ị sīrakārē k'ī n ta m hō bī dō minto bī tō ị zi, Woso lēē. Heernyintazaa m gōaa k'a n'a nōam k'a mīm ba b'a heer bīr a dōdō yarm bī m.

²³ Bī, gōaa k'a nī hō bīm an bōkārē a heer nī sīnsīm kam hō bī dō ma bī, Woso a dōdō yar, bala, a zibəē bī n a tō heer sīrakārē nō ọ y. A n bōkārē hō haay k'a n a tō heer sīrakārē nō ọ bī, mīmbyāa m.

15

U zu Krista ji u

¹ Wɔɔ kɔ wɔɔ paɲɲa m ta u rɔ wɔɔ, u b'u ka u hoɔnho letaama bare ma y. Bi, k'u u da gɔɔɔ kɔ ŋ ba paɲɲa bi do m nɔ wɔɔ han a paɲɲawar bi nɔ u.

² A a ga m kɔ goaa biyæ n a ka ma k'a yi muɲɲa a mim tɔ ma, a daahan kan a sarakare ki dara minto.

³ Bala, Krista n a ka ho k'a muɲɲa nɔ yi ma y, bi, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'u, n u: <Ibu sunsɔrɔ kɔ gɔɔɔ n'a wɔm nɔ wɔɔ a ba mɔɔ sunsɔrɔ.>

⁴ A n bɔkare, ho kɔ n lɛɛ ka n n'a gɔrsɪra ba haay bi, a ba n y'a u kɔ wɔɔ m ho dɔ, k'an bir yire i u, bɔraama kan heerwɔtare kɔ Wosoci bi n'a kam bi tɔ ma, wɔɔ u da ma u nyasu taaherle m.

⁵ A ye mɔɔ nawom, kɔ Woso k'a a so bɔraama u kan heerwɔtare ki bi n a ka k'awɔɔ m bir hoɔndare deem m kan kɔ ki, amba Krista Yeezuu lɛ n taa bi m,

⁶ k'a a da ma, a a lɛ bɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Zi kɔ Woso m b'u, zekɔra deem nɔ u, leer deem.

⁷ K'a bir kɔ sim muɲɲa, amba Krista awɔɔ si bi m, Woso lɛbɔɔre tɔ ma.

⁸ A hi mɔɔ nawɔre awɔɔ m paan... Krista bi, a ba a u zuɔfɔrɔ zibænyɪ, k'a a da ma a ka kɔ Woso lerbɔrɔrɔ ŋ yaabɔɔ m nɔ wɔɔ ŋ kɔ yi, k'a Woso sɪra hunka maam.

⁹ Bɔr a u sɔ, kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ n a lɛ bɔ Woso u, a muɲɲabaa tɔ ma, amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci u, n u:

Naa minto bi, mɔɔ yi m lɛ bɔre ibu u doro bire u,
mɔɔ laa lom m i tɔ da u.

¹⁰ Wosoci b'a ya, an a hi, a u:

Doro vantɔɔ, k'a a heer nyɔɔ
kan Zuuba do bi ki.

¹¹ A n a ya, an a hi, a u:

Doro haay, k'a a lɛ bɔ Zuuba u.
Kɔrɔ haay gɔɔɔ, k'a lɛ bɔ u sɔ.

¹² Ezayii ci a hi sɔ, a u:

Yese yaɲɲa bi zɛm,
a wutire an ka doro lɛɛ,
doro wɔɔ n yo ma.

¹³ A ye mɔɔ nawom, kɔ Woso k'a so taaherle u bi n a ka, k'awɔɔ n'a muɲɲɔɔ ka u, bi k'a n'a ka sɔ, kɔ heernyɔɔ kan laafu ki n'awɔɔ han gɔta, Sent-Ǝspri paɲɲa tɔ ma.

Pol zibæ

¹⁴ M danyɪno, mɔɔ dɔ muɲɲa m u, awɔɔ i muɲɲabaa m gɔta, a ho k'a a ga dɔre m haay dɔ, an n'a dam ma a kɔ dɔndo.

¹⁵ A n bɔkare, ci naa do nɔ u naa, mɔɔ lɛɛ niɲɲoo gɔrsɪra ba kan heerkoɔdɔbaa ki, k'an bir yire i u, mɔɔ hoɔ niɲɲoo tɔ da awɔɔ nɔ u. A ba mɔɔ u ncinaaɔ, barka niɲɲɔ kɔ Woso a ka mɔɔ u bi minto.

¹⁶ Woso a k'a mɔɔ n Krista Yeezuu zi ba, amba wosomannibɔr ho bi m. Bi zibæ bi do, lemim nyɪnta bi padare m. Ncinaaɔ bi, kɔ mɔɔ i do vantɔɔ gɔɔɔ ka ŋ u manɪ ganwɔre, kɔ bi n Woso nɔ yi, kɔ Sent-Ǝspri n zer la, k'an yi muɲɲa.

¹⁷ Krista Yeezuu zekɔra bi nɔ u, mɔɔ m da ma, m m heer nyɔɔ, Woso zi kɔ mɔɔ n'a bam bi tɔ ma.

¹⁸ Kò mɔɔ kò m hɔ nɪŋŋə mim hɪ, hɔ kò Krista a ka mɔɔ n a ba kò do vantɔɔ ɔɔɔ wɔɔ m zu Woso ɔ bɪ m. Naa ba a ɔ, meerbaaro kan zibæro kɪ nɔ ɔ,

¹⁹ hoserlo kan makraro paŋŋa kɪ, Sent-Espri paŋŋa kɪ nɔ ɔ. Yɪ a ɔ, ncɪnaaɔ, mɔɔ m lemim nyɪnta bɪ pa da lɛɛ haay ɔ muŋŋa, an a sa Zerizalem ma an ta lliiri kɔɔ ɔ.

²⁰ Bɪ, lɛɛɔ kò n nɪ Krista mim ma ɔ cɪna rɔ wɔɔ, mɔɔ lemim nyɪnta bɪ pa da ŋ ɔ. A ba mɔɔ ɔ ncɪnaaɔ, kò mɔɔ n a ŋɔa kò m zi ba lɛɛ kò ɔɔa lɛɛ ka an zibæɔ suŋŋɪda sa ɔ tɔ ma.

²¹ Hɔ kò n y'a ɔɔsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ mɔɔ ba, n ɔ:
Gɔɔɔ kò n n'a mim dɪnda ŋ nɪ rɔ wɔɔ y'a yɪm,
ɔɔɔ kò ŋ n hɔsɪ ma a mim nɔ ɔ rɔ wɔɔ y'a mim jɪ dɔɔɛ.

²² Naa do ɪ tɪr a nya mɔɔ ɔ, mɔɔ bɪr m dam ma m nɪ zere aɔɔ zi y.

²³ Bɪ, keɛɛ naa, mɔɔ zibæɔ nya kɔɔ wɔɔ duro ɔ.

Pol gɪŋarɔ

A dɔɔraa laato mɔɔ n n'a ŋɔam kò m bɔr aɔɔ zi.

²⁴ Kò mɔɔ bɔr m nɪ tam Espanyɪ ɔ, mɔɔ bɔm b'ɔ. A ŋɔa mɔɔ nawɔm kò m bɪ dɪga aɔɔ ma. Kò mɔɔ bɪ zer aɔɔ ra, m nyɪnta kan aɔɔ kɪ m a ga m tekka m, k'aɔɔ m dɪga mɔɔ zaa bɪ sɔɛ mim ma, kò m cem.

²⁵ Her-her naa, ta mɔɔ nawɔm Zerizalem ɔ, daahan m, wosogɔɔ kò ŋ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma.

²⁶ Bala, Masedɔan kò bɪ kan Akayii kò bɪ kɪ wosogɔɔ wɔɔ lɛ sa, k'a busoo zɪnzɛ kò ra, a ka Zerizalem wosogɔɔ ŋɔazanno wɔɔ ɔ.

²⁷ Ŋ muŋŋɔɔ ɪ lɛ bɪ sa a zɪm, bɪ sɪra nɔ ɔ, cɪcɪrzanno wɔɔ duro a ga hɔ naa do yɪɛ m ŋ zi, bala, Krista ɔɔɔ kò zɪfɔɔɔ n ŋ mɪ Zerizalem ɔ rɔ wɔɔ a Woso dɔɔɔhɔ jɪr kan do vantɔɔ ɔɔɔ wɔɔ kɪ. Naa tɔ ma bɪ, do vantɔɔ ɔɔɔ kò Krista ɔɔɔ m nɔ wɔɔ a ga m ŋn'a da ŋ han kan hɔnta kò ŋ nɪ tam bɪ kɪ sɔ.

²⁸ Kò mɔɔ zi naa do ba m a nya, m zɪnzɛkɔra busoo bɪ ka ŋ ɔ, mɔɔ bɔɛ aɔɔ zi, m cem m ta Espanyɪ ɔ.

²⁹ Mɔɔ do mɔɔ ɔ, kò mɔɔ bɔr m nɪ zere aɔɔ zi, zɛ mɔɔ nawɔm kan Krista barka ɔɔa kɪ.

³⁰ M danyɪnɔ, a yɛ mɔɔ nawɔɛ aɔɔ han, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, kan ŋɔaɛ kò Sent-Espri n n'a kam bɪ kɪ mɪnto, k'a yar ba kan mɔɔ kɪ a yaadare nɔ ɔ.

³¹ K'a yaa da, kò basɪrakareɔzanno kò ŋ nɪ Zidee ɔ rɔ wɔɔ b'a da mɔɔ ma y. Bɪ, kò wosogɔɔ kò ŋ nɪ Zerizalem ɔ rɔ wɔɔ m daahan kò mɔɔ n nɪ tam nɪ bɪ si muŋŋa.

³² K'a n bɪr yɪɛ ɔ, kò Woso yɛ sɔ, mɔɔ lee kure aɔɔ zi heernyɔɔ ɔɔa m, m hoon si aɔɔ bɪɛ ɔ.

³³ Kò Woso k'a nɪ laafɪ kam bɪ m bɪr kan aɔɔ haay kɪ. Amina!

16

Leersore

¹ Wɔɔ danlɔ Febe k'a nɪ zi bam Sankre kristagɔɔ sokoma bɪ nɔ ɔ bɪ, mɔɔ n'a hɪ m, a kasɛtɪ muŋŋa.

² K'a si a zi Zuuba tɔ ma, amba a a ga bare m wosogɔɔ kan kò kɪ bɪɛ ɔ bɪ m, k'a bɔr a lɛ n taa aɔɔ daahan ma, k'a a da han a mim haay nɔ ɔ. A muŋŋa a da ɔɔɔ han ɔɔa, a a da mɔɔ muŋŋa han sɔ.

³ K'a yaa da Priska kan Akilas kɪ m, mɔɔ zibækɔɔnɔ m Krista Yeezuu zibæɔ bɪ nɔ ɔ.

⁴ N y'a munḡḡ mee ka zε ma, k'a mḡḡ bḡ lεm. Mḡḡ yι m deem bεε nu
 η barka dare y, do vantḡḡ wḡḡ kristagḡḡ sokomaro wḡḡ haay yι η barka
 dam sḡ.

⁵ K'a yaa da sirakareezanno ku η n'a som ku ma η har u ro woo m. K'a yaa da moo gaaasiba Epayineti bi m, a i lee ka an sira ka Krista u Azii koro woo u.

⁶ K'a yaa da Maarii k'a zi ba guta awoo to ma bi m.

⁷ K'a yaa da Andronikus kan Zuniyas ki m, moo danyino m, bi, n nyunta n ni η du lonnoce o kan moo ki. Kristazibæezanno wırsı m, η lεε ka moo m ηn'a ba kristagoo.

⁸ K'a yaa da Ampliyatus m, mɔɔ nɔʋarezaa m Zuuba zuure nɔ u.

⁹ K'a yaa da Urben m, waa zibæækoon m Krista zibææ bi nɔ ɔ, kan mɔɔ nɔæzæa Sɪtakɪs kɪ m.

¹⁰ K'a yaa da Apeles m, a a sira ka Krista o hunka ho gota no o. K'a yaa da Aristobul hargoo m.

¹¹ K'a yaa da Herodinyo m, moo dany m. K'a yaa da Narsis harguoo ko
 η sura ka Zuuba o ro woo m.

¹² K'a yaa da Trifen kan Trifozi kɛ m, Zuuba zi ɲa'a bam. K'a yaa da Perzidi m munna, a zi ba gota Zuuba to ma.

¹³ K'a yaa da Rufus m, Zuuba zibəənyɪ wɪsɪ m. K'a yaa da a da bɪ m, mɔɔ da m sɔ.

¹⁴ K'a yaa da Asinkriti m, Flegon m, Hermes m, Patrobas m, Hermas m, kan danyɔno vantoɔ ku ɲ ni kan ɲ ku ro wɔɔ m.

¹⁵ K'a yaa da Filolog kan Zuli ki m, Neere kan a danlo ki m, Olmpas kan wosogoo ku n kan n ki ro woo m haay.

¹⁶ K'a yaa da ku m munja danyibaa no u, kan ku daure ki, njare ki. Krista sokumarɔ wɔɔ haay i yaa dare awoɔ m.

¹⁷ M danyino, a ye maa nawore awoa han k'a dundo a zi, kan gwoa ku n ni gwoa gongu ku ma zi bam no waa ki, ni srakarezanno nyonnyno m, bisi ku n n'a kam hodindare k'awoo yi bi ma. K'a gu n ma laato.

¹⁸ Bala, gɔɔɔ ncinaasu rɔ wɔɔ, Zuuba Krista zi bee η n'a bare y, a munɔɔ nɔ zi ηn'a bam. Bra η n'a bam bahodonno m, meerbaaro nyintɔɔ kan a nɔaar mindundarero ki nɔ u.

¹⁹ Goaa haay a do, a o, awoo i yem Zuuba ma. Moo heer nyinta kan awoo ki naa to ma, bi moo le n taa k'awoo m yi mindorezanno, zi mupha bare no o. K'a yi guoo ku mim bir zar dare n ma zanno, mimbunyaa no o.

²⁰ Woso k'a a so laafii u bi Sutaana hoonsire awoo ganno taa diitaa.

Bu ku woo Zuuba Yeezuu barka m bir kan awoo ku.

²¹ Mɔɔ zibækkoon Timote ɪ yaa dare awɔɔ m, mɔɔ danyɪno Lusiyus, Zason, kan Sosipateɛr kʼɪ yaa dare awɔɔ m.

²² Bɪ, mɔɔ mɪŋŋa Teertiyus, kɔ Pol a da ci naa do bare ɔ bɪ, mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m Zuuba k'a nɪ wɔɔ zem kɔ ra bɪ nɔ ɔ.

²³ Gayus k'a mɔɔ si a har ɔ, kristagɔɔɔ sokuma bi haay n ni kɔ zɛŋ ɔ a har ɔ bi yaa dare aɔɔ m. Erasti, kɔ bi busoocintɛr bi, kan Kaartus ki i yaa dare a m. [

²⁴ A ye maw nawom, ko waw Zuuba Yeezuu Krista barka m nyunta kan awaw haay ki. Amina!]

²⁵ Woso i panja m k'awoo sirakare panja da ra, amba lemim nyunta ku moo n n'a pa dam bi n n'a hum bi m, Yeezuu Krista lemim ku moo n'a pa dam, Woso ho k'a nyaakom da gosi n a do y, an a hunka woo m, u a do bi m. Ho bi do Woso nyunta an a nyaakom da biisi tee... bi,

²⁶ kɛɛɛ naa, wosolesinnɪsorazanno ciro woo a hunka lɛɛgure nɔ ɔ ɔɔaa haay m, amba Woso k'a nyare ba ɔ lɛ ka bɪ m, a lɛ ka kɔ n nɪ ta m doro haay zi kɔ ɪ n'a dɔ, ɪnɪ sɪra ka, ɪnɪ zu ɔ.

²⁷ Kɔ Woso y'a deem k'an ta mindɔɛ m bɪ m lɛbɔɔɛ yɪ, Yeezuu Krista tɔ ma, dɔmɪm haay! Amina!

Ci lɛɛkare hɔ kɔ Pol a ba KORENTI ZANNO ma

Ci lɛɛkare hɔ kɔ Pol a ba Korenti zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba, ciro si a η ba Korenti zanno wɔɔ ma, gɛɛ, η lɛ da naa m, bi, huyɔɔ nɪ gɔaasɪbabaa daa ci b'ɔ, huyɔɔ vantɔɔ wɔɔ, a brɔɔ mim dɪnda, bi brɔɔ nyaam. Ci bi ba a ɔ Korenti kristagɔɔ wɔɔ ma. Pol mɪɲɲa ɪ lemim nyɪnta pa da b'ɔ an brɔɔ sokoma bi cɪnta.

Korenti nyɪnta kɔ gɔta biisi, an nɪ zamaa m gɔta, busoo kɔ m dɔmum bi do ɔ sɔ. Korenti zanno wɔɔ nyɪnta ηn'ɪ zum hɔdɪndare do haay ɔ, kan yaadare do haay kɪ, mɪsɪrbaa bɔnyaabɛnno m sɔ.

Ci bi ba a ɔ, bala kristagɔɔ wɔɔ nyɪnta, ηn'ɪ nyaa bam kan kɔ kɪ, ηn'a gongom. A hi a ɔ, k'a η zɛ kɔ ra, k'a mɪsɪrbaa kɔ η n'a bam Woso nɔ n yɪ η la bi dɪnda η nɪ sɔ. Ci bi nɔ ɔ bi, a yɪ m bɔm zaa ɔ kan mimbɔnyaabare mim kɪ, an n'a hunkare η nɪ, a ɔ, η nɪ ma Woso zaa bi ra. A ɪ harcɪntare mim hɪm sɔ kan wosobaawɔnnɔ mannɪ hɔbɪrɛrɔ mim kɪ kan Sent-ɛspri ganwɔrɛrɔ mim kɪ, kristagɔɔ mumbɔɔre mim kɪ, a muno nɔɔare mim bi ka lɛɛ gɔta ci bi nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Korenti kristagɔɔ m

¹ Mɔɔ mɲɲa Pol, Woso ɪ mɔɔ bir a hɔɔnhɔ nɔ ɔ kɔ m yɪ Krista Yeezuu zibɛɛzaa, mɔɔ m kan wɔɔ danyɪ Sɔsten kɪ m nɪ ci bi bam.

² A ba wɔɔ nawom Woso gɔɔ sokoma k'a nɪ Korenti ɔ bi ma, gɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ a hɔ Krista Yeezuu zekora nɔ ɔ rɔ wɔɔ, an η bir kɔ η nɪ mɪsɪrbaa mɲɲa ba rɔ wɔɔ, kan gɔɔ kɔ η nɪ lɛɛ haay ɔ, ηnɪ yaa dam wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista m nɔ wɔɔ kɪ, Yeezuu mɲɲa m brɔɔ Zuuba, a m wɔɔ Zuuba sɔ.

³ A yɛ wɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zɪ Woso, kan wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista kɪ m barka kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

⁴ Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka dɔmum haay awɔɔ tɔ ma, barka k'a ka awɔɔ ɔ Krista Yeezuu nɔ ɔ bi minto.

⁵ Bala, a tɔ ma bi, awɔɔ Woso ganwɔrɛrɔ do haay yɪ, an lɛ da bi, awɔɔ ɪ lemim, kan hɔdɔrɛ kɪ ganwɔrɛrɔ m.

⁶ A n ta ɔ sɔ bi, Krista kasetɪ bi paɲɲa yɪ awɔɔ zi,

⁷ bi n a ka *Sent-ɛspri ganwɔrɛ sɪ n jira awɔɔ ma y, awɔɔ k'a nɪ dɔm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista hunkare dɔmum ma rɔ wɔɔ.

⁸ A mɲɲa n nɪ paɲɲa kare awɔɔ ɔ k'an ta an dɔmɪnnɔ nyare ku, k'an bir yɪrɛ ɪ ɔ, hɪnnɪ kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n nɪ zɛɲ ɔ bi, kɔ hɔsɪ minsi bi nyɪnta awɔɔ gɔr zi y.

⁹ Woso k'a awɔɔ bir, k'awɔɔ m zekora yɪ kan a Nyɪ Yeezuu Krista kɔ wɔɔ Zuuba m bi kɪ bi, taalerazaa m.

Gongore k'a nɪ Korenti kristagɔɔ sokoma nɔ ɔ

¹⁰ M danyɪnɔ, a yɛ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, k'a kɔ ma, a b'a ka gongore n nyɪnta awɔɔ bire ɔ y, k'a zɛ kɔ ra a bir hɔɔn deem m, kan hɔɔndare deem kɪ m.

¹¹ Bala, m danyɪnɔ, Kolowe gɔɔ a dɪnda mɔɔ m, η ɔ, awɔɔ bir kɔ mare y.

¹² Ho ku mɔɔ ɔ ku m a hi bi ba n ni: Awɔɔ gɔaa biyɛ y'a hure a ɔ: «Pol gɔaa n mɔɔ m, naa zaa a ɔ, Apolos gɔaa n mɔɔ m, naa ɔ, Sefas gɔaa n mɔɔ m. Naa a ya, a ɔ, Krista gɔaa n mɔɔ m.»

¹³ Krista a gongɔ ra? Pol n y'a wɔ godarkura ma awɔɔ minto ra? Pol to minto m n ni batem ka awɔɔ ɔ ra?

¹⁴ Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka, bala mɔɔ n batem ka awɔɔ gɔɔ ɔ, ku Krispus kan Gayus ki bɛɛ y.

¹⁵ Ncinaas bi, awɔɔ gɔɔ b'a dam ma an a hi a ɔ, mɔɔ batem ka a ɔ, m to ra y.

¹⁶ Mɔɔ batem ka Stefanas har gɔɔ ɔ sɔ, ku naa bɛɛ y, mɔɔ n batem ka gɔaa vanta ɔ m a dɔ y.

¹⁷ Bala, Krista n mɔɔ nyɔɔ ku m bi batem ka y, mɔɔ nyɔɔ a ɔ ku m bi lemim nyinta pa da. Mɔɔ n yo mindɔre ma m n'a pa bi dare y. A ba mɔɔ ɔ maam ku Krista godarkura bi bi bɔ vam y.

Mindɔre kan hɔɔzaabaa ki

¹⁸ Gɔɔ ku η ni nyaanum nɔ wɔɔ ɪ dɪgam lemim ku wɔɔ n'a pa dam, ɔ n'a him, ɔ ɔ, Krista ga godarkura ma bi ma hɔɔzaabaa lemim. Bi, ku wɔɔ ku wɔɔ bombɔre yi rɔ wɔɔ ni, Woso panja m godarkura lemim bi m.

¹⁹ Bala, n y'a gɔrsira ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Mɔɔ mindɔrezanno mindɔre zaar bam, m hɔɔntaɔrezanno hɔɔn zaar ba.»

²⁰ Mindɔrezaa ɪ ka? Lero karɩnsaamba ɪ ka? Her durnya naa do meerbaawaasizaa ɪ ka? Woso a ka durnya mindɔre n a ba hɔɔzaabaa mim.

²¹ Bala, Woso hɔɔn bɔ ɔ a mɩɩja mindɔre nɔ ɔ, ku durnya b'a da ma an a dɔ durnya mindɔre ni y, bi, k'a gɔɔ ku η ni sira kam nɔ wɔɔ bombo hɔɔzaabaa lemim padare bi m.

²² Zɩfɔrɔ wɔɔ, a ka brɔɔ n nawom hoserlo ma, grekkɩrɔ wɔɔ n'a kam mindɔre ma,

²³ bi wɔɔ, Krista ku n y'a wɔ godarkura ma bi wɔɔ n'a pa dam, zɩfɔrɔ ɪ dɪgam naa ma nyannɩ, do vantɔɔ gɔɔ ni dɪgam ma hɔɔzaabaa.

²⁴ Bi, ku gɔɔ ku Woso η bir lɔ wɔɔ ni, ku zɩfɔrɔ m, gɛ grekkɩrɔ ni, Krista ku wɔɔ n'a pa dam b'i yire ɪ ɔ, Woso panja m, bi Woso mindɔre m sɔ.

²⁵ Bala, ho k'a bɔ ku ɔ, ɪ ɔ, Woso hɔɔzaabaa m bi, ho bi do hɔɔntaɔre lɛ da gɔɔ mindɔre m, sɔ bi, ho k'a bɔ ku ɔ, ɪ ɔ, Woso panjawar m bi, a panja lɛ da gɔɔ panja m.

²⁶ M danyɩnɔ, k'a dɪga a mɩɩɔɔ ma mɩɩja k'a dɔ a ɔ, awɔɔ ku Woso a bir lɔ wɔɔ, awɔɔ barla, gɔɔ ba ɔ gɔta ηni mindɔrezanno durnya mum ɔ y, ηni panjazanno sɔ y, ηni har wisi gɔɔ y.

²⁷ Bi, ho ku hɔɔzaabaa m durnya ɔ bi, Woso bi sa, k'a nyannɩ da mindɔrezanno ma, ho ku panjawar m durnya nɔ ɔ bi, Woso bi sa, k'a nyannɩ da ho k'a ni panja m bi ma.

²⁸ Ho k'a bi zore an yaarsɩ durnya ɔ bi, ho k'a nyɔɔɔɔ ba ɔ bi, Woso ho bi do sa, k'a nyaam ho ku gɔɔ ni dɪgam ma ho bi m,

²⁹ ku gɔɔ b'a da ma an a mɩɩja busu Woso lɛɛ y.

³⁰ Woso mɩɩja to ma m, awɔɔ m zekura yi kan Krista Yeezuu ki, a mɩɩja y'a ba wɔɔ mindɔre k'a a to Woso zi, a ɪ wɔɔ ba tɩrga Woso mum ɔ, an n'a kam wɔɔ ni misɩrbaa bam Woso to ma, an ni wɔɔ bombɔm mimbonyaa nɔ ɔ.

³¹ Ku ho ku n y'a gɔrsira ba Wosoci b'ɔ bi n ku yi, n ɔ: «Gɔaa k'a ɔ, k'a lɛ bɔ a mɩɩja ɔ, a b'a lɛ bɔ a mɩɩja ɔ y, an a lɛ bɔ ho ku Zuuba a ba b'ɔ.

2

Lemim ko Pol a pa da Korenti o

¹ M danyɔno, bɔr kɔ mɔɔ ɔ awɔɔ zi bi, mɔɔ n bɔr lɛmindɔrɛ m gɛɛ mindɔrɛ m kɔ m bi Woso kasɛti bi ka awɔɔ ɔ y.

² Bala, mɔɔ hɔɔn bɔ ɔ, kɔ m bi hɔsɪ mim dunda awɔɔ zi b'ɔ, kɔ Yeezuu Krista mim bɛɛ y, an lɛ da bi a wɔ kɔ n y'a ɔ godarkɔra ma bi mim m.

³ Nɛɪnaaɔ nɪ, mɔɔ n nyɪnta awɔɔ bire ɔ, paɲɲawar nɔ ɔ, dabɔɔ nɔ ɔ, kan mehinkɔrɛ kɪ.

⁴ Mɔɔ meerbaa kan mɔɔ pa bi dare kɪ n nyɪnta lɛmindɔrɛ meerbaa nɔ ɔ y, bi nyɪnta ɔ Sent-Ǝspri paɲɲa zibɛɛ hunkare nɔ ɔ.

⁵ Nyɪnta a ɔ nɛɪnaaɔ k'awɔɔ sɪrakare bi bi yɔ gɔɔɔ mindɔrɛ ma y, bi k'an yɔ Woso paɲɲa ma.

Woso mindɔrɛ

⁶ A n bɔkare, mindɔrɛ paan... wɔɔ n'a dɪndam kristagɔɔɔ kɔ ɲ sɪrakare yaa ka rɔ wɔɔ m. Mindɔrɛ naa dɔ n a tɔ durnya naa dɔ nɔ ɔ, b'a n a tɔ durnya paɲɲazannɔ kɔ ɲ nɪ b'a zaar bam nɔ wɔɔ zi y.

⁷ Woso mindɔrɛ wɔɔ n'a dɪndam, hɔ k'a n dɔ biisi m, n n a nyaakom da, Woso mɲɲa ɪ nyɪnta an a cɪnta, bi ma bi durnya ba ɔ y, kɔ wɔɔ n bi nyɪnta a lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ.

⁸ Durnya naa dɔ paɲɲazannɔ gɔsɪ n nyɪnta an a dɔ y, bala, k'a dɔ ɲ y'a ɔ, ɲ bi Zuuba k'a a sɔ lɛbɔɔrɛ ɔ bi wɔm godarkɔra ma y.

⁹ Bi, amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Hɔ kɔ gɔaa mɪm n a yɪ cɪna y, a tɔr n a ma cɪna y, hɔ kɔ gɔaa n a hɔɔn da ma cɪna y, hɔ bi dɔ haay Woso a cɪnta gɔɔɔ kɔ ɲ n'a ɲɔam nɔ wɔɔ m.»

¹⁰ Denter m, wɔɔ, Woso hɔ bi dɔ hunka wɔɔ m Sent-Ǝspri nɔ ɔ. Bala, Sent-Ǝspri ɪ hɔ haay taa zem, baa hɔ kɔ Woso a nyaakom da paan... haay, a y'a taa zem sɔ.

¹¹ Nka m nɪ gɔɔɔ barla, an gɔɔɔ mim dɔ? K'a maam, hɔɔn k'a nɪ kan kɪ bi m. Maam sɔ bi, hɔ k'a nɪ Woso gɔr zi bi, gɔsɪ b'a dam ma an a dɔ kɔ Woso Ǝspri bɛɛ y.

¹² Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ n durnya ɛspri yɪ y, bi, Woso Ǝspri wɔɔ yɪ, kɔ wɔɔ n'ɔ da ma ɔ Woso barka ganwɔrɛrɔ wɔɔ dɔ.

¹³ Bi, kɔ wɔɔ yɪ ɲ mim dɪndam, wɔɔ bɪr a dɪndam gɔaa mindɔrɛ nɪ y, bi, a dɪnda wɔɔ nawom Sent-Ǝspri mindɔrɛ m, ɔ nɪ Woso hɔɔ jɪ dɪndam, Sent-Ǝspri hɔdɪndare m.

¹⁴ Gɔaa k'a nɪ mɛsim hɔɔn m bala bi, a bɪr yɛm hɔ k'a a tɔ Woso Ǝspri zi bi ma y. Hɔɔzaabaa m kan kɪ, a b'a dam ma an a jɪ ma y, bala, Woso Ǝspri n'a dam ma an a ka gɔaa n a dɔ.

¹⁵ Bi gɔaa k'a nɪ Woso Ǝspri m bi, a ɪ hɔ haay dɔdɔ kam bi gɔsɪ b'a dɔdɔ kare y.

¹⁶ Bala, n y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Nka ɪ Woso hɔɔndare dɔ, k'a hɔ dɪnda nɪ?» A n bɔkare, wɔɔ, Krista hɔɔndare wɔɔ n ta m.

3

Woso lemim padɛnno zibɛɛ

¹ M danyɔno, kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ n wɔ ɔ m meerb ba kan awɔɔ kɪ amba n tɪr a ba kan gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ Woso Ǝspri m nɔ wɔɔ kɪ nɪ y, bi meerb bi ba mɔɔ ɔ kan awɔɔ kɪ amba gɔɔɔ kɔ ɲ gɔɔta ɲn'ɪ durnya mɪsɪrbaa bam nɔ wɔɔ m, bala, awɔɔ gɔɔta a m banfinnirɔ Krista sɪrakare nɔ ɔ.

² Nyonhi mɔɔ ka awɔɔ ɔ, hɔbɪrɛ gorezaa bɛɛ y, bala, awɔɔ b'a dam ma cɪna a hɔbɪrɛ gorezaa bɪ y. Baa kan dɪtaa dɔmum kɪ, awɔɔ b'a dam ma a hɔbɪrɛ gorezaa bɪ y.

³ Bala, awɔɔ gɔɔta an nɪ durnya mɪsɪrbaa bam. Jumbaa kan nyaa kɪ y'awɔɔ bɪrɛ ɔ, naa bɪr a hɪnkare a ɔ, awɔɔ gɔɔta an nɪ durnya mɪsɪrbaa bam, an nɪ tam am gɔaa k'an Woso dɔ m naa?

⁴ K'awɔɔ gɔaa deem tɪr a hɪ, a ɔ: «Pol gɔaa m mɔɔ m», gɔaa vanta ɔ: «Apolɔs y'a so mɔɔ ɔ», naa k'awɔɔ n'a bam naa, gɔaa k'an Woso dɔ zibɛɛ bɛɛ awɔɔ n'a bam naa?

⁵ Nka m Apolɔs nɪ? Nka m Pol nɪ? Zibɛɛnyɪnɔ m, Woso nɪ ɪ nyɔɔ awɔɔ ma, k'awɔɔ nɪ sɪra ka Krista ɔ, n gɔaa biyɛɛ a zi ba amba Zuuba a da ɔ bɪ m.

⁶ Apolɔs kan mɔɔ kɪ, bɔ wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan danwunno kɪ. Mɔɔ ɪ Woso lemmɪ bɪ duu, Apolɔs nɪ hɪ da ra, Woso y'a ka an ma.

⁷ Ncɪnaaɔ bɪ, hɔsɪ bɛɛ m gɔaa k'a n'a duum bɪ nɪ y, hɔsɪ bɛɛ m gɔaa k'a nɪ hɪ dam la bɪ m sɔ y, Woso k'a ka hɔ bɪ nɪ mam b'ɪ lɛ da haay.

⁸ Gɔaa k'a n'a duum kan gɔaa k'a nɪ hɪ dam la bɪ kɪ, ɪ hɔdeem, bɪ, gɔaa biyɛɛ y'a yawora yɪm an a ga kɔ ɔ kan a mɪɲɲa zibɛɛ kɪ.

⁹ Bala, zi wɔɔ n'a bam kan kɔ kɪ Woso zibɛɛ bɪ nɔ ɔ, b'awɔɔ m hɔsɪra kɔ Woso n'a wɔm.

Awɔɔ m cɛ kɔ Woso n n'a dɔ m.

¹⁰ Amba cɛdɔrezaa mɪɲɲa m bɪ, mɔɔ cɛ bɪ jɪr cɪnta an a ga kɔ ɔ kan ganwɔrɛ kɔ Woso a ka mɔɔ ɔ bɪ kɪ, gɔaa vanta m bɔkare an n'a dɔm lɛ. Bɪ, kɔ gɔaa biyɛɛ n dundo a zi kan zaa k'a sa an nɪ cɛ bɪ dɔm nɪ m bɪ kɪ.

¹¹ Kɔ cɛ bɪ jɪr bɪ nɪ, gɔaa b'a dam ma, an cɛjɪr vanta da fɪɣa y, cɛjɪr k'an ta ɔ hɔɔ tee... bɪ nɪ gɔɔtare a bɪncɛ ɔ, cɛjɪr bɪ dɔ, Yeezuu Krista m.

¹² Bɪ, kɔ gɔaa cɛ dɔ cɛjɪr bɪ rɛ sarma mɔr m, gɛɛ wanzurfu m, gɛɛ jaa tɔzanno m, gɛɛ gɔ m, gɛɛ bɪr m, gɛɛ haɔɔ m,

¹³ Woso y'a zaa zibɛɛ makra bare an dɪga a dɔdɔkare hinnɪ ɔ. Woso gɔaa biyɛɛ zibɛɛ makra bam sɛ m, sɛ nɪ gɔaa biyɛɛ zibɛɛ k'an lɔnɔ hɪnkare, bɪ gɔaa biyɛɛ n n'a zibɛɛ mɪɲɲabaa gɛɛ a bɔnyaabaa dɔm ma.

¹⁴ Gɔaa kɔ sɛ bɪ b'a zibɛɛ bɪm bɪ, bɪ zaa y'a zibɛɛ ganwɔrɛ yɪm.

¹⁵ Bɪ gɔaa kɔ sɛ bɪ n'a zibɛɛ bɪm bɪ, a b'a zibɛɛ ganwɔrɛ yɪrɛ y, a mɪɲɲa bombɔrɛ yɪm, bɪ, bɔ a nawom kɔ ɔ, ɪ ɔ, bɔ a ɔ sɛ nɔ ɔ.

¹⁶ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, Wosocɛ n'awɔɔ m, Woso ɛspri bɪ nɪ kan a kɪ ra?

¹⁷ Kɔ gɔaa Wosocɛ bɪ zaar ba, Woso bɪ zaa zaar bam sɔ. Bala, Wosocɛ bɪ Woso hɔ m, bɪ cɛ bɪ dɔ bɪ n'awɔɔ m.

¹⁸ Gɔsɪ bɪ bra ba a mɪɲɲa nɪ y. K'awɔɔ gɔaa deem ɔ, a hɔɔn ka amba durnya naa dɔ hɔ bɪ nɪ, k'a n'a ba hɔɔzaa k'an bɔkare an hɔɔn ka.

¹⁹ Bala, durnya naa dɔ mindɔrɛ bɪ, hɔɔzaabaa m Woso mum ɔ. Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ sɔ, n ɔ: «Woso ɪ mindɔrezanno kum hɔɔnkare zi kɔ ɪ n'a bam bɪ nɔ ɔ.»

²⁰ N y'a ya, n n a gɔrsɪra ba sɔ, n ɔ: «Zuuba mindɔrezanno hɔɔndarɛrɔ dɔ. A a dɔ a ɔ, ɪ nyɔɔdɔ ba ɔ y.»

²¹ Ncɪnaaɔ bɪ, gɔsɪ b'a lɛ bɔ a mɪɲɲa ɔ, gɔɔɔ tɔ ma y, bala, awɔɔ hɔ m hɔ haay m.

²² Kɔ Pol m, gɛɛ Apolɔs m, gɛɛ Sefas m, awɔɔ hɔɔ m, kɔ durnya m gɛɛ mɪsɪrbaa m, gɛɛ zɛ m, kɔ her-her dɔmum naa m, gɛɛ bootirɔ dɔmunno m, woo... naa awɔɔ hɔ m.

²³ Bɪ, k'awɔɔ nɪ, Krista y'a so awɔɔ ɔ, Woso n a so Krista ɔ.

4

Kristazibæezanno mim

¹ A a ga m, kɔ ɔɔɔ n a dɔ ŋ ɔ, mɔɔ kan Apolos kɪ bɪ, Krista zibæenyɪnɔ m wɔɔ m, Woso n a minno k'a ŋ nyaakum dɔ biisi bɪ da wɔɔ wɔ ɔ, kɔ wɔɔ n ŋ dunda ɔɔɔ m.

² Kɔ n hɔ da ɔɔaa wɔ ɔ k'a n dɪga a mim ma, hɔ kɔ n'a kam ma k'a zaa bɪ n a ba kɛɛɛ bɪ, sɪrabare m.

³ Bɪ kɔ mɔɔ nɪ, hɔsɪ bɛɛ m kan mɔɔ kɪ k'awɔɔ mɔɔ dɔdɔ yar, ɔɛɛ ɔɔɔ vantɔɔ mɔɔ dɔdɔ yar y. Mɔɔ bɪr m mɪŋŋa dɔdɔ yarle m zim sɔ y.

⁴ Sɪra m, mɔɔ n kɔrɔma yɪ m heer ɔ an nɪ mɔɔ kɔre y, bɪ naa bɛɛ n'a hɪnkare a ɔ, mim ba mɔɔ ma wa. ɔɔaa k'a nɪ mɔɔ dɔdɔ kam bɪ, Zuuba m.

⁵ Bɪ minto bɪ, a bɪ lɛɛ ka a ɔsɪ dɔdɔ ka y, k'a tɔ kɔ Zuuba n a bɔ an bɔr, k'a b'a bɔ an bɔr; a hɔ gaam hɔ k'a nyaakum da monsigɔ ɔ ra, an bɔ hɔ haay kɔ ɔɔɔ n ta ŋ nɪ a nɔ ɔ rɔ wɔɔ m garga ra. Maam bɪ, Woso y'a lɛ bɔm ɔɔaa biyɔɔ ɔ, amba a a ga m bɪ m.

Korenti zanno mɪŋŋabusure mim

⁶ M danyɪnɔ, awɔɔ daahan tɔ ma m, mɔɔ n naa dunda, m makra sa Apolos kan mɔɔ kɪ ma, k'awɔɔ n wɔɔ hɔbaa sa, a b'a mɪŋŋɔɔ busu a cem hɔ kɔ n y'a ɔɔsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ han y. Awɔɔ ɔsɪ bɪ yo ɔɔaa vanta ma k'a a mɪŋŋa busu, a ɔɔaa vanta gore bɔ ɔ y.

⁷ Bala, ɔɔaa ra, nka y'a ka ɪbɪ m lɛ da ɪ muno nɪ? Bɔ ɪbɪ yɪ ɪ zim k'a ka bɛɛ n y'a ɔ ɪbɪ ɔ? Bɪ k'a ka n y'a ɔ ɪbɪ ɔ, bɔ m, ɪ n'ɪ mɪŋŋa busure ɪ ɔ, a yɪ ɪ ɔ ɪ zim nɪ?

⁸ On'hɔɔn..., awɔɔ ɪ hɔ haay m kaka an bɔrɔbɔ, hɔnyɪzanno n'awɔɔ m, awɔɔ a ba cinno, bɪ cinno bɛɛ m wɔɔ nɪ y. A ŋɔa mɔɔ nawɔm k'awɔɔ n'a ba cinno paan...rɔ, kɔ wɔɔ m nyɪnta cinno sɔ kan awɔɔ kɪ.

⁹ Mɔɔ hɔɔndare nɔ ɔ, wɔɔ kɔ wɔɔ m kristazibæezanno wɔɔ, Woso bɪ, wɔɔ da ɔ ɔɔaa haay je ɔ, ɔɔɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma. Bɔ wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan ɔɔɔ kɔ n yɪ ŋ dɔdɔ yar n nɪ tare ŋ nɪ k'a yaa ŋ zɪnzɛ rɔ kɪ. ɪ ɔ wɔɔ nyɔɔ n y'a ɔ saa, am hɔɔnɪbɪrɔ hɔ bɪ m durnya haay mɔm ɔ, malɛɛkarɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma, ɔɔɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma sɔ.

¹⁰ Hɔɔzanno n wɔɔ m, Krista kɔ wɔɔ n'a pa dam bɪ minto. B'awɔɔ, mindɔɛzanno n'awɔɔ m k'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan Krista kɪ tɔ ma. Panŋawarzanno n wɔɔ m, awɔɔ m panŋazanno, n y'awɔɔ gore dan ɔ, bɪ n yɪ wɔɔ gore bɔŋ ɔ.

¹¹ A n ta an wakati naa do ku naa, wɔɔ ɔɔɔta ɔ nɪ fir yɪm, nɔ m kan mɪsɪ kɪ m, huu jɪra wɔɔ ma, ɔɔɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma, wɔɔ ba ɔ mɪŋŋɔɔ har nɪ y, lɛɛ wɔɔ n'a sam tee....

¹² Zi wɔɔ n'a bam kɔɔkɔ k'ɔ lɛɛmaa hɔ yɪ, ɔ a bɪ. Kɔ ɔɔɔ wɔɔ sunsɔ wɔ, bɪ wɔɔ ŋ barka da ɔ. Kɔ ɔɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma, bɪ wɔɔ yɛ firyɪre bɪ ma.

¹³ Kɔ ɔɔɔ y'a bɔnyaa hum wɔɔ ma, bɪ wɔɔ meerbaa nyɪnta ba kan ŋ kɪ. Kan a her kɪ naa, n ɔɔɔta n nɪ dɪgam wɔɔ ma ɪ ɔ, durnya gumɔ m wɔɔ m, ɪ ɔ, durnya dintim m wɔɔ m.

Lɛ kɔ Pol n ta m

¹⁴ Mɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ ɔɔsɪra ba naa ɔ naa ba, kɔ m awɔɔ da nyannɪ ɔ y. A ba mɔɔ ɔ, kɔ m awɔɔ hɔ zaa ɔ, bala, mɔɔ nyɪnɔ n'awɔɔ m, m n'awɔɔ ŋɔam.

¹⁵ Baa k'awɔɔ karɪnsaambɔɔ yɪ tisi-tisi Krista nɔ ɔ, awɔɔ zɪ bɪ hɔka y, a deem. Mɔɔ n'awɔɔ zɪ, bala, mɔɔ ɪ lɛɛ ka m lemim nyɪnta bɪ pa da awɔɔ m, awɔɔ n sɪra ka Yeezuu Krista ɔ.

¹⁶ Naa minto bi, awɔɔ dɔndɔ mɔɔ nawom, k'a mɔɔ hɔbaa sa.

¹⁷ Mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n mɔɔ hɔbaa sa, bi minto m, mɔɔ n Timote nyɔɔ awɔɔ ma, k'an bi musirbaa kɔ mɔɔ n'a bam Krista zuure nɔ ɔ bi zaaro tɔ da awɔɔ nɔ ɔ, amba mɔɔ n'a dundam lɛɛ haay ɔ, kristagɔɔɔ sokomaro haay m bi m. K'a dɔ a ɔ, Timote bi mɔɔ nyi m am awɔɔ hɔ bi m ɔ, mɔɔ n'a nɔam, an a kɔsi mɔɔ ma.

¹⁸ Awɔɔ gɔɔɔ gɔsinnɔ a muɲɲɔɔ busu, nɲ'a gingare n ɔ, mɔɔ bi zem bi bɔr awɔɔ zi b'ɔ y.

¹⁹ Bi, kɔ Zuuba yɛ, mɔɔ zɛɛ awɔɔ zi b'ɔ zɔɔ, bi muɲɲabusurezanno wɔɔ meerbaaro bɛɛ mɔɔ nɔ m kam ma kɔ m a ma y, bi, m ka mɔɔ nawom ma kɔ m a dɔ kɔ n yɔ paɲɲa m gɛ.

²⁰ Bala, Woso cirbæ bi, meerbaaro mim bɛɛ y, zi paɲɲazaa k'a n'a bam bi mim m.

²¹ N kara awɔɔ lɛ n taa? Awɔɔ lɛ n taa kɔ mɔɔ n bɔr a zi bara m m wɔ ɔ kɔ m nyaa ba kan a kɔ gɛɛ, kɔ m bɔr a zi nɔare m kan nyintabaa kɔ nɔ?

5

Jaandare mim

¹ Mɔɔ ma n n'a dundam lɛɛ kar ɔ, n ɔ, gɔaa i jaan da awɔɔ barla, bi gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ m nɔ wɔɔ bi yɛɛ nɲ'i jaandare naa dɔ lɔɔ da y, k'an bonyaa maam-maam bi tɔ ma. A dunda n nawɔɛ, n ɔ, awɔɔ gɔaa deem nɔ kan a zi lɔ kɔ.

² A ga a wom k'awɔɔ heer n a zar, a nyi ka mimbonyaa k'an awɔɔ bire ɔ bi minto, a gɔaa k'a naa ba bi bɔ a zi, an bɔkare, awɔɔ bi tɔ an n'a muɲɲɔɔ busum.

³ Mɔɔ ba b'ɔ kan awɔɔ kɔ y, bi mɔɔ heer i kan awɔɔ kɔ, nɔinaas bi, mɔɔ gɔaa k'a mim naa dɔ ba bi dɔdɔ yar, i ɔ b'ɔ mɔɔ n ta ɔ kan awɔɔ kɔ.

⁴ K'awɔɔ b'a so kɔ ma k'a mim naa dɔ dunda, mɔɔ heer nyintam kan awɔɔ kɔ, wakati bi dɔ ɔ bi, k'a gɔaa bi dɔ dɔdɔ yar Zuuba Yeezuu tɔ kan a paɲɲa kɔ m.

⁵ K'a gɔaa bi dɔ da Sutaana wɔ ɔ, k'a mesim n a zaar ba, k'a nyi bi n a da ma an bombɔre yi hinni kɔ Zuuba n nɔ zɛɲ ɔ b'ɔ.

⁶ Awɔɔ n a ga m hɔɔ, a a muɲɲɔɔ busu y. N ɔ: «Nyonyɔɔ poore tokke i nyisi derm haay.» Awɔɔ n bɔɔr naa dɔ dɔ ra?

⁷ Naa tɔ ma bi, k'a mimbonyaa haay k'i ɔ nyonyɔɔ gusire m bi bɔ a bire ɔ, k'a a da ma, a yi muɲɲa-muɲɲa i ɔ, nyisi daa kɔ n n nyonyɔɔ da ma bi m. Bala, sira nɔ ɔ, Woso awɔɔ hu bɔ, Yeezuu Krista zɛ bi tɔ ma. Yeezuu Krista bɔ kɔ ɔ kan sinnyeem kɔ n tɔr a zɛ manni pakki cibsa ma bi kɔ.

⁸ ɔ ɔ pakki cibsa bi bi, bi, ɔ b'a bi bur kɔ nyonyɔɔ gusire n ta ma bi nɔ y. Nyonyɔɔ gusire bi dɔ bɔ kɔ ɔ, i ɔ, mimbonyaabare m kan musirbaa bonyaa bare kɔ. Bi, ɔ ɔ cibsa bi bi bur kɔ n n nyonyɔɔ da ma m, naa k'a hu a ɔ, heer hu nɔ ɔ, sira nɔ ɔ.

⁹ Ci kɔ mɔɔ nyinta m a ba awɔɔ ma bi nɔ ɔ bi, mɔɔ hɔ awɔɔ m mɔɔ ɔ, a b'a zɛ kɔ ra kan jaandər kɔ y.

¹⁰ Durnyazanno kɔ jaandənno m, mɔnyɔɔzanno m, nɲi konno, nɲ'i yaa dam *wosobaawonno m nɔ wɔɔ, bɔɔ bɛɛ mɔɔ ɔ a b'a zɛ kɔ ra kan n kɔ y. Kɔ gɔaa ɔ, a b'a lɛ dam nawonno ɔ, pakra m k'an bɔ durnya ɔ, kɔ n bɛɛ m a wer ta ɔ.

¹¹ Ayy... durnyazanno wɔɔ bɛɛ mɔɔ hɔ n ma y, bi gɔaa k'a ɔ danyi n a mɔ Krista zuure nɔ ɔ, an bɔkare, jaandər m, gɛɛ mɔnyɔɔzaa, gɛɛ an nɔ yaa dam wosobaawonno m, gɛɛ tozarlezaa, gɛɛ bɛɛmirewaasztzaa, gɛɛ hɔyɔɛzaa bi. Bi zaa mɔɔ hɔ ma, baa kɔ hɔbire m, a b'a zɛ kɔ ra kan kɔ y.

¹² Mɔɔ bɛɛ n nɪ ɠɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ nɪ ɲ mɪ rɔ wɔɔ dɔdɔ yarɛ y. B'awɔɔ a ga m, a ɠɔɔɔ kɔ ɲ n'awɔɔ sokɔma nɔ ɔ rɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

¹³ Kɔ durnyazanno wɔɔ nɪ, Woso n nɪ brɔɔ dɔdɔ yarm. K'a hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bɪ ba, a a hɪ, a ɔ: «K'a la ɠɔaa k'a n'a bɔnyaa bam bɪ ra a bɔ a barla.»

6

Danyɪno dɔdɔ ba kan kɔ kɪ mim

¹ A a ba lɔ, k'awɔɔ ɠɔaa deem ɪ mim m kan a mim kɪ, ta a tɪr a ɔ durnya dɔdɔkɛnnɔ zi kɔ ɲ nɪ dɔdɔ bɪ ba, a lɔ a bɪr mim bɪ dam wosogɔɔɔ wɔɔ wɔ ɔ, kɔ ɲ n'a dɪnda?

² Awɔɔ n a dɔ a ɔ, wosogɔɔɔ wɔɔ n nɪ zem bɪ durnya dɔdɔ ka ra? Bɪ, k'awɔɔ n nɪ zem bɪ durnya dɔdɔ ka, bɔ m awɔɔ bɪr a dam ma an nɪ minno poorero nɔɔm dɪndarɛ?

³ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, wɔɔ zem bɪ malɛkarɔ dɔdɔ ka ra? Bɪ, bɔ m kɛɛrɛ wɔɔ bɪ her mɪsɪrbaa naa minno dɔdɔ karɛ?

⁴ Kan naa kɪ haay, kɔ minno nɔɔn duro b'a da ɔ, b'awɔɔ ɠɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɪr dɪgarɛ ɲ ma hɔsɪ a sokɔma nɔ ɔ rɔ wɔɔ sa a ɲ ba a dɔdɔkɛnnɔ.

⁵ Naa do nyannɪ ba awɔɔ m na? Awɔɔ k'a m danyɪno Krista nɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, awɔɔ ɠɔaa deem taan... ba ɔ, mindɔrezaa, k'a mim banka awɔɔ barla ra?

⁶ A n a ga m, kɔ danyɪno n ta kɔ m dɔdɔkɛnnɔ taa y, an lɛ da bɪ, a bɪ zore kɔ ɲ nɪ ta kɔ m basɪrakɛnnɔ taa y.

⁷ Sɪra nɔ ɔ, awɔɔ kɔrɔ ma maam-maam, ta k'awɔɔ nawom kɔ m dɔdɔkɛnnɔ taa bɪ minto. Kɔ hɔ k'a bɪ tɪrga n y'a ba awɔɔ m, awɔɔ nɪ fɪr yɪrɛ, a jɪra ta b'ɔ bɪ m. Kɔ hɔ n n'a yɔrɛ awɔɔ m, awɔɔ n yɛ ma, k'a jɪra sɔ.

⁸ Bɪ, awɔɔ bɪr yem hɔɔ nɔɔn duro ma y, awɔɔ mɲɲɔɔ nɪ hɔ k'a bɪ tɪrga bam, an nɪ koor bam, bɪ, naa ba awɔɔ nawɔrɛ a danyɪno m.

⁹ Awɔɔ dɔ mɲɲa a ɔ, ɠɔɔɔ kɔ ɲ n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ bɪncɛ bɪ nyuntam Woso cɪrbɛɛ b'ɔ ra? A bɪ bra bɪmba a mɲɲɔɔ nɪ y. K'a dɔ a ɔ, jaandɛnnɔ, kan wosobaawɔnnɔ yaadɛnnɔ kɪ, muno lannɔbɛnnɔ, muno zinobɛnnɔ, yaaro wɔta kan kɔ kɪ zanno,

¹⁰ konno, mɲɲɔɔzanno, bɛɛmɪrɛwaasɪzanno, ɠɔɔɔ tɔzarɛzanno, hɔyɔnnɔ, ɲ bɪncɛ bɪ nyuntam Woso cɪrbɛɛ b'ɔ y.

¹¹ Awɔɔ ɠɔɔɔ ɠɔsɪnnɔ nyɪnta ɲn'ɪ hɔɔ nɔɔn duro bam biisi. Bɪ, Woso awɔɔ hu bɔ, an mɪmbɔnyaarɔ nɔɔn duro ɠɔ awɔɔ ma, an awɔɔ bɔ ɔ a hɔ, k'a a sɔ awɔɔ ɔ, a awɔɔ ba tɪrga a mɪm ɔ, Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, Sent-ɛspri paɲɲa nɔ ɔ.

Hɔ kɔ sɪrakarɛzanno n a ga m,

ɲn'a ba y

¹² ɠɔaa a da ma an a hɪ, a ɔ: «Zaa ta ɔ kɔ mɔɔ n hɔ haay woo... ba.» Sɪra m, bɪ, hɔ haay bɛɛ n mɲɲa ɠɔaa n'a bam wa. Mɔɔ m da ma, m a hɪ, m ɔ: «Zaa ta ɔ kɔ m hɔ haay ba.» Bɪ, mɔɔ b'a tom hɔ nɲɲɔ n mɔɔ ba a lɔ y.

¹³ ɠɔaa bɪ do a da ma an a hɪ sɔ, a ɔ: «Hɔbɪrɛ da n y'a ɔ ɠɔaa nɔ tɔ ma, n nɪ ɠɔaa nɔ da hɔbɪrɛ tɔ ma sɔ. Bɪ, Woso zem bɪ hɔbɪrɛ kan ɠɔaa nɔ bɪ kɪ zaar ba.» Sɪra m, bɪ, n nɪ wɔɔ mɛ bɪ da jaandarɛ minto y, wɔɔ mɛ bɪ, ta an a wɔ ɔ Zuuba hɔ, Zuuba n ta ɔ wɔɔ mɛ bɪ daahan minto.

¹⁴ Bɪ, Woso k'a Zuuba Yeezuu mɪm bɔ ɔ bɪ, a wɔɔ mɪm bɔɲ ɔ sɔ a paɲɲa bɪ m.

¹³ A n ta u so bi, ku lu ku kristagvaa m zim ta u, bi sirakarezaa bee y, an bokare an ye k'a nyinta kan lu bi ki, lu bi b'a bo u y.

¹⁴ Bala, zim ku sirakarezaa bee b'a ba Woso ho a lo bi to ma, lo ku sirakarezaa bee b'a ba Woso ho so a zim bi to ma. Ku ncinaa bee, bo an nawom ku o, i o, n nyinoo waa, dintim nyinoo m Woso mum o, an bokare n y'a ba wosogoo.

¹⁵ Ku basirakarezaa bi le taa k'a go a mim bi ma, k'an a go ma. Zim ku kristagooa m bi, gee lo ku kristagooa m bi, a so a muhja o mim naa do no o. A n bokare, Woso k'a awoo bir bi, awoo bir a o, k'awoo n misirbaa ba laafu no o.

¹⁶ Bala, lo, ubu k'i m kristagooa bi, a a da ma ubu n a ka i zim bi n bombore yi, b'ubu y'a dom na? Gooa yar bi, ubu k'i m kristagooa bi, a a da ma, ubu n a ka i lo bi n bombore yi, b'ubu y'a dom so ra?

Gooa biyee n jim ho ku Woso

a ka o bi no o

¹⁷ Moo o ku m ho vanta naa do hi awoo m so, ho naa do moo n'a dindam kristagooa sokomaro m lee haay o, a i yire i o, gooa biyee a ga m an misirbaa nihje ku Woso a ka o domum k'a a bir ma kan bi zu a o bi ba.

¹⁸ Ku Woso gooa bir, bi ma bi a zaa gaso banjo o, a b'a banjogasore bi nyaakom da y. Ku gooa vanta Woso a bir, bi ma bi, a zaa n gaso banjo o, a b'a ka ma k'a gaso banjo o y.

¹⁹ Ku gooa gaso banjo o, gee k'a n gaso banjo o, hosi bee n bi y. Woso lero waa zuure n ho.

²⁰ Gooa biyee n goota misirbaa ku Woso a ka o, a birle domum o bi m.

²¹ Ku nyinta i o lo, domum ku Woso i bir o bi ma, i bi i hoon ko a to ma y, bi ku zaa ta o k'i i da ma i bo lombaa bi no o, k'i zaa bi do sa.

²² Bala, lo ku Woso a bir k'an bi zu Zuuba o bi, a ba b'o soamuhjaazaa Zuuba no o. Bi, soamuhjaazaa ku Woso a bir so bi, a ba b'o Krista lo.

²³ Woso ho bo guta an awoo bombo m, a b'a ya a ye, a a ba gooo lonno y.

²⁴ M danyino, amba moo lee ka m a hi bi, gooa biyee a ga m, an goota an bir misirbaa ku Woso a ka o domum k'a a bir o bi bam Woso mum o.

Bazano kan nyumbonno ki mim

²⁵ Ku bazano waa mim ni, ho ku moo o ku m a hi naa, Zuuba bee y'a cunta a o, moo n a hi y, m hoonbare moo o ku m a hi, bi Zuuba barka ma bi, gooa ku n n'a dam ma, n n a mim si sira bi m moo m.

²⁶ Moo yi m hoon dam moo o, her-her domum naa kore minto bi, a muhja ku baza n goota maam.

²⁷ K'i i jaan m so, ubu ka ma k'i i bo o y, k'i ba jaan m, ubu ka ma k'i jaan ze y.

²⁸ Bi, k'i i jaan bi sa, mimbonyaa bee i ba y, ku nyumboree a jaan sa so, an mimbonyaa ba so y. Bi, ku m a hi a m, gooo ku n lanno ka ce o, kan nyumbonno ku n zino sa ro waa, n fir yire a misirbaa no o guta, moo le baa k'awoo n fir bi do yi y, bi minto m moo ni meerbaa naa do bam.

²⁹ M danyino, ku m a hi a m denter, domum n goota waa m guta y. Bi to ma bi, an a sa naa ma, gooo ku n ni lanno m no waa n a misirbaa ba i o, n ba lanno ni y.

³⁰ Gooa ku n ni nyi kam no waa, i o, n heer n a zar y. Gooa ku n n'a heer nyoom no waa, i o, n heer n nyoo y. Gooa ku n ni ho sim no waa, i o, n ba hosi ni y.

³¹ Gooa ku n ni durnya naa ho yim no waa, i o, n bir a yire y. Bala, durnya naa do k'a ni yim naa, cem an nawom naa.

³² Mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ hɔɔn n bɪr kɔrɛ y. Gɔaa k'a n lɔ sa bɪ, a hɔɔn an n'a dam Zuuba hɔɔnhɔɔ ma, an n'a kam ma kɔ Zuuba nɔ n yɪ a ra.

³³ Bɪ gɔaa k'a lɔ n ta ɔ bɪ, a hɔɔn nɪ kɔm durnya minno ma, a ka a nawom ma k'a laare nɔ n yɪ a ra,

³⁴ a hɔɔn m hɪya-hɪya. Maam sɔ bɪ, lɔ k'a ba zim nɪ y, kan nyumbɔɛɛrɛ k'a n zim sa kɪ, a hɔɔn ɲn'a dam Zuuba hɔɔnhɔɔ ma. ɲ n'a kam ma kɔ Woso n a sɔ a ɔ jilli, a mɛ, kan a nyi kɪ nɔ ɔ. Bɪ lɔ k'a zim n ta ɔ bɪ, a hɔɔn an n'a dam durnya minno ma, a ka a nawom ma k'a zim nɔ n yɪ a ra.

³⁵ Naa hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ mɲɲɔɔ daahan minto. M ka bɛɛ mɔɔ nawom ma kɔ m awɔɔ hɔɔn kɔ y. A ɲɔa mɔɔ nawom k'awɔɔ m hɔ k'an mɲɲa an lɛ da bɪ ba, k'a hɔɔn bɪ nyɪnta hɪya-hɪya y, k'a kɔsɪ Zuuba ma bala.

³⁶ Kɔ gɔaa jaan ta ɔ, a hɔɔn nɪ gasɔɲ ɔ gota, b'a bɪr a da ra a mɲɲa ma y, an a hɔɔn da a ɔ, a yaa a zɔ ma an yɪ mim, a a da ma, an a jaan bɪ sa. K'a naa ba, a n mimbɔnyaa ba y, kɔ ɲ nɪ kɔ sa.

³⁷ Bɪ gɔaa k'a a hɔɔn da, an hɔɔn bɔ ɔ a zim, bɪ pakra bɛɛ m kan kɪ, an a da a mɲɲa letaama ma, an a cɪnta a heer ɔ a zim, a ɔ, a bɪ lɔ sara y, a a ba mɲɲa.

³⁸ Nɛɪnaaɔ bɪ, gɔaa k'a nyumbɔɛɛrɛ sa bɪ, a a ba mɲɲa, bɪ gɔaa k'a n a sa bɪ, a a ba mɲɲa an lɛ da.

³⁹ Kɔ lɔ zim ta ɔ, gɔɔta a nawom an bɪr gɔaa bɪ do lɔ tee..., gɔaa bɪ mɪsɪrbaa tekka ma. Bɪ, k'a zim bɪ bɪ ga, a a sɔ a mɲɲa ɔ kɛɛrɛ, a a da ma, an bɔ an gɔaa vanta sa, bɪ kristagɔaa an n'a sam bala.

⁴⁰ Bɪ, mɔɔ hɔɔndare nɔ ɔ, k'a gɔɔta a n a ya an zim sa, a heer nyɔɔrɛ an lɛ da, mɔɔ sɪra ka mɔɔ ɔ, Woso ɛspri ɪ kan mɔɔ kɪ sɔ, bɪ minto bɪ, k'a mɔɔ meerbaa bɪ si.

8

Mannɪrɔ sim sɔrɛ wosobaawɔnnɔ cɛ ɔ

¹ Ʋ wosobaawɔnnɔ mannɪrɔ sinno wɔɔ mim dɪnda kɛɛrɛ. Awɔɔ y'a hɪrɛ, a ɔ: «Ʋ haay ɔ ta hɔɔrɛ m.» Denter m, bɪ hɔɔrɛ ɪ gɔaa dam mɲɲabusure ma. A n bɔkare ɲɔare y'a kam gɔɔɔ sɪrakare n'a dam la.

² Kɔ gɔaa y'a hɔɔn dare a ɔ, a hɔ dɔ, k'an a dɔ a ɔ, a n hɔ dɔ amba a a ga m bɪ nɪ y.

³ Bɪ, kɔ gɔaa Woso ɲɔa, Woso bɪ zaa dɔ a gɔaa.

⁴ Kɛɛrɛ naa, wɔɔ ɔ ga m ɔ wosobaawɔnnɔ mannɪrɔ wɔɔ sim sɔ gɛɛ? Wɔɔ dɔ ɔ ɔ, wosobaawom deem taan... ba ɔ an mɪsɪr durnya ɔ y, bɪ Woso vanta ba ɔ, kɔ Woso k'an ta ɔ deem bɪ bɛɛ y.

⁵ Bala, baa kɔ gɔɔɔ ɪ hɔɔ nɲɲɔɔ kɔ ɲ nɪ brama gɛɛ tara ɔ birm wosoro, ɲnɪ ɲ ba denter sɔ wosoro kan zuubɔɔ kɪ,

⁶ a bɪ nɛɪnaaɔ wɔɔ zi y, wɔɔ n a dɔ bɪ, Woso deem taan..., Zɪ bɪ m, a tɔ hɔ haay ɔ a mɲɲa zi, wɔɔ n ta ɔ a tɔ ma. Bɪ Zuuba bɪ deem sɔ, Yeezuu Krista m, a mɲɲa tɔ ma m hɔ haay woo... n ta ɔ, a tɔ ma m sɔ wɔɔ n ta ɔ.

⁷ Bɪ, kristagɔɔɔ haay bɛɛ naa dɔ y. Gɔsɪnnɔ kɔ ɲ mim ka wosobaawɔnnɔ mannɪrɔ sinno wɔɔ m bɪ, ɲ gɔɔta ɲn'ɪ ɲ sɔm, ɲn'a hɔɔn dare ɲ ɔ, mannɪrɔ wɔɔ ka n nawom wosoro paan...rɔ ɔ. Naa minto bɪ, kɔ ɲ sɪrakare paɲɲa ba ɔ bɪ, ɲ y'a hɔɔn dare ɲ ɔ, a kɔrɔ ma Woso mɪm ɔ, mannɪrɔ wɔɔ sinno wɔɔ sɔrɛ tɔ ma.

⁸ Wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, hɔbɪrɛ bɛɛ nɪ wɔɔ zɔm Woso ma y, kɔ wɔɔ n a bɪ, a b'a dam ma an wɔɔ ba laato Woso ma y, kɔ wɔɔ bɪ sɔ a bɛɛ n n'a dam ma an wɔɔ zɔ Woso ma sɔ y.

⁹ Bɪ, k'a dundo a zi, awɔɔ ɪ soamɔŋɔɔ m k'a a hoɔnho bɪ, b'a ba ka k'awɔɔ soamɔŋɔɔ bɪ n a ka kɔ ɔɔɔ kɔ ŋ ba paŋɔ m cɪna Woso zuure bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ n a do mimbonyaa nɔ ɔ y.

¹⁰ Bala, ɪbɪ k'ɪ hɔ dɔ bɪ, kɔ ɔɔa kɔ paŋɔawarzaa m Woso zuure nɔ ɔ b'ɪbɪ yɪ ɪ nɪ nyuntam wosobaawɔm cɛ ɔ, ɪ n'a mannɪ sim sɔrɛ, naa y'a dam han denter la? A bɪ mannɪrɔ wɔɔ sim sɔm, bɪ n a heer kɔ ra?

¹¹ Yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ, ɪbɪ k'ɪ hɔ dɔ bɪ minto, paŋɔawarzaa n a dom Woso ma, b'ɪbɪ danyɪ m, Krista mɔŋɔ n ga a tɔ ma.

¹² K'awɔɔ ɪ naa bam, a bonyaa awɔɔ n'a bare a danyɪnɔ paŋɔawarzanno wɔɔ m, an nɪ ŋ heer warm kɔ ma, bɪ mimbonyaa naa do ba awɔɔ nawom Krista m sɔ.

¹³ Naa minto bɪ, kɔ mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ danyɪ y'a dom mimbonyaa nɔ ɔ, hɔ kɔ mɔɔ n'a bɪm tɔ ma, k'a maam mɔɔ bɪ n yare m sim sɔ fɪɔga y, kɔ m danyɪ b'a do y.

9

Pol y'a mɪsɪrbaa kan a zibəə kɪ mim dɪndam

¹ Mɔɔ n m sɔ m mɔŋɔ ɔ ra? Kristazibəəzaa bɛɛ m mɔɔ m na? Mɔɔ n wɔɔ Zuuba Yeezuu yɪ m mɪm m na? Zi kɔ mɔɔ ba Zuuba nɔ ɔ, bɪ bɛɛ n'awɔɔ m na?

² Kan ɔɔɔ ɔɔɔnɔ kɪ, kɔ kristazibəəzaa bɛɛ m mɔɔ nɪ, kan awɔɔ kɪ, kristazibəəzaa m mɔɔ m. Bala, hɔ k'a n'a hunkam, a ɔ, kristazibəəzaa m mɔɔ m bɪ, awɔɔ m, Zuuba nɔ ɔ.

³ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪrɛ m nɪ m gumə dɪndam, ɔɔɔ kɔ ŋ nɪ mim kam mɔɔ ra rɔ wɔɔ lɛɛ bɪ ba n nɪ:

⁴ Mɔɔ n m ga m, kɔ ɔɔɔ m hɔbɪrɛ kan hɔmɪrɛ kɪ ka m ɔ, m zibəə bɪ tɔ ma ra?

⁵ Mɔɔ n m ga m, m lɔ sɪrakər sa k'an bɪr kan mɔɔ kɪ, m zaakɔrɔrɔ wɔɔ nɔ ɔ, amba kristazibəəzanno wɔɔ, Zuuba dannɔ wɔɔ kan Pɪyɛɛr kɪ n'a bam bɪ m na?

⁶ Gɛɛ, mɔɔ kan Barnabas kɪ, wɔɔ y'ɔ ga m ɔ minto kɔ zi ba, ɔ ɔ mɔŋɔɔ tɔr m na?

⁷ Awɔɔ ma cɪna, n ɔ, sɔrdaa tɪr a mɔŋɔ tɔr a zim k'a bɪr sɔrdaabaa bam na? Gɛɛ kɔ ɔɔa dɪvɛn ɔɔ sɔɔn a ba zaa m k'a dɪvɛn ɔɔ bɪ nyɪ bɪ ra? Gɛɛ hɔbɪsɪrɔ dundɔr b'a lɛ m k'a hɔbɪsɪrɔ k'a nɪ dɔrɛ ŋ ma rɔ wɔɔ nyonhi mɪ ra?

⁸ A b'a hoɔn da a ɔ, yɔ mɔɔ nawom hɔ kɔ ɔɔɔ n'a bam tee... bɪ makraro ma y. Bala, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ɪ hɔ kɔ mɔɔ n'a hum naa hum sɔ.

⁹ Bala, n y'a da lɛrɔ wɔɔ duro ɔ, n ɔ: «ɪ bɪ hɔ du der k'a nɪ hoɔyaa zɔm bɪ lɛ ma y.» A hɪ awɔɔ ɔ, Woso bɪ kɔ a nawom dono ma,

¹⁰ Gɛɛ meer naa do ba a ɔ wɔɔ tɔ ma ra? Sira m, wɔɔ minto m n nɪ hɔ naa do gɔrsɪra ba. Bala, a a ga m, kɔ ɔɔa k'a nɪ dam wom bɪ kan ɔɔa k'a nɪ hoɔyaa zɔm bɪ kɪ n bɪr a gɪngarɛ ŋ ɔ, a y'a hɔ yɪm hoɔyaa bɪ jɪrlɛ nɔ ɔ sɔ.

¹¹ Amba danwɪr nɪ hoɔyaa duum bɪ, wɔɔ lemɪm nyɪnta duu awɔɔ m. Amba ɔɔa k'a nɪ hoɔyaa zɔm bɪ, an n'a hoɔjɪrlɛ yɪm bɪ, a hɪ awɔɔ ɔ kɔ wɔɔ ɪ durnya hɔnyɪ yɪrɛ awɔɔ zi, a bonyaa ra?

¹² K'awɔɔ ɪ nyasom ɔɔɔ vantɔɔ m, k'a a ga m bɪ minto bɪ, wɔɔ bɛɛ awɔɔ nɪ nyasom wɔɔ m an lɛ da ra?

Bɪ, kɔ kristazibəəzanno wɔɔ m bɪ, hɔ kɔ wɔɔ ɔ ga m bɪ m bɪ. Bɪ wɔɔ n'ɔ ka ma k'awɔɔ m naa ba wɔɔ nɪ y. Yɛ wɔɔ ɔ kɔrɛ do haay ma, kɔ hɔsɪ b'a ta Krista lemɪm nyɪnta bɪ padarɛ m toore y.

¹³ Awoɔ do, a ɔ, guɔɔ ku ɛ nɛ Wosoɛ gɔta bi zi bam no wɔɔ, ho ku guɔɔ nɛ zem nɛ Wosoɛ ɔ b'ɔ bi nɛ ɛ hoɔɛ. Guɔɔ ku ɛ nɛ Wosoɛ mannɔɔ zi bam no wɔɔ, mannɔɔ wɔɔ nɛ ɛ hoɔɛ.

¹⁴ Maam so bi, Zuuba le ka ku n nɛ nyaso guɔɔ ku ɛ nɛ lemim nyɛnta pa dam no wɔɔ m.

¹⁵ Bi, mɔɔ nɛ m ka ma ku guɔɔ n a ba m m nɛnaaɔ y. Mɔɔ n ci naa do ba ku ɛ nɛ ho ka m ɔ y. Ku mɔɔ ga, a jira mɔɔ m ku mɔɔ n ho ye, m zi ku mɔɔ n'a bam naa minto. Gɔɔ bi mɔɔ muɛɛa leɔɔɔɔ naa do yom mɔɔ nɛ y.

¹⁶ Bala, ku mɔɔ m, lemim nyɛnta bi pa dare bi, leɔɔ a muɛɛa ɔ ho beɛ y. Pakra m ku mɔɔ n a pa da, bi, ku mɔɔ n a pa da, ku kɔɔ n m yi.

¹⁷ Ku mɔɔ i hoɔɔ ho ɔ m zim, ku m zi naa do ba, mɔɔ ba n tir m mum dam ku Woso m ganwɔ m ma. Bi, ku mɔɔ da n y'a ɔ bi, zi ku n mɔɔ da ɔ bi mɔɔ n'a bam, mɔɔ bir dom hoɔ ma y.

¹⁸ Bo mɔɔ n'a yɛɛ a no ɔ keɛɛɛ? Lemim nyɛnta bi ku mɔɔ n n'a pa dam vam bi m mɔɔ ho. Mɔɔ bir m kam ma ku nɛ lemim nyɛnta bi padare ho ku mɔɔ m ga m ka m ɔ y.

M to mɔɔ nawɔɔ ɔ

ku guɔɔ n bombɔɛ yi

¹⁹ Soamuɛɛaɔzaa m mɔɔ m, gɔɔ lo beɛ m mɔɔ nɛ y. Bi, mɔɔ m muɛɛa ba gɔaa haay lo, ku m m da ma m a ka, ku guɔɔ gɔta n bombɔɛ yi sira ka Krista ɔ no ɔ.

²⁰ Ku mɔɔ ta m nɛ zi bam zuɔfoɔ barla, bi mɔɔ zuɔfoɔ mɛsɔbaa sa, ku m a ka ku ɛ nɛ sira ka Krista ɔ. Baa ku mɔɔ bir zum Moyiisi lɛɔ ɔ bi, m mɛsɔbaa bi ba mɔɔ nawom i ɔ, zu mɔɔ nawɔɛ ɛ ɔ. Ku mɔɔ i zi bam guɔɔ ku ɛ nɛ zure ɛ ɔ ro wɔɔ bireyaa ɔ, a ba mɔɔ nawom maam, ku m m da ma m bir ɛ nɛ Krista sɔrakare no ɔ.

²¹ Ku mɔɔ i guɔɔ ku ɛ nɛ Moyiisi lɛɔ wɔɔ do ro wɔɔ barla, bi mɔɔ m ba am ɛ ho bi m, mɔɔ bir zum Moyiisi lɛɔ wɔɔ ɔ y, ku m a ka ku ɛ nɛ sira ka Krista ɔ. A bir yɛɛ i ɔ, mɔɔ i bir zum Woso lɛɔ wɔɔ ɔ y, mɔɔ i zure ɛ ɔ, bala, mɔɔ i zum Krista le ɔ.

²² Ku mɔɔ i guɔɔ ku paɛɛawarzaa m sɔrakare no ɔ ro wɔɔ barla, bi mɔɔ m ba am ɛ ho bi m, i ɔ, paɛɛawarzaa m mɔɔ m, ku m a ka ku ɛ nɛ sira ka Krista ɔ. Nɛnaaɔ bi, ku ɛkɔɔ m, bi mɔɔ m ba am ɛ ho bi m, ku m a ka, baa ku bo m, ku ɛ gɔɔɔɔ n bombɔɛ yi.

²³ Naa woo... naa ba mɔɔ nawom lemim nyɛnta bi minto, ku m m ho yi so.

²⁴ Awoɔ do a ɔ, ku guɔɔ i bra sim brasire zaɛɛa ɔ, ɛ haay i bra bi sim, bi deem taan... nɛ bra bi sire ganwɔɛ yom. Bi to ma bi, k'a bra bi si muɛɛa k'a a ganwɔɛ yi.

²⁵ Brasinno haay y'a mɛ tontom gɔta, k'a a da ma a yi leɛkarezaa, a ganwɔɛ yi. Bi, ɛ ganwɔɛ bi, ho m an n'a zarm. Bi, ku wɔɔ nɛ, ku wɔɔ ɔ tonto ɔ, wɔɔ ganwɔɛ bi nyɛntam ho k'a bir a zaar bare y.

²⁶ Bi minto bi, mɔɔ i bra bi sim, bi mɔɔ bir a sim yaarsɔ y. Mɔɔ bo ku ɔ, kan zoobɛr ki, bi mɔɔ bir zoo bi bam kan leɛ tu ki y.

²⁷ Bi, m mɛ bi mɔɔ n'a tontom, m n'a dam bar ɔ kɔkɔ, bala, mɔɔ le baa ku m lemim nyɛnta pa da guɔɔ nɛ, ku Woso n boɛɛ an bi mɔɔ bo a je m, m bo vam nɛ y.

¹ M danyɔnɔ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n mim k'a wɔɔ zɔfɔrɔ, wɔɔ yaabɔɔ yɛ, dɔmum kɔ ɛ nyɔnta ɔ pɔɔ ɔ ɛn'i zum Moyiisi ɔ bɛ tɔ da a nɔ ɔ. Awɔɔ dɔ a ɔ, Woso a ka warkɔ n dɔ ɛ ma jilli, ɛ bra higɔta ma sɔ,

² a bɔ kɔ ɔ ɔ, ɛ haay batem si warkɔ bɛ kan higɔta bɛ kɛ ɔ, k'a zu Moyiisi ɔ.

³ ɛ haay hɔbɔrɛ k'a a to Woso zi bɛ bɛ.

⁴ ɛ nɛ hi k'a a to Woso zi sɔ bɛ mi, bala, ci deem ɛ nyɔnta ɔ, ci bɛ do hi ɛ y'a mi. Ci bɛ, Woso y'a ka ɛ ɔ, an nɛ zure ɛ jɛ ɔ. Bɛ, ci bɛ do bɛ, Krista m.

⁵ Baa kan naa kɛ haay, ɛ gɔɔɔ nyɔnta ɔ gɔta Woso nɔ n yɛ ɛ la y, bala, ɛ gɔngɔ, n ɛ bir pɔɔ b'ɔ.

⁶ Ba minno nɔɔn duro ɔ, k'a hɔɔn dɛnda wɔɔ m, kɔ wɔɔ bɛ nyɔnta hɔɔ bɔnyaarɔ letaama nɛ, amba ɛ nyɔntam bɛ nɛ y.

⁷ A bɛ yɛ wosobaawɔnɔɔ daɔrɛzannɔ amba ɛ gɔɔɔ gɔsɔnnɔ nɛ y, bala, n y'a gɔrsɛra ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ nyɔnta k'a hɔ bɛ, k'a hɔ mi, ɛnɛ bɛ wuti k'a sar ba.»

⁸ Amba ɛ gɔɔɔ gɔsɔnnɔ jaan da bɛ, ɔ bɛ jaan da y. Bala, jaan bɛ dare a ka, ɛ gɔɔɔ bam tisi-tisi buhɛra a yaa n kaakɔ n gɛngɔ hindeem taan... nɔ ɔ.

⁹ Amba ɛ gɔɔɔ gɔsɔnnɔ Zuuba makra ba bɛ, ɔ bɛ Zuuba makra ba y. Bala, naa kɔ ɛ y'a ba b'a ka mɔnnɔ m sakɔ dɛnda ɛ ɔ, ɛnɛ gɔngɔ.

¹⁰ Amba ɛ gɔɔɔ gɔsɔnnɔ kukur ba bɛ, ɔ bɛ kukur ba y. Bala, naa kɔ ɛ y'a ba bɛ, Woso maleɛka k'a nɛ gɔɔɔ zɛnzɛ m bɛ, bɔr an bɛ ɛ zɛnzɛ.

¹¹ Minno nɔɔn duro wɔɔ yaabɔɔ wɔɔ yɛ, k'an nyɔnta makra, bɛ y'a ka n ɛ da ci ɔ, kɔ wɔɔ m hɔɔn yɛ ɔ ɛ tɔ ma, wɔɔ kɔ wɔɔ n'ɔ mɛsɛbaa bam jɛ dɔmɔnnɔ ɔ rɔ wɔɔ.

¹² Naa minto bɛ, gɔaa k'a n'a hɔɔn dare a ɔ, a b'a bare am ɛ hɔ bɛ m bɛ, k'an dundo a zi k'a b'a do y.

¹³ Makrarɔ kɔ ɛ nɛ gɔɔɔ yɛm nɔ wɔɔ y'awɔɔ yɛ bɛ, bɛ taalerazaa m Woso m, a b'a tore awɔɔ n makra yɛ k'an cem awɔɔ paɔɔa han y. Kɔ makra awɔɔ yɛ, a y'a kare awɔɔ m bɔ ɔ, k'a a da ma a bɔr la.

A b'a zɛ kɔ ra kan zinɛro kɛ y

¹⁴ M danyɔnɔ, naa minto bɛ, k'a ba wosobaawɔnɔɔ daɔrɛ ma laato.

¹⁵ Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, hɔɔntaɔrɛzannɔ n'awɔɔ m, bɛ tɔ ma m mɔɔ nɛ meer bam kan awɔɔ kɛ, k'a a hɔɔn da hɔ kɔ mɔɔ hɛ bɛ ma a dɛga a.

¹⁶ Ba wɔɔ tɛr ɔ sɔ kɔ ma kɔ Zuuba tɔdaannɔ hɔbɔrɛ bɛ bɛ bɛ, wɔɔ tɛr barka hɔmɛrɛ bɛ barka da ɔ, ɔ a dɔ ɔ a mi, barka hɔmɛrɛ bɛ kɔ wɔɔ n'a mim bɛ, wɔɔ ɛ zɛkɔra yɛm kan Krista kɛ a ma bɛ tɔ ma. Kɔ wɔɔ bur bɛ jɛnjɛr ɔ a bɛ, wɔɔ ɛ zɛkɔra yɛm sɔ kan Krista kɛ a mɛ bɛ tɔ ma.

¹⁷ Kɔ bur bɛ n deem bɛ, wɔɔ haay, mɛ deem zannɔ wɔɔ m sɔ, bala, bur deem bɛ wɔɔ ɔ da kɔ ɔ haay ɔ n'a bɛm.

¹⁸ K'a dɛga Israyɛl gɔɔɔ wɔɔ ma, ɛ tɛr hɔɔ zɛnzɛ k'a mannɛ ba ɛ nɛ Woso ma, gɔɔɔ kɔ ɛ nɛ mannɛrɔ wɔɔ duro sim sɔm nɔ wɔɔ, a zɛ ɛ nawom kɔ ra kan Woso kɛ.

¹⁹ Bɛ, mɔɔ meerbaa bɛ jɛ n bɔ nɛ? A hɛ mɔɔ ɔ, hɔsɛ m wosobaawom kan a mannɛ sim kɛ n na?

²⁰ Ayy...! Mɔɔ ɔ kɔ m a hɛ m ɔ, basɛrakɛnnɔ wɔɔ, mannɛrɔ wɔɔ ba ɛ nawom zinɛro ma, a ka bɛɛ ɛ nawom Woso ɔ y. Mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n'a zɛ kɔ ra kan zinɛro kɛ y.

²¹ A n a ga m, k'awɔɔ n Zuuba hɔmɛrɛ mi, k'a a ya, a zinɛro hɔ mi y. A n a ga m sɔ, k'awɔɔ n Zuuba hɔbɔrɛ bɛ, k'a a ya, a zinɛro hɔ bɛ y.

²² Gɛɛ, a ɛɔa wɔɔ nawom k'ɔ Zuuba da nɔmaa ma ra? A hɛ awɔɔ ɔ wɔɔ paɔɔa lɛ da m na?

Wosobaawonno manni sim

²³ Gooɔ gosunno y'a hire η ɔ: «Zaa ta ɔ, k'u ho haay ba.» Denter m, bi ho haay bee n'a dam woo han wa. Ku η bi to ηn'a hire η ɔ: «Zaa ta ɔ, k'u ho haay ba», ku η n'a do η ɔ, ho haay bee n'a kam woo n ta lee Woso zuure no ɔ wa.

²⁴ Ku goaa biyee n bir a kam ho k'a n'a dam a mim han bi ma, a b'a ka a muɲɲa daahan ma y.

²⁵ Awoo a da ma a ho haay k'a n daasi ɔ si a bi, b'a bi laaka da a mim ma y, k'a b'a heer ko y.

²⁶ Bala, Zuuba y'a so tara bure ɔ kan ho haay k'a n a no ɔ kɪ ɔ.

²⁷ Ku basrakakristaoozaa awoo bir a har ɔ k'a bi ho bi, k'awoo ye a birle ma k'a ta, k'a yaa lee ku, ku bo n y'a ka a ɔ, k'a bi bala, a bi laaka da ma y, a yaa n'a heer ko.

²⁸ Bi ku goaa a hi a m, a ɔ: «Sim naa do manni sim m», a ba so y, goaa k'a naa hi awoo m bi minto, ku heer kore bi yi ɔ y.

²⁹ Bi, awoo heer kore bee moo n'a hum ma y, goaa k'a sim bi mim hi awoo m bi heer moo n'a hum ma. Bala, a n a ga m, ku goaa vanta heer m moo dodo yar y.

³⁰ Ku moo i Woso barka dare m ni ho ninɲe bure, bo m goaa vanta ni moo to zarle an bokare moo Woso barka da, m n'a bure?

³¹ Ncinaas bi, ku ho awoo n'a bure, gee ho awoo n'a mire, baa ku bo awoo n'a bare, k'a ho haay ba Woso leboore minto.

³² A b'a ka, k'awoo to ma ku gooo n a do mimbonyaa no ɔ y. Ku zufo m, gee grekki m, gee kristagoo ku Woso y'a so η ɔ ro woo m, a b'a ka ku gosi n a do y.

³³ Ncinaas ni, moo muɲɲa ni m yon ɔ, ku m yi muɲɲa goaa haay ma, ho haay no ɔ. A ba ku moo nawore ncinaas bi, moo bir m kam m muɲɲa daahan ma y. M ka moo nawum ma ku gooo cir guta n daahan yi, ku η ni bombore yi.

11

¹ Amba moo ni Krista hobaa dundam bi, k'a moo hobaa sa so.

Woso gooo muɲɲazerle

² Moo yi m le bore awoo ɔ, bala, awoo i moo to dare a no ɔ ho haay no ɔ, an ni zum moo hodindarero haay ɔ, amba moo dunda awoo m bi m.

³ Bi, moo le taa k'awoo n mim naa do do: Yeezuu Krista m goaa yar haay leezaa, goaa yar m lo leezaa, Woso m Krista leezaa.

⁴ Goaa yar haay k'a ho ku a mim ma, k'a yaa da, gee an ni Woso le sim k'a so ra bi, a leezaa ku Krista m bi an n'a bon ɔ.

⁵ Bi, lo ninɲe k'a n ho ka a mim la, an bokare a ɔ k'a yaa da, gee Woso le an n'a sim k'a so ra bi, a leezaa an n'a gore bon ɔ, bala, bo a ɔ ku ɔ, i ɔ, a mim a a bo.

⁶ Ku lo le baa k'a ho ka a mim la, k'a n'a minko zinzera. Bi k'a i yire i ɔ, nyanni m ko lo n a minko zinzera gee an a mim bo, k'a maam, k'an ho ka a mim la.

⁷ Goaa yar bi n a ga m an ho ka a mim la y. Bala, Woso bokorezaa m, a m Woso leboore so, bi goaa yar leboore m lo m.

⁸ Bala, goaa yar n a to lo me ɔ y, lo n y'a bo goaa yar me ɔ.

⁹ Bi, Woso n goaa yar da lo to ma y, lo a a da goaa yar to ma.

¹⁰ Naa minto ni, lo n a ga m, an ho ka a mim la k'a hunka a ɔ, a zim n'a leezaa, maleekaro to ma.

¹¹ Kan naa ki haay, goaa b'a dam ma an a hi a o, lo zibəə ba goaa yar ma y, b'a b'a dam ma so an a hi a o, goaa yar zibəə ba lo ma, Zuuba mim o y.

¹² Bala, k'a ni yire i o, lo bo n y'a o goaa me o bi, lo ni goaa yim. Bi naa haay a to a o Woso zi.

¹³ K'a hoon da ma a zim a daga a, a a ga m ku lo n yaa da Woso m b'a n ho ka a mim la ra?

¹⁴ Awoo n a do a o, nyannu m ku goaa yar minkə n bur jintə ra? Goaa woo... naa do.

¹⁵ A n bokare ku lo minkə jintə bi n a leboore, bala, minkə jintə bi ka n y'a o lo o, k'a mim bi goota vam y.

¹⁶ Ku goaa a o, k'a bisi ka hodundare naa do ma, k'an a do a o, woo kan kristagoo sokomaro woo ki, woo n minkə ho vanta m ku yunnubayi naa do bee y.

Zuuba todaanoo hobire mim

¹⁷ Ho k'a goota moo o ku m a hi bi, moo bi m le bore awoo o y. Bala, k'awoo tir a so ku ma k'a yaa da Woso m, ho k'awoo n'a bam sokomaro woo no o bi bur a dare awoo han y, awoo bo a nawore a je m.

¹⁸ Mim leekare ho bi, n y'a hi moo m, n o, k'awoo a so ku ma, b'awoo a gongo a honho. Moo y'a gungam moo o, a a da ma an yi sira.

¹⁹ Denter so, k'awoo a gongo a honho, bi n n'a kam n ni gooo ku taalrazanno m no woo do.

²⁰ Bi, k'awoo a so ku ma, Zuuba hobire bi bire to ma bee y.

²¹ Bala, sokoma bi wakati o, goaa biyəə ni lare a munja hobire ra, maam bi, no i gooo gosunno zere, gooo gosunno n bokare qn'i bee mire an ni q zem.

²² Awoo har ba o, awoo ni ho buj o, a ni ho min o ra? Gee a hi awoo o, k'a Krista gooo woo gore bo o, k'a a ya a nyannu da gooo ku q ba hosi m no woo ma ra? Bo moo n'a hire awoo ni, moo yi m le bore awoo o ra? Fugaal! Moo bi m le bore awoo o naa no o y.

²³ Ho ku moo nyunta m a dunda awoo m bi, a ma moo o Zuuba Yeezuu zi: Gum niqne ku n'a bam k'a Zuuba nyaso a ka ku n a ze bi, gunuu o bi do o, a munja bur sa,

²⁴ An barka da Woso m, an bokare an a zunze an a jinjir, an a hi a o: «Naa do naa, moo me m, moo n a ka awoo to ma, k'a tir naa ba, a moo to da a no o.»

²⁵ Hobire bi je o bi, a a ba maam so homire bi m, an a hi a o: «Homire naa do goaasibabaa daa k'an ta o keere moo ma minto bi m. K'awoo bor an ni homire bi mim, k'a tir a ba, a moo to da a no o.»

²⁶ Bala, wakati haay, k'awoo ni Zuuba todaanoo bur bi buj o, an ni todaanoo homire bi mim bi, Zuuba munja ze awoo n'a pa dare, k'an tolle ba an bor.

²⁷ Bi y'a ka goaa k'a ni Zuuba todaanoo hobire bi bum, gee an n'a homire bi mim, an Zuuba bo o bi, mim i kan ki, bala, a n daga Zuuba me bi kan a ma bi ki ma, hosi y.

²⁸ Goaa biyəə a ga m, an a munja lar an daga a k'a ji do munja ge, k'an a do an bur bi bi, an homire bi mi.

²⁹ Bala, ku goaa bur bi bi, an homire bi mi, b'a n a hoon da munja an a do a o, Zuuba me ni, a bi k'a o, an a mi bi, a munja dodo yarle a ka ma bi.

³⁰ Naa to ma m, awoo barla gooo n ta o gota, q bi laafi y, gosunno n a ba yir, noon n gunga.

³¹ Ku woo y'o munjo m heer daasire o zim, Woso bi woo dodo kare y.

³² Bɪ kʊ Woso wɔɔ dɔdɔ ka, a hɪ a ʊ, k'awɔɔ bɔ zaa ʊ, kʊ wɔɔ bɪ nyunta durnya gɔɔɔ k'a nɪ zɛm bɪ ɲ dɔdɔ yar, an ɲ da kɔrɛ ʊ rɔ wɔɔ barla dɔdɔkare hinnɪ ʊ y.

³³ Nɛɪnaaɔ bɪ, m danyɪnɔ, k'awɔɔ a so kʊ ma k'a Zuuba tɔdaanɔɔ hɔbɪrɛ bɪ bɪ, k'a dɔ kʊ ma.

³⁴ Kʊ nɔ ɪ gʊaa zɛm, k'an lɛɛ ka an hɔ bɪ a har ʊ, k'a b'a so kʊ ma, a a ka a mɯɲɲɔɔ dɔdɔyarɛ ma y.

Kʊ minno kʊ ɲ gɔɔta rɔ wɔɔ nɪ, kʊ mɔɔ bɪ bɔr, mɔɔ bɔrɔ bɔm kʊ zi.

12

Sent-Espri ganwɔrɛrɔ mim

¹ M danyɪnɔ, kʊ *Sent-Espri ganwɔrɛrɔ wɔɔ mim bɪncɛ nɪ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n hɔ k'an ta a nɔ ʊ bɪ dɔ mɯɲɲa.

² Awɔɔ dɔ a ʊ, nyinta k'awɔɔ ʊ basɪrakənno biisi bɪ, wosobaawɔnno daurɛ y'a so awɔɔ ʊ, awɔɔ n a da ma an n'a bɔrɛ ɲ ʊ y.

³ Naa minto bɪ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n a dɔ mɯɲɲa, a ʊ, kʊ Woso Espri a so gʊaa ʊ, a zaa nɪ meer bam, a zaa b'a dam ma an a hɪ, a ʊ: «Lerbɔrɛ kʊsɪ ɪ kan Yeezʊu kɪ y.» Bɪ gʊsɪ b'a dam ma sɔ an a hɪ, a ʊ: «Zuuba m Yeezʊu m,» kʊ Sent-Espri bɛɛ y'a ka y.

⁴ Sent-Espri ganwɔrɛrɔ wɔɔ y'a hɔnhɔ, bɪ Espri deem-deem bɪ nɪ ɲ kare.

⁵ Zibɛrɔ y'a hɔnhɔ n ta ʊ Zuuba nɪ gɔɔɔ darɛ ɲ barɛ ʊ, bɪ Zuuba deem-deem bɪ zibɛɔ m.

⁶ Zibɛrɔ zaarɔ y'a hɔnhɔ ta ʊ, bɪ Woso deem-deem bɪ n'a kam gɔɔɔ n'a dam zibɛrɔ wɔɔ duro barɛ ma.

⁷ Sent-Espri ɪ zi bam kan gʊaa biyɛɔ kɪ ganwɔrɛrɔ y'a hɔnhɔ m, bɪ naa ba an nawɔm k'a a da gɔɔɔ haay han.

⁸ Sent-Espri ɪ mindɔrɛ meerbaa ganwɔrɛ kam gʊaa deem ʊ. A n hɔdɔrɛ meerbaa ganwɔrɛ ka gʊaa vanta ʊ.

⁹ Sent-Espri deem-deem bɪ dɔ ɪ sɪrakarɛ ganwɔrɛ kam gʊaa ʊ, a ɪ waarɛ ganwɔrɛrɔ kam gʊaa vanta ʊ sɔ.

¹⁰ A ɪ hoserlo barɛ ganwɔrɛ kam gʊaa vanta ʊ, an nɪ Wosolesinnɪsɔra meerbaa ganwɔrɛ kam gʊaa vanta ʊ sɔ. A ɪ espriɔ dɔ n a bɔ kʊ zi ganwɔrɛ kam gʊaa vanta ʊ, an nɪ leminno y'a hɔnhɔ hɪrɛ kam gʊaa vanta ʊ, a ɪ leminno wɔɔ duro wusigɛrɛ ganwɔrɛ kam gʊaa vanta ʊ sɔ.

¹¹ Bɪ, naa woo... naa, Sent-Espri deem-deem bɪ zibɛɔ m, an nɪ ganwɔrɛrɔ wɔɔ jɪnjɪrm gʊaa biyɛɔ m, a hɔnhɔ ma.

Kristagɔɔɔ wɔɔ y'a hɔnhɔ,

bɪ, ɲ deem

¹² Wɔɔ dɔ wɔɔ ʊ gʊaa mɛ deem, an bɔkarɛ a vɛɲɲɛrɔ m hɔka, bɪ, gʊaa mɛ vɛɲɲɛrɔ k'a bɪ tɔ an hɔka naa, mɛ deem m bala, Krista maam sɔ.

¹³ Bala, wɔɔ haay woo... naa, Zuuba batem ka wɔɔ ʊ Sent-Espri deem-deem bɪ nɔ ʊ, k'ɔ yɪ mɛ deem zannɔ, kʊ zɪfɔ m wɔɔ m, gɛɛ dɔ vantɔɔ m wɔɔ m, kʊ lɔnnɔ wɔɔ m, gɛɛ soamɯɲɲaʊzannɔ m wɔɔ m, ʊ ʊ ba deem, Sent-Espri deem-deem bɪ n y'a ka wɔɔ ʊ, an wɔɔ han an bra wɔɔ ra.

¹⁴ Gʊaa mɛ vɛɲɲɛ bɪ deem y, ɲ hɔka.

¹⁵ Kʊ gʊaa gam a hɪ, a ʊ: «Kʊ wɔ bɛɛ m mɔɔ m bɪ, mɔɔ ba mɛ bɪ barla y,» naa dɔ a da ma an a ka, a bɪ nyuntam mɛ bɪ barla dɔ ra?

¹⁶ Kʊ gʊaa tɔr a hɪ a ʊ: «Kʊ mɯnyaa bɛɛ m mɔɔ m bɪ, mɔɔ ba mɛ bɪ barla y,» naa a da ma an a ka a bɪ nyuntam mɛ bɪ vɛɲɲɛ dɔ ra?

¹⁷ K'a ɪ yure ɪ ɔ, goaa me bi jilli, minyaa ni, goaa tor nyintam lee ka ra ɔ? Ku goaa me bi jilli, tor ni, goaa meeyaa nyintam lee ka ra ɔ?

¹⁸ Bi sira no ɔ, Woso goaa me vɛnjɛro haay cincinta a bunce ɔ, a hoonho ma.

¹⁹ Ku goaa me vɛnjɛro woo jilli, vɛnjɛ deem ni, me bi nyintam ka?

²⁰ Ncinnaa bi, goaa me vɛnjɛro woo hoka bi me deem m.

²¹ Goaa minyaa b'a dam ma an a hi a wo m a ɔ: «Ibu zibee ba moo ma y.» Goaa mim b'a dam ma an a hi a ganno m so a ɔ: «Awoo zibee ba moo ma y.»

²² A n le da bi, goaa me vɛnjɛro k'i ɔ, η nyooɔ ba ɔ fugaa ro woo, broo zibee n ta ɔ guta kare.

²³ Woo me vɛnjɛro ku woo ni digare η ma ɪ ɔ, η bi wisi ro woo, broo woo ni nyasore η ni guta, ninjoo k'i ɔ nyanni bincero m no woo, broo woo ni nyasore η ni paan...

²⁴ Woo me vɛnjɛro ku η ni ta daure m no woo bir a kam nyasore bi do ma y. Woso k'a goaa vɛnjɛro da bi, a zi bi ba a ɔ, ku vɛnjɛro ku η ba daure m no woo n daure yi guta.

²⁵ A ba a ɔ maam, ku gongore bi nyinta me b'ɔ y, bi ku vɛnjɛro woo n bir nyasom ku m.

²⁶ Ku me vɛnjɛro deem ɪ fir yim, vɛnjɛro misiro woo haay ɪ fir yim kan ki. Ku vɛnjɛro deem daure yi, vɛnjɛro misiro woo haay y'a heer nyoom kan ki so.

²⁷ A n bokare, Krista me n'awoo m, a me bi vɛnjɛro n'awoo goaa biyee m, goaa biyee kan a bunce ki.

²⁸ Ncinnaa ni, Woso n guoo bo ɔ an zibee ka η ɔ, kristagoo woo barla. Leekare ma bi, kristazibeezanno a η cinta. A huya ho ma bi, wosolesinnisorazanno a η cinta. A kaako ho bi, hodindagoozanno a η cinta. Bi je ɔ, guoo ku η ni hoserlo bare ganwore m no woo m, kan yaabaro waare ganwore zanno ki, kan daahanzanno ki, kan leezanno ki, kan guoo ku η ni leminno y'a honho hum zanno ki.

²⁹ K'awoo diga a naa, awoo n a do a ɔ, η woo... bee m kristazibeezanno ra? N woo... bee m wosolesinnisorazanno so y. N woo... bee m hodindagoozanno y. N woo... bee ni hoserlo bare y.

³⁰ N woo... bee ni yaabaro waare ganwore ni y. N woo... bee ni leminno y'a honho hure y. N woo... bee ni leminno woo wusigore y.

³¹ K'a ka ganwore ku η ni munja an le da ro woo ma, kan a heer ki haay.

Bi, ku m zaa k'an munja an cem haay bi hunka a m keere.

13

Nyare k'a a ga m an nyinta ɔ kristagoo barla

¹ Baa ku moo ɪ leminno haay hum, guoo ho kan maleekaro ho ki, ku moo ba nyare m, hosi bee m moo ni y. Bo moo ɔ ku ɔ kan lombir k'a nyi ni bom ki, gee bo moo ɔ ku ɔ, kan sisaka k'a nyi ni bom ki.

² A a da ma moo m wosolesinnisora meerbaa ganwore yi, m bir hodore m haay, m ho k'a a nyaakom da haay do, a a da ma moo m bir sirakare m haay, m dam ma m n'a kam ciro n'a gaare a bincero ɔ, le meerbaa tokke ma, ku moo ba nyare m hosi bee m moo ni y.

3 Kò mɔɔ bi to m m hɔnyɪ haay jir cicirzanno m,
m m da ma sɔ m yɛ fir ma, n m da sɛ rɛ,
kò mɔɔ ba nɔarɛ m, naa woo... naa, vam m.

4 Kò gɔaa ɪ nɔarɛ m, a ɪ bɔrlɛ a ma,
a ɪ hɔ mɪŋŋa bam gɔɔɔ m,
a bir jum bare y,
a bir a lɛ bɔrɛ a mɪŋŋa ɔ y,
a bir a mɪŋŋa busure y.

5 Kò gɔaa ɪ nɔarɛ m, a bir zi danŋada bare y,
a bir a kare a mɪŋŋa daahan ma y,
a nɔ bir man ɔ zɔɔ-zɔɔ y,
a bir mim cɪntare a heer ɔ kan gɔaa kɪ y,

6 kò gɔaa ɪ nɔarɛ m,
a bir a heer nyɔɔm zibɔnyaa bare ma y,
a heer a n'a nyɔɔm sira ma.

7 Kò gɔaa ɪ nɔarɛ m,
a ɪ sugur bam hɔ haay nɔ ɔ,
a ɪ sira kam dɔmum haay,
a ɪ taaheerle m tee...,
a ɪ yem kɔrɛ do haay ma.

8 Nɔarɛ nyarɛ ba ɔ y.
Wosolesinnɪsora meerbaaro ganwɔrɛ nyarɛ,
lemɪnno y'a hɔnhɔ rɔ wɔɔ hɪrɛ nyarɛ,
hɔdɔrɛ nyam sɔ.

9 Bala, wɔɔ n hɔ haay dɔ y,
wosolesinnɪsora zibæ kò wɔɔ n'a bam sɔ bi,
wɔɔ bir a bare an n'a gam kò ɔ haay y.

10 Bi, kò hɔ k'an mɪŋŋa paan... bi bi bɔr,
hɔ k'a jirɛ n ta ɔ bi nyarɛ.

11 Nyɪnta kò mɔɔ ɔ nyɪ bi, nyɪnzɛɛmbaa meer mɔɔ n'a bare, m nɪ m hɔɔn
dare am nyɪ hɔ bi m, m nɪ nyɪbaa hɔɔn m.
Bi kò mɔɔ bi m ba gɔaa burgu bi, mɔɔ nyɪbaa zibæro wɔɔ to.

12 Her-her naa, bɔ a ɔ kò ɔ, ɪ ɔ, dɪga wɔɔ nawom jɛtɪga ɔ,
hɔ kò wɔɔ nɪ dɪgam ma bi bir yum fast y,
bi dɔmum ɪ zem wɔɔ m b'a yum garga ra haay.
Her-her naa, mɔɔ hɔdɔrɛ jirɛ ta ɔ, bi hinni bi do ɔ, mɔɔ hɔ haay dɔm,
amba Woso mɔɔ dɔ mɪŋŋa bi m.

13 Kɛrɛ naa, hɔɔ kaakɔrɔ nɔɔn duro n ta ɔ, bi nɪ nyarɛ ba ɔ y:
Strakare m, bi taaheerle m kan nɔarɛ kɪ,
bi nɔarɛ ɪ lɛ da nɪ haay.

14

Sent-Espri ganwɔrɛrɔ wɔɔ zibæ zaa

1 K'a a ka kò nɔarɛ ma paan..., a a ka *Sent-Espri ganwɔrɛrɔ wɔɔ ma sɔ
kan a heer kɪ haay, an lɛ da bi, k'a a ka wosolesinnɪsora meerbaa ganwɔrɛ
bi ma.

2 Bala, gɔaa k'a nɪ lemim y'a hɔnhɔ hum bi, a hɪ bɛɛ a nawom kan gɔɔɔ
kɪ y, meer bi ba a nawom kan Woso kɪ. Gɔsɪ bir hɔ k'a n'a hum bi jɪ mare
y, hɔɔ kò n y'a nyaakom da, an nɪ nɪ hum Sent-Espri paŋŋa m.

3 Bi gɔaa k'a nɪ Woso lɛ sire an nɪ som la bi, meer bi ba a nawom kan
gɔɔɔ kɪ, an nɪ nɪ paŋŋa dam la, an nɪ nɪ heer yom, an nɪ nɪ heer wɔtam.

⁴ Goaa k'a nɪ lemin y'a hɔnhɔ hum bɪ, a mɪŋŋa paŋŋa an n'a dam la, bɪ goaa k'a nɪ Woso lɛ sire an nɪ som la bɪ, sokomagɔɔɔ wɔɔ an nɪ ŋ paŋŋa dam la.

⁵ Mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ haay n bɪr lemin y'a hɔnhɔ hum, bɪ mɔɔ n a ŋɔa an lɛ da bɪ, k'awɔɔ ɪ Woso lɛ sire an nɪ som la, bɪ m jɪra. Goaa k'a nɪ Woso lɛ sire an nɪ som la bɪ, a lɛ da goaa k'a nɪ lemin y'a hɔnhɔ hum bɪ m, k'a maam lemin bɪ wusigɛ a ɔ, sokomagɔɔɔ wɔɔ n a jɪ ma, an ŋ paŋŋa da ra.

⁶ M danyɪnɔ, k'a hɔɔn da a dɪga a. Kɔ mɔɔ bɪr awɔɔ zi, m nɪ leminno y'a hɔnhɔ hɪrɛ, bɪ Woso n hɔ hɪnka mɔɔ m, mɔɔ n a jɪ dɪnda awɔɔ nɪ y, bɪ mɔɔ n awɔɔ hɔdɔrɛ da ra y, bɪ mɔɔ n Woso lɛ si m so ra y, bɪ mɔɔ n hɔ dɪnda awɔɔ nɪ y, nɛɪnaaɔ bɪ leminno y'a hɔnhɔ kɔ mɔɔ n'a hum bɪ nyɔɔɔɔ y'awɔɔ ma ka?

⁷ A do m naa sɔ kan sarbare mɔdrɔ kɪ. Kɔnnɪ gɛɛ hɪr, kɔ ŋ nyɪ bɪr bɔm mɪŋŋa, goaa y'a bam lɔ k'a a tɔr ka kɔnnɪ bɪ, gɛɛ hɪr bɪ ma?

⁸ Kɔ n huure hɛ kɔ gɔɔɔ n bɔ ŋnɪ ta yar ma, kɔ huure bɪ nyɪ bɪr bɔm zore, gɔɔɔ y'a bam lɔ ŋn'a dɔ ŋ ɔ, a bɪr n nawɔm yarbare ma, k'a banka a ta?

⁹ A do m bɪ sɔ kan awɔɔ kɪ. K'awɔɔ lemin y'a hɔnhɔ hɪ, bɪ lemin bɪ dɔ jɪ bɪr mare y, ŋ y'a bam lɔ k'a hɔ k'awɔɔ n'a hum bɪ dɔ? A bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, meer awɔɔ n'a bam vam.

¹⁰ Leminnɔ ɪ durnya naa ɔ gɔta ŋn'a hɔnhɔ, bɪ ŋ woo... naa, ŋ jɪ ta ɔ.

¹¹ Bɪ, kɔ mɔɔ bɪr lemin kɔ goaa n'a hum kan mɔɔ kɪ bɪ mare, a zaa ɪ dɪgam mɔɔ ma saana kan a kɪ, mɔɔ nɪ dɪgarɛ a zaa ma saana sɔ.

¹² Nɛɪnaaɔ bɪ, k'awɔɔ nɪ Sent-Espri ganwɔrɔrɔ wɔɔ ŋaam paan... bɪ, k'a ka ganwɔrɔrɔ kɔ ŋ n'a kam kristagɔɔɔ sokɔma bɪ n ta lɛɛ sɪrakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, k'awɔɔ n ŋ yɪ gɔta.

¹³ Bɪ y'a ka, goaa k'a nɪ lemin y'a hɔnhɔ hum b'a ga m, an a yɛ Woso han, kɔ Sent-Espri n leminno wɔɔ wusigɛ ganwɔrɛ ka a ɔ sɔ.

¹⁴ Kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m lemin vanta m, mɔɔ heer ɪ yaa bɪ dare nɔ ɔ, bɪ mɔɔ bɪr hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bɪ jɪ mare y.

¹⁵ Nɛɪnaaɔ naa, bɔ mɔɔ n n'a bare? Mɔɔ yaa dam lemin y'a hɔnhɔ bɪ m, bɪ mɔɔ yaa dam lemin kɔ gɔɔɔ n'a mam bɪ m sɔ. Mɔɔ laa lɔm lemin y'a hɔnhɔ bɪ m, bɪ mɔɔ laa lɔm lemin kɔ gɔɔɔ n'a mam bɪ m sɔ.

¹⁶ Bala, k'ɪbɪ ɪ yaa dam Woso m barka lemin y'a hɔnhɔ nɪ, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ nyɪntam sokomagɔɔɔ wɔɔ barla, bɪ ŋ n hɔsɪ dɔ naa nɔ ɔ rɔ wɔɔ y'a bam lɔ k'a hɪ a ɔ «Amina» ɪ barka yaa bɪ dare ma? Bala, ŋ bɪr hɔ k'ɪbɪ n'a hum bɪ jɪ mare y.

¹⁷ A a da ma, ɪbɪ barka yaa bɪ dare bɪ m bɪr mɪŋŋa gɔta, b'a bɪr a dam gɔɔɔ vantɔɔ wɔɔ han sɪrakare nɔ ɔ y, kɔ ŋ bɪr hɔ k'ɪbɪ n'a hum bɪ mam bɪ tɔ ma.

¹⁸ Mɔɔ ɪ Woso barka dam, kɔ mɔɔ n nɪ leminno y'a hɔnhɔ hum gɔta, an cem awɔɔ haay han bɪ minto.

¹⁹ Bɪ, kɔ mɔɔ ta m nɪ kristagɔɔɔ sokɔma barla, kɔ mɔɔ meerbaanyɪ ba soor gɔɔɔ n a ma an a da ŋ han, a jɪra kɔ mɔɔ n meer ba yɔɔgɔ lemin vanta m.

²⁰ M danyɪnɔ, a bɪ tɪr a hɔɔn da am nyɪnzɛɛnnɪnɔ hɔ bɪ nɪ y, k'a tɪr a hɔɔn da am gɔɔɔ burgɔrɔ hɔ bɪ m. Bɪ kɔ mimbonyaabɪ bɪnce nɪ, k'a yɪ am nyɪnzɛɛnnɪnɔ hɔ bɪ m.

²¹ N y'a gɔrsɪra ba Wosoci bɪ nɔ ɔ, n ɔ:
Do k'a nɪ lemin vanta hum mɔɔ n'a sare,
m meer ba kan Israyel dɔ bɪ kɪ, saanɔɔ mɔɔ nɪ ŋ sare,
m meer ba kan ŋ kɪ, baa kan naa kɪ haay ŋ b'a tɔr kam mɔɔ ma y.

²² Naa minto bi, leminno y'a honho hire bi, makra a n'a hunkam basirakønno wɔɔ m, a bir hɔsi hunkam sirakønno wɔɔ nɪ y, bi, wosolesinnisora meerbaa ganwɔrɛ bi, makra a n'a hunkam sirakønno wɔɔ m, b'a bir hɔsi hunkam basirakønno wɔɔ nɪ y.

²³ K'awɔɔ a so kɔ ma haay, a a da kɔ ɔ haay an nɪ lemin y'a honho hire, kɔ ɔwɔɔ kɔ ɪ nɪ hɔsi dɔ a nɔ ɔ rɔ wɔɔ gɛɛ basirakønno bi gasu awɔɔ zi, ɪ b'a hire ɪ ɔ, hɔwɔzanno n'awɔɔ m na?

²⁴ Bi k'awɔɔ haay ɪ Woso le sire an nɪ som la, kɔ basirakɛr; gɛɛ ɔɔaa k'a n hɔsi dɔ naa nɔ ɔ bi, gasu awɔɔ zi, a y'a dɔrɛ a heer ɔ a ɔ, a y'a bɔnyaa bam, hɔ k'a n'a mam bi y'a kare an a dɔ a ɔ, a kɔrɔ ma, ɔɔaa haay n'a dɔdɔ yarm.

²⁵ Hɔ k'a n'a heer ɔ haay bɔm garga ra, bi n a ka an kukurɛ zɛ Woso taa, an Woso da ɔ, an kasɛti ka, a ɔ, Woso y'awɔɔ bire ɔ, denter.

Hɔ haay a ga m an ba an a ga kɔ ɔ kristagɔwɔɔ sokoma nɔ ɔ

²⁶ Bɔ y'a ga bare m kɛɛrɛ? K'awɔɔ tɪr a so kɔ ma, kɔ ɔɔaa ɔ k'a laa lɔ, ɔɔaa vanta k'a hɔ dɪnda, Woso n hɔ hunka ɔɔaa vanta m k'a n'a hɪ, kɔ ɔɔaa vanta ɪ lemin y'a honho hire m sɔ, deem nɪ lemin bi wusigɔrɛ nɪ, naa woo... naa, a a ga m an ba sokomagɔwɔɔ wɔɔ haay sirakare taleɛ tɔ ma.

²⁷ K'awɔɔ tɪr meer ba lemin y'a honho nɪ, kɔ ɔɔaa hɪya gɛɛ kaako bala n meer bi ba lemin y'a honho bi m, deem-deem, kɔ ɔɔaa deem n a si an bir a wusigɔrɛ.

²⁸ Kɔ ɔɔaa ba ɔ an nɪ lemin y'a honho bi wusigɛm sokoma bi nɔ ɔ, kɔ lemin y'a honho hire zanno wɔɔ n ze pi, ɪnɪ bir a hire a heer ɔ, ɪnɪ bir meer bam kan Woso kɪ.

²⁹ Kɔ wosolesinnisora meerbaa ganwɔrɛ bi nɪ, kɔ ɔɔaa hɪya gɛɛ kaako m Woso le bi si, ɪnɪ so ra. Kɔ ɔwɔɔ kɔ ɪ ɔwɔɔ rɔ wɔɔ n a tɔr ka ɪ meerbaarɔ wɔɔ ma mɪɪɪɪ, ɪnɪ dɪga a Woso meerbaarɔ m denter ge.

³⁰ Kɔ Woso hɔ hunka ɔɔaa vanta m ɔwɔɔ wɔɔ barla k'a n'a hɪ, kɔ ɔɔaa k'a lɛɛ ka an nɪ meer bam bi n ze pi, kɔ bi n a hɔ bi hɪ.

³¹ Awɔɔ a da ma a Woso le si a so ra haay, bi k'a bir a bam deem-deem, kɔ ɔɔaa haay m daahan yɪ a nɔ ɔ, ɪnɪ paɪɪɪɪ yɪ ɪnɪ ta lɛɛ.

³² Wosolesinnisorazanno wɔɔ a da ma, ɪn'a da a mɪɪɪɪɪɪ ma,

³³ amba kristagɔwɔɔ sokomarɔ haay n'a bam bi m. Bala, Woso le baa warkoma ma y, hɔ haay n ba laafɪ an a ga kɔ ɔ bi an n'a ɪsɔam.

³⁴ K'awɔɔ tɪr a so kɔ ma, kɔ lanno wɔɔ n ze pi, ɪ ba le m k'a meer ba sokoma nɔ ɔ y, ɪnɪ nyɪnta sɪ... ɪnɪ bir a tɔr kam amba Moyiisi lɛrɔ a hɪ bi m.

³⁵ Kɔ ɪ le taa k'a laaka da hɔ nɪɪɪɪɪ ma k'a jɪ dɔ, kɔ ɪ n'a tɔ ɪn'a laaka da a zino han har ɔ. A bi zore kɔ lɔ m meer ba sokoma nɔ ɔ y.*

³⁶ A hɪ awɔɔ ɔ Woso lemin bi, a tɔ a ɔ, awɔɔ zi ra? Gɛɛ, a ɪɪɪɪɪɪ awɔɔ ɔ, awɔɔ n ta m a mɪnto ra?

³⁷ Kɔ ɔɔaa y'a ɪɪɪɪɪɪ a ɔ, wosolesinnisorazaa n a mɪ, gɛɛ a ɪ mɪsɪrbaa bam Sent-ɛspri paɪɪɪɪ nɔ ɔ, k'a n'a dɔ a ɔ, hɔ kɔ mɔɔ ɔrɔsɪra ba awɔɔ ma naa, Zuuba mɪɪɪɪ le m.

³⁸ Kɔ ɔɔaa a ɔ, a bi yɛm hɔ kɔ mɔɔ hɪ naa ma, k'a dɔ a ɔ, Woso n a zaa dɔ Sent-ɛspri paɪɪɪɪ mɪsɪrbaa bare zaa y.

³⁹ Nɛɪnaaɔ bi, m danyɪnɔ, k'a ka wosolesinnisora meerbaa ganwɔrɛ bi ma kan a heer kɪ haay, b'a b'a ta ɔwɔɔ kɔ ɪ nɪ lemin y'a honho hum nɔ wɔɔ m toore y.

⁴⁰ Bi k'a ka ma, kɔ hɔ haay woo... n ba an a ga kɔ ɔ, warkoma bi yɪ ɔ y.

* 14:35 14.34-35 *Ciro gusinno nɪɪɪɪɪɪ nɔ ɔ, bɪncɛrɔ nɔɔn duro ɪ sapitɪr 14 bi nyare ma.*

15

Krista mimbɔɔre mim

¹ M danyɔno, lemim nyɔnta kɔ mɔɔ pa da awɔɔ m, awɔɔ n a si, a gɔɔta a sira ka ɔ kɔɔkɔɔ bi, mɔɔ n'a tɔ dare a nɔ ɔ.

² Lemim nyɔnta bi do n'awɔɔ bombɔm, k'awɔɔ nyasum amba mɔɔ pa da awɔɔ m bi m. Bi k'awɔɔ n nyasum muɲɲa, sira k'awɔɔ ka bi bɔm vam.

³ Lɛɛ mɔɔ ka m hɔ kɔ n y'a dunda mɔɔ m bi dunda awɔɔ m. A ɪ yɪɛ ɪ ɔ, Krista ga wɔɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma, amba n y'a da Wosoci ɔ bi m.

⁴ N y'a bir, an a mum bɔ ɔ a dɔmum kaakɔ hinni ɔ, amba Wosoci a hɪ bi m.

⁵ A a hunka Sefas m, bi jɛ ɔ an a hunka buerehɪyɔɔ k'a ɲ bɔ ɔ rɔ wɔɔ m.

⁶ Dɔmum vanta ɔ, an a hunka wɔɔ danyɔno kristagɔɔɔ bam zɔrsoor m lɛ deem, gɔɔɔ wɔɔ duro gɔsɪnnɔ gɪnga, gɔta gɔɔta ɲɪ mɪsɪr.

⁷ Naa jɛ ɔ, a a hunka Zakki m, an b'a hunka kristazibɛɛzanno wɔɔ m haay.

⁸ Nawɔnnɔ woo... jɛ ɔ, an b'a a hunka mɔɔ m sɔ, mɔɔ kɔ mɔɔ bɔ kɔ ɔ kan nyɪ k'a yɪ b'a dɔmum n a ku bi kɪ bi.

⁹ Bala, mɔɔ m kristazibɛɛzanno wɔɔ haay poore, mɔɔ n m ga m, kɔ n nɪ m bir kristazibɛɛzaa y, bala, mɔɔ fir ka Woso gɔɔɔ sokuma ma.

¹⁰ Bi, m ba kɔ mɔɔ ɔ gɔaa niɲɲɛ her naa, Woso barka bi tɔ ma m, b'a barka bi n bɔ vam mɔɔ gɔr zi y. Bi mɔɔ zi ba, m lɛ da ɲ haay ra, bi mɔɔ muɲɲa bɛɛ y, Woso barka k'a nɪ kan mɔɔ kɪ bi m.

¹¹ Bi, kɔ mɔɔ nɪ lemim nyɔnta bi pa dare, gɛɛ zibɛɛzanno vantɔɔ wɔɔ nɪ, bi bɛɛ pakra ba y. Lemim deem wɔɔ n'a pa dam, bi lemim bi do awɔɔ sira ka ɔ bi.

Gəəno mimbɔɔre mim

¹² Wɔɔ y'a pa dam ɔ ɔ, Krista a mum bɔ ɔ gəəno bire ɔ, b'a a ba lɔ awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n'a hɪɛ ɲ ɔ, gəəno b'a mum bɔɲ ɔ?

¹³ Kɔ gəəno mimbɔɔre ba ɔ, k'a maam, Krista n a mum bɔ ɔ wa.

¹⁴ Bi k'a ɪ yɪɛ ɪ ɔ, Krista n a mum bɔ ɔ, wɔɔ pa bi dare jɪ ba ɔ wa. B'awɔɔ sira bi kare vam sɔ wa.

¹⁵ Bi, kɔ ncɪnaaɔ m, ɲɔaar kaseti zanno m wɔɔ m Woso mim bi nɔ ɔ. Bala, wɔɔ hɪ ɔ ɔ, Woso Krista mum bɔ ɔ gəəno bire ɔ, bi kɔ gɔɔɔ bir a mum bɔɲ ɔ, k'a maam Woso n Krista mum bɔ ɔ y.

¹⁶ Kɔ gəəno bir a mum bɔɲ ɔ, k'a maam Krista n a mum bɔ ɔ y.

¹⁷ Bi kɔ Krista n a mum bɔ ɔ, sira awɔɔ ka nɪbɪr, awɔɔ gɔɔta an n'a mimbɔnyaarɔ nɔ ɔ tee....

¹⁸ Naa k'a hɪ sɔ a ɔ, gɔɔɔ kɔ ɲ sira ka Krista ɔ, ɲɪ bokare ɲɪ gɪnga rɔ wɔɔ ɪ nyaanle nɔ ɔ.

¹⁹ K'a ɪ yɪɛ ɪ ɔ, her mɪsɪrbaa naa daahan tɔ ma m bala wɔɔ n sira ka Krista ɔ, yaanda bare paan... zanno m wɔɔ m, an cem gɔɔɔ haay han.

²⁰ B'a bi ncɪnaaɔ y, Krista a mum bɔ ɔ gəəno bire ɔ paan.... Lɛɛ a ka an a mum bɔ ɔ, kɔ gɔɔɔ kɔ ɲ gɪnga rɔ wɔɔ n b'a mum bɔ ɔ sɔ.

²¹ Bala, gɔaa deem y'a ka zɛ n bɔr durnya ɔ, gɔaa deem tɔ ma m sɔ, gəəno n'a mum bɔɲ ɔ.

²² Adam minto y'a ka gɔɔɔ n ta ɔ, bi y'a ka gɔɔɔ nɪ gɪngam sɔ. Bi gɔɔɔ kɔ ɲ y'a zɛ kɔ ra kan Krista kɪ rɔ wɔɔ haay y'a mum bɔɲ ɔ, Krista tɔ ma sɔ.

²³ Bɪ, mumbɔɔrɛ bɪ bɪncɛ ɔ, yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ: Krista m lɛɛkarezaa, a lɛɛ ka an a mum bɔ ɔ gæno bire ɔ. K'a b'a bɔ an bɔr kɛɛrɛ, gɔɔɔ k'a sɔ ɪ ɔ rɔ wɔɔ y'a mum bɔɪɪ ɔ.

²⁴ Naa jɛ ɔ, Yeezuu Krista zinɛro wɔɔ kan a cinno kɪ paɲɲa zaar bam, a paɲɲazanno kɔ ɪ nɪ durnya ɔ haay paɲɲa zaar bam. K'a ɪ paɲɲa zaar ba, bɪ jɛ ɔ, durnya nyarɛ, an bɔkare an cirbæ kɔ Woso a ka ɔ bɪ da Zɪ Woso wɔ ɔ.

²⁵ Bala, a a ga m, k'an a sɔ cirbæ ɔ, kɔ Woso n tolle ba, an a ka an bɔr a jɪnnɔ ra, an tonto ɪ la.

²⁶ Jɪm k'a nɪ gɔɔtam jɛ ɔ, n n'a zaar bam bɪ n zɛ m.

²⁷ Bala, n y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Woso a ka hɔ woo... n'a ganno taa.»

Bɪ Wosoci bɪ k'a hɪ a ɔ, hɔ haay woo... y'a taa bɪ, a ba Woso mɪɲɲa burɛ ɔ wɪ bala, Woso mɪɲɲa y'a ka an nɪ hɔ haay woo... burɛ ɔ.

²⁸ Bɪ, kɔ Woso b'a ka Krista nɪ hɔ haay burɛ ɔ, Krista mɪɲɲa k'a m Woso Nyɪ bɪ y'a mɪɲɲa zerm Woso taa, bala a y'a ka an nɪ hɔ haay burɛ ɔ. Yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ, Woso mɪɲɲa m bɪ nyɪntam hɔ haay soorezaa, gɔɔɔ haay burɛ ɔ.

²⁹ Kɔ gæno mumbɔɔrɛ ba ɔ, bɔ gɔɔɔ kɔ ɪ nɪ batem sim gæno tɔ ma rɔ wɔɔ n'a bare? Kɔ gæno mumbɔɔrɛ ba ɔ denter, bɔ tɔ ma m ɪɲɪ batem sire ɪ minto?

³⁰ Bɪ bɔ m sɔ wɔɔ mɪɲɲɔɔ, wɔɔ nɪ yɛm wɔɔ zibæ bɪ nɪ wɔɔ dam mim kɔsɪ lɛ ɔ?

³¹ Mɔɔ mɪɲɲa, dɔmum biyæ mɔɔ ɪ zɛ lɛ ɔ. M danyɪnɔ, naa hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, kɔ mɔɔ heer nɪ nyɔɔrɛ awɔɔ minto Zuuba Krista nɔ ɔ bɪ tɔ ma.

³² Gɔɔɔ fir ka mɔɔ ma Efɛɛzɪ ɔ naa ɔ, ɪ ɔ poohɔɔ nɪ ɪ mɪ, mɔɔ m zoo ba kan ɪ kɪ kɔkɔɔ. Kɔ naa ba mɔɔ ɔ durnya naa do hɔ yɛrɛ tɔ ma, a nyɔɔɔ m bɔ nɪ? Kɔ gæno mumbɔɔrɛ ba ɔ, k'a maam k'a ba amba bɔɔr naa do a hɪ bɪ m: «O ɔ da hɔbɪrɛ bɪrɛ lɛ ɔ bala, k'ɔ bɪr bɛɛ mim bala, bala, booti m, ɔ ɪɲɲam.»

³³ A bɪ bra bumba a mɪɲɲɔɔ nɪ y. Bala, n ɔ: «Kɔ gɔaa ɪ kan zukuuro bɔnyaarɔ kɪ, a ba a nawom gɔaa bɔnyaa sɔ.»

³⁴ K'a a bɔ hɔɔn danɲada k'awɔɔ n ta m b'ɔ, k'a mimbɔnyaabare tɔ fast. Awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n Woso dɔ cɪna y, awɔɔ nyannɪ n bɪ.

Gæno wɔɔ y'a mum bɔɪɪ ɔ

mɛ vanta m

³⁵ A a da ma gɔaa n laaka da a ɔ, gæno y'a bam lɔ ɪɲɪ'a mum bɔ ɔ? Kɔ ɪ y'a mum bɔ ɔ, ɪ mɛ bɪ yɪm lɔnɔ?

³⁶ Hɔɔnwarzaa ra, hɔ k'ɪbɪ n'a duum bɪ, k'an ga a bɔm na?

³⁷ Bɪ hɔ k'ɪbɪ n'a duum bɪ, kɔ yɪryaa m gɛɛ hɔ vanta m, hɔ bɪ yaa ɪbɪ n'a duum, a gɔ bɛɛ ɪbɪ n'a sɔɔn wa.

³⁸ Ba ɪbɪ duu bɪ, bɪ Woso a ka an bɔ, a do n a hɔ kan hɔyaa do vantɔɔ kɪ, amba Woso mɪɲɲa lɛ n taa bɪ m, hɔyaa do biyæ y'a hɔ.

³⁹ Hɔɔ mɪsɪrɔ haay kɔ ɪ nɪ ta ɔ rɔ nɔɔm, biyæ mɛ y'a hɔ. Gɔɔɔ mɛrɔ y'a hɔnɔ, pɔɔ kan harhɔɔ kɪ, bɛnnɔ kɪ, zɔnɔ kɪ mɛrɔ y'a hɔnɔ sɔ.

⁴⁰ Hɔɔ kɔ ɪ nɪ brama rɔ wɔɔ kan hɔɔ kɔ ɪ nɪ tara burɛ ɔ rɔ wɔɔ kɪ y'a hɔnɔ, ɪ gɔɛrɛ y'a hɔnɔ sɔ.

⁴¹ Wosogurɛ lɛɛgurɛ y'a hɔ, mom hɔ y'a hɔ, monyaarɔ lɛɛgurɛ y'a hɔnɔ sɔ, monyaarɔ mɪɲɲɔɔ lɛɛgurɛ lɛ dɪnda kɔ m.

⁴² Yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ sɔ gæno mumbɔɔrɛ ma. Kɔ n ta k'a yaa gɛr bɪr, a do m ba n tɪr hɔyaa duu bɪ m. Gɛr bɪ hɔ vɔnrɛzaa m, bɪ k'a b'a mum bɔ ɔ, a bɪ vɔnm dɔ y.

⁴³ Gər ɪ yɪrɛ ɪ ʊ, hɔ nyɔɔdɔwarzaa m, paŋŋawarzaa m sɔ n n'a birm maam, an bɔkare an n'a mɪm bɔŋ ʊ an nɪ lɛbɔɔrɛ m kan paŋŋa kɪ m gɔta.

⁴⁴ Gər bɪrlɛ ɪ yɪrɛ ɪ ʊ, tara burə hɔ n n'a birm bala, an bɔkare k'a b'a mɪm bɔ ʊ, a mɛ b'a ba arzana mɛ. K'ʊ n nɪ tara burə ʊ naa ʊ naa, kɔ mɛ ta ʊ, arzana ʊ, mɛ nyɪntaŋ ʊ sɔ.

⁴⁵ Naa tɔ ma m, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ʊ, n ʊ: «Gɔaa lɛɛkarezaa Adam a ba gɔaa mɪsɪr. Bɪ Krista bɔ kɔ ʊ ɪ ʊ, Adam hɪyaazaa m, bɪ bɔr a ʊ, jɛ ʊ, b'a m ɛspri k'a nɪ mɪsɪrbaa kare.»

⁴⁶ Bɪ lɛɛkare mɛ k'an ta ʊ bɪ, mɛ kɔ Woso ɛspri a ka bɪ bɛɛ m bɪ, durnya hɔ m bɪ. Woso ɛspri n'a kam bɪ, zɛ bɪ n nawom jɛ ʊ.

⁴⁷ Gɔaa lɛɛkarezaa bɪ, durnya gɔaa m bɪ, a bɔ n y'a ʊ taa ʊ. Gɔaa hɪyazaa bɪ, a tɔ b'ʊ arzana ʊ.

⁴⁸ Gɔaa kɔ durnya gɔaa m bɪ, durnya gɔɔɔ wɔɔ bɔ bɪ rɛ, gɔaa kɔ arzana gɔaa m bɪ, arzana gɔɔɔ wɔɔ bɔ bɪ rɛ sɔ.

⁴⁹ Dɪtaaa naa, wɔɔ bɔ durnya gɔaa bɪ rɛ, Bɪ, dɔmɪm ɪ zɛm, wɔɔ n bɪ zɛm bɪ bɔ arzana gɔaa bɪ rɛ sɔ.

⁵⁰ M danyɪnɔ, mɔɔ ʊ kɔ m a hɪ m ʊ, gɔaa b'a dam ma an gasɔ Woso cɪrbəə b'ʊ, a mɛsɪm nɪ y. Hɔ k'a nɪ vɔnm bɪ b'a dam ma an hɔ k'a bɪr vɔnm bɪ yɪ y.

⁵¹ K'a dɪga a, kɔ m hɔ kɔ gɔsɪ n a dɔ hɪ a m. ʊ woo... naa, ʊ bɪ gɪngam haay y, bɪ ʊ da ʊ nawom kɔ ʊ haay ʊ ʊ lɔr.

⁵² Ba naa dɔ n nawom, huure jɛzaa bɪ hɛrɛ ma, ʊ lɔr ʊ n nawom lɛɛm-lɛɛm, am mɪm nɪfɪ zɛrɛ m. Bala, kɔ n bɪ huure bɪ hɛ, gɔɔɔ kɔ ŋ gɪnga rɔ wɔɔ y'a mɪm bɔŋ ʊ mɛ k'a bɪ vɔnm dɔ m, wɔɔ n'ʊ lɔr.

⁵³ Bala, wɔɔ k'ʊ nɪ gɪngam, ʊ nɪ vɔnm naa, pakra m kɔ wɔɔ n mɛ k'a bɪ gam fɪga y, b'a bɪ vɔnm sɔ sa.

⁵⁴ Kɔ wɔɔ mɛrɔ b'a lɔr nɔnaaʊ, hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ʊ bɪ kɔ yɪm, n ʊ:

Zɛ ba ʊ dɔ y, n bɔr zɛ ra.

⁵⁵ Zɛ ra, ɪ dama bii?

ɪ paŋŋa bii?

⁵⁶ Zɛ paŋŋa bɪ m mɪmbɔnyaa m, mɪmbɔnyaa paŋŋa bɪ m Moyiisi lɛrɔ m.

⁵⁷ ʊ yaa da Woso m barka, an n'a kam wɔɔ nɪ bɔrm hɔ haay ra, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

⁵⁸ Nɔnaaʊ bɪ, m danyɪnɔ ŋɔarɛrɔ, k'a jum kɔɔkɔɔ, a b'a ka hɔsɪ n a da a ma y, k'a bɪr tam lɛɛ tee... Zuuba zɪbəə nɔ ʊ, bala, a wɔɔ dɔ a ʊ, kɔ k'awɔɔ nawom Zuuba zuure nɔ ʊ bɪ, a bɪ zɛm bɪ bɔ vam nɪ y.

16

Busoo zɪnzɛkɔra n a ka Zerizalɛm kristagɔɔɔ ʊ

¹ Kɔ busoo zɪnzɛkɔra n a ka kristagɔɔɔ ʊ bɪ bɪnɛ nɪ, k'a hɔ kɔ mɔɔ hɪ Galasii kɔrɔ wɔɔ kristagɔɔɔ sokomara wɔɔ m bɪ ba sɔ.

² Hɔ k'awɔɔ n'a bam bɪ ba n nɪ: Hatɔ hinnɪ biyəə ʊ, k'awɔɔ gɔaa biyəə n dɪga busoo k'an ta m ma an a bɔ ʊ an a cɪnta a hɔ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ʊ, kɔ mɔɔ bɪ lɛɛ ku, k'awɔɔ b'a ya a ka ma k'a busoo zɪnzɛ kɔ ra y.

³ Kɔ mɔɔ bɪ lɛɛ ku, mɔɔ cɪ bam m a ka gɔɔɔ k'awɔɔ nɪ ŋ bɔŋ ʊ kɔ ŋ nɪ ta a ganwɔrɛrɔ wɔɔ m ŋn'aa ŋ ka Zerizalɛm kristagɔɔɔ wɔɔ ʊ rɔ wɔɔ ʊ, kɔ ŋ nɪ ta m kan busoo bɪ kɪ.

⁴ K'a bɔr an nɪ yɪrɛ ɪ ʊ, a a ga m kɔ mɔɔ mɪŋŋa n ta, ŋ tam kan mɔɔ kɪ.

Pol ɪ zaakorɛrɔ gɪngam

⁵ Ta mɔɔ nawom Masedwan kɔ ɔ, m a dɔ m lee ku awɔɔ zi, bra mɔɔ nawom b'ɔ, m bɔr awɔɔ zi.

⁶ A a da ma, mɔɔ n nyinta awɔɔ zi b'ɔ poore, gɛɛ m nyinta b'ɔ nyɛɛm domum ɔ, k'awɔɔ n a da mɔɔ han, m zaa bɪ sare ma, baa kɔ ta mɔɔ nawom ka.

⁷ Naa do ma naa, mɔɔ lɛ baa kɔ m dɪga awɔɔ ma cenle ma y, mɔɔ lɛ taa kɔ m bɪ gɔɔta kan a kɪ poore, kɔ Zuuba yɛ.

⁸ Bɪ, mɔɔ gɔɔtam Efɛɛzi kɔ ɔ naa ɔ, an ta an pantikotɪ cibsa domum ku.

⁹ Bala, Woso a ka mɔɔ nɪ m dam ma m zi ba naa ɔ gɔta, bɪ jɪnnɔ wɔɔ gɔta sɔ.

¹⁰ Kɔ Timote bɪ lee ku awɔɔ zi b'ɔ, k'a nyasɔ m mɪɪɲa, k'a heer n nyɔɔ, bala, Zuuba zi an n'a bam sɔ am mɔɔ hɔ bɪ m.

¹¹ Gɔsɪ b'a gore bɔ ɔ y. K'a a da han k'an a bɔ an bɔr mɔɔ zi laafɪ, bala, mɔɔ y'a mɪm dam, kan danyɪnɔ wɔɔ kɪ.

¹² Kɔ wɔɔ danyɪ Apolos nɪ, mɔɔ hɪ m gallem hɔka k'an bɔr awɔɔ zi kan ɔ danyɪnɔ wɔɔ kɪ, b'a lɛ baa fɪgaa k'a ta awɔɔ zi b'ɔ dɪtaɔ y, k'a bɪ toore yɪ, a zɛm.

Meerbaa nyambɔrɛ kan leersore kɪ

¹³ K'a dundo a zi, a jɪm kɔɔkɔɔ sɪrakare nɔ ɔ, a bɪr heer koodɔ m, a bɪr paɲa m.

¹⁴ K'a hɔ haay woo... ba ɲɔare nɔ ɔ.

¹⁵ M danyɪnɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, Stefanas kan a hargɔɔɔ kɪ ɪ lɛɛ ka ɲn'a ba sɪrakɛnnɔ Akayii kɔrɔ wɔɔ ɔ. N y'a tɔntɔ ɔ paan... ɲn'a da kristagɔɔɔ wɔɔ han Woso zibɛɛ bɪ nɔ ɔ. Mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ a m,

¹⁶ k'a yɛ gɔɔɔ nɔɪnaaɔ rɔ wɔɔ ma, kan gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ zi bam, ɲn'i kɔrɛ yɪm kan ɲ kɪ rɔ wɔɔ ma sɔ.

¹⁷ Mɔɔ heer ɪ nyɔɔm gɔta, Stefanas k'a nɪ naa ɔ, kan Fɔrtɪnatus kɪ, Akayikus kɪ bɪ tɔ ma, kɔ ɲ nɪ naa ɔ bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, awɔɔ nɪ kan mɔɔ kɪ.

¹⁸ Bala, ɲ minto bɪ, mɔɔ heer koodɔ yɪ, ɲ y'awɔɔ heer ba kookoo sɔ. Gɔɔɔ nɔɪnaaɔ rɔ wɔɔ a ga daure m paan....

¹⁹ Azii kɔrɔ wɔɔ kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m. Akilas kan Priska kɪ ɪ yaa dare awɔɔ m danyɪbaa Zuuba nɔ ɔ minto. Kristagɔɔɔ kɔ ɲ n'a som kɔ ma ɲ har ɔ rɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m sɔ.

²⁰ Wɔɔ danyɪnɔ wɔɔ haay ɪ yaa dare awɔɔ m. K'a yaa da kɔ m mɪɪɲa-mɪɪɲa kan daure kɪ.

²¹ Mɔɔ mɪɪɲa Pol nɪ leersore naa do gɔrsɪra bam.

²² Kɔ gɔaa n Zuuba ɲɔa y, Woso lɛrbɔrɛ bonyaa ɪ kan a zaa kɪ. «Maranata» a jɪ k'a hɪ a ɔ, Zuuba n bɔr.

²³ A yɛ mɔɔ nawom kɔ Zuuba n'awɔɔ barka da ɔ.

²⁴ Mɔɔ y'awɔɔ woo... ɲɔam Yeezuu Krista nɔ ɔ.

Ci huya ho kɔ Pol a ba KORENTI ZANNO ma

Ci huya ho kɔ Pol a ba Korenti zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ci huya ho naa do nɔ ɔ bi, wɔɔ y'a yim, bakomare ɪ nyunta ɔ Pol kan Korenti zanno wɔɔ kɪ bire ɔ.

Korenti kristagɔɔɔ gɔsɔnno ɪ nyunta nɪ'a tɔ zarle η ɔ kristazibɛɛzaa bɛɛ y. A m naa Pol n ci bi ba k'a bɔ η lɛɛ, k'a ka ma kɔ zɛkɔra n nyunta ɔ sɔ.

Ci bi nɔ ɔ, a y'a zibɛɛ kan a firyire kɪ mim dɪndam. A y'a hɪnkare a ɔ, kristazibɛɛzaa n a mɪ paan... denter. A a ya, an kɔ ma kan Korenti zanno wɔɔ kɪ. A n η dɔndɔ kɔ η n'a tɔ ɔ, kan busoo zɪnzɛkɔra bi kɪ, k'a a da m Zidee kristagɔɔɔ han.

Pol ɪ yaa dam Korenti gɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪɪɪɪa Pol, Woso hɔɔnhɔ ma m, mɔɔ nɪ m ba Krista Yeezuu zibɛɛzaa, mɔɔ kan wɔɔ danyɪ Timote kɪ m nɪ ci bi bam, a ba wɔɔ nawom Woso gɔɔɔ sokoma k'a nɪ Korenti ɔ bi ma. A ba wɔɔ nawom wosogɔɔɔ kɔ η nɪ Akayii kɔɔɔ vantɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ma haay sɔ.

² A yɛ wɔɔ nawom wɔɔ Zɪ Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ han, kɔ η nɪ barka kan laafɪ kɪ ka a ɔ.

Woso nɪ wɔɔ heer wɔtam

ɔ firyire nɔ ɔ

³ ɔ ɔ lɛ bɔ Woso ɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Zɪ bi, wɔɔ Zɪ m, an n'a mɪɪɪɪa bam gɔɔɔ m tee..., an nɪ η heer wɔtam mim haay nɔ ɔ.

⁴ A ɪ wɔɔ heer wɔtam wɔɔ firyirɛɔ haay nɔ ɔ, kɔ wɔɔ n'ɔ da ma, ɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ fir do haay yim nɔ wɔɔ heer wɔta sɔ, heerwɔtare kɔ wɔɔ yɪ a mɪɪɪɪa zi bi m.

⁵ Denter m, kɔ wɔɔ nɪ fir yim gɔta amba Krista fir yɪ bi m bi, maam sɔ bi, Woso ɪ wɔɔ heer wɔtam gɔta Krista tɔ ma.

⁶ Kɔ wɔɔ ɪ fir yim, fir bi yɪ wɔɔ nawom k'awɔɔ n heerwɔtare yɪ, a bɔmbɔre yɪ. Kɔ wɔɔ ɪ heerwɔtare yɪre, a yɪ wɔɔ nawom k'awɔɔ n a da ma a jum kɔɔkɔɔ firyirɛɔ kɔ wɔɔ nɪ η yim nɔ wɔɔ kɔɔɔ nɔ ɔ.

⁷ Naa tɔ ma m wɔɔ heer n kookoo awɔɔ mim bɪnce ɔ, bala, wɔɔ do wɔɔ ɔ k'awɔɔ nɪ firyirɛɔ kɔ wɔɔ nɪ η yim nɔ wɔɔ yim bi, awɔɔ ɪ heerwɔtare kɔ wɔɔ n ta m bi m sɔ.

⁸ Wɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n'a do a ɔ, wɔɔ fir yɪ gɔta Azii kɔɔɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ fir yɪ maam-maam an cem wɔɔ panɪa han. Wɔɔ n a gɪnga, ɔ ɔ, ɔ lam fir naa do nɔ ɔ y.

⁹ ɪn... yɪ a ɔ ncɪnaaɔ kare, a gɪnga wɔɔ ɔ, ɔ ɔ, wɔɔ dɔdɔ n y'a yar k'a wɔɔ meeyaa bɔ ɔ. Yɪ a ɔ ncɪnaaɔ, wɔɔ n ɔ da ma do, ɔ yo ɔ mɪɪɪɪa ma y, wɔɔ n yo Woso ma, bala, an nɪ gɛəno mɪm bɔɪ η ɔ.

¹⁰ A wɔɔ yo kare firyirɛɔ maam-maam kɔ η y'a yo k'a wɔɔ meeyaa bɔ ɔ rɔ wɔɔ wɔ ɔ. Wɔɔ do, ɔ ɔ, a ba n nɪ wɔɔ yɔm tee... η wɔ ɔ.

¹¹ Awɔɔ y'a dam wɔɔ han sɔ, yaa k'awɔɔ n n'a dam wɔɔ tɔ ma bi minto. Yɪ an nawore ncɪnaaɔ, wɔɔ n daahan yɪ Woso zi gɔta, gɔɔɔ cir kɔ η yaa da wɔɔ tɔ ma bi minto. Naa n'a kam sɔ gɔɔɔ gɔta n yaa da m barka.

Pol gingarɔ

¹² Hɔ k'a nɛ wɔɔ heer bam nyɪnta kan ɔ munɲɔɔ kɪ bɪ, wɔɔ noom k'an fu an nɛ wɔɔ kasetɪ kam munɲa bɪ m. Bala, wɔɔ ɔ mɪsɪrbaa ba kan ɠɔaa haay kɪ, an lɛ da bɪ, kan awɔɔ kɪ sɪra nɔ ɔ, kan ɔ heer kɪ haay. Woso y'a da wɔɔ han, a barka bɪ tɔ ma m wɔɔ n wɔ ɔ, ɔ naa ba, wɔɔ munɲɔɔ mindɔrɛ bɛɛ y.

¹³ Hɔ kɔ wɔɔ n'a ɠɔrsɪra bare awɔɔ ma biyɔɔ bɪ, a ba wɔɔ nawum k'awɔɔ n wɔ ɔ, a karɪnda ba, a jɪ dɔ munɲa. Bɪ, mɔɔ y'a ɠungam, m ɔ, awɔɔ hɔ kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a hɪ naa jɪ mam munɲa fast.

¹⁴ Dutaa naa, awɔɔ y'a jɪ mam poore a ɔ, wɔɔ nɛ yɪm awɔɔ heernyɔɔ, b'awɔɔ yɪm wɔɔ heernyɔɔ sɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu wusɪɠɛrɛ hinnɪ ɔ.

¹⁵ Mɔɔ naa nyasɔ m heer ɔ kɔɔkɔɔ hɔɔ, m a cɪnta kɔ m lɛɛ ka m bɔ awɔɔ zi b'ɔ, m awɔɔ heernyɔɔ da ra gallem huya.

¹⁶ Kɔ m m to awɔɔ zi b'ɔ m ta Masedɔan ɔ, kɔ m bɪ m to Masedɔan ɔ, m bɔr awɔɔ zi b'ɔ k'awɔɔ n b'a da m han kɔ m ta Zidee ɔ.

¹⁷ A hɪ awɔɔ ɔ ɠunga naa dɔ kɔ mɔɔ wɔ bɪ, dɔ mɔɔ ka ra? ɠɛɛ a hɪ awɔɔ ɔ, m ɠingarɔ wɔɔ wɔ mɔɔ nawum amba durnya ɠɔɔɔ hɔ bɪ m na? M n'a hum m ɔ, ɪɪn... mɔɔ naa bam, m m ya m jum b'ɔ, m ɔ, ayy... mɔɔ bɪ naa bare y.

¹⁸ Sɪrazaa m Woso m, a m mɔɔ kasetɪzaa, meer kɔ mɔɔ ba kan awɔɔ kɪ bɪ, a n nyɪnta hɔɔn huya-huya nɔ ɔ y.

¹⁹ Bala, Yeezuu Krista kɔ Woso Nyɪ m bɪ lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bɪ, mɔɔ kan Silas kɪ, Timote kɪ bɪ, lemim bɪ dɔ n nyɪnta «ɪɪn... kan Ayy... kɪ» nɔ ɔ y. Nyɪnta a ɔ, sɪra nɔ ɔ.

²⁰ Bala, Yeezuu munɲa tɔ ma m, Woso n nɛ hɔ k'a ler bɔ haay bare. Bɪ y'a ka wɔɔ nɛ «Amina» dam Yeezuu tɔ ma, ɔ n'ɔ lɛ bɔm Woso ɔ.

²¹ Woso nɛ wɔɔ panɲa dam la, awɔɔ kan wɔɔ kɪ Krista zuure nɔ ɔ. A ɪ wɔɔ bɔ ɔ, ɔ hɔ,

²² an a wɔjɪ da wɔɔ ɔ a Sent-ɛspri m, k'a hɪnka a ɔ, a zɛm bɪ hɔ k'a ler bɔ wɔɔ m haay ka wɔɔ ɔ.

²³ Woso mɔɔ n'a bare m kasetɪzaa, kɔ mɔɔ ga a jura mɔɔ m ɲɔaarbare m. Kɔ mɔɔ n a ɲɔa kɔ m awɔɔ heer kɔ bɪ y'a ka, mɔɔ n m ya m bɔr awɔɔ zi Korentɪ ɔ y.

²⁴ Wɔɔ bɪr ɔ kam ma kɔ minno nɪɲɔɔ dɪnda awɔɔ m k'awɔɔ n sɪra ka ɲ ɔ panɲa nɛ y. Awɔɔ ɪ jɪnɔm kɔɔkɔɔ sɪra ka Krista ɔ nɔ ɔ kara. Bɪ, ɔ da wɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han k'awɔɔ n heernyɔɔ yɪ.

2

¹ Hɔ kɔ mɔɔ cɪnta m heer ɔ bɪ ba n nɛ: Mɔɔ bɪ n bɔrɛ m bɔr awɔɔ zi b'ɔ heerzar nɔ ɔ y.

² Kɔ mɔɔ awɔɔ heer zaar ba, nka nɛ heernyɔɔ kam mɔɔ ɔ, k'awɔɔ kɔ mɔɔ awɔɔ heer zaar ba rɔ wɔɔ bɛɛ nɛ?

³ Naa tɔ ma m mɔɔ n lɛɛ ka m ci ba awɔɔ ma ncɪnaaɔ, kɔ mɔɔ n a ɲɔa kɔ m bɔr awɔɔ zi k'awɔɔ n mɔɔ da heerzar ma, an bɔkarɛ awɔɔ y'a ga m a mɔɔ heer nyɔɔ bɪ tɔ ma m. Bɪ, mɔɔ dɔ paan... m ɔ, awɔɔ haay, kɔ mɔɔ ɪ heernyɔɔ m, awɔɔ heernyɔɔ m sɔ.

⁴ Ci bɪ dɔ kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma naa, a n yɪ mɔɔ ma naanaa y, a ba mɔɔ ɔ kan heerzar kɪ, m nyi ka. Mɔɔ n a ɲɔa kɔ m awɔɔ heer zar y, ci bɪ ba mɔɔ ɔ k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, mɔɔ y'awɔɔ ɲɔam ɠɔta.

Pol y'a yem kɔ ɲ nɛ sugur ka kɔrɔmazaa b'ɔ

⁵ K'awɔɔ ɠɔaa nyɪnta an bɔr heerzar nɛ, mɔɔ bɛɛ a m heer zar y, awɔɔ haay a a heer zar, ɠɛɛ awɔɔ ɠɔɔɔ ɠɔsɪnnɔ m.

⁶ A da k'awɔɔ ɔ kɔ ɔ a hɔnhɔr bɪ, a a zaa bɔ.

⁷ Naa tɔ ma bɪ, k'a sugur ka ɔ, a heer wɔta, k'a heer b'a zar an bɔɔlam ba y.

⁸ Bɪ y'a ka mɔɔ n'a yere awɔɔ han k'a a ɲɔare hunka m.

⁹ Bala, ci bɪ kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma bɪ, m ka mɔɔ ɔ ma kɔ m dɪga a k'awɔɔ ɪ mim sim fast-fasti gɛ.

¹⁰ K'awɔɔ sugur ka goaa ɔ, mɔɔ ɪ sugur kare a zaa ɔ sɔ. Bɪ kɔ mɔɔ sugur ka goaa ɔ, k'a ɪ yire ɪ ɔ a ga a ɔ m kɔ m sugur ka ɔ, a ba mɔɔ nawom awɔɔ tɔ ma, Krista mum m.

¹¹ A ba wɔɔ nawɔre nɔɪnaaɔ, k'ɔ bɪ zaa ka Sutaana ɔ, k'an wɔɔ ku y. Bala, gungarɔ k'an ta m nɔ wɔɔ, wɔɔ ɲ dɔ muɲɲa.

Pol haɔn ɪ kɔm Trowas kɔ ɔ

¹² Mɔɔ m hɔr m ta Trowas ɔ, kɔ m aa Krista lemim nyɪnta pa da, kɔ mɔɔ yaa lee ku bɪ, mɔɔ yaa dɪga a Zuuba zaa banka gota, kɔ m lemim bɪ pa da.

¹³ Bɪ, heerkɔre gota mɔɔ nyɪnta a nɔ ɔ, kɔ mɔɔ n wɔɔ danyɪ Tiiti yɪ bɪ tɔ ma. A m naa, mɔɔ n zaa yɛ Trowas gɔɔɔ wɔɔ han m m len so ɲ nɪ, m m hɔr, m ta Masedɔan ɔ.

Wɔɔ ɪ bɔrm hɔ woo... ra

Krista tɔ ma

¹⁴ Krista a da a ɲunɔ haay ma, an nɪ ɲ gungaatare an nɪ yirbɔ sire ɲ nɪ. Woso tɔ n lɛbɔɔre yɪ, k'a nɪ wɔɔ gaam Krista da ma naa dɔ nɔ ɔ dɔmum haay, an n'a kam gɔɔɔ nɪ Krista dɔm lɛɛ haay ɔ bɪ minto.

¹⁵ Bala, wɔɔ bɔ kɔ ɔ kan tidɔər ɲ nyɪnta kɪ, Krista n'a kam Woso ɔ, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ bombɔre zaa ra rɔ wɔɔ, kan gɔɔɔ kɔ ɲ n'ɪ nyaanum nɔ wɔɔ k'ɪ dɪgam wɔɔ ma tidɔər.

¹⁶ Kɔ gɔɔɔ kɔ ɲ n'ɪ nyaanum nɔ wɔɔ nɪ, kan brɔɔ kɪ zɛ wɔɔ nɪ zem nɪ, ɲn'ɪ gungare, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ bombɔre zaa ra rɔ wɔɔ, kan brɔɔ kɪ, mɪsɪrbaa wɔɔ nɪ zem nɪ, ɲn'ɪ mɪsɪrbaa yɪm sɔ. Bɪ, kɔ Woso bɛɛ m, nka ɪ wɔ ɔ, an nɪ zi naa dɔ bare?

¹⁷ Wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan gɔɔɔ kɔ ɲ Woso lemim bɪ sa, ɲn'ɪ ter bam nɪ rɔ wɔɔ kɪ y. Bɪ kɔ Woso muɲɲa ɪ wɔɔ nyɔɔ bɪ, a lemim bɪ pa wɔɔ n'a dam kan sɪra kɪ, a mum m, kɔ Krista zibɛɛnyɪnɔ m wɔɔ m bɪ tɔ ma.

3

Gɔaasɪbabaa daa bɪ lemim padɛnnɔ mim

¹ Awɔɔ y'a hire a ɔ, a hɪ wɔɔ ɔ k'ɔ ɔ ya, ɔ ɔ lɛ bɔ, ɔ muɲɲɔɔ ɔ ra? Wɔɔ bɪr ɔ kam ci ma kɔ a hunka gɔɔɔ m k'awɔɔ n a dɔ a ɔ kristazibɛɛzannɔ paan...rɔ m wɔɔ nɪ y. Wɔɔ bɪr a yere awɔɔ han sɔ k'a ci ba a ka wɔɔ ɔ k'ɔ a hunka gɔɔɔ m, amba gɔɔɔ vantɔɔ n'a bam bɪ nɪ y.

² Wɔɔ ci bɪ n'awɔɔ m, awɔɔ m wɔɔ ci, n n a gɔrsɪra ba wɔɔ heerlɔ ɔ. Gɔaa haay n a dɔ an n'a karɪnda bam.

³ Gɔaa woo... a dɔ a ɔ Krista ci k'a ba bɪ n'awɔɔ m, an a da wɔɔ wɔ ɔ k'ɔ a ka. Ci bɪ ba bɛɛ n y'a ɔ, gɔrsɪra ba hɔ nɪ y, a ba n y'a ɔ Woso k'an mɪsɪr bɪ Espri m, n n a ba jaa wargarɔ ma sɔ y, a ba n y'a ɔ gɔɔɔ heerlɔ ma.

⁴ Wɔɔ heer k'an kookoo bɪ y'a ka wɔɔ nɪ naa hɪm, Krista barka tɔ ma, Woso taa.

⁵ Wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ a hɪ, ɔ ɔ, wɔɔ wɔɲ ɔ, ɔ zi naa dɔ ba ɔ zim nɪ y. Woso n'a kam wɔɔ nɪ wɔre a bare ɔ.

⁶ A y'a ka wɔɔ n'ɔ da ma, ɔ ɔ ba Goasɩbabaa daa bi zibɛɛnyɩɔ. Goasɩbabaa naa do n a to lɛɔ ci b'ɔ y, a to a ɔ, Sent-Ɛspri zi. Bala, lɛɔ ci b'i zɛ a nawom zɛ m, Sent-Ɛspri bi, mɩsɩrbaa bi n'a kam.

⁷ Lɛɔ wɔɔ gɔrsɩra n y'a ba deem-deem jaa wargarɔ ma, a gɔrsɩra bi bare dɔmum ɔ bi, Woso lɛɔɔɔɔ a hɩnka, Moyiisi meer ni yɔm kan paɩɩa ki. A yɔrɛ bi k'an maam-maam b'a ka Israyel gɔɔɔ wɔɔ bir a dam ma n n'a mum nyam Moyiisi rɛ y. A n bɔkare pakra m, kɔ lɛɔɔɔɔ bi do n nya. K'a i yɩrɛ i ɔ, lɛɔ wɔɔ zibɛɛ bi, zɛ a ni zem ni, an bɔkare a i lɛɔɔɔɔ m nɛɩnaaɔ,

⁸ k'a maam, zibɛɛ kɔ Sent-Ɛspri n'a bam b'i lɛɔɔɔɔ m gɔta an cem haay.

⁹ Kɔ zibɛɛ k'a ni gɔɔɔ dɔdɔ yarm bi nyɩnta lɛɔɔɔɔ m, k'a maam, zibɛɛ k'a ni gɔɔɔ bam tɩrga Woso mum ɔ b'i lɛɔɔɔɔ m an lɛ da.

¹⁰ Wɔɔ ɔ da ma ɔ a hi, ɔ ɔ, lɛɔɔɔɔ k'a nyɩnta ɔ biisi bi b'a dam ma an a makra ba kan lɛɔɔɔɔ k'an ta ɔ her bi ki y, her hɔ bi lɛ da soyy....

¹¹ Bala, k'a i yɩrɛ i ɔ, hɔ k'a ni cenim bi lɛɔɔɔɔ yɩ, k'a maam hɔ k'a ni gɔɔtam tee... bi lɛɔɔɔɔ yɩrɛ an lɛ da.

¹² Kɔ wɔɔ ni taaheerle naa do m bi y'a ka, wɔɔ heer n kookoo.

¹³ Wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan Moyiisi ki y, bi nyɩnta an ni pɛɛra kare a meer ma, kɔ Israyel gɔɔɔ wɔɔ bi dɩga Woso lɛɔɔɔɔ k'a n'a meer ma an ni nyam bi ma y.

¹⁴ Israyel gɔɔɔ kɔ η nyɩnta ɔ biisi rɔ wɔɔ n wɔ ɔ ηni hɔsɩ ji ma y. Israyel gɔɔɔ kɔ η ni ta ɔ her sɔ nɔɔm maam sɔ, kɔ η yɩ goasɩbabaa gusire ciro wɔɔ karɩnda bare, η bir η ji mare y. I ɔ pɛɛra n y'a ka a meer ma, am Moyiisi hɔ bi m, pɛɛra bi n gaa η meer la y. Bala, sɩra ka Krista ɔ bala n'a kam pɛɛra bi do n gaa gɔaa meer la, a zaa n hɔ k'an ta ɔ ji ma.

¹⁵ Denter m, baa kan her ki, kɔ η yɩ Moyiisi ciro wɔɔ karɩnda bare, η bir a ji mare y, i ɔ pɛɛra ni kare η hɔɔn ra.

¹⁶ Ba gɔaa a bɔ a ta a m, an sɩra ka Zuuba ɔ bi, dɔmum bi do ɔ pɛɛra bi tɩr gaa a zaa meer la.

¹⁷ Bi, Zuuba kɔ n y'a hi ma bi, Sent-Ɛspri m, bi lɛɛ kɔ Zuuba Ɛspri n ta ɔ bi, soamɩɩaɔ i lɛɛ bi do ɔ.

¹⁸ Bi, wɔɔ haay k'ɔ sɩra ka rɔ wɔɔ, pɛɛra n a ka wɔɔ meer la y, bi, Zuuba lɛɔɔɔɔ ni yum wɔɔ ma, a lɛɔɔɔɔ bi ni wɔɔ lɔrm kɔ bɔ kɔ ɔ kan ki. Nɛɩnaaɔ m wɔɔ lɛɔɔɔɔ bi n'a dam la tee... zi kɔ Zuuba n'a bam bi n naa. A m Sent-Ɛspri.

4

Zi kɔ Woso n'a bam wɔɔ gɔr zi

¹ Woso a ba wɔɔ m mɩɩɩa, a zibɛɛ naa do da wɔɔ wɔ ɔ, bi y'a ka wɔɔ bir ɔ heer zaar bare y.

² Wɔɔ bir yem kutim-kutim kan nyannɩ zibɛɛrɔ wɔɔ ki ma y. Wɔɔ bir bra bumbam gɔɔɔ ni y, bi wɔɔ bir ɩɔaar warm Woso lemim bi ma sɔ y. Bi, sɩra wɔɔ n'a hum garga ra Woso mum m, kɔ gɔaa haay n a dɔ a heer ɔ a ɔ, sɩrazannɩ m wɔɔ m.

³ K'a i yɩrɛ i ɔ, lemim nyɩnta kɔ wɔɔ n'a pa dam bi ji a nyaakom da kan gɔɔɔ niɩɩɩo ki, k'a maam, gɔɔɔ wɔɔ duro, gɔɔɔ kɔ η ni nyaanum nɔ wɔɔ m.

⁴ Durnya naa do woso kɔ Sɔtaana m bi yɩ η hɔɔn ta, kɔ η bi lemim nyɩnta bi ji ma, η ni sɩra ka ɔ y. η hɔɔn a ta kɔ η bi wɔ ɔ sɔ, η ni Krista lɛɔɔɔɔ k'a ni yɔm lemim nyɩnta bi nɔ ɔ bi yɩ y.

⁵ K'a do a u, waa bir u munjo mim pa dare y, bi Zuuba Yeezuu Krista waa n'a pa dare. Bi ku waa ni, waa y'a hire u munjo ma awaa zibænyino Yeezuu to ma.

⁶ Bala, Woso k'a hi a u, ku lægure n nyinta monsigæ no u bi, Woso bi do y'a ka a munja lægure n gu waa heerlo u, k'a ka ku waa n leboore k'an ta m, an ni yom Krista meer ma bi yi. Bi, ku Woso lonlo Krista maam so.

⁷ Bi, waa, a ho guta naa do ka waa u, k'u a hunka guu m, an bokare, waa bo ku u kan gedre tokke ki, u ni ho guta naa do m u gor zi. Ncinaa u m ku goaa woo... n a do a u, panja guta naa do n a to waa zi y, a to a u Woso zi.

⁸ Waa i fir do haay yim, bi bi n a da waa ma y, waa hoon i kom minno guu ma, bi waa hoon n a zar y.

⁹ Guu i fir kam waa ma guta, bi Woso n a bo waa u y. N yu waa nam tara ma, bi η bir waj u ηni waa zaar bare y.

¹⁰ Domum haay, waa i ze m u mum la, i u ga waa nawore am Yeezuu ho bi m, ncinaa u m, ku Yeezuu misirbaa bi n a hunka waa gor zi.

¹¹ Waa guota u m misir, bi domum haay n y'a kam ma k'a waa meeyaa bo u Yeezuu to ma, bi waa do u u, waa zem bi gunga. Bi kan naa ki haay, Krista misirbaa y'a hunkam waa gor zi.

¹² Ncinaa u ni, waa ni ze le u domum haay, bi n a ka awaa ni misirbaa bam.

¹³ N y'a gorsira ba Wosoci b'u, n u: «Sira maa ka, bi y'a ka maa n meer ba.» Sirakare deem-deem naa do waa n ta m so, bi y'a ka waa ni meer bam.

¹⁴ Waa do denter m, u u, Woso Zuuba Yeezuu mum bo u gæno bire u, a waa mum bon u so kan ki. A n a ka waa kan awaa ki, u nyinta kan ki læ deem u.

¹⁵ Hoo noon duro haay ba waa nawom awaa daahan to ma, ku guu cir n Woso barka bi nyoodu yi so, maam bi, guu cir guta Woso barka dare, ηn'a le bo u.

U diga booti hinni waa waa ma

¹⁶ Naa to ma m, waa bir u heer zaar bare y. Bala, waa do u u, ku waa me bi panja y'a bon u poore-poore k'a bi nya, waa nyi bi panja y'a dam la domum haay.

¹⁷ Bala, fryirero ku waa ni η yim dutaa naa, η zem bi nya, waa n leboore guta yi, η to ma. Leboore bi do guta maam-maam, a nyare ba u so y. Ku waa diga leboore bi do ma, waa do u u ho u bee m fryirero noon duro ni y.

¹⁸ Ho ku goaa n'a yire a mum m bi bee waa n'u kam ma y, ho ku goaa bir a yire a mum m bi waa n'u kam ma. Bala, ho k'a ni yim mum m bi, cenlezaa m, bi ho k'a bir yim mum m bi, a nyare ba u y.

5

¹ Waa me naa do bo ku u kan peerace ki. Waa do u u, k'a b'a zaar ba, Woso me vanta kam waa u arzana u. Me bi do gare ba u y, goaa wozibæ bee m bi y.

² Bi dutaa naa, waa i pen wom, i u, mor waa busu, bala, a ηua waa nawom paan... k'an bir yire i u, waa y'u me daa b'u, me ku Woso n b'a kam waa u arzana u bi.

³ Bala, ku waa me bi do sa, waa bi nyuntam digi figa y.

⁴ Ku waa guota u n'u me naa do u naa, waa i pen wom, i u mor waa busu, bi, a ηua bee waa nawom k'u me naa do to wa, waa le n taa k'u me

daa bi ka a gusire naa ra, ku me k'a gare ba o bi n nyaam me k'a ni gam bi m.

⁵ Woso munja i waa banka k'a bi naa woo... ka waa o. A Sent-Espri ka waa o, k'a hinka a o, a zem bi ho k'a ler bo waa m naa ba.

⁶ Ncinaao ni, waa heer n kookoo dɔmum haay, bi waa do o o, ku waa goota, o n'o me naa do o, waa n'o me daa bi yi cina bi, waa ba Zuuba har o b'o cina so y.

⁷ Bala, o mɔsɔrbaa bi ba waa nawom sarakare no o, ho ku munyaa n a yim bi bee waa ni yom ma y.

⁸ Sira m, waa heer kookoo, ku waa o bo o me naa do o, o ta o ni kan Zuuba ki, a jira waa m.

⁹ Naa to ma bi, ku waa y'o me naa do o, gee ku waa o bo o, a bi mim y, o ka waa nawom ma k'o mɔsɔrbaa bare n a no yi.

¹⁰ Bala, pakra m ku waa haay n bi jum Krista dɔdɔkare duu bi taa, ku goaa biyee n zi k'a nyinta an a ba a mɔsɔrbaa no o tara burɔ o naa o bi nyɔɔdo yi, k'a munja i ba i nyɔɔdo yi, k'a bonyaa ni a maam so.

Krista ni waa zem ku ra

kan Woso ki

¹¹ Naa to ma m, ku waa Zuuba nyi ba m do bi, waa n'o kam ma ku gooo n sira ka waa meerbaa o, bi Woso waa do munja, waa y'a gungam so m o, awoo waa do so munja a heerlo o

¹² A b'a hi a o, a nɔa waa nawom k'o o le bo o munja o ko y. O ka waa nawom ma, k'awoo n a heer nyoo waa to ma, k'a a da ma a mim yi a nyi bo gooo ku n'a le bore a munja o gooo mim m bala ro waa no, ho zore ba n heer o y, n leer ba b'o y.

¹³ Ku hoɔzanno m waa ni, Woso to ma m, bi ku hoɔntaɔrezanno m waa ni, awoo daahan to ma m.

¹⁴ Krista nɔare y'a so waa o. Ku waa o hoɔn da, o o, goaa deem ku Krista m ga goaa haay bince o, bi waa do, o o, k'a maam, gooo waa woo... gunga so.

¹⁵ Bi ga a o denter goaa haay bince o, ku gooo k'a n bince sa ro waa b'a mɔsɔrbaa ba a munja to ma do y, ku n'a mɔsɔrbaa bi ba a to ma, a i ga an a mim bo o n bince o.

¹⁶ Ncinaao bi, waa bir digam goɔi ma gooo digare m bala y, biisi bi, waa diga Krista ma ncinaao, bi keere naa, waa bir digam ma maam y.

¹⁷ Bi, ku goaa a ba kristagoaa, a ba a zaa mɔsɔrbaa bi n nawom mɔsɔrbaa daa. A mɔsɔrbaa k'a n'a bam biisi bi cem, ho woo... a ba daa.

¹⁸ Naa haay naa, a to a o Woso zi, a i waa ze ku ra kan a ki Krista to ma, an a ya, an gooo zekora zibee bi da waa wo o.

¹⁹ Ho k'an ta o bi, Woso munja i nyinta an zu ku o kan Krista ki an ni gooo haay zem ku ra kan a munja ki. A bir n mimbonyaaɔ kare n la y, a y'a ya an gooo zekora lemim bi da waa wo o ku waa n a pa da.

²⁰ Ncinaao bi, Krista i waa bo o, ku waa n meer ba a bince o, Woso munja i zu ku o kan waa meerbaa ki, an ni gooo birm ku n bi b'a ze ku ra kan a ki. O wo waa n'a zunze awoo m Krista to ma, k'a to ku Woso n awoo ze ku ra kan a munja ki.

²¹ Krista munja n mimbonyaa ba fuga y, Woso n a ka an a ba i o mimbonyaa n a munja m waa to ma, a ba a o ncinaao, ku waa n yi turga Woso mim o, Krista to ma.

6

¹ Ku zi wɔɔ n'a bam kan Woso kɪ bɪ, wɔɔ y'a yere awɔɔ han, ɔ ɔ, a b'a to Woso barka k'a yɪ bɪ n ta vam y.

² Bala, Woso a hɪ, a ɔ:

Dɔmum kɔ mɔɔ nɪ barka kam bɪ, mɔɔ ɪbɪ yaadare si,
hinɪ k'ɪbɪ nɪ bombɔre ɲɔaɲ ɔ bɪ, mɔɔ bɜr m bɪ m da ɪ han.

Dɔmum kɔ Woso n'a barka kam bɪ n naa. Dɔmum k'a n'a bombɔre kam bɪ n naa sɔ.

Pol zibəə

³ Wɔɔ le baa k'ɔ hɔsɪ ba k'an yɪ gɔaa ma bonyaa y, bala, wɔɔ le baa kɔ ɔɔsɪ n wɔɔ zibəə bɪ sunsɔ wɔ y.

⁴ A n ta ɔ bɪ, hɔ haay kɔ wɔɔ n'a bam bɪ, a ba wɔɔ nawom ɔ n'a hunkam ɔ ɔ, Woso zibəənyɪnɔ m wɔɔ m. Bɪ tɔ ma bɪ,
wɔɔ ɪ junum kɔɔkɔɔ fir do y'a hɔnhɔ nɔ ɔ,
mim kɔsɪrɔ kɔ ɲ n'ɪ wɔɔ yɪm nɔ ɔ, cicir nɔ ɔ, dabɔɔ nɔ ɔ.

⁵ Gɔɔɔ wɔɔ zɛ madɪr m gɔta,
ɲnɪ wɔɔ du,
ɲn'a zɛ kɔ ra ɲnɪ zee da wɔɔ ma,
wɔɔ nyɪnta kɔrɛrɔ nɔ ɔ,
hinceem bɪr bam wɔɔ nɪ y,
hɔbɪrɛ bɪr bɪm wɔɔ nɪ y.

⁶ Wɔɔ ɪ heer fu zi bam,
Woso hɔɔrɛ zi wɔɔ n'a bam,
ɔ nɪ bɔraama zi bam.
U nɪ mɪɲɲabaa bam,
ɔ nɪ tam Sent-Ǝspri paɲɲa m,
ɔ nɪ ɲɔare zi bam noom fu m.

⁷ U nɪ sɪra lemim hɪm,
ɔ nɪ tam Woso paɲɲa nɔ ɔ,
ɔ nɪ tɪrgabaa yar mɔrɔ sam ɔ nɪ yar bare ɲ nɪ,
k'ɔ jum kɔɔkɔɔ.

⁸ Gɔɔɔ gɔsɪnɔ ɪ wɔɔ dan ɔ,
nɪɲɲɔɔ nɪ wɔɔ bɔɲ ɔ,
nɔɔrɔ y'a le bɔm wɔɔ ɔ,
nɔɔm nɪ wɔɔ sunsɔ wɔm.
N yɪ dɪgam wɔɔ ma ɲɔarɔbɛnno,
an bɔkare sɪrazanno m wɔɔ m.

⁹ Gɔɔɔ ɪ dɪgam wɔɔ ma,
ɪ ɔ, gɔsɪ n wɔɔ dɔ y,
an bɔkare gɔɔɔ wɔɔ dɔ.
N y'a gɪngare n ɔ,
gɪnga wɔɔ nawom,
bɪ wɔɔ gɔɔta ɔ m mɪsɪr,
n yɪ fir kam wɔɔ ma gɔta,
bɪ wɔɔ n gɪnga y.

¹⁰ N yɪ wɔɔ heer zaar bare,
bɪ wɔɔ gɔɔta ɔ nɪ heernyɔɔ m,
n yɪ dɪgam wɔɔ ma ɲɔazanno,
an bɔkare wɔɔ y'a kam gɔɔɔ n'a bam hɔzanno,
n yɪ dɪgam wɔɔ ma ɪ ɔ,
hɔsɪ ba wɔɔ ɔ y,
an bɔkare wɔɔ nɪ hɔ haay m.

¹¹ Awoɔ Korenti zanno, wɔɔ ɔ heer gu ɔ meer ba kan awoɔ ki fasi, ɔ ɔ ɔ hare hinka awoɔ m.

¹² Wɔɔ awoɔ si ɔ heer ɔ, awoɔ n wɔɔ si a heer ɔ y.

¹³ Awoɔ ba mɔɔ ɔ m nyɛnɔ, m nɛ meer bi bam kan awoɔ ki, k'a a heer gu wɔɔ m, a wɔɔ ɔɔ sɔ, amba wɔɔ n'awɔɔ ɔɔam bi m.

Leɛgure kan monsigɔ ki b'a dam ma η n a zε kɔ ra y

¹⁴ A bi ye a a zε kɔ ra kan basirakɛnno ki y. A n a ga m, awoɔ n a ba deem kan η ki y. Hɔ tɔrga y'a dam ma an a zε kɔ ra kan hɔ bɔnyaa ki ra? Leɛgure y'a dam ma an a war kɔ ma kan monsigɔ ki ra? A n a ga nɛ y.

¹⁵ Krista y'a dam ma an kɔ ma kan Sutaana ki ra? Gεε sirakarezaa y'a dam ma an a ba deem kan basirakarezaa ki ra?

¹⁶ Wosoε b'a dam ma an kɔ ma kan *wosobaawɔnno ki y. Bi, wɔɔ m Woso k'an mɛsir bi cε, amba a mɛɲɲa a hi bi m, a a hi, a ɔ:

Mɔɔ mɛsirbaa bare η bire ɔ,

m bir kan η ki,

mɔɔ nɛ yɛε η Woso,

ηnɛ yɛ mɔɔ guɔɔ.»

¹⁷ Naa tɔ ma bi, Zuuba a ya, a ɔ:

K'a hɔ guɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ bire ɔ, a a gu a hɔ.

A b'a wɔ da dintim hɔ ma y,

maam bi, mɔɔ y'awɔɔ sire m zi.

¹⁸ Mɔɔ yɛε awoɔ zi,

awɔɔ n yɛ mɔɔ nyɛnɔ yaarɔ kan mɔɔ nyɛmbɔnno ki,

Zuuba k'a paɲɲa jirɛ ba ɔ y'a hi.

7

¹ M danyɛnɔ, k'a a yo Woso n lerbɔrɛrɔ nɔɔn duro hɔ wɔɔ m bi, ɔ mim haay k'a nɛ dintim kam wɔɔ mε kan wɔɔ nyi ki ma gu ɔ ma, ɔ ɔ tɔ ɔ guta k'ɔ bir mɛɲɲa fasi Woso lεsire nɔ ɔ.

Pol heernyɔɔ

² K'a ye a wɔɔ ɔɔa, wɔɔ n a bɔnyaa ba guɔɔ nɛ y, wɔɔ n guɔɔ mim zaar ba y, wɔɔ n ɔ da guɔaa bir y.

³ Mɔɔ bir meer bare nɛnaaɔ kɔ m awɔɔ dɔdɔ yar y, amba mɔɔ hi dutaa bi, wɔɔ y'awɔɔ ɔɔam guta, hɔsi b'a dam ma an wɔɔ gu awɔɔ ma y, baa ze, baa mɛsirbaa.

⁴ Mɔɔ sira ka awɔɔ ɔ guta, mɔɔ heer ɪ nyɛɛm awɔɔ tɔ ma guta. Wɔɔ firɛrɛrɔ haay nɔ ɔ, mɔɔ ɪ heer koodɛ m guta, m nɛ m heer nyɛɛm paan....

⁵ Bala, lee kɔ wɔɔ ku Maseduan ɔ bi, wɔɔ n hoonsire yɛ baa poore tɔkke y. Jɛsa kan bɛsi ki a n yɛ wɔɔ ma naanaa y, guɔɔ ɪ nyaa bam kan wɔɔ ki, wɔɔ nɛ dabɔɔ m ɔ heer ɔ sɔ.

⁶ Bi Woso nɛ guɔɔ kɔ η hɔɔn kaanm a mɛɲɲa m nɔ wɔɔ paɲɲa dam la, a a ka Tiiti n bɔr, naa n wɔɔ paɲɲa da ra.

⁷ Bi, naa bεε n a deem y, hɔ kɔ Tiiti a hi wɔɔ m bi wɔɔ paɲɲa da ra sɔ, a a hi a ɔ, a heer koodɛ yɛ awɔɔ tɔ ma. A a hi sɔ a ɔ, awɔɔ lε taa paan... k'a a ya, a mɔɔ yɛ, bala, awɔɔ heer a zaar ba kan mim k'awɔɔ ba bi ki, an n'a ɔɔam paan... k'a a da mɔɔ han guɔɔ kɔ η n'ɪ mɔɔ tɔ zarm nɔ wɔɔ lεε. Naa tɔ ma m sɔ mɔɔ heer n nyɛnta guta maam-maam kεεε.

⁸ Baa kɔ ci kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma biisi b'awɔɔ heer zaar ba, dutaa naa mɔɔ bir kɔrkɔr dare a tɔ ma y. K'a nyɛnta an awɔɔ heer zaar ba dɔmum poore nɔ ɔ bi, a a da ma mɔɔ n kɔrkɔr da.

⁹ Bi dutaa naa, m heer mɔɔ n'a nyɔɔm, kɔ mɔɔ awɔɔ heer zaar ba bi to ma bɛɛ y. Kɔ heerzar b'a ka awɔɔ n a bɔ a taam bi to ma m. Woso awɔɔ heerzar bi sa, an a ba awɔɔ m muɲɲa, naa to ma bi, wɔɔ n a bɔnyaa ba y.

¹⁰ Bala, heerzar k'a a to Woso zi bi zɛ a nawom heerlɔrɛ m, an nɪ bɔmbɔrɛ kam, kɔrkɔrdarɛ ba a nɔ ɔ y. Bi, durnya naa do heerzar bi, zɛ bi n nawom zɛ m.

¹¹ K'a diga a, heerzar k'a a to Woso zi b'a ka, awɔɔ n a ka ma ɲɔɪ... k'a mim bi banka, a a ka awɔɔ n sugur yɛ, awɔɔ nɔ n ma ɔ kan a muɲɲɔɔ ki, awɔɔ n nyi ba hɔ kɔ mim bi n'a bam bi m, a a ka sɔ awɔɔ n n'a ɲɔam k'a a ya, a mɔɔ yɪ zɔɔ, a n'a kam ma k'a a da mɔɔ han paan..., a a ka sɔ awɔɔ n yɛ k'a gɔaa k'a mim bi ba bi hɔnhɔr. A n ta ɔ bi, awɔɔ hɔ woo... ba k'a hunka a ɔ, awɔɔ ba mim bi nɔ ɔ y.

¹² Mɔɔ n ci bi ba awɔɔ ma gɔaa k'a mim bɔnyaa bi ba bi to ma y, gɛɛ gɔaa kɔ n mim bi ba m bi to ma y. A ba mɔɔ ɔ k'awɔɔ n a da ma a dɔ Woso mum ɔ a ɔ, a wɔɔ ɲɔa paan....

¹³ Naa to ma m hɔ k'awɔɔ ba bi n wɔɔ heer ba kookoo.

Heer koodɔ bɛɛ wɔɔ yɪ bala y, wɔɔ heernyɔɔ yɪ sɔ gɔta. Tiiti k'a b'a hɪ wɔɔ m a ɔ, awɔɔ a paɲɲa da ra, a ka a heernyɔɔ yɪ bi to ma m sɔ.

¹⁴ Mɔɔ lɛɛ ka hɔɔ, m m lɛ bɔ awɔɔ ɔ a mum m, b'awɔɔ ka an a dɔ denter a ɔ, hɔ kɔ mɔɔ hɪ bi sɪra m. Amba wɔɔ nɪ sɪra hum tee... bi, ɔ lɛ kɔ wɔɔ bɔ awɔɔ ɔ Tiiti zi bi yɪ sɪra sɔ amba wɔɔ hɪ bi m.

¹⁵ Bɔr k'a ɔ, awɔɔ zi b'ɔ, awɔɔ n a si muɲɲa kan nyibɔɔ kɪ daʊrɛ kɪ, a yɛ a lɛ ma bi, a y'a to darɛ a nɔ ɔ, an n'awɔɔ ɲɔam gɔta an cem biisi han.

¹⁶ Mɔɔ heer ɪ nyɔɔm gɔta, kɔ mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ m da ma m yo awɔɔ ma hɔ haay nɔ ɔ bi to ma.

8

Busoo zɪnzɛkɔra Zerizalem kristagɔɔɔ to ma

¹ Ʋ danyɪnɔ, wɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n barka kɔ Woso a ka Masedɔan kristagɔɔɔ sokomarɔ wɔɔ ɔ bi mim dɔ.

² Kristagɔɔɔ wɔɔ yɛ fir ma gɔta, kɔsɪ do y'a hɔnhɔ nɔ ɔ. Bi, ɲ nyɪnta heernyɔɔ gɔta m, bi n a ka ɲnɪ yɛ ɲnɪ hɔ k'an ta m ka gɔta maam-maam kan a heer kɪ haay busoo zɪnzɛkɔra bi nɔ ɔ, an bɔkarɛ ɲ muɲɲɔɔ ɪ ɲɔazaabaa nɔ ɔ gɔta.

³ Mɔɔ ɲ kasɛti bi, hɔ kɔ ɲ nɪ ta m bi ɲ y'a ka, a ka ɲ y'a ɔ sɔ an lɛ da a paɲɲa ra a zim.

⁴ A yɛ ɲ y'a ɔ wɔɔ han ɲɔɪ... k'a a hɔ na busoo zɪnzɛkɔra bi ma a a da m wosogɔɔ wɔɔ han.

⁵ Hɔ kɔ wɔɔ n a gɪnga bi ɲ y'a ba, lɛɛ ɲ y'a ka ɲn'a muɲɲɔɔ ka Zuuba ɔ, ɲnɪ bɔkarɛ ɲnɪ yɛ ɲnɪ hɔ kɔ wɔɔ n'a hum bi bam, Woso hɔɔnhɔ nɔ ɔ.

⁶ Nɛɪnaas nɪ, wɔɔ n ma Tiiti ma, k'an a bɔ an bɔr awɔɔ zi b'ɔ an bi daahan zibɔɔ k'a sɪɲɪda sa kan awɔɔ kɪ, busoo zɪnzɛkɔra bi nɔ ɔ bi ba an a nyambɔr.

⁷ K'a a yo hɔntazanno n'awɔɔ m, sɪrakarɛ nɔ ɔ, Woso lemim padarɛ nɔ ɔ, Woso hɔdɔrɛ nɔ ɔ, awɔɔ n'a yɔɲ ɔ kan a heer kɪ haay a n nɪ wɔɔ ɲɔam sɔ bi, k'a a yo ɔ sɔ paan... busoo zɪnzɛkɔra bi mim nɔ ɔ.

⁸ Mɔɔ n naa hɪ, ɪ ɔ, lɛ mɔɔ n'a karɛ awɔɔ ɔ y. Kɔ mɔɔ gɔɔɔ vantɔɔ tɔntɔrɛ mim hɪ bi, a hɪ mɔɔ ɔ k'awɔɔ n a hunka a ɔ, ɲɔarɛ k'awɔɔ n ta m bi paan... denter.

⁹ Awoɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka k'a n'a kam wɔɔ ɔ bi do. Hontazaa n a munɔa m, an bokare a ye an a munɔa ba nɔazaa awoɔ to ma, k'awɔɔ n a ba hontazanno a munɔa nɔazaabaa to ma.

¹⁰ Naa ku mɔɔ n'a hum naa, m hoondare mɔɔ n'a hum. A gunga mɔɔ ɔ a munɔa k'awɔɔ n goɔta a ta leɛ kan zibɛə k'awɔɔ sunɔida sa zu ɔ bi ki. Awoɔ i yi leɛkarezanno, a busoo zinzekura bi ka, awoɔ i le sa a bo a le m so.

¹¹ Keere naa, k'a ta leɛ kan a heer ki haay, amba awoɔ sunɔida sa bi m, a zi bi ba a nyambor, k'a busoo zinzekura bi ka a panɔa tekka ma.

¹² Bala, ku goaa ho ka Woso ɔ a zim, Woso i ho bi do sim, dɔga a nawom ho k'a zaa bi n ta m bi ma, a bir digam ho k'a ba m bi ma y.

¹³ Mɔɔ bir m kam ma ku m awoɔ da nɔazaabaa ma, ku goɔɔ goɔɔno n ho yi wa, a nɔa mɔɔ nawom ku gakuɔbare n nyinta ɔ.

¹⁴ Dɔta naa, awoɔ i ho m gota, bi minto bi, awoɔ a da ma, a a da goɔɔ ku ho jira n ma ro wɔɔ han. Ncɔnaa bi, ku ho bor an bi jira awoɔ ma so, goɔɔ k'awɔɔ a da n han ro wɔɔ ni ho ni, n y'a dare awoɔ han so. Maam bi gakuɔbare nyintan ɔ.

¹⁵ Amba n y'a gorsira ba Wosoci b'ɔ bi m bi:
Goaa k'a ho gor gota bi,
a ba m an cem a bince han y,
goaa k'a gor poore bi,
ho n jira bi zaa ma so y.

Tiiti i tam Korenti ɔ

kan goaa hɔya ki

¹⁶ Wɔɔ i yaa dam Woso m barka, ku Tiiti le n taa gota k'a a da awoɔ han amba wɔɔ le n taa so bi to ma, Woso i naa da a heer ɔ.

¹⁷ A ye ku wɔɔ ɔ han k'an ta awoɔ zi b'ɔ bi, a ye, an le da bi, a ye kan a heer ki haay, an hoɔn bo ɔ a zim k'a ta awoɔ zi b'ɔ.

¹⁸ Wɔɔ danyɔ vanta wɔɔ n'a nyoom kan ki, kristagooɔ sokomaro wɔɔ haay y'a le boɔ ɔ, k'a ni lemim nyinta pa dam munɔa bi to ma.

¹⁹ A n le da bi, kristagooɔ sokomaro wɔɔ y'a bo ɔ, k'an wɔɔ da zaa ɔ, zinzekura zibɛə naa do ku wɔɔ n'a bam Woso leboore to ma bi no ɔ, zi naa do ba wɔɔ nawom so k'ɔ a hunka, ɔ ɔ, ɔ le taa k'ɔ ɔ da goɔɔ han.

²⁰ Busoo ku n y'a da wɔɔ wɔ ɔ naa gota maam-maam, bi to ma bi, wɔɔ i dundore ɔ zi, ku goɔ b'a hi a ɔ, wɔɔ n nyasom munɔa y.

²¹ Wɔɔ le taa k'ɔ ho k'an munɔa ba Woso mum ɔ, wɔɔ le taa k'ɔ a ba so goɔɔ mum ɔ.

²² Wɔɔ goaa vanta nyoom so kan n ki, wɔɔ tir a ka leɛ ɔ dɔga a, bi, wɔɔ yi goaa m, an ni Woso zibɛə bi nɔam. Dɔta so naa, a y'a toɔ ɔ paan..., bala a sira ka awoɔ ɔ gota.

²³ Ku Tiiti ni, mɔɔ zukuu m, mɔɔ zibɛəkoɔn m so awoɔ zi b'ɔ, ku wɔɔ danyɔno wɔɔ ni, kristagooɔ sokomaro wɔɔ yi n bo ɔ, n zibɛə bi y'a le boɔ Krista ɔ.

²⁴ Naa to ma bi, k'a nɔare hunka n ni paan..., ku kristagooɔ sokomaro wɔɔ n a do n ɔ, ɔ le ku wɔɔ n'a bore awoɔ nɔare gotabaa ɔ bi, sira m.

9

Busoo zinzekura bi bankare

¹ Pakra beɛ m ku mɔɔ ni m ya m ci ba awoɔ ma, ku m daahan ku wɔɔ ɔ k'ɔ a ka Zidee goɔɔ wɔɔ ɔ bi mim hi y.

² A ɲaa k'awɔɔ nawom paan... k'a a da ɲ han bi, mɔɔ do, bi y'a ka mɔɔ ni m le bo awɔɔ ɔ Masedɔan ɔɔɔɔ wɔɔ lɛɛ, m a hi ɲ ni, m ɔ: «Akayii kɔ wosogɔɔɔ wɔɔ a banka zu ɔ kara, k'a a da Zidee kɔ wosogɔɔɔ wɔɔ han.» Naa kɔ mɔɔ hi ɲ ni bi, a a ka ɲ ɔɔɔɔ gɔta ni letaama m, k'a a da Zidee ɔɔɔɔ wɔɔ han so.

³ Bi wɔɔ danyɛno kɔ mɔɔ ɲ nyɔɔ awɔɔ ma ro nɔɔm, ɲ nyɔɔ mɔɔ ɔ k'awɔɔ n busoo k'awɔɔ le n taa k'a ka bi ze kɔ ra, amba mɔɔ hi ɔɔɔɔ ɔɔɔɔn m mɔɔ ɔ, awɔɔ a banka a nya bi m. K'awɔɔ ba ncinaaɔ kɔ wɔɔ bi lee ku, ɔɔaa woo... y'a dare a ɔ, ho kɔ mɔɔ hi awɔɔ mim bɛnɛ ɔ bi, sira m.

⁴ Bi kɔ wɔɔ bi lee ku awɔɔ zi b'ɔ kan Masedɔan ɔɔɔɔ wɔɔ kɔ, ɔ bi diga a awɔɔ n a banka a nya y, nyannɔ gɔta wɔɔ nyasom, bala, wɔɔ sira ka awɔɔ ɔ b'a n yi maam y. Bi, nyannɔ y'awɔɔ nyasom so gɔta an le da.

⁵ Naa to ma m mɔɔ n a gɪnga mɔɔ ɔ, a a ga m kɔ m a ye wɔɔ danyɛno wɔɔ han kɔ ɲ ni lɛɛ ka mɔɔ m awɔɔ zi b'ɔ. K'awɔɔ n busoo k'awɔɔ ɔ k'a ka kan a heer kɔ haay bi zɪnze kɔ ra a nya. Awɔɔ busoo bi do ler bo kara. Ncinaaɔ bi mɔɔ zem bi diga a awɔɔ busoo bi zɪnze kɔ ra a nya, naa y'a hɪnkam so a ɔ, a ka awɔɔ nawom kan a heer kɔ haay, awɔɔ bir a kam pakra ni y.

⁶ K'a mim naa do to da a no ɔ:
 ɔɔaa k'a ho duu poore bi,
 ho poore an n'a yim so,
 ɔɔaa k'a duu gɔta bi,
 ho gɔta an n'a yim so.

⁷ Naa to ma bi, a a ga m kɔ ɔɔaa biyɔɔ n ho k'a gɪnga k'a ka bi ka, a b'a ka pakra ni, gɛɛ paɲɲa n y'a ba a ma to ma y. Bala, ɔɔaa k'a ni ho kam kan heernyɪnta kɔ bi, Woso i bi zaa ɲɔam.

⁸ Bi, Woso a da ma an ho mɪɲɲa do y'a hɔnhɔ ka awɔɔ ɔ gɔta, kɔ hɔɔ bi jira awɔɔ ma y, bi kɔ ho n bir ta awɔɔ ɔ gɔta, k'a zi mɪɲɲɔɔ do haay ba m.

⁹ Yi a nawɔre ncinaaɔ, amba n y'a gɔrsira ba Wosoci b'ɔ bi m, n ɔ:
 A i ho kam ɲɔazanno ɔ gɔta,
 a ba k'a nawom ɔɔɔɔ m mɪɲɲa
 bi nyare ba ɔ y.

¹⁰ Woso ni ho kam hoɔduurezaa ɔ an n'a duum, an ni hoɔɔre kan ɔ an n'a bɪm. Woso bi do ni ho kare awɔɔ ɔ gɔta amba awɔɔ le n taa bi m, an a ka an paɔ yɔɔɔ, k'awɔɔ n wɔ ɔ a ba ɔɔɔɔ m mɪɲɲa gɔta.

¹¹ A y'a kam awɔɔ n ho yi gɔta dɔmum haay, k'awɔɔ n bir a bam ɔɔɔɔ m mɪɲɲa tee.... K'a yi ncinaaɔ, ɔɔɔɔ cir gɔta y'a le boɔm Woso ɔ, awɔɔ ganwɔreɔ wɔɔ kɔ wɔɔ n'a kare ɲ ɔ to ma.

¹² Bala, busoo zɪnzekɔra bi zibɔɔ bi, a da bɛɛ a nawom wosogɔɔɔ wɔɔ han bala y, a ka a nawom so ɔɔɔɔ ni Woso barka dam gɔta maam-maam.

¹³ Zi naa do bare n'awɔɔ taalera zaa bi zuure no ɔ bi hɪnkam. A a hɪnka a ɔ, awɔɔ sira ka Krista lemim nyɪnta b'ɔ denter, an ni yem ma kare. ɔɔɔɔ gɔta y'a le boɔm Woso ɔ naa to ma, ɲ y'a le boɲ ɔ so k'awɔɔ n'a bare ɲ ni mɪɲɲa, an n'a hɔnyɔ jirm kan ɲ kɔ kan ɔɔaa haay kɔ bi to ma.

¹⁴ ɲ yaa dare awɔɔ to ma, ɲ n'awɔɔ ɲɔa gɔta, kɔ Woso a barka ka awɔɔ ɔ gɔta ncinaaɔ bi minto.

¹⁵ Bi kɔ Woso to n leɔɔɔre yi, a ganwɔre gɔta k'a loo ba ɔ bi to ma.

¹ Awoɔ y'a hum mɔɔ munɔa Pol ma, a ɔ, kɔ mɔɔ y'awɔɔ bire ɔ, nyibæzaa m mɔɔ m, bi kɔ mɔɔ laatu bi mɔɔ nɔ m dare m nyaa ma kan awoɔ ki. Bi, a ye mɔɔ nawɔre awoɔ han Krista bɔgɔ-bɔgɔdabaa m kan a nɔare ki m, m ɔ:

² A b'a ka kɔ mɔɔ bi lee ku awɔɔ bire ɔ, kɔ m m da m nyaa ma wa! Bala, gɔɔ kɔ n n'a gingare n ɔ, ɔ zi woo... ba wɔɔ nawom guaa hoondare m bala rɔ wɔɔ, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ mɔɔ m da ma, m m da m nyaa ma kan n ki.

³ Sira m, wɔɔ me kɔ wɔɔ n ta m ɔ n'ɔ misɔrbaa bam nɔ naa, mesim m. Bi wɔɔ bir Woso zuure zoo bi bam guaa hoondare nɔ y.

⁴ Yar mɔɔrɔ kɔ wɔɔ n ta m, ɔ nɔ yar bi bare n nɔ wɔɔ, durnya gɔɔ n ta n nɔ rɔ wɔɔ bæ y. Wɔɔ hoɔ wɔɔ, Woso yar mɔɔrɔ panɔazanno m nɔn'a dam ma nɔnɔ bɔr junno gɔtɔ-gɔtɔ ra. Wɔɔ i hoondarero danɔadɔɔ zaar bam.

⁵ Wɔɔ i hoɔ kɔ gɔɔ n sa munɔabusure nɔ ɔ nɔn'a ta m Woso dɔre m toore rɔ wɔɔ zaar bam, wɔɔ i hoondare haay dam jum ɔ, ɔ n'a kare a zanno nɔ yem Krista ma.

⁶ Bi, k'awɔɔ hunka a ɔ, awoɔ i yem ho kɔ wɔɔ n'a hum haay ma fast, k'a dɔ a ɔ, wɔɔ ɔ banka ɔ a nya k'ɔ gɔɔ haay kɔ n bir yem nɔ wɔɔ honhɔr.

⁷ Gæ dɔga awoɔ nawom ho kɔ gɔɔ n'a yure a mum m bi ma bala ra? Nɔnaaɔ bi, kɔ guaa ɔ Krista ho n a m fast, k'an a hoɔn da an a dɔ sɔ a ɔ, Krista y'a sɔ wɔɔ ɔ, amba a a sɔ a zaa ɔ bi m.

⁸ Baa kɔ mɔɔ m le bɔ m munɔa ɔ gota, le kɔ Krista a ka mɔɔ ɔ bi tɔ ma bi, a nyannɔ ba mɔɔ nɔ y. Bi, le kɔ mɔɔ m ta m naa, a ka Woso ɔ mɔɔ ɔ, k'awɔɔ n wɔ ɔ a ta lee, a sokoma bi nɔ ɔ, awoɔ zaarbare tɔ ma bæ y.

⁹ Mɔɔ le baa k'awɔɔ n a gunga a ɔ, m ka mɔɔ nawom ma kɔ m awoɔ da bɔ m ciro wɔɔ meerbaaro n y.

¹⁰ Bala, n y'a hure, n ɔ: «Mɔɔ ciro wɔɔ meerbaaro kɔsɔ, nyaa meerbaaro m sɔ, bi kɔ mɔɔ bɔr m nɔ kan awoɔ ki, panɔawarzaa n mɔɔ m, bi mɔɔ n meerbaa dɔ sɔ y.»

¹¹ Bi guaa k'a nɔ naa hum bi, mɔɔ ɔ, kɔ m a hɔ m, m ɔ: Ho kɔ wɔɔ n'a gɔrsira bare ɔ ciro wɔɔ ɔ kɔ wɔɔ ba awoɔ bire ɔ bi tɔ ma bi, kan ho kɔ wɔɔ n'a bam kɔ wɔɔ i kan awoɔ ki bi, n hoɔdeem, n jirɔ ba ɔ y.

¹² Sira m, wɔɔ b'ɔ dam ma ɔ ɔ ga kɔ ɔ gæ ɔ ɔ makra ba gɔɔ kɔ n n'a hoɔn dare n ɔ, a le da gɔɔ m nɔ wɔɔ ma y. Hoɔnwarzanno m brɔɔ m. Bi y'a ka nɔn'ɔ digare a munɔɔ ma k'a a makra ba kan gɔɔ ki, nɔn'a makra bare a munɔɔ ma.

¹³ Bi kɔ wɔɔ nɔ, wɔɔ bi yere ɔ ɔ le bɔ ɔ munɔɔ ɔ, an cem jirɔ kɔ Woso a ka bi han y, wɔɔ y'ɔ le bɔre ɔ munɔɔ ɔ zibæ kɔ Woso a ka wɔɔ ɔ k'ɔ a ba bi tekka ma, a ka k'a ɔ wɔɔ n'ɔ da ma ɔ lee ku awɔɔ zi bi nɔ ɔ.

¹⁴ Bala, ta kɔ wɔɔ ɔ awoɔ zi b'ɔ bi, cem bæ wɔɔ ɔ ɔ jirɔ han y. Wɔɔ i lee ka, ɔ bi Krista lemim nyinta pa da awoɔ m.

¹⁵ Wɔɔ bir ɔ le bɔre ɔ munɔɔ ɔ gɔɔ vantɔɔ zibæ tɔ ma y. Bi, wɔɔ ta ɔ heer le k'awɔɔ srakare n a da ra, kɔ wɔɔ zibæ n panɔa yɔ gota awoɔ barla sɔ, zibæ kɔ Woso wɔɔ da ɔ bi m naa, wɔɔ bi bɔre a jirɔ la nɔ y.

¹⁶ Wɔɔ wɔnɔ ɔ nɔnaaɔ ɔ lemim nyinta bi pa da kɔrɔ kɔ n nɔ laatu awoɔ kɔ bi ma rɔ wɔɔ ɔ, bi wɔɔ b'ɔ le bɔre ɔ munɔɔ ɔ zi kɔ gɔɔ vantɔɔ a ba tɔ ma y, zi kɔ Woso a ka brɔɔ ɔ kɔ n'a ba bi n bi.

¹⁷ Wosoci b'a hɔ, a ɔ: «Guaa k'a ɔ k'a a le bɔ a munɔa ɔ, a b'a le bɔ a munɔa ɔ y, an a le bɔ ho kɔ Zuuba a ba b'ɔ.»

¹⁸ Bala, guaa k'a n'a le bɔre a munɔa ɔ a zim bi bæ Woso nɔ nɔ yum ma y. Guaa kɔ Woso munɔa n'a le bɔn ɔ bi m.

11

Pol i n̄aarzibəəzannō mim him

¹ Kεεɛɛ naa, mōō hōōzaabaa meer bam kan awōō kɪ, k'a yɛ ma. In... a yɛ mōō nawōɔre awōō han k'a yɛ mōō hōōzaabaa meerbaa bɪ ma.

² Awōō n̄aa kō mōō nawōm bɪ, jumbaa n ta mōō m, a to a ɔ Woso zi. Bala, awōō banka mōō ɔ amba nyumbōɛɛɛ k'a n yar dō bɪ m, kō m a ka Krista ɔ, k'a n yɪ awōō zim.

³ Bɪ, mōō da nɪ bōŋ ɔ, mōō ɔ, a a da ma gōōō n bra ba awōō m n̄aarlō m awōō n a bō Krista zuure ɔ paan..., amba mɪm bɪ bra ba ɛɛɪ m n̄aarlō meerbaa m bɪ m.

⁴ Meer bɪ ba mōō nawōɔre n̄cɪnaaɔ, bala, kō gōaa bōɔr an nɪ Yeezuu Krista vanta mim hɛɛ, an nɪ meer bɪ bam ɛspri kō Sɛnt-ɛspri bɛɛ m bɪ nɪ, an nɪ lemim vanta pa dare awōō m, bɪ lemim nyɪnta k'awōō zu ɔ biisi bɪ bɛɛ y, awōō tɪɔ a gu a yɛ ma.

⁵ Gōōō k'awōō n'a hōōn dare ŋ ma a ɔ, zibəəzannō kō ŋ lɛ da rō nɪ ŋ mɪ rō wōō, mōō y'a gungam m ɔ ŋ n lɛ da mōō nɪ y.

⁶ A a da ma mōō bɪ wōŋ ɔ, m meer ba wɪsɪ am ŋ hō bɪ nɪ y, bɪ kō Woso hōdōɛ mim nɪ, ŋ bɪ jura mōō nɪ y. Mōō m hōdōɛ bɪ hunka hō haay nō ɔ, mim haay nō ɔ.

⁷ Kō mōō bɪ Woso lemim nyɪnta pa da awōō m bɪ, a pa bɪ da mōō ɔ awōō m vam, mōō n hōsɪ sɪ awōō han y. M mɪŋŋa mōō zɛɛ, kō m awōō gore da ɔ. A hɪ awōō ɔ, a ba kō mōō ɔ n̄cɪnaaɔ naa, kōrō mōō ɔ ma ra?

⁸ Nyɪnta kō mōō ɔ awōō zi b'ɔ bɪ, kristagōōō sokumarō vantōō ɪ mōō yawōra ba, mōō brōō wō n̄ya, kō m m da awōō han.

⁹ M da kō mōō nawōɔre awōō han b'ɔ bɪ, kō busoo mim ta mōō ma, mōō bɪr awōō kōm k'a hōsɪ kan ɔ y. Wōō danyɔnō kō ŋ nɪ Masedōan ɔ rō wōō bōɔr, ŋnɪ hō kō mōō lɛ n taa haay bɪ ka mōō ɔ. Mōō n yɛ fɪgaa k'awōō n kō mōō mim ma y, naa mōō nɪ gōōtare m bɪr a bam.

¹⁰ Naa m mōō goredaɔɛ, sɪra mōō n'a hɪm Krista k'a nɪ mōō ɔ bɪ tō m, mōō b'awōō busoo sire y, m lɛ mōō n'a bōɛ m mɪŋŋa ɔ naa tō ma, bɪ gōsɪ b'a dam ma Akayii kōrō wōō ɔ jilli an a ta mōō m toore naa nō ɔ y.

¹¹ Bō m mōō n naa hɪ? Mōō bɪr awōō n̄sɪm gɛ? Ayy..., Woso a dō a ɔ mōō y'awōō n̄sɪm.

¹² Hō kō mōō n'a bam naa, mōō gōōtare m bɪr a bare n̄cɪnaaɔ can, kō m a ka kō gōōō kō ŋ lɛ n taa k'a a lɛ bō a mɪŋŋō ɔ, a ɔ, a ɪ zi bam, am wōō hō bɪ m nō wōō n a da jum ɔ, kō ŋ b'a da ma ŋnɪ naa hɪ y.

¹³ Gōōō n̄cɪn duro, zibəəzannō paan...rō bɛɛ nɪ ŋ mɪ y, n̄aar ŋn'a bam gōōō m a zibəə bɪ nō ɔ, ŋn'a hō bare ɪ ɔ, Krista zibəəzannō m.

¹⁴ Bɪ naa dō naa, zɛkədɛ mim b'a nō ɔ y, bala, Sōtaana mɪŋŋa a da ma an a mɪŋŋa ba ɪ ɔ, lɛgure malɛɛka m.

¹⁵ K'a yō Sōtaana mɪŋŋa wō ɔ an naa ba bɪ, k'a maam wōō b'a hɪm ɔ ɔ, a zibəənyɔnō wōō b'a mɪŋŋōō bare ɪ ɔ zibəəɪrgazannō n a mɪ wa. Bɪ, ŋ nyambōɛ bɪ, bō a nawōm kō ɔ kan ŋ zibəə bɪ kɪ, a yɪɛ ŋ ma bōnyaa.

Pol fɪryɛrɔ mim

¹⁶ Kō m m ya, m sō ra, awōō gōsɪ bɪ dɪga mōō ma ɪ ɔ, hōōzaa n mōō nɪ y. Gɛɛ k'awōō ɔ hōōzaa n mōō nɪ, k'a maam k'a yɛ mōō ma amba awōō nɪ yem hōōzannō ma bɪ m, kō m wō ɔ m m lɛ bō m mɪŋŋa ɔ poore.

¹⁷ Hō kō mōō ɔ kō m a ba naa, Zuuba hōōnhō bɛɛ m kō mōō n a ba n̄cɪnaaɔ y. Kō mōō ɔ kō m m lɛ bō m mɪŋŋa ɔ naa, hōōzaabaa zibəə m.

¹⁸ K'a a yō gōōō gota n'a lɛ bōɛ a mɪŋŋōō ɔ durnya minno ma bɪ, mōō yɪ m lɛ bōɛ m mɪŋŋa ɔ sō.

19 Awoɔ kɔ mindɔrezanno n'a mɪ rɔ wɔɔ, awoɔ ɪ yem hoɔzanno ma naanaa.

20 Awoɔ ɪ yem gɔɔɔ n'a sore awoɔ ɔ am lonno ho bi m, nɛn'ɪ ho yɔre a m, nɛn'ɪ nɔaar bare a m, nɛn'awɔɔ gore boɔ ɔ, nɛn'awɔɔ sunso wɔm.

21 Nyannɪ ɪ mɔɔ zem, bala, wɔɔ n wɔ ɔ, ɔ naa ba awoɔ nɪ y.

Bi keere naa, mɔɔ meer bi bare am hoɔzaa ho bi m, gɔɔɔ kɔ n'a le bore a muɔɔɔ ɔ hoɔ niɔɔɔ m nɔ wɔɔ, mɔɔ yɪ m le bore m muɔɔɔ ɔ hoɔ wɔɔ duro m sɔ.

22 Gɔɔɔ wɔɔ duro ɔ ebree gɔɔɔ n'a mɪ, bi, ebree gɔaa n mɔɔ m sɔ. N ɔ, Israyel gɔɔɔ n'a mɪ, mɔɔ maam sɔ. N ɔ, Abraham yanɔɔɔ n'a mɪ, bi mɔɔ maam sɔ.

23 N ɔ, Krista zibɔɔnyɔɔ n'a mɪ, onhuɔn..., mɔɔ hoɔzaabaa meer bam fast keere,

Krista zibɔɔnyɪ m mɔɔ m an le da n la.

Mɔɔ zi ba an le da n ho ra.

N mɔɔ du lonnoɔ ɔ an le da n la,

n mɔɔ ze mawɔr m an le da n la sɔ,

mɔɔ m mee ka ze ma gallem hoka.

24 Zɪfɔrɔ leezanno mɔɔ nyasɔ gallem soor nɔɔ mɔɔ ze mawɔr m, mɔɔ ze n tir a ɔ mawɔr bi m gallem bukɔrku a yaa n neɛhɔ.

25 Rom gɔɔɔ mɔɔ nyasɔ gallem kaaku n nɪ mɔɔ ze banno m,

hindeem ɔ gɔɔɔ mɔɔ bɪmba jaarɔ m k'a mɔɔ meeyaa bo ɔ.

Mɔɔ m yo kɔ m ga kɔɔlɔs nyoobare nɔ ɔ gallem kaaku,

hindeem ɔ mɔɔ gɔɔta higɔta ɔ dɔmum deem,

dɔ n mɪ n nɪ mɔɔ bo lem.

26 Mɔɔ zaaku gɔta,

mɔɔ zaakɔrɔrɔ wɔɔ nɔ ɔ,

pergɔrɔ kɔ n tir yar lo wɔɔ a yo k'a mɔɔ bi,

dazaamazanno a yo k'a mɔɔ ze sɔ,

mɔɔ dogɔɔɔ a nɔa k'a mɔɔ meeyaa bo ɔ sɔ.

Doro vantɔɔ gɔɔɔ a yo k'a mɔɔ ze ger sɔ.

Minno a yo k'a mɔɔ yɪ kɔnɔrɔ ɔ, kan poohɔɔnɔ kɪ ɔ, higɔtɔɔ burɔ ɔ sɔ,

nɔaar kristagɔɔɔ barla sɔ.

27 Mɔɔ zi kɔsɪrɔ ba, m makra kɔsɪrɔ yɪ, hinceem tir jura mɔɔ ma, nɔ n tir mɔɔ ze kan mɪsɪ kɪ, m tir m le kɔsɪ pakra m, nyɛem mɔɔ ze, huɔ jura mɔɔ ma sɔ.

28 Mɔɔ bi m kɔre m minno vantɔɔ hɪ y, dɔmum biyɔ mɔɔ heer ɪ kɔm kristagɔɔɔ sokomaro wɔɔ mim tɔ ma.

29 Kɔ panɔawarzaa m gɔaa nɪ, b'ɪ ɔ, mɔɔ m. Kɔ gɔaa a do mimbunya nɔ ɔ b'a busu mɔɔ ma gɔta, ɪ ɔ mɔɔ m.

30 Kɔ mɔɔ ɔ kɔ m m le bo m muɔɔɔ ɔ, m le mɔɔ n n'a bore m panɔawar minno ɔ.

31 Woso, wɔɔ Zuuba Yeezuu Zɪ bi, a a dɔ a ɔ, nɔaar beɛ mɔɔ n'a bare y. Bi, k'a tɔ n leboɔre yɪ dɔmum haay.

32 Nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ Damas kɔ ɔ bi, kɔ bi dɔgamazaa kɔ cir Aretas a so ɔ b'a ka yarbɔnno n jum kɔ bi lɔrɔ ma, k'a mɔɔ ku a mɔɔ nyasɔ.

33 Bi, gɔɔɔ mɔɔ da kasɪ ɔ, n n'a ka mɔɔ n bo kɔ bi pɔɔɔɔ bi tokoro deem m, yɪ a ɔ nɔɔnaa kɔ bi dɔgamazaa bi n mɔɔ ku an mɔɔ nyasɔ y.

¹ Mɔɔ ɔɔtare m m le bo m muɲɲa ɔ ra? Mɔɔ do mɔɔ ɔ a nyɔɔɔɔ ba ɔ y, bi keere naa, mɔɔ hoɔ kɔ Zuuba ɲ hunka mɔɔ m nunnare no ɔ rɔ wɔɔ mim hum.

² Mɔɔ kristagɔaa do, Woso n a busu an ta m a zi arzana ɔ, a busure doɔraa bueresi ho m naa. Mɔɔ n a do kɔ ta a ɔ arzana ɔ paan..., gɛ hohunkare a a yi y, Woso i naa do.

³ Denter m, mɔɔ do mɔɔ ɔ, Woso a busu an ta m arzana ɔ, a a da ma hohunkare a a yi, a a da ma Woso a busu paan... an ta m arzana ɔ b'u, Woso i naa do mɔɔ n a do y.

⁴ Arzana ɔ b'u bi, a meerbaaro niɲɲoo ma, ɔaa n a ga m an so ɲ la y, bi, zaa ba ɔ, ɔaa n ɲ mim hire y.

⁵ M le mɔɔ n'a bore m muɲɲa ɔ, ɔaa ncinaaɔ bi to ma, bi mɔɔ bi m le bore m muɲɲa ɔ y. Kɔ mɔɔ ɔ kɔ m m le bo m muɲɲa ɔ, m paɲɲawar minno mɔɔ ni ɲ hum.

⁶ K'a hi mɔɔ ɔ kɔ m m le bo m muɲɲa ɔ, mɔɔ bi yum hoɔzaa y, bala, mɔɔ sira hum. Bi, mɔɔ le baa kɔ m m le bo m muɲɲa ɔ y, bala, mɔɔ le baa kɔ ɔaa n a hoɔn da mɔɔ ma an le da m bince ra, zi kɔ mɔɔ ba an n'a yum no ɔ, gɛ meer kɔ mɔɔ n'a bam an n'a mam no ɔ y.

⁷ Hoɔ ɔtoɔ nɔɔn duro kɔ Woso ɲ hunka mɔɔ m b'a da ma an a ka muɲɲabusure n a so mɔɔ ɔ. Naa to ma m Woso n yaaba da mɔɔ zi an ni mɔɔ kom, kɔ mɔɔ bi m muɲɲa busu y. Yaaba bi, bo a ɔ kɔ ɔ i ɔ, Sutaana zibæzaa deem zibæ m, an ni mɔɔ zem, kɔ mɔɔ bi m muɲɲa busu y.

⁸ Mɔɔ yaa da Woso m galleɲ kaako k'an mɔɔ yɔ fryire naa do wɔ ɔ.

⁹ A n a nyi bo mɔɔ n'ɔ, a ɔ: «Mɔɔ barka b'ibɔ bo, bala, k'ibɔ i paɲɲawar no ɔ, bi mɔɔ barka b'a zi ba fast.» Naa to ma bi, mɔɔ yi m heer nyɔɔm m m le bo m muɲɲa ɔ, m paɲɲawarɔ to ma, kɔ Krista paɲɲa bi n nyinta mɔɔ ɔɔr zi fast.

¹⁰ Naa y'a ka Krista to ma
mɔɔ ni m heer nyɔɔm,
kɔ mɔɔ i paɲɲawarɔ no ɔ,
kɔ ɔɔɔ i mɔɔ sɔnsɔ wɔre,
kɔ minno a hoɲho i mɔɔ yire,
kɔ ɔɔɔ i fir kam mɔɔ ma,
kɔ minno i mɔɔ heer kom sɔ.
Bala, kɔ mɔɔ i paɲɲawar no ɔ,
bi mɔɔ paɲɲa n ta ɔ.

Pol heer i kom Korenti ɔɔɔ to ma

¹¹ Mɔɔ i meerbaa bi bare i ɔ, hoɔzaa m mɔɔ m, b'awɔɔ i mɔɔ da ɔ paɲɲa m. Awɔɔ y'a ga m hoɔ a mɔɔ nyaa ba. Bala, baa kɔ hoɔi bɛɛ m mɔɔ ni, ɔɔɔ k'awɔɔ ni dɔɔare ɲ ma zibæzanno wɔsɔrɔ wɔɔ, ɲ n le da mɔɔ m hoɔi no ɔ y.

¹² Zibæro kɔ ɲ n'a hunkare ɲ ɔ, kristazibæzaa m mɔɔ m no wɔɔ, ziro wɔɔ duro ba mɔɔ ɔ ɔɔɔ bire ɔ kan boraama gɔta ki. Zibæro wɔɔ duro, hoserlo do y'a hoɲho m kan gɔɔare do y'a hoɲho ki.

¹³ Bo n ta ɔ mɔɔ n a ba kristagɔɔɔ sokomaro wantɔɔ wɔɔ m, mɔɔ n a ba awɔɔ ni? K'a maam kɔ mɔɔ n ye k'awɔɔ n dɔɔa mɔɔ misɔrbaa mim ma bi m. K'a koroma naa do sugur ka m ɔ.

¹⁴ Dɔtaa naa, mɔɔ m banka m a nya kɔ m bɔr awɔɔ zi b'u, a galleɲ kaako ho mɔɔ ni zem b'u naa, bi kɔ mɔɔ bi bɔr, mɔɔ bi yem awɔɔ n dɔɔa mɔɔ mim ma y. Awɔɔ muɲɲoo mɔɔ ni m kare a ma, awɔɔ busoo bɛɛ y. Bala, nyɲo bɛɛ n'a kam busoo ma k'a nyaso a ziro ni y, ziro wɔɔ n'a kam ma ɲn'i nyasore a nyɲo m.

¹⁵ Kɔ mɔɔ nɔ, heernyɔɔ m kan mɔɔ kɪ, kɔ m hɔ kɔ mɔɔ n ta m haay sa kan m mɔɔ kɪ, m m da m awɔɔ han. Awɔɔ ɲɔa kɔ mɔɔ nawom gɔta nɛɛnaa naa y'a ka awɔɔ bɪr mɔɔ ɲɔam na?

¹⁶ Awɔɔ yɛ a dɔ a ɔ, mɔɔ n yɛ k'awɔɔ n kɔ mɔɔ nyasom tɔ ma y. B'a da ma goaa n a hɪ a ɔ, hɔɔnkare zi mɔɔ ba kɔ m awɔɔ ku m wɔ ɔ, ɲɔaarlɔ m.

¹⁷ Mɔɔ ɲɔaar ba awɔɔ m kɔ m hɔ yɪ awɔɔ gɔr zi ra? Mɔɔ gɔɔɔ kɔ mɔɔ ɲɔɔ awɔɔ zi rɔ wɔɔ goaa deem da ɔ k'an ɲɔaar ba awɔɔ m na?

¹⁸ Mɔɔ yɛ Tiiti han an ta awɔɔ zi b'ɔ, kan wɔɔ danyɪ kɔ mɔɔ mim hɪ awɔɔ m biisi bɪ kɪ. Awɔɔ a da ma a hɪ a ɔ, Tiiti ɲɔaar ba awɔɔ m k'a hɔ yɪ ra? A mɔɔ kan mɔɔ kɪ, tar deem wɔɔ sa, ɔ ɔ mɪsɪrbaa bɪ ba m, kan ɔ zibɛɛ kɪ.

¹⁹ A hɔɔn k'awɔɔ n'a dare a ɔ, ɔ ka wɔɔ nawom ma kɔ gumɛ ka ɔ mɔɔ ɔ awɔɔ lɛɛ bɪ, a dɔmɔm laato. Ayy..., ɔ meerbaa bɪ ba wɔɔ nawom Woso taa amba Krista n'a ɲɔam bɪ m, bɪ, ɔ goaasibɔɔ, naa haay hɪ wɔɔ nawom awɔɔ m, k'awɔɔ n ta lɛɛ srakare nɔ ɔ.

²⁰ Mɔɔ da ɪ bɔɲ ɔ, m ɔ, ɪ b'a ka mɔɔ n bɔr awɔɔ zi b'ɔ m bɪ dɪga a hɔ kɔ mɔɔ n'a gɪngare awɔɔ zi bɪ bɪ maam nɪ y, awɔɔ n a yɪ sɔ a ɔ, hɔ k'awɔɔ n'a gɪngam mɔɔ zi bɪ, a bɪ maam sɔ y. Mɔɔ da ɪ bɔɲ ɔ, m ɔ, ɪ b'a ka nyaa n bɪ nyɪnta ɔ, kan jumbaa kɪ, nɔmaa kɪ, mumbɔkoma kɪ, kan sonsɔwɔrɛ kɪ, gɔɔɔɔzarɛ kɪ, kan mɔɔɲabusurɛ kɪ, warkoma kɪ y.

²¹ Mɔɔ da ɪ bɔɲ ɔ sɔ, m ɔ, m ya kɔ mɔɔ ɔ m nɪ zɛrɛ awɔɔ zi b'ɔ naa, ɪ b'a ka Woso n mɔɔ da nyannɪ ɔ awɔɔ bire ɔ wa. M m ya m nyɪ ka gɔɔɔ gɔta kɔ ɲ mimbɔnyaa ba hɔɔ, ɲnɪ gɔɔta ɲn'a bɔ a taam a dintim zibɛɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma wa, a a da ma ɲnɪ gɔɔta ɲn'ɪ jaan dam, ɲn'a zibɔnyaarɔ wɔɔ bam.

13

Dondɔrɛ nyambɔrlɛ

kan leersore kɪ

¹ Kɔ mɔɔ bɪ bɔr awɔɔ zi b'ɔ, a galɛm kaaku hɔ m naa kɛɛrɛ. Amba Wosoci b'a hɪ, a ɔ: «Kɔ goaa ɔ, goaa vanta mim ba, pakra m kɔ mim bɪ kasɛtizanno n nyɪnta ɔ hɪya gɛɛ kaaku, kɔ mim bɪ n yɪ sɪra», kɔ mɔɔ bɪ lee ku, naa wɔɔ n'a bam.

² Kɔ m lɛɛ ka m a hɪ gɔɔɔ kɔ ɲ mimbɔnyaa ba hɔɔ rɔ wɔɔ m kan gɔɔɔ mɪsɪrɔ wɔɔ kɪ m, bɔr kɔ mɔɔ ɔ b'ɔ a hɪya hɔ ma bɪ, mɔɔ ɲ bɔ zaa ɔ, bɪ kɛɛrɛ naa, kɔ mɔɔ ba b'ɔ naa, mɔɔ y'a hɪrɛ m ɔ, kɔ mɔɔ m ya m bɔr awɔɔ zi b'ɔ, mɔɔ bɪ gɔsɪ tore y, mɔɔ hɔnhɔrlɛ kare ɲ haay ɔ.

³ Awɔɔ lɛ taa k'a a dɔ a ɔ, Krista a meerbaa da mɔɔ lɛ ɔ mɔɔ n'a bam, gɛɛ lɔ? K'a maam awɔɔ y'a dɔrɛ. Panɲawarzaa bɛɛ m Krista m awɔɔ gɔr zi y. A y'a panɲa bɪ hɪnkare awɔɔ bire ɔ.

⁴ Sɪra m, a zɛ kɔ n y'a ɔ godarkora ma bɪ, a nyɪnta panɲawar nɔ ɔ, bɪ, a y'a mɪsɪrbaa bam kɛɛrɛ Woso panɲa tɔ ma. Kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan kɪ bɪ, wɔɔ ɪ panɲawar nɔ ɔ sɔ, bɪ, ɔ mɪsɪrbaa bɪ ba wɔɔ nawom kan kɪ, ɔ n'ɔ zi bɪ bam kan awɔɔ kɪ Woso panɲa m.

⁵ K'a bɔ a dɪga a mɔɔɲɔɲɔ ma a zim, awɔɔ ɪ mɪsɪrbaa bam srakare nɔ ɔ gɛ. Awɔɔ dɔ a ɔ, Yeezuu Krista y'awɔɔ bire ɔ, gɛɛ lɔ? K'awɔɔ n a dɔ, k'a maam, k'awɔɔ bɪ wɔɲ ɔ a srakare zibɛɛrɔ hɪnka bɪ tɔ ma m.

⁶ Bɪ, mɔɔ y'a gɪngam mɔɔ ɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, wɔɔ bɪ jɪra m srakare zibɛɛrɔ hɪnkare ra wa.

⁷ Yaa wɔɔ n'a dam Woso m, k'awɔɔ bɪ mimbɔnyaa ba y. ɔ ka bɛɛ wɔɔ nawom ma, k'ɔ a hɪnka awɔɔ m, ɔ ɔ, ɔ gumɛ ta ɔ wa. ɔ ka wɔɔ nawom

ma k'awɔɔ n a muɲɲa ba, baa k'a ɪ yɪɛ ɪ ɔ, wɔɔ bɪ gumə yum mim kɔ wɔɔ dɪnda naa nɔ ɔ y.

⁸ Bala, wɔɔ ba paɲɲa m k'ɔ sɪra da jum ɔ y. Paɲɲa wɔɔ n ta m k'ɔ a ka, kɔ sɪra n ta lɛɛ.

⁹ Kɔ wɔɔ ɪ paɲɲawar nɔ ɔ, awɔɔ nɪ paɲɲa m denter, wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔm. Wɔɔ n'a yem Woso han bɪ n naa karɛ. A ye wɔɔ nawom k'an a ka k'awɔɔ n yɪ muɲɲa fasi.

¹⁰ Naa tɔ ma m, kɔ mɔɔ gɔɔta m m laatɔ awɔɔ ma bɪ, mɔɔ nɪ naa haay gɔrsɪra bare awɔɔ ma. K'an bɪr yɪɛ ɪ ɔ, kɔ mɔɔ bɪ lee ku awɔɔ bire ɔ, m bɪ m da m nyaa ma kan awɔɔ kɪ, lɛ kɔ Zuuba a ka mɔɔ ɔ bɪ nɪ y. Bala, lɛ kɔ Zuuba a ka mɔɔ ɔ bɪ, a ka a ɔ mɔɔ ɔ gɔɔɔ bankarɛ tɔ ma, a n a ka mɔɔ ɔ kɔ m ɲ zaar ba y.

¹¹ Kɛɛɛ naa, m danyɪnɔ, m leer mɔɔ n'a sore awɔɔ m. K'a bɪr a heer nyɔɔm. A bɪr a tɔɲ ɔ k'a yɪ muɲɲa fasi. K'a bɪr kɔ heer yom. A bɪr kɔ marɛ. A bɪr a mɪsɪrbaa ham laafɪ kan kɔ kɪ nɔ ɔ. Maam bɪ, kɔ ɲɔarezaa kan laafɪzaa kɪ m Woso m bɪ, a nyɪntam kan awɔɔ kɪ.

¹² K'a yaa da kɔ m muɲɲa danyɪbaa nɔ ɔ. Wosogɔɔ kɔ ɲ nɪ naa ɔ haay rɔ wɔɔ ɪ yaa darɛ awɔɔ m.

¹³ Bɪ kɔ Zuuba Yeezuu Krista barka, kan Woso ɲɔare kɪ, Sent-Espri zɛkɔra kɪ n bɪr kan awɔɔ haay kɪ.

Ci kɔ Pol a ba GALASII ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Galasii zanno ma bi

gasɔɔɔɔ

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Galasii kɔɔ wɔɔ kristagɔɔɔ ma.

Ci bi ba a ɔ, bala, zɪfɔɔ kɔ η y'a ba kristagɔɔɔ gɔsɪnnɔ ɪ ta η zi ηn'aa hɔ dɪnda η nɪ, an bɔkare η hɔdɪndare bi bir zum kɔ ɔ kan lemim nyɪnta bi kɪ y. N ɔ, pakra m kɔ gɔɔɔ n gasɔ baηηɔ ɔ, kɔ n bɛɛ η bi bombɔɔɔ yɪɛ y.

A m naa, Pol n ci ba k'a hɪnka ηnɪ a ɔ, Krista k'a ga bi, a hɔ haay kɔ lɛɔ wɔɔ a cɪnta bi ba an a nya, an wɔɔ yɔ Moyiisi lɛɔ wɔɔ lɔmbaa nɔ ɔ, wɔɔ n'ɔ so ɔ mɪηηɔɔ ɔ Sent-Ǝspri paηηa kan a lɛ sire kɪ tɔ ma.

Pol ɪ yaa dam Galasii kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪηηa Pol nɪ ci naa dɔ bam, kristazibɛɛzaa m mɔɔ m, gɔɔɔ bɛɛ mɔɔ bɔ ɔ y, bi gɔaa bɛɛ mɔɔ nyɔɔ sɔ y, Yeezuu Krista mɪηηa, kan Zɪ Woso k'a a mɪm bɔ ɔ gɛɛnɔ bire ɔ bi k'ɪ mɔɔ bɔ ɔ.

² Mɔɔ kan danyɪnɔ kɔ η nɪ naa ɔ haay rɔ wɔɔ kɪ, wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m, awɔɔ kɔ kristagɔɔɔ sokomaro n'awɔɔ m, an nɪ Galasii kɔɔ ɔ rɔ wɔɔ.

³ A yɛ mɔɔ nawom wɔɔ Zɪ Woso han, kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ han, kɔ η nɪ barka kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

⁴ Yeezuu mɪηηa ɪ yɛ an ga, k'a wɔɔ bombɔ ɔ mimbɔnyaarɔ nɔ ɔ, k'a a da ma a wɔɔ yɔ durnya bɔnyaa naa dɔ wɔ ɔ, amba wɔɔ Zɪ Woso lɛ n taa bi m.

⁵ Woso tɔ n lɛbɔɔɔ yɪ dɔmum haay. Amina.

Lemim nyɪnta vanta ba ɔ y

⁶ A bɔ k'awɔɔ nawom Woso k'a awɔɔ bir k'awɔɔ n yɪ a gɔɔɔ Krista barka mɪntɔ b'ɔ, a ta k'a zu lemim nyɪnta vanta ɔ bi, a a ka mɔɔ n zɛ kɛdɔ.

⁷ A bir yɪɛ ɪ ɔ lemim nyɪnta vanta n ta ɔ wa, a ɪ yɪɛ ɪ ɔ, gɔɔɔ n'awɔɔ warm kɔ ma, ηn'a kam ma k'a Krista lemim nyɪnta bi zaar ba.

⁸ Bi, kɔ gɔaa lemim nyɪnta vanta dɪnda awɔɔ m, an a hɔ kan lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bi kɪ, baa kɔ wɔɔ m, baa kɔ malɛɛka y'a tɔ arzana ɔ an bi naa ba, kɔ Woso nɔmaa n a kɛrgu a zaa ra.

⁹ Mɔɔ lɛɛ ka m a hɪ, bi mɔɔ yɪ m yare m so ra, kɔ gɔaa lemim nyɪnta vanta pa da awɔɔ m, bi lemim k'awɔɔ si hɔɔ bi bɛɛ, kɔ Woso nɔmaa n a kɛrgu a zaa ra.

¹⁰ Nɔɪnaaɔ naa, m ka mɔɔ nawom ma kɔ gɔɔɔ nɔ n yɪ kan m kɪ ra? Gɛɛ, kɔ Woso nɔ n yɪ kan m kɪ ra? A ηɔa mɔɔ nawom kɔ gɔɔɔ n m ηɔa ra? Ayy..., kɔ m ka mɔɔ nawom ma kɔ gɔɔɔ nɔ n yɪ m la, mɔɔ bi nyɪntam Krista zibɛɛnyɪ dɔ y.

Krista ɪ lemim nyɪnta bi da Pol wɔ ɔ

¹¹ M danyɪnɔ, k'a dɔ a ɔ, lemim nyɪnta kɔ mɔɔ pa da awɔɔ m bi n a tɔ gɔɔɔ zi y.

¹² Bala, a ma bɛɛ mɔɔ ɔ gɔɔɔ zi y, bi gɔɔɔ bɛɛ y'a dɪnda mɔɔ n sɔ y, Yeezuu Krista mɪηηa y'a hɪnka mɔɔ m, mɔɔ n a dɔ.

¹³ Nyinta ku mɔɔ ɔ ho niŋɲɛ biisi, m ni zum zuɔfoɔ wosozaa ɔ bi, awɔɔ mim ma. Awɔɔ do a ɔ, doɔmum bi do ɔ bi, mɔɔ fir ka Woso guɔɔ sokuma bi ma gɔta maam-maam, ku m a zaar ba.

¹⁴ Zu ku mɔɔ nawum zuɔfoɔ wosozaa b'ɔ bi, mɔɔ cem m muno zuɔfoɔ wɔɔ han zaa bi zuure no ɔ gɔta, m ni m yon ɔ gɔta m le da η la, m yaabɔɔ yunnibayiro wɔɔ zuure no ɔ.

¹⁵ Bi Woso lee ka an mɔɔ bo ɔ a barka bi to ma ku m a zi ba, bi ma bi, mɔɔ n yi cina y. Ncɛnaaɔ ni, an mɔɔ bir zibɛɛ bi to ma.

¹⁶ Bi k'a b'a ηɔa ku mɔɔ n'a Nyi bi do ku m a pa da do vantɔɔ guɔɔ m bi, mɔɔ n m ka ma ku m goaa lar ma y,

¹⁷ mɔɔ n ta Zerizalem ɔ so guɔɔ ku η lee ka mɔɔ m ηn'a ba kristazibɛɛzanno ro wɔɔ zi y, m hor mɔɔ ɔ leem m ta Araabiro ku ɔ, m m to b'ɔ, m bor Damas ku ɔ.

¹⁸ Bi je ɔ doɔraa kaako kur bi, mɔɔ n ta Zerizalem ɔ, ku m aa Sefas* do, mɔɔ gɔta b'ɔ kan ki doɔmum bueresoor.

¹⁹ Mɔɔ n zibɛɛzaa vanta yi ku *Zakkɪ bɛɛ y, Zuuba danzaa bi.

²⁰ Ho ku mɔɔ n'a hure awɔɔ m ci b'ɔ naa, Woso n mɔɔ kasetɪzaa, ηɔaar bɛɛ mɔɔ n'a bare y.

²¹ M hor ku mɔɔ ɔ Zerizalem ɔ bi je ɔ, ta mɔɔ ɔ Siiri koro ɔ, kan Silisii koro ɔ ki.

²² Bi, Zidee koro wɔɔ kristagɔɔ sokomaro wɔɔ n mɔɔ yi deem y.

²³ A ma η y'a ɔ bala, n n'a dundare, n ɔ: «Goaa k'a ni fir kam wɔɔ ma biisi bi, a i Krista zaa k'a nyinta an n'a zaar bam bi pa dam keere.»

²⁴ Naa do n a ka, ηn'a le boɔm Woso ɔ mɔɔ minto.

2

Pol kan kristazibɛɛzanno vantɔɔ ki ku zeɔre

¹ Doɔraa bueresi cenle je ɔ, mɔɔ m bo, m m ya, m ta Zerizalem ɔ kan Barnabas ki, mɔɔ Tiiti gaa m ta m kan m ki so.

² Woso y'a hi mɔɔ m hoɔnkare no ɔ, a ɔ, mɔɔ n ta, bi minto m mɔɔ n ta. Ku wɔɔ yaa lee ku bi, mɔɔ lemim nyinta ku mɔɔ n'a pa dam do vantɔɔ barla bi sa, m a dunda η ni. Mɔɔ sokoma ba kan leezaanno wɔɔ ki a minto m a dunda η ni so, ku zi ku mɔɔ ba kan zi ku mɔɔ n'a bam bi ki bi bo vam y.

³ Baa mɔɔ zukuuzaa Tiiti ku grekki goaa m bi, η n a ka ma k'a panɲa ba ma k'an gaso banɲɔ ɔ y.

⁴ A n bokare guɔɔ a da wɔɔ zi ηn'a hure a ma kristagɔɔ bi ηɔaarzanno m, brɔɔ a nyaso koɔkoɔ ku Tiiti n gaso banɲɔ ɔ. A da η y'a ɔ wɔɔ zi k'a soamɲɲaɔ ku Krista Yeezuu a ka wɔɔ ɔ bi sɪnsɪ, a ηɔa η y'a ɔ k'a a ya, a wɔɔ da lombaa ma.

⁵ Wɔɔ n ye η ma y, wɔɔ n'ɔ ka ma k'ɔ ku ma kan η ki baa poore tokke y, a ba wɔɔ ɔ ncɛnaaɔ, ku sɪra k'a ni lemim nyinta bi no ɔ bi m bir a bɪnce ɔ.

⁶ Ku leezaanno wɔɔ m, η leezaabaa mim n pakra ba mɔɔ ma y, bala, Woso bir guɔɔ jɪrɛ bore y. Ncɛnaaɔ ni, leezaanno wɔɔ n mɔɔ da hoɔi vanta bare ma lemim nyinta bi pa dare no ɔ y.

⁷ Bi, η ye ηn'a do η ɔ, Woso mɔɔ da ɔ ku m lemim nyinta pa da do vantɔɔ guɔɔ m, amba Woso Pɪyeɛr da ɔ k'an a pa da zuɔfoɔ m bi m.

⁸ Bala, Woso k'a Pɪyeɛr bo ɔ, an a nyɔɔ zuɔfoɔ ma bi, Woso bi do i mɔɔ bo ɔ so, an mɔɔ nyɔɔ do vantɔɔ guɔɔ zi.

* 1:18 1.18 Sefas: Pɪyeɛr to vanta m. K'a diga Zaan 1.42 bɪnce ɔ.

⁹ Kristaguddoo waa nyunta qn'i dıgam Zakki kan Sefas ki Zaan ki ma a lxxzanno, brwaa ye qn'a do q u Woso a barka ka mwa u, ku mwa n zi bi ba denter. A m naa, qnu mwa wa nyasu, k'a hunka a u, komare i waa bire u, ku waa m ta do wantoo waa zi, ku q bwaam n ta zuuforo waa zi.

¹⁰ Bi, ho ku q y'a cınta bi, q u, u da qazanno han, bi ku ho bi do ni, mwa ba denter.

Pol kan Piyeer ki mim Antiyoos ku u

¹¹ Bi, Sefas k'a bi bor Antiyoos u bi, mwa ba kan ki goaa haay lxx, k'a koro ma bi to ma.

¹² Bala nyunta a u, an ni ho bum kan do wantoo guwa ki, bi ma bi, Zakki guwa nyoo bi qnu lee ku cına y. Ku q bi lee ku bi, an a da a ra, an a gu q ma an jum a ho, nyi k'a n'a bam zuuforo ku q u, do wantoo guwa m gasu banqo u ro waa m bi minto.

¹³ Zuuforo ku kristaguddoo m qnu nyunta b'u kan ki ro waa n a hoba sa so, naa n a ka Barnabas muqna n gasu q hoon hıya-hıya zıba b'u.

¹⁴ Ku mwa q yı q bir zum sira k'a ni lemim nyunta b'u tırqa bi, mwa hi Sefas m goaa haay lxx mwa u: «İbu k'i n zufo bi, k'İbu n'i mısırbaa bam am do wantoo guwa ho bi m bi, i bir a bam am zuuforo ho m bi, a a ba lo İbu n'a qam k'i panqa ba do wantoo guwa waa ma ku q n'a mısırbaa ba am zuuforo ho ni?»

¹⁵ Zuuforo m waa m, waa zıro i nyunta maam, do wantoo guwa ku q ni Woso lero do ro bxx n waa ni y.

¹⁶ Bi, waa do u u, goaa b'a dam ma an yı tırqa Woso mum u Moyiisi lero zıbaero bare minto y, sira ka Yeezuu Krista u ni goaa bam tırqa bala. Sira waa ka Krista Yeezuu u so ku Woso n'u ba tırqa a to ma, bi lero zıbaero to ma bxx y, bala, n bi gosi bam tırqa lero zuure to ma y.

¹⁷ Waa, u ka waa nawom ma ku n n'u ba tırqa Krista to ma, an bokare an ni yire i u, u ba waa u mimbonyaa banno so am do wantoo guwa m. K'a maam Krista bi mimbonyaa zi an n'a bam na? Ayy... fıga!

¹⁸ Bala, ku mwa lero waa zuure to k'a b'a dam ma an goaa ba tırqa Woso mum u bi minto, ku mwa n ya m m bo ku m zu u, mwa ni m bam lera bısıkamazaa keere.

¹⁹ Bi ku mwa muqna m, lero waa minto bi, mwa bir m mısırbaa bam lero waa to ma do y, ku m m da ma m m mısırbaa bi ba Woso to ma. Ku n Krista wa godarkora ma bi, mwa ga kan ki.

²⁰ Mısırbaa ku mwa n ta m naa, mwa bxx m ta ni y, Krista n a mısırbaa bam mwa u. Mısırbaa ku mwa n'a bam her-her naa, a ba mwa nawom sira ka Krista u no u, a m Woso Nyi, an mwa qaa an ye an ga mwa to ma.

²¹ Mwa bir Woso barka bi bam ho nıbir y, bala, k'a i yire i u, lero waa to ma goaa a da ma an yı tırqa Woso mum u, k'a maam, Krista bi ga a u vam.

3

Zaa ku Woso a sa k'a goaa bombo

¹ Aba! Galasii zanno, hoonwarzanno. Nka i wa u an awaa hoon wusige ncınaaw? A n bokare n y'a hunka awaa m muqna, a do a u, Yeezuu Krista ga godarkora ma.

² Ku m laaka da a han wa: Lero waa zuure minto y'a ka Woso n a Espri bi ka awaa u ra, gxx zu k'awaa u sirakare lemim b'u bi minto ni?

³ Bo yarmabaa m naa? Woso zuure bi sunqıda sa awaa u Woso Espri panqa m, a bokare an n'a qam keere k'a nyambor a mesim panqa m na?

⁴ Ziro kɔ Woso η ba awɔɔ misirbaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ, bɔ η y'a ɔ vam kan awɔɔ kɪ ra? Mɔɔ y'a gɪngam mɔɔ ɔ, η bɪ vam kan awɔɔ kɪ sɪn!

⁵ Kɔ Woso y'a Ɛspri karɛ awɔɔ ɔ, an nɪ hoserlo bare awɔɔ bire ɔ, naa ba an nawom lɛrɔ wɔɔ k'awɔɔ nɪ zure η ɔ bɪ tɔ ma ra? Gɛɛ zu k'awɔɔ ɔ sirakare lemim b'ɔ bɪ tɔ ma nɪ?

⁶ K'a a yo Abraham n sɪra ka Woso ɔ, Woso n dɪga ma tɪrga a mum ɔ bɪ,

⁷ k'a maam, k'a dɔ mɪŋŋa a ɔ, sirakɛnno wɔɔ n Abraham nyɪno.

⁸ A n ta ɔ sɔ bɪ, Wosoci bɪ lɛɛ ka an a hɪ hɔɔ a ɔ, Woso dɔ vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ bam tɪrga a mum ɔ η sirakare tɔ ma, bɪ minto m Woso n lemim nyɪnta naa dɔ hɪ Abraham m, a ɔ: <Tara burɛ gɔɔɔ dɔ haay barka yɪrɛ ɪbɪ tɔ ma.>

⁹ Ncɪnaaɔ nɪ, gɔɔɔ kɔ sirakɛnno m nɔ wɔɔ nɪ barka yɪm kan sirakarezaa Abraham kɪ.

¹⁰ Bɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ yom lɛrɔ wɔɔ ma rɔ wɔɔ, lerbɔrɛ kɔsɪ ɪ kan η kɪ, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ: <Gɔaa k'a bɪr hɔ haay kɔ n y'a da lɛrɔ wɔɔ cɪ bɪ nɔ ɔ bɪ bam tee... bɪ, lerbɔrɛ kɔsɪ ɪ kan kɪ.>

¹¹ Sɪra nɔ ɔ, gɔsɪ b'a dam ma an yɪ tɪrga Woso mum ɔ, lɛrɔ wɔɔ zuure tɔ ma y, bala, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ: <Gɔaa k'an tɪrga Woso mum ɔ sirakare tɔ ma bɪ, a misirbaa bam.>

¹² Lɛrɔ wɔɔ zaa bɪ y'a hɔ kan sirakare zaa bɪ kɪ, bala, n ɔ: <Gɔaa k'a nɪ zum lɛrɔ wɔɔ ɔ haay bɪ nɪ misirbaa yɪm.>

¹³ Krista a mɪŋŋa ka n a ze wɔɔ tɔ ma, a ba a ɔ maam k'a wɔɔ bɔmbɔ lɛrɔ wɔɔ lerbɔrɛ kɔsɪ nɔ ɔ, a mɪŋŋa ɪ sompi wɔɔ bɪncɛ ɔ an lerbɔrɛ kɔsɪ bɪ yɪ, bala, Wosoci bɪ nɔ ɔ, n ɔ: <Lerbɔrɛ kɔsɪ ɪ kan gɔaa kɔ n y'a zɛŋŋɛ gɔ ma bɪ kɪ.>

¹⁴ Nyɪnta ɔ ncɪnaaɔ, kɔ dɔ vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m barka kɔ Abraham a yɪ bɪ yɪ Krista Yeezuu nɔ ɔ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, wɔɔ *Sent-Ɛspri kɔ Woso a lɛr bɔ bɪ yɪ sirakare tɔ ma.

Woso lerbɔrɛ kan lɛrɔ wɔɔ kɪ mim

¹⁵ M danyɪno, ɔ makra sa gɔɔɔ minkɛm zibɛɛ nɔ ɔ, kɔ gɔaa a hɔɔnɔ da cɪ ɔ an a cɪnta, amba a a ga m bɪ nɪ, kɔ n a ba a ze kur, gɔsɪ bɪr hɔ k'a hɪ bɪ zaar bare, b'a bɪr hɔ nam ma sɔ y.

¹⁶ A dɔ m bɪ sɔ, lerbɔrɛrɔ wɔɔ bɔ Woso ɔ Abraham m kan a nyɪ bɪ kɪ m. N n a hɪ, n ɔ: «A nyɪno y,» ɪ ɔ a hɪ n y'a ɔ nyɪno hɔka ma y, ayy..., nyɪ bɪ deem, bɪ nyɪ bɪ, Krista m, bɪ n ɔ, k'a hɪ ma.

¹⁷ Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ bɪ ba n nɪ: Woso lɛɛ ka an a hɔɔnɔ hɪ an a cɪnta, dɔɔraa zorsi bukɛrku kur bɪ, n nɪ bɔkarɛ n nɪ bɔ lɛrɔ wɔɔ m, ncɪnaaɔ naa, lɛrɔ wɔɔ b'a dam ma ηnɪ hɔ kɔ Woso lɛɛ ka an a hɪ bɪ zaar ba, ηnɪ lɛr kɔ Woso a bɔ bɪ zaar ba sɔ wa.

¹⁸ Bala, kɔ lɛrɔ wɔɔ zuure tɔ ma m gɔaa nɪ hɔjirle yɪm Woso zi, k'a maam Woso lerbɔrɛ tɔ ma bɛɛ dɔ y. A n bɔkarɛ lɛr kɔ Woso a bɔ bɪ y'a ka Woso n a barka ka Abraham ɔ.

¹⁹ Kɔ ncɪnaaɔ m lɛrɔ wɔɔ zibɛɛ n bɔ m kɛɛrɛ? Lɛrɔ wɔɔ ka Woso ɔ kɔ η nɪ bɪr wɔɔ mimbɔnyaarɔ hunkam wɔɔ m, kɔ nyɪ kɔ Woso lɛr bɪ bɔ a tɔ ma bɪ n tolle ba an yɪ. Maleɛkarɔ ɪ bor lɛrɔ wɔɔ m, gɔaa deem ɪ nyɪnta maleɛkarɔ wɔɔ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ bire ɔ.

²⁰ Lɛrɔ wɔɔ karɛ bɪncɛ ɔ, a yɪ pakra kɔ gɔaa n nyɪnta ɔ η karɛ ma, bɪ lɛr bɪ bɔrɛ bɪncɛ ɔ, Woso mɪŋŋa mim m bɪ a deem.

²¹ Naa k'a hɪ a ɔ, bɔ? Lɛrɔ wɔɔ bɪsɪ ηn'a kam Woso lerbɔrɛrɔ wɔɔ ma ra? Ayy..., a bɛɛ m naa y. Bala, kɔ yɪ an nawɔrɛ ɪ ɔ, lɛ nɪŋŋɛ n ta ɔ, gɔɔɔ n'a dam ma ηnɪ misirbaa yɪ a tɔ ma, k'a maam lɛ bɪ dɔ n'a kam gɔɔɔ n yɪ tɪrga Woso mum ɔ sɔ.

²² Bɪ, Wosoci b'a hɪ a ɔ, mimbonyaa paɲɲa y'a so durnya ɔɔɔ ɔ jilli. Maam bɪ, ɔɔɔ kɔ ɲ sɪra ka rɔ wɔɔ hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪ, sɪra kɔ ɲ y'a ka Yeezuu Krista ɔ bɪ tɔ ma.

²³ Dɔmum kɔ sirakare zaa bɪ n bɔr cɪna bɪ, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ɪ wɔɔ ba a lɔnnɔ ɲɲɪ dɔm wɔɔ ma, kɔ Woso n tolle ba an sirakare zaa bɪ hunka.

²⁴ Ncɪnaaɔ bɪ, lɛrɔ wɔɔ, dɔ ɲ y'a ɔ wɔɔ ma, kɔ Krista n tolle ba an bɔr, kɔ Woso n wɔɔ ba tɪrga a mum ɔ sirakare tɔ ma.

²⁵ Bɪ, keere naa, sɪra ka Krista ɔ dɔmum m, lɛrɔ wɔɔ kɔ ɲ nyɪnta ɲɲɪ dɔm wɔɔ ma bɪ, ɲ bɛɛ y'a so wɔɔ ɔ dɔ y.

²⁶ Bala, awɔɔ woo... naa, Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m, sɪra k'awɔɔ ka Krista Yeezuu ɔ bɪ tɔ ma.

²⁷ Denter m, awɔɔ haay k'a batem si Krista nɔ ɔ bɪ, a mɪsɪrbaa n n'awɔɔ mɪsɪrbaa ɔ jilli.

²⁸ Naa tɔ ma keere bɪ, kɔ zɪfɔ n'ɪ mɪ, gɛɛ dɔ vanta ɔɔa n'ɪ mɪ, minsi bɛɛ n bɪ y, kɔ lɔ n'ɪ mɪ, gɛɛ soamɲɲaɔzaa n'ɪ mɪ, minsi bɛɛ n bɪ sɔ y, kɔ yar n'ɪ mɪ, gɛɛ lɔ n'ɪ mɪ minsi bɛɛ sɔ y. Bala, awɔɔ woo... naa, awɔɔ a ba deem Krista Yeezuu nɔ ɔ.

²⁹ Kɔ Krista y'a so awɔɔ ɔ bɪ, k'a maam Abraham nyɪnɔ n'awɔɔ m, awɔɔ nɪ hojirle kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪm.

4

Lɛrɔ wɔɔ bɛɛ y'a so wɔɔ ɔ dɔ y

¹ Hɔ kɔ wɔɔ ɔ kɔ m a hɪ bɪ ba n nɪ: Nyɪ k'a nɪ zem b'a so a zɪ hɔnyɪ ɔ bɪ, a nyɪbaa dɔmum ɔ, bɔ a ɔ kɔ ɔ kan lɔ kɪ, an bɔkare a y'a so hɔnyɪ b'ɔ jilli.

² A nyɪbaa dɔmum ɔ, ɔɔɔ nɪ nyasom nɪ, ɲɲɪ dɪgare a mim woo... ma, kɔ dɔmum k'a zɪ b'a cɪnta k'an a so a hɔnyɪ b'ɔ bɪ n tolle ba an a ku.

³ A dɔ m bɪ sɔ kan wɔɔ kɪ, dɔmum kɔ wɔɔ n Krista dɔ cɪna bɪ, bɔ wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan nyɪnɔ kɪ, dɔmum bɪ dɔ ɔ bɪ, durnya paɲɲazanno kɔ ɔɔa bɪr ɲ yɪm nɔ wɔɔ y'a sɔ wɔɔ ɔ, ɲɲɪ wɔɔ ba lɔnnɔ.

⁴ Bɪ, dɔmum kɔ Woso a cɪnta bɪ k'a b'a ku bɪ, a a Nyɪ bɪ nyɔɔ, lɔ y'a yɪ. Yɪ a ɔ, dɔmum kɔ Israyel ɔɔɔ wɔɔ nɪ lɛrɔ wɔɔ zuure nɔ ɔ bɪ ma.

⁵ K'a a da ma a ɔɔɔ kɔ lɔnnɔ m lɛrɔ wɔɔ minto rɔ wɔɔ yɔ, kɔ Woso n wɔɔ ba a nyɪnɔ.

⁶ Kɔ Woso nyɪnɔ m wɔɔ m bɪ y'a ka, an a Nyɪ bɪ Espri bɪ zer wɔɔ heerlɔ ɔ, wɔɔ n'ɔ dam ma Espri bɪ tɔ ma, ɔ nɪ Woso birm, ɔ ɔ: «ʊ Zɪ.»

⁷ Ncɪnaaɔ bɪ, lɔnnɔ bɛɛ n'awɔɔ m dɔ y, Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m, bɪ k'a nyɪnɔ n'awɔɔ m bɪ, awɔɔ n nɪ zem b'a so a hojirle b'ɔ, Woso n nɪ naa bare.

Pol hɔɲɪ ɪ kɔm Galasii zanno minto

⁸ Nyɪnta k'awɔɔ ɔ biisi awɔɔ n Woso dɔ bɪ, zu awɔɔ nawom hɔɲɪ kɔ n n'a hɪre ɲ ma wosoro, a a ba ɲ lɔnnɔ, bɪ hɔɲɪ wɔɔ duro, Woso bɛɛ nɪ ɲ mɪ y.

⁹ Bɪ, keere naa, awɔɔ Woso dɔ, an lɛ da bɪ, Woso awɔɔ dɔ, b'a a ba lɔ keere, a a ya, a a bɔ k'a zu durnya paɲɲazanno kɔ ɔɔa bɪr ɲ yɪm nɔ wɔɔ ɔ, k'a a ya, a a ba ɲ lɔnnɔ? Bɪ hɔɲɪ nɪbɔrɔ nɪ ɲ mɪ, ɲ ba paɲɲa nɪ y.

¹⁰ Awɔɔ ɪ dɪgam dɔmunnɔ nɪɲɲoo ma dɔmum wisɔrɔ a yaadare nɔ ɔ, an n'a bam maam sɔ kan monno nɪɲɲoo kɪ, hɔɲɪ nɪɲɲoo dɔmum kɪ, dɔɔraaro kɪ.

¹¹ Awɔɔ mim naa ɪ mɔɔ da hɔɲɪ ɔ, ɪ b'a ka zɪ mɔɔ ba awɔɔ minto vam wa?

¹² M danyɪnɔ, a yɛ mɔɔ n nawore awɔɔ han ɔɔa, amba mɔɔ m ba awɔɔ ɔɔa deem bɪ, k'a mɔɔ hɔbaa sa sɔ. A zar bɛɛ awɔɔ ɔ mɔɔ ma y.

¹³ Awoɔ do munɔa a ɔ, moɔ yaaba zere sabaabo y'a ka moɔ n lemim nyinta pa da awoɔ m, m leekare zere ma awoɔ zi b'ɔ.

¹⁴ K'awoo bi to a ko moɔ yaaba bi to ma bi, awoɔ n moɔ bo ɔ y, b'awoo n a si moɔ lee y. Bi moɔ si awoɔ ɔ munɔa i ɔ, Woso maleeka deem awoɔ si, i ɔ, Krista Yeezuu munɔa awoɔ si.

¹⁵ Heernyoo k'awoo n ta m biisi b'i ka? Moɔ do munɔa m ɔ, k'awoo n'a dam ma, awoɔ y'a munyaaro waan ɔ a η ka moɔ ɔ domum bi do ɔ.

¹⁶ Bi keere naa, m ba moɔ ɔ awoɔ jum sira ko moɔ n'a hire awoɔ m bi minto ra?

¹⁷ Guɔɔ ko η nɔ nɔaar ho dundam no woo, tontore ko η nɔ ta m kan awoɔ ki naa, tontore paan... bee y, a ka η nawom ma k'a awoɔ gu moɔ ma, k'awoo n a to ɔ kan a ki.

¹⁸ A munɔa ko guɔɔ n bir ta tontore m ho munɔa to ma, b'a ga a ɔ m ko tontore bi do n bir tam lee tee..., baa ko moɔ i kan awoɔ ki, gee ko moɔ ba kan awoɔ ki b'ɔ y.

¹⁹ Moɔ nyino n'awoo m, moɔ m ya m nɔ fir yim paan... m heer ɔ awoɔ to ma, m nɔ nyoo si bam am lo jisizaa ho bi m, ko m a ka k'awoo n Krista mɔsɔbaa yi paan....

²⁰ A nɔa moɔ nawom paan... ko m bir awoɔ bire ɔ b'ɔ dutaa, ko m m meerbaa bi lor m a ba, bala, moɔ n a do ko moɔ meer bi bam kan awoɔ ki lonlo y.

Guaasibabaa huiyoo woo guɔɔ mim

²¹ Awoɔ k'a n'a nɔam ko lero woo n a so a ɔ ro woo, k'a hi m m wa. Awoɔ n ho ko lero woo a hi bi ma ra?

²² N y'a gorsira ba Wosoci b'ɔ, n ɔ, Abraham nyino yi huiya, deem yi a ɔ kan Agaar ki, lo m bi, an deem yi kan Saara ki soamunɔaoozaa m bi.

²³ Bi lo ko lo m bi nyi bi, yi b'ɔ amba goaa haay nɔ yim bi m, an bokare, nyi ko soamunɔaoozaa b'a yi bi, Woso i lee ka an a yire ler bo.

²⁴ Mim naa do naa, ho a ɔ k'a dinda woo m, a ba n nɔ: Lanno huiyoo woo, guaasibabaa huiyoo ko Woso η da ro woo makra nɔ η mɔ. Leekare guaasibabaa makra m Agaar m. Guaasibabaa ko Woso a da Sinayii ci bure ɔ bi, guɔɔ ko guaasibabaa bi do a so η ɔ ro woo, lonno nɔ η mɔ.

²⁵ Bala, Agaar bi, bo a ɔ ko ɔ, i ɔ, Sinayii ci bi m, Araaburo ko ci bi do n ta ɔ, a bo ko ɔ so i ɔ, Zerizalem kono k'an ta ɔ her-her naa m, bala, a i lombaa no ɔ kan a guɔɔ woo ki so.

²⁶ Bi arzana Zerizalem bi, soamunɔaoozaa m bi, woo kono bi m bi, bo a ɔ ko ɔ, i ɔ, woo da m.

²⁷ Bala, n y'a gorsira ba Wosoci ɔ, n ɔ:

ɔbu k'i n cina bi, i heer nyoo,
bala, ɔbu bir nyino yim biisi y,
heernyoo zee da,

ɔbu k'i n nyoo sibare fir yi biisi bi,
bala, lo ko n kaanm m bi nyino yim gɔta,
an le da lo k'a zim n ta ɔ bi nyino ra.

²⁸ B'awoo, m danyino, amba Izakki m bi, ler ko Woso a bo bi nyino n'awoo m.

²⁹ Biisi bi, amba nyi k'a yi am goaa haay ho bi m bi nɔ fir kam nyi ko Woso Espri a ka an yi bi ma bi, her so naa, a maam so.

³⁰ Bi, bo n y'a hi Wosoci b'ɔ? N ɔ: <La lo ko lo m bi ra kan a nyi bi ki, bala, a n a ga m ko lo bi nyi bi n hojirle yi kan soamunɔaoozaa bi nyi bi ki y.>

³¹ Ncunaas bi, m danyino, lo bi nyuno bee m waa ni y, lo ku soamunhaasaa n bi nyuno m waa m.

5

A b'a ya, a a ba lero waa lanno y

¹ Krista bi, waa yo a u, ku waa n'u so u munjoo u paan.... Naa to ma bi, k'a jum kookoo, a b'a ya a to gosi n'a ba ho niinje lanno y.

² Maa munja Pol, maa u ku m a hi a m, m u, k'awaa u ku n a gasu banjo u, ho ku Krista a ba awaa to ma bi nyoo bi nyintan u do y.

³ Ku m m ya m so ra paan..., ku gaa a ho an gasu banjo u, k'an a do a u, pakra m k'an zu lero waa u haay.

⁴ Awaa k'a n'a kam ma k'a yi turga Woso mum u, lero waa zuure to ma bi, awaa a gu Krista ma, a do awaa u Woso barka bi ma so.

⁵ Ku waa ni, a ta waa u u heer le ku Woso n'u ba turga a mum u sirakare to ma. Waa n'a mum dam Sent-Espri panja m bi n naa.

⁶ Bala, ku waa u ze ku ra kan Krista Yeezuu ki, ku waa gasu banjo u, gee ku waa n gasu banjo u, hosi bee m bi y, ho k'a a ga m bi, sirakare m, an ni zi bam hare no u.

⁷ Biisi bi, awaa i tam lee munja Woso zaa bi ra, nka y'a ta awaa m toore k'awaa bi zu sira u do?

⁸ Woso k'awaa bir bi bee ni naa bare awaa ni y.

⁹ Baa deem y'a hire a u: «Nyonyoo poore i nyisi derm haay.»

¹⁰ Ku maa ni, maa heer kookoo Zuuba to ma awaa mim bi bince u. Maa do maa u, awaa hoonbare yim deem kan maa hoonbare bi ki. Bi, gaa k'a n'awaa warm ku ma bi, Woso bi zaa hohorm, baa ku nka m.

¹¹ M danyino, ku maa ni, maa bir banjogasore mim pa dam do y, k'a pa maa n'a dam, gooo bi fir kam maa ma do y, bi n bi kaanm Krista godarkora ze bi m so y.

¹² Goo ku n n'awaa warm ku ma ro waa, ku maa hoonho m, ku n le taa ku n ni ta n'aa munjoo ho am hohosi ho bi m, a pakra ba n ma.

Mesim misirbaa kan Sent-Espri misirbaa ki

¹³ M danyino, k'awaa ni, awaa bir Woso u k'awaa n a so a munjoo u, b'a bi yo soamunhaas bi do ma k'a mesim letaamaro zi ba y. Bi k'a yi ku zibeenyo hare no u.

¹⁴ Bala, lemim k'a so lero waa u haay bi ba n ni: «I mim nja amba i i munja nja bi m.»

¹⁵ Bi k'awaa y'a ho bare i u poohoo n'a mi, an ni so dindam ku u, an ni ku kinkaansore, k'a dundo a zi, ku n bee a ku nyam.

¹⁶ Ho ku maa n'a hire awaa m bi ba n ni: K'a to ku Sent-Espri n ka a lee a misirbaa no u, maam bi, awaa b'a mesim letaamaro bare y.

¹⁷ Ho ku mesim letaamaro n'a njaam bi bir yem Sent-Espri ma y, Sent-Espri n'a njaam so bi bir yem mesim letaamaro waa ma so y, juno ni n ni kan ku ki, maam bi awaa b'a dam ma a a munjoo hoonho ba y.

¹⁸ Bi, ku Sent-Espri i kare awaa lee a misirbaa no u, k'a do a u, lero waa bee y'a so awaa u do y.

¹⁹ Mesim zibaa i yim garga ra, n ba n ni: Jaandare m, lanno kan yaaro bare ki m, dintim zibaa haay m,

²⁰ yaa da *wosobaawoono m, nyisiro bire m, sokom m, bakomare m, jumbaa m, kan nomaa ki, ka a munja daahan ma m, gongore m, bazekora m,

²¹ kan mim bir guɔɔ ho ma ki, beemire waasi ki, kan ho bi maam-maam ki, kan zibæero kɔ η ho kɔ ɔ kan nawɔnnɔ ki. Kɔ m m ya m so ra, amba mɔɔ lɛ ka m awɔɔ bo zaa ɔ bi m, guɔɔ kɔ η nɪ hoɔ nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ, η bi gasum Woso cirbæ b'ɔ y.

²² Bi nyi kɔ Sent-Espri n'a dam guaa misirbaa ɔ bi ba n nɪ: nɔare m, kan heernyɔɔ ki, laafi ki, bɔraama ki, muɲɲabaa ki, bamuɲɲa ki, taalera ki,

²³ kan bogɔ-bogɔdabaa ki, kan da a muɲɲa ma ki. Lɛrɔ wɔɔ bir nyaa bam hoɔ nɔɔn duro ma y.

²⁴ Guɔɔ kɔ Krista a so η ɔ rɔ wɔɔ, η y'a mesim letaamarɔ wɔɔ kan a hoɔnhɔrɔ ki wɔ godarkɔra ma.

²⁵ Sent-Espri ɪ misirbaa ka wɔɔ ɔ, bi minto bi, a a ga m k'an ka wɔɔ lɛɛ, ɔ misirbaa nɔ ɔ.

²⁶ U b'ɔ muɲɲɔɔ busu y, ɔ bi kɔ da nɔmaa ma y, ɔ bi jim ba kɔ ma y.

6

U kɔ kɔ ma

¹ M danyɔnɔ, k'awɔɔ guaa yɪ an nɪ mimbonyaa bam, awɔɔ kɔ Sent-Espri nɪ kare a lɛ rɔ wɔɔ, k'awɔɔ n dundo zi a bo zaa ɔ, bi kɔ m a hi awɔɔ guaa biyæ m, guaa biyæ n dundo a zi k'a bi gaso kɔrɔma bi do ɔ so y.

² K'a bir kɔm kɔ ma, a bir a dam kɔ han, k'awɔɔ y'a bare ncinaasɔ, lɛ kɔ Krista a cɪnta b'awɔɔ nɪ zunj ɔ.

³ Kɔ guaa y'a hoɔn dare a ɔ, hoɔi n' a mɪ, an bɔkare hoɔi bɛɛ n'a zaa nɪ, bra an n'a bare a muɲɲa m.

⁴ Bi kɔ guaa biyæ n a hoɔn da a muɲɲa zibæ ma an dɪga a, kɔ lɛbɔɔrɛ y'a nɔ ɔ, k'a n'a heer nyɔɔ kan a muɲɲa ki, b'a ba gɪnga guaa ma k'a heer nyɔɔ y.

⁵ Bala, guaa biyæ n'a muɲɲa mim nyi boɲ ɔ Woso taa.

⁶ Guaa kɔ n nɪ Woso lemim dɪdam nɪ b'a ga m, an ho haay k'an ta m bi bo ɔ an a ka hoɔɪndarezaa b'ɔ.

⁷ A bi bra bɪmba a muɲɲɔɔ nɪ y, Woso bi yem guaa n yaa wɔ a ma y, bala, ho kɔ guaa a duu b'a n'a dam.

⁸ Kɔ guaa a muɲɲa letaamarɔ bɔnyaarɔ zibæero duu, ho k'a n'a dam bi n zɛ m. Bi guaa k'a nɪ Sent-Espri hoɔnhɔ zibæero duum bi, ho kɔ Sent-Espri n'a kam bi an n'a yim, misirbaa k'a nyare ba ɔ m.

⁹ Ncinaasɔ bi, ɔ bi kɔ kan zi muɲɲa bare ki y, ɔ bir tam lɛɛ tee..., bala, kɔ wɔɔ n kɔ y, wɔɔ y'ɔ zibæ bi nyɔɔɔ yim, a doɔmum ɔ.

¹⁰ Naa tɔ ma bi, kɔ wɔɔ nɪ toore n naa, ɔ zi ba guaa haay daahan minto, an lɛ da bi, ɔ a muɲɲa ba ɔ danyɔnɔ sirakarezanno wɔɔ m.

Meerbaa nyambɔrɛ kan leersore ki

¹¹ Keere naa, mɔɔ nɪ gɔrsɪra bi bare m zim, bi minto m gɔrsɪranyɪ bi n gɔta-gota.

¹² Guɔɔ kɔ η n'a hɪrɛ awɔɔ m, η ɔ, a gaso banɲɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ka η nawom ma kɔ guɔɔ n'a yɪ, mesim hoɔnhɔ tɔ ma. N lɛ baa k'a fir yɪ Krista godarkɔra bi pa dare tɔ ma y.

¹³ Bala, guɔɔ kɔ η nɪ gasum banɲɔ ɔ rɔ wɔɔ muɲɲɔɔ bir zum lɛrɔ wɔɔ ɔ y. N nɪ bɔkare, ηn'a nɔam k'awɔɔ n gaso banɲɔ ɔ, k'a a da ma a a lɛ bo a muɲɲɔɔ ɔ k'awɔɔ yɛ a gaso banɲɔ ɔ.

¹⁴ Kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ leboɔrɛ ba ɔ kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista godarkɔra bi bɛɛ y. Kan mɔɔ ki durnya bi hoɣɔr m Krista godarkɔra bi tɔ ma, kan durnya bi ki sɔ, gɔr m mɔɔ m Krista godarkɔra bi tɔ ma sɔ.

¹⁵ Bala, ku gɔaa gaso baɲɲo ɔ, gɛɛ k'a n gaso baɲɲo ɔ, hoɔ bɛɛ n bi y, an lɛ da bi, yiredaa ku Woso n'a kam bi m.

¹⁶ Gɔɔɔ ku η nɪ zum hɔ ku mɔɔ hɪ naa do ɔ rɔ wɔɔ, kan Woso gɔɔɔ wɔɔ haay kɪ, ku Woso n laafɪ kan cicirzɛɛ kɪ ka η ɔ.

¹⁷ A n a sa naa ma, gɔɔ b'a ya an mɔɔ da kɔɛ ma y, bala, mɔɔ ɪ firyɪɛ jɪɔ m m mɛ ma, an n'a hɪnkɛɛ a ɔ, Yeezuu y'a so mɔɔ ɔ.

¹⁸ M danyɪɔ, bi ku wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bɪr kan awɔɔ kɪ. Amina.

Ci kɔ Pol a ba EFɛɛZI ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Efɛɛzi zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Kolɔɔsi zanno ci bi bare dɔmum ɔ. Bi ma bi, a ɪ lonnoɔ ɔ Rom ɔ. A ba a ɔ, kristagɔɔɔ sokomaro ma Efɛɛzi ɔ kan a bolɛmarɔ ki ɔ.

Hoo kɔ lemim nyinta bi n'a hunkam wɔɔ m Krista bombɔre k'a borm bi zibɛɛ nɔ ɔ b'a n'a dɪndam ci b'ɔ. A n a hunkare a ɔ, gɔɔɔ kɔ η nɪ Krista zuure nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η bombɔre yi, ηnɪ mɪsɪrbaa paan... m, bala η y'a zɛ kɔ ra kan Woso ki. A y'a hunkam ci bi nɔ ɔ sɔ a ɔ, kristagɔɔɔ haay deem, a n a ga m gongore n nyinta ɔ η gaa ma y. Bala, Krista mɛ n a gɔɔɔ wɔɔ m haay. Zɪfɔrɔ kan do wantɔɔ gɔɔɔ ki.

A y'a hunkare a ɔ, a a ga m kɔ lemim nyinta hɔɔɔndare bi n nyinta kristagɔɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ. A a dɪnda ci bi nɔ ɔ, a ɔ, zoobare kɔ kristagɔɔɔ n ta m bi, a ba bɛɛ η nawom kan gɔɔɔ ki y, a ba η nawom kan zinɔrɔ ki Sotaana ki.

Pol ɪ yaa dam Efɛɛzi zanno m

¹ Mɔɔ mɪɪɪa Pol nɪ ci bi bare awɔɔ ma. Woso ɪ mɔɔ bɔ ɔ kɔ m yi Krista Yeezuu zibɛɛzaa. Ci bi ba mɔɔ nawore awɔɔ ma, awɔɔ kɔ wosogɔɔɔ n'a mɪ, [an nɪ Efɛɛzi ɔ], an nɪ yem Krista Yeezuu ma, an nɪ zekɔra m kan ki rɔ wɔɔ.

² A yɛ mɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki n barka kan laafɪ ki ka awɔɔ ɔ.

Barka kɔ Woso a ka wɔɔ ɔ

Krista nɔ ɔ

³ Ʋ Woso barka da, a m Zuuba Yeezuu Krista Zɪ. A *Sent-ɛspri barka do haay ka wɔɔ ɔ arzana ɔ, Krista zekɔra nɔ ɔ.

⁴ Woso lɛɛ ka an wɔɔ bɔ ɔ
Krista zekɔra nɔ ɔ,
bi ma bi, a n durnya da y,
wɔɔ bɔ a ɔ maam k'ɔ yi a gɔɔɔ,
kɔ minsi bi nyinta wɔɔ gɔr zi a mɪm ɔ y.

⁵ K'a nɪ wɔɔ ŋɔam bi minto bi,
a a cɪnta hoo tee...
kɔ wɔɔ n b'ɔ ba a nyɪno
Yeezuu Krista tɔ ma,
naa a lɛ n taa a ŋɔare bi tɔ ma.

⁶ Ʋ ɔ lɛ bɔ Woso ɔ,
a barka k'an ta lɛbɔɔre m bi tɔ ma,
a ka an nawom wɔɔ ɔ vam,
kɔ wɔɔ nɪ zekɔra m kan a Nyɪ ŋɔarezaa bi ki bi tɔ ma.

⁷ Bala, Krista ma bi tɔ ma bi,
Woso wɔɔ bumbo,
an wɔɔ mɪmbɔnyaaro sugur ka wɔɔ ɔ.
A barka bi gɔtabaa tɔ ma m.

⁸ A barka bi k'a ka wɔɔ ɔ gɔta bi minto bi,

a a ka wɔɔ nɪ mindɔrɛ m kan hɔɔn kɪ m.

⁹ A a ka wɔɔ n a hɔɔnhɔ k'a nyaakɔm da bɪ dɔ,
hɔ k'a cɪnta biisi tee... k'a ba Krista nɔ ɔ bɪ m.

¹⁰ Hɔ kɔ Woso a cɪnta k'a ba a nyambɔr dɔmɔm k'a bɔ ɔ bɪ ma bɪ,
a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, hɔ k'a nɪ brama haay kan hɔ k'a nɪ tara burɛ ɔ haay kɪ bɪ,
an n'a som kɔ ma kɔ Krista deem taan... n yɪ ɲ soorezaa.

¹¹ Hɔ woo... ba Woso n nawɔm a hɔɔnhɔ ma,
bɪ y'a ka an lɛɛ ka an wɔɔ bɔ ɔ,
amba a lɛ n taa bɪ m,
kɔ wɔɔ n yɪ a gɔɔɔ.

Kɔ wɔɔ nɪ zɛkɔra m kan Yeezuu Krista kɪ bɪ tɔ ma m.
Nɛnaaɔ nɪ, an wɔɔ hɔjɪrlɛ ka wɔɔ ɔ.

¹² Naa ba a ɔ, kɔ gɔɔɔ n a lɛ bɔ a gɔtabaa ɔ wɔɔ tɔ ma,
wɔɔ kɔ wɔɔ lɛɛ ka ɔ Krista ta ɔ heer lɛ rɔ wɔɔ.

¹³ A dɔ n naa sɔ kan awɔɔ kɪ.

Krista nɔ ɔ, awɔɔ sɪra lemim bɪ ma, lemim nyɪnta k'a n'awɔɔ bombɔm bɪ
m.

Awɔɔ n sɪra ka Krista ɔ,
a m bɪ Woso n Sent-ɛspri k'a ler bɔ bɪ ka awɔɔ ɔ.

¹⁴ Sent-ɛspri bɪ ka a ɔ wɔɔ ɔ,
k'a hɪnka a ɔ, a hɔ haay, k'a ler bɔ bɪ kam wɔɔ ɔ,
wɔɔ hɔɔ wɔɔ duro yɪm, dɔmɔm kɔ wɔɔ n bɪ bɔlɛm yɪɲ ɔ fast b'ɔ.
Naa tɔ ma bɪ, ɔ ɔ lɛ bɔ Woso gɔtabaa ɔ.

Pol yaadare

¹⁵ Naa tɔ ma m, kɔ wɔɔ sɪra k'awɔɔ ka Zuuba Yeezuu ɔ bɪ mim ma bɪ,
m a ma sɔ, n ɔ, awɔɔ ɪ wosogɔɔ wɔɔ haay ɲɔam bɪ,

¹⁶ kɔ wɔɔ ɪ yaa dam Woso m awɔɔ tɔ ma, bɪ wɔɔ n'a barka dam awɔɔ
minto dɔmɔm haay.

¹⁷ A yɛ wɔɔ nawɔm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Woso bɪ han, wɔɔ Zɪ k'a
nɪ lɛbɔrɛ m gɔta bɪ, k'an mindɔrɛ ka awɔɔ ɔ, k'awɔɔ n a da ma a bir
Woso dɔm, k'a b'a dɔ paan....

¹⁸ A yɛ wɔɔ nawɔm han sɔ, k'a n'awɔɔ hɔɔn gu a lɛɛgure bɪ m, k'awɔɔ
n a da ma a taahɛrlɛ k'awɔɔ bir ma bɪ dɔ, k'awɔɔ n a da ma a hɔɲɪ k'an
a lɛbɔrɛ nɔ ɔ bɪ dɔ sɔ, hɔjɪrlɛ hɔɲɪ k'awɔɔ nɪ zɛm b'a yɪ kan a gɔɔɔ wɔɔ
kɪ bɪ m.

¹⁹ A yɛ wɔɔ nawɔm sɔ, k'a n a ka k'awɔɔ n a paɲɲa gɔta k'a zi bam wɔɔ
tɔ ma bɪ dɔ, wɔɔ kɔ srakareazanno m wɔɔ m nɔ wɔɔ. K'awɔɔ n a paɲɲa
bɪ gɔtabaa k'a cem haay dɔ.

²⁰ Paɲɲa bɪ dɔ Woso zi ba m an a hɪnka, Yeezuu Krista mɪm k'a a bɔ ɔ
bɪ dɔmɔm ɔ, an a ka an nyɪnta a bɪsɪ ra arzana ɔ.

²¹ A n a ka Yeezuu nɪ paɲɲazanno dɔ haay burɛ ɔ, lɛɛzanno dɔ haay,
lɛsoorezanno haay, cɪrbɛɔ dɔ haay kɪ burɛ ɔ. A a ka an nɪ hɔ k'an ta ɔ
her durnya naa ɔ gɛɛ booti m haay burɛ ɔ.

²² A a ka Krista n a sɔ hɔ haay ɔ. A a ka an nɪ hɔ haay burɛ ɔ, an a ka
an a ba a gɔɔɔ wɔɔ sokɔma minzaa.

²³ Kristagɔɔ sokɔma bɪ m Krista mɛ. A mɲɲa n'a mɪsɪrbaa bare a gɔr
zi jilli, Woso mɲɲa n'ɪ mɪsɪrbaa bam Krista mɲɲa gɔr zi jilli sɔ.

2

Woso wɔɔ mɪm bɔ ɔ Krista nɔ ɔ

¹ Biisi bɪ, gɛɛnɔ n'awɔɔ m, awɔɔ kɔrɔmarɔ kan a mimbɔnyaarɔ wɔɔ kɪ
tɔ ma.

² A misirbaa bi ba awɔɔ nawom am durnya gɔɔɔ ho bi m. A n ni zum panɔazanno ko ɲ ni warko no o ro wɔɔ cir b'u. Cir bi do bi, zinero cir k'a ni zi bam kan gɔɔɔ ko ɲ ni bisi kam Woso ma ki bi m.

³ Wɔɔ haay, wɔɔ nyinta ɲ barla so, o ni hoɔ bɔnyaaro ko wɔɔ mesim le n taa ro wɔɔ bam. O ni zure o mesim letaamaro bɔnyaaro wɔɔ o, kan o hoɔndarero bɔnyaaro wɔɔ ki o. Ko wɔɔ n maam bi, gɔɔɔ ko Woso nomaa n n'a kɛrgure ɲ la ro wɔɔ m wɔɔ m, amba gɔɔɔ misiro wɔɔ m.

⁴ Bi, Woso cicirzere bi gota maam-maam, k'a ni wɔɔ ɲoam gota bi to ma.

⁵ Bi y'a ka, ginga ko wɔɔ o, o mimbɔnyaaro to ma bi, a misirbaa ka wɔɔ o Krista zekora to ma. Denter m, Woso barka bi to ma m, awɔɔ n bombore yi.

⁶ Ko wɔɔ o ze ko ra kan Krista Yeezuu ki bi, Woso wɔɔ mum bo o kan ki, an wɔɔ nyinta kan ki arzana o, o ni cirbæ bɔm kan ki.

⁷ A ba a o wɔɔ m muɲɲa ncinaa Krista Yeezuu no o, k'a barka gotabaa hunka gɔɔɔ m, wakati haay k'a ni zem no o.

⁸ Bala, Woso barka bi to ma m, awɔɔ n bombore yi sirakare no o. Awɔɔ muɲɲo minto bæ y'a ka awɔɔ n bombore yi y, Woso ganwore m an a ka awɔɔ o vam.

⁹ Awɔɔ zibæero to ma bæ y, ncinaa bi, gosi b'a dam ma an a le bo a muɲɲa o y.

¹⁰ Bala, Woso i wɔɔ da, wɔɔ da a o, Krista Yeezuu zekora no o, ko wɔɔ n'o misirbaa ba zibæero muɲɲo bare no o gota, Woso muɲɲa i læ ka an zibæero wɔɔ duro banka ko wɔɔ n bi ɲ ba.

Wɔɔ o ba deem Krista ze bi to ma

¹¹ Naa to ma bi, k'a to da a no o, a o: awɔɔ, ko zuɔforo bæ n'awɔɔ m no wɔɔ, biisi bi, awɔɔ zuɔforo wɔɔ n'a hire a ma ɲ o, awɔɔ n gaso banɲo o y. ɲ n'a hire a muɲɲo ma ɲ o, a gaso banɲo o, ko ɲ ni makra n a me ma bi to ma.

¹² Domum ko ɲ ni naa hire awɔɔ ma bi, awɔɔ laato Krista ma, awɔɔ ba gɔɔɔ ko Woso ɲ bo o ro wɔɔ barla y, nyinta awɔɔ o saanɔɔ. Goaasibabaaro ko Woso ɲ da a gɔɔɔ wɔɔ ma, an ler bo ɲni bi, awɔɔ n nyinta ɲ no o y. Nyinta k'awɔɔ o a n'a misirbaa bi bam durnya no o bi, awɔɔ ba taaheerle ni, b'awɔɔ n Woso do so y.

¹³ Kεere naa, awɔɔ k'a nyinta laato Woso ma bi, Krista Yeezuu zekora bi no o, awɔɔ a zo Woso ma, Krista ma bi to ma.

¹⁴ Bala, Krista muɲɲa i bor laafu m an ba ka wɔɔ o, a zuɔforo kan do vantɔɔ gɔɔɔ ki ze ko ra an ɲ ba do deem. K'a ye an ga godarkora ma bi to ma bi, a sokom k'a ni ɲ bire o am pɛɲɲo ho bi m, an ni ɲ gongom ko ma bi zaar ba.

¹⁵ A zuɔforo lero wɔɔ, kan ɲ damaro ki, ɲ suforo ki ci ze, k'a ka ko do huɔɔɔ nɔɔm n a ba do deem taan... a muɲɲa zekora no o. A ba a o ncinaa, an ɲ ze ko ra laafu no o.

¹⁶ Krista sokom zaar ba, ga k'a o godarkora ma bi domum o. A ze bi to ma bi, a do huɔɔɔ wɔɔ ze ko ra, an ɲ ba me deem, an ɲ ze ko ra kan Woso ki.

¹⁷ Ncinaa ni, Krista n bor an laafu pa da awɔɔ m, awɔɔ ko zuɔforo bæ n'a ni, an laato Woso ma biisi ro wɔɔ. Bor a o so k'a laafu bi pa da zuɔforo m, bɔɔ ko ɲ ni junjeem Woso ma ro wɔɔ.

¹⁸ Krista muɲɲa barka to ma m, zuɔforo kan do vantɔɔ gɔɔɔ ki, wɔɔ n'o dam ma, o o zo Woso ma Sent-Espri deem no o.

¹⁹ Bɪ y'a ka awɔɔ kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ n'awɔɔ m nɔ wɔɔ, saanɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m dɔ, bɪ lɛɛ laatorɛ gɔɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m sɔ y. Awɔɔ ɪ wosogɔɔɔ wɔɔ barla, Woso hargɔɔɔ n'a mɪ.

²⁰ Awɔɔ sɔ, awɔɔ bɔ kɔ ɔ kan cɛ kɔ n n'a dɔm kɪ, n n'a dɔm cɛjɪr kɔ kristazibɛɛzanno wɔɔ kan wosolesinnɪsorazanno wɔɔ kɪ n a cɪnta bɪ ra, cɛ bɪ jɪr jaa wɪsɪ bɪ m Yeezuu Krista mɪɲɲa m.

²¹ A mɪɲɲa n'a kam cɛ bɪ jaarɔ wɔɔ nɪ kɔ nyasom kɔɔkɔɔ, cɛ bɪ nɪ derm tee... an bɪ zem b'a ba Wosoce, Zuuba zekɔra nɔ ɔ.

²² Zekɔra k'awɔɔ n ta m kan Yeezuu Krista kɪ b'a ka, cɛ kɔ n n'a dɔm bɪ, awɔɔ n sɔ, k'a b'a ba cɛ kɔ Woso n a nɔ ɔ a Sent-ɛspri m.

3

Zibɛə kɔ Woso Pol da ɔ

¹ Naa tɔ ma m mɔɔ nɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma. Mɔɔ mɪɲɲa Pol, awɔɔ kɔ dɔ vantɔɔ gɔɔɔ n'a mɪ rɔ wɔɔ, mɔɔ du n y'a ɔ Krista tɔ ma awɔɔ daahan minto.

² Zibɛə kɔ Woso mɔɔ da ɔ a barka tɔ ma, kɔ mɔɔ n a ba m m da awɔɔ han k'a hɔɔnhɔ n kɔ yɪ awɔɔ gur zi bɪ, awɔɔ zibɛə bɪ dɔ mim ma mɪɲɲa.

³ Gɪnga kɔ Woso n ta m an a nyaakom da bɪ, a a hunka mɔɔ m kɔ mɔɔ n a dɔ. A mim mɔɔ dɪnda awɔɔ m ci bɪ nɔ ɔ poore m cem bɪ.

⁴ K'awɔɔ ci kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma naa karɪnda ba, awɔɔ y'a dɔrɛ a ɔ, mɔɔ Krista mim k'a nyaakom da bɪ dɔ mɪɲɲa.

⁵ Biisi bɪ, Woso n Krista mim k'a nyaakom da bɪ hunka gɔsɪ nɪ y, bɪ kɛɛrɛ naa, Woso mim bɪ dɔ hunka a zibɛəzanno m, kan a lesinnɪsorazanno wɔɔ kɪ m Sent-ɛspri m.

⁶ Krista mim k'a nyaakom da Woso n a hunka bɪ ba n nɪ: A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, dɔ vantɔɔ gɔɔɔ kɔ ɲ y'a zɛ kɔ ra kan Krista kɪ lemim nyɪnta bɪ tɔ ma bɪ, brɔɔ hɔjirle kɔ Woso a cɪnta zɪfɔrɔ wɔɔ m bɪ yum sɔ kan ɲ kɪ. ɲ y'a ba hɔdeem kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ, ler kɔ Woso a bɔ Krista nɔ ɔ bɪ, ɲ woo... hɔ m.

⁷ Woso barka bɪ tɔ ma m, mɔɔ n ganwɔrɛ yɪ, m m ba lemim nyɪnta bɪ zibɛənyɪ, Woso y'a paɲɲa zi ba an yɪ mɔɔ ma ncɪnaaɔ.

⁸ Mɔɔ m wosogɔɔɔ wɔɔ poorero wɔɔ poore, baa kan naa kɪ haay, Woso gan wɔ mɔɔ ma. Kɔ mɔɔ m hɔɔ mɪɲɲɔɔ kɔ ɲ nɪ Krista nɔ ɔ, bɪ ɲ tɛkka ba ɔ rɔ wɔɔ pa da dɔ vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m.

⁹ Kɔ m a ka, kɔ gɔɔɔ m hɔ kɔ Woso a nyaakom da biisi bɪ kɔ yɪrɛ zaa dɔ. Woso mɪɲɲa ɪ hɔ haay da, a ɪ hɔ naa dɔ nyaakom da sɔ biisi tee....

¹⁰ Woso bɪ, naa dɔ ba a ɔ, kɔ paɲɲazanno kan paɲɲasɔɔrɛzanno haay kɔ ɲ nɪ brama rɔ wɔɔ kɪ n Woso mindɔrɛ k'a zaa n hɔka bɪ dɔ kɛɛrɛ kristagɔɔɔ sokoma bɪ tɔ ma.

¹¹ Naa ba Woso ɔ, bala, a a cɪnta hɔɔ laato, bɪ ma bɪ durnya ba ɔ y, k'a hɔɔnhɔ naa dɔ ba wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nɔ ɔ.

¹² Kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan Krista kɪ ɔ sɪra ka ɔ bɪ, wɔɔ ɪ lɛ m k'ɔ zɔ Woso ma kan heerkoodɛbaa kɪ.

¹³ Naa tɔ ma bɪ, a yɛ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han k'a b'a heer zar kɔ mɔɔ nɪ fɪryɪrɛ nɔ ɔ awɔɔ minto bɪ tɔ ma y. Mɔɔ fɪr bɪ yɪrɛ bɪ, a ka a nawom awɔɔ m lɛbɔɔrɛ yɪ.

Krista ɲɔarɛ dɔrɛ

¹⁴ Naa tɔ ma m, mɔɔ nɪ kukurɛ zem Zɪ Woso taa.

¹⁵ A mɪɲɲa har haay a tɔ zi brama kan tara burɛ ɔ kɪ.

¹⁶ A ye mɔɔ nawom han, a leboore gotabaa to ma bi, k'a n'awɔɔ panɲa da ra Sent-Espri m, k'a a da ma a bir panɲa m a heer no ɔ.

¹⁷ K'an a ka so, ko Krista n nyunta awɔɔ heer ɔ sirakare no ɔ. A ye mɔɔ nawom so, k'awɔɔ m mɛsi da a jum kɔɔkɔɔ ko ɲoare no ɔ.

¹⁸ Maam bi, awɔɔ wɔɲ ɔ kan wosogɔɔ wɔɔ ki haay, a Krista ɲoare gotabaa kan a jintɔbaa ki, a he ki, kan a noyaa ki ji do.

¹⁹ A ye mɔɔ nawom k'awɔɔ n a ɲoare bi do, baa ko gosi b'a dam ma an a do haay bi ki bi, k'awɔɔ n a do, ko Woso mɛsirbaa jilli n'awɔɔ heer han.

²⁰ Woso munɲa a da ma an ho woo... ba, an le da ho haay ko wɔɔ n'a yem, gɛɛ ɔ n'ɔ hoɔn dam ma bi ra, naa ba a nawom kan panɲa k'a ni zi bam wɔɔ gor zi bi ki m.

²¹ Bi k'a to m leboore yi, kristagɔɔ sokoma bi gor zi, Krista Yeezuu to ma, wakati haay no ɔ, domum haay. Amina!

4

U ɔ yo ɔ, ɔ bir deem

Krista zekora no ɔ

¹ Ho ko mɔɔ ɔ ko m a ye awɔɔ han keere bi, ba n ni: awɔɔ do a ɔ, mɔɔ du n y'a ɔ ko mɔɔ ni Krista zi bam bi to ma. K'a mɛsirbaa ba amba Woso munɲa le n taa, an awɔɔ bir ma bi m.

² K'a bir a munɲɔɔ zerm tee..., a bir bogu-bogu, a bir buraama m, k'a ye ko ma ɲoare no ɔ.

³ K'a a yo ɔ, a bir deem Sent-Espri zekora bi to ma, laafi kan ko ki no ɔ.

⁴ Krista me bi deem, Sent-Espri bi deem, taaherle ho ko Woso wɔɔ bir ma, k'ɔ b'a yi bi deem so.

⁵ Wɔɔ Zuuba bi deem, sirakare bi deem, batem deem wɔɔ n'a sim,

⁶ Woso deem, a m goaa haay Zi, a y'a so ho haay ɔ, an ni zi bam kan goaa haay ki, an ni goaa haay heer ɔ.

⁷ Bi Woso barka ka wɔɔ goaa biyɔ ɔ, Krista n a jir a hoɔnhɔ ma.

⁸ Naa do Wosoci b'a hi ma, a ɔ:

K'a der mim ɔ bi,
a lonno gaa an ta ɲ ni,
an gan wo goɔɔ ma.

⁹ N ɔ: <A der> Naa ji n bo ni? Naa ɔ k'a hi, a ɔ, lee a ka an zer tara noom ɔ paan....

¹⁰ Goaa k'a zer bi, a munɲa i der brama laato, k'a nyunta ho haay no ɔ, a ka ko ɲ ni yi munɲa fasi.

¹¹ A i gan wo goɔɔ ma. A a ka gosunno n a ba a zibɔezanno, an a ka gosunno m wosolesinnisorazanno. A n a ka nɔɔ m lemim nyunta padɛnno, an nɔɔɔ ba a goɔɔ dundonno, hodindagooɔnzanno m so.

¹² A ba a ɔ ncinaaɔ, ko wosogɔɔ wɔɔ n a da ma ɲni Woso zuure zibɔ bi ba, ko Krista me bi m ta lee sirakare no ɔ.

¹³ Maam bi, wɔɔ tam lee haay. U sirakare, kan Woso Nyi bi doore ko wɔɔ n ta m bi ki n yi deem. U ma Woso zaa bi no ɔ, ɔ bi bo ko ɔ kan Krista munɲa ki fasi.

¹⁴ Ncinaaɔ bi, wɔɔ bi nyintam nyino do, ɔ ɔ munɲɔɔ to goɔɔ n bir ɔ yɔɲɲom jisa kan bisi ki a hodindare haay ni y, ɲoarzanno m, bi ɲ bi wɔɲ ɔ do ɲni ɲoaaɔ ba wɔɔ m, wɔɔ n fo y.

¹⁵ Bi, ko wɔɔ i sura hum ɲoare no ɔ, wɔɔ mam ho haay no ɔ Woso zuure bi no ɔ, ɔ tolle ba ɔ ɔ ba amba Krista m, a m minzaa.

¹⁶ A muɲɲa tɔ ma m, mɛ bi vɔɲɲɔ wɔɔ jilli n kɔ nyasɔ ɲɲi deem. Gɔaa mɛ kunɔro n'a kam mɛ bi vɔɲɲɔ wɔɔ nɔ kɔ nyasɔm, mɛ bi n deem. Maam bi, kɔ mɛ bi vɔɲɲɔ biyɔɔ y'a zi bam, bi n'a kam mɛ bi n bir tam lɛɛ tee... an bir mam ɲɔare nɔ ɔ.

Misɪrbaa daa kɔ Krista a ka wɔɔ ɔ

¹⁷ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hire awɔɔ m, m n'a yere awɔɔ han Zuuba tɔ ma bi ba n nɔ: A b'a ya a misɪrbaa bi ba am gɔɔɔ kɔ ɲ n Woso dɔ rɔ wɔɔ hɔ bi nɔ y, zu ɲ nawɔre a hɔɔndarɔrɔ ɔ, ɲ bi hɔsi yim naa bare nɔ ɔ y.

¹⁸ Monsigɔ y'a so ɲ hɔɔn ɔ, ɲ laato misɪrbaa kɔ Woso n'a kam bi ma. Bala, ɲ n hɔsi dɔ y, kɔ ɲ y'a heer ta bi tɔ ma.

¹⁹ Nyannɔ bir ɲ zem fɪga y, a da ɲ y'a ɔ jaandare lɛ ɔ, ɲɲi dintim misɪrbaa do haay bam, b'a nyannɔ ba ɲ nɔ y.

²⁰ B'awɔɔ, misɪrbaa naa do bɛɛ Krista a dunda awɔɔ nɔ y.

²¹ A muɲɲa mim n y'a dunda awɔɔ m bi, kɔ kristagɔɔɔ n'awɔɔ m bi, n nɔ sɪra k'a nɔ Yeezuu nɔ ɔ bi dunda awɔɔ m.

²² Naa minto bi, awɔɔ a ga m, a a biisi misɪrbaa bi tɔ, a a bɔ a mesim k'a letaamarɔ bɔnyaarɔ nɔ bra bimbare awɔɔ m k'awɔɔ zaar ba b'ɔ.

²³ K'a lɔrlɛ yi a heer kan a hɔɔn kɔ ɔ.

²⁴ K'a misɪrbaa daa kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bi ba. Woso ɪ misɪrbaa bi do da an bɔ a muɲɲa rɛ, bi y'a ka misɪrbaa bi do n tɪrga, an Woso nɔ yi, an sɪra sɔ.

²⁵ Naa tɔ ma bi, a b'a ya, a ɲɔaar ba y. Gɔaa biyɔɔ n sɪra hɔ a mim m, bala mɛ deem vɔɲɲɔ n wɔɔ m.

²⁶ K'awɔɔ nɔ ma ɔ, a b'a ka a mimbɔnyaa ba y. A b'a nɔmaa bi tɔ a nɔ ɔ gum n da nɔ y.

²⁷ A bi zaa ka Sotaana ɔ, an bor a ra y.

²⁸ Gɔaa k'a nɔ koor bam biisi bi, an a wɔ bɔ koorbaa b'ɔ k'an zi ba an a lɛɛmaa hɔ yi, maam bi, a y'a dam ma an hɔ yi, an n'a dam gɔaa k'a lɛ n taa daahan ma han.

²⁹ Meerbaa bɔnyaa sɪ n a ga m an bɔ awɔɔ lɛ ɔ y, k'a meerbaa k'a n'a dam gɔɔɔ han, ɲɲi ta lɛɛ sɪrakare nɔ ɔ bi ba. K'a meerbaa muɲɲa ba, k'an a da gɔɔɔ kɔ ɲ n'a tɔr kare awɔɔ ma rɔ wɔɔ han.

³⁰ A b'a ka a Sent-ɛspri heer zɛ ma y, Woso bi, a ka a ɔ awɔɔ ɔ, k'a a jɪ da wɔɔ ɔ, bi n'a hɪnkare a ɔ, Woso y'a so awɔɔ ɔ, an n'a hɪnkam sɔ a ɔ, dɔmɪm ɪ zem Woso n bi wɔɔ yɔm fast-fast.

³¹ A b'a tɔ mim n bir a heer ɔ kan gɔaa kɔ y, a bi yi heerbusuzanno y, a bi nɔmaa ba y. A bi yi hany-hany zanno y, a bi sonso wɔ y, k'a zi bɔnyaabare do haay tɔ.

³² Bi, k'a bir muɲɲa kan kɔ kɔ, a bir kɔ ɲɔam gota, a bir sugur kam kɔ ɔ, amba Woso sugur ka awɔɔ ɔ Krista nɔ ɔ bi m.

5

K'a misɪrbaa ba leegure nɔ ɔ

¹ K'a Woso hɔbaa dunda, bala, a nyɔnɔ n'awɔɔ m, an n'awɔɔ ɲɔam.

² K'a misɪrbaa ba ɲɔare nɔ ɔ amba Krista m. A ɪ wɔɔ ɲɔa, an a meeyaa ka wɔɔ tɔ ma, a muɲɲa a ka amba n tɪr hɔ zɛ n a ka Woso ɔ, an Woso nɔ yi bi m.

³ Wosogɔɔɔ n'awɔɔ m, bi tɔ ma bi, an a ga m kɔ jaandare mim, dintim do haay mim, lɛ n bir gɔaa hɔ zi mim n nyɔnta awɔɔ bire ɔ y, a bi soora ba ɲ ma sɔ fɪga y.

⁴ A n a ga m so, kɔ meerbaaro yaarsiro n bo a le o y, hoonwar kan dokarero meerbaaro ki y. A ga a o m k'awoo n bir barka yaa dam Woso m.

⁵ K'a do munja a o, jaandanno, lanno gee yaarobanno, munyoozaa. Munyoozaa bi, wosobaawom yaader m, bala, a honyi nja an le da Woso ra. Nawonno haay, n gosi bi gasom Krista kan Woso ki cirbæ b'o fuga y.

⁶ A n a ga m kɔ guaa n bra bumba awoo m meerbaa vanvanno ni y. Naa woo... to ma m, Woso nomaa n'a kergum guoo kɔ n bir yem ma ro woo ra.

⁷ Ncinaas bi, a b'a ze kɔ ra kan n ki y.

⁸ Biisi bi, awoo i monsigæ o, bi keere naa, awoo i leegure no o, k'awoo a ze kɔ ra kan Zuuba ki bi to ma. Ncinaas naa, kɔ leegure guoo n'awoo m bi, k'a leegure misirbaa ba.

⁹ Bala, ho kɔ leegure ni zem ni bi, bamunja m, kan turgabaa zibæ ki, kan sira ki.

¹⁰ K'a a yo o, a ho kɔ Zuuba le n taa bi do, a bo kɔ zi.

¹¹ A bi monsigæ zibæro woo ba so y, n nyoodo ba o y, k'a n bonyaabaa bi hi garga ra.

¹² Ho kɔ guoo woo duro n'a bam seere bi, a hire munja nyanni ta o.

¹³ Bi, ho haay k'o n ni bore a mim n garga ra bi, ho bi do i yim fasi, o n'a mim dom.

¹⁴ Bala, ho haay k'a ni bom garga ra bi, a ba a nawom leegure. Bi y'a ka n a hi, n o:

Ibu k'i ni hinceem bam bi,
gu hinceem ma, wuti gæno gaa o,
kɔ Krista n lee gu i m.

¹⁵ Naa to ma bi, k'a dundo misirbaa k'awoo n'a bam bi zi munja. A b'a misirbaa bi ba hoonwar no o y, bi k'a misirbaa bi ba hoontaure no o.

¹⁶ Bonyaabaa y'a so her domunno woo o guta, bi to ma bi, k'a a yo o, a bir ho k'a ga bare m bi bam wakati haay no o.

¹⁷ A bi yi hoonwarzanno a misirbaa bare no o y, bi k'a a ka ma a ho kɔ Zuuba le n taa k'awoo n a ba bi do.

¹⁸ A bi diven mi an a mum durgæ y. Awoo misirbaa an n'a zaar bam. Bi, k'a to kɔ Sent-Espri n a a han.

¹⁹ K'a kɔ panja da ra Woso leboore laaro m: K'a laa lo laaro ciro woo o, kan mim ma laaro woo ki, kan laa haay kɔ Sent-Espri a da a heer o ki. K'a laaro woo lo a Zuuba da o kan a heer ki haay.

²⁰ Wakati haay kan mim haay ki no o, k'a Zi Woso barka da, woo Zuuba Yeezuu Krista to ma.

²¹ K'a ye kɔ ma, k'awoo ni Krista dan o bi to ma.

Lɔ kan a zim ki mim

²² Lanno woo, k'a ye a zino woo ma, amba awoo ni yem Zuuba ma bi m.

²³ Bala, lo minzaa n'a zim m, amba Krista n'a guoo woo sokoma bi minzaa bi m, Krista munja me n'a guoo woo sokoma bi m, an a me bi bomborezaa.

²⁴ Bi, amba kristagoo woo sokoma bi ni yem Krista munja ma bi, lanno woo k'a ye a zino woo ma so ho haay no o.

²⁵ Yaaro woo, k'a lanno woo nja, amba Krista a guoo sokoma bi nja an ye an a munja ka ze ma a to ma bi m.

²⁶ A a ba o ncinaas, k'a ka k'a guoo woo sokoma n yi munja fasi Woso mum o. A guoo woo sokoma hu a bo hi m kan a lemim ki m.

²⁷ A ŋɔa a ɔ, k'a ɔɔɔ sokoma bi n bi jum a lɛɛ lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ, hubɔrɛ nɔ ɔ, muŋɔabaa fast nɔ ɔ, kɔ kɔrɔma si, gɛɛ hɔ bɔnyaa si bi yi ɔ a ɔr zi y, k'an bir Woso soohɔ fast, minsi bi yi ɔ a ɔr zi y.

²⁸ Yaarɔ wɔɔ a ga m sɔ, n n'a lanno wɔɔ ŋɔa ncinaaɔ, amba ŋn'a mɛ ŋɔam bi m. Gɔaa k'a n'a lɔ ŋɔam bi, a muŋɔa n'a ŋɔam.

²⁹ Gɔaa ba ɔ an nɔ sɔrɛ a muŋɔa mɛ nɔ y, nyasɔ a nawom nɔ, an n'a torm, amba Krista n n'a bare a ɔɔɔ sokoma bi m bi m.

³⁰ K'a mɛ bi vɛŋɔrɔ n wɔɔ m bi tɔ ma m, an nɔ nyasom wɔɔ m maam.

³¹ N y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: <Naa tɔ ma m, gɔaa n n'a ɔrɛ a zɔ kan a da kɔ ma, an a na a lɔ ma, ŋ gɔaa hɔya haay n a ba gɔaa deem.>

³² Mim naa do nɔyaa ta ɔ gɔta, mɔɔ ɔ kɔ m a hɔ m ɔ, Krista kan a ɔɔɔ sokoma bi kɔ mim n y'a hɔ.

³³ Bi, a hɔ n nawɔrɛ awɔɔ ma sɔ, gɔaayar biyɛɛ n a lɔ ŋɔa amba a a muŋɔa ŋɔa bi m, kɔ lɔ biyɛɛ n a zim da ɔ sɔ.

6

Nyɔno kan a zɔrɔ kɔ mim

¹ Nyɔno wɔɔ k'a a zɔrɔ wɔɔ lɛ si, amba Zuuba lɛ n taa bi m, a ga a ɔ m.

² Lɛɛkarɛ lɛ kɔ Woso lɛr bɔ an a na ma bi ba n nɔ: <I zɔ kan i da kɔ da ɔ.

³ Maam bi, i misɔrbaa nyɔnta yim, i meeyaa jintɛ yim tara burɛ ɔ.>

⁴ Awɔɔ k'a m nyɔno wɔɔ zɔrɔ wɔɔ, a bi nyɔno wɔɔ da nɔmaa ma y, bi k'a ŋ tɔr, a ŋ bɔ zaa ɔ, dɔndɔrɔ kɔ ŋ y'a tɔ Zuuba zi m.

Lɔnno kan a zuubɔɔ kɔ mim

⁵ Awɔɔ kɔ lɔnno n a mɔ rɔ wɔɔ, k'a zu a soorezanno wɔɔ lɛ ɔ daɔrɛ gɔta m, kan a heer kɔ m haay, amba awɔɔ nɔ yem Krista ma bi m.

⁶ A bi ŋ zi ba kɔ ŋ nɔ dundore awɔɔ zi bi tɔ ma y, i ɔ a ka awɔɔ nawom ma kɔ ɔɔɔ nɔ n yi a ra y. Bi k'a ŋ zi bi ba, kɔ Zuuba zibɛɛnyɔnɔ n'awɔɔ m a n nɔ zum Woso hɔɔnɔhɔ ɔ bi tɔ ma.

⁷ K'a a zuubɔɔ wɔɔ zi ba kan a heer kɔ haay, i ɔ, Zuuba zi awɔɔ n'a bam ɔɔɔ hɔ bɛɛ y.

⁸ Awɔɔ dɔ a ɔ, zi muŋɔa kɔ gɔaa n'a bam haay, Zuuba y'a zibɛɛ bi nyɔɔdɔ kare a zaa ɔ, baa k'a zaa bi lɔ m gɛɛ soamuŋɔaɔzaa m.

⁹ Awɔɔ kɔ lɔnno soorezanno n'awɔɔ n nɔ wɔɔ, k'a ba maam sɔ a lɔnno wɔɔ m, a bi nyaa ba kan ŋ kɔ y. Awɔɔ dɔ a ɔ, awɔɔ kan a lɔnno wɔɔ kɔ bi, awɔɔ Zuuba bi deem an nɔ brama, b'a bir ɔɔɔ jirɛ bɔrɛ y.

Sɔtaana bɔrla zaa

¹⁰ Meerbaa kɔ mɔɔ n'a nyamborm nɔ bi ba n nɔ: k'a a paŋɔa da ra Zuuba zekura nɔ ɔ, a paŋɔa gɔta bi nɔ ɔ.

¹¹ K'a yarmɔdrɔ kɔ Woso nɔ ŋ karɛ a ɔ bi da a ma, k'a a da ma a jum kɔɔkɔɔ Sɔtaana hɔɔnkarɛrɔ zibɛɛ bi lɛ ɔ.

¹² ɔɔɔ bɛɛ wɔɔ nɔ yar bi bam kan ŋ kɔ y. A ba wɔɔ nawom kan zinɛrɔ kɔ, kan lɛɛzanno kɔ ŋ nɔ paŋɔa bam, ŋ n'a sɔ lɛɛrɔ ɔ, ŋ n'a sɔ durnya naa dɔ kɔ mɔnsigɛ n b'ɔ, ŋ nɔ brama rɔ wɔɔ kɔ.

¹³ Naa tɔ ma bi, k'a Woso yar mɔdrɔ wɔɔ da a ma. K'a wɔ ɔ, a jum kɔɔkɔɔ dɔmum bɔnyaa hinni ɔ, a a da jum bi lɛ ɔ, a yar ba paan... a a da ma, k'a gɔɔta a jum a gam la.

¹⁴ K'a a banka a jum kɔɔkɔɔ. K'a sɔra sɔ a mɔr ɔ, am hɔsɔɔ hɔ bi m, k'a bir tɔrgabaa m, ɔŋɔ kɔ n n'a dure a ma n bi, k'a du a ma.

¹⁵ Lemim nyɔnta bi nɔ laafi kam, k'a pa da kaare-kaare, kɔsɔ n bi awɔɔ n'a dan ɔ.

¹⁶ K'a bɪr sɪrakarɛ m, gɔŋŋo kɔ n n'a tarɛ a m n bɪ sɔ, awɔɔ nɪ bɔnyaabarezaa bɪ karɔ kɔ sewurɛ n ta ŋ ma rɔ wɔɔ linlihim nɪ.

¹⁷ Bombɔrɛ kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bɪ, yarbare firgɛ m, k'a ku a mim ma. K'a Woso lemim bɪ sa sɔ, yarbare kargɔ m Sent-Espri n'a karɛ awɔɔ ɔ.

¹⁸ K'a yaa da wakati haay. K'a yaadare do haay da Sent-Espri daahan nɔ ɔ. A bɪ kɔ kan yaa bɪ dare kɪ y, k'a bɪr tam lɛɛ tee.... K'a yaa da wosogɔɔ wɔɔ haay tɔ ma sɔ.

¹⁹ K'a yaa da mɔɔ tɔ ma sɔ, kɔ Woso n a lemim da m lɛ ɔ, kɔ m a pa da kan heerkoodɔbaa kɪ, kɔ m hɔ k'a nyaakom da lemim nyɪnta nɔ ɔ bɪ hɪ fasɪ-fasɪ.

²⁰ Mɔɔ bɔ Woso ɔ kɔ m lemim nyɪnta bɪ pa da, baa kɔ mɔɔ nɪ lɔnnɔɔɛ ɔ naa. Naa minto bɪ, k'a yaa da Woso m mɔɔ tɔ ma, kɔ m lemim nyɪnta bɪ pa da amba a a ga m bɪ m.

Leersore

²¹ Tisikkɪ mɔɔ mim dɪndare awɔɔ m, k'awɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ n'a bam bɪ dɔ. Wɔɔ danyɪ m, ɔ n'a ŋɔam, an nɪ Zuuba zi bam mɪŋŋa.

²² A nyɔɔ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ ma tɔkke, k'an bɪ mɔɔ mim dɪnda awɔɔ m, an awɔɔ heer yo.

²³ Bɪ kɔ Zɪ Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ m laafɪ kan ŋɔarɛ kɪ, kan sɪrakarɛ kɪ ka ɔ danyɪnɔ wɔɔ haay ɔ.

²⁴ Gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista ŋɔam, ŋɔarɛ k'a nyarɛ ba ɔ bɪ m nɔ wɔɔ, kɔ Woso n ŋ barka da ɔ.

Ci kɔ Pol a ba FILIPII ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Filipii zanno ma bi

gasɔɔrɛ

Pol ɪ ci bi ba. Kristazibəezanno ci b'ɔ bi, Filipii kɔ bi Pol lɛɛ ka ɔ an lelim nyinta bi pa da ɔ Masedɔan kɔɔ wɔɔ barla, hɔhɔnkare kɔ Woso a hunka m bi je ɔ. (Zibəezanno Ci 16.6-40) Nyinta a ɔ lonnoɔɔ ɔ Rɔm ɔ an ci bi ba.

Ci bi ba a ɔ, k'a Filipii kristagɔɔ wɔɔ barka da, bala, η y'a da han busoo m, bi ma bi, a ɪ kɔrɛ nɔ ɔ. Ci bi ba a ɔ sɔ, k'a η heer yɔ kɔ η nɪ jɪm kɔɔkɔ Krista nɔ ɔ, bala nɔaahɔɔndarɔɔ nyinta ɔ gɔta dɔmum bi dɔ ɔ, ηn'a nɔam k'a gasɔ Filipii kristagɔɔ sokoma bi nɔ ɔ. A ɪ heernyɔɔ mim dundam ci bi nɔ ɔ, kan komare mim kɪ, mɪnɪhazerle mim kɪ.

A y'a hunkare η nɪ, a ɔ, kristagɔaa a ga m, an a ka ma k'a bɔ kɔ ɔ kan Krista mɪnɪja kɪ a mɪsɪrbaa nɔ ɔ, bi nyɔɔɔɔ n ta ɔ an cem. (Filipii zanno 3)

Pol ɪ yaa dam

Filipii kɔ kristagɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪnɪja Pol kan Timote kɪ bi, Krista Yeezuu zibəənyɪnɔ m wɔɔ m, ci bi ba wɔɔ nawom wosogɔɔ kɔ η nɪ Krista Yeezuu nɔ ɔ, ηnɪ Filipii kɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, kan a lɛezanno wɔɔ kɪ kan a daahanzanno kɪ ma.

² A yɛ wɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n barka kan laaftɪ kɪ ka a ɔ.

Pol yaadare

³ Kɔ mɔɔ tɪr m hɔɔn da awɔɔ ma, bi mɔɔ yaa da Woso m barka awɔɔ tɔ ma.

⁴ Kɔ mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma, a da mɔɔ n nawom kan heernyɔɔ kɪ.

⁵ Bala, awɔɔ jɪm mɔɔ m paan... lelim nyinta bi padare nɔ ɔ hallɪ a sɪnɪɪda ɔ an ta an her ku.

⁶ Mɔɔ dɔ fasɪ m ɔ: zi mɪnɪja kɔ Woso a sɪnɪɪda ba awɔɔ gɔr zi bi, a tam lɛɛ an tolle ba an zibəə bi dɔ nyambɔr Krista Yeezuu wusigɔrɛ hinni ɔ.

⁷ A a ga m kɔ mɔɔ nɪ m hɔɔn da awɔɔ haay ma ncɪnaaɔ, kɔ mɔɔ n'awɔɔ nɔam gɔta bi minto. Bala, kɔ mɔɔ nɪ lonnoɔɔ ɔ naa ɔ naa, gɛɛ kɔ mɔɔ nɪ lelim nyinta pa dam m n'a hunkam sɔ m ɔ, sɪra m bi, awɔɔ a na mɔɔ ma barka kɔ Woso a ka mɔɔ ɔ ncɪnaaɔ bi nɔ ɔ.

⁸ Denter m, Woso m mɔɔ kasetɪzaa, a a dɔ a ɔ, mɔɔ y'awɔɔ gɔaa haay nɔam paan... Krista Yeezuu nɔare nɔ ɔ.

⁹ Hɔ kɔ mɔɔ n'a yɛm Woso han awɔɔ tɔ ma bi ba n nɪ: A yɛ mɔɔ nawom k'awɔɔ nɔare n bɪr a dam la tee..., k'awɔɔ m bɪr hɔɔrɛ m, k'a a da ma a bɪr mim jɪ mare m.

¹⁰ K'a a da ma sɔ, a hɔ k'an mɪnɪja dɔ a bɔ kɔ zi a ba. Maam bi, awɔɔ yɪm mɪnɪja fasɪ, minsɪ bi nyɪntare awɔɔ ma hinni kɔ Krista n nɪ zɛn ɔ b'ɔ y.

¹¹ Yeezuu Krista tɔ ma, tɪrgabaa zibəəro y'awɔɔ mɪsɪrbaa hanm, an yɪ Woso lɛbɔɔrɛ kan a daɔrɛ kɪ.

Pol dure n a nya lelim nyinta bi padare ɔ y

¹² M danyino, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, mim ninɲɛ k'a mɔɔ yɪ bɪ, a da a ɔ lemim nyɪnta bɪ ta lɛɛ han denter m.

¹³ Bala, mim bɪ dɔ tɔ ma bɪ, Rɔm cir dɔmazanno wɔɔ kan gɔɔɔ haay kɪ sɔ a dɔ ɲ ɔ, mɔɔ du n y'a ɔ Krista tɔ ma.

¹⁴ Bɪ wɔɔ danyino wɔɔ paɲɲa a da ra Zuuba zuure nɔ ɔ, mɔɔ dure bɪ tɔ ma, a a ka ɲ heer n kookoo gɔta, ɲn'i Woso lemim bɪ pa dam bɪ nyibɛə ba ɲ nɪ y.

¹⁵ Sira m, gɔɔɔ gɔsɪnnɔ ɪ Krista lemim nyɪnta bɪ pa dam jumbaa kan bakomare kɪ nɔ ɔ. Bɪ, gɔsɪnnɔ y'a pa dam noom hu m.

¹⁶ A pa bɪ da brɔɔ n nawom ɲɔare nɔ ɔ, ɲ y'a dɔ ɲ ɔ, kɔ mɔɔ nɪ lɔnnɔɛ ɔ naa, lemim nyɪnta bɪ pa dare tɔ ma m.

¹⁷ Bɪ, ɲnɪ gɔɔta rɔ wɔɔ, pa bɪ da brɔɔ n nawom noom kundɛ m, jumbaa nɔ ɔ, ɲn'a gingare ɲ ɔ, a mɔɔ fɪryɪre bɪ gore dan ɔ ncɪnaaɔ lɔnnɔɛ ɔ b'ɔ.

¹⁸ Baa kɔ ɲ yɪ pa bɪ dam noom m gɛɛ sira nɪ, mɔɔ bɪr kɔm sɪ ma y, bala, Krista lemim bɪ n'a pa dam. Naa tɔ ma bɪ, mɔɔ yɪ m heer nyɔɔre, bɪ mɔɔ gɔɔtam m m heer nyɔɔ.

¹⁹ Bala, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, naa woo... zɛm bɪ yɪ mɔɔ bombɔre, awɔɔ yaadare kan Yeezuu Krista ɛspri daahan kɪ tɔ ma.

²⁰ Bala, hɔ kɔ mɔɔ nɪ dɔm ma, m a ta m heer lɛ kan m paɲɲa kɪ haay bɪ, mɔɔ lɛ baa kɔ hɔsɪ nyanni n bɪ m nyasɔ y, mɔɔ gɔɔta m heerkoodɛbaa m. Bɪ, kɛɛre sɔ naa, amba dɔmum haay m bɪ, kɔ Krista n leɔɔre gɔta yɪ m mɛ ɔ, m mɪsɪrbaa nɔ ɔ, gɛɛ m zɛ nɔ ɔ.

²¹ Bala, kan mɔɔ kɪ, Krista m mɔɔ mɪsɪrbaa, zɛ b'i yɪre ɪ ɔ, hɔnyɪ m.

²² Bɪ kɔ mɔɔ gɔɔta tara burɛ ɔ kɔ m mɪsɪrbaa ba, a y'a kam m zi ba gɔɔɔ daahan tɔ ma. Naa minto bɪ, mɔɔ n a dɔ kɔ kara mɔɔ n'a bɔɲ ɔ y.

²³ Hɔ hɪya naa nɪ mɔɔ gaare: Mɔɔ lɛ taa kɔ m m hɔr, m ta m bɪr kan Krista kɪ. Bɪ n mɪɲɲa mɔɔ ma an lɛ da paan....

²⁴ Bɪ kɔ mɔɔ gɔɔta tara burɛ ɔ naa ɔ sɔ, a yɪre awɔɔ daahan gɔta.

²⁵ Naa tɔ ma bɪ, mɔɔ dɔ paan..., mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ gɔɔtam mɪsɪr, m bɪr kan awɔɔ haay kɪ k'awɔɔ n ta lɛɛ, a bɪr heernyɔɔ m sɪrakare nɔ ɔ.

²⁶ Ncɪnaaɔ bɪ, kɔ mɔɔ m bɔ m bɔr awɔɔ zi, awɔɔ y'a heer nyɔɔm a a lɛ bɔ Krista Yeezuu ɔ gɔta, mɔɔ tɔ ma.

Sɪrakare zoobare

²⁷ Bɪ, k'a mɪsɪrbaa ba amba Krista lemim nyɪnta bɪ n'a hum bɪ m. Maam bɪ kɔ mɔɔ wɔ ɔ m bɔr awɔɔ zi, gɛɛ kɔ mɔɔ n m da ma, mɔɔ y'awɔɔ mim mam, m a dɔ m ɔ, awɔɔ ɪ jɪnum kɔkɔɔ a lɛ n deem, an nɪ zoo bam heer deem m, kɔ sɪrakare kɔ lemim nyɪnta bɪ n'a kam bɪ n ta lɛɛ.

²⁸ A bɪ ye jɪnnɔ wɔɔ n nyibɛə da a ma fɪga y. Bɪ n'a kare ɲn'a dɔ ɲ ɔ, a nyaam, b'awɔɔ ɪ bombɔre m. Bɪ naa dɔ naa, a tɔ a ɔ, Woso zi.

²⁹ Bala, mimbirenyɪnta kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ Krista nɔ ɔ bɪ, k'awɔɔ n sira ka ɔ bɛɛ n a deem y, bɪ k'awɔɔ n fɪr yɪ a tɔ ma sɔ.

³⁰ Awɔɔ kan mɔɔ kɪ, zoo deem wɔɔ m tara ɔ n'a bam. Zoo deem bɪ dɔ mɔɔ ba biisi awɔɔ mum la bɪ, bɪ, awɔɔ dɔ, a mɪɲɲa mɔɔ gɔɔta m m ta ra.

2

Ɔ Krista ji sa

¹ Zekɔra k'awɔɔ n ta m kan Krista kɪ bɪ, a bɪr awɔɔ heerkoodɛbaa dam la ra? Awɔɔ ɲɔa k'a nawom bɪ bɪr awɔɔ heer yom na? Awɔɔ n a zɛ kɔ ra
*Sent-ɛspri nɔ ɔ ra? Awɔɔ ɪ kɔ ɲɔam an nɪ kɔ cicir zɛm, gɛɛ lɔ?

² Naa tɔ ma bɪ, k'a kɔ ma, a a lɛ ba deem, a bɪr ɲɔare deem m, a bɪr hɔɔn deem m. Maam bɪ, mɔɔ heernyɔɔ yɪm faɪ.

³ A bɪ hɔsɪ ba jumbaa nɪ y, b'a bɪ hɔsɪ ba k'a mɪɲɲɔɔ hɪnka y, naa nyɔɔɔɔ ba ɔ y. Bɪ, gɔaa biyɛ n a mɪɲɲa zer a muno taa, a ɔ, ɲ lɛ da a m.

⁴ A b'a ka a mɪɲɲɔɔ daahan ma bala y, k'a a ka a muno daahan ma ɔ.

⁵ K'a bɪr hɔɔn kɔ Krista Yeezuu n ta m bɪ m kan kɔ kɪ.

⁶ A mɪɲɲa kan Woso kɪ bɪ, ɲ deem, bɪ, a n a ka ma wɔɪn... kan paɲɲa kɪ, k'a gɔɔta a a ga kɔ ɔ kan Woso kɪ y.

⁷ Bɪ, a yɛ an hɔ haay tɔ, an a ba zibɛɲɪ, a ba a ɔ gɔaa, am gɔaa woo... hɔ bɪ m. A n yɪ amba gɔɔɔ n nɪ yɪm bɪ m.

⁸ A a mɪɲɲa ba poore, an yɛ Woso ma, an tolle ba an yɛ an ga, b'a zɛ bɪ, zɛ bɔnyaa m, ga a ɔ, gɔdarkɔra ma.

⁹ Naa k'a a ba bɪ minto bɪ, Woso a gore da ɔ, an cem haay, an tɔ k'a nɪ tɔrɔ haay woo... burɔ ɔ bɪ ka ma.

¹⁰ A ba a ɔ maam kɔ Yeezuu tɔ ma bɪ, kɔ kunkonno haay kɔ ɲ nɪ brama kan tara burɔ ɔ kɪ, tara noom kɪ ɔ, n kukurɔ zɛ.

¹¹ Kɔ nɛem haay n a bɔ a lɛ ma a ɔ, Yeezuu Krista m Zuuba, bɪ nɪ yɪm Zɪ Woso leɔɔrɛ.

¹² M ɲɔare gɔɔɔ, nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ kan awɔɔ kɪ bɪ, awɔɔ ɪ yem Woso ma tee.... Bɪ, dɪtaaa naa, mɔɔ ba kan awɔɔ kɪ b'ɔ y. Nɔɪnaaɔ bɪ, k'a banka a yɛ ma gɪta. K'a bɔmbɔrɛ kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bɪ zi ba, nyɪ ba Woso m, kan mɛhɪnkɔ kɪ nɔ ɔ.

¹³ Bala, Woso mɪɲɲa nɪ zi bare awɔɔ ɔ, an n'a kam awɔɔ nɪ letaama m kan paɲɲa kɪ m, k'a hɔ k'a ga kɔ ɔ kan a hɔɔnhɔ kɪ bɪ ba.

¹⁴ Kɔ zibɛɛ kara n ta ɔ, k'a ba, a bɪ kukur ba, b'a bɪ bɪsɪ ka a bare nɔ ɔ y.

¹⁵ Maam bɪ, awɔɔ yɪm noonhuzanno, gɔsɪ bɪ hɔsɪ yɪrɛ an a hɪ awɔɔ ma y. Awɔɔ yɪm Woso nyɪnɔ kɔ mim danɲada sɪ ba ɲ ma y, a n nɪ durnya naa do gɔɔɔ kɔ ɲ vɔn, ɲnɪ zibɔnyaabɛnnɔ nɔɔm bire ɔ. Awɔɔ a ga m, a yɔ ɲ bire ɔ am fɪtrɛrɔ m.

¹⁶ Bala, awɔɔ n ta mɪsɪrbaa lemim bɪ m, an n'a pa dare ɲ nɪ. K'awɔɔ ba nɔɪnaaɔ, bɪ n n'a kam awɔɔ n yɪ mɔɔ leɔɔrɛ, hɪnnɪ kɔ Krista n nɪ zɛɲ ɔ b'ɔ. Bala, bɪ n n'a hɪnkare a ɔ, mɔɔ zibɛɛ bɪ, kan mɔɔ kɔrɛ bɪ kɪ n yɪ vam y.

¹⁷ Awɔɔ sɪrakare bɪ bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, mannɪ awɔɔ n'a kam Woso ɔ. A a da ma, n nɪ mɔɔ zɛ gɛr, bɪ k'a yɪ maam m meeyaa bɪ mɔɔ na awɔɔ sɪrakare mannɪ bɪ ma. Bɪ, a yɪm mɔɔ ma heernyɔɔ, bɪ mɔɔ yɪ m heer nyɔɔm kan awɔɔ kɪ.

¹⁸ A maam ɔ kan awɔɔ kɪ, k'a heer nyɔɔ, a heernyɔɔ ba kan mɔɔ kɪ.

Pol ɔ, k'a Timote kan Epafrodit kɪ nyɔɔ

¹⁹ Kan Zuuba Yeezuu daahan kɪ, mɔɔ y'a gungam kɔ m Timote nyɔɔ awɔɔ zi zɔɔ. Maam bɪ, k'a b'a bɔ an bur, mɔɔ y'awɔɔ mim mam ɔ m heer kooɔɔ yɪ.

²⁰ Gɔsɪ vanta ba naa ɔ, an n'a hɔɔn dam, an nɪ kɔrɛ awɔɔ mim ma kan mɔɔ kɪ y.

²¹ N wo... naa, a ka η nawore a muηηoo daahan ma, η bir a kam Yeezuu Krista hoonho ma y.

²² Bi, ku Timote ni, awoo sira bi, awoo do a o, a nyinta kan moo ki amba nyi tir kan a zi ki bi m, o lemmim nyinta bi zi ba.

²³ Ncinaas bi, ku moo m mim bi zaa yi, a muηηa moo n'a nyooore awoo ma zoo-zoo.

²⁴ Moo sira ka Zuuba no o, m a do m o, moo zem so awoo zi b'o zoo.

²⁵ Bi moo y'a gungam keere moo o, pakra m ku m Epafrodit da zaa ra awoo m, moo danyi m, moo zibaeekoon m, moo zoobareekoon m so. Awoo y'a nyoo moo ma, k'an b'a da moo han.

²⁶ A y'a nuam paan... k'a a ya, a awoo yi haay, a ma k'a o, n o, awoo a yaaba bi ma bi, a heer a zar guta.

²⁷ Denter m, a yaaba ze an a yo k'a ga, Woso a cicir ze, b'a deem bee Woso a cicir ze y, moo cicir a a ze so, ku moo heerzarle b'a da ra y.

²⁸ Bi y'a ka moo n'a dare awoo m zaa ra zoo-zoo k'awoo n a yi, a heernyoo ba, ku moo heerzar bi n'a bore so.

²⁹ K'a bi lee ku, k'a si kan heernyoo guta ki Zuuba no o. K'a guoo ncinaas ro woo da o.

³⁰ Bala, a a yo k'a ga Krista zibae bi to ma, a a meeyaa ka ze ma, k'a a da ma, a zi k'awoo a ga m a ba moo m bi ba awoo bunce o.

3

Krista ni goaa bam turga

¹ Keere naa, m danyino, k'a a heer nyoo, k'awoo a ze ku ra kan Zuuba ki bi to ma. Meerbaaro ku moo η ba kan awoo ki ro woo moo m ya m ni sore η la, bi naa bir moo kore y, bala, a y'a dare awoo han.

² K'a dundo a zi kan guoo ku η n'a bonyaa bam no woo ki, jino m, nuar banjogasore bi hodindarezanno m, k'a dundo a zi kan η ki.

³ Woo ni banjogasore paan... bi zi bam. Bala, zu woo nawum Woso o Sent-Espri panja m. Krista Yeezuu n woo leboore, woo bir yom ziforo yunnibayiro ma k'o le bo o muηηoo o y.

⁴ A n bokare, moo m da ma m yo yunnibayiro woo duro ma so. Ku goaa y'a gungare a o, a ho yim yunnibayiro woo zibae no o, k'a maam moo i le da.

⁵ Moo yire domum sinnyo hinni o, m moo gaso o banjo o. Israyel goaa paan... m moo m, Benzamen do goaa m moo m, moo yaaboo woo haay ziforo ni η m. Ku Moyiisi lero woo zuure ni, nyinta moo o farizen m ni zure η o paan....

⁶ Woo yunnibayiro woo ku moo η nua guta bi, a a ka moo m fir ka kristagoo sokoma bi ma. Ku turgabaa ku n n'a kam ma lero no o bi ni, moo nyinta muηηa fasi, goo n mim yi k'a hi moo ma y.

⁷ A n bokare, hoo noon duro ku η nyoo do n ta moo ma biisi bi, moo i digare η ma dore hoo keere, Krista ku moo do bi to ma.

⁸ Sira m, moo i digam ho haay woo... ma dore ho, moo Zuuba Krista Yeezuu dore muηηabaa k'a le da ho haay ra bi to ma. A to ma m moo m ho haay to, m ni digam hoo woo duro ma botoro, ku Krista n yi moo ho haay.

⁹ K'an a so moo o jilli so. Moo bir a gungam do, moo o, m turga Woso mum o lero woo zuure to ma y. Sira ku moo ka Krista o b'i moo ba turga Woso mum o. Turgabaa ku Woso n'a kam sirakare to ma bi m.

¹⁰ Hɔ kɔ mɔɔ nɪ m kam ma bɪ, m ka mɔɔ nawom ma kɔ m Krista muɲɲa dɔ, kɔ m a mumbɔɔrɛ bɪ paɲɲa dɔ. Kɔ m m na ma a fɪrɪrɛ nɔ ɔ, kɔ m bɔ kɔ ɔ kan kɪ a zɛ bɪ nɔ ɔ.

¹¹ K'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, mɔɔ bɪ m da ma sɔ, m bɪ m mɪm bɔ ɔ gæno bire ɔ.

U bra si hɔ k'ɔ n'ɔ gɪngaan zi

bɪ tɔ ma

¹² Mɔɔ n a hɪ mɔɔ ɔ, mɔɔ hɔ kɔ mɔɔ nɪ m kam ma bɪ yɪ m wɔ ɔ wa. Gɛɛ, mɔɔ m ba muɲɲa fast wa. Bɪ, m tɔ mɔɔ nawom ɔ, kɔ m brasire ganwɔrɛ bɪ ku m wɔ ɔ, bala, Krista-Yeezuu mɔɔ ku a wɔ ɔ.

¹³ Ayy... m danyɪno, mɔɔ bɪr a gɪngare m ɔ, mɔɔ brasire ganwɔrɛ bɪ ku m wɔ ɔ y. Bɪ hɔ deem mɔɔ n'a bam, hɔ k'a ba an cem bɪ bɔ mɔɔ nawom m nɔ ɔ, m nɪ m tɔɲ ɔ kɔ m hɔ k'a nɪ lɛɛ bɪ ku.

¹⁴ M tɔ mɔɔ nawom ɔ, kɔ m hɔ kɔ ɲ y'a cɪnta wɔɔ m lɛɛ bɪ ku. Brasire ganwɔrɛ kɔ Woso wɔɔ bɪr ma Krista Yeezuu nɔ ɔ, k'a b'a ka wɔɔ ɔ arzana ɔ bɪ m.

¹⁵ Wɔɔ gɔɔɔ k'ɔ yaa ka sirakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ, ɔ bɪr hɔɔndare deem naa m. Bɪ, k'awɔɔ y'a hɔɔn dare a hɔ, mɪm naa do nɔ ɔ, Woso y'awɔɔ hɔɔn gum ma.

¹⁶ Bɪ, hɔ k'an ta ɔ bɪ, ɔ gɔɔta ɔ bɪr tam lɛɛ kan kɔ kɪ, hɔ kɔ wɔɔ dɔ bɪ nɔ ɔ.

¹⁷ M danyɪno, awɔɔ haay k'a mɔɔ hobaa sa, k'a dɪga gɔɔɔ kɔ ɲ n'a mɪsɪrbaa bam am wɔɔ m nɔ wɔɔ ma, wɔɔ hobaa ɲ y'a sa.

¹⁸ Gɔɔɔ gɔta, ɲn'a mɪsɪrbaa bam ɪ ɔ, Krista godarkɔra bɪ jɪnno m. Mɔɔ hɪ awɔɔ m hɔɔ gallem hɔka, m m ya m nɪ som la kɛɛrɛ kan nyikɔrɛ kɪ.

¹⁹ Gɔɔɔ wɔɔ duro nyambɔrɛ bɪ, nyaanlɛ m, ɲ nɔ nɪ ɲ woso, hɔ k'a nyannɪ n ta ɔ bɪ n ɲ lɛɔɔrɛ, durnya naa do hɔ ɲn'a hɔɔn dam ma bala.

²⁰ Bɪ kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ kɔ bɪ m arzana m. Wɔɔ bɔmbɔrɛzaa, Zuuba Yeezuu Krista kɔ wɔɔ nɪ dɔm ma bɪ, a tɔ a nawom arzana ɔ b'ɔ an bɔr.

²¹ K'a bɪ bɔr, a wɔɔ mɛrɔ kɔ ɲ nɪ paɲɲawar nɔ ɔ rɔ nɔɔm lɔrɛ, an ɲ ba, an a muɲɲa lɛɔɔrɛ mɛ bɪ m. Naa ba a nawom paɲɲa k'an ta m k'a a sɔ hɔ haay ɔ bɪ m.

4

Dondɔrɛrɔ

¹ Ncɪnaaɔ bɪ, m danyɪno ɲɔarɛrɔ, k'a jɪm kɔɔkɔɔ Zuuba nɔ ɔ. Mɔɔ lɛ taa kɔ m m ya m awɔɔ yɪ, mɔɔ heer ɪ nyɔɔm awɔɔ tɔ ma, awɔɔ m mɔɔ zibɔɔ bɪ nyɔɔɔ.

² A yɛ mɔɔ nawom kan m heer kɪ haay Evodi kan Sintɪsɪ kɪ han, kɔ ɲ nɪ kɔ ma muɲɲa, Zuuba nɔ ɔ.

³ Bɪ, ɪbɪ k'ɪ m mɔɔ zibɔɔkɔɔn paan... bɪ, ɪ da ɲ han, bala, ɲ y'a na mɔɔ ma ɔ zoo ba lemɪm nyɪnta bɪ pa dare nɔ ɔ. Lanno nɔɔn duro, kan Kleman kɪ, kan mɔɔ zibɔɔkɔɔnɔ vantɔɔ wɔɔ kɪ y'a na mɔɔ ma ɔ zoo bɪ ba. ɲ haay tɔrɔ ɪ mɪsɪrbaa kɪ b'ɔ.

⁴ K'a bɪr a heer nyɔɔm Zuuba nɔ ɔ, dɔmum haay. Kɔ m m ya m sɔ ra, k'a bɪr a heer nyɔɔm.

⁵ K'a bɪr bɔgɔ-bɔgɔ kan gɔaa woo... kɪ. Zuuba wusigɔrɛ dɔmum a zɔ.

⁶ A b'a heer kɔ hɔsɪ mɪm ma y, bɪ mɪm haay nɔ ɔ, k'a hɔ k'awɔɔ lɛ n taa ma bɪ yɛ Woso han, a a wɔ zɪnzɛ m, bɪ, k'a yaa dam barka sɔ.

⁷ Maam bɪ, Woso y'a laafɪ k'a cem hɔ haay kɔ gɔaa n'a hɔɔn dam ma bɪ han bɪ kare awɔɔ ɔ. Bɪ laafɪ bɪ do dɔrɛ awɔɔ heerɔ kan awɔɔ hɔɔndarɛrɔ kɪ ma Krista Yeezuu nɔ ɔ.

⁸ M danyɛno, ho k'a gɔta mɔɔ n'a hire awɔɔ m bi ba n nu: K'a a to o a bir ho k'an sira, an ta daure m, an turga m. A a to o a bir ho k'an muɲɲa, an a ga ɲoare m, a goredaure n ta o, ho ku zorebaa m fast, an a ga leboore m bi m.

⁹ Ho haay k'awɔɔ dunda mɔɔ zi, a si, a ma, gee a yi mɔɔ gor zi bi, k'a sa a zi ba m. K'awɔɔ ba maam, Woso k'a nu heer laafu kam wɔɔ o bi bam bir kan awɔɔ ki.

Pol ɪ Filipii zanno barka dare

¹⁰ Mɔɔ m heernyɔɔ gɔta Zuuba no o, k'awɔɔ a ya, a a da mɔɔ han bi to ma. Mɔɔ do mɔɔ o, awɔɔ y'a hoɔn dam mɔɔ ma hoɔ, bi, daahan bi domum b'i n'a a zaa ya.

¹¹ Ho bee ɪ jura mɔɔ o, mɔɔ nu meer bi bare ncinaaɔ y. Bala mɔɔ minko m, m nu m zergam ho ku mɔɔ n ta m bi re, k'a gɔta gee k'a poore, a bi mim kan mɔɔ ki y.

¹² Mɔɔ wo o, m nu m misirbaa bam ɲazaabaa no o, mɔɔ wo o, m n'a bam so hɔtaure no o. Lee haay o, wakati haay no o, mɔɔ m da ma m misirbaa ba, ku mɔɔ ho bi an m ka, gee ku no ɪ mɔɔ zem, hɔtaure no o, gee hojirare no o.

¹³ Mɔɔ m da ma, m naa haay ba, Krista k'a nu panɲa kam mɔɔ o bi to ma.

¹⁴ Bi, a da k'awɔɔ o mɔɔ han m kore no o naa, awɔɔ ba muɲɲa.

¹⁵ Filipii zanno, awɔɔ do a o, m hor ku mɔɔ o Masedoan ku o, lemim nyunta bi pa dare sunɲida domum o bi, awɔɔ y'a deem ɪ nyunta kristagɔɔ sokomaro wɔɔ barla, a a da mɔɔ han, ho ka ku o bi no o.

¹⁶ Baa ku mɔɔ nyunta Tesaloniki o bi, awɔɔ daahan nyɔɔ mɔɔ ma gallem hoka, ho k'a jura mɔɔ ma domunno o.

¹⁷ M ka bee mɔɔ nawom ma ku n nu bir ho kare m o y. Bi, m ka mɔɔ nawom ma, k'awɔɔ n ho k'awɔɔ ba bi nyɔɔdo yi gɔta.

¹⁸ Ho k'awɔɔ ka haay bi, mɔɔ yi, a bo ho ku mɔɔ le n taa bi la m. Ho k'awɔɔ ka Epafroditi o k'an b'a ka mɔɔ o bi, mɔɔ yi, hoɔ n jura mɔɔ ma do y. Ganworero k'awɔɔ ɲ ka mɔɔ o bi, bo ɲ y'a a o ko re kan mannu k'a ji n nyunta Woso ma, an a ɲoa an a si ki.

¹⁹ Bi, mɔɔ Zi Woso honyi gotabaa cem haay, a ho k'a jura awɔɔ ma haay kare awɔɔ o gɔta, Krista Yeezuu to ma.

²⁰ Bi, ku wɔɔ Zi Woso n leboore yi domum haay. Amina.

Leersore

²¹ K'a yaa da wosogɔɔ ku ɲ nu yem Krista Yeezuu ma ro wɔɔ m. Wɔɔ danyɛno ku ɲ nu kan mɔɔ ki ro wɔɔ ɪ yaa dare a m.

²² Wosogɔɔ wɔɔ haay ɪ yaa dare a m, an le da bi, Rom cir hargɔɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m.

²³ Bi, ku Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan awɔɔ ki.

Ci kɔ Pol a ba KOLɔɔSI ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Kolɔɔsi zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Efɛzi zanno ci bi bare dɔmum ɔ. Kolɔɔsi kɔ bi, Pol muɲɲa n ta b'ɔ y, a zibæ̀kɔɔn deem k'a tɔ m Epafras kɔ m, b'i lemim nynta bi pa da ɔ sɔ.

Ci bi ba Pol ɔ, bi ma bi, a ɪ lɔnnɔɔɛ ɔ Rɔm ɔ. Ci bi ba a ɔ, k'a Kolɔɔsi gɔɔɔ wɔɔ bɔ zaa ɔ ɔ, kɔ ɲ bi zu ɲsaarhɔdɔndare ɔ y, bala, gɔɔɔ ɪ ba hi ɲ ni, ɲ ɔ, pakra m kɔ ɲ ni fir ka a muɲɲɔɔ ma ziro ba, kan banɲɔgasɔre ki, minno vantɔɔ ki. Bi y'a ka Pol n ci ba k'a hi ɲni a ɔ, Yeezuu Krista bala ni gɔaa bɔmbɔm fasti.

Ci b'i mɪsɪrbaa kɔ kristagɔɔɔ a ga m ɲn'a ba bi hunkam. Bi, Krista wɔɔ ɔ ga m ɔ yo ma, ɔ gɔɔta kan ki dɔmum haay, an ni wɔɔ yɔm lɔmbaa do haay wɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Kolɔɔsi zanno m

¹ Mɔɔ muɲɲa Pol, Woso ɪ wɔɔ bɔ ɔ kɔ m yɪ Krista Yeezuu zibæ̀zaa. Mɔɔ kan wɔɔ danyɪ Timote ki m ni ci bi bare awɔɔ ma.

² Awɔɔ, kɔ wosogɔɔɔ n'a mɪ, an ni Kolɔɔsi ɔ rɔ wɔɔ, wɔɔ danyɪnɔ n'awɔɔ m Krista nɔ ɔ, awɔɔ ɪ tare a lɛ ra. A ye wɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zɪ Woso n barka kan laafu ki ka awɔɔ ɔ.

Pol ɪ Woso barka dam Kolɔɔsi zanno tɔ ma

³ Kɔ wɔɔ ɪ yaa dam Woso m awɔɔ tɔ ma, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Zɪ bi, wɔɔ ɪ yaa dam ni barka dɔmum haay.

⁴ Wɔɔ ma denter n n'awɔɔ sɪra ka Krista Yeezuu ɔ mim hi m, kan ɲɔare k'awɔɔ n ta m wosogɔɔɔ wɔɔ haay tɔ ma bi mim ki.

⁵ Awɔɔ ɪ sɪrakare m, a n ni ɲɔare m, bala, Woso hɔ cɪnta awɔɔ m arzana ɔ, awɔɔ n a ta a heer lɛ. Bi lemim nynta kɔ n y'a pa da awɔɔ m, a m sɪra lemim b'i taaheerlɛ bi do ka awɔɔ ɔ.

⁶ Lemim nynta bi do ɪ tam durnya lɛ haay ɔ, an ni nyɪ dam, an n'a kɛrgum lɛ ra, amb'a a ba awɔɔ zi, Woso barka mim k'awɔɔ ma bi dɔmum ɔ saa..., a b'a do a ɔ, barka paan... m bi.

⁷ Wɔɔ zibæ̀kɔɔn Epafras naa do dunda awɔɔ m, wɔɔ gɔaasɪba m, Krista zibæ̀nyɪ m, a m taalɛrazaa, zi bi ba a nawɔm kan awɔɔ ki wɔɔ bɪncɛ ɔ.

⁸ A ɪ ɲɔare kɔ *Sent-Espri a da awɔɔ heer ɔ bi mim hi wɔɔ m.

⁹ Bi y'a ka, hinni kɔ wɔɔ naa ma ɔ bi tekka ma, wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma dɔmum haay. A ye wɔɔ nawɔm Woso han, k'an a ka k'awɔɔ n a hɔɔnhɔ do muɲɲa, a bir Sent-Espri mindɔre m kan a hɔɔɔre ki m.

¹⁰ Maam bi, awɔɔ y'a dam ma, a mɪsɪrbaa k'a Zuuba nɔ yɪ bi ba, a hɔɔnhɔ bare nɔ ɔ. Naa n'a kam awɔɔ n zi muɲɲa do haay ba, a ta lɛ Woso dɔre nɔ ɔ.

¹¹ Wɔɔ y'a yem han sɔ k'an awɔɔ paɲɲa da ra, a muɲɲa paɲɲa k'a cem hɔ haay han bi m. K'awɔɔ n a da ma a bir a tontɔɲ ɔ, a bɔr a ma hɔ haay nɔ ɔ.

¹² K'a Zɪ Woso barka da kan heernyɔɔ ki, a ɪ zaa ka k'awɔɔ n hɔjirle yɪ kan a gɔɔɔ wɔɔ ki lɛgure nɔ ɔ.

¹³ A wɔɔ yɔ mɔnsigə paŋŋa wɔ ɔ, an ta wɔɔ m a Nyɪ k'a n'a ŋɔam bi cirbəə nɔ ɔ.

¹⁴ A Nyɪ bi tɔ ma m, Woso wɔɔ bombɔ, an wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka wɔɔ ɔ.

Yeezuu zɛ wɔɔ zɛ kɔ ra kan Woso kɪ

¹⁵ Gɔsi bir Woso yɪrɛ y,
bi kɔ ɔɔaa Yeezuu yɪ,
k'a lɔnɔ Woso maam.
A m lɛɛkarezaa an nɪ hɔ haay
kɔ Woso a da bi burə ɔ.

¹⁶ Bala, zu Woso ɔ kɔ ɔ kan kɪ
an hɔ haay da,
brama ɔ kan tara burə ɔ kɪ,
hɔɔ kɔ ŋ nɪ yɪm mɪm ɔ
kan hɔɔ kɔ ŋ bir yɪm kɪ,
cirbəəro, kan lɛsɔɔrezannɔ kɪ,
lɛezannɔ kɪ, paŋŋazannɔ kɪ.
Zu Woso ɔ kɔ ɔ kan kɪ
an hɔ haay da,
an a ka ɔ, an a so ɔ.

¹⁷ A ɪ lɛɛ ka an ta ɔ,
hɔ haay lɛɛ,
a tɔ ma m hɔ haay n ɔɔta an a bɪncɛ ɔ.

¹⁸ A muŋŋa n a ɔɔɔ wɔɔ sokoma bi minzaa.
A m lɛɛkarezaa,
a ɪ lɛɛ ka an a mɪm bɔ ɔ ɔgəno bire ɔ,
k'a ɔɔta a bir hɔ haay lɛɛ,
hɔ haay nɔ ɔ.

¹⁹ Bala, Woso muŋŋa y'a ŋɔa
k'an yɪ an a muŋŋa m jilli.

²⁰ Woso a cɪnta,
k'a hɔ haay zɛ kɔ ra kan a kɪ
a Nyɪ bi tɔ ma,
hɔɔ kɔ ŋ nɪ brama kan tara burə ɔ kɪ,
ga k'a ɔ ɔɔdarkɔra ma bi tɔ ma.

²¹ B'awɔɔ, awɔɔ nyɪnta biisi a m laatu Woso ma, zibəə bɔnyaarɔ k'awɔɔ
n'a hɔɔn dare ŋ ma, a nɪ ŋ bam nɔ wɔɔ a ka, awɔɔ n a ba a junnɔ.

²² Keere naa, Woso awɔɔ zɛ kɔ ra kan a kɪ a Nyɪ bi k'a ga mesim nɔ ɔ bi
tɔ ma. A ba a ɔ maam, k'awɔɔ n bi jum a lɛɛ, k'awɔɔ n bir muŋŋabaa nɔ
ɔ, kɔ minsi bi nyɪnta awɔɔ ɔɔr zi y. Kɔ ɔɔsi bi mɪm yɪ k'a hɪ awɔɔ ma y.

²³ Bi, a y'awɔɔ ma k'awɔɔ n ɔɔta a bir sɪra kam, a jum kɔɔkɔɔ, a b'a tɔ kɔ
hɔsi n awɔɔ ɔɔ taaherle kɔ lemim nyɪnta k'awɔɔ ma b'a ka awɔɔ ɔ bi ma
y. N lemim nyɪnta bi do pa da ɔɔaa haay m durnya nɔ ɔ, bi mɔɔ muŋŋa
Pol, m ba mɔɔ ɔ a zibəənyɪ.

Zi kɔ Pol n'a bam

²⁴ Keere naa, mɔɔ yɪ m heer nyɔɔm fir kɔ mɔɔ n'a yɪm k'awɔɔ n daahan
yɪ a nɔ ɔ bi tɔ ma. Bi, mɔɔ ɔɔta m nɪ Krista fryɪrɛ bi yɪrɛ m mɛ ɔ, a mɛ
bi tɔ ma, naa k'a hɪ a ɔ, a ɔɔɔ wɔɔ so kɔ ma.

²⁵ Zibəə kɔ Woso a da mɔɔ wɔɔ kɔ m a ba k'awɔɔ n daahan yɪ bi tɔ ma
m, mɔɔ nɪ m ba kristagɔɔɔ sokoma bi zibəənyɪ, kɔ m Woso lemim bi pa
da jilli, ɔɔaa haay m.

²⁶ Lemim bi do bi, ho ko Woso a nyaakom da biisi tee... bi m. Bi keere naa, Woso a hinka a guoo woo m.

²⁷ A nya a o, k'a guoo woo m ho k'a a nyaakom da, am gota, a gore n ta o, k'a ka do vantoo haay o bi do. Ho bi do ba n ni: Krista y'awoo heer o, k'a maam, awoo i taaherle m, a o, a nyintam Woso leboore no o.

²⁸ Ncinaas ni, woo ni Krista pa dam goaa haay m. U ni goaa biyee bo n zaa o, o ni ho dundam goaa biyee m, mindore haay no o. K'a ka ko goaa biyee n yi amba Woso le n taa bi m Krista zekora no o.

²⁹ Naa mwo ni m kam ma, bi y'a ka mwo ni zi bam, m ni zoo bam Krista panja k'a ni kan mwo ki, an ni zi bam mwo misirbaa o bi m.

2

¹ Mwo le taa k'awoo n zoo kooda ko mwo n'a bare awoo to ma, kan Lawodisee zanno ki to ma, kan guoo cir ko n n mwo yi a mum m fugaa ro woo ki to ma bi do.

² Zoo bi ba mwo nawom, ko n ni heer kooda yi, ko n le n bir deem noore no o, ko n ni sira do fasti, nni heer kooda yi a no o. Maam bi, n ho ko Woso a nyaakom da biisi bi dom. Ho bi do bi, Krista m.

³ A munja n ta mindore honyi haay woo... kan hodore haay woo... ki m.

⁴ Naa hi mwo nawom, ko gosi bi bra bumba awoo m meerbaa nyintoo ni y.

⁵ Sira m, mwo ba b'u kan awoo ki y, bi mwo heer i kan awoo ki, m ni m heer nyoom k'awoo ni junum kan ko ki kookoo a sira ka Krista o no o bi to ma.

U guota sirakare hodindare no o

⁶ Ncinaas bi, k'awoo Krista Yeezuu si k'an yi a Zuuba bi, k'a bir tam lee tee... kan ki a zekora no o.

⁷ K'a jum kookoo a yaa ka a no o, a a misirbaa bi do ra am ce ho bi m. A nyas a sirakare bi m kookoo, amba n y'a dinda awoo n bi m, a bir yaa dam Woso m barka kan a heer ki haay.

⁸ K'a a dundo a zi, ko gosi bi bra bumba a m, guoo hodore yaarsu ni y. Guoo minkam hodore m, durnya panjazanno ko n bir yum no woo ho m, a n a to Krista zi y.

⁹ Bala, Woso k'an lonlo haay bi, Krista maam so a mesim no o.

¹⁰ K'awoo a ze ko ra kan ki bi, awoo i ho haay m, a munja ni leezanno kan panjazanno ko n bir yum mum m no woo bure o.

¹¹ K'awoo a ze ko ra kan ki bi, n y'awoo gasu banjo o, bi guoo banjogasure bi bee y, Krista y'awoo gasu banjo bi do o, awoo yo k'a o mesim k'an awoo dam mimbonyaa bare ma bi wo o bi m.

¹² Batem ko n y'a ka awoo o bi, awoo bir n y'a o kan Krista ki, awoo n a mum bo o kan ki so, k'awoo sira ka Woso panja k'a mum bo o gaeno bire o bi to ma m.

¹³ Biisi bi, gaeno n'awoo m a mimbonyaa ro woo to ma, k'awoo ba ziforo do barla bi to ma so.

Bi, keere naa, Woso awoo mum bo o kan Krista ki, an woo mimbonyaa ro haay sugur ka woo o.

¹⁴ Biisi bi, woo i koroma no o, ko woo n zu Woso lero woo o bi to ma, bi Krista bi, a mim k'a ni woo yum woo koromaro woo to ma bi ciro woo zaar ba,

a wo a o godarkora ma.

¹⁵ A leezanno kan panjazanno ko guoo bir n yum no woo panja da,

an nyannu da η ma garga ra, ko guɔɔ n η yɪ,
a bɔr η la, an η ɔɔngaata a je ɔ, an yirbɔ si η nɪ.

¹⁶ Ncɪnaaɔ bɪ, a b'a to ɔɔsi n'awɔɔ dɔdɔ yar, hɔbɪrɛ, gɛɛ hɔmɪrɛ, gɛɛ cɪbsarɔ
bɪrɛ mim ma, gɛɛ mom daaro kan *sabaa dɔmɪnnɔ kɪ mim ma y.

¹⁷ Hɔɔ nɔɔn duro haay bɪ, hɔɔ kɔ η y'a ga m ηnɪ bɔr lɔ wɔɔ ηn'a hɪnkam,
hɔɔ paan...rɔ bɛɛ nɪ η mɪ y. Hɔ paan... bɪ, Krista m.

¹⁸ A b'a to ɔɔsi n a ka a ter bɔmbɔrɛ bɪ ma y. Guɔɔ kɔ η n'a mɛ dam kɔrɛ
ma, ηn'i yaa dam maleɛkarɔ m, ηn'i hɔhɪnkarɛrɔ mim dɪndam can rɔ wɔɔ
m. Mɪɲɲabusurezanno nɪ η mɪ vam, a hɔɔn η n'a dare am guɔɔ hɔ bɪ m.

¹⁹ N η n ɔɔɔta n a kɔsi Krista ma y, an bɔkarɛ, bɪ m minzaa. Krista tɔ ma
m, mɛ bɪ jilli nɪ torle yɪm, an n'a kam mɛ bɪ n deem, mɛ bɪ mɛsiro kan a
kunɛrɔ kɪ tɔ ma, an nɪ mam amba Woso lɛ n taa bɪ m.

²⁰ K'awɔɔ gunga kan Krista kɪ bɪ, durnya paɲɲazanno kɔ η bɪr yɪm nɔ
wɔɔ n a so awɔɔ ɔ dɔ y, bɔ m kɛɛrɛ awɔɔ n'a mɪsɪrbaa bam ɪ ɔ, durnya
guɔɔ n'awɔɔ nɪ? Bɔ m awɔɔ nɪ yɛrɛ guɔɔ n'awɔɔ dam lɛrɔ zuure ɔ?

²¹ N n'a hɪrɛ awɔɔ m, η ɔ: ɪ bɪ hɔ naa dɔ sa y, ɪ bɪ naa da ɪ lɛ ma y, ɪ b'i
wɔ da naa dɔ ma y.

²² Lɛrɔ nɔɔn duro haay guɔɔ hɔɔ m, hɔɔ kɔ guɔɔ nɪ zi bare η nɪ, ηnɪ
nyam mim ηn'a dɪndam.

²³ Sɪra m, kɔ guaa dɪga lɛrɔ nɔɔn duro ma, b'a ɔ hɔɔntaɔrɛ hɔɔ m, bala,
η y'a hɪrɛ η ɔ, guɔɔ n yaa da, ηn'a mɪɲɲɔɔ zɛr, ηnɪ fɪr ka a mɪɲɲɔɔ ma,
an bɔkarɛ, nawɔnnɔ haay naa, η bɪr a dam guaa han k'an bɔr a mɛsim
letaamarɔ ma y.

3

U ɔ ka arzana hɔɔ ma

¹ K'awɔɔ a mɪm bɔ ɔ kan Krista kɪ gɛəno bɪrɛ ɔ bɪ, k'a ka hɔɔ kɔ mim ɔ
hɔɔ m nɔ wɔɔ ma, lɛɛ kɔ Krista n ta ɔ Woso bɪsɪ ra ɔ bɪ hɔɔ wɔɔ.

² K'a bɪr a hɔɔn dam arzana hɔɔ ma, a b'a hɔɔn da durnya hɔɔ ma y.

³ Bala, awɔɔ gunga, awɔɔ mɪsɪrbaa n'a nyaakom da Woso zi kan Krista
kɪ.

⁴ Kɔ Krista n'awɔɔ mɪsɪrbaa bɪ, k'a b'a hɪnka, a y'awɔɔ hɪnkam sɔ kan
a kɪ, a nyunta a lɛbɔrɛ nɔ ɔ.

⁵ Ncɪnaaɔ bɪ, k'a hɔ kɔ tara burɔ hɔ m an awɔɔ mɪsɪrbaa ɔ bɪ zɛ.
Hɔɔ wɔɔ duro ba n nɪ: Jaandare m, lanno gɛɛ yaaro bare m, letaamarɔ
bɔnyaaro kɔ η n'a som guɔɔ ɔ m, mɛsim hɔɔnhɔ kama m, mɪnyɔɔ m,
mɪnyɔɔ bɪ, *wosobaawɔnnɔ yaadare dɔ vanta m bɪ.

⁶ Hɔɔ nɔɔn duro nɪ zem Woso nɔmaa m guɔɔ [kɔ η bɪr yɛm Woso ma
rɔ wɔɔ] zi.

⁷ Naa awɔɔ n'a bam biisi a mɪsɪrbaa nɔ ɔ.

⁸ Kɛɛrɛ naa, k'a a bɔ hɔɔ nɔɔn duro ɔ haay. A bɪ nɔmaa ba y, a b'a heer
der y, a bɪ bɔnyaabaa ba y, a bɪ sɔnsɔ wɔ y, a bɪ dintim meerbaaro ba y.

⁹ A bɪ ɲɔaar ba kɔ nɪ y, bala, awɔɔ a bɔ a mɪsɪrbaa gusire b'ɔ, kan a
zibɛərɔ bɔnyaaro wɔɔ kɪ ɔ.

¹⁰ Mɪsɪrbaa daa awɔɔ n ta m kɛɛrɛ, mɪsɪrbaa bɪ dɔ, a lor a nawom tee...
an nɪ bɔm kɔ ɔ kan a darezaa bɪ kɪ. Yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ awɔɔ n Woso
bɪ dɔ fast.

¹¹ Ncɪnaaɔ bɪ, jirɛbɔrɛ ba ɔ dɔ, zuɪfɔrɔ bɪrɛ ɔ kan dɔ vantɔɔ guɔɔ kɪ
y, guɔɔ kɔ η gasɔ baɲɲɔ ɔ kan guɔɔ kɔ η n gasɔ baɲɲɔ ɔ kɪ bɪrɛ ɔ y,
jirɛbɔrɛ baɲɲɔɔnno kan pooyaa guɔɔ kɪ bɪrɛ ɔ sɔ y, b'a ba lonno kan
soamɲɲɔzanno kɪ bɪrɛ ɔ y. Bala, Krista ɪ lɛ da haay, an nɪ guɔɔ k'a sɔ η
ɔ rɔ wɔɔ haay heer ɔ.

¹² K'awṛo nɪ wosogooṛo woo barla bi, Woso y'awṛo ḡṣa, an awṛo bo o k'a a so awṛo o. Bi to ma bi, k'a bir k'o ḡṣare m, a bir muḡḡabaa bam k'o m, a bir muḡḡazerle m, kan boḡo-boḡoḡabaa ki m, boṛaama ki m.

¹³ K'a bir yem k'o ma, bi k'o ḡṣaa i mim m kan a mim ki, k'a sugur ka k'o o. Amba Zuuba sugur ka awṛo o bi, k'a ba maam so.

¹⁴ A n cem woo... bi, k'a bir ḡṣare m, bala, ḡṣare nɪ ho haay nam k'o o paan....

¹⁵ K'a ka k'o heer laafu k'o Krista n'a kam bi n a so awṛo heerlo woo o. Awṛo bir Woso o naa to ma, k'awṛo n yi deem. K'a bir yaa dam Woso m barka.

¹⁶ K'a Krista lemim bi da a heer o jilli. K'a bir ho dundam k'o m, a bir k'o bom zaa o, hoontaore m. K'a bir laa lom, laaro ciro woo no o, kan mim ma laaro woo ki, laa k'o *Sent-Espri a da a heer o haay ki. A laa bi lo ncinaaṣ, a Woso barka da kan a heer ki haay.

¹⁷ Ko bo awṛo n'a bam, ḡḡe k'o bo awṛo n'a him, k'a ba Zuuba Yeezuu to ma, a bir Woso barka dam a to ma.

Kristagooṛo mɪsɪrbaa kan k'o ki

¹⁸ Lanno woo, k'a ye a zino woo ma, amba a ga m Zuuba zuure no o bi m.

¹⁹ Zino woo, k'a a lanno woo ḡṣa, a bi nyaa ba kan ḡ ki y.

²⁰ Nyuno woo, k'a a ziro woo le si ho haay no o, ho k'o Zuuba n'a ḡṣare awṛo ḡur zi bi n naa.

²¹ Awṛo k'a m ziro woo, a b'a nyuno woo da nomaa ma y, ḡ heer y'a a zar.

²² Lonno woo, k'a zu a soorezanno woo le o, ho haay no o. A bi ḡ zi ba dundo k'o ḡ nawore a zi to ma, k'o ḡ n'a le bo a o y. Bi, k'a ḡ zi ba kan a heer ki haay, k'awṛo nɪ Zuuba gore dan o bi to ma.

²³ Ko bo zi awṛo n'a bam, k'a ba kan a heer ki haay, i o, Zuuba zi awṛo n'a bam, ḡoo ho beḡ y.

²⁴ Awṛo do a o, Zuuba nɪ ganwore awṛo ma, awṛo ho k'a cɪnta a ḡoo m arzana o bi yim. Awṛo Minzaa bi n Krista m, a zi awṛo n'a bam.

²⁵ ḡṣaa k'a n'a bonyaa bam bi, Zuuba y'a zi bonyaa bi yawora bam nɪ, a bir ḡoo jirə bore y.

4

¹ Awṛo, k'o lonno soorezanno n'awṛo n no woo, k'a turgabaa kan sɪra ki zi ba kan a lonno woo ki, a do a o, awṛo muḡḡoo so, awṛo soorezaa ta o, an nɪ arzana o.

Dondoro kan meerbaa nyamborle ki

² K'a bir yaa dam tee... a b'a zu a o y, k'a bir Woso barka dam.

³ K'a yaa da woo to ma so, k'o Woso n a ka k'o toore muḡḡa yi, o a lemim bi pa da ḡoo m. K'o Krista mim k'a n do biisi bi pa da, bi to ma m mɔo nɪ lonnoce o.

⁴ Ko m a pa da k'o n a ji ma paan..., amba mɔo m ga m, m a ba bi m.

⁵ K'a dundo a mɪsɪrbaa bare zi ḡoo k'o kristagooṛo beḡ n ḡ mɪ ro woo bire o. K'a a to o kan ho k'a a ga bare m ki wakati haay.

⁶ K'a ka k'a meerbaa n bir muḡḡa, ye n bir ta ma. Ko laakaro ḡoo n'a dare a han, k'a nyibore do a bo ḡ nɪ, amba a ga m bi m.

⁷ Kɔ mɔɔ mim bɔnce nɛ, wɔɔ danyɛ ɲɔarezaa Tisikkɪ zɛm b'a dɪnda awɔɔ m haay. Zuuba zi a n'a bam taalera m, mɔɔ zibækkɔɔn m Zuuba zibæ bɪ nɔ ɔ.

⁸ A nyɔɔ mɔɔ nawɔre awɔɔ ma tɔkke k'an bɪ wɔɔ mim dɪnda awɔɔ m, an awɔɔ heer yo.

⁹ Wɔɔ danyɛ Onezim, awɔɔ gɔaa deem m, a zɛm kan Tisikkɪ kɪ sɔ. Taalerazaa m, wɔɔ n'a ɲɔam. Ƴ nɪ hɔ k'a nɪ naa ɔ haay dɪndare awɔɔ m.

¹⁰ Aristarkɪ k'a nɪ kan mɔɔ kɪ lɔnnɔce ɔ naa ɔ b'i yaa dare awɔɔ m. Barnabas danyɛ Markɪ b'i yaa dare a m sɔ. Mɔɔ lɛe ka m a hɪ awɔɔ m m ɔ, k'a lee ku awɔɔ zi b'ɔ k'a si mɪɲɲa, k'a ba maam denter.

¹¹ Yeezuu kɔ n so ra n n'a birm Zistus b'i yaa dare a m. Gɔɔɔ kaakɔɔ nɔɔm y'a minto n zɪfɔɔɔ, ɲn'i zi bam kan mɔɔ kɪ Woso cirbæ bɪ tɔ ma. Zɪfɔɔ kɔ ɲ sɪra ka Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ barla, ɲ yɪ mɔɔ heer wɔtam gɔta.

¹² Awɔɔ kɔɔɔ gɔaa Epafraɔ ɪ yaa dare a m. Krista Yeezuu zibæɲyɪ m an nɪ zoo bam awɔɔ tɔ ma yaadare nɔ ɔ. K'awɔɔ n jum kɔɔkɔɔ, a ma Woso zaa bɪ ra, K'a Woso hɔɔnhɔ haay dɔ a ba.

¹³ Mɔɔ sɪra bɪ, m a dɔ m ɔ, a ɪ kɔm gɔta awɔɔ tɔ ma, kan Lawodisee zanno kɪ, Hierapolis zanno kɪ tɔ ma sɔ.

¹⁴ Wɔɔ gɔaaɔɔba Likki k'a m lɔɔtɔɔ bɪ, kan Demas k'ɪ yaa dare a m.

¹⁵ K'a yaa da wɔɔ danyɛnɔ kɔ ɲ nɪ Lawodisee ɔ rɔ wɔɔ m, kan Nɪnfa kɪ m, kan kristagɔɔɔ kɔ ɲ n'a som kɔ ma a har ɔ rɔ wɔɔ m.

¹⁶ K'awɔɔ mɔɔ ci bɪ karɪnda ba, k'a ka Lawodisee kristagɔɔɔ sokɔma b'ɔ, kɔ ɲ n'a karɪnda ba sɔ. K'awɔɔ n ci k'a n'a tom Lawodisee ɔ bɪ karɪnda ba sɔ.

¹⁷ K'a hɪ Arsip m a ɔ, an dundo a zi kan zibæ kɔ Zuuba a ka ɔ bɪ kɪ, an a tɔ ɔ an zi bɪ ba mɪɲɲa.

¹⁸ Mɔɔ mɪɲɲa Pol nɪ leersore yaa bɪ dare gɔrsɪra nyambɔrɛ m zim, a ba n nɪ: K'a tɔ da a nɔ ɔ, a dɔ a ɔ, lɔnnɔce mɔɔ n ta ɔ.

Bɪ kɔ Woso barka n bɪr kan a kɪ.

Ci lɛɛkarɛ hɔ kɔ Pol a ba TESALONIKI ZANNO ma

Ci lɛɛkarɛ hɔ kɔ Pol a ba Tesaloniki zanno ma bi

gasɔɔrɛ

Pol ɪ ci bi ba. Ci naa do m lɛɛkarɛ ci Pol n a ba kristagɔɔɔ ma, an nɪ gɔaasɪbabaa daa ci bi nɔ ɔ. A ba a ɔ, kristagɔɔɔ kɔ η nɪ kɔ kɔ n n'a hum ma Tesaloniki ɔ rɔ wɔɔ ma. Kɔ bi do Masedoanɪ kɔ an ta ɔ.

Ci bi ba a ɔ, k'a Tesaloniki sɪrakarezanɔ wɔɔ paŋŋa da ra, bala, a ɪ Woso lemim pa da η nɪ, an yɪ ma pakra k'a n'a hɔr jɪnnɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma. (Zibɛɛzanɔ Ci 17.1-10)

Ci bi nɔ ɔ, a y'a heer nyɔɔm Tesaloniki sɪrakarezanɔ wɔɔ minto, bala, η yɪ dɔm Yeezuu zɛrɛ hɪya hɔ bi ma. N y'a hɔɔn dare a gɔɔɔ kɔ η gɪnga rɔ wɔɔ mim ma, a yɪrɛ η ma lonlɔ gɛ. Pol ɪ kristagɔɔɔ mɪmbɔɔrɛ bi mim tɔ dare η nɔ ɔ, kɔ η b'a heer zar y.

Pol ɪ yaa dam Tesaloniki kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol, kan Silas kɪ Timote kɪ, wɔɔ nɪ ci naa do bare a wɔɔ ma. A wɔɔ k'a m Tesaloniki kristagɔɔɔ wɔɔ, Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n'a so a wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ, a yɛ wɔɔ nawom kɔ Woso m barka, kan laafɪ kɪ ka a wɔɔ ɔ.

Tesaloniki gɔɔɔ sɪra ka Woso ɔ kaseti

² Wɔɔ yaa dare nɔ ɔ haay, wɔɔ ɪ yaa dam a wɔɔ tɔ ma, ɔ nɪ Woso barka dam dɔmum haay a wɔɔ minto.

³ Wɔɔ y'awɔɔ sɪrakare zibɛɛ tɔ dare ɔ nɔ ɔ tee... wɔɔ Zɪ Woso lɛɛ, kan ŋɔarɛ k'awɔɔ n ta m bi tɔntɔɔrɛ zibɛɛ kɪ, kan taahɛerlɛ k'awɔɔ n ta m kɔɔkɔɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nɔ ɔ bi kɪ.

⁴ Ʋ danyɪnɔ, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ Woso a wɔɔ ŋɔa, an a wɔɔ bɔ ɔ k'a a so a wɔɔ ɔ.

⁵ Bala, kɔ wɔɔ bi lemim nyɪnta pa da a wɔɔ m bi, a n yɪ lɛ meerbaa m bala y, yɪ a ɔ, kan *Sent-ɛspri paŋŋa kɪ wɔɔ n'a kaseti m ɔ heer ɔ, ɔ ɔ sɪra lemim m. A wɔɔ mɪsɪrbaa kɔ wɔɔ ba a wɔɔ bire ɔ a wɔɔ daahan minto bi dɔ.

⁶ A wɔɔ wɔɔ hɔbaa sa, wɔɔ kan Zuuba kɪ, bala, a wɔɔ nyɪnta fɪryɪrɛ gɔta nɔ ɔ, a a gu a Woso lemim bi si heernyɔɔ kɔ Sent-ɛspri n'a kam bi nɔ ɔ.

⁷ Ncɪnaaɔ nɪ, Masedoan kan Akayii kɪ sɪrakarezanɔ wɔɔ haay n a ba a wɔɔ hɔbaa dɪndare zanno.

⁸ Bala, Zuuba lemim b'a tɔ a wɔɔ zi an ta Masedoan kan Akayii kɪ kɔrɔ ɔ, bi, kɔrɔ wɔɔ duro bɛɛ m bala y, sɪra k'awɔɔ ka Woso ɔ bi mim ta lɛɛ haay ɔ, an nɪ yɪrɛ ɪ ɔ, pakra bɛɛ m dɔ kɔ wɔɔ n'ɔ ya ɔ a dɪnda η nɪ y.

⁹ Bala, ta kɔ wɔɔ ɔ a wɔɔ zi a wɔɔ m wɔɔ si mɪŋŋa bi, gɔaa haay ɪ bi mim dɪndam, a bɔ k'awɔɔ ɔ *wosobaawɔnnɔ yaadare ɔ, a a bɔ a taam k'a zu Woso k'a m mɪsɪr a m sɪra b'ɔ bi, n yɪ bi mim dɪndam ɔ.

¹⁰ A n nɪ dɔrɛ a Nyɪ Yeezuu kɔ Woso mɪŋŋa a mim bɔ ɔ gɛɛnɔ bire ɔ, an n'a tom brama k'a bɔr bi ma, an nɪ wɔɔ yɔm Woso nɔmaa k'a nɪ zɛm bi wɔ ɔ.

¹ U danyino, awoko do a zim a o, ta ku woko o awoko zi bi, a n bo vam y.

² Awoko do so a o, fir ku n y'a ka woko ma, ntu woko sunso wo Filipii o bi woko o hor ma lee m, o bor awoko zi. Bi Woso heerkoodabaa ka woko o, baa ku junno nyinta o gota bi, woko o da ma, o lemim nyinta k'a a to zi bi pa da awoko m.

³ Nyonnnyore pa bee woko n'a dare y, gunga bonyaa bee woko n ta m so o ni pa bi dare y, woko bir o kam ma so k'o njaar ba gooko ni y.

⁴ Bi, ku Woso woko ka lee an diga woko ma, an a do a o, woko o ga m bi, an a lemim nyinta bi da woko woko. Naa y'a ka ku woko i meer bam, woko bir o kam ma ku gooko no n yi o ra y, o ka woko nawom ma ku Woso no n yi o ra, bala, a munja ni ho k'a ni woko heer o yim.

⁵ Awoko do munja a o, woko n ye fugaa k'o bra bumba gooko ni y, woko n meer ba o n'a gingam k'awoko m ho ka woko o y, naa woo... naa, Woso m woko kasetzaa.

⁶ Woko n'o ka ma fugaa ku gooko m woko da o y, woko n'o ka ma awoko zi, woko n'o ka ma gooko vantoo zi so y.

⁷ A n bokare, a ga k'a o m ku woko m daore ku Krista zibeezanno a ga m, n'a yi bi yi bi, woko n o ka ma k'an yi ncinaas awoko gor zi y. Bi, nyintabaa woko ba awoko m gota, amba nyino da tir nyasore a nyino m nyinta bi m.

⁸ Awoko nja ku woko o bi minto bi, woko n a nja k'an bir yire i o, lemim nyinta bi woko ka awoko o a minto y, woko nja so k'o misirbaa ka awoko to ma. Bala, woko woko nja maam-maam.

⁹ U danyino, ziro ku woko n ba, o kore yi bi, n to y'awoko no o, woko zi ba sinuu o kan gunuu o ki, k'awoko gosi bi ku woko hobre mim to ma y, a ba woko o ncinaas, o Woso lemim nyinta bi pa da awoko m.

¹⁰ Awoko woko kaseti bi kan Woso ki so, a do a o, nyinta ku woko o kan awoko ki bi, awoko k'a m sirakarezanno woko, misirbaa ku woko ba awoko zi bi, nyinta a o munjabaa kan turgabaa ki no o, mim n nyinta woko gor zi y.

¹¹ Awoko a ya a do so a o, woko nyas awoko guaa biyee m, amba nyino zi tir nyaso n ni bi m:

¹² U a dondo, o awoko heer yo, o a hi awoko m kare, paan... o o, a misirbaa k'a Woso no yi bi ba, a y'awoko bir k'awoko n nyinta kan a ki a cirbae kan a leboore ki no o.

¹³ Woko i yaa dam Woso m barka so domum haay, bala, Woso lemim ku woko pa da awoko m bi, awoko si a do a o, Woso lemim m, guaa lemim bee y, bi Woso lemim m denter paan..., an n'a zi bam awoko gooko k'a sira ka ro woko heer o.

¹⁴ U danyino, mim ku Woso gooko sokomaro ku n Krista Yeezuu no o, Zidee koro woko o ro woko a yi bi, awoko yi so. Bala, awoko danyino fir ka awoko ma so, amba broko danyino ku n zuforo fir ka n ma ro woko m.

¹⁵ Zuforo woko duro i Zuuba Yeezuu ze gar, n yi wosolesinnisorazanno woko zinze, n yi fir ka woko ma so. Woso heer bi nyinta kan n ki y, gooko haay junno n n mi.

¹⁶ N y'a tam woko m toore, ku woko bi lemim nyinta pa da do vantoo gooko m ku n bombore yi y, a ba ku n nawore ncinaas naa, a mimbonyaa n'a dam la tee... bi naa haay je o, Woso a nomaa kergu n la.

Pol le taa k'a a ya, a Tesaloniki zanno yi

¹⁷ Bi, m danyino, ku woko ni, woko o ba awoko ma laato, a maasure ba poore. O n o ya, o n ni ku yire y. Bi woko heer gooko an ni kan awoko ki, woko nja paan... k'o o ya, o awoko yi, naa to ma bi, woko o tonto o gota k'o o da ma, o awoko yi.

¹⁸ Ncınaaṣ nɪ, wɔk n a nɔa k'ɔ ɔ wusigə ɔ ta awɔk zi. Mɔk mɪŋŋa Pol, mɔk m tɔ ɔ gallem hɔka kɔ m ta awɔk zi, bɪ Sɔtaana wɔk zaa tii, wɔk n'ɔ da ma y.

¹⁹ Sɪra nɔ ɔ, awɔk sɔ, awɔk n'a kam wɔk nɪ taaheerle m, awɔk tɔ ma m wɔk nɪ zem bɪ heernyɔk yɪ, ɔ ɔ da ma ɔ leɔɔre yɪ wɔk Zuuba Yeezuu taa, a zere hinni ɔ.

²⁰ Denter m, awɔk m wɔk leɔɔre kan wɔk heernyɔk bi.

3

Timote ta Tesaloniki ɔ Pol kan a zukuuro kɪ tɔ ra

¹ Yɪ a ɔ ncınaaṣ, kɔ wɔk n'a nɔam kɔ awɔk yɪ, bɪ wɔk bɪr ɔ dam ma bɪ, wɔk n kɔ ɔ le sa, ɔ ɔ k'ɔ gɔɔta ɔ minto Atenni ɔ.

² A m bɪ, wɔk n'ɔ danyɪ Timote nyɔk, wɔk zibəəkkɔn m an nɪ Woso zi bam Krista lemim nyɪnta bɪ padare nɔ ɔ. A nyɔk wɔk ɔ awɔk ma k'an awɔk paŋŋa da ra, an awɔk heer yɔ a sɪrakare nɔ ɔ,

³ k'an bɪr yɪre ɪ ɔ, awɔk gɔsɪ b'a bɔ a je m fir k'awɔk n'a yum naa minto y. Bala, awɔk dɔ a ɔ, Woso zaa bɪ nɔ ɔ, pakra m kɔ wɔk n fir yɪ.

⁴ Nyɪnta kɔ wɔk ɔ awɔk zi b'ɔ bɪ, wɔk ser ka ɔ a hɪ awɔk m, ɔ ɔ, pakra m kɔ wɔk n fir yɪ, b'awɔk dɔ, a ɔ, hɔ kɔ wɔk hɪ b'a bɪ.

⁵ Naa tɔ ma m, kɔ mɔk n m da ma dɔ, m bɪr m ma kɔ m awɔk mim dɔ bɪ, mɔk n Timote nyɔk, k'an awɔk sɪrakare mim dɔ, k'an b'a hɪ m m. Bala, mɔk da bɔ ɔ, mɔk ɔ, ɪ b'a ka Sɔtaana n awɔk makra ba, awɔk m sɪrakare tɔ, zi kɔ wɔk ba awɔk zi bɪ n bɔ vam y.

⁶ Bɪ kɛere naa, Timote a tɔ awɔk zi b'ɔ an bɪr, a lemim nyɪnta hɪ wɔk m, awɔk sɪrakare kan awɔk nɔare kɪ mim bɪnce ɔ, a a hɪ, a ɔ, wɔk tɔ gɔɔta an awɔk nɔ ɔ nyɪnta, bɪ amba wɔk le n taa k'ɔ ɔ ya, ɔ awɔk yɪ bɪ, awɔk le taa k'a a ya, awɔk yɪ sɔ.

⁷ ɔ danyɪnɔ, yɪ a ɔ ncınaaṣ awɔk sɪrakare minto bɪ, wɔk n heerkoodəbaa yɪ, ɔ fɪryɪre kan ɔ makrarɔ kɪ nɔ ɔ.

⁸ Bala, wɔk ɪ heernyɔk m kɛere ɪ ɔ, mɪsɪrbaa daa wɔk yɪ, k'awɔk nɪ jɪnum kɔkɔkɔ Zuuba zuure nɔ ɔ bɪ minto.

⁹ Awɔk tɔ ma, wɔk b'ɔ dam ma ɔ Woso barka da, ɔ a nya y, heernyɔk gɔta k'awɔk n'a kam wɔk ɔ a taa bɪ minto.

¹⁰ Sinuu ɔ kan gunuu ɔ kɪ wɔk y'a yem han gɔta, k'an a ka k'ɔ ɔ da ma, ɔ awɔk yɪ k'ɔ hɔ k'a jɪra awɔk sɪrakare ma bɪ na awɔk m ma.

¹¹ Wɔk gɔɔta ɔ n'a yem wɔk Zɪ Woso mɪŋŋa kan wɔk Zuuba Yeezuu kɪ han, kɔ ŋ nɪ wɔk zaa banka k'ɔ ɔ da ma, ɔ bɪr awɔk zi.

¹² Wɔk y'a yem kɔ Zuuba n a ka k'awɔk nɔare kan kɔ kɪ kan gɔk haay kɪ bɪ n a da ra an bɪr tam leɛ tee..., amba wɔk n'awɔk nɔam bɪ m.

¹³ K'an a ba maam, an awɔk heer yɔ, k'awɔk m bɪr mɪŋŋa, mim ba awɔk gɔr zi wɔk Zɪ Woso taa y, hinni kɔ wɔk Zuuba Yeezuu n nɪ zɛŋ ɔ kan a gɔk kɪ haay bɪ tɔ ma.

4

Mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ

¹ M danyɪnɔ, hɔ k'a gɔɔta wɔk n'a hɪre awɔk m, ɔ awɔk dɔndɔ m wɔk Zuuba Yeezuu tɔ ma bɪ ba n nɪ: Biisi bɪ, wɔk mɪsɪrbaa k'awɔk n'a bam an Woso nɔ yɪ dunda awɔk m, bɪ mɪsɪrbaa bɪ dɔ awɔk n'a bam, bɪ k'a ta leɛ tee... kan mɪsɪrbaa bɪ dɔ kɪ a da ra.

² Awɔk hɔ kɔ wɔk awɔk dɔndɔ m wɔk Zuuba Yeezuu tɔ ra bɪ dɔ.

³ Ho kɔ Woso lɛ n taa bi ba n nɪ: A lɛ taa k'awɔɔ n mɪsɪrbaa k'an mɪŋŋa a mɪm ɔ ba, k'a a gɔ jaandare do haay ma.

⁴ Awɔɔ gɔaa biyɔɔ a ga m, an a da a mɛsim ma dɔ, k'an a da ma, an mɪsɪrbaa mɪŋŋa ba kan daɔre kɪ.

⁵ K'a b'a mɪŋŋɔɔ tɔ kɔ lɛtaamarɔ bɔnyaarɔ n a so awɔɔ ɔ, amba gɔɔɔ kɔ ŋ n Woso dɔ rɔ wɔɔ hɔ bi nɪ y.

⁶ Mim naa do nɔ ɔ, a b'a ka gɔsɪ n kɔrɔma kan a danyɪ kɪ an zambɔ ba ma y, bala, Zuuba gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ minno nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ hɔnhɔrm, amba wɔɔ lɛɛ ka ɔ a hɪ awɔɔ m, ɔ ɔ ya, ɔ so ra paan... bi m.

⁷ Sɪra nɔ ɔ, Woso n wɔɔ bir kɔ wɔɔ n mɪsɪrbaa ba lanno gɛɛ yaarɔ bare nɔ ɔ y, bi kɔ wɔɔ n mɪsɪrbaa ba mɪŋŋabaa nɔ ɔ.

⁸ Naa minto bi, gɔaa k'a nɪ kaanɪm hɔdɪndare naa do m bi, gɔaa bɛɛ a nɪ kaanɪm nɪ y, Woso k'a n'a *Sɛnt-Espri kare awɔɔ ɔ b'a kaanm m.

⁹ M danyɪnɔ Krista nɔ ɔ, kɔ kɔ ŋɔare mɪm bɪncɛ nɪ, pakra bɛɛ m kan awɔɔ kɪ kɔ mɔɔ n ci ba awɔɔ ma, m a mɪm dɪnda awɔɔ nɪ y. Bala, Woso mɪŋŋa hɔ dɪnda awɔɔ m k'awɔɔ m bir kɔ ŋɔam.

¹⁰ Bi, amba n ŋɔare mɪm dɪnda awɔɔ m bi, awɔɔ ɪ danyɪnɔ haay kɔ ŋ nɪ Masedɔan kɔ b'ɔ jilli rɔ wɔɔ ŋɔare. Bi, kɔ a ye awɔɔ han k'a ta lɛɛ tee... kan ŋ ŋɔare kɪ a da ra.

¹¹ K'a a yo ɔ kɔ laafɪ n nyɪnta awɔɔ kan gɔɔɔ kɪ bire ɔ, gɔaa biyɔɔ n a zerga a mɪŋŋa mɪm lɛ, an zi ba an a mɪsɪrbaa ba m, amba wɔɔ lɛɛ ka, ɔ a hɪ awɔɔ m bi m.

¹² K'awɔɔ ba ncɪnaaɔ gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ nɪ ŋ mɪ rɔ wɔɔ y'awɔɔ gore dan ɔ, awɔɔ bi gɔsɪ mɪm kam sɔ y.

Ho k'a nɪ nyɪntaŋ ɔ Yeezuu zere hinni ɔ

¹³ M danyɪnɔ, kɔ gɔɔɔ kɔ ŋ gɪnga rɔ wɔɔ mɪm bɪncɛ nɪ, wɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n gɔɔta badɔ nɔ ɔ, a bir heerzarlɛ m amba gɔɔɔ kɔ ŋ ba taaherlɛ m nɔ wɔɔ nɪ y.

¹⁴ Kɔ wɔɔ sɪra ka, ɔ ɔ Yeezuu ga an a mɪm bɔ ɔ bi, maam sɔ bi, gɔɔɔ kɔ ŋ sɪra ka Yeezuu ɔ ŋnɪ bɔkare ŋnɪ gɪnga rɔ wɔɔ, Woso brɔɔ mɪm bɔŋ ɔ ŋnɪ mɪsɪrbaa ba kan Yeezuu kɪ.

¹⁵ Ho kɔ wɔɔ kɔ a hɪ kɛɛɛ naa, Zuuba ɪ nyɪnta an a dɪnda. A ɪ yɪɛ ɪ ɔ, wɔɔ gɔɔɔ k'ɔ gɔɔta ɔ m mɪsɪr naa, Zuuba zere hinni ɔ, wɔɔ bi lɛɛ kam gɔɔɔ kɔ ŋ gɪnga rɔ wɔɔ nɪ y.

¹⁶ Bala, kɔ Woso bi zaa ka, malɛɛka jitaare deem n a leer busu, n nɪ Woso huure bi hɛ, Zuuba Yeezuu Krista mɪŋŋa y'a tom arzana ɔ, an zɛr. Gɔɔɔ kɔ ŋ sɪra ka Krista ɔ ŋnɪ bɔkare ŋnɪ gɪnga rɔ wɔɔ n lɛɛ ka ŋn'a mɪm bɔ ɔ.

¹⁷ Bi jɛ ɔ kɛɛɛ, wɔɔ kɔ wɔɔ gɔɔta ɔ m mɪsɪr hinni bi do ɔ bi, n wɔɔ nam kɔ ɔ kan ŋ kɪ n nɪ wɔɔ busu warkɔ nɔ ɔ, kɔ aa Zuuba zɛ ɔ brama, yɪ a nawɔɛ ncɪnaaɔ wɔɔ n nyɪnta kan Zuuba kɪ dɔmɪm haay.

¹⁸ K'a meerbaarɔ nɔɔn duro ba kan kɔ kɪ, a bir kɔ heer yom.

5

Ɔ b'ɔ zu ɔ y

¹ Ɔ danyɪnɔ, pakra bɛɛ m kɔ n nɪ ci ba awɔɔ ma n nɪ dɔmɪm gɛɛ wakati kɔ minno nɔɔn duro n nɪ ban ɔ bi mɪm dɪnda awɔɔ nɪ y.

² Bala, awɔɔ mɪŋŋɔɔ a dɔ a zim a ɔ, hinni kɔ Zuuba n nɪ zɛŋ ɔ bi, nyɪnta a nawɔm amba koor tɪr bɔr gunuu ɔ gɔaa n a wakati dɔ bi m.

³ Kò gɔɔɔ bɔr nɛn'a hure ɛ ɔ: «Laafu dɔmum wɔɔ n ta ɔ keere, minsi ba ɔ y.» Dɔmum bi do fɛyɛre n nɛ daata zere ɛ la amba nyoosibare tɛr daata ze lɔ jɛsɛzaa ra bi m, ɛ gɔsɛ bi bɔm le nɛ y.

⁴ Bi k'awɔɔ nɛ, ɔ danyɛnɔ, monsigɛ bɛɛ awɔɔ n ta ɔ, kɔ dɔmum bi do n bi daata ze awɔɔ ra, amba koor tɛr daata ze gɔaa ra bi nɛ y.

⁵ Bala, awɔɔ haay, lɛɛgure gɔɔɔ n'awɔɔ m, sinuu gɔɔɔ n'awɔɔ m. Gunuu gɔɔɔ bɛɛ m wɔɔ nɛ, bi monsigɛ gɔɔɔ bɛɛ m wɔɔ m sɔ y.

⁶ Naa tɔ ma bi, ɔ bi hinceem ba am gɔɔɔ mɛsɛrɔ wɔɔ nɛ y, ɔ b'a tɔ kɔ hɔsɛ n'ɔ zu ɔ y, ɔ ɔ da ɔ mɛɛɛɛɛ ma.

⁷ Hinceem zanno wɔɔ a ba ɛ nawɔm gunuu ɔ, gunuu ɔ nɛnɛ bɛɛ min ɔ sɔ an nɛ ɛ zem.

⁸ Bi, wɔɔ kɔ sinuu gɔɔɔ m wɔɔ m nɔ wɔɔ, ɔ ɔ da ɔ mɛɛɛɛɛ ma, k'ɔ gɔɔɔ ɔ sɛra ka, ɔ bɛr nɔare m, ɛ ɔ pɔyaa gɔɛɛɛ wɔɔ ka ɔ ma, ɔ bɛr bɔmbɔre kɔ wɔɔ n nɛ zem ba yɛ bi taaherle m, ɛ ɔ, pɔyaa firgɛ wɔɔ ku ɔ mim ma.

⁹ Bala, Woso n wɔɔ bɔ ɔ k'a bi fir ka wɔɔ ma a nɔmaa nɔ ɔ y, bi wɔɔ bɔ a ɔ, kɔ wɔɔ n bɔmbɔre yɛ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

¹⁰ Yeezuu Krista mɛɛɛɛɛ ɛ ga wɔɔ tɔ ma, k'an bɛr yɛre ɛ ɔ, kɔ wɔɔ gɔɔɔ ɔ m mɛsɛr, gɛɛ gɛɛɛ wɔɔ ɔ, kɔ wɔɔ m mɛsɛrbaa ba kan kɛ a zere hinnɛ ɔ.

¹¹ Naa minto bi, k'a kɔ heer yɔ, a kɔ sɛrakare da ra, amba awɔɔ n'a bam kara bi m.

Dondɔrɛrɔ kan leersore kɛ

¹² M danyɛnɔ, gɔɔɔ kɔ ɛ nɛ Woso zi bam awɔɔ barla nɛnɛ kare awɔɔ lɛɛ, nɛn'awɔɔ bɔm zaa ɔ Zuuba zaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ, a yɛ wɔɔ nawɔre awɔɔ han k'a ɛ gore da ɔ.

¹³ K'a ɛ da ɔ gɔta kan nɔare kɛ, ɛ zibɛɛ bi minto. Awɔɔ haay, k'a bɛr laafu kan kɔ kɛ.

¹⁴ ɔ danyɛnɔ, kɔ a yɛ a han, k'a hɛɛn si gɔɔɔ kɔ ɛ bɛr mɛsɛrbaa zore bam nɔ wɔɔ ma, k'a heerkoodɛwarzanno heer yɔ, k'a a da panɛɛɛɛɛɛɛɛɛɛ han, k'a bɛr bɔraama m kan gɔaa haay kɛ.

¹⁵ K'a dundo a zi kɔ gɔsɛ b'a bɔnyaa sompi gɔaa n'ɔ y, bi k'a bɛr a kare a mɛɛɛɛɛ bare ma tee..., awɔɔ kan kɔ kɛ, kan gɔɔɔ haay kɛ bire ɔ.

¹⁶ K'a bɛr heernɔɔɔ m dɔmum haay,

¹⁷ k'a bɛr yaa dam tee....

¹⁸ Mim woo... nɔ ɔ, k'a Woso barka da, bala, naa Woso le n taa awɔɔ gɔr zi Krista Yeezuu zuure bi nɔ ɔ.

¹⁹ A b'a ta Sent-Espri zibɛɛ m toore y,

²⁰ a bi wɔsɔlesinnɛsɔra ganwɔre meerbaaro gore bɔ ɔ y.

²¹ Bi, mim haay nɔ ɔ, k'a a hɔɛn da ma, a dɛga hɔ k'an mɛɛɛɛɛ a nɔ ɔ bi ma, a nyasɔ hɔ bi do m.

²² K'a a gɔ mimbɔnyaa do haay ma laato.

²³ A yɛ wɔɔ nawɔm, kɔ wɔɔ Woso kɔ laafu karezaa m bi n'awɔɔ hu bɔ jilli, k'an do awɔɔ hɔɛn ma, kan awɔɔ nyi kɛ a mɛ kɛ ma haay, kɔ minsi bi nyɛnta awɔɔ gɔr zi wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zere hinnɛ ɔ y.

²⁴ Woso mɛɛɛɛɛ y'awɔɔ bɛr, jɛnalerazaa m, an nɛ hɔ kɔ wɔɔ yɛ naa bare.

²⁵ ɔ danyɛnɔ, k'a yaa da Woso m wɔɔ minto sɔ.

²⁶ K'a yaa da danyɛnɔ wɔɔ haay m, amba a a ga m bi m.

²⁷ Zuuba tɔ ma, a yɛ mɔɔ nawɔre awɔɔ han paan.... K'a ci naa do karɛnda ba danyɛnɔ wɔɔ haay lɛɛ.

²⁸ A yɛ mɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bɛr kan awɔɔ kɛ.

Ci huya ho ku Pol a ba TESALONIKI ZANNO ma

Ci huyaa ho ku Pol a ba Tesaloniki zanno ma bi

gasore

Pol i ci bi ba. Ci naa do i leekare ciro ku Pol η ba ro wɔɔ barla. A ba a o kristagɔɔ ku η nɪ Tesaloniki o ro wɔɔ ma.

Ci bi ba a o, an a ya an nɪ Yeezuu zere huya ho bi mim dundam, bala, mim naa do gɔɔta an nɪ Tesaloniki gɔɔ wɔɔ kom. Broo gɔsɔnno o, Yeezuu lee ku kara, nɔɔ o a bi zi bam do y, bala, Yeezuu wusigore domum a zo. Naa haay to ma m an ci bi ba k'a η bo zaa o.

Pol i yaa dam Tesaloniki kristagɔɔ m

¹ Mɔɔ munna Pol, kan Silas kɪ Timote kɪ, wɔɔ nɪ ci naa do bare awɔɔ ma, awɔɔ k'a m Tesaloniki kristagɔɔ wɔɔ, wɔɔ Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n'a so awɔɔ o ro wɔɔ.

² A ye wɔɔ nawom ku Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n barka kan laafu kɪ ka awɔɔ o.

Barka yaadare kan heeryore kɪ

³ M danyɔɔ, a a ga m, ku wɔɔ n yaa da Woso m barka, awɔɔ to ma tee.... A ga a o m, ku wɔɔ n a ba ncɪnaaɔ, bala awɔɔ sirakare y'a dam la, awɔɔ ku nɔare nɪ tam lee tee....

⁴ Naa minto m, ku wɔɔ y'awɔɔ mim dundam Woso gɔɔ sokumaro vantɔɔ lee, a dunda wɔɔ nawom o n'o mim kam brama, bala, gɔɔ so awɔɔ m, ηnɪ fir kare awɔɔ ma, awɔɔ nɪ yem naa haay ma, an n'a tontɔɔ o a gɔɔta an nɪ sirakare m.

⁵ Naa woo... n'a hɪnkare a o, dɔɔ ku Woso n nɪ zem b'a ka bi yum tɪrga, firyirero nɔɔn duro k'awɔɔ nɪ yere η ma naa n n'a kare awɔɔ n'a ga Woso cirbæ gasore m, Woso cirbæ bi do to ma m awɔɔ nɪ fir yum.

⁶ Sira m, ho k'an tɪrga bi Woso n n'a bam, a y'awɔɔ zɪm boɔm gɔɔ ku η nɪ fir kare awɔɔ ma ro wɔɔ ma, an firyire ka η o.

⁷ Bi, awɔɔ k'a nɪ fir yum nɔ wɔɔ, a menyɔɔ kare awɔɔ o kan wɔɔ kɪ, naa ba a nawom hinni ku Zuuba Yeezuu n'a tom brama an zer kan a malɛkaro panɔazanno kɪ bi ma.

⁸ Zer a nawom sewure nɔ o, k'a bi fir ka gɔɔ ku η n Woso dɔ, bi η bir yem wɔɔ Zuuba Yeezuu lemim nyinta bi ma ro wɔɔ ma.

⁹ Firyire ku η n'a yum bi, zaarbare k'a nyare ba o m, n nyɔɔ n nawom laato Zuuba taɔre kan a cirbæ panɔa kɪ ma.

¹⁰ Ze k'a nawom domum gɔta bi do hinni o bi, naa n nɪ ban o. Ze a nawom k'a bi nyinta leboɔre m a gɔɔ wɔɔ zi, ku gɔɔ ku η sira ka o haay ro wɔɔ n a le bo a o. Awɔɔ nyintam gɔɔ wɔɔ duro barla, bala, awɔɔ sira ka lemim ku wɔɔ pa da awɔɔ m b'o.

¹¹ Bi y'a ka, wɔɔ nɪ yaa dam Woso m awɔɔ to ma tee..., k'an a ka k'awɔɔ n a ga mɪsɪrbaa k'a munna awɔɔ bir k'awɔɔ m b'a ba bi m. K'an a ka, a panɔa bi minto bi, k'awɔɔ n a da ma, a ho munna haay k'awɔɔ le n taa k'a ba bi ba, ko zi k'awɔɔ n'a bam sira k'awɔɔ ka bi to ma bi m nyɪ da.

¹² Naa n'a kam wɔɔ Zuuba Yeezuu n leboɔre yɪ awɔɔ gor zi, awɔɔ m leboɔre yɪ a gor zi, wɔɔ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ barka to ma.

2

Ho k'a ni nyintan ō Yeezuu n bɔkare an bɔr

¹ M danyino, kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zere hinni bi ni, kan ba wɔɔ n'ɔ som kɔ ma kan ki bi mim ni, hɔ kɔ wɔɔ ō k'ɔ a ye awɔɔ han bi ba n ni:

² A a da ma, n ō, wosolesinnisora ganwɔre meerbaa niɲɲə, gɛɛ Woso lemim padare niɲɲə, gɛɛ ci niɲɲə y'a to wɔɔ zi an n'a hire a ō, Zuuba zere hinni bi lee ku, a b'a hɔɔn war kɔ ma a nyi ba naanaa, naa do to ma y.

³ A b'a to kɔ gosi n bra bumba a m fuga y. Bala, pakra m kɔ gɔɔɔ cir gɔta m wuti ɲni bisi ka Woso ma, kɔ goaa bonyaa kɔ Woso n n'a dam sehar ō bi n a hinka, bi je ō, Zuuba dɔmum bi n n'a kuɲ ō.

⁴ Goaa bonyaa bi do bi yem, gɔɔɔ n yaa da hɔsi m do y, baa Woso muɲɲa, a y'a muɲɲa cɪntam hɔ haay burə ō, baa Woso burə ō. A gasom Wosoce gɔta muɲɲa ō, an aa nyinta an a hi a ō, Woso n'a mi.

⁵ Nyinta kɔ mɔɔ ō kan awɔɔ ki bi, mɔɔ naa mim dɪnda awɔɔ m, a to ba awɔɔ nɔ ō ra?

⁶ Dɪtaa naa, hɔ n'a tam goaa bonyaa bi m toore, k'a b'a da ma, an a hinka k'a dɔmum bɛɛ y'a ku y, awɔɔ hɔ bi do do.

⁷ Denter m, goaa bonyaa bi paɲɲa a nyaakom da an ni zi bam kara, bi pakra m kɔ goaa k'a n'a tam goaa bonyaa bi m toore bi n'a gaa toore.

⁸ Bi je ō, goaa bonyaa bi y'a hɪnkam kɛɛɛ, bi Zuuba Yeezuu y'a zem gɛr a le hoonsire m, an a hɔɔnsi a hɪnkare leegure paɲɲa gɔtabaa m.

⁹ Goaa bonyaa bi, a hinka a nawom kan Sotaana paɲɲa ki, a zi paɲɲazanno do haay bam, an makrarɔ ba kan hoserlo ki, k'a gɔɔɔ nyonnyɔɔ.

¹⁰ A yom zi bonyaa do haay ma, an gɔɔɔ kɔ ɲ ni nyaanum nɔ wɔɔ nyonnyɔɔ, brɔɔ nyaanum, bala, sira k'a n'a dam ma an ɲ bɔmbɔ bi, ɲ n a ɲɔa, bi, ɲ n ye ma y.

¹¹ Bi y'a ka, Woso n a ka nyonnyɔɔre paɲɲa ni zi bam kan ɲ ki, kɔ ɲ ni sira ka ɲɔaar ō.

¹² Yi a nawore ncɪnaaɔ, Woso m bi zem bi gɔɔɔ kɔ ɲ n ye sira ma y, bi zibonyaa bare ɲn'a ɲɔam nɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

Ū jim kɔɔkɔɔ sirakare nɔ ō

¹³ M danyino, wɔɔ ō ga m, ō yaa da Woso m barka awɔɔ to ma tee..., awɔɔ kɔ Zuuba n'a ɲɔam nɔ wɔɔ. Bala, Woso awɔɔ bɔ ō, bi ma bi, durnya ba ō cɪna y. *Sent-Espri zibɛə to ma, kan ye k'awɔɔ ō sira ma bi ki minto, k'awɔɔ n bɔmbɔre yi, a yi Woso soore hɔɔ.

¹⁴ Bɔmbɔre bi to ma m, an zu kɔ ō kan lemim nyinta kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bi ki, an awɔɔ bir, k'awɔɔ m bi nyinta wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista leboore nɔ ō.

¹⁵ Naa to ma bi, danyino, k'a jim kɔɔkɔɔ, a hɔ haay kɔ wɔɔ dɪnda awɔɔ m meerbaa nɔ ō gɛɛ ci ō bi nyaso muɲɲa.

¹⁶ Wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista muɲɲa, kan wɔɔ Zɪ Woso ki wɔɔ ɲɔa, ɲni heerwɔtare k'a nyare ba ō, kan taaherle muɲɲa ki ka wɔɔ ō.

¹⁷ A ye wɔɔ nawore ɲ han, kɔ ɲ n'a ka kɔ heerwɔtare n'awɔɔ heer han, kɔ ɲ ni paɲɲa ka awɔɔ ō k'a bir hɔ k'an muɲɲa haay bam tee..., zibɛə kan meerbaa ki nɔ ō.

3

Yaadare mim

¹ M danyino, ho k'a goota woo n'a hire awooo m bi ba n ni, k'a yaa da woo to ma, ko Zuuba lemim n goota an bir tam lee tee..., k'an daure yi amba a nyinta o awooo zi b'u bi m.

² K'a yaa da woo to ma so, ko Woso n woo yo guoo bonyaaaro ko n ni kosi ro wo o, bala, guoo haay bee ni sira kare y.

³ Bi, jinalerazaa m Zuuba m, a y'awoo panja dam la, an do awooo ma kan a bonyaabarezaa bi ki.

⁴ K'awoo mim bince ni, Zuuba a ka woo heer n kookoo o a do, o o, awooo i ho ko woo n'a hire awooo m bam b'awoo gootare a ta lee kan a bare ki.

⁵ Bi, ko Zuuba n a ka k'awoo n Woso nja kan a heer ki, k'a a da ma so, a bir tam lee tee..., baa ko bo m, amba Krista a ba bi m.

Zibæ mim

⁶ O danyino, a ye woo nawore awooo han, woo Zuuba Yeezuu Krista to ma, danyino haay ko yakozanno m no woo, k'a gu n ma laato, broo bir yem ho haay ko woo dinda awooo m bi ma y.

⁷ Awooo munjo, awooo ho k'a n'a bam a woo hobaa dinda bi do. Bala, nyinta ko woo o kan awooo ki bi, woo n nyinta yakozanno y.

⁸ Woo n gosti hobire bi vam y. Bi, zi woo ba o ko, woo zi ba sinuu o kan a gunuu o ki, k'awoo gosti bi ko woo hobire mim to ma y.

⁹ Sira no o, woo o ga m, o daahan yi awooo zi, bi, woo y'a nja o zim k'u lemaa ho bi, k'awoo n zu woo hobaa o.

¹⁰ Bala, nyinta ko woo o awooo zi b'u bi, woo hi awooo m, woo o: «Ko goaa o, a le baa zibæ ma, k'a bi ho bi so y.»

¹¹ A n bokare, woo y'a mare n n'a hire n o, awooo guoo gosunno n ta o, n'n'i yaku bam, n bir zi bare y, a war n nawom guoo minno ma.

¹² Le ko woo n'a cuntam guoo woo duro m, o ni n dondom woo Zuuba Yeezuu Krista to ma bi ba n ni: K'a a da a munjo zibæ le o zeny..., a a lemaa ho bi.

¹³ O danyino, k'awoo ni, a bi ko kan zi munja bare ki y.

¹⁴ Ko goaa n zu ho ko woo dinda ci naa do no o b'u, k'a zaa da le o, a b'a ya, a a ze ko ra kan ki y, ko nyanni n a nyaso.

¹⁵ Bi, a b'a zaa ba a jum y, k'a dondo, amba n tir a danyi dondo bi m.

Leersore

¹⁶ Bi, ko Zuuba munja k'a ni laafu kam bi n laafu ka awooo o domum haay, ho haay m. Bi, ko Zuuba m bir kan awooo haay ki.

¹⁷ Moo munja Pol ni leersore yaa ko moo n'a dare awooo m naa gorsira bare m zim, ciro haay ko moo tir n nyoo ro woo, m waji moo tir a dan o ncinaas. Moo munja gorsira n naa.

¹⁸ Bi ko woo Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan awooo haay ki.

Ci lækare ho kɔ Pol a ba TIMOTE ma

Ci lækare ho kɔ Pol a ba Timote ma bi

gasore

Pol i ci bi ba. A ba a u Timote ma. Bi ma bi, b'i Efɛzi u. Timote bi, a zi bi grekki m, a da bi m zufo, an a ba sirakarezaa. (Zibæezanno ci 16.1-3) Pol karindanyi m Timote m, bi m zibæero ka u guta Tesaloniki u kan Korenti ki u. (1 Timote 1.3)

Ci bi ba a u, bala kristagɔɔ wɔo barla, gɔɔ gɔsinno i hodundare bonyaro dundam. Nyunta Pol u lonnoce u, an ci bi ba k'a sirakarezanno wɔo kan wosogɔɔlɛezanno wɔo ki dondo.

A y'a hum ni a u, an hodundare k'an turga nyaso kɔkɔ, an bir Woso zi bam lemim nyunta padare no u. K'an ze kɔ ra n ni yaa da dunda gɔɔ wɔo m, an gɔɔ turgɔo ho u, an η ka wosogɔɔ wɔo læ.

Pol i yaa dam Timote m

¹ Mɔo muηηa Pol ni ci naa do bare. Woso kɔ wɔo bombɔrezaa m bi kan Krista Yeezuu k'an wɔo taaheerle bi k'i zaa ka, mɔo ni m ba Krista Yeezuu zibæezaa.

² Ci bi ba mɔo nawore ibi ma, Timote, mɔo nyi paan... sirakare no u, a ye mɔo nawore kɔ Zi Woso kan wɔo Zuuba Krista Yeezuu ki n barka, kan cicirzere ki, kan laafi ki ka i u.

Dondore zambɔ karinsaambɔo wɔo to ma

³ Amba mɔo ye i han, m hɔrle ma, kɔ m ta Maseduan u bi, gɔota i nyunta Efɛzi u, k'i gɔɔ kɔ η ni ηaar ho dundam no wɔo da jim u.

⁴ A hi η ni so kɔ η ni biisi minno kan yaabɔo tɔo gaandarero sɔra jintoo wɔo ki to. Minno wɔo duro, bisikare ηn'i zem ni bala, η bir a dam Woso hoonho bare kɔ wɔo n'a dom sirakare no u bi han y.

⁵ Meerbaa naa do ba ibi nawom kan η ki, kɔ η n'a da ma, ηni heer hu yi, kɔ ηare n nyunta η heer u, kɔ η ni hoondare muηηa yi, ηni sira ka paan....

⁶ Gɔo gɔsinno a gu zaa kɔ wɔo hunka naa ma, ηni nyaam, meerbaa yaarsɔo no u.

⁷ η u, Woso lero hodonno n a mi, an bokare ho kɔ η muηηoo n'a hum, ηn'i som la kan paηηa ki bi, ηn'a ji do y.

⁸ Woso do wɔo u Moyiisi lero wɔo muηηa, k'a i yire i u, gɔaa i zun u amba a a ga m bi m.

⁹ U a to da u no u, u u, n ni lero wɔo ka gɔo turgɔo to ma y, a ka n y'a u bayerezanno to ma, kan bisikanno ki, gɔo bonyaro ki, mimbonyaabonno ki, kan gɔo kɔ η bir Woso dan u ro wɔo ki, kan gɔo kɔ η ni Woso ho gore bon η ro wɔo ki, gɔo kɔ η n'a ziro kan a doo ki meeyaa bon η ro wɔo ki kan gærzenno ki,

¹⁰ Jaandonno ki, kan gɔo yaaro wota kan kɔ ki zanno ki, kan gɔo kona ηni η hɛ zanno ki, ηaarzanno ki, kan ηaarkasetizanno ki. Lɛ bi ka n y'a u so mim haay k'a ni hodundare muηηa bi zarm to ma.

¹¹ Hodundare naa do a ga kɔ u kan lemim nyunta kɔ Woso a da mɔo wɔo u bi ki. Lemim bi do ni Woso k'a a so heernyoo u bi lebore hunkare.

Yeezuu barka dare a muɲɲabaa

tɔ ma

¹² Mɔɔ ɪ yaa dam wɔɔ Zuuba Krista Yeezuu m barka, k'a paɲɲa ka mɔɔ ɔ kɔ m a zi ba bi mintɔ. Mɔɔ ɪ yaa dam nɪ barka k'a gɪnga a ɔ, mɔɔ n ga a zibɛɛ bi m an mɔɔ da ɔ bi mintɔ.

¹³ A n bɔkare biisi bi, mɔɔ nyɪnta n meerbaa bɔnyaa ba ma, m fir ka a gɔɔɔ ma, m a sonsɔ wɔ. Bi, a mɔɔ cicir zɛ, bala, bado ɪ mɔɔ da naa haay bare ma, kɔ mɔɔ n sɪra ka bi tɔ ma.

¹⁴ Wɔɔ Zuuba bi barka ka mɔɔ ɔ gɔta, an a ka mɔɔ n sɪra ka, m nɪ ɲɔarɛ m Krista Yeezuu nɔ ɔ.

¹⁵ Meerbaa kɔ mɔɔ ɔ kɔ ma ba naa, sɪra m, gɔaa haay a ga m, an a si muɲɲa: «Krista Yeezuu bɔr durnya ɔ, k'a bi mimbɔnyaabɛnno bɔmbɔ.» Bi, mɔɔ mimbɔnyaa bare ɪ lɛ da.

¹⁶ Bi, Woso mɔɔ cicir zɛ, k'an bir yɪrɛ ɪ ɔ, Krista Yeezuu a bɔraama gɔta hunka mɔɔ gɔr zi mɔɔ kɔ mɔɔ m mimbɔnyaabɔr gɔta k'a lɛ da bi, kɔ mɔɔ m yɪ makra gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ zem bi sɪra ka ɲnɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ yɪ rɔ wɔɔ tɔ ma.

¹⁷ Bi, kɔ gɔɔɔ n a a lɛ bɔ Woso ɔ, ɲn'a da ɔ dɔmum haay, an cir an nɪ cirbɛɛ m dɔmum haay, an nɪ mɪsɪrbaa m tee..., gɔaa bir a muɲɲa yɪrɛ y, a deem m Woso. Amina.

Pol ɔ Timote n a yɔ ɔ

¹⁸ M nyɪ Timote, ɪ b'i dɔndɔ mɔɔ nawom, amba wosolesinnɪsɔra ganwɔrɛ meerbaa zannɔ nyɪnta ɲ n'ɪbɪ mim hi bi m, hɔ kɔ ɲ y'a hi bi tɔ da ɪ nɔ ɔ, ɪ sa ɪ zoobare muɲɲa bi bam.

¹⁹ Zoo bi ba sɪrakare m, kan hɔɔndare muɲɲa kɪ m. Hɔɔndare muɲɲa bi do, gɔɔɔ gosɪnnɔ a tɔ, a tore bi n a ka ɲ sɪrakare n a zar.

²⁰ Yimene kan Alesandɪr k'i gɔɔɔ wɔɔ duro barla, mɔɔ wɔ daa ɲ ma Sɔtaana wɔ ɔ, kɔ ɲ nɪ hɔɔn ka, kɔ ɲ b'a ya ɲnɪ Woso sonsɔ wɔ y.

2

Dondɔrɛ kɔ gɔɔɔ n yaa da Woso m

¹ Hɔ kɔ mɔɔ lɛɛ ka m n'a yem bi, a yɛ mɔɔ nawɔrɛ, kɔ gɔɔɔ n yaa da Woso m gɔɔɔ haay tɔ ma, a ɲ mim haay da Woso wɔ ɔ, a yaa da m barka ɲ tɔ ma.

² K'a yaa da cinno wɔɔ tɔ ma, kan lɛɛzannɔ haay kɪ tɔ ma sɔ, k'ɔ nyɪnta laafɪ nɔ ɔ, ɔ bir zum Woso ɔ zenyy..., mɪsɪrbaa zore nɔ ɔ kan daɔrɛ kɪ.

³ Naa m muɲɲa, an Woso kɔ wɔɔ bɔmbɔrɛzaa m bi nɔ yɪ,

⁴ a lɛ taa kɔ gɔɔɔ haay n bɔmbɔrɛ yɪ, kɔ ɲ n'a da ma, ɲnɪ sɪra dɔ.

⁵ Bala, Woso deem n ta ɔ, gɔaa deem taan... nɪ gɔɔɔ zem kɔ ra kan Woso kɪ, Krista Yeezuu m.

⁶ A ɪ yɛ an a muɲɲa ka zɛ ma, kɔ gɔɔɔ haay n bɔmbɔrɛ yɪ.

Dɔmum kɔ Woso a cɪnta bi k'a b'a ku an naa ba bi, a yɪ kasɛtɪ, an a hunkare a ɔ, Woso lɛ taa k'a gɔaa haay bɔmbɔ.

⁷ Naa muɲɲa tɔ ma m Woso n mɔɔ bɔ ɔ kɔ m yɪ a lemim padɛr, an mɔɔ ba kristazibɛɛzaa, sɪra mɔɔ n'a hum, mɔɔ bir ɲɔaar bare y, mɔɔ cɪnta a ɔ, kɔ m sɪrakare kan sɪra kɪ dɪnda do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m.

⁸ Naa minto bi, mɔɔ lɛ taa kɔ ɔɔɔ yaaro wɔɔ n yaa da Woso m, lɛɛ haay ɔ, ɲn'a wɔɔ busu brama kɔ mimbɔnyaa bi nyɪnta ɲ ɔɔ zi y, ɲ bi nɔmaa kan nyaa ki to a heer ɔ ɲnɪ yaa bi da y.

Lanno mim

⁹ Kɔ lanno wɔɔ ni, mɔɔ lɛ taa, kɔ ɲ ni huu k'a ga kɔ ɔ ba du a ma, ɲni bir sappi, mɪɲɲahunkare ba ɲ zi y, ɲ b'a ka mim kɔsɪrɛ waasɪ ma, gɛɛ sarma nyɛɛnnɔ ma y, gɛɛ busoo gɔta huu ma, gɛɛ mɪɲɲabankare waasɪ ma y.

¹⁰ Bi, kɔ ɲ n'a ka zi mɪɲɲa bare ma, bala, lanno kɔ ɲ ɔ, a ɪ zum Woso ɔ rɔ wɔɔ, a ga a wom kɔ ɲ n'a ba ncɪnaaɔ.

¹¹ Hɔɔɔndare wakati ɔ, lanno wɔɔ a ga m, ɲni zɛ sɪ..., ɲni yɛ hɔ haay ma.

¹² Mɔɔ bi yɛm kɔ lanno n hɔ dɪnda ɔɔɔ yaaro m, ɲn'a so ɲ ɔ y, a a ga m, ɲni zɛ sɪ....

¹³ Bala, Adam Woso lɛɛ ka an a da, ɛɛɪ n bɔkare an a nya ɔ.

¹⁴ Adam bɛɛ Sɔtaana bra ba ni y, ɛɛɪ a bra ba m, an yɛ, an bɪsɪ ka Woso lɛ ma.

¹⁵ Bi, k'a yɛ nyɪɔzaambaa ma an a tɔntɔ ɔ sɪrakare nɔ ɔ, kan ɲɔare ki, mɪɲɲabaa ki, mɪɲɲazerle ki, a bombɔrɛ yɪm.

3

Kristagɔɔ lɛzanno mim

¹ Sɪra m, meerbaa kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ba naa m, kɔ ɔɔa lɛ taa k'a ka wosogɔɔ lɛɛ, zibɔɔ mɪɲɲa a ɔ k'a ba.

² Bi, kristagɔɔ lɛzɔa a ga m, an bir ɔɔa kɔ n bi mim yɪrɛ n a hi ma y, a lɔ m bir deem, an bir ɔɔa k'a a da a mɪɲɲa ma zaa, hɔɔndamimmazaa, nyasɔ a mɪɲɲa m zaa, an bir saanɔɔ sɪm mɪɲɲa a har ɔ, an n'a dam ma an hɔ dɪnda ɔɔɔ m.

³ A bi yɪ bɛɛmirezɔa waasɪ y, a bi yɪ wɔkaarezɔa nyaa bɪnce ɔ y, bi k'an yɪ komarezɔa, laafɪkamazaa, a bi yɪ busooɲɔarezɔa y.

⁴ K'an dɪga a har mim ma mɪɲɲa, an a da a nyɪnɔ ma, ɲni bir zun ɔ, ɲni bir a dan ɔ hɔ haay nɔ ɔ.

⁵ Bala, kɔ ɔɔa n a da ma an nyasɔ a har mim m mɪɲɲa, a y'a bam lɔ k'a a da ma, a nyasɔ Woso ɔɔɔ sokɔma ni?

⁶ Kɔ ɔɔa k'a yɪ kristagɔɔ lɛzɔa, a n a ga m, an yɪ sɪrakarezɔa daa y, kɔ m bɛɛ m, a y'a mɪɲɲa busum, an dɔɔɔyarle kɔ Sɔtaana a yɪ bi yɪ.

⁷ A a ga m sɔ, k'a kasɛti m bir mɪɲɲa ɔɔɔ kɔ ɲ bir zum Krista ɔ rɔ wɔɔ zi, kɔ n b'a da ma, n a gore bɔ ɔ y, k'a b'a da Sɔtaana banɲa ɔ y.

Daahanzanno mim

⁸ Daahanzanno wɔɔ a ga m sɔ, ɲni yɪ mɪsɪrbaa zore zanno, sɪrazanno, ɲ bi yɪ bɛɛmirezanno waasɪ y, ɲ bi yɪ zambɔ hɔkamazanno y.

⁹ ɲ y'a ga m, ɲni jum kɔɔkɔɔ sɪra kɔ sɪrakare a hɪnka bi nɔ ɔ, hɔɔndare mɪɲɲa m.

¹⁰ K'a lɛɛ ka a ɲ ka lɛɛ, a dɪga ɲ ma, kɔ mim ba ɲ ɔɔ zi, k'a bɔkare a ɲ da daahanbaa zibɔɔ b'ɔ.

¹¹ Daahanzanno kɔ lanno m nɔ wɔɔ a ga m sɔ, ɲni bir mɪsɪrbaa mɪɲɲa m, ɲ bi yɪ meerbaa bɔnyaa ba ɔɔɔ ma zanno y, ɲn'a da a mɪɲɲɔɔ ma, ɲni yɪ jɪnalerazanno hɔ haay nɔ ɔ.

¹² Daahanzɔa biyɔɔ lɔ a ga m an bir deem, an a da a nyɪnɔ ma mɪɲɲa, an dɪga a har mim ma mɪɲɲa.

¹³ Bala, gɔɔɔ kɔ ɛ nɛ daahanbaa zi bam muɲɲa rɔ wɔɔ, ɛ gore daore yɛrɛ ɲɛ heerkoodɔbaa gɔta yɛ sɪra ka Krista Yeezuu ɔ zɛkɔra nɔ ɔ.

¹⁴ Mɔɔ y'a gɪngam kɔ m bɔr ɪbu zi zɔɔ, bɪ naa haay gɔrsɪra mɔɔ ba ɪbu ma, k'an bɪr yɛrɛ ɪ ɔ,

¹⁵ kɔ mɔɔ bɔr m bɪr zɛm zɔɔ, k'ɪbu m mɪsɪrbaa k'a a ga m, an bɪr bam Woso gɔɔɔ gur zi bɪ dɔ. Wosogɔɔɔ wɔɔ duro, kristagɔɔɔ sokoma bɪ m, Woso k'an mɪsɪr bɪ y'a sɔ ɔ, sokoma bɪ dɔ n ta hɔdɪndare k'a m sɪra bɪ m, an n'a kam gɔɔɔ n'a dɔrɛ.

¹⁶ Wɔɔ sɪrakarɛ hɔ gɔta k'a nyaakom da Woso n a hɪnka bɪ, gɔsɪ b'a dam ma an bɪsɪ ka ma y.

A a hɪnka mɛsɪm nɔ ɔ,
Sɛnt-ɛspri n a hɪnka gɔaa tɪrga,
malɛɛkarɔ m dɪga a.

N n'a mɪm pa da dɔ vantɔɔ zi.

Gɔɔɔ sɪra ka ɔ durnya nɔ ɔ jilli.

Woso n a busu an a nyɪnta lɛbɔrɛ nɔ ɔ arzana ɔ.

4

Nɔaar hɔdɪndarɛrɔ kɔ ɛ nɛ nyɪntaɲ ɔ dɔmɪnnɔ jezannɔ ɔ

¹ Sɛnt-ɛspri a hɪ paan... a ɔ, jɛ dɔmɪnnɔ ɔ, gɔɔɔ gɔsɪnnɔ sɪrakarɛ tore, ɲɛ yɛ brabagɔɔɔ m zɪnɛrɔ ma, kan hɔdɪndarɛrɔ kɔ zɪnɛrɔ wɔɔ n ta ɛ nɛ, gɔɔɔ nɛ ɛ dɪndam nɔ wɔɔ kɪ ma.

² Gɔɔɔ kɔ ɛ n'a hɔ bam ɪ ɔ, gɔɔɔ muɲɲɔɔ n ɛ mɪ, ɲɛn'ɪ ɲɔaar bam nɔ wɔɔ n'a karɛ ɲɛn'a nyonnɔɔ, gɔɔɔ wɔɔ duro heer ga, amba sɛ tɪr na hɔ ma bɪ m, nyannɪ ba ɛ nɛ fɪga y.

³ ɲ y'a hɪrɛ ɛ ɔ, gɔɔɔ bɪ lɔ ka sɛ ɔ dɔ y, bɪ lannɔ bɪ sɛ ka sɔ y, ɛ hɔbɪrɛrɔ ɲɪɲɔɔ bɪrɛ cɪzɛm, an bɔkarɛ Woso ɪ hɔɔ wɔɔ duro da sɪrakarɛzannɔ tɔ ma, bala, brɔɔ sɪra dɔ, kɔ ɛ nɛ barka yaa da Woso nɛ, ɲɛn'a dɔ ɲɛn'ɪ bɪ.

⁴ Bala, hɔ haay kɔ Woso a da bɪ muɲɲa, kɔ gɔɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka ɲɛn'a dɔ ɲɛn'a sare, ɔ n'ɔ ga m, ɔ dɪga deem taan... ma hɔ bɔnyaa y.

⁵ Bala, Woso lemɪm bɪ kan wɔɔ yaadare kɪ y'a hu bɔm.

Yeezuu Krista zibɔɛnyɪ muɲɲa mɪm

⁶ Naa dɪnda sɪrakarɛzannɔ wɔɔ m, k'ɪbu ba nɛnɔaaɔ, ɪbu yɪm Krista Yeezuu zibɔɛnyɪ k'an muɲɲa, bɪ n'a hɪnkam sɔ a ɔ, ɪbu y'ɪ torm sɪrakarɛ lemɪm bɪ m, kan sɪra hɔdɪndare k'ɪ nɛ yɛm ma muɲɲa bɪ kɪ.

⁷ ɪ bɪ yɛ bɪɪsɪ mɪnnɔ yaarsɪrɔ wɔɔ dɪndare ma y, ɛ bɪr a dam gɔaa han sɪrakarɛ nɔ ɔ y. ɪ bɪr ɪ tɔntɔɲ ɔ kan mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ bare kɪ.

⁸ Bala, kɔ gɔaa y'a mɛ paɲɲa dam la tɔntɔrɛ nɔ ɔ, daahan m, b'a gɔaa bankarɛ bɪ gɔta y, an bɔkarɛ, kɔ gɔaa ɪ mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ bare, a y'a dam gɔaa han hɔ haay nɔ ɔ. Woso lɛr bɔ, k'a zaa m mɪsɪrbaa paan... yɪ tara burɛ ɔ naa ɔ, kan booti hɪnnɪ ɔ kɪ.

⁹ Meerbaa naa dɔ, sɪra m, gɔaa haay n'a ga m, an a sɪ muɲɲa.

¹⁰ Naa mɪnto m, wɔɔ nɛ yɛm kɔrɛ ma, ɔ n'ɔ yon ɔ, bala, Woso k'a m mɪsɪr bɪ wɔɔ ta ɔ heer lɛ. A m gɔaa haay bombɔrɛzaa, bɪ gɔɔɔ kɔ ɛ sɪra ka rɔ wɔɔ an nɛ ɛ bombɔm.

¹¹ Naa, ɪbu ɪ ga m, ɪ hɪ paan..., ɪ dɪnda gɔɔɔ m.

¹² ɪ b'a ka gɔsɪ n ɛ gore bɔ ɔ, k'ɪ m gɔaa poo bɪ tɔ ma y. Bɪ, a ka k'ɪ yɪ makra muɲɲa sɪrakarɛzannɔ wɔɔ mɪm ɔ, ɪ meerbaa nɔ ɔ, ɪ tare nɔ ɔ, ɪ ɲɔare nɔ ɔ, ɪ sɪrakarɛ nɔ ɔ, ɪ mɪsɪrbaa k'an muɲɲa Woso mɪm ɔ bare nɔ ɔ.

¹³ I bir i tɔŋ ɔ, kan Woso lemim bi karɔnda bare ki, ɔɔɔ sokoma nɔ ɔ. I tɔ ɔ kan ɔɔɔ dɔndɔre ki, kan hɔ dɔnda ɔɔɔ m ki, k'an ta an mɔɔ bɔrle ku.

¹⁴ I bi ganwɔre kɔ Woso a ka i ɔ, k'i zi bam bi to y. A ka k'a ɔ ibi ɔ bi, nyunta ɔ kan wosolesinnisora ganwɔre meerbaa zanno ki, kristagɔɔ lɛezanno kɔ ŋ y'a wɔ ka ibi ra ki sɔ.

¹⁵ Naa ibi ga m, i nyaso kɔkɔɔ i heer ɔ, i i tonto ɔ kan a zibəə ki, ɔɔa woo... n a dɔ ŋ ɔ i y'i yon ɔ, i nɔ tam lɛɛ.

¹⁶ Dundo i munja zi, i dundo hɔ k'i n'a dɔndam ɔɔɔ m bi zi, i bir i tɔŋ ɔ kan naa haay ki, k'ibi ba ncinaaɔ, ibi y'i munja yɔm, i ɔɔɔ kɔ ŋ n'a tɔr kare i ma rɔ wɔɔ yɔ sɔ.

5

Dondo zaaro sirakarezanno wɔɔ

tɔ ma

¹ I bi hɛən si ɔɔa gusire ma kan panja ki y, bi, dɔga ma i zi, i dondo. Nyukumbonno wɔɔ dondo danyibaa nɔ ɔ.

² I lanno gusinno wɔɔ dondo, i ɔ, i dɔɔ m, lanno pooro wɔɔ dondo kan heer hu ki, i ɔ, i danlɔrɔ m.

Zonno mim

³ Zonno kɔ ŋ ɔsɔ ba ɔ rɔ wɔɔ, nyaso ŋ nɔ kan daure ki.

⁴ Zoro k'a nyino n ta ɔ gɛɛ a yanjɔɔ, nyino wɔɔ, gɛɛ yanjɔɔ wɔɔ y'a ga m, ŋn'a yurezanno nyasom dɔnda. Naa ŋ y'a ga m, ŋn'a ba, a Woso zuure bi nɔ ɔ. Kɔ ŋ yurezanno wɔɔ nyaso ŋ nɔ bi, ŋnɔ nyaso ŋ nɔ sɔ. Woso n'a ŋɔam bi m naa.

⁵ Kɔ zoro k'an zoro paan... an ɔɔta a deem bi nɔ, yo b'ɔ Woso ma, an nɔ yaa dam tee... sinuu ɔ kan gunuu ɔ ki, an nɔ daahan yem Woso han.

⁶ Bi, kɔ zoro k'a n'a kam mesim letaamarɔ ma bi nɔ, a mɔsɔr munyaa dɔgarɛ nɔ ɔ, bi, sira nɔ ɔ, gɛr m Woso mim ɔ.

⁷ Ŋ bɔ zaa ɔ meerbaaro nɔɔn duro m, kɔ ɔsɔ bi mim yɔ ŋ gɔr zi k'a dɔnda y.

⁸ Kɔ ɔɔa bir nyasore a hargɔɔ nɔ, an lɛ da bi, a jɛerzanno nɔ y, a zaa sirakare bɔ a je m, a bɔnyaabaa lɛ da basirakarezaa m.

⁹ K'i ɔ k'i zoro tɔ da zombaa daahan ci b'ɔ, a a ga m, kɔ zoro bi do dɔɔraa m busɔrdi ku, bi nyunta a ɔ, ɔɔa deem taan... lɔ sɔ.

¹⁰ A a ga m sɔ, ɔɔɔ n a zibəəro munjɔɔ bare kaseti ka, ŋn'a dɔ ŋ ɔ, a a nyino tɔr munja, a saanɔɔ si munja a har ɔ, an wosogɔɔ ganno sorgo,* an a da cicirzanno han, an zi munja do haay ba.

¹¹ Kɔ zonno pooro wɔɔ nɔ, i bi ŋ tɔ da ci b'ɔ y, bala, kɔ ɔɔaayar sɔra bɔr an ta ŋ nɔ, bi ŋ y'a ɔ Krista zuure ma, ŋn'a ŋɔam k'a a ya a zim sa.

¹² A ba kɔ ŋ nawore ncinaaɔ bi, n yɔ ŋ dɔdɔ yarle, bala, ŋ n jum a lɛ ra lɛkare ler kɔ ŋ y'a bɔ Krista m bi nɔ ɔ y.

¹³ A n ta ɔ sɔ bi, mim ŋ y'a ka nyunta vam m, ŋn'i ɔɔɔ harlɛrɔ sam, an lɛ da bi, a lɛ n'a zum ɔɔɔ minno ɔ, ŋ bir dundore a zi y, hɔ k'a n'a ga hire m bi, bi ŋn'a hum.

¹⁴ Naa tɔ ma bi, mɔɔ lɛ taa kɔ zonno pooro wɔɔ n'a ya ŋnɔ cɛ ka, ŋnɔ nyino yɔ, ŋnɔ dɔga a jɛer mim ma munja, kɔ ŋ bi zaa ka wɔɔ jɔnɔ wɔɔ ɔ, ŋn'a da ma, ŋn'a bɔnyaa bi wɔɔ ma y.

* **5:10 5:10** Kɔ ɔɔɔ ta zɔfɔrɔ har ɔ, naa ŋ tɔr a ba ŋ nɔ.

¹⁵ Bala, zonno pooro wɔɔ ɔɔsunnɔ a bɔ zaa tɔrga b'ɔ kara, ɲn'i zum Sɔtaana ɔ.

¹⁶ Kɔ lɔ sɪrakarezaa ɪ zonno m a har ɔɔɔɔ barla, k'an nyaso ɲ nɪ, a b'a tɔ kɔ kristagɔɔɔ sokɔma n kɔ ɲ tɔ ma y, k'an a da ma, an a da zonno kɔ ɲ ɔɔɔɔ ba ɔ rɔ wɔɔ han.

Kristagɔɔɔ lɛezannɔ mim

¹⁷ ɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ lɛezannɔ m ɲn'a zi bam munja rɔ wɔɔ, ɲ y'a ga daure m gallem huya, an lɛ da bɪ, nɪɲɲɔɔ kɔ ɲ nɪ kɔm kan Woso lemim padare zibɛɛ kɪ, hɔdɪnda ɔɔɔ m zibɛɛ kɪ rɔ wɔɔ.

¹⁸ Bala, Wosoci b'a hɪ a ɔ:

ɪ bɪ hɔ du der k'a n'i yɪr zɔm bɪ lɛ ma y.*

A a ya, an a hɪ sɔ, a ɔ:

Zibɛɛzaa a ga m,

an a zibɛɛ nyɔɔɔɔ yɪ.

¹⁹ Kɔ ɔɔaa a hɪ a ɔ, lɛezaa mim ba, kɔ ɔɔaa huya gɛɛ kaakɔ n a hɪ ɲ ɔ, a mim bɪ dɔ ba denter y, ɪ bɪ mim bɪ dɔ sɪ sɪra y.

²⁰ ɔɔɔ kɔ ɲ nɪ mimbɔnyaa bam nɔ wɔɔ, hɛɛn sɪ ɲ ma ɔɔɔɔ woo... lɛɛ, kɔ ɔɔɔ kɔ ɲ ɔɔɔa rɔ wɔɔ m nyɪ ba, ɲnɪ dundo a zi.

²¹ A yɛ mɔɔ nawɔrɛ ɪbɪ han, Woso kan Krista Yeezuu kɪ, Woso malɛɛkarɔ wɔɔ kɪ lɛɛ, k'i zu hɔ kɔ mɔɔ hɪ ɪbɪ m haay naa ɔ, ɪ bɪ jirɛ bɔ k'i zɛ ɔɔaa m gumɛ ma y, gɛɛ k'i gumɛ ka ɔ y.

²² ɪ b'i wɔ ka ɔɔɔ mim la nyagɪra m, k'an zi ba wosogɔɔɔ wɔɔ barla y, ɪ bɪ gasɔ ɔɔaa mimbɔnyaa ɔ y. Dundo ɪ munja zi, k'a bɔnyaa b'a nɔ ɪ ma y.

²³ ɪ bɪ ɔɔɔa ɪ bɪr hɪ mire a minto bala y, divɛn mi poore, ɪ nɔ k'a tɪr busum an tɪr ɪ dam kɔrɛ ma bɪ tɔ ma.

²⁴ ɔɔɔ nɪɲɲɔɔ mimbɔnyaarɔ ɪ yɪm garga ra, bɪ n ɲ dɔdɔ ka cɪna y, ɔɔsunnɔ hɔɔ bɪr dɔm zɔɔ y, ɲ mimbɔnyaarɔ wɔɔ dɔ n tɪr a ɔ jɛ ɔ.

²⁵ Zibɛɛrɔ munjaɔ bare dɔ m bɪ sɔ, ɔɔɔ ɔɔsunnɔ hɔɔ tɪr yɪm garga ra, nɔɔ zibɛɛ bɪr yɪm garga ra lɛɛm nɪ y, bɪ ɲ zɛm bɪ bɔ garga ra.

6

Lɔnnɔ kan a soorezannɔ kɪ

¹ ɔɔɔ haay kɔ ɲ nɪ lombaa kɔrɛ nɔ ɔ rɔ wɔɔ a ga m, ɲn'a dɔ ɲ ɔ, a soorezannɔ wɔɔ a ga daure m. Kɔ ɔɔɔ bɪ Woso tɔ zar y, kɔ ɲ bɪ wɔɔ hɔdɪndare bɪ tɔ zar sɔ y.

² Lɔnnɔ kɔ ɲ soorezannɔ wɔɔ sɪrakare zannɔ m nɔ wɔɔ, ɲ b'a hɪ ɲ ɔ, a hɔdeem kan ɲ kɪ Krista danyɪbaa nɔ ɔ, ɲnɪ ɲ gore bɔ ɔ y. A ga a ɔ m, ɲnɪ ɲ zi ba munja-munja denter an lɛ da, kɔ sɪrakarezannɔ m, ɲ bɔɔ m ɲnɪ ɲ ɲɔam, ɲn'i ɲ zi bam bɪ tɔ ma.

ɲɔaar hɔdɪndarezannɔ kan hɔnyɪ denter kɪ mim

Hɔ k'ɪbɪ ga m, ɪ dunda ɔɔɔ m, ɪ ɲ dɔndɔ m bɪ n naa.

³ Kɔ ɔɔaa ɪ hɔ vanta dɪndam, a bɪr yɛm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista sɪra meerbaarɔ wɔɔ ma y, b'a bɪr yɛm hɔdɪndare k'a ga kɔ ɔ ba kan mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ kɪ ma sɔ,

⁴ ɔɔaa bɪ dɔ bɪ, munjabusurezaa m. A n hɔsɪ dɔ y, bɪsɪkarɛ waasi yaaba n ta m, an n'a kam ma k'a nyaa ba meerbaanyɔɔ tɔ ma. Naa nɪ zɛm lɛtaama bɔnyaa m kan kɔmarewar kɪ, kɔ tɔ zar lɛ kɪ, hɔɔn da kɔ ma bɔnyaa kɪ m.

* **5:18 5:18** Dono ɪ tɪr zɪfɔrɔ wɔɔ hɔyaa zɔ, ɔɔ gaatare m a jɛ ɔ.

⁵ A ɪ ɣɔɔ kɔ ɲ hɔɔn m danɲada rɔ wɔɔ dam bisɩkare jintoo ma, bala, ɲ n sɩra dɔ y, ɲn'a ɣɪŋare ɲ ɔ, sɩrakawosoo bɪ, hɔnyɪ yɪre zaa m.

⁶ Denter m, sɩrakawosoo bɪ, hɔnyɪ guta m, k'a ɪ yɪre ɔ, ɪ y'i zergam hɔ k'i m ta m bɪ re.

⁷ Bala, bɔr kɔ wɔɔ ɔ durnya ɔ bɪ, wɔɔ n bɔr hɔsɩ nɪ y, wɔɔ y'ɔ bɔm sɔ ɔ wɔ m vam.

⁸ Naa tɔ ma bɪ, kɔ wɔɔ ɪ hɔbɪre m kan huu kɪ m, naa a ga m, an wɔɔ bɔ.

⁹ Bɪ, ɣɔɔ kɔ ɲ n'a kam ma k'a ba hɔnyɪzanno wɔɔ, a dɔ ɲ nawom makra nɔ ɔ, ɲn'i ɣasum letaamarɔ nɪbɪrɔ kɔ ɲ nɪ bɔnyaa banɲa nɔ ɔ. Letaamarɔ wɔɔ duro nɪ ɣɔɔ dam zaarbare kan nyaanle kɪ ma.

¹⁰ Bala, mimbɔnyaarɔ dɔ haay mɛsi m busoo ɲware m. ɣɔɔ ɣɔsɩnnɔ a nyɔnnɔwɔ ɲn'a ba sɩrakare ma laato, ɲn'i fir dɔ y'a hɔnhɔ yum a mɩsɩrbaa nɔ ɔ, busoo ɲware kɔ ɲ ɣasɔ ɔ bɪ tɔ ma.

Dondo Timote minto

¹¹ B'ɪbɪ, Woso ɣɔaa n'i mɪ, ɪ ba laato naa woo... ma, ɪ ɪ tɔ ɔ kan tɪrgabaa zibə kɪ, mɩsɩrbaa k'a Woso nɔ yɪ kɪ, kan sɩrakare kɪ, ɲware kɪ, tɔntɔore kɪ, nyɪntabaa kɪ.

¹² Zoo mɪɲɲa kɔ sɩrakare zoo m bɪ ba, mɩsɩrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ nyasɔ kɔɔkɔɔ. ɪbɪ bir Woso ɔ bɪ tɔ ma, ɪbɪ m nyɪnta ɪ ye ma, ɪ ɪ sɩrakare bɔ ɪ le ma mɪɲɲa ɣɔɔ cir lɛɛ.

¹³ Kɔ m le cɪnta ɪ m, Woso k'a nɪ mɩsɩrbaa kam hɔ haay ɔ bɪ taa, kan Krista Yeezuu kɪ taa, bɪ nyɪnta an a sɩrakare kasetɪ ka mɪɲɲa Pɔns Pɪlatɪ taa.

¹⁴ Le kɔ mɔɔ n'a kare ɪbɪ ɔ bɪ ba n nɪ: Zu hɔ kɔ mɔɔ hɪ ɪbɪ m haay b'ɔ, ɪ nyasɔ m kɔ dintim b'a nɔ ma y, kɔ minsi bɪ nyɪnta ɪ ɣɔr zi sɔ y, kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n tolle ba an a bɔ an bɔr.

¹⁵ A zem dɔmum kɔ Woso a cɪnta k'an b'ɔr ma b'ɔ,

Woso mɪɲɲa ɪ le da haay,

a y'a so heernyɔɔ ɔ,

a m cinno haay Cir,

a m zuubarɔ haay Zuuba,

¹⁶ a mɪɲɲa y'a deem taan... ɪ bir ɣare y,

lɛɛɣure kɔ ɣɔsɩ b'a dam ma

an a zɔ ma nɔ an nɪ nyɪntaɲ ɔ,

ɣɔsɩ n a yɪ y,

bɪ ɣɔsɩ b'a dam ma an a yɪ y.

A y'a so lɛbɔure ɔ

kan paɲɲa k'a nyare ba ɔ kɪ!

Amina.

Dondo hɔnyɪzanno tɔ ma

¹⁷ A hɪ ɣɔɔ kɔ ɲ nɪ hɔ m durnya naa dɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ m, ɪ ɔ, ɲ b'a mɪɲɲɔɔ busu, bɪ ɲ bɪ yɔ hɔnyɪ ma y, bala hɔ cenlezaa m. Bɪ, kɔ ɲ nɪ yɔ Woso ma, a m nɪ hɔ woo... kam wɔɔ ɔ guta, kɔ wɔɔ m bir ta ɲ nɪ, ɔ ɔ heer nyɔɔ ɲ nɪ.

¹⁸ A hɪ ɲ nɪ ɪ ɔ, ɲnɪ zi mɪɲɲa ba, ɲn'a ba zi mɪɲɲa barezanno ɣɔtɔɔ, ɲnɪ yɪ hɔkarezanno, ɲn'a da ɣɔɔ vantɔɔ han a hɔnyɪ bɪ m.

¹⁹ Kɔ ɲ y'a bare ncɪnaaɔ, hɔnyɪ mɪɲɲa k'a b'a zarle, ɲn'a cɪntare a mɪɲɲɔɔ m booti hinni tɔ ma, k'a bɪ mɩsɩrbaa paan... yɪ.

Leersore

²⁰ Timote ra, nyasɔ hɔ kɔ Woso a da ɪ wɔ ɔ bɪ m, ɪ b'ɪ le zu meerbaaro yaarsɩrɔ kɔ bisɩkawosoma meerbaaro m nɔ wɔɔ ɔ y, kan bisɩkare kɔ n n'a hum ma hɔdɔre, bɪ ɲɔaar hɔdɔre m b'ɔ y.

²¹ Gɔɔɔ gɔsunnɔ sɪrakarɛ to ŋn'a nyɔnnɔɔ, kɔ ŋ ɔ, a ta hɔɔrɛ naa do
m bɪ tɔ ma.
Bɪ, kɔ Woso barka n nyɪnta kan ɪ kɪ!

Ci huya hɔ kɔ Pol a ba TIMOTE ma

Ci huya hɔ kɔ Pol a ba Timote ma bi

gasore

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ, Timote ma. Bi ma bi, a a zo a gare kan a zibəe nyare ki ma. Lɔnnɔce a nyinta ɔ an ci bi ba, a yi ma kɔkɔkɔ gɔta.

Ci bi ba a ɔ, k'a Timote heer yo, firyirɛrɔ kɔ bi nɪ n yim tɔ ma. K'an dundo a zi sɔ kan gɔɔ kɔ nɪ biɪ nɪbɪr kam lɔ wɔ kɪ. K'an a tɔ ɔ kan Wosoci bi hɔ dɪndare ki con. A y'a zɛ mim dɪndam ci b'ɔ, a ɔ, a zoo ba a a da ma.

Pol ɪ yaa dam Timote m

¹ Mɔɔ mɔɔnɔ Pol ɪ ci naa do ba, Woso ɪ mɔɔ hɔ ɔ, kɔ mɔɔ n yi Krista Yeezuu zibəezaa, kɔ m mɪsɪrbaa kɔ Woso a ler hɔ, wɔɔ n'a yim Krista Yeezuu nɔ ɔ bi pa da.

² Ci bi ba mɔɔ nawɔre ɪbi ma, Timote, mɔɔ nyi n'ɪbi m, m n'ɪ nɔam, a ye mɔɔ nawɔre kɔ Zi Woso, kan wɔɔ Zuuba Krista Yeezuu ki n barka, kan cicirzere ki, kan laafi ki ka ɪ ɔ.

Pol ɪ Timote paɲɲa dam la

³ Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka, a zi mɔɔ n'a bam kan noom hu ki, amba mɔɔ yaabɔ zu ɔ bi m. Sinuu ɔ kan gunuu ɔ ki mɔɔ yaadare nɔ ɔ haay, mɔɔ ɪ yaa dare ɪbi tɔ ma, m n'a barka dare.

⁴ Nyi k'ɪbi ka bi tɔ ɪ mɔɔ nɔ ɔ, mɔɔ n'a nɔam paan... kɔ m m ya, m ɪ yi, kɔ m heer n nyɔɔ gɔta.

⁵ Sira k'ɪbi ka denter bi, a tɔ ɪ mɔɔ nɔ ɔ, ɪbi yaabalɔ Loyis ɪ nyinta sirakare bi do m, ɪ da Enis nyintam sɔ. Bi, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, ɪbi ta sirakare bi do m sɔ.

⁶ Naa minto m, mɔɔ nɪ m ya, m n'a hɪre ɪbi m, m ɔ, ganwɔre kɔ Woso a ka ɪ ɔ k'ɪ zi ba m, mɔɔ nɪ m wɔ ka ɪbi ra ɪbi n a yi bi, zi ba m.

⁷ Bala, Espri kɔ Woso a ka wɔɔ ɔ bi bir wɔɔ dam nyibəe ma y, bi, paɲɲa kan nɔare ki, daamɔɲɲama ki an n'a kam wɔɔ ɔ.

⁸ Naa tɔ ma bi, ɪ bi nyannɪ zɛ wɔɔ Zuuba kaseti kare ma y, ɪ bi nyannɪ zɛ mɔɔ tɔ ma kɔ mɔɔ nɪ lɔnnɔce ɔ a tɔ ma bi minto sɔ y. Bi, yo Woso paɲɲa ma, ɪ ye fir ma lemim nyinta bi tɔ ma am mɔɔ hɔ bi m.

⁹ Woso mɔɔnɔ ɪ wɔɔ yɔ, wɔɔ bir a ɔ, kɔ wɔɔ n yi a gɔɔ. A n naa ba, wɔɔ zibəero mɔɔnɔ tɔ ma y, a mɔɔnɔ hɔɔnɔ kan barka k'a n'a kam bi ki tɔ ma m. Barka bi do ka a ɔ wɔɔ ɔ, Krista Yeezuu nɔ ɔ, bi ma bi, durnya n a sɔɲɲɔda ba y.

¹⁰ Bi kɛere naa, wɔɔ bombɔrezaa Krista Yeezuu k'a bor bi, barka bi do a hunka garga ra. Bala, a zɛ paɲɲa zaar ba, an mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ hunka lemim nyinta bi m.

¹¹ Lemim nyinta bi do padare tɔ ma m, Woso n mɔɔ hɔ ɔ, kɔ m yi a padarezaa, kristazibəezaa, a hɔdɪndarezaa.

¹² Bi tɔ ma m, mɔɔ nɪ fir naa yim, bi fir bi yire nyannɪ ba mɔɔ nɪ y, bala, gɔaa kɔ mɔɔ sira ka ɔ bi, mɔɔ bi zaa dɔ mɔɔnɔ, bi mɔɔ heer kookoo sɔ, m a dɔ m ɔ, a ɪ paɲɲa m k'a dɔ hɔ k'a a da mɔɔ wɔ ɔ bi ma, k'an ta an a zere hinni ku.

¹³ Yo sira meerbaaro ku moo η ba kan i ki ro waa ma, i jum surakare kan uare ku waa n ta η ni Krista Yeezuu no o bi no o kookoo.

¹⁴ Do hodundare muηa ku n y'a da i wa o bi ma, i do ma Sent-Espri panηa k'a ni kan waa ki bi m.

Onezifoor a da Pol han

¹⁵ Ibu do i o, kristagoo ku η ni Azii ku b'o ro waa haay a bo moo o, Fize kan Hermozenni ki yi η barla so.

¹⁶ A ye moo nawom ku Woso n'a cicirzere kergu Onezifoor hargoo ra, bala, a tir moo heer ba kookoo domum niηηoo o, nyannu n a nyasu moo dure bi to ma y.

¹⁷ Bala, bor k'a o Rom o naa o bi, a a ka moo bunce ma paan..., an aa moo yi.

¹⁸ A ye moo nawom ku Zuuba n a ka, k'an Woso ba muηa yi, Zuuba muηa zere hinni o. Ibu do muηa so i o, nyunta ku moo o Efēzi o bi, a a da moo han gota.

2

Yeezuu Krista yarbər muηa zibə

¹ K'ibu ni, m nyi, i panηa da ra, barka ku waa n ta m Krista Yeezuu no o bi m.

² Moo hodundare k'ibu ma goo cir lee bi, a dunda goo ku η ni nyasom ni muηa ro waa m, ku η n'a da ma, ηn'a dunda goo vantoo m so.

³ Ye fryire ma am moo ho bi m, ho ku Krista Yeezuu yarbər muηa a ga m, an a ba bi m naa.

⁴ Ku yarbər ta yar ma, k'a le taa ku yarbənno cir bi no n yi a ra, a bir a kam goo ku η goota har o ro waa misirbaa bare ma y.

⁵ A do so i o, ku n brasire ganwore cinta, ku goaa n zu bra bi sire zaa o, n bi ganwore bi kan o y.

⁶ Danwur k'a ko dam le ra bi n ni lee kam an aa dam bi wore ho yi.

⁷ I hoon da ho ku moo n'a hum naa ma k'i ji ma, bala, Zuuba hoon kare i o, k'i i da ma, i ji ma haay.

⁸ Yeezuu Krista to da i no o,

David do goaa m,

a a mum bo o gəəno bire o,

amba lemim nyunta

ku moo n'a pa dam bi

n'a hum bi m.

⁹ Lemim nyunta bi do to ma m, moo ni fir yim, n ni moo du, i o, zibonyaabarezaa m moo m. Bi, ku lemim nyunta bi ni, n a du y.

¹⁰ Bi y'a ka moo ni yem fir do haay ma, goo ku Woso η bo o ro waa minto, ku brɔɔ n a da ma so, ηni bombore ku Krista Yeezuu n'a kam bi yi, ku η ni gaso leboore k'a nyare ba o b'o.

¹¹ Meerbaa ku moo o ku m a ba naa, sira m an a ga sire m:

Ku waa ga kan Yeezuu Krista ki,

waa misirbaa bam kan ki so.

¹² Ku waa jum kookoo kan ki,

waa cirbəə bum kan ki so,

ku waa bisi ka ma,

a bisi kam waa ma so.

¹³ Ku waa n jum o le ra kan ki,

a muηa i junum a le ra tee...,

bala, a b'a dam ma, an bisi ka a muɲɲa ma y.

Woso lemim dɪnda sira nɔ ɔ

¹⁴ Meerbaaro kɔ mɔɔ ɲ ba nɔon m tɔ da guɔɔ wɔɔ nɔ ɔ haay, ɪ hu ɲ nɪ paan... Woso lɛɛ, ɪ ɔ, ɲn'a si nyaa kɔ n n'a bam meerbaaro tɔ ma lɛɛ. Bala, ɲ hɔsi ba ɔ y. Guɔɔ kɔ ɲ n'a tɔr kare ɲ ma rɔ wɔɔ an nɪ ɲ zaar bam.

¹⁵ ɪ tɔ ɔ k'i yɪ guaa k'a a ga m kɔ Woso nɔ n yɪ ra, k'i yɪ zibəəzaa k'a zibəə nyannɪ ba ɔ y, an nɪ sira lemim bɪ dɪndam muɲɲa-muɲɲa.

¹⁶ ɪ bɪ ye soora yaarsiro kɔ ɲ bɪr a dam guaa han sirakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ ma y. Guɔɔ kɔ ɲ nɪ ɲ bam nɔ wɔɔ guɔtam tee... ɲnɪ bɪr a bam laatu Woso ma.

¹⁷ ɲ meerbaaro wɔɔ bɔ kɔ ɔ kan nyim k'a nɪ guaa mɛ bɪm haay kɪ. Himene kan Fileti kɪ yɪ ɲ barla.

¹⁸ ɲ hɔ, ɲnɪ sira bɪ tɔ, ɲn'a hɪɛ ɲ ɔ, gəəno mumbɔɔɛ bɪ cem kara, ɲn'a kam guɔɔ gɔta n'a bɔm sirakare ɔ.

¹⁹ Bɪ, kan naa kɪ haay Woso sira bɪ bɔ kɔ ɔ, kan cejɪr kɪ, an guɔta an n'a bɪnce ɔ, n nɪ gɔrsira ba cejɪr bɪ ma, n ɔ:

Zuuba a guɔɔ dɔ.

N n'a ya, n ɔ:

Guaa k'a ɔ Zuuba guaa n'a mɪ bɪ, k'an a gu mimbɔnyaa ma.

²⁰ Cɛ gɔta nɔ ɔ, mɔr y'a hɔnhɔ ta ɔ, n n'a ba sarma m kan wanzurfu kɪ m, n nɪ nɔɔrɔ ba gɔ m kan taa kɪ m. Lɛɛkare mɔdrɔ wɔɔ dɔmum gɔta hinnɪ ɔ n nɪ bɔɛ ɲ nɪ, n nɪ zi bare ɲ nɪ, ɲnɪ guɔta rɔ wɔɔ, dɔmum biyəə, n yɪ zi yaarsiro bare ɲ nɪ.

²¹ Nɔinaa bɪ, kɔ guaa a gu zi bɔnyaaro kɔ mɔɔ ɲ gaa da rɔ wɔɔ ma, an a hu bɔ, a bɔm mɔr gorezaa rɛ, mɔr k'an zore, an muɲɲa Zuuba ma, zi muɲɲa bare haay tɔ ma.

Zuuba zibəənyɪ muɲɲa

²² ɪ si nyukumbombaa letaamarɔ lɛɛ, ɪ ɪ tɔ ɔ kan ɪ heer kɪ haay, ɪ bɪr ɪ kam tɔgabaa zibəə ma, sirakare ma, kan ɲɔare kɪ, laafɪ kɪ ma, guɔɔ kɔ ɲ nɪ yaa dam Zuuba m kan heer hu kɪ rɔ wɔɔ zɛkɔra nɔ ɔ.

²³ Bɪ, ɪ bɪ ye, hɔonwar kan bado kɪ bisikarɛrɔ wɔɔ ma y, ɪbɪ dɔ ɪ ɔ, ɲ nyambɔrɛ bɪ, nyaa m.

²⁴ A n bɔkare, Zuuba zibəənyɪ n a ga m, an nyaa ba y, a ga a ɔ m, an bɪr muɲɲa kan guaa woo... kɪ, an a da hɔdɪnda guɔɔ m ma, an bɪr boraama m.

²⁵ A a ga m, k'an hɔ dɪnda guɔɔ kɔ ɲ nɪ bisi kam ma rɔ wɔɔ m, heer bɔgɔ-bɔgɔda m, bala, a a da ma, brɔɔ n a bɔ a taa m, ɲnɪ sira dɔ.

²⁶ Maam bɪ, ɲ hɔon zerm, ɲn'a yɔ Sɔtaana k'a ɲ gur a banɲarɔ ɔ, an ɲ ba a lɔnnɔ, kɔ ɲ n'a hɔonhɔ ba bɪ m.

3

Je dɔmunno minno

¹ A dɔ muɲɲa ɪ ɔ, dɔmunno jezanɔ ɔ, mɪsɪrbaa bɪ yɪm kɔɔkɔɔ.

² Bala, guɔɔ y'a kam a muɲɲɔ daahan ma bala, busoo ɲɔare n'a so ɲ ɔ, nyɪnta ɲ nawom lɛ bɔ a muɲɲa ɔ zannɔ, muɲɲabusurezanɔ, Woso sɔnsɔwɔrezannɔ, bisi ka a zɪrɔ ma zannɔ, bajindɔrezannɔ, Woso hɔ gore bɔɔrezannɔ.

³ Bɪ bɪ nyɪntam ɲɔare m y, ɲ nyɪntam bacicirzerezannɔ, guɔɔɔzarlezannɔ, badaamuɲɲazannɔ, ɲ nyɪntam bɔnyaa gɔta, zi muɲɲa bare jɪnnɔ,

⁴ bimbirkomazanno, badundoamunhazizanno, munhabusure n'a so η u maam-maam, η y'a mesim letaamaro hware an le da Woso hware m.

⁵ N y'a ho bare i u, wosozuurezanno ni η m, bi η zibæro y'a hunkare a u, Woso panja bi n η misirbaa lor y. I gu guoo ncinaas ro wao ma.

⁶ N guoo gosinno i gasom guoo hadro u su..., ηni lanno hoonwarzanno kum hoonkare m, lanno wao duro mimbonyaro guta, ηn'i zum a mesim letaamaro haay u.

⁷ N yi ho dundam tee..., bi η bir a dam ma ηn'i sira dore y.

⁸ Amba Zanes kan Zambres ki a da Moyiisi le u η bir yem bi, guoo noon duro so, a da η nawom sira le u η bir yere y. Hoon nyaanlezanno m, η n sira ka Woso u denter y.

⁹ Bi, η b'a dam ma ηni ta lee y, bala, guaa woo... sorle η hoonwar zibæ bi ra, amba n nyinta n ni sor Zanes kan Zambres ki ho ra bi m.

¹⁰ Bi, k'ibu ni, ibu zu moo hodindare u munja, i moo misirbaa bare do, kan moo gingaro ki, m sirakare ki, m bor m munja ma ki, m hware ki, m tontore ki.

¹¹ Ibu fir ku guoo a ka moo ma, kan cicir ku moo yi Antiyos ku u, kan Ikoniyom ku u ki, Listir ku u ki bi do. Moo fir do haay yi, bi Zuuba moo yo η haay no u.

¹² Pakra m hoo, ku guoo haay ku η le n taa k'a zu Woso u munja, Krista Yeezuu no u ro wao n fir yi guoo wo u.

¹³ Bi, ku guoo bonyaro, bra bumba guoo m zanno wao ni, η gootare ηni bir tam lee zi bonyaa bare no u, ηni bir bra bumbam guoo m ηni bir tare, ηni bir bra bumbare a munjoo m so.

¹⁴ K'ibu ni, jum ho k'ibu dinda i sira ka u paan... bi no u kookoo. Bala, ibu guoo ku η y'a dinda ibu m no wao sira bi.

¹⁵ A n a sa ibu nyibaa ma, ibu Wosoci bi do, a y'a dam ma an hoon ka ibu u, ibu m sira ka Krista Yeezuu u, i bombore yi.

¹⁶ Ho ku n y'a da Wosoci bi no u haay bi, Woso Espri y'a ka n n'a da u, bi, ta an a wo u guoo hodindare minto, k'a nyonnyore da jum u, k'a guaa ho zaa u, k'a misirbaa turga bare dinda guaa m.

¹⁷ Ku Woso guaa misirbaa n bankare yi munja, k'a n a da ma an zi munja do haay ba.

4

Woso lemim pa dare

¹ A ye moo nawore ibu han paan... Woso mum u, kan Krista Yeezuu ki mum u, bi zem bi guoo misiro kan gaeno ki dodo ka, a ye moo nawore ibu han, hinni k'a ni zen u k'a bi cirbæ bi bi to ma so,

² k'i Woso lemim bi pa da, i bir som la tee.... K'a so ra domum naanaa, gee k'a kosi, k'i goota i bir som la, haen si guoo ma, i ho η lee ku η n'a mimbonyaa to, η heer yo ku η n'a munja ba, naa haay ba boraama guta no u, i bir ho dundare η ni.

³ Bala, domum zem, guoo wao bi yere ηn'a tor ka sira hodindare bi ma y, bi zu η nawore a munjoo letaamaro u, ηn'a ka a hoonho karinsaamboo ma ηn'a bir a ma yoo go, broo n bir ho k'an nyinta η ma dundare η ni.

⁴ N bi yere ηn'a tor ka sira ma do y, hwar minno ηn'a tor kare η ma.

⁵ B'ibu, bor i ma ho haay no u, ye fir ma, lemim nyinta padarezaa zi ba, zibæ ku Woso a ka i u bi ba munja.

⁶ Bala, kɔ mɔɔ nɪ, wakatɪ a ku kɔ m yɛ zɛ ma. Mɔɔ zɛ bɪ bɔ kɔ ɔ kan mannɪ kɪ, mɔɔ hɔrlɛ wakatɪ a ku.

⁷ Mɔɔ zoo munja ba, mɔɔ brasire a tɛkka ku, mɔɔ nyasɔ sɪrakare m.

⁸ Kɛɛɛ naa, Woso dama ganwɔrɛ cɪnta mɔɔ m, ganwɔrɛ bɪ do bɪ, tɪrgabaa m, an b'a kam mɔɔ ɔ, dɔdɔkare hinni ɔ b'ɔ. A munja m dɔdɔkarezaa tɪrga. Mɔɔ bɛɛ an n'a kare m ɔ m deem nɪ y, a y'a kam guɔɔ haay kɔ n'a nɔam k'an bɔr lɔ wɔɔ ɔ.

Pol lɛ taa kɔ Timote n bɔr a zi

⁹ I tɔ ɔ, k'ɪ bɔr mɔɔ zi zɔɔ.

¹⁰ Bala, Demas a bɔ mɔɔ ɔ, k'a nɪ her durnya naa nɔam bɪ tɔ ma. A a hor an ta Tesaloniki ɔ, Gresans ta Galasii ɔ, Tiiti ta Dalmasi ɔ.

¹¹ Likki y'a deem ɪ guɔta kan mɔɔ kɪ. K'ɪ bɔr ɪ n nɪ zem k'ɪ Markɪ gaa ɪ bɔr m, bala, a y'a dam mɔɔ han guɔta m zibɛɛ bɪ nɔ ɔ.

¹² Mɔɔ Tisikkɪ nyɔɔ Efɛɛzi ɔ.

¹³ K'ɪ zem, kɪ bɔ Trowas kɔ ɔ Karpus zi, ɪ nyɛɛm huu kɔ mɔɔ to b'ɔ bɪ sa ɪ bɔr m, ciro wɔɔ gɔr ɪ bɔr nɪ sɔ, an lɛ da bɪ, n nɪ n ba hɔbɪsɪ cɪ m nɔ wɔɔ.

¹⁴ Alesandɪr, saar bɪ, a zi bɔnyaa ba mɔɔ m gota, Zuuba y'a zibɛɛ zɪm kan ɔ.

¹⁵ Dundo ɪ munja zi kan kɪ sɔ, bala, a bɪsɪ ka wɔɔ meerbaaro ma gota.

¹⁶ Mɔɔ lɛɛkare dɔdɔ bɪ kare ma bɪ, gɔsɪ n nyɪnta ɔ k'a a da mɔɔ han y, a bɔ n y'a mɔɔ ɔ haay. A yɛ mɔɔ nawom Woso han, k'a b'a taar ka n la y.

¹⁷ Bɪ, Zuuba a da mɔɔ han an panja ka mɔɔ ɔ, yɪ a ɔ ncɪnaaɔ mɔɔ n zi kɔ n y'a ka mɔɔ ɔ lemim nyɪnta padare nɔ ɔ bɪ ba haay, do vantɔɔ guɔɔ haay n a ma. Bɪ, Zuuba mɔɔ yɔ taatii bɪ lɛ ɔ!

¹⁸ Zuuba guɔtare an mɔɔ yɔ zi bɔnyaa haay wɔ ɔ, an dɔ mɔɔ ma, mɔɔ n gasɔ a cirbɛɛ kɔ ɔ arzana ɔ. A tɔ n lɛbɔrɛ yɪ dɔmum haay! Amina.

Leersore

¹⁹ Yaa da Priska kan Akilas kɪ m, yaa da Onezifɔr har guɔɔ m sɔ.

²⁰ Erastɪ guɔta Korɛntɪ kɔ ɔ. Trofim yaaba zɛ, mɔɔ n a to Mile kɔ ɔ.

²¹ I tɔ ɔ ɪ bɔr, kɔ nyɛɛm dɔmum n bɔkare an a ku. Ebulus kan Pudens kɪ, Linus kɪ, Klodɪya kan danyɪnɔ kɔ nɪ naa ɔ haay rɔ wɔɔ k'ɪ yaa dare ɪ m.

²² Bɪ, kɔ Zuuba n bɪr kan ɪ kɪ. Woso barka n bɪr kan awɔɔ haay kɪ.

Ci kɔ Pol a ba TIITI ma

Ci kɔ Pol a ba Tiiti ma bi

gasɔɔɔɔ

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Tiiti ma, Tiiti zɪ bi grekku m. Pol karɔndanyi m an zi ba kan Pol kɪ lemmi nyɪnta padare nɔ ɔ. (Galasii zanno 2.1-3) Nyɪnta Tiiti ɔ Kreti kɔ ɔ, an n'a dam sirakarezanno wɔɔ han, bi ma bi, Pol ɪ lonnoɔ ɔ, an a to b'ɔ an ci bi ba.

Ci bi k'a a ba bi, a hi a ɔ, k'a wosogɔɔɔleezanno mɪsɪrbaa k'an lonlo to da Tiiti nɔ ɔ. K'a dɔndɔ ka sirakarezanno wɔɔ ɔ, an le da bi, gɔɔɔgusinno wɔɔ kan lanno pooro wɔɔ kɪ, nyukumbonno wɔɔ kɪ, lonno wɔɔ kɪ. K'a mɪsɪrbaa kɔ η y'a ga m, ηn'a ba an Woso nɔ yɪ bi to da η nɔ ɔ. Kɔ η nɪ jum kɔɔkɔɔ a nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Tiiti m

¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol, Woso zibænyɪ m mɔɔ m, Yeezuu Krista zibæzaa m mɔɔ m, kɔ m a ka kɔ gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ rɔ wɔɔ n sɪra ka, ηnɪ sɪra dɔ, an a ga mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ m,

² kɔ η nɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi ta a heer le. Woso ɪ mɪsɪrbaa bi do ler bɔ wɔɔ m, bi ma bi, durnya ba ɔ y. Bi, Woso bir ŋɔaar bare y.

³ Domum kɔ Woso a cɪnta bi k'a b'a ku bi, a mɪsɪrbaa bi do hunka, lemmi k'a ka kɔ gɔɔɔ n a pa da bi m. Woso mɪŋŋa, k'an wɔɔ bɔmbɔrezaa bi, a le ka mɔɔ ɔ, an lemmi bi do da mɔɔ wɔ ɔ, kɔ m a pa da.

⁴ Tiiti, ci bi ba mɔɔ nawore ɪbu ma, mɔɔ nyɪ paan... n'ɪbu m, sirakare deem kɔ wɔɔ m ta m bi nɔ ɔ. A ye mɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zi Woso kan wɔɔ bɔmbɔrezaa Krista Yeezuu kɪ n barka, kan laafu kɪ ka ɪ ɔ.

Zibæ kɔ Pol Tiiti da a bare ɔ

Kreti kɔ ɔ

⁵ ɪbu to mɔɔ ɔ Kreti kɔ ɔ b'ɔ, k'ɪ gɔɔta ɪ ho k'a n bankare yɪ cɪna bi banka, k'ɪ gɔɔɔ nyuko ɔ, ɪ η ba kristagɔɔɔ leezaano Kreti kɔnɔ rɔ wɔɔ biyæ nɔ ɔ, amba ho kɔ mɔɔ hi ɪbu m bi m.

⁶ K'ɪ ɔ k'ɪ leezaa bɔ ɔ, a a ga m, an yɪ gɔaa kɔ n bi mim yɪre n a hi ma y, a lɔ m bir deem, a nyɪno m sirakarezanno, η bir mɪsɪrbaa bonyaa bare y, balesire zanno bæ nɪ η mɪ sɔ y.

⁷ Bala, kristagɔɔɔ leezaa bi, wosogɔɔɔ nyasonzaa m, bi minto bi, a a ga m, k'an bir gɔaa kɔ n bi mim yɪre n a hi ma y, a n a ga m, an yɪ mɪŋŋabusurezaa, nomaazaa, gɛɛ bæmirezaa waasi y, a n a ga m, an yɪ wɔkaarezaa nyaa bɪnce ɔ, gɛɛ zambɔ ho kamazaa y.

⁸ A a ga m, an bir saanɔɔ sim a har ɔ mɪŋŋa, an bir zi mɪŋŋabare ŋɔare, an bir hɔɔndamimmazaa, an bir gɔaa tɪrga, gɔaa k'a nɪ mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bam, buraamazaa.

⁹ A a ga m, k'an jum kɔɔkɔɔ Woso lemmi paan... kɔ η y'a dɔndam bi nɔ ɔ. Ncɪnaaɔ bi, a y'a dam ma, an gɔɔɔ dɔndɔ sɪra hɔɔndare bi nɔ ɔ, an bɪsɪkɔnno da jum ɔ.

Ŋɔaarhɔɔɔndarezanno mim

¹⁰ Gooɔ wɔɔ nyoko ɔ amba wɔɔ hi bi m, bala, gɔɔ ta ɔ gɔta, an le da bi, zɔfɔrɔ kɔ ɔ gasɔ banɔɔ ɔ rɔ wɔɔ barla, ɔ bir yem k'a zu sira ɔ y. ɔ ni bra bɔmbam gɔɔ m meerbaa yaarsɔ m.

¹¹ A ka kɔ ɔ n'a meerbaa wɔɔ bare to, bala, ɔ yi hadrɔ gɔsɔnno gɔɔ zaar bam, ɔn'i hɔ k'a n a ga m dɔndam gɔɔ m k'a hɔ yi, zambɔ hɔ yire m.

¹² Kreɔi zanno wɔɔ muɔɔ gɔaa deem, kɔ ɔ ni dɔgam ma a lesinnɔsorazaa nyɔnta an a hi, a ɔ:

«Kreɔi zanno wɔɔ,
ɔɔaarzanno m tee...,
poohɔɔ ni ɔ mɔ,
yakoɔzanno ni ɔ mɔ,
ɔ n hɔ vanta dɔ
kɔ hɔbire bɛɛ y.»

¹³ Hɔ kɔ gɔaa b'a hi naa, sira m, naa minto bi, hɔɔn si ɔ ma paan..., kɔ ɔ sirakare n yi muɔɔ.

¹⁴ Kɔ ɔ ni zɔfɔrɔ hɔdɔndare k'i ɔ noondare m bi to, ɔ bi zu lɛrɔ kɔ gɔɔ kɔ ɔ sira to rɔ wɔɔ a cɔnta rɔ wɔɔ ɔ y.

¹⁵ Kɔ gɔaa heer hu ta ɔ, hɔ haay hu ta ɔ sɔ kan kɔ. Bi kɔ gɔɔ kɔ dintinzanno m, ɔ bir sira kam nɔ wɔɔ ni, dintim m hɔ haay m kan ɔ kɔ. Bala, ɔ hɔɔndarɔɔ bɔnyaa, kɔ ɔ y'a bɔnyaa bam sɔ, nyannɔ ba ɔ ni y.

¹⁶ ɔ y'a hire ɔ ɔ, a Woso dɔ, bi ɔ zibɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ y'a hɔnkare ɔ ɔ, ɔ n Woso dɔ y. Hɔɔ bɔnyaarɔ ni ɔ mɔ Woso mɔm ɔ, bayerezanno m, ɔ b'a dam zi muɔɔ si bare ma y.

2

Wosoɔuurezanno mɔsɔrbaa

¹ K'i bi ni, hɔɔ kɔ ɔ y'a ga kɔ ɔ kan hɔdɔndare k'an sira bi kɔ dɔnda gɔɔ m.

² A hi gɔɔ gusɔnno wɔɔ m ɔ ɔ, ɔn'a da a muɔɔ ma, ɔni bir daɔre m, ɔni bir a hɔɔn dam mɔm ma muɔɔ, ɔni bir sirakare m paan..., ɔni bir ɔɔare denter m, ɔni bir a tɔntɔɔ ɔ tee...

³ A hi lanno gusɔnno wɔɔ m sɔ ɔ ɔ, ɔni bir mɔsɔrbaa muɔɔ k'a Woso nɔ yi bam, ɔ bi yi gɔɔ tɔzarlezanno y, ɔ bi yi bɛɛmirewaasɔzanno y, ɔni zi muɔɔ bare dɔnda gɔɔ m.

⁴ ɔn'a ba nɔnɔaɔ, kɔ lanno pooro wɔɔ n hɔɔntaɔre dɔnda a zino kan a nyɔnɔ kɔ ɔɔare minto,

⁵ kɔ ɔ ni bir hɔɔndamimmazanno, ɔni bir mɔsɔrbaa zore bare, ɔni bir nyasɔre a jeer m muɔɔ, ɔni bir nyɔntabaa m, ɔni bir yere a zino le ma, kɔ gɔsɔ bi Woso lemm bi sɔnsɔ wɔ y.

⁶ Nyukumbonno wɔɔ dɔndɔ maam sɔ ɔ ɔ, ɔni bir a hɔɔn dam mɔm ma muɔɔ hɔ haay nɔ ɔ.

⁷ A ka k'i muɔɔ n yi makra muɔɔ, zi muɔɔ bare nɔ ɔ, hɔ dɔnda gɔɔ m sira m kan ɔ heer kɔ haay, a ka k'i hɔdɔndare nɔ ɔ, kɔ n n'i gore da ɔ.

⁸ A ka k'i meerbaa n bir muɔɔ, kɔ gɔaa bi hɔsɔ yi k'a hi ɔ ma y, kɔ wɔɔ jɔnno wɔɔ b'a da ma, ɔni hɔ bɔnyaa hi wɔɔ ma y, kɔ ɔ ni nyannɔ bi.

⁹ Lɔnno wɔɔ dɔndɔ ɔ ɔ, ɔni ye a sɔɔrezanno wɔɔ ma hɔ haay nɔ ɔ, ɔ n'a ka ma k'a ɔ heer nyɔɔ, ɔ bi bisɔ ka ɔ ma y.

¹⁰ ɔn'i hɔsɔ kɔna y, ɔni bir a muɔɔ bam tee..., kɔ ɔ n'a dɔ ɔ ɔ, a ɔ sira bam. Nɔnɔaɔ bi, Woso kɔ wɔɔ bɔmbɔrezaa m bi, hɔ kɔ n n'a dɔndam bi daɔre yɔm hɔ haay nɔ ɔ.

¹¹ Bala, Woso a barka hɔnka gɔaa haay bɔmbɔre tɔ ma.

¹² Woso barka bi n'a n̄sam bi, k̄o w̄o n̄'ɔ b̄o m̄sɪrbaa b̄onyaa haay ɔ, kan durnya naa do letaamaro haay ki ɔ. K'ɔ ɔ da ma, ɔ her-her m̄sɪrbaa naa ba m̄ɪɲɲanyasore n̄o ɔ, kan tɪrgabaa ki, Woso h̄oɲh̄o m̄sɪrbaa ki n̄o ɔ.

¹³ U bir ɔ m̄sɪrbaa bare ncinaaɔ, ɔ bir d̄om d̄omum nyɪnta k̄o w̄o ta ɔ heer l̄e, w̄o bomb̄orezaa Yeezuu Krista l̄eb̄ore n n'a h̄unkaɲ ɔ bi ma, a m w̄o Woso a m ḡota.

¹⁴ A a m̄ɲɲa ka z̄e ma w̄o t̄o ma, k'a a da ma, a w̄o bomb̄o mimbunya haay n̄o ɔ, k'aw̄o hu b̄o, aw̄o ba a m̄ɲɲa doḡoɔ, k'ɔ bir zib̄æro m̄ɲɲoɔ bare n̄sam tee....

¹⁵ Naa haay d̄inda, ɪ ḡoɔ w̄o heer yo, ɪ n̄ b̄ozaa ɔ l̄e k̄o Woso a ka ɪb̄u ɔ bi m. ɪ b'a to k̄o ḡoɔ n'ɪ gore b̄o ɔ y.

3

Sɪrakarezanno m̄sɪrbaa

¹ A hi sɪrakarezanno w̄o m haay, ɪ ɔ, n̄ɪ ye k̄o l̄ezanno haay ma, n̄ɪ ɲ l̄e si, n̄ɪ bir zib̄æro m̄ɲɲoɔ do haay bare n̄sare.

² N̄ bi ḡoɔ s̄ons̄o w̄o y, n̄ bi nyaa ba y, n̄ɪ bir m̄ɲɲabaa bam, n̄ɪ bir nyɪnta kan ḡoɔ haay ki.

³ Bala, w̄o nyɪnta biisi s̄o, ɔ n n̄ h̄oɲwar zi bam, ɔ m bayerezanno, ɔ nyaam, mesim letaamaro do haay kan a h̄oɲh̄oro ki n'a so w̄o ɔ, ɔ n n̄ b̄onyaabaa bam, ɔ n n'ɔ kam ma k'ɔ yɪ am ḡoɔ vant̄o m, ɔ a ka ḡoɔ m s̄o ɔ m, ɔ s̄o k̄o m.

⁴ Bi, Woso w̄o bomb̄orezaa bi, k'a b'a m̄ɲɲabaa kan a n̄sare k'an ta m ḡoɔ haay t̄o ma bi hunka bi,

⁵ a w̄o bomb̄o vam, a n w̄o bomb̄o zib̄æ tɪrga k̄o w̄o ba bare m t̄o ma y, w̄o bomb̄o a ɔ, k'aw̄o cicir z̄e bi t̄o ma. W̄o bomb̄o a ɔ, an w̄o mimbunyaaro sorgo, *Sent-Ǝspri n yɪre daa ka w̄o ɔ, an m̄sɪrbaa daa ka w̄o ɔ.

⁶ Bala, Woso a ka Sent-Ǝspri n zer w̄o ra ḡota w̄o bomb̄orezaa Yeezuu Krista t̄o ma.

⁷ A ba a ɔ ncinaaɔ, k'aw̄o ba tɪrga a m̄um ɔ, a barka t̄o ma, k̄o w̄o n yɪ m̄sɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi h̄ojirlezanno, w̄o taaheerl̄e bi m bi s̄o.

⁸ Meerbaa k̄o m̄o ba naa, sɪra m, m̄o l̄e taa k'ɪb̄u m bir a hum paan..., ɪ bir som la, k̄o ḡoɔ k̄o n̄ sɪra ka Woso ɔ r̄o w̄o n bir a t̄ont̄ɔɲ ɔ n̄ɪ bir l̄e, kan zib̄æro m̄ɲɲoɔ bare ki tee.... Zi m̄ɲɲa bare bi, h̄o m̄ɲɲa m, a y'a dam ḡoɔ han s̄o.

⁹ Bi, ɪ bi ye b̄isikare yaars̄o ma y, yaab̄o t̄oro gaandarero s̄ooraro ma y, Moyiisi l̄ero nyaabare kan n̄ bak̄omare r̄o w̄o ki y, n̄ nȳoɔd̄o ba ɔ, bi n̄ bir a dam ḡuaa han s̄o y.

¹⁰ K̄o ḡuaa ɪ ḡoɔ ḡunḡu k̄o ma zi bam, k'ɪ h̄æɲ si ma, k'a ḡoɔta an n̄ tam l̄e, k'ɪ ɪ ya ɪ h̄æɲ si ma, k'a a gu an n̄ tam l̄e k'ɪ b̄o ɪ zi.

¹¹ ɪb̄u d̄o ɪ ɔ, ḡoɔ ncinaaɔ r̄o w̄o, n̄ zaa tɪrga bi to, n̄ mimbunyaaro w̄o n̄ n̄ nyaanl̄e hunkare.

Leersore meerbaaro

¹² M̄o Artemas ḡe Tisikk̄i nȳore ɪb̄u zi. K'a bi lee ku, k'ɪ t̄o ɔ ɪ b̄or Nikopolis ɔ m̄o zi. Bala, k̄o bi do m̄o h̄oɲ b̄o ɔ, k̄o m nyɪnta ɔ nȳeem d̄omum ɔ.

¹³ ɪ t̄o ɔ, k'ɪ ɪ da l̄ero karɪnsaamba Zenas han, kan Apol̄os ki, k̄o h̄oɲ bi jira n̄ ma, n̄ zaakore bi d̄omum ɔ y.

¹⁴ Wɔɔ ɔɔɔ wɔɔ a ɔa m sɔ, ɛnɛ bɪr a kam ma k'a bɪr lɛɛ kan zibɛɛro mɛnɛnɛɔ bare dɛndare kɪ, kɔ ɛ n'a da ma, ɛn'a da ɔɔɔ kɔ hɔ jɪra ɛ ma rɔ wɔɔ han. Nɛɪnaaɔ bɪ, ɛ bɪ mɪsɪrbaa k'a nyɔɔdɔ ba ɔ bare y.

¹⁵ ɔɔɔ kɔ ɛ nɛ kan mɔɔ kɪ haay rɔ wɔɔ ɪ yaa dare ɪ m. Yaa da ɔɔɔ kɔ ɛ nɛ wɔɔ ɛɔam sɪrakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ m. Bɪ, Kɔ Woso barka n bɪr kan awɔɔ haay kɪ.

Ci kɔ Pol a ba FILEMON ma

Ci kɔ Pol a ba Filemon ma bi

gasɔɔɔɔ

Pol ɪ ci bi ba, a ba a ɔ Filemon ma, gɔaa wɔsɪ m, an nɪ Kolɔɔsɪ kɔ ɔ, kristagɔɔɔ sokoma barla. Pol ɪ Woso lemim dunda m an a ba kristagɔaa.

Filemon nyinta lo m, a to m Onezim, an b'a si, an ta Rɔm ɔ, an Pol zɛ ɔ b'ɔ, an a ba sirakarezaa. A m naa, bi n ci bi ba Filemon ma, k'a Onezim da m zaa ra, k'an a si nɔare no ɔ.

Bala, Krista zuure no ɔ, k'ɪ lo gɛɛ soamɪɪɪaɔzaa, mim bɛɛ y, ɔ hɔdeem Krista to ma. Pol n hɔsɪ yɛ Filemon han paɪɪa nɪ y. A dondo a ɔ, k'an a hɔɔn da hɔɔndare k'a a yɪ a sirakare no ɔ bi ma, an a sa an zi ba m Onezim mim bi no ɔ.

Pol ɪ yaa dam Filemon m kan a dɔrɛɔ kɪ m

¹ Mɔɔ mɪɪɪa Pol, mɔɔ kɔ m nɪ lɔnnɔɛ ɔ Krista Yeezuu to ma, mɔɔ kan wɔɔ danyɪ Tɪmote kɪ m nɪ ci bi bam. A ba wɔɔ nawɔɔɛ ɪbɪ ma, Filemon, wɔɔ gɔaasɪba n'ɪbɪ m, wɔɔ zibɛɛkɔɔn n'ɪbɪ m sɔ.

² A ba wɔɔ nawɔm kristagɔɔɔ sokoma k'a n'a som kɔ ma ɪbɪ har ɔ bi ma sɔ, kan wɔɔ danlɔ Apɪya kɪ ma, kan lemim nyinta zoobarekɔɔn Arsip kɪ ma sɔ.

³ Bi kɔ wɔɔ Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n barka kan laafɪ kɪ ka a ɔ.

Filemon sirakare kan a nɔare kɪ mim

⁴ Filemon, kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m, bi mɔɔ ɪbɪ to da m no ɔ, m n'a barka dam tee... ɪbɪ to ma.

⁵ Bala, mɔɔ ɪ nɔare k'ɪbɪ n ta m wosogɔɔɔ wɔɔ haay to ma bi mim mam, kan sirakare k'ɪbɪ n ta m Zuuba Yeezuu no ɔ bi mim kɪ.

⁶ A yɛ mɔɔ nawɔm Woso han, k'ɪbɪ sirakare k'awɔɔ zɛ kɔ ra kan ɪbɪ kɪ bi n zi ba, an hɔ mɪɪɪa haay kɔ wɔɔ n'ɔ dam ma ɔ a ba Krista zibɛɛ to ma bi hunka.

⁷ M danyɪ, zi k'ɪbɪ ba ɪ nɔare bi to ma bi, a mɔɔ heer nyɔɔ gɔta, an mɔɔ heer wɔta, bala, ɪbɪ wosogɔɔɔ wɔɔ heer ba kookoo.

Pol y'a yɛm kɔ Filemon n Onezim si

⁸ Naa minto nɪ, kɔ mɔɔ bi to m nɪ lɛ m Krista to ma, kɔ m lɛ ka ɪ ɔ, k'ɪ hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa ɪbɪ gɔr zi bi ba bi,

⁹ kɔ mɔɔ hɔ bi do yɛ ɪbɪ han nɔare to ma, a jɪra mɔɔ m lɛ kɔ mɔɔ n'a kare ɪbɪ ɔ bi m. ɪn... mɔɔ mɪɪɪa m Pol, gɔaa gusire m mɔɔ m, m nɪ lɔnnɔɛ ɔ kɛɛɛ, Krista Yeezuu to ma.

¹⁰ M wɔ mɔɔ n'a zɪnzɛɛ ɪbɪ m, Onezim to ma, a a ba mɔɔ nyɪnnɪ sirakare no ɔ lɔnnɔɛ ɔ naa ɔ.

¹¹ Biisi bi a zibɛɛ ba ɪbɪ ma y, bi kɛɛɛ naa, a zibɛɛ ta ɪbɪ ma, a zibɛɛ n ta mɔɔ ma sɔ.

¹² A da mɔɔ nawɔɔɛ ɪbɪ m zaa ra, a mɪɪɪa a ba hɔdeem kan mɔɔ kɪ kɛɛɛ.

¹³ Kɔ mɔɔ hɔɔnhɔ m, mɔɔ nɔa k'an gɔɔta kan mɔɔ kɪ naa ɔ, k'an bɪr mɔɔ ziro bam ɪbɪ bɪncɛ ɔ, lɔnnɔɛ kɔ mɔɔ n ta ɔ lemim nyinta bi to ma naa no ɔ.

¹⁴ Bɪ, mɔɔ n a ɲɔa kɔ m hoɪ ba k'ɪbɪ n zaa ka y. Mɔɔ lɛ baa k'ɪbɪ n zi muɲɲa ba mɔɔ m paɲɲa nɪ y, mɔɔ lɛ n taa k'ɪbɪ n a ba ɪ hoɔnhɔ ma.

¹⁵ A a da ma Onezim bɪ, a ɔɔ a ɔ ɪbɪ ma domum poore nɔ ɔ, k'an b'a bo an bɪ ɔɔta kan ɪ kɪ domum haay nɔ ɔ.

¹⁶ Dɪtaa naa, lo bɛɛ m bala dɔ y, a lɛ da lo m ɔta kɛɛɛ, a ba a ɔ wɔɔ danyɪ wɔɔ n'a ɲoam karɪ paan.... Mɔɔ y'a ɲoam ɔta paan..., bɪ ɪbɪ ɪ ga m ɪ ɲɔa an lɛ da, bala, ɔɔaa m, bɪ wɔɔ danyɪ m sɔ Krista nɔ ɔ.

¹⁷ K'ɪbɪ ɪ dɪgam mɔɔ ma ɪ danyɪ, k'a maam k'ɪ si, amba ɪbɪ nɪ mɔɔ sim bɪ m.

¹⁸ Bɪ, k'a kɔɔ ma kan ɪ kɪ, gɛɛ ɪbɪ zɪm an ta m, k'ɪ ba mɔɔ muɲɲa mim.

¹⁹ Mɔɔ muɲɲa Pol nɪ ɔɔsɪra naa do bam: «K'a zɪm bɪ wuti karɔ, mɔɔ n n'a kare,» bɪ pakra bɛɛ m kɔ m a hɪ ɪ m sɔ m ɔ, mɔɔ zɪm ta ɪbɪ ra y, ɪbɪ muɲɲa mɪsɪrbaa bɪ m.

²⁰ ɪn... m danyɪ, m wɔ mɔɔ n'a zɪnzɛɛ ɪ m, naa ba m m denter Zuuba tɔ ma. Mɔɔ heer ba kookoo Krista ɲɔɛɛ bɪ tɔ ma.

²¹ Ci bɪ kɔ mɔɔ n'a bare ɪbɪ ma naa, a dɔ mɔɔ ɔ paan... m ɔ, ɪbɪ ho kɔ mɔɔ n'a yɛm bɪ bam, bɪ mɔɔ dɔ sɔ m ɔ, ɪbɪ y'a bare an cem ho kɔ mɔɔ n'a yɛm bɪ han.

²² Kɔ m a yɛ ɪ han lɛɛm k'ɪ cɛ banka ɪ cinta m m, bala, mɔɔ y'a ɔɲgam muɲɲa a wɔɔ yaadarɛɔ wɔɔ tɔ ma, m ɔ, n wɔ daam mɔɔ ma zɔɔ mɔɔ n bɔr a wɔɔ zi b'ɔ.

Leersore yaadare

²³ Epafra ɪ yaa dare a m, a du n y'a ɔ lonnoce ɔ naa ɔ kan mɔɔ kɪ Krista Yeezuu tɔ ma.

²⁴ Mɔɔ zibəəkɔɔnɔ, Markɪ kan Aristarkɪ kɪ, Demas kɪ, Likki kɪ ɪ yaa dare a m sɔ.

²⁵ Bɪ kɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bɪr kan a kɪ.

Ci kɔ n y'a ba EBREE GUɔɔ ma

Ci kɔ n y'a ba Ebree guɔɔ ma bi

gasɔɔre

Wɔɔ n guaa k'a ci bi ba bi dɔ y. Bi guaa m, an guaaɓabaa gusire ci bi dɔ muɲɲa. A a da ma ci bi ba k'a ɔ bi, Rɔm zanno n Zerizalem Wosoce bi zo y, bala n guɔta n ni manni bam Wosoce b'u.

A ba a ɔ kristagɔɔ kɔ zuɔɔ m, ɲn'i fir yim sirakare bi to ma ro wɔɔ ma. Brɔɔ nyinta ɲn'a heer zaar bam, noom n'a ɲɔam k'a a bo sirakare ɔ. A n bi, an a hi ɲ ni a ɔ, kɔ ɲ y'a bo Krista ɔ nyaanle zaa ɲn'a sam. A m naa, an ni Yeezuu gɔtabaa kan a zibæ gɔtabaa ki mim dɔndare ɲ ni, kɔ nka m Yeezuu kɔ ɲ n'a dɔ paan..., an ni hoɔndare ɲ ni so kɔ ɲ sirakare n yaa ka.

Ci bi no ɔ bi, a y'a hunkare ɲ ni a ɔ, guaaɓabaa gusire bi yaadare zaaro wɔɔ haay kan a mannbare zibæ bi ki haay bi, Yeezuu mim ɲn'a dɔndam kɔ bi n tolle ba an bor. Bala, Yeezuu Woso a bo ɔ k'an yi guaaɓabaa daa bi zekɔrazaa, bi guaaɓabaa naa do i le da haay, bala, Yeezuu ga an a muɲɲa ka Woso ɔ, a m manni k'an muɲɲa an le da haay m. A to ma guaa haay a da ma an a zo Woso ma, an yi Woso soore ho.

Kɔ Krista dogɔɔ kaanm m bi, pakra m so kɔ wɔɔ n ye fir ma a to ma.

Woso meer ba kan wɔɔ ki a Nyi bi le m

¹ Biisi bi, Woso meer ba kan wɔɔ yaabɔɔ wɔɔ ki a lesinnisorazanno le m, gallem hoka, zaa y'a hunho m.

² Bi, keere naa, je domum kɔ wɔɔ n ta ɔ naa ma bi, Woso meer ba kan wɔɔ ki a nyi bi le m. A Nyi bi to ma y'a ka an durnya bi da, a Nyi bi bo a ɔ so k'an a so ho haay ɔ.

³ Nyi bi ni Woso muɲɲa leboore hunkam, kɔ Woso lonlo bi, a muɲɲa maam, an n'a kam durnya bi ni guɔtare a hince ɔ, a le meerbaa panja m. K'a guɔɔ mimbunyaaro gu ɲ ma zi ba an a nya bi, a a hor an aa nyinta Woso k'a ni cirbæ m bi bisi ra arzana ɔ.

⁴ Woso Nyi bi to bi le da maleekaro wɔɔ to m soyy.... Naa n'a hunkam wɔɔ m, ɔ a dɔ ɔ ɔ, a le da maleekaro wɔɔ m gɔta maam-maam.

Woso Nyi bi le da maleekaro m

⁵ Woso n meer ba kan maleeka ki cina, a ɔ:

ɬbu m mɔɔ Nyi,
an a sa her ma,
mɔɔ n'ɬbu Zi y.
A n a hi maleeka ma so cina, a ɔ:
Mɔɔ yire a Zi,
an yi mɔɔ Nyi y.

⁶ Bi, Woso k'a bor k'a Nyi leekarezaa bi nyɔɔ durnya ɔ bi, a a hi, a ɔ:
Bi kɔ Woso maleekaro haay
n kukuræ ze a taa.

⁷ Ho kɔ Woso a hi maleekaro mim no ɔ bi ba n ni:

Maleekaro wɔɔ, ɲ ba a ɔ,
i ɔ hunher ni ɲ mi,
a zibænyino m,

am sɛ nɛɛnno m.

⁸ Bɪ meerbaa k'a a ba a Nyɪ bɪ mim nɔ ɔ bɪ ba n nɪ, a ɔ:

ɪbɪ m Woso,

ɪ cirbəə nyarɛ ba ɔ y.

ɪ so ɪbɪ naworɛ

ɪ cirbəə kɔ b'ɔ tɪrgabaa nɔ ɔ.

⁹ ɪbɪ hɔ k'an tɪrga ŋɔa,

ɪ n'ɪ sɔm hɔ bɔnyaa m.

Bɪ y'a ka, Woso,

ɪ Woso bɪ n'ɪ bɔ ɔ,

an heernyɔɔ nyɔɔ tɔ ɪ mim ɔ.

A ɪbɪ ŋɔa an cem ɪ muno wɔɔ han,

bɪ tɔ ma m an ɪ bɔ ɔ.

¹⁰ A a ya, an a hɪ sɔ, a ɔ:

Zuuba, durnya sɪŋŋɪda ɔ bɪ,

ɪbɪ ɪ tara burɛ da,

bɪ, brama k'an ta ɔ naa,

ɪbɪ wɔ zibəə m.

¹¹ Brɔɔ cenim,

b'ɪbɪ gɔɔtam tee....

Brama kan tara bɪ kɪ zarm

am huu hɔ bɪ m,

¹² ɪbɪ yɪ ŋ huŋŋum

am huu hɔ bɪ m,

denter m, ɪbɪ yɪ ŋ lɔrm

am huuro m.

Bɪ, ɪbɪ bɪr ɪ lɔrlɛ y,

ɪbɪ cenle ba ɔ y.

¹³ Woso n a hɪ malɛɛka m cɪna, amba a a hɪ a Nyɪ bɪ m, a ɔ:

Bɔr ɪ nyɪnta mɔɔ bɪsɪ ra,

kɔ m a ka k'ɪ junno n bɪ nyɪnta ɪ taa y.

¹⁴ Malɛɛkarɔ wɔɔ, nyiro m, ŋn'ɪ Woso zi bam, Woso n ŋ nyɔɔ kɔ ŋ nɪ bɪ ziro ba ŋn'a da guɔɔ kɔ ŋ nɪ zem bɪ bumbɔrɛ hɔjirle yɪ rɔ wɔɔ han.

2

Bumbɔrɛ kɔ n n'a pa dam wɔɔ m bɪ gore ta ɔ

¹ K'a a yo Woso n meer ba kan wɔɔ kɪ a Nyɪ bɪ lɛ m bɪ, ɔ hɔ k'a hɪ wɔɔ m bɪ nyasɔ kɔɔkɔɔ gɔta, kɔ n bɛɛ m, wɔɔ nyaanum.

² Lemim kɔ malɛɛkarɔ nyɪnta ŋnɪ b'a pa da bɪ, a a zi ba fasi, guɔɔ kɔ ŋ n yɛ ma y, ŋnɪ bɪsɪ ka ma rɔ wɔɔ, brɔɔ a bɪsɪ bɪ kare fir yɪ amba a a ga m bɪ m.

³ Bɪ, wɔɔ sɔ, kɔ wɔɔ n nyasɔ bumbɔrɛ gɔta maam-maam naa do nɪ, Woso wɔɔ dɔdɔ kam sɔ, wɔɔ bɪ bɔm lɛ nɪ y. Zuuba mɪŋŋa ɪ lɛɛ ka an bumbɔrɛ bɪ pa da, bɪ jɛ ɔ, guɔɔ kɔ ŋ y'a ma rɔ wɔɔ n a mɪŋŋabaa k'an ta ɔ hunka wɔɔ m.

⁴ Woso mɪŋŋa nɪ ŋ kasɛtɪ bɪ kare gore da ɔ, hoserlo paŋŋazanno bare nɔ ɔ, kan makra do y'a hunhɔ kɪ m. A *Sent-ɛspri ganworɛrɔ jir amba a lɛ n taa bɪ m.

Yeezuu m guɔɔ bumbɔrɛzaa

⁵ Durnya daa kɔ wɔɔ n'a mim dɪdam bɪ, malɛɛkarɔ bɛɛ Woso ŋ da ɔ, kɔ ŋ n'a sɔ ɔ y, a Nyɪ b'a da ɔ.

⁶ Bɪ, Wosoci bɪ lɛɛ nɪŋŋə ɔ, n y'a hɪ, n ɔ:

Woso ra, bo m guaa m,
 ibu n'i hoon dam ma?
 Guaa nyoodo n bo m,
 ibu n ni nyasum ni?

⁷ Ibu ka an ni maleekaro taa
 domum poore no o,
 i bokare i b'a gore da o,
 i leboore ka o guta.

⁸ Ibu ka an a so ho haay o,
 an ni ho haay bure o.

Ko n y'a hi, n o: <Woso a ka guaa ni ho haay bure o bi, naa k'a hi, a o, a y'a so ho haay o, hosi n guota k'a bee y'a so o y.> A n bokare, dutaa naa, digare no o, guaa bee y'a so ho haay o y.

⁹ Bi ho ko woo n'a yim bi n naa do: Woso a ka Yeezuu n a ba poore maleekaro taa domum poore no o, k'an bir yire i o, Woso barka bi to ma, a ga guoo haay minto. Bi woo y'a yim keere an ni leboore kan daore guta ki m, fir k'a yi a ze bi no o bi to ma.

¹⁰ Woso i ho haay da, hn'a bincero o, a a nsa ko guoo guta n yi a nyino, hni nyinta a leboore no o. A ga a o m denter, k'an a ka ko Yeezuu n fir yi, k'an wo o an yi guoo bomborezaa k'a a ga m. Bala, Yeezuu ni kare n lee ko n ni bombore bi yi.

¹¹ Yeezuu ni guoo mimbonyaaaro gore n ma, a munja kan guoo k'a ni n mimbonyaaaro gore n ma ro woo ki, n Zi deem. Bi y'a ka, Yeezuu ni n birle a danyino b'a nyanni ba ni y.

¹² A a hi denter, a o:
 Woso ra, moo y'i mim dundare
 m danyino m,
 m m le bo i o,
 sokomagoo haay lee.

¹³ A a hi so, a o:
 Moo yom Woso ma.
 A n a ya, an a hi so, a o:
 Moo ba n ni kan nyino
 ko Woso n ka moo o ro woo ki.

¹⁴ Nyino k'a n'a hire n ma ro woo, guoo m, hni yi mesim kan ma ki no o, Woso Nyi bi munja a ba am n ho bi m an nyinta guaa so am n ho bi m. A ba a o, ncinaao, k'a Sotaana zaar ba, bi k'a a so ze panja o bi to ma.

¹⁵ K'a a da ma, a guoo ko lonno ni n mi, nyi ko n n'a bam ze m a misrbaa tekka ma ro woo yo.

¹⁶ Bala, Yeezuu bi, maleekaro bee an n'a dare n han y, Abraham nyino woo an n'a dare n han.

¹⁷ Bi y'a ka, an yi pakra k'an a ba am a danyino woo m ho haay no o, k'a wo o, a yi n mannuber jitaare ko taalerazaa m, a m cicirzerezaa, a zibao bi no o Woso lee. K'a guoo mimbonyaaaro sugur yi, a ka n o.

¹⁸ Bi, keere naa, a a da ma an a da guoo ko n ni makra lee ro woo han, bala, a munja makra yi, an fir yi.

3

Yeezuu le da Moyiisi ra

¹ Naa to ma bi, m danyino wosogoo, Woso y'awoo bir so k'awoo n yi a guoo. K'a a hoon da Yeezuu ma munja, bala, Woso y'a nyoo k'an bi yi sirakare ko woo n'a pa dam bi mannuber jitaare.

² Sura m, Yeezuu zi kɔ Woso a bɔ ɔ k'an a ba bi ba taalera no ɔ, amba Moyiisi nyinta an a ba bi m, n n a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Moyiisi yi taaleraaa zibæ kɔ Woso a ka ɔ haay a guɔɔ wɔɔ barla bi no ɔ.»

³ Gɔaa k'a cɛ do b'i daɔre yim an le da cɛ bi muɲɲa m. Ncɪnaaɔ bi, Yeezuu a ga leɔɔre gota m an le da Moyiisi leɔɔre ra.

⁴ Cɛ k'an ta ɔ haay, guɔɔ yi ɲ do, an bɔkare, Woso ɪ ho woo... da.

⁵ Kɔ Moyiisi ni, zibænyi m, ta a ɔ a le ra zi kɔ Woso a ka ɔ haay a guɔɔ wɔɔ barla bi no ɔ, a zibæ bi, ho kɔ Woso ɔ k'a hi bi kaseti a a ka.

⁶ Bi, kɔ Krista ni, a m Woso Nyi an ni digare a Zi bi har bi nyasom ma, taalera no ɔ. A har bi, wɔɔ m, kɔ wɔɔ guɔɔ sirakare no ɔ, ɔ n'ɔ heer nyɔm ho kɔ wɔɔ ta ɔ heer le bi no ɔ.

Woso hoonsire kare a guɔɔ wɔɔ ɔ

⁷ Naa to ma m, amba Sent-Espri n'a hum bi, a ɔ:

K'awɔɔ Woso leer ma her domum naa ɔ,

⁸ a b'a gu ma, amba awɔɔ nyinta a bisi ka ma biisi bi ni y, amba hinni k'awɔɔ nyinta a makra ba poo ɔ bi ni y.

⁹ Ncɪnaaɔ m Woso n a hi, a ɔ:

Poo ɔ b'ɔ bi, awɔɔ yaabɔɔ wɔɔ mɔɔ kɔ k'a diga ho kɔ mɔɔ n'a bam bi ma, bi, ɲ ho kɔ mɔɔ ba bi yi, dɔɔraa bam busi.

¹⁰ Naa y'a ka mɔɔ no n ma ɔ kan guɔɔ nɔɔn duro ki, m a hi, m ɔ:

A nyɔnnyɔɔ ɲ nawom a hoondare no ɔ tee...,

ɲ n ho kɔ mɔɔ le n taa ɲ gor zi bi ji do y.

¹¹ Naa y'a ka mɔɔ no n ma ɔ, mɔɔ n m wer si, m ɔ:

ɲ bi hoonsire kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ka ɲ ɔ bi yim fuga y.

¹² M danyɔɔ, k'a dundo a zi, k'awɔɔ gɔɔ bi nyinta heer bonyaa m a n a gu sirakare ma, a n a bɔ Woso k'an mɔɔ b'ɔ y.

¹³ Bi, an ta ɔ bi, k'a bir kɔ heer yom domum biyæ, a b'a hi a ɔ k'a do booti ma y. K'a bir a bare ncɪnaaɔ, kɔ gɔɔ b'a muɲɲa to kɔ mimbonyaa n bra ba ni y.

¹⁴ Bala, Krista hojirlezanno n wɔɔ m, bi, kɔ wɔɔ guɔɔ sura kɔ wɔɔ ka a siɲɲida ɔ bi m kɔɔɔ, an ta an a tekka ku.

¹⁵ Ho kɔ Wosoci bi n'a hum bi, mɔɔ m ya m ni som la:

K'awɔɔ Woso leer ma her,

a b'a gu ma, amba awɔɔ nyinta biisi a bisi ka ma, a a gu ma bi ni y.

¹⁶ Nkɔɔ ɪ Woso leer bi ma, ɲni bɔkare ɲn'a gu ma? Guɔɔ kɔ Moyiisi ɲ bɔ Ezipti ɔ haay ro wɔɔ m.

¹⁷ Nkɔɔ Woso no ma ɔ kan ɲ ki dɔɔraa bam busi bi? Guɔɔ kɔ ɲ mimbonyaa ba, ɲni gɪnga poo ɔ b'ɔ ro wɔɔ m.

¹⁸ Woso k'a wer si, a ɔ: «ɲ bi hoonsire kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ka ɲ ɔ bi yim bi.» Nkɔɔ a a hi ɲ ma? Guɔɔ kɔ ɲ bisi ka ma ro wɔɔ a a hi ɲ ma.

¹⁹ Wɔɔ y'a yim so denter, kɔ ɲ n sura ka bi y'a ka, ɲ n a da ma, ɲni hoonsire kɔ Woso ɔ k'a ka ɲ ɔ bi yi y.

4

Hoonsire bi do ta ɔ wɔɔ to ma

¹ Ncɪnaaɔ bi, ɔ nyi ba. Woso ler bɔ wɔɔ m, a ɔ, wɔɔ ɔ da ma ɔ hoonsire k'a ɔ k'a ka wɔɔ ɔ bi yi. ɔ dundo ɔ zi muɲɲa, kɔ gɔɔ bi nyinta wɔɔ barla an jura hoonsire bi do yire zi y.

² Bala, waa lemim nyunta bi ma, amba gosa ku η nyunta poo o b'u ηn'a ma biisi ro waa m. N lemim bi ma, b'a nyoodo n nyunta η ma y, bala, a ma ku η y'a o bi, η n a si kan sirakare ki y.

³ Waa, k'u sira ka ro waa, waa hoonsire bi do yi. Woso hoonsire bi do mim hi, a o:

Moo m wer si m o,

η bi hoonsire ku maa o ku m a ka η o bi yim fuga y.

Meer naa do ba a o, an bokare, a a zibaa bi nya laatu domum k'a durnya da o b'u.

⁴ Bala, Wosoci bi lee ninne o, n domum saanhuna ho bi mim hi, n o: <Woso a zi haay ba, an hoon si domum saanhuna hinni o.>

⁵ Waa o ya o a yi, n a gorsira ba, n o: <N bi hoonsire ku maa o ku m a ka η o bi yim fuga y.>

⁶ K'a maam, gosa gosunno y'a dam ma ηn'a yi. A n bokare, gosa ku η lee ka ηn' lemim nyunta bi ma ro waa, η n hoonsire bi yi y, ku η n ye ma bi to ma.

⁷ Bi y'a ka, Woso n a ya, an domum bo o, n n'a birm, n o: <Her>. Maasire k'a bi ba gata bi, a domum bi do mim hi gata David le m, Wosoci bi lee ninne ku waa mim hi b'u, a o:

K'awaa Woso leer ma her,

a b'a gu ma y.

⁸ Denter so, ku yi a nawore i o, Zozie wo o an hoonsire ka Israyel gosa waa o, Woso bi bi tom k'a a ya, a domum vanta mim hi y.

⁹ Ncinaa bi, hoonsire domum ta o Woso n a cinta a gosa waa ho, an bo ku o kan domum saanhuna hinni ku Woso hoonsire domum m bi ki.

¹⁰ Bala, gaa k'a ni hoonsire ku Woso n'a kam bi yim bi, a zaa zibaa nya an ni hoon sim, amba Woso muna a zi ba, an a nya an hoon si bi m.

¹¹ Ncinaa bi, o o to o, k'u hoonsire bi do yi. U dundo o zi ku waa gosi bi bisi ka Woso le ma, an a do hoonsire bi yire ma, amba gosa ku η nyunta poo o ro waa ni y.

¹² Bala, Woso lemim bi musir an ni panja m. A le ta o an cem heenm lehuyazaa han. A i gasom gaa o an ni tam lee ku waa musirbaa kan waa nyi ki ni ku zen o b'u, an ni tam lee ku waa yaaro kan a hino ki ni ku zen o b'u. A i gaa letaamaro kan a hoondarero ku η n'a heer o ki dodo kam.

¹³ Hosi ba o, an ni waja o an a nyaakom da Woso lee y. Ho k'a ni durnya o haay digi, an garga ra, Woso mim o. Bi, a muna, o woo... n ni zem bi jum a taa, an waa linlar mim ku waa ba haay ma.

Yeezuu m waa mannibər jitaare

k'a le da haay

¹⁴ Naa to ma bi, o jum kookoo sirakare ku waa n'a pa dam bi no o. Bala, waa i mannibər jitaare k'a le da haay m, an der an cem brama han, an wo o an lee ku Woso muna zi, Woso Nyi, Yeezuu m.

¹⁵ Waa mannibər b'i kom waa ma, o panjawarwo no o. A muna makra yi mim haay no o, amba waa ni makra yim bi m, b'a n a do mimbonyaa no o fuga y.

¹⁶ Ncinaa bi, o o zo Woso ma a cirbaedu bi jir o heer koodo no o, a muna n ta barka m an n'a kam. U o zo ma, k'an o cicir ze an barka ka waa o k'u daahan yi, daahan letaama domum o.

5

¹ Ku waa diga a, wosocemannibər jitaare biyaa bi, Woso n'a boja o gosa gaa ma, an n'a dare a zibaa o gosa waa daahan to ma. A zibaa

bɪ, ganwɔrɛrɔ kan mannɪrɔ kɪ an nɪ ɲ kam Woso ɔ, mimbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ tɔ ma.

² K'a mɪɲɲa ɪ paɲɲawar minno nɔ ɔ bɪ, a a da ma, an guɔɔ kɔ ɲ n hɔsɪ dɔ rɔ wɔɔ, kan guɔɔ kɔ ɲ nɪ kɔrɔm ma rɔ wɔɔ kɪ mim jɪ ma, an a da ɲ han.

³ Kɔ paɲɲawarzaa n a mɪɲɲa m bɪ, pakra m k'an mannɪ ba a mɪɲɲa mimbɔnyaarɔ tɔ ma sɔ, amba an n'a bam Israyel guɔɔ wɔɔ tɔ ma bɪ m.

⁴ Gɔsɪ b'a dam ma an a mɪɲɲa gore da ɔ, an a ba mannɪbɛr jɪtaare a zim nɪ y. Woso mɪɲɲa nɪ gɔaa birm an n'a dam zibəə bɪ do ɔ, amba a a ba kan Aaron kɪ bɪ m.

⁵ Maam bɪ, Krista bɛɛ y'a mɪɲɲa gore da ɔ, k'a yɪ mannɪbɛr jɪtaare y. Bɪ, Woso mɪɲɲa y'a hɪ, a ɔ:

Ibɪ m mɔɔ Nyɪ,
an a sa her ma bɪ,
mɔɔ n'ibɪ Zɪ.

⁶ Wosoci bɪ lɛɛ vanta ɔ, a a hɪ sɔ, a ɔ:

Ibɪ yɪm mannɪbɛr dɔmɪm haay nɔ ɔ, amba Melkisedekkɪ m.

⁷ Yeezuu k'a nyɪnta tara burɔ ɔ bɪ, a yaa da Woso m gɔta, an a wɔ zinze m gɔta, an nyɪ ka kan zee gɔta kɪ. A n a yɛ Woso k'a a da ma an a yɔ zɛ wɔ ɔ bɪ han k'an a yɔ zɛ wɔ ɔ. Bɪ, Woso a yaa bɪ si, k'a nɪ yɛm Woso hɔɔnɲɔ ma bɪ tɔ ma.

⁸ Baa kɔ Woso Nyɪ m bɪ, yɛ Woso hɔɔnɲɔ ma bɪ dɔ a ɔ, a fɪryɪrɛrɔ haay nɔ ɔ.

⁹ Ncɪnaaɔ m, Woso a ka an yɪ amba a a ga m bɪ m fasɪ k'an yɪ bɔmbɔrezaa. Maam m, an a ba guɔɔ kɔ ɲ nɪ yɛm ma rɔ wɔɔ bɔmbɔre k'a nyare ba ɔ zaa.

¹⁰ Bɪ Woso a hɪ sɔ, a ɔ, a m mannɪbɛr jɪtaare amba Melkisedekkɪ m.

K'a dundo a zi, k'a bɪ sɪrakare to y

¹¹ Wɔɔ ɪ hɔ m gɔta, k'ɔ a hɪ mim naa do nɔ ɔ, bɪ k'awɔɔ bɪr mim jɪ mam zɔɔ-zɔɔ bɪ, a jɪ dɪnda awɔɔ m wer ta ɔ.

¹² A ga a ɔ m hɔɔ tee... k'awɔɔ n a ba karɪnsaambɔɔ, kan bɪ kɪ, awɔɔ gɔɔta an n'a ɲɔam kɔ n n'a ya n nɪ Woso lemim bɪ minno k'awɔɔ ma a sɪrakare sɪɲɲɪda ɔ bɪ dɪnda a m. Kɔ hɔ m, k'awɔɔ ɪ hɔbɪrɛ gorezaa bɪm, bɪ ayy..., awɔɔ gɔɔta an n'a ɲɔam kɔ n nɪ nyonhi ka a ɔ.

¹³ Nyɪ ɪ tɪr nyonhi mɪ, a n hɔ k'an tɪrga gɛɛ bɔnyaa dɔ kɔ nɪ y.

¹⁴ Bɪ, hɔbɪrɛ gorezaa bɪ, guɔɔ burgurɔ hɔ m, brɔɔ mim ka hɔ mɪɲɲa kan hɔ bɔnyaa kɪ dɔ n n'a bɔ kɔ zi m.

6

¹ Ncɪnaaɔ bɪ, ɔ cem sɪra ka Krista ɔ lɛɛkare hɔdɪndarɛrɔ nyɔgɔ rɔ wɔɔ han, k'ɔ ta lɛɛ, ɔ guɔɔ burgurɔ hɔ dɪnda. Hɔdɪndarɛrɔ nyɔgɔrɔ wɔɔ duro jɪr ba n na: Pakra m kɔ gɔaa n a gɔ zibəəro kɔ ɲ nɪ tam gɔaa m zɛ bɪnce ɔ rɔ wɔɔ ma, k'an sɪra ka Woso ɔ.

² Batennɔ wɔɔ mim ba n nɪ, kan wɔrɔ kɪnka gɔaa ra bɪ mim kɪ, kan gæno mɪmbɔrɛ bɪ mim kɪ, kan durnya nyare dɔdɔ bɪ mim kɪ. Wɔɔ b'ɔ yare ɔ jɪm k'ɔ hɔɔ nɔɔn duro dɪnda y.

³ ɔ ta lɛɛ, ɔ hɔɔ vantɔɔ dɪnda, kɔ Woso yɛ, naa wɔɔ ɔ k'ɔ a ba.

⁴ ɔ makra sa guɔɔ kɔ ɲ Woso lɛɛgure yɪ biisi, ɲnɪ Woso mɪsɪrbaa ganwɔrɛ yɪ, ɲnɪ Sent-Espri si a heer ɔ am guɔɔ vantɔɔ m,

⁵ ɲnɪ Woso lemim mɪɲɲabaa kasɛtɪ bɪ, ɲnɪ hɔɔ gɔtɔɔ paɲɲa k'a nɪ nyɪntan ɔ durnya daa b'ɔ bɪ kasɛtɪ bɪ sɔ rɔ wɔɔ ma.

⁶ Baa kan naa haay kɪ, kɔ ɲ y'a gu ɲɲi sɪrakare to, gɔsi b'a dam ma an a ka gɔɔɔ nɔɔn duro n a ya, ɲɲ'a bɔ gallem hɪya hɔ ma, ɲɲ'a mɪsɪrbaa lɔr y. Bala, a ya ɲ y'a ɔ ɲɲi so ra a zim ɲɲ'i Woso Nyɪ bɪ wɔm godarkora ma, ɲɲ'a kam gɔɔɔ n'a sɔnsɔ wɔm lɛɛ kar ɔ.

⁷ Ʋ ɔ ya, ɔ makra sa, kɔ hɔsɪra ɪ la hi yim tee... an n'a mim, k'a ɪ hɔ bam mɪɲɲa a wɔrezanno wɔɔ n'a bɪrɛ, naa y'a hɪnkare a ɔ, Woso tara bɪ do barka da ɔ.

⁸ Bɪ, kɔ laa gɔɔɔ an nɪ ɲ bɔm kan bur kɪ, hɔsɪra bɪ do nyɔɔɔɔ ba ɔ y. Woso ler bɔnyaa dam n'ɔ zɔɔ-zɔɔ, a nyambɔrle bɪ, sɛ n n'a bɪ m.

⁹ M gɔaastɔɔ, baa kɔ wɔɔ ɪ meer bare nɔɪnaaɔ, wɔɔ heer kookoo gɔta awɔɔ mim bɪnce ɔ. Wɔɔ do wɔɔ ɔ, awɔɔ ɪ zaa mɪɲɲa ra, bɔmbɔrɛ zaa bɪ m.

¹⁰ Woso tɪrga, a bɪ ziro k'awɔɔ n ba rɔ wɔɔ tɔ bɔrɛ a nɔ ɔ y, ɲɔarɛ k'awɔɔ n tam kan kɪ a zi ba, a ka a danyɪnɔ wosogɔɔɔ ɔ, a gɔɔta an n'a bam bɪ, a b'a tɔ bɔrɛ a nɔ ɔ sɔ y.

¹¹ Bɪ, wɔɔ lɛ taa k'awɔɔ gɔaa biyɔɔ n gɔɔta an bɪr a yɔɲ ɔ nɔɪnaaɔ tee..., k'an ta an dɔmɪnnɔ nyarɛ ku, kɔ hɔ k'awɔɔ ta a heer lɛ bɪ n yɪ fast-fast.

¹² Wɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n a ba yakɔzanno y, bɪ, k'awɔɔ n gɔɔɔ kɔ ɲ sɪra ka ɲɲ'i bɔrle a mɪɲɲa ma, ɲɲi hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yim maam nɔ wɔɔ makra sa.

Woso lerbɔrɛ bɪ, a bɪ gɔrɛ y

¹³ Woso k'a nyɪnta an ler bɪ bɔ Abraham m bɪ, a a wer si an a na ma. Kɔ gɔsi ba ɔ, an lɛ da m an n'a wer bɪ sire a tɔ m bɪ, am naa an a wer bɪ si a mɪɲɲa m.

¹⁴ A n a hɪ, a ɔ:

Mɔɔ n wer si,
mɔɔ y'ɪbɪ barka dan ɔ,
m yanɲɔɔ ka ɪ ɔ gɔta.

¹⁵ Abraham ler bɪ bɔrɛ mum da buraama nɔ ɔ, an hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪ.

¹⁶ Kɔ gɔɔɔ y'a wer sire, a si ɲ nawɔm gɔaa k'a lɛ da ɲ nɪ bɪ tɔ ra, bɪ, wer bɪ sire nɪ mim kɔ ɲ ɔ k'a ba bɪ kuyɪrɛ kasɛti, an nɪ bɪsɪkare haay bɔrɛ ɲ bɪrɛ ɔ.

¹⁷ Naa tɔ ma m Woso n a wer si, an a na a ler bɪ bɔrɛ ma, kɔ gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ zɛm bɪ hɔɔ mɪɲɲɔɔ k'a ɲ ler bɔ rɔ wɔɔ yɪ rɔ wɔɔ n a dɔ fast ɲ ɔ, a bɪ hɔsɪ lɔrm hɔ k'a cɪnta k'a ba bɪ nɔ ɔ y.

¹⁸ Nɔɪnaaɔ bɪ, hɔ hɪya n ta ɔ, ɲ b'a lɔrle y, bɪ Woso b'a dam ma a n ɲɔaar ba ɲ mim nɔ ɔ sɔ y, ler bɪ bɔrɛ kan wer bɪ sire kɪ m. Nɔɪnaaɔ naa, wɔɔ kɔ wɔɔ ɔ si, ɔ b'ɔ nyaakɔm da Woso zi rɔ wɔɔ, wɔɔ heer kookoo hɔ hɪya naa do tɔ ma, k'ɔ hɔ kɔ Woso wɔɔ bir ma, k'ɔ b'a yɪ bɪ nyasɔ kɔɔkɔɔ.

¹⁹ Hɔ kɔ wɔɔ ta ɔ heer lɛ naa do a ka, wɔɔ nɪ junum kɔɔkɔɔ wɔɔ bɪr digɔ dare y. Amba kɔɔlɔɔ gɔta pɔyaa k'a n'a dam jum ɔ bɪ hɔ bɪ m. Taaheerle bɪ do n'a kam wɔɔ nɪ cenim pɛera k'a ta lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ bɪ rɛ bɪ han Wosoce ɔ b'ɔ, ɔ nɪ gasɔm Woso mɪɲɲa zi, lɛɛ k'an ta ɔ b'ɔ.

²⁰ Bɪnce bɪ do Yeezuu lɛɛ ka wɔɔ m, an gasɔ ɔ, gasɔ a ɔ wɔɔ tɔ ma. Bala, a a ba mannɪbər jɪtaare dɔmɪm k'a nyarɛ ba ɔ nɔ ɔ, amba Mɛlkisedɛkkɪ m.

¹ Melkisedekkɩ bɩ, nyɩnta a ɔ Salɛm cir; bɩ Woso k'a lɛ da haay bɩ mannɩbɔr m sɔ. Abraham k'a nyɩnta an yar ba an a da cinno ma, an a bɔ an nɩ zɛm bɩ, Melkisedekkɩ ta an aa a zɛ ɔ, an barka da a mim ɔ.

² Abraham n hɔ k'an ta m haay bɩ bɔ ɔ, bu biyɛə barla deem, an a ka ɔ. Melkisedekkɩ tɔ bɩ mɩŋŋa jɩ ba n nɩ: «Tɩrgabaa cir», an ta ɔ sɔ bɩ, nyɩnta a ɔ, Salɛm cir; naa jɩ ɔ k'a hɩ a ɔ: «Laafɩ cir».

³ Melkisedekkɩ bɩ, a ba zɩ nɩ, b'a ba da nɩ y, a ba do guɔɔ nɩ y. A taɔrɛ sɩŋŋɩda ba ɔ, b'a nyare ba ɔ sɔ y. Bɔ a ɔ kɔ ɔ kan Woso Nyɩ bɩ kɩ, mannɩbɔr m dɔmɩm haay.

⁴ K'a dɩga a, awɔɔ n a dɔ kɛɛrɛ a ɔ, goaa gota m na? Abraham yɛ an hɔ k'a yɩ haay yar bɩ k'a a da ma bɩ nɔ ɔ bɔ ɔ bu biyɛə nɔ ɔ, deem an a ka ɔ.

⁵ Levii nyɩnɔ kɔ ŋ nɩ wosocɛmannɩbɔnno wɔɔ, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ lɛ cɩnta ŋ nɩ, kɔ ŋ nɩ hɔ haay buganwɔrɛ si Israyel guɔɔ wɔɔ han, naa ɔ k'a hɩ a ɔ, a si ŋ nawɔrɛ a danyɩnɔ wɔɔ han, an bɔkare Abraham yanŋɔɔ n brɔɔ m sɔ.

⁶ Melkisedekkɩ n nyɩnta Levii nyɩ y, an bɔkare a hɔ kɔ Abraham m ta m haay bɩ buganwɔrɛ si han, an lɛ da sɔ bɩ, Melkisedekkɩ Abraham barka da ɔ, an bɔkare bɩ Woso lɛrɔ bɔ m.

⁷ Bɩ, wɔɔ dɔ ɔ ɔ, goaa k'a lɛ da b'ɩ tɩr barka da goaa poore mim ɔ.

⁸ Levii har guɔɔ kɔ ŋ nɩ buganwɔrɛ sim nɔ wɔɔ, ŋ yɩ gɩngare am goaa haay m. Bɩ, kɔ Melkisedekkɩ k'a buganwɔrɛ si bɩ nɩ, Wosoci bɩ y'a hɩrɛ, a ɔ: «A gare ba ɔ y.»

⁹ Wɔɔ ɔ da ma, ɔ meerbaa bɩ nyambɔr; ɔ ɔ, Abraham k'a nyɩnta an buganwɔrɛ bɩ yawɔra bɩ ka Melkisedekkɩ ɔ bɩ, Levii k'a yanŋɔɔ nɩ buganwɔrɛ bɩ sim her naa, a buganwɔrɛ bɩ ka Melkisedekkɩ ɔ sɔ.

¹⁰ Bala, baa kɔ Levii n yɩ cɩna dɔmɩm bɩ do ɔ bɩ, bɩ Abraham yanŋa m bɩ, bɩ y'a ka mɔɔ ɔ, hinni kɔ Melkisedekkɩ ta an aa Abraham zɛ ɔ bɩ, Levii nyɩnta ɔ hinni bɩ do ɔ sɔ, Abraham mɛ ɔ.

Yeezuu n mannɩbɔr jɩtaare amba Melkisedekkɩ m

¹¹ Levii doguɔɔ mannɩbɔr biyɛə bɩ, a to a ɔ lɛrɔ kɔ Woso ŋ ka Israyel guɔɔ wɔɔ ɔ bɩ nɔ ɔ. A n bɔkare, kɔ yɩ an nawɔrɛ ɩ ɔ, Levii harguɔɔ wɔɔ mannɩbɔr zibɛə b'a da ma an a ka guɔɔ n yɩ tɩrga fast, pakra bɛɛ m kɔ mannɩbɔr vanta n nyɩnta ɔ, a zibɛə n bɔ kɔ ɔ kan Melkisedekkɩ hɔ kɩ y. Mannɩbɔr bɩ do bɩ, Aarɔn yanŋa bɛɛ dɔ y.

¹² Bala, kɔ mannɩbɔrbaa b'a lɔr, pakra m kɔ lɛ k'a nyɩnta ɔ bɩ n lɔr sɔ.

¹³ Bɩ, mannɩbɔr vanta kɔ wɔɔ mim hɩ bɩ, wɔɔ Zuuba Yeezuu m. A ba Levii doguɔɔ barla y, do k'a a to ɔ bɩ gɔsɩ n nyɩnta mannɩbɔr Wosocɛ b'ɔ y.

¹⁴ Guaa haay a dɔ, a ɔ, Ziida do guaa m, Moyiisi n do naa do mim hɩ mannɩbɔnno wɔɔ mim bɩncɛ ɔ y.

¹⁵ Hɔ k'a n'a kam wɔɔ n mim naa do jɩ ma fast bɩ ba n nɩ: Mannɩbɔr vanta n ta ɔ kɛɛrɛ, Levii doguɔɔ wɔɔ bɩncɛ ɔ, bɔ b'ɔ kɔ ɔ kan Melkisedekkɩ kɩ.

¹⁶ Lɛrɔ k'a nɩ guɔɔ yanŋɔɔ mim dɩndam nɔ wɔɔ tɔ ma bɛɛ m an a ba mannɩbɔr y, a ba a ɔ mannɩbɔr a mɩsɩrbaa k'a nyare ba ɔ panŋa tɔ ma.

¹⁷ Denter sɔ, Wosoci bɩ y'a hɩrɛ, a ɔ:

I ba ɩbɩ nawɔm mannɩbɔr
dɔmɩm haay nɔ ɔ,
amba Melkisedekkɩ m.

¹⁸ Nɛɩnaaɔ nɩ, n nɩ lɛ k'a nyɩnta ɔ biisi bɩ ci zɛ, bala, a panŋa ba ɔ, b'a b'a dam ma an a da guaa han y.

¹⁹ Bala, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ n a da ma, ɲn'a ka guɔɔ n yɪ tɪrga fast Woso mɪm ɔ y. Bɪ kɛɛrɛ naa, taahɛerɛ k'a lɛ da haay n ta ɔ, a tɔ ma m wɔɔ n'ɔ dam ma, ɔ n'ɔ zɔm Woso ma.

²⁰ A n a na ma bɪ, Woso mɪɲɲa a wer si kɔ Yeezuu n yɪ mannɪbɛr jitaarɛ. Levii doguɔɔ wɔɔ yɪ mannɪbɛnno, bɪ wersire naa do lɔɔ n nyɪnta ɔ y.

²¹ Bɪ kɔ Yeezuu nɪ, Woso a cɪnta mannɪbɛr, an a hɪ a ɔ: «Zuuba a wer si, b'a b'a bɔrɛ a taa nɪ y. A ɔ, ɪbɪ yɪm mannɪbɛr dɔmum haay nɔ ɔ.»

²² Ncɪnaaɔ nɪ, Yeezuu tɔ ma bɪ, wɔɔ nɪ guaaɪbabaa k'a lɛ da biisi hɔ bɪ ra bɪ m kan Woso kɪ.

²³ Hɔ vanta n ta ɔ sɔ, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, Levii doguɔɔ mannɪbɛnno wɔɔ, ɲ nyɪnta yɔɔgɔ, kɔ ɲ nɪ gɪngam ɲn'a zibɛɛ bɪ tom bɪ tɔ ma.

²⁴ Bɪ, kɔ Yeezuu nɪ, a gare ba ɔ y, a b'a mannɪbɛr zibɛɛ bɪ tom guaa nɪ y.

²⁵ Naa tɔ ma m, an n'a dam ma an guɔɔ kɔ ɲ nɪ yom ma, k'a a zɔ Woso ma rɔ wɔɔ bɔmbɔ, dɪtaɔ kan dɔmum haay kɪ nɔ ɔ. Bala, k'a nɪ mɪsɪrbaa m dɔmum haay bɪ, a ɪ yaa dam Woso m dɔmum haay ɲ tɔ ma.

²⁶ Naa y'a hɪnkare a ɔ, Yeezuu n mannɪbɛr jitaarɛ kɔ wɔɔ ɔ ga m ɔ a yɪ. A tɪrga fast, kɔroma sɪ kan mɪmbɔnyaa sɪ kɪ ba a gɔr zi y. A mɪsɪrbaa y'a hɔ kan mɪmbɔnyaabɛnno hɔ kɪ, Woso a busu, an nɪ hɔ haay burɔ ɔ.

²⁷ A n hɔ kɔ ɔ kan biisi mannɪbɛnno jitanɔ wɔɔ kɪ y, pakra bɛɛ m k'an mannɪ ba dɔmum biyɛɛ a mɪmbɔnyaarɔ tɔ ma, k'a bɔkare a guɔɔ vantɔɔ wɔɔ hɔ ba y. Ga k'a ɔ gɔdarkɔra ma bɪ, a mɪɲɲa a ka am mannɪ hɔ bɪ m, galleem deem taan... dɔmum haay minto.

²⁸ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ mannɪbɛnno jitanɔ wɔɔ, guɔɔ m, bɪ tɔ ma bɪ, ɲ yɪ kɔroma bam. Bɪ lɛr kɔ Woso a bɔ, an a wer si lɛrɔ wɔɔ cenle jɛ ɔ bɪ, a Nyɪ k'a mɪɲɲa a ka an a ba mɪɲɲa fast dɔmum haay tɔ ma b'a cɪnta mannɪbɛr jitaarɛ.

8

Yeezuu n wɔɔ mannɪbɛr jitaarɛ

¹ Hɔ kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a hɪ bɪ ba n nɪ: Mannɪbɛr jitaarɛ kɔ wɔɔ mɪm hɪ bɪ, wɔɔ n ta m denter, a ɪ nyɪntam cɪrbɛɛ nɔ ɔ, Woso k'a a sɔ hɔ haay ɔ bɪ jɪr ɔ arzana ɔ.

² A mannɪbɛr jitaarɛ zi an n'a bam b'ɔ Woso taure nɔ ɔ, pɛɛrace paan... kɔ Woso a dɔ, guɔɔ bɛɛ y'a dɔ bɪ nɔ ɔ.

³ Mannɪbɛr haay zibɛɛ n ganwɔrɛrɔ kan mannɪrɔ kɪ ka Woso ɔ m, a a ga m sɔ, kɔ wɔɔ mannɪbɛr jitaarɛ bɪ n bɪr hɔ m k'a ka Woso ɔ sɔ.

⁴ Kɔ durnya naa do guaa nɪ, a b'a dam ma an yɪ mannɪbɛr y. Bala, mannɪbɛnno ta ɔ kara, ɲn'i mannɪrɔ kam Woso ɔ amba Moyiisi lɛrɔ a hɪ bɪ m.

⁵ Bɪ, mannɪbɛnno wɔɔ duro zibɛɛ bɪ, mannɪbɛr zibɛɛ paan... k'a nɪ arzana ɔ bɪ bɔkɔrɛ m, a makra m. A do m ba Moyiisi nyɪnta k'a pɛɛrace dɔ a ka Woso ɔ bɪ m. Woso a hɪ m, a ɔ:

I tɔ ɔ k'ɪ pɛɛrace bɪ dɔ

k'an yɪ hɔdeem

kan mɔɔ n a hɪnka ɪbɪ m

cɪ bɪ burɔ ɔ bɪ kɪ.

⁶ Bɪ kɛɛrɛ naa, mannɪbɛr zibɛɛ k'a lɛ da brɔɔ hɔ bɪ ra gɔta bɪ Yeezuu n n'a bam. Bala, am guaaɪbabaa k'an mɪɲɲa an lɛ da bɪ zɛkɔrazaa, guaaɪbabaa bɪ do jɪr bɪ, lɛrbɔrɛrɔ mɪɲɲɔɔ kɔ ɲ lɛ da a yo ma.

Guaaɪbabaa gusire kan a daa kɪ mɪm

⁷ Kɔ nyɪnta lɛɛkare gɔaasɪbabaa b'ɔ zore, a bɪ yɪm pakra kɔ gɔaasɪbabaa k'an mɪŋŋa an lɛ da n sompi a yaa ɔ y.

⁸ Bɪ, Woso nyaa ba kan a guɔɔ wɔɔ kɪ, ɪ korɔmarɔ tɔ ma, a ɔ: Dɔmɪnnɔ ɪ zem, mɔɔ m bɪ gɔaasɪbabaa daa dam Israyel guɔɔ wɔɔ ma, kan Ziida guɔɔ wɔɔ kɪ.

⁹ Gɔaasɪbabaa bɪ do bɪ bɪr yɪrɛ, am gɔaasɪbabaa kɔ mɔɔ da ɪ zɪrɔ ma bɪ nɪ y,

hinni kɔ mɔɔ ɪ gaa ɪ wɔ ma, m bɔ ɪ nɪ Eziptɪ ɔ bɪ, ɪ n ta a lɛ ra gɔaasɪbabaa bɪ do nɔ ɔ y,

bɪ tɔ ma m, mɔɔ nɪ m bɔ ɪ ɔ.

Mɔɔ m Zuuba, mɔɔ ɪ meer bɪ ba.

¹⁰ Dɔmɪnnɔ nɔɔn duro jɛ ɔ, gɔaasɪbabaa kɔ mɔɔ n n'a dam Israyel guɔɔ wɔɔ ma bɪ, ba n nɪ:

Mɔɔ yɪ m lɛrɔ wɔɔ dare ɪ hɔɔn ɔ, m ɪ gɔrsɪra ba ɪ heer ɔ.

Mɔɔ yɪrɛ ɪ Woso, ɪnɪ yɪ mɔɔ guɔɔ.

¹¹ ɪ gɔsɪ bɪ nyɪntɔn ɔ k'a a ka ma k'a hɔ dɪnda a mim nɪ y,

gɛɛ a danyɪ m an bɪr a hɪrɛ a ɔ, a ka k'ɪ Zuuba dɔ.

Bala, ɪ haay mɔɔ dɔm, an a sa ɪ poore ma an ta m ɪ gɔtɔɔ ma.

¹² Mɔɔ yɪ ɪ korɔmarɔ sugur kare ɪ ɔ, mɔɔ bɪ ɪ mimbɔnyaarɔ tɔ dare m nɔ ɔ y.

¹³ Woso k'a bɔr an nɪ gɔaasɪbabaa daa mim dɪndam bɪ, naa ɔ k'a hɪ a ɔ, lɛɛkare gɔaasɪbabaa bɪ ba a ɔ hogusire. A n bɔkare hɔ k'a gusi, b'a zibɛɔ ba ɔ bɪ, a nyaanɪm zɔɔ.

9

Gɔaasɪbabaa gusire bɪ mannɪbɛnno zibɛɔ

¹ Lɛɛkare gɔaasɪbabaa bɪ nɔ ɔ bɪ, lɛrɔ nyɪnta ɔ ɪn'ɪ yaa bɪ dare zaaro hunkam, guɔɔ wɔɔ cɛ dɔ sɔ k'a bɪr yaa bɪ dan ɔ.

² Cɛ bɪ ba ɪ y'a ɔ pɛɛra m, a nɔ n hɪya, lɛɛkare hɔ bɪ bɪr ɪ nawom lɛɛ k'an jɪnjeem Woso ma. Lɛɛ bɪ do ɪ fɪtɪrɛ bɪ kan mɔrcɪntarahɔ bɪ kɪ, bur kɔ ɪ n'a kam Woso ɔ bɪ kɪ kuntɛ ɔ.

³ Cɛ nɔ hɪyazaa bɪ, pɛɛra ɪ y'a ta a lɛ ma, cɛ nɔ bɪ do Woso taɔrɛ bɪnce m.

⁴ Lɛɛ bɪ do ɔ bɪ, mannɪduu ɪ y'a ba sarma m, ɪn'a cɪnta b'ɔ, tidɛər nyisi senyaɔrɛ mɔr m bɪ, cɛ nɔ bɪ do ɔ sɔ bɪ, daka kɔ ɪ y'a ba gɔ m, ɪn'a lihi sarma m bɪ cɪnta ɪ y'a ɔ b'ɔ, daka bɪ do bɪr ɪ nawore, ɪ ɔ, *gɔaasɪbabaa daka. Daka bɪ nɔ ɔ bɪ, laaga nɪ b'ɔ ɪn'a ba sarma m, ɪnɪ *mann zar ɔ, Aarɔn bɛnkɛ k'a vu da bɪ nyɪnta daka b'ɔ sɔ, jaa wargarɔ hɪyɔɔ kɔ Woso a gɔaasɪbabaa gɔrsɪra ba ɪ ma rɔ wɔɔ nyɪnta daka b'ɔ sɔ.

⁵ Gɔaasɪbabaa daka bɪ burɛ ɔ bɪ, hɔɔ ɪ yɪ ɪ ba hɪya ɪ zarɔ n ta ɪ ma, malɛkarɔ makra m, hɔɔ wɔɔ duro jɪ ɔ k'a hɪ a ɔ, Woso ɪ lɛɛ bɪ do ɔ. A zarɔ wɔɔ ku ɪ y'a ɔ lɛɛ kɔ n nɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ mannɪhɔ ma zaasɔm ma bɪ ra. Wɔɔ bɪ toore yɪm dɪtaa k'ɔ hɔɔ nɔɔn duro mim dɪnda fast y.

⁶ Pɛɛrɛɛ bɪ mɔdrɔ wɔɔ cɪncɪnta ɪ y'a ɔ biyɛɔ kan a bɪnce kɪ, mannɪbɛnno wɔɔ nɪ gasɔm cɛ bɪ nɔ lɛɛkare hɔ b'ɔ dɔmɪm biyɛɔ ɪn'a zi bam.

⁷ Bɪ, cɛ nɔ hɪyazaa bɪ, mannɪbɛr jɪtaare bɪ y'a deem taan... nɪ gasɔm b'ɔ, dɔraa nɔ ɔ galleem deem. Gasɔ an nawom b'ɔ hɔbɪsɪ hɪya ma m k'a ka Woso ɔ, k'a a mɪŋŋa mimbɔnyaarɔ sugur yɪ, kan Israyel guɔɔ wɔɔ mimbɔnyaarɔ kɔ ɪ y'a ba badɔ nɔ ɔ bɪ sugur yɪrɛ kɪ.

⁸ Hoo noon duro haay naa, η sa Sent-Espri ɔ k'a hunka wɔɔ m a ɔ, kɔ cɛ nɔ lɛɛkarezaa bɪ guɔta an ta ɔ, zaa ba ɔ cɪna guɔɔ n nɪ gasom Woso taure buncɛ b'ɔ y.

⁹ Hoo noon duro nɪ hɔ k'an ta ɔ her-her naa hunkam. N jɪ ɔ k'a hɪ a ɔ, ganwɔrɔrɔ kɔ guɔɔ nɪ η kam Woso ɔ kan hɔbɪsɪrɔ mannɪrɔ kɪ rɔ wɔɔ, η b'a dam ma ηn'a ka guɔɔ kɔ η nɪ η kam nɔ wɔɔ heer hu n bɔ y.

¹⁰ Hoo wɔɔ duro haay, hɔbɪrɛ kan hɔmɪrɛ kɪ bankarɛ kan wɔɔ zɪfɔrɔ hɔbɪrɛ zaarɔ kɪ, ηn'a dɪnda guɔɔ m. Durnya naa zibæh hoo m. Nyunta η y'a ɔ kɔ η nɪ tolle ba ηnɪ dɔmum kɔ Woso hɔ haay lɔr ɔ bɪ ku.

¹¹ Bɪ kɛɛrɛ naa, Krista bɔr, mannubɔr jɪtaarɛ m, a ɪ bɔr hoo munjɔɔ kɔ η nɪ ta ɔ her lɔ noom m. Cɛ k'a n'a zi bɪ ban ɔ bɪ gore kan a munjabaa kɪ lɛ da biisi pɛɛrɛɛ bɪ m. Guɔɔ bɛɛ cɛ bɪ do dɔ y, durnya naa hɔ bɛɛ y.

¹² Krista k'a gasɔ lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ b'ɔ bɪ, a n gasɔ bonsanno kan dinnyɛennyɪno kɪ ma nɪ y. Gasɔ a ɔ b'ɔ a munja ma m gallem deem taan... dɔmum haay tɔ ma. Ncɪnaaɔ nɪ, an bombɔrɛ k'a nyarɛ ba ɔ yɪ an a ka wɔɔ ɔ.

¹³ Biisi bɪ, bonsanno kan ηɔanno kɪ n nɪ η zɪnzɛ m, ηn'ɪ zullur zɛm sɔ ηn'a dam sɛ rɛ, ηnɪ ma bɪ, kan zullur bɪ suu bɪ kɪ sarɛ, ηn'a zɪnzaasom guɔɔ kɔ η kɔrɔmarɔ ba, a mɪnkəm bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, ηnɪ η hu bɔ yunnɪbayɪrɔ wɔɔ mɪm nɔ ɔ.

¹⁴ K'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, hɔbɪsɪrɔ wɔɔ ma a da ma an guɔɔ hu bɔ, k'a maam, Krista ma b'ɪ lɛ da haay. A a munja ka Woso ɔ amba mannɪ k'an munja an lɛ da bɪ m, Sent-Espri k'an mɪsɪr dɔmum haay nɔ ɔ bɪ panja m. A ma b'ɪ wɔɔ heerlɔ wɔɔ sɔrgom, kɔ wɔɔ bɪ mɪnno kɔ η nyɔɔdɔ ba ɔ rɔ wɔɔ ba y. Kɔ wɔɔ n Woso k'an mɪsɪr bɪ zi ba.

¹⁵ Krista k'a naa ba bɪ y'a ka, an a ba guɔɔ kan Woso kɪ zɛkɔrazaa, gɔaasɪbabaa daa a a cɪnta η bɪrɛ ɔ. A ba a ɔ ncɪnaaɔ, kɔ guɔɔ kɔ Woso η bɪr lɔ wɔɔ n hoo kɔ η nyarɛ ba ɔ, Woso nɪ η lɛr bɔ rɔ wɔɔ yɪ, kɔ gɔaa ga bɪ tɔ ma m, Krista m. A zɛ b'ɪ guɔɔ yom mɪmbɔnyaarɔ kɔ η yɪ η ba, gɔaasɪbabaa gusɪrɛ bɪ zuurɛ dɔmum ɔ b'ɔ rɔ wɔɔ wɔ ɔ.

¹⁶ Kɔ gɔaa ci ba an a hɔnta jirle zaa hunka, kɔ n a jir a zɛ jɛ ɔ, hɔnta bɪ b'a dam ma an jir k'a zaa bɪ bɛɛ ga y.

¹⁷ Bala, k'a zaa bɪ n ga, ci k'a ba bɪ nyɔɔdɔ ba ɔ y, bɪ k'a zaa bɪ bɪ ga, ci bɪ nyɔɔdɔ ta ɔ kɛɛrɛ.

¹⁸ Naa y'a ka, lɛɛkare gɔaasɪbabaa bɪ nɔ ɔ bɪ, an yɪ pakra kɔ ma n nyɪnta ɔ, kɔ gɔaasɪbabaa bɪ n a dɔ an a zi ba.

¹⁹ Biisi bɪ, lɛɛ Moyiisi a ka, an lɛrɔ kɔ Woso a ka bɪ pa da haay Israyel guɔɔ wɔɔ m. A n bɔkarɛ an *hizɔp gɔ sa, serka piinɛ n ta ma, an a nyɔɔ dinnyɛennyɪno kan bonsanno kɪ ma ma, kan hɪ kɪ, an a zaasɔ lɛrɔ ci bɪ ma, kan guɔɔ wɔɔ kɪ ma haay.

²⁰ A n a hɪ, a ɔ: «Ma naa do n'a kam Woso nɪ gɔaasɪbabaa darɛ awɔɔ ma. Woso lɛ taa k'awɔɔ n ta a lɛ ra gɔaasɪbabaa bɪ nɔ ɔ.»

²¹ Moyiisi ma zaasɔ pɛɛrɛɛ bɪ ma sɔ, kan yaa bɪ darɛ mɔdrɔ wɔɔ haay kɪ ma.

²² Lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ, pakra m kɔ n nɪ ma sa n nɪ hɔ gɔta hu bɔ m. Bɪ, kɔ ma n a lɔ sɔ, Woso bɪ guɔɔ mɪmbɔnyaarɔ sugur karɛ η ɔ y.

Krista ma ɪ guɔɔ mɪmbɔnyaarɔ

gɔrɛ η ma

²³ Hoo noon duro, hoo kɔ η nɪ arzana ɔ bɪ makrarɔ m, b'a yɪ pakra kɔ n nɪ η hu bɔ amba wɔɔ yɪ bɪ m. Bɪ, arzana hoo wɔɔ munjɔɔ lɛ taa mannɪrɔ kɔ η munjabaa lɛ da fasɪ ma.

²⁴ Bala, pɛɛrace kɔ guɔɔ a ba bi bɛɛ Krista gasɔ ɔ y, pɛɛrace bi do bi, lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ paan... bi makra m. Krista bi, gasɔ a ɔ arzana ɔ, lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ b'ɔ, an nɪ b'ɔ wɔɔ tɔ ma.

²⁵ Zɔfɔrɔ wɔɔ mannɪbɔr jitaare bi, gasɔ a tɪr a ɔ Woso taɔrɛ bɪncɛ ɔ b'ɔ gallem deem dɔɔraa biyɛɛ nɔ ɔ, hɔbɪsɪ ma m. Bi kɔ Krista nɪ, a n gasɔ Woso zi k'a mɪɲɲa ba mannɪ gallem hɔka y. A mɪɲɲa ka a ɔ vugur.

²⁶ K'a bɛɛ y'a ba nɔɪnaaɔ, pakra m k'an fɪr yɪ gallem hɔka an a sa durnya sɪɲɪda ma, an lee kum her la. Bi, bɔr a ɔ, gallem deem taan... biisi dɔmɪnnɔ nɔɔn nyare ma, an b'a mɪɲɲa ka mannɪ, k'a mimbonyaa zaar ba.

²⁷ Pakra m kɔ guaa biyɛɛ n ga gallem deem taan..., bi jɛ ɔ, Woso n a zaa dɔɔ ka.

²⁸ Nɔɪnaaɔ m sɔ, Krista n a mɪɲɲa ka mannɪ, an ga gallem deem taan... k'a guɔɔ gɔta mimbonyaaɔ gu ɲ ma. A y'a yare an bɔr, k'a bi bɔr, mimbonyaaɔ bɛɛ an nɪ zem k'a b'a gu guɔɔ ma y, zɛ an nawom k'a bi guɔɔ kɔ ɲ n'a mɪm dam nɔ wɔɔ bumbɔ.

10

¹ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ, hɔɔ mɪɲɲɔɔ kɔ Woso n nɪ zem b'a ka wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ɲɲɪ ɲ hɪnkam, hɔɔ wɔɔ duro bɛɛ nɪ ɲ mɪ y. Mannɪrɔ kɔ ɲ nɪ ɲ bam tee... rɔ wɔɔ hɔdeem, ɲɲɪ ɲ bam dɔɔraa biyɛɛ, ɲ bare nyare ba ɔ y, bi, ɲ b'a dam ma ɲɲɪ guɔɔ wɔɔ ba tɪrɲa y.

² Guɔɔ kɔ ɲ nɪ yaa bi do dam Woso m nɔ wɔɔ, kɔ yaa bi do dare ɪ wɔ ɔ, an ɲ mimbonyaaɔ gu ɲ ma fasɪ, ɲ b'a yare ɲn'a heer kɔ ɲ ɔ a mimbonyaa ba y, bi mannɪrɔ wɔɔ bare nyam sɔ.

³ Sɪra nɔ ɔ, mannɪrɔ wɔɔ duro bare bi, guɔɔ mimbonyaaɔ an nɪ ɲ tɔ dare ɲ nɔ ɔ dɔɔraa biyɛɛ.

⁴ Bala, ɲɔannɔ kan bɔnsannɔ kɪ ma b'a dam ma fɪɲɲa an guɔɔ mimbonyaaɔ gongɔ ɲ ma y.

⁵ Naa y'a ka, Krista k'a bɔr durnya ɔ bi, an a hɪ Woso m, a ɔ: ɪbɪ lɛ baa mannɪ ma, bi ganwɔrɛ nɪ y, bi y'a ka ɪbɪ n mɛsɪm ka mɔɔ ɔ.

⁶ Hɔbɪsɪrɔ kɔ ɲ nɪ ɲ dam sɛ rɛ k'a ɲ ka ɪ ɔ rɔ wɔɔ bɪr ɪbɪ nɔ yɪrɛ y, mimbonyaaɔ sugur yɪrɛ mannɪrɔ wɔɔ bɪr ɪbɪ nɔ yɪm sɔ y.

⁷ Naa tɔ ma m mɔɔ n a hɪ, m ɔ, Woso ra, mɔɔ ba n nɪ, zɛ mɔɔ nawom kɔ m b'ɪ hɔɔnɲɔ ba, amba hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba mɔɔ mɪm bɪncɛ ɔ lɛrɔ ci bi nɔ ɔ bi m.

⁸ Lɛɛ a ka an a hɪ a ɔ:

ɪbɪ lɛ baa mannɪrɔ ma,

b'ɪbɪ lɛ baa ganwɔrɛrɔ ma y,

ɪbɪ lɛ baa hɔbɪsɪrɔ kɔ ɲ yɪ ɲ da sɛ rɛ rɔ wɔɔ ma sɔ y,

b'ɪbɪ lɛ baa mimbonyaaɔ sugur yɪrɛ mannɪrɔ wɔɔ ma sɔ y, ɪbɪ bɪr ɲ ɲɔarɛ y.

A n bɔkare, mannɪrɔ wɔɔ duro bare a ga m, lɛrɔ ci bi nɔ ɔ.

⁹ A n a ya an a na ma, a ɔ:

Woso ra, mɔɔ ba n nɪ, zɛ mɔɔ nawom kɔ m b'ɪ hɔɔnɲɔ ba.

Yɪ a ɔ nɔɪnaaɔ, Woso n biisi mannɪrɔ wɔɔ haay ci zɛ, an Krista mannɪ bi sompi ɲ yaa ɔ.

¹⁰ Kɔ Yeezuu Krista Woso hɔɔnɲɔ ba, an a mɪɲɲa sa an a ba mannɪ gallem deem taan... bi y'a ka, wɔɔ n'ɔ ba tɪrɲa Woso mɪm ɔ.

¹¹ Zɔfɔrɔ mannɪbɔnnɔ wɔɔ, ɲɪm ɲ nawom dɔmɪm biyɛɛ ɲn'a zi bi bam, ɲɲɪ mannɪrɔ deem-deem nɔ wɔɔ bam, an bɔkare mannɪrɔ wɔɔ duro b'a dam ma fɪɲɲa ɲɲɪ guɔɔ mimbonyaaɔ gongɔ ɲ ma y.

¹² Bɪ kɔ Krista nɪ, manɪ deem taan... a a ba guɔɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma, manɪ naa do bare nyɔɔdoɔ bɪr nyam fɪga y, bɪ jɛ ɔ an ta an aa nyɪnta cɪrbæ nɔ ɔ Woso jɪr ɔ.

¹³ Kɛɛrɛ naa, do a nawom ma, kɔ Woso n a jɪnnɔ da a wɔ ɔ.*

¹⁴ Ncɪnaaɔ nɪ, manɪ deem taan... tɔ ma, an a ka guɔɔ k'a η mimbɔnyaarɔ sorgɔ η ma rɔ wɔɔ n a ba tɪrga fastɔ dɔmum haay nɔ ɔ.

¹⁵ Sent-Espri ɪ naa hum wɔɔ m paan... denter. Bala, a y'a hɪrɛ ncɪnaaɔ, a ɔ:

¹⁶ Zuuba y'a hɪrɛ a ɔ, guaaɪbabaa kɔ mɔɔ n n'a dare η ma dɔmunɔ nɔɔn jɛ ɔ bɪ ba n nɪ, mɔɔ yɪ η lɛrɔ wɔɔ dare η heer ɔ, m a gɔrsɪra ba η hɔɔn ɔ.

¹⁷ A n a ya an a na ma, a ɔ:

Mɔɔ bɪ η mimbɔnyaarɔ kan η kɔrɔmarɔ kɪ tɔ dare m nɔ ɔ y.

¹⁸ A n bɔkare, kɔ Woso mimbɔnyaarɔ sugur ka bɪ, a n a ga m do kɔ guɔɔ n manɪ ba k'a mimbɔnyaarɔ sugur yɪ y.

U jɪm kɔɔkɔɔ sɪrakare nɔ ɔ

¹⁹ Naa tɔ ma bɪ, m danyɪnɔ, wɔɔ heer kookoo kɛɛrɛ k'ɔ gasɔ lɛɛ kɔ Woso n ta ɔ b'ɔ, Yeezuu ma bɪ manɪ bɪ tɔ ma.

²⁰ A pɛra k'a ta Woso taɔrɛ bɪncɛ bɪ rɛ bɪ kaansɔ kɔ wɔɔ n gasɔ. A zaa daa gu wɔɔ m, zaa mɪsɪr m. Pɛra k'a kaansɔ bɪ, a mɪɲɲa mɛ bɪ m.

²¹ Wɔɔ ɪ mannɪbɛr jɪtaare m, a m Wosoɛ bɪ nyasom minzaa.

²² K'a maam, k'ɔ ɔ zɔ Woso ma kan ɔ heer kɪ haay, heerkoodɛbaa m sɪrakare denter nɔ ɔ, heer kɔ zɪ bɔnyaa haay bɔ ɔ Yeezuu ma tɔ ma, kan mɛ k'a sorgɛrɛ yɪ hɪ mɪɲɲa m kɪ.

²³ ɔ taahɛrɛ kɔ wɔɔ n ta m, ɔ n'a pa dam bɪ nyasɔ kɔɔkɔɔ, bala, wɔɔ do denter m, ɔ ɔ, hɔɔ kɔ Woso η lɛr bɔ wɔɔ m nɔ wɔɔ, a yɪ η kam wɔɔ ɔ.

²⁴ ɔ bɪr ɔ dam kɔ han, zɪ mɪɲɲɔɔ ɲɔarɛ kan η bare kɪ nɔ ɔ.

²⁵ ɔ b'ɔ gu ɔ sokomaro tare ma y, ɔ bɪ yɪ am guɔɔ gɔsɪnnɔ kɔ η mɪnkɔ yarɛ n nɔ wɔɔ n y. Bɪ, an ta ɔ bɪ, ɔ bɪr kɔ heer yom, ɔ bɪr a bare ncɪnaaɔ, bala, awɔɔ do a ɔ, Zuuba dɔmum y'a zom.

²⁶ Bala, kɔ wɔɔ sɪra do, ɔ tɔ ka, ɔ ɔ gu ɔ nɪ mimbɔnyaa bare, manɪ vanta ba ɔ do an nɪ mimbɔnyaarɔ gongom wɔɔ ma y.

²⁷ Kɔ wɔɔ ba ncɪnaaɔ, hɔ k'a gɔɔta wɔɔ m bɪ, nyɪbæ wɔɔ nɪ ba n bɪr a nɔ ɔ, ɔ bɪr dɔm mim k'a nɪ wɔɔ yim bɪ ma, mim bɪ do bɪ, dɔdɔyarɛ k'a nɪ wɔɔ yim, ɔ gasɔ sɛ gota k'a nɪ Woso jɪnnɔ bɪm bɪ m.

²⁸ Kɔ guaa bɪsɪ ka Moyiisi lɛ bɪ ma, a bɪsɪ bɪ kare kasetɪzannɔ n ta ɔ hɪya, gɛɛ kaakɔ, a zaa bɪ zɛ n nawom gɛr, cɪcɪrzɛrɛ ba ɔ y.

²⁹ Bɪ, kɔ guaa Woso Nyɪ bɪ gore bɔ ɔ, bɪ zaa n a ga fɪryɪrɛ m an lɛ da ra? Bala, naa zaa bɪ, dɪga a ɔ, ma kɔ Woso a sa an guaaɪbabaa da an a mɪɲɲa sorgɔ m bɪ ma hɔnɪbɪr. Sent-Espri k'a nɪ barka kam wɔɔ ɔ b'a n'a sɔnsɔ wɔm sɔ.

³⁰ Bala, wɔɔ Woso k'a hɪ, a ɔ: <Mɔɔ nɪ zɪm bɔm, mɔɔ n'a sompim guaa n'ɔ bɔ. A a hɪ sɔ a ɔ: <Zuuba y'a guɔɔ wɔɔ dɔdɔ kam.>

³¹ Kɔ Woso k'an mɪsɪr bɪ guaa ku, k'a dɔdɔ ka, a yɪrɛ a zaa ma kɔsɪ maam-maam.

³² Nyɪnta k'awɔɔ ɔ bɪisi, a sɪrakare daa baa ma, a Woso lɛɛgure yɪ, a fɪr yɪ gota, a a gu a jɪm kɔɔkɔɔ zoo bɪ bare nɔ ɔ bɪ, k'a tɔ da a nɔ ɔ.

³³ Dɔmum bɪ do ɔ bɪ, guɔɔ tɪr awɔɔ sɔnsɔ wɔ, ɲɪn fɪr ka awɔɔ ma guɔɔ gaa ɔ, awɔɔ tɪr a dam guɔɔ kɔ η nɪ fɪr yɪrɛ ncɪnaaɔ sɔ rɔ wɔɔ han.

* **10:13 10.13** «da a wɔ ɔ» zɪfɔrɔ zɪ bɪ, jɪnnɔ nyɔɔ a gam taa ɪ tɔ η la bɪ, k'a hɪ a ɔ, bɔr a ɔ η la.

³⁴ Awoɔ kɔ, guɔɔ kɔ n yɪ ɪ du Krista tɔ ma rɔ wɔɔ minto, guɔɔ awɔɔ hɔnta yɔ awɔɔ m, awɔɔ n yɛ a tɔ kan heernyɔɔ kɪ. Bala, awɔɔ dɔ a ɔ, awɔɔ ɪ hɔnta k'a muɲɲabaa lɛ da bɪ m, bɪ nyare ba ɔ y.

³⁵ Naa tɔ ma bɪ, a bɪ heerkoodɔbaa k'awɔɔ n ta m sɪrakare nɔ ɔ bɪ tɔ y, awɔɔ zem bɪ ganwɔre gɔta yɪ.

³⁶ Pakra m k'awɔɔ n bɔr a ma k'a a da ma, a hɔ k'a Woso nɔ yɪ bɪ ba, k'a hɔ k'a ler bɔ bɪ yɪ.

³⁷ Naa y'a ka Wosoci bɪ n a hɪ, a ɔ:

A gɔta poore, poore tɔkke,
gɔaa k'a nɪ zem bɪ n bɔr,
a bɪ maasɪre bare y.

³⁸ Bɪ, gɔaa k'an tɪrga mɔɔ mɪm ɔ bɪ, a mɪsɪrbaa bɪ ba a nawom sɪrakare nɔ ɔ.

Bɪ, k'a zaa a bɔ a jɛ m, mɔɔ heer bɪ yɪm nyɪnta kan kɪ dɔ y.

³⁹ Guɔɔ kɔ ɪ tɪr a bɔ a jɛ m, ɲɪ nɪ nyaam nɔ wɔɔ bɛɛ m wɔɔ nɪ y. Sɪra wɔɔ n'a kam, ɔ nyɪro wɔɔ bombɔre tɔ ma.

11

Guɔɔ kɔ ɪ sɪra ka biisi rɔ wɔɔ zibæro

¹ Sɪrakare bɪ, kasetɪ m gɔaa n ta m a heer ɔ, a ɔ, a hɔ k'a ta a heer lɛ bɪ yɪm, an a dɔ paan... a heer ɔ a ɔ, hɔ k'a bɪr yɪm mɪm m bɪ ta ɔ denter.

² Guɔɔ kɔ ɪ nyɪnta biisi rɔ wɔɔ, ɪ sɪrakare y'a ka Woso nɔ ɪ yɪ ɪ la.

³ Sɪrakare y'a ka wɔɔ n a dɔ ɔ ɔ, Woso ɪ durnya da a lemɪm m. Ncɪnaaɔ bɪ, hɔ k'a nɪ yɪm mɪm m haay naa, a tɔ a ɔ hɔ kɔ mɪm bɪr a yɪm nɔ ɔ.

⁴ Abel sɪrakare y'a ka an mannɪ k'a muɲɲabaa cem Kayen hɔ han ba an a ka Woso ɔ. A sɪra bɪ kare y'a ka Woso n a hɪ a ɔ, a tɪrga a mɪm ɔ, bala, Woso muɲɲa yɛ a ganwɔrɔrɔ wɔɔ ma. Abel ga, bɪ, a sɪrakare tɔ ma bɪ, a gɔta an nɪ meer bam.

⁵ Enɔk sɪrakare y'a ka Woso n a busu a zi, b'a n ga y. Guɔɔ n a ka ma bɪ ɪ n a yɪ y, kɔ Woso a busu a zi bɪ tɔ ma. Wosoci bɪ y'a hɪre a ɔ, kɔ Woso n bɔkare an Enɔk busu a zi bɪ, Woso nɔ yɪ ra.

⁶ Woso nɔ b'a dam ma an yɪ gɔsɪ ra, k'a zaa n sɪra ka y. Bala, gɔaa k'a n'a zɔm Woso ma b'a ga m an sɪra ka a ɔ Woso ta ɔ, an sɪra ka sɔ a ɔ, Woso gan wom guɔɔ kɔ ɪ n a kam ma k'a a dɔ rɔ wɔɔ ma.

⁷ Sɪrakare y'a ka Nowee n zu hɔ kɔ Woso a hɪ m b'ɔ. Minno kɔ ɪ nɪ zem bɪ ba rɔ wɔɔ a lɛɛ ka an a hɪ m. Nowee n hɔɔ wɔɔ duro yɪ a mɪm nɪ y, b'a gu an zu hɔ kɔ Woso a hɪ b'ɔ. A kɔɔlɔs gɔta ba an gasɔ ɔ kan a hargɔɔ kɪ, ɲɪ nɪ bɔlem yɪ. Yɪ a ɔ ncɪnaaɔ, an a hɪnka a ɔ, a zamaana guɔɔ wɔɔ bɔnyaa, a sɪra bɪ kare tɔ ma, Woso n dɪga a gɔaa tɪrga.

⁸ Woso k'a Abraham bɪr bɪ, sɪrakare y'a ka, an yɛ Woso ma, an ta tara kɔ Woso n'a kan ɔ k'an yɪ a hojɪrle bɪ ra. A n a hɔr a kɔ b'ɔ, b'a n a dɔ kɔ ta a nawom ka y.

⁹ A sɪra bɪ kare y'a ka an nyɪnta kɔ kɔ Woso a ler bɔ m b'ɔ, am saana hɔ bɪ m. Nyɪnta a ɔ pɛeracɛrɔ ɔ, Izakkɪ kan Zakɔɔb kɪ nyɪnta pɛeracɛrɔ wɔɔ ɔ sɔ. Lerbɔre deem-deem bɪ Woso a bɔ brɔɔ m.

¹⁰ Bala, Abraham bɪ, dɔ a nawom kɔ k'a jɪr paɲɲa n ta ɔ bɪ ma, k'a nyɪnta ɔ. Woso muɲɲa n kɔ bɪ dɔ dɔrezaa.

¹¹ Abraham sɪrakare y'a ka an wɔ ɔ an nyɪ yɪ, bɪ ma bɪ, a gusi an cem nyɪyɛrɛ dɔmum han, a lɔ Saara maam sɔ. Bɪ, a a gu an sɪra ka a ɔ, Woso hɔ k'a ler bɔ a m bɪ bam.

¹² Yɪ a ɔ ncɪnaaɔ, ɔɔaa deem taan... naa tɔ ma, baa k'a gusi an a zɔ zɛ ma bɪ, yaŋŋɔɔ n nyɪnta ɔ gɔta, am monyaarɔ hɔ bɪ m, am nyɪntaayaa k'a nɪ hɪgɔta lɛ ra bɪ m.

¹³ Ɔɔɔɔ nɔɔn duro haay, ɠɪŋa ŋ y'a ɔ sɪrakarɛ nɔ ɔ. Nɪ n hɔɔ kɔ Woso a lɛr bɔ ŋ nɪ bɪ yɪ y, bɪ, ŋ y'a tɔ ŋnɪ hɔɔ wɔɔ duro yɪ laaɔ, ŋn'a heer nyɔɔ ŋ tɔ ma, ŋn'a hɪ ŋ ɔ, saanɔɔ n'a mɪ, bɪ zaakɔrezannɔ n'a mɪ sɔ tara burɔ ɔ naa ɔ.

¹⁴ Ɔɔɔɔ kɔ ŋ nɪ meer bare ncɪnaaɔ rɔ wɔɔ, a hɪnka ŋ nawɔrɛ ŋ ɔ, a ka a nawɔrɛ a mɪŋŋɔɔ kɔ ma.

¹⁵ Kɔ kɔrɔ kɔ ŋ y'a bɔ ɔ rɔ wɔɔ kɔrkɔr n ta ŋ nɪ, ŋ toore yɪrɛ ŋn'a bɔ ŋnɪ ta ŋ ɔ.

¹⁶ Bɪ, ncɪnaaɔ bɛɛ y, a ka ŋ nawom kɔ k'an mɪŋŋa an lɛ da ma, arzana ŋn'a kam ma. Naa tɔ ma nɪ, nyannɪ bɪr Woso zɛm kɔ n ŋ bɪr a ɔɔɔ y, bala, a kɔ banka, kɔ ŋ nɪ bɪ nyɪnta ɔ.

¹⁷ Abraham sɪrakarɛ y'a ka an yɛ k'a Izakkɪ zɛ Woso m mannɪ, dɔmum kɔ Woso a ka lɛɛ k'a dɪga ma bɪ ma. Woso mɪŋŋa ɪ lɛr bɔ Abraham m k'a nyɪ ka ɔ, an bɔkarɛ Abraham yɛ zɔɔ-zɔɔ k'a nyɪ deem taan... bɪ ka ɔ mannɪ.

¹⁸ Woso nyɪnta an a hɪ m, a ɔ:

Izakkɪ n nɪ yaŋŋɔɔ kɔ mɔɔ ŋ lɛr bɔ ɪbɪ m nɔ wɔɔ yɪm.

¹⁹ A dɔ Abraham ɔ a heer ɔ a ɔ, Woso ɪ paŋŋa m k'a Izakkɪ mɪm bɔ ɔ, denter sɔ, Woso a ya an Izakkɪ ka Abraham ɔ ɪ ɔ, a mɪm a a bɔ ɔ.

²⁰ Sɪrakarɛ tɔ ma m, Izakkɪ n Zakɔɔb kan Eso kɪ barka da ɔ ŋ booti mɪm nɔ ɔ.

²¹ Sɪrakarɛ tɔ ma m sɔ, Zakɔɔb zɛ k'a b'a zɔ bɪ, a Zozɛf nyɪnɔ wɔɔ barka da ɔ. A n yɔ a bɛnkɛ ma an zɛrga, an a lɛ bɔ Woso ɔ.

²² Sɪrakarɛ y'a ka, Zozɛf n Israyel ɔɔɔ wɔɔ kɔ ŋ nɪ zɛm bɪ bɔ Eziptɪ ɔ bɪ mɪm hɪ, bɪ ma bɪ, a garɛ a zɔ. A n a hɪ ŋ nɪ kɔ ŋ n'a yaarɔ ɠɔr, ŋnɪ bɔ ŋ nɪ bɔrɛ bɪ ma.

²³ Sɪrakarɛ tɔ ma m, Moyiisi zɪrɔ wɔɔ n a nyaakom da a yɪrɛ dɔmum ɔ, mom bam kaakɔ. Dɪga kɔ ŋ y'a ɔ nyɪ bɪ ɠɛrɛ ma bɪ y'a ka, ŋ n nyɪ ba cir bɪ lɛ k'a ka bɪ bɪsɪ ka ma nɪ y.

²⁴ Sɪrakarɛ y'a ka Moyiisi k'a b'a ba ɔɔaa burgu bɪ, a n yɛ kɔ ŋ n'a bɪr Farawɔn nyɪmbɔɛrɛ nyɪ y.

²⁵ A yɛ k'a fir yɪ kan Woso dogɔɔɔ wɔɔ kɪ, an a gu mɪm bɔnyaa heernyɔɔ k'a nɪ cɛnim bɪ ma.

²⁶ A dɔ a ɔ a heer ɔ, a ɔ, k'ɪ fir yɪ amba Krista nɪ, a nyɔɔɔɔ ta ɔ an lɛ da Eziptɪ hɔnta haay yɪrɛ m. Bala, dɪga a nawom ɠanwɔrɛ kɔ Woso n nɪ zɛm b'a ka a ɔɔɔ ɔ bɪ ma.

²⁷ Sɪrakarɛ tɔ ma m, Moyiisi n a hɔr Eziptɪ kɔ b'ɔ, a n nyɪ ba cir bɪ nɔmaa nɪ y, an jum kɔɔkɔɔ, amba ɔɔaa k'a nɪ Woso kɔ ɠɔsɪ b'a dam ma an a yɪ a mɪm m bɪ yɪm.

²⁸ Sɪrakarɛ y'a ka an pakki hɔbɪrɛ bɪ ba, an a hɪ ɔɔɔ wɔɔ m kɔ ŋ nɪ ma zaasɔ a hallɛrɔ, kan a sɪgarɔ kɪ ma, kɔ zɛ malɛɛka bɪ bɪ Israyel lɛɛkarɛ nyɪnɔ wɔɔ zɪnzɛ y.

²⁹ Sɪrakarɛ y'a ka Israyel ɔɔɔ wɔɔ n bra hɪgɔta piinɔ bɪ ma, a tara n ɠɛr. Bɪ, Eziptɪ ɔɔɔ wɔɔ kɔ ŋ ɔ k'a bra ma sɔ bɪ, hɪ bɪ nɪ ŋ bɪ.

³⁰ Sɪrakarɛ tɔ ma m, Zeriko pɛŋŋɛrɔ wɔɔ n a dɪnda, Israyel ɔɔɔ wɔɔ kɔ ŋ bɪr ma dɔmum saanhɪna bɪ tɔ ma.

³¹ Sɪrakarɛ tɔ ma m, Rahab n ga kan bɪsɪkawosomazannɔ wɔɔ kɪ y, a yɛ an dundolɛɛzizannɔ wɔɔ si a har ɔ an a mɪŋŋa ba ŋ nɪ.

³² M ya m bo hi? Toore ba o moo ni Zedenyoo mim dundare y, kan Barakk ki ho ki, Samson ki, Zefte ki, David ki, Sanwel ki wosolesinnisorazanno waa ho ki y.

³³ N sirakare to ma, n wo o, nni yar ba n'a so koro o, nni turgabaa zi ba, nni ho ko Woso a ler bo n ni yi. N n'a ka poozanno n wo o, nni n bi y.

³⁴ N sirakare to ma, n sero gotoo lihi, guoo n a n'a k'a n zinze hennoo m, nni bo le m. N nyinta panjawar no o, nni bi panja yi, n nyinta yarbanno wiro, nni bor koro vantoo yarbanno ra, broo n a si.

³⁵ Lanno ninjoo sirakare to ma, n guoo ko n gingaro a mum bo o. Guoo gosunno fir yi, nni gunga sirakare to ma, n n ye n'a bo a taa m k'a bi ga y, a ba n y'a o ncinaao, k'a wo o, a mumboore k'an munja an le da yi.

³⁶ Sirakare to ma m, guoo gosunno n ye guoo n yaa wo n ma, nni n ze mawor m, nni nooro kosi banjaro m, nni n du.

³⁷ N gosunno bumba jaaro m, nni n meeyaa bo o, nni gosunno ze kumbir sii m, gee nni ze kargo m. Sirakare to ma m nooro n koro ce ma, n'a dam lee zi, seero ci gee biro ciro i nyinta n huuro, nni noazaabaa no o, guoo ni nyannu dare n ma, nni fir kare n ma.

³⁸ A n bokare guoo wiro m Woso mum o, durnya naa do guoo waa n a ga m ko guoo noon duro n nyinta kan n ki y. N sirakare to ma m, n ba lee ni y, nni poo sam kan ciro gaa ki, nni wotam yaaro o kan ciro yaaro ki o.

³⁹ Guoo noon duro haay, Woso no nyoo n la n sirakare to ma. A n bokare n n ho ko Woso a ler bo n ni bi yi y.

⁴⁰ Bala, Woso ho munja k'a le da ho ko n n'a hoon dam ma bi cunta k'a b'a ba waa m, a n'a a o k'a ka ko guoo noon duro kan waa ki, k'o b'o dako o, o yi amba Woso n le n taa ko waa n yi bi m fasti.

12

U guota o bir o tøj o firyire

haay no o

¹ Bi ko waa ni, guoo noon duro haay ko n sira ka Woso o ro waa, kasetzanno m, nni bir waa ma. O mor haay k'a ni waa tare dam jum o bi to, kan mimbonyaa k'a n'a som waa o zaa-zoo bi ki. K'o guota o ta lee tee... ho ko Woso o waa n a ba bi no o k'an ta an a nyare ku.

² O o mum ka Yeezuu zi, a m waa sira bi kare sunjida kan a nyamborle ki. A ye n n a ze godarkora ma, a n nyannu ze k'a ga godarkora ma y, bala, diga an nawom heernyoo ninjo k'a ni zem ba yi bi ma. Bi keere naa, nyinta an nawom Woso jur o cirbae no o.

³ K'a a hoon da ma a diga a, a ye an fir yi mimbonyaabenno wo o, k'a a hoon da ma denter k'a b'a munjoo to heerzar no o, a panja n a da y.

⁴ Bala, zoo k'awoo n'a bam kan mimbonyaa ki bi, awoo n a ba cina an wo o a n awoo meeyaa bo o y.

⁵ Woso nyinu n'awoo m, meerbaaro k'a n ba k'awoo heer yo bi, n to ba awoo no o ra? A a hi, a o:

M nyinnu, i bi honhorle ko Zuuba n'a kare ibu o bi ba honbur y, i bi heer zar so i bo k'a nawom zaa o bi to ma y.

⁶ Bala, gaa ko Zuuba a n'a bi, bi zaa an n'a honhorm, gaa k'a ni digam ma a nyi bi, bi zaa an ni mawor soj o.

⁷ K'a ye fir k'awɔɔ n'a yim bi ma, ɪ ɔ, honhɔrle m. Bala, awɔɔ fir bi yire y'a hunkare a ɔ, Woso ɪ digare awɔɔ ma a nyinɔ. Nyi ka n ta ɔ, a zi bir a honhɔrle?

⁸ K'awɔɔ bir honhɔrle yire amba a nyinɔ haay n'a yim bi ni, k'a maam, a nyinɔ paan...rɔ bɛɛ n'awɔɔ ni y, gɔsɪmarɔ n'awɔɔ m.

⁹ U hɔ kɔ wɔɔ zɪrɔ n'a bam wɔɔ m bi tɔ da ɔ nɔ ɔ, wɔɔ honhɔr η nawom, wɔɔ ni η da η ɔ. Bi, wɔɔ ɔ ga m, ɔ ye ɔ Zi Woso ma an lɛ da, maam bi a mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ kam wɔɔ ɔ.

¹⁰ Wɔɔ zɪrɔ wɔɔ, wɔɔ honhɔr η nawom dɔmum poore nɔ ɔ bala, amba a a ga m η hɔɔn ɔ bi m. Bi, Woso bi, wɔɔ honhɔr an nawom k'a wɔɔ banka kɔ wɔɔ n yi mɪŋŋa fast amba a mɪŋŋa m.

¹¹ Kɔ wɔɔ ɪ fir yim, wɔɔ heer tɪr a zaar ba fir bi yire dɔmum ɔ, heernyɔɔ ba ɔ y. Bi, k'a bi maasɪre ba fir bi yire jɛ ɔ, guɔɔ kɔ η hɔ dunda fir bi nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η y'a nyɔɔdɔ yim, laafɪ m kan mɪsɪrbaa tɪrɔga ki.

Dondɔɔ kan bɔzaa ɔ mim ki

¹² Awɔɔ kɔ kan Woso hɔɔnhɔ bi bare ki, k'a a ya, a bir a bam paan..., a b'a ta y, awɔɔ kɔ kan mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yi bi ki, k'a banka a ta lɛɛ kan ki.

¹³ K'a zaarɔ tɪrɔɔ sa, kɔ guaa k'a n'a bam k'a do bi b'a do y, bi k'a n'a banka an jum kɔɔkɔɔ.

¹⁴ K'a a tɔ ɔ, a bir laafɪ m kan guaa woo... ki. A bir mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yi bam, bala, kɔ guaa bir mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yi bare a bi Zuuba yire y.

¹⁵ K'a dundo a zi k'awɔɔ gɔsɪ b'a do Woso barka bi ma y. K'a dundo a zi k'awɔɔ gɔsɪ bi kɔ kɔ ɔ kan gɔnyim kɔsɪ ki y. Kɔ n bɛɛ m a lɛɛ warm kɔ ma an a kɔsɪrbaa bi da guɔɔ gɔta ma.

¹⁶ Gɔsɪ bi yi jaandɔr* awɔɔ barla, b'a bi yi Woso hɔɔ gore bɔɔrɛzaa am Eso hɔ bi ni y. Bi ye an a jɪtambaa hɔjɪrle hɛɛ a dam han k'an hɔbɪre ka a ɔ poore k'a bi.

¹⁷ Awɔɔ dɔ a ɔ, maasɪre k'a bi ba bi, a a nɔa k'a zi n a barka da ɔ, bi n a gu. A n nyi ka k'a zi bi n a barka da ɔ nɔɪ..., k'an bi ki haay, an wɔ ɔ an hɔ k'a ba bi lɔr y.

¹⁸ K'a dɔ a ɔ, bɪncɛ k'awɔɔ n ta ɔ Woso taa naa, a do bɛɛ m Israyel guɔɔ kɔ η nyinta Sinayii ci jɪr ɔ, η n a da ma, ηn'a wɔ da ma bi ni y. Sɛ wurɔ ɪ nyinta ci bi ma, monsigɛ n bir ma bidɔ, kan hinher gɔta ki.

¹⁹ N huure kan leer ki ma b'ɔ. Israyel guɔɔ wɔɔ kɔ η leer bi do ma bi, η n a nɔa k'a a ya a tɔr ka ma y.

²⁰ Bala, η n wɔ ɔ nɪ lɛ kɔ leer b'a cinta naa do si y. Leer b'a hi, a ɔ: Guaa k'a n'a nɔm ci bi ma bi, baa kɔ hɔbɪsɪ m, a zaa bɪmba n nawom jaarɔ m an ga.

²¹ Hɔɔ kɔ η y'a yi b'ɔ rɔ wɔɔ η da bɔ ɔ gɔta, baa Moyiisi mɪŋŋa, nyibɛɛ a nyasɔ an kɔ an a hi, a ɔ: «Nyibɛɛ ɪ mɔɔ zɛm, mɔɔ mɛ ni hinkɛm maam-maam.»

²² Bi k'awɔɔ ni, a zɔ awɔɔ ɔ *Siyon ci bi ma, Woso k'an mɪsɪr bi kɔ bi awɔɔ a zɔ ma, arzana Zerizalem bi m, kan a malɛɛkarɔ tisi-tisi rɔ wɔɔ ki.

²³ Woso lɛɛkarɛ nyinɔ kɔ η ni heernyɔɔ bam nɔ wɔɔ awɔɔ a zɔ η ma, Woso brɔɔ tɔrɔ gɔrsɪra ba arzana ɔ. A zɔ awɔɔ ɔ Woso ma, a m guɔɔ haay dɔdɔkɔr, a zɔ awɔɔ ɔ guɔɔ tɪrɔɔ kɔ Woso a ka nɪ yi amba a lɛ n taa rɔ wɔɔ ma fast.

* 12:16 12.16 jaandɔr: Goastababaa Gusire bi nɔ ɔ, k'ibɪ bir yem Woso ma bɔ a ɔ kɔ ɔ jaandare m.

²⁴ A zo awɔɔ ɔ Yeezuu ma, a m gɔaasɩbabaa daa bi zekɔrazaa, a zo awɔɔ ɔ a ma zaasɔre* bi ma, a ma bi ni mimbonyaa gɔm guɔɔ ma, an ni meer bam wɔɔ daahan to ma, an le da Abel ma bi ra.

²⁵ Naa minto bi, k'a dundo a zi. Woso k'a ni meer bam kan awɔɔ ki bi, a b'a tɔr ta a meerbaa bi re y. Awɔɔ yaabɔɔ kɔ η nyɩnta ηn'a tɔr ta a zaa k'a ni η bɔm zaa ɔ tara burɔ ɔ bi meerbaa bi re ɔ wɔɔ, η fir yi. Bi wɔɔ, Woso y'a to brama an ni wɔɔ bɔm zaa ɔ, kɔ wɔɔ ɔ tɔr ta a meerbaa bi re, ɔ ɔ gu ma, wɔɔ fir yim an le da paan....

²⁶ Biisi bi, Woso bi leer a ka tara n hinkɔ, bi kɛere naa, a ler bɔ wɔɔ m, a ɔ:

Mɔɔ yi m yarɛ m tara hinkɔ,
bi, bi bɛɛ ni yirɛ a deem ni y,
mɔɔ brama hinkɔm sɔ.

²⁷ K'a a hi a ɔ: «Mɔɔ yi m yam» bi, naa ɔ k'a hi, a ɔ, hɔɔ k'a η da ηni hinkɔm nɔ wɔɔ hinkɔre ηni nyaam, kɔ hɔɔ kɔ η b'a dam ma ηni hinkɔ rɔ wɔɔ n gɔɔta ηni bir ta ɔ.

²⁸ Ncɩnaas bi, ɔ yi Woso barkadarezanno, k'a cirbɔɔ kɔ k'a bi hinkɔm ka wɔɔ ɔ bi to ma. Wɔɔ barka bi dare ba n ni: ɔ bir Woso dan ɔ amba a a ηɔa bi m, ye a le ma nɔ ɔ, kan a hɔɔnɔ bare ki nɔ ɔ.

²⁹ Bala, wɔɔ Woso bi bɔ kɔ ɔ kan se k'a ni bim ki. Hɔ k'a bir a nɔ yim bi zaar an n'a bare.

13

A ba wɔɔ nawɔm lonlo

Woso nɔ n yi wɔɔ ra?

¹ Kristagɔɔ n'awɔɔ m, k'a gɔɔta a bir kɔ ηɔam tee...,

² k'a bir saanɔɔ sim mɩɩja a hadrɔ ɔ, a bi naa to bɔ a nɔ ɔ y. Bala, gɔɔ nyɩnta ηni naa ba, ηni maleɛkarɔ si a hadrɔ ɔ bi η n a dɔ η ɔ, maleɛkarɔ ni y.

³ K'a bir a hɔɔn dam gɔɔ kɔ η ni lonnoɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, ɩ ɔ, lonnoɔ awɔɔ n ta ɔ kan η ki. K'a bir a hɔɔn dam gɔɔ kɔ η ni fir yim nɔ wɔɔ ma, ɩ ɔ, fir awɔɔ n'a yim sɔ am η hɔ bi m.

⁴ Gɔaa haay n harcɩntare gore da ɔ, gɔaa kan a lɔ ki n bir sɩra zi bam kan kɔ ki, η bi jaan da y. Bala, Woso yɔɔdirbɛnno wɔɔ kan jaandɛnno wɔɔ ki dɔdɔ kam.

⁵ A bi busoo ηɔa y, k'a zerga hɔ k'awɔɔ n ta m bi re, bala, Woso a hi, a ɔ:

Mɔɔ b'ibɩ tore y, bi mɔɔ bi m bɔre ibɩ ɔ sɔ fɩga y.

⁶ Naa y'a ka wɔɔ n'ɔ dam ma ɔ a hi, ɔ ɔ:

Zuuba n mɔɔ daahanzaa, mɔɔ bi nyi bam hɔsɩ ni y.

Bɔ gɔaa n ni wɔɩ ɔ an a ba mɔɔ ni?

⁷ K'a gɔɔ kɔ η ka awɔɔ leɛ biisi rɔ wɔɔ to da a nɔ ɔ, gɔɔ kɔ η Woso lemim dɩnda awɔɔ m nɔ wɔɔ. K'a a hɔɔn da η mɩsɩrbaa bi bare lɔɔ ma, kan ga kɔ η y'a ɔ lonlo bi ki ma, k'a sɩra ka Woso ɔ am η hɔ bi m.

⁸ Yeezuu Krista k'a nyɩnta lonlo jim bi, a maam her sɔ a gɔɔtam maam dɔmum haay.

⁹ A b'a to hɔɔndarɛrɔ daaro do y'a hɔnɔ rɔ wɔɔ n'awɔɔ nyɔnnɔɔ y. Woso barka bi y'a da ma an paɩja ka wɔɔ heer ɔ, hɔbɩrɛrɔ birɛ minno bɛɛ y. Gɔɔ kɔ η zu minno wɔɔ duro ɔ rɔ wɔɔ, η n a nyɔɔdɔ yi y.

* 12:24 12.24 K'a dɩga Ebree guɔɔ 9.19; 10.22 bɩnce ɔ.

¹⁰ Zūfōrō wōō mannūbēnno kō ŋ n'a zi bare ŋ Wosoce ō rō wōō, ŋ ba lē m k'a wōō mannūduu hō bī y.

¹¹ Zūfōrō mannūbār jūtaare bī, hōbīsūrō k'a ŋ zūnzē rō wōō ma bī, ta an nawom nī Woso taure bince ō Wosoce ō b'ū, an n'a kam Woso ō k'a gōōō wōō mimbonyāārō sugur ka ŋ ō. Bī, sē n n'a dam hōbīsūrō wōō mūŋŋōō rē kō bī bōlēema.

¹² Naa y'a ka Yeezuu mūŋŋa n bī ga kō bī bōlēema, k'a gōōō hu hō a ma bī m.

¹³ Naa tō ma bī, ō bō ō ta zi amba a mūŋŋa ga bōlēema bī m, ō b'ū gu y.*

¹⁴ Bala, wōō ba kō m tara burē ō naa ō, ō n nī nyūntāŋ ō dōmum haay y. Ū ka wōō nawom booti kō bī ma.

¹⁵ Ncīnaāō bī, ō bīr ō lē bōm Woso ō tee... Yeezuu tō ma. Ū lē kō wōō n'a bōŋ ō bī bō kō ō ō ō, mannū wōō n'a kan ō, kō wōō n'ū lē bōŋ ō tee... bī tō ma.

¹⁶ K'a bīr a bam kō m mūŋŋa, a bīr a dam kō han, a bī naa bare tō bō a nō ō y. Bala, bō a ō kō ō, ō ō, mannūrō m, Woso yī ŋ ŋōam.

¹⁷ K'a bīr yēm a lēezanno wōō ma, a bīr hō kō ŋ n'a hūrē awōō m bī bare. Bala, dō ŋ nawōrē awōō nyīrō wōō ma dōmum haay, kō Woso n nī zem bī ŋ lar awōō nyīrō wōō mim ma bī y'a ka ŋn'a bam maam. K'awōō ō zure ŋ lē ō, ŋ y'a zi bī bam kan heernyōō kī. Kō n bēē m, zi bī ba ŋ nawom kan heerzar kī, bī, naa b'a dare awōō han fūga y.

¹⁸ K'a gōōta a bīr yaa dam wōō tō ma. Wōō dō paan..., ō ō, ō n a bonyaa ba y, bala, wōō lē taa k'ū bīr a mūŋŋa bam tee... hō haay nō ō.

¹⁹ A ye mōō nawom gōta k'a yaa da mōō tō ma, kō Woso n a ka kō m m bō m bōr awōō zi zōō.

Yaadare kan leersore kī

²⁰ Bī, kō Woso k'a nī laafū kam bī n'awōō barka da ō. Wōō Zuuba Yeezuu n wōō dundor gōta, amba hōbīsūrō dundor m, a ma k'a ka Woso ō am mannū hō bī m bī tō ma m. A ma bī tō ma m sō gōaasībabaa k'a nyare ba ō bī n ta ō. Woso a mūm bō ō gēōno bīrē ō.

²¹ A ye mōō nawom k'an a ka k'awōō n wō ō a hō haay k'an mūŋŋa ba, maam bī, awōō y'a hōōnhō bare. K'an a ka kō hō k'a nō yī haay n kō yī wōō gōr zi Yeezuu Krista tō ma. Bī kō Yeezuu Krista tō n lēbōrē yī dōmum haay. Amina.

²² M danyūnō, a ye mōō nawom k'a a hōōn da meerbaārō kō mōō ŋ ba kan awōō kī rō nōōn ma kan bōraama kī, a zu ŋ ō. Hō kō mōō gōrsīra ba awōō ma sō naa, a bī jīntē y.

²³ K'a dō a ō, wōō danyī Timote bī, n y'a bō lōnnōce b'ū. K'a bōr mōō zi zōō, mōō y'a gaam ō zu kō ō, ō bōr ō bī dīga awōō ma.

²⁴ K'a yaa da a lēezanno wōō m haay, kan wosogōōō wōō kī haay. Wōō danyūnō kō ŋ nī Italī ō rō wōō ō yaa dare a m.

²⁵ Bī kō Woso barka n bīr kan awōō haay kī.

* **13:13 13.13** A ba ŋ y'a hōō, n ō, zerjī bōlēema. (Mannūbēnno Cī 16.27). Gōōō a gōrē bō ō, ō bī nyannū zē kō n yī wōō gōrē bōŋ ō sō a tō ma y.

Ci kɔ ZAKKI a ba

Ci kɔ Zakki a ba bi

gasɔɔre

Zakki bi, Yeezuu danzaa m, n y'a gɔngare n ɔ, a ɪ ci bi ba. A bir a le bore a muɲɲa ɔ danyɔbaa naa do k'an ta m kan Yeezuu ki bi nɔ ɔ y. Zakki nyɲnta goaa wɪsɪ, a ɪ nyɲnta Zerizalem kristagɔɔɔ wɔɔ leɛzaa.

Ci bi ba a ɔ, wosogɔɔɔ kɔ n nɪ leɛ haay ɔ rɔ wɔɔ ma, bi ci bi nɔ ɔ a y'a hire a ɔ, a ba a ɔ, Israyel do buerehuɔɔ wɔɔ ma. Kristagɔɔɔ sokoma bi makra a ba brɔɔ ma. Ci bi ba a ɔ, k'a minno y'a hɔnhɔ dɪnda kristagɔɔɔ wɔɔ m, an nɪ sore n la, k'a n dɔndɔ kɔ n n'a mɪsɪrbaa bi ba k'an a ga kɔ ɔ kan sɪrakare bi ki. Bala, kɔ sɪrakare n zu kɔ ɔ kan zibəəro ki, hɔ vam m.

Minno wɔɔ ba n nɪ: fɪryɪre kan tɔntɔɔre ki, mindɔre kan yaadare ki, hɔntazanno kan nɔazanno ki, makrarɔ kan letaamarɔ bɔnyaarɔ ki, Woso lemim kan a zuure ki.

Zakki ɪ yaa dam Woso dogɔɔɔ m jilli

¹ Mɔɔ muɲɲa Zakki, Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki zibəənyɪ m mɔɔ m. Yaa mɔɔ n'a dam Woso dogɔɔɔ kɔ n y'a kərgu leɛ haay ra durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ m.

Fɪryɪre kan mindɔre ki mɪm

² M danyɲɔ, k'awɔɔ ɪ fir do haay yɪm k'a a heer nyɔɔ,

³ bala, awɔɔ do a ɔ, fɪryɪre bi nɔ ɔ, k'awɔɔ jum kɔɔkɔɔ sɪrakare nɔ ɔ, awɔɔ bɔraama yɪm.

⁴ Bi, pakra m, k'awɔɔ bɔraama bi n a hɪnka fasi, k'awɔɔ n yɪ muɲɲa fasi, hɔsɪ bi jɪra a ma y.

⁵ Bi, kɔ goaa y'awɔɔ barla mindɔre n jɪra ma, k'an a yɛ Woso han, a y'a kan ɔ, bala, Woso ɪ hɔ kam goaa haay ɔ an le da a zaa n'a yɛm bi ra, b'a bir meer bam ma y.

⁶ A n ta ɔ bi, pakra m, k'a zaa n a yɛ sɪrakare nɔ ɔ, a bi sɪnsɪm ka y. Bala, goaa k'a nɪ sɪnsɪm kam bi bɔ kɔ ɔ, kan hɪgɔta kure ki, hɪnher n'a yəɲɲəm jɪsa kan bɪsɪ ki.

⁷ Goaa naa do lɔɔ n a ga m an a gɪnga a ɔ, a hɔ yɪm Zuuba zi y.

⁸ Bala, hɔɔn huɔya-huɔya zaa m, a heer n sɪra ka kan hɔsɪ bare ki y.

Nɔazaa kan hɔntazaa ki mɪm

⁹ Kristagɔɔa k'an nɔazaa bi n a heer nyɔɔ, bala, Woso a busu.

¹⁰ Kɔ kristagɔɔa kɔ hɔntazaa m bi, n a heer nyɔɔ sɔ, bala, Woso a ka an zer. Sɪra nɔ ɔ, hɔntazaa cenim amba burvu tɪr sur bi m.

¹¹ Bala, kɔ woso haan, b'a gu kan paɲɲa ki an na bur bi ma, bur bi n ga, a vu bi n sur, a gɔɔre k'an ta ɔ bi n nyaam. Yɪ a nawɔre nɔnɔnaaɔ, hɔntazaa n cem zɔɔ-zɔɔ a zibəəro domum ɔ.

Hɔ k'a nɪ zem makra m

¹² Mimbirenyɲntazaa m goaa k'a nɪ jɪnum kɔɔkɔɔ makra nɔ ɔ bi m. Bala, k'a wɔ makra b'ɔ an bɔ ɔ, a mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yɪm, ganwore kɔ Woso a ler bɔ k'a ka gɔɔɔ kɔ n n'a nɔam nɔ wɔɔ ɔ bi n bi.

¹³ Ko gɔaa ɪ makra lɛɛ, a b'a hɪ, a ɔ: «Woso nɪ mɔɔ makra bare y.» Bala, mimbonyaa b'a dam ma an Woso makra ba y, bɪ Woso mɪɲɲa bɪr ɔsɪ makra bam k'an mimbonyaa ba y.

¹⁴ Bɪ, gɔaa letaama bonyaa ɪ tɪr a zaa gaa an wɔ ɔ an a da makra ɔ, k'an mimbonyaa ba.

¹⁵ Ko letaama bonyaa bɪ paɲɲa yɪ a zaa zi, b'a a ka a zaa n mimbonyaa ba. Ko mimbonyaa bɪ ba an nya, b'a zaa ga.

¹⁶ M danyɪnɔ ɲɔarɛ nɔ ɔ, a b'a nyɔnnyɔɔ y.

¹⁷ Hɔ mɪɲɲa haay kɔ wɔɔ n'a yɪm, ganwɔrɛ k'an mɪɲɲa fasɪ haay, a to a nawom Woso zi, brama, a ɪ lɛɛgurehɔɔ kɔ ɲ nɪ brama rɔ wɔɔ da. A mɪɲɲa bɪr a lorm fɪɣaa y, bɪ monsigɛ ba zi y.

¹⁸ A mɪɲɲa ɪ hɔɔn bɔ ɔ a zim, an mɪsɪrbaa ka wɔɔ ɔ a lemim k'an sɪra bɪ m. A ba a ɔ nɔɪnaaɔ kɔ wɔɔ n yɪ lɛɛkarezanɔ hɔɔ daaɔ k'a nɪ ɲ dam nɔ wɔɔ barla.

U zi ba hɔ kɔ wɔɔ n'a mam bɪ m

¹⁹ M danyɪnɔ ɲɔarɛrɔ, k'a tɔ da a nɔ ɔ, a ɔ, gɔaa biyɔɔ a ga m an bɪr a tɔr kam mɪɲɲa, b'a bɪ nyagɪra ba k'a meer ba, a bɪ nyagɪra ba sɔ k'a nɔmaa ba y.

²⁰ Bala, nɔmaa kɔ gɔaa n'a bam bɪ bɛɛ n'a kam an hɔ k'an tɪrga Woso mum ɔ bɪ ba y.

²¹ Naa tɔ ma bɪ, k'a hɔ k'an bonyaa a heer ɔ haay to, a a gɔ mimbonyaa haay ma.

²² A bɪ ɲɔaar ba a mɪɲɲɔɔ m a ɔ, a y'a tɔr kam Woso lemim bɪ ma y, k'a sa a zi bam paan....

²³ Bala, gɔaa k'a n'a tɔr kam lemim bɪ ma b'a bɪr zi bam nɪ bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ, kan gɔaa k'a nɪ dɪɣarɛ a meer ma jɛtɪga ɔ kɪ,

²⁴ dɪɣa k'a ɔ a ma an a hɔr bɪ, a meer bɪ k'an lɔnɔ bɪ, an bɪ tɔ bɔ a nɔ ɔ lɛɛm.

²⁵ Bɪ, gɔaa k'a nɪ Woso lɛ bɪ k'an mɪɲɲa fasɪ bɪ karɪnda bam k'a zu ɔ bɪ, a kɔsɪ a nawom ma taalera nɔ ɔ, a bɪr a tɔr kam ma bala k'a b'a tɔ bɔ a nɔ ɔ y, bɪ, zi an n'a bam nɪ, Woso bɪ zaa bɪ barka dan ɔ, a zibɔɔ haay nɔ ɔ.

²⁶ Ko gɔaa ɔ, zu a nawom Woso ɔ b'a bɪr bɔrɛ a nɛɛm ma kan meerbaaɔ bɔnyaarɔ kɪ, bra an n'a bare a mɪɲɲa m, wosoɔzɔurɛ bɛɛ m bɪ y.

²⁷ Wosoɔzɔurɛ k'an mɪɲɲa, dintim ba ma Zi Woso mum ɔ bɪ ba n nɪ: U nyasɔ sɔnnɔ m, kan zonno kɔ ɲ nɪ fir yɪm nɔ kɪ m, ɔ dundo ɔ zi kɔ durnya hɔɔ bɔnyaarɔ b'ɔ da mimbonyaa bare ma y.

2

U bɪ ɔɔɔ jirɔ bɔ y

¹ M danyɪnɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n nɪ lɛbɔɔrɛ m gɔta, awɔɔ n sɪra ka ɔ. Naa tɔ ma bɪ, a n a ga m k'awɔɔ n ɔɔɔ jirɔ bɔ y.

² U makra sa, a a da ma, ɔɔɔ hɪyɔɔ n bɪ gasɔ awɔɔ sokoma nɔ ɔ, deem n huu mɪɲɲa du a ma an sarma tollɛɲɲarɔ dɪnda a nyɔkɔnnɔ ma, deem n bɪr ɲɔazaa an huu yaarsɪrɔ du a ma.

³ K'awɔɔ gɔaa k'a huu wɪsɪrɔ du a ma bɪ nyaasɪ ka mɪɲɲa, a bɔkarɛ a hɪ m a ɔ: «bɪ, bɔr ɪ nyɪnta bɪncɛ mɪɲɲa naa do ɔ», a bɔkarɛ a hɪ ɲɔazaa bɪ m, a ɔ: «bɪ, jum brama» gɛɛ, a hɪ m, a ɔ: «Bɔr ɪ nyɪnta tara ɔ naa ɔ, mɔɔ gam ta».

⁴ K'awɔɔ ba nɔɪnaaɔ, jirɔ bɛɛ awɔɔ bɔ a barla ra? Bɪ, naa k'awɔɔ n'a bam naa, a ba bɛɛ awɔɔ ɔ dɔdɔkɛnnɔ hɔɔndarɛ bɔnyaarɔ m na?

⁵ M danyɛno ɲoare no ɔ, k'a tor ka muɲɲa! Woso guɔɔ ko ɲozanno m durnya naa do ɔ ro wɔɔ bo ɔ, ko ɲ ni hɔnta paan... ko sirakare m bi yi, ko ɲ ni Woso cirbæ bi yi, Woso i cirbæ bi do ler bo guɔɔ ko ɲ n'a ɲoam no wɔɔ m.

⁶ B'awɔɔ, awɔɔ i ɲozanno gore boɲ ɔ. A n bokare, hɔntazanno wɔɔ ni fir kare awɔɔ ma, ɲn'i tare awɔɔ m dɔdɔkænno taa.

⁷ ɲ muɲɲo ni to muɲɲa ko Woso a ka awɔɔ ma bi sunso wom.

⁸ N y'a da Wosoci b'ɔ, n ɔ: «I i mim ɲoa amba i muɲɲa m», Woso cirbæ bi mɛsirbaa zaa n naa do. K'awɔɔ i zun ɔ, awɔɔ y'a bam muɲɲa.

⁹ Bi, k'awɔɔ i guɔɔ jiræ bore, mimbɔnyaa awɔɔ n'a bam bi, b'awɔɔ i korɔma no ɔ, bala awɔɔ n zu Woso le b'ɔ y.

¹⁰ Bala, ko guaa i zum lero wɔɔ ɔ haay, k'a bi bo deem la m, bo a ɔ ɲ haay la m.

¹¹ Bala, Woso y'a hi, a ɔ: «I bi jaan da y», a a ya an a hi so, a ɔ: «I bi guaa meeyaa bo ɔ y.» Bi ko guaa n jaan da y, an bokare an gær zɛ, bisi a a ka lero wɔɔ ma.

¹² Ko meer awɔɔ n'a bam, ko zi awɔɔ n'a bam, k'a do a ɔ, le k'a ni soamuɲɲaɔ kam bi, Woso n ni zem b'a sa an awɔɔ dɔdɔ ka m.

¹³ Bala, guaa k'a n a mim cicir zɛ bi, Woso b'a cicir zem dɔdɔkare no ɔ y, bi ko guaa y'a muno cicir zem, a bi nyi bam dɔdɔkare ni y.

Sirakare paan... mim

¹⁴ M danyɛno, ko guaa ɔ, a sira ka Woso ɔ, an bokare a bir sirakare zibæro si bare y, sirakare k'a ɔ, a ta m bi y'a dam ma an a bumbɔ ra?

¹⁵ A a da ma kristagɔaa n ta ɔ yar gæe lɔ, ɲ b'a huuro m k'a du a ma, bi ɲ ba hɔsi m k'a bi y.

¹⁶ K'awɔɔ guaa deem a hi ɲ ni, a ɔ: «K'a doo laafi, a huu du a ma, k'a ho bi muɲɲa.» B'awɔɔ n ho k'a jira ɲ ma bi ka ɲ ɔ y, meerbaa naa do nyɔdɔ ta ɔ ra?

¹⁷ Ncɛnaaɔ so bi, sirakare k'a bir zi bam bi, hɔgær m fasti.

¹⁸ A a da ma guaa n a hi, a ɔ, ibi i sirakare m, mɔɔ ni zibæro m. Mɔɔ y'a hɛre a zaa m, m ɔ, i sirakare bi hunka m, zibæbare war no ɔ, ko m m zibæro wɔɔ bare hunka a i m, k'i do i ɔ, mɔɔ i sirakare m.

¹⁹ Ibi sira ka i ɔ, Woso deem taan... n ta ɔ, i y'a bam muɲɲa, bi, zinero naa do so, ɲn'i nyi bam.

²⁰ Yarma ra, a do i ɔ, sirakare k'a bir zi bam bi vam.

²¹ Wɔɔ yaaba Abraham bi, a zibæro to ma bæe y'a ka Woso n a ba tɔrga ra, k'a ye k'a manni ba a nyi Izakki m bi bæe ra?

²² Ibi do kɛere i ɔ, Abraham sirakare bi, zu a ɔ ko ɔ kan a zibæro ki, a zibæro wɔɔ y'a ka a sirakare bi n yi paan...

²³ Ncɛnaaɔ m, ho ko Wosoci b'a hi bi n ko yi, a a hi, a ɔ: «Abraham sira ka Woso ɔ, am naa, Woso n dɔga a guaa tɔrga.» Woso n a bir a gɔaasiba so.

²⁴ Awɔɔ do kɛere a ɔ, Woso bi, guaa ba a nawom tɔrga a zibæro to ma, a sirakare y'a deem to ma bæe y.

²⁵ Yi a ɔ ncɛnaaɔ so kan lomɲɲahɛɛɛɛɛzaa Rahab ki, a zibæro y'a ka Woso n tɔrgabaa ka ɔ, Israyel dundolɛɛɛɛɛzanno k'a ɲ si a har ɔ, an zaa vanta hunka ɲ ni ɲn'a sa ɲn'a hor bi to ma m.

²⁶ Denter m, amba guaa nyi ni bore a me ɔ, a zaa ni gam bi, sirakare k'a n zu ko ɔ kan zibæro ki bi, ho gær m so.

3

Guaa neem zibæo mim

¹ M danyino, a b'a ka ma k'a yi hodundagooonzanno woo... y. Awoo do a o, woo ko o ni ho dindam guoo m no woo, n woo doodo kam kosi an le da.

² Bala, woo haay, woo i korom ma. Guaa k'a bir korom ma a meerbaa no o bi, guaa turga m fast, a a da ma an bor a munja ma jilli.

³ Ko woo tir sarbir da sisiro le o ko n zu woo o bi, woo y'o so n me b'o jilli so n'i woo hoonho bam.

⁴ K'a diga kooloo gotoo woo ma so, ko n bi to nni gota maam-maam, hincer gotoo ni n nyootam bi, n ho poore n ta o, an a ka n'i tam lee haay k'a brarezaa bi le n taa b'o.

⁵ A maam so kan guaa neem ki, vønne poore m guaa me o, an bokare an n'a munja busum hoo gotoo bare mim no o. Awoo do a o, se poore a da ma, an poo gota bi.

⁶ Guaa neem bi do m bi, se m so, an ta ho bonyaa haay m, woo me b'an ta o, an ni dintim kam woo misirbaa ma jilli, an ni se dam woo ma haay, sehar se y'a so a munja o.

⁷ Guoo a da ma, n'i homisir haay tontore, poohoo kan benno ki, hoomisuro ko n n'a gaatam kan zono ki, n wo n o denter.

⁸ Bi goi b'a dam ma an neem tonto y. Ho bonyaa m, an ni lee sam, guoo meeyaa boore nyi y'a han.

⁹ O neem woo sa, o n'o le bom Zuuba o, o Zi b'o, o n'a sam so, o ni le kosi dam guoo n'o, an bokare Woso yi n da nni bo a munja re.

¹⁰ M danyino, a n a ga m ko woo le deem-deem bi n bir ler munja bom, an bir a bonyaa bom so y.

¹¹ Hiyæ ba o, an ni bom hi nyinta m kan hi kosi ki ni y.

¹² Soon b'a dam ma an togo nyi da y, gee diven go n soon nyi da y. Yehiyæ b'a dam ma, an bo hi nyinta ni y.

Mindore k'a a to Woso zi

¹³ Guaa y'awoo barla an mim do ra? K'an a hinka misirbaa turga no o, boaraama zibæo no o.

¹⁴ Bi, ko jumbaa kan heer kosi ki, leezaabaa kama ki y'awoo heer han, a b'a le bo a munjo o y, b'a bi sira gore bo o a noaarlo ni y.

¹⁵ Bala, mindore naa do n a to Woso zi y, durnya ho m, a to a o guoo zi, bo a o Sutaana zi.

¹⁶ Sira no o, lee ko jumbaa n ta o, guoo n'a hoon dare a munjo ma con bi, lee bi do o bi, ho haay woo... yim barga, ziro bonyaro n nyinta o so.

¹⁷ Bi, mindore k'a a to Woso zi bi y'a ho, a munja, laafi kama m, a bugo-bugo, komare kama m, cicirzere m gota, zi munja bare m gota, jumbaa b'a no o, bi zambø b'a no o so y.

¹⁸ Guoo ko n n'a kam ma ko laafi n bir ta o ro woo, turgabaa misirbaa bi ba n nawom laafi kama no o, a nyoodo bi, turgabaa misirbaa n'a yim.

4

O bi durnya ho noa y

¹ A a ba lo awoo bir ko mare, an ni nyaa bam kan ko ki tee...? K'awoo letaamaro bonyaro ni zoo bam awoo heerlo woo o bi to ma m.

² Awoo le taa hoo ninjoo ma, b'awoo bir n yure y, bi to ma bi, awoo y'a kam ma k'a ger ze, awoo i jum bam bi hosi bir koyire awoo ni y, bi n a

ka awɔɔ nɪ zoo bam an nɪ nyaa bam kan kɔ kɪ. Awɔɔ bɪr hɔsɪ yem Woso han y, bɪ y'a ka awɔɔ ba hɔ k'awɔɔ lɛ n taa bɪ nɪ y.

³ Awɔɔ y'a yem b'awɔɔ bɪr a yɪrɛ y, k'awɔɔ bɪr a yem han mɪŋŋa bɪ to ma, bala, a yɛ awɔɔ nawom k'a sa, a a hɔonhɔ ba m.

⁴ Taalerazanno bɛɛ n'awɔɔ nɪ y! Awɔɔ n a dɔ a ɔ, k'ɪ ɪ durnya jɛ ɔ, Woso jum n'ɪ mɪ ra? Goaa k'a lɛ n taa durnya ma bɪ, a ba a nawom Woso jum.

⁵ A hɔon awɔɔ n'a dɛrɛ a ɔ, hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bɪ vam m na? A a hɪ a ɔ, Woso ɪ jum bam k'a a Espri ka wɔɔ ɔ, an nɪ kan wɔɔ kɪ bɪ to ma.

⁶ Bɪ, a y'a barka kam wɔɔ ɔ gɔta, bɪ to ma m Wosoci bɪ n a hɪ a ɔ, Woso y'a gum mɪŋŋabusurezanno ma, b'a ɪ barka kam mɪŋŋazerlezanno ɔ.

⁷ Naa to ma bɪ, k'a mɪŋŋɔɔ zer a yɛ Woso ma. K'a a gu Sotaana ma, a y'a sire an a gu awɔɔ ma laato.

⁸ K'a zo Woso ma, a y'a zɔrɛ awɔɔ ma sɔ. Awɔɔ k'an kɔrɔmazanno, k'a zi bɔnyaa bare to! K'a heer hu bɔ hɔon hɪya-hɪya zanno ra!

⁹ K'a heer zaar ba a kɔrɔmarɔ wɔɔ to ma! K'a zɛ heerzar ba a nyi ka! K'a yaawore to a nyi ka, k'a a heernyɔɔ bɪ to, a a heer zar!

¹⁰ K'a a mɪŋŋɔɔ zer Zuuba taa, k'an awɔɔ busu.

U b'ɔ muno dɔdɔ ka y

¹¹ M danyɪnɔ, a ba bɔnyaa hɪ kɔ ma y. Goaa k'an a bɔnyaa hɪrɛ a mim ma, gɛɛ an a dɔdɔ kare, a bɔnyaa an n'a hum Woso lɛ ma, an nɪ Woso lɛ bɪ dɔdɔ kam. Bɪ, k'ɪbɪ ɪ Woso lɛ bɪ dɔdɔ kam, ɪ ba ɪ ɔ, a dɔdɔkɛr, a zuurezaa bɛɛ n'ɪ mɪ dɔ y.

¹² A n bɔkare, Woso y'a deem taan... nɪ lɛ bɪ kam, a y'a deem taan... m dɔdɔkɛr sɔ. A n n'a dam ma an gɔɔɔ bɔmbɔ, an n'a dam ma an ŋ zaar ba sɔ. Nka n'ɪbɪ m, ɪ n'ɪ mim dɔdɔ kare?

A bɪ yɪ mɪŋŋabusurezanno y

¹³ K'a tɔr ka mɔɔ ma kɛɛrɛ, awɔɔ k'a n'a hɪrɛ a ɔ: «Her, gɛɛ booti m, wɔɔ tam kɔ na ɔ gɛɛ kɔ na ɔ, ɔ gɔɔta b'ɔ dɔɔraa deem, ɔ ter ba ɔ busoo yɪ.»

¹⁴ Awɔɔ n a dɔ k'awɔɔ mɪsɪrbaa bɪ yɪm lɔ booti nɪ y, bala, awɔɔ bɔ kɔ ɔ kan sebtur kɪ, k'a bɔ b'a nyaam lɛɛm.

¹⁵ A ga awɔɔ ɔ m, a hɪ a ɔ: «Kɔ Zuuba yɛ, wɔɔ mɪsɪrbaa bare, ɔ na ba kan na kɪ.»

¹⁶ A n bɔkare a lɛ awɔɔ n'a bɔrɛ a mɪŋŋɔɔ ɔ a dɪndare nɔ ɔ. Lɛbɔaɔ naa dɔ lɔɔ bɔnyaa.

¹⁷ Goaa k'a hɔ k'a ga bare m dɔ, b'a n a ba y, a zaa mimbɔnyaa ba.

5

A yɪm kɔɔkɔɔ hɔntazanno ma

¹ Hontazanno wɔɔ, k'a tɔr ka mɔɔ ma, k'a nyi ka a baa da, bala, awɔɔ fir yɪm gɔta.

² Awɔɔ hɔnta bɪ, hɔ vɛm m, bɛɛ y'awɔɔ huuro bɪm sɔ.

³ Tankampiisi y'awɔɔ sarma kam awɔɔ busoo kɪ zaar bam, ŋ zaarbare bɪ nɪ nyɪntam kasɛtɪ an awɔɔ bɪ, am sɛ hɔ bɪ m. Awɔɔ hɔnta gor a kuntɛ jɛ dɔmɪnnɔ nɔɔm nɔ ɔ.

⁴ Awɔɔ n gɔɔɔ kɔ ŋ zi ba awɔɔ hɔsɪrɔrɔ ɔ rɔ wɔɔ yawora ba y, k'a a tɔr ka, ŋ yɪ zɛɛ dam, bɪ, ŋ zɛɛ bɪ dɛrɛ lɛɛ ku Zuuba k'a paŋŋa jɪrɛ ba ɔ bɪ zi.

⁵ Awɔɔ mɪsɪrbaa nyɪnta yɪ tara burɛ ɔ, a a hɔonhɔ yɪ, awɔɔ hɔ bɪ gɔta a mɛ ka am hɔbɪsɪrɔ m, bɪ awɔɔ zɪnzɛrɛ dɔmɪm y'a kum.

⁶ Awɔɔ goaa tɪrga dɔdɔ yar, a meeyaa bɔ ɔ, a n wɔ ɔ an jum awɔɔ lɛɛ y.

U bor o ma, Zuuba zem

⁷ M danyinɔ, o bor o ma, ko Zuuba n tolle ba an bor. K'a makra sa danwur ma, bor a nawore a ma an ni dom mɔsa ma, k'a a tara zibɛɛ ho yi, an ni dom lɛkare labarero, kan je labarero ki ma.

⁸ Awɔɔ, k'a bor a ma so, a bir heer koodɛ m, bala, Zuuba wusigore domum a zo.

⁹ M danyinɔ, a bi kukur ba ko ma y, ko Woso b'a dodo ka y. K'a dɔga a, ba dodokɛr bi ni cele ma na.

¹⁰ M danyinɔ, wosolesinnisorazanno ko η nyinta ηni meer ba Zuuba to ra ro wɔɔ, η fir yi, bi η bor a ma fir bi no o. K'a η hɔbaa sa.

¹¹ K'a dɔga a, gɔɔ ko η ni junum kɔɔkɔɔ firyire no o ro wɔɔ, wɔɔ y'a hum wɔɔ o, η mimbirenyinta. Awɔɔ Zɔɔb k'a jum kɔɔkɔɔ fir no o bi mim ma, awɔɔ ho ko Zuuba a ba m fir bi yire je o bi do so, bala, Zuuba i gɔɔɔ cicir zem gɔta, an n'a muɲa bare η ni.

¹² M danyinɔ, an le da bi, a b'a wer si y, a b'a wer si brama to ni, b'a ba si tara to ni y, a b'a wer si fuga y. K'awɔɔ ye mim ma, k'a o un... bala. K'awɔɔ n ye, k'a o ayy.... A bi hɔsi na ma y, ko Woso b'awɔɔ dodo ka y.

Yaadare mim

¹³ Ko gɔaa y'awɔɔ barla an ni fir yum k'an yaa da. Ko gɔaa ni heernyɔɔ m, k'an laa lo an a le bo Woso o.

¹⁴ K'awɔɔ gɔaa deem bi laafi, k'an kristagɔɔɔ lɛezanno wɔɔ bir, ko η ni nyɔɔ no ma Zuuba to ra, ηni yaa da a to ma.

¹⁵ Ko η yaa bi da kan sirakare ki, yaabazaa bi laafi yum, Zuuba y'a waam, k'a mimbɔnyaaro ba so, Zuuba sugur kan o.

¹⁶ Naa to ma bi, k'a mimbɔnyaaro bo a le ma, a hi ko m, k'a yaa da ko to ma, ko Woso n a waa. Gɔaa turga yaadare i zi bam kan paɲa gɔta ki.

¹⁷ Awɔɔ do a o, *Elii nyinta gɔaa am wɔɔ m, a yaa da Woso m ηɔi..., ko la bi ba y, denter so, la a gɔsi dɔɔraa kaako kan a kur ki.

¹⁸ A n a ya an yaa da, ko la bi n ba, Woso n a ka la bi n ba, hɔbire n nyinta o tara burɛ o.

U o da ko han Woso zuure no o

¹⁹ M danyinɔ, k'awɔɔ gɔaa deem nyaam, an Woso zaa k'an sira bi to, ko gɔaa a ka an a ya an bor zaa bi ra,

²⁰ k'a do a o, gɔaa k'a ka mimbɔnyaabɛr n a bo a mimbɔnyaabare zaa o, k'a zu Woso o bi, a zaa bi meeyaa a a bumbo, an a ka so, baa k'a mimbɔnyaaro gɔta, Woso n η sugur ka o haay.

Ci lɛɛkarɛ hɔ kɔ PIYEEER a ba

Ci lɛɛkarɛ hɔ kɔ Piyeer a ba bi

gasuure

Yeezuu karɛndanyɩ Piyeer ɩ ci bi ba. Ci bi ba a ɔ kristagɔɔɔ sokomaro kɔ η nyɩnta Azii minɛer koro ɔ rɔ wɔɔ ma. Zɩfɔro nyɩnta kristagɔɔɔ wɔɔ duro barla, bi, gɔɔɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ, doro wantɔɔ gɔɔɔ m.

Ci bi ba a ɔ, kristagɔɔɔ kɔ η nɩ fir yɩm a sirakare tɔ ma, η heer n'a zarm nɔ wɔɔ minto. Kɔ η nɩ jum kɔɔkɔɔ, ηnɩ gɔɔta ηnɩ hɔ k'a Woso nɔ yɩ bi ba mim haay nɔ ɔ. Kɔ η nɩ lɛbɔɔre kɔ Woso n nɩ zem b'a ka η ɔ bi nyaso a heer ɔ kɔɔkɔɔ.

N Piyeer ze godarkɔra ma a sirakare tɔ ma, Rɔm zanno kɔ η wuti ηn'ɩ fir kam kristagɔɔɔ ma bi dɔmum ɔ. Pol nyɩnta kristagɔɔɔ firyɩre bi do nɔ ɔ ɔ.

Piyeer ɩ yaa dam kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɩŋŋa Piyeer nɩ ci bi bam, Yeezuu Krista zibɛɛzaa m mɔɔ m. A ba mɔɔ nawom awɔɔ kɔ Woso a bɔ ɔ k'a yɩ a gɔɔɔ a hisɩga da, a m saanɔɔ Pɔn kɔ ɔ kan Galasii kɔ kɩ ɔ, Kapadɔs kɔ kɩ ɔ, Azii kan Bitinii koro kɩ ɔ rɔ wɔɔ ma.

² Zɩ Woso y'awɔɔ bɔ ɔ, amba a lɛɛ ka an a cɩnta a hɔɔnhɔ nɔ ɔ k'a ba bi tɔ ma, a y'a so awɔɔ ɔ, a ɛspri k'a a ka awɔɔ ɔ bi tɔ ma, k'awɔɔ n ye Yeezuu Krista ma, k'a ma bi n'awɔɔ hu bɔ. A ye mɔɔ nawom, kɔ Woso n a barka, kan a laafɩ kɩ ka awɔɔ ɔ gɔta.

Woso barka dare bombɔre bi tɔ ma

³ Ʋ ɔ lɛ bɔ Woso ɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Zɩ bi, bala, a cicirzere gɔta bi nɔ ɔ, a a ka wɔɔ n yɩredaa yɩ, k'ɔ taaherle paan... yɩ, Yeezuu Krista k'a a mum bɔ ɔ gɛɛno bire ɔ bi tɔ ma.

⁴ A ba a ɔ maam kɔ wɔɔ n hɔjirle k'a b'a dam ma an vɔn gɛɛ an dintim ka, gɛɛ a paŋŋa n a bɔ ɔ yɩ, hɔjirle bi do Woso a cɩnta awɔɔ m arzana ɔ.

⁵ Awɔɔ kɔ Woso paŋŋa nɩ dɔre a ma sirakare tɔ ma, k'awɔɔ n bi bombɔre k'an b'a hɩnkam lɛɛm je dɔmum ɔ bi yɩ.

⁶ Bi tɔ ma m, awɔɔ n'a heer nyɔɔm gɔta, baa kɔ pakra m k'awɔɔ n fir yɩ dɩta, makraro y'a hɩnhɔ kɔ η n'awɔɔ heer zarm dɔmum poorero nɔɔn duro nɔ ɔ.

⁷ Fir bi yɩre bi, awɔɔ sirakare makra an n'a bam, kɔ sirakare paan... m gɛ. Awɔɔ sirakare bi mɩŋŋabaa lɛ da sarma m, hɔcenlezaa m bi, an bokare n tir a makra ba se ɔ, k'a mɩŋŋabaa dɔ. Nɛnaaɔ bi, awɔɔ sirakare bi makra je ɔ, awɔɔ lɛbɔɔre kan cirbɛɛ kɩ, daɔre kɩ yɩm dɔmum kɔ Yeezuu Krista n b'a hɩnkam ɔ b'ɔ.

⁸ Awɔɔ ɩ Yeezuu Krista mɩŋŋa ŋɔam b'awɔɔ n a yɩ a mum nɩ y, awɔɔ sira ka ɔ, b'awɔɔ n a yɩ cɩna y. Naa tɔ ma m, awɔɔ n'a heer nyɔɔm heernyɔɔ gandaa ɔ m, gɔsɩ b'a dam ma an heernyɔɔ gɔta bi do dɔ an a hɩ y.

⁹ K'awɔɔ nɩ zem b'a nyiro wɔɔ bombɔre yɩ bi, bi y'a ka Woso ɔ awɔɔ n sira ka.

Hɔ kɔ Sent-Espri a ba Krista tɔ ma biisi

¹⁰ Wosolesinnisorazanno ko η nyunta biisi ηni so Woso le ra, ηni barka ko Woso o k'a ka awoo o bi mim hi bi, η bombore k'awoo n ni zem b'a yi bi daasi ηn'a a ka.

¹¹ A ka η y'a o ma, k'a minno ko Krista Espri b'a hunka η ni bi koyure domum kan η zaaro ki do, bala, Espri bi do k'a nyunta kan η ki bi lee ka an firyirero ko Krista n'a yim bi mim hi, kan leboore k'a n'a yim, fir bi yure je o bi ki.

¹² Bi, Woso a hunka a lesinnisorazanno woo duro m, a o, lemim k'a ka ko η ni so ra bi, a n a ka η boom to ma y, awoo ho m. Lemim nyunta bi do padanno woo a hi awoo m, bi, a pa η y'a da awoo m *Sent-Espri panja ko Woso a ka η o bi m. Malekaro munjoo n le taa k'a lemim bi do do guta.

Misirbaa zore bare mim

¹³ Naa to ma bi, k'a a banka, k'a ta lee kan zibae ki, a b'a zu a o y, k'a barka ko Woso n'a kare awoo o Yeezuu Krista hunkare ma bi ta a heer le kookoo.

¹⁴ Amba nyino ni yere a ziro ma bi, k'a ye Woso ma, a b'a ya a zu letaamaro bonyaro k'awoo n ta η ni biisi bado no o ro woo o y.

¹⁵ Bi, amba Woso k'awoo bir bi n munja bi, awoo so k'a bir misirbaa munja bam a tare haay no o.

¹⁶ Bala, Woso a hi a ci b'o, a o: «K'a yi munja, bala, moo munja.»

¹⁷ Woso k'a ni gooo dodo kam b'a bir η jire bom bi, awoo ni yaa dam ni a o, a Zi m, goaa biyee dodo an n'a kam amba a zaa zibae a ga m bi m. Bi to ma bi, k'a misirbaa k'a goota awoo m, awoo n'a bam tara bur o bi ba, Woso munja daore kan a nyibae ki no o.

¹⁸ Awoo do a o, misirbaa k'a nyoodo ba o, awoo ziro n a to awoo m bi, Woso awoo yo b'o. Bi, ho k'a n'a zaar bam, gee wanzurfu gee sarma bee a a sa, an awoo yo ni y.

¹⁹ Awoo yo a o, Krista ma ko n b'a dam ma n a le hi bi m, bo b'o ko o kan sinnyem k'a m munja, ho bonyaa si ba ma bi ki.

²⁰ Woso lee ka an a bo o, bi ma bi, durnya ba o y. Keere naa, a a hunka je domunno o, awoo daahan to ma.

²¹ A to ma m, awoo n sira ka Woso o, bi y'a mum bo o gaeno bire o, an leboore ka o, yi a o ncinaao, k'awoo sirakare kan awoo taaheerle ki n yo Woso ma.

K'a misirbaa ba hoare no o

²² Ye k'awoo o sira ma b'a ka, awoo nyiro woo hu n bo, k'a a da ma, a ko ho paan... danyibaa no o. K'a ko ho guta noom hu m.

²³ Bala, yiredaa awoo yi, b'a n a to goaa zi y, goaa i gam, bi Woso y'awoo yi, a gare ba o y. A lemim k'an misir a cenle ba o b'a sa an awoo yi m.

²⁴ Amba Wosoci n'a hum bi m bi:

Goaa haay bo ko o kan bur ki,
leboore ko η ni tam haay bi
bo ko o kan burvu ki,
ko bur bi ga, b'a vu bi sur.

²⁵ Bi Zuuba lemim b'i gootam domum haay.

Bi, lemim bi do bi, lemim nyunta ko n y'a pa da awoo m bi m.

2

¹ K'a bonyaabaa do haay to kan hoar do haay ki, noombakoma ki, a bi jum ba y, b'a b'a bonyaa hi gosi ma y.

² Amba nyino poorero ni nyonhi nsoam bi, k'a Woso lemim k'an munja bi nso tee... k'a a da ma a ma Woso zaa bi no o, a bombore yi.

³ Bala, Wosoci bi y'a hum denter, a o:
Awoo b'a do a o, Zuuba munja.

Woso guoo m woo m

⁴ K'a zo Zuuba ma, jaa misir m, guoo n kaanm m, bi, Woso diga a jaa tozaa m, an a bo o.

⁵ K'a a zo ma, bala, awoo bo ko o kan jaa misir ko so, ko Woso n awoo sa an awoo ba Sent-Espri ce. Awoo yire a mannibenno ko n y'a munja ka o, k'a mannir ko n y'a to Sent-Espri zi ro woo ba a n ka Woso o, a yi n nsoam Yeezuu Krista to ma.

⁶ Bala, Wosoci bi no o, n o:
K'a diga a, moo i jaa panjazaa cuntam *Siyon o,
moo y'a bo o, jaa tozaa m guta,
gaaa k'a sira ka o bi, a bi nyannu bire y.

⁷ Awoo k'a sira ka o ro woo,
jaa naa do to ma awoo i leboore m,
bi ko bisikanno woo ni, Wosoci b'a hi, a o:
Jaa ko cedonno woo kaanm m bi y'a ba ce bi jurjaa panjazaa.

⁸ Wosoci b'a y'a an a hi so, a o:
Jaa bi do a ba guoo genzere jaa, n dore jaa.
Ko n n sira ka Woso lemim b'o bi y'a ka n'a gam zem ma, Woso lee ka an a cunta k'an yi ncinaao.

⁹ B'awoo, guoo ko Woso n bo o ro woo n'awoo m, cir m Woso m, a mannibenno n'awoo m, guoo ko Woso a so n o ro woo n'awoo m, Woso munja y'awoo ba a ho, k'awoo n a zibæero guoo woo pa da, a y'awoo bir an bo awoo m monsigæ o, an bur awoo m a leegure k'an munja guta b'o.

¹⁰ Biisi bi, Woso bi guoo bæe n'awoo ni y, bi keere naa, a guoo n'awoo m. Biisi bi, Woso n a cicirzere hunka awoo ni y, bi keere naa, a awoo cicir ze.

Kristagoo misirbaa mim

¹¹ M danyino puare no o, k'a do a o, cenlezanno n'awoo m tara bure o naa o, saanoo n'awoo m, bi to ma bi, k'a go letaamaro bonyaro woo ma, a ka n nawom ma k'a awoo zaar ba.

¹² K'awoo ni guoo ko kristagoo bæe ni n mi bire o bi, k'a misirbaa k'an zore ba, k'an bir yire i o, ko n y'awoo to zaar bare, n'a hure n o, guoo bonyaro n'awoo ni, ko n n'awoo zibæero munjo woo yi, maam bi, n y'a le bom Woso o, hinni k'a n'a hunkare n ni b'o.

¹³ K'a ye leezanno ko n ni durnya o naa o haay ro woo ma Zuuba to ma. Ko cir ni, k'a ye ma k'a m cir bi to ma.

¹⁴ Ko guoo ko cir n cuncinta ko n n a so leero o woo ni, k'a ye n ma so, n cuncinta a o, ko n ni guoo ko n n'a bonyaa bam no woo honho, n'a le bo guoo ko n n'a munja bam no woo o.

¹⁵ Bala, Woso le taa k'awoo n bir a munja bam, ko guoo ko n hoce ba o, n n hoce do ro woo b'a da ma nni hoce hi y.

¹⁶ K'awoo a so a munjo o bi, k'a misirbaa ba, b'a bi yo soamunja bi do ma, k'a bonyaa ba y. Bi k'a misirbaa bi ba, ko Woso zibæenyino n'awoo m bi to ma.

¹⁷ K'a guoo haay da o, k'a danyino Krista no o ro woo nso, k'a nyi ba Woso m, k'a cir da o so.

U Krista hoba sa

¹⁸ Awɔɔ kɔ zibəənyɛnɔ n'a mɪ rɔ wɔɔ, k'a yɛ a soorezanno wɔɔ ma daɔrɛ gɔta nɔ ɔ, k'a ba ncɪnaaɔ kan bɔɔ n nyɪnta kan awɔɔ kɪ, ɲn'a mɪɲɲa bare awɔɔ m nɔ wɔɔ kɪ. K'a ba ncɪnaaɔ sɔ, kan bɔɔ n kɔsɪ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁹ Bala, kɔ gɔaa ɪ yem fir ma Woso tɔ ma, bɪ kɔrɔ bɛɛ a ɔ ma an nɪ fir bɪ do yɪrɛ, Woso nɔ ɪ yɪm bɪ zaa ra.

²⁰ Bɪ, k'awɔɔ bɔnyaa ba, ɲnɪ fir kare awɔɔ ma, nka n'a lɛ bɔrɛ awɔɔ ɔ naa tɔ ma? Bɪ, k'awɔɔ mɪɲɲa ba, n nɪ bɔkare n nɪ fir kare awɔɔ ma, awɔɔ nɪ yem ma boraama nɔ ɔ, Woso nɔ ɪ yɪrɛ awɔɔ ra naa nɔ ɔ.

²¹ A n bɔkare Woso bɪ, awɔɔ bir a ɔ, naa tɔ ma. Bala, Krista fir yɪ awɔɔ tɔ ma, an n'a ɲɔam k'awɔɔ n a hɔbaa sa.

²² A mɪɲɲa n mimbɔnyaa sɪ ba y,

a n ɲɔaar ba fɪga y,

²³ n y'a sɔnsɔ wɔ,

b'a n a sompi gɔaa n'ɔ y,

gɔɔɔ fir ka ma,

b'a n nyaa ba kan ɲ kɪ y,

a mɪɲɲa tɔ a ɔ, Woso wɔ ɔ,

bɪ n nɪ dɔdɔ kam tɪrga.

²⁴ A mɪɲɲa ɪ yɛ an wɔɔ mimbɔnyaarɔ wɔɔ sa

an fir yɪ ɲ nɪ, an ga gɔdarkɔra ma, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ,

gəəno n wɔɔ m wɔɔ mimbɔnyaarɔ wɔɔ lɛɛ,

k'ɔ mɪsɪrbaa ba tɪrgabaa nɔ ɔ.

A mɪɲɲa sampɔɔrlɔ wɔɔ tɔ ma m, awɔɔ n laafɪ yɪ.

²⁵ Bala, biisi bɪ, awɔɔ nyaam am seero hɔ bɪ m, bɪ kɛɛrɛ naa, awɔɔ a bɔ a bɔr a dundɔr bɪ zɪ, an nɪ dɔrɛ awɔɔ ma sɔ.

3

Gɔaa kan a lɔ kɪ mɪsɪrbaa mɪm

¹ Lanno wɔɔ, awɔɔ sɔ, k'a zu a zino wɔɔ lɛ ɔ, maam bɪ, kɔ gɔsɪnnɔ ta ɔ, ɲ bɪr sɪra kam Woso lemim b'ɔ, kɔ ɲ lanno wɔɔ zibəə n a ka, kɔ ɲ nɪ sɪra ka Woso ɔ, baa kɔ ɲ n meer ba y.

² ɲ y'awɔɔ mɪsɪrbaa k'an mɪɲɲa, an nɪ zure ɲ lɛ ɔ bɪ yɪm.

³ A b'a ka ma k'a a mɛ gɔɛrɛ da ma, mintɔɔnrɛ m, gɛɛ sarma nyɛɛnnɔ nɪ, gɛɛ garbare waasi nɪ y.

⁴ Bɪ k'a ka k'a gɔɛrɛ bɪ n bɪr a heer ɔ, bɔgɔ-bɔgɔdabaa kan boraama kɪ gɔɛrɛ bɪ, bɪ nyarɛ ɪ ba ɔ y, a nyɔɔdɔ ta ɔ sɔ Woso mɪm ɔ gɔta.

⁵ Lanno kɔ ɲ nyɪnta biisi ɲn'ɪ zum Woso ɔ rɔ wɔɔ, gɔɛrebbaa naa do ɲnɪ ta m, ɲn'ɪ zure a zino lɛ ɔ.

⁶ Nyɪnta Saara ɔ ncɪnaaɔ, an nɪ yem Abraham lɛ ma, an n'a birm a zuuba, k'awɔɔ y'a mɪɲɲa bam, awɔɔ bɪr a tom hɔsɪ nɪ nyibəə dare a ma, awɔɔ nyɪntare a nyɪnɔ.

⁷ Awɔɔ k'an zino wɔɔ, k'a mɪsɪrbaa mɪɲɲa ba kan a lanno wɔɔ kɪ, a do a ɔ, ɲ paɲɲa n awɔɔ hɔ ku y, k'a daɔrɛ zɪ ba kan ɲ kɪ, bala, ɲ mɪsɪrbaa denter bɪ hɔjɪrle yɪm sɔ kan awɔɔ kɪ, Woso barka bɪ nɔ ɔ. K'a ɲ da ɔ, kɔ hɔsɪ b'a ta a yaadare nɪ y.

Ʋ bɪr hɔɔn deem m

⁸ Meer naa do ba mɔɔ nawum kan awɔɔ haay kɪ kɛɛrɛ: K'a ka, k'a hɔɔn n bɪr deem, a bɪr kɔ cicir zem, a bɪr kɔ ɲɔam danyɪbaa nɔ ɔ, a bɪr a mɪɲɲa bam kɔ m, a bɪr mɪɲɲazerle m.

⁹ A b'a bonyaa sompi goaa no y, ku goaa awoo sonso wo, a b'a sonso wo so y. Bi, k'a barka da o, bala, awoo bir Woso o, k'awoo n misirbaa ba ncinaas, k'awoo n a barka hojirle yi.

¹⁰ Wosoci b'a hi, a o:
Ko goaa le taa misirbaa ma,
k'a taore n yi a ma muha,
a zaa a ga m,
an meerbaa bonyaa bare to,
kan njaarbare ki.

¹¹ K'a zaa n a bo a bonyaa bare o,
an a muha ba,
an bir a kam ma tee...
ko laaftu n bir gooo bire o.

¹² Bala, Zuuba mum i gooo turgoo woo ra, an n'a tor kare n yaadare ma,
bi, a bir yem gooo ko n'a bonyaa bam no woo ma y.

U ye firyire ma

¹³ Bi, k'awoo i zi muha bare noare, nka n n'a bonyaa bare awoo ni?

¹⁴ Baa k'awoo fir yi zi muha bare to ma, k'a do a o, mimbirenyinta m.
A bi nyi ba gooo ni y, b'a b'a heer ko y.

¹⁵ Bi, k'a Krista da o a heer no o, a m Zuuba. K'a banka muha, k'an bir yire i o, ko gooo awoo lar taaherle k'awoo n ta m bi mim ma, k'a a da ma a ji dunda n ni muha.

¹⁶ Bi, k'a ji dunda n ni bogu-bogudabaa m, kan daore ki m, a bir noom hu m. Maam bi, gooo ko n n'awoo to zarm, n'a bonyaa hire awoo tare ma Krista Zuure to ma ro woo nyanni bire.

¹⁷ Bala, k'awoo i fir yim zi muha k'awoo n'a bam to ma, ku Woso hoonho m maam ni, naa jira fir yi a bonyaa bare to ma m.

Krista ze bi ni woo bombom

¹⁸ Krista muha ga woo mimbonyaa to ma, ga a o gallem deem taan..., a muha turga, an bokare an ga gooo bonyaa to ma, a ba a o maam, k'a woo gaa a bor woo m Woso zi, n y'a ze gar a mesim no o, Sent-Espri n a ya, an misirbaa ka o.

¹⁹ Sent-Espri bi do a nyinta m biisi, an Woso lemim pa da m. Pa bi da a o, bayerezanno ko n nyinta o, nni ginga, nni gaenoko o, lonnoce o ro woo m.

²⁰ Bayerezanno woo duro domum o bi, Woso bor a ma, Nowee ni kooloo bi bam. Gooo ko n bombore yi domum bi do o ro woo bi guta y, n goaa sinnya nni bolem yi hi bi wakati o.

²¹ Dutaa so naa, bombore bi yi awoo o ncinaas so, batem ko woo n'a sim bi bokore m minno woo duro m. Batem bi bir woo me dintim sorgore y, bi, a ka a nawom woo ni hoon bon o, k'o zu Woso o kan noom hu ki. Bombore bi yi woo nawore ncinaas, ko Yeezuu Krista a mum bo o gaeno bire o bi to ma.

²² A a busu, an ta arzana o, an ni nyintam Woso bisi ra, malekaro haay kan leesoosanno ki, panjazanno ki haay ni zure a le o.

4

U o go mimbonyaa bare ma

¹ Ncinaas bi, ku Krista fir yi a mesim no o bi, awoo so, k'a naa da a heer o a do a o, goaa k'a fir yi a mesim no o bi, a a go mimbonyaa ma.

² A n a sa dutaa ma, k'a domum k'a goota awoo m k'a misirbaa ba tara burə u bi sa, a Woso hoonho ba m, a b'a sa a letaamaro bonyaro ko gooo ni η joam bi ba ni y.

³ Nyinta k'awoo u biisi, a bawosodonno misirbaa ba bi, a ko an burbo keere. Domum bi do u bi, ta awoo nawom yoka, a n ni letaamaro bonyaro m, a n ni bee mim waasi, a n ni ho bum waasi, a n ni ho mim waasi, a n ni yaa dam *wosobaawonno m zibonyaabare no o.

⁴ Keere naa, bawosodonno ko η ni digare awoo ma, awoo bir a muhjo kam zibonyaro noon duro bare u kan a ki do ro woo, ηn'a do ko bo an n'a hire y, am naa, ηn'awoo sonso wom.

⁵ Bi, Woso zem bi η da le u, ηn'a zi bonyaro woo mim nyi bo u, Woso muhja a banka an nya, k'a gooo misiro kan gaano ki dodo ka.

⁶ Naa y'a ka, n ni lemim nyinta bi pa da gooo ko η gunga ro woo m so, n broo dodo ka, amba n ni goaa woo... dodo kam bi m, lemim bi pa n y'a da η ni, ko η ni misirbaa ba Sent-Espri to ma, amba Woso n misir bi m.

Goaa biyee n zi ba ganwore

k'an ta m bi m

⁷ Ho haay nyare a zo, maam bi, goaa biyee n bor a ma, a b'a zu a u y, k'a a da ma, a bir yaa dam.

⁸ A n le da haay bi, k'a bir ko joam paan..., bala, joare i ho kam mimbonyaa yoojo ra.

⁹ K'a saana ba ko m, b'a bi kukur ba y.

¹⁰ Woso ganwore y'a honho ka awoo goaa biyee u, goaa biyee n zi ba a ganwore bi m, a mim daahan to ma. K'a ba ncinaao, amba zibeenyino muhjo m, a nyaso Woso barka k'a ni zi hoka bam bi m muhja.

¹¹ Ko goaa i lemim padare ganwore ni, k'an Woso lemim pa da. Goaa k'a ni daahan zi bam bi, k'an a ba panja ko Woso a ka u bi m. K'a ba ncinaao, ko Woso n leboore yi ho haay woo... no u, Yeezuu Krista to ma. Woso muhja y'a so leboore u, kan panja ki domum haay, Amina.

Heernyoo firyire no u

¹² M goaasiboo, a bi diga fir k'awoo n'a yim a sirakare to ma naa ma, i u, mim danjada ni, a ze kedə y.

¹³ K'a a heer nyoo, bala a na awoo u Krista ma a firyire no u, maam bi, k'a leboore b'a hunka, awoo nyintam heernyoo no u so.

¹⁴ Ko gooo y'awoo sonso wom Krista to ma, mimbirenyinta m kan awoo ki, bala, Woso Espri ko leboore Espri m b'i kan awoo ki.

¹⁵ A b'a ka, awoo goosi n fir yi, k'a ger ze, gee k'a kom ba, gee k'a zi bonyaa ba, gee k'a a le zu gooo minno u to ma y.

¹⁶ Bi, k'awoo goaa i fir yim, ko kristagoaa m bi to ma, nyannu b'a ze y, k'an a le bo Woso u denter, ko n n'a birm kristagoaa bi to ma.

¹⁷ Domum ko Woso n ni dodo kam b'a ku, a sa a nawom a gooo woo ma. Bi, k'a sa a nawom woo ma, gooo ko η n sira ka Woso lemim nyinta b'u ro woo, ko dodo bi η ku, a yire η ma lo?

¹⁸ Wosoci b'a hi, a u:

Gooo tirgoo bumbore yim,

B'a wer nyintaj o.

K'a maam, a nyintam gooo bonyaro kan mimbonyaabanno ki ma lonlo?

¹⁹ Ncinaao bi, gooo ko η ni fir yim Woso hoonho ma ro woo, ηni goota ηn'a muhjo to a darezaa Woso wo u, ηni bir a muhja bam. Taalerazaa m Woso m.

5

Dondore kristagooɔɔ leezanno to ma

¹ Leezanno ku η nɪ kan awɔɔ ki rɔ wɔɔ, mɔɔ ɔ ku m η dɔndɔ. Leezaa m mɔɔ m sɔ am η hɔ bi m, bi Krista fiyirerɔ wɔɔ kasetɪzaa m mɔɔ m sɔ, mɔɔ nyintam leɔɔre k'a n'a hunkam b'ɔ sɔ. Hɔ ku mɔɔ ɔ ku m a hi η nɪ bi ba n nɪ:

² K'a nyasɔ bakɔ ku Woso a da awɔɔ wɔ ɔ bi m muηηa. A bi dɔ ma pakra nɪ y, k'a dɔ ma heernyinta m, amba Woso le n taa bi m. A bi dɔ bakɔ bi ma sɔ, k'a busoo yɪ y, bi k'a dɔ ma kan a heer ki haay.

³ A b'a sɔ gɔɔɔ ku Woso η da a wɔ ɔ rɔ wɔɔ ɔ paηηa nɪ y, bi k'a a tɔ ɔ k'a hɔbaarɔ n bir muηηa, kɔ gɔɔɔ n a da ma ηnɪ η sa.

⁴ K'awɔɔ ba ncɪnaaɔ, kɔ dundonno jitaare bi bi bɔr, a y'a kam awɔɔ n nyinta a leɔɔre k'a bir a zarm bi nɔ ɔ.

Dondore kristagooɔɔ wɔɔ to ma

⁵ Gɔɔɔ ku η gɔɔta rɔ wɔɔ, k'a ye leezanno wɔɔ ma. Awɔɔ haay k'a bir muηηazerle m kan kɔ ki, bala, Wosoci b'a hi, a ɔ:

Woso bir yem muηηabusurezanno wɔɔ ma y, b'a y'a barka bi kam muηηazerlezanno ɔ.

⁶ K'a muηηɔɔ zer Woso taa, a paηηa ɪ le da haay, maam bi, a y'awɔɔ gore dan ɔ a dɔmum ɔ.

⁷ K'a minno kɔ η n'awɔɔ kɔm nɔ wɔɔ haay da a wɔ ɔ, bala, a muηηa ɪ nyasɔre awɔɔ m.

⁸ A b'a zu a ɔ y, k'a dundo a zi. Sotaana awɔɔ jum b'i kumkum lɛɛ ma am poozaa hɔ bi m, an nɪ baa dam, an n'a kam goaa ma k'a nyasɔ a bi.

⁹ K'a a da a le ɔ kɔɔkɔɔ, sirakare nɔ ɔ, a dɔ a ɔ, awɔɔ fiyirerɔ wɔɔ y'awɔɔ danyɪnɔ yɪm sɔ durnya b'ɔ jilli.

¹⁰ Awɔɔ ɪ fir yɪm dɔmum poore nɔ ɔ, bi, Woso k'a a sɔ barka dɔ haay ɔ, an awɔɔ bir, k'awɔɔ n nyinta a leɔɔre k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ, Krista zuure nɔ ɔ bi y'awɔɔ bankam fasti, an awɔɔ paηηa da ra, an a ka awɔɔ n jum kɔɔkɔɔ, hɔɔ b'a dare awɔɔ ma y.

¹¹ A y'a sɔ paηηa ɔ dɔmum haay. Amina.

Meerbaa nyambɔrle kan leersore ki

¹² Wɔɔ danyɪ Silas mɔɔ da ɔ, an ci poore naa gɔrsɪra ba, kɔ m a nyɔɔ awɔɔ ma. Mɔɔ ɪ dɪgam ma sɪrabarezaa sɪrakare bi nɔ ɔ. Ci bi ba mɔɔ ɔ awɔɔ ma, kɔ m awɔɔ heer yo, kɔ m a hi a m paan... m ɔ, Woso barka denter b'awɔɔ n a nɔ ɔ naa, k'a gɔɔta a nɔ ɔ kɔɔkɔɔ.

¹³ Gɔɔɔ ku Woso η ba a gɔɔɔ rɔ wɔɔ sokuma k'a nɪ *Babilɔnnɪ ɔ naa ɔ b'i yaa dare a m. Mɔɔ nyɪ Markɪ ɪ yaa dare awɔɔ m sɔ.

¹⁴ K'a yaa da kɔ m muηηa-muηηa danyɪbaa nɔ ɔ.

Bi, kɔ Woso laafi n bir kan awɔɔ haay k'a nɪ Krista nɔ ɔ rɔ wɔɔ ki.

**Ci huya ho ku
PIYEE
a ba**

Ci huiya ho ku Piyee a ba bu

gasvure

Piyee ɪ ci bi ba, bi ɡooɔ niŋŋoo y'a hure ŋ ɔ, a karɔndanyɪ m, ci naa do
 ba n y'a ɔ, ɡaaasɪbabaa daa ciro woo haay je ɔ, bi, a n lee ka hunkare ci
 bi ni y. Ci bi ba n y'a ɔ, kristagooɔ ku ŋ y'a kergu lee haay ra ro woo ma.

Ci bi ba n y'a o, k'a noaarrhodindarezanno waa hodundare da jim o, bala, broo i hoo ku n n'a ga m nni bur kristagoo musrbaa no o bi dundam so. Ku n le n taa k'a musrbaa ba mimbonyaa no o bi y'a ka n'n'a dundam gaa m ku n n'a ba maam so.

Piyeer o kristagooɔ woo n a gu η ma, ηn'a ba mimbonyaa ma laatu. Ko ηn'a gu gooɔ ku η nɛ yaa wom Woso lerboro k'a o Yeezuu y'a yare an bor lo woo ma. Ci bi k'a a ba bi, bi ma bi, a gusi guta an a zo ze ma.

Риγερ ι γαα даm кристаγυоо m

¹ Mōo mungu Simon Piyee, mōo nɛ ci bɛ bam, Yeezuu Krista zibəənyɛ m mōo m, a zibəəzaa m mōo m so. Ci bɛ ba mōo nawom awoɔ ma, awoɔ k'a sarakare n hodeem kan woo ho ku ro woo. Yeezuu Krista m woo Woso, a m woo Bomborezaa so, a turgabaa y'a ka, awoɔ n sira ka.

² A ye moo nawum k'awoo n bir Woso dom, kan woo Zuuba Yeezuu ki, k'a a da ma a barka kan laafu ki yi guta.

Kristagvaa mısırbaa zaa

³ Woso zi ba a panŋa bi m, an a ka wɔɔ nɛ ho haay kɔ wɔɔ ɔ ga m ɔ a yi, k'ɔ ɔ da ma, ɔ misirbaa ba a zuure nɔ ɔ munŋa bi m. A ka k'a ɔ wɔɔ n Krista dɔ bi nɔ ɔ. Bi munŋa ɛ wɔɔ bir a leɔɔre kan a panŋa ki m.

⁴ Yi a u, ncinaau, an hoo munjoo ku η ni gutoo Woso n η ler bo ro woo ka woo u, η ka a u, k'awoo n a da ma a a yo letaamaro bonyaroo ku η ni durnya u, ηn'i gutoo zaar bam no woo m. K'a wo u, a Woso munja misurbaa ba.

⁵ Naa to ma bi, k'a a to o paan... a mɔsɔrbaa zore na a sɔrakare bi ma, a Woso dɔre na mɔsɔrbaa zore bi ma.

⁶ A a to o gota, a a da a munja ma, k'a tontore na daamunjama bi ma, k'a misirbaa k'a Woso no yi na tontore bi ma,

⁷ k'a a tɔ ʊ sɔ, a bakomɔɔŋa na mɔsɔrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ ma, k'a ɲɔare na bakomɔɔŋa bɪ ma.

⁸ K'awwō ɪ hōw nōw dūro bām tee..., ŋ y'a kare awwō n ziro bā gōtā a bŭr wōw Zuuba Yeezuu Krista dōm tee....

⁹ Bala, gɔaa kɔ hɔɔ noon duro ba zi bi, buu n a zaa m, an n'a wɔ dundam, a tɔ ba a nɔ u dɔ, a u, n y'a mimbunyaaro gongu a ma biisi y.

¹⁰ Naa to ma bi, m danyino, Woso y'awoo bo u, k'a a to u, a goota a zuure no u kookoo. K'awoo ba ncinaasu, awoo b'a dom fuga y.

¹¹ Yl a nawōre ncinaav, Woso n zaa ka awōo ũ fast, awōo n gasu wōo Zuuba Yeezuu Krista kũ wōo Bumbōrezaa m bĩ cirbæ kũ k'a nyare ba ũ b'ũ.

U nyasv hɔ kɔ n y'a dinda

wɔɔ m bi m

¹² Naa to ma m, mɔɔ n'a nɔam kɔ m bir hɔɔ nɔɔn duro to dare awɔɔ nɔ ɔ, baa k'awɔɔ ŋ dɔ kara, an nɔ zum sɪra naa do ɔ kɔkɔɔ bi kɪ.

¹³ Bi, mɔɔ y'a gɪngam m ɔ, a a ga m kɔ m bir hɔɔ nɔɔn duro to dare awɔɔ nɔ ɔ tee..., kɔ mɔɔ gɔɔta m m mɪsɪr naa dɔmum ɔ, k'awɔɔ b'a zu a ɔ y.

¹⁴ Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ hɔrlɛ a zɔ durnya naa ɔ, amba wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nyɪnta an a hɪ mɔɔ m bi m.

¹⁵ Bi, mɔɔ yɪ m tɔŋ ɔ, k'an bir yɪrɛ ɪ ɔ, mɔɔ baɔrɛ jɛ ɔ, awɔɔ a da ma dɔmum haay nɔ ɔ a hɔɔɔndarɛrɔ nɔɔn duro to da a nɔ ɔ.

¹⁶ Bala, yɔ bɛɛ wɔɔ ɔ nɔaar dɔrɛ noonno ma, ɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista k'a nɔ zɛm kan paŋŋa gɔta kɪ bi dɪnda awɔɔ nɔ y. A mɪŋŋa yɪ wɔɔ ɔ ɔ zim a lɛbɔɔrɛ gɔta nɔ ɔ.

¹⁷ Wakatɪ kɔ Zɪ Woso daɔrɛ kan lɛbɔɔrɛ kɪ ka ɔ bi, wɔɔ nyɪnta b'ɔ. Woso mɪŋŋa nyɪnta a lɛbɔɔrɛ gɔta nɔ ɔ, an meer ba kan kɪ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ m naa do, mɔɔ n'a nɔam gɔta.»

¹⁸ Nyɪnta kɔ wɔɔ ɔ kan kɪ ci mɪŋŋa bi burɔ ɔ bi, wɔɔ leer naa do k'a a to brama bi ma ɔ zim.

U nyasɔ Woso lemim bi m

¹⁹ Nɔinaaɔ bi, wɔɔ sɪra ka gɔta, ɔ ɔ, lemim kɔ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ a hɪ bi, sɪra m. A a ga m, k'awɔɔ n lemim bi si mɪŋŋa, bala, fɪtɪrɛ m, an nɔ yɔm monsigɔ ɔ, k'a gɔɔta a lemim bi si kɔ lɛɛgɪrɛ dɔmum n a ku, kɔ Krista k'a bɔ kɔ ɔ kan dɔgta monyaa kɪ bi n bɔr, an lɛɛ gu awɔɔ heerlɔ wɔɔ ɔ.

²⁰ A n cem haay bi, k'a dɔ a ɔ, gɔɔ b'a dam ma an wosolesinnɪsorameerbaaɔ kɔ ŋ nɔ Wosoci b'ɔ rɔ wɔɔ jɪ dɪnda a zim nɔ y.

²¹ Bala, gɔaa bɛɛ hɔɔn bɔ ɔ a zim, k'a wosolesinnɪsora meer ba y, fɪga. Bi, *Sent-ɛspri y'a ka gɔɔɔ n wɔ ɔ, ŋnɪ Woso lɛ si, ŋnɪ so ra.

2*U dundo ɔ zi kan nɔaar hɔɔɔndarezanno wɔɔ kɪ*

¹ Biisi bi, nɔaarlesinnɪsorazanno nyɪnta ɔ zɪfɔrɔ dogɔɔɔ wɔɔ barla. Kɛɛrɛ sɔ naa, nɔaarhɔɔɔndarezanno nyɪntarɛ awɔɔ barla. N gasum hɔɔɔndarɛrɔ bɔnyaarɔ m awɔɔ bire ɔ lɔɔ..., ŋnɪ biisi ka Zuuba k'a ŋ bombɔ bi ma. Naa ŋn'a bam hɔnhɔrlɛ n bi daata zɛ ŋ la, an ŋ zar.

² Gɔɔɔ gɔta zure ŋ jɛ ɔ, ŋ jaandare bi nɔ ɔ, ŋn'a kam gɔɔɔ n sɪra zaa bi sɔnsɔ wɔ.

³ Busoo letaama gɔta y'a sore ŋ ɔ, bi n a ka, ŋnɪ bra ba awɔɔ m meerbaaɔ nyɪntɔɔ m, k'a hɔ yɪ awɔɔ gɔr zi. Bi, Woso lɛɛ ka an a cɪnta tee... k'a ŋ dɔɔɔ yar, ŋ zaarbare ɪ zɛm k'a bi ŋ ku.

⁴ Makrarɔ ba n nɔ: Woso n malɛkarɔ kɔ ŋ kɔrɔ ma rɔ wɔɔ to y, ŋ nyɔɔ a ɔ, an ŋ da sehar ɔ, ŋnɪ banŋarɔ n'a ma monsigɔ ɔ, ŋnɪ dɔm dɔɔɔyarlɛ hɪnni ma.

⁵ Woso n durnya k'a nyɪnta ɔ biisi bi to y, a a ka hi gɔta n bɔr an bi gɔɔɔ wɔɔ zaar ba, nyɪnta brɔɔ ɔ gɔɔɔ bɔnyaarɔ. Bi, Woso Nowee bombɔ, kan gɔɔɔ vantɔɔ kɪ saanhɪna. Bi nyɪnta an nɔ zi mɪŋŋa bare pa dam.

⁶ Woso Sodɔm kɔ kan Gomɔɔr kɔ kɪ dɔɔɔ yar an a ka sɛ n bi ŋ zar. A ba a ɔ maam, k'a hɔ k'a nɔ gɔɔɔ bɔnyaarɔ yɪm bi hunka.

⁷ A Lottɪ yɔ, nyɪnta b'ɔ gɔaa tɪrga, an nɔ gɔɔɔ kɔ ŋ nɔ mɪsɪrbaa bɔnyaa bam a zamaana nɔ ɔ rɔ wɔɔ bire ɔ, a heer n'a zarm.

⁸ Bala, k'a munja n turga, an nı k'ı k'ı b'ı b'ı, a yı n zibəə bonyaa r'ı w'ı, an nı n'ı mim mam, naa n a ka k'an turga b'ı, a heer nı k'ı, g'ı w'ı zibəə bonyaa r'ı w'ı to ma.

⁹ Ncınaa b'ı, w'ı y'a yım minno n'ı d'ı d'ı haay n'ı ı, ı ı, zaa k'ı Zuuba n'a sam, an n'a g'ı b'ı b'ı b'ı, a a d'ı. K'a y'a bam l'ı s'ı an g'ı b'ı bonyaa r'ı w'ı to, k'a b'ı n'ı d'ı d'ı ka d'ı d'ı y'ı h'ı n'ı ı, a f'ı ka n'ı ma, a a d'ı s'ı.

¹⁰ A f'ı kam g'ı w'ı k'ı n'ı zure a letaamaro bonyaa r'ı w'ı ı r'ı w'ı ma, an l'ı da. B'ı b'ı y'ı Woso ma y. N'ı d'ı d'ı d'ı d'ı d'ı k'ı m'ı n'ı mim h'ı aw'ı m'ı n'ı w'ı, n'ı heer ka, m'ı n'ı b'ı b'ı b'ı b'ı m'ı s'ı, n'ı leer ba m'ı l'ı k'ı ı y, b'ı s'ı s'ı n'ı n'a w'ı a h'ı h'ı ma.

¹¹ Baa m'ı l'ı k'ı m'ı n'ı k'ı n'ı l'ı da n'ı d'ı d'ı d'ı d'ı d'ı w'ı m'ı a p'ı n'ı kan a l'ı b'ı k'ı n'ı ı b'ı, n'ı b'ı m'ı l'ı k'ı v'ı n'ı w'ı d'ı d'ı y'ı l'ı y, b'ı n'ı b'ı n'ı s'ı s'ı w'ı Zuuba l'ı y.

¹² B'ı g'ı w'ı n'ı d'ı d'ı k'ı ı kan p'ı h'ı k'ı, n'ı h'ı b'ı b'ı ı y, ta n'ı naw'ı ı, k'ı n'ı b'ı n'ı g'ı b'ı n'ı ı, n'ı n'ı n'ı z'ı n'ı. H'ı k'ı n'ı a d'ı b'ı n'ı n'a s'ı s'ı w'ı. N'ı z'ı m'ı b'ı n'ı z'ı n'ı am p'ı h'ı h'ı b'ı m'ı.

¹³ K'ı n'ı y'a ka g'ı w'ı n'ı f'ı y'ı b'ı, f'ı y'ı n'ı n'ı n'ı y'ı n'ı n'ı y'ı n'ı n'ı. A letaamaro bonyaa r'ı w'ı n'ı a n'ı t'ı a ı, n'ı n'ı n'ı b'ı sinsebir ma. A s'ı k'ı w'ı ı t'ı a ı k'ı ma, k'a k'ı n'ı n'ı h'ı b'ı b'ı, n'ı n'ı k'ı n'ı t'ı a ı kan aw'ı k'ı n'ı b'ı a heer n'ı w'ı a n'ı aar zibəə n'ı ı b'ı, n'ı ta'ı aw'ı b'ı ı b'ı n'ı n'ı d'ı aw'ı ma.

¹⁴ N'ı b'ı zibəə m'ı k'ı d'ı g'ı l'ı n'ı ma, k'a mim bonyaa ba kan n'ı k'ı b'ı y. N'ı b'ı k'ı kan mim bonyaa b'ı k'ı y, n'ı n'a kam s'ı g'ı w'ı k'ı n'ı p'ı n'ı ba ı Woso zaa b'ı ra r'ı w'ı, n'ı n'a dam mim bonyaa ı kan n'ı k'ı. Busoo y'ı letaama y'a s'ı n'ı heer ı j'ı l'ı. Woso l'ı b'ı k'ı k'ı ı kan n'ı k'ı.

¹⁵ N'ı zaa turga b'ı to, n'ı n'a n'ı y'ı n'ı. Boz'ı n'ı Balam* zaa b'ı n'ı y'a sa, b'ı y'ı an a bonyaa ba k'a busoo y'ı.

¹⁶ B'ı, Woso h'ı n'ı si ma a k'ı r'ı ma b'ı to ma. Bra b'ı meer b'ı y, b'ı, h'ı n'ı b'ı d'ı ı b'ı, bra meer ba kan k'ı am g'ı a h'ı b'ı m'ı. Y'ı a ı, ncınaa bra b'ı n'ı w'ı s'ı n'ı s'ı r'ı a b'ı h'ı z'ı a b'ı zibəə b'ı da j'ı m'ı ı.

¹⁷ N'ı d'ı d'ı d'ı d'ı d'ı n'ı n'ı k'ı ı, kan h'ı y'ı g'ı r'ı k'ı. N'ı b'ı k'ı ı s'ı kan w'ı k'ı h'ı n'ı g'ı ta n'ı cenim n'ı k'ı, Woso l'ı banka n'ı n'ı m'ı s'ı g'ı g'ı ta ı, k'ı n'ı b'ı g'ı ta ı.

¹⁸ A l'ı n'ı a b'ı a m'ı n'ı ı meerbaa vanvan'ı m'ı, n'ı n'ı n'ı aar bam g'ı w'ı k'ı n'ı n'ı a n'ı l'ı d'ı d'ı b'ı l'ı l'ı m'ı n'ı w'ı m'ı. Naa ba n'ı naw'ı a jaand'ı letaamaro bonyaa r'ı w'ı m'ı, k'ı b'ı n'ı jaan da s'ı.

¹⁹ Soamun'ı ler n'ı a b'ı m'ı d'ı d'ı m'ı, an b'ı k'ı mim bonyaa l'ı n'ı n'ı n'ı m'ı. Bala, k'ı h'ı a s'ı ı ı, h'ı b'ı d'ı l'ı n'ı m'ı.

²⁰ G'ı w'ı k'ı n'ı w'ı Zuuba Yeezuu Krista, k'ı w'ı B'ı b'ı r'ı a m'ı b'ı d'ı r'ı w'ı, n'ı b'ı l'ı m'ı y'ı d'ı n'ı a zibəə bonyaa r'ı k'ı n'ı n'ı d'ı n'ı m'ı kam g'ı a ma r'ı w'ı w'ı ı. B'ı, k'ı n'ı y'a ya, n'ı g'ı s'ı m'ı n'ı w'ı d'ı r'ı b'ı ı, h'ı w'ı w'ı d'ı r'ı b'ı n'a s'ı n'ı ı, a y'ı n'ı ma bonyaa g'ı ta, an l'ı da b'ı s'ı m'ı.

²¹ K'ı j'ı ra n'ı y'a ı zaa k'an turga b'ı d'ı r'ı ra, k'a j'ı ra h'ı. B'ı, n'ı y'a ku n'ı a d'ı, n'ı b'ı k'ı n'ı a b'ı Woso l'ı r'ı k'ı n'ı y'a d'ı da n'ı r'ı w'ı ı.

²² Mim n'ı n'ı k'a n'ı y'ı naa y'a h'ı k'ı a ı, h'ı k'ı b'ı naa d'ı a h'ı naa, s'ı ra m'ı, a a h'ı, a ı: «J'ı b'a b'ı, an aa h'ı k'a b'ı a r'ı b'ı b'ı.» A a y'a an a h'ı s'ı, a ı: «Kurkur k'ı n'ı y'a sorgo l'ı m'ı l'ı m'ı b'a ya an ta, an n'a b'ı m'ı m'ı b'ı t'ı ı.»

3

Zuuba Yeezuu y'a yare an b'ı

* 2:15 2.15 K'a d'ı g'ı Hunkare Ci 2.14 b'ı n'ı ı.

¹ M gwaasiboo, moo ci huyazaa m naa, moo n'a bare awoo ma. Ciro huyoo noom haay no o bi, m ya moo o, m ni som hoo k'awoo η do hoo ro woo ra, ko η to n bir awoo no o, k'a bir a hoon dare η ma, amba a a ga m bi m.

² Moo le taa k'awoo n meerbaaro ko wosolesinnisorazanno nyinta ηn'a ba biisi ro woo to da a no o. K'a woo Zuuba Yeezuu Krista, ko woo Bomborezaa m bi le bi to da a no o. A zibeezanno woo a η da o, ηn'a dunda awoo m.

³ K'a ser ka a do a o, je domunno o, gooo nyintan o, ηni bir a misirbaa bam a letaamaro bonyaroo to ma bala.

⁴ N yaa wore awoo ma, ηni bir a hire, η o: «Yeezuu a hi a o, a zem, gee lo? Bi bo m, an bor? Bala, woo ziro gunga laato, bi durnya bi goota an n'a bunce o, amba a nyinta o a dare domum o bi m.»

⁵ Meerbaa naa do ko gooo woo n'a bam naa, a to ηn'a bore a no o, η o, biisi-biisi bi, Woso nyinta an meer ba, an a ka, brama kan tara ki n nyinta o. Tara bi banka a o hi m, zu a o ko o kan hi ki tara bi n ta o.

⁶ Bi, durnya k'a nyinta o biisi bi, hi a a zaar ba m so.

⁷ Bi, Woso lemim deem-deem bi do a hi so, a o, ko se n bi brama kan tara ko η ni ta o her lo noom zaar ba. N to Woso o, k'a bi η zaar ba hinni k'a ni gooo ko η bir yem ma ro woo dodo yarm, an η zaar ba b'o.

⁸ Bi, m gwaasiboo, ho deem n ta o, a n a ga m k'awoo n a to bo a no o y. A i yire i o: Zuuba mum o, domum deem bo ko o i o, doorraa tisi m, doorraa tisi n bo ko o i o, domum deem m.

⁹ Gooo y'a hoon dare η o, Zuuba bir ho k'a ler bo bi bam zoo y. A bi ncinaao y. A i yire i o, bor a nawore a ma kan awoo ki, k'a le baa, k'awoo goo n nyaam bi to ma. A ηoa a nawom ko goaa haay n a bo a taa m, an sugur ye.

¹⁰ A n bokare, hinni ko Zuuba n ni zen o bi, yi a nawore am koor ho bi m. Hinni bi do o bi, brama nyaanum barga guta maam-maam no o, se n hoo ko η ni brama haay bi. Tara bure kan hoo ko η n'a no o haay ki mim boom garga ra.

¹¹ K'a yo se n ni zem bi ho haay bi bi, awoo a ga m a misirbaa k'awoo a ga m, a ba bi do. Awoo a ga m, a a misirbaa ba zorebaa no o, a bir ho k'a Woso no yi bam ho haay no o.

¹² A bir dom Woso domum bi ma, a bir a tonton o guta, k'an bor zoo. Hinni bi do o, se n ni brama zaar ban o, hoo ko η ni brama ro woo haay n faan sewurero woo sebtur no o.

¹³ Bi, Woso brama kan tara daa ki ler bo, turgabaa nyintam durnya daa bi do o. Naa woo ta o heer le, o ni dom ma.

U o to o k'o Woso hoonho ba

¹⁴ Naa to ma bi, m gwaasiboo, ko do woo nawom domum naa do ma bi, k'a a to o paan... a bir munja, ko minsi bi nyinta a ma Woso mum o y, k'a bir laafu m kan ki.

¹⁵ K'a diga woo Zuuba boraama bi ma, a do a o, toore an n'a kare awoo o, k'awoo n a da ma a bombore yi. Woo danyu Pol ko woo n'a ηsam bi, a ci ba awoo ma an a hi ncinaao so. Ci bi ba a o, mindore ko Woso a ka o bi m.

¹⁶ Ciro k'a η ba haay, k'a ho naa do mim dunda bi, naa do an n'a hum tee.... Ciro k'a η ba ro woo no o bi, lee ninηoo ta o η ji mare wer n ta o. Gooo ko η ni hoo do, bi η bir junum koo ko ro woo tir η ji bi lo, amba η munjoo n'a bam Wosoci bi lee vantoo m bi m. A ba ko η nawore ncinaao naa, a munjoo ηn'a zaar bare a zim.

¹⁷ Bi, m gaaasiboo, k'awoo m, moo lee ka, m ho k'a n ta o hi awoo m. Naa to ma bi, k'a dundo a zi, ku gooo bonyaro nyonnnyore zibero b'a nyonnnyoo y, k'a b'a gaa junji k'a n ta o kookoo naa o y.

¹⁸ Bi, k'a goota a bir tam lee woo Zuuba Yeezuu Krista ku woo Bomborezaa m bi barka kan a dore ki no o tee.... A to n lebore yi, dutaa kan domum haay ki no o. Amina!

Ci lækkare ho ku ZAAN a ba

Zaan ciro wɔɔ

gasuure

Lækkare kristagɔɔ wɔɔ y'a hure, η σ: ciro kaakoro noon duro, Yeezuu Krista karindanyi deem k'a to m Zaan yi η gorsira ba, a bir a muɲa to hum ciro wɔɔ σ y, a hi a nawore a muɲa ma Goaagɔsire ciro wɔɔ no σ. Ciro wɔɔ ba a σ, a gusimbaa domum σ. I σ, Efɛzi Zaan nyinta σ an ciro wɔɔ ba σ.

Ci lækkare ho ku Zaan a ba bi

gasuure

Zaan bi, lækkare ci bi ba a σ, kristagɔɔ ma. A le n taa k'a η paɲa da ra ku η ni misirbaa ba Woso kan Krista ki zekora no σ, ku misirbaa bi do n nyinta ku ɲoare zibəə no σ. Ku η ni dundo a zi so kan ɲaar hɔɔndarero ki, bala, gɔɔ i nyinta ηn'i ɲaar ho dundam læ haay σ. Mim k'a n'a hure an le da b'i yre i σ, lemim nyinta bi sira k'a n'a hum bi bir a nokore y, b'a ku yim haay.

Kasetizaa paan... mindinde

¹ Ho k'a nyinta σ a sɲɲida σ, wɔɔ n a ma, wɔɔ n a yi, σ mum m. Wɔɔ n diga a su..., σ σ wɔ da ma, an ni misirbaa Lemim dundam bi,

² bala, misirbaa bi do a hunka wɔɔ n a yi, σ n'a kaseti kare, σ ni misirbaa k'a nyare ba σ bi mim hure awɔɔ m. A i nyinta Zi zi, an b'a hunka wɔɔ m.

³ Ho ku wɔɔ yi, σ a ma so bi, wɔɔ y'a pa dare awɔɔ m so, k'awɔɔ n a da ma, a a ze ku ra kan wɔɔ ki. Bi wɔɔ σ ze ku ra kan Zi ki kan a Nyi Yeezuu Krista ki.

⁴ Naa wɔɔ n'a gorsira bare awɔɔ ma, ku wɔɔ heernyɔɔ bi n yi gɔta.

U ta Woso lægure no σ

⁵ Lemim ku wɔɔ ma zi, σ n'a pa dare awɔɔ m bi ba n ni. Woso bi, lægure m. Monsigə ba zi fugaa y.

⁶ Ku wɔɔ hi, wɔɔ σ: «Wɔɔ σ ze ku ra kan ki», σ bokare, σ ni tam monsigə σ, ɲaar wɔɔ n'a bare, bi wɔɔ bir sira bare y.

⁷ Bi, ku wɔɔ i tam lægure σ, amba a muɲa ni lægure no σ bi ni, wɔɔ σ ze ku ra kan σ muno ki, b'a Nyi Yeezuu bi ma bi ni wɔɔ hubom wɔɔ mimbonyaaɔ haay no σ.

⁸ Bi ku wɔɔ σ: «Mimbonyaa ba wɔɔ ma y», bra wɔɔ n'a bare σ muɲɲɔɔ m, sira bi wɔɔ no σ y.

⁹ Ku wɔɔ σ mimbonyaaɔɔ ho σ le ma Woso taa, a wɔɔ mimbonyaaɔɔ sugur kam wɔɔ σ, an tɔɔgabaawar haay gu wɔɔ ma, bala, sirazaa m b'a tɔɔga so.

¹⁰ Ku wɔɔ hi, wɔɔ σ: «Mimbonyaaɔɔno bæ m wɔɔ ni», a ba wɔɔ σ ɲaarzaa, b'a meerbaa ba wɔɔ no σ y.

2

¹ M nyinzeennyino, naa gorsira ba mɔɔ ɔ awɔɔ minto, k'a bi mimbonyaa ba y. Bi, kɔ goaa mimbonyaa ba, wɔɔ mimbankarezaa ta ɔ Zɪ taa, Yeezuu Krista k'an tɪrɔa bi m.

² Bala, a mɪɲɲa ɪ nyinta mannɪhɔ wɔɔ mimbonyaa minto. Bi wɔɔ hɔɔ wɔɔ minto bɛɛ m bala y, durnyazanno haay hɔɔ minto m sɔ.

K'a zu muno ɲɔarɛ lɛ b'ɔ

³ Kɔ wɔɔ zu a lɛrɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ Woso dɔ.

⁴ Goaa k'a hi, a ɔ: «Mɔɔ dɔ», b'a bɪr zure a lɛrɔ wɔɔ ɔ, ɲɔaarzaa m, sɪra b'a nɔ ɔ y.

⁵ Bi kɔ goaa a meerbaa bi si, kan sɪra ki, a za a Woso ɲɔa paan.... Bi minto bi, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, ɔ ɪ kan ki.

⁶ Kɔ goaa a ɔ, a ɪ ɔɔtam kan ki, pakra m k'a mɪɲɲa m zu za a kɔ Yeezuu a sa b'ɔ.

⁷ M ɔɔasɪbɔɔ, lɛ daa bɛɛ mɔɔ n'a gorsira bare awɔɔ ma y, lɛ gusire m, awɔɔ n ta m a sɪɲɪɪda ɔ. Lɛ gusire naa dɔ, meerbaa k'awɔɔ ma bi m.

⁸ Bi kan bi ki, lɛ daa mɔɔ n'a gorsira bare awɔɔ ma. Bi naa sɪra, kan Krista ki, kan awɔɔ ki sɔ. Bala, monsigɔ ɪ cenim, lɛɛgure denter paan... b'ɪ yɔm kaka.

⁹ Goaa k'a ɔ, a ɪ lɛɛgure nɔ ɔ, an bɔkare, an sɔ a danyɪ m bi, a ɔɔta, an nɪ monsigɔ ɔ tee....

¹⁰ Goaa k'a danyɪ ɲɔa b'ɪ lɛɛgure ɔ, bi hɔsɪ ba zi an b'a dam ma, an a ka an a ɔm zɛ y.

¹¹ Bi goaa k'a sɔ a danyɪ m bi, monsigɔ nɔ an ta ɔ. A n nɪ tam monsigɔ ɔ, b'a n a dɔ kɔ ta an nawɔm ka y. Bala, monsigɔ b'a mɪm ta.

¹² A gorsira mɔɔ n'a bare awɔɔ ma, m nyino ɲɔarerɔ, bala, awɔɔ a mimbonyaa sugur yɪ, Yeezuu Krista tɔ minto.

¹³ Zɪrɔ, a gorsira mɔɔ n'a bare awɔɔ ma, bala, awɔɔ Goaa k'a nyinta ɔ a sɪɲɪɪda ɔ bi dɔ. A gorsira mɔɔ n'a bare awɔɔ ma ɔɔɔɔ pooro, bala, awɔɔ bɔr *Bɔnyaabarezaa ra.

¹⁴ A gorsira mɔɔ ba awɔɔ ma, m nyino ɲɔarerɔ, bala, awɔɔ Zɪ dɔ. A gorsira mɔɔ ba awɔɔ ma, zɪrɔ, bala, awɔɔ Goaa k'a nyinta ɔ a sɪɲɪɪda ɔ bi dɔ. A gorsira mɔɔ ba awɔɔ ma, ɔɔɔɔ pooro, bala, awɔɔ paɲɲa ta ɔ, bi Woso lemim ɔɔta awɔɔ ɔ, a bɔr *Bɔnyaabarezaa ra.

¹⁵ A bi durnya ɲɔa, kan hɔ k'a n'a nɔ ɔ bi ki y. Kɔ goaa durnya ɲɔa, Zɪ ɲɔarɛ b'a nɔ ɔ y.

¹⁶ Bala, hɔ haay k'a nɪ durnya nɔ ɔ bi, mesim letaama, mɪm letaama bonyaa, mɪɲɲabusure arzaka nɔ ɔ, naa haay n a tɔ Zɪ zi y. A tɔ a ɔ durnya nɔ ɔ.

¹⁷ Durnya ɪ cenim kan a letaamarɔ ki. Bi, goaa k'a nɪ Woso hɔɔnhɔ bam bi ɔɔtam dɔmɪm k'a nyarɛ ba ɔ bi nɔ ɔ.

Krista jɪm

¹⁸ M nyino ɲɔarerɔ, dɔmɪm jezaa a ku. Awɔɔ ma, n n a pa da, n ɔ, Krista jɪm b'ɪ zɛm. A n a sɪɲɪɪda sa naa ma, Krista jɪnnɔ wɔɔ a hunka ɔta. Na minto y'a ka, wɔɔ n'a dɔ wɔɔ ɔ, dɔmɪm jezaa a ku.

¹⁹ A tɔ ɲ y'a ɔ wɔɔ zi, bi ɲ n nyinta wɔɔ ɔɔɔɔ y. Kɔ nyinta ɲ y'a ɔ wɔɔ ɔɔɔɔ, ɲ ɔɔtam kan wɔɔ ki. Bi, pakra m, kɔ goaa haay n a dɔ paan... a ɔ, wɔɔ ɔɔɔɔ bɛɛ m goaa haay nɪ y.

²⁰ K'awɔɔ nɪ, Krista bi *Sent-ɛspri ka awɔɔ ɔ, b'awɔɔ haay, awɔɔ sɪra dɔ kɛɛɛ.

²¹ Mɔɔ n a gorsira ba awɔɔ ma, mɔɔ ɔ, awɔɔ n sira dɔ y, awɔɔ dɔ. B'awɔɔ dɔ sɔ, a ɔ, nɔaar n a to sira nɔ ɔ y.

²² Nka m nɔaarzaa? Kɔ bɪ m gɔaa k'a nɪ bɪsɪ kare, a ɔ, Yeezuu bɪ Krista bɛɛ nɪ y. Krista jɪm bɪ, gɔaa k'a bɪsɪ ka Zɪ kan Nyɪ kɪ ma m.

²³ Gɔaa nɪnjɔ haay k'a bɪsɪ ka Nyɪ bɪ ma, a ba kan Zɪ bɪ kɪ sɔ y. Gɔaa k'a a bɔ a lɛ ma, a ɔ, a Nyɪ bɪ dɔ bɪ, a ɪ kan Zɪ bɪ kɪ sɔ.

²⁴ Bɪ k'awɔɔ nɪ, kɔ lemim nɪnjɔ k'awɔɔ ma a sɪnjɪda ma bɪ n gɔɔta awɔɔ heer ɔ. Kɔ lemim nɪnjɔ k'awɔɔ ma bɪ gɔɔta awɔɔ heer ɔ, awɔɔ gɔɔta sɔ, an nɪ Nyɪ kan Zɪ kɪ nɔ ɔ.

²⁵ Lerbɔre nɪnjɔ kɔ Zɪ a bɔ wɔɔ m bɪ m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m.

²⁶ Naa gorsira ba mɔɔ ɔ awɔɔ ma gɔɔɔ kɔ ɪ lɛ n taa k'awɔɔ nyɔnnyɔɔ rɔ wɔɔ mɪto.

²⁷ K'awɔɔ nɪ, Sent-Espri k'awɔɔ sɪ Krista bɪ zɪ bɪ, a gɔɔta awɔɔ heer ɔ. Pakra bɛɛ m kɔ n nɪ hɔ dɪnda a m dɔ y. Sent-Espri nɪ hɔ haay dɪndare awɔɔ m. A hɔdɪndare bɪ sira m, nɔaar bɛɛ y. K'a gɔɔta Krista nɔ ɔ, amba a hɔ dɪnda awɔɔ m bɪ m.

²⁸ Ncɪnaaɔ bɪ, m nyɪnɔ nɔarɛrɔ, k'a gɔɔta Krista nɔ ɔ, k'a b'a hɪnka, k'ɔ heer n bɪr kookoo, kɔ wɔɔ bɪ nyannɪ yɪ a taa, ɔ ɔ ba ma laatu a zere hɪnnɪ ɔ y.

²⁹ K'awɔɔ dɔ, a ɔ, Krista tɪrga bɪ, k'a dɔ sɔ a ɔ, gɔaa k'a nɪ tɪrgabaa zɪ bare, Woso nyɪ m paan....

3

Woso nyɪnɔ

¹ K'a dɪga nɔare gɔta kɔ Woso a ka wɔɔ ɔ, an nɪ wɔɔ bɪrm a nyɪnɔ bɪ ma. Bɪ, sira m, Woso nyɪnɔ m wɔɔ m. Bɪ y'a ka, durnya b'a dam ma, an wɔɔ dɔ y. Bala, durnyazanno wɔɔ n Woso dɔ y.

² M gɔaasɪbɔɔ, naa ma kɛere bɪ, Woso nyɪnɔ m wɔɔ m. Bɪ, nyɪnta kɔ wɔɔ n nɪ zem b'a ɔ hɔ nɪnjɔ bɪ, bɪ n a hɪnka cɪna y. Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, k'a b'a hɪnka, wɔɔ zem bɪ bɔ kɔ ɔ kan kɪ. Bala, k'a lɔ, wɔɔ y'a yɪre.

³ Gɔaa nɪnjɔ k'an ta taaherle naa dɔ m Krista nɔ ɔ bɪ, a ɪ dɪntim gore a ma, k'a yɪ mɪnjɔ amba Yeezuu m mɪnjɔ bɪ m.

⁴ Gɔaa nɪnjɔ haay k'a mɪmbɔnyaa ba, kaanm a nawom Woso lɛ m, bala, mɪmbɔnyaa bɪ, kaanm lɛ m m.

⁵ Awɔɔ dɔ a ɔ, Yeezuu bɔr k'a bɪ mɪmbɔnyaarɔ gongɔ wɔɔ ma, bɪ mɪmbɔnyaa ba ma y.

⁶ Gɔaa nɪnjɔ haay k'a gɔɔta kan kɪ, a bɪr mɪmbɔnyaa bam dɔntɔ y. Gɔaa nɪnjɔ haay k'a nɪ mɪmbɔnyaa bam, a n a yɪ, b'a n a dɔ sɔ y.

⁷ M nyɪnɔ nɔarɛrɔ, k'a bɪ ye kɔ gɔsɪ n'awɔɔ nyɔnnyɔɔ y. Gɔaa k'a nɪ tɪrgabaa zɪ bam bɪ tɪrga, amba Yeezuu n tɪrga bɪ m.

⁸ Gɔaa k'a nɪ mɪmbɔnyaa bam, Sɔtaana gɔaa m. Bala, mɪmbɔnyaabɔr m Sɔtaana m a sɪnjɪda ɔ. Bɪ mɪntɔ y'a ka Woso Nyɪ bɪ n bɔr k'a bɪ Sɔtaana zɪbɛrɔ zaar ba.

⁹ Gɔaa nɪnjɔ haay kɔ Woso a yɪ bɪ bɪr mɪmbɔnyaa bam dɔntɔ y, a mɪsɪrbaa hɔdɔ bɪ y'a nɔ ɔ, a b'a dam ma, an mɪmbɔnyaa ba dɔntɔ y, bala Woso y'a yɪ.

¹⁰ Naa mɪntɔ y'a ka n nɪ Woso nyɪnɔ dɔ, n nɪ ɪ bɔ kɔ zɪ kan Sɔtaana hɔɔ kɪ. Gɔaa k'a bɪr tɪrgabaa zɪ bare y, b'a bɪr a danyɪ nɔam sɔ y, Woso gɔaa bɛɛ y.

Muno nɔare

¹¹ Kɔ sira m, lemim nɪnjɔ k'awɔɔ ma a sɪnjɪda ma bɪ n naa: ɔ kɔ nɔa.

¹² A b'a ba am Kayen ho bi ni y, ko *Bonyaabarezaa goaa m bi, a a danyi ze gar. Bi, bo minto an a ze? K'a zibæero woo nyunta bonyaa, a danyi bi zibæero woo n nyunta turga bi m.

¹³ Ko durnya so awoo m, m danyino, a bi ze kedæ y.

¹⁴ Woo do woo o, bo woo o ze no o, o bor misirbaa no o, ko woo o danyino nya bi minto. Gaa k'a bir a danyi noam bi goota ze no o.

¹⁵ Gaa ninjæ haay k'a so a danyi m bi, garzer m. B'awoo do a o, garzer deem taan... ba misirbaa k'a nyare ba o bi ni a zi y.

¹⁶ Ho k'a a ka woo n noare k'an ho ninjæ bi do ba n ni: Yeezuu a misirbaa ka woo minto. A a ga m so, woo n o misirbaa ka, o danyino minto.

¹⁷ Ko goaa i durnya naa do arzakaræ m, an a danyi yi cicir no o, b'a n a da han y, Woso noare bi y'a bam lo k'a bir a zaa o?

¹⁸ M nyino noareræ, o bi noare ba lemino m kan meerbaa ki no o y. U ko noa, zibææ bare kan sira ki no o.

¹⁹ Naa minto, woo y'a dore o o, o i sira no o, bi woo heerkoodæbaa yim zi.

²⁰ Bala, ko woo heer i mim kam woo ra, Woso gutabaa le da woo heer la, a ho haay do.

²¹ M goaasiboo, ko woo heer bir mim kam woo ra, woo heer koodæ Woso zi.

²² Ko woo ho ye han, woo y'a yire, bala, woo a lero woo si, o ni ho k'a no yi bi bare.

²³ Ba a le n na: K'o sira ka a Nyi Yeezuu Krista bi to o, k'o ko noa amba a le ka woo o bi m.

²⁴ Gaa k'a n'a lero woo sire, a i kan Woso ki, Woso ni kan ki so. Woo do woo o, a i kan woo ki, Sent-Espri k'a ka woo o bi minto.

4

Sent-Espri kan zinæ k'a ni Krista jinnæ o bi ki

¹ M goaasiboo, a bi sira ka gooo haay ko o, a i Sent-Espri m no woo o y. K'a o ka a lee a diga o ma, ko Sent-Espri o ni ta m paan... gee ho vanta m ge. Bala, noarlesinnisorazanno gota y'a kergu durnya ra.

² Ho ninjæ k'a n'a kare awoo m Sent-Espri bi do bi ba n ni: Gaa k'a bo a le ma, a o, Yeezuu Krista a ba goaa bi, a i Sent-Espri m.

³ Bi goaa haay k'a bir Yeezuu Krista kaseti kare ncinaa bi, bi zaa b'a Sent-Espri ni y. Zinæ k'a ni Krista jum no o bi m, awoo a ma, n n'a hure n o, a i zem bi. B'a lee ku durnya no o kaka.

⁴ Awoo ko Woso nyino n'awoo m bi, m nyino noareræ, awoo panja bor noarlesinnisorazanno woo duro ra. Bala, Sent-Espri k'a ni kan awoo ki bi panja le da zinæ k'a ni kan durnyazanno ki bi ra.

⁵ Durnyazanno n o ni, nni durnya mim dindam, durnya n'a tor kare o ma.

⁶ Woo, Woso gooo m woo m. Gaa k'a Woso do bi, a tor an n'a kam woo ma. Gaa ko Woso goaa bee bi bir a tor kam woo ma y. Bi, woo ni Sent-Espri k'an sira bi dom ma kan zinæ k'a ni Krista jum no o, an ni noar bam bi ki.

Noare bi, a to a o Woso zi

⁷ M goaasiboo, o ko noa, bala, noare bi, a to a o Woso zi. Gaa ninjæ haay k'a a mim noa Woso y'a yi, a Woso do.

⁸ Gaa k'a bir a mim noare, a n Woso do y, bala, Woso bi noarezaa m.

⁹ Woso ɲoare k'a hunka wɔɔ bire ɔ bi ba n ni: Woso a Nyi deem nyɔɔ durnya ɔ, kɔ wɔɔ n misɔrbaa ba a minto.

¹⁰ Ba a ɲoare bi n na: Wɔɔ bɛɛ ɪ Woso ɲoa y, a ɪ wɔɔ ɲoa. A y'a Nyi nyɔɔ, k'an bi nyɔnta mannɪhɔ wɔɔ mimbɔnyaarɔ minto.

¹¹ M gɔaasibɔɔ, kɔ Woso wɔɔ ɲoa ncɪnaaɔ, wɔɔ sɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ kɔ ɲoa.

¹² Gɔɪ n Woso yɪ cɪna y. Kɔ wɔɔ kɔ ɲoa, Woso ɪ kan wɔɔ kɪ, b'a ɲoare b'i kan wɔɔ kɪ paan....

¹³ Sent-Espri k'a a ka wɔɔ ɔ bi minto, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ ɪ kan kɪ, an nɪ kan wɔɔ kɪ.

¹⁴ Bi wɔɔ yɪ, wɔɔ n'a kasetɪ kare, wɔɔ ɔ, Woso a Nyi bi nyɔɔ k'an bi yɪ durnya bumbɔrezaa.

¹⁵ Gɔaa niɲɲə haay k'a bɔ a lɛ ma, a ɔ, Yeezuu Krista bi Woso Nyi nɪ, Woso ɪ gɔɔtam kan kɪ, an nɪ kan Woso kɪ.

¹⁶ Bi wɔɔ, wɔɔ Woso ɲoare k'an ta m wɔɔ minto bi dɔ, wɔɔ sɪra ka naa ɔ sɔ. Woso bi, ɲoarezaa m. Gɔaa k'a gɔɔta ɲoare nɔ ɔ, a zaa ɪ gɔɔtam kan Woso kɪ, Woso nɪ gɔɔtam kan kɪ.

¹⁷ Bi minto y'a ka, ɲoare nɪ wɔɔ nɔ ɔ paan..., wɔɔ n n'ɔ dam ma, ɔ heerkoodɛbaa yɪ dɔdɔkare hinnɪ ɔ. Bala, Yeezuu k'an hɔ niɲɲə bi, wɔɔ maam sɔ durnya naa dɔ nɔ ɔ.

¹⁸ Dabɔɔ ba ɲoare nɔ ɔ y. Bi ɲoare paan... ɪ lam nyibəə ra. Bala, nyibəə ɪ kan booti fɪryɪrɛ kɪ. Bi, gɔaa k'a nɪ nyi bare, ɲoare paan... b'a nɔ ɔ y.

¹⁹ Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ ɪ kɔ ɲoam, bala, Woso ɪ lɛɛ ka an wɔɔ ɲoa.

²⁰ Kɔ gɔaa a hi a ɔ: «Mɔɔ ɪ Woso ɲoam», an bɔkare, an sɔ a danyɪ m, ɲoaaɪzaa m. Sɪra m, gɔaa k'a bɪr a danyɪ k'a n'a yɪm bi ɲoare, a b'a dam ma, an Woso k'a bɪr a yɪm bi ɲoa y.

²¹ Ba lɛ kɔ Krista a ka wɔɔ ɔ bi n na: Gɔaa k'a nɪ Woso ɲoam, k'an a danyɪ ɲoa sɔ.

5

Kasetɪ kɔ Woso a ka

¹ Gɔaa niɲɲə haay k'a sɪra ka a ɔ, Yeezuu bi Krista m, Woso nyɪ m. Gɔaa niɲɲə haay k'a Zɪ ɲoa, a a Nyi ɲoa sɔ.

² Hɔ k'a n'a hunkare a ɔ, wɔɔ Woso nyɪnɔ ɲoa bi ba n ni: Kɔ wɔɔ Woso ɲoa, ɔ nɪ zure a lɛrɔ ɔ.

³ Ba wɔɔ ɲoare kan Woso kɪ bi n na: Kɔ wɔɔ n a lɛrɔ si. B'a lɛrɔ wɔɔ, mɔr gorezaa bɛɛ y.

⁴ Bala, gɔaa haay kɔ Woso y'a yɪ bi bɔr durnya ra. Hɔ k'a bɔr durnya ra bi, wɔɔ sɪrakare m.

⁵ Nka ɪ bɔr durnya ra? Kɔ bi m, gɔaa k'a sɪra ka, a ɔ, Yeezuu bi, Woso Nyi m.

⁶ Yeezuu Krista ɪ bɔr durnya ɔ, an a hunka hi m kan ma kɪ. Hi bɛɛ m bala y, hi m kan ma kɪ. Bi, Sent-Espri n'a kasetɪ kam, bala, Sent-Espri m sɪra.

⁷ ɲ kaakɔ, ɲ n'a kasetɪ kare:

⁸ Sent-Espri, hi kan ma kɪ. Bi ɲ kaakɔ rɔ wɔɔ kasetɪ deem ɲ n'a kare.

⁹ Kɔ wɔɔ ɪ gɔɔɔ kasetɪ sire, Woso kasetɪ bi gotabaa lɛ da. Ba Woso kasetɪ bi n na: A kasetɪ ka a Nyi b'ɔ.

¹⁰ Gɔaa k'a sɪra ka Woso Nyi b'ɔ, a ɪ kasetɪ naa dɔ m a heer ɔ. Gɔaa k'a n sɪra ka Woso ɔ bi, Woso ba an nawom ɲoaaɪzaa. K'a n sɪra ka kasetɪ kɔ Woso a ka a Nyi b'ɔ bi minto.

¹¹ Ba kaseti bi n na: Woso mısırbaa k'a nyare ba o bi ka woo o, bi mısırbaa bi do i Nyi bi zi.

¹² Gaa k'a ni kan Nyi bi ki, a i mısırbaa m. Gaa k'a ba kan Woso Nyi bi ki, a ba mısırbaa bi do ni y.

Mısırbaa k'a bir nyam bi dore

¹³ Naa haay gursira ba woo o awoo ma, awoo k'a ni sira kam Woso Nyi b'o bi, k'awoo n a do a o, a i mısırbaa k'a nyare ba o bi m.

¹⁴ Ho k'a ni woo heer bam kookoo Woso zi bi ba n ni: Ku woo ho ninne ye han an zu a hoonho o, a y'a tor kam woo ma.

¹⁵ Bi ku woo do, o o, ku bo woo ye han a y'a tor kam woo ma bi, woo do woo o, woo i ho ku woo ye bi m.

¹⁶ Ku gaa a danyi yi, an ni mimbonyaa bare, mimbonyaa bi do bir tam ze bince o, k'an yaa da. Woso mısırbaa kan o, ku mimbonyaa bi do bir tam ze bince o paan... y. Bala, mimbonyaa ta o, an ni tam ze bince o. Mimbonyaa bi do minto bee woo o, a yaa da y.

¹⁷ Zibee bonyaa haay bi, mimbonyaa m. Bi, mimbonyaa haay bee ni tam ze bince o y.

¹⁸ Woo do woo o, gaa ninne haay ku Woso a yi bi bir mimbonyaa bam donto y. Bala, Woso Nyi b'i dom ma, *Bonyaabarezaa bir heer bam ma y.

¹⁹ Woo do woo o, Woso gooo m woo m, bi durnya haay jilli i *Bonyaabarezaa wo o.

²⁰ Bi woo do so woo o, Woso Nyi bor, an bi woo hoon gu, k'o Woso paan... bi do. Bi Woso paan... Nyi Yeezuu Krista no woo n ta o. A m Woso paan..., a m mısırbaa k'a nyare ba o bi.

²¹ M nyuno nparero, a b'a ka a *wosobaawoonno woo da o y.

Ci huya hɔ kɔ ZAAN a ba

Ci huya hɔ kɔ Zaan a ba bi

gasɔɔrɛ

Zaan k'a n'a hure a munna ma Gaaagusire ci bi nɔ ɔ b' i ci huya hɔ naa do ba, an a nyɔɔ lɔ kɔ Woso a bɔ ɔ kan a nyɔɔ kɔ ma, a i yire i ɔ, kɔ deem kristagɔɔɔ sokuma m. K'a η dundo kɔ η nɔ kɔ ηɔa, kɔ η nɔ dundo a zi kan ηɔaahɔdɔndarezanno kɔ sɔ.

Gasɔɔrɛ

¹ Mɔɔ, *Gaaagusire, mɔɔ i ci naa do nyɔɔ lɔ kɔ Woso a bɔ ɔ bi ma kan a nyɔɔ kɔ, mɔɔ nɔ η ηɔam paan.... Mɔɔ bɛɛ bala y, bi mɔɔ kan gɔɔɔ haay kɔ η sira do rɔ wɔɔ kɔ sɔ.

² Sira i kan wɔɔ kɔ, b'a nyɔntam kan wɔɔ kɔ dɔmɔm k'a nyare ba ɔ bi nɔ ɔ.

³ Wɔɔ Zɪ Woso kan Yeezuu Krista, Woso Nyɪ bi kɔ barka nyɔntam kan wɔɔ kɔ, kan a cicirzere kɔ, a laafu kɔ, sira kan ηɔare kɔ nɔ ɔ.

Danyɔnɔ ηɔare

⁴ Mɔɔ heernyɔɔ gota yi, kɔ mɔɔ i nyɔɔ gɔsɔnnɔ yi, ηn'i tam sira zaa ra, amba le kɔ wɔɔ Zɪ Woso a ka wɔɔ ɔ bi m.

⁵ Naa ma kɛɛɛ bi, lɔ, mɔɔ y'a yere ɔbɔ han, ɔ kɔ ηɔa. Mɔɔ bir le daa gɔrsira bare ɔbɔ ma y, le kɔ wɔɔ yi halli a sɔnnɔda ɔ bi m.

⁶ Ba ηɔare n na: k'ɔ ta a lɛrɔ wɔɔ zaa bi ra. Le naa do awɔɔ nyɔnta a ma a sɔnnɔda ɔ, k'awɔɔ n ηɔare zaa bi sa.

⁷ Bala, braba gɔɔɔ m zanno a kɛrgu durnya ra. N bir kaseti kare η ɔ, Yeezuu Krista a ba gɔaa y. Gɔaa k'a nɔ naa bam bi, ηɔaarzaa m, Krista jum m.

⁸ K'a dundo a zi, a b'a ka awɔɔ zibɛɛ bi nyɔɔdɔ bi n nyaam y, bi k'a ganwɔrɛ haay k'an ta ɔ yi.

⁹ Gɔaa haay k'a bir gɔɔtam Krista hɔdɔndare nɔ ɔ, an n'a hɔɔnhɔ zum la bi, a zaa ba kan Woso kɔ y. Gɔaa k'a gɔɔta a nɔ ɔ, a i kan wɔɔ Zɪ Woso kɔ, a Nyɪ kɔ.

¹⁰ Kɔ gɔaa bɔr awɔɔ zi, b'a ba hɔdɔndare naa do nɔ ɔ, a b'a si a har ɔ y, a b'a nyaasi ka y.

¹¹ Bi gɔaa k'a nyaasi ka, a zɛ a ɔ kɔ ra kan kɔ a mimbunyaarɔ nɔ ɔ.

¹² Minno ta ɔ gota mɔɔ nɔ η ci bare awɔɔ ma, bi mɔɔ n a ηɔa kɔ m η ba, ci m kan gar hi kɔ nɔ y. A ηɔa mɔɔ ɔ kɔ m bɔr awɔɔ zi, kɔ m bi meer ba, m le m kan awɔɔ kɔ, kɔ wɔɔ heernyɔɔ n yi gota paan....

¹³ I danlɔ kɔ Woso a bɔ ɔ sɔ bi nyɔɔ i yaa dare ɔbɔ m.

Ci kaako ho ko ZAAN a ba

Ci kaako ho ko Zaan a ba bi

gasuore

Ci kaako ho naa do ba Zaan u a gaaasiba paan... ko n n'a birm Gayus ma. Nyinta b'u kristagoo leezaa ko ninne u, a zibee m munna kan kristagoo waa ki. Zaan n'a le hoo u, an a dondom so k'an dundo a zi kan Diyotrefes ki, bi zibee bi zore y.

Gasuore

¹ Maa, *Gaaagusire, maa i ci naa do nyoo m nuaarezaa paan... Gayus ma.

² M gaaasiba munna, maa y'a yem Woso han k'ibu n bir munna ho haay no u, k'ibu laafu bi n bir munna, amba i nyi ho bi m.

³ Maa heer yi nyinta guta, bala, danyino bor naa u, n'ibu m'isirbaa kaseti kare, n u, ibu i tam sira no u. Bi denter m, ibu i tam sira no u.

⁴ Maa heernyoo guta k'a le da haay bi, ko maa ma, n u, maa nyino waa i tam sira no u bi m.

⁵ M gaaasiba munna, ibu hoba munna kan danyino waa ki, baa kan saanaro waa ki so bi, sirakare zibee m.

⁶ N y'ibu munhabaa kaseti ka Krista goo taa. K'ibu i da n han amba Woso hoocho m, n zaa sare minto bi, a munna guta.

⁷ Krista to minto y'a ka, nu wuti, n'i tam, bi n hoo si goo ko n n Krista do ro waa zi y.

⁸ Bi waa, waa u ga m, u daahan ka goo waa duro u, k'u u da ma, u zi ba kan ko ki sira to ma.

Diyotrefes koroma kan Demetrus sirabaa ki

⁹ Maa ci ba Krista goo waa ma. Bi, Diyotrefes k'a n leezaabaa noam n barla bi, a bir yem maa ho ma y.

¹⁰ Bi, ko maa bi bor, maa bom ho ninne k'a a ba maa m haay kan a meerbaa bonyaa ki bi m. Bi, a n a ba naa n a bo y. A le baa k'a danyino waa si so y, goo ko n le n taa k'a n si ro waa a y'a tare n n tolle, an n n bom Krista goo waa barla.

¹¹ M gaaasiba munna, i bi goaa k'a bonyaa ba tar sa y, goaa k'a munna ba tar sa. Goaa k'a n'a munna bare, Woso goaa m, goaa k'a n'a bonyaa bare, a n Woso yi y.

¹² Ko Demetrus n, goaa haay y'a kaseti munna kare. Sira munna y'a kaseti kam. Waa y'a kaseti kam, b'ibu do, i u, waa kaseti bi, sira m.

Leersore

¹³ Minno ta u guta, maa n a nua ko m n ci ba ibu ma, bi maa le baa ko m n n gorsirabareho m kan gar hi ki n y.

¹⁴ A nua maa u, ko m b'i yi domum ninne u, k'u soora ba kan ko ki.

¹⁵ Ko laafu n bir kan ibu ki! Gaaasiboo waa i yaa dare ibu m, k'i yaa da gaaasiboo waa m, goaa biyee m.

Ci kɔ ZIIDI a ba

Ci kɔ Ziidi a ba bi

gasɔɔre

Ziidi bi, Yeezuu danzaa m, a ɪ ci bi ba. K'a n'a hire a ma Zakki danyi bi to ma m, wɔɔ ɔ Yeezuu danzaa m.

Ci bi ba a ɔ, kristagɔɔ haay ma. Ho k'a n'a dɪdam ci b'ɔ bi a yo k'a bir hɔdeem kan Pɪyɛɛr ci huya ho bi mim kɪ. Nɔaahɔdɪndarezanɔ wɔɔ, a ɔ, k'a η da jum ɔ. A n n'a hum kristagɔɔ wɔɔ m, kɔ η nɪ jum kɔɔkɔ sira hɔdɪndare bi nɔ ɔ.

A ɪ makrarɔ sam biisi minno ma k'a hɪnka a ɔ, gɔɔ kɔ η sira mim ma, ηnɪ bɔkare η n zu ɔ rɔ wɔɔ, Woso zem bi η dɔdɔ ka.

Ziidi ɪ yaa dam kristagɔɔ wɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪηηa Ziidi m nɪ ci bi bam, Yeezuu Krista zibəɛnyɪ m mɔɔ m, Zakki dam m mɔɔ m sɔ. Ci bi ba mɔɔ nawɔre awɔɔ ma, awɔɔ kɔ Zɪ Woso a ηɔa, an awɔɔ bir k'a yɪ a gɔɔ, an nɪ dɔre awɔɔ ma Yeezuu Krista tɔ ma rɔ wɔɔ.

² Bi, kɔ Woso n a cicirzere kan a laafɪ kɪ, a ηɔare kɪ ka awɔɔ ɔ gɔta.

Woso ηaahɔdɪndarezanɔ wɔɔ dɔdɔ yarm

³ M gɔaasɔɔ ηɔare nɔ ɔ, mɔɔ ηɔa gɔta kɔ m ci ba awɔɔ ma, kɔ m bɔmbɔre kɔ wɔɔ ɔ da kɔ ɔ, ɔ n ta m bi mim dɪnda. Bi, mɔɔ bi dɪga a, pakra m kɔ m ci bi ba awɔɔ ma dɪtaa, kɔ m a ye a han k'a zoo ba sɪrakare kɔ Woso a ka a gɔɔ wɔɔ ɔ gallem deem taan... dɔmum haay minto bi tɔ ma.

⁴ Bala, gɔɔ bɔnyaarɔ a da wɔɔ zi, Woso barka lemim bi η n'a nɔkɔm, k'a a da ma a mɪsɪrbaa ba a hɔɔnhɔ ma mimbɔnyaa bare nɔ ɔ, bɪsɪ ηn'a kam Yeezuu Krista ma, an bɔkare a mɪηηa y'a deem n sɔɔrezaa, a m wɔɔ Zuuba sɔ. Bi, Wosoci bi lɛɛ ka an gɔɔ nɔɔn duro dɔdɔyarɛ kɔ η n'a yum mim hɪ laaɔ.

⁵ Ho kɔ mɔɔ n'a ηɔam kɔ m a hɪ keere naa, awɔɔ dɔ mɪηηa, bi, mɔɔ le n taa kɔ m a tɔ da a nɔ ɔ. Zuuba k'a gɔɔ wɔɔ bɔmbɔ lombaa nɔ ɔ Ezipti kɔ ɔ bi, a a ya an so ra an gɔɔ kɔ η n ye ηnɪ sira ka ɔ rɔ wɔɔ zɪnzɛ.

⁶ Bi, malɛɛkarɔ kɔ η y'a bɪncɛrɔ tɔ, ηn'a zerga paηηa kɔ Woso a ka η ɔ bi rɛ rɔ wɔɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, Woso brɔɔ da baηηarɔ ɔ mɔnsigɛ nɔ ɔ dɔmum haay minto, k'a bi η dɔdɔ ka dɔdɔkare hinni gɔta b'ɔ.

⁷ Kɔ Sɔdɔm kan Gɔmɔɔr kɪ, kan kɔrɔ kɔ η nɪ η jɪr ma rɔ wɔɔ kɪ mim nɪ, awɔɔ dɔ sɔ. Kɔrɔ nɔɔn duro a mɪηηɔɔ sa, ηn'a ka dɪntim zibəɛrɔ wɔɔ ɔ sɔ, ηn'ɪ jaandare k'an bɔnyaa maam-maam bam. Naa tɔ ma m, Woso n η dɔdɔ yar, ηn'ɪ sɛ k'a lihɪre ba ɔ fɪryɪrɛ nɔ ɔ, η fɪryɪrɛ bi, makra m sɔ, k'a gɔaa haay zɛ kəbə.

⁸ Kan naa kɪ haay, gɔɔ kɔ η y'a da wɔɔ zi rɔ wɔɔ, a ba η nawɔre am kɔrɔ nɔɔn duro ho bi m. A hɔɔn η n'a dam mim danηadɔɔ ma, bi n'a kam ηn'ɪ jaan dam, η bir yem Zuuba ma y, malɛɛkarɔ paηηazannɔ ηn'ɪ η sonso wɔm sɔ.

⁹ A n bɔkare, Malɛɛkarɔ haay cir Misel mɪηηa, bɔr k'a ɔ, an nɪ bɪsɪ kam kan Sɔtaana kɪ Moyiisi gər sare ma bi, a n ye an meerbaa bɔnyaa ba Sɔtaana ma y. A hɪ a ɔ bala, a ɔ: «Zuuba fir kare ɪ ma.»

HINKARE CI

Hunkare Ci bi

gasuore

N y'a gungare n o, Zaan ko Yeezuu karindanyi m an Yeezuu Krista lemim nyinta ci ba an ciro kaakoro woo ba b'i Hunkare Ci bi ba so.

A i goota Kristazibeezanno buerehu yoo woo barla an gusi. N n a nyaso Krista kaseti bi kare to ma n ni ta m ko k'a ni hi bire ma n n'a birm Patmos o b'o. Woso n ho k'an ta o an ni zem bi bor bi hunka m k'a n a da ci o, an a nyoo sirakanno sokomaro ko n ni fir yim Krista to ma am a ho bi m no woo ma, ko n ni goota nni jum kookoo nni'a to o, bala, kristagoo ko n ni koro ko Rom a ga m, an a so o n ro woo haay i fir yim goota Krista to ma. Nyinta Zaan o Azii mineer o. Kristagoo sokomaro k'a ci bi nyoo n ma ro woo saanhuna, nyinta n y'a o ko bi do o so.

Ci bi, Krista k'a panja bor a junno ra an ni zem bi n da an a ka a sirakanno woo m menyoo yi, nni cirbae bi kan a ki heernyoo kan laafu ki no o bi mim an a dundam makraro no o.

N n ci bi ba k'a nyibae da sirakanno woo ma y, bi k'a n heer yo durnya bi domunno kusiro no o. Hunkare Ci bi makraro woo, a da n nawom woo han ko Krista ze bi kan a mumbore ki zibae bi nyoodo k'an ta o her kan booti ki bi do munja.

Gasuore

¹ Yeezuu Krista bi, Woso y'a ka o, k'an ho k'a ni zem bi nyinta o dutaa bi hunka a zibeenyino m. A maleeka a nyoo k'an b'a hi a zibeenyi Zaan m.

² A n ni Woso lemim bi hure, an Yeezuu Krista kaseti ka kan ho haay k'a a yi bi ki.

³ Mimbirenyintazaa m goaa k'a ni karinda bam, kan gooo ko n n'a tor kam wosolesinnisora meerbaa ma ro woo ki, nni zum ho ko n y'a gorsira ba b'o. Bala, wakati b'a zo.

Yaadare kristagoo ko n ni Azii o

⁴ Moo munja Zaan m ni gorsira naa do bam kristagoo sokomaro saanhunaro ko n ni Azii ko o ro woo ma:

K'a barka kan laafu ki yi, goaa k'an ta o, an nyinta o, an ni zem bi zi, kan espri saanhunaro ko n n'a duu jir o ro woo ki zi,

⁵ Kan Yeezuu Krista, kasetizaa paan..., k'a lee ka an a mum bo o gaeno bire o, a m durnya cinno woo cir bi ki zi.

Bo ni woo noam, an woo mimbonyaro sorgo a ma m,

⁶ an a ka, woo n o ba a cirbae mannubanno a Zi Woso zibae minto. A y'a ga leboore m kan panja ki domum k'a nyare ba o. Amina!

⁷ Ba n ni, a i zem warko no o, bi goaa haay y'a yim, baa gooo ko n y'a ze ro woo y'a yim so. Tara bure gooo heerzarle nyi kare a minto. In..., k'an yi maam!

⁸ Zuuba Woso a hi, a o: Moo m leekarezaa, moo m jezaa. Moo n ta o, m nyinta o, m n ni nyintaj o, ho haay Zuuba.

Zaan Goanyi bi makra yi

⁹ Moo munja Zaan, awoo danyi awoo zukuuzaa, furiye, cirbae kan tontore ki Yeezuu zuure no o, nyinta moo o, m ni tara deem ko hi bir ma, n n'a hum ma Patmos o, Woso lemim kan Krista kaseti kare ki minto.

¹⁰ *Sent-Espri zer mɔɔ ra Zuuba dɔmum deem hinni ɔ, mɔɔ n leer panɔazaa ma m je ɔ, ɪ ɔ, huure n n'a hem, an n'a hire, a ɔ:

¹¹ Ho k'ibu n'a yim bi gorsira ba ci ɔ, ɪ nyɔɔ kristagɔɔ sokomaro saanhunaro wɔɔ ma: Efɛzi ɔ, Simurn ɔ, Pergam ɔ, Tiyatur ɔ, Sardi ɔ, Filadelfii ɔ, kan Lawodisee ki ɔ.

¹² Mɔɔ n bo kɔ m diga goaa k'a ni meer bam kan mɔɔ ki bi ma. Bi kɔ mɔɔ m wusigɛ bi, mɔɔ sarma fitirero yi saanhuna.

¹³ Fitirero wɔɔ bire ɔ bi, mɔɔ goaa yi, an bo kɔ ɔ ɪ ɔ, Goanyi m, an huu jintɔ da a ra, an sarma hoɔso ɔ so a ci ɔ.

¹⁴ A mim bi kan a minkɛ bi ki nyinta fu fititi ɪ ɔ, ser ka m, gɛɛ lajaa m, a monyaaro wɔɔ ni yire ɔ, sewurɔ m.

¹⁵ A ganno bo kɔ ɔ kan zaan kɔ n y'a sor, an ni yom bi ki. A leer ni yire ɔ hiro gɔɔɔ susur m,

¹⁶ an ni monyaa saanhuna m a bisi ɔ. Kargɔ le huya ni bore a le ɔ. A meer ni yore ɪ ɔ, woso ni gum kan panɔa ki.

¹⁷ Ku mɔɔ yi bi, mɔɔ m do a taa ɪ ɔ ga mɔɔ ɔ. A n a bisi wo ka mɔɔ ra, an a hi, a ɔ: I da bi bo ɔ y, mɔɔ m leekarezaa, mɔɔ m jezaa,

¹⁸ mɔɔ n musir. Mɔɔ nyinta, m ga, bi ba n ni, mɔɔ musir dɔmum k'a nyare ba ɔ no ɔ, bi mɔɔ ɪ zɛ celenyino m kan gɛɛnokɔ hoɔ ki.

¹⁹ Ho k'ibu yi bi gorsira ba, kan ho kan ta ɔ ki, kan ho k'a ni zem bi bor bi ki.

²⁰ Ba monyaa saanhunaro k'ibu η yi mɔɔ bisi wo ɔ kan sarma fitirero saanhunaro wɔɔ ki ji n na: Monyaa saanhunaro wɔɔ, kristagɔɔ sokomaro saanhunaro wɔɔ maleekaro m. Fitirero saanhunaro wɔɔ kristagɔɔ sokomaro saanhunaro wɔɔ m.

2

Lemim Efɛzi kristagɔɔ sokoma minto

¹ Gorsira ba Efɛzi kristagɔɔ sokoma maleeka bi ma ncinaaɔ:

Goaa k'an ta monyaa saanhunaro wɔɔ m a bisi ɔ, an ni tam sarma fitire saanhunaro bire ɔ,

² bi y'a hi, a ɔ: Mɔɔ ibi kore kan ɪ tontɔɔre ki do, ibi bir yem gɔɔɔ bɔnyaaro ma y. Ibi gɔɔɔ ku η n'a hire a ma kristazibɛezanno, bi kristazibɛezanno bɛɛ ni η mɔ ro wɔɔ ka lɛɛ. Ibi bi η do nɔaarzanno.

³ Tontɔɔre ta ibi ɔ: ibi fir yi mɔɔ to ma, b'ibu n ɪ bo ɪ je ni y.

⁴ Bi mim kɔ mɔɔ n ta m kan ibi ki bi, ibi wo saa ɪ leekare nɔare kan mɔɔ ki bi ma.

⁵ Bince k'ibu nyinta ɔ, ɪ ɪ bo ɔ bi to da ɪ no ɔ. I ɪ bo ɪ taam k' biisi zibɛero wɔɔ boɔta. Ku n bɛɛ ni, mɔɔ zere ibi zi. Bi k'ibu n ɪ bo ɪ taam, mɔɔ y'ibu fitire bi sare a bince ɔ.

⁶ Ho ninɔ k'ibu n ta m bi, ibi nyi so Nikola gɔɔɔ wɔɔ zibɛero m, amba mɔɔ ho bi m.

⁷ Goaa k'a le n taa, k'an ho kɔ Sent-Espri n'a hum kristagɔɔ sokomaro wɔɔ m bi ma.

Damazaa bi, mɔɔ musirbaa go k'a ni arzana ɔ nyi kan ɔ an a bi.

Lemim Simurn kristagɔɔ sokoma ma

⁸ Gorsira ba Simurn kristagɔɔ sokoma maleeka bi ma ncinaaɔ:

A m leekarezaa, a m jezaa. A nyinta an ga, an a bo an bor musirbaa no ɔ, bi n ni meer naa do bare:

⁹ Mɔɔ ɔbu fɪrɪrɛ dɔ kan ɪ ɲɔa kɪ. Bɪ arzakazaa n'ɔbu m, mɔɔ gɔɔɔ kɔ ɲ ɔ zɪfɔrɔ n'a mɪ, ɲɪ bɔkare zɪfɔrɔ bɛɛ nɪ ɲ mɪ rɔ wɔɔ tɔzarɛ zɪbɛɛ kɔ ɲ nɪ ta m bɪ dɔ, Sɔtaana sokomacɛ nɪ ɲ mɪ.

¹⁰ ɪ bɪ nyɪ ba hɔ k'a n'a kam k'ɪ fɪr yɪ bɪ ma y. Sɔtaana y'ɔbu gɔɔɔ gɔsɪnnɔ dum lɔnnɔcɛ ɔ, k'a a gɪnga awɔɔ ma, b'awɔɔ fɪr yɪm dɔmɪm bu. ɓum kɔɔkɔ k'an ta an ɪ zɛ ku. Mɔɔ mɪsɪrbaa fɪrgɛ kare ɪ ɔ.

¹¹ Gɔaa k'a lɛ n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Espri n'a hum kristagɔɔɔ sokomaro wɔɔ m bɪ ma.

Damazaa bɪ bɪ fɪr yɪm zɛ hɪya hɔ ma fɪga y.

Lemim Pergam kristagɔɔɔ sokoma ma

¹² Gɔrsɪra ba Pergam kristagɔɔɔ sokoma malɛɛka bɪ ma ncɪnaaɔ:

A n nɪ kargɔ lɛ hɪyazaa m bɪ nɪ meer naa dɔ bare:

¹³ Mɔɔ bɪncɛ k'ɔbu n ta ɔ bɪ dɔ. Sɔtaana cɪrbɛɛduu bɪncɛ m. ɔbu gɔɔta ɪ nɪ nyasom mɔɔ tɔ m, ɔbu n sɪra ka mɔɔ ɔ to y, baa dɔmɪm nɪɲɲɔ kɔ ɲ mɔɔ kasɛtɪzaa paan... Antipas zɛ ɔ gɛr awɔɔ zɪ bɪncɛ kɔ Sɔtaana n ta ɔ b'ɔ.

¹⁴ Bɪ mɔɔ ɪ mim m kan ɔbu kɪ. Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ y'awɔɔ bɪrɛ ɔ, ɲɪ ye Balam* mim ma. A ɪ dɔndɔrɛ bɔnyaa ka Balak ɔ k'an Israyel nyɪnɔ nyɔnnɔɔta kɔ ɲ nɪ *wosobaawɔnnɔ mannɪ sim sɔ kan jaandare dɔ haay kɪ.

¹⁵ ɔbu zɪ sɔ bɪ, gɔɔɔ gɔsɪnnɔ ta ɔ, ɲɪ ye Nikola gɔɔɔ hɔdɪndare ma.

¹⁶ Bɪ minto bɪ, ɪ bɔ ɪ taam, kɔ n bɛɛ mɔɔ zɛrɛ ɔbu zɪ dɪtaa, m bɪ yar ba kan ɲ kɪ, m lɛ kargɔ bɪ m.

¹⁷ Gɔaa k'a lɛ n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Espri n'a hum sokomaro wɔɔ m bɪ ma.

Damazaa bɪ, mɔɔ *mann k'a nyaakom da kan ɔ, m jaa fu kɔ n tɔdaa gɔrsɪra ba ma bɪ ka ɔ. Gɔsɪ n tɔ bɪ dɔ dɔ kɔ gɔaa k'a a sɪ bɪ bɛɛ y.

Lemim Tiyatɪr kristagɔɔɔ sokoma ma

¹⁸ Gɔrsɪra ba Tiyatɪr kristagɔɔɔ sokoma malɛɛka bɪ ma ncɪnaaɔ:

Woso Nyɪ k'a mɪnyaaro bɔ kɔ ɔ kan sewurɛ kɪ, a ganno m bɔ kɔ ɔ kan zaantɔzaa kɪ bɪ nɪ meer naa dɔ bare:

¹⁹ Mɔɔ ɔbu zɪbɛɛrɔ, ɔbu ɲɔarɛ, ɪ srakare, ɪ zɪbɛɛ kan ɪ tɔntɔrɛ kɪ dɔ. ɪ zɪbɛɛrɔ k'ɔbu ɲ ba jɛ ɔ rɔ wɔɔ lɛ da bɪɪsɪ hɔɔ wɔɔ ra.

²⁰ Bɪ, mɔɔ heer bɪ nyɪnta kan ɔbu kɪ y. ɔbu k'ɪ ye Zezabel ma. Lɔ naa dɔ n'a hɪrɛ a ma wosolɛsɪnnɔsorazaa, an nɪ mɔɔ zɪbɛɛnyɪnɔ nyɔnnɔɔm, an nɪ hɔ dɪndare ɲ nɪ kɔ ɲ nɪ jaan da, kɔ ɲ nɪ wosobaawɔnnɔ mannɪ sim sɔ.

²¹ Mɔɔ toore ka ɔ k'an a bɔ a taam, b'a lɛ baa k'a a bɔ taam a jaandare nɔ ɔ y.

²² Dɪga! Mɔɔ y'a kare an wɔta yaaba m, an fɪr yɪ, a muno jaandɛnnɔ wɔɔ maam sɔ, kɔ ɲ n a bɔ a taam a zɪbɛɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ y.

²³ Mɔɔ y'a nyɪnɔ wɔɔ zɪnzɛm. Bɪ kristagɔɔɔ sokomaro wɔɔ haay y'a dɔrɛ ɲ ɔ: mɔɔ m gɔaa k'a gɔaa haay lɛtaama dɔ kan a heer kɪ. Bɪ mɔɔ y'awɔɔ gɔaa bɪyɛɛ hɔ kan ɔ, an a ga kɔ ɔ kan a zaa zɪbɛɛ kɪ.

²⁴ B'awɔɔ gɔɔɔ k'a nɪ Tiyatɪr ɔ, a gɔɔta a ɲ ye hɔdɪndare naa dɔ ma bɪ, awɔɔ n ye hɔ kɔ n'a hum ma Sɔtaana minno kɔ ɲ y'a nyaakom da rɔ wɔɔ ma y, awɔɔ n a ka ma k'a ɲ dɔ y. Maam bɪ mɔɔ bɪ m yarɛ m mɔr gorezaa ka awɔɔ m la y.

* 2:14 2:14 K'a dɪga 2 Pɪyɛr 2:15-16; Ziidi 11 bɪncɛ ɔ.

²⁵ Bɪ, k'a nyaso hɔ k'awɔɔ n ta m bɪ m bala kɔɔkɔɔ, k'an ta an mɔɔ zere dɔmum ku.

²⁶⁻²⁸ Damazaa bɪ, gɔaa k'a nyaso mɔɔ zibɛɛ bɪ m an ta an a nyare ku, mɔɔ paɲɲa kɔ mɔɔ muɲɲa a yɪ m Zɪ zi bɪ kan ɔ: Mɔɔ y'a kare an a so do gɔta ɔ, a y'a sore ɲ ɔ kɔsɪ-kɔsɪ, a yɪ ɲ zɔre amba nɪ gedro zɔm bɪ m. Mɔɔ dɔmure monyaa kan ɔ.

²⁹ Gɔaa k'a le n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Ǝspri n'a hum kristagɔɔɔ sokomaro wɔɔ m bɪ ma.

3

Lemim Sardi kristagɔɔɔ sokoma

ma

¹ Gɔrsɪra ba Sardi kristagɔɔɔ sokoma maleeka bɪ ma ncɪnaaɔ:

Gɔaa k'a nɪ Woso ɛspri saanhɪnaro m kan monyaa saanhɪnaro kɪ bɪ nɪ meer naa do bare: Mɔɔ ɪbɪ zibɛɛro dɔ, ɲ y'a le bore ɪbɪ ɔ ɲ ɔ, ɪ mɪsɪr, bala gɛr n'ɪ mɪ.

² ɪ tɔ ɔ, ɪ b'a ka an gɔɔta an n'a ɲɔam k'a ga bɪ n a nyambɔr y, a mɪm bɔ ɔ. Bala, mɔɔ yɪ, ɪbɪ zibɛɛ bɪ muɲɲabaa bɪ gɔta mɔɔ Woso mɪm ɔ y.

³ Hɔ k'ɪbɪ yɪ, ɪ ma sɔ bɪ tɔ da ɪ kɔ ɔ. Nyaso m k'ɪ ɪ bɔ ɪ taam. K'ɪbɪ n dundo ɪ zɪ, mɔɔ zere am koor hɔ bɪ m. B'ɪbɪ bɪ wakati kɔ mɔɔ n nɪ zem bɪ daata zɛ ɪbɪ ra bɪ dɔre y.

⁴ Bɪ kan bɪ kɪ, ɪbɪ gɔɔɔ gɔsɪnɔɔ ɪ Sardi ɔ, ɲ n dintim ka a huuro ma y. ɲ zum kɔ ɔ kan mɔɔ kɪ, huu furo n a ma, bala, ɲ y'a ga m.

⁵ Damazaa bɪ, huu fu dure a ma ncɪnaaɔ, mɔɔ b'a tɔ bɔm mɪsɪrbaa ci b'ɔ y. Mɔɔ y'a kasetɪ kam m Zɪ kan a maleekaro kɪ taa, mɔɔ ɔ, mɔɔ gɔaa m.

⁶ Gɔaa k'a le n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Ǝspri n'a hum kristagɔɔɔ sokomaro wɔɔ m bɪ ma.

Lemim Filadelfii kristagɔɔɔ sokoma ma

⁷ Gɔrsɪra ba Filadelfii kristagɔɔɔ sokoma maleeka bɪ ma ncɪnaaɔ:

Gɔaa muɲɲa, sɪrazaa bɪ, k'a nɪ David cɛɛɲɪ m, an a gɔm bɪ gɔsɪ b'a dam ma a n a ta y, an n'a tam bɪ gɔsɪ b'a dam ma an a gɔ y bɪ nɪ meer bare, a ɔ:

⁸ Mɔɔ ɪbɪ zibɛɛro dɔ: Ba n nɪ, mɔɔ cɛɛ gɔ, ɪ lɛɛ, bɪ gɔsɪ b'a dam ma an a ta y. ɪbɪ paɲɲa bɪ bɪ gɔta y, bɪ kan bɪ kɪ, ɪbɪ gɔɔta ɪ zu mɔɔ lemim ɔ, ɪbɪ n bɪsɪ ka mɔɔ tɔ ma y.

⁹ Sotaana sokomace gɔɔɔ kɔ ɲ ɔ, zɪfɔrɔ n'a mɪ rɔ wɔɔ, ɲɔaar ɲn'a bare, zɪfɔrɔ bɛɛ n ɲ mɪ y. Mɔɔ y'a kare, ɲnɪ bɔr, ɲnɪ bɪ kukurɛ zɛ ɪbɪ taa, bɪ ɲn'a dɔm ma ɲ ɔ, mɔɔ ɪbɪ ɲɔa.

¹⁰ Bala, ɪbɪ ɪ zum mɔɔ lemim ɔ kan tɔntɔure kɪ, mɔɔ dɔre ɪbɪ ma sɔ fɪyɪrɛ k'a nɪ zem bɪ bɔr durnya jilli nɔ ɔ k'a bɪ durnyazanno makra ba bɪ dɔmum ɔ.

¹¹ Mɔɔ zem zɔɔ, nyaso hɔ k'ɪbɪ ta m bɪ m kɔɔkɔɔ, kɔ gɔsɪ b'ɪbɪ fɪrgɛ bɪ yɔ ɪ nɪ y.

¹² Damazaa bɪ, mɔɔ y'a bam mɔɔ Zɪ Wosoce bɪ sago, a bɪ bɔm dɔ fɪga y. Bɪ mɔɔ yɪ m Woso tɔ gɔrsɪra bam ma, kan mɔɔ Woso kɔ tɔ kɪ, Zerizalem daa k'a a tɔ brama mɔɔ Woso zɪ an nɪ zerm bɪ kɪ, kan mɔɔ tɔ daa bɪ kɪ.

¹³ Gɔaa k'a le n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Ǝspri n'a hum kristagɔɔɔ sokomaro wɔɔ m bɪ ma.

Lemim Lawodisee kristagɔɔɔ sokoma ma

¹⁴ Gɔrsɪra ba Lawodisee kristagɔɔɔ sokoma maleeka bɪ ma ncɪnaaɔ:

Ba ho kɔ Amina, kasetzaa paan..., sirazaa, an a ze kɔ ra kan Woso ki ho haay dare sunjida ɔ bi n'a hum na:

¹⁵ Mɔɔ ɔbi zibæro do. ɔbi bi nyɔɔɔɔ, b'ɔbi bi kaare y. A nɔa mɔɔ ɔ k'ɔbi n bir nyɔɔɔɔ geɛ kaare.

¹⁶ Bi k'ɔbi n zaarɔɔ, ɔbi bi nyɔɔɔɔ, b'ɔbi bi kaare bi, mɔɔ y'ɔbi bɔɔɔ m le.

¹⁷ Bala, ɔbi y'a hire, ɪ ɔ: Hɔnyɔɔɔ n'ɪ mɪ, mɔɔ m ba hɔnyɔɔɔ, mɔɔ bir m kam hɔɪ ma do y, bi k'ɔbi n a do ɪ ɔ, ɪ ɪ fir nɔ ɔ, cɪcɪr nɔ ɔ, ɪ m nɔazaa, ɪ m bɔɔ, ɪ m digɪ bi.

¹⁸ ɔbi dɔndɔ mɔɔ nawom k'ɪ sarma kɔ η y'a sɔr bi si mɔɔ zi k'ɪ ba hɔnyɔɔɔ, k'ɪ huuro furo si, k'ɪ du ɪ ma, k'ɪ nyannɪ nyaakom da m. ɪ ho si ɪ to ɪ mim la k'ɪ ɪ da ma ɪ leɛ yɪ.

¹⁹ Gɔɔɔ haay kɔ mɔɔ nɔa rɔ wɔɔ, mɔɔ nɪ η bɔm zaa ɔ, m nɪ η hɔnhɔrm. Ncɪnaaɔ bi, ɪ to ɔ, k'ɪ ɪ bɔ ɪ taam!

²⁰ Ba mɔɔ jum ceɛ ma, m n'a zem na. Kɔ gɔaa mɔɔ leer ma, an ce bi le gɔ, mɔɔ gasom zi. M ho bi kan kɪ, an a bi kan mɔɔ kɪ.

²¹ Damazaa bi, mɔɔ y'a kare, an nyɪnta kan mɔɔ kɪ, m cɪrbæduu ra, amba mɔɔ m da ma sɔ, m ta m aa nyɪnta kan m Zi kɪ a cɪrbæduu ra bi m.

²² Gɔaa k'a le n taa, k'an ho kɔ Sent-Espri n'a hum kristagɔɔɔ sokomaro wɔɔ m bi ma.

4

Woso daɔɔɔ Arzana ɔ

¹ Bi je ɔ bi, mɔɔ m ya m a yɪ ceɛ n a gɔ brama, bi leer kɔ mɔɔ leɛ ka m a ma, an meer ba kan mɔɔ kɪ an bɔ kɔ ɔ kan huure leer kɪ b'a hi mɔɔ m, a ɔ:

Der naa ɔ, kɔ m ho k'a nɪ zem bi nyɪnta ɔ bi hɪnka ɪ m.

² Leɛm bi, Sent-Espri zer mɔɔ ra. Bi, mɔɔ duu yɪ brama b'ɔ, gɔaa nɪ nyɪntam la.

³ Gɔaa k'a nɪ nyɪntam la bi, bɔ a kɔ ɔ kan jaa kɔ n n'a birm zasɪ, n n'a birm sardɔannɪ bi kɪ. Bramahowosɔɔɔ k'a bɔ kɔ ɔ kan jaa kɔ n n'a birm emerodɪ bi n bir duu bi ma.

⁴ Duuro buhɪra a yaa si ɪ bir duu bi ma, bi duuro wɔɔ duro burɔ ɔ, gɔɔɔgusinno buhɪra a yaa si ɪ nyɪnta η la, ηnɪ huuro furo du a ma, sarma fiɔɔɔ nɪ η mim ma.

⁵ Brama nyakɪ nɪ bɔm duu bi nɔ ɔ kan leerlo kɪ, kan bramahɔɔnsire kɪ. Fɪtɪre saanhunaro nɪ cɪrbæduu bi jɪr ɔ, ηn'ɪ yom kan paɪɪa kɪ, brɔɔ m Woso espri saanhunaro wɔɔ.

⁶ Duu bi leɛ bi, bɔ a kɔ ɔ, ɪ ɔ, higɔta hi k'a nɪ yom pekɔ-pekɔ am kristal ho bi m bi m.

Hɔɔmɪsɪrɔ si ɪ bir duu bi ma. Nɪ nɪ mɪnyaarɔ m a mɛ ma jilli leɛ kan je kɪ.

⁷ Leɛkare hɔmɪsɪr bi, bɔ a kɔ ɔ kan poozaa kɪ. A huɪya ho bi, bɔ a kɔ ɔ kan nɔapoo kɪ. A kaakɔ ho bi meer ɪ bɔ kɔ ɔ kan gɔaa ho kɪ. A si ho bi bɔ a kɔ ɔ kan caa gɔta k'a wer bi kɪ.

⁸ Hɔɔmɪsɪrɔ wɔɔ za sɔrdɪ-sɔrdɪ, mɪnyaarɔ n bir η ma jilli, kan η nɔ ɔ kɪ. Sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, a hi nawom ncɪnaaɔ bi η bir a tore y, η ɔ:

«Mɪɪɪa, Mɪɪɪa, Mɪɪɪa, Zuuba, Woso paɪɪa k'a jirɔ ba ɔ, a ɪ nyɪnta ɔ, an ta ɔ, an nɪ zem bi.»

⁹ Bɪ kɔ hɔɔmɪsɪrɔ wɔɔ bɔr ŋn'a laa lɔm ŋn'a lɛ bɔm bɔ nɪ nyɪntam duu bɪ ra an mɪsɪr dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ b'ɔ, ŋn'a danj ɔ, ŋn'a yaa dam nɪ barka,

¹⁰ *gɔɔɔgusinno buhɪra a yaa si rɔ wɔɔ ɪ kukurɔ zɛrɛ bɔ nɪ nyɪntam duu burɔ ɔ an mɪsɪr dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ bɪ taa, ŋn'a danj ɔ, ŋn'a firgɛrɔ wɔɔ zom duu bɪ lɛɛ, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ:

¹¹ «Zuuba wɔɔ Woso, ɪbɪ ɪ ga lɛbɔɔrɛ, daɔrɛ kan paŋŋa kɪ m. Bala, ɪbɪ ɪ hɔ haay da: ɪbɪ yɪ ŋ ŋɔa, kɔ ŋ nɪ bɪr ta ɔ, bɪ y'a ka, ɪ ŋ da.»

5

Ci kan sinnyɛem kɪ

¹ Mɔɔ ci yɪ gɔaa k'a nɪ nyɪntam duu bɪ ra bɪ bɪsɪ wɔ ɔ, n n a gɔrsɪra ba a nɔ ɔ kan a burɔ kɪ, n n a kɔsɪ kɔsɪrɛ saanhɪna m.

² Mɔɔ malɛɛka paŋŋazaa yɪ, an n'a hum kan paŋŋa kɪ, a ɔ:

Nka y'a ga m, an ci bɪ gɔ, an a kɔsɪrɛrɔ wɔɔ cincer?

³ Bɪ gɔaa ba ɔ an nɪ brama gɛɛ, tara burɔ ɔ gɛɛ, tara noom ɔ, an n'a dam ma, an ci bɪ gɔ, gɛɛ an dɪga a y.

⁴ Bɪ, mɔɔ heer a zar kɔ n n gɔaa yɪ an a ga m an ci bɪ gɔ, gɛɛ, an dɪga a bɪ tɔ ma.

⁵ Gɔɔɔgusinno wɔɔ gɔaa deem n a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

ɪ b'ɪ heer zar y. Ba n nɪ, Ziida do poozaa k'an David yaŋŋa bɪ, k'a yɪ damazaa bɪ, an nɪ ci bɪ gom kan a kɔsɪrɛrɔ saanhɪna wɔɔ kɪ.

⁶ Kɛrɛ bɪ, mɔɔ sinnyɛem yɪ an jɪm, ɪ ɔ, a zɛ n y'a ɔ, duu bɪ bire ɔ, hɔɔmɪsɪrɔ wɔɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ kɪ m bɪr ma. A munɔ saanhɪna kan a mɪnyaarɔ kɪ saanhɪna, ŋ mɪŋŋɔɔ n Woso ɛspri saanhɪna k'a ŋ nyɔɔ tara burɔ ɔ rɔ wɔɔ.

⁷ A a zɔ k'a ci bɪ si bɔ nɪ nyɪntam duu bɪ burɔ ɔ bɪ bɪsɪ wɔ ɔ.

⁸ K'a ci bɪ si bɪ, hɔɔmɪsɪrɔ si rɔ wɔɔ kan gɔɔɔgusinno buhɪra yaa si rɔ wɔɔ kɪ kukurɔ zɛ sinnyɛem bɪ taa. Gɔaa biyɔɔ nɪ kɔnnɪ m kan sarma laagarɔ kɪ, tidɔɔr nyisi nɪ ŋ hɪnhɪn. Wosogɔɔɔ yaadare m.

⁹ Ŋ nɪ laa daa lɔrɛ, ŋ ɔ:

«ɪbɪ y'ɪ ga m ɪ ci bɪ si,
ɪ kɔsɪrɛrɔ wɔɔ cincer,
bala, n y'ɪbɪ zɛ ɪbɪ n gɔɔɔ bɔmbɔ do haay nɔ ɔ,
lemim biyɔɔ nɔ ɔ,
kɔrɔ y'a hɔnhɔ kɪ nɔ ɔ,
tara y'a hɔnhɔ ɪ ma bɪ m,
ɪ ŋ ka Woso ɔ.

¹⁰ ɪbɪ ŋ ba cinno,
mannɪbɛnnɔ wɔɔ Woso minto,
bɪ ŋ cirbɛɔ hum tara burɔ ɔ.»

¹¹ Mɔɔ dɪga, m malɛɛkarɔ cir leer ma, ŋ lɛ tisi-tisi kan tisi-tisi k'a lɛ ba ɔ y, ŋnɪ bɪr duu bɪ ma kan hɔɔmɪsɪrɔ kɪ, gɔɔɔgusinno kɪ.

¹² Ŋ n a leer busu kan paŋŋa kɪ, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ:

«Sinnyɛem kɔ ŋ y'a zɛ b'a ga m an paŋŋa yɪ kan arzaka kɪ, mindɔrɛ kɪ, kan dama kɪ, daɔrɛ kɪ, cirbɛɔ kɪ, lɛbɔɔrɛ kɪ.»

¹³ Hɔɔdare haay k'a nɪ brama, an nɪ tara burɔ ɔ, tara noom ɔ kan hɪ burɔ kɪ hɔɔmɪsɪrɔ haay kɔ ŋ nɪ ta ŋ ɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ ma ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ:

«Bɔ nɪ duu burɔ ɔ kan sinnyɛem bɪ kɪ m lɛbɔɔrɛ, daɔrɛ, cirbɛɔ kan paŋŋa kɪ yɪ dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ.»

¹⁴ Hɔɔmɪsɪrɔ siro wɔɔ n'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «Amina!» Gɔɔɔgusinno wɔɔ n kukurɔ zɛ, ŋn'a danj ɔ.

6

Leekare kosiirero sordiro waa hohorle

¹ Ko sinnyeem bi leekare kosiire bi hor saanhunaro waa bar la bi, moo yi, m a ma hoomisiro siro waa leekarezaa bi haen si bramahaeensire m, a u: «Bor!»

² Bi, moo sisi fu yi. Gaa k'a da u bi n sa nyasu a waa u. N n cirbae firge ka u, an ta k'a yaa yar ba, a i dama m, b'a dama yim.

³ K'a kosiire huya ho bi hor bi, moo ma hoomisir huya ho bi n haen si, a u: «Bor!»

⁴ Sisi vanta n a hunka piin...: N le ka gaa k'a da u b'u k'an laafu bo durnya u ko guu n bir ko zinzem, n kargo jinto ka u so.

⁵ K'a kosiire kaako ho bi hor bi, moo ma, hoomisir kaako ho bi haen si, a u: «Bor!» Bi, moo sisi kundeyi. Gaa k'a da u bi n ho ko n n mör gore makra bam ni bi n'a waa u.

⁶ Bi, moo ho ninne ma an bo ko u kan leer ki hoomisiro siro waa bire u, an n'a hire, a u: «Yiryaa makra ba deem, hindeem zibae busoo ma, naanyaa makra kaako, hindeem zibae busoo ma. K'a guota nyoo bi ma kan diven bi ki, i b'i waa da ma y.»

⁷ K'a kosiire si ho bi hor bi, moo ma hoomisir si ho bi m haen si, a u: «Bor!»

⁸ Bi, moo sisi vonnumezaa yi. Gaa k'a da u bi bir n nawom «ze» gaenoko n zu a je u. N panja ka u ko u n'a so tara bure zekumbir si kor bi deem u, ko u n guu zinzem kargo m, no m, yaaba bonyaa m kan poohoo ki m.

⁹ K'a kosiire soor ho bi hor bi, moo guu ko u yi u zinzem Woso lemin kan kaseti ko u y'a ka bi minto ro waa nyiro yi, manniduu bi letaa.

¹⁰ N n' zee dam kan panja ki, u u: «Zuuba munja, sirazaa, ubi maasire bare an ta an domum kara ku k'i bokare i dudo ka, i waa ma bi zim bo durnyazanno ma?»

¹¹ N n huu fu ka u gaa biyae u, n n a hi u ni, ko u n'a ya, nni bor a ma poore, k'an ta, an u zibaeokoonro kan u danyino ko u ni zem bi u zinzem am u ho bi m no waa lezerle domum ku.

¹² Bi, k'a kosiire sordi ho bi hor bi, moo taranyinnere guta yi. Woso n a ba kundeyi u peera ko n y'a ba hoomisir ka kundeyi m, mom bi jilli n a ba i u ma m.

¹³ Monyaaro n sur tara u, i u, hinhir gandaara i soon jingir sur.

¹⁴ Brama n a gor i u, wotaa n y'a gor. Ciro haay kan tararo ko u ni hi bire u ro waa ki n'a gaa a bincero u.

¹⁵ Tara bure cinno, guu guu, yarbanno cinno, arzakazanno kan panjazanno ki, lonno kan soamunjaazanno ki, u haay, a nyaakom dinda ciyaaro kan cigaeziro ki u.

¹⁶ N n a hi ciro kan jaaroo waa ki m, u u: «K'a dinda waa ra, k'a waa nyaakom da laato gaa k'a ni nyintam cirbaedu buro u bi meer ma, kan sinnyeem bi nomaa ki.

¹⁷ Bala, u nomaa domum guta i bor, nka n n'a dam ma an bole ni?»

7

Guu ko u Woso makra yi ro waa

¹ Bi je u bi, moo maleekaro yi si, nni jum tara gorga si bi no u. N ni tara bure hinhir si bi nyasu, ko hinhir si b'a da ma an hon tara bure u, higota bure u, gee go deem taan... bure u y.

² Mɔɔ maleeka vanta yi, an a to dogor o, an Woso misir bi ho makra sa a wo o. A n a leer busu guta an a hi maleekaro siro ko η ni panja m, ηn'a dam ma, ηn'a bonyaa ba tara kan higuta ki m no wɔɔ m, a o:

³ «A bi hosɔ ba tara m kan higuta ki, goro wɔɔ ki m, ko wɔɔ n makra da wɔɔ Woso zibænyino wɔɔ tusæ o y.»

⁴ Bi, mɔɔ gɔɔɔ ko η Woso makra bi yi a tusæ ma ro wɔɔ le ma: η tisi-tisi zoro busi yaa si, ηni makra bi yi, Israyel nyino paryaa buerehuya bi no o.

⁵ Ziida paryaa ma, gɔaa tisi-tisi buerehuya, η makra bi no η tusæ ma. Ruben paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya; Gaad paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya;

⁶ Aseer paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya; Neftalii paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya; Manase paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya;

⁷ Simunyon paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya; Levii paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya; Isakaar paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya;

⁸ Zabulon paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya; Zozef paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya; Benzaamen paryaa ma, η tisi-tisi buerehuya, ηni makra bi m a tusæ ma.

Gɔɔɔ cir k'a le ba o

⁹ Bi je o bi, mɔɔ gɔɔɔ cir guta yi, gɔaa b'a dam ma, an η le sa y. Tara y'a honho, do y'a honho, koro y'a honho, lemim y'a honho gɔɔɔ m. η n jum brama cirbæduu bi kan sinnyæm bi ki taa, ηni zaba huuro du a ma, ηn'i be læro m a wo o.

¹⁰ η n a leer busu brama, ηn'a hure, η o: «Bombore bi, a to a o wɔɔ Woso k'a ni nyintam cirbæduu ra kan sinnyæm bi ki zi!»

¹¹ Maleekaro haay ko η y'a ze ko ra ηni bir cirbæduu bi ma ro wɔɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ ki, homisir siro wɔɔ ki kukure ze ηn'a meer ku tara ma duu bi le o, ηn'i Woso dan o.

¹² η n'a hure, η o: «Amina! Wɔɔ Woso n daore yi kan leboore ki, mindore, barka yaa, cirbæ kan panja ki yi doɔraa k'a nyare ba o no o. Amina!»

¹³ Gɔɔɔgusinno wɔɔ gɔaa deem meerbaa sa, an a hi mɔɔ m, a o: Gɔɔɔ nɔɔn duro ko η zaba furo du a ma ro wɔɔ, nkɔɔ ni? A to η y'a o ka?

¹⁴ Mɔɔ n a nyi bo no, mɔɔ o: Mɔɔ Zuuba, ubu y'a do! A n a hi mɔɔ m, a o: Bo η y'a o fir guta bi no o. A huuro wɔɔ sorgo η y'a o, sinnyæm ma bi no o, η fu n bo.

¹⁵ Bi minto y'a ka, ηn'i junum Woso cirbæduu bi le o, ηn'i daore zi bam sinuu o kan a gunuu o ki a ce o b'o. Bi, bo ni nyintam a cirbæduu bi ra bi dore η ma.

¹⁶ No bi η zem do, misir bi η nyasom do y, wosogure kan sinseem ki bi nare η ma do y.

¹⁷ Bala, sinnyæm k'a ni junum cirbæduu bi buræ o bi n ni yure η dunder. A kare η læ, an ta η ni misirbaa himinyaaro bince o. Bi Woso yi η nyifeer do haay gongom ma.

8

Kosire saanhina ho hørle

¹ Ko sinnyæm bi kosire saanhina ho bi hor bi, læ ze si... brama o, an ta, an minifi bukerku ku.

² Bi, mɔɔ maleeka saanhinaro ko η ni Woso taa ro wɔɔ yi. η n huurero gɔɔɔ ka η o saanhina.

³ Maleeka vanta n bɔr an bɪ jum mannijaa bɪ lɛ ɔ. A n tidɛər nyisi laaga kɔ n y'a ba sarma m bɪ sa a wɔ ɔ, n n tidɛərlo ka ɔ gɔta k'an a zɛ kɔ ra kan wosogɔɔ wɔɔ haay yaadarɛrɔ kɪ k'a nɪ ɲ ka Woso ɔ sarma mannijaa k'a nɪ cirbɛɔduu bɪ lɛ ɔ bɪ burɛ ɔ.

⁴ Tidɛər sinɲɛ bɪ n a to maleeka bɪ wɔ ɔ kan wosogɔɔ wɔɔ yaa dare kɪ, an der an ta Woso taa.

⁵ Maleeka bɪ n tidɛər nyisi mɔr bɪ sa, an mannɪduu bɪ sɛ sa an a da ɔ, an a han, an a zo tara burɛ ɔ. Bramahɛənsirero, leerlo kɪ, brama nyakɪ kan taranyɲɲɛrɛ kɪ nyɪnta ɔ.

Leekare huurero sɔrdɪrɔ wɔɔ

⁶ Maleeka saanhɪnarɔ kɔ ɲ nɪ huurero saanhɪnarɔ wɔɔ m bɪ, ɲ y'a banka ka ɲ hɛ.

⁷ Leekarezaa b'a huure bɪ hɛ: Lajaa kan sɛ kɪ an a war kɔ ma kan ma kɪ sur tara burɛ ɔ. Sɛ n tara burɛ zekumbir kaako bɪ deem sa kan tara burɛ zekumbir kaako bɪ deem gɔrɔ kɪ, burbutur do haay kɪ.

⁸ Maleeka hɪya hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Hɔ m, an bɔ kɔ ɔ kan ci gɔta kɔ sɛ a sa, n n a nyɔɔta n a da higɔta ɔ kɪ. Higɔta bɪ zekumbir kaako bɪ deem a ba ma.

⁹ Higɔta bɪ hɔɔmɪsɪrɔ wɔɔ zekumbir kaako bɪ deem nɔ n gɪnga, kɔɔlɔɔ gɔta-gɔtarɔ wɔɔ zekumbir kaako bɪ deem n a zar.

¹⁰ Maleeka kaako hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Monyaa gandaa n a to brama an a da an nɪ birɛ, ɪ ɔ sɛwɛrɛ m. A da a ɔ kɔyaarɔ zekumbir kaako bɪ deem kan himɪnyaarɔ wɔɔ kɪ ra.

¹¹ Monyaa bɪ do to m «kɔsɪ-kɔsɪ». Hiro wɔɔ zekumbir kaako bɪ deem n a ba «kɔsɪ-kɔsɪ», gɔɔɔ n gɪnga gɔta hiro wɔɔ kɔ ɲ y'a ba kɔsɪ-kɔsɪ minto.

¹² Maleeka si hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Wosogure zekumbir kaako bɪ deem kan mom zekumbir kaako bɪ deem kɪ, monyaarɔ zekumbir kaako bɪ deem kɪ n a ba monsigɛ. Sinuu zekumbir kaako bɪ deem n a ba monsigɛ, gunuu maam sɔ.

¹³ Mɔɔ n dɪga, m cɛda yɪ werle ma brama nɔyaa ɔ, m a ma, an n'a hum kan paɲɲa kɪ, a ɔ: «A yɪm kɔsɪ! A yɪm kɔsɪ! A yɪm kɔsɪ, tara burɛ gɔɔɔ wɔɔ ma huurero kɔ maleekarɔ kaakɔrɔ wɔɔ n nɪ zɛm k'a b'a hɛ bɪ minto.»

9

¹ Maleeka soor hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Mɔɔ n monyaa yɪ, an a to brama ɔ, an b'a da. N n yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ bɪ cɛlenyɪ ka ɔ.

² A n yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ bɪ lɛ gɔ, sinɲɛ n bɔ ɔ, ɪ ɔ, sɛ gandaa sinɲɛ m. Sinɲɛ bɪ n a ka woso kan hɪnhɛr kɪ n a ba kundɛ.

³ Bɪsɪnɔ n bɔ sinɲɛ bɪ do nɔ ɔ, ɲn'a kɛrgu tara burɛ ra. N n paɲɲa ka ɲ ɔ, am tara burɛ bɔɔrɔrɔ hɔ bɪ m.

⁴ N n lɛ ka ɲ ɔ: Kɔ ɲ bɪ hɔsɪ ba tara burɛ bur nɪ, bɪ ɲ bɪ hɔsɪ ba gɔ m, gɛɛ hɔ k'a nɪ lɛɛ dam tara burɛ ɔ bɪ nɪ y. Bɪ kɔ ɲ n nyaa ba kan gɔɔɔ kɔ Woso makra ba ɲ tusɛ ɔ rɔ wɔɔ kɪ bala.

⁵ N zaa ka ɲ ɔ kɔ ɲ n fir ka gɔɔɔ wɔɔ ma mom soor tɔr, bɪ kɔ ɲ bɪ ɲ zɪnzɛ y. Bɪ fir kɔ ɲ n'a kam gɔɔɔ ma bɪ bɔ kɔ ɔ kan bɔɔrɔ k'a nɪ guaa hanm bɪ kɪ.

⁶ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ bɪ, gɔɔɔ zɛ birm, bɪ ɲ b'a yɪrɛ y. ɲ y'a ɲɔam k'a gɪnga, bɪ zɛ bɪ y'a sire ɲ lɛɛ.

⁷ Bɪsɪnɔ wɔɔ duro bɔ ɲ y'a ɔ kɔ ɔ kan sisiro kɔ ɲ mɔr da ɲ ma k'a ta ɲ nɪ yar ɔ rɔ wɔɔ kɪ. ɲ minno wɔɔ ra bɪ, a k'an naa ɪ ɔ, sarma firgɛro m. ɲ meerlo wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan gɔɔɔ hɔɔ kɪ.

⁸ ɲ minkɛro n bɔ kɔ ɔ kan lanno hɔɔ kɪ, ɲ sɔrɔ n bɔ kɔ ɔ kan poozaa sɔrɔ kɪ.

⁹ N̄ curo wɔɔ k'an naa ɪ ɔ, pɔyaa gonɲoro ŋ yɪ ŋ ka a ma, ŋ zaro wɔɔ bɔgɔr bɪ n bɔ kɔ ɔ kan sisiro tɛrkɔrɔ kɔ ŋ bra si ŋn'i tam yar ɔ rɔ wɔɔ bɔgɔr kɪ.

¹⁰ N̄ monno wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan bɔɔrɔrɔ monno kɪ, ŋ karɔ n ta ɔ. N̄ monno wɔɔ ŋ paŋɲa bɪ n ta ɔ, k'a fir ka gɔɔɔ ma mom soor tɔr.

¹¹ N̄ cir bɪ m yaa gandaa k'a nɔ tekka ba ɔ maleɛka kɔ n n'a birm *ebree lemim m «Abadɔn», n n'a birm grekkɪ m «Apoliyɔn» bɪ m.

¹² Lɛɛkare kɔsɪ bɪ cem: Ba kɔsɪ vantɔɔ huyɔɔ n nɪ zem k'a b'a nya ɔ na.

¹³ Maleɛka sɔrdɪ hɔ bɪ n a huure bɪ hɛ: Bɪ, mɔɔ leer ma an a to sarma manɲɲaa kɔɔn siro k'a nɪ Woso lɛɛ bɪ zeezi.

¹⁴ A n n'a hum maleɛka sɔrdɪ hɔ k'a nɪ huure bɪ m bɪ m, a ɔ: «Bar zɛ maleɛkarɔ siro kɔ ŋ yɪ ŋ sur Efratɪ kɔ gɔta burɔ ɔ rɔ wɔɔ ma.»

¹⁵ N n bar zɛ maleɛkarɔ siro kɔ ŋ y'a banka ŋn'i dɔm wakati, dɔmum, mom kan dɔɔraa kɪ minto, k'a bɪ zamaa zekumbir kaako deem zɛ rɔ wɔɔ ma.

¹⁶ Bɪ, mɔɔ sisiro zannɔ wɔɔ lɛ ma: N̄ miliyɔn zɔɔhɪra.

¹⁷ Sirozannɔ kɔ ŋ y'a hunka mɔɔ m makra bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ ba n nɪ: Gonɲoro ŋ yɪ ŋ ka a ma, ŋnɪ bɔ kɔ ɔ kan sɛ kɪ, bɔrame kɪ, kidibirmɛ kɪ. Sisiro wɔɔ minno wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan poozannɔ minno kɪ, sɛ n nɪ bɔrɛ ŋ lɛ ɔ kan siŋɲɔ kɪ, kidibir kɪ.

¹⁸ Kɔsɪ kaakɔrɔ nɔɔm, sɛ, siŋɲɔ kan kidibir kɔ ŋ nɪ bɔrɛ ŋ lɛrɔ ɔ, gɔɔɔ zekumbir kaako deem zɛ.

¹⁹ Bala, sisiro wɔɔ paŋɲa bɪ, ŋ lɛrɔ an ta ɔ kan ŋ monno kɪ sɔ. Kɔ sɪra nɪ, ŋ monno wɔɔ bɔ ŋ y'a ɔ kɔ ɔ kan minno kɪ, ŋ minno n tɪnta ɔ, bɪ n'a kare ŋn'a dam ma, ŋn'i fir kam gɔɔɔ ma.

²⁰ Kɔ gɔɔɔ kɔ ŋ gɔɔtarɔ wɔɔ nɪ, gɔɔɔ kɔ ŋ n gɪnga fɪryɪrɛrɔ nɔɔn duro nɔ ɔ rɔ wɔɔ, ŋ n a bɔ a taam ŋn'a wɔbɔmbɔ a zibɛɛrɔ wɔɔ ɔ y. N̄ gɔɔta, ŋn'i zinɛrɔ, *wosobaawɔnnɔ kɔ ŋ yɪ ŋ ba sarma m gɛɛ wanzur m, gɛɛ zaan m, gɛɛ jaa m, gɛɛ gɔ m, kɔ ŋ b'a dam ma, ŋnɪ lɛɛ yɪ, ŋnɪ mim ma, ŋnɪ ta rɔ wɔɔ dan ɔ y.

²¹ N̄ n a bɔ a taam ŋn'a wɔbɔmbɔ a gɛrzerɛ, a wɔkurero, a jaandare kan a kombaarɔ wɔɔ kɪ ɔ y.

10

Maleɛka kan ci poore kɪ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ maleɛka paŋɲazaa deem yɪ, an a to brama, an nɪ zerm, warko n a kurɛ ɪ ɔ, huu m. Brama hɔwasɪsɔrɛ n a bɪr a mim ma, a meer nɪ yɪrɛ ɪ ɔ wosogure m. A gannɔ nɪ yɪrɛ ɪ ɔ sɛ y'a zaa da.

² Ci poore n'a wɔ ɔ, an gɔ. A n a bɪsɪ gam to higota ra, an a jɪsa gam to tara ra.

³ A n zee gɔta da, an bɔ kɔ ɔ kan poozaa baadare kɪ. K'a zee bɪ da kan paŋɲa kɪ bɪ, bramahɛənsire saanhɪnarɔ wɔɔ baa da.

⁴ Kɔ bramahɛənsire saanhɪnarɔ wɔɔ baa da bɪ, mɔɔ nyɪnta kɔ m a gɔrsɪra ba, mɔɔ leer ma an a to brama, an n'a hum mɔɔ m, a ɔ: Bramahɛənsire saanhɪnarɔ wɔɔ leer nyaakɔm da, ɪ bɪ ŋ da ci ɔ y.

⁵ Maleɛka kɔ mɔɔ nyɪnta m a yɪ, an nɪ jɪnɪm higota kan tara kɪ burɔ ɔ bɪ, a a bɪsɪ wɔ busu brama, an a wer si

⁶ k'an bɔ m mɪsɪr dɔɔraa nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ, an brama da kan tara kɪ kan hɔɔ haay kɔ ŋ nɪ ŋ nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ, an higota da kan hɔ k'a n'a nɔ ɔ bɪ kɪ m, a ɔ: Dɔmum dare ba ɔ dɔ y.

⁷ Dòmum kò maleeka saanhuna hò bɪ n n'a huure bɪ heɲ ɔ bɪ, Woso mim k'a nyaakom da bɪ kò yɪre, amba a hɪ a zibænyɪno lesinnɪsorazanno padare m bɪ m.

⁸ Leer kò mɔɔ ma an a to brama b'a ya an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Ta, ɪ ci kò n y'a gò maleeka k'a nɪ junum higota burə ɔ kan tara kɪ wɔ ɔ bɪ si.

⁹ Mɔɔ nɪ m zɔ maleeka bɪ ma, m a ye han k'an ci poore bɪ ka m ɔ. A n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: A si, ɪ sɔ. A nyɪntam kɔsɪ-kɔsɪ ɪbɪ nɔ ɔ. Bɪ, a nyɪntare am zɔɔn hò bɪ m ɪbɪ lɛ ɔ.

¹⁰ Mɔɔ n ci poore bɪ si maleeka bɪ wɔ ɔ, m a sɔ. Mɔɔ lɛ ɔ bɪ a nyɪnta am zɔɔn hò bɪ m. Bɪ kò mɔɔ sɔ bɪ, mɔɔ nɔ a ba kɔsɪ-kɔsɪ.

¹¹ N n a hɪ mɔɔ m, n ɔ: A a ga m k'ɪbɪ n ɪ ya, ɪ Woso lɛ si ɪ so ra koro gɔta minto, tararə gɔta minto, lemim gɔta kan cinno gɔta kɪ minto.

11

Kasetizanno huyɔɔ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, n n niigə gɔ ka mɔɔ ɔ, an bɔ kò ɔ kan hò makra bare gɔra kɪ, n n'a hɪ mɔɔ m, n ɔ: wuti, ɪ Wosoce bɪ makra ba kan manɲjaa bɪ kɪ, k'ɪ gɔɔ kò nɪ Woso dan ɔ b'ɔ rɔ wɔɔ lɛ sa.

² Bɪ kò Wosoce jɛer bɪ nɪ, k'ɪ to maam, ɪ b'a makra ba y. Bala, a da n y'a ɔ doro vantɔɔ kò nɪ zem bɪ tɔntɔ tara mɲɲa bɪ ra mom busi a yaa hɪya nɔ ɔ rɔ wɔɔ wɔ ɔ.

³ Bɪ mɔɔ y'a kam mɔɔ kasetizanno huyɔɔ wɔɔ m yɔrgɔrɔ huuro du a ma, nɲɪ Woso lɛ si nɲɪ so ra dòmum tisi kan a zɔɔhɪra a busɔrdɪ kɪ nɔ ɔ.

⁴ Kasetizanno huyɔɔ wɔɔ, oliviye huyɔɔ wɔɔ m kan fitire cɪntarahɔɔ huyɔɔ kò nɪ junum durnya Zuuba taa rɔ wɔɔ kɪ m.

⁵ Kò gɔaa ɔ k'a bɔnyaa ba nɪ, sɛ n nɪ bɔre n lɛ ɔ, an n junno wɔɔ bɪ. Denter, kò gɔaa ɔ k'a hò bɔnyaa ba nɪ, a a ga m, k'an ga ncɪnaaɔ.

⁶ Bala, n y'ɪ lɛ m k'a brama ta, bɪ la b'a dam ma, an tɔkɔ n wosolɛsinnɪsɔra meerbaa dòmum ɔ y. N y'a da ma, nɲ'a ka hi n a lɔr ma. N y'a da ma nɲ'a ka fir do haay n bɔr durnya ɔ, dòmum kò n y'a nɲa ma.

⁷ Bɪ kò n kasɛtɪ bɪ ka nɲ'a nya, hɔnyaaazaa k'a n'a tom yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ b'ɔ bɪ wutim yarm kan n kɪ, an bɔr n la, an n zɪnzɛ.

⁸ N gæro wɔɔ gɔɔtam kò gɔta kò n n'a birm makra nɔ ɔ Sodòm kan Eziptɪ kɪ bire ma. Bunce bɪ do n yɪ n Zuuba bɪ wɔ ɔ godarkora ma bɪ.

⁹ Koro y'a hɔnhɔ, do y'a hɔnhɔ, lemim y'a hɔnhɔ, kan tararə y'a hɔnhɔ kɪ zem bɪ diga n gæro ma dòmum kaakɔ kan a kur kɪ, bɪ, n bɪ yere n birle ma y.

¹⁰ Durnyazanno y'a heer nyɔɔre n mim ma, n nyɪntam heer nyɔɔ nɔ ɔ, n ganwore nyɔɔm kò ma, kò wosolɛsinnɪsɔrazanno huyɔɔ nɔɔn duro fir ka n ma gɔta bɪ minto.

¹¹ Bɪ dòmum kaakɔ kan a kur kɪ rɔ nɔɔn duro jɛ ɔ bɪ, Woso a ka mɪsɪrbaa hoonsi n gasɔ n ɔ, nɲɪ wuti, nɲɪ junɲum. Bɪ, nyibæ gɔta gasɔ gɔɔɔ kò nɪ digare n ma rɔ wɔɔ ɔ.

¹² N leer gɔta ma an a to brama, an n'a hure n nɪ, a ɔ: «K'a der naa ɔ!» Bɪ n der brama warkɔ nɔ ɔ, n junno wɔɔ mɪm m.

¹³ Wakatɪ bɪ do ɔ bɪ, taranyɲɲere paɲɲazaa nyɪnta ɔ. Tara bɪ do nɔ ɔ, cɛ bu barla, cɛ deem wurgə haay, bɪ gɔaa tisi saanhuna ɪ gɪnga tara bɪ nyɲɲere nɔ ɔ. Nyibæ gasɔ gɔɔɔ kò n gɔɔta rɔ wɔɔ ɔ, nɲ'a lɛ bɔ brama Woso ɔ.

¹⁴ Kɔsɪ hɪya hò bɪ cem. Ba «kɔsɪ» kaakɔ hò n nɪ zem lɛem na.

Huure saanhina ho

¹⁵ Maleeka saanhina ho b'a huure bi he: Leer gutoo n a to brama, n'a hire, η o: «Woo Zuuba Woso kan a Krista ki y'a so durnya cirbæ b'o keere. A cirbæ bum doora k'a nyare ba o no o.»

¹⁶ Gooogusinno buhira a yaa si ro ko η ni Woso taa ro woo, n'i nyintare a cirbæduuro ra ro woo kukure ze, n'a meer ku tara ma, n'a dan o,

¹⁷ n'a hire, η o:

«Woo i barka dare ibu m Zuuba Woso panja k'a jire ba o, ibu n ta o, i nyinta o. Bala, ibu i panja gota hunka i i cirbæ cunta.

¹⁸ Tara cinno wuti nomaa m, b'ibu nomaa i bor. Gæno dödokare domum m naa, ibu zibænyino lesinnisorazanno ganwore yire domum m naa, kan wosogoo woo ki, gooo ko η ni nyi bare ibu tom no woo ki, gooo poorero kan gooo gutoo ki. Goo ko η ni durnya zarm no woo zinze domum m naa.»

¹⁹ Bi je o bi, Wosoe k'a ni arzana o b'a go, *gaaasibabaa daka bi n a hunka Wosoe o b'o. Keere bi, brama nyakuro, leerlo kan bramahænsirero ki, taranyinjore ki lajaa panjazanno ki nyinta o.

12

Lo kan munda ganda ki

¹ Makra ganda a hunka brama. Lo m, an wosogure du a ma, mom n'a ganno taa, an monyaa buerehuya ku a mim ma, i o, firge m.

² A n ni jisi m, an ni zee dare a nyoosibare nobusu no o.

³ Makra vanta n a hunka brama. Munda gandaara m bombæeda yoyy... A mim saanhina, a minno bu, firgero saanhina n a minno woo ma.

⁴ A mom bi n brama monyaaro zekumbir kaakoro woo deem waa, an a sur tara o. Munda bi n a da lo k'a ni nyi yim bi le o, ko nyi bi bi bo k'a a da ma a mom.

⁵ Lo bi n nyi bi yi yar. A n n'a so tara bure koro haay o kosi-kosi. Bi, n y'a nyi bi busu, n n der m Woso zi a cirbæduu bi jir o.

⁶ Keere bi, lo bi bra si an ta poohoon o. Poohoon bi do Woso bince banka o a to ma, ko n n'a tor o domum tisi zoohura busordi o.

⁷ Yar nyinta o brama b'o: Misel kan a maleekaro ki yar ba kan munda bi ki. Munda bi kan a maleekaro ki ni yar bam so.

⁸ Bi, Misel kan a maleekaro ki bor η la. Munda kan a maleekaro ki ba bince m brama do y.

⁹ N n munda gota bi bra n n a da tara o. A m mum gusire, n n'a birm minkagoarazaa gee Sotaana, a le taa k'a hi, a o, jum, a m ni bra bam durnya haay m bi. N y'a bra n n a da tara o kan a maleekaro ki.

¹⁰ Moo n leer panjazaa ma brama, an n'a hire, a o: «Woo Woso bombore domum a ku. Woo Woso panja kan a cirbæ ki domum n a ku, a Krista panja domum a ku. Bala, bo ni mim kam woo danyino ra Woso taa sinuu o kan a gunuu o ki bi, n bi bra n n a da tara o:

¹¹ Bi woo danyino woo bor la sinnyem bi ma panja m, kan η mutjoo kaseti kare ki m. Bala, η ye ηni kaanm a misirbaa m, ηni ye ze ma.

¹² Arzana kan a gooo ki k'a heer nyoo, tara kan higota ki kosi i kan awoo ki. Bala, Sotaana zer awoo zi nomaa n a heer o, bala, a a do a o, a domum n goota hosi y.»

¹³ Munda bi k'a bi diga a, η y'a bra n'a dam bi, a a da a ra, an ni lam lo k'a nyi yi yar bi ra.

¹⁴ Bɪ, n cɛda za huiyɔɔ wɔɔ ka lɔ b'ɔ kan wer an ta poohɔɔn ɔ bɪnce kɔ n y'a ka ɔ, k'an nyɪnta ɔ kɔ n n'a tɔr ɔ b'ɔ dɔɔraa kaakɔ kan a kur kɪ nɔ ɔ, laato munda bɪ ma.

¹⁵ Keere bɪ, munda bɪ hi bɔ a re gɔta am koyaa hɔ bɪ m, lɔ bɪ je ɔ, k'an a gaa an cenim.

¹⁶ Tara n bɔr an b'a da lɔ bɪ han, an yar ɔ, an koyaa kɔ munda b'a bɔ a re bɪ mom.

¹⁷ Munda bɪ k'a heer nɪ busum kan lɔ bɪ kɪ bɪ, a yar bɪ le bɪr kan lɔ bɪ yanɔɔ kɔ η gɔta ηn'ɪ zum Woso lɛrɔ ɔ, ηnɪ gɔta Yeezuu kasetɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁸ A m bɪ, an gɔta higota nyɪntaa bɪ ra.

13

Hɔɔturmɔɔ huiyɔɔ

¹ Keere bɪ, mɔɔ hɔturma yɪ an wuti an nɪ bɔm higota b'ɔ. A minno bu, a mim saanhɪna. A minno wɔɔ, firgɔrɔ bu nɪ η la. A minno wɔɔ ra bɪ, Woso sonsɔ tɔ n ta η ma.

² Hɔturma kɔ mɔɔ yɪ bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan bɔnla kɪ. A ganno n bɔ kɔ ɔ kan *ursi ganno kɪ, a le n bɔ kɔ ɔ kan poozaa hɔ kɪ, munda bɪ n a paɲɲa ka ɔ kan a cirbɛɛ kɪ, le gɔta kɪ.

³ A minno wɔɔ deem nɪ yɪre ɪ ɔ, a sakɔ n y'a ɔ, k'an ga, b'a sakore maam-maam bɪ nyim bɪ nya. Durnya haay n a le bɔ ɔ, ηnɪ zu a je ɔ.

⁴ N n munda bɪ da ɔ, bala, a ɪ paɲɲa ka hɔturma b'ɔ, ηn'a da ɔ, η ɔ: «Nka n'a makra bam kan hɔturma bɪ kɪ? Nka y'a da ma, an zoo ba kan kɪ?»

⁵ N n a da meerbaa ma k'an a le bɔ a ɔ, k'an Woso sonsɔ wɔ. N le ka ɔ k'an zi ba mom busi a yaa huiya.

⁶ A n a le gɔ, an nɪ Woso sonsɔ wɔre an n'a tɔ kan a har bɪ kɪ sonsɔ wɔre, kan gɔɔɔ kɔ η nɪ arzana ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

⁷ N le ka ɔ k'an yar ba kan wosogɔɔ wɔɔ kɪ, k'an bɔr η la. N paɲɲa ka ɔ do y'a hɔnhɔ, kɔ y'a hɔnhɔ, lemim y'a hɔnhɔ kan tara y'a hɔnhɔ kɪ burɛ ɔ.

⁸ Kɔ durnya gɔɔɔ haay n a da ɔ kan gɔɔɔ niɲɲoo kɔ η n η tɔ gɔrsɪra ba sinnyeem kɔ n y'a ze bɪ misɪrbaa ci b'ɔ hal durnya siɲɲɪda ma rɔ wɔɔ kɪ.

⁹ «Gɔaa k'a le n taa bɪ k'an a ma!

¹⁰ Kɔ n y'a cinta kɔ gɔaa m ta lombaa ɔ, ta an nawom lombaa ɔ. Kɔ n y'a cinta kɔ kargɔ n gɔaa ze, kargɔ n n'a zem. Wosogɔɔɔ tontɔɔre wakati m naa kan η sirakare kɪ.»

¹¹ Mɔɔ m ya, m hɔturma vanta yɪ, an nɪ bɔm tara ɔ. A minno huiya, an bɔ kɔ ɔ kan sinnyeem minno kɪ. A n nɪ meer bare am munda bɪ hɔ bɪ m.

¹² A n nɪ leekare hɔturma bɪ paɲɲa m haay, an nɪ zi bam leekare hɔturma bɪ mum m. A n a ka durnya kan gɔɔɔ kɔ η nɪ durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ nɪ leekare hɔturma kɔ n y'a sakɔ maam-maam, a nyi m n nya bɪ danj ɔ.

¹³ A ɪ makrarɔ gɔta bam. A a ka se n'a tom brama sɔ an nɪ zerm tara burɛ ɔ, gɔaa haay mum ɔ.

¹⁴ Bra an n'a bam tara burɛ gɔɔɔ m kan makrarɔ gɔɔɔ kɔ n yɪ η ka ɔ k'a nɪ η ba leekare hɔturma bɪ mum ɔ rɔ wɔɔ kɪ. A a hɪ durnyazanno wɔɔ m, a ɔ, ηnɪ hɔturma kɔ n y'a sakɔ kargɔ m, a nyim n nyɔɔ bɪ bɔkɔre ba.

¹⁵ N paɲɲa ka hɔturma huiya hɔ b'ɔ k'an meeyaa ka hɔturma bɪ bɔkɔre b'ɔ, k'a n'a da ma an meer ba sɔ. Gɔaa haay k'a bɪr hɔturma bɪ bɔkɔre bɪ danj ɔ bɪ, k'an a ka kɔ η n η zinze.

¹⁶ Hoturma b'i paŋŋa bam guɔɔ ma, guɔɔ poorero gee guɔɔ guɔɔ, arzazanno gee ŋʊazanno, soamɪŋŋaɔzanno gee lonno, an nɪ gorsira bare ŋ bɪsɪ wɔ ma gee ŋ tuse ma.

¹⁷ Gɔaa b'a dam ma an hɔ hɛɛ gee an hɔ si k'a ba hoturma bɪ makra m, a to gee a to bɪ lesarenyɪ m a mɛ ma y.

¹⁸ Mindɔre bɪnce n naa: Bala, gɔaa k'a hɔɔn ta ɔ k'an lesarenyɪ kɔ hoturma bɪ n ta m bɪ jɪ hɪ. Gɔaa makra m lesarenyɪ bɪ m. Lesarenyɪ bɪ zɔrsɔddɪ busɔrdɪ yaa sɔrdɪ.

14

Sinnyɛem kan guɔɔ kɔ ŋ bombɔre yɪ rɔ kɪ

¹ Bɪ, mɔɔ m ya, m dɪga, m sinnyɛem bɪ yɪ, an jum *Siyon ci bɪ burɔ ɔ, gɔaa tisi-tisi zɔrɔ busɪ a yaa siro kɔ ŋ y'a to kan a zɪ to kɪ gorsira ba ŋ tuse ma rɔ wɔɔ nɪ kan kɪ.

² Mɔɔ leer ma, an a to brama an bɔ kɔ ɔ kan higotɔɔ susur bɪnce kɪ, an bɔ kɔ ɔ kan bramahənsire paŋŋazaa kɪ. Bɪ, leer kɔ mɔɔ ma bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan konnɪ zennɔ kɔ ŋ n'a konnɪ zem nɔ laa leer kɪ.

³ Ŋ n'i laa daa lɔre cirbæduu kan hɔɔmɪsɪrɔ siro wɔɔ kɪ, guɔɔgusinno wɔɔ kɪ taa. Bɪ gɔaa ba ɔ, an b'a dam ma an laa bɪ do dɪnda kɔ gɔaa tisi-tisi zɔrɔ busɪ a yaa siro kɔ ŋ bombɔre yɪ tara burɔ ɔ rɔ wɔɔ bɛɛ y.

⁴ Guɔɔ m, ŋ n a mɪŋŋɔɔ zar kan lanno kɪ y, ŋ n dintim zi ba kan lanno kɪ y. Zu ŋ nawom kɔ ɔ kan sinnyɛem bɪ kɪ bɪnce haay k'a nɪ tan ɔ b'ɔ. Ŋ bombɔre yɪ guɔɔ bire ɔ, ŋnɪ lɛɛkare guɔɔ, n nɪ ŋ ka Woso ɔ kan sinnyɛem bɪ kɪ ɔ.

⁵ Ŋɔaar n nyɪnta ŋ lɛ ɔ y, bala, kɔrɔma ba ŋ gur zi y.

Malɛka kaakɔrɔ lemim

⁶ Mɔɔ malɛka vanta yɪ an wer brama yaa ɔ, an nɪ lemim nyɪnta k'a nyare ba ɔ bɪ m, k'a pa da guɔɔ kɔ ŋ nɪ tara burɔ ɔ rɔ wɔɔ m, tara y'a honhɔ kɪ, do y'a honhɔ kɪ, lemim y'a honhɔ kɪ, kɔ y'a honhɔ kɪ m.

⁷ A n n'a hum leer paŋŋazaa m, a ɔ: «K'a nyi ba Woso m, k'a a lɛ bɔ ɔ, bala, a dɔdɔkare wakati a ku. K'a bɔ ɪ brama da kan tara kɪ, higotɔ kan himinyaarɔ kɪ bɪ da ɔ!»

⁸ Malɛka vanta n zu lɛɛkarezaa bɪ jɛ ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «A a da! A a da! *Babilɔnnɪ kɔ gota b'a da! A y'a ka tararɔ haay n a jaandare bonyaabaa dɪvɛn bɪ mi!»

⁹ Malɛka kaako hɔ n zu malɛka hɪyɔɔ wɔɔ jɛ ɔ, an n'a hɪrɛ kan leer paŋŋazaa kɪ, a ɔ: «Kɔ gɔaa hoturma bɪ bɔkɔrɛ bɪ da ɔ kan a mɪŋŋa kɪ, k'a a makra bɪ yɪ a tuse ma gee a wɔ ma,

¹⁰ a zaa Woso nɔmaa dɪvɛn bɪ mire. A heerbusu dɪvɛn paan..., dɪvɛn k'a a to nɔmaa laaga ɔ bɪ, a bɪ mim sɔ. B'a firyɪrɛ dɔm sɛ ɔ kan kidibir sɛ kɪ malɛkarɔ mɪŋŋɔɔ wɔɔ kan sinnyɛem bɪ kɪ mɪm ɔ.

¹¹ Ŋ firyɪrɛ sɛ siŋŋɔ bɪ derm dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ. Bɪ, guɔɔ kɔ ŋ hoturma bɪ da ɔ kan a bɔkɔrɛ bɪ kɪ, ŋnɪ yɛ a to makra ma rɔ wɔɔ bɪ mɛnyɔɔ yɪm sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ y.»

¹² Guɔɔ kɔ ŋ nɪ zum Woso lɛrɔ ɔ, ŋnɪ sira ka Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ tɔntɔrɛ dɔmɪm m naa.

¹³ Mɔɔ leer ma brama, an n'a hɪrɛ, a ɔ: naa gorsira ba: «Mim-birenyɪntazanno m guɔɔ kɔ ŋ gɪnga Zuuba zaa zuure nɔ ɔ rɔ wɔɔ m dɪtaa.» «Sent-ɛspri a hɪ, a ɔ: sira m, kɔ ŋ n a kɔrɛ mɛnyɔɔ da. Bala, ŋ zibæro mɪŋŋɔɔ wɔɔ ɪ zure ŋ jɛ ɔ.»

Hɔdare durnya ɔ

¹⁴ Mɔɔ m ya, m warku yi fu. Warku bi burə u bi, gɔaa ni nyintam, an bɔ ku u kan gɔaa nyi ki. Sarma firgə n'a mim ma, gore lezaa n'a wɔ u.

¹⁵ Bi je u bi, maleeka vanta n bɔ Wosoce u b'u, an a leer busu, an a hi gɔaa k'a ni nyintam warku burə u bi m, a u: «I gore bi sa, i hɔ dam, bala, hɔdare dɔmum y'a ku. Bala, hɔ ma tara burə u.»

¹⁶ Gɔaa k'a ni warku burə u bi n a gore bi sa, an a nyɔɔ tara burə u, an hɔ k'a ni tara burə u bi da.

¹⁷ Mɔɔ m ya, m maleeka deem yi, an bɔ Wosoce u arzana u. Guere lezaa n'a wɔ u sɔ.

¹⁸ Maleeka vanta n a ya, an bɔ mannijaa bi bince u. A paɲɲa n bɔr se ra. A n a leer busu kan paɲɲa ki an a hi maleeka k'a ni gore lezaa bi m, a u: «I gore lezaa bi nyɔɔ, i tara burə diven gɔ bi nyi bi nɔ m. Bala, a nyi bi ma.»

¹⁹ Maleeka bi n a gore bi sa, an a nyɔɔ tara burə u, an tara burə diven gɔ nyi bi nɔ m, an a nyɔɔ an a zar Woso nɔmaa mɔr gɔta u.

²⁰ N n tonto ra mɔr gɔta b'u ku bi toore ma. Ma n bɔ an der an b'a dam ma an sisi mom an a sarbur ku, an bra, an yar an a zɔ cilo zɔɔhura bunɛɛhɔ ma.

15

Maleeka saanhınaro kan kurmə kəsıro ki

¹ Mɔɔ m ya, m makra vanta yi brama gandaa u, a dıgama sɔra n ta u. Maleekaro saanhınaro ni kəsıro saanhına m a wɔ u. Kəsıro jezanɔ m, bala, brɔɔ ni Woso heerbusu bi zibəə nyambɔrle.

² Mɔɔ m higota hi k'a ni yom peku-peku an bɔ ku u kan kristal ki yi, an a war ku ma kan se ki. Mɔɔ yi sɔ gɔɔɔ ku η bɔr hoturma bi ra kan a bɔkore bi ki, kan a tɔ bi lesarenyi bi ki ra rɔ wɔɔ n jum higota hi k'a ni yom peku-peku am kristal hɔ bi m bi jir ma, ηn'i Woso kɔnnıro m.

³ N n'i laa ku Mɔyiisi, Woso zibəənyi a lɔ bi lɔre, sinnyɛem bi hɔ ki, η u: «Zuuba Woso paɲɲa k'a jire ba u zaa, ıbu zibəəro wɔɔ gɔta, ηni muɲɲa paan..., ηn'a ga dıgama m. Tararo haay cir, ıbu n'a bam haay bi tırga, sira m sɔ, Zuuba!

⁴ Nka i bi nyi bare ıbu tɔ m, an a le bɔ u? Bala, ıbu y'i deem n muɲɲa. Tararo haay zere ηni b'ıbu da u. Bala, ıbu dɔdɔkare b'a hunka.»

⁵ Bi je u bi, mɔɔ yi Wosoce ku gɔaasıbabaa kaseti peerace bi n ta u bi n a gɔ brama.

⁶ Maleeka saanhınaro ku η ni ta kɔsı saanhına rɔ wɔɔ n bɔ Wosoce u b'u. N n huu furo ku η ni yom nɔ wɔɔ du a ma, ηni sarma hɔsoauro so a ci u.

⁷ Hɔɔmısturo siro wɔɔ deem n sarma laaga saanhınaro ka maleekaro saanhınaro wɔɔ u, Woso k'an mısır dɔɔraa k'a nyare ba u bi nɔmaa ni η hinhan.

⁸ Sıɲɲə n Wosoce bi han, Woso leɔbɔre kan a paɲɲa gɔta bi ki minto. Bi gɔaa b'a dam ma, an gası Wosoce b'u ku kɔsı saanhınaro ku maleekaro saanhınaro wɔɔ bɔr η ni rɔ wɔɔ n nya y.

16

Laaga saanhınaro

¹ Mɔɔ leer gɔta ma an a to Wosoce bi zeezi, an n'a hum maleeka saanhınaro wɔɔ m, a u: «K'a ta, a Woso nɔmaa k'a ni laaga saanhınaro wɔɔ u rɔ wɔɔ lo tara burə u!»

² Lækkare maleeka bi n ta, an aa a laaga ho bi lo tara burə u. Nyim bonyaa k'a ni busum guta y'a da guɔɔ kɔ η ni hɔturma bi makra m, ηn'a bɔkɔrɛ bi danj ɔ rɔ wɔɔ ɔ.

³ Maleeka huya ho bi n a laaga ho bi lo higuta burə u. Hi bi n a ba am gər ma ho bi m. Hoomisuro kɔ η ni hi bi nɔ ɔ rɔ wɔɔ n ginga.

⁴ Maleeka kaako ho bi n a laaga ho bi lo koyaaro ɔ, himinyaaro ki ɔ, ηn'a ba ma.

⁵ Mɔɔ maleeka k'a so hi ɔ bi leer ma, an n'a hire, a ɔ: «Ibu k'i n ta ɔ, i nyinta ɔ bi, ibu turga. Ibu mɔnɔ, bala, ibu i dɔdɔ ka kan turgabaa ki.

⁶ Kɔ η y'a ka wosoguɔɔ ma n bra kan i lesinnisorazanno ho ki bi, keere bi, ibu ma ka η ɔ kɔ η n'a mi so, naa η y'a ga m.»

⁷ Mɔɔ ma mannijaa bi n'a hire, a ɔ: «Sira m, Zuuba Woso panɔa k'a jire ba ɔ zaa, ibu dɔdɔkarero wɔɔ sira m, bi η turga so.»

⁸ Maleeka si ho bi n a laaga ho bi lo wosogure burə u. N n panɔa ka ɔ k'a se n guɔɔ bi.

⁹ Fɔnfir gandaara n na guɔɔ wɔɔ ma. N n Woso k'a so kɔsuro nɔɔn duro ɔ bi sonso wɔ. N le baa k'a bo a taam, k'a a le bo Woso ɔ y.

¹⁰ Maleeka soor ho bi n a laaga ho bi lo hɔturma bi cirbæduu bi ra. A cirbæ buncɛ bi n a ba monsigə bimm.... Guɔɔ n'a nɛem sum fɔryɛ nɔ ɔ.

¹¹ N n arzana Woso bi sonso wɔ, η fɔryɛ kan η nyinno wɔɔ ki minto, bi η heer n a lor a zibæ bonyaro wɔɔ minto y.

¹² Maleeka sɔrdi ho bi n a laaga ho bi lo Efrati kɔ guta b'ɔ. Hi bi n gaan k'a zaa to cinno kɔ η n'a tom dɔjɔr ɔ rɔ wɔɔ cenle minto.

¹³ Bi je ɔ bi, mɔɔ zinero yi kaako, ηni bo kɔ ɔ kan ηɔukanno ki, ηni bo munda bi le ɔ kan hɔturma bi le ki, ηɔarlesinnisorazaa le ki.

¹⁴ Zinero wɔɔ duro ni hoserlo bare. Ta η nawom durnya haay cinno wɔɔ zi k'a yaa η so kɔ ma yar k'a ni nyintan ɔ Woso panɔa k'a jire ba ɔ zaa dɔmɔm guta hinni ɔ bi to ma.

¹⁵ «Ba n na: Zɛ mɔɔ nawore, am koor ho bi m. Mimbirenyuntazaa m guaa k'a ni dore a huuro ma, a n a zu a ɔ y, a yaa ta dɔgi, a a nyanni hinka bi m.»

¹⁶ Zinero wɔɔ cinno wɔɔ so kɔ ma buncɛ kɔ n n'a birm *ebree lemim m Armagedon b'ɔ.

¹⁷ Maleeka saanhuna ho bi n a laaga ho bi lo hɔnher nɔ ɔ. Leer panɔazaa n a to cirbæduu bi zeezi Wosoɛ ɔ b'ɔ, an n'a hire, a ɔ: «A ba an nya!»

¹⁸ Keere bi, bramanyakuro, leerlo kan bramahænsirero ki, taranyinjere panɔazaa ki nyinta ɔ. Ho kɔ guaa bor durnya ɔ, taranyinjere naa do loo n nyinta ɔ cina y.

¹⁹ Koro guta bi n a zɛ kumbir le kaako, tararo konɔro n wurgə. Woso *Babilonni guta bi to da a nɔ ɔ, k'a nɔmaa dɔven laaga k'a ni hirm bi kinka ma.

²⁰ Koro kɔ hi bir η ma rɔ wɔɔ haay n nyaam, n n a ya, n n ciro yi so y.

²¹ Lajaa gandaaro η cilo n a zo busi-busi ma n a to brama, ηni b'a da guɔɔ wɔɔ ra. Guɔɔ wɔɔ n Woso sonso wɔ, kɔsi lajaa k'a nyɔɔ bi minto, bala, kɔsi m, a panɔa n ta ɔ guta.

17

Jaandər guta

¹ Maleeka saanhunaro wɔɔ deem k'a ni laaga saanhunaro wɔɔ n b'a zo, an a hi mɔɔ m, a ɔ:

«Bor ko m honhorle ninne ko jaandor gota bi n'a yim bi hunka i m. Jaandor bi do, ko gota k'a ni borkoro le ra bi m.

² Durnya cinno woo jaan da ma, durnyazanno n a jaandare diven mi an η ZE.»

³ Espri n gasu moo o, maleeka bi n moo gaa, an ta moo m poohoon o. Bi, moo lo yi an ni nyuntam hoturma piin... ra. Hoturma bi mim saanhuna, a minno bu. N n Woso sonsoro gorsira ba a me bi ma.

⁴ Lo bi n huu piine wisi du a ma, kan sarma modro ki, jaa tozanno ki, nyeenno ki da a ma. Sarma laaga n'a wo o, ho bonyaa n a han: a jaandare bi dintim m.

⁵ To k'a ji n do n'a tuse ma: «*Babilonni gota, jaandanno kan durnya hoo bonyaro ki da.»

⁶ Bi moo lo bi yi, an wosogoo ma kan Yeezuu kasetizanno ma ki mi, an n'a zere.

Ko moo yi bi, moo n ZE kedə.

⁷ Maleeka bi n a hi moo m, a o: «Bo minto ibi n ZE kedə? Moo lo bi kan hoturma k'a da o a minno saanhuna, a minno bu bi ji k'a nyaakom da bi hure ibi m.

⁸ Hoturma k'ibi yi bi nyinta o, b'a ba o do y. A bom yaa gota k'a no tekka ba o b'o an ta nyaanle bince o. Bi durnyazanno ko η n to gorsira ba misirbaa ci b'o hal durnya sinjida o ro woo zem kedə hoturma bi yire to ma. Bala, a nyinta o biisi, b'a ba o do y, b'a y'a bore an bor.

⁹ Naa o bi, mimpoo kan mindore ki bince m. Mim saanhunaro woo le taa k'a hi a o, ciro saanhunaro ko lo bi ni nyintare η bure o ro woo m, cinno saanhunaro m so.

¹⁰ Cinno sooro woo cirbae nya, a sordi ho bi goota an ni cirbae o, a saanhuna ho bi n bor cina y, bi k'a bi bor, a bi maasire bare y.

¹¹ Hoturma k'a nyinta o, b'a ba o do bi, a mupha m cir sinnye ho. A nyinta cinno saanhunaro woo barla, b'a i tam nyaanle bince o.

¹² Minno buro k'ibi η yi ro woo, cinno bu ko η n cirbae bi cina ro m. Bi, wakati deem no o, η yirm cirbae ma ηn'a bi kan hoturma bi ki.

¹³ Cinno buro woo haay le bi deem: η y'a panja kan a cirbae ki sam, ηn'i zi bam hoturma bi minto.

¹⁴ η yar bam kan sinnyeem bi ki, bi sinnyeem bi borle η la. Bala, a m zuubaroo haay Zuuba, cinno Cir. A kan a gooo woo ki borle η la. Goo ko n yi η bir, n η nyoko o, a lesirezanno m.»

¹⁵ Maleeka bi n a ya, an a hi moo m, a o:

«Hiro k'ibi η yi bince ko jaandor bi n ta o bi, do y'a honho m, gooo ciiri m, tararo m kan leminno ki m.

¹⁶ Minno buro kan hoturma bi ki k'ibi η yi ro woo, η som lo jaandor bi m, η ho k'an ta m yom ni, ηn'a to digi. η y'a nyasore ηn'a so, ηn'a misi zar se o.

¹⁷ Bala, Woso hoondare da η heer o, hoondare deem ηn'i zi bam ni: ko η n'a cirbae bi sa ηni zi ba m hoturma bi minto, k'an ta an Woso meerbaaro woo koyire domum ku.

¹⁸ Bi, lo k'ibi yi bi, ko gota k'a a so durnya cinno woo bi m.»

18

Babilonni dare

¹ Bi je o bi, moo maleeka vanta yi an a to brama an ni zerm. Panja gota an ta m, a gure n tara bo a o jilli.

² A n zee da kan panja ki, a u: «A a da, *Babilonni guta b'a da. A a ba zinero buncɛ. A tara b'a ba ɛspri bonyaarɔ haay buncɛ keɛrɛ. Benno bonyaarɔ do haay kɔ η dɔgama sɔra ba u rɔ buncɛ.

³ Bala, a a jaandare waasi bi diven kunka tararɔ haay ma. Durnya cinno jaan da ma, durnya terbenno n a ba arzakazanno a honta panja minto.»

⁴ Mɔɔ m ya, m leer vanta ma, an a to brama, an n'a hire, a u: «Mɔɔ gɔɔɔ wɔɔ, k'a bɔ kɔ naa do bire u a mimbonyaarɔ wɔɔ yaa zar da a ma, kɔsi k'a nɪ zem la bi yaa a ku.

⁵ Bala, a mimbonyaarɔ wɔɔ a sonso kɔ ra an ta an brama ku. Bi, Woso a zibɔɔ bonyaarɔ wɔɔ to da a nɔ u.

⁶ K'a ba m sɔ, amba a a ba awɔɔ m bi m. Hɔ k'a ba awɔɔ m bi, k'a suutɔ gallem huya. Diven k'a to a laaga u an a ka awɔɔ u bi, k'a diven k'a panja le da a hɔ bi ra gallem huya bi to nɔ.

⁷ K'a honhorle kan kɔsi ki k'a ka a munja u tokama kan goɛrɛ ki m bi ka u maam sɔ. A y'a hire a munja m, a u: Nyinta mɔɔ nawore m cirbɔɔ nɔ u naa u, zoro bɛɛ m mɔɔ nɪ y, mɔɔ bi zeheerzar dɔrɛ y.

⁸ Bi y'a ka, kɔsirɔ kɔ n yɪ η banka awɔɔ minto bi zem hindeem u, an b'awɔɔ zɛ: zɛ, zeheerzar, nɔ ki. Sɛ n n'a bɪm. Bala, Zuuba Woso k'a n'a dɔdɔ kam bi, panja gutazaa m.»

⁹ Durnya cinno wɔɔ kɔ η jaan da ma kan a hɔɔ munja wɔɔ ki rɔ wɔɔ baa dare, η y'a wonworɔ u kɔ η bɔr ηn'i sɛ k'a n'a bɪm bi sinjɔ bi yɪm.

¹⁰ N junum laaɔ, a honhorle bi nyibɔɔ minto. N y'a hire, η u: «Waay... waay.... Babilonni tara guta ra, Babilonni guta k'a panja n ta u! Wakati deem taan... ibi honhorle bɔ ra?»

¹¹ Bi durnya terbenno wɔɔ i baa dam sɔ ηn'a zenyi da u, kɔ gɔsɪ bir η mɔdrɔ wɔɔ sim do bi minto.

¹² Sarma kan wanzur ki, jaa tozanno kan nyɛɛnno ki, pɛɛrarɔ kɔ η yɪ η ba pannɪ munja furo m kan pɛɛrarɔ munja piinoo ki, sɔa ki, gɔ munja k'a ji n ta u k'a yɪrɛ wer n ta u kan mɔdrɔ do haay kɔ n y'a ba yɪbɪr sɔ m nɔ wɔɔ ki, gɔrɔ munja, zaan kan pɔyaa mɔdrɔ ki, jaa munja mɔdrɔ n nɔ wɔɔ ki.

¹³ Kanel kan dɔrɔ ki, tidɔɔr, miir kan tidɔɔr nyisi ki, diven, nyɔɔ, nyisi kan ble ki, dono kan seero ki, sisiro kan tɛrkɔrɔ ki, lonno kan gɔɔɔ kɔ η yɪ η gɔr yar u rɔ ki.

¹⁴ Maleeka bi n a ya, a u: «Mɔdrɔ munja k'ibi ηsɔa k'i yɪ rɔ wɔɔ nyaam ibi lɛɛ. Ibi arzaka bi haay kan ibi hɔ munja bi ki a zar, b'ibi bi i yarɛ, i η yɪ fuga y!»

¹⁵ Terbenno k'a η ba arzakazanno terbare naa do jɛ u rɔ wɔɔ i junum laaɔ a firyɪrɛ nyibɔɔ minto. N baa dare ηnɪ zenyi da u,

¹⁶ η u: «Waay... waay...., bɔ honhorle i kɔ guta yɪ! A pannɪ munja huu da a ra, kan pɛɛrarɔ piinoo munja ki, sarma mɔdrɔ n a bɔ munja, jaa tozanno ki, nyɛɛnno ki!

¹⁷ Wakati deem taan... ibi honhorle bɔ, k'ibi arzaka haay n a zar!»

Koolɔs gɔɔɔ kɛnno haay, gɔɔɔ haay kɔ η nɪ zi bam higota burɔ u bi zeezi, kan gɔɔɔ kɔ η nɪ zi bam koolɔs gɔɔɔ burɔ u ki, kan gɔɔɔ kɔ η n'a leho yɪm higota zibɔɔ minto rɔ wɔɔ ki jɪm laaɔ,

¹⁸ ηn'i zee dare a sɛ sinjɔ kɔ η y'a yɪ bi minto: «Kɔ kara i nyinta an kɔ guta naa do ku?»

¹⁹ N taapu u gɔr, ηn'a lore a mim la, ηn'i baa dare, ηn'i zenyi dan u, η u: «Waay... waay...., bɔ honhorle i kɔ guta yɪ! A arzaka minto y'a ka higota koolɔs zanno a ba arzakazanno haay. Wakati deem taan... nɔ u a a dɔ hɔ haay ma!»

²⁰ Brama, ɪ heer nyɔɔ a dare minto! K'a heer nyɔɔ wosogɔɔɔ, kristazibæzanno kan wosolesinnisorazanno kɪ! Bala, Woso a dɔdɔ ka, k'a zibæə bonyaa ba awɔɔ m bi minto.

²¹ Malɛɛka panjazaa deem jaa busu an bɔ kɔ ɔ kan jenlajaa guta kɪ, an a nyɔɔ an a da higuta ɔ, an n'a hire, a ɔ: «Kɔ guta Babilɔnnɪ bi busu n nawore n n a da ncinaaɔ kan panja kɪ, bi n b'a yare, n a yɪ fɪga y.

²² N b'a yare, n n kɔnnizanno, kan hozenno kɪ leer ma ɪbɪ zi y. Hirhenno kan huurehenno kɪ leer b'a yare, an bɔ ɪbɪ zi y. N b'a yare n n zibæszaa yɪ ɪbɪ zi y. N b'a yare n n jaalɔre nyi ma ɪbɪ zi y.

²³ Fɪtɪre lɛɛgure b'a yare an yɔ ɪbɪ zi fɪga y. N b'a yare n n lɔdaa kan a zim kɪ leer ma ɪbɪ zi y. ɪbɪ terbænno wɔɔ ɪ nyɪnta terbænno panjazanno durnya naa nɔ ɔ, bi kan ɪbɪ njaar zibæro wɔɔ kɪ, ɪbɪ bra ba gɔɔɔ wɔɔ m haay.»

²⁴ Babilɔnnɪ fɪr yɪ, bala, n wosolesinnisorazanno ma kan wosogɔɔɔ kɪ ma, kan gɔɔɔ haay kɔ n yɪ n zɪnzɛ tara burɔ ɔ ma rɔ wɔɔ kɪ ma yɪ tara naa dɔ nɔ ɔ.

19

Babilɔnnɪ dare bɔr heernyɔɔ m arzana ɔ

¹ Bi je ɔ bi, mɔɔ gɔaa cir guta leer panjazaa ma brama ɔ, an n'a hire, a ɔ: «K'a Woso da ɔ! Bombɔre, kan cirbæə kɪ, panja guta kɪ bi, wɔɔ Woso hoɔ m.

² A dɔdɔkarɛrɔ munja, nɪ tɪrga. Bala, a jaandɔr guta bi dɔdɔ ka, k'a gɔɔɔ zar guta tara burɔ ɔ a jaandare bi minto, n bi dɔdɔ ka. Woso honhurle ka ɔ an a zibænyɪnɔ k'a n zɪnzɛ rɔ wɔɔ zim bɔ ma.»

³ N n a ya, n'n'a hɪ, n ɔ: «K'a Woso da ɔ! Bi kɔ guta bi sɛ sinjɔ bam bɪr derm dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ.»

⁴ Bi, gɔɔɔgusinno buhɪra a yaa si rɔ wɔɔ kan hoɔmɪsɪrɔ siro wɔɔ kɪ kukurɛ zɛ nɪ Woso k'a nɪ nyɪntare cirbæɔduu ra bi da ɔ, n'n'a hire, n ɔ: «*Amina, Aleluya!»*

Sinnyɛm losare cibsa hɔbɪre

⁵ Leer n a to cirbæɔduu bi ra, an n'a hire, a ɔ: «Awɔɔ haay k'an Woso zibænyɪnɔ, awɔɔ k'a nɪ nyi bam nɪ, gɔɔɔ poorero kan gɔɔɔ gɔɔɔ kɪ, k'a wɔɔ Woso bi da ɔ!»

⁶ Mɔɔ m ya, m a ma ɪ ɔ, gɔaa cir guta leer m, ɪ ɔ, higuta surle m, ɪ ɔ, bramahænsire panjazaa leer m. N n'a hire, n ɔ: «K'a Woso da ɔ! Bala, Zuuba, wɔɔ Woso panja k'a jire ba ɔ b'a cirbæə hunka.

⁷ U ɔ heer nyɔɔ k'ɔ sanja ba, k'ɔ ɔ lɛ bɔ ɔ, bala, sinnyɛm bi losare cibsa m. A lɔ b'a banka,

⁸ n zaa ka ɔ k'an huu fu k'a nɪ yɔm bi du a ma, a fu n ta ɔ.» Bala, huu fu bi, wosogɔɔɔ wɔɔ zibæə munjɔɔ m.

⁹ Malɛɛka deem n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: A gorsɪra ba! Mimbirenyɪntazanno m gɔɔɔ kɔ n yɪ n bir sinnyɛm losare hɔbɪre ma rɔ wɔɔ m.

A n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Woso munja leminno m.

¹⁰ Mɔɔ n kukurɛ zɛ a taa kɔ m a da ɔ, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

I b'a ka ɪ naa ba y. I zibækɔɔn m mɔɔ m, ɪbɪ kan ɪ danyɪnɔ kɔ nɪ sɪra zi bam Yeezuu zuure nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ. Woso ɪbɪ ɪ ga m, ɪ da ɔ, bala, Yeezuu kasɛtɪ bi nɪ wosolesinnisorazanno wɔɔ hoɔn gum.

Gɔaa k'a da sisi fu ɔ

* 19:4 19.4 «Aleluya» a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «K'a Woso da ɔ!».

¹¹ Kεere bi, mɔɔ brama yi an a gɔ: sisi fu n bɔ, gɔaa k'a da ɔ bi tɔ m, gɔaa paan... sirazaa, dɔdɔ an n'a kam, an nɪ zoo bam kan tɪrgabaa kɪ.

¹² A mɪnyaa bi, bɔ a kɔ ɔ kan sewurɔ kɪ. A mim la bi, cinno firgɔro gɔta ta ma, n n tɔ k'a deem y'a dɔ bi ba a mɛ ma.

¹³ A n huu gɔta kɔ n y'a gɔrmɪ ma ɔ du a ma b'a tɔ m: <Woso lemim>.

¹⁴ Brama yarbɛnno n da sisi furo ɔ, ɲnɪ huu furo kɔ ɲ fu n ta ɔ rɔ du a ma, ɲn'ɪ zure a jɛ ɔ.

¹⁵ Kargɔ lezaa nɪ bɔrɛ a lɛ ɔ k'a tararɔ zɛ m. A y'a sore ɲ ɔ kɔsɪ-kɔsɪ, b'a Woso k'a paɲɲa jirɛ ba ɔ bi nɔmaa gɔta lom tara burɔ gɔɔɔ ra.

¹⁶ A huu gɔta burɔ kan a ganda burɔ kɪ ma, n tɔ gɔrsɪra ba ɲ ma nɪnaaɔ: <Cinno wɔɔ Cɪr, zuubarɔ wɔɔ Zuuba>.

¹⁷ Mɔɔ malɛska deem yi, an nɪ jɪnɪm wosogure nɔ ɔ. A n zee da kan paɲɲa kɪ bɛnnɔ kɔ ɲ nɪ werm brama yaa ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a bɔr, a a zɛ kɔ ra hɔbɪrɛ gɔta kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bi tɔ ma.

¹⁸ K'a bɔr a cinno mesim ɔ, kan yarbɛnno lɛezanno mesim kɪ, paɲɲazanno mesim kɪ, k'a sisiro sim ɔ kan gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ darɛ ɲ ɔ rɔ wɔɔ mesim kɪ. K'a gɔɔɔ haay mesim ɔ, lonno mesim kan soamɪɲɲaɔzanno mesim kɪ, gɔɔɔ gɔɔɔ kan gɔɔɔ poorerɔ mesim kɪ.»

¹⁹ Bi, mɔɔ hɔturma bi yi, tararɔ cinno kan a yarbɛnno kɪ n a zɛ kɔ ra k'a yar ba kan gɔaa k'a da sisi b'ɔ bi kɪ, a yarbɛnno kɪ.

²⁰ N hɔturma bi nyasɔ kan hɔdɔrɛɲɔarzaa bi kɪ. A ɪ hoserlo ba hɔturma bi mɪm ɔ bi. A ɪ hoserlo ba an bra ba gɔɔɔ kɔ ɲ hɔturma bi makra yi, ɲn'a bɔkɔrɛ bi dan ɔ rɔ wɔɔ m. N yi ɲ hɪya haay zar sɛ haare gɔta kɔ kidibir sɛ nɪ bɪɲ ɔ b'ɔ hɪya haay mɪsɪr.

²¹ Kargɔ k'a nɪ bɔm gɔaa k'a da sisi ɔ bi lɛ ɔ bi bɔ ɪ gɔɔta rɔ wɔɔ zɪnzɛ, bɛnnɔ haay nɪ ɲ sinno bi, an ɲ ka.

20

Dɔɔraa tisi cirbɛə birɛ

¹ Bi jɛ ɔ bi, mɔɔ malɛska deem yi an a tɔ brama an nɪ zerm. A n nɪ yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ bi lɛ nyɪ m, kan banɲa gandaa kɪ a wɔ ɔ.

² A mɪnda gɔta bi nyasɔ, mɪm gusirɛ bi, n n'a birm minkagɔaarazaa gɛɛ Sɔtaana bi, a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ, jɪm bi, an a sur dɔɔraa tisi minto.

³ A n a nyɔɔ an a da yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ b'ɔ, an a lɛ bi ta, an a nyɪ da ɔ, an a naasɔ, k'a b'a da ma dɔntɔ, an bra ba tararɔ wɔɔ nɪ y, kɔ dɔɔraa tisi bi n ta an a ku. Bi jɛ ɔ bi, a a ga m, kɔ n n wɔ saa ma dɔmɪm poore minto.

⁴ Bi jɛ ɔ bi, mɔɔ cirbɛəduuro yi. Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ nyɪntarɛ ɲ la rɔ wɔɔ, n paɲɲa ka ɲ ɔ kɔ ɲ nɪ gɔɔɔ dɔdɔ ka. Mɔɔ gɔɔɔ kɔ n yi ɲ mɪm gongɔ ma Yeezuu kasɛtɪ karɛ kan Woso lemim kɪ minto rɔ wɔɔ nyiro yi ɔ, kan gɔɔɔ kɔ ɲ n hɔturma bi gɛɛ a bɔkɔrɛ bi kɪ da ɔ, bi ɲ n makra yi a tusɛ ma gɛɛ a wɔ kɪ ma rɔ wɔɔ nyiro kɪ ɔ. ɲ y'a mɪm bɔ ɔ, ɲnɪ bi cirbɛə bi dɔɔraa tisi nɔ ɔ kan Krista kɪ.

⁵ Gɛəno gɔsɪnnɔ wɔɔ b'a bɔrɛ ɲnɪ bɔr mɪsɪrbaa nɔ ɔ kɔ dɔɔraa tisi bi n a ku y. Lɛɛkarɛ mɪmbɔɔrɛ m bi.

⁶ Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ lɛɛkarɛ mɪmbɔɔrɛ bi nɔ ɔ rɔ wɔɔ, mɪmbirɛnyɪntazanno m, wosogɔɔɔ m ɔ. Zɛ hɪya hɔ bi paɲɲa ba ɲ zi y. ɲ nyɪntam Woso kan Krista kɪ mannɪbɛnno. ɲ cirbɛə bɪm kan kɪ dɔɔraa tisi bi nɔ ɔ.

Sɔtaana darɛ

⁷ Kɔ dɔɔraa tisi b'a ku, n Sɔtaana bɔrɛ a duji ɔ b'ɔ.

⁸ Bɪ, a tare an aa bra ba tararɔ kɔ ɲ nɪ durnya gɔrga siro wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ m, Gɔg kan Magɔg kɪ m. A yɪ ɲ som kɔ ma yar bɪ bare minto. ɲ lɛ gɔtabaa do m higɔta nyɪntaayaa m.

⁹ Ba ɲ y'a kɔrgu durnya burɛ ɔ jilli, ɲnɪ bɪr wosogɔɔ wɔɔ bɪnce bɪ ma kan kɔ kɔ Woso a ɲɔa bɪ kɪ ma na. Bɪ, sɛ a to brama, an ɲ bɪ.

¹⁰ Bɪ, minkagɔaarazaa k'a nɪ bra bare ɲ nɪ bɪ, n y'a nyɔɔ, n n a da sɛ haare kɔ kidibɪr sɛ nɪ bɪɲ ɔ b'ɔ, hɔturma bɪ kan hɔdɔrɛɲɔaarzaa bɪ kɪ zi. ɲ fir yɪm b'ɔ gɔta sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, dɔɔraa k'a nyare ba ɔ no ɔ.

Dɔdɔkare

¹¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ cirbæduu gɔta yɪ fu, a zaa nɪ nyɪntam la. Brama kan tara kɪ n nyaam a lɛɛ fɪgaa.

¹² Mɔɔ gæno yɪ sɔ, gɔɔɔ gɔɔɔ kan gɔɔɔ poorero kɪ, ɲn'ɪ jɪnum cirbæduu bɪ lɛ ɔ. N n ciro gungɔ, n n a ya, n nɪ ci vanta gɔ: mɪsɪrbaa ci bɪ. N n gæno wɔɔ dɔdɔ yar an a gaku ɔ ba kan ɲ zibæro kɪ, amba n y'a gɔrsira ba ciro wɔɔ no ɔ bɪ m.

¹³ Higɔta, zɛ kan gænokɔ kɪ a gæno bɔ a rɛ. ɲ gɔaa biyæ dɔdɔ ka an a gaku ɔ ba kan a zibæ kɪ.

¹⁴ Kɛɛrɛ bɪ, n zɛ kan gænokɔ kɪ nyɔɔta n nɪ ɲ da sɛ haare b'ɔ. Sɛ haare bɪ do m zɛ hɪya hɔ bɪ.

¹⁵ Gɔaa kɔ n n'a tɔ yɪ mɪsɪrbaa ci b'ɔ bɪ, bɪ n y'a nyɔɔta, n n a da sɛ haare b'ɔ.

21

Brama daa kan tara daa kɪ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ brama daa yɪ kan tara daa kɪ. Bala, lɛɛkare brama bɪ kan lɛɛkare tara bɪ kɪ nyaam, bɪ higɔta bɪ ba ɔ dɔ y.

² Mɔɔ kɔ mɪɲɲa bɪ yɪ, Zerizalem daa bɪ. Mɔɔ yɪ, an a to brama Woso zi an nɪ zerm. A n a banka am lɔ daa k'a gar ba a zim minto bɪ hɔ bɪ m.

³ Mɔɔ leer panɲazaa ma an a to cirbæduu bɪ zeezi, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Ba Woso a har cɪnta gɔɔɔ bireyaa ɔ na. A gɔɔtam kan ɲ kɪ. ɲ nyɪntare a gɔɔɔ, a mɪɲɲa n nyɪnta ɲ Woso, an bɪr kan ɲ kɪ.

⁴ A yɪ ɲ nyifeer do haay gongom ma. Zɛ bɪ nyɪntaɲ ɔ dɔ y. Heerzar bɪ nyɪntaɲ ɔ dɔ kan zee kɪ, fir kɪ y. Bala, durnya gusire bɪ cem.»

⁵ Bɔ n nɪ nyɪntam cirbæduu ra bɪ n a hɪ, a ɔ: «Kɛɛrɛ naa hɔ haay daaro mɔɔ n nɪ ɲ bam.» A n a ya, an a hɪ, a ɔ:

«A gɔrsira ba: Meerbaa paan...rɔ m nawɔnnɔ, n a ga m, n ɲ si sira m sɔ.»

⁶ A n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«Hɔ haay nya. Mɔɔ m lɛɛkarezaa, mɔɔ m jezaa. Mɔɔ n'a sunɲɪda, mɔɔ n'a nyare. Gɔaa kɔ mɪsɪ n'a zere, mɔɔ mɪsɪrbaa himinyaa hɪ kan ɔ, an a mɪ vam.

⁷ Damazaa bɪ ganwɔrɛ naa do yɪm, mɔɔ nyɪntare a Woso, a m nyɪnta mɔɔ nyɪ.

⁸ Kɔ nyibæzanno wɔɔ nɪ, sɪrakarewarzanno wɔɔ, dintinzanno wɔɔ, gɔrzenno wɔɔ, jaandanno, nyɪsɪzanno wɔɔ, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ wosoro bawɔnnɔ dan ɔ rɔ wɔɔ kan ɲɔaarzanno wɔɔ kɪ haay, ɲ hojirleho ɪ sɛ haare kan kidibɪr sɛ kɪ no ɔ. Zɛ hɪya hɔ bɪ m bɪ.»

Zerizalem daa

⁹ Malɛɛka saanhɪnarɔ kɔ ɲ nɪ laaga saanhɪnarɔ kɔ kɔsɪ jezanno saanhɪnarɔ wɔɔ a hɪnhan rɔ wɔɔ deem bɔr, an b'a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«Bɔr kɔ m lɔdaa k'a m sinnyeem bɪ lɔ bɪ hɪnka ɪ m.»

¹⁰ Sent-Espri n zer mɔɔ ra, malɛɛka bi n mɔɔ gaa an ta mɔɔ m ci gandaa k'a ni mim ɔ niɔɔ... b'ɔ, an kɔ munja Zerizalem, k'a a to Woso zi brama an ni zerm bi hunka mɔɔ m.

¹¹ A n ni yom Woso munja leboore no ɔ. A yore bi bo kɔ ɔ kan jaa tozaa yore ki, an ni yore i ɔ jaa kɔ n n'a birm zaspi bi m.

¹² A pɛnjɛ bi nyinta jintɛ brama, a dɛu n ta ɔ. A lɛrɔ buerehuya. Malɛɛka buerehuyɔɔ ni dɔrɛ η ma. N n Israyel paryaa buerehuyɔɔ wɔɔ to bumba celɛrɔ buerehuyɔɔ wɔɔ ma.

¹³ Dɔjir ɔ celɛ kaako, meer ɔ celɛ kaako, jisadɔpaasi ma celɛ kaako bisidɔpaasi ma celɛ kaako.

¹⁴ Kɔ bi pɛnjɛ bi jir jaa buerehuya, n sinnyɛm bi zibɛəzanno buerehuyɔɔ wɔɔ to gursira bumba jaarɔ wɔɔ ma.

¹⁵ Malɛɛka k'a ni meer bam kan mɔɔ ki bi ni makra ba ho m a wɔ ɔ, sarma bɛnkɛ m, k'a kɔ bi kan a celɛrɔ, a pɛnjɛrɔ ki makra ba m.

¹⁶ Kono bi pɛnjɛ bi gorga si, b'a jintɛbaa kan a hɛ ki hodeem. Malɛɛka bi kɔ bi makra ba a bɛnkɛ bi m. A jintɛbaa bi cilometir tisi huya kan a zoohura ki. A hɛ kan a jintɛbaa burɛ ki hodeem sɔ.

¹⁷ Malɛɛka bi n pɛnjɛ bi makra ba. A jintɛbaa burɛ bi metir busaanhuna a yaa huya. Makra bi ba a ɔ gɔɔ makra bare m.

¹⁸ Pɛnjɛ bi do n y'a ɔ jaa kɔ n n'a birm zaspi bi m. Kɔ bi munja do n y'a ɔ sarma paan... m, an ni yure i ɔ jaa peko-peko firr... m.

¹⁹ Kono bi pɛnjɛ bi jir banka n y'a ɔ *jaa tozaa do haay m. A jir bi lɛkare jaa bi, zaspi m, a huya ho bi, safur, a kaako ho bi, agati, a si ho bi, emerodi,

²⁰ a soor ho bi, oniksi, a sɔrdi ho bi, sardoanni, a saanhuna ho bi, krizoliti, a sinnyɛ ho bi, beril, a nɛɛhɔ ho bi, topaazi, a bu ho bi, krizopraazi, a buereedeem ho bi, turkoazii, a buerehuya ho bi, ametisti m.

²¹ Celɛ buerehuya rɔ wɔɔ nyɛnyaa buerehuyɔɔ m. Celɛ biyɛ bi ba n y'a ɔ nyɛnyaa deem m. Kɔ bi bire ma bi, sarma n y'a wɔta ra, an ni yore am jaa peko-peko ho bi m.

²² Mɔɔ n Wosoɛ yi kɔ bi do no ɔ fuga y, bala, a Wosoɛ bi m Zuuba Woso k'a panja jire ba ɔ bi m, kan sinnyɛm bi ki m.

²³ Kɔ bi bir a kam wosogure ma, a bir a kam mom gure ma sɔ kɔ η ni lɛɛ gu a ni y. Bala, Woso leboore bi ni gun ɔ, a sinnyɛm bi m fitire.

²⁴ Tararɔ tare a lɛɛgure bi no ɔ, durnya cinno zere a arzakarɔ m.

²⁵ N bi kɔ bi celɛrɔ wɔɔ tintam sinuu ɔ fuga y, bince bi do ɔ gunuu bi nyuntan ɔ do y.

²⁶ N zem tararɔ arzaka m kan a daore ki m kɔ b'ɔ.

²⁷ Bi dintim si bi gasom kɔ bi do ɔ y. Gɔɔ kɔ η ni dintim zi bam kan nɔaar ki rɔ wɔɔ bi gason ɔ sɔ y. Gɔɔ kɔ n yi η to gursira ba sinnyɛm bi misirbaa ci ɔ rɔ wɔɔ, brɔɔ bala n ni gason ɔ bala.

22

¹ Malɛɛka b'a ya, an misirbaa koyaa hi hunka mɔɔ m, an ni yom am jaa kristal ho bi m, an ni bom Woso cirbæduu kan sinnyɛm bi ki bince ɔ.

² Hi bi ni bram kɔ bi bire ɔ. Koyaa bi gɛm biyɛ ra bi, misirbaa gɔ ni b'ɔ, an ni nyi dam gallem buerehuya dɔɔraa deem no ɔ. Mom biyɛ, a i nyi dam. A lɛɛ bi, yaaba nyisi m tararɔ minto.

³ Ler kɔsi bore bi nyuntan ɔ do y.

Woso kan sinnyɛm bi ki cirbæduu nyuntam kɔ b'ɔ, a zibænyino y'a dan ɔ.

⁴ Ƴ y'a meer yire, bi, a to nyintare Ƴ tusə ma.

⁵ Gunuu bi nyintan ɔ do y. Gosi b'a kam fitire laegure ma gee woso gure ma do y. Bala, Zuuba Woso y'a laegure kergure Ƴ la. Bi Ƴ cirbæ bim doɔraa k'a nyare ba ɔ no ɔ.

Yeezuu a bo an ni zere

⁶ Maleeka bi n a ya, an a hi mɔɔ m, a ɔ:

«Meerbaaro paan...ro n'awɔɔ m, n a ga m, n Ƴ si sira m so. Woso k'a m Zuuba, k'a n'a lesinnisorazanno hoɔn gum Sent-Espri m bi, a maleeka nyɔɔ k'an ho k'a ni zere an a zo bi hunka a zibænyino m.»

⁷ Yeezuu a hi, a ɔ: «Mɔɔ zem dutaa. Mimbirenyintazaa m goaa k'a ni ci naa do meerbaaro ko Ƴ ni Woso hoɔnho hunkam sim an ni zun ɔ bi m.»

⁸ Mɔɔ munja Zaan hoɔ noɔn duro ma, m Ƴ yi so. Ko mɔɔ hoɔ noɔn duro ma, m Ƴ yi so bi, mɔɔ kukure ze maleeka k'an Ƴ hunka mɔɔ m bi taa.

⁹ Maleeka bi n a hi mɔɔ m, a ɔ:

«I b'a ka i naa ba y. I zibækoɔn n mɔɔ m kan ibi danyino wosolesinnisorazanno kan goɔɔ ko Ƴ ni ci naa do meerbaaro sim Ƴn'i zun ɔ ro wɔɔ ki. Woso ibi i ga m i da ɔ.»

¹⁰ A n a ya, an a hi mɔɔ m, a ɔ:

«I bi ci naa do wosolesinnisora meerbaaro to i no ɔ y, bala, domum b'a zo.

¹¹ Ko goaa bonyaa n goota an bir a bonyaa bam, ko dintinzaa n goota, an bir a dintim zi bam. Ko sirazaa n goota an bir a sira ra, ko goaa munja n bir a munjabaa dam la.»

¹² «K'a tor ka, mɔɔ zem dutaa. Bi, mɔɔ i zere m ganwore m, m n'a kam goaa biyæ ɔ, amba a a ga a zibæ m.

¹³ Mɔɔ m Alfa, mɔɔ m Omega. Mɔɔ m leekarezaa, mɔɔ m jezaa. Mɔɔ n'a siɲɲida, mɔɔ n'a nyare.»

¹⁴ Mimbirenyintazanno m goɔɔ ko Ƴ n'a huuro sorgom k'a b'a da ma a zaa yi, a misirbaa go bi nyi bi, k'a b'a da ma, a gaso ko b'ɔ a celerɔ ro wɔɔ m.

¹⁵ Bi jino, wɔkunno kan jaandænno ki, gerzenno kan wosoro ba a wɔ m no daorezanno wɔɔ ki, kan goaa k'a njaar nja gee an n'a zi bam bi ki, broo haay gootam garga ra.

¹⁶ «Mɔɔ munja, Yeezuu, m maleeka bi nyɔɔ mɔɔ ɔ k'an bi kaseti naa do ka mɔɔ goɔɔ sokomaro wɔɔ ɔ. David yanja m mɔɔ m. Dogta Monjaa k'a ni yom bi m mɔɔ m.»

¹⁷ Sent-Espri kan lodaa bi ki y'a hire, Ƴ ɔ: «Bor!»

Ko goaa k'a n'a mam bi na hi, a ɔ: «Bor!» Ko goaa ko misi n'a zem bi n bor!

Ko goaa k'a le n taa misirbaa hi ma bi n a yi vam!

Nyare

¹⁸ Mɔɔ munja Zaan, awɔɔ haay k'a n'a tor kam wosolesinnisora meerbaaro noɔn duro ma ci naa do no ɔ bi n'a hire awɔɔ m, mɔɔ ɔ: Ko goaa ho zu ho ko Woso a hi bi ra, Woso kusiro ko n yi Ƴ gaa da ci naa do no ɔ ro wɔɔ zure a zaa m la.

¹⁹ Bi ko goaa ho bo ho ko Woso a hi ci naa do no ɔ b'ɔ, Woso misirbaa go bi, kan ko munja ko n yi Ƴ hunka ci naa do ɔ ki bi, hojirle k'a zaa n n'a yim bi yom ni.

²⁰ Goaa k'a ni naa haay kaseti kam bi n'a hire, a ɔ: «Denter m, Mɔɔ zem dutaa.»

Amina, Zuuba Yeezuu, bor!

²¹ Ko Zuuba Yeezuu barka n nyinta awɔɔ haay mim ɔ.